Megejtett kísérletezések alapján a Tudományos egyetem klinikája gyógyczélokra elfogadta

és kizárólagosan használja **A Kolozsvári (Heinrich I.) Ásvány- és Gyógyszappangyár B. T.**

VÉDJEGY.

gyógyszappan gyártmányait és azokat határozottan **fölé helyezi minden külföldi gyógyszappannak.** Kiváló gyártmányaink: **kénszappan,** a melyben a kén oldott állapotban van. **Kénkátrány-szappan** bőrbajok és kiütések ellen. **Kátrány-, borax-, benzoe-, lanolin-, creolin-, ichtyol-, neutral-** stb. stb. szappanok a bőr mindennemű rendellenességei ellen a legnagyobb sikerrel használhatók. **A Szent László (fertőtlenitő) Szappan** az egyedüli tényleg desinficiáló és egyuttal piperre szappan is, mely kiváló fertőtlenitő tulajdonsága mellett a **legideálisabb toilette-szappan.** Egyedüli gyártói az **Ásvány-, Hygiea-, Iroda-szappanoknak,** melyek **festéket, zsirt, olajat** vagy **bármineműfoltot hideg vizben is azonnal eltávolitanak a kézről a nélkül, hogy ezt megtámadnák, sőt a bőrre puhitó és finomitó hatással birnak.** Kapható minden gyógytárban, drogueriában, illatszer-, pipere- és minden jobb füszerüzletben. Budapesti vezérképviselő: **LISZER LIPÓT, Budapest, V., Béla-utcza 5.**

+ Soványság +

Szép telt testidomok a **D. Franz Steiner & Co. Berlin** or pora által. Aranyéremmel kitüntetve P ris 1900, Hygiene-kiállitás és Hamburg 1901. 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért kezesség. Orvosi rend szerint. Sajátszerüen beszéletes. Nem szédelgés. Szép mosos köszönőlevél. Ára kartononként 2 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvéttel. Szállitja:

TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerész,
Budapest, 18, Király-u. 12

OCCASSIO!

10000

selyembluzra való maradék.

Magyarország legnagyobb

selyemáruháza

FISCHER SIMON és TÁRSAI

BUDAPEST

Bécsi-u 7. és Deák Ferenc-u. 12.

Fekete, színes, sima és mintázott selymek,
mosó- és divatbársonyok, plüssök,
fekete és színes angol ruhavelvetek,
stores és függönyök,
szalag és csipke.

Karácsonyi alkalmi vétel.

4—5 méteres maradékok minden árban.

Kitüntetve. Alapitva 1879-ben.

A legszebb, legalkalmasabb és legolcsóbb

karácsonyi ajándék

egy **életnagyságu arczkép,** mert örök becse van és egyszersmind szobadiszül, továbbá előnyös **nász-, névnapi, születésnapi,** vagy egyéb **alkalmi és ünnepi ajándékul** szolgál, de ugy is mint **örökös emlék** (különösen **megholtakra**) fölötte alkalmas. Ezeket az arczképeket **bármilyen** beküldött fénykép után a legfinomabb kivitelben készitem el. Nagysága 40:50 cm., ára **3 frt.**

Hü hasonlatosságért és tartósságért kezeskedem. A fényképet sérületlen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészitem. (Karácsonyi ajándékul szánt képeket tessék **minél előbb** megrendelni.

Bodascher Siegfried, kitüntetett arczképfestészeti műintézete.
Bécs, II., Praterstrasse 61. 10110

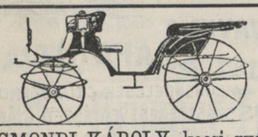
Legtökéletesebb arczisztitó és szépitőszerek a **KRIEGNER-féle**

Akácia-créme
2 korona.
Akácia-puder
1 kor.
Akácia-szappan
1 kor.

Tőrv. védve. — Kapható gyógyszertárakban. Főraktár: Korona-gyógytár Budapest, Kálvin-tér.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER
TERMÉSZETES
SAVANYU-KUT

10038

ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,
Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. **Muzeum-körüti raktárát beszüntette.** Használt kocsikat becserél, javitásokat elfogad.

Szölölugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (nar mind kuszó természetü), mert nagyobbrésze, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkivül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem. 10144

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki czimét egy levelezőlapon tudatja. Czim:

Ermelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

ESZMÉNYI KEBEL

érhető el a **Pilules orientales** által, Ratie gyógyszertárából Párisban, Passage Verdeau 5, az egyedüli szer, mely két hónap alatt **és a nélkül, hogy az egészségnek ártana,** az asszonyi **kebel fejlődését,** valamint a kebel **idomainak szilárdságát** biztositja. Egy üvegcse ára használati utasitással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utcza 12. sz. 9791

Baros-féle

Barin-hajfestőszer

már egyszeri használat után a szürke v. vörös hajat tartósan a legszebb **barna,** szőke vagy fekete szinre változtatja át, a nélkül, hogy a fejbőrt vagy az ágynemüt megfestené. Az utasitás pontos betartásánál a siker **biztos** és **tartós. 1 doboz ára 6 kor.** Továbbá kitünő minőségben kaphatók: **Ella-arczkrém** 2 és 4 kor.; **haj-, bajusz- és szakálnövesztő** 3 és 5 K; **hajgöndörítő szesz** v. **kenecs** 3 és 5 kor. Egyedüli készitő:

Baros Gábor, Budapest, VII., Dohány-u. 1 L.
kozmetikai toilette czikkek és illatszer gyár.

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN

Francia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. **A Germandrée** az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 evi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

Nodusin Aranyér-balzsam.

Egyedül álló szer, mely operatió vagy égetés nélkül **tökéletesen és biztosan gyógyitja úgy a vak, valamint a nyitott aranyeret.** Kórházilag kipróbálva. Teljesen ártalmatlan. Elismerő levelek szerint százakat és százakat teljesen kigyógyitott. Törvényesen védve. Kapható a készitőnél:

Nagy Kálmán, gyógyszertára Nyiregyházán.
továbbá **Török Józsefnél,** Budapest, Király-utcza 12 és a többi gyógyszertárakban is. Ára használati utasitással együtt 4 korona, bérmentes küldéssel postán 5 kor. az összeg előzetes beküldése, vagy utánvétel ellenében. 9885

30 NAPI PRÓBÁRA

küldöm mindenkinek a valódi Böhnel Anker-Roskopf rendszerü Patent-órát és kötelezem magamat az órát 30 napon belül visszafogadni és a fizetett összeget minden levonás nélkül azonnal visszaküldeni.

A valódi **Böhnel Anker-rendszerü**

Roskopf Patent-óra

antimagnetique

Csak **2.50** forint

lánczczal és tokkal együtt

valódi szab. zománez mutatólappal (nem papirlap), 36 óráig járó massiv anker művel, elegáns fe ete imit. ezüst- vagy nikkel-tokban, pontosan a melleti rajz szerint, az egyedüli óra, mely ellenállóképességénél és pontos járásánál fogva a legkedveltebb és legjobb létező használati óra és különösen ajánlatos cs. és kir. katonatiszteknek, csendőröknek, kalauzoknak, gépészeknek és mindazoknak, kiknek erős s megbizható használati óra kell. Minden órához szép nikkellánez rugós gyürüvel karabinerrel és medaillon-függvénynyel tokkal együtt adatik és kerül az óra lánczostul és tokostul **2.50** frt. 5 darab vásárlásánál drbja 2 25 frt. 10 db.-nál 1 db ingyen. Ugyanez óra a király ő felsége, X. Pius pápa arczképével vagy egyéb szép tájképpel stb. 50 krral drágább. Pontos járásért 3 évi irásbeli jótállás nyujtatik. A szétküldést eszközli utánvét mellett az egyedül valódi és legnagyobb **Roskopf-óragyár főraktára**

Max Böhnel, órás, **Wien, IV., Margarethenstrasse 48.**
Cs. és kir. államhivatalnokok szállitója.

INTÉS!

Ezennel nyilvánosan kijelentem, hogy mindama amer. vagy svájczi Roskopf-rendszerünek hirdetett órák plombbal vagy anélkül csak ezeilen utánzatok és ilyen **pléhórákat én frt 1.70** szállitok. Kérem tehát pontosan a Max Böhnel órás névre ügyelni és minden egyebet határozottan visszautasitani.

RÉTHY BÉLA GYÓGYSZERÉSZ
VÉDJEGY
PEMETEFŰ CUKORKA
BÉKESCSABÁN
ÁRA 60 fillér.

Grand Prix. Párisi világkiállitás 1900.

Kwizda-féle Restitutionsfluid

cs. és kir. mosdóvizi tovak számára. 40 év óta használják az udvari paripa-istállók, valamint a nagyobb katonai és polgári istállók mint erősitő nagy fáradalmak után az izmok merevségénél stb. Képessé teszi a lóval kitünő teljesitményekre az idomitásnál. Ára egy üvegnek K 2.80. — A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha fenti védjegyzvel bir. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. sz.

Kwizda Ferenc Ján.

cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bulgáriai fejedelmi udvari szállitó.

Kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett. 9929

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

52. SZ. 1903. (50. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, DECZEMBER 27.

MADONNA. — FIRLE WALTER FESTMÉNYE.

KARÁCSONY.

Zengjen hozsánna a szivekben,
Ma Isten szállt alá a testben.
Földi, mulandó, haló testben,
Mennyei édes szeretetben!

Hogy a szegényhez lehajoljon,
A könnyezőkre mosolyogjon.
A könnyezőkre mosolyogjon
Mi vétkeinkre fátyolt hozzon!

Az áldatlannak édes áldást,
A bünösnek magába szállást.
A bünösnek magába szállást,
Könnybe fürösztött megbocsájtást!

Hogy szerteszét a föld világán:
Ne botlódjék az árva árván.
Ne botlódjék az árva árván,
A szivtelenség pusztaságán!

Hogy a ki gőgös: megalázza,
S betérjen minden kicsiny házba.
Betérjen minden kicsiny házba,
Hogy velünk virraszszon a gyászba!

Zengjen ma hangos hálaénekk.
Krisztus: szeretet, Krisztus: élet!
— Halléluja, halléluja,
A betlehemi édes éjnek!!

Szabolcska Mihály.

A LEHOZOTT HOLD.

Karácsonyi orosz mese.

Pernavo kis orosz falu templomában ép éjfélt harangoztak. Öregek, fiatalok, férfiak, asszonyok kisebb-nagyobb csoportokban lépdeltek a templom felé. Misére igyekeztek, mert karácsony éjszakája volt.

Egy felhő sem takarta az eget, a hold első felében volt, nyugalmasan haladt a mindenségben, fénylő aranyos sarlójával. A hideg, friss levegő pirosra csipte az arczokat.

Egy fiatal pár élénk beszélgetésbe merülve ment egymás mellett.

— De hát Feodora, — mondá a legény a mellette haladó szép leány felé fordúlva, kinek magas, sugár termete olyan volt, mint a liliomszál, — miért nem akarnál a feleségem lenni?

— Leszek én, Iván, — felelt Feodóra, — hanem csak akkor, ha előbb lehozod nekem a holdat az égről!

Ezzel ott hagyva a szerelmes legényt, egy előtte haladó lány-csoporthoz csatlakozott.

— Hozzam le a holdat. — mormogta fogai között az ifjú. — Könnyű azt mondani, csak azt szeretném tudni, miképp? Hej, ha lehetne, szivesen megtenném! Mit meg nem tennék azokért a szép szemekért! Mit tegyek? Mit tegyek?

Ezek a gondolatok foglalkoztatták, midőn egyszerre csak egy ember termett mellette, a kinek közeledését észre sem vette. Kormos arczáról valami szomszéd falubeli kovácsnak hitte.

— Mit mormogsz? — kérdé az idegen Iántól.

— Nehéz gondjaim vannak, kovács. Mit szólnál, ha egy fiatal lány azt mondaná, hogy csak akkor lesz a feleséged, ha a holdat lehozod neki? Úgy-e, elvesztenéd a reményedet te is?

— Ostobaság, barátom! A te korodban kétségbe esni! Hát a földi szerelemnek csak ennyi hatalma van? Tudd meg: semmi sem lehetetlen annak, a ki igazán szeret!

Iván társa felé fordúlva, így felelt:

— Nagy bolond vagy te, kovács! Szeretném látni, mit tennél?... A mi engem illet, szivesen odaadnám a lelkemet az ördögnek is, csak megkaphassam a holdat!

A kormos képű hirtelen kezet adott Ivánnak:

— Áll az alku! Tied a hold, lehozhatom. Csakhogy odáig hosszú ám az út, egyedül unalmas, meg aztán el sem hinnéd, ha itt lenn adnám át a holdat, hogy az igazi. Még hamisítással vádolhatnál; gyere hát velem te is.

— El is mennék szivesen, de hiszen ez lehetetlenség!

— No, csak bizd rám magad. Én leszek a vezetőd s mondhatom, hogy az út odáig nem lesz göröngyös.

— Mikor indulunk? — kérdé a legény tréfának véve a dolgot.

— Mindjárt, csak a szomszédos korcsmáig megyünk, aláírni ezt a kis irást. Azután mindjárt útra kelünk!

Beléptek a korcsmába, mely üres volt, mert mindenki elment a misére. Iván aláírta a társa által elébe tett irást, mert még mindig csak tréfára vette.

— No, már most, — mondá az ördög örömmel, mert ő volt, a ki ma estére emberi alakot öltött, — indulhatunk! Hozz egy nagy zsákot, hogy a holdat beletehessük. De a legnagyobbat keresd elő.

Iván kezdte egy kicsit furcsán érezni magát s meredt szemekkel bámult társára: Mit is akar ez tulajdonképen?

— Mit nézel ilyen nagyon!? — förmedt rá az ördög. — Ne fecséreljük az időt; sok dolgom van még az éjjel. Siess, hozd azt a zsákot!

Habozva ment Iván a padlásra s a legnagyobb zsákot lehozta.

— Na, — mondá az ördög lekuporodva, — most ülj a vállamra, mintha lovagolnál. Csak jól megkapaszkodj!

Nyugtalan szivvel bár, de azért mégis csak felült Iván az ördög vállára s karjaival átkulcsolta a nyakát.

— Rendben vagy? — kiáltá az ördög.

— Rendben.

— Akkor hát hajrá! De vigyázz, hogy le ne essél!

Erre az ördög neki rugaszkodott s Iván érezte, hogy a levegőben nagy erővel és még nagyobb gyorsasággal haladnak felfelé. Szemei előtt mind kisebbnek és kisebbnek tünt föl a föld, végre már csak mint egy kis sötét pont lebegett a mindenségben.

Az ijesztő út alatt a levegő annyira csípte arczát, hogy fájdalmában majd fölsikoltott. Alig bírt lélegzetet venni. Hosszú haja, mint viharban szokott, össze-vissza kuszálódott. Kiáltani akart, de a hang ajkára fagyott.

Folyton emlékedtek. Iván semmit sem tudott már megkülönböztetni maga körül, szemei annyira égtek. Az a rettentő érzése volt, mintha a nagy üres mindenségben lebegne.

Az ég közelében rémes hangok ütötték meg fülét. Egy sereg boszorkány mulatozott, lovagolva a söprűnyeleken, körben tánczoltak, éktelen vihogással. A két utazó láttára szörnyű zür-zavar támadt köztük ész nélkül rohantak szanaszét, ott felejtve még seprűiket is, a melyek aztán úgy potyogtak lefelé, mint a jégeső.

Végre egy negyedórai út után, a mely Iván előtt száz évnek tetszett, a két utas a hold közelébe jutott.

A holdat levenni és zsákba dugni, az ördögnek csak egy pillanat müve volt. Azután megindultak visszafelé.

A leszállás még borzalmasabb volt, mint a fölemelkedés. A lég süvöltött testük sulya alatt, mint a kazán kéményéből kitóduló gőz, a mint roppant sebességgel átvágódtak rajta. Iván kétségbeesve kapaszkodott az ördög nyakába.

Azonban csakhamar földet értek s az ördög óvatosan letette a félig öntudatlan legényt ugyanott, a honnan elindultak.

Iván mintha hosszú, mély álomból ébredt volna föl, szétnézett s midőn házát fölismerte, kimondhatatlan édes érzés tükröződött arczán. Az ördög gúnyosan mosolygott. Mikor Iván kissé magához tért, átadta neki a zsákot.

— Nesze, most már a tied a hold, csak el ne engedd menekülni! Aztán ne felejtsd, hogy nekem adtad a lelkedet. Egy év mulva érte jövök. Ezzel eltünt.

Rövid pihenés után érezte Iván, hogy ereje visszatért. A sulyos zsákot nagy nehezen a vállára vetette és a Feodoráék háza felé haladt vele.

Az utczák még mindig néptelenek voltak, mert a mise még nem végződött be s Iván észrevétlen bejuthatott a Feodora szobájába. A kemencze mellé tette a zsákot, ő maga pedig boldogan ült le mellé, elgondolva, hogy mint fogja elmesélni a történteket.

Nem sokára bevégződött a mise s a hivek ismét csoportosan, beszélgetve indultak hazafelé.

— Nézd csak, — mondá hirtelen az egyik, az égre pillantva, — vajjon hova lett a hold? Még az előbb fenn volt az égen, ép a fejünk felett fénylett és ime, nyomtalanul eltünt!

— Igaz biz' a — mondák a többiek is, mindnyájan az ég felé tekintve, — valóban csodálatos. Nyoma sincs a holdnak!

Feodora mosolygott s ilyenformát gondolt magában:

— Tán csakugyan elment Iván, lehozni a holdat. De furcsa lenne!

Lehetetlennek találta ugyan a dolgot, de azért mégis kiváncsian sietett hazafelé.

Belépvén szobájába, észrevette Ivánt, a ki mozdulatlan ült gondolataiba elmélyedve, s még csak a leány belépését sem vette észre.

— Mit csinálsz itt? — kérdé tőle — hát nem mentél a holdért?!

— De igen, — válaszolt Iván, — elmentem. Itt van a zsákban.

Feodora elsápadt. Habozott egy pillanatig, de mivel ijedelménél nagyobb volt a kiváncsisága, lassan kioldta a zsákot s meglátta benne a fénylő korongot, a mely a kis nyiláson keresztül hirtelen bevilágította az egész szobát derengő sugarával.

De mindez nem soká tartott, mert a hold kimondhatatlan gyorsasággal elkezdett nőni, kisiklott a zsák száján, mint valami éles kés, átvágva a szoba menyezetét, egy pillanat alatt eltünt és visszafoglalta az ég boltozatján régi helyét.

Feodora fölsikoltott, mozdulni sem birt s egyet sem tudott szólani.

Iván törte meg a csendet:

— Nos, hát elég bizonyságot tettem-e szerelmemről?

Feodora válaszul kezét nyujtá Ivánnak.

— Nagyon szeretném tudni, hogy hajthattad ezt a dolgot végre?

— Később, később, — felelt Iván — ha majd a feleségem lettél, elmondom.

Nem sokára megtartották az esküvőt.

*

Egy év mult el a történtek után. Iván gyermeke bölcsője mellett ült, hallgatva annak gőgicsélését. A karácsony-est újra eljött, felesége a misére ment, ő maradt otthon házőrzőnek. De nagyon szomorúan üldögélt. Az ördögnek adott szerződés jutott eszébe, mert most már tisztában volt vele, hogy ki vitte őt fel a holdhoz. Félve várta visszatértét.

Ebben a pillanatban egy kisértet jelent meg oldala mellett. Ki lehetett volna más, mint az ördög?

— Érted jöttem, mondá Ivánnak. Kivánságod teljesült, most rajtad a sor. Itt a szerződés, a melyet ma egy éve kötöttünk. Jer tehát, kövess!

Felmutatta az Iván aláirását.

— Jól van, — mondá Iván, mint a ki roszabbra is el van készülve — megyek. Csak pár perczet engedj és a tied vagyok.

A szomszéd szobában volt az Iván felső ruhája. Azért ment s mintegy bucsúzóul körültekintett még egyszer boldogsága fészkében. És ekkor szeme az ágya fölött függő Krisztusképre vetődött, mire hirtelen mentő gondolat villant meg agyában.

Keblébe rejté a Krisztus-képet s igy indult az ördög felé, a ki most Ivánt hirtelen megragadta.

De ép oly hamar el is eresztette.

— Jaj, mi van nálad. Majd leégett a karom is, hogy hozzád értem!

— A Krisztus képe van nálam, te gonosz, add vissza rögtön az irást!

A Krisztus szóra az ördög rémülten rohant el, miközben az irást is elejtette.

Iván fölvette a földről, tűzbe dobta, a hol sisteregve égett el, aztán pedig hálás szivvel csókokkal borította a szent képet.

Közli: *N. P—a.*

A KARÁCSONY PÁRISBAN.

Párisi élményeimből.

Gorú Lajos rajza.

Karácsony ünnepe vagy legalább ünnepi hangulata Párisban hosszabb ideig tart, mint nálunk. Nem azért, mivel az árúházak már hetekkel előbb hirdetik a karácsonyi vásárt, ez nálunk is megvan, ha kisebb szabásban is s talán észre se veszszük. Ott azonban van valami, a mit lehetetlen észre nem venni, mert szemünkbe ötlik és fülünkbe ordit: *a karácsonyi barakkok*. Attól kezdve, hogy ezek a kis faházikók megjelennek a gyalogút szélén, nagyobb számmal különösen a *boulevardokon*, bizonyos ünnepi hangulat ereszkedik le a városra, ünnepek közeledtét érezzük. Mert nem egy ünnepről van szó, nemcsak karácsonyi, hanem új-évi ajándékot is vásárolnak e szerény házikókban. Épen ezért karácsony előtt jelennek meg és csak új-év után tűnnek el 2—3—4 heti élet után. Rövid, de zajos élet, mert e rögtönzött kereskedők nemcsak a szemnek dolgoznak, hanem a fülnek is. A ki pl. szivarszipkát árul, be akarja bizonyitani, hogy igazi borostyánból van: kalapácscsal veri a szipkákat szünet nélkül. Egy fezes «arab», a ki valószinüleg annyit tud arabúl, mint én, nagy lármával magasztalja különös alakú czukorkáit. Szomszédja új ragasztószert talált fel, azzal akar boldogúlni. A mézeskalács, az elmaradhatlan képes levelezőlap, a levélpapir, a gyertyatartó, az inggomb, mind nem dicséri magát, ha gazdája nem dicséri. Orrunkról a virágárusok és parfumeurök gondoskodnak, szemünket pedig főkép a játékok vonják magukra. Mert ez a főczélja az utczai vásárnak. Itt mutatják be az év alkotásait, a melyeket a párisi izlés és fantázia létrehoz. Az év eseményei még ezekben is visszatükröződnek. Tavaly a *Humbert*-motivum volt az uralkodó (ép karácsony tájban tartóztatták le a híres familiát), az idén sok az automobil és a léghajó. Kell-e mondani, hogy a csúfolkodást kedvelő franczia nál a gúny, a tréfa ebből is bőven kiveszi a maga részét?

Ez a rögtönzött üzlet-világ mindenkinek nyújt valamit, főkép enyhe időjáráskor, a milyen Párisban rendesen szokott lenni. (Karácsonykor kint ülnek az emberek a kávéházak előtt.) Gyermekek órákig képesek elnézni a sok édességet meg játékot; szegény családapák, anyák itt tanulmányozzák, mit vegyenek gyermekeiknek az ünnepre; az elfásult gazdag megtanúlhatja, milyen örömet lehet szerezni néhány souval is; a jókedvű ifjuságnak, főkép a deákok negyedében, folytonos tréfa, mulatság kora ez a néhány hét, néha még tánczra is perdűlnek a híres *Boulevard Saint-Michel* mellékutczáiban.

Mindez szép, kedves dolog, hanem ha idegen és nem régóta vagy Párisban, szorongva gondolsz arra: Mi lesz velem az ünnepen? Engem nem vár családi tűzhely, nekem csak vendéglő marad az ünnep estéjére is. Volt idő, mikor magam is így gondolkoztam és kedvetlenül indúltam a vendéglőbe, elkészülve arra, hogy egyedül leszek árvaságommal vagy legfölebb egy-két hozzám hasonló idegennel.

De mi ez? A vendéglő zsúfolásig tele, helyet se lehet benne kapni. Véletlen ez? Tegyünk próbát másutt. Ugyanaz az eredmény, minden vendéglő zsúfolva, legokosabb kivárni, míg megüresedik egy hely. És mennyi ember az utczán! Előbb azt hittem, hogy mindnyájan sietnek haza a családi tűzhelyhez, de most látom, hogy egyre szaporodnak. És milyen vigság, pajkosság, hancúrozás mindenfelé! Egy-egy jókedvű leány végighúz rajtad a *karácsonyi vesszővel* (verge de noël), és kaczagva szalad el, egy másik az orrodat csiklandozza meg egy kis seprővel, — igazi farsangi hangulat.

Most már szó sincs az árvaság érzetéről, izgat a kiváncsiság, látni akarjuk a párisi karácsonyt, fel tehát a nagy boulevardokra, az élet központjába! Ember ember háta, a tömeg visz magával s ha egy-egy mulatságosabb barakk előtt megállapodik, a szó szoros értelmében mozdulni se lehet bennne. Hát a vendéglők? Benyitok egybe: zsúfolva elegáns *parisienne*-ekkel és frakkos urakkal, ugyanígy a második, harmadik, néhány pedig — a legelőkelőbbek közül — már az utczáról kielégiti kiváncsiságodat: «Minden hely előre lefoglalva» — olvasom a bejáratnál. Hát ez a karácsony Párisban?

KARÁCSONY ESTÉJE.

Jó gyermekek öröme,
Itt a szép karácsony.
Ajándékok özöne
Gyertya-fényes fákon.
Ágak erre-arra ring,
S mintha csengne-bongna mind,
Itt dió, ott alma ring...

Nemcsak alma még dió,
Egyéb is van rajta,
A mi kedves, a mi jó,
Mindenféle fajta.
Itt könyvek, ott baba int.
Kis Jézuska hozta mind,
Ép most járt itt, csingiling..

L. G.

Egy ismerősöm beszélte a napokban, hogy egy karácsony-estén Budapesten csak az ötödik vendéglőben tudott megvacsorálni, a többiben nem volt senki, de még csak tűz se a konyhában. Itt azért kell az ötödik vendéglőbe menni, mert mind zsúfolva vannak.

De már most lássuk a legvigabb Párist. El a *Montmartre*-ra! Színházba vagy más ilyen helyre már késő, bemegyünk egy tánczterembe. Tele van ez is, a terem közepén egy óriási karácsonyfa, körülette nyüzsög, ugrándozik a jókedvű fiatalság.

Itt se maradunk sokáig, látni akarunk valami egészen más fajtát is, elindulunk a legközelebbi templomba. Az utczán nagy tömegben akadunk meg s mikor utat akarunk törni, egy rendőr feltartóztat.

— A templomba akarok menni.

— Van jegye?

— Miféle jegy?

— A mit nappal osztottak ki a jelentkezőknek. E nélkül nem lehet bemenni.

No, ha a templomokra is mindenütt ennyi ember jut, igazán szeretném tudni, ki maradt ma este otthon.

Éjfél felé kerülünk vissza a nagy boulevardokra; a tömeg még mindig nyüzsög, de a vendéglők kezdenek kiürülni, a vacsorázók egy része templomba megy, vége felé jár a *réveillon* (karácsonyi és szilveszteri vacsora). Lesznek még, a kik az éjféli mise után mennek vendéglőbe vagy kávéházba, a melyek ma hajnalig nyitva maradnak, hanem ezt már nem várjuk meg, haza felé tartunk mi is.

Lakásom előtt találkozom hotelier-m egész családjával. Ők is a boulevardokról jönnek. Nem tudom, van-e még más eset az esztendőben arra, hogy ez a mindig otthon ülő bourgeois-család éjfél után kerüljön haza. A karácsony megteszi ezt a csodát.

Kifejezem előttük csodálkozásomat a látottak felett. A karácsony nálunk, mondom nekik, családi ünnep, a melyet családban tölt még az is, a ki egyébként tűzhely nélkül él.

— Mi a karácsonyt, — felel a családfő, — társaságban szeretjük tölteni, erre pedig legalkalmasabb a vendéglő. Párisban csak az igen gazdagok lakásviszonyai engedik meg, hogy nagy társaságot fogadjanak maguknál.

— Nálunk az ünnep központja a karácsonyfa. Hát önöknél?

— Terjed nálunk is, különösen az Elszasz-Lotharingiából bevándorolt német családok által, de még nem általános, franczia szo-

Az ablaknál.

A várakozó leány

A kis baba látogatása ebéd után.

MUNKÁCSY FESTMÉNYE A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁN.

Kimnach Lészló rajza

KLOTILD FŐHERCZEGNŐ TEMETÉSE. — A RAVATAL A SZENT ISTVÁN-KÁPOLNÁBAN.

Dunky fivérek fényképe.

DOKTORRÁ AVATÁS KIRÁLYI KITÜNTETÉS MELLETT A KOLOZSVÁRI EGYETEMEN.

A fölavatandó jelölt a doktori esküt teszi.

kás. A franczia gyerek a kandallóba teszi czipőjét, úgy várja a karácsonyi ajándékot. Az igazi családi ünnep náluk nem a karácsony, hanem az új-év. *Szigetvári Iván.*

A KERTI MADONNA.

Firle Walter festménye.

A vallásos festészetnek is le kell ráznia a hagyományok nyügeit, ha azt akarja, hogy mélyebb és igazabb érzelmeket ébreszszen a lelkünkben. Az a művészet, mely hagyományos frázisokkal helyettesitette a benső meghatottságot, ma már túlélte magát s a modern képiró arra törekszik, hogy gondolkozásmódunkhoz s érzelem-világunkhoz minél közelebb hozza a bibliai történetek nagy alakjait és eseményeit. Azok közt a képirók közt, kik ezen a téren legtöbb sikerrel tették meg az első lépéseket, a német *Firle Walter* tagadhatatlanúl az első sorban áll. Valamint a régi nagy mestereknél, mint Raffael, Murillo, nem az objektiv tartalom hat reánk, hanem az érzelmek bensősége, ereje és lángolása, úgy Firle Walter is azzal hódit, hogy a saját meghatottságát, elmélyedését és áhitatát tudja éreztetni velünk festményeiben. Úgy «Szent éj»-e, mint a «Hit» czimet viselő hármas képe azzal keltett föltünést, hogy a művész számukra olyan formát talált, mely mindjárt a szivünkhöz szólt s teljes közvetlenséggel hatott ránk. Legújabb alkotásainak egyike a «*Kerti Madonna*», melyet sikerült fametszetben mutatunk be olvasóinknak, szintén modern vallásos festmény a szónak teljes értelmében. Nem az a rendes Mária-tipus, mely a klasszikus iskola képeiről hideg nyugalommal tekint reánk, hanem a szerető anya mintaképe, ki csöndes elmélyedéssel tartja ölében kisdedét s arczán a boldogság és aggódás vegyes érzelmeivel tekint maga elé. Máriája törülmetszett bajor asszony s a Krisztus-gyerek is minden bizonynyal élő minta után készült; de a kép festői kompozicziója olyan művészre vall, ki az anyai szeretetet valóságos kultuszszá tudja emelni s igy annak magasabb jelentőséget kölcsönöz.

MUNKÁCSY KÉPEI A NEMZETI SZALONBAN.

A nagy képiróknak megvan az a tulajdonságuk, hogy monumentálisabb müveik alkotása közben gyakran tépelődésnek adják magukat; az eredetileg megállapitott kompozicziót egyes részleteit többé nem találják a keretbe illőnek, azok helyett újabbakat, kifejezőbbeket és összhangzatosabbakat keresnek. Ez a töprengő válogatás sokszor napokig, hetekig tart s a művész, ha komolyan veszi föladatát, ez alatt az idő alatt teljesen képtelen arra, hogy művének kidolgozásában előre haladhasson. Rendesen pihenésre szánja magát, hogy a nyugalom óráiban új erőt, kedvet és ihletet merithessen. Vannak azonban képirók, kik a pihenést egyáltalában nem ismerik. Ilyen volt a mi Munkácsynk is, míg a végzetes kór életerejét meg nem őrölte. Ez a nagy festő még a töprengés óráiban is újabb munkában vagy tervezetésben keresett pihenést. Ha nagyobb alkotásai közben itt-ott a megoldást illetőleg kételyei támadtak, vagy nem érzett magában elég lendületet, ott hagyta a megkezdett nagy művet, kiment a szabad természetbe s az első pillanatok hatása alatt vásznára vetette egy-egy hangulatos tájnak vázlatát, egy-egy kisebb zsáner-képnek első gondolatát. Az eképen született kompozicziókat aztán vagy készre dolgozta műtermében, vagy megőrizte egyszerű jegyzetek gyanánt, melyeket későbbi művein értékesitett. Nem elsőrangú alkotásai ezek a mesternek; részletes ismertetésükre nem is terjeszkedik ki az életrajzíró; de mindenesetre nagyon érdekes dokumentumok az előtt, a ki Munkácsy művészetének lélektanát kutatja, s be akar annak rejtélyébe hatolni. Érdekesek pedig azért, mert ezek mutatják a mestert teljesen őszinteségében.

A Nemzeti Szalon most megnyitott téli kiállitása Munkácsy tizenkét ilyen, részben befejezett, részben vázlatnak hagyott munkájával kedveskedik. Megannyi Sedelmayer kiállitásából került hozzánk s a magyar közönség előtt teljesen ismeretlen. Legfölebb azok birtak tudomással létezésükről, kik a mester párisi műtermét gyakrabban fölkeresték vagy Sedelmayer kiállitásainak rendes látogatói. A most kiállitott művek részben genre-, részben tájképek.

A «*Falusi iskola*», luxembourgi parasztokat ábrázol, kik vizsgálatot tevő gyermekeik meghallgatására gyűltek össze. Mennyi különböző karakter sorakozik egymás mellé ezen a képen! S mily beszédesek azok a paraszt asszonyok, kik büszkeséggel vegyes kivánsisággal csüggenek szepegő gyermekeiken! A kik mesterünkben az előadás virtuózát keresik, álljanak meg ez előtt a festmény előtt s vegyék beható szemle alá a közelében függő tanulmányt is, mely Krisztus félalakját ábrázolja a széles ecsetkezelés olyan művészetével, a minőre a legnagyobb mestereknél is csak ritkán találunk.

Munkácsy párisi tartózkodásának első idejéből való: «*A kis baba látogatása ebéd után*». Derüs családi jelenet, melynek központja a dada által behozott babát ölében tartó fiatal anya. Mennyi boldogság sugárzik felénk a nő arczáról és az asztal mellett ülő társaság mily érdeklődéssel merül el a boldogságnak szemléléséhe! Meleg kedély és érező szív volt szükséges ahoz, hogy a művész az igazság ennyi erejével tudja elénk varázsolni ezt a köznapi jelenetet! Hasonlóan bájos festmény az «*Él-alutt modell*»: egy kis baba, a mint a piros bársony pamlagon végigterül és lábacskáit lelógatja. Kedves festmény «*Az ablaknál*» czimü is. Himző rámája előtt fiatal nő ül s az ablakon át lovagja beszél be hozzá, bizonyára szerelemről és boldogságról, mikhez olyan jól illik a kivülről beáramló erős napsütés s az asztalon teljes pompájában diszlő rózsató. «*A várakozó leány*» tanulmány a «*Zálogházban*» czimü nagyobb festményhez. Főleg azoknak érdekes, kik ezt a kompozicziót a maga teljességében is jól ismerik.

A tájképtanulmányok túlnyomó része Luxembourg vidékén készült; de van köztük egy: a «*Kocsizás a pusztán*», mely szürkés egével és porfelhőjével a mi alföldünkre emlékeztet. Ezek a tájképek távolról sem befejezett művek: egyik-másik közülük alig egyéb egyszerű művészi följegyzésnél, melynek értelmét igazában csak maga Munkácsy ismerte: de érdemes megállani előttük, mert mindenik visszatükröztet valamely hangulatot, a kedélynek azt az állapotát, melynek hatása alatt a vázlat megszületett.

A Szalon igazgatóságát elismerés illeti, hogy ezen képek által újra alkalmat szolgáltatott nekünk Munkácsy művészi erejének és sokoldalúságának megcsudálására. *Sz.*

HERBERT SPENCER TEMETÉSÉN.

London, 1903 nov. 14.

Most jövök Herbert Spencer temetéséről. Valami különös érzelem nyomása alatt állok. Mintha más légkör venne körül, s más világban volnék. Mintha a nagy gondolkodónak valamely szellemi áramlata fogna körül, nem tudok kibontakozni a megismerhető és a megismerhetetlen közt tátongó űrből, s alig látom varázsát a Highgate bársonyos rétjének, a Golders Grean zöld pázsitjának, még magának a krematoriumnak piros téglafala is belefolyik a nagy synthesisbe, a melynek állaga és nyilvánulási módja, az átmenet a határozatlan egyformából a határozatlan különösre, körülveszi lelkem világát. Maga az az egyszerű szertartás, a minden cziczoma nélkül való temetkezés is beleillik e hangulatba. Herbert Spencer magához méltóan hagyta meg, hogy ünnepélyes szertartás ne legyen temetésénél, még virág sem, koszorú sem, fekete ruha sem, és Leonard Courtney, a ki Spencer belső barátja, a Sziczióliában levő Morley helyett a gyászbeszédet tartotta, úgy állott a koporsó felett, ismerve Spencer életét, Spencer értékét, és nem ismerve azt az útat, a melynek a halott előtte áll. Mikor az egyszerű koporsóról levették a kék posztót, s a krematorium ajtaján leeresztették a hamvasztás alá, a mikor a koporsó nyikorogva haladt le a menedékes lejtőn, vagy a mikor felcsapott a kémény füstje, hirdetve, hogy a mi megmaradt az élő Spencerből: az immár föntis hamu — aligha volt azon alig pár száz emberből, a ki jelen volt a világ minden részéből, egy is, a ki ne érezte volna, hogy csak aránytalanul kis része az Herbert Spencernek, a mi elhamvadt s az aránytalanul nagy rész örökre megmarad.

«Micsoda az ember helye a fejlődés törvénye alatt? — így szólt beszéde végén Courtney. — Az oly telt és oly hatalmas agy megszünt működni. Nincs semmi jele többé az öntudatnak. Túlélheti-e az öntudat azt a szervet, a melytől eredt? Lehet-e feltételezni, hogy az a személyiség, mely ezen hitvány földi keretben élt, maga magától elpusztíthatatlan? Vagy meg kell nyugodnunk abban, hogy visszatér a végtelen, az örök és kimagyarázhatlan erő keblébe, a melynek csak futó szikrája volt? Ha nem pusztul el jövőben, nem kellett-e neki képtelennek lenni arra, hogy létre ébredjen, mint a hogy képtelen arra, hogy megszünjék létezni? Mesterünk nem tudta. Nem mondhatta. Az utolsó rejtély kifog kérdésünkön. Az ismeretlen méreteit lejebb szállíthatják az egymásra következő korok, a mi csekély felfedezéseinkkel azonban, hogyha legtöbbre becsüljük is azokat, a még mindig ismeretlennek megmaradó óriási tömeg lesujt bennünket. A meg nem ismerhetőnek némi töredékei esetleg úgy foghatnak feltünni, mint a melyeket majd meg lehet ismernünk, de a fő titok kívül fekszik tudásunkon. És mégis marad két gondolat. Az egyik az, hogy ámbár eljő az éjszaka, a melyen többé senki nem dolgozhatik, dolgozhatunk addig, mig nappal van. Ha pedig dolgozhatunk, valamely módon rajtunk áll oly ügyért fáradni, a mi nemes, a mi lelkesítő, a mi szélesbíti, mélyíti és erősíti az ember életét. Odaadhatjuk éltünket a legnagyobb jóság szolgálatába. Visszatekintve Spencer életére, elmondhatjuk, hogy ő így dolgozott, így áldozta fel életét, ép oly igazán és ép oly nemesen, mint bárki más, a ki egy határozottabb hit vigaszát érzi meg. Ennek a szellemnek műve túléli őt, szavai még beszélnek, befolyása még hullámozni fog nemzedékről nemzedékre, mondhatjuk hát a felfogás teljességével, a mi csak felölelhető e kifejezésben: Isten veled!»

Ez a nemes hang méltó volt Herbert Spencerhez és méltó követőihez. A tudomány kétségei megállanak a megismerhetetlen előtt s a hol a kutatás az ismeretlen létének felismerésére s egy megismerhetlen feltételezésére vezet: ott távol áll a tagadás épúgy, mint a vak állítás. Ugyanaz az álláspont, melyet Lord Kelvin fejezett ki oly határozott formában legutóbb, hogy az evolucző tana nem megengedi, de szükségképen feltételezi az örök erőt, egy teljes atheista állásponttal szemben, visszavive vagy a merev egoismüsra, vagy a merev állítás vagy tagadásra. Herbert Spencer megáll a megismerhetlen előtt s synthesisében elegendő anyagot talál pusztán a megismerhető széles mezején.

Az élet becse az élet értékének jó gyümölcsöztetésében áll. Senki sem méltóbb a példaképen való követésre, mint Herbert Spencer volt. Nagy tudós és nagy ember. Harminczhat évre terjedő munkát szabott ki magának, szegénységgel, betegséggel, agg-korral küzdve. És a nagy munkát befejezte. Az emberi tudás minden ágát felhasználta, s gerinczet adott a széthuzó atomoknak. Az ismeretek nagy halmazában vezérfonalat nyújtott egyetlen egy élet munkájával. Korunk nagy szellemei, Darwin és Stuart Mill mellett méltó óriása a tudományok tudományának, a filozófiának.

De talán még nagyobb, mint ember. A ki egyszer látta, nem feledhette soha. Igazi bölcs és igazi ember. Brightoni egyszerű háza sok gondolkozó elmének volt gyülhelye, de talán még több gondolatnak szülőhelye. S az, a ki benne lakott, nagy volt minden irányban, de legnagyobb szerénysége öntudatában. A milyen biztos kézzel mérte ki saját életének feladatát s a milyen lelkiismeretesen töltötte be a feladatot teljes tudatával nagyságának, ép oly hozzáférhetetlenül szerény volt. Elvből visszautasított mindennemű kitüntetést. A «Man versus State» szerzője megbatározta iratában az egyén jogát az állammal szemben, de életében megmutatta az egyén értékét az egész külvilággal szemben. Még csak arra sem törekedett, hogy tanitványai legyenek; csak arra, hogy mindenki gondolkozzék s emelkedjék.

. . . Hát mindez füstbe oszlik fel! A nagy mindenségbe minden belemerül? Nem csak a hit, nemcsak a költészet, de a tudomány is megáll e kérdés előtt s keresi szorongva a halált érlelő fejlődés helyét, irányát, módozatait; teljesen remélve, teljesen bizva, hogy «non omnis moriar». *György Endre.*

RADNÓTI DEZSŐ.

1865—1903.

Az erdélyrészi magyarság társadalmi mozgalmainak egyik derék szereplője költözött el *Radnóti* Dezsőben, kinek haláláról közelebb már megemlékeztünk.

Dunky fivérek fényképe.

RADNÓTI DEZSŐ.

Radnóti Dezső egy Erdélyben megmagyarosodott német család ivadéka volt. Erős nemzeti érzése kifejezést nyert már hirlapiróí működésében. Munkásságával első sorban a magyarságnak kivánt használni, de ugyanakkor a hazában élő másfajú népek érdekét is igyekezett a magyarságéhoz csatolni.

Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület körében eredményesen kezdett munkásságacsak előkészület volt arra az élénk tevékenységre, melyet később mint az Erdélyi Kárpát-Egyesület főtitkára fejtett ki. E működésével az azelőtt szerény hatású egyesület jelentőségét nagyban emelte. Az 1891-ben alakult egyesület első elnökének, Bethlen Bálint grófnak lemondásával *Feilitzsch* Artur báró lett az egyesületnek elnöke, a ki nagy tervekkel lépett az elnöki székbe s eszméinek, törekvéseinek odaadó lelkes munkását találta meg Radnótiban. Az eredetileg tisztán turisztikai czélokra alakult egyesület hazafias eszmék terjesztése terén is szép hatással működött.

Már régebben szó volt arról, hogy Erdély remek tájékait turisztikai muzeumban kellene szemléltetni Kolozsvárott. Az idegen, ha ide eljut, kedvet fog kapni, hogy a közelben kinálkozó ritka sportélvezetekből is kivegye részét. A turisztikai gyüjtemény vetette meg alapját, Radnóti buzgalma folytán, annak a szép néprajzi múzeumnak, mely most Mátyás király szülőházában Kolozsvár egyik érdekessége. Radnóti lelke volt ennek a kezdeményezésnek s éveken át sokat fáradozott, hogy az eszme testet öltsön.

A fürdőügyet alaposan ismerte s idevágó kiadványaival, melyek több nyelven jelentek meg, az erdélyrészi fürdők érdekét hathatósan szolgálta. A fürdőügyi törvényalkotás érdekében is sikerrel emelte föl szavát.

Foglalkozott a néprajzi termékek értékesítése dolgával is és részint a magyarországi városokban rendezett kiállításokkal, részint az egyesület közvetítésének az árusításra való kiterjesztésével sok szegény családnak megélhetését könnyítette meg. Nagy segítségére volt ebben neje, született Hrabovszky Jolán úrhölgy, a ki tollával is munkálkodott a czél érdekében.

Hatásában nem csekély jelentőségű az a kirándulás, melyet egy sereg előkelő angol turista tett Erdélybe harmadfél évvel ezelőtt. Az angolok körutazását Radnóti rendezte s maga is velük tartott az egész időn át. Az eredmény az volt, hogy a kiránduló társaság egyik tekintélyes tagja, Shrubsole, azóta számtalan felolvasást tartott hazánkról Angliában nagy tetszés közben, a mint ezt az angol és magyar lapok — köztük lapunk is — jelentették.

Hasznos müve Radnótinak az «Erdélyrészi Uti Kalauz» czimü derék turista könyv, melynek második kiadását — az első Téglás Gábortól való — ő szerkesztette. A szerkesztésében megjelent «Erdély» czimü folyóirat is szorgalmának és készültségének számos bizonyságát örökítette meg. *V. B.*

SUB AUSPICIIS REGIS.

A «sub auspiciis regis» doktori avatások néhány év előtt meghonosított s évenkint megújuló ünnepélye egyetemeink életének mindig kiemelkedő mozzanatai közé tartozik. Ilyen ünnepély folyt le közelebb Kolozsvárt, mely alkalommal a király személyét ezuttal is *Zsilinszky* Mihály vallás- és közoktatásügyi miniszteri államtitkár képviselte; a királyi gyürüvel pedig *Kiss* Géza jogtudort (dr. Kiss Mór kolozsvári egyetemi tanár fiát) ékesitette fel. A drágaköves gyürünek átadása szép ünnepélyelyel ment végbe.

A központi egyetem dísztermében egybegyült egyetemi tanács pontban délelőtt 10 órakor megkezdett díszüléséből három tagú küldöttség jelent meg a királyi képviselő lakásán, hogy meghívja az ünnepélyre. A fellobogózott egyetemi épület csarnokában a rektor és a négy kar dékánja várakozott a küldöttséggel érkező királyi képviselőre s együttesen vonultak fel a díszterembe, hol menynyezet alatt, éljenzések közepette foglalta el a helyét. Tőle jobbra a zárt padsorokat ünneplő ruhában az egyetem tanári kara, balra pedig díszes közönség töltötte meg, kik között nemcsak a szép nők érdekes csoportja tarkállott, de katonai, papi, tisztviselői testületek képviselői is. Az arany nyakláncos rektor és dékánok alakjai kiváltak a díszes közönség soraiból, hol a főispán, a kir. tábla elnöke, a polgármester is helyet foglaltak. Ott voltak a felavatandó ifjú szülei és rokonsága és egykori tanárai, a kegyes tanítórendi atyák.

Apáthy rektor a király személyének képviselőjét fölkérte, hogy adja át a király drágaköves gyürüjét a jelöltnek.

Előbb azonban a királyi képviselővel szemben ülő jogtudorjelölt felolvasta értekezését a «haszonbérelengedések»-ről, melynek bevégezte után többszörösen hangzik e sokat jelentő szózat a rektor és dékánok ajkairól: «Doktorrá fogadom!»

A mint a már felesketett jelölt átvette a nemzetiszinű szalaggal átkötött tudori oklevelet: tiszteletteljesen a királyi képviselő elé járult, a ki átadta a jelöltnek a gyürűt, egy formailag és tartalmilag szép beszéd kiséretében, melynek a fölavatotthoz intézett végszavai a következőleg hangzottak: «Igaz örömmel nyújtom át a királyi Felség legszebb ajándékát, azon hő óhajtással, hogy ez legyen necsak az ifjúkori küzdelmeknek legszebb emléke, hanem további haladásában is a kötelességérzet állandó ébresztője és erősítője». Ezen buzdító szózat után a rektor hálás köszönetet mondott a király képviselőjének megjelenéseért, mire az ünnepély véget ért. *Dr. G. L.*

A HÁZ VIRÁGOS KERTJE.

A képviselőházban nemcsak meg lehet undorodni a közpályától, nemcsak meg lehet hűlni, nemcsak el lehet rekedni a kiabálástól, hanem meg lehet házasodni is.

A karzat rendszerint tele van szép asszonyokkal és lányokkal, mint egy virágos kert, azzal a különbséggel, hogy a virágok minden nap változnak. Már mikor belép a honatya, még az öregje is (a ki már csak lefelé néz az anyaföldre), ha leül, legott észreveheti (mert itt mindenkinek jó szimatja van), hogy finom rezeda és Eau de Russe illatok áradnak felülről a levegőbe. Így vezeti el aztán az orr a szemet a paradicsomba, holott a köznapi életben megfordítva történik.

A hölgyek a Ház tanácskozásai iránt már a legrégibb idők óta érdeklődtek. Hires volt egy szép Kállayné a hetvenes években, a ki gyakran járt a karzatra s a képviselők egyszerűen «Pannoniá»-nak hitták, mert olyan volt, a minőnek Magyarországot rajzolják a művészek, nőalakká eszményesítve.

De persze nem mindég «szép» a karzat. Ahhoz bizonyos szónokok kellenek, a kik a nők kedvenczei. Ilyen volt Apponyi Albert, mig meg nem házasodott; a mágnásvilág összes asszonyai berukkoltak, suhogott a selyem a karzaton, lengtek az örökké kiváncsi mozgó fejecskéken a strucztollak s röpke szellőt hasogattak ki a legyezők a forró gőzökkel telitett levegőből. Fenyvessy Ferencz a lateiner osztály hölgyeire gyakorolt ilyen vonzó hatást. Egy alkalommal egy muff esett le a karzatról egy felvidéki képviselő fejére, a ki rettentő ijedtségében egy szörös szörnyeteget érezvén fejére ugrani, felugrott és anyanyelvén kiáltotta el magát: «Csert, csert!» (Az ördög, az ördög.) Persze nagy nevetés támadt s a terem-

A KARZAT.

szolga visszavitte a bájos kis toilette-tárgyat tulajdonosnőjének.

Az új Házba még szivesebben járnak a hölgyek, mert itt maga a Ház is látványosság és ők maguk is szebbek itt, mint egyebütt, mert a márványoszlopos fülkékre osztott karzaton úgy fest egy-egy csoport szép asszony, mintha szép festmény lenne, domború női fejekkel márványkeretben.

Kedvencz szónokaik most nincsenek, a «nagy Albert» kiöregedett s helyét nem birta elfoglalni senki. Ám azért mégis járnak, mert iszen járni csak kell vagy valakiért, vagy senkiért s aztán nem is épen mindig a szónoki babérok azok, mik édes kis szivüket dobogásba hozzák, néha egy-egy csinos néma bajusz is megteszi. Meg én Istenem, az új toilettet is meg kell valahol mutatni . . . Hát a viharok, az idegizgató szenák! Azonfelül a gyülölet a mamelukok iránt, melyet páter Laurentius vagy páter Bruno, a gyóntató atya ültetett el a sziveikbe.

Szóval igen sok rugó maradt meg most is, hogy egy-egy érdekesnek igérkező ülésre teljes számmal összeseregeljenek a karzaton a pesti szépségek. Ilyenkor az egész terem tündökölni látszik. A sok mosolygó szem, a sok kipirult arcz úgy tünik fel, mintha perzselő napok sütnének és rózsák nyilnának körös-körül.

Az érdeklődés fölfelé irányul s egyszerre elfelejtik a miniszterelnököt, a nagy szónokokat és statusférfiakat, elfelejtik a napirenden levő tárgyat, elfelejtik a ressort-minisztereket, a kikhez pedig minden képviselőnek minden időben van valami kérése és mindenki egyetlen embert vesz körül, Piukovics Józsefet:

— Add ide, kérlek, a gukkeredet.

Gukkerje még másoknak is van és most valóban csak a gukkertulajdonosok a virilisták, de a Piukovics gukkere a legjobb, mely olyan közel hozza a szép asszonyokat a magasból, hogy szinte meg lehet őket csókolni.

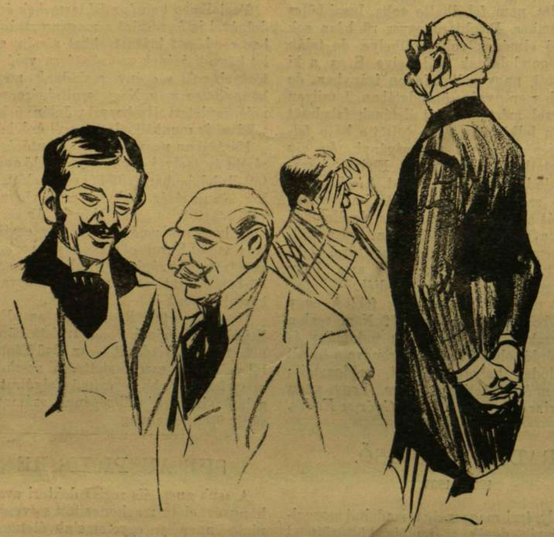
M—th K.

EGYVELEG

* **Mária Feodorovna özvegy czárné** egy oly készülék feltalálására, melyen sebesülteket könynyen és biztosan lehetne a csatatérről elszállítani, 260 ezer korona díjat tűzött ki. A díjra bárki is szabadon pályázhat.

* **A londoni lordmayor díszebéde**, melyet hivatalos állásának elfoglalásakor a Guild-Hallban adott, 168 ezer koronába került. Az ebéd megfőzéséhez 350 mázsa kőszén kellett, az ételeket pedig 250 inas hordta fel.

* **Ha valamely orosz család** hurczolkodik, a családfő a régi lakás tüzhelyéről egy fazékban meleg hamut visz az új lakásba.

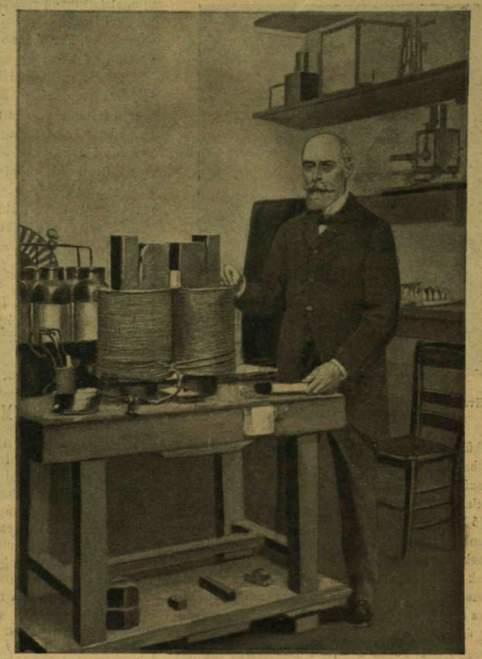

A KARZATOT VIZSGÁLÓ KÉPVISELŐK.

KÉPEK A KÉPVISELŐHÁZBÓL. — Linek Lajos rajzai.

Curie Péter és neje, a rádium fölfedezői.

Henri Becquerel.

A NOBEL-DÍJ NYERTESEI.

A NOBEL-DÍJ NYERTESEI.

Az 1896 deczember 10-ikén San-Remóban meghalt svéd vegyész, *Nobel* Alfréd által alapított pályadíjak évenkénti odaitélése mindig általános érdeklődést kelt világszerte, a díjak nagysága és nemzetközi jellege miatt. Nobel, a füst nélküli lőpor és a dinamit feltalálója tudvalevőleg egész vagyonát, mely negyven millió koronánál többre rúgott, tudományos, irodalmi és társadalmi munkásság jutalmául tüzte ki. Egy-egy díjat kap egy fizikus, egy vegyész, egy orvos és physiologus, a kik a tudományos munkálkodásban nagy eredményeket értek el az emberiség javára, egyet egy iró vagy költő, a kinek művei — bármely nyelven jelentek is meg — eszményi irányzatukkal tünnek ki. Ezt a négy díjat a stockholmi akadémia itéli oda. Az ötödik díj az általános testvériség, az állandó hadseregek megszüntetése vagy csökkentése érdekében való legérdemesebb és leghatásosabb törekvés jutalmára szolgál; ezt a norvég országgyülés Nobel-bizottsága osztja ki. A díjakat 1901-ben adták ki először az alapító halálának évfordulóján, egyenkint mintegy 200,000 koronát. Eddigelé német, franczia, angol és hollandi tudósok kapták a díjakat; az idei jutalmazottak nagyobb része skandináv, kettejük franczia, egyikük pedig angol.

A fizikai díjat, melyet 1901-ben Röntgen kapott, most Svante Arrhenius stockholmi tanárnak itélték. Arrhenius aránylag fiatal, negyvenöt éves ember; a szervetlen és a fizikai vegytan terén tett nagy fontosságú fölfedezései számos fizikai, vegytani jelenség megértését teszik lehetővé, melyek addig a tudósok számára rejtélyek voltak. E fölfedezései ma már általános érvényre jutottak a tudományban.

A vegytani díjat megosztották két franczia között: az egyiket a Curie házaspár, a másikat Henri Becquerel kapta.

Az előbbiek, Curie Péter és lengyel származású neje, a kik tudományos tanulmányaikat együtt, hitvestársi egyetértéssel szokták végezni, a rádium és polonium nevű fémek feltalálói. E fémek közül kivált a rádium, melyről lapunkban nemrég részletes ismertetést közöltünk, csodálatos tulajdonságai által ma a természettudósok figyelmét a legnagyobb mértékben foglalkoztatja. A Curie-pár e feltünő fölfedezése révén számos kitüntetést kapott már, a férj egyetemi tanszéket is nyert. Neje, kinek családi neve Skladowska, a természettudományok doktora.

Találmányuk a másik díjnyertes: Henri *Becquerel* által felfödözött s róla elnevezett sugarak segítségével vált lehetővé. *Becquerel* ugyanis 1896-ban fölfedezte, hogy az uranium nevű fém és összetételei önmaguktól s minden külső hatás közbelépése nélkül olyan sugarakat bocsátanak ki magukból, melyek hasonlók a Röntgen-sugarakhoz. Más anyagok, mint a thorium, szintén birnak ezzel a tulajdonsággal. Az ilyen anyagokat radio-activoknak nevezik, az általuk kibocsátott sugarakat pedig Becquerel-sugaraknak.

A *Curie*-pár három új ilyen radio-aktiv fémet fedezett fel: a rádiumot, a Curiené hazájáról elnevezett poloniumot és az actiniumot, melyeknek kisugárzása milliomszorta erősebb, mint az uraniumé és a thoriumé. Különösen a rádiummal olyan jelenségeket figyeltek meg, melyekről addig a tudósok nem is álmodtak; e jelenségek igen nagy mozgalmat támasztottak a természettudományban, különösen azért, mert mint idei 27. számunkban megjelent czikkünkben kifejtettük, a fizika alapvető elveivel ellenmondásban látszanak lenni s így azok módosulására vezethetnek. A rádium sugarai például hasonló tulajdonságokkal birnak, mint a Röntgen-féle *X*-sugarak, de a míg ezek a Crookes-féle cső rendkívül ritkított gáz-közegében, egy elektromos áram külső behatása alatt keletkeznek s az áram megszünésével megszünnek, a rádium legcsekélyebb részecskéi állandó tevékenységben levő energia-forrásként szolgálnak, a nélkül, hogy a kisugárzó energiát valami pótolná. E jelenség magyarázatára számos elméletet állítottak fel: a legegyszerübb, mely Curietől származik, abban áll, hogy a térben vannak oly sugárzások, melyeket még nem ismerünk s melyek érzékeinkkel észre nem vehetők. A rádiumnak megvan az a képessége, hogy ezeket a sugarakat magába nyeli és radio-aktiv energiává alakítja át.

A rádiummal végzett eddigi kisérletekben csak rádium-sókat használtak — magát a fémet eddig nem sikerült tisztán előállítani — s ezekből a sókból is csak igen csekély mennyiség van. Kisugárzásuk ereje azonban fogalmat nyújt a tiszta rádiuméról, s Curie bizvást mondhatta, hogy nem merne bemenni az olyan szobába, melyben egy font rádiumot tartanak, mert biztosan megvakulna s a bőre is egészen összeégne. Ugyanis ha egy rádiumot tartalmazó üvegcsét a bőrre helyezünk, eleinte semmi különöst nem érzünk, mintegy két hét múlva azonban az a bizonyos hely megpirosodik, majd seb támad rajta, a mely csak hónapok múlva gyógyul meg. Ezt a tulajdonságát az orvosok most a lupus és a rák-betegség gyógyítására próbálják használni.

A lupus-gyógyítás terén szerzett érdemei juttatták a Nobel-díjat Niels Ryberg Finsen dán tudósnak, a kinek gyógymódját lapunk legutóbbi számában behatóan ismertettük. Az irodalmi díj nyertese Björnsterne Björnson lett, a kinek költői munkásságáról lapunk múlt évi 50-ik számában emlékeztünk meg, hetvenedik évének betöltése alkalmával.

Az ötödik, ú. n. béke-díjra sokan jelölték *Suttner* Berta bárónét, az ismert irónőt, a ki évtizedek óta élénk irodalmi működést fejt ki az általános lefegyverzés érdekében. A Nobel-bizottság azonban egy angol parlamenti férfiút talált erre méltónak: William Randall Cremer. Az ő érdeme, hogy a már régebben kezdeményezett, de közben elszunnyadt béke-mozgalmat újra fölélesztette s a békekongresszusok mellett interparlamentáris értekezletek létesültek. Alig van Európának országa, melyben eszméje ügyében nem buzgólkodott volna. Cremer 1838-ban született; szerény sorsból emelkedett a parlamenti tagok közé s most negyedszer képviseli a haggerstoni kerületet az angol alsóházban.

ÜNNEPI MELLÉKLETÜNK.

A «*Vasárnapi Ujság*» mai karácsonyi számához mellékelve kapják meg előfizetőink «**Karácsony**» *czímü nagy és díszes ünnepi albumunkat.*

Albumunk műmellékletei közt, melyek művészi szinpompája az eredeti festmények hatását teszi: **II. Rákóczi Ferencz-nek Mányoky** Ádám által festett arczképe, melyet idei első félévi képmellék-

Svante Arrhenius, a Nobel-díj egyik nyertese.

tünkül már megkaptak előfizetőink, most új lenyomatban van mellékelve Rákóczi-közleményeink kiegészítéséül. A másik két műmelléklet, **Benczúr Gyula «Kedvenczeim»** és **Margitay Tihamér «Duzzogó huszár»** című festményeinek hű, szingazdag másolatai mai művészetünk java alkotásaival ismertetnek meg; az egyik a virágok szinpompáját tárja elénk meglepő festőiséggel, a másik derűs szerelmi jelenetet tüntet fel, a mely mosolyra indítja a nézőt.

Az album *szépirodalmi közleményeiben* az érdekes és becses olvasmányok nagy mennyisége van összegyűjtve. **Jókai** Mór, ki már ötven év óta buzgó munkatársa lapunknak, az életből vett tárgyú elbeszélését közli, a mely a nagy iró képzeletének kimeríthetetlenségét s ideálizmusának meg nem fogyatkozó erejét tanusítja. **Mikszáth** Kálmán gyermekkori emlékezéseinek gazdag kincstárából mond el egy történetet s ez emlékekből egy szeretetreméltó, jó szivű, kedves magyar ember jellemrajza domborodik ki az olvasó elé, azzal a humorral, mely Mikszáth egyik legértékesebb iróri tulajdonsága. **Eötvös** Károly a régi magyar falusi világból irt megrendítő történetet, a maga zamatos, tősgyökeres eredetiségű nyelvén. **Gyarmathy** Zsigáné elbeszélése míg egyrészt szatirikusan mutatja be a népet nem értő tudákos kutatókat, másrészt finom megfigyeléssel rajzolja meg a féltékenység lélektanát. Ifj. **Korányi** Frigyes, kinek nevére «Regénytárunk»-ban most befejeződő érdekes regénye bizonyára széles körökben felhivta a figyelmet, komor, sötét képben mutatja be egy önző élvhajhászatban töltött élet végét s a haszontalan gonoszság vereségét. **Bársony** István friss szinekben mutat be egy képet a természetből, a leirásnak azzal a szemléltető erejével, mely ez irónknak legjellemzőbb tulajdonsága.

A költői munkák a hangnak és tárgynak nagy változatosságát mutatják. **Szász** Károly valóban mesteri műfordítása Milton után, **Szabolcska** Mihály mély hangulatú karácsonyi verse, **Kozma** Andor élénk hangú kis verses elbeszélése a szabadságharczból, **Zemplényi** Árpád Petőfi emlékét felidéző, erővel teljes elégiája, **Dalmady** Győző és **Sajó** Sándor könnyed és mégis költői hatású lyrai versei, **Lampérth** Géza magyaros hangú költői elbeszélése a Rákóczi-korból, — mind oly munkák, melyek mai költészetünknek legjava terméséből valók.

Külön csoportban vannak az album **Rákóczi-közleményei. Thaly** Kálmán a kurucz-világ egy vértanujának nemes emlékezetét újítja fel; **Szádeczky** Lajos két czikke egyikében Rákóczi nagyságát s történeti jelentőségét méltatja, a másikban a fejedelem s hivei rodostói tartózkodásáról s a rájuk vonatkozó, ott fenmaradt emlékekről mond el érdekes adatokat. **Szendrei** János a kurucz-korbeli viseleteket, fegyverzetet irja le tartalmas czikkben.

A többi közlemények már irójuk nevénél fogva is fölkelthetik az olvasó érdeklődését. **Vámbéry** Ármin hosszú élete gazdag tárházából közöl Viktória angol királynőre jellemző apróságokat, **Marczali** Henrik a legújabb kor történetéhez nyújt becses új adalékot magyar forrásból, ifj. **Ábrányi** Kornél Szilágyi Dezső jellemrajzát egészíti ki jól megfigyelt vonásokkal, **Forgó** János (Ágai Adolf) a debreczeni vásáron lefolyó élénk, zajos életet irja le.

A tartalommal arányban van a képek művészi becse és nagy száma. **Hegedüs** László új, vallásos tárgyú festménye, «Patrona Hungariæ» az ünnepi hangulatot emeli, az egyes szépirodalmi közleményekhez **Háry** Gyula, **Kimnach** László, **Neogrády** Antal, **Goró** Lajos által rajzolt illusztrációk hiven simulnak a szöveghez s fokozzák annak érdekességét. Nagy értékű a **Rákóczi-képek** bő sorozata; ezek közé a teljesség kedvéért felvettünk néhány, lapunkban már megjelent képet is, de nagy részük *uj, eddigelé sehol nem közlött kép*, részint egykorú emlékek, részint pedig azok után a felvételek után, melyeket Szádeczky Lajos legutóbbi konstantinápolyi és rodostói útja alkalmával vett fel dr. *Szeim*, Rodostóban élő hazánkfia.

KLOTILD FŐHERCZEGKISASSZONY TEMETÉSE.

Deczember 18-ikán délután temették el fejedelmi gyászpompával a fiatal *Klotild* főherczegkisasszonyt. A budai királyi palota templomában, a Szent István-kápolnában állították föl a ravatalt. A tágas kápolna oldalait feketével vonták be, úgy helyezték el a családi czimert; a főoltár képét is eltakarták fekete lepellel, melynek közepén nagy kereszt fehérlett. Decz. 18-ikán reggel nyitották meg a templomot a közönség számára. A látogatók a főbejárón léptek be s a ravatalt megkerülve, a jobboldali mellékajtón távoztak.

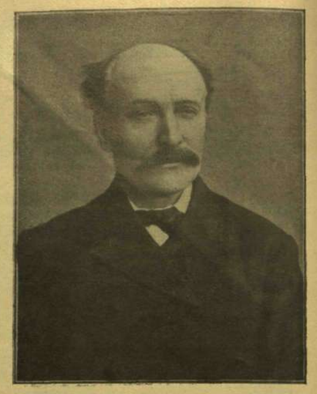
Kétlépcsős, alacsony ravatalra helyezték a zárt koporsót, melynek térdeplő zsámolyán fölváltva egy-egy szerzetes és apácza, jobbra az udvari személyzet egy-egy tagja imádkozott. A ravatalnak az a része, a hol a koporsó állt, aranyszövettel volt leterítve s felül fekete posztós mennyezet borult rája. Feketével vonták be az imádságos zsámolyokat, az oratoriumot is. A ravatal mellett a régi spanyol udvari szokás szerint herczegi korona, herczegi kalap, egy pár fehér keztyű és legyező volt vánkoson. A gyász színébe borult templomot a csillárok fehér villamos fénye világította be, csak a ravatal körül égett három sor viaszgyertya. A koporsó fejénél két-két magyar, lábánál két-két arcziertestőrtiszt állott teljes díszben. A szárkofágon örökzöldből és kaméliából font főherczegi korona feküdt. A gyertyasoron belül csak néhány koszorú volt, csaknem valamennyi magyar nemzeti szinű szalaggal. Ezek között a kormányé, az országgyülés két házáé, a főváros közönségéé, továbbá az első honvédhuszár- és honvéd-gyalogezred tisztikaráé, a melynek József főherczeg a parancsnoka.

Az oltároknál egész délelőtt gyászmiséket mondtak. Tiz órakor volt a herczegi család csöndes miséje, a melyben a főherczegasszonyok s főherczegek résztvettek. A gyászoló család az oratóriumban foglalt helyet, a misét pedig Weber atya, József Ferencz főherczeg nevelője mondotta. Mise közben *Klotild* főherczegasszony leányaival az oratóriumból az oltár elé ment s ott letérdelve, hosszasan imádkozott. A család félóra múlva visszahajtatott a főparancsnoksági palotába.

A temetésre csak az udvarmesteri hivatal által meghivottak jelenhettek meg, a kormány tagjai, a főméltóságok, az udvari személyzet. Négy órakor jelentek meg a királyi család tagjai s elfoglalták a koporsó körül helyöket. Külön imádságos zsámolyon térdelt a *király*, mellette *József* főherczeg a feleségével, *Klotild* herczegasszonynyal és leányával, *Erzsébet Henrietta* herczegnővel, továbbá *József Ágost* főherczeg *Auguszta* herczegnővel, *Frigyes* főherczeg a feleségével, *Izabella* herczegasszonynyal és leányával, *Mária Henrietta* herczegnővel, *Rajner* főherczeg *Mária Dorottya* herczegasszonynyal, *Fülöp* orleánsi herczeg a feleségével, *Dorottya* herczegasszonynyal, *Szigfrid* bajor herczeg, *Koburg* Fülöp herczeg, *Lipót* és *Ágost Lipót* koburgi herczegek, mindannyian hadsegédeikkel, szárnysegédeikkel, illetőleg udvarhölgyeikkel.

Az egyházi szertartást *Vaszary* Kolos herczegprímás végezte; a gyászdalokat az operaszinház énekkara adta elő. Aztán az udvari inasok fölemelték a koporsót s viaszgyertyák közt bevitték a kriptába, a hol rövid ima után *Várossy* Gyula székesfejérvári püspök utolszor beszentelte a koporsót, báró *Fejérváry* Géza helyettes főudvarmester pedig a koporsó ezüst kulcsát átadta a királyi vártemplom plébánosának.

A *király*, valamint a gyászoló család a templomban maradt és a koporsónak a kriptába vitele után elvonúlt a templomból.

William Randall Cremer, a Nobel-díj egyik nyertese.

IDŐSB ÁBRÁNYI KORNÉL.

1822—1903.

A magyar zeneművészet egyik nagyérdemü úttörője, fáradhatatlan, csüggedést nem ismerő előharczosa, maga is jeles zeneköltő és zenei iró, id. *Ábrányi* Kornél meghalt 81 éves korában deczember 20-ikán. Ritka lelkes férfiú volt, a kiben törhetetlen erély lakozott s a ki nehéz viszonyok között, küzdve a közönynyel, munkált az ügy érdekében, melyet élete czéljául zött ki, erre áldozva élete minden erejét.

Előkelő családból származott s 1822-ben született Szent-György-Árányban. Atyja, Ábrányi-Eördögh Alajos, a diplomácziai pályára szánta, de ő atyja ellenzésével daczolva, művésznek készült. Már korán, az apai házban nyerte művészi képzése elemeit s igen nagy hatással volt rá Erkel Ferencz, a ki 1834-ben hosszabb ideig lakott Nagyváradon az Ábrányi-családnál. Ábrányi a külföldön, Németországban, Belgiumban, Franczia országban is utazott ez időben, zenei tanulmányainak bővítése végett s ez utjaiban megismerkedett Liszt Ferenczczel, Chopinnel s más hires zeneművészekkel. Egy évig aztán a bécsi konzervatoriumban tanult. 1846-ban Pozsonyban tartózkodott, a hol az országgyülés idején hangversenyeket rendezett. A szabadságharczban min Bónis Sámuel titkára vett részt, az ötvenes évek elején pedig Pesten telepedett le s megkezdte működését mint zeneiró és zeneszerző. 1855-ben «Eredeti magyar gondolat, változatokkal» czimü zeneműve elnyerte a Nemzeti Zenede pályadijat; ezóta számos más szerzeményt is adott ki.

Hathatós munkásságot kezdeményezett a magyar zene művelése érdekében, szövetkezésre buzditva zenei életünk akkori jeleseit. 1860-ban megindította a «Zenészeti Lapok»-at Bartalus István, Mosonyi Mihály és Rózsavölgyi Gyula társaságában s e lapra költötte vagyona jó részét. Lapja csupa magyar stilusú zeneműveket közölt magyar művészeinktől. Liszt Ferenczet is Ábrányi buzdította, hogy magyar rapszódiákat irjon, hogy használja fel s aknázza ki a magyar zenében levő kincseket. Ez időben Liszt és Ábrányi körül mintegy művészeti központ alakult s e körből indult ki a magyar zeneakadémia felállításának eszméje, melynek Ábrányi volt legbuzgóbb előharczosa; nagy lelkesedéssel és sikerrel izgatott mellette lapjában s a napilapokban. Az akadémia 1875-ben megalakult. Liszt Ferencz lett az elnöke s Ábrányi egyik tanára, egy ideig titkára és adminisztrativ vezetője is volt.

E fontos eszme megvalósitásán kivül Ábrányi megnyugvást nem ismerő tevékenysége más munkakört is talált: a magyar dalos-ügy felvirágoztatását. Arra törekedett, hogy a daloskörök ügyét felkarolják és virágzásra juttassák a társadalmi, művészeti és hivatalos körök. Fölvetette egy nagyszabásu országos dalosünnep eszméjét, hogy az országban levő nagy-

számú dalosköröket összehozza. Ez 1863-ban sikerült. Pécsett gyültek össze a dalosok, s Ábrányi Kornél az ezen alkalomra rendezett fényes ünnepélyen inditványozta, hogy alakitsák meg a magyar dalárdák az országos magyar daláregyesületet. Az egyesület néhány év múlva megalakúlt s Ábrányi két évtizeden át állott az élén, nagy fáradsággal munkálkodva kifejlesztésén.

Mint zeneszerző kivált ifjabb korában működött, később főleg zenetörténeti és zenebirálati munkássággal foglalkozott. Zenebirálatait, nagyobb tanulmányait alapos ismeret, kritikai érzék s az ügy szeretete jellemzik. Legnagyobb műve: «A magyar zene a XIX. században» czimü nagy terjedelmü monográfia, zenei történetünk számos fontos adalékát mentette meg az elfeledéstől.

Élete legutóbbi éveiben, a Margitszigeten lakva, Liszt Ferenczről szóló nagy munkán dolgozott. A mult évben, 80-ik születése napján a zenei világ nagy ünneplésben részesitette.

Halálát két jeles iró fia: ifj. Ábrányi Kornél és Emil, s második neje, szül. Katona Klementina gyászolják. De gyászolja mindenki, a ki méltányolni tudta benne azt a kitartást, buzgalmat és tehetséget, melyet zenénk érdekében való munkásságával tanusitott.

A «VASÁRNAPI UJSÁG»

51-ik évfolyama.

Szerkeszti **Nagy Miklós.** Főmunkatárs **Mikszáth Kálmán.**

A **«Vasárnapi Ujság»**, melynek vezetése immár harmincznat esztendeje van ugyanazon szerkesztő kezeiben, jövőre is hű marad alapitásakor választott irányához, hogy a hazafias érzületnek tolmácsa, a nemzeti haladásnak képe, a közéletnek tükre, szóval **korunk történetének igazi krónikája** legyen. Közli a hazai és külföldi nevezetesebb emberek *arczképeit, élet- és jellemrajzokkal* kisérve; *költeményeiben, elbeszéléseiben* a szépirodalmi becs mellett a nemesebb izlést és nemzeti irányt tartja szem előtt; *képeiben*, melyeknek érdekességet vagy művészi becsök, vagy a napirenden levő események kölcsönöznek, *képmagyarázataiban, történelmi, néprajzi, természettudományi, társadalmi s a tudományok népszerűsítésére, vívmányaiknak nagy körben elterjesztésére szánt czikkeiben* arra az egyszerű természetességre és józanságra, való hűségre és erkölcsi megbizhatóságra törekszik, mely e lapot családi lappá, valódi házi baráttá tette oly sok magyar tüzhely körében. *Tárczaczikkei*, valamint a *heti események ismertetésére szánt rovatai* felölelik az irodalom, a művészetek, s általában az egész közés társas-élet körében fölmerülő mozzanatokat. A **«Vasárnapi Ujság»** mint családi lap *a női munkára és divatra* vonatkozó képeket és czikkeket is ad. **«Regénytár»** mellékletében hetenként a legjelesebb hazai és külföldi regényiróktól közöl művészi képekkel illusztrált elbeszéléseket és regényeket. Tartalma évenként **több mint 130 ivre terjed** és **több mint ezer képet** közöl évenként, időnként **színes műmellékleteket is ad.**

*

Mikszáth Kálmán kitünő irónk mint főmunkatárs működik a «Vasárnapi Ujság» szerkesztőségében s a vele kötött egyezség értelmében *kizárólag* a «Vasárnapi Ujság»-ba irja nagybecsü szépirodalmi új közleményeit: *regényeit, elbeszéléseit, tárczaczikkeit.*

*

Előfizetési föltételeink:

A **«Vasárnapi Ujság»** negyedévre 4 korona, fél évre 8 korona, egész évre 16 korona.

A **«Vasárnapi Ujság»** a **Világkrónikával** negyedévre 4 kor. 80 fillér, félévre 9 korona 60 fillér, egész évre 19 korona 20 fillér.

A **«Vasárnapi Ujság»** és **«Politikai Ujdonságok»** a «Világkrónika» és a «Magyar Gazda» mellékkel együtt: negyedévre 6 korona, félévre 12 korona, egész évre 24 korona.

IDŐSB ÁBRÁNYI KORNÉL.

Az előfizetések a **«Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» kiadóhivatalába, Budapest, Egyetem-utcza 4. szám** küldendők.

Új előfizetőink szíveskedjenek megrendelésüknél nevüket, lakhelyüket, valamint az utolsó postát világosan és olvashatólag kiirni. — ***Régi előfizetőink*** legczélszerűbben úgy járnak el, ha czimszalagjaikból, melyek alatt lapjaikat kapják, egyet a posta-utalvány szélére folragasztva, beküldenek a kiadóhivatalnak. — ***Külföldi előfizetéseikhez*** kérjük a postailag meghatározott viteldijat is csatolni.

Gyüjtőinknek a «Vasárnapi Ujság»-ból **10,** a «Politikai Ujdonságok»-ból **6** előfizetett példány után egy tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

Mutatványszámokat levelezőlapon kifejezett kivánatra bárkinek készséggel küld a kiadóhivatal.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Abrányi Emil költeményei. Jeles költőnk, *Ábrányi* Emil válogatott költeményei egy szép kötetben jelentek meg. A kötet legjavát adja a szerző költői pályája eredményeinek. Ábrányi kétségkivül a hetvenes években fellépett költői nemzedék legkiválóbbjainak egyike. Korán kezdett szerepelni az irodalomban s ezért korához képest arányiag hosszú pályára tekinthet vissza. Iróri egyéniségének fő vonása az, hogy — bár a szerelmi lyrára is sok szép hangja van — leginkább a haza- és szabadságszeretet s a humanizmus eszmékörében szeret mozogni. Lelkesedve énekelte mindig a nemzet nagy eseményeit, a felháborodás és gúny fegyvereivel harczolt a mai társadalom bűnei ellen, érző szívvel szemlélte az emberi szenvedéseket. Ez teszi verseit tartalmasakká, s ez ad gyakran szónoki páthoszt ajkára. Versei formájukban ritka választékossággal, nem egyszer valóban virtuozitásról tesznek tanuságot, bár a jambus szinte kizárólagos használatának egyoldalúsága, mely újabb költészetünkben általános, nála is megvan. Költői ere ma sem apadt meg, gyakran találkozunk verseivel a lapokban, látjuk fogékonyságát a modern eszmék iránt, látkörének fokozatos tágulását. Most megjelent kötete, melyet a Singer és Wolfner czég adott ki (ára kötve 3 korona), meglehetősen hű képét adja fejlődésének, egyéniségének. A kötet a szerző arczképével van diszitve. Mutatványul a következő két költeményt adjuk a költő újabb müveiből:

Napfény a mezőn.

A nap benéz az ablakon,
A hol lakom,
Ragyogva, álmot oszlatón.
Aludni többé nem tudok,
Felöltözöm s megyek, futok,
Futok ki nyakra-főre
A szomszédos mezőre!

Vidám pacsirta már dalol,
Nótája szól
A tündöklő kékség alól.
Nincs a bohónak semmije
Mégis dalol szegény feje.
Dalolgat egyre, szépen,
Az ég sugár-ölében.

Azt súgja minden zsenge ág,
Minden virág;
«Légy üdvöz, ó édes világ!
Légy üdvöz, ó meleg sugár!
Gyors elmulás a vége bár,
Én semmitől se félek,
Csak élek, élek, élek!»

Credo.

Bár napról-napra látom,
Hogy mennyi szenvedés
Ol, rombol a világon
S a boldog mily kevés;
Bár győz a jóval szemben
Az aljas, a hamis,
S e véres küzdelemben
Tántorgok magam is.

Míg lesz e durva földön
Egy szép emberi tett:
A gyászt még fel nem öltöm
S ünneplem a hitet.
A mig lesz könnyem, vérem,
Mig lelkemet tudom:
Mindig a jót remélem
S a rosszat siratom!

Goethe drámája: «*Iphigenia Taurisban*» *Csengeri* János sikerült magyar fordításában, mely a Kisfaludy-Társaság egyik pályázatán annak idején dicséretet nyert, most második átdolgozott kiadásban jelent meg, rajzokkal diszítve. Ára diszkötésben 4 korona.

Magyar irók élete és munkái. *Szinnyei* József ily czimü munkájából megjelent a 81. füzet, mely a Novák és Oldal nevek közé eső 227 irónak életrajzát foglalja magában, kik közt a múlt idők s a jelen irodalmának több jelese van. Az eddig megjelent 81 füzetben 17,267 irónak életrajza és munkáinak jegyzéke van felsorolva. A munka Hornyánszky Viktor könyvkiadó kiadásában jelenik meg és egyes füzet ára egy korona.

«Házi és társadalmi nevelés.» Irta *Gramma* Döme. A szerző e müve levél-alakban, magyaros, világos stilusban ad tanácsokat az anyáknak, miként neveljék gyermekeiket s hogy szoktassák le a különféle hibákról. A kis könyvet Toldi Lajos könyvkereskedése adta ki; ára 2 korona.

Posta-és táviró-évkönyv. Mint már több év óta, az idén is megjelent ama posta- és távíró-tisztviselők használatára szolgáló, ügyesen összeállított évkönyv, mely azonban változatos tartalmánál, számos közérdekü ismeretterjesztő és szépirodalmi czikke által a közönség szélesebb köreinek érdeklődését is megérdemli. Az évkönyvbe, melyet *Pál* Imre szerkesztett, a posta- és távíró-intézet irodalommal is foglalkozó tisztviselői, s rajtuk kívül több az intézeten kívül álló iró és tudós is irtak közleményeket. Ára egy korona.

A Nemzeti Szinház deczember 19-ikén Fényes Samu «*Messiás*» czimü drámáját mutatta be. Fényes nevét «*Kurucz Feja Dávid*» és «*Bacsányi*» czimü darabjai után ismeri a közönség. A «*Messiás*», kiről új darabja szól, Simeon, a kit Bar Kochbának, a csillag fiának nevez a héber hagyomány, a ki másfélszáz esztendővel Krisztus után élt s a rómaiktól elnyomott zsidó nép utolsó nagy reménysége és utolsó királya volt, a ki visszahódította a rómaiak kezéből Jeruzsálemet. Fényes ragaszkodik a történelem adataihoz, csak indokaikat szinezi költői czélzattal. Az ő Simeonját nem a maga fanatizmusa teszi hőssé és messiássá, sőt Simeon nem is hisz a saját küldetésében és nem bízik a sikerben. Egy asszony, Belurit, tölti el lelkét nagyravágyással s az tüzeli folyvást előre. Ez az egyik indítója. A másik egy szőke lány, a keresztény Lucentia, Marcusnak, a későbbi püspöknek leánya, a kit Simeon csak egyszer lát, de aztán mindig szeret. A leányt elragadják a rómaiak. Mikor ezt Simeon megtudja az öreg Marcustól, egyszerre fellobban benne a boszú tüze. Megveri seregeiket, beveszi váraikat, feldúlja palotáikat, míg rá nem talál Lucentiára. De a keresztény lány irtózattal fordul el tőle, a kit messiásnak tart a nép s most már önnönmaga is. Ekkor Simeon feleségül veszi Beluritot s a királyi trónra ülteti maga mellé. De lelke a szőke leány után sóvárog, nincs többé hite önmagában, mióta ez elfordúlt tőle. Belurit meg akarja menteni ettől a kisértettől, vissza akarja hódítani magának s míg Simeon csatázik, megöleti a leányt. Simeon hazatérve Lucentiát keresi; holttestét ép akkor fogják ki a kútból. Belurit bevallja tettét, mire Simeon boszúból saját kardjával döfi le Beluritot. Most végkép erőt vesz rajta a csüggedés. Kikiabálja a népnek, hogy ő nem messiás, csak erős és bátor ember,

a ki egy pár csatában győzedelmeskedett. A nép erre lelket vesztve eldobálja fegyvereit és Simeon csak néhányad magával megy a közelgő rómaiak elé, hogy a csatában halálát lelje. Így ennek a messiásnak a saját küldetéseiben való hite is, a bukása is a szerelemből sarjadzik s ezzel egész története erősen egyéni tragédia, melyhez csak rövid ideig és lazán fűződik hozzá egy népnek sorsa. A darab nyelvezetében van erő, a jelenetek ügyesen vannak felépítve, a korrajz gondos. A főhős jellemrajza azonban el van hibázva: alapjában véve gyenge, ingatag jellem, a kit a körülmények vezetnek jobbra-balra, a kit a szenvedély inkább nagy szavakra, mint nagy tettekre hevít. Ezért sorsa nem is keltheti az igazi tragédia hatását. A színház nagy gonddal állította ki a darabot. Beregi Oszkár Simeonban érdekes alakítást nyújtott. B. Lenkei Hedvig játszotta Lucentiát, Fáy Szeréna a vad és kegyetlen Beluritot. Gál Rabbi Akiba szerepét gondosan tanulmányozta. Rákosi Szidi, Iványi és Bakó adtak még fő szerepeket s sokban hozzájárultak a sikerhez. *X. Y.*

Népszínház. Némely hazai színművírók szivesen fordúlnak az idegen tárgyak felé. A Népszínház deczember 18-ikán «*Bonaparte*» czimű történelmi színművet adott elő *Béldi* Izortól, a ki már előbb a «Katalin» czimű operettben a hires orosz czárné történetét alkalmazta szinre egy magyar dalszerző számára. Valószínűleg az utóbbi időben nagyon felgazdagodott Napoleon-irodalom és terjedő Napoleon-kultusz indította Béldi Izort Napoleon dramatizált életrajzának megirására. A nagy történeti hős mellé néhány szinpadon hatásosan játszható genre-alakot rendelt; egy Morio nevű embert, kit mint kémet akarnak agyonlőni, de Napoleon megmenti, s aztán mint leghűbb embere kiséri Napoleont rendkívüli viszontagságaiban, és a kis Jenkins Ellyt, egy angol leányt, ki színpadra készült, de rajongása Napoleonhoz csatolja, elkiséri hadjárataiban, s ő birja rá, hogy az égő Kremlt elhagyja. A történeti színmű egy csomó részletet állít össze Napoleon életéből, nem valami drámai összefüggésben, de nem hatástalanúl. Kezdődik a sorozat a fiatal tüzértiszttel Toulon ostrománál és végződik a világhódító czézár halálával Szent-Ilona szigetén. Az előadásra a Népszínház sok gondot fordított. A főszerepet Szirmai, Jozefin és Mária Lujza kettős szerepét P. Lukács Juliska, a kis angol leányt egy fiatal erő, Szántó Ilonka adta, ki csinosan is énekelt. A darabhoz *Fejér* Jenő irt zenét.

Magyar Szinház. *Verő* György, kinek «*Doktorkisasszonyok*» czímű három felvonásos operettéje decz. 19-ikén került színre a Magyar Szinházban, elég sikert ért el már mint szövegíró és zeneszerző. Új darabja nem a sikerültebbek közé tartozik, nem is a leggyöngébb. Egyes részei mulattattak, zenéje pedig általában tetszett. A «Doktorkisasszonyok»-at, összesen kilenczet, egy különös tudós hozza külföldről Magyarországra, hogy itt megismerkedjenek az ország természeti szépségével, főleg pedig a Bakonynyal, melynek betyárromantikáját, s főleg egy nyalka betyárt, a tudós felesége husz esztendő alatt sem bir elfelejteni. Az egykor hires Becsali-csárdában, a hova már csak egy nyugalomba vonult betyár jár, a betyárromantikát még egyszer felelevenítik, betyárnak öltözött alakokkal. Mindebben tarkaság és elevenség akad, és némi mulatató. Az első felvonás a siófoki fürdőéletet mutatja, a második a Bakonyba visz, az átöltözködéssel visszaidézett betyárvilágba. Nehány szerepet jól lehet játszani, a kiállítás pedig gondos. *Sziklai* Kornélt sokat kaczagták a táncmesterből lett természettudós szerepében. *Sziklainé* (a tudós felesége) a komikum sok erejével mulattatott. A kilencz doktorkisasszony közül legjobban tetszett az ikerpár, Rádika-Ródika szerepében *Tomcsányi* Russi és *Kornai* Berta.

A Nemzeti Szalon uj tárlata decz. 20-ikán délelőtt nyilt meg. *Berzeviczy* Albert közoktatási minisztert *Ernszt* Lajos igazgató fogadta. Az első teremben *Munkácsy* képei bilincselték le a miniszter figyelmét; hosszasan és figyelmesen nézte a többi képet is és igen szivesen beszélgetett a művészekkel. A kiállításban sok jónevű festőnk vesz részt s a közönség az ünnepekre való értékes művészi ajándékok közt válogathat.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tudományos Akadémia deczember 21-iki ülésén, báró *Eötvös* Loránd elnöklete alatt, dr. *Vécsey* Tamás mondott emlékbeszédet a magyar tudományos, irodalmi és jogtudományi élet nagy kort élt jeleséről, *Tóth* Lőrincz néhai kuriai tanácselnökről, ki egy évvel ezelőtt nyolczvan éves korában húnyt el. Dr. *Vécsey* Tamás nagy vonásokban, találón festette a kort, melyben Tóth Lőrincz élt s a kor rajzába plasztikusan illeszlette be alakját, kit a nemzeti művelődés minden nyilvánulása vonzott, a költészetnek összes ágában megszólalásra birt; majd pedig a jogtudománynál folytatta tevékenységét mint bíró s a Corpus Juris egyes részeinek fordítása és magyarázata volt utolsó irodalmi munkája. Az emlékbeszéd meghallgatására nagy közönség gyült össze s megjelent az érdemes férfiu két fia: Tóth Ernő táblai bíró és Tóth Aurél törvényszéki bíró is, valamint vejei: Thaly Guidó és Miklós Ödön, mindannyian családjukkal. Az emlékbeszéd után *Szily* Kálmán főtitkár folyó ügyekről tett jelentést.

A pozsonymegyei közművelődési egyesület decz. 20-ikán tartotta évi közgyülését a pozsonyi megyeházán. Pozsony város és környékének magyarságából a szine-java gyült össze. Gróf *Apponyi* Albert elnökölt, ki megnyitó beszédében arról szólt, hogy az egyesület a mult esztendőben nem haladt előre. E sajnálatos jelenség magyarázatát a rendkívüli politikai helyzetben találja, a mely nyomasztólag és dermesztőleg hatott a közéletre az ország minden részében. E napokban alakult meg a Délvidéki Magyar Közművelődési egyesület és ezzel teljessé lett az a védelmi gyürü, melylyel a magyar társadalom a fenyegetett végeket körülveszi. Nemcsak fájdalmas volna, de egyenesen végzetessé válhatna e gyürü egy régibb alkotó-részének kihullása, egy régi közművelődési egylet csődje, vagy — a mi ezzel egyértelmű — tespedő erőtlensége. Ennek nem szabad beállani: Pozsony város és megye közönsége ezt a szégyent nem fogja magára venni. Az élénk éljenzéssel fogadott beszéd után idősb *Burián* Pál főjegyző a lefolyt évről számolt be. Az 1904. évi költségelőirányzat szerint 1200 korona hiány várható. Elnökké közfelkiáltással gróf *Apponyi* Albertet, alelnökökké *Klempa* Bertalan alispánt és *Neusziedler* Károly képviselőt, főjegyzővé *Burián* Pált, ügyésszé *Molecz* Dani képviselőt választották.

MI UJSÁG?

A «Vasárnapi Ujság» idei külön képmelléklete helyett mai számunkkal *ünnepi albumunkat* kapják előfizetőink s abban a szokásos *egy* képmelléklet helyett *három* művészi szines képmelléklet s ezenkivül nagy mennyiségű egyéb érdekes közlemény van.

A képviselőház deczember 22-ikén befejezte az ujonczjavaslat általános tárgyalását. Hátra van még azonban tizenyolcz záróbeszéd s csak azután következik majd a részletes vita, a mely még soká eltarthat, mert az obstruálók ennél is sokat akarnak beszélni. A képviselőház deczember 23-ikától 28-ikáig szünetet tart. Az obstrukciót karácsony után is folytatják s így január elsejére nem jöhetvén létre az ujonczozási törvény, szükséggessé válik a póttartalékosoknak — mintegy negyvenezer embernek — behivása.

A király karácsonya. A király deczember 24-én udvari különvonattal *Wallseeba* utazott, hogy a karácsonyi ünnepeket Ferencz Szalvator főherczeg és Mária Valéria főherczegnő körében töltse el. Huszonnyolczadikán a király visszatér Bécsbe.

Zsilinszky államtitkár kitüntetése. A király a közoktatásügyi miniszterium államtitkárát, dr. *Zsilinszky* Mihályt, ki a történeti irodalomban is oly érdekes munkásságot fejtett ki, a hazai közoktatásügy érdekében tett buzgó és kitünő szolgálatainak elismeréséül a Lipót-rend középkeresztjével tüntette ki.

Bocskai István szobra. Hajdumegye decz. 17-iki közgyülésén elhatározták, hogy *Bocskai* Istvánnak, a hires hajdú vezérnek H.-Böszörményben tervezett szobrát a megye a saját erejéből állítja fel s adakozásra szólítja fel a hajduvárosokat és községeket. *Hajdu-Böszörmény* egymaga 20,000 koronát szavazott meg a szobor költségeire, *Nánás* és *Szoboszló* hasonlóképen nagyobb összeggel fognak a szoborhoz járulni. A szobrot olyan nagyra tervezik, mint a zilahi Wesselényi-szobor.

Fadrusz János szobra. A magyar mérnök- és épitész-egyesület kevéssel *Fadrusz* János elhúnyta után tartott ülésében elhatározta, hogy a jeles művésznek szobrot fog állítani. Bizottságot alakítottak, a mely az egész országban rokonszenvvel fogadott mozgalmat indított az emlékmű létrejötte érdekében. Most bocsátották ki fölhivásukat, a melyben adakozásra szólítják a közönséget. Az adományok az egyesület titkári hivatalához czímzendők.

A szanatoriumi kiállítást a főváros közönsége nagy érdeklődéssel látogatja és a házi iparczikkekből sokat vásárolnak. Deczember 19-ikén *Izabella* főherczegnő leányával, *Mária Anna* főherczegnővel hosszabb időt töltött a kiállításon, a hol *Kovács* Gyula királyi tanácsos, a kiállítás igazgatója kalauzolta. A vendégeket meglepte a lugas-város szépsége és a sok szép háziipari termék. Izabella főherczegnő maga is jelentékenyen hozzájárult az anyagi sikerhez és sokat vásárolt a karácsonyi holmikból.

A Nemzeti Muzeum gyüjteményeinek elrendezése nagy változáson megy keresztül már a legközelebbi időben. A képtár végképen eltűnik, s átviszik a Szépmüvészeti Muzeumba. Tavaszra már a muzeumi képtárt az eddig szorongott gyüjtemények foglalják el.

KÉPTALÁNYOK.

I.

II.

III.

IV.

Azok közt, a kik mind a négy képtalányt megfejtik, a következő négy díszmüvet sorsoljuk ki:
1. «*Tompa Mihály összes költeményei*» Illusztrált díszkiadás. Pompás díszkötésben. — 2. «*Arany János kisebb költeményei.*» Gyémántkiadás. Két kötet. Díszkötésben. — «*Hires szerelmesek.*» Ötven képpel. Díszkötésben. — 4. Márki Sándor «*Erzsébet, Magyarország királynéja.*» Díszkötésben. — Megfejtési határidő 1904 január 7.

A «Vasárnapi Ujság» 50. számában megjelent két talány megfejtése: *Lusta gazdának álmos a szolgája.*

Turisták- és kerékpározóknak. Hiteles értesülésünk szerint a Kwizda-féle kigyó-jegyü fluidot turisták, kerékpározók és lovaglók fáradságos turák előtt és után kitünő sikerrel használják. És a mint értesülünk, a Kwizda-féle fluidnak az a tulajdonsága, hogy az emberi test izmait ellenállóképessé és kitartóvá teszi, másrészt pedig az elernyedt idegeket teljesen ujraéleszti és minden túlerőltetéstől eredő fájdalmat megszüntet. Távgyaloglók és sportkedvelők részére binyára nagybecsü e szakemberektől származó intés.

HALÁLOZÁSOK.

Id. Ábrányi Kornél halála mély megilletődést keltett az irodalmi és művészi körökben. Az operaház, a zeneakadémia, a zenede és az irók egyesületei gyászlobogót tűztek ki, a városi hatóság díszsírt ajándékozott. A halottat margitszigeti lakásáról áthozták a Kerepesi-uti temető halottas házába, előbb azonban végakarata szerint felbonczolták. Decz. 22-ikén délután virágokkal, koszorúkkal borított ravatalát nagy sokaság állta körül. *Berzeviczy* Albert közoktatási miniszter is megjelent és gróf *Zichy* Géza, a nemzeti zenede elnöke, az irók, zenészek, a közélet szerepvivői, fővárosi zeneegyesületek tagjai. *Józan* Miklós unitárius lelkész gyászbeszéde után *Jakab* Ödön a Petőfi-társaság nevében mondott bucsuztatót. A halottat a Batthyány-mauzoleum közelében helyezték örök nyugalomra. Az elhúnyt özvegyének előszóval és levélben igen sokan fejezték ki részvétüket, köztük gróf *Tisza* István miniszterelnök, *Szell* Kálmán.

Dengi János, Krassó-Szörény vármegye nyug. tanfelügyelője deczember 20-ikán 51 éves korában meghalt Lugoson. Mint szépirodalmi és tanügyi iró volt széles körben ismeretes. 1873 óta lapokban és folyóiratokban, köztük lapunkban is, közölt lirai költeményeket, olasz költőkből müfordításokat, szépirodalmi, nyelvészeti és tanügyi dolgozatokat. Költeményeit összegyüjtve is kiadta 1877-ben.

Elhúnytak még a legközelebbi napokban: Gál Sámuel, ref. lelkész, 48-as honvéd, 22 éves korában, Vajda-Hunyadon. — Lossonczi Farkas Gusztáv, 48-as honvéd, Borsod vármegye nyug. árvaszéki elnöke, 75 éves korában, Miskolczon. — Neuwirth Adolf, 80 éves korában, a szlavóniai Verőczén; a negyvenes években Pécsett német lapot szerkesztett, részt vett a szabadságharczban, aztán Brünnbe vitték fogságba s az amnesztiakor megfeledkezve róla, még több évet töltött börtönben és mint elmebeteg tért vissza a családjához. — Rátkay Sándor, nyug. vezérőrnagy, több katonai érdemrend tulajdonosa, a ki részt vett az 1848-iki magyarországi, az 1859 iki és 1866 iki olaszországi hadjáratokban s 1879-ben ment nyugalomba, 78 éves korában, Parragon. — Graef Endre, m. kir. honvédszázados, 39 éves korában, Budapesten. — Kovács Kálmán, volt m. kir. honvédhadnagy, 29 esztendős korában, Nagyváradon.

Özv. Rákóczy-Parcsetich Hugóné szül. Ottlyk Erzsébet, negyvennyolczas kormánybiztos özvegye, 70 éves korában és a rudnai sírkertben temették el. — Özv. Péchy Lászlóné, szül. Gulácsy Amália 92 éves korában Nyirmadán. Férje 1848-ban Szabolcs vármegye első alispánja volt. — Sipos Ordánné, szül. Moll Mária, min. osztálytanácsos és tanfelügyelő neje, Nagy-Váradon és Jászberényben temették el. — Özv. Orbay Antalné, szül. Csoór Rozália Jász-Nagykun-Szolnokmegye néhai és jótékonyságáról emlékezetes főorvosának özvegye, dr. Kövér Kálmán fővárosi gyermekorvos anyósa, 76 éves korában Budapesten. — Dukesz Józsefné, szül. Ágai Margit, dr. Dukesz József szegedi fogorvos neje, 32 éves korában Szegeden. Egyetlen leánya volt Ágai Adolf dr.-nak, a jeles irónak, a «Borszem Jankó» szerkesztőjének s két árva siratja.

Szerkesztői üzenetek.

Budapest. K. F. *Mikszáth* új szépirodalmi munkáit kizárólag a «Vasárnapi Ujság»-ban közli. A mi ily mü tőle a múlt évben más lapokban és folyóiratokban megjelent, az vagy a «*Vasárnapi Ujság*»-ból van átvéve, vagy pedig már régebb megjelent munkája Mikszáthnak. Az «*Az Ujság*» czimü új napilapba Mikszáth politikai czikkeket ir.

Budapest. K. G. A szerzői jogról szóló törvény 9-ik paragrafusának 2. bekezdése ezt mondja: «Nem tekintetik a szerzői jog bitorlásának a hiriapok és a folyóiratok közleményeinek átvétele. *Kivéve a szépirodalmi és tudományos dolgozatokat.*» A szépirodalmi és tudományos dolgozatok jogosulatlan átvételét tehát a törvény határozottan tiltja.

Rákóczi. A Lévay József költeményéből vett jeligéjü verset őszinte lelkesedés sugallta, de fogyatékos alakító erővel és kissé kezdetleges verseléssel van megirva.

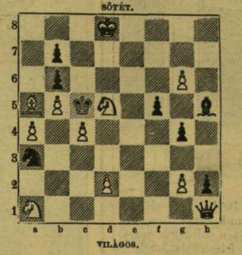
Pesti Ujság. Jó a hangja, de el van nyújtva. Az efféle akkor hatásos, ha lehetőleg rövidre fogva, egy-két erősen jellemző vonással volna elmondva.

Nem az faj nekem. Felejtem. Kezdetleges dolgok arra, hogy napvilágot lássanak.

Gy. J. A Földközi tenger legmélyebb Málta sziget közelében, hol 43·8 méter mélységet találtak. Tehát nagyon is elnyelné a Lomniczi csucsot, a mely csak 2634 méter magas.

SAKKJÁTÉK.

2360. számu feladvány Weinheimer R.-től.

Világos indúl s a negyedik lépésre matot mond.

A 2345. számu feladv. megfejtése Hollstein R.-től.

Világos.	Sötét.	Világos.	a	Sötét.
1. Bb5—a5	Kd4—c4 (a)	1.	d6—d5	
2. Kf7—d6 †	Ke4—f4 (b)	2. Ba5—a4 †	Kd4—c5	
3. Fe2—h5	g6—h5:	3. d2—d4 †	t. sz.	
4. Ba5—f5 mat.		4. Ba4—a6 mat.		

Világos.	b.	Sötét.
2.		Ke4—d4
3. Fe2—d1		Kd4—d3
4. Ba5—d5 mat.		

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Csomonyán:* Németh Péter. — *Lipótvárt:* Hoffbauer A. — *Bakony-Szentlászlón:* Szabó János. — *Kecskeméten:* Balogh Dénes. — *Fakerten:* Kintzig Róbert. — *A pesti sakk-kör.*

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utcza 9.

GERŐ ADOLF
udvari szállító — czipész-mester
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 4.
Ajánlja készitményeit mindennemü
estély és utczai czipőujdonságokban, hölgyek és urak részére. **Leginomabb és tartós kivitel.**
Jutányos szabott árak!

Anti-rouge,
vörös orr, vörös kezek ellen ezerszeresen kipróbálva
Ára 3 kor.
A siker biztos! Utánvét mellett küldi:
KANN IGNÁCZ
Wien, II., Lilienbrunngasse 17.

RIVIERA-JBOLYA
IGAZI JBOLYA ILLAT.
MOTSCHALITZ BÉCS
I/3 QUELLENG. 116.52.
ÉS I. LUGECK 3.52.

A. SEGUIN
BORDEAUX
A Jury tagja Versenyen Kivül
1895-ki BORDEAUX-i Nemzetközi kiállítás

Dr RICHARD ROGTÓN HATÓ FESTÉKJE
Elkészitve, TÖkéletesitve, a hol az utolsókat is villanyelárammal tanulmányozták.

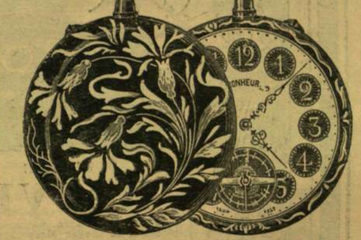

Kapható
MINDEN JOBB illatszerüzletben, gyógyszertár- és drogeriában.

Szölölugast
ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.
Erre azonban nem minden szölőfaj alkalmas, (bar mind kuszó természetü), mert nagyobbrészе, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el ereményi eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szölőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szölőkkel.
A szölő házánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkivül más épületeknek, kertnek, kerítéseknek stb. a legvemekebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghaladtosabb gyümölcs, mert minden évben terem. 10144
A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki czimét egy levelezőlapon tudatja. Czim:
Ermelléki első szölőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid

Magyarnak Pécs, Németnek Bécs.
Ne vásároljunk külföldön!
mert nálam órákat, arany és ezüst ékszereket olcsóbban és jobban lehet beszerezni. Ingyen, bérmentve küldöm nagy képes árjegyzékemet bárkinek, ki érte ir; a meg nem felelő árukért a pénzt visszadom. **Több mint 10,000 elismerő-levél** a világ minden részéből.
5 évi jótállás.

Kitünő, szép kivitelü, aranynyal diszitett, lapos elegáns «Lovag-óra» oxyd-tokban és igen megbizható pontos járásu szerkezettel 28 korona.

SCHÖNWALD IMRE, PÉCSETT.

9804
Kérje ingyen és bérmentve!
legujabb 1903. évi, körülbelül 3000 *diszes ábrát tartalmazó árjegyzékét*
KELETI J. *orvos-sebészi müés kötszer-gyárosától*
BUDAPEST,
IV., Koronaherczeg-u. 17.
Tartalmazza *az összes ujdonságokat, melyek a betegápolás és betegkényelemhez szükségesek, minden czikket rendszeresen a megfelelő betegséghez osztályozva, u. m. cs. és kir. szabad. legujabb rendszerü* **szivkötők, testegyenesitő gépek,** (müfüzők, járó- és támgépek), **müvégtagok** (mükezek és mülábak), **gyermekkocsik és csecsemők** *részére teljes betegfelszerelések tejtetőzsinlők stb. Továbbá* **Hygienikus gummiárúk** *minden czélra,* **kozmetikus szerek, valódi angol és sollingeni acélárúk** *különböző czélokra,* **borotvalók szerkönök**

Penzió a zöld Tengerparton.
Téli és nyári üdülőhely ZELENIKÁNAK, Cattaro mellett Dél-Dalmáczián. Vasuton Sarajevón, hajón Fiumén át érhető el.
Az éghajlat télen enyhébb mint Nizzában és Cannesban. Januárban virágzanak a rózsák. Februárban érnek a narancsok és czitromok. A fürdés októberben ernek a narancsok és czitromok. A fürdés októberben még javában folyik s igen kellemes, mert a viz sekély s a part homokos. Mután a telepet óriási erdőség veszi körül, a levegő nyáron is üde és kellemes.
Teljes ellátás (penzió) egy napra 5 korona.
Fürdő ingyen. Szabad vadászat és halászat. Kifogástalan konyha és kiszolgálás. Bővebb felvilágositással készséggel szolgál a tulajdonos **Magyar Antal.**

Várelm, magyarok álljunk meg egy szóra,
Most hogy fizenteltől út az évi óra:
S egyszer valahára értsük meg már a szót:
Vagy magyarok vagyunk, vagy nem vagyunk azok
S ha magyarok vagyunk: akkoron tinektek
Kaszinótokban miért kedvelt a német?
'Sz kávéházban, körben a sváb bizton ott van,
Ha választani kell komoly s vig tapokban,
De melynek **mindenáttt** *ott kellene lenni:*
A magyar csak itt-ott tud bemenni.
— Meg ne ítélj érte: beszélhetek én igy,
A ki szolgáltatlak már vagy ötven évig, —
Mert restelkedésre e szóért ha ok van,
Bizony nem én vagyok hibás a dologban.

Az «Üstökös».

Az «Üstökös»-re az 1904-ik évre előfizetést nyitunk. Van okunk hinni, hogy kivált most, mikor méltán hihetjük, hogy nem szalmaláng az a felbuzdulás, mely a magyarságért országszerte olyan szépen lobog: a magyarságnak egyik legrégibb és legvidámabb harczosa, az «Üstökös» sem marad ki egy olyan helyről sem, a hol ujságokat tartanak, s a hol bizonyára miudig dédelgették az — idegent.

Az «Üstökös» előfizetési ára:

Január—deczemberre (1 év) 16 kor.
« szeptemberre (9/12 év) 12 «
« juniusra (1/2 év) 8 «
« márcziusra (1/4 év) 4 «

Az előfizetések legczélszerűbben postautalványon igy czimzendők: «Az «Üstökös»-nek. — **Budapest, V., Kálmán-utcza 2 (Pallas-nyomda).»**

Tisztelettel az «Üstökös» kiadóhivatala.

A szépség csak addig tart, a meddig ápolják.

Tisztelt hölgyeim! Tessék bármelyik bőrgyógyászt megkérdezni s ugyanazt a választ fogja hallani, hogy minden addig ismert, vegyi uton készült arczkrémnek, kenőcsnek, szappannak és pudernek vannak előnyei és hátrányai. Az összes előnyöket — a hátrányok nélkül — csak

A Székely havasi tejkrém tejkrémszappan és tejkrém hölgypor

egyesiti magában, mely tiszta bivalytejből s havasi növénynedvekből készül s igy maró, ártalmas vegyi termékeket nem tartalmaz. A müveli hölgyeknek egyedüli bőrápoló kozmetikuma.

A Székely havasi tejkrém ára 1 K — *A bőrön nem morzsolódik. A bőrt nem szárítja.*

A Székely havasi tejkrém-szappan ára 1 K — *A bőrt nem marja. A bőrt nem zsirozza.*

A Székely havasi tejkrém-hölgypor ára 1 K 50 f — *Nem csodaszer, márholnapra csodát nem müvel, de a legjobb és legolcsóbb bőrápoló kozmetikum, mely állandóan használva nem csak a szépséget tartja meg, de az elromlott arczbőrt is helyrehozza s azt szép üde és höfehérré változtatja.*

Egyedüli készitője: 10021

Balázsovich Sándor
gyógyszerész
Sepsi-Szent-György, Kossuth-tér 5.

Ki bérmentve küld bárhova
1 krémet, 1 szappant. 1 hölgyport 4 K-ért
2 « 2 « 7 K-ért

Budapesten kapható: **Török József** *gyógyszertárában, Király-utcza 12 és* **Neruda Nándornál,** *Kossuth Lajos-utcza 7.*

Dr. GÖLIS-féle emésztő-por.

(1857 óta kereskedelmi czikk.)

Étrendi szer, kitünő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek föloldására, valamint az általános emésztésre és igy a test táplálására és erősitésére is. Naponta kétszer használva, evés után egy kávéskanálnyit téve a nyelvre s a szokásos itallal leöblitve, kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelenségeknél, minők: gyomorégés, nyálkaképződés, székrekedés, aranyeres bántalmak, általtesti pangás stb.

Ásványviz-gyógymódnál mint elő- vagy utókura vagy egyidejüleg a gyógymóddal kitünő hatást fejt ki.

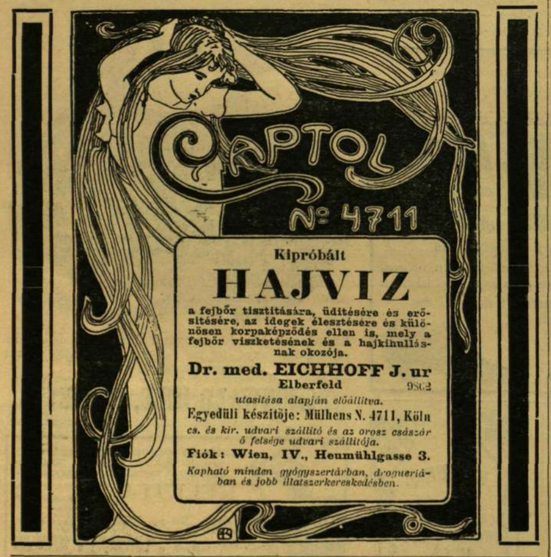
Minden doboznak dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjegygyel kell lezárva lenni s mindenkor határozottan **dr. Gölis-féle emésztő-por** kérendő a vétel alkalmával. 9728

Egy nagy doboz ára 2 kor. 52 fill., kis doboz 1 kor. 68 fill.

Dr. Gölis-féle egyetemes emésztő-por központi szétküldése

Bécs, I., Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Főraktár: Török József gyógyszertára Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. szám.

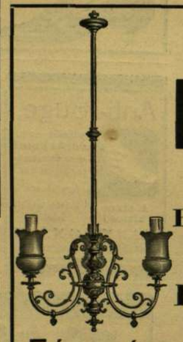
Kipróbált
HAJVIZ
a fejbőr tisztitására, üdítésére és erősitésére, az idegek élesztésére és különösen korpaképződés ellen is, mely a fejbőr viszketésének és a hajkihullásnak okozója.
Dr. med. EICHHOFF J. ur
Elberfeld 9362
utasitása alapján előállitva.
Egyedüli készitője: Müllhens N. 4711, Köln
cs. és kir. udvari szállító és az orosz császár ő felsége udvari szállitója.
Fiók: Wien, IV., Heumühlgasse 3.
Kapható minden gyógyszertárban, drogueriában és jobb illatszerkereskedésben.

A TAPETÉSZET IGEN SZÉP ÉS KELLEMES SZÓRAKOZÁS. AJÁNDÉKNAK ALKALMAS SZÉP JÁVORFATÁRGYAK. MOZZÁ A SZÜKSÉGES FESTÉKEK ÉS EGYÉB KELLÉKEK MEGRENDELHETŐK

GIZELLATELEPI GYÁRBAN ○ BUDAPEST
KORONAHERCZEG-UTCZA 17. SZ.
TESSÉK KÉPES ÁRJEGYZÉKET KÉRNI!

Magyar fém- és Lámpaáru-gyár
részvénytársaság 9682
BUDAPEST—KŐBÁNYA.
Villamos- és légszesz-csillárok,
Petroleum-lámpák
minden czélra.
Fém- és díszműtárgyak.

Valódi király-olaj
biztonsági petroleum.

Raktárak Budapesten:
II., Fazekas-tér 3—4. szám.
V., Gizella-tér 1. szám.
VI., Teréz-körut és Király-utcza sarkán.
VIII., Üllői-ut 2. szám, a Calvin-tér sarkán
X., Jászberényi-ut.

Pozsony: Lőrinczkapu-utcza.
Kolozsvár: Wesselényi-utcza 20. sz.
Debreczen: Simonffy-utcza 1. sz.

Megejtett kisérletezések alapján a Tudományos egyetem klinikája gyógyczélokra elfogadta

és kizárólagosan használ a **A Kolozsvári (Heinrich J.) Ásvány- és Gyógyszappangyár B. T.**

gyógyszappan gyártmányait és azokat határozottan **fölé helyezi minden külföldi gyógyszappannak.** Kiváló gyártmányaink: **kénszappan,** a melyben a kén oldott állapotban van. **Kénkátrány-szappan** bőrbajok és kiütések ellen. **Kátrány-, borax-, benzoe-, lanolin-, creolin-, ichtyol-, neutral-** stb. stb. szappanok a bőr mindennemü rendgyobb sikerrel használhatók. **A Szent László (fertőtlenitő) Szappan** az egyedüli tényleg désinficiáló és egyuttal pidonsága mellett a **legideálisabb toilette-szappan.** Egyedüli gyártói az **Ásvány-, Hygiea-, Iroda-szappanoknak, melyek festéket, zsirt, olajat** vagy **bárminemü foltot hideg vizben is azonnal eltávolitanak a kézről** a **nélkül, hogy ezt megtámadnák, sőt a hőrre puhitó és finomitó hatással birnak.** Kapható minden gyógytárban, drogueriában, illatszer-, pipere- és minden jobb fűszerüzletben. Budapesti vezérképviselő: **LISZER LIPÓT, Budapest, V., Béla-utcza 5.**

+ Soványság +
Szép telt testidomok a **D. Franz Steiner & Co. Berlin** szépora által. Aranyéremmel kitüntetve Paris 1900, Hygiene-kiállitás és Hamburg 1901. 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodást kaszeség. Orvosi rend. szerint. Szigorúan becsületes. Nem szalagés. Számos köszönővél. Ára karlononként 3 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvéttel. Szállitja:
TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerész,
Budapest, 18, Király-u. 12

A **női szépség** elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világirú arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot höfehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcvize** 1 korona.
Hamisitványok biróilag üldöztetnek.
Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.**

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna színben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára 2 kor.
80 fillér. 9815
Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. — Kapható minden gyógyszertárban.

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPITŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
UGORKATEJ,
mely azonnal eltávolit minden szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (mitesser) stb. s az arczunk friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 kor., ehhez **ugorka-szappan 1 kor., poudre 2 kor.** 9980
Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszertára, **Budapest, Erzsébetfalva.**
Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: **Török József** gyógytárában Király-utcza 12 és Andrássy-út 26.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Kristály üvegkészletek és dísztárgyak
kaphatók az 10122
ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL
Budapest, V., Fürdő-u. és Ferencz József-tér sarkán.
(Diana fürdőház.)

Fájós lábakra ajánlja készitményeit **Gerő Adolf** udvari szállító
IV., Kossuth Lajos-utcza 4. sz.
Specialista anatomikus alapon készült gyermek-czipőkben.

Ujdonság borotvákban!

melyek nagy feltünést keltenek kitünő minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyitja sok számos köszönőlevél is. Minden meg nem felelő ki lesz cserélve és igy minden kockáztatás ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni. A borotvák árai: «Angol» borotva darabja 1 frt 20 kr., Transzvali borotva darabja 1 frt 50 kr., «Páratlan» borotva darabja 2 frt 50 kr. — **Csinos borotvatartó ingyen.** 10045
Megrendelési czim: **WINKLER és GRAUER**
Első magyar «Bur» aczélkasza szétküldési telep Kőbánya 43.

BELICZAY BÉLA
Mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő
Budapest, VII., Csányi-utcza 3. szám, saját házában.
TELEFON 29—05. 10108
Raktárában kapható saját készitményü **finom mézeskalács, fehér és diszitett viaszgyertya, méz, fehér és sárga viasz, legjobb minőségü viaszmáz** kicsinyben és nagyban.

Brünner Testvérek
BUDAPEST, 10092
Koronaherczeg-u. 3 sz.
Légszeszluszter, villamosluszter petroleumlámpák
dús választéka.
Salonpetroleum, valódi Császárolaj
csak I. rendü
bérmentve házhoz küldetik.

Sürgönyczim **Cartonage.** **DAVID KÁROLY ÉS FIA** Telefon szám 41—48.
doboz-papiráru és szab. fémkapocsgyára
Budapest, I., Mészáros-utcza 38. 10030

Gyár: Papirtányért, bonboniert és jardinet-dobozokat. Sajtelt kerek dobozokat, légmentesen elzárható, összehajtható dobozokat pólyák, költőgyapot, stb. csomagolására. **Hintődobozok,** valamint **hüzott lemez-csövek** tetszés szerinti nagyságban. **Teásdobozok** 1/4 kgr.-tól 10 kgr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. **Szekrényczipke és köpőládapapir** legujabb szin és kivágásban.
Állandó kiállitás a fenti czikkekből a városligeti iparcsarnokban megtekinthető.

WACHTL ÉS TÁRSA
fényképészeti czikkek raktára 9663
BUDAPEST, IV., Eskü-út 6 (Klotild főh. palota).
Telefon. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

10123
KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskamüves, az olasz király Ő Felségének udvari szállitója,
BUDAPESTEN raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára: Kőrsa-utcza 7.
Dúsan ellátott raktár **legujabb szerkezetü kettős vadász-fegyverekből,** golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, **töltények** és **vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.** ***(Alapittatott 1808. évben.)***

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA
GÖRÖG ISTVÁN
BUDAPEST
N. ker. Kossuth Lajos utcza 15. sz.
Nagy választék mindenféle üvegekben. Asztali készletek stb.

Igen jutányos árakon.

NOXIN

Franczia bőr-fényező 10121

Czipő-Crême.

Kid-, Box-, Calf- és Chevraux-bőr fényesítéséhez. A bőrt **puhítja**, conserválja és annak **tükörfényt** kölcsönöz. Kapható drogua-üzletekben, jobb bőr- és czipőáru kereskedésekben. **Főraktár az osztrák-magyar monarchia területére**

HOCHSINGER TESTVÉREKNÉL, BUDAPESTEN,

VI. kerület, Rózsa-utcza 85.

BERNDORFI fémáru-gyár

Krupp Arthur

Raktár:

BUDAPESTEN

IV., Váczi-utcza 4,

a Kristóf-tér sarkán.

★

Védjegyek.

Vastag ezüst-réteggel bevont

ALPACCA-ezüst

evőeszközök és asztali készületekre.

Nem ezüstözött, tiszta fehér

ALPACCA

evőeszközök és asztali készületekre.

Tiszta NICKEL-ből

készült főzőedényekre.

Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Császárfürdő

BUDAPESTEN 1843

téli és nyári gyógyhely.

Elsőrangu. E kénesvizü gőzfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványvizi uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

GERMANDRÉE

PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN

» Franczia szabadalom. A szépség útja, ideális illattal felelhetlenül tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.

1900 évi Párisi Világkiállítás : **ARANYÉREM**

MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS. «

Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

Farbenfabriken vorm. **Friedr. Bayer & Co.** Elberfeld Abteil. für pharmaceut. Produkte.

Somatose

oldható húsfehérnye, a hús tápanyagát (fehérnyét és sókat) majdnem ízlelen könnyen oldható por alakjában tartalmazza; kiváló **étvágygerjesztő**

erősítő-szer

gyenge a táplálkozásban elmaradottaknak, mell, ideg- és gyomorbetegeknek, betegágyasoknak, angolkórban szenvedő gyermekeknek, üdülőknek, stb.

Vas-Somatose

alakjában különösen

sápkórosoknak

orvosilag ajánlva.

Vas-Somatose 2% szerves vasvegyületet tartalmazó tiszta Somatose Raktáron a gyógyszertárakban és gyógyanyagkereskedésekben. Csak eredeti csomagolásban valódi.

Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia esetein. Egy üveg ára **2.40** kor. Egy **6** üveget tartalmazó postaláda **12.12** kor. franco küldve.

Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára.

Továbbá a készítőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában **Aradon,** Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszertárban.

Rozsnyay vasas china bora.

A Rozsnyay-féle vasas chinabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készítve, a külföldi készítményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is mulja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.

Számos elismerő nyilatkozat.

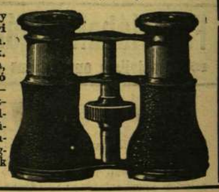
Több kórházban van alkalmazva. 9413

CALDERONI ÉS TÁRSA

Látszerraktár Váczi-utcza 1. sz. BUDAPEST, Mü- és tanszerraktár: Kis hid-u. 8.

Mint karácsonyi és ujévi ajándékokat ajánljuk:

szemüvegeket s orcsiptetőket finom üveg vagy valódi hegyjegeczekkel. — **Színházi** és **kettős tábori látcsöveket** a legjobb mintákban és felszerelésekben. **Zeiss, Busch és Goerz-féle prizmás távcsövek. Aneroid** és **higanylégsulymérőket.** Ablak, szoba, terem és fürdő **hőmérőket.** — **Górcsöket. Nagyító üvegek.** — **Rajzeszközök. Teleszkopokat** stb. — Továbbá **Varázslámpák** finom képekkel stb. — **Fűthető gőzgépminták.** — **Villamgépeket.** — **Mellékkészülékek** villamgépekhez, — **Földtekék** különböző nagyságban. **Fényképészeti készülékeket,** melyekkel bárki minden előismeretek nélkül a legszebb képeket készítheti. ☛ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

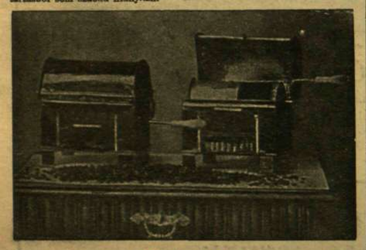

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

TERMÉSZETES SAVANYU-KÚT

Szenzációs találmánynak

van ellismerve a mi kávépörkölő-készülékünk, a, melynek egyetlen háztartásból sem szabad hiányoznia

INGYEN! 10180

Kezelése egyszerű és mégis 70% megtakarítással jár, a mennyiben a pörkölésnél semmit sem veszít erejéből a kávé, mert azt **páramentesen pörkölt és hűtt.**

Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi daczára ennek, **ingyen** küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban ellismert 16 minőségü itt följsorolt kávéfajokból külön vagy vegyesen kiséretképp egy 5 kilós postacsomagot utánvéttel megrendel

1 kg. Portorikó-kávé		1.30 frt	1 kg. Gyöngy-kávé finom		1.60 frt
1 » »	finom	1.50 »	1 » »	legfin.	1.90 »
1 » Kuba-kávé		1.70 »	**A kávéhoz csomagolható:**		
1 » »	finom	1.90 »			
1 » Mokka-kávé		1.40 »	1/4 kg. Mandarin-tea		1.60 frt
1 » »	finom	1.60 »	1/4 » háztartási-tea		1.25 »
1 » »	legfin.	1.90 »	1/4 » Császárkeverék		2.— »
1 » Arany-Jáva-kávé		1.40 »	1 csomag Törmelék		—.30 »
1 » »	finom	1.60 »			
1 » »	legfin.	1.90 »			

Czélunk ezen kedvezménnyel vevőkört és bizalmat szerezni.

Fent említett kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet!

Vértesi M. és fia kávé- és tea-kiviteli vállalat Duna-Földváron.

Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik

csúz és köszvény ellen

a KRIEGNER-féle

REPARATOR

Törvényesen védve!

A Szt. Rókus-kórházban 136 eset közül 129 esetben **teljes gyógyulást eredményezett.**

Nagy üveg ára 2 kor.
Kis « « 1 «

Kapható a gyógyszertárakban.

Ovakodjunk az utánzatoktól, csak **Kriegner-félét** fogadjunk el.

Legtökéletesebb arcztisztító és szépitőszerek!

Hatásuk csodás.

Kriegner-féle

Akácia-créme

Törvényesen védve! *Óvakodjunk utánzatoktól!*

E világhirü Akácia-arczkenőcs nem ártalmas; sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz;

☛ **minden arczot üdit, frissit és szépit.** ☚

Igazi urnőknek egyedüli kedvelt piperecikkei:

Kriegner féle

Akácia-crême _ _ **2 korona**
Akácia-puder _ _ **1** «
Akácia-szappan _ _ **1** «

Vérszegénység,

étvágytalanság, sápkór, idegesség gyógyitására és gyenge gyermekek erősbitésére a leghatásosabb készitmény a

KRIEGNER-féle

Tokaji China Vasbor.

E nagyon kellemes izü ital kiváló sajátságait az **orsz. egészségügyi tanács** is méltatta s ajánlásra a **belügyminiszterium engedélylyel látta el.**

Nagy üveg ára 6.— kor.
Kis « « 3.20 «

FŐRAKTÁR:

Magyar Korona-gyógyszertár

Budapest, VIII., Kálvin-tér.

Kapható gyógyszertárakban, de tessék mindig határozottan **KRIEGNER-félét** kérni.

Postai szétküldés utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után naponta.

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

Ifjusági iratok a Franklin-Társulat kiadásában.

Minden könyvkereskedés utján beszerezhetők:

GAAL MÓZES.

KUJAK ANDRIS KELETI UTAZÁSA.

IFJUSÁGI REGÉNY.

*Második kiadás. * Goró Lajos 22 rajzával.*

Ára diszkötésben 5 K.

Kujak Andris, az oláhfalusi székely csizmadia-gyereket kalandos vágy szállja meg s elindul Keletre, hogy Kőrösi Csoma Sándor dicsőségének osztályosa lehessen. Kaczagtató kalandok után egy heti vásáron édes apjával találkozik, aki hazaviszi és alaposan kikúrálja őt a lábszijjal kalandos vágyaiból. A szerző gazdag leleményességgel és nagy komikai képességgel teszi e művében nevetségessé a czéltalan és éretlen gyermek-kalandozásokat.

POMPÉJI PUSZTULÁSA.

BULWER REGÉNYE.

AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA ÁTDOLGOZTA

GAAL MÓZES.

Goró Lajos rajzaival és számos mivelődéstörténeti képpel.

Ára vászonkötésben 6 K.

Bulwer ez örökszép regényében föléled előttünk az ókori világ társadalma, az a klasszikus pogány világ, melyet bűnei és romlottsága pusztulásra kárhoztattak. A keresztény és pogány társadalom áll szemben egymással; amaz gyönge és védtelen, csak hite és igazsága fegyverével küzd a pogány világ ellen, melynek világra szóló hatalmát negyven légió védi és hirdeti. S mégis a gyönge és védtelen igazság diadalmaskodik. De míg a nagy angol iró meglett közönségnek irta regényét, a maguk durva meztelenségében rajzolva az erkölcsöket, addig Gaal Mózes minden salaktól megtisztította könyvét, úgy hogy minden szülő bátran a gyermeke kezébe adhatja. Ez az átdolgozás azonban csak növelte a regény értékét és főkép érdekességét.

COX GYÖRGY

GÖRÖG REGÉK.

Fordította és magyarázta

KOMÁROMY LAJOS.

Második javított kiadás, 90 képpel.

Ára vászonkötésben 7 K.

E könyv a görög isteni és hősi mondákat adja, eredeti szépségökben, a mint a mythos, a klasszikus költők alakították, menten a theogonia vagy philologia erőszakos rendszerezésétől és magyarázásától. Tartalmuknál és előadásuknál fogva különösen az alsóbb osztályok ifjuságának nyujtanak kedves és tanulságos olvasmányt, de nagy haszonnal és nem csekélyebb élvezettel olvashatja a felnőtt ifjuság is.

GAAL MÓZES.

HÚN- ÉS MAGYAR MONDÁK.

Gazdagon illusztrált kiadás.

GYULAI LÁSZLÓ RAJZAIVAL.

Ára diszkötésben 6 K.

A Hún- és Magyar Mondák felnőttek és az ifjuságnak egyaránt valók. Régies, szines, magyaros elbeszélői hang üti meg fülünket a kötet minden lapján és az egész a régiség naivitásának közvetlenségével hat reánk. Kezdve Hunor és Magyartól Csaba királyfiig a Gaal Mózes mesteri kezén bűbájos, vonzó elbeszélésekké válnak összes hún mondáink és nem csekélyebb iróí virtuozitással, a fajszeretet rajongásával és hatalmas nevelői hatással irta meg Szent Istvánig a magyar mondákat is. Gaal Mózes nyelve erős tősgyökeres magyar nyelv, rajta van a krónikák nyelvének ódon zománcza, csupa merő zene, mely a népies époszok naiv hangját juttatja eszünkbe. *(Egyetértés, 1900 márcz. 1.)*

A CLAUDIUSOK.

ECKSTEIN ERNŐ REGÉNYE.

AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA ÁTDOLGOZTA

GAAL MÓZES.

Ára vászonkötésben 5 K.

Eckstein Ernőnek a Claudiusokról irt regényének cselekvénye a zsarnok és keresztényüldöző Domitianus császár uralkodása alatt játszódik le, a ki tudvalevőleg semmivel sem volt jobb Neronál. A regény központjában Róma egyik leghatalmasabb családja áll, a császári származásu Claudiusok, a kiknek feje Titus Claudius Mucianus, mint Jupiter főpapja, a legfőbb állami méltóságot tölti be. Az ő családjából kerülnek ki a regény hősei: Jupiter főpapjának fia, Quintus, a kit magával ragad a kereszténység tana s a kit még apja tekintélyének nagy sulya sem bir megoltalmazni attól, hogy mint keresztény vértanu kerüljön a czirkuszba. Szerző mély hatással festi le előttünk Róma haldokló pogány-kulturáját s a kereszténységnek akkoriban anarchistikusnak tekintett egyenjogositási tanait.

MACÉ JÁNOS

EGY FALAT KENYÉR TÖRTÉNETE.

LEVELEK AZ EMBER ÉLETÉBŐL.

★

Az iskolai és népkönyvtárak számára a franczia közoktatási minister tői és a «Commission des livres de prix de la ville de Paris» által **pályadijakkal koszorúzott munka.**

A hetvenkilenczedik franczia kiadást fordította

ZIGÁNY ÁRPÁD.

Második kiadás, az eredeti kiadás 8 képmelléklettel.

Ára szines vászonkötésben 4 K.

NOXIN

Franczia bőr-fényező 10121

Czipő-Crême.

Kid-, Box-, Calf- és Chevraux-bőr fényesítéséhez. A bőrt **puhítja**, conserválja és annak **tükörfényt** kölcsönöz. Kapható drogua-üzletekben, jobb bőr- és czipőáru kereskedésekben. **Főraktár az osztrák-magyar monarchia területére**

HOCHSINGER TESTVÉREKNÉL, BUDAPESTEN,

VI. kerület, Rózsa-utcza 85.

BERNDORFI fémáru-gyár

Krupp Arthur

Raktár:

BUDAPESTEN

IV., Váczi-utcza 4,

a Kristóf-tér sarkán.

★

Védjegyek.

Vastag ezüst-réteggel bevont

ALPACCA-ezüst

evőeszközök és asztali készületekre.

Nem ezüstözött, tiszta fehér

ALPACCA

evőeszközök és asztali készületekre.

Tiszta NICKEL-ből

készült főzőedényekre.

Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Császárfürdő

BUDAPESTEN 1843

téli és nyári gyógyhely.

Elsőrangu. E kénesvizü gőzfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványvizi uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

GERMANDRÉE

PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN

» Franczia szabadalom. A szépség útja, ideális illattal felelhetlenül tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.

1900 évi Párisi Világkiállítás : **ARANYÉREM**

MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS. «

Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

Farbenfabriken vorm. **Friedr. Bayer & Co.** Elberfeld Abteil. für pharmaceut. Produkte.

Somatose

oldható húsfehérnye, a hús tápanyagát (fehérnyét és sókat) majdnem ízlelen könnyen oldható por alakjában tartalmazza; kiváló **étvágygerjesztő**

erősítő-szer

gyenge a táplálkozásban elmaradottaknak, mell, ideg- és gyomorbetegeknek, betegágyasoknak, angolkórban szenvedő gyermekeknek, üdülőknek, stb.

Vas-Somatose

alakjában különösen

sápkórosoknak

orvosilag ajánlva.

Vas-Somatose 2% szerves vasvegyületet tartalmazó tiszta Somatose Raktáron a gyógyszertárakban és gyógyanyagkereskedésekben. Csak eredeti csomagolásban valódi.

Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia esetein. Egy üveg ára **2.40** kor. Egy **6** üveget tartalmazó postaláda **12.12** kor. franco küldve.

Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára.

Továbbá a készítőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában **Aradon,** Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszertárban.

Rozsnyay vasas china bora.

A Rozsnyay-féle vasas chinabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készítve, a külföldi készítményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is mulja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.

Számos elismerő nyilatkozat.

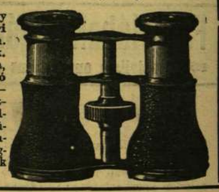
Több kórházban van alkalmazva. 9413

CALDERONI ÉS TÁRSA

Látszerraktár Váczi-utcza 1. sz. BUDAPEST, Mü- és tanszerraktár: Kis hid-u. 8.

Mint karácsonyi és ujévi ajándékokat ajánljuk:

szemüvegeket s orcsiptetőket finom üveg vagy valódi hegyjegeczekkel. — **Színházi** és **kettős tábori látcsöveket** a legjobb mintákban és felszerelésekben. **Zeiss, Busch és Goerz-féle prizmás távcsövek. Aneroid** és **higanylégsulymérőket.** Ablak, szoba, terem és fürdő **hőmérőket.** — **Górcsöket. Nagyító üvegek.** — **Rajzeszközök. Teleszkopokat** stb. — Továbbá **Varázslámpák** finom képekkel stb. — **Fűthető gőzgépminták.** — **Villamgépeket.** — **Mellékkészülékek** villamgépekhez, — **Földtekék** különböző nagyságban. **Fényképészeti készülékeket,** melyekkel bárki minden előismeretek nélkül a legszebb képeket készítheti. ☛ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

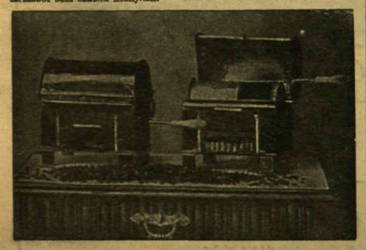

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

TERMÉSZETES SAVANYU-KÚT

Szenzációs találmánynak

van ellismerve a mi kávépörkölő-készülékünk, a, melynek egyetlen háztartásból sem szabad hiányoznia

INGYEN! 10180

Kezelése egyszerű és mégis 70% megtakarítással jár, a mennyiben a pörkölésnél semmit sem veszít erejéből a kávé, mert azt **páramentesen pörkölt és hűtt.**

Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi daczára ennek, **ingyen** küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban ellismert 16 minőségü itt följsorolt kávéfajokból külön vagy vegyesen kiséretképp egy 5 kilós postacsomagot utánvéttel megrendel

1 kg. Portorikó-kávé		1.30 frt	1 kg. Gyöngy-kávé finom		1.60 frt
1 » »	finom	1.50 »	1 » »	legfin.	1.90 »
1 » Kuba-kávé		1.70 »	**A kávéhoz csomagolható:**		
1 » »	finom	1.90 »			
1 » Mokka-kávé		1.40 »	1/4 kg. Mandarin-tea		1.60 frt
1 » »	finom	1.60 »	1/4 » háztartási-tea		1.25 »
1 » »	legfin.	1.90 »	1/4 » Császárkeverék		2.— »
1 » Arany-Jáva-kávé		1.40 »	1 csomag Törmelék		—.30 »
1 » »	finom	1.60 »			
1 » »	legfin.	1.90 »			

Czélunk ezen kedvezménnyel vevőkört és bizalmat szerezni.

Fent említett kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet!

Vértesi M. és fia kávé- és tea-kiviteli vállalat Duna-Földváron.

Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik

csúz és köszvény ellen

a KRIEGNER-féle

REPARATOR

Törvényesen védve!

A Szt. Rókus-kórházban 136 eset közül 129 esetben **teljes gyógyulást eredményezett.**

Nagy üveg ára 2 kor.
Kis « « 1 «

Kapható a gyógyszertárakban.

Ovakodjunk az utánzatoktól, csak **Kriegner-félét** fogadjunk el.

Legtökéletesebb arcztisztító és szépitőszerek!

Hatásuk csodás.

Kriegner-féle

Akácia-créme

Törvényesen védve! *Óvakodjunk utánzatoktól!*

E világhirü Akácia-arczkenőcs nem ártalmas; sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz;

☛ **minden arczot üdit, frissit és szépit.** ☚

Igazi urnőknek egyedüli kedvelt piperecikkei:

Kriegner féle

Akácia-crême _ _ **2 korona**
Akácia-puder _ _ **1** «
Akácia-szappan _ _ **1** «

Vérszegénység,

étvágytalanság, sápkór, idegesség gyógyitására és gyenge gyermekek erősbitésére a leghatásosabb készitmény a

KRIEGNER-féle

Tokaji China Vasbor.

E nagyon kellemes izü ital kiváló sajátságait az **orsz. egészségügyi tanács** is méltatta s ajánlásra a **belügyminiszterium engedélylyel látta el.**

Nagy üveg ára 6.— kor.
Kis « « 3.20 «

FŐRAKTÁR:

Magyar Korona-gyógyszertár

Budapest, VIII., Kálvin-tér.

Kapható gyógyszertárakban, de tessék mindig határozottan **KRIEGNER-félét** kérni.

Postai szétküldés utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után naponta.

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

Ifjusági iratok a Franklin-Társulat kiadásában.

Minden könyvkereskedés utján beszerezhetők:

GAAL MÓZES.

KUJAK ANDRIS KELETI UTAZÁSA.

IFJUSÁGI REGÉNY.

*Második kiadás. * Goró Lajos 22 rajzával.*

Ára diszkötésben 5 K.

Kujak Andris, az oláhfalusi székely csizmadia-gyereket kalandos vágy szállja meg s elindul Keletre, hogy Kőrösi Csoma Sándor dicsőségének osztályosa lehessen. Kaczagtató kalandok után egy heti vásáron édes apjával találkozik, aki hazaviszi és alaposan kikúrálja őt a lábszijjal kalandos vágyaiból. A szerző gazdag leleményességgel és nagy komikai képességgel teszi e művében nevetségessé a czéltalan és éretlen gyermek-kalandozásokat.

POMPÉJI PUSZTULÁSA.

BULWER REGÉNYE.

AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA ÁTDOLGOZTA

GAAL MÓZES.

Goró Lajos rajzaival és számos mivelődéstörténeti képpel.

Ára vászonkötésben 6 K.

Bulwer ez örökszép regényében föléled előttünk az ókori világ társadalma, az a klasszikus pogány világ, melyet bűnei és romlottsága pusztulásra kárhoztattak. A keresztény és pogány társadalom áll szemben egymással; amaz gyönge és védtelen, csak hite és igazsága fegyverével küzd a pogány világ ellen, melynek világra szóló hatalmát negyven légió védi és hirdeti. S mégis a gyönge és védtelen igazság diadalmaskodik. De míg a nagy angol iró meglett közönségnek irta regényét, a maguk durva meztelenségében rajzolva az erkölcsöket, addig Gaal Mózes minden salaktól megtisztította könyvét, úgy hogy minden szülő bátran a gyermeke kezébe adhatja. Ez az átdolgozás azonban csak növelte a regény értékét és főkép érdekességét.

COX GYÖRGY

GÖRÖG REGÉK.

Fordította és magyarázta

KOMÁROMY LAJOS.

Második javított kiadás, 90 képpel.

Ára vászonkötésben 7 K.

E könyv a görög isteni és hősi mondákat adja, eredeti szépségökben, a mint a mythos, a klasszikus költők alakították, menten a theogonia vagy philologia erőszakos rendszerezésétől és magyarázásától. Tartalmuknál és előadásuknál fogva különösen az alsóbb osztályok ifjuságának nyujtanak kedves és tanulságos olvasmányt, de nagy haszonnal és nem csekélyebb élvezettel olvashatja a felnőtt ifjuság is.

GAAL MÓZES.

HÚN- ÉS MAGYAR MONDÁK.

Gazdagon illusztrált kiadás.

GYULAI LÁSZLÓ RAJZAIVAL.

Ára diszkötésben 6 K.

A Hún- és Magyar Mondák felnőttek és az ifjuságnak egyaránt valók. Régies, szines, magyaros elbeszélői hang üti meg fülünket a kötet minden lapján és az egész a régiség naivitásának közvetlenségével hat reánk. Kezdve Hunor és Magyartól Csaba királyfiig a Gaal Mózes mesteri kezén bűbájos, vonzó elbeszélésekké válnak összes hún mondáink és nem csekélyebb iróí virtuozitással, a fajszeretet rajongásával és hatalmas nevelői hatással irta meg Szent Istvánig a magyar mondákat is. Gaal Mózes nyelve erős tősgyökeres magyar nyelv, rajta van a krónikák nyelvének ódon zománcza, csupa merő zene, mely a népies époszok naiv hangját juttatja eszünkbe. *(Egyetértés, 1900 márcz. 1.)*

A CLAUDIUSOK.

ECKSTEIN ERNŐ REGÉNYE.

AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA ÁTDOLGOZTA

GAAL MÓZES.

Ára vászonkötésben 5 K.

Eckstein Ernőnek a Claudiusokról irt regényének cselekvénye a zsarnok és keresztényüldöző Domitianus császár uralkodása alatt játszódik le, a ki tudvalevőleg semmivel sem volt jobb Neronál. A regény központjában Róma egyik leghatalmasabb családja áll, a császári származásu Claudiusok, a kiknek feje Titus Claudius Mucianus, mint Jupiter főpapja, a legfőbb állami méltóságot tölti be. Az ő családjából kerülnek ki a regény hősei: Jupiter főpapjának fia, Quintus, a kit magával ragad a kereszténység tana s a kit még apja tekintélyének nagy sulya sem bir megoltalmazni attól, hogy mint keresztény vértanu kerüljön a czirkuszba. Szerző mély hatással festi le előttünk Róma haldokló pogány-kulturáját s a kereszténységnek akkoriban anarchistikusnak tekintett egyenjogositási tanait.

MACÉ JÁNOS

EGY FALAT KENYÉR TÖRTÉNETE.

LEVELEK AZ EMBER ÉLETÉBŐL.

★

Az iskolai és népkönyvtárak számára a franczia közoktatási minister tői és a «Commission des livres de prix de la ville de Paris» által **pályadijakkal koszorúzott munka.**

A hetvenkilenczedik franczia kiadást fordította

ZIGÁNY ÁRPÁD.

Második kiadás, az eredeti kiadás 8 képmelléklettel.

Ára szines vászonkötésben 4 K.

A «Vasárnapi Ujság» ötven év óta
a művelt közönség legkedvesebb heti lapja. Gazdag tartalom, a legkiválóbb írók közreműködésével, remek actuális illusztrációkkal. Szerkeszti Nagy Miklós. Főmunkatárs Mikszáth Kálmán. — Kiadóhivatal: Franklin-Társulat (Budapest, IV., egyetem-utcza 4.) Előfizetési ára negyedévre 4 kor. Mutatványszámot kívánatra szívesen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Budapest, Franklin-Társulat nyomdája.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

I.

Rekkenő meleg augusztusi délután volt. A nap már lemenőfélben, de a hőség még nem engedett. A paplak oszlopsoros folyosóján olyan volt a levegő, mint valami fűtött kemenczében. A virágok lekonyúltak, a folyóka levele egészen összezsugorodott, csak egy nagy czirmos macska szunyókált ott jóleső lustasággal a padkán, a hová épen oda sütött a nap.

Hátul a káplán szobájában, melynek üveges ajtaja a folyosó végére nyílt, a káplán meg az Abádyék nevelője oltogatta savanyúvizes vinkóval a szomjuságát s élesztgette a régi barátságot. Testi-lelki jó pajtások voltak a debreczeni kollégiumban s örültek, hogy megint összekerültek.

Főkép a káplán, Kis Ferencz. Az különösen virágos kedvében volt s egyre nógatta a pajtását:

— No, Gábor, még egy pohárral a barátságért!

Ivott amaz is, de fiatal arczát nem derítette föl az a gondtalan vidámság, mint a másikét. Neki ez a fülledt levegőjű kis káplánszoba, melynek egyetlen ablakocskája épen a tyúkólra szolgált, nem ragyogott olyan rózsaszinű fényben.

Kis Ferencz észrevette az árnyat barátja homlokán.

— Persze, persze, te már nagyúri módhoz szoktál. Neked nem tetszik itt. Maholnap meg sem ismered az ilyen magamforma szegény legényt. Hallottam ám, milyen jó dolgod van a kastélyban.

— Kitől hallottad?

— Vágó Andristól, a ki itt volt előttem káplán. Az mondta ... no, de ne húzd úgy össze a szemöldöködet ... semmi roszat sem mondott. Azt mondta, hogy úgy élsz ott, mint valami herczeg, tejbe, vajba fürösztenek. Hej, tudom, hogy tied lesz a legjobb eklézsia, mert nagy, hatalmas család ez az Abádyéké az egész traktusban.

A nevelő vállat vont:

— Lemondtam már én arról, hogy pap legyek.

— Hallottam azt is, — csóválta fejét a káplán, — ámbár olyan különös az, hogy te, a ki a legjobb theologus voltál, meg aztán az édes apád is olyan híres papi ember volt, hogy te most hátat fordítasz a megkezdett pályának. De hát persze, kicsi neked Maczedonia. Feljebb igyekszel. Hja, a kinek olyan esze van, mint neked ...

— Ugyan ne dicsérj már, — mordult vissza amaz. — Ha eszem volna, nem vágnék neki olyan útnak, melynek talán már az elején kidölök. Bolondság ez, pajtás, de neki vágok. Valami akarok lenni a világban; érted? Tanulok, pajtás. Nappal avval a gyönge eszű gyerekkel kell vesződnöm; de este, mikor más ember lefekszik, akkor előszedem a könyveimet. Jövő évben leteszem a jogi alapvizsgát. Aztán majd a többit. És azután ... Eh, de minek beszélem én ezt neked?

Széles homloka kifeszült s megvillant sötét szeme, mialatt daczosan egyenesedett ki izmos termete.

Kis Ferencz a káplán szinte csodálattal tekintett föl nála egész fejjel magasabb barátjára. Neki nem voltak messze szárnyaló vágyai. Egy jó parokhia, teszem azt: ez a nyárádi, derék, csinos feleség hozzá, egy pár gyerek, ha ad az Isten. De azok már nagyobbra nőjjenek:

— Mert baj az, pajtás, ha az ember ilyen kis termetű maradt, aztán még a neve is Kis. Azon mindjárt mosolyognak az emberek. Hát még a lányok. Pedig se béna, se utolsó legény nem vagyok. Debreczenben is én voltam a legjobb tánczos köztetek. Danolásban is ritkitom páromat.

Szűcs Gábor az asztalra könyökölve hallgatta barátja ártatlan együgyű beszédét. Hát nem volna jobb neki is ez az élet? Ez az egyszerű, csöndes élet, mint ama másik, az a bizonytalan, tele küzködéssel, csalódással. Hát nem volna jobb, ha neki is ilyen nyugodalmas hajléka volna? A tornácz oszlopaira fölfutna a vadszőlő, az eresz alatt fészket rakna a fecske, s ő ott sétálna végig az ambituson, mint épen most az öreg nagytiszteletű úr tollszopókás hosszúszárú pipával, sarkig érő vászon lebernyegben.

Ha ő is így érhetné el csöndesen öreg korát, mint ez a hatvannyolcz esztendős pap, a kinek nincs egyébre gondja, csak hogy a mennybeli atyánk egy kis jó termést adjon, no meg hogy ezt a két leányt is, a ki még itthon van, jól férjhez adhassa.

De hát ez is inkább az asszony gondja. A nagytiszteletű úr azzal szokta magát megnyugtatni, hogy jó bornak nem kell czégér. Lám, a másik kettő is szerencsésen férjhez ment Isten segítségével. Majd rá kerül a sor ezekre is annak idején. Hisz még olyan fiatal mind a kettő. A nagyobb sincs több tizenhat esztendősnél, a kisebb meg egész gyerek. Meg sem éri tán a nagytiszteletű úr annak a lakodalmát. De jó az Isten, lesz annak gondja mindegyikre.

Mialatt az öreg pap ilyen lelki nyugalomban méregeti kemény, kopogós lépésekkel az ambitust, rózsaszin ruhás fiatal leány ment ott át, kis kosarat himbálva kezében. Nyilván a kertbe igyekezett gyümölcsöt szedni.

Egy perczig megállt a folyosón, mintha azt várta volna, hogy valaki kijön onnan a hátulsó szobából s megkérdezi:

— Nem segíthetek?

De Szűcs Gábor nem mozdult, csak a ránczok húzódtak még összébb homlokán. Kis Ferkó azonban vígan csettentett:

— Szép leány ez a Magda. Mi?

— Szép, — felelt Szűcs Gábor kurtán.

Az öreg nagytiszteletű úrnak is talán épen

Goró Lajos rajza.

— Szép leány ez a Magda.

az járt az eszében, mert gyönyörködve nézett egy darabig a leánya után.

Nagyon jókedvűnek látszott az öreg úr. Még a vén czirmos macskát is megpiszkálta egy kicsit a pipaszárával:

— Ne lustálkodjál, hé!

A macska kissé kinyújtózkodott, aztán megint visszafeküdt. A nagytiszteletű úr is abbahagyta a sétálást az ambituson s bement a feleségéhez. A szobában mégis hűvösebb.

Nem sokára a szép fiatal leány is visszajött a kertből, megrakott kosarával végig ment a folyosón és eltünt.

Szűcs Gábor tudta, hogy oda bent most asztalt terítnek, jó omlós kalácsot, friss vajat, lépes mézet raknak az asztalra, pompás császárkörte is van egy kosárkában. Valakit várnak uzsonnára.

De az a valaki nem mozdult, csak mogorván szorongatta markában a boros poharat.

— Nini, pajtás, de elcsöndesedtél, — mondta Kis Ferkó; — alig hallja az ember a szavadat.

Szűcs Gábor nem felelt, de Kis Ferkó, a kiben már erősen dolgozott a bor, nevetve folytatta:

— Tudjuk ám, hol jár az eszed. Vágó Andris elmondta. Jaj, persze, a kinek Isten úgy fölvitte a dolgát, hogy a nagyságos asszony maga főzi neki ebéd után a fekete kávét!

— Hallgass! — szakította félbe boszusan Szűcs Gábor. — Azért, hogy Vágó Andris ostobaságokat beszélt neked, azért még ... eh, nem ment el nekem is az eszem.

— Hiszen, pajtás, ha épen nem akarod ...

— Nem, nem akarom, hogy arról beszéljetek.

Már a cselédek suttogását is hallotta a kastélyban. S ma itt volt a nagyságos asszony öccse, Zsolty Pali, és a mint Szűcs Gábor az üres ebédlőn átment, hallotta, hogy korholja Abádynét az öccse:

— Nagyon elkényezteted azt a frátert. Már szemet szúr az embereknek.

Egy és más dolog föltünt ugyan addig is a nevelőnek, a figyelem, a gondosság, melyet az özvegy úri asszony iránta mutat, így nem igen szoktak bánni a házi tanítókkal. De hát ez nem olyan, mint a többi földesasszony itt a környéken, ez meg tudja becsülni a tanult embert.

Olyan szívesen hallgatta Szűcs Gábort, ha beszélt. Néha bejött a leczkeórára is.

— Ha nem zavarom, — mondta, kissé pirulva.

Eleinte nem hitt egyebet Szűcs Gábor, csak hogy érdeklődik a fia nevelése iránt. Egyetlen fiú volt, kissé butácska és szerfölött elkényeztetett. Nem szeretett tanulni s mindig másutt járt az esze. Sok baja volt a nevelőnek, míg valamit megértetett vele.

Abádyné áhitatosan figyelt, fejével bólingatott s hálásan nyujtotta oda a nevelő úrnak kövér kis kezét, mely olyan puha volt, mintha csont sem volna benne.

Mindezt már régibb idő óta észrevette Szűcs Gábor, de csak ma jutott annak a tudatára, hogy az az asszony szerelmes belé.

— Az ördög vigyen el engem, ha nem szerelmes, — ismételte magában, mialatt a kastély kertjéből lekanyarodott a rétekre, a rétekről megint be a faluba, míg egyszer csak itt nem termett a paplakban, a hol egész délután iszik a káplánnal.

De már elég, már haza kell menni. Beesteledik.

A káplán szorongatta a kezét:

— Szép tőled, pajtikám, hogy nem felejtkezel meg a barátságról.

A barátság? Mintha a barátság vezette volna ma ide Szűcs Gábort. A nyugtalanság hozta, a boszúság hozta. Nem akart otthon maradni, nem akarta látni a Zsolty Pali dölyfös, lenéző tekintetét.

S menekülni akart a saját gondolataitól is. Bolondság ez, a min az esze jár. Nem lehet az, hogy ez az előkelő, gazdag úriasszony ... Kár erre gondolni is.

Az egész rokonsága rá fog támadni az asszonyra s az olyan gyönge, olyan félénk. Meg fogják akadályozni. Csak az lesz belőle, hogy a nevelőt elkergetik.

Éles, világos elméje volt ennek a Szűcs Gábornak. Soha sem ringatózott regényes képzeletekben. Tisztán látta az akadályokat.

Hiszen nem volna példátlan eset, hogy egy érzelmes asszony, a ki a korhely, agarász, kártyás férje után valami más életre áhitozik, oktalanságot követ el. Szerelmes asszonyok sokra képesek. De nem lesz rá ideje, az atyafiság előbb kitéteti a szűrét Szűcs Gábornak. Nem igen maradhat már itt sokáig a kastélyban.

Vagy szembeszálljon mindennel? Megpróbálja, hátha sikerül, a mi lehetetlenségnek látszik? Hátha nem kell semmi egyéb, csak egy alkalmas pillanat? Csak egy pár szó. Csak egy kis bátorság, a mi a gyönge asszonyt magával ragadja.

Mindezek a gondolatok, melyeket el akart űzni, újra visszatértek fölhevült agyába, a mint ott ült a káplán szobájában s hallgatta a kis ember fecsegését. Már nem is igen hallotta, hogy mit beszél az, csak a saját gondolatai foglalták el egészen.

Néha kitekintett az üvegajtón. Nem jön-e ki még egyszer a folyosóra Magda? Ez a leány is csak bajára van. Itt is belegabalyodott egy ostoba dologba. Olyan oktalanul, olyan ész nélkül. Igazán nem tudja, hogy mire való volt ez? Feleségül nem veheti. Hiszen mikor házasodhatik ő még? Uram Istenem, mikor! Ha csak le nem akar mondani minden nagyravágyó szándékáról s ide lent ragadni a porban.

No, hiszen csak az kellene. Érzi erejét, tudja, hogy ő valami nagyobbra termett. Van hozzá esze is, bátorsága is. Nem fogja magát valami ostoba házassággal tönkretenni.

Az ördög bizgatta, hogy ebbe a dologba belékeveredett.

Most már szeretne szabadulni tőle s mikor ma ide jött, az is megfordult az eszében, hogy Magdával okosan beszél. Valami olyanformát mond neki: Látja Magduska, én haszontalan ember vagyok, hogy magával nem beszéltem eddig őszintén. Nekünk le kell mondani egymásról. Maga nem várhat meg engem, megvénülne addig, míg én olyan állásba jutok, hogy megházasodhatom. Vagy tán nem is jutok soha életemben oda. Látja, itt van ez a Kis Ferkó, derék, becsületes ember, magát is szereti, egy pár év múlva eklézsiát kap, vele boldog lehet. Engem felejtsen el.

Efféle beszédre készült. De könnyebb azt kigondolni, mint elmondani. Mikor meglátta a leányt, mindjárt elszállt a bátorsága. Eh, majd máskor.

Vagy legjobb lesz soha. Mit beszélhetne? Mit mondhatna? Az ilyen dolgokat nem lehet megmondani; Magdának meg kell azt érteni amúgy. Megváltozott magaviseletéből. Elmaradásából.

Nem akarja hazugsággal ámítni. Igaz, hogy ez kedve szerint való leány volna; de mit ér az, ha sem vagyona, sem összeköttetése, a mivel a világban előre lehetne menni. Legjobb az ilyen szerelemnek véget vetni.

Főkép most, mikor talán olyan nagy szerencse mosolyog rá ennek az úriasszonynak a képében, kinek családja a legelsők közül való a vármegyében, nagybátyja főispán, s ha mind csupa ellenséggé válnék is az a sok nagybefolyásu rokon, még akkor is megmarad az a három ezer hold föld és az hatalmas úttörő eszköz egy előremenni akaró ember kezében.

Fölkelt s elbucsúzott a káplántól.

— Nem jösz be a nagytiszteletü úrékhoz? — kérdezte az csodálkozva.

— Nem. Most jutott eszembe, hogy elkéstem és már régen otthon kellene lennem. Sietek. Tiszteletemet az öreg úrnak és a nagytiszteletü asszonynak. Szervusz. Nagyon sietek.

(Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta **Karazin Nikolajevics Nikoláj.**

Orosz eredetiből fordította **Ambrozovics Dezső.**

I.

A «vén tüzér» családja.

A haja rövidre volt nyirva, a bajusza hosszú és teljesen ősz; fehér szemöldökei ráhajoltak a szemeire és szigorú, sőt kissé boszús kifejezést kölcsönöztek napbarnított és ránczokkal elborított arczának. Magas volt és szikár, járása nehézkes és többé koránsem oly szilárd, mint annak előtte ... Odalépett az ablakhoz, kabátja ujjával letörölte az izzadó táblákat, fogai közt megigazította rövidszárú, úgynevezett, «orr-melegítő» pipáját, és így szólt: — Hm ... fagyni fog az éjjel.

— Ez azt jelenti, hogy közeledik a tél! Milyen rövidek is lettek már a napok, alig hogy egyet fordul az ember, már itt az éjszaka! — szólott egy éltesebb, köpczös asszonyság, miközben damaszt abroszt teritett az asztalra. — Megvárjuk a teával Mihajlovics Pétert, vagy nem?

— Már hogyne várnók, mamácskám, hova gondol?! — hangzott fel egy fiatal női hang az előszobából. — Bizonyára meggémberedtek a tagjai és alaposan megéhezett, hiszen már második napja, hogy oda van vadászni; no, meg aztán meg is igérte, hogy ma hazajön teára ... maga meg nem is akarná megvárni ...

— No jó, hát megvárjuk. De furcsa is vagy te!

Az öreg egyet pislantott az előszoba felé. Az éltes asszonyság fölsohajtott s belenyúlt a szekrénybe az edényért.

— Jó lesz már lámpát gyújtani, mert különben összezúzol mindent ott a sötétben. Fedorics, gyújts legalább egy szál gyújtót.

— Nem ártana egy kis rum is a teához ... Ez a legpompásabb szer a hideg ellen, — jegyezte meg az öreg, miközben a fellobbanó gyújtót eltakarta a tenyerével.

— A markotányosnál a rum palaczkja két és fél rubel! nem a mi zsebünknek való!

— Tán még maradt a régiből, abból, a mit a vadászok hoztak nekünk Taskentből a névnapomra?

— Ugyan már hogy maradt volna!

— De van még belőle mamácska, van; magam láttam ott lenn a pohárszékben, nem sok ugyan, de azért még van, — ujságolta egy hang az előszobából.

— Hát téged ugyan mi lelt? — pattant föl a mamácska. — A te Mihajlovics Péteredért mindenedet, még az utolsó ingedet is odaadnád ...

— Épen csak annyira az enyém, mint a maguké! — szólt sértődötten a leány.

— Mint a maguké! — mormogta a mamácska leplezetlen boszúsággal, s oly erővel csapta oda a poharakkal teli tálczát az asztalra, hogy a teásedények hangosan összecsörrentek.

— Kijött a sodrából az anyó! — szólt mosolyogva a bajuszos öreg, s óvatosan elkezdte forgatni az ócska kalendárium lapjait, valami érdekes olvasmány után kutatva bennük.

— No már a mi igaz, az igaz! A fizetése semmivel se kevesebb, mint a miénk, és olykor-olykor bizony adhatna is valamit a háztartásunkhoz ...

— Hát nem lát-e el bennünket mindenféle vaddal? Lám, a mult héten vaddisznót küldött ... tegnap meg ...

— No, még csak az kellene! Talán bizony még ilyen — uram bocsá' — ilyen haszontalanságra is pénzt adjunk ki, mikor megvan a mi vadászunk ...

— No lássa, mamácska, most elszólta magát: a mi vadászunk!

— Hát talán nem? Nem azért mondom ám, mintha valami egyébre gondolnék ...

— Ugyan ne fecsegj már annyit! — szólt rá az öreg.

— Miért, hiszen magad is tudod: ha nincs vadászni, vajjon hol van Mihajlovics Péter? — nálunk; hol ebédel — nálunk; hol teázik — nálunk; és talán nem tölti még az éjszakáit is nálunk? ... Egyszer ott hevert azon a divánon ... aztán jött az adószedő felesége és meglátta ... igazán szégyen, gyalázat! ... Mit fognak gondolni! Hiszen amúgy is már mindenfélét beszélnek ...

— Te meg, anyókám, rá se hederíts arra, a mit beszélnek ...

— Hiszen én örülnék legjobban, ha nem is kellene hallanom, de végre is nem dughatom be a füleimet! Nagyon csúnyákat beszélnek ám ...

— Ugyan hadd el, már igazán torkig vagyok veled! Mit kicsinyeskedel? ... A ki ösmer bennünket, az nem gondol rólunk roszat, a ki meg nem ösmer, avval biz' én nem sokat törődöm ... A mi Natasánk dolgos, jó leány ... azután meg a mi körülményeink közt aligha lesz hijával a jóravaló, derék kérőknek! Sőt én a mondó vagyok, — folytatta az öreg kissé halkabban, — hogy ő már választott is ... Ám legyen! Én nem ellenzem, ... mert nekem is kedvemre való ...

— No persze, nincs is tán különb nála! Szép kis kérő, mondhatom ... Egy vörös garas, az nem sok, de annyija sincs, ... a rangjáról meg jobb nem is beszélni, épen csak hogy valamivel több a közlegénynél. Nem, neki bizony nem ilyen kérő kell.

— Hát ugyan milyen?

— Azt már én nem tudom, hogy milyen, csak annyit tudok, hogy másmilyen.

— Hát aztán milyennek képzeled te azt a másmilyent? ...

A vén tüzér.

Az öreg a könyvben rábökött az ujjával arra a helyre, a hol abbanhagyta és fürkésző pillantást vetett a feleségére.

— Hát legyen nyest-bundája, legyen huszonnégy személyre való ezüstje, legyen saját fogata és még vagy két másik a tetejébe, — szólott a mamácska, közönyösen törülgetve a poharakat. — Már nyilatkozott is az illető és azt mondotta: «házasodni szándékozom; már ki is választottam a menyasszonyomat, csak azt nem tudom, hogy lássak hozzá a dologhoz» ... Igy szólt ő maga s e közben olyan értelmesen nézett rám, hogy tüstént tisztában voltam vele, miről van szó. ..

— Magam is értem, miről beszélsz. No, csak tovább. ..

— Én meg azt mondtam neki: «ugyan hát lépjen föl már kissé bátrabban, én nagyon hiszem, hogy nem fog kosarat kapni: az ön rangja mellett ...»

— Tudom, őrnagygyá léptették elő ... — mondotta az öreg eltünődve, — némely embernek igazán az ölébe hull a szerencse! ...

— «Hiszen ön, — mondom — ösmeri a választottját, mit tapasztalt nála eddig?» — «Ösmerem, — azt mondja, — vagy kétszer voltam is nála» ... Emlékszel, karácsonykor volt nálunk, azután a múlt héten is eljött és itt maradt ebéden.

— Igen, emlékszem. ..

— «Jöjjön el még egyszer, — mondom neki, — szivesen fogják fogadni, csak hozzon magával valami szép ajándékot» ...

— No, ez már fölösleges volt. ..

Ez alatt a párbeszéd alatt az előszoba ajtajában megjelent egy szürke kartonruhába öltözött, magas és karcsú leány, s le nem vette a szemét az anyjáról.

— No, ez lesz aztán a lakzi! ... — mormogta az öreg és újra elmélyedt az olvasmányába ...

— Mamácska mostanában kezdi magát nagyon is mohón rávetni az ajándékokra, — szólalt meg a leány. — Másokkal szemben olyan szigorú, hogy szinte szégyenlem magamat, maga pedig roszabb akármelyiknél. ..

— Hallgass Natasa, hallgass!

— Mért hallgassak? tudom én mit beszélek.

— Épen az a baj, hogy nagyon is sokat tudsz!

— De mamácska!

— Tudod jól, hogy ha én egyszer megharagszom, akkor nem igen tudok uralkodni magamon. ..

— No, már az igaz, hogy valósággal őrjöngni kezdesz, — szólalt meg az öreg fölállva.

— Hát tenéked mi közöd hozzá? — vette most már őt sorra a mamácska.

— Semmi! ... — felelt az öreg és lassan beleülve a székébe, megint elkezdte a könyvét lapozgatni.

Natasa gyorsan keresztülsuhant a szobán és kilépett az előszobába. Nagy, fekete kendőt kapott a fejére és kikönyökölt a pitvaron. Merően bámult bele a sötétségbe és hallgatózott.

— Petya, te vagy az? — szólalt meg egyszerre halkan, és érezte, a mint a vér az arczába szökött.

— Nem, Fedot vagyok, — felelt mosolyogva valami gyalogjáró, a mint a pitvar elé érkezett.

— Bocsásson meg, — szólt a leány zavartan.

— Nem tesz semmit.

A gyalogos tovább ment és mindenütt jól odalapult a kerítésekhez, mert ott szárazabb volt az út.

Valahol messze, a mögött a fehéres ködsáv mögött, a mely a Szyr-Darja fölött lebegett, zűrzavaros kiáltások hallatszottak.

— Hallga! A komp után kiabálnak! — szólalt meg az öreg katona, a ki odaállította a szamovárt.

— Ezek úgy-e a mieink, Nikita? — kérdezte a leány és kihajolt a korláton.

— Az nem bizonyos!

— Pedig már második napja, hogy oda vannak! — szólalt meg Natasa.

— Majd megjönnek! ... — vigasztalta az öreg. — Majd meglássa kisasszony, milyen malaczokat hoznak magukkal, sőt tán még tigrist is lőnek!

Natasa elkezdett fázni; behúzta a vállait a kendője alá, egyet ásított és bement a szobába.

— Nos, hát, jönnek-e már?! — kérdezte az anyja. — De ni, hiszen csak úgy vaczognak a fogaid. Igyál hamar egy korty teát!

— Hideg van! — szólt röviden Natasa, leült az apja mellé egy homályos zúgba és elgondolkozott.

Az öreg szótlanul nézett reá, lassan fölemelte sovány kezét s lágyan, gyöngéden elkezdte simogatni a leánya fejét.

A szomszéd szobában megberrent az óra és ütni készült; a pamlag alatt egyet vakkantott a vén kutya, hangosan elásította magát, előkászolódott, kinyújtózott és elkezdte csóválni csupasz farkát. Valamennyien elcsöndesedtek.

(Folytatása következik.)

Asszonyok és leányok!

Hátfájás, testfájás, görcsök, fejfájás, rosszullét stb. ellen

ajánlatos **«Amasira»**, egy határozottan ártalmatlanul ható és kellemesen bevehető theakeverék (poralakban). Orvosilag melegen ajánlva. **Dr. med. M. Stuttgartban** irja a többek közt: «A belsőleg ajánlt gyógytheák közül egy sereg kedvező tapasztalat alapján egy ujabb theavegyüléknek adtam előnyt, a mely **«Amasira»** név alatt van bevezetve és **hatásában** tényleg **minden más theát felülmul»** stb. — **Dr. med. G. Berlinben** jelentést tesz eredményeiről és a többek közt ezt mondja: «S. A. k. a. Köpenick S. asszonynál: A gyenge alkatásu, kissé halvány pácziens rosszulléttől és hátfájásról panaszkodott, valamint néhány nappal azután. **A negyedik esésze theánál elmultak ezen nehézségek.** Más okból történt utolsó látogatásánál aug. 3-án **friss ebbnek látszott, mint azelőtt. Életuntsága elmult és most kettő helyett dolgozik»** stb. — J. asszony Stuttgartban közli: «Nem fogom emulasztani minden felebarátnőmnek ezen kitünően ható készitményt a legmelegebben ajánlani» stb. — A fenti, valamint minden egyéb elismerő irat eredeti példányai a gyárosnál betekintésül le vannak téve. — **Amasira** ára **dobozonkint K 3.— (3—4 hónapig eltart!)** Csupán A. Locher névaláirással valódi! Egyedüli gyáros: **Andr. Locher.** Pharmac. Laboratorium, **Stuttgart.**

Raktárak: **Budapesten:** Török J. Király-utcza 12. Pozsonyban: **Dr. Adler** Salvator-gyógytárában, valamint az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógytárában. 9773

Rozsnyay vasas china bora.

Igen hatásos **vérszegénység, sápkor, neurasthenia esetében. Egy üveg ára 2.40 kor. Egy 6 üveget tartalmazó postaláda 12.12 kor. franco küldve.**

Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára.

Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában **Aradon,** Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszertárban.

A Rozsnyay-féle vasas chinabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készitve, a külföldi készitményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is mulja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.

Számos elismerő nyilatkozat. Több kórházban van alkalmazva. 9413

+ Sovanyság +

Szép telt testidomok a mi keleti orőporunktól, 1900. évi párisi aranyéremmel kitüntetve 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért kezesség. Orvosi rend. szerint. Szigoruan becsületes. Nem szédelgés. Számos köszönőlevél. Ára kartonkonként 2 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvéttel. Használati utasitással.

Hygien. Institut 9771

D. Franz Steiner & Co., Berlin, 18, Königgrätzerstrasse 78. Főraktár Magyarország részére: Török József, gyógyszertár, Király-u. 12.

UJDONSÁG!!

97

Acetylen-zseblámpa,

a zsebben kényelmesen hordozható nagy, vakitófénnyel ég és sötét helyeket, lépcsőket, pinczéket stb. nappali világitással lát el. Praktikus, szolid és olcsó. Egy drb ára a pénz előleges beküldése esetén **K 1.20** franco utánvéttel 50 fillérrel drágább, 3 drb **3 kor.** 6 drb ára **5 kor.** Porto külön. Kapható **Kann Ignácznál, Wien, II. Lilienbrunngasse 17.**

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősitsük, használjuk a **Pilules Apollo»-kat,** melyeknek gyógyereje a növényekből nyert *Vesicusine.* Ezenorvosilekinyeltek-ből jóknak ellismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készitmény. Nem használtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a szervanyagcsere hatnak. — A tüllágos tesiesség gyógyitásán kivül a **«Pilules Apollo»-k** szabályozzák a szervi működést, fiatalitják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A **«Pilules Apollo»-k** a legkényesebb természetü mindkét nembelieknek használnak és nemárthatnak soha szegénységnek. A körülbelüli két hónapig tartó gyógyitást kövnyen be lehet tartani és végeredmény teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). Egy üvegcse ára utasitással: K. 6.45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Ratié,** gyógyszerész, *5, Passage Verdeau, Paris, IXe.* — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: *Budapest,* **Török József,** gyógyszertára. Király-utcza, 12.

Magyar királyi szabadalmazott és védjegyezett

PURGO

a legenyhébb jóizü luxáns még csecsemőknek is adható. Rendelve angol, francia, magyar és német egyetemi tanárok által. — Kapható minden gyógytárban. 9777

Használjon Kerpel-féle

Kézfinomitó 9689

folyadékot, mely a kezet **3** nap alatt bársony simává és hófehérré teszi. *Egy üveg 90 fillér. Kerpel gyógytár, Budapest, V., Lipót-körut 28.* 4 üveg rendelésnél franco.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Kristály üvegkészletek és dísztárgyak

kaphatók 9706

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

most: **Béla-utcza és Ferencz József-tér sarkán.**

***1903. márcziusban** áthelyezzük összes üzlethelyiségeinket, **Budapest, V., Ferencz József-tér 3.** (Diana-fürdő) házba.*

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részv.-társ.

Irodái: VI. ker., Andrássy-ut 5. (saját házában). 9376

Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarék-betéti könyvecskék és pénztári jegyek ellenében **4%-os kamatozással,** valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adót az intézet fizeti. **Leszámitol váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra. VALTÓÜZLETE** megbizásából teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltóüzletek keretébe tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délelőtt $^1/_{29}$—$^1/_{21}$-ig, délután $^1/_{25}$-ig. **Magyar kir. osztálysorsjegyek főelárusitó helye IV., Ferenczieklere 2. szám.** Kézi zálogüzletei: IV., Károly-körut 18., IV., Ferenczieck-tere és Irányi-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-körut 2., Üllői-út 6. sz.

9805

KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskamüves, az olasz király Ő Felségének udvari szállitója

BUDAPESTEN, raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára: VII., Rózsa-utcza 7.

Dúsan ellátott raktár **legujabb szerkezetü kettős vadász-fegyverekből,** golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, **töltények** és **vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.** ***(Alapittatott 1808. évben.)***

WACHTL ÉS TÁRSA

fényképészeti czikkek raktára 9663

BUDAPEST, IV., Eskü-út 6 (Klotild főh. palota).

Telefon. — Arjegyzék ingyen és bérmentve.

LOHR MÁRIA ezelőtt KRONFUSZ 9704

csipke, vegyészeti tisztitó- és müfestő-intézete megnagyobbitatott

erőmüvi szönyegporoló és szőrmeáru megóvó-intézettel.— Megbizások átvételnek:

VIII., Baross-utcza 85. sz. saját házában levő gyárban és a következő fióküzletekben: IX., Calvin-tér 9. V., Harminczad-utcza 3. VI., Teréz-körut 39. VI., Andrássy-ut 16.

Telefon 57—08. **VIII., József-körut 2. szám.** *Telefon 57—08.*

HIRMANN FERENCZ

RÉZÁRU-GYÁRA, 9774

Külön müöntöde osztály.

Budapest, VII., Csányi-u. 9.

Készit gőz-, viz, és légszeszvezetékhez szükséges rézárukat, bor- és sörszivattyukat, sörkimérő készülékeket légnyomással, szénkénegezőket, peronospora fecskendőkhöz való minden egyes rézalkatrészt, hiteles kereskedelmi részsulyokat, feliratí táblákat horgany v. fémből stb.

Alapittatott 1802. Állami arany érem 1896, jury tag. Bronce érem Páris 1900.

Cs. és kir. udv. szállitók és szerb kir. udv. szállitók

Kunz József és Társa

királyi kiválts. nagykereskedők.

Vászon, asztalnemüek, kész fehérnemüek, **menyasszonyi kelengyék,** függöny, ágytakaró és szőnyegáru raktára

Budapest, V. ker., Deák-tér 1. sz.

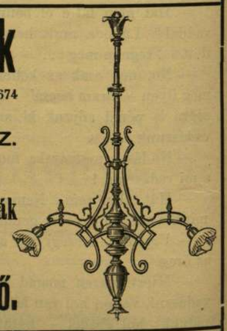
Motorerőre berendezett fehérnemü gyár. 9768

Brünner Testvérek

BUDAPEST, 9674

Koronaherczeg-u. 3. sz.

Légszeszluszter, villamosluszter, petroleumlámpák dús választéka.

Ujdonság: legjobb szerkezetü szeszégő.

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA

GÖRÖG ISTVÁN

BUDAPEST

N. ker. Kossuth Lajos utcza 15. sz.

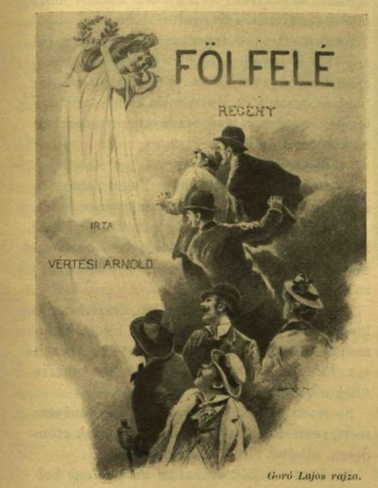
Nagy választék mindenféle üvegekben. Asztali készletek stb.

Igen jutányos árakon.

949

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

II.

Csak addig sietett, mig a kapun kiért. Ott megállt egy pillanatig s habozott: ne forduljon-e vissza? Szinte illetlenség számba ment, hogy igy távozott; de legjobb igy. Egyszer végét kell szakitni ügyis ennek az ismeretségnek s mennél előbb, annál jobb.

Ma épen semmi kedve sincs trécselni a nagytiszteletü asszonynyal, vagy hallgatni a nagytiszteletü úr ó-testamentomi adomáit s a kávés abrosz alatt szorongatni a Magduska kezét.

Kissé ugyan úgy érzi, mintha fájna a szive azért, a kit ott hagyott; de hát holnap, holnapután, a jövő héten vagy a jövő hónapban majd elfelejti.

Meg volt győződve, hogy becsületes embernek igy kell cselekedni. Nem is lehet másképp. Még ha az az Abádynéval való dolog nem volna is, még akkor is.

Az az Abádyné. Azzal is tisztába kell jönni.

Vagy igy, vagy úgy. Inkább most dobják ki a kastélyból, mint később.

Nem húzódhatik sokáig ez a dolog. A rokonok megelőzik. Elijesztik, lebeszélik az aszszonyt.

— Vagy, vagy, — ismételte magában s hevesen bökdöste botjával a földet.

De cseppet sem sietett. Lassan bandukolt végig a hosszan elnyuló falun. Gondolkozni akart.

A Kis Ferkó borától nem csipett be; sőt azt hiszi, még inkább megjött tőle az esze. Az esze is, meg a bátorsága is. Csak melege van.

Pedig már a nap is lement. A biborszin felhők az ég alján szürkés lilaszinbe olvadtak. A toronyban estét harangoztak.

De ámbár már jóformán besötétedett, az udvarokból még hallatszott itt-ott a cséplők koppanása. Tisztességtudó öreg emberek alázatosan levették kalapjokat, úgy köszöntek szerencsés jó estét.

Máskor nem jutott volna eszébe Szücs Gábornak, hogy még ezen is megütközzék, becsülettudó nép lakik errefelé; de most úgy rémlett neki, mintha nagyon is nagy volna ez az alázatosság. Vajjon ezeknek a füléhez is eljutott volna már valami pletyka?

Bezzeg, hogy fognak majd utána nézni, ha egyszer azt látják, mikor a kocsi minden czókmókustul kiviszi a vasúthoz. Pedig aligha az nem lesz a vége.

A falu közepe táján szembejött a Zsolty Pali négylovas kocsija. Az úr maga hajtott.

A négy pej kényesen rázta sörényét s az úr kevélyen ült a bakon. Épen egy pocsolyán haladt át a kocsi, mikor találkoztak. A nevelő leemelte kalapját, az úr a bakon csak lenézőn bicczentett a fejével s a tova száguldó kocsi befecskendezte sárral a gyalogos fiatal ember ruháját.

Szikrázó szemmel nézett az elrobogó kocsi után az ifjú. A mi büszkeség volt lelkében, az mind föllobbant. Hej, úgy fordulhat még a sora, hogy ő is ülhet négylovas kocsiban s hogy szerencséjének tartja Zsolty Pali, ha kezet foghat vele.

Még soha ily hevesen nem zaklatta a vágy, hogy fölemelkedjék, hogy valami legyen, valaki legyen ebben a világban, hol meghódolnak azelőtt, a ki fent van s megvetik azt, a kit balsorsa oda lent tart.

De ő nem ilyen négy lóval pompázó semmi ember akar lenni, hanem olyan, a ki előtt Zsolty Palinál nagyobb urak is meghajtják a fejöket. Olyan, a kit emlegetnek, ünnepelnek, a ki eszével uralkodik.

Érzi, hogy megvan rá a tehetsége, csak nyilják ki előtte a sorompó. Megsuhogtatta botját a levegőben, mintha szét akarná törni a láthatatlan korlátokat. Ugyan gyáva volna, ha visszariadna.

Fejét fölemelte, melle kifeszült, most már gyorsabbá vált lépése. Az ég hirtelen borúlni kezdett. A lilaszin felhőkre sürűbbek, sötétebbek tolultak. Egy kis szél támadt nyugatról, mely megrezegtette a fák levelét. Szücs Gábor körülnézett:

— Alkalmasint zivatar lesz még ma.

Mire haza ért, fent az égen már egészen összehúzódtak a felhők. Árnyékuk beborította ide lent az egész tájékot. A fák már csak nagy fekete foltoknak látszottak.

A kastélyban égtek a lámpák. Az ebédlő ajtaja nyitva volt s látta, hogy épen vacsorához terítnek, de csak egy terítéket tettek az asztalra.

— A nagyságos asszony nem fog vacsorálni, — magyarázta a szobaleány; — Elek úrfi roszul lett s a nagyság ott van mellette.

— Küldtek orvosért?

— Igen, a doktor már itt volt Harkányból. Hagyott is itt valami orvosságot.

Szücs Gábor összeharapta ajkait. Újabb akadály. Hát ma már nem lesz alkalma beszélni Abádynéval? Épen ma, mikor úgy érzi, hogy most mindent mert volna. Ki tudja, holnap lesz-e rá bátorsága? Holnap talán attól fog félni, hogy nevetségessé válik. Ilyen hitvány jött-ment legény, a ki olyan előkelő úriasszonyt akar meghódítani.

Ha még értene ahhoz a mesterséghez, hogy kell a nőkkel bánni. De nem is ért hozzá. A kollegiumban nem tanitják azt. Ahhoz sok hizelgés, képmutatás kell, a mit útál. Igazán nem tudja, hogy józan fővel hogy kezdjen hozzá. De ma, ma talán tudta volna. Ma olyan elszánt, mint a zsivány, a ki az út szélén lesi áldozatát, hogy rá rohanjon.

Holnapig elpárolog fejéből ez a lázas mámor. Holnap már gyávább lesz, habozóbb lesz, ügyetlenebbül fog hozzá, vagy talán hozzá sem fog, csak halogatja majd napról napra, mig egyszer a rokonok végét szakitják minden szárnypróbálgatásnak.

Hátha talán már most is késő? Hátha Zsolty Pali bevágta az útját. És hogy ennek a fiúnak is most kellett megbetegedni! Anyja ott fog ülni ágya mellett, babusgatja ezt a tizenegy éves kamaszt, mint valami kis gyereket. Nem lehet miatta hozzá férni az asszonyhoz.

Azonban részvétet kell mutatni, sajnálkozni kell, kérdezősködni kell, engedelmet kell kérni, hogy a kedves kis fiút láthassa, még a homlokát is meg kell simogatni:

— Szegény Elek.

A fiú homloka forró volt, de nem nagyon. Az anya azonban aggódott.

— Mit gondol, nevelő úr?

Szücs Gábor megnyugtatón felelt:

Goró Lajos rajza.

Az asszony ideges ijedtséggel húzódott közelebb a fiatal emberhez.

— Egy kis láz, holnapig elmúlik.

— Igen, igen, a doktor is azt mondta, — kapott rajta Abádyné.

Olyan nyugtalan volt s oly levertnek látszott. Szemei alatt mély karikák sötétlettek s szemhéjai vörösek voltak. Úgy látszott, hogy sírt.

De miért? Azért, hogy egy kicsit roszúl van ez a gyerek? Hogy egy kissé elrontotta a gyomrát? Más baja alig lesz. Azért volna ilyen nyugtalan és levert Abádyné?

Hiszen gyöngéd anya, túlságosan is gyöngéd, de ezt a nagy nyugtalanságot, ezt a mély levertséget még sem lehet egészen megérteni.

Kémkedve tekintett rá Szűcs Gábor. Abádyné elpirult és lesütötte szemét.

Egy darabig ott álltak a fiú ágya mellett, többnyire hallgatva, csak néha váltva egy pár szót halkan. Úgy látszott, semmi mondani valójuk *sincs*. A fiú *befordult* a fal *felé*.

— El fog aludni, — suttogta az anyja.

Szűcs Gábor megértette, hogy most rajta van a sor azt mondani:

— Nem háborgatom tovább, nagyságos asszony.

A helyett azonban így szólt:

— Ha megengedi, nagyságos asszony, egész éjjel itt maradnék kis betegünk mellett. Nagyságod nyugodtan rám bízhatja.

— Tudom, tudom, ön olyan jó, — mondta Abádyné hálásan és újra elpirult.

De nem engedheti, hogy a nevelő úr fáraszsza magát, ő maga akar itt maradni fia mellett. Az ő kötelessége.

— Megoszthatom legalább nagyságoddal?

— Nem, nem, — szabadkozott Abádyné még jobban elpirulva, azzal a leányos félénkséggel, melytől soha sem birt megszabadulni, noha már harmincznégy éves volt s három év óta özvegy.

Szűcs Gábor szeme megvillant. A prédára talált ragadozó szemének a megvillanása volt. Csaknem ösztönszerűleg nyult a nőnek keze után. Nem szólt semmit, csak némán megcsókolta azt a fehér puha kezet.

Abban a pillanatban erős dördülés rázkódtatta meg az ablaküvegeket. Odakint kitört a zivatar. Az asszony ideges ijedséggel húzódott közelebb a fiatal emberhez s csaknem a karjai közé omlott.

Rémültében nem tudta, mit csinál. Nem vonta vissza kezét, melyet a férfi most már erősen szorított kemény kezébe s másodszor is, harmadszor is megcsókolt, egyre-egyre vakmerőbben. És ő csak reszketett, szótlan, félelemtől megdermedve, valami édes kábultságtól elszibadva.

A mennydörgés szakadatlan folyt. Egyik dörgés a másikba olvadt, mintha egymás után sűrűn csapkodtak volna le a bombák. Az ablaküvegek iszonyatosan csörömpöltek. Vakító láng villant át a szobán egy-egy szempillantásra, utána egész homályosnak látszott a tejüveges lámpa szerény fénye.

Abádyné feje kábultan pihent a fiatal ember vállán. Minden tagja oly lankadt lett, akarata oly erőtlen, öntudata oly homályos. Remegve érezte, hogy egy erős férfikar átöleli s ő csak gyöngén védekezik. Aztán érezte, hogy egy lángoló arcz egészen közel ért arczához.

Kis hija volt, hogy fel nem sikoltott. Tekintete az ágyban fekvő fiára fordult, s mintha csak most jutott volna eszméletre, szivetfacsaró félelem fogta el. Szent Isten, ha a gyermek látta! Még a lélegzete is elakadt félelmében.

De nem, a fiú nem láthatta. Az égi háborútól megriadva bújt a paplan alá, hogy ne hallja úgy azt a szörnyű mennydörgést. Az is olyan gyönge idegzetű volt, mint az anyja, s elpuhult az asszonyos neveléstől.

Most gyorsan iparkodott Abádyné kibontakozni a fiatal ember ölelő karjaiból; de az nem *bocsátotta*. Az ő szeme is gyorsan követte az asszony tekintetét. A fiú miatt nincs mit aggódni. A gyáva ki nem meri dugni a paplan alól fejét.

És a pillanat oly kedvező, a milyen talán soha sem lesz többé. A véletlen is összeesküdött a Szűcs Gábor javára. Most, most kell eldőlni sorsának. A diadal biztossága merészszé tette. Hiszen most már látta, hogy csak akarnia kell s ez a nő az övé. Ez gyöngébb, mintsem ellentállni tudna s szerelmes szivének egész lágyságával oda tapad hozzá, bár puha remegő keze eltolni igyekszik a férfit, ki most hevesen susogta:

— Szeret?

Abádyné nem felelt. Oly váratlan jött, a mi ma este történt, hogy gondolkozni sem tudott. Még kevésbbé szólni. Csak egy sohajtás szállt föl kebléből, az is elfúlt a csókban, mely lezárta száját.

Szűcs Gábor már nem kérdezett semmit, csak lázasan csókolta a kipirult asszony ajkát s az behúnyt szemmel pihegett és remegett karjai közt.

— Gábor! — szólalt meg végre suttogva, félig szemrehányó, félig könyörgő hangon.

A fiatal ember elereszlette. Már csak a kezét csókolgatta. Most, hogy immár győztes volt, valami nagylelkű érzés szállta meg. Természeténél fogva nem volt lelketlen s fiatalabb volt, mintsem már is fásulttá válhatott volna.

Igaz, hogy hányt-vetett, küzködéssel teljes életében eddig nem igen háborgatták a lágy érzések. Hamar kikerült a szülői házból, hamar árvaságra jutott. A kemény apa szigorúsága után jött a diákévek durvasága. A czétusban csak azt tanulta meg, hogy a ki birja, az marja. Szentimentalizmus nem tenyészik a kollegium falai közt.

Honnan vette volna hát a gyöngéd érzéseket? Eddig nem igen ismerte a nőket. Egyik vagy másik pajkos diák, ha hazajött a legációból, beszélt róluk sikamlós adomákat vagy kérkedve mutogatta a magával hozott szerelmi zálogokat, gyűrűt, hajfürtöt, csipkés zsebkendőt. Neki nem voltak kalandjai. Általában gyönge, gyarló, együgyű teremtéseknek tartotta a nőket. A szegény, szenvedélyes, oktalan Magduska is csak teher volt már a nyakán, a kitől szabadulni szeretett volna.

Neki más czéljai voltak az életben, nagy, komoly czélok, nem holmi szerelmeskedés; de valami gyöngédség mégis volt szive fenekén. Az erősek természetes gyöngédsége a gyöngék iránt. Hangja szinte lágygyá, olvadóvá vált, a mint suttogva hajolt újra Abádyné füléhez:

— Szeret?

A nő ajkára nyomta újjait:

— Csitt.

Oly bájosnak látszott igy, a mint ott állt leányosan, szemérmesen lesütött szemével, kipirult arczával, hogy Szűcs Gábornak kedve lett volna újra összecsókolni. Úgy érezte, mintha igazán szerelmes volna ebbe az egészen megszépült, egészen megfiatalodott nőbe. De mérsékelte magát.

— Csak egy szót kérek, egyetlen egy szót, — mondta halkan.

— Holnap, — könyörgött az asszony, — holnap.

De Szűcs Gábor tudta, hogy arra a szóra már nem kell holnapig várni.

Abádyné lehajtott fejjel állt ott még egy ideig. Aztán egy pillantást vetett az ágyra, melyben fia feküdt, szemében a meghatottság könnye rezgett s magában azt gondolta:

— Neked is, édes fiam, neked is jobb lesz amúgy. Neked is javadra lesz a gondviselő apai kéz.

S csöndesen átment a másik szobába. Szűcs Gábor utána ment.

A mint elnémult a susogás, a fiú kidugta fejét a paplan alól s ijedten tekintett körül. Már nem a mennydörgéstől félt, mely még folyvást dühöngött, csattogott, a szél rázta, a záporeső verdeste az ablakot; de a gyerek félelme most már egészen másra irányult.

Az izgatottságtól sápadtan kereste szemével anyját s a nevelő urat. Valami rettenes kínos érzés szorongatta szivét. Nem tudta tisztán, hogy mi történt itt, de némikép sejtette s úgy érezte, mintha valami iszonyatos veszedelem készülne reá szakadni.

— Anyám, anyám!

De hang nem jött ki ajkán. Fogai vaczogtak s a rémület megrázkódtatta lázas gyönge testét.

A szomszéd szobából elfojtott suttogást hallott. Ott vannak, ott. Az ő ellensége, a szigorú nevelő úr s az ő anyja . . . oh Isten, Isten! . . . az ő édes anyja.

Kimászott az ágyból s mezitláb, nesztelen oda lopózkodott az ajtóhoz. A mit ott látott, az kimondhatatlan keserűséggel töltötte be kis szivét. Édes anyja és a nevelő úr összeölelkezve ültek ott a divánon.

Szeretett volna fölsikoltani, de pisszenni sem mert, reszketve visszabújt ágyába s csak csöndesen, elfojtva sírt.

Ott bent a másik szobában azalatt egy boldog asszony s egy szerencsés fiatal ember építgették a jövő terveit. Milyen szép lesz az, milyen édes lesz az.

Abádyné úgy érezte, mintha újra fiatal leány volna. Mintha csak most kezdődnék igazán az ő élete s mintha annak a sivár, borzasztó tizenkét évnek emlékezete egyszerre eltünt volna.

Milyen boldogság lesz ilyen férfi karján menni át az életen. Ilyen emelkedett lelkű, ilyen erős, ilyen okos férfi karján.

Milyen támasza lesz az a fiúnak is. Mert anyai szive arra is gondolt, azt is befoglalta boldogságába.

— Szeretni fogja Eleket, úgy-e? — simult oda lágyan a szeretett férfihoz. — Atyja helyett atyja lesz, úgy-e?

— Hogyne, hogyne! — felelt Szűcs Gábor nagylelkűen, noha a fiút egyáltalán nem tekintette kellemes *ráadásnak*.

De ma nagylelkű akart lenni mindenkihez. És az a fiú mit gátolhatja az ő fényes pályafutását? Az asszony már meg van hódítva, az asszony minden áldozatra kész. Ez a gyöngéd női kéz híven fogja útját egyengetni a szeretett férjnek fölfelé s a fényes jövő ragyogó képe bevilágít a becsvágyó ifjú lelkébe. Látja, hogy fog emelkedni fokról fokra, bátran, büszkén, dicsőséggel tetézve. (Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikoláj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

II.

A nádasban.

Nagy zajjal egy csapat bóbitás kacsa szállt föl a viz zavaros és habos szinéről, és szárnyaival csapkodva, a homokzátonyok fölött átrepült a tulsó part nádasaiba. Ezek a madarak mindeddig békésen úszkáltak és bukdácsoltak a sűrű zsombékosban, míg egyszerre ijedt és aggodalmas kiáltásokat hallatva fölvágtak a levegőbe; a nád magas és sárguló szárai ettől a hirtelen fölszállástól megbolygatva, halk susogással, lassan imbolyogtak. A mint ezen a helyen a nádas mozgása lassan lecsillapult, ugyanabban a mértékben egy másik, kissé távolabb eső helyen ugyanez a mozgás észrevehetően fokozódott. Időnkint valami különös csobogás és zizegés, sőt valami élőlénynek lihegő lélekzése is hallatszott. A magas nádszálak nyugtalanul imbolyogtak, utat nyitva valami úszó testnek. Ez a különös zaj volt az, mely a békés kacsa-társaságot fölriasztotta s azt a hosszulábú kócsagot is aggodalommal töltötte el, mely hosszúcsőrű fejét pelyhes szárnyai alá rejtve, mindeddig egy lábon állott a sekélyes vízben.

Im' egyszerre a nád boglyas seprőcskéi mögül előbukkant egy rókabőr-sipka vöröses teteje, fölcsillantak egy fegyver csövei, láthatóvá lett egy másik úszó ember teveszőr-kaftánja, mögötte pedig egy harmadiknak cserzett orosz bekecse sárgállott. Az úszók lassan haladtak előre, útat törve maguknak a sűrűségen keresztül és hosszú póznákkal támaszkodva neki a víz fenekének. Az első pillanatra nem is volt tisztán kivehető, vajjon milyen járművön utaznak, de annyi bizonyosnak látszott, hogy utazásuk meglehetősen fáradalmas, mert verejtékkel borítva, nehezen lihegve, minden pillanatban a legkülönfélébb fölkiáltásokkal próbálták egymásban a lankadó akaraterőt ébren tartani.

— No még egy cseppet! No csak, no! — szólalt meg a cserzett bekecses.

— Vigyázz ott jobb felől, mert ott zátonyra jutunk! — hörögte a róka-sipkás, miközben teljes erejével nekidőlt a póznának és fülig kipirult a *rettenetes* erőlködéstől.

— Megállj; már is főnnakadtunk, — kiáltott föl kétségbeesetten a cserzett bekecses.

— Lássuk csak! — mondotta nem oroszos kiejtéssel a teveszőr kaftános. — Jertek mind ide hátra, akkor az eleje majd fölemelkedik . . . De ne egyszerre, mert fölfordulunk . . . No most, szoritsd!

— Megmozdult!

— Meg, meg . . .

— Tyűh, szinte kivert az izzadság és majd a vízbe esett a tölténytáskám! «Dianka», maradj már békével, te nyomorult!

— Még egy-két lökés és künn leszünk. Amott látszik is már a tiszta, szabad víz.

— Ezer szerencse, hogy az ár is segítségünkre van! Máskülönben bizony nem igen birnánk kikászolódni ebből az átkozott sűrűségből!

— «Kadó», ugyan ne fészkelődj már, hogy vinne el az ördög! Majdhogy kirepültem miatta.

A kutya, miután alaposan megrugdosták, elkezdett vonitani.

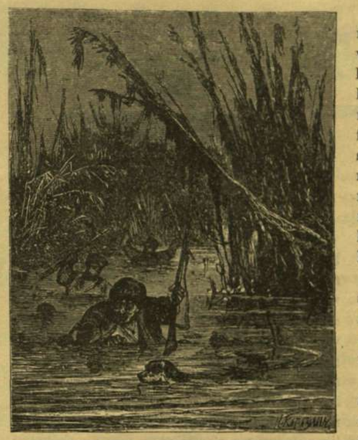
— Nem jó az ördögöt a falra festeni, — jegyezte meg jelentőségteljesen a teveszőr-kaftános. — Rosz hire van ennek a helynek amúgy is, most, hogy emlegetted, lehet, hogy már itt is van alattunk valahol az iszapban. . .

— Talán bizony ő tartja föl a tutajunkat a szarvaival? — szólt mosolyogva a rókabőr-sipkás. — No, még csak az kellene!

— Ugyan hadd el már. . .

Egy névtelen folyócska torkolatánál a sűrű nádból egy kis tutajocska bukkant elő a széles Szyr-Darján. Ez a tutaj párosan összeillesztett nádkötegekből készült; elég derekasan tartotta magát a vizen, bár csaknem állandóan körben forgott, engedve az alatta keringő ár szeszélyeinek.

Mint már emlitettem, három ember ült benne: két orosz és egy benszülött. A ruhájuk, a fegyverzetük és más egyéb fölszerelésük, továbbá a kutyáik után itélve, melyek alkalmasint már hozzá voltak szokva az ilyen vizi kirándulásokhoz és nyugodtan bámészkodtak okos szemeikkel a viz szinére, — nem volt nehéz kitalálni, hogy ezeknek az embereknek fő foglalkozásuk a vadászat volt.

A vadászok libasorban mentek egymás után.

Alig hogy a tutaj kiért a szabad vizre, tüstént elragadta a Darja középső árja. A nádnak ez az egész zilált és formátlan tömege sebesen elkezdett forogni és keringve rohant a zátonyok felé. Itt a folyó igen mély volt, úgy, hogy a póznák el se érték iszapos fenekét. Megpróbálták velük evezni, mintha evezők lettek volna, s már-már azt hitték, hogy sikerül, a mikor megint belekerültek az ár ragadó sodrába. A kutyák vonitottak, a tutaj utasai pedig erőteljesen belekapaszkodtak a kezük ügyébe eső nádba.

A rókabőr-sipkás vadász fürkészően nézte a parti hullámverés habos vonalát.

— Én megmondottam, — szólott, — hogy följebb kellett volna kijönnünk, most levisz az ár legalább tiz versztnyire. Akkor azután megint jókora kerülőt kell csinálnunk, hogy odajussunk, a hova akarunk.

— Még szerencse lesz, ha minél messzibbre visz magával, mert különben . . .

— Nos?

— Nézz csak magad elé: egyenest a zátonynak tartunk!

— Akkor hát próbáld csak meg: eléred a fenekét?

— El.

— Tartsd erősen . . . támaszkodjál neki!

Rémülten röfögve bámult a vízben álló emberekre.

A tutaj egyet zökkent és ott helyben megrázkódott. A fészkelődő Diana belepottyant a vízbe, elvakkantotta magát és elkezdett fölkapaszkodni a tutajra; a teveszőr-kaftános lehajolt, megkapta a kutyát a nyakravalójánál fogva, ez fölugrott, jól megrázta magát és telefröcsölte valamennyiüket. Egy recsesnés hallatszott. Az a pózna, a melyikkel a vadászok egyike nekidőlt a fenéknek, nem birta ki a nagy nyomást és kettétört. A tutaj a szó szoros értelmében fölágaskodott «fejjel» nekiment a homokos zátonynak, megült rajta és az ár erejétől hatalmasan elkezdett rezegni.

Alig tellett bele egy pillanat és valamennyien a hátukra vetve a puskáikat, a vízben voltak. A kutyák fölfelé tartott orral elkezdtek vonitani, s alig birták már magukat az imbolygó tutajon föntartani.

A zátonyra került tutaj meglehetősen siralmas állapotban volt; itt-ott kihullott belőle egy-egy köteg nád és sebesen úszott lefelé az árral; az eleséges tarisznya már csaknem elmerült, mikor a cserzett bekecses vadász még jókor nagy ügygyel-bajjal kihalászta.

— Ilyen kellemes fürdés után veszedelmes dolog volna egyetlen korty pálinka nélkül maradni, — mondotta és keresztülcsapta a vállán a megmentett tarisznya sziját.

A vadászok a tutaj maradványaiba kapaszkodva leoldották töltényes övüket és ráerősitették a fegyvereik csövére; igy azután a lőport és a töltényeket valahogyan megóvták az átnedvesedéstől. Ott, a hol hajótörést szenvedtek, a viz nagyon sekély volt és alig ért föl a csizmáik száráig.

— Nos, hát, mittévők legyünk most? — kérdezte a cserzett bekecses.

— A fodros hullámocskák után itélve, — szólt a rókabőr-sipkás vadász, — valahogyan eljuthatunk ahoz a földnyelvhez, a honnan azután már nem messze lehet a part.

És csakugyan az egész zátony, mint valami sárgás sáv, keresztül látszott; fölötte a viz szine tele volt apró és fodros hullámocskákkal, mialatt a mélyebb helyeken elég tekintélyes hullámok hömpölyögtek.

A kutyák leugrottak a megtépett tutaj roncsairól és kiúsztak a partra. A vadászok libasorban mentek egymás után; az ár sodra majd hogy le nem szedte őket a lábaikról, úgy, hogy kénytelenek voltak egymás övébe kapaszkodni. Legelől ment a rókabőr-sipkás, utolsónak maradt a benszülött.

— Brr . . . de szúr a lapoczkám tájékán . . . és mennyire fázom. No, de szerencse, hogy a tarisznyát sikerült megmentenem.

— No, ezért a tied leszen az első korty, — mormogta a fogai közt a vezetőjük.

— Czudar hideg van! — sóhajtott föl a teveszőr kaftános.

— Lesz még hidegebb is! . . . Nem tréfadolog ám deczemberben fürödni . . .

— Tyűh, mintha mélyebb kezdene lenni a viz! . . .

— Tán valami gödörbe léptél . . .

— Nézd csak, nézd csak: ott valami baj van! . . .

— «Valet», «Diana» . . . előre!

A kutyák, melyek már elérték volt a nádast, egyszerre hanyatt-homlok rohantak vissza a gazdáikhoz, és félénk ugatással, szinte szükölve bámultak a parti sűrűség mozdulatlan falára. Már csak alig husz lépésnyire volt a part; a vadászok már tul voltak az ár sodrán, s körülöttük szinte csöndes volt a viz. A ragadós iszapot a zátony finom homokja váltotta föl, és lábaik közt a vizi növények nyálkás és sötétbarna szárai bogozódtak össze.

— Állj! Nézzük meg a fegyvereinket! . . . — vezényelte a rókabőr sipkás vadász.

A fegyverek ravaszai elkezdtek csattogni; a gyutacsokat újakkal cserélték ki. A kutyák szorosan odalapúltak gazdáikhoz, s nem szüntek meg nyöszörögni.

— Én semmit se látok.

— Magam se . . . — A rókabőr sipkás vadász erősen magához szorította kétcsövű puskáját. — Magam se látok semmit se, — de azért mégis azt mondom, hogy baj van: az a bestia nem olyan bolond, hogy előbb mutatkozzék, mintsem szükséges.

— Én csak azt tudom, hogy ha az a bitang arra kényszerít, hogy még vagy csak öt perczig a vízben legyünk, akkor . . .

— Pszt! . . . most se látod?

— Tyüh, az ördögbe! . . . — mormogta a teveszőr kaftános.

— Hallgass, hogy vigyen el a manó!

A nádszálak nyugtalanul imbolyogtak. Gyanus zaj és tompa röfögés hallatszott.

— Vaddisznó! . . . — suttogta a teveszőr kaftános.

Két fekete tömeg tört magának utat és közeledett a víz felé; minduntalan besüppedtek, és hallatszott, a mint ki-kiemelték lábaikat az iszapos sárból. Az, a melyik elől jött, már egész tisztán látható volt: szétálló fülekkel ékes

hosszú, fekete pofája rémülten röfögött, és szemeit összehúzva bámult a vizben álló emberekre. Alkalmasint semmiképen sem számított erre a találkozásra. Fényesen csillogtak az állat vagy négyhüvelykes agyarai, s lassan elkezdett hátrálni, miközben sanda szemekkel nézett a szükölő kutyákra. A cserzett bekecses vadász lekapta a puskáját s már-már megnyomta a ravaszt, mikor egyszerre érezte, hogy félre hajlik a fegyvere; csodálkozva nézett a rókabőr sipkás vadászra, a ki egészen másfelé nézett, és le nem vette kezét a puskájáról.

— Mit akarsz?!

— Legyen eszed! . . . — suttogta a rókabőr sipkás. — Egészen más valamire kell majd lövöldöznünk . . .

— De azalatt elmennek a vaddisznók!

— Allah nagy! . . . — szólalt meg a teveszőr kaftános, de nem volt ideje befejezni.

Rettenetes ordítás hangzott föl. Hatalmas, vén tigris szökött elő a nádasból. Magasan a levegőben nyúlt el hosszú, sávos teste; mind a négy lába szinte keresztformában volt szétterpesztve; mereven kinyújtott farka remegett; széles, fehér pofaszakálla valami különösen borzalmas kifejezést kölcsönzött az ábrázatának. A tigris által a földre szorított vaddisznó áthatóan fölordított, görcsösen kapálózott, orrával beletúrt a sárba, rugdalózott a lábaival és kinosan vergődött. Sárdarabok, iszaptömegek, s egész, gyökerestől kitépett nádszálak röpködtek a levegőben.

A tigris hátulsó lábaira támaszkodva, ívszerűen meghajolva, fogaival a vaddisznó gerinczébe kapaszkodva vonszolta maga után áldozatát a sűrűségbe. A legyőzött vadállat áthatóan ordítása hörgésre változott; a vérrel befőcsköltés megzavart nádszálak csak lassankint kezdtek megnyugodni.

— Én tüsténthalok, . . . már kifogyott a türelmem . . . összeszorul a szívem! . . . — sóhajtott föl a cserzett bekecses vadász.

— No, most aztán előre! Most messzire elviszi magával a zsákmányát és nekünk békét hagy . . . Előre! . . .

(Folytatása következik.)

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Kristály üvegkészletek és dísztárgyak
kaphatók 9706
ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.
most: **Béla-utcza és Ferencz József-tér sarkán.**
*1903. márczius*ban áthelyezzük összes üzlethelyiségeinket, *Budapest, V., Ferencz József-tér 3.* (Diana-fürdő) házba.

KNUTH KÁROLY
mérnök és gyáros.
Cs. és kir. fensége József főherczeg udv. szállítója.
Gyár és iroda:
Budapest, VII. ker., Garay-utcza 10.
Központi viz-, lég- és gőzfütések, légszesz- és vizvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyuk, vizerőművi emelőgépek stb. 9692
Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskaműves, az olasz király Ő Felségének udvari szállítója
BUDAPESTEN, raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára: VII., Rózsa-utcza 7.
Dúsan ellátott raktár legujabb szerkezetü kettős vadász-fegyverekből, golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, töltények és vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik. *(Alapittatott 1808. évben.)* 9805

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA
GÖRÖG ISTVÁN
BUDAPEST
N. ker. Kossuth Lajos utcza 15. sz.
Nagy választék mindenféle üvegekben.
Asztali készletek stb.

Igen jutányos árakon. 949

Alapittatott 1802. Állami arany érem 1896, jury tag. Bronce érem Páris 1900.
Cs. és kir. udv. szállitók és szerb kir. udv. szállitók
Kunz József és Társa
királyi kiváltsz. nagykereskedők.
Vászon, asztalnemüek, kész fehérnemüek, **menyasszonyi kelengyék,** függöny, ágytakaró és szőnyegáru raktára
Budapest, V. ker., Deák-tér 1. sz.
Motorerőre berendezett fehérnemü gyár. 9768

Brünner Testvérek
BUDAPEST, 9674
Koronaherczeg-u. 3. sz.
Légszeszluszter, villamosluszter, petroleumlámpák dús választéka.

Ujdonság: legjobb szerkezetü szeszégő.

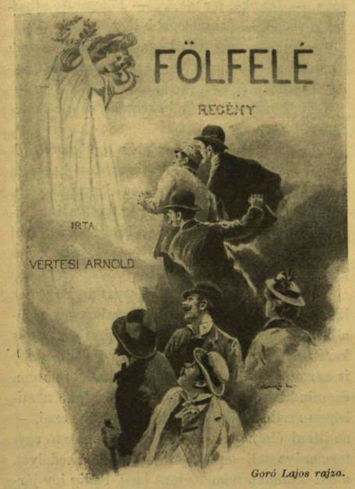
WACHTL ÉS TÁRSA
fényképészeti czikkek raktára 9663
BUDAPEST, IV., Eskü-út 6 (Klotild főh. palota).
Telefon. — Arjegyzék ingyen és bérmentve.

LOHR MÁRIA ezelőtt KRONFUSZ 9704
csipke, vegyészeti tisztitó- és műtestő-intézete megnagyobbitatott
erőművi szőnyegporoló és szőrmeáru megóvó-intézettel.— Megbizások átvétetnek:
VIII., Baross-utcza 85. sz. saját házában levő gyárban és a következő fióküzletekben: IX., Calvin-tér 9. V., Harminczad-utcza 3. VI., Teréz-körút 39. VI., Andrássy-út 16. VIII., József-körút 2. szám. *Telefon 57—08.* *Telefon 57—08.*

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

III.

— Nagy újságot mondok, — toppant be nagytiszteletű Varjas Dániel úr a feleségéhez, ki épen a befőzéshez való zöld diókat rakosgtta üvegbe. (Ez volt a nagytiszteletű úr legkedvesebb beföttje.)

Mikor elmondta a nagytiszteletű úr a nagy újságot, az asszony majd kiejtette kezéből a befőttes üveget, a leány meg, a ki anyjának segített, egészen elsápadt.

Az öreg pap azonban csak a maga nagy újságával volt elfoglalva s nem vizsgálgatta az arczokat, csak hosszúszárú selmeczi pipájából pöfékelve sétálgatott a szobában szokása szerint.

— Kutya-macska, ez aztán a nagy újság. Mi?

Az asszony azalatt magához tért ijedtségéből s egy pillantást vetve a leányára, megszólalt:

— Pletyka lesz az, nem egyéb.

— Pletyka? — pattant föl a nagytiszteletű úr. — Ha én mondom? Hiszen nekem csak tudni kell. Már diszpenzáczióért is folyamodtak. Nem akarják, hogy a templomban kihirdessem őket. Tudod, az atyafiság miatt, Zsoltyék miatt, meg az első urának a rokonai miatt is.

— Hallatlan! — szörnyűködött a nagytiszteletű asszony. — Az az Abádyné a nevelővel . . . No, hát ki hallott már ilyet? És ilyen korában. Hisz az ura tiz esztendővel is fiatalabb lesz. No, csak meg ne bánják mind a ketten.

A nagytiszteletű úr nem felelt rá, csak folytatta sétálását a szobában, az asszony azonban nem állhatta meg, hogy ki ne fakadjon:

— Szép mákvirág az a Szűcs Gábor is. No, de már most ismerjük legalább, hogy miféle.

A jó asszony egészen föl volt háborodva. Milyen képmutató az az ember. Szegény nagytiszteletű asszony, a kinek anyai gondja mindig a leányai férjhezadásán járt, nagy keserűséggel látta, hogy ilyen haszontalan emberek is vannak a világon, a kik legyeskednek a leány körül, megeszik a sok jó uzsonnát, aztán odább állnak, hogy elvegyenek egy gazdag özvegyasszonyt.

Az ura előtt nem merte egészen megereszteni haragját; de mikor az öreg pap kiment, akkor már nem tartóztatta semmi:

No, csak találkozzék azzal a jó madárral, majd megmondja neki magyarán a szemébe!

A szép büszke leány vállat vont:

— Ugyan, édes anyám, nem érdemes olyan sok szót vesztegetni rá.

— Igazad van, nem érdemes, — felelt rá az anyja. — Ad még neked az Isten különb szerencsét. Hát kicsoda, micsoda ez a Szűcs Gábor? Állása sincs és ha most hoppon maradna, szeretném tudni, hogy mi lenne belőle. Úgy fordulhat, hogy még föl is kopik az álla az ifjú úrnak, a mit szivemből kivánok. Soha se kivántam, Isten látja, senkinek kárát, veszedelmét, de ennek nem bánnám. Nem én.

— Hagyja, édes anyám, — szakította félbe kevélyen Magda.

Már nem volt sápadt, sőt inkább égett az arcza mint a tűz. Szeme szinte szikrákat szórt.

A tiszteletesné nézte egy darabig, eleinte csodálkozva, aztán mindinkább megnyugodva. Okos leány ez a Magda. Lám, nem sir, még csak egy könnyczseppet sem ejt.

Pedig bizony aggódott egy kicsit a nagytiszteletű asszony, mivelhogy ez a leány olyan indulatos volt. Nem is tudja, hogy kire ütött. Ő reá nem, az apjára sem. Az ugyan néha föllobbant fiatalabb korában:

— Kutya-macska!

De mindjárt lecsöndesedett, nem sokáig tartott nála. Ám ez a leány, ha valami fölháborította, olyan szenvedélyes haragra vagy fájdalomra gerjedt, hogy az anyja szinte megijedt tőle. Egyszer kis korában letörték a babájának a fejét s egy álló hétig szakadatlan zokogott és az új babát, melyet az apja hozott neki a városból, úgy verte a falhoz, hogy szanaszét hullt.

Igazán csoda, hogy most olyan szótlan fogadta azt a hirt.

— Ezt már szeretem, — mondta a tiszteletesné. — Igazad van; mi közünk nekünk ahhoz a haszontalan emberhez? Soha sem tetszett nekem, hogy a házunkhoz jár.

Szegény tiszteletesné pedig mennyi vajas pogácsát és kürtös fánkot sütött neki. Különösen kürtös fánkot, a miben nem volt párja a nagytiszteletű asszonynak. De most már nem emlékezett arra.

— Nem, nekem soha sem tetszett. A képéből sem látszott semmi jó. Az apja se volt jó ember, kegyetlen ember volt. Ismertem.

Még sokáig beszélt így a nagytiszteletű asszony, miközben lassanként lecsillapodott és újra hozzá látott a zöld dió berakásához.

— Látod, lányom, ezt kevesen értik. Pedig a férfiak ezt szeretik legjobban. Apád is akkor kéretett meg engem, mikor ezt megkóstolta otthon a szüleim házánál. Ezt, Magduska, ezt tanuld meg. Csak hiába, a gazdasszonyság a fő. Jó gazdasszonynak való lány mindig talál kérőt.

Magda egy szót sem szólt, némán, büszkén fölkelt és kiment.

Oh, ha a lelkébe láthatott volna valaki, abba a háborgó, viharos lélekbe! De az anyját elfoglalta a konyha, a gyümölcs meg a paradicsom befőzése, az ebéd, a vacsora, a vajköpülés, a mi mind nagyfontosságú dolog volt. Aztán hiszen Magda olyan csöndesen viseli most magát. Férjhez menni meg majd ráér. Majd kerül neki való kérő. Itt volna mindjárt a káplán is, ez a Kis Ferencz, jó, becsületes ember, csak egy kicsit várni kell neki. Aztán itt volna a szalkai pap, az csak egy intésre vár, mindjárt itt terem.

— No, no, válogathatunk, — gondolta magában a nagytiszteletű asszony.

Úgy látszott, mintha a béke és a nyugalom visszatért volna a csöndes paplakásba. Nagytiszteletű Varjas Dániel úr olyan zavartalan lelki nyugodtsággal sétálgatott vászon lebernyegében, a nevenapjára hímzett házisapkával a fején, mintha egyenesen az ő számára hirdette volna az angyal, hogy békesség a földön!

Békesség, békesség. Csak egy fiatal leány szive nem ismeri e csöndes hajlékban, hogy mi a békesség. Nem zokog és nem panaszkodik senkinek, de büszke lelkében rettenetes harcz dúl. Néha azt hiszi, hogy meg kell őrülnie. Rettenetes gondolatok szállnak át a fején.

Egyszer már az ajtó kilincsére tette kezét, hogy késő éjjel elindul. Beszélnie kell még egyszer Gáborral. Szemtől szembe kell vele állnia még egyszer:

— Nézz hát ide, válaszsz hát köztem és a közt az asszony közt, ha van lelked.

De az ajtó kilincséről borzadva húzta vissza kezét. Micsoda őrültség ez!

Máskor úgy rémlett neki, mintha ez az egész házassági történet csak mese volna. Mintha várná, hogy egyszer csak itt terem Gábor és így szól:

— Mindig magát szerettem, Magduska. Soha senkit, csak magát. Megtántoritott a sok pénz, de visszatértem, Magduska.

Miért ne történhetnék így? Hátha az utolsó pillanatban fölébred a Gábor lelkiismerete? Vagy hátha az az asszony meghal? Hátha az a kastély összedől?

Lázasan forgatta elméjében, mi történhetik. A rokonok is meggátolhatják. Nagy, hatalmas urak azok s azt mondják, hogy nagyon haragszanak. Zsolty Pál itt is járt apánál, nagyon lármázott s azzal is fenyegetőzött, hogy becsukatja a nénjét a bolondok házába.

— De hát mit törődünk mi az ő dolgaikkal? — mondta az ebédnél a nagytiszteletű úr. — A hogy az Isten akarja, hát úgy lesz. Minden el van végezve oda fent az égben a legbölcsebben.

A nagytiszteletű asszony áhitatosan hallgatta az urát. Bizony, bizony, a legbölcsebben.

Délután hintó jött a nagytiszteletű úrért a kastélyból.

— Ejnye no, mintha én nem tudnék a magam lábán elmenni, — mondta az öreg pap.

Elgyalogol ő még egy mérföldet is, a milyen erőben van.

— Tán nem is értem küldték azt, hanem öcsémuramért, — tréfálózott a káplánjával. — Azt gondolták, hogy az öcsémuram lábainak nagy út az.

Minthogy azonban már itt volt a hintó, hát beültek.

— Azt hiszem, esketni hínak, — szólt a káplánhoz; — öcsémuram meg az egyik tanú lesz bizonyosan. No, ugyancsak sietnek.

A nagytiszteletű asszony izgatottan kereste a leányát:

— Hallod, Magda? Apádat a kastélyba hítták.

Büszkén, megvetőn villant meg a Magda szeme:

— Mi közöm azokhoz ott a kastélyban?

Régóta nem volt Magda ilyen élénk és jókedvű, mint ma. Daczosan villogott a szeme s csupa tűz volt az arcza.

— Hej, be pompás egy leány, — gondolta magában a káplán, mikor visszatértek a kastélyból; — ez volna ám menyasszonynak való.

Nem olyan, mint az a másik oda fent a kastélyban, a ki olyan zavartnak, olyan ijedősnek látszott, mintha szégyelné, a mit cselekszik s mintha attól félne, hogy Zsolty Palikék igazán megteszik, a mivel fenyegették.

Soha sem látott még Kis Ferkó ilyen lakodalmat, nem volt ott igazi jó kedve senkinek. A menyasszonynak is, a vőlegénynek is mintha az orra vére folyt volna. Egyetlen egy rokon se volt jelen. A kis fiú elbújt az istállóba s nem lehetett onnan kicsalogatni.

— Nem is lesz rajtuk az Isten áldása, — vélte a tiszteletesné.

Magda nem szólt, csak a szeme ragyogott még jobban s szinte kitört belőle a vidámság. Az apja fejcsóválva nézte:

— Mi lelte ezt a leányt?

— Semmi, csak jó kedvem van, apuskám, — felelt a leány s hevesen összecsókolta atyjának mind a két kezét.

Aztán oda rohant anyjához, azt is összecsókolta, a kis testvérét, Juliskát is.

— Emlékszik még, káplán úr, mennyit danoltunk azelőtt? — fordult Kis Ferenczhez. — Szeretnék még egyszer kedvemre danolni egy sort.

Vacsora után mind kiültek a tornáczra. Kihozták a nagytiszteletű úr bőr karosszékét. A káplán megtöltötte neki a hosszúszárú selmeczi pipát s az öreg nyájasan bólingatott:

— Köszönöm, fiam, köszönöm.

A nagytiszteletű asszony is megpihentette a dolgos két kezét. Ölébe vette ugyan még a kötést, de már nem forgathatja a kötőtűket, mert egészen sötét este lett. Csak hallgatja buzgón a nótát. Szép erős hangja van a káplánnak. A Magda hangja sem utolsó, noha ma olyan fojtott, nem cseng.

Juliska is bele énekel. Ez a kis lány is olyan dalos, akár valami kis éneklő madár.

A nagytiszteletű úr dicsekszik, hogy hej valamikor neki is remek hangja volt.

— Igaz-e, anyjuk?

A tiszteletesné erősíti, hogy igaz bizony.

— Emlékezel-e még a karádi majálisra?

Ha olyan sötét nem lett volna, meg lehetett volna látni a pirosságot, mely a nagytiszteletű asszony arczán kigyúlt. Hej, az a karádi majális! Ott találkoztak először. Akkor még hollófekete volt a nagytiszteletű Varjas Dániel haja, mely most olyan ezüstös fehér, s a hangja, micsoda hangja volt akkor!

— De most már valami mást, ne mindig ezeket a szomorú nótákat, — szólította meg Magdát az anyja.

— Az én nótámat, — mondta a nagytiszteletű úr. — «Ezt a kerek erdőt járom én»...

S belevág maga is az ő öreges, rekedtes hangján:

— «Ezt a barna kis lányt várom én.»

Azt a barna kis lányt, a ki már azóta szintén megöszült s a ki ott ül most mellette és ráncos kezét (bizony a munkában megráncosodott az) rátészi az ura kezére, mialatt az öreg nagytiszteletű úr azt gondolja magában, hogy ha merő bársonyból és liliomból volna, akkor sem lehetne drágább az az áldott kéz.

Tovább folyt a nótázás. A tiszteletesné elmerengett s a leányaira gondolt, arra a kettőre, a ki már férjhez ment s erre a másik kettőre, a kit még ezután kell férjhez adni. Ez a Kis Ferencz nem lenne rosz egyiknek, csak valami jó eklézsiát kapjon. Ha Magdának nem tetszik, hát itt lesz majd Juliska, egynehány év múlva az is felnő.

A közben már másodszor is kialudt a nagytiszteletű úr selmeczi pipája s a tiszteletesné is bóbiskol. Hajnal óta talpon van, már majd leragad a szeme.

— Mára elég. Adjon Isten mindnyájunknak jó éjszakát.

De nini, a Magduska keze, arcza olyan mint a jég.

— Mi bajod, Magduska? A hideg lel?

— Semmi, semmi, — szólt a leány. — Jó éjszakát, édes anyám. Jó éjszakát, apuskám. Jó éjszakát, Juliska. Jó éjszakát mindenkinek.

(Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

A kutyák már kijutottak a partra és körülszaglászták a rettenes küzdelem vértől áztatott színhelyét.

— Azt tartom, mindenek előtt jó lesz a csizmáinkat levetni és kiereszteni belőlük a vizet, — tanácsolta a rókabőr-sipkás vadász, és tüstént hozzá is látott a tanács megvalósításához.

Mindnyájan követték a példáját.

— Aztán jó lesz valami száraz helyet keresnünk és tüzet rakni.

— Tüzet... milyen csudálatos egy szó! Nekem úgy tetszik, mintha már maga a szó is melegítene.

— Amott ni, tán nem lesz rosz.

A teveszőr kaftános már leguggolt és bicskájával elkezdte a nádat vágni.

— Azalatt mi fölhasználjuk a szelet és kissé eltisztogatjuk a kiválasztott helyet.

Levette a sipkáját, elkezdett kotorászni a karimája körül s elővett onnan egy skatulya gyujtót; azután fogott egy csomó nádat, a közepén összehajtotta és meggyujtotta; a következő pillanatban lángra lobbantak az alulról meggyujtott nádcsomók és fűzfavesszők s a lángok félkör alakban körülnyaldosták azt a szűk helyet, melyet a vadászok elfoglaltak. Sűrű, fekete füst szállott az ég felé.

— Most pedig munkára!... Hol is van hát az a megmentett tarisznya?

— Megmentett és egyúttal megmentő... Itt van la, itt van! Egyenesen a palaczkból iszunk. Ki legyen az első?

A vadászok első gondja az volt, hogy megszáritsák az alsó ruháikat meg a csizmáikat. A Darján való átkelés minden viszontagságát elfeledtette velük a tűznek, de különösen a pálinkának éltető melege. A kutyák mélyen aludtak és álmukban nyöszörögtek. Lassankint besötétedett és az égen itt-ott előbukkantak a csillagok. Éjszakára elkezdett fagyni.

— Urak, — szólalt meg a rókabőr sipkás vadász, — ime az én indítványom: miután ma már amúgy sem juthatunk el Ullaev tanyáig, nem-e lesz jobb, ha itt töltjük az éjszakát?...

— Nekem mindegy, — hagyta jóvá a cserzett bekecses.

— Azután hajnalban bejárjuk az egész árterületet, átkutatjuk a nádast, és estére eljutunk a sirdombhoz, a honnét Csinaz már csak alig egy puskalövés...

— No persze! Hiszen tiszta időben onnan még azt a fűzfát is látni, a melyik a gőzhajóállomás előtt áll.

— Akkor hát rendben vagyunk; egymásután virrasztunk, ha úgy tetszik, megkezdem én. A tüzet egész éjjel szitanunk kell.

— Én már alszom, — mondotta a teveszőr kaftános, még jobban beburkolózva a kaftánjába. — Dianka, jer ide... — Fölemelte a kaftánja szélét. — Itt melegebb lesz.

— Nekem meg valahogyan nincs kedvem ludni, — mondotta a cserzett bekecses, — egyébiránt...

Ő is beburkolózott a bekecsébe és elcsöndesedett.

A rókabőr sipkás vadász még egy csomó rőzsét dobott a tűzbe, közelebb húzódott hozzá, a lábai közé vette a fegyverét és elgondolkozott.

A következő pillanatban már kettős hortyogás hallatszott, melyet halkan kisért az égő nád pattogása és a parti hullámverés távoli csobogása.

A rókabőr sipkás vadászt Kaszatkin Péternek hívták. Tiszt volt a helybéli gyalogos zászlóaljban. Rég vetődött ide, tán tizenhat esztendős korában, most pedig már bizony volt legalább is harminczéves. Az elhagyatottság, az unalom, és mindannak a hiánya, a mit legalább némiképen szellemi táplálóknak lehetne nevezni, — az itteni életnek az a butító és nyomasztó egyformasága, teljesen megölhette volna a kedélyét, a mi azonban nem történt meg. Pedig igy jártak csaknem mindazok, a kiket a sors ebbe az isten háta mögött lévő és elvadult fészekbe sodort.

Játék és ivás, ivás és játék, ime az itteni életnek két legfőbb eleme. A józanság pillanatai rendkivüli számba mentek, és ha valakiben nem akadt valami ellensulyozó erő, s ha ez az erő nem volt képes helytállani a rettenetes ellenséggel, a gyötrelmes unalommal való küzdelemben, úgy bizony nem igen maradt neki egyéb hátra, mint hanyatthomlok belerohanni ebbe az irtózatos és mindent elnyelő örvénybe.

Kaszatkinban megvolt ez az erő: már gyermekkorában ki volt fejlődve benne, és attól fogva minden ösztönét ez irányitotta, — s most is ez volt az, a mi megmentette.

Ez a megmentő és jótékony erő, a természet iránt való szeretet volt.

A hosszú és gyötrelmesen egyhangú pusztai barangolások idejében, mikor társai lehorgasztott fejjel alig-alig vánszoroghtak, Kaszatkint minden, a mit csak maga körül látott foglalkoztatta; az igaz, hogy sok újat, sok olyat látott, a mi méltán érdekelhette, de viszont ő ott is látott érdekeset, a hol a többiek nem is vártak semmit, a kihalt pusztaság egyformaságán kivül.

Igy múltak egymásután az évek; a tizenhatéves fiúból egészséges férfi lett, se nem szép, se nem csúnya, jóságos szürke szemekkel, vöröses szakállal, hosszú, izmos kezekkel, fáradságot nem ösmerő lábakkal, félelmet nem ösmerő szivvel, s olyan erős fejjel, melynek fogalma sem volt arról, mit tesz az, mikor az ember a veszedelem pillanatában elveszti a fejét.

A változatos, vad és a czivilizáczió által még nem érintett természet hatása alatt elsőrangú vadász lett belőle. Heteken át künn barangolt a pusztában, tulai kétcsövű fegyverével a vállán, gondoskodott magának megfelelő társakról és csaknem az egész helyőrséget bőségesen ellátta barangolásainak gazdag zsákmányával.

A benszülöttek is nagyon jól ösmerték őt; mindúntalan megjelentek nála a panaszaikkal: az egyiknek a rizsföldjeit összegázolták a vaddisznók, a másiknak legkedvesebb kanczáját elragadta a tigris, a harmadiknak a juhait pusztitották a farkasok... és igy tovább. — Mindezek a panaszok élénk viszhangot keltettek a középázsiai Nimród szivében, és tüstént megjelent azon a helyen, a hol szükség volt rá.

Szivós egészsége keményen állotta a vadászélet minden viszontagságát: a jégzajlásos folyóban megfürödni, étlen, szomjan ötven versztnyi utat tenni meg a negyven fokos, izzó nap sugarai alatt a pusztában, ez mind semmi se volt neki. Még a legkomolyabb sebei is csodálatosan rövid idő alatt behegedtek. Egy esztendővel azelőtt egy tigris összemarta a vállát; azt hitték, hogy le kell vágni a karját, sőt még attól is tartottak, hogy elérkezett az utolsó órája; de alig múlt el két hónap, már megint a pusztákat járta és kereste az ellenségét, mely kicsi hija, hogy egész életére nyomorulttá nem tette.

Bizony, vasegészségü ember volt ez!

A vadász-szenvedély minden más szenvedélyét elnyomta, s még csak arra sem engedett időt neki, hogy ezek kifejlődjenek benne, már csirájukban elfojtván őket.

Három esztendővel ezelőtt egyizben fáczánra ment vadászni a nádasba. Kora reggel volt, mikor útnak indult, s mikor kiért a régi csinazi országútra, a nap már egyenesen a feje fölött állott, és úgy égetett, hogy vászonnal beborított kerek, fehér sipkája is szinte izzóvá lett tőle. Tariszynyája tele volt aggatva elejtett vaddal, úgy, hogy több hely bizony már alig akadt volna rajta. De a kutyája, Alfa, úgy látszott, hogy még mindig nem elégelte meg a vadászatot: minden legkisebb neszre összerezzent, s ha váratlanul valami madár szállt föl előtte, fölvetette a fejét, követte tekintetével a madár röptét és rásanditott a gazdájára, mintha csak azt kérdezte volna tőle: mi lelt czimbora, lőjj hát, vagy tán nem látod?...

Egyszerre hangokat hallott... Az út felől jöttek, mely már odalátszott a leperzselt nádon keresztül. Kaszatkin gyorsitotta a lépteit; nem az érdekelte, hogy az országúton beszéltek, végre is sokan jártak arra, és senkinek sincs bekötve a szája, beszélhet, a mennyit csak tetszik, hanem az izgatta, hogy orosz beszédet hallott, s közbeközbe egy dallamos női hangot, mely előtte teljesen ösmeretlen volt. Kaszatkin nagyon jól ösmerte Csinaz összes lakóit, és biztosra vehette, hogy az úton jövevények, új emberek beszélnek, a kiknek a hangját most hallja először, különösen azt az ezüstös hangot, mely oly tisztán csengett a forró levegőben!... Milyen édesen árad szét,... szinte kaczag!... Majd egy öreg hang szól rá valakire... aztán megint kaczagás... Alfa elkezdett morogni... Kaszatkin keresztülgrott egy vizzel félig telt árkon, azután széttolta az utolsó nádszálakat és fölmászott az út mellett lévő töltésre.

Az út közepén ott állott egy ócska kazáni tarantasz, melynek a hátsó kereke a legréménytelenebb állapotban leledzett. Nyilvánvaló volt, hogy a fogat nem folytathatja tovább az útat. Az eltörött kerék mellett, kopott tiszti köpenyben, gondolatokba merülve állott egy magas, öreg ember, s figyelmesen nézte a kettépattant abroncsot, s a széthullott, ég felé meredő küllőket. A tarantaszban furcsán félrehajolva, egy fökötős, köpczös öregasszony szundikált. Valamennyiük fölött, egy ládán állva, s kezeivel a kocsi fedelébe kapaszkodva egy fiatal leány volt látható, a ki az út folytatása iránt a legfurcsább és legeredetibb javaslatokkal állott elő.

Csak két ló volt a kocsi elé fogva, a harmadikon a tatár kocsis elvágtatott valahová, mint az öreg sejtette, a legközelebbi állomásra, hogy új kereket hozzon.

— No, mi ugyan szépen jártunk! — mondotta az öreg, és pipáját a szája másik szögletébe tolva, kezével megtapogatta az eltörött kereket.

— A mama még mindig nem ébredt föl. Mama, kelj már föl no — megérkeztünk!

Ezzel hangosan fölkaczagott.

— Hagyj már békét! — ásitott föl a mama, — nem tudtál előbb utána nézni, te mamlasz! — Boszúsan rásandított az öregre, aztán megint elszenderedett.

— Tudod-e, mire gondolok én most? — fordult oda a leány az apjához.

— Nos?

— Emlékszel papa, többször beszélték nekünk, hogy ezekben a nádasokban... — odamutatott a nád felé, — vaddisznók és tigrisek kóborolnak...

— Biz úgy van, magam is hallottam; amott az állomáson, emlékszel, egy nyomot is láttunk, még pedig mekkorát... De vajjon hol marad az a ficzkó? Elment és nyoma veszett!... Hogy falnák föl a farkasok!

— Itt, papa, nem farkasok, hanem tigrisek vannak. Úgy elgondoltam az imént, mi volna,

Kaszatkin Péter.

ha úgy egyszerre, a mint itt mit sem sejtve ülünk... Nem hallod?... Ott zörög már valami... Ott la...

A leány merően bámult az imbolygó nádas felé.

— Oh te... hogy rám ijesztettél, — mormogta az anyja.

— Ámbátor... az ördög nem alszik,... nem ösmerjük a helyet... Minden eshetőségre add csak ide a puskámat...

Az öreg fogta a felényújtott puskát, odatámasztotta a kocsihoz, ő maga meg leült a kocsi lépcsőjére.

— Unalmas ám ez a várakozás... — mondotta. — Hogy volna, Natasa, ha valamit énekelnél?

— No, no, — szólt reszketve a mama, — a hangra tán még hamarabb előkerülnek azok a... hogy is hivják őket?

— Tigrisek.

— Azok no... jaj-jaj-jaj... hogy zörög, most már magam is hallom.

— No öreg, tán a lábadba szállott a bátorságod? — szólt mosolyogva az öreg. — Ugyan ne féljetek, hiszen a ti asszonyi nyöszörgéstek egymaga elég, hogy minden tigris a pokolba fusson tőle. — Nos? Mi az?

— Nézz oda!

— Uram ne hagyj el!... Húzzátok össze hamar azt a fődelet... Uram én istenem!

— Ugyan no, nincs ott semmi, csak úgy képzelitek tán...

— Jaj, jaj!

Az erősen imbolygó nádas valami szürke jószágot bocsátott ki magából, és ez a szürke jószág egyenesen fölkapaszkodott a töltés gerinczére. Alfa, mint a búgó csiga gurult le a lejtőn és vidám ugatással rohant oda a szinte kővé vált utasokhoz.

— Adjon isten!... Szerencsés utat! — mondotta Kaszatkin zavartan, levette a sipkáját és óvatosan leereszkedett az útra.

— Van szerencsém... Hogy szolgál az egészsége?... — felelt nem kevésbbé zavartan a tiszti köpenyeges öreg.

— Köszönöm a kérdését... De igazán engedelmet kérek...

— Ugyan már miért... legyen szerencsénk...

Tudja Isten meddig eltartottak az öregnek khinai czeremoniái Kaszatkinnal. Valahogyan mindaketten rettenetesen zavarban voltak, de különösen az utóbbi, a kinek úgy tetszett, hogy a leány meglehetősen gyanakvólag és gúnyosan néz végig komikus figuráján.

— Mi tigrisnek néztük önt... a papa már rá is akart lőni! — mondotta mosolyogva a kis szőke.

— Bizony ezen a vidéken meglehetősen sok a tigris, — felelt a vadász ügyetlenül meghajtva magát.

— Oh, jaj nekem! — kiáltott föl a mama félébredve. — Ön tán Czinazba való?

— Igen, én idevaló vagyok.

— Mi is Csinazba iparkodnánk.

— Bizony, szolgálatban utazunk, — vágott közbe az öreg, — vénségünkre ekkora utat kell megtennünk!... A mint láthatja, egész fészkünkkel fölkerekedtünk.

— Családostul? — Alfa, maradj már nyugton!

— Avval bizony, az ott a feleségem, a ki ott ül, ez meg a leányom. Natasa, vigyázz meg ne harapjon!

— Sohse féljen tőle, nem harap.

— Vadászni volt? — kérdezte Natasa, — tyüh, mennyi vadat lőtt, és milyen szépek mind, különösen ezek a hosszú farkúak.

— Ezek fáczánok; ha megengedik...

Kaszatkin csaknem mind leszedte a vadat a tarisznyájáról, és odarakta a tarantaszba.

— Nem... ugyan már... mit csinál...

— Baj is az,... jó lesz ez mind, — szólt közbe hirtelen a mama. — Majd lő magának másokat. Köszönöm lelkem, — szabad tudnom, hogy is hivják...?

— No már az igaz! Beszélünk, beszélünk, — szólott az öreg, — és a nevét még egyátalában nincs szerencsénk ösmerni.

— Kaszatkin Péter a nevem.

— Én pedig Csizsikov tüzérfőhadnagy vagyok; mit néz úgy rám? talán kissé szürke vagyok már a főhadnagyi rangra?... ki tehet róla, a szerencse bizony nem valami nagyon kényeztetett el; lám már negyvenedik esztendeje pedig, hogy szolgálok. Már első Sándor czár idejében tüzben voltam. Bizony vén tüzér vagyok ám én, igy is hivnak már a kollégáim. Van szerencsém tehát bemutatkozni: Én, Csizsikov Fedorovics Márton vagyok, a vén tüzér, ez itt a leányom Natasa, ez meg a feleségem, Ivanovna Malanya. Ennyien vagyunk mindössze!... Az a hunczut kocsis még mindig nem került elő! — fejezte be monológját a vén tüzér.

— De hiszen ide már nagyon közel van Csinaz, el lehet oda jutni három kerékben is, — szólalt meg Kaszatkin, megvizsgálván a kocsi sérülését, — lehet, hogy a kocsisuk majd csak estére

kerül vissza, én meg itt addig hamarosan rendbehozzom ezt a bajt.

Egyszeriben átugrott a töltésen és eltünt szem elől, a legnagyobb bámulatban hagyva hátra a három utast.

— Nagyon szép fiú, — jegyezte meg Natasa.

— Faragatlan medve!... mormogta a mama.

— Úgy látszik, derék ficzkó! döntötte el a kérdést a vén tüzér.

— Tüsténti rendbehozzuk az egészet, — kiáltott le a töltésről Kaszatkin, egy hosszú póznát vonszolva maga után, melyet a nádasban talált, — egy darabka kötelük csak lesz talán?

— Natasa, nézd meg csak ott a bakon, kell, hogy legyen valami ócska gyeplő.

— Van papa, csakhogy mind kátrányos.

— Nem baj, hozd csak ide.

— Nekem ki kell szállanom? — kérdezte Ivanovna Malanya.

— Dehogy is kell, csak maradjon...

A vén tüzér és Kaszatkin odakötözték a póznát az eltörött kerék tengelye alá, a mama, miután megolvasta a fáczánokat, az ülés alá rejtette őket, Natasa meg Alfával játszott, a mely behúzódott a kocsi alá és buzgón körülszaglászta az eleségtől dúzzadó tarisznyát.

Pár percz múlva a kocsi úgy a hogy rendben volt s a társaság lassan útnak indult. Alig egy órai utazás után elérkeztek a csinazi erődítések legkülső sánczaihoz, melyeknek gerinczéről mozdulatlanul tátongott a rozsdás és szinte már használhatatlan ágyúk torka. A vén tüzér, a ki maga is csaknem olyan ócska volt már, mint ezek a látszólag harczias, de tulajdonképen nagyon is békés, kimustrált ágyúk, csak nézte őket, és eltünődött rajta, hogy késő vénségére azért kellett neki családostul ezt a sok ezer versztnyi utat megtenni, hogy parancsnoka legyen ezeknek az ágyúknak.

Ettől a naptól fogva valami új, és eddig soha nem ösmert érzés gyült össze Kaszatkin szivében. Most már nem pusztán a fáczánok repülése, a vaddisznók röfögése és a tigrisek rettenetes nyomai foglalkoztatták a mi vadászunkat; a képzeletében, az álmaiban, a gondolataiban, bár első időben meglehetősen ritkán, valami sokkal kecsesebb és sokkal kaczérabb kép kezdett lerajzolódni, mint a vaddisznók hosszú, fekete, és hatalmas agyarokkal fölfegyverzett sörtés pofája, vagy a tigrisek rettenetes, tüzes zöld szemű feje...

A cserzett bekecses kinyújtózott, egyet ásított és föltámaszkodott a könyökére. A rókabör sapkás vadász még mindig ugyanabban a helyzetben ült; csak a karja volt odanyújtva a tüz felé, s fegyverének a töltővesszejével rajzolgatott valamit a lassankint hülő hamúba.

«Hm!» gondolta magában a cserzett bekecses, fölkelt, közelebb ment hozzá és a foglalkozásába teljesen elmerült vadász vállain keresztül nézve, hangosan a következő nevet olvasta le onnan: «Natasa.»

— Hát te mért nem alszol? — fordult hozzá a rókabör sapkás vadász, összerezzenve a teljesen váratlanul kiejtett női név hallatára.

— Feküdj le most te, Petya és aludj egy keveset; lehet, hogy álmodol valami szépet... Mi az, hogy az a tüz teljesen összeesik?... Talán bizony még rőzsét kell, hogy hozzak?

Még egyet nyújtózott, összefogta jobban a bekecsét, s neki indult a nádasnak, lassan eltünve szem elől az éjszaka sötétségében.

A teveszőr kaftános vadász Dianájával versenyt hortyogott: a viz fölött szomorúan kiáltozott valami madár, s tompán csobogott a part melletti hullámverés, a mint a zátony homokos fövényén megtört.

(Folytatása következik.)

Legjobbak a maguk nemükben

MAGGI

élelmiszerei. 9732

Minden család számára legnagyobb értékkel birnak.

Maggi ízesítésre

minden leves-, bouillon-, mártás- s főzeléknek stb. meglepően jó írt kölcsönöz.

Néhány csöpp elegendő.

Üvegecskében 50 fillértől kezdve.

CONSOMMÉ-TOKOK

táplálóleves készítésére.

1 tok egy adaggal 12 fill.
1 « két « 20 «
csupán forró vizzel leöntve, minden további hozzátétel nélkül, azonnal előállítható.

FRANCZIA LEVESEK

kétadagos táblákban darbja 15 fill.

Erődús, könnyen emészthető, egészséges leveshez, mely csupán viz hozzátételével néhány perez alatt előállítható.

19 különféle fajtában.

Egy kisérlet meggyőzőbb, mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemegekereskedésben és drogueriában kapható.

Bittner-féle fenyő-illat

(üzenkétszer kitüntetve) ne hiányozzék sem beteg-, sem gyermekszobában, valamint a gyermekágyas szobájában sem. Ez oly **fertőtlenitő szer**, mely a felséges hamistatlan erdei illatot és ozonizált élenyt beviszi a beteg szobájába. Pótolhatatlan belehelőszer a légzőszervek és az idegrendszer betegségeinél, kitünő ószer mint szájviz, nemkülönben mozsdóviz a kezek számára fertőző betegségek ellen.

Egy üveg ára K 1.60, 6 üveg K 8.—, Permetező K 3.60.

Ezen kivonat, mely a lucfenyő illóolajos, balzsamos anyagának koncentrált oldata, langyos, erősitő kádfürdőkre igen alkalmas és több mint 20 év óta gyermekek és felnőtteknek orvosilag a legjobban ajánltatik. Egy fürdőnek 80 f., 12 fürdőnek K 8.—, 21 fürdőnek K 12.— bérmentve.

Főraktára:

BITTNER GYULA

cs. és kir. udvari szállító,

Reichenauban, Alsó-Ausztria.

Határozottan Bittner-féle készitmény kérendő Reichenauból (A.-Ausztria), mivel számtalan utánzat van. 9806

FÖLDES-féle MARGIT-CRÈME 9353

gyorsan és biztosan ható szer szeplő, máj- és borfoltok, kiütések, pattanások és mindennemü bőrbaj ellen. Rögtön hat.

Zsirtalan. Ártalmatlan. Kapható mindenütt.

Ára 1 korona.

Készíti: **Gutori FÖLDES KELEMEN**

gyógyszerész Aradon.

Főraktár: **Török József** gyógytárában **Budapesten.**

A közönség megtévesztését ezelőtt utánzatoktól óvakodjunk.

Kapható minden gyógyszertárban. 9693

Dr. Lengiel Frigyes nyirfabalzsama

fölülmulhatlan jó hatással bir az arczbőr szépitésére. Ezen balzsam éjjelen át majdnem észrevétlenül választja le a pikkelyeket, miáltal a bőr megszabadul a legtöbb tisztátlanságtól, mint mindennemü **foltoktól, böratkáktól, szeplőtől, orrvörösségtől** stb. A bőr simává, puhává válik és fehér lesz. Csodahatásunak mondható ezen balzsam hatása a bőrfelület gyors helyreállitására nézve, különösen pedig himlők után.

Egy korsó ára 3 korona. 9814

Dr. Lengiel benzoë-szappana

a legenyhébb és leghasznosabb bőrápoló szer. Egy darab ára 1 korona 20 fillér.

Raktáron az összes nagyobb gyógyszertárakban.

Főraktár Magyarország részére

Török József gyógyszer tára,

Budapest, Király-u. 12 és Andrássy-ut 29.

Szépség! Az összes szépitőszereket fölülmulja a

Sirène-Crême, 9656

Ártalmatlan szer szeplő, májfolt, bőrhámlás, pörsenés, pattanás, böratkák, az arczbőr vörössége, rovarok csipése és általában a bőr minden fájdalmas bántalma ellen; a **ránczokat** elsimitja. Tégely 3 korona. Hozzá a

Sirène-Poudre fehér, rózsa és créme szinben 3 korona és a

Sirène-Crême-szappan 1 drb 1 korona 20 fillér, egy dobor á 3 drb 3 korona.

Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára Király-utcza 12 és

Lueff Sándor illatszerésznél, IV., Váczi-utcza 9.

Egészség!

+ Soványság +

Szép telt testidomok a mi kiváló erőporunktól, 1900. évi párisi aranyéremmel kitüntetve 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért kezességet. Orvosi rend. szerint. Szigoruan becsületes. Nem szédelgés. Számos köszönőlevél. Ára kart.-nonként 2 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvéttel. Használati utasitással.

Hygien. Institut 9771

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin, 18, Königgrätzerstrasse 78.

Főraktár Magyarország részére: Török József, gyógysz. Király-u. 12.

ALMA 9817

a hires valódi szlavoniai srcika alma, legnemesebb fajta, finom, kiváló izü, ára:

100 kgr. 50 korona,

a leggondosabb csomagolásban. Kevesebb is szállitható. *5 kgos postacsomagot mintául 3 kor. utánvéttel küld*

J. STIPANIC

Pozsega (Szlavonia)

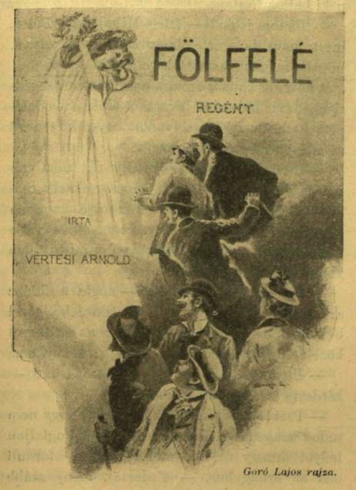
Használjon Kerpel-féle

Kézfinomító 9689

folyadékot, mely a kezet 3 nap alatt bársony simává és hófehérré teszi. *Egy üveg 90 fillér. Kerpel gyógytár, Budapest, V., Lipót-körut 28.* 4 üveg rendelésnél franco.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

IV.

Korán reggel kigördült a hintó a kastély udvaráról. Az uraság Pestre megy. Nem is jönnek vissza egyhamar.

Abádyné, most már Szűcs Gáborné, (haj, micsoda névcsere ez! — kiált föl megbotránkozva az egész úri világ) megkönnyebbülten sohajtott föl, mikor végre a kocsiban ülhetett. Most már fölszabadult a rokonság járma alól. Kissé elszomoritotta ugyan, hogy minden atyafiával összeütközésbe keveredett s még a saját fia is, az a gyermek, a kit úgy szeretett, a ki egész élete, minden öröme volt idáig, elidegenedett tőle; de hát édes Istenem, lehetett neki másképen cselekedni?

Az ő szerető szive most is megoszlik a fia és férje közt s nincs forróbb óhajtása, mint az, hogy őket is egyesitse szeretetben. Akkor lesz ő csak igazán boldog. Akkor, akkor.

A kis Elek ott ült köztük középütt s anyja oda-oda hajolt hozzá, keztyűs finom kezével meg-megczirógatta arczát, mig szeme, az a hamar könybe boruló nyájas kék szem gyöngéden pihent fiatal férje arczán. Úgy szeretett volna édes szavakat suttogni át neki, de a fiú miatt restelte.

Mogorván, durczásan ült ott a gyerek. Az anyja hiába biztatta:

— Nézz csak oda, Elek. Látod, Elek?

Fecskék repdestek fejök fölött a levegőben csoportosan. Azok is útra készültek. Az országút két oldalán pompásan piroslottak a barkóczafák fürtös bogyói. S az ég olyan mosolygó kék volt, olyan, a milyennek még soha életében nem látta.

A fiú azonban nem nézett föl, sőt még jobban lesütötte fejét s fájó érzés nyilalt a boldog nő szivébe.

Szűcs Gábor úgy tett, mintha nem venné észre a fiú durczásságát, csak magában gondolta:

— Várj, hiszen majd megszabadulunk tőled is.

A gyermektől is és minden akadálytól, a mi még útjában áll. Most már hatalmában van ez az asszony, ez a szelid, engedelmes lelkű feleség, a ki csaknem rajongó hódolattal tekint reá. Úgy hajlithatja ezt, mint a viaszt. Ez az asszony odaadta neki egész lelkét, ennek nincsen többé saját akarata.

Ám az asszony nem sejtette, mi forog a szeretett férfi agyában; csak annyit sejt, hogy a férfi lelkét nem töltheti be egészen a szerelem, mint az övét, annak nagyobb, fontosabb gondjai is lehetnek. De hiszen épen azért imádja úgy ezt a fiatal embert, mert azt hiszi, hogy gondolatai *mindig valahol a magasban szárnyalnak*, a hová ő nem birja követni.

Szegény hiszékeny asszony, milyen jó, hogy nem birod azokat a gondolatokat követni. Milyen jó, hogy nincs sejtelmed arról, mi kavarog most a Gábor fejében. Nem látod a leány képét, a ki most újra fölmerül a távozó szeme előtt s a kiért heves vágy gyötri. Hiába okoskodik magában, hogy hiszen az is csak akadály volt útjában, félre kellett tolni és most hajrá, előre a czél felé!

A hintó gyorsan száguldott tovább a hosszan elnyuló falun. Kivánesi parasztasszonyok bámészkodtak ki az alacsony házak pitvarából:

— Nini, a nagyságos asszony.

Mérges sovány kutyák szaladtak ki az udvarokról s dühösen megugatták az elrobogó kocsit.

Az alvégen a pap lakása körül a nagy emberáradat majd elállta az egész kocsiútat. Mindenfelől szaladt oda apraja, nagyja. Az asszonyok óbégattak s kezeiket csapkodták össze:

— Jaj, jaj, jaj! Seregeknek ura! Jaj, jaj!

A kocsinak meg kellett állni.

— Mi történt itt, emberek?

Mindjárt körülvette egy csoport a kocsit. Hárman-négyen is beszéltek egyszerre:

— Isten irgalmazz... Nagy szerencsétlenség... A tiszteletes úrék Magda kisasszonyát most húzták ki a kútból.

— Meghalt? — sikoltott a nagyságos asszony.

— Meg az, instálom. Mikor most reggel megleltek, merő hideg volt már a teste.

Szűcs Gáborné reszketett az ijedtségtől:

— Jézusom, Jézusom!

A parókhia udvara, folyosója tele volt emberrel, de kilátszott közülök az öreg pap ősz feje. Szólni akart valamit a néphez, de nem tudott. Úgy látszott, a lábán is alig bir megállni, a káplán támogatta.

Belülről a nagy zsibongáson is áthallatszott az anya és a kisebbik leány szivszaggató jajgatása. Az ideges, érzékeny úriasszony a hintóban megeredt könnyeit törülgette s egész testében reszketett.

— Le kellene szállni, — szólt elhaló hangon.

Nem mehetnek igy tovább. Vigasztaló szavakat kell intézni a szerencsétlen családhoz, talán meg is kell tekinteni a holtat. Borzasztó! Borzasztó!

Szűcs Gábor hevesen ellenszegült:

— Nem, nem engedhetem.

Hangja rekedt, mozdulata csaknem erőszakos volt, a mint visszanyomta az ülésre a gyönge asszonyt.

A közben oda jött a kocsihoz a káplán. Alig tudott beszélni, úgy meg volt rendülve:

— Istenem, ki gondolta volna? Még tegnap este olyan jókedvű volt, danolt...

Szegény fiatal embernek elfúlt a szava. Szűcs Gábor maga is igen meghatott volt; de neki vigyázni kellett magára. Nem volt szabad jobban elérzékenyednie, mint a mennyire az okos óvatosság megengedi.

Válogatott szavakkal fejezte ki a maga és neje nevében részvétüket. Kérik, hogy a káplán tolmácsolja a családnak. Nagyon sajnálják, hogy a temetésen nem lehetnek jelen, de sürgősen Budapestre kell utazniok, másképen mulasztották volna el... semmi esetre sem...

— És te is, szegény barátom, te is fogadd őszinte részvétemet... Ez a csapás... értem én, hogy téged is...

Igen, igen, a káplán úgy érzi, hogy őt is mélyen sujtotta ez a csapás. Ki tudja, ha életben marad az a szegény leány... talán egykor... De minek már most emlegetni. Vége, örökre vége.

A két jó barát kezet szoritott s aztán Szűcs Gábor intett a kocsisnak, hogy hajtson tovább.

Felesége behúnyt szemmel, még mindig reszketve, húzódott össze a kocsiban. Milyen rettenetes eset! Az a szegény leány. Milyen szép, viruló teremtés volt, még mult vasárnap ott volt a templomban és most...

— Vajjon mi oka lehetett rá?

Szűcs Gábor nem felelt. Szótlan, komoran ült ott. De hiszen az a kérdés nem is volt egyenesen hozzá intézve. Mit tudhatta ő, hogy mi inditotta ezt a szerencsétlen leányt arra a borzasztó elhatározásra.

— Szegény anyja! — sóhajtott a jószivű úriasszony.

Az anyját sajnálta legjobban. Istenem, milyen iszonyú csapás lehet az. Úgy rémlett neki, mintha idáig hallaná annak a szegény asszonynak szivszaggató jajgatását. Jaj, ha valamikor az ő anyai szivére is ilyen gyász borulna!

Mintegy oltalmat keresve ragadta meg férje kezét. A mint annak szoritását érzi, mindjárt nyugodtabb, mindjárt bátrabb. Csak azt a rettenetes jelenetet birná elfelejteni: a kétségbeesetten jajveszékelő anyát s az ősz apát, a ki nem bir szólni, csak tántorog.

Szűcs Gábor gyanakodva vetett egy-egy pillantást neje arczára: vajjon nem sejt-e valamit ez az asszony? Lassanként azonban elmult aggodalma, megnyugtathatja magát. Oh, ennek az asszonynak inkább eszébe jutna bármi a világon, mint az. Hogy kételkedhetnék ő az ő édes urában? S nem sokára távol lesznek, olyan távol, hogy odáig nem hat el semmi hir e kis faluból. Szép koszorút fognak küldeni Budapestről a temetésre, részvétlevelet is irnak, aztán nyugodjék békében szegény halott.

Szűcs Gábor nem tehet arról, a mi történt, ő nem oka semminek. Az a kis udvarlás, az az egypár csók, hát olyan rettenetes volt az, hogy ily gyászosan kellett végződni? Száz más leány föl sem vette volna, csak épen ezt az egyet ragadta szenvedélyes, büszke természete a halálba. Hát tudhatta azt Szűcs Gábor? Hát terhelheti az az ő lelkiismeretét?

Ide-oda hánytorgatta ezeket elméjében. Ezer okot talált saját mentségére. Az önmaga iránt való kötelesség parancsolta azt, a mit cseleke-

Győrő Lajos rajza.

— Le kellene szállni, — szólt elhaló hangon.

dett. Őt nem vezette semmi aljasság. Neki nem a pénz kell, nem a vagyon kell, az neki csak eszköz, hogy elfoglalhassa azt a helyet, mely őt megilleti.

Nagyratörő tervei vannak, nemes szándékai vannak; nem áldozhatta föl jövőjét annak az esztelen szerelemnek a kedvéért. Sajnálja, hogy így történt, és ha tudta volna ... de az ember nem tudhat semmit előre. Most különben már mindegy, az a leány meghalt és nem lehet föltámasztani.

Árnyéka azonban reá nehezedik a Szűcs Gábor lelkére, s a fiatal ember úgy érzi, hogy attól talán soha sem fog végkép megszabadulni. Az a halott arcz még sokszor meg fog neki jelenni képzeletében, nem úgy mint egykor látta, élettől duzzadón, belső lángtól pirosan, hanem eléktelenítve, eltorzítva, ijesztően megüvegesedett szemmel.

Szűcs Gábor megrázkódott, mintha a hideg borzongatná. Sápadt arczán meg-megrándult egy-egy ideg. De gyáván nem fogja elhagyni magát. Egy kisértet el nem riasztja. A mi elmúlt, az elmúlt; a jövő a bátraké, az erőseké.

(Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

III.

Az «Aral» gőzös utasa.

A csinazi házak összes lapos tetőin, a várfalakon, minden, a szemlélődésre csak némileg is alkalmas magasabb ponton, még a víz fölé hajló vén fűzfa terebélyes ágai közt is a legváltozatosabb és legélénkebb csoportok tarkállottak. Különösen nagy volt az élénkség a piaczon, a hol mindenki iparkodott mielőbb elvégezni a dolgát; a korcsmákból és a teaházakból még azok a rendes törzsvendégek is kisiettek az utczára, a kiket rendes körülmények közt szinte lehetetlen lett volna megszokott, kényelmes vaczkaikból kikergetni, és a víz felé vezető keskeny utczákon keresztül valamennyien a Szyr-Darja partjára igyekeztek.

Minden arczról a legszélsőbb, a legégetőbb várakozás volt leolvasható; valamennyiüknek a figyelme egy pontra volt irányozva, ott messze messze, azok mögött a homokbuczkák mögött, oda, a hol a folyó utolsó kanyarulata a déli nap fényében csillogott, és összeolvadt a kékes szemhatárral. A sárgás szakadékos part mögül, alig észrevehető vékony, fehér füstszalag emelkedett az ég felé; ez a füstszalag szinte mozdulatlan volt, s csak hosszas megfigyelés után lehetett észrevenni, a mint a füst a helyét változtatta és lassan közeledett a városka felé.

Csak a legtapasztaltabb szem jöhetett rá arra, hogy ez a füstszalag egy gőzösnek a kéményéből jött elő; csak nagyon erős látcsővel lehetett kivenni a kémény fekete pontja mögött azoknak a bárkáknak az árbóczait, a melyeket a gőzös maga után vontatott.

A gőzhajó megérkezése és ottidőzése a csinazi lakosok életének egyik legjelentősebb időszaka volt. Mennyi ujságot, mennyi új arczot hoz magával a gőzhajó! Mennyire megélénkül a kis városka a gőzhajó ottartózkodásának az ideje alatt!

A gőzhajó ottléte nem kevésbbé érdekli az összes benszülötteket, a piacztér kereskedőit, s a környékről beözönlő kirgizeket, mint Csinaz orosz lakóit. A babonás és félvad környékbelieket már maga a gőzhajó is, az ördögnek ez a ladikja, mint a hogy a furcsa alkotmányt hivják, fölötte érdekli. Hitetlenül csóválják a fejüket, a bajuszuk alá mosolygnak és így szólnak: «jól tudjuk mi, kérem, hogy miben áll a dolog,» — valahányszor az oroszok közül valaki részánja magát, hogy megmagyarázza nekik a gőzhajó szerkezetét. A kirgizek rémülettel és aggodalmas kíváncsisággal várják a gőzhajót.

— Egy sötét kamrában, a kellő közepében ott ül maga az ördög, magam láttam, — meséli egy vén kirgiz a szomszédainak, — a lábait kidugja az oldalán és úgy evez, ... nézzétek, nézzétek csak, hogy habzik, még a zaja is idehallatszik! ... Az ördög a kéményen keresztül lélekzik, és rőzsével, vagy szénnel etetik, melyet sziklás hegyekből az oroszok hoznak ide.

— Rettenetes, — szólal meg ferdeszemű szomszédja, s szinte összetöpörödik csikos köntöse alatt, — rettenetes! Én azt hiszem, semmiért a világon nem ülnék rá erre a ladikra.

Séta ürügye alatt Csinaz egész előkelő társasága összegyűlt a kikötőben; eljött az adószedő is a feleségével, meg a helybeli zászlóalj tisztjei is, ki a családjával, ki egyedül; a fűzfák árnyékában pedig már régen ott ült a vén tüzér, szép kis leányával, a kinek a háta mögött Mihajlovics Péter foglalt helyet, most már nem vadászruhában, hanem a tiszti jelvényekkel ékes fehér zubbonyban. Pedig nem vált előnyére ez a ruhacsere. Mintha csak nem is ő rá volna szabva, olyan pongyolán áll rajta a tiszti zubbony. Izmos, vörös kezei furcsán csüggnek ki a zubbony szűk újjaiból, a szűk gallér összeszoritja a torkát és fojtogatja, a formás sipka hátracsúszik a tarkójára és a viz felől lengő széltől összekuszált haja odatapad izzadságtól kivert homlokához.

— Te Petya, olyan vagy ám most, mintha valahol jól megkoppasztottak volna, — súgja oda neki halkan Natasa.

— Bánom is én! — felelt Mihajlovics Péter, mert maga is érezte, hogy csakugyan olyan, mintha megkoppasztották volna.

A kövér és kopasz őrnagy, a parancsnok segédtisztje, már messziről lekapta a sipkáját, odalépett Natasához, elmosolyodott, egyet köhentett és mélyen meghajtotta magát.

— Üdvözlöm kisasszony! Oly rég nem volt már szerencsém! — szólt és meg akarta csókolni a feléje nyújtott kezet, csókja azonban a levegőben czuppant el, mert maga se vette észre, a mint a leány rózsaszinű újjai hirtelen kisiklottak a kezei közül.

— Te esztelen bolond te! — súgta a fülébe az anyja, a ki eddig az adószedő feleségével beszélgetett valamiről, de mikor az őrnagyot közeledni látta, tüstént odasietett a leányához.

— Ugyan mért pirongatsz, mamácska? — kérdezte a leány hangosan.

— Pszt! ... mit kiabálsz! Látszik, hogy nem tudod magadat illedelmesen viselni. Foglaljon helyet őrnagy úr, ide mellénk ni, — fordult oda az őrnagyhoz, — Fedorics, menj arább egy kissé.

Úgy a hogy mind a négyen elhelyezkedtek a padon.

— Talán várnak valakit, Martinovna Natália? — fordult oda az őrnagy megint Natasához.

— Nem, senkit, — felelt a leányt kelletlenül.

— Ugyan már kit várna? — válaszolt helyette az anyja. — Mi, ha szükségünk van rá, itt Csinazban is találhatunk nagyon derék embereket.

E szavaknál az öreg asszony jelentőségteljes pillantást vetett először a köpczös őrnagyra, azután a leányára.

— No persze, hiszen jóravaló emberek mindenütt vannak, és ha az ember nem néz a szépségre, hanem a jó szivre ... kezdett bölcselkedni az őrnagy, de hamarosan abbanhagyta.

— Mihajlovics Péter, jöjjön, menjünk oda annak a szakadéknak a szélére, — szólalt meg Natasa, és felállott a padról, — onnan többet látunk.

— Pompás, — kapott rajta Mihajlovics Péter és keresztbefonta a karjait.

Az őrnagy mélyen fölsóhajtott és lemondólag intett a kezeivel.

— Ördöngös egy leány! — tört ki a mamából az elégedetlenség.

A vén tüzér elmosolyodott, egyet krákogott, újra rágyújtott a pipájára, és a szomszédjához fordulva így szólt hozzá:

— Eljöhetne hozzánk ma ebédre, ... hej. mi is van ma enni, te házsártos gazdasszony, te ...?

— Savanyú leves meg vadliba, almával. Csakugyan eljöhetne ám őrnagy úr; de a mi a fő, ne veszitse el a bátorságát! — tette hozzá csaknem teljesen odahajolva az őrnagy füléhez.

Ezalatt a szakadék szélén Kaszatkin karjára támaszkodva ott állott Natasa.

— Ezt az őrnagyot a mama nekem szánta, — szólt oda a gavallérjának, — s vele kinoz reggeltől estig szakadatlanul.

— Le is ütöm egyszer a lábát, ennek az őrnagynak, — mondotta Kaszatkin mogorván.

— Jaj, de faragatlan vagy te Petya! — piritott rá Natasa, — leütöm a lábát! ... ismételte s elkezdett nézni a hajó felé, mely abban a pillanatban ment el előttük.

— De hát nem boszantó, ... — kezdte magát igazolni Mihajlovics Péter.

— Nézd csak, milyen szép legény, — fordult hozzá hirtelen Natasa, és odalépett a szakadék legszélére.

— Vigyázz, mert beleesel a vizbe! — figyelmeztette Mihajlovics Péter.

— De milyen szép! — suttogta a leány és szinte odatapadtak a szemei egy pontra.

Kaszatkin hirtelen szúrást érzett a szivében; egy pillanat alatt végig jártatta szemeit a födélzeten tolongó utasokon, és egyszerre ösztönszerűleg kitalálta, hogy melyik az, a ki annyira magára vonta kaczér társnőjének a figyelmét.

A baloldali kerékház lejtőjére támaszkodva sűrű, fekete szakállú fiatal ember állott. Félig katonai, félig polgári ruha volt rajta, a vállán vékonyka szíjjon kis tutitáska és egy látcső-tok függött, a látcső azonban ebben a pillanatban a kezében volt; éppen az imént vette le a szemeiről és élénk érdeklődéssel nézte a csinaziak tarka csoportjait.

A gőzös még jobban lassította a menetet; vagy két tuczat fehér inges kihajtott galléros matróz sürgött-forgott a födélzeten; a fölösleges gőz zúgva és sivítva áradt ki a szelepeken; az egész hajó szinte rengett bele, mig végre megállott. A lejáró deszkákat egy pillanat alatt kidobták a partra, nehány matróz végigszaladt rajtuk és rácsavarta a már előbb kidobott köteleket a fűzfa törzsére. A két bárkát is kikötötték a partra, mire elkezdődött a leghihetetlenebb sürgés-forgás a hajókról a partra és a partról a hajókra.

A szép utas, a ki Natasa figyelmét annyira lekötötte, a partra lépve álmélkodva megállott és körülnézett. Úgy esett a dolog, hogy ez a megállás alig két lépésnyire a vén tüzértől és családjától történt.

— Ön első izben jár erre? — kérdezte az öreg tőle és levette a sipkáját.

— Hozzám méltóztatik szólani? — kérdezte az utas és hirtelen meghajtotta magát. — A holmimat egyelőre hagyják a kabinomban, majd később intézkedem felőle, — fordult oda matrózokhoz, a kik éppen a vállukra akartak emelni két hatalmas ládát, melyek mindenike R. Sz. betűkkel volt jelezve.

— Elmegyek a papához, — mondotta Natasa Kaszatkinnak, kiszabadította a karját, és futva, alig nehányat ugorva ott termett az édes apja mellett.

— Natasa? — szólt rá Kaszatkin szinte kiáltva, s eltökélte, hogy ott marad azon a helyen, és onnan nézi végig, hogy mi lesz a vége a dolognak.

— Édes kis ugrándozó gödölyém te! — becézgette a leányát a vén tüzér.

— Valamikor, de nagyon régen már jártam erre! — felelte az ösmeretlen. — Akkor még mind ennek nyoma sem volt, — s odamutatott kezével a várfalakra és a városkának mögöttük szabályos formában fehérlő háznégyszögeire. Azóta bizony sok minden megváltozott. Az emberek is mind ismeretlenek előttem. — Még egyszer körülnézett s tekintete elpalástolhatatlan megelégedéssel tapadt Natasa arczára, a ki apjának a széles háta mögött húzta meg magát.

— A leányom, — mondotta az öreg, — nagy hunczfut, az ember nem is hinné! ... No mit nézel úgy? ... Úgy-e azt gondolod most magadban: no, a vén bolondnak ugyan eljár a szája, ... jobb volna, ha szépen befogná! ...

— És igaza volna: vén bolond! — szólt Ivanovna Malánya csaknem fönhangon.

Az egész hajó szinte rengett, mig végre megállott.

— Nagyon örülök, hogy megösmerhetem, — üdvözölte az idegen Natasát ... — Rovics Nikolajevics Szergej a nevem, — tette hozzá, és kezet nyújtott a vén tüzérnek.

— Eljöhetne ma hozzánk ebé ... — szólalt meg ismét Fedorics Márton.

— Pszt! ... — bökte oldalba a felesége.

— Igazán csudálatos, — szólt halkan az őrnagy, a ki még mindig ott ült a padon, és az egész beszélgetés alatt boszús pillantásokat vetett a csinos fiatal jövevényre, — igazán csudálatos, hogy mit is tanulnak ott Péterváron ezek a tisztelt urak! Teljesen tudatlanok! ... Látja, hogy itt ül egy érdemes törzstiszt, még hozzá keresztlel a mellén és csak legalább némi tiszteletet mutatna az ember iránt ...

— Elbizakodott népség, — tóditotta a mama.

— Szabadelvűek, — felelt az őrnagy jelentőségteljesen hunyorgatva.

— Én csak rövid ideig leszek itt, mindössze tán hat-hét napig, de hivatalosan sokszor fogok keresztülmenni Csinazon, — szólott Nikolajevics Szergej, hol az öreghez, hol Natasához fordulva. — Remélem, hogy ismeretségünk nem fog erre az egy találkozásra szorítkozni; addig is, a viszontlátásra.

Újra meghajtotta magát Natasa előtt, megszorította a vén tüzér kezét és elindult az erőd kapuja felé.

— Úgy látszik, derék ficzkó, — mondotta a vén tüzér, és nagyokat nyögve föltápászkodott a padról.

— Valami ficsúr, akár csak bálból jönne, nem pedig útról! — jegyezte meg egészen váratlanul Kaszatkin.

Nem birta tovább türtöztetni magát, mert már régóta ott állott Natasa mögött.

— Mihajlovics Péter, mit vétett ő magának? — kérdezte Natasa duzzogva.

Csizsikov a feleségével.

— Hát, ugyan mit véthetett volna nekem? ... ez az én egyéni nézetem ... egyébiránt ...

— Szabad kérnem, Martinovna Natália, — nyújtotta felé a karját az őrnagy.

Natasa épen Kaszatkint nézte, a ki elfordult volt tőle: majd ránézett az anyjára, a ki a szemeivel mindenféle jeleket csinált neki; azután még egy pillantást vetett Kaszatkinra, a ki boszúsan vakarta a tarkóját.

«No ezért még kikapsz!» — gondolta magában Natasa, s elfogadván az őrnagy karját, elindult vele a város felé.

Utánuk ment Csizsikov karonfogva a feleségével. Valamennyiük mögött lépdelt lehorgasztott fejjel Kaszatkin és idegesen csavargatta zubbonyának a legalsó gombját.

Az ebéd meglehetősen nyomott hangulatban és szinte szótlanul múlt el. A vén tüzér kétszer is belekapott, hogy elbeszélje, hogyan sikerült neki egyizben a csapatával lecsillapitani valami bányában a föllázadt munkásokat; a háziasszony minduntalan fölugrott az asztaltól, kiment a konyhába és ott derekasan összeszidta a cselédséget; abban a mértékben, a mint az őrnagy mind közelebb és közelebb húzta a székét a Natasáéhoz, ez mindjobban eltávolodott tőle, és egyáltaljában nem is válaszolt a rendjeles törzstiszt szeretetreméltóságaira és bókjaira. Mihajlovics Péter nem is volt ott, még útközben elmaradt valahol a társaságtól, befordult valami mellékutczába és nem is jött el ebédre. A mama ennek következtében úgy intézkedett, hogy ne is várjanak reá. Natasa szeretett volna elküldeni érette, de meggondolta a dolgot; maga a vén tüzér csak a vadliba után vette észre az ő vadászának a távollétét.

— Lám ezt is a mi Mihajlovics Péterünk lőtte tegnapelőtt, — mondotta, miközben egy zsiros falat pecsenyét szúrt föl a villájára. — De hát vajjon hol van? — szólt csodálkozva, mikor távollétét észrevette.

— Mit tudom én? felelt a felesége.

— Nem jött el ... alkalmasint nem volt ideje — mondotta Natasa, s a hangján valami fátyolozottság volt észrevehető.

— Kaszatkin hadnagy ugyancsak otthon van a maguk házában, — mondotta az őrnagy jelentőségteljesen, miközben különösen hangsulyozta a «hadnagy» szót, mintha csak azt akarta volna mondani, hogy jó lesz ám számbavenni a rangkülönbséget is.

— No, sebaj, majd eljön tán vacsorára. Natasa, tégy félre neki egy darabot a szárnyából, nagy barátja a libapecsenyének, — fordult oda Csizsikov a leányához.

— Ugyan hát mi van abban. Régesrégi ösmerősünk, — szólott Ivanovna Malánya mintegy mentegetőzve, — még idejövetelünk előtt ösmerkedtünk meg, igy hát ideszokott a házunkhoz.

— No persze, — dünnyögte az őrnagy.

— De ha más egyébre gondol, ... arról szó sincs ám ...

— Ugyan öreg, ne hazudj már, — vágott közbe a vén tüzér.

Natasát nyilván nem érdekelte ez a beszélgetés, mert fölkelt, kiszabadította a ruháját szomszédjának a széke alól és kiment a szobából.

Boszankodott is Kaszatkinra, meg sajnálta is. Könnyű volt kitalálnia, hogy Kaszatkin erősen féltékeny volt az «Aral» gőzös szép utasára; ez eleinte tetszett neki, és föltette magában, hogy jól megkinozza szegény Mihajlovics Pétert, és legközelebb még jobban rajta felejti a szemét Rovicson, sőt, ha lesz hozzá bátorsága, még kaczérkodik is vele. Lám, lám, — milyen haragos! — gondolta magában, mikor eszébe jutott Kaszatkin komikusan sötét ábrázata, — de hogy is merészelt én rám féltékenykedni! Hát mit

gondol? Kinek tart engem? Majd tán bizony minden jött-mentnek mindjárt a nyakába varrom magamat!

— Minden jött-mentnek, — ismételte csaknem fönszóval, és elgondolkozott.

Elgondolkozott ezen a jött-menten; hiszen amúgy is olyan élénken látta őt a képzeletében. Ni, hogy köszönti őt, hogy beszél vele, hogy mosolyog rá. Milyen pompásak a szemei, olyan jóságosak, sötétkékek! És milyen szépen van öltözve! Milyen ügyes, és jól megtermett, nem is lehet hasonlítani... De hát amaz tán nem derék legény? Egymaga jár tigrisekre vadászni. Milyen bátor! S egyszerre eszébe jutott Natasának, hogy régen, még a múlt esztendőben, egy izben vérrel elborítva hozták haza; hogy megijedt akkor, és hogy gyönyörködött benne, mikor egy mukkanás nélkül türte, a mint a sebeit bekötözték; s hogy csókolgatta őt, megvárva a kedvező pillanatot, mikor az anyja kiment a konyhába, hogy kicserélje a mosdótálban a vértől piros vizet.

— Hallod-e, Ignatyev! kiáltott rá egy katonára, a ki ott ment el előtte.

— Mit parancsol? kérdezte amaz megállva az utcza közepén.

— Nem láttad Kaszatkint?

— Nem, nem láttam.

— Ha látod, mondd meg neki, hogy mielőbb jöjjön el hozzánk; a papának van valami dolga vele.

— A papának van vele dolga, — mormogta a fogai közt a vén tüzér, a ki az ablakból mindent hallott.

— Azt hiszem, ott van a korcsmában, a billiárdszobában, arra mentem az imént s mintha az ő hangját hallottam volna, — jelentette Ignatyev, — Pugovicin kapitány, Trubacsenko hadnagy és a segédtiszt ott játszanak. Elszaladok oda és megmondom neki.

— No, az épen nem szükséges, — mondotta Natasa és visszament a szobába.

Egyenesen bement a maga szobájába és szinte észre sem vette az őrnagyot, a ki épen akkor kezdett egy játszma pikét a házigazdával, bement és leült a dolgozó asztalkája mellé.

Rettenetes hőség volt; a legyek miriádjai repültek be a nyitott ablakon és Natasa minden pillanatban kénytelen volt letenni a tűt, mely különben is borzasztóan úntatta. Végre fölkelt, fölvette kerek szalmakalapját, fogta töröttnyelű napernyőjét és a hátsó kapun kilépett az utczára.

El akart menni a pap leányához, hogy kissé elbeszélgessen vele a kertjükben. Alig ment pár lépést, mikor két rongyos szekerészkatona arra terelte a század egész lóállományát itatni, s a tömérdek ló átláthatatlan porfelhőbe burkolta az egész utczát. Át kellett hogy menjen az utcza másik oldalára, s odaérkezve, alig volt tiz lépésnyire attól a korcsmától, a melyben Ignatyev állítólag Kaszatkint látta. Lehetetlen volt elkerülnie, hogy elmenjen a korcsma ablakai előtt, a honnan nagy zaj, tányérok csörömpölése és a billiárdgolyók száraz csattogása hallatszott ki. Egyszerre önkéntelenül megállt.

(Folytatása következik.)

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten, IV., Egyetem-utcza 4. megjelent és kapható:

Egyedül jogositott, új olcsóbb magyar képes diszkiadás

VERNE GYULA MUNKÁI

ez uj, rendkivül gazdagon illusztrált kiadásában az összes dolgozatai meg fognak jelenni. Megjelentek a következő **diszes szinnyomatu vászonkötésekben:**

I. sorozat (20 kötet.)

— *Grant kapitány gyermekei.* 3. kiadás. 172 képpel 5 K 60 f. Vászonkötésben 7 K 20 f.
— *Utazás a tenger alatt.* 107 képpel. 3. kiad. 2 K 40 f. Kötve 3 K 60 f.
— *A rejtelmes sziget.* Három részben. 136 képpel. Harmadik kiadás 3 K 60 f. Kötve 4 K 80 f.
— *Sztrogoff Mihály utazása Moszkvától Irkutskig.* Átdolgozta Szász Károly. Harmadik kiadás. 82 képpel. Kötve 4 K.
— *Utazás a föld körül nyolczvan nap alatt.* Átdolgozta Szász Károly. Harmadik kiadás. 51 képpel. Vászonkötésben 4 K.
— *A Robinsonok iskolája.* Fordította Visi Imre. Második kiadás 49 képpel. Vászonkötésben 3 K 60 f.
— *Utazás a holdba.* 3. kiadás. 42 képpel 3 K 20 f.
— *Utazás a hold körül.* 3. kiadás. 43 képpel 3 K 20 f.
— *Servadac Hector kalandos utazása a naprendszeren át.* Átdolgozta Szász Károly. 58 képpel. 3. kiadás 2 K 80 f. Kötve 4 K.
— *Öt hét léghajón.* Utazás Afrikában. 73 képpel. Harmadik kiadás 3 K 20 f. Kötve 4 K 40 f.
— *Dél csillaga. A gyémántok hazája.* 50 képpel, 2. kiadás 2 K 80 f. Kötve 4 K.
— *Keraban, a rasfejü.* Regény. 2 kiadás. 40 képpel 4 K. Kötve 5 K 20 f.
— *A lánghan dülő szigettenger.* Francz. ford. Huszár I. 47 képpel. 2. kiad. 2 K 40 f. Kötve 3 K 60 f.
— *A bundák hazája.* Fordította Gaal Mózes. 102 képpel 3 K 20 f. Kötve. 4 K 40 f.
— *Hatteras kapitány kalandja.* I. Az angolok az északi sarkon. II. A jégsivatag. 255 képpel 4 K. Kötve 5 K 20 f.
— *Utazás a föld középpontja felé.* Ford. Beöthy Leó. 64 képpel. 2. kiadás 2 K 80 f. Kötve 4 K.
— *A hódító Robur.* Regény. Fordította Huszár Imre 44 képpel. 2. kiadás 2 K 40 f. Kötve 3 K 60 f.
— *Az úszó város. Az ostrom-záron keresztül.* Fordította Zigány Árpád. Férat 42 eredeti rajzával. Vászonkötésben 3 K 20 f.
— *Az úszó sziget.* Regény. Fordította Gaal Mózes. 79 képpel 4 K. Kötve 5 K. 20 f.
— *Egy khinai viszontagságai Khinában.* Fordította Zigány Árpád. Benett L. eredeti rajzaival 2 K. Kötve 3 K 20 f.

II. sorozat. — Eddig megjelentek:

— *A Jangada.* Nyolczszáz mérföld az Amazonon. Regény. Képekkel. Francziából fordította Visi Imre. Második kiadás 3 K 60 f. Kötve 4 K 80 f.
— *Sándor Mátyás.* Regény. Fordította Huszár Imre. Benett L. eredeti rajzaival. II. kiadás 4 K 80 f. Kötve 6 K 40 f.
— *A zöld sugár.* Fordította Zigány Á. 40 képpel 2 K. Kötve 3 K 20 f.
— *Két ev vakáczió.* Regény. 90 képpel. Fordította Huszár Imre. 2. kiadás 5 K.
— *Világfelforditás.* Regény. Fordította Huszár Imre. Második kiadás. 24 képpel 3 K 50 f
— *Várkastély a Kárpátokban.* Regény. Fordította Huszár Imre. 39 képpel. Második kiadás 2 K. Kötve 3 K 50 f.
— *Egy sorsjegy 9672-dik szám.* Regény. Fordította Huszár Imre. 38 képpel. II. kiadás 2 K 40 f. Kötve 3 K 20 f.
— *A tizenötéves kapitány.* Regény. Képekkel 3 K 60 f. Kötve 4 K 60 f.
— *Éjszak a dél ellen.* Fordította Huszár I. 85 képpel 4 K. Kötve 5 K 50 f.
— *Cascabel Caesar.* Regény. Fordította Huszár Imre. Második kiadás. 84 képpel. Vászonkötésben 5 K 50 f.

VERNE GYULA EGYÉB REGÉNYEI

diszes szinnyomatu vászonkötésekben.

— *Dardentor Cloris.* Regény. Fordította Gaal Mózes. 46 képpel 4 K. Kötve 5 K 20 f.
— *Senki fia.* Regény. Fordította Gaal Mózes. 83 képpel. Vászonkötésben 7 K 20 f.
— *Antifer mester csodálatos kalandjai.* 75 képpel. Kötve 7 K 20 f.
— *Bombarnac Klaudius.* Egy hirlaptudósító jegyzetkönyve. 54 képpel 4 K. Kötve 5 K 20 f.
— *Brannicanné asszonyság.* Regény. Ford. Huszár Imre. I. 52 képpel 6 K. Kötve 7 K 20 f.
— *Nélkülen család.* Regény. Fordította Huszár Imre. 80 képpel 5 K. Kötve 6 K 40 f.
— *Haza Franczia országba! Gil Braltar.* Fordította Huszár I. 39 képpel. Vászonkötésben 4 K 40 f.
— *Három orosz és három angol kalandjai.* Képekkel. Második kiadás 5 K 20 f.
— *A Begum ötszáz milliója. — A Bounty lázadói.* Átdolgozta Szász Károly. Képekkel. Második kiadás 2 K 40 f. Kötve 3 K 60 f.
— *Az Orinocon föltelé.* Fordította Gaal Mózes. 49 képpel 3 K 60 f. Vászonkötésben 4 K 80 f.
— *A Franczia zászló.* Regény. Fordította Gaal Mózes. 40 képpel. Vászonkötésben 4 K.
— *A «Cynthia» hajótöröttje.* Fordította Gaal Mózes. 22 képpel 3 K 60 f.
— *A jég-sphinx.* Ford. Gaal Mózes. 66 képpel 4 K. Kötve 5 K 20 f.
— *A föld fölfedezése.* Fordította Dr. Brozik Károly. I. A híresebb utazók története a legrégibb időkből a XVIII. századig. II. A XVIII. század híres hajósai. A két kötet egy diszes vászonkötésben kötve 9 K 60 f.
— *Különös végrendelet.* Fordította Gaal Mózes. 60 képpel 4 K. Kötve 5 K 50 f.
— *Fekete indiák.* Ford. Varga Ottó. 43 képpel 3 K. Kötve 4 K 50 f.
— *Az új hazában.* Fordította Zigány Árpád. 65 képpel 3 K 20 f. Vászonkötésben 4 K 50 f.
— *A czetvadászok.* Fordította Zigány Árpád. 28 képpel. Vászonkötésben 3 K 50 f.
— *Város a levegőben.* Fordította Zigány Árpád. 37 képpel. Vászonkötésben 4 K.
— *Dr. Ox theoriája.* Regény. Fordította Zigány Árpád 49 képpel 4 K 50 f.
— *A két Kyp-testvér.* Fordította Zigány Árpád 39 képpel. (Sajtó alatt.)

HIRES SZERELMESEK.

Ötven művészies kivitelü képpel.

Ára kék habos selyemkötésben aranyszegélylyel 10 K.

Tartalma: Előszó. — Habsburg Ferdinánd és Welser Philippine. — III. Henrik és Poitiers Diána. — Bothwell és Stuart Mária. — IV. Henrik és D'Estrée Gábriella. — Móricz szász gróf és Lecouvreur Adrienne. — Nagy Frigyes és Campanini Barbarina. — Voltaire és Du Châtelet márkiné. — Struensee és Karolina Matild dán királyné. — Monaldeschi és svéd Krisztina. — Essex gróf és Erzsébet. — Mirabeau és Monnier Zsófia. — Brissac herczeg és Du Barry grófné. — Enghien herczeg és Rohan herczegnő. — Lajos Ferdinand porosz herczeg és Wiesel Paulina. — Napoleon és Walewska. — III. Frigyes Vilmos és Lujza királyné. — Goethe és Guiccioli grófné. — Ágost porosz herczeg és Recamier asszony. — Heine és Mirat Matild. — Musset és George Sand.

HIRES ASSZONYOK.

Vázlatok a világtörténet nevezetes nőalakjairól.

Ötven művésziesen kivitelü képpel.

Ára vörös habos selyemkötésben aranyszegélylyel 10 K.

Tartalom. Előszó. — Ninon de Lenclos. — Sévigné asszony. — La Vallière Luiza. — Montespan asszony. — Lecouvreur Adrienne. — Pompadour. — Du Barry grófné. — Maintenon asszony. — Mária Antoinette. — Madame Elisabeth. — Corday Charlotte. — Beauharnais Joséphine. — Mária Luiza. — Bonaparte Letitia (Napoleon anyja) — Baciocchi Eliza. — Borghèse Paulina. — Murat Karolina. — Beauharnais Hortense.

REMÉNY, EMLÉKEZET.

LEGUJABB KÖLTEMÉNYEK.

Irta

BARTÓK LAJOS.

(1891—1901.)

A KÖLTŐ ARCZKÉPÉVEL.

Ára 2 K 40 f. — Diszkötésben 4 K.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

V.

A vonat Budapestig robogott. Aztán még tovább, olyan messzire, a honnan már hír sem igen érkezik haza. Csak annyit tudtak itthon, hogy Abádyné az új urával már harmadik éve, hogy oda kint jár idegen országokban. Most épen Párisban voltak.

— Jó helyen, — mérgelődött Zsolty Pali. — Az a bitang elveri annak az ostoba asszonynak minden vagyonát.

Mert hiszen Párisban mit csinálhatnának egyebet, mint a pénzt szórják, mulatnak, pazarolnak.

Zsolty Pali csak azon csodálkozik, hogy még nem adták el a Nelli birtokát. Szerencsére a gyerekét nem lehet, legalább az a kevés megmarad; de a többi, no, a többi bizonyosan elúszik. Már várja Zsolty Pali, mikor jön a foglalás, árverés, mert jönni fog, nem is lehet máskép. Básthy Oszkárral is úgy volt: előbb Páris, aztán liczitáczió. Most a rokonság nyakán élősködik.

— De az én nyakamon nem fognak élősködni.

Az ő nyakán nem. Ő előre megmondta Nellinek, hogy legyen esze. A mit főzött, most egye meg maga. Zsolty Pali tudni sem akar róluk.

Az egész rokonság haragudott még most is. Nem békülnek ki soha. Ne is mutassa magát Nelli soha többé ezen a vidéken a jött-ment férjével.

Nyárádról is csak átok hullt utánuk. A szegény tiszteletesné égre emelte a kezét: ha van Isten az égben, hát nem hagyja veretlen azt az embert, a ki az ő viruló hajadon leányának a gyilkosa volt.

Annyit átkozódott, hogy a faluban már minden parasztasszony tudta, kiért ölte magát a vízbe a tiszteletesék Magdája.

Az öreg pap szégyenében szeretett volna a föld alá bújni s alig mert a templomba menni, csak a káplánt küldte. Ő maga hátrahúzódott a méhesbe, ott pörlekedett az Úristennel:

— Miért cselekedted ezt a te szegény szolgáddal, Uram?

Hatalmas alakja meggörnyedt s olyan támolygó lépésekkel vánszorgott idébb-odább. Nem lelte kedvét semmiben. Gyümölcsfáit, melyekre azelőtt jobban vigyázott mint az édes gyermekeire, most lekopaszthatta a hernyó, nem törődött vele. A fiatal oltások kiszáradtak. Hadd pusztuljanak.

A méhes is üresedett, itt egy kaptár, ott egy kaptár. Ha kiszállt a raj, senki sem fogta be. Veszszen az is a többi után.

Nyájas szót már nem hallott tőle házanépe. Csak ott ült lecsüggesztett fejjel, szótlan az asztalnál. Komor némaság uralkodott az egész házban. A kis leány, a ki még otthon volt, mukkanni sem mert. A káplán próbált néha valami beszélgetésbe belefogni, aztán ő is elhallgatott.

A vejei, a két idősebb leánya, ha néha eljöttek, hiába próbálták az öreget tompa mogorvaságából kibolygatni. Az anyjukat is hiába biztatták:

— Ne hagyja, édes anyám, hogy apa úgy elbúsulja magát.

De hát mit csinálhatott az a szegény öreg asszony, a ki maga is úgy le volt törve, s csak arra kérte a Mindenhatót, vegye el őt már ebből a világból.

— Az olyan anya, a ki nem tud jobban vigyázni a leányára, nem is érdemel egyebet, — mondta ki magára az ítéletet.

Nem is szokott ő ahhoz, hogy az urát igazgassa. Pedig már a faluban is beszélték az emberek, hogy a mi sok, hát sok, a nagytiszteletű úr nagyon neki adta magát az ivásnak, már alig lehet vele értelmesen beszélni, csak dadog, az öltözetét is egészen elhanyagolja, olyan lompos, mint valami vén koldus. Nem jó az így.

Bizony nem jó. A káplán, Kis Ferencz is azt tartotta, ámbár az ő szive is tele volt búbánattal:

— De édes nagytiszteletű uram, meg kell nyugodni az Isten rendelésében. Hiszen a nagytiszteletű úr is azt tanitotta azelőtt.

— Azt, azt, fiam, — motyogta az öreg pap bágyadtan; — de az Úr haragja kioltotta az én szemem fényét s nyelvem nem dicsérheti az Urat.

Ámde Párisban nem tudnak arról semmit, hogy sülyed alább-alább valahol messze Magyarországon egy kis faluban egy öreg pap, s hogy kesereg s átkozódik egy szegény anya.

Párisba nem hallatszik semmi abból a sok szomorúságból, a mi itthon maradt. A kis Elek búsulása sem, a kit valami nevelő-intézetbe adtak Budapesten. Akkor még, mikor beadták, azt gondolta az asszony, csak épen pár hónapra. Azóta évek lettek belőle s még most sem tértek vissza külföldről.

Egy-egy levél érkezett a fiúhoz édes anyjától, az aggódó anyai szív keserves fohászkodásával:

— Oh édes kis fiam, csak már láthatnálak, csak már ölelhetnélek!

A fiú elrakta a leveleket s magányos óráiban (mert nem szeret a többi fiúval játszani, olyan félénk és félrehúzódó) mindig azokat a leveleket olvasgatta és fölgyült lelkében a sok keserűség az ellen az ember ellen, ki tőle távol tartja édes anyját.

A szünidő alatt, mikor két hónapra kivitték az intézetből a rokonok, ott sem hallott egyebet csak roszat arról az emberről. A rokonok nem nagyon válogatták a szót, ha Szűcs Gáborról beszéltek s a gyermekben mindegyre nőtt a gyűlölet. Az az ember az ő fiatal életének átka, az a gonosz, a ki zsarnok uralma alatt tartja a szegény mamát. Oh, hogy gyűlölte és remegett tőle Elek.

Könnyei potyogtak a levelekre s szive elszorult. Az anyja, az anyja, az volt mindig az eszében.

De sietett letörülni könnyeit, mert a többi fiú kineveti, a nevelő urak pedig megharagszanak, ha észreveszik.

— Már megint sírt? Micsoda pityergős anyámasszony katonája! Hát mi lelte megint?

Nem mondhatta meg, hogy mi lelte. Azt mondanák rá: ostobaság, gyámoltalanság. Mindig az édes anyja szoknyáján akar ülni?

Az intézet igazgatója, az a nagyszakállú, szálas, hatalmas férfi, a kitől akkor is félnek a gyerekek, ha nyájasan akar velők beszélni, már ismételve maga elé hivatta a kis Abády Eleket.

— No, kis emberke, — riadt rá trombitaharsogású hangján, — megirom ő nagyságaiknak, milyen roszul viseli magát.

S arra még szomorúbb levelet kapott Elek a mamájától, kinek a szive fáj, mert az ő édes fia nem akarja magát okosabban viselni. Hiszen ha lehetne, hát haza jönnének; de még nem lehet. Csak várjon még Elek türelmesen, már nem fog sokáig tartani, addig tanuljon jól és iparkodjék férfiasabb lenni, már nem kis gyerek, maholnap nagy fiú lesz, szégyelhetné magát. Nem akarják, hogy az igazgató úr még egyszer panaszkodjék rá.

Mindig a többes számban: ezt akarják, azt üzenik. De Elek különválasztja édes anyját attól a másiktól, ki iránt nincs szivében más érzés, csak az elnyomott rabszolga keserűsége. Az a másik nem atyja neki, nem fogja soha úgy nevezni, soha.

A nevelő urak hiába figyelmeztették, hogy a papáról is illenék megemlékezni anyjához intézett leveleiben, köszöntetni, kezét csókoltatni; a makacs gyerek nem teszi.

Ha agyon vágnák, akkor sem tenné.

— Hálátlan kölyök, — jegyezte meg rá Szűcs Gábor. — Nagyon jól tudom, hogy engem nem szenvedhet.

Az anya védelmére kelt fiának:

— Ha otthon volnánk, Gábor, máskép volna.

— Otthon? — Szűcs Gábor összeráncolta homlokát. — Tudod, hogy nem mulatságból töltöm itt az időt.

Igazán nem mulatságból. Tanul naphosszat, még az éjszakának felével is megtoldja, tanul mindenfélét, híres tanárok előadásait hallgatja, a könyvtárakba jár, a követek kamarájának ülésein is ott van. A felesége szinte aggódik már miatta:

— Egészen kifáradsz, édesem.

Szeretné, ha valamivel több időt szentelne neki, ha édes együttlétben telnének az órák s nem csupán morzsák jutnának neki, rövid perczek. S azalatt is oly szórakozottnak látszik Gábor, mintha egészen másutt járna az esze. Mintha visszavágynék ahhoz a könyvhöz, melyet nyitva hagyott az asztalon.

Oh azok a könyvek! Hogy irigyli szegény asszony. Azok a lelkéhez szólnak Gábornak, azokkal el tudja tölteni az időt.

— De velem, velem nem tud miről beszélni.

Gorá Lajos rajza.

A szegény asszony maga is úgy el volt törve.

S oly együgyűnek, oly tudatlannak érzi magát férje mellett, hogy alig meri száját felnyitni. Hátha valami ostobaság lesz, a mit mondani akar? Hátha Gábor kineveti érte. Néha olyan lenézőn felel neki, hogy szegény asszony kérdezni sem mer tőle valamit.

Haj, nem ilyennek álmodta ő ezt a házaséletet. Hiszen nem mondhatja, hogy a férje rosz ember volna; korhely, kártyás, mint az első ura volt, vagy léha csapodár; de mégis másformának gondolta szegény asszony ezt az életet. Abból a nagy boldogságból, a miről álmodott, alig maradt valami. Gábornak mindig dolga van s az asszony napról napra jobban érzi, milyen elhagyatott ő ebben a nagy városban.

Ha férje nem volt otthon, csak ott ült az ablaknál s nézte a szemközt álló házak magas falát, a sivár egyforma ablaksorokat, melyek mögött talán épen ilyen álmodozó bús asszonyok üldögélnek, kik révedezve kérdezgetik: hol a boldogság?

S ha otthon volt a férje, az asszony akkor is többnyire csak magában ült, szótlan, csöndesen, mozdulatlan, nehogy lépésének zaja is zavarja Gábort, a ki tanulmányai közé mélyedt.

De panaszkodni nem mert szegény, csak várt, várt alázatosan, míg a férj kegyeskedik reá is pillantani.

— Unatkozol? — kérdezte olyankor kegyelmesen.

— Nem, nem, — sietett válaszolni a hű alattvaló.

Csak a fiát szeretné, ha itt volna. Akkor az idő sem telnék oly lassan.

— Ha haza mehetnénk már, ha mind együtt lehetnénk, akkor egészen boldog volnék.

Szűcs Gábor azonban nem szerette hallgatni az ilyen beszédet. A fiú jó helyen van. Javára válik, ha leszoktatják arról az elpuhult gyámoltalanságról. Az életben küzdeni kell a férfinak s mennél korábban hozzá szokik, annál jobb. Spártai nevelés kell a fiúknak. Ő a kollegiumban fűtetlen szobában hált; reggelre megfagyott a víz a kancsóban, olyan hideg volt. Nyári ruhában járt tél közepén, mert nem volt másféle s a vacsorája egy darab kenyérből állt.

Úgy bizony. Őt nem dédelgették, árva gyerek volt, paskolta a sors eleget. De azért azt hiszi, ember lesz belőle.

— Oh te édesem, te szegény kis uram, — sohajtott az asszony.

S átölelte gyöngéd, puha karjaival, mintha azzal akarná megoltalmazni a sors paskolása ellen, noha most már nincs arra semmi szükség. Ez az erős, bátor férfi szembe néz most már mindennel és az asszony tudja, hogy nagy ember, hatalmas ember lesz belőle. Ennyi ésszel, ennyi tudománynyal, ennyi igyekezettel bizonyára az lesz.

És ez az asszony boldog volt, hogy őt csókolhatja, hogy neki szolgálhat s hogy megszabadította őt a mindennapi kenyér gondjától.

Képzeletében melléje állította Eleket. Annak is a Gábor példáján kell indulni, belőle is híres, nevezetes embernek kell lenni. Hiszen ez volt anyjának a vágya mindig. Ez lenne az ő boldogsága.

— Hisz én mind a kettőtöket egyformán szeretlek, — áradozott ki szivéből a szeretet, — és azt akarom, hogy ti is szeressétek egymást.

Magyarázta férjének, hogy Elek milyen gyöngéd érzésű fiú és ha ismét náluk lesz, el fog tünni minden idegenkedés, a mit csak rosz emberek oltottak a gyermek szivébe.

Szűcs Gábor únta ezt a beszélgetést. Már megint az a fiú. Mindig csak az a fiú. E miatt vágyódik Nelli szüntelen haza.

— Temiattad is, édes, — simult hizelegve férjéhez az asszony; — neked is jó volna, ha megpihenhetnénk már otthon. Hajdani szép piros szined egészen oda lett. Nézd meg csak magadat a tükörben, milyen sápadt vagy. Otthon újra felüdülnél, visszatérne jókedved.

Szűcs Gábor azonban nem akart megpihenni. Nem az az ő életének a célja, hogy beüljön a nyárádi kastélyba henyélni, evéssel, ivással, alvással tölteni az időt, neki még tanulni kell, sokat kell tanulni, hogy megszerezze azt a műveltséget, a melyet eddig szegénysége s alacsony sorsa miatt nem szerezhetett meg.

Neki ez az idekint töltött idő az előkészület. Úgy akar megjelenni otthon mint kész ember, a ki helyet követel magának a közélet szereplő férfiai közt.

De mit beszéljen erről annak az asszonynak, a ki nem érti meg? A nőknek udvarlás kell, fecsegés. Csakhogy Szűcs Gábor nem azért házasodott meg. Ha csak szerelmeskedéssel akarta volna tölteni az idejét, talált volna arra másikat is, a kit mégis ellökött magától...

Ott porlad a temetőben, ám kisértő szelleme még most is föl-följár. Egészen elfelejteni nem tudta Szűcs Gábor. Néha fölbukkan az éji sötétségben, átsuhan a szobán s hideg verejték gyöngyözik Szűcs Gábor homlokán.

De az olyan okos ember nem fél a kisértetektől. Csak az idegei borzongnak, de az esze az elég erős. És azt is tudja, hogy az idő lassankint minden kisértetet elpusztít.

Annak a leánynak a képe is elmosódik, mint minden a világon, a mi csak üres köd, pára.

(Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

Egészen tisztán hallotta Kaszatkin hangját.

— De ha mondom, hogy nem iszom, mit erőltettek! kiáltotta.

— Hazudsz, mert inni fogsz! felelt valaki rekedt hangon.

— Nincs most kedvem.

— Egy kis portert?

— A sárgát bevágom a középső lyukba!

— Majd kilyukasztod a posztót!

Natasa gyorsan elment az ablakok előtt és erősen föltette magában, hogy a világ minden kincseért sem néz be rajtuk.

Kaszatkin ott ült egy asztalnál, a melyen ott voltak még az ebéd maradványai és egykedvűen nézte a játékosokat; előtte egy sereg pohár, mindenik színültig tele különféle italokkal; a poharak érintetlenül álltak ott, bármennyire szerették volna is Kaszatkin társai, hogy valamennyit egyszerre kiürítse.

Kaszatkin rettenetesen haragudott, még pedig első sorban magamagára: nagyon boszantotta, hogy nem ment el a vén tüzérhez ebédelni; ott tán beszélhetett volna Natasával négyszemközt és igazolhatta volna magát valahogyan azért a nem helyénvaló kitöréséért. Mert hiszen nyilvánvaló dolog, hogy a leány csak tréfált, ő meg komolyan vette a dolgot. Talán csak nem fogja őt az első jött-ment ficsúrral megcsalni! Aztán meg az ma itt van, holnap ki tudja hol, ő meg állandóan itt van körülötte. Eh, ez igazán nagy ostobaság volt! gondolta magában Kaszatkin és szinte a haját tépte. No, de ma este elmegyek hozzájuk, kihivom őt a pitvarba és beszélek vele. Megmondom neki, hogy ne kinozzon.

— No mi lesz, hát csakugyan nem iszol? — szólt Pugovicin kapitány és ingadozó léptekkel odajött hozzá.

— Hagyj békét!

— Lásd, most spleened van és ha iszol, elmúlik! — erősködött a kapitány.

— Tudom én jól, hogy mért ül itt úgy, mint egy bagoly! — kiáltott föl a billiárd mellől a segédtiszt.

— No pajtás, ne makacskodjál, igyál már. Azt tanácsolom, evvel a fehérrel kezdd el ni!

— Hogy volna, ha csakugyan megtenném? — gondolta magában Kaszatkin és a pohár után nyúlt.

Egyszerre az ablakra esett a tekintete és összerezzent; a borral telt pohár kiesett a kezeiből.

A nyitott ablak előtt egy jól ösmert, kedves arcz suhant el. Kalapjának a karimája arczának az egész felsőrészét eltakarta, s a kék szalagocskák összegabalyodtak a leány világosszőke, kissé hamvas hajával...

Kihajolt az ablakon, hosszasan utána nézett és szinte kővé meredt. A szemei előtt zöldes szinben összefolyt a világ és mindenféle hangok zúgtak a fülébe; az a fal, a melynek nekitámaszkodott volt, mintha kisiklott volna mögüle... ő legalább úgy érezte.

*

— Jó napot kivánok, — szólalt meg egy kellemes bariton hang, csaknem közvetlenül a fülei mellett.

Natasa ebben a pillanatban ért oda az épületnek ahhoz a részéhez, a melyben a vendégszobák voltak elhelyezve.

Maga se tudta mért, de megállott és visszanézett.

— Jó napot! — ismételte Nikolajevics Szergej. — Sétálni megy?

— Igen... nem,... dolgom van, — hebegte Natasa zavartan, fülig elpirult, majd egy pillanatnyi habozás után szinte futva neki vágott az utczának.

Nikolajevics Szergej, éppen ugy, mint Kaszatkin, kihajolt az ablakon és hosszú, hosszú ideig bámult a szép szőke leány után, a míg csak szürke ruhácskája el nem tünt a pap kertjének a kerítése mögött.

Ime, mindössze ez az, a mi történt, s a mi olyan rettenetesnek látszott Kaszatkin Mihajlovics Péter előtt.

IV.

A vetélytársak.

A világon tán senki sem tudta volna meggyőzni Kaszatkint arról, hogy Natasa teljesen véletlenül, minden előre megfontolt czél nélkül ment el a korcsma ablakai alatt.

— Tudta azt, hogy ez a mafla ficsúr épen ebben a korcsmában szállt meg!... — villant át a féltékeny szerelmes izzó agyában. — Még egyszer látni akarta, milyen is egy pétervári gavallér! — dühöngött magánkivül Mihajlovics Péter. — Az ablakai alatt sétálgat! Mutogatja magát! Mintha csak azt mondaná: Ide nézzetek ti idegenek, milyen szép lányok vannak itt nálunk, Csinazban! Gyönyörködjetek bennem!... Hej-jaj-jaj! Miért is büntetsz engem igy, uram istenem!... — Kaszatkin hamarosan maga se tudta, mi lelte. — No megállj!... Megállj!

— Ugyan pajtás hadd el! Mint becsületes szimborád, tanácsolom, hadd el és igyál! — erősködött Pugovicin kapitány.

— Hát mit gondolsz, azt hiszed tán, hogy nem iszom? Pislants csak ide.

Evvel Kaszatkin fenékig kiüritette a legelső poharat, a mely a keze ügyébe esett.

— Ne avval kezd, nincs annak semmi értelme! — szólt közbe Trubacsenko hadnagy.

— Hadd el már, tökéletesen egyre megy! — jegyezte meg a segédtiszt, és a sárgát ügyesen bevágta a középső lyukba.

— Persze, mi ostobák és együgyűek vagyunk! Bennünket csak addig lehet szeretni, a mig nem akad valami különb! — dühöngött Kaszatkin.

— Mondom már, hogy ne törődj vele!

— Egy kinyalt pofa, meg egy feszes kabát... és megvan!... Uram istenem!

— No pajtás, vén asszony vagy te, úgy látom! — mondotta Pugovicin kapitány.

— Az ám!... De csak nézd majd meg, hogy mi fog itt történni!

Kaszatkin hirtelen a szivéhez kapott, és elkezdett zokogni, — zokogott keservesen, és szinte tépte a haját fájdalmában. Az a hirtelen fölhajtott pohár bor egyszeriben a fejébe szállt. A billiárd, az olcsó és komisz kőnyomatokkal teleagatott falak, a dákós állvány ott a szögletben, az a fekete deszka, a melyre a tatárköntösbe öltözött markőr, a játszma eredményét krétával irogatta, a segédtiszt, a ki dákójával megint a sárga golyót vette czélba, Trubacsenkó, a ki buzgón kenegette a dákója végét, Pugovicin, a ki gyöngéden a vállaira tette a kezét, — mindez zavarosan keringett a szemei előtt.

— Nem bánom én, ha elvisz is az ördög, én bizony iszom! — kiáltott föl Kaszatkin szinte ordítva, és mintha csak attól tartott volna, hogy elviszik előle, mohón hajtotta föl egyik poharat a másik után.

— No, ilyenformán azután leiszsza magát a sárga földig, — jegyezte meg a segédtiszt nagy bölcsen.

— Jó lesz kissé szemmel tartani, — mondotta Pugovicin kapitány.

— Egy üveg rumot... konyakot!... ordított Kaszatkin.

— Pszt!... Jösz vissza tüstént! — szólt Pugovicin, mikor észrevette, hogy a legény buzgón teljesiteni készül Mihajlovics Péter kivánságát.

— De mikor parancsolják... állott meg a küszöbön a legény.

— Mafla!

— Tüstént leütöm a lábáról! — kiáltott föl Kaszatkin, és az ajtó felé indult.

— Ugyan kérlek, ne bolondozz már, csak nem akarsz tán verekedni!? — állta útját Pugovicin, és szelid erőszakkal visszaültette őt a helyére.

— De mikor annyira szeretem őt! — szólt Kaszatkin és újra elkezdett zokogni.

— Vigyétek át oda a pamlagra: hiszen alig áll már a lábán. Nos hát, fogjátok meg a hóna alatt.

— Hagyjatok... hagyjatok békén!

— Gyere csak no, támaszkodjál jól reánk!

— Ereszszetek el, ha mondom... Lám, lám Natasa.... most a faképnél akar hagyni... de leütöm ám a lábáról... Mint a fáczánt: puff!... Alfa... vissza, te bestia, te!... Pszt!... vigyázz, Natasa,... vigyázz, nem hallod?... Jaj de fáj a vállam!

— Óvatosabban — suttogta Pugovicin.

— Hát mi bajotok van velem, hiszen én csak azt mondom, hogy... te gazember, te pétervári kinyalt ficsúr, te...

— Jól van, jól. Hozzatok már egy párnát a szobából.

— Alfa!... Vissza!...

— Most már vadászik! — szólt mosolyogva a segédtiszt.

Kaszatkint szépen lefektették a pamlagra, nagy párnát dugtak izzó és kóczos feje ala, s az arczát letakarták egy szalvétával.

— Igy legalább nem bántják a legyek, — jegyezte meg a kapitány, a ki legbuzgóbban szorgalmatoskodott körülötte.

— Nos, hogy áll a játszma? — fordult oda Trubacsenkó a markőrhöz.

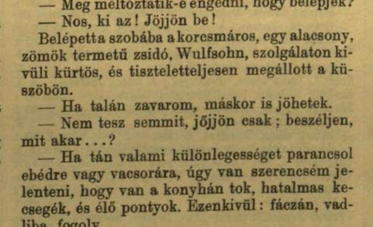
— Huszonkettő és nagyon sok, — felelt amaz.

— Adj ide krétát, már megint maflaskodol!

— A pirosat a szegletbe, és karambol a fehérrel!

A tisztek hozzáláttak, hogy befejezzék a megszakitott játszmát.

*

Csinaz főutczája.

Eközben Rovics, a ki ott ült a szobája ablakában, és szivarja kékes füstjén keresztül elnézte a várfalak szürkés, és fogazott körvonalait, nem is sejtette, hogy puszta megjelenésével milyen vihart támasztott Kaszatkin szivében. Talán észre sem vette volna őt, ha nem állott volna épen Natasa mellett. «Ez a csinazi, úgy látszik, nincs éppen a legjobb kedvében», — gondolta magában, a mint mogorva ábrázatát nézte, de teljesen távol állott annak még a gondolatától is, hogy ennek a «nem épen a legjobb kedvnek,» voltaképen ő az okozója.

— Milyen pompás, üde lány! — jegyezte meg úgy magában, a mint a vén tüzér leányának rokonszenves arczvonásait nézte. — Valóságos pusztai liliom!... füzte tovább gondolatait, — itt nyilott ki az isten háta mögött, majd leszakítja valami elvadult katona, s úgy fogja befejezni földi pályafutását, hogy nem lát semmit, nem ösmer semmi egyebet, mint a nádasokat, és a Szyr-Darja lapos és puszta partjait. — No odalenn úgy látszik már verekszenek! Micsoda őrült zajt csapnak! — gondolta magában, a mint Kaszatkin fölkiáltásait és társainak a kiabálását hallotta... Lám, már le akarnak valakit ütni a lábáról (nem is álmodta, hogy ez a veszedelem épen őt fenyegeti, a ki oly nyugodtan könyököl az ablakpárkányon). — Az a, bár kissé durva, de szabályos és szép arczél megint elkezdte kisérteni. De a mi mindennél jobban ingerelte, az a félig vad kellem, az a bátor elszántság, az a még teljesen érintetlen erő volt, mely minden mozdulatát jellemezte.

— Meg méltóztatik-e engedni, hogy belépjek?

— Nos, ki az! Jöjjön be!

Belépett a szobába a korcsmáros, egy alacsony, zömök termetű zsidó, Wulfsohn, szolgálaton kivüli kürtös, és tiszteletteljesen megállott a küszöbön.

— Ha talán zavarom, máskor is jöhetek.

— Nem tesz semmit, jöjjön csak; beszéljen, mit akar...?

— Ha tán valami különlegességet parancsol ebédre vagy vacsorára, úgy van szerencsém jelenteni, hogy van a konyhán tok, hatalmas kecsegék, és élő pontyok. Ezenkivül: fáczán, vadliba, fogoly.

— Jól van, jól; ezt teljesen magára bizom, csak vigyázzon, hogy a mit ad, az izletesen legyen elkészitve.

— Méltóságos uram, tessék csak rám bizni, magam nézek utána mindennek.

— Mondja csak kérem, hogy is hivják azt az öreg tüzért, a ki itt van maguknál Csinazban?

— Csizsikov főhadnagy, — sietett válaszolni Wulfsohn.

— Az, az. Rég van már itten?

Rovicsnak föltünt az ex-kürtös bőbeszédűsége, s elhatározta, hogy kissé kikérdezi őt a szép szőke leány felől.

— Nem épen valami nagyon régen, de azért jó ideje már, — szólalt meg terjengősen a gazda, — a családjával együtt jött ide. A felesége, az igazi házsártos egy vénasszony! Méltóztatott talán látni is!?... A leánya, az ám aztán a leány! Szintén méltóztatott tán látni! olyan magas, szép szőke; épen az imént ment el itt az ablak alatt.

— Igen, láttam.

— Szép kisasszony, tán a legszebb egész Csinazban; ott van még a pap leánya, meg a parancsnoké, no, de ezek a nyomába se léphetnek!

— Hát aztán vannak-e kérői?... de foglaljon helyet kérem! — Nikolajevics Szergej odamutatott egy székre.

— No, de kérem, Méltóságos Uram! Én ámbátor egyszerű katonaviselt ember vagyok, de azért nagyon jól tudom ám, hogy mi illik... már hogy ülhetnék hát le egy ilyen úrasággal jelenlétében!!

— Ám jó, — szólt Rovics, és nem erőltette tovább.

— Kérője volna elég, de számottévő csak kettő van.

— Hogy-hogy kettő?

— Igen, az egyik az örnagy, igen derék ember, van pénze is, fogata is, most házat is épit ott az alsó végben. Azonkivül tömérdek kitüntetése is van. A mamájának ez volna leginkább kedvére.

— Nos, és a leánynak?

— Neki nem tetszik: «ugyan már, — azt mondja, — én ilyen fiatal létemre hozzámenjek egy ilyen öreg emberhez, még ha örnagy is» — szegény kis kisasszony!

— És a másik kérő?

— A másik? — itt Wulfsohn halkabban kezdett beszélni, és rásandított az ajtóra, — a másik, az itteni tisztek közül való, s épen most holtrészegen fekszik ott lenn a billiárdszobában; ez az igazi kérő.

— Az a fiatal?

— Igen, az; mondják, hogy már el is van intézve köztük a dolog.

— No lám! — Rovics fölkaczagott.

— Úgy ám!...

— No barátom, most menjen, intézkedjék a vacsora iránt, és küldje ide a legényemet.

— Foglyot, fáczánt vagy idei csirkét parancsol...

— Foglyot is, fáczánt is, meg csirkét is.

— Igen is... bocsánatot kérek...

Wulfsohn eltünt az ajtó mögött, Rovics meg elkezdett föl és alá járni a szobában, miközben nagyokat perdültek a sarkantyúi a parkettás padlón.

— El van intézve! Hm! No, ez ugyan boldog ember! — szólott hirtelen és megállt a szoba közepében. Valami kellemetlen érzés ült meg a szivében.

— Tyűh, micsoda komédia lesz ebből! — gondolta magában Rovics, — talán csak nem kezdek féltékenykedni. Az volna csak a szép!...

Estére meglehetősen lehült a levegő, és a folyó felől kellemes nyirkosság áradt szét. Rovics föltette a fehér sipkáját és kiment a pitvarba.

Az első, a kit megpillantott, valami tisztnek a legénye volt, a ki futva vitt a kantinból két palaczk pálinkát s egy papirtekercset.

— Hallod-e, hé? — állitotta meg őt Rovics.

A legény megállt, mindazt, a mit vitt, átcsapta a bal hóna alá, azután, bár nem volt sipka a fején, szabályszerűen fölemelte a kezét oda, a hol a sipkának lennie kellett volna.

— Hol lakik itt Csizsikov főhadnagy? — kérdezte Rovics tőle szinte önkéntelenül.

— Ezen az utczán egyenesen, azután be tetszik fordulni jobbra, azután megint csak jobb kéz felől van egy hosszú ház, e mögött van a fürdő, és a mellett van egy elfügönyözött pitvar; ott lakik, — jelentette a legény, s most már azután amúgy isten igazában elkezdett futni, a gyorsasággal akarván a mulasztott időt pótolni.

Rovics egy nagyszabású sétát tervezett: mint turista, körül akarta járni egész Csinazt és pár pillanatig azon gondolkozott, hogy a séta tervét megállapithassa.

— De hol kezdje? — gondolta magában, s megállt az utcza közepén. Állt, állt, megigazította a szájában a szivart, és ment egyenesen, azután befordult jobbra, ott megint jobb kéz felől egy hosszú ház, mögötte a fürdő, s mellette a pitvar stb.

*

Valósággal összetörve, erős főfájással, egész testében lázas bizsergéssel kelt föl a pamlagról Kaszatkin, és elkezdett körülnézni, homályos, szinte eszelős szemeivel.

A tisztek közül *már* nem volt a billiárd-szobában senki, csak a kis markőr aludt valahol az egyik szögletben.

— Héjh, adj *innom*! Vizet vagy kvaszt vagy akármit! — szólt Kaszatkin rekedten.

A fiú egyszeriben fölugrott és az ajtóhoz rohant.

Mihajlovics Péter, mohón és nagy kortyokban ivott magából a palaczkból. — Adj ide mosdóvizet, — szólt rá és odament a nyitott ablakhoz.

Már egészen besötétedett, az éjszakai hűvösség kellemesen csapta meg kitüzesedett arczát és a szellő elkezdte lengetni, összeborzolt és csúnyán az ég felé meredező haját. Lassanként *kijózanodott s a szive is mind jobban lecsillapult*...

— No már az igaz, hogy teljesen elment az eszem; minden csekélységből, minden haszontalanságból... micsoda nagy dolgot csinálok! Lehet, hogy épenséggel semmi sincsen a dologban, én meg tudja az isten, mit képzelek.

Elkezdte kissé rendbeszedni magát; megigazította a ruháját, nedves törülközővel megmosta az arczát és megfésülködött. Azután föltette a sipkáját, melyet valahonnan a pamlag alól keresett elő a fiú és kiment az utczára. Nem sokat gondolkozott, mint Rovics, hanem egyenesen nekiindult a vén tüzér jól ösmert házának kivilágított ablakai felé.

— Ohó, úgy látszik, vendégek vannak nálunk! — gondolta magában Kaszatkin, a mint a Csizsikov ablakaiban idestova mozgó árnyakat megpillantotta.

Keresztül ment az utczán, miközben kevés híja, hogy el nem bukott, megbotolván egy tökrészeg matrózban, a ki érthetetlen szókat mormogott és újjaival az út porában vájkált, — mire Kaszatkin meggyorsította a lépteit. A legnagyobb fokú türelmetlenség gyötörte.

Egyszerre meghallotta Natasa hangját, mire valósággal futni kezdett. Odament egészen az ablakhoz és szinte kővé meredt, úgy, hogy valósággal meg kellett fogóznia az ablak fájában.

A szoba közepén ócska kártyaasztal állott. Csizsikov, az őrnagy és még valaki preferánszot játszottak; Natasa ennek a még valakinek a széke mögött állott, és feszült figyelemmel kisérte a játék menetét. Ivanovna Malánya az asztal körül szorgoskodott és szép sorjában lerakta rá a heringes, a gombás és egyéb tálakat. Ezenkívül még voltak ott vendégek: az adószedő a feleségével, meg a pap az élete párjával. A pap az adószedővel a szoba egyik szögletében dámát játszott; a hölgyek pedig, kötéssel a kezükben a pamlagon ültek és rendkívül élénk, sőt tán kissé ingerült beszélgetést folytattak.

— Még soha sem játszottam ilyen szerencsével, — mondotta *valaki* odafordulva a szomszédnőjéhez, — s ezt én határozottan önnek tulajdonítom.

— Ugyan már miért? — kérdezte Natasa.

— Attól a pillanattól kezdve, hogy idejött mögém, csaknem szakadatlanul van játékom, nézze csak, most is! (Folytatása következik.)

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten (IV., Egyetem-utcza 4.) megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kapható

kiválóbb állandó becsű regények, beszélyek és elbeszélések.

About Edmond. A régi bástya. Regény. Ford. Sz. E. 3 kötet 3 K.
Alarcon Péter. A botrány. Regény. Ford. Haraszti Gyula 1 K.
Amerikai humoristák. 2 köt. I. Aldrich T. B. II. Twain Mark 8 K.
Baksay Sándor. Dáma. Történeti körkép. Kimnach László rajzaival. Vászonkötésben 6 K.
— Szeder-indák. Elbeszélések. Vászonkötésben 5 K.
Balzac Honoré. Grandet Eugénia. Ford. Toldy László. 80 f.
Baranczevics Sz. Kázmér. Két asszony. Oroszból forditotta Szabó Endre. Két kötet 4 K.
Bellamy. Visszapillantás 2000-ből 1887-re. Regény. Forditotta Radványi Dániel 1 K.
Besant Walter. A férfiak forradalma. Regény. Angolból ford. Hegedüs Pál 1 K.
— Forster Dóra. Angol regény 24 képpel 4 K.
Black William. Joán. Angol regény 23 képpel. Forditotta Szász Károly 3 K.
Bogdánovics Gy. Az én kis világom 2 K.
Boross Mihály válogatott kisebb munkái 1 K 50 f. Kötve 4 K.
Byr Róbert. Lejtős uton. Regény. Három kötet 6 K.
Chabot A. A nevelőnő. Regény. Franciából ford. Ereky Alfons 1 K 20 f.
Chateaubriand. A vértanuk. Ford. Dr. Rada István 1 K 60 f.
Cobb William. A véres pénz. Amerikai regény. Forditotta Csukássy József. 2 K.
Cooper Fenimore. A kém. Regény. Angolból ford. Cserey. Két kötet 5 K.
Csiky Gergely. Árnyképek. Elbeszélések 1 K.
— Az Atlasz család. Regény 4 K.
— Sisyphus munkája. Regény 2 K.
Deli. Bácsy Jakab. Regényes történet a XVII. századbeli hajduvilágból. Tizenöt a szövegbe nyomott rajzzal. 2 K 40 f. Vászonkötésben 3 K 60 f.
Dickens Károly. Dombey és fia. Ford. Bús Vitéz. Öt kötet 10 K.
— Kopperfield Dávid személyes története. Ford. Zichy Camilla. Öt kötet 10 K.
Ebers György. Egy szó. Regény. Ford. Kacziány Géza 1 K.
Edwards B. Amália. A nyoma veszett. Angol regény, átdolgozta Szász Károly. Sok képpel 4 K.
Eliot György. A raveloei takács. (Silas Marner.) Regény. Angolból forditotta Kacziány Géza. 80 f.
— Bede Ádám. Regény. Angolból ford. Salamon Ferencz 2 K.
— A vizi malom. Regény két kötetben. Ford. Váczy János. Két kötet 2 K 40 f.
Fáy András összes beszélyei. Három kötet 9 K 60 f.
Francillon R. E. Homokból font kötelek. Angol regény. Képpel 4 K.
Fröhlichné Móricz Paula. Poesajyék. Regény 3 K.
Gaboriau Emil. A mások pénze. Regény. Franciából forditotta Zichy Camilla. Két kötet 6 K.
Gaal Mózes. Aranyos kód. 2 K 40 f. Díszkötésben 3 K 50 f.
Goethe. Az ifju Werther keservei. Ford. Bajza Jenő. Díszkötésben 4 K 80 f.
Gréville H. Arulás. Regény. Ford. Huszár Imre 1 K 20 f.
Gyalokai Mózes. Struensee. Regény 4 K.
Gyarmathy Zsigáné. Zúdorék. Regény. Neográdi Antal 26 eredeti rajzával. 4 K.
— Az uj hajtások. Regény. Goró Lajos eredeti rajzaival 2 K 40 f.
Gyulai Pál. Egy régi udvarház utolsó gazdája. Dörre Tivadar rajzaival. Negyedik kiadás. 2 K 80 f. Díszkötésben 4 K.
— Nők a tükör előtt. Feszty Árpád rajzaival. Harmadik kiadás 2 K 80 f. Díszkötésben 4 K.
— Vázlatok és képek. Regény 5 K. Díszkötésben 7 K.
Hardy Tamás Otthon, a szülőföldön. Regény. Angolból ford. Békési Gyula és Pallagi Gyula 2 K 40 f.
Hevesi Lajos. Karczképek az *ország városából*. Kötve 4 K.
Homonnai Béla. Elbeszélések 4 K.
Hugo Victor. 1793 vagy a polgárháboru. Regény. Forditották Aldor Imre és György Aladár. 3 kötet 10 K.
Jakab Ödön. Székely históriák. Rajzokkal. Kötve 4 K.
Jókai Mór. Csataképek 1848—49-ből. Jubiláris kiadás 8-rét alakban. Kimnach László rajzaival. 6 K. Vászonkötésben 8 K.
Jósika Julia. Való és költött. Novellák és vázlatok gyüjteménye. 3 kötet 6 K.
Kacziány Géza. (Gyalogh uszár). Egy évig mondurban. Karczolatok az egy évi önkéntes életből 2 K.
— A nagy manöver és egyéb bakatörténetek 2 K.
Kemény Zsigmond br. Ködképek a kedély láthatárán. Regény. 3 K 20 f. Vászonkötésben 4 K.
Kuthy Lajos munkái. I—II. Hazai rejtelmek. (1846—47.) 2. kiadás, a szerző életrajzával ellátta dr. Weszely Ödön. 2 kötet 8 K.
Lauka Gusztáv legujabb novellái 4 K.
Leskovár Jánku. Roskadozó kastélyok. Beszély. Horvátból ford. Margalits Ede 80 f.
Litkay A. A Porlaky-család. Regény. Három kötet 6 K.
— Margit. Regény. 3 K.
Malot Hector. Pompon. Regény. Ford. Sz. E. 1 K.
— A szépség vonzereje. Ford. Sz. E. 1 K.
Máriaffi Dávid. Vásárolt szivek. Regény Goró Lajos 27 eredeti rajzával 2 K 50 f.
Német beszélyek. Irták: Ebers György, Heyse Pál, Spielhagen Frigyes, Stifter Adalbert, Storm Tivadar, Zschokke Henrik. Vászonba kötve 4 K.
Nógrády László. Történetek. 3 K. Díszkötésben 5 K.
Orosz beszélyek. Első kötet. Irták: Puskin S., Gogol M., Krylov J., Dosztojevszkij T., Turgenyev I. Vászonkötésben 4 K.
— Második kötet. Irták: Gogol Miklós, Kochanovszkyné, gróf Sollohub, gróf Tolstoj L. N. Vászonba kötve 4 K.
— Harmadik kötet. Irta: Turgenyev Szergejevics Iván. Vászonba kötve 4 K.
Pálffy Albert. Egy mérnök regénye. Regény két kötetben. Egy vászonkötetbe kötve 7 K 20 f.
— Anya és grófné. Regény. Vászonkötésben 5 K.
— Esztike kisasszony professzora. Regény két kötetben. Egy vászonkötetbe kötve 7 K 20 f.
— Egy leány mint özvegyasszony. Regény. Vászonba kötve 5 K.
— A régi Magyarország utolsó éveiben. Regény. Vászon. kötésben 5 K.
— Az atyai ház. Regény. 2. kiadás. 1 K 60 f.
— A fejedelem keresztleánya. Regény. 2. kiadás. 2 K.
— A Dabóczy-család. Regény. 1 K.
— Ne hallja hirét az anyjának. Regény 1 K.
Payn Jakab. Egy fedél alatt. Angol regény. Átdolg. Szász. Károly. Képekkel 2 K 40 f.
Petelei István. Felhők. Elbeszélések 4 K.
Rákosi Viktor. Polgárháboru. Linek Lajos 14 eredeti rajzával 2 K 80 f.
Rousseau J. J. Julia, a második Heloïse. Franciából forditotta Mihálkovics Árpád. Rousseau arczképével. Díszkötésben 20 K.
Selonskij N. N. A jövő világából. Fantasztikus regény. Az eredeti kiadás képeivel. Oroszból forditotta Ambrozovics Dezső 3 K.
Stockton R. Frank. Pomona uti levelei Euphemiához, volt urnőjéhez. Ford. Zigány Árpád. Frost A. B. eredeti képeivel 2 K 50 f.
Szemere György. A halász regénye. Neogrády Antal eredeti rajzaival 2 K 80 f.
Szivos Béla. Az eltünt. Regény. Linek Lajos tizenhat eredeti rajzával 3 K 20 f.
Szvjetlov J. V. Az élet utján. Regény. Orosz eredetiből ford. Ambrozovics Dezső 1 K.
Thackeray M. W. Hiúság vására. Regény hős nélkül. Ford. Récsi Emil. 2 kötet 2 K 80 f.
— Esmond Henrik, Anna királynő Ő Felsége ezredesének önéletrajza. Regény. Angolból forditották Szász Károly és Szász Béla. Második kiadás. 2 kötet 1 K 60 f.
Theuriet André. Vadilliom. Regény az eredeti kiadás 40 képével. Forditotta Cserhalmi Irén 6 K.
Toldi I. Tarka képek. (Beszélyek.) A rajzok Jankótól 4 K.
K. Tóth Kálmán. Falusi történetek. Kötve 2 K 80 f.
Tövölgyi Titusz. A rónák vésze. Képekkel 2 K 40 f.
— Tavaszi levelek. Beszélyek 2 K.
— Szivek világa. Beszélyek. 2 kötet 4 K 80 f.
— Az ezüst vitéz. Regény a tatár-pusztítás idejéből. 4 kötet 8 K.
Turgenyev I. Egy vadász iratai. Ford. Csopey László 1 K 40 f.
Vadnai Károly. Éva leánya. Hét történet 2 K 40 f. Vászonkötésben 3 K 20 f.
— A kis tündér. Regény 1 K 20 f.
Vértesi Arnold. Kadocsa Ákos. Regény. Neogrády Antal eredeti rajzaival 2 K.
— Istenért és a szabadságért. Képekkel 2 K 40 f.
— A szerencse fia. Regény 2 K 40 f.
Wieland. Abderiták. Ford. Farkas Albert. 1 K 20 f. Vászonba kötve 2 K 80 f.
Wohl Stefanie. Éva. Regény 2 K 40 f.
— Aranyfüst. Regény két kötetben 4 K 80 f.
Zigány Árpád. A parasztkirály. Történeti regény a XVI. századból Goró Lajos eredeti rajzaival. Két kötet. 4 K

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Bittner-féle fenyő-illat

(üzenkétszer kitüntetve) ne hiányozzék sem beteg-, sem gyermekszobában, valamint a gyermekágyas szobájában sem. Ez oly **fertőtlenitő szer**, mely a felséges *hamis*itatlan *erdei illatot és ozonizált élenyt beviszi* a beteg szobájába. Pótolhatatlan belehelőszer a légzőszervek és az idegrendszer betegségeinél, kitünő övszer mint szájviz, nemkülönben mozsdóviz a kezek szamára fertőző betegségek ellen.

Egy üveg ára K 1.60, 6 üveg K 8.—, Permetező K 3.60.

Ezen kivonat, mely a lúczfenyő illóolajos, balzsamos anyagának koncentrált oldata, langyos, erősitő kádfürdőkre igen alkalmas és több mint 20 év óta gyermekek és felnőtteknek orvosilag a legjobban ajánlattik. Egy fürdőnek 80 f., 12 fürdőnek K 8.—, 24 fürdőnek K 12.— bérmentve.

Főraktár:

BITTNER GYULA

cs. és kir. udvari szállító,

Reichenauban, Alsó-Ausztria.

Határozottan Bittner-féle készitmény kérendő Reichenauból (A.-Ausztria), mivel számtalan utánzat van. 9806

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

TERMÉSZETES SAVANYU-KUT

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

VI.

— Ki irta azt a röpiratot? — kérdezte a miniszterelnök a pártkörben egy sárga boritékú füzetre mutatva.

A képviselő, kit a kegyelmes úr megszólított, nem tudott fölvilágositást adni, mialatt azonban ő exczellencziája bement a kártyaszobába s leült szokott tarokk-partijához, a megszólított képviselő a sárga füzettel kezében sorba járta a jelenlevőket a nem sokára általános susogás támadt a termekben:

— A kegyelmes úr tudni akarná, ki irta azt a röpiratot.

Csoportok képződtek s bizonyos izgatottság volt észrevehető. Ámbár csak diszkréten nyilatkozó izgatottság, mint ilyen előkelő és higgadt társaságtól várható, de azért az elejtett szavak, a szemek pillantása, a hosszúra nyúlt arczok kifejezése, minden elárulta, hogy itt valami szokatlan dolog történt. A kegyelmes úr kérdezett valamit, a mire senki sem tud megfelelni.

Ki irta azt a füzetet? Hát ki tartja az ilyesmit számon? Annyi irka-firka jelenik meg. Miért akarja tudni a kegyelmes úr, hogy ki irta? Mi van benne? Ki olvasta?

Kisült, hogy senki sem olvasta. Ott hevert az olvasószoba asztalán három vagy négy példány is, de még föl sincs vágva. Most azonban kézről kézre adják, megnézik kivül, belül. Mi lehet benne?

— Nem mondott semmit a kegyelmes úr? — faggatták azt a képviselőt, a kitől a miniszterelnök kérdezősködött.

— Nem. Csak azt kérdezte, hogy ki irta?

— Én tudom, ki irta, — szólt közbe fürgén valaki, a kinek már szürkült a körszakálla, de csupa fiatalos jókedvtől csillogott a szeme.

— Kicsoda? kicsoda? — kérdezték mohón.

— Csitt, — szólt ajkára nyomva mutatóujját. — Nem akarok árulkodni, de bizalmasan megsúghatom. Nyitránszky.

A sarok felé tekintett, hol a megnevezett öreg úr a világon a legártatlanabb arczczal szunyókált.

Nevetés, boszankodás tört ki:

— Ugyan, Edgár!... Már megint?... Kit akarsz elbolonditni?

— Hát higyjétek, vagy ne higyjétek, — mondotta Edgár a legkomolyabb arczczal; — én tudom, a mit tudok. Ez a Nyitránszky a legravaszabb ficzkó, a kivel életemben találkoztam. Teszi magát, mintha tizig se tudna olvasni, pedig... Nagy dolgok készülnek. Összeesküvés. Szét akarnak robbantani bennünket. Annak a keze is benne van.

A szunyókáló öreg úrra mutatott:

— Nagy cselszövő. Ni, hogy behunyja a szemét, de azért minden szavunkra figyel.

S még halkabbra forditva hangját, suttogva folytatta:

— Annál veszedelmesebb, mennél gyámoltalanabb aggastyánnak akarja mutatni magát. Én már figyelmeztettem rá a kegyelmes urat: óvakodjál ettől a Cassiustól. Ez a bomba is, ez a röpirat tőle ered.

— Hagyd már abba, — kiabáltak a boszankodók is, a nevetők is. — Ez már mégis sok. Cassius ez a jámbor Nyitránszky.

Egy fiatal mágnás-képviselő bizalmasan félrevonta Edgárt:

— Te, ki az az izé... az a Cassius?

— Az Othello hadnagya. Hát nem tudtad?

— De igen, hogyne, — felelt a fiatal méltóságos honatya. — Egresi Ákos játszsza.

A többi a «bomba» szón akadt föl. Miféle bomba? Támadás talán a miniszterium ellen?

— Még pedig a legperfidebb, — válaszolt Réthy Edgár.

Egy kifent bajuszú képviselő tüzesen mennydörgött:

— Szájkosarat a firkászoknak. Majd adnék én nekik sajtószabadságot!

Bent azalatt kedélyesen tarokkozott a hatalmas miniszterelnök. Néha egy-egy félig gúnyos, félig szelid mosoly húzódott át élesen metszett vonásain, mig aczélszürke szeme ravaszkodva pislogott a szemüveg alatt. Olyankor valami meglepetést készített a partnereinek, pagát-ultimót vagy huszonegy-fogást.

Néhány benfentes hive, a ki a háta mögött állt, néma tisztelettel s szerfölött nagy figyelemmel kisérte játékát, mintha attól függött volna az ország sorsa, hogy a kegyelmes úr nyer-e, vagy veszit.

Mindegyiknek lett volna valami kérni valója. Vagy ha ma nincs, hát holnap bizonyosan lesz.

Ez a hideg, éles szemű s az emberek gyöngeségein oly világosan átlátó férfi nyugodtan, türelemmel szokta végig hallgatni: mi mindent kérnek tőle.

Pedig rengeteg sokat kérnek. A mit nyolcz miniszterből kellene kérni, azt mind tőle kérik: egy kis adóleengedést, mert elverte a jég a határt, egy kis vizszabályozást, viczinális vasútat, dohányültetési engedélyt, állami iskolát, patikajogot, királyi tanácsosságot valamelyik nagybefolyású pártember számára, tenyészbikát a községeknek, tandijmentességet, hivatalt a választók fiainak meg a saját rokonaiknak.

Uram Istenem, mennyi kérni valója van egy képviselőnek. Zsolty Pali csak most jutott be az utolsó választás alkalmával s már is hosszúra nyúlik a sora mindannak, a mit kérnie kell. Az egész atyafiság belé kapaszkodik s egyre zaklatják:

— No Pali, énértem is valamit már, az áldóját!

De Zsolty Pali még csak a periferiákon mozog, a régi benfentesek nem eresztik közel; neki nincs még helye a miniszterelnök közelében.

Réthy Edgárt azonban kedveli a kegyelmes úr. Mosolyog a bolondságain s mindig szivesen látja. Most is látható jókedvvel hallgatta tréfás elbeszélését a nagy riadásnak, a mit az a sárga füzet támasztott.

A társalgóban még mindig élénken vitatták az ügyet. Világos, hogy Edgár csak bolondozott, de minden tréfában van valami igaz. A miniszterelnök nem érdeklődik mindenféle irkafirka iránt, abban a röpiratban kell lenni valami különösnek. Okvetlen kell lenni valaminek.

Néhányan elkezdték mohón lapozgatni, de nem találtak benne semmit. Talán a sorok közt lesz?

Az öreg Nyitránszky is fölocsúdott szunyókálásából:

— Mi az? Mi az?

Megmagyarázták neki.

— Szörnyűség, — motyogott a fogatlan szájával.

Kiváncsian állták körül:

— Mi a szörnyűség?

A naivabbak már gyanakodni kezdtek. Miért lamentál az öreg olyan nagyon, ha nem ludas?

Egy fiatal képviselő a stréberek fajtájából hirtelen kocsiba vetette magát s elhajtatott a röpirat kiadójához; az csak tudni fogja, ki irta azt a füzetet.

A kiadó rejtélyesen simogatta szakállát:

— Titok.

— Ugyan ne komédiázzon, Csillag úr, — szólt a képviselő, — nekem csak megmondhatja.

— Miért mondanám meg? Mi hasznom van nekem abból?

A képviselő gőgösen felhúzta a szemöldökeit:

— Haszna... haszna?... Az embernek nem kell mindig csak a haszonra nézni, Csillag úr.

A könyvárus a vállát vonogatta:

— Jaj, kérem, könnyű azt az uraknak mondani. Nem kell a haszonra nézni. A képviselő urak bent ülnek a tejjel-mézzel tele kád közepén, de a szegény könyvárusnak alig csurrancseppen valami. A kormány sem tesz semmit az irodalomért. Nagyságod is igért eget-földet, mikor a könyvét kiadtam. Azon is elvesztettem legalább kétezer forintot. Maholnap bezárhatom az üzletemet.

— Azért épiti a második háromemeletes házat, — mondta a képviselő gúnyosan.

— Adósságból épitem, — felelt a kiadó, mérges tekintetet vetve látogatójára. — Adósságból, ha tudni akarja a képviselő úr. Minek a könyv nálunk? Senki sem veszi. Ingyen kell osztogatni, mint ezt a röpiratot. De ezt legalább olyan úriember irta, a ki minden költséget maga fizet.

— Nagy úr lehet.

— Az. Párisból küldte a kéziratot. Most Londonban van.

— A miniszterelnök szeretné tudni a nevét.

A könyvárus kissé meghunyászkodott:

— A miniszterelnök? Persze, persze, ha ő exczellencziája akarja tudni... De csak szíveségből, kérem... Nevezetes munka, úgy-e, kérem? Még a miniszterelnök is... Meghiszem azt. Igy nem irtak még Deák Ferencz óta. Ez a mélyreható gondolkodás, ez az itélő tehetség, ez a gazdaság az eszmékben.

A képviselő büszkén legyintett a kezével:

— Jó, jó, egy új csillag.

— De még milyen, — magasztalta a könyvkereskedő nyilván azzal a kaján szándékkal, hogy a fiatal politikai notabilitást boszantsa. — Kérem, ebben a könyvben tetszik megtalálni az első okos szót: nem politika kell nekünk, hanem közgazdaság.

Azalatt a miniszterelnök tarokk-partija bevégződött. A kérelmezők körülfogták s a kegyelmes úrnak mindegyikök számára volt pár nyájas szava. A mint átment a társalgó-terembe, az ajtó mellett megpillantotta Zsolty Palit s megszólította:

— No Pali, neked nincs ma semmi kérni valód?

Dehogy nincs. Két atyafi idefent van megint, a kik elverték otthon a birtokukat s valami hivatal kellene nekik; holnap meg valami deputáczió kell a kegyelmes úrhoz vezetnie. Az abád-kengyelesi választókat, a kiknek valami régi pörük van a kincstárral. Már kétszer elvesztették, de most azt akarják, hogy a képviselőjök csinálja ki, hogy övék legyen az a puszta, melyért pörlekednek, máskép mind átmennek a szélső baloldalra.

A miniszterelnök türelmesen meghallgatta azzal a nyugalommal, melylyel mindent meg szokott hallgatni, csak a szeme pislogott közben-közben a pápaszem alatt.

— No, no, majd meglátjuk, — mondta csöndesen; — talán lesz valami módja, hogy a kecske is jóllakjék, a káposzta is megmaradjon.

Most az a fiatal képviselő, a ki a könyvárusnál járt, rontott elő.

A miniszterelnök homlokán a két szemöldök közt alig észrevehetőleg összehúzódott egy éles ráncz, de hangja szelid és nyájas maradt:

— Kivánsz valamit?

— A röpirat szerzőjének a nevével szolgálhatok, kegyelmes uram.

— Ah igen, — szólt a kegyelmes úr, — nagyon kiváló tehetség. Ritka praktikus eszmék vannak a könyvében.

Egy percz alatt az egész teremben továbbadták a miniszterelnök megjegyzését. Kiváló tehetség. Ritka praktikus eszmék.

— Párisból érkezett a kézirat, most Londonban van a szerző, Szűcs Gábor a neve, — jelentette a buzgó képviselő, büszkén tekintve szét társainak csoportján, mint a hogy méltán tekinthet szét az olyan férfi, ki fölvilágosítással tud szolgálni a miniszterelnöknek, míg a többi nem tud.

Szűcs Gábor? Egészen ismeretlen név. A kegyelmes úr nem emlékezett, hogy valaha hallotta volna.

— Lehet, hogy álnév, — vélte a buzgó igyekezetű férfi.

Réthy Edgar is közbeszólt:

— Hátha Balajthy Dezső maga irta s csak szerénységből titkolja? Én mindjárt ráismertem a stilusára. Az a tömörség, az az emelkedettség, az a világosság...

A kik közel álltak, nevetésre fakadtak. Még a kegyelmes úr maga is elmosolyodott. A Balajthy Dezső stilusa arról volt nevezetes, hogy pongyolábban s homályosabban már alig lehetett irni.

Réthy Edgárnak állandó themája volt, hogy ezt a Balajthy Dezsőt kell megtenni külügyminiszternek, mert ez olyan diplomácziai jegyzékeket fog irni, hogy semmi furfanggal ki nem fogják találni az értelmét. E miatt már régóta lappangó ellenséges érzülettel viseltetett az előretörekvő fiatal képviselő a tréfás öregebb társ iránt. Most lángvörös lett s ámbár a kegyelmes úr jelenlétében egy szót sem szólt, az a pillantás, melylyel a tréfálkozó felé fordult, világosan mutatta, hogy ma este nem fognak innen elmenni, mielőtt két megbizott lovagias elégtételt nem fog kérni az ő nevében Réthy Edgártól.

De egyelőre úgy tett, mintha nem is hallaná a megjegyzést. A kegyelmes úr nem szereti az összekocczanásokat.

A Szűcs Gábor nevének említésére megmozdult Zsolty Pali. A miniszterelnök a pápaszemen át is rögtön észrevette.

— Ismered talán?

Zsolty Pali azt akarta mondani:

— Ismerem a bitangot, nevelő volt a testvéremnél, aztán elbolondította azt az asszonyt és most oda kint csavarognak, míg el nem költik az aszszony vagyonát.

De csodálatos módon nem azt mondta, hanem csak annyit mondott:

— A sógorom.

A kegyelmes úr kezét nyujtotta neki:

— Gratulálok. Nagy jövő vár a sógorodra.

S mikor olyan hatalmas miniszterelnök azt mondja valakire, hogy nagy jövő vár rá, hát avval az emberrel legjobb kibékülni minél előbb. Olyan világ van most, hogy nem tudhatni, mi lesz valakiből, ha olyan hatalmas pártfogója akad. Ki tudja, nem lehet-e ebből is miniszter vagy államtitkár? S ha már úgy sem lehet változtatni azon, a mi megtörtént, hát mégis jobb, hogy az embernek valami miniszter vagy államtitkár legyen a sógora, mint ha Isten tudja ki lett volna.

E bölcs megfontolásnak a következménye volt, hogy Szűcs Gáborné egyszer csak, mikor nem is gondolta volna, nagyon szives testvéri levelet kapott Londonba Zsolty Palitól.

«Nem tartottatok ugyan érdemesnek arra, hogy vagy egyszer is irjatok nekem, — tört ki Paliból a rokoni szeretet; — de én mégis fölkereslek soraimmal. Mert tudod, a vér nem válik vizzé.»

— Nem, nem, nem válik vizzé, — ismételte az elérzékenyült asszony és könnyeit törülgette.

Lám, ez a Pali mégis csak jó testvér. Milyen szeretettel hivja őket haza. Nászutazásnak már elég lesz ez a negyedfél esztendő. Gábornak pompás alkalma volna bejutni a képviselőházba. Az öreg Szalánczy Imre nagyon elbetegesedett s leköszönt. Új választás lesz a dombszögi kerületben. Gábort akarjuk fölléptetni, csak jertek haza hamar. Mindnyájan dolgozni fogunk mellette. Bizonyos a megválasztása.

Az asszony szive lázas örömtől dobogott; de még nem tudta, vajjon mit mond rá ura és parancsolója?

— Mit válaszoljak, Gábor? — kérdezte félénken, alázatosan.

— Haza megyünk, — felelt a diadal büszke érzetével Szűcs Gábor.

Goró Lajos rajza.

— Fiam, édes fiam! — ölelte keblére fiát az anya.

VII.

Vézna, magasra fölnyult fiú várta Zsolty Pali társaságában a perronon az express-vonatot, melyből Szűcs Gáborék kiszálltak.

— Fiam, édes fiam! — ölelte keblére fiát az anya.

Sírt és nevetett örömében. Alig akarta elbocsátani karjai közül, csak szorongatta és csókolgatta:

— Édes jó fiam! Hogy megnőttél. Milyen nagy vagy. Olyan boldog vagyok, hogy láthatlak. Örülsz te is? Most már itthon maradunk, fiam. Édes, egyetlen fiam!

— Ej no, én is itt vagyok, — szólalt meg Pali.

Szűcs Gáborral már nagyon melegen kezet szoritottak s összecsókolóztak, mintha a legjobb pajtások lettek volna egész életökben s mintha nem emlegetett volna dühében valamikor még kutyakorbácsot is.

A fiú azonban vonakodva, idegenkedve fogadta mostoha apjának üdvözlését, a ki futólag megölelte őt is és a vállára veregetett:

— Szervusz, Elek.

Míg a vasúttól a Hungariáig értek, a fiú egy kocsiban jött az anyjával. Gábor és Zsolty Pali a másik kocsiban jöttek.

— Oh édes, édes fiam, — zokogott a mélyen meghatott anya, — már azt hittem, nem is látlak soha. Negyedfél év olyan rettenetes hosszú idő. És sokszor megszállt az a félelem, hogy talán előbb meghalok, mintsem láthatnálak. Hányszor imádkoztam ezért a perczért, hogy az Isten csak ezt engedje még egyszer megérnem.

— Szegény mamám! — szólt a fiú.

Olyan megváltozottnak találta anyját. Már nem az a formás, gömbölyded rózsás arcz volt; megnyúltak vonásai és olyan fonnyadt szint kapott. Nagyon sokat öregedett azalatt a negyedfél év alatt.

— Anyácskám, édes jó anyácskám, — hízelgett neki a fiú.

De úgy érezte, mintha szivét hasogatná valami, mikor anyjára néz s látja, mivé lett.

— Szenvedtél, úgy-e, jó anyám? Roszúl bánt veled?

Anyja megütődve nézett rá:

— Énvelem? Kicsoda?

— Hiszen tudod.

— A férjem? Hogy gondolhatsz olyat? Nem szabad apáról roszat gondolnod.

— Nekem nem apám, — mormogta indulatosan a fiú.

— Elek, Elek, az Isten szerelméért! — könyörgött az anyja; — hát azért jöttem vissza, hogy ezt halljam tőled? Hát meg akarod keseríteni az életemet?

A fiú komoran lesütötte a fejét és hallgatott.

— Ki vert a fejedbe ilyen esztelenségeket? — pirongatta az anyja. — Azt akarom, hogy apádnak tiszteljed, a ki az én férjem. Azt akarom, hogy azzal mutasd ki irántam való szeretetedet, hogy őt is szereted, szót fogadsz neki és úgy viseled magadat, mint engedelmes, jó fiúhoz illik.

Elek hallgatott és nem felelt. De az anyja nem zaklatta tovább, az időtől várta, hogy majd megváltozik a fiú. Idáig nem lehet csodálni, hogy idegen maradt a mostoha apához; de ezután máskép lesz, ha visszakerül a családi körbe.

Most, mikor a rokonság is kibékült Gáborral és mindnyájan egyesülnek az igaz atyafiságos szeretetben, hogyne remélhette volna, hogy Elek is csatlakozik hozzájok. Hiszen érzékeny lelkű, jószivű fiú. És Gábor sem rosz ember. Kissé kemény, kissé szigorú, de bizonyosan csak javát akarja a fiúnak.

Útközben is beszélgettek róla. Gábor azt mondta, reméli, hogy az intézet használt a fiúnak, fegyelemre, rendre szokhatott. Az iskolai bizonyitványai ugyan nem igen fényesek, de egy kis szorgalommal majd azon is segithet.

Egyáltalán jó indulatot mutatott Elek iránt, s minthogy neki magának nincsenek házasságukból gyermekei, természetes, hogy erre a fiúra fogja ruházni apai szeretetét, vélte a jó asszony.

Halálos aggodalmakat állt ki most, vajjon a fiú nem mutatja-e ki ellenséges érzületét mostoha atyja iránt. Egy szó, egy tekintet elvetheti köztük az engesztelhetlen gyűlölség magvát. És épen most, mikor minden jóra fordulna, mikor boldogan élhetnének. Isten oltalmazz!

Szerencsére Szűcs Gábor nem igen ügyelt a fiúra, ki mogorván, szótlan ült ott a vacsoránál. Csak egyszer szólt oda félvállról tréfásan:

— No Elek, megette a tyúk a kenyeredet? Mi? Hogy úgy ülsz ott olyan kárvallott ábrázattal.

De a feleletet sem várta meg rá. Nagy beszélgetésbe volt merülve Zsolty Palival. A választásról beszélgettek, sürűn koczintgatva közbe-közbe. Gábornak nagyon jó kedve volt s a czigánynak is tizforintos bankót dobott a tányérjára. (Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

Rovics elkezdte rendbeszedni a kártyáit.

— Most azután, Martinovna Natália, hozzám is idejöhetne ám egy keveset, hogy ne jusson épen minden egynek, — mondotta némi gúnynyal az őrnagy.

— Igaz biz az, Natasa, állj hát oda egy kicsit Petrovics Jefim mellé, — szólalt meg Ivanovna Malánya, miközben szalvétájával az ingerlő falak körül szállongó legyeket hessegette.

— De hát mama, csakugyan én lennék ennek a szerencsének az oka?

— No, csak ne fecsegj már annyit!

— Csakugyan, Martinovna Natália, menjen át kissé az én vizavimhoz; ha attól fogva veszitek is a kártyán, más tekintetben csak nyerni fogok...

— Ugyan miben? — kérdezte Natasa.

— Jobban fogom önt láthatni.

— Hm! No lám! suttogta az adószedő felesége.

— Értjük már! — felelt vissza a papné az adószedő feleségének.

— Ön oszt, fiatalember! — figyelmeztette méltóságteljesen Rovicsot az érdemdús őrnagy.

— Ha szabad kérnem, uraim, majd csak azután fejezzék be a játszmát, — szólott Ivanovna Malanya és asztalhoz hívta őket.

Ekkor lépett a szobába Kaszatkin. Sápadt volt és zavart. Ügyetlenül meghajtotta magát a hölgyek előtt, kezet szorított Csizsikovval, és az őrnaggyal, tetőtől talpig végigmérte tekintetével Rovicsot, s a nélkül, hogy Natasára csak rá is pillantott volna, leült a szoba legsötétebb szögletében.

— Mi lelt, Petya, hogy igy elkéstél? — fordult oda hozzá Fedorovics Márton, — aztán meg, mintha egészen ki volnál kelve magadból.

— Nem jól érzem magamat, — felelt Mihajlovics Péter kurtán, és elhallgatott, olyan pillantásokat vetve maga körül, mint a farkas, mely véletlenül csapdába került.

Natasa gyorsan odament Kaszatkinhoz, odaült a széke mellé az ablakpárkányra, és a kezével megérintette a homlokát.

— Natasa, az Istenre kérlek, ne gyötörj már tovább.

— Mi van veled? — kérdezte suttogva.

— Natasa! — kiáltott föl Ivanovna Malánya.

— Menjen csak, szórakoztassa az új vendéget; — hiszen láthatja, hogy majd kifolyik utána a szeme; — felelt Kaszatkin durván.

Natasa csodálkozva nézett Mihajlovics Péterre, vállat vont és otthagyta őt; Ivanovna Malánya pedig, miközben sajátkezüleg megtöltötte az őrnagy poharát, a fogai közt mormogta:

— Ugyan mi az ördög is hozta ide ilyen roszkor; ment volna inkább haza, ha már csaknem éjfélig elcsavargott valahol.

— Mi ketten meg Petyával majd jót eszünk és iszunk, s egyszeriben elmúlik minden baja, — fordult oda Kaszatkinhoz gyöngéden a vén tüzér, — de engedjék meg, hogy megösmertessem önöket egymással.

— Azt hiszem, ott lenn a parton már volt szerencsém önt láthatni, — szólalt meg Rovics, és kezét nyujtotta Kaszatkin felé.

— Igen, már találkoztunk, — mormogta a fogai közt Kaszatkin és erősen megszorította Rovics kezét.

Ez elmosolyodott. Nehéz volt elképzelnie, hogy ez a fiatal tiszt volna az az igazi, a kivel, mint a fogadós, Wulfsohn mondotta, már minden el van intézve.

— Annyit mondhatok önnek, olyan vadász, hogy nincsen az egész környéken hozzáfogható! Nikolajevics Szergej, szeret ön vadászni? — szólt a vén tüzér, miközben nagy élvezettel majszolt egy darab halat.

— Én bizony nagyon szeretek, s régi vágyam, egyszer már ezen a vidéken is vadászni. Oroszországban már nagyon sokat vadásztam, — felelt Rovics, és odaült Kaszatkin mellé. Ezt csaknem elöntötte az epe.

— De uraim, mért nem jönnek közelébb az asztalhoz? — szólott rájuk Fedorovics Márton.

Kaszatkinnak akarva, nem akarva, ki kellett mozdulnia homályos szögletéből. Szászzor is elátkozta magát azért, hogy belépett ebbe a szobába, és szeretett volna hamarosan a föld alá süllyedni. Szerencsétlenségére Natasa, a kit föloboszantott Mihajlovics Péter durva kirohanása, esztelenül elkezdett kaczérkodni az új ösmerőssel, s folyton ott settenkedett körülötte, hol evvel, hol avval kinálgatva őt.

— Már rég szerettem volna tigrisekre vadászni; hallottam, hogy itt nagyon sok van, — s remélem, hogy most végre sikerülni fog régi vágyamat megvalósitanom, — fordult oda Rovics Kaszatkinhoz.

— Igen, erre sok a tigris, — felelt amaz, szinte rá se hederítve Rovicsra.

— Ön már lőtt tigrist?

— Igen.

— Kaszatkin úr ebben a tekintetben valóságos szakember, — jegyezte meg a pap, a reverendája ránczait simogatva, — valósággal olyan, mint Jules Gerard.

— Ugyan!?... Úgy engedje remélnem, hogy az ön vezetése és oltalma alatt vegyek részt legelőször egy ilyen érdekes vadászatban! Nagyon jó fegyvereim vannak.

— Már tizenhat tigrist ölt meg, — mondotta a vén tüzér, megveregetve Mihajlovics Péter vállát. Látta rajta, hogy haragszik valamiért, de fogalma se volt róla, hogy miért.

— Nem, jobb lesz, ha én elmegyek innen? — szólt Kaszatkin, fölkelt a helyéről, kurtán üdvözölte az egész társaságot és kiment.

— Ma valahogyan rosz kedvében van; alkalmasint meghűtötte magát, vagy tán valami más kellemetlenség érte, — próbálta mentegetni a kedvenczét Csizsikov; Natasa meg bement a szobájába, onnan a sötét pitvaron keresztül kisosont az udvarra, odasompolygott a kerítéshez és elkezdett hallgatózni.

— Petya, gyere már ide! Hallod? — gyere már, mert roszul jársz.

— Ugyan mit akarsz tőlem? — kérdezte Kaszatkin és megállt.

— Gyere hát közelébb, csak nem kiálthatok végig az egész utczán.

Mihajlovics Péter kelletlenül odament és rákönyökölt a kerítésre.

— Mondd el hát, mi bajod? — kérdezte Natasa szeliden, s mosolyogva megsimogatta a fejét.

— Natasa, az istenre kérlek, ne gyötörj már tovább, — sohajtott föl Kaszatkin s odaszoritotta az arczához a leány minkét kezét.

— De hát mivel gyötörlek?

— Hát evvel a pétervári ficsúrral. Azt hiszed, nem láttam...?

— Tudod-e most mit mondok neked? Ha nem szűnsz meg képzelődni, — szólt Natasa nyugodtan és hidegen, — akkor igazán nem foglak ám szeretni. Értetted?

— Hogyne értettem volna! Hiszen csak ez kéne neked, — felelt epésen, úgy, hogy szinte maga is megijedt tőle. Nem adta volna sokért, ha visszavonhatta volna ezeket a szavakat, de már késő volt. Natasa kiszabadította a kezeit az övéből, vagy két lépést tett hátra s elkaczagta magát, csakhogy ebben a kaczagásban nem volt meg a szokott vidámság, hanem valami egészen más érzett ki belőle.

— Pedig úgy van, úgy van! — szólt Kaszatkin hirtelen föllobanással. — Tán mered mondani, hogy nem szándékosan sétáltál ma az ablakai alatt? Én nagyon jól láttam, bizony, láttalak. Aztán meg, hogy került hozzátok? Talán bizony azt se tudod, mi? Hát a széke mögött vajjon ki állott egész este, és ki bámult bele a kártyájába? Azt hiszed tán, hogy ezt se láttam? Vesztébe vinni az embert, az orránál fogva húzni, ez a ti asszonyi kedvteléstek; aztán fütyölni rá, és másnak a karjaiba vetni magatokat.

— Hiszen te tökéletesen részeg vagy. Eredj és aludd ki magadat.

— Ááá! Ugy-e nem tetszik, mikor az ember a szemetekbe vágja az igazságot!

Kaszatkin szinte lihegett és görcsösen téppdeste a sövénykerités apró ágacskáit; valósággal magánkivül volt, és nem tudta, mi történik körülötte.

— Addig pedig, a mig meg nem szűnsz ostobaságokat beszélni és cselekedni, addig ne merészelj a szemeim elé kerülni, — megértetted?

Natasa megfordult és bement a szobájába.

— Fölvágom a torkomat, de az övét is! — sziszegte utána Kaszatkin.

Natasa becsapta az ajtót. A boldogtalan szerelmes vicsorgatta a fogát, jó darabig nem tudott megmozdulni, majd támolyogva, mintha részeg volna, elindult a lakása felé.

*

Nikolajevics Szergej pedig roppant egyszerűen jutott be a vén tüzér házába. Elment az ablakai alatt, és nézte, nem láthatná-e meg még egyszer azt az érdekes szőke szépséget. Fedorovics Márton pedig ugyanakkor kijött a kapun a pitvarba, és leült a lépcsőre, hogy szabad levegőn szívja el a pipáját.

— Van szerencsém, — szólalt meg, a mint az új jövevényt megpillantotta.

— Ááá! Van szerencsém! — üdvözölte amaz.

— Sétálgat, sétálgat?

— Igen, sétálgatok.

— Kerüljön hát beljebb mi hozzánk.

— Örömmel.

Leültek teázni, Natasa is hazajött a papnétól, előkerült az őrnagy, eljöttek a vendégek, s leültek preferánszozni, a miben Nikolajevics Szergej is résztvett.

Mindez rendkívül egyszerűnek látszik azelőtt, a ki *egészséges*; de hát a szerelmes ember, az beteg, a féltékeny szerelmes pedig, azonkívül, hogy beteg, még mindenféle halluczinációkkal és lázálmokkal is gyötrődik, és fölkorbácsolt agyvelejében, a legegyszerűbb dolgokról is sötét, és fölháborító képek támadnak. Igy Mihajlovics Péter fejében is ezekből az egyszerű események-

ből olyan rettenetes kép verődött össze, hogy kész lett volna tán fölvágni a gégéjét, vagy golyót röpíteni az agyába, — sőt alkalmasint valóra is váltotta volna az imént kimondott fenyegetését, ha... ha..., s ugyan nem-e akad a kellő pillanatban mindig valami *ha*!? Igy például ezúttal az a *ha* abban jutott kifejezésre, hogy Kaszatkin a mint hazaért, egy fütytyel előhívta kedvenczét, Alfát, ledobta magáról a zubbonyt, fölvette a vadászruháját, a vállára vetette a tarisznyáját, levette a falról a puskáját, s tekintet nélkül az éjszaka sötétségére, egyenesen, az utat nem válogatva, nekiindult azoknak a tüzeknek, a melyek Csinaztól vagy két verstnyire a Szyr-Darja partján azon a helyen égtek, a hol a két part között közlekedő vaskomp állott.

Gyorsan ment Kaszatkin, s minél jobban közeledett a czélhoz, annál áthatóbb lett az éjszakai tüzek pirossága; a kirgizek sötét árnyékai olykor eltakarták a tüzet, s a parti hullámverés csobogása, mindinkább kivehetővé vált. A parton egész karaván várta a hajnal első pirkadását, hogy megkezdje a tulsó partra való átkelést. A túlsó partról is kiáltások hallatszottak, melyek a kompot követelték; de ezek a kiáltások teljesen eredménytelenül rázkódtatták meg a ködös, éjjeli levegőt, mert a kirgiz révészek, tevészőr köntösükbe burkolózva, nyugodtan aludtak tovább a tűz körül; bár félálomban tán hallották a kiáltásokat, de hajnal előtt eszük ágában se volt eleget tenni a kiabálók kívánságának.

Kaszatkin is odaült a tűz mellé, és odahívta a kutyáját is; azután lehevert a földre, s hallgatta azt az érdekes regét, a melylyel egy öreg szekeres a társainak kedveskedett.

(Folytatása következik.)

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten, IV., Egyetem-utcza 4. megjelent és kapható:

GYULAI PÁL KÖLTEMÉNYEI.

RADÓ-HIRSCH NELLI RAJZAIVAL.

Ötödik bővitett és uj képekkel diszített kiadás.

Rendkivül diszes kiadás pergament kötésben, XII. századbeli antique veretű diszítéssel, csattal és finom cartonban, 19 heliogravureel és kilencz autotypiával, különleges papiroson.

Ára 65 korona.

TOMPA MIHÁLY VIRÁGREGÉK.

Pompás díszkiadás.

24 aquarell-virágképpel Demeczkyné Volf Irmától.

Ára színes selyembrokát-kötésben aranyszegélylyel 50 korona.

TOMPA MIHÁLY ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI.

Rendezték barátai

Arany János, Gyulai Pál, Lévay József és Szász Károly.

Illusztrált díszkiadás, nagy albumalakban, több száz képpel.

Ára pompás díszkötésben 32 K.

SHAKESPERE SZINMŰVEI

ALBUMALAKU KÉPES DISZKIADÁS ANGOL MŰVÉSZEK RAJZAIVAL.

Sajtó alá rendezte, bevezetésekkel és jegyzetekkel ellátta

CSIKY GERGELY.

36 szindarab 6 kötetben, körülbelül 600 képpel.

Ára pompás díszkötésben 100 K.

VEZÉRCSILLAGOK

VELŐS MONDATOK ÉS KÖLTŐI GONDOLATOK

hazai és külföldi remekirók müveiből.

NEGYEDIK JAVITOTT ÉS BŐVITETT KIADÁS.

Nagy nyolczadrét alak.

Ára füzve 8 K. — Amateur félbőrkötésben 14 K.

ARANY JÁNOS BALLADÁI.

ZICHY MIHÁLY RAJZAIVAL.

Royal folio, facsimile kiadás; az eredeti rajzoknak szigorúan hü hasonmása.

A balladáknak a művész által sajátkezüleg leirt teljes szövege, körrajzokkal, nitialékhoz csatolt illustratiókkal és «Cul de lampe»-okkal (záró rajzokkal) van ellátva.

Több balladát önálló nagy compozicziók, albumlapok is illusztrálják.

Az összes 24 ballada két fényes amateur félbőrkötésekben --- --- --- 170 K.
Az összes 24 ballada ritka gazdag vászon diszkötésekben --- --- --- 150 K.

ARANY LÁSZLÓ KÖLTEMÉNYEI.

A DÉLIBÁBOK HŐSE ÉS MÁS KÖLTEMÉNYEK.

Ára füzve 6 kor.

Amateurkötésben 9 kor.

EGY RÉGI UDVARHÁZ UTOLSÓ GAZDÁJA.

BESZÉLY.

Irta **GYULAI PÁL.**

Dörre T. rajzaival. **Negyedik kiadás.**

Ára füze 2 K 80 f. — Díszkötésben 4 K.

NŐK A TÜKÖR ELŐTT.

BESZÉLY.

Irta **GYULAI PÁL.**

Feszty Árpád rajzaival. **Harmadik kiadás.**

Ára füzve 1 frt 4 kr. — Díszkötésben 2 frt.

LÉVAY JÓZSEF ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI

A költő aczélmetszetű arczképével. — Két kötet.

Ára díszkötésben 10 K.

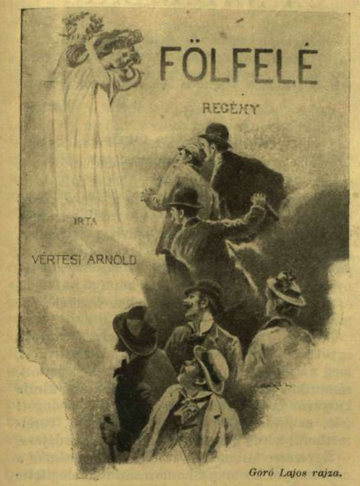
SZÁSZ KÁROLY KISEBB KÖLTEMÉNYEI

A költő aczélmetszetű arczképével. — Két kötet.

Ára díszkötésben 10 K.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

Mikor elvált egymástól a két fiatal úr, Zsolty Pali így elmélkedett magában:

— Ejha, ez a Szűcs Gábor egészen jó czimbora. Az ember nem is nézné ki belőle, hogy olyan szörnyű tudós. És micsoda marka van. Az embernek szinte ropog a csontja, ha megszoritja a kezét.

Szűcs Gábor pedig azalatt ilyen módon alkotta meg magának a véleményét Zsolty Paliról:

— Ennek az embernek alkalmasint zsiránsra lesz szüksége a váltóihoz; máskép miért barátkoznék olyan nagyon velünk.

S minthogy az efféle gondolatait nem igen szokta eltitkolni a felesége előtt, annak is megmondta:

— Vigyázz, alá ne irj neki.

Aztán megmondta a véleményét Elekről is:

Olyan mamlasznak látszik, a kiből nehéz lesz valamit faragni. Amellett alattomos, nem mer az embernek a szemébe se nézni.

— Oly régóta nem látott bennünket, — mentegette az anyja. — A meglepetés, az elfogódás. Nem lehet rajta csodálkozni. De én tudom, hogy szerető szive van.

Szűcs Gábor megvetően vonta félre száját:

— Szerető szive? Az minden tökfilkónak lehet.

Az asszony könyes szemmel ment aludni. De egy pár nyájas szó megvigasztalta. Oly könnyű egy asszonyt megvigasztalni, a ki még most is szerelmes az urába.

Újra visszatérnek szép álmai a boldogságról. Most már megkapja a fiát is, haza fogják hozni az intézetből. Igaz, hogy rögtön nem lehet, mert ezt az iskolai évet ki kell ott töltenie s még lakásuk sincs itt Pesten.

Mert itt fognak lakni. Gábort megválasztják képviselőnek. S idővel, ha Elek felnő, ő belőle is lesz valami.

— Istenem, milyen boldog leszek én akkor.

Gábor már akkor híres ember lesz az egész országban. Tisztelni fogják, bámulni fogják.

— S én büszke lehetek rá, hogy én nyujtottam neki módot a fölemelkedésre. Oh, én tudtám, hogy nagy ember lesz belőle.

Ő tudta. Az ő gyöngéd, szerető szive megérezte azt. És oly jól esik neki, hogy áldozatot is hozhatott az ő szive bálványáért. S ha kell, kész még több áldozatot is hozni. Tudja, hogy a választás nem történhetik pénz nélkül. Pali azt mondja, kissé drága kerület az a dombszögi. Az öreg Szalánczy rászoktatta az embereket. Nagy evés-ivás volt ott mindig. Már hiába, nem lehet máskép.

Vagy tizenöt-husz ezer forintba bele kerül, de biztos.

Hátha százezer forintba kerülne, nem adná-e oda azt is szivesen ez az asszony? Hátha az életét kivánnák, nem adná-e oda azt is az ő édes uráért? Az ő urának a dicsőségeért, előmeneteléért.

A fia előtt azonban kissé restelli, hogy adósságot kell csinálnia. Eddig takarékos, jó gazdasszony volt. Az első uráról maradt adósságokat is szépen törlesztgette. Külföldön nem költöttek sokat. De most nem lehet kikerülni.

Szeretne őszintén beszélni arról a fiával, hiszen ilyen tizenöt éves fiú már megértheti; de Elek folyvást olyan ellenséges indulatot táplál a mostoha atyja iránt, hogy szegény asszony inkább hallgat és nem szól neki. Majd később, ha jobban összebarátkoztak. Ha Elekkel okosabban lehet beszélni.

De mikor lesz az? Szűcs Gábornénak napról napra jobban tünedezett reménye.

Az iskolai szünet alatt, mikor a parlament is szünetelt s a dombszögi kerület új képviselője is otthon töltötte az időt Nyárádon, haza hozták a fiút; de csak nem lett barátságosabb a viszony közte és mostoha atyja közt. Daczos, mogorva maradt a fiú s félrehúzódott, a mikor csak szerét ejthette.

Egyszer-kétszer előfogta Szűcs Gábor:

— Lássuk, mit tudsz.

De a fiú makacskodása miatt abbahagyta.

— Javithatatlan buta marad, — mondta az anyjának, kit mélyen elszomoritott ez az itélet.

— Fiam, fiam, mi lesz belőled? — sopánkodott szegény asszony.

Szűcs Gábor korán kelő volt mindig s azt akarta, hogy a fiú is már hajnalban talpon legyen.

— Ki akarom úzni belőle azt a renyheséget, — mondta feleségének, a ki nem mert ellenkezni vele.

Egy dézsa hideg vizet vitetett be a fiú szobájába:

— Öntsétek le, — parancsolta a cselédeknek, ha nem akart a fiú rögtön kibújni az ágyból.

Az anyjának csak könyei voltak, hangos panaszra nem mert fakadni. Némán türte, mikor férje nyersen kaczagva szólt:

— Na, ürgeöntés lesz ma megint.

A fiú összecsikorgatta fogait s azt gondolta magában: hej, volna csak nagyobb és erősebb, majd megmutatná akkor. S anyját is megszabadítná ennek az embernek a zsarnoksága alól.

Igen, igen, akkor nem lesz ilyen gyáva, akkor nem fog félni ettől az embertől. Most azonban ideges remegés szállja meg, ha már a hangját hallja. Bújik előle, hogy ne találkozzék vele s az a legkedvesebb napja, ha künn lehet az aratóknál vagy a cséplőgépnél, vagy az erdőben kószálhat.

Anyja sokat búsult miatta, hogy olyan vad lett s kerüli a társaságot, csak az öreg Samu bácsihoz szeret elmenni Szalkára. Az ott az apjáról beszél neki, a ki igazi úr volt. Hogy tudott az négy lovat hajtani s az agarászaton mindig ő volt az első.

— Nem úgy, mint ez a majd megmondom kicsoda, a kinek csak a kocsisa hajt, ő meg hátraül, mint valami árendás.

Samu bácsit nem kenyerezi le ez az újdonsült nagyságos úr, mint a többi atyafit, a ki mind ott ténfereg most körülte, iszsza a borát és hizelkedik neki. Samu bácsi Abády-fajta, ő nem ölelkezik akármiféle jött-menttel, ha százszor megválasztják is képviselőnek.

— Azzá is csak a ti pénzeteken lett, a te örökséged csorbul azzal is, — ingerelte a fiút az öreg.

A többi rokontól teljesen elidegenedett Elek. Hogy szidták azok Szűcs Gábort azelőtt. Bezzeg más nótát fújnak most. De a fiú megmarad gyülöletében s ez a dölyfös vén ember még jobban megerősiti benne.

— Ki kellett volna kergetni apádnak azt a frátert, mikor először betette hozzátok a lábát.

S a fiú azt gondolta magában: igen, igen, ki kellett volna kergetni. Akkor nem uraskodnék ma itt, nem parancsolna neki és szegény anyjának.

Holmi szóbeszéd is, a mi a faluban lappangott, eljutott a fiú füléhez, hogy az előbbi papnak a szép leánya, a kit ő is ismert, e miatt a mostani uraság miatt ölte volna magát a kútba. Parasztasszonyok sokszor hallották a volt tiszteletesnétől, mindig is átkozta az a leánya megrontóját, az öreg nagytiszteletü urat is búbánatában ütötte volna meg a guta, mivelhogy az italnak adta magát szegény.

De ámbár ezt nem tudhatta meg igazán a fiú, hogy mint volt, mert a parasztok nem akartak beszélni róla s csak a vállaikat vonogatták: Isten tudja, hogy volt; Elek mégis azt hitte, hogy ez is bizonyára annak a gonosz embernek a lelkét terheli.

— Kitelik tőle, — mondta az öreg Abády Samu, kit a fiú megkérdezett.

Ő sem tudott ugyan semmit, csak arra emlékezett, hogy az a leány a kútba ugrott. Nem is itélte volna el nagyon keményen, ha valami úri emberről lett volna szó, maga is bolonditotta annak idején a leányokat, ha hagyták magukat bolondítani; de ennek az embernek nem nézte el az öreg úr.

— Rosz ember, hát hogy merte akkor elvenni az anyádat?

S a fiú is úgy gondolkozott:

— Hogy merte elvenni az én drága édes anyámat?

— Meglátod, hogy még elveri az anyádnak minden vagyonát, — dörmögött Samu bácsi.

S a fiúnak könyek facsarodtak ki szeméből tehetetlen dühében.

VIII.

Vigan folyt most az élet Nyárádon. Ép oly vigan, mint valamikor az Abády Elek életében. Csak a czigány és a részeg ember volt kevesebb.

Mióta a főispán is, a ki gróf volt s roppant uradalmaknak az ura, már harmadnapra sietett

Goró Lajos rajza.

— Csak szigoruan tessék fogni.

visszaadni a Szűcs Gábor látogatását, azóta egymást érték az úri fogatok a nyárádi kastélyban.

Zsolty Pali révén az egész vármegyében elterjedt a hire, hogy a miniszterelnök mit mondott Szűcs Gáborról. Hogy Zsolty Pali kissé nagyítva adta a szót a miniszterelnök szájába, az természetes. Ha az ember dicsekedni akar a sógorával, hát nem igen fukarkodik a magasztalásokkal.

Hogy a kik tovább vitték a hirt, azok is megtoldották valamivel, az szintén természetes. Már azt beszélték, hogy a miniszterelnök maga is mint jövendőbeli minisztertársát emlegette Szűcs Gábort.

S a leendő miniszternek annyi a jóbarátja, hogy alig győz kezet fogni és kocczintani velök. Az asszonyok ölelgetik a feleségét és hizelegnek neki:

— Milyen kedves vagy Nellike, hogy haza jöttél közénk. Úgy örülünk, hogy az uradat is megismerhettük. Milyen nagy ész!

A hű feleség egészen boldog lett volna, a mint igy ura dicsőségét hallja zengeni mindenfelől, csak a fia miatt ne kellett volna aggódnia. Mikor szeptemberben visszatértek a fővárosba, újabb gyötrelem várt rá. Azt mondta Gábor:

— Ezzel a fiúval csinálni kell valamit. Nem tűrhetem magam mellett örökké ezt a durczás arczot.

— De hát, édes Istenem, Gábor, mit csináljunk? — szólt az asszony szivszorongva.

— Be kell adni megint valami intézetbe, — mondta a férje haragosan. — Itthon nem boldogulunk vele. Te nagyon elkényeztetted. Eltűröd makranczoskodását, takargatod a rosz hajlamait.

Az asszony sóhajtott. Hát újra elragadják tőle a fiát? Alig volt itthon pár hónapig s már oda kell adni ismét. Idegenekre bizni, a kikben nincs a fiú iránt semmi jóindulat, semmi részvét, semmi szeretet. De nem mert ellenkezni. Nem merte az urát megharagitni. Hiszen Gábor legjobban tudja, mi válik a fiú javára.

Aztán, úgy, úgy, jobb is, ha nincs itthon. Nem kell szüntelen remegni, hogy baj lesz s egyszer kitör Elekből a lappangó ellenséges indulat. Ha hetenként csak egyszer, vasárnap jön haza, kevesebb alkalom lesz a surlódásra és végre, a mint nagyobb lesz, okosabb is lesz.

A fiú sem ellenkezett. Úgy látszott nem esik nehezére megválni a szülői háztól. Neki mindegy volt, bárhová viszik, csak hazulról távozhasson, itthon gyűlöletessé vált már neki az élet. Anyját sajnálta, de hiszen nem tud rajta segitni s ha távol lesz, legalább nem látja szenvedését és lealázását.

Az intézet a hová most vitte mostoha atyja Eleket, nem a régi volt. Azzal nem volt megelégedve Szűcs Gábor. Ott csak finnyás úrfiakat nevelnek; olyan hely kell ennek a fiúnak, a hol keményebben bánnak vele. Valami javító intézetféle. Hallotta a hirét Szűcs Gábor a Hajdu Bertalan intézetének, a hová rakonczátlan gyerekeket szoktak beadni, a kikkel már senki sem bir: ott megzaboláz zákőket. No, ez épen kitünő hely lesz Eleknek, itt megtanítják keztyűbe dudálni. Azt mondják, hogy nincs az a makacs fiú, a ki a Hajdu Bertalan úr keze alatt be ne adná a derekát.

— Csak szigorúan tessék fogni, — figyelmeztette az igazgatót Szűcs Gábor; — kérem, csak szigorúan. Az a kivánságunk.

Az igazgató, egy sárga képű, ősz szakállú, mogorva ember, megnyugtatta a nagyságos képviselő urat, hogy abban nem lesz hiány. Az ő pædagogiai nézetei nem olyanok, mint a kollégáké. Ő még a régi világból való ember. A mit a modernek akarnak, az ostobaság. Fenyíték nélkül nincs nevelés. Nála nem puhítják el a növendékeket. A ki innen kikerül, az mind edzett férfi lesz.

Nem igen látszott ugyan meg rajtok. A kiket látott Szűcs Gábor, azok olyan sápadt, elcsigázott, szomorú fiúk voltak; de bizonyára a lelki edzést értette az igazgató úr. Különben nem is ért rá Szűcs Gábor, hogy sokat gondolkozzék ezen a dolgon; neki fontosabb dolgok voltak: az ország dolga. A képviselőház a napokban elkezdi üléseit. A költségvetés tárgyalásánál valami nagyszabású beszédet kell mondania s az minden idejét elfoglalja.

Rekedt, rikácsoló hangon beszélt az igazgató s kiloccsantotta mérgét a modern kollegákra, kik czifrán fölszerelt tantermekkel, kitömött baglyokkal, spirituszba rakott gyikokkal és holmi szemfényvesztő ásványgyüjteményekkel elvakítják az ostoba szülőket. Nála nincs semmi, tessék körülnézni, nincs itt semmi, ő a növendékeire nem ilyen svihák eszközökkel akar hatni. A koplaltatás hathatósabb eszköz, mint minden gyüjtemény. Szeretné ő látni azt a fiút, a ki ő nála rá nem fanyarodik a tanulásra.

Valóban nem volt ott semmi, csak a puszta falak s a porlepte ócska rozzant padok, melyeket valami iskolából kimustráltak s úgy kerülhettek liczitáczión ide, ezekbe a sötét, szomorú odúkba, a hol Hajdu Bertalan úr egy tuczat szerencsétlen fiún gyakorolta a nádpálcza segitségével pædagógiai elveit.

A hová nézett az ember, mindenütt — a Hajdu Bertalan úr szavaival élve — spártai egyszerüséget látott. Más ember azt mondta volna, mocskosságot és elhagyottságot. De Szűcs Gábor nem ért rá, hogy sokat nézegessen és fontolgasson. Aztán hiszen neki sem volt különb dolga gyerek korában. A fő az, hogy Elek szigorú kézbe kerüljön s ez az epés férfi arravaló embernek látszott. (Folyt. köv.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

V.

Gajnula-babaja faluja.

A hajnali köd sürű, fehér hullámokban suhant tova a Szyr-Darja fölött, beszürődött a túlsó part sürű nádasába s valósággal félig áttetsző, párás függönnyel takarta el azt. A pitymallat szellője könnyedén kifodrozta a viz szinét, megimbolygatta a magas cserjést, belekapaszkodott a pusztai kirgiz lovak hosszú és bozontos söréinyébe, fölkapta a kialudt tüzek könnyü hamuját, és beférkőzött az alvó szekeresek melegen bélelt, tarka köntösei alá.

Kaszatkin mikor fölébredt, talpra ugrott, egyet nyújtózott, és rendbehozta a tarisznyáját, meg a vadászholmiját. Alfa vagy kettőt ásított, rámordult egy csupaszfarkú és töröttlábú kirgiz kutyára, mely valamelyik sátor alól pislogott felé, azután elkezdte csóválni a farkát, türelmetlenül kérdő pillantásokat vetve a gazdájára.

Egyszerre fölbukkant a ködös messzeségből a nap aranyos korongja, hamarosan fölmelegitette a levegőt, s a köd perczről perczre áttetszőbbé vált, mig végre szétfoszlott és teljesen eltünt.

A tulsó parton emberek, állatok és szekerek sürü tömege látszott: ott is várták már a kompot, miután szintén lobogó tüzek mellett melegedve töltötték el az éjszakát.

Kaszatkin a vállára vette kétcsövü puskáját, leszaladt a lejtőn, keresztülugrott a komp alacsony korlátján és odaállott a kormányhoz, a hol egy kis szabad térség volt.

— Vadászni készülsz? — kérdezte tőle régi ösmerőse, a szélesvállú tatár Nurmed, a ki a kompnak a járását igazgatta.

— Igen, átnézek a kiöntésekbe, de lehet, hogy messzebbre is elkerülök, — felelt Mihajlovics Péter.

— Éjszakára nem jösz vissza?

— Allah tudja; lehet, hogy egyáltalában visszsza se kerülök többé.

— Hogy-hogy? — a tatár fürkésző pillantást vetett a vadász szomorú ábrázatára. — Hogy-hogy nem jösz vissza?

— Hát tudhatja-e az ember a sorsát? Sok minden érheti ám az embert?

— De hát mi van veled? Valami bánatod van, vagy mi!?

— Miért?

— Nem olyan vagy, a minőnek az előtt megszoktalak látni.

— Nem is úgy van most, mint volt régen!

— Bizony, minden megváltozik. A tulsó parton menj el aztán az én tanyámra; ott ihatol teát, kapsz forró lepényt, kumiszt és tejfelt: tegnap kaptam Aszlankinból. Nos, elmégy, úgy-e.

— Elmegyek, amúgy se' nagyon sietős a dolgom.

— A magad ura vagy, és nem ül a nyakadon senki... Héjh, ott a jobb evezőnél, feküdjetek neki jobban,... még jobban no!

— Jaj-jaj-jaj-jaj-! nyögtek a jobb evezőnél azok, a kik jobban neki feküdtek.

— Tegnap is úgy elbámészkodtak! Én nem voltam itt, és rávitték a kompot ott arra a zátonyra ni; bele tellett három óra, míg elszabadultak.

— Erős sodra van az árnak, — jegyezte meg Kaszatkin közömbösen.

— Ha ott messze össze akadsz valahol Gajnula-babajával, mondd meg neki, hogy: Nurmed köszönti, boldogságot és sok, sok marhát kiván a házának. Derék egy öreg ez a Gajnula, és mindig megemlékeszik rólam. De el ne felejtsed ám!

— Nem felejtem el; ha látom, mindent elmondok neki.

— Van neki egy tarka csikaja... Ne olyan hirtelen,... lassabban no, mert bezúzod az oldalát, magad felé húzzad!... úgy ni! — No még!... No csak még!... Megállj. Kösd oda jól! — vezényelte erélyesen Nurmed, mikor a komp csengő vasoldalaival végigsúrolta a kikötő nádból készült ütközőit.

Elkezdődött a rendetlen és zajos kirakodás; legjobban lármáztak és legizgatottabbak voltak a bokharai zsidó kereskedők, a kik siettek elfoglalni a kompot, még mielőtt a fedélzete megtisztult volna.

— Vágj oda a korbácscsal ezeknek a kutyáknak a pofájára! Mit rohannak, mint az őrültek?! — tüzeskedett Nurmed, és megfenyegette őket az öklével.

Kaszatkin kilépett a partra, fölszaladt a gyalogösvény mellett a meredek lejtőn, s odament Nurmed két hegyesvégű, méhkashoz hasonló kis sátrához, a hol már várta az igért tejfölös tea és az Aszlankin falujából való kumisz. Alfa vidáman ugrándozott és futkosott előtte; jól tudta, hogy reá is várakozik nem egy jó falat.

Csudálatosan szép volt a sürű nádas, mikor Kaszatkin, Nurmed vendégszerető sátorában derekasan bereggelizve, a part mellől neki indult az érintetlen s a tropikus dzsungelekre emlékeztető szinte ősi sürűségnek. A merre csak a szeme ellátott, mindenütt az óriási száraknak szinte áthatolhatatlan és sürű rengetege tárult elé: a bozontos seprűcskék magosan imbolyogtak, és élesen rajzolódtak le a párás hajnali levegő kékes hátterén; valósággal mint egy-egy tükördarab ragyogott és csillogott a kiöntések nyugodt felülete; a lábai belesüppedtek a mocsaras tisztások puha mohájába; s minden pillanatban a legkülönfélébb és ragyogó szinekben pompázó madarak ezrei röppentek föl a lábai alatt, s mérhetetlen magasba emelkedve eltüntek a levegő végtelenségében, vagy elvonulva a sürüség fölött, más, nyugalmas helyre szálltak.

A sürüségben hirtelen egy vaddisznó ugrott föl a malaczaival együtt, felbőszülve Alfán, mely utóbbira közeledett felé; de a mint megpillantotta a vadász vöröses-barna ingét, hanyatt-homlok rohant tova a zsombékok közt, és menekült röfögő és sivitozó családjával együtt. Egy pillanatra előbukkant a pusztai farkas bajuszos pofája, de a következőben ismét eltünt; mint valami csillogó aczélrugó, kigyó siklott át Kaszatkin lába előtt az ösvényen és sziszegve, nyelvét öltögetve fúrta bele magát a mohába... Pszt!... Alfa megállt mint a czövek.

— Vigyázz! — suttogta Kaszatkin alig hallhatóan, s a ravaszt tartva, ne hogy nagyot csattanjon, óvatosan fölhúzta a kakast.

Szárnyaival csapkodva, hatalmas fáczánkakas szállott föl előtte, s fényes pontként ragyogott a napsugárban.

A lövés kékes füstje egy pillanatra eltakarta őt szem elől, a szellő fölkapta a rezgő füstszalagot, és fölkapott néhány tarka tollat is, a meglőtt madár pedig egyet kettőt bukfenczezve, mint a kő hullott bele egyenesen a sürüségbe, miközben hosszú farka még hosszabbnak látszott.

Alig hogy a vadász újra megtöltötte a fegyverét, alig hogy Alfa elhozta az elejtett vadat, jobbról is balról is fölhangzott a szárnyak csattogása, és valósággal mint a rakéták, úgy szálltak föl a nádból a gyönyörüséges madarak.

Durr! Durr! — hallatszott egyre-másra a nádasban, s a szellő messzire elvitte ezeknek a lövéseknek a zaját, elvitte abba a kis faluba is, mely ezidőszerint ott a kiöntések mellett ütött tanyát, s a hol egy aggodó kirgiz asszony feszülten figyelt a szokatlan hangokra, s egy pillanatra a mozsarat is letette, a melyben otromba fatörővel zúzogatta a kölest.

Ezalatt Kaszatkin egyre lövöldözött, és ebben a pillanatban a puskáján, és pompásan idomitott kutyáján kívül a világon minden egyébről megfeledkezett. Elfeledkezett arról a jelenetről ott az ablak alatt, elfeledkezett a vén tüzérnél lefolyt preferánszról, el arról a jövevény ficsúrról, sőt el még magáról Natasáról is. Igen, elfeledkezett, de még sem egészen: lám éppen ebben a pillanatban megint eszébe jutott minden, egyszerre minden, összeszorult a szive, reszketni kezdett a keze, s elsült bizonytalanul fölkapott fegyvere, mely azonban ezúttal teljesen eredménytelenül rázkódtatta meg a levegőt.

Magosra fölkapaszkodott már a nap, s épen a feje fölött állva, izzóan tüzött le a sürű bozót

tetejére. Kaszatkin elfáradt, leült a zsombékra, levette a sipkáját és kendőjével megtörölte izzadt homlokát.

— Enni szeretnél? Hm?... csak várj szépen: nem sokára beérünk a faluba ott majd kapsz egy pár jó darab csontot, — szólt megczirógatva Alfát, mely gyöngéd szeretettel simult oda hozzá.

— Mit nyöszörögsz, mit hizelkedel?... ki van ott? — Kaszatkin gyanakvólag nézett körül. Végre tisztába jött vele, hogy a kutya nyugtalankodik, és látta a mint sima szőre, különösen a nyakán elkezdett égnek állani, s nyöszörgéséből majd a félelem, majd a boszúság hangjai voltak kiérezhetők.

A nádszálak rácsozatán keresztül, két kerek, sárga szem merően bámult Kaszatkinra. Alig

Gajnula-babaja faluja.

húsz lépés választotta el őt ezektől a félelmes szemektől.

Kaszatkin összerezzent, s bármennyire hozzá volt is szokva az ilyen találkozásokhoz, mégis hideg borzongás járta át minden tagját.

Egy pillanatra sem tévesztve szem elől a rettenetes ellenséget, kitapogatta zsebében a gömbölyü ólomgolyókat, és óvatosan megtöltötte a fegyverének mindkét csövét. Lassan fölemelkedett a zsombékról, fél térdre ereszkedett és szinte leült a földre.

— Alfa, csöndesen! Maradj már békén! — suttogta halkan a kutyájának, mely folyton fészkelődött, s igy félő volt, hogy éppen a legkritikusabb pillanatban meg találja lökni a gazdája kezét.

A rettenetes szemek egyszerre eltüntek. Csak a nádnak halk zizegése hallatszott azon a helyen, és a magas nádszállak gyanús imbolyogása látszott, még pedig éppen nem abban az irányban, a melyben a puszta felől szálló szellő imbolygatta őket.

«Mi az ördög ez!? — csodálkozott Kaszatkin. — Ravaszkodol pajtás, de ösmerjük ám már minden fogásodat!»

Mozdulatlanul ott marad a helyén, csak óvatosan nézett körül, nem-e jelenik meg a ravasz ellenség valahol jobb- vagy balfelől.

Kaszatkin közel teljes félóráig maradt ebben a helyzetben: a lábai megdagadtak, a térdei elszibbadtak és a szemei könyezni kezdtek a folytonos megerőltetéstől.

— Úgy látszik, elment! — gondolta magában, kissé fölemelkedett s kinyújtva fáradt tagjait, megint leült a zsombékra.

Alfa szinten megnyugodott, sőt már volt bátorsága egy-egy pillanatra el is távozni a gazdája oldala mellől.

Kaszatkin derekasan megéhezett és elindult abban az irányban, a melyben a félreeső falu sátrai voltak. Óvatosan, körültekintéssel ment előre: nem ugrik-é elő valahonnan a rettegett ellenség? — és vagy másfél órai erős gyaloglás után egy tisztásra ért, a hol a kiöntés kanyargó partján néhány kirgiz sátor állott.

— Jaj-jaj! — sikoltott föl éktelenül egy piros orczájú kirgiz leány és elbújt egy nádkupacz mögé. Egészen mezitelen volt, s egy görbe tűvel foltozgatta kékes gyapjú ingét.

— Jó egészséget! — üdvözölte az az asszony, a ki a kölest törte a mozsárban.

— Honnan hozott ide Allah! — szólt rá egy nagyon, nagyon öreg kirgiz, a kinek egészen sárga volt a szakála, és sötét fahéj szinü az ábrázata, s a ki a mellett annyira sovány volt, hogy az ember azt hitte volna, hogy a bőre alatt minden legkisebb csontocskáját bátran megolvashatja.

— A nádasból jövök! — felelt Kaszatkin. — A próféta áldása legyen veled, Asik Mullah! — üdvözölte az öreget és megszoritotta felé nyújtott kezét.

Ez az öreg, a Gajnula apja volt, a kinek Kaszatkin üzenetet hozott Nurmedtől, a révésztől.

— Sok szép madarat lőttél, — mondotta Asik Mullah, rámutatva a vadász tarisznyájára, mely tele volt aggatva vaddal.

— Igen, sőt csaknem olyasvalamit is lőttem, a mitől magam se igen maradtam volna épen, — mondotta Kaszatkin, és leült egy szőnyegre a vén kirgiz mellé.

— A fáczánok folyton szaporodnak, — jegyezte meg egy fiatalabb kirgiz, a ki egészen váratlanül bukkant elő az egyik sátorból.

— Inkább a szárazabb helyeken jártam, és más madarat bizony nem is igen láttam.

— Hát aztán mi az, a mit csaknem lőttél? — kérdezte az öreg.

— Tigris, öreg, tigris. Nesztelenül odasompolygott a közelembe, még egy pillanat, és el vagyok veszve; de szerencsére a kutyám megszimatolta, és igy előkészülhettem a támadásra.

— Okos állat a te kutyád, — jegyezte meg Asik Mullah, és megczirógatta Alfát. — Nem olyan, mint a mieink,... ezek buták, és nem értenek semmihez sem.

— Nos, és a tigris? — kérdezte kiváncsian egy másik kirgiz.

— Elment.

— No lásd, Allah megoltalmazott, különben úgy jártál volna, mint a múlt esztendőben. Emlékszel?

— Hogy ne emlékezném! Hát Gajnula hol van? — kérdezte Kaszatkin az öregtől.

— Künn jár a pusztán, arra, a merre a mérges kutak vannak. A tevéket legelteti, a nyájaink is ott legelésznek, meg a gyerekek is vele mentek. Éjszakára majd közelébb tereli őket. Te itt hálsz úgy-e?

— Hát hol máshol? Csak nem megyek vissza Csinazba!

— No persze.

Kaszatkin kissé kifújta magát, ledobott magáról minden fölöslegeset, s egy ingben lehevert a szőnyegre az ebédet várni.

Nem sokára föltálalták az ebédet. Lapos faedényekben odaraktak a vendég elé apróra vágott bárányhúsból készült becsináltat, metéltet és kumiszt. Az egész társaság összeverődött és körülülte a tálakat: a férfiak mindjárt az ételek mellé, a díszhelyekre kerültek, valamivel hátrább az asszonyok ültek, a gyerekek még egészen félre szorultak, a minden oldalról összeseregló kutyákkal együtt, melyek türelmetlenül várták, hogy mikor vetnek oda nekik egy-egy izletes falat húst, és mikor bocsátják teljesen rendelkezésükre a tálakat, a metélt és más egyéb enniválók maradékaival. Az a piros orczájú leány, egyáltalában nem is ült le, hanem folyton sürgött-forgott a tűz körül, hol bement a sátorba, hol megint kijött belőle, majd meg valami ércz edényekkel zörgött, szóval háziasszonyoskodott, a miért az öreg Asik Mullah folytonos dicséretekkel halmozta el.

Ebéd után lehevertek és aludtak egész estig-

Mélyen aludt Kaszatkin, és mélyen aludt, s álmában nyöszörgött mellette a kutyája, Alfa. Mint valami múmia, mozdulatlanúl feküdt a hátán az öreg Asik. Mindenki aludt... csak a könnyed pusztai szellő lengett a szunyadó falu fölött, s meg-meglibegtette a sátrak közt száradni kiakasztott tarka rongyokat.

Egyszerre megint két kerek és sárga szem pislogott elő a nád széléről, majd ismét eltünt; a következő pillanatban egy másik helyen bukkant föl egy fehér pofaszakállal övezett kerek ábrázat; utána egy, hüvelyknyi karmokkal fölfegyverzett láb tünt elő, a mely olyan módon volt fölemelve, mint a macskáé, mely a szoba szögletében őrt áll egy-egy repedés előtt, a mely számítása szerint a szürke kis egérnek elő kell bukkania, vagy mint a vadászkutyáé, a mikor a zsombékosban megüti orrát a lopva menekülő vad szimatja s megáll, mint a czövek; úgy állt ott a tigris is teljes készenlétben, hogy rávesse magát pusztulásra szánt áldozatára.

A következő pillanatban irtózatos gyermekordítás riasztotta föl álmából az egész falut; megzörrent a nád a csikos vadállat hatalmas ugrásától, a gyermekek közül pedig hiányzott egy, a legnagyobb, a ki kissé messzebb talált menni a sátraktól s egy a nád szélén magában álló cserje árnyékában aludt.

— Ime, ez már a harmadik!... — ordított föl zokogva egy éltesebb kirgiz asszony, mikor a rémülettől kissé magukhoz tértek, és a tigris által okozott zűrzavar is kissé lecsillapult.

— Most két hete, hogy ideköltöztek ezek az istentelenek, és azóta nem hagynak békét, — mondotta egy fiatal kirgiz, a ki erősen hadonászott a kezeivel és rauszitotta a nádasra a falu összes kutyáit.

— De hát mért nem üzentétek meg a dolgot Csinazba? — szólt oda Kaszatkin a fiatal kirgiznek. — Tüstént fölkerekedtünk volna s mindent megpróbáltunk volna, hogy megszabadítsunk benneteket ettől a kellemetlen szomszédságtól. Hányan vannak most ezen a vidéken?

— Ketten; egy pár. A nőstény inkább a gyermekekre áhitozik, úgy látszik még kicsinyei vannak; a mi embereink egyszer a nyáj közelében láttak közülük nehányat settenkedni; de a hím olyan hatalmas, a minőt még nem is igen láttunk, — felelt a kirgiz. — Úgy látszik, most a hím tett nálunk látogatást.

— Alkalmasint én is ezzel találkoztam ma, mikor a sós kiöntések mentén jártam; az is olyan hatalmas volt.

— Vitt az már el lovat is innen, tudod, akkor, mikor én benn jártam nálad Csinazban,... akkor még kissé beteg voltál.

— Igen, igen emlékezem.

— Két tevét is elhurczolt, Baitakot meg a csipőjén marta össze, úgy, hogy belehalt szegény. Sőt még magát Gajnulát is majd hogy föl nem falta egyszer, Allah a megmondhatója, hogy menekült meg.

— Máskor az ilyet tüstént tudtul kell ám adni; most, hogy egyszer jól laktak itt nálatok, Isten a megmondhatója, hogy micsoda kárt fognak még okozni.

— Gajnula maga akart bemenni hozzád, de tudj' Isten, miért meggondolta a dolgot, és a legközelebbi vásár napjára halasztotta.

— Jó, jó, — csillapította őket Kaszatkin, — lehet, hogy most majd elbánunk vele; a bőre az enyém, a kormányzó jutalomdíja meg a tiétek.

Egy darabig még bánkódtak a történtek fölött, azután megnyugodtak. Estére, alig hogy a nap leszállott és piros korongja eltünt a nádas mögött, mely mint valami kék szalag húzódott végig a szemhatáron, a puszta felől a távolból birkabőgés, lónyerítés és a tevék átható, éles kiáltásai hallatszottak; Gajnula és a legényei hajtották a nyájat a karámba. A sátrakból mind előkerültek az asszonyok; kék ingben fehér turbánnal, s mindeniküknek valami furcsa edényféle volt a kezében, — várták a kanczákat, hogy megfejjék őket. (Folyt. köv.)

A **Franklin-Társulat** kiadásában Budapesten (IV., egyetem-utcza 4. sz.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

BÁRÓ KEMÉNY ZSIGMOND ÖSSZES MŰVEI.

Közrebocsátja **Gyulai Pál.**

I. II. KÖTET.

GYULAI PÁL.

REGÉNY ÖT RÉSZBEN.

Első kötet I—III. rész. Második kötet IV—V. rész.

Ára a két kötetnek füzve 9 K, vászonkötésben 12 K.

III. KÖTET.

FÉRJ ÉS NŐ.

REGÉNY KÉT RÉSZBEN.

Ára füzve 4 K, vászonkötésben 6 K.

IV. V. KÖTET.

BESZÉLYEK ÉS REGÉNYTÖREDÉKEK.

1. kötet. A szív örvényei. — Ködképek a kedély láthatárán.
2. kötet. Két boldog. — Szerelem és hiúság. — Alhikmet, a vén törpe — Erény és illem. — Regénytöredékek: Izabella királyné és a remete. — Élet és ábránd. — A szerelem élete.

Ára a két kötetnek füzve 9 K, vászonkötésben 12 K.

VI. KÖTET.

ÖZVEGY ÉS LEÁNYA.

REGÉNY HÁROM RÉSZBEN.

Ára füzve 5 K, vászonkötésben 7 K.

VII. KÖTET. A RAJONGÓK.

REGÉNY NÉGY RÉSZBEN.

Ára füzve 6 K, vászonköt. 8 K.

VIII. KÖTET. ZORD IDŐ.

REGÉNY HÁROM RÉSZBEN.

Ára füzve 6 K, vászonköt. 8 K.

A nyolcz kötetből álló gyüjtemény ára díszes vászonk. 53 K.

Báró Kemény Zsigmond összes műveinek első csoportja, a mely összes regényeit egy pár töredék kíséretében tartalmazza, ezen 8 kötetben be van fejezve. A második csoportban történelmi és irodalmi tanulmányai fognak megjelenni, a harmadikban politikai röpiratai és hirlapi czikkeiből mindaz, a minek maradandóbb értéke van, vagy a kor jellemzésére nézve érdekes.

VESZTETT BOLDOGSÁG.

VERSES REGÉNY.

Irta: **ERDÉLYI ZOLTÁN.**

Az Akadémia által a Nádasdy-féle 100 aranyas díjjal jutalmazott pályamű,

Neogrády Antal rajzaival.

Második kiadás. Nagy nyolczadrét alakban.

Ára díszkötésben 6 korona.

Idegen költők műfordításai.

LESSING G. E.

BÖLCS NÁTHÁN.

Drámai költemény.

Forditotta **Zichy Antal.**

Ára díszkötésben K 4.—

NÉGY OROSZ KÖLTŐ.

Puskin Sándor, Lermontov M. Nyekrasszov A. M., gr. Tolstoj K. E.

Ford. **Szabó Endre.**

Ára amateurkötésben K 6.—

NALA ÉS DAMAJÁNTI.

Hindu rege a Mahá-Bháratából.

Szanszkritből forditotta

Fiók Károly.

Ára vászonkötésben K 3.—

GOETHE.

AZ IFJU WERTHER KESERVEI.

Forditotta **Bajza Jenő.**

Ára vászonkötésben K 4.80.

KALIDASZA.

SAKUNTALA.

Hindu dráma.

Forditotta **Fiók Károly.**

Ára vászonkötésben K 4.—

LESSING G. E.

BARNHELMI MINNA.

Vigjáték 5 felvonásban.

Forditotta

Kazinczy Ferencz.

12 képpel Chodowieckitől.

Ára díszkötésben K 4.80

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Szépség! Az összes szépítőszereket föltülmulja a 9656 **Sirène-Crême.**

Artalmatlan szer szeplő, májfolt, bőrhámlás, pörsenés, pattanás, bőratkák, az arczbőr vörössége, rovarok csipése és általában a bőr minden fájdalmas bántalma ellen; a ránczokat elsimitja. Tégely 3 korona. Hozzá a

Sirène-Poudre fehér, rózsa és créme színben 3 korona és a

Sirène-Crême-szappan 1 drb 1 korona 20 fillér, egy doboz á 3 drb 3 korona.

Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára Király-utcza 12 és

Lueff Sándor illatszerésznél, IV., Váczi-utcza 9. **Egészség!**

Dr. Lengiel Frigyes nyirfabalzsama

fölülmulhatlan jó hatással bir az arczbőr szépítésére. Ezen balzsam éjjelen át majdnem észrevétlenül válaszija le a pikkelyeket, miáltal a bőr megszabadul a legtöbb tisztátlanságtól, mint mindennemü **foltoktól, bőratkáktól, szeplőtől, orrvörösségtől** stb. A bőr simává, puhává válik és fehér lesz. Csodahatásunak mondható ezen balzsam hatása a bőrfelület gyors helyreállitására nézve, különösen pedig himlők után.

Egy korsó ára 3 korona. 9814

Dr. Lengiel benzoë-szappana

a legenyhébb és leghasznosabb bőrápoló szer. **Egy darab ára 1 korona 20 fillér.**

Raktáron az összes nagyobb gyógyszertárakban.

Főraktár Magyarország részére

Török József gyógyszertára,

Budapest, Király-u. 12 és Andrássy-ut 29.

FÖLDES-féle MARGIT-CRÊME 9353

gyorsan és biztosan ható szer szeplő, máj- és bőrfoltok, kiütések, pattanások és mindennemü bőrbaj ellen. **Rögtön hat.**

Zsirtalan. Artalmatlan. Kapható mindenütt.

Ára 1 korona.

Készíti: Gutori FÖLDES KELEMEN

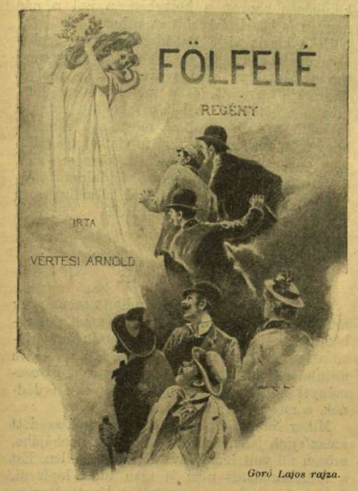
gyógyszerész Aradon.

Főraktár: **Török József** gyógytárában **Budapesten.**

A közönség megtévesztését czélzó utánzatoktól óvakodjunk.

MATTONI-FÉLE GIESSHUBLER

TERMÉSZETES SAVANYÚ-KÚT

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

Miután mostohafiát ilyen jól elhelyezte Szűcs Gábor, megnyugtatva és kellemes hangulatban távozott a jeles intézet igazgatójától. A fiú most már jó ideig nem fog alkalmatlankodni neki otthon és Szűcs Gábor egészen országos gondjainak szentelheti magát.

A mint kifelé haladt, az egyik üres tanteremben egy nagybajuszú kis embert látott, a ki épen czeruzát faragott.

— Nini, te vagy az, Ferkó? Mit csinálsz itt?

A kis ember letette kezéből a czeruzát s a tollkést és némi zavarral közeledett. Meglátszott rajta, hogy nem tudja, mit csináljon.

— Én vagyok, igenis, én vagyok, — dadogta.

Szűcs Gábor kezét nyujtotta feléje:

— Régóta nem láttalak.

— Bizony régóta, régóta, — ismételte a kis ember.

De nem igen látszott rajta, hogy örülne a találkozásnak s kezét is csak olyan félve nyujtotta, mintha csupán azért nyujtaná, hogy meg ne bántsa ezt a nagy urat.

Szűcs Gábort nagyon jó kedvre derítette hajdani barátjának ez a zavarodott viselkedése.

— Mi a ménkű, kezet sem nyujtasz? — szólt nevetve.

A kis ember még jobban megzavarodott:

— Kérem, kérem...

Nem tudta, hogy tenek szólítsa-e még. Most már olyan nagy úr ez a Gábor. És különben is... igen, különben is... De hogy mondja meg azt az ember? Könnyű az embernek akármit gondolni, mig távol van, de igy szemtőlszembe... Kis Ferkó egészen elvörösödött.

De Szűcs Gábor oly barátságosan rázta meg a kezét s annyi jókedvben és bajban együtt eltöltött napok emlékezete elevenedett meg egyszerre a Kis Ferkó agyában, hogy nem birt tovább haragudni a régi pajtására. Ez a Gábor mégis csak jó fiú, nem rátartó, nem gőgös, megismeri a régi barátait.

— Szép tőled, Gábor, hogy nem veted meg az ilyenfajta szegény legényt.

— Szűcs Gábor rá tette a kezét a kis ember vállára:

— Ne oktondiskodj Ferkó. Hát nem voltunk mi mindig jó czimborák?

— Hiszen azok voltunk, Gábor, azok; de az idő változik...

Nem tudta, folytassa-e. Eszébe jutott, hogy bezzeg négy éve, hogy szidta ő is Szűcs Gábort. Milyen kész lett volna megkövezni. És most isten tudja, mintha elpárolgott volna minden haragja. Mintha más színben látna mindent. Ki tudja, hogy volt, mint volt az a dolog. Hátha nem is olyan vétkes Gábor, mint gondolták? Az a szerencsétlen leány nagyon föllengző volt, nagyon büszke és indulatos, attól minden kitelhetett elkeseredésében. Talán nem is volt rá oka. Egy pár hizelgő szó nem a világ. Az embernek néha eljár a szája. Még egy csók sem sokkal több, mintha zálogosdiban kapná az ember. Fiatalság bolondság. Nem kell azért mindjárt a kútba ugrani.

— De csöndes lettél, Ferkó, — szólt Szűcs Gábor. — Beszélj már most magadról. Hogy kerültél ide?

— Hogy kerültem? — sóhajtott Kis Ferkó. — Annak nagy sora van. Megúntam a káplánságot és minthogy nem kapok eklézsiát...

— Hát miért nem kapsz?

— Miért? Mert nem ütöm meg a mértéket, azért. Röffel mérik a papjokat. Három helyen is próbálkoztam, mindenütt az volt a baj, hogy ilyen kicsi vagyok. Hát tehetek én arról, hogy az Úristen nem teremtett Góliátnak?

— Szegény Ferkó, — sajnálkozott rajta Szűcs Gábor.

— Sajnálhatsz is! Az ember káplánkodik, káplánkodik, aztán mikor már szeretne magának valami eklézsiát, azt mondják: jaj, micsoda figura kis emberke, dehogy kell nekünk papnak, dehogy kell. Ez az én szerencsétlenségem, Gábor. Azt mondják rám: ki se látszik a prédikáló székből. No hát megmutatom, nem próbálgatom tovább. Pestre jöttem és tanár leszek. Az inkább nekem való.

— Most itt tanítasz?

— Itt. Tudod, kező ember oda megy, a hol épen helyet kap.

Kissé restelkedve mondta, mintha mentegetőzni akart volna; de Szűcs Gábor nem vette észre vagy úgy tett, mintha nem venné észre.

— Úgy látom, nagyon kiváló, komoly intézet, — mondta Szűcs Gábor; — az igazgató nagyon tiszteletreméltó, tudós férfinak látszik.

Kis Ferkó csak ümmögött. Nem illik, hogy leszólja azt az iskolát, a hol kenyeret kapott.

— Én is ide hoztam a fiamat, — folytatta Szűcs Gábor.

— A fiadat?

— No, a mostoha fiamat, Abády Eleket.

— Ide hoztad? Hm, hm.

Nem mondhatta, hogy vidd innen, ez itt pokol szegény gyerekeknek; de föltette magában, hogy gondja lesz arra a fiúra, nem engedi, hogy kinozzák s a tudományokban buzgó segitő mentora lesz.

Hát csak erősen megszorongatta a barátja kezét:

— Bizd rám Gábor. Csak bizd rám. Gondját fogom viselni.

Nyílt az ajtó és egy kis sápadt fiú tipegett be félénken:

— Tanár úr, kérem.

— Mindjárt, fiam, mindjárt, — szólt Kis Ferencz.

Szűcs Gábor búcsúzott. Még szeretett volna valamit kérdezni. Valamit, a mire az a Kis Ferencz talán tudott volna felelni. De majd máskor.

Nyájas leereszkedéssel nyujtotta oda kezét:

— Látogass meg, Ferkó, ha ráérsz.

IX.

Kis Ferencz sokáig gondolkozott; elmenjen-e, ne menjen-e? Igen nagy úr már ez a Gábor ő hozzá képest, nem együvé valók már ők. Igaz, hogy nagyon barátságos volt, mikor itt járt az intézetben, meg is hitta szivesen, aztán az ilyen úr, a ki hatalmas férfiakkal, miniszterekkel barátkozik, nagy hasznára lehetne ám ilyen szegény embernek, ha pártfogásába veszi; de tudja isten, Kis Ferencz csak nem bírta rászánni magát, hogy fölkeresse Szűcs Gábor képviselő urat.

Egyik vasárnapról a másikra halasztgatta. Néha már el is indult ünneplő hosszú fekete kabátjában, kesztyűt is húzott; de fele útjáról megint csak visszafordult. Nem teheti. Igazán nem teheti.

Csúnyaság volna, hogy ő oda menjen hizelegni, kezét szorongatni annak az embernek, a kit ő annyira se becsül, mint egy fületlen gombot. Nem bíz ő, nem becsüli.

Mert akárhogy hányja-veti magában, akárhogy próbálgatja mentegetni, mégis csak ez a Szűcs Gábor az oka, hogy Varjas Magda a kútba ölte magát. Ő az oka az egész család pusztulásának. Az öreg tiszteletes úr nyolczvan éves koráig is elélhetett volna, még tovább is, ha az a csapás nem éri.

Együtt élhetnének ma is mindnyájan, boldogságban. Szegény özvegy asszonynak nem kellett volna egyik vejétől a másikhoz vándorolni legkisebbik leányával, busúlásban emészteni magát s úgy halni meg idegen helyen. Annak az árván maradt leánynak sem kellene most így élősködni a rokonoknál.

Hát hiszen igaz, hogy nem eszik panaszos kenyeret. A testvérei is szívesen eltartanák, Mihókné néni meg, a ki most magához vette, csupa jóság; de azért hiába, mégsem az édes anyja az.

A mint ide ért okoskodásában Kis Ferencz, mindjárt az jutott eszébe:

— Ej, ej, meg kellene már látogatni azt a kis lányt.

Noha múlt vasárnap is ott járt, azért megint csak arra felé vette útját. Úgy vélte, hogy hiszen az kötelesség is vagy mi. Hát ki nézzen a leány után, ha nem ő? A testvérei is rá bízták, hogy ha már ő is Pestre megy lakni, hát fölkeresse ám Juliskát.

Föl hát, hogyne keresné föl. Minden vasárnap oda megy és most is, mikor Szűcs Gábor képviselő úrnak a lakása felé indult, mely a Teréz-körúton van, egyszer csak azon veszi észre magát, hogy valahol a József-városban jár a Nagytemplom-utczán, a hol egy kis háza van özvegy Mihóknénak, s a házban barátságosan fütött szoba és uzsonnára teritett asztal.

— Jöjjön, jöjjön már, — fogadta a belépő

fiatal embert nyájas szemrehányással Mihókné.— Hol kószált olyan sokáig? Már azt hittük, hogy el sem jön.

És Juliska is módosan hajtogatja magát:

— No, hát engem nem is tetszik látni?

Jaj, dehogy nem látja. Hiszen egyebet sem lát szegény jó ember, csak ezt a ragyogó leánykát, a ki csupa élet és csupa jókedv. Egész héten annak a képét látja maga előtt, mialatt abban a zord, hideg, homályos börtönforma intézetben egy csapat nehéz fölfogású s konok indulatú gyereknek tömi a fejébe a latint, a görögöt, a magyart.

Álmában is annak a képe lebeg körülte, rámosolyog és tréfál vele. S Kis Ferencz alig győzi várni, hogy megint vasárnap legyen és színről színre láthassa az ő aranyos kis leányát.

Nem is tudta ő, hogy mit csinálna, ha sokáig nem láthatná. Hiszen tulajdonkép, ha meg kellene vallani, hát kisülne, hogy néminemű — nem csekély része van abban Varjas Juliskának, hogy Kis Ferencz egyszerre beleúnt a hosszú káplánkodásba s feljött ide utána Pestre.

Még eddig ugyan nem igen adott róla magának számot a derék ember, hogy mit is akar. Félig-meddig olyan gondviselő gyám-félének képzelte magát, a kinek vigyázni kell a leányra, de magában gyakran el-elgondolkozott azon, hogy teremtucse ez lenne a neki való helyes kis feleség.

Ez már akkor megfordult elméjében, mikor ott káplánkodott nagytiszteletű Varjas Dániel úr mellett s Juliska alig volt tizenhárom éves. De már akkor is látszott, hogy olyan lesz, mint Magda volt, olyan szép sugár nagy leány. S a szegény tiszteletesné, a ki a szerencsétlen leánya után való nagy búbánatában sem feledkezett meg arról, hogy még egy leánya van, a ki, ha majd felnő, jó lesz Kis Ferencznek.

Legalább elejtett egy pár szót, a miből azt lehetett következtetni. És Kis Ferencz sokszor gondolt a boldogúltnak azokra a szavaira. De teljesen tisztán nem formálódott még ki lelkében ennek a házasságnak a dolga.

Nem lehet még arról beszélni. Egy az, hogy a leány még nagyon fiatal; de meg fontos ám, hogy neki sincs még állása, a miből egy asszonyt el lehetne tartani. Abba még évek telnek s ki tudja, addig mi történik?

Igaz, hogy a leány nagyon vonzódik hozzá, s szemmel látható, hogy örül, ha láthatja. Ez nem olyan büszke, mint Magda volt. Ez nem nézi le az embert azért, hogy félfejjel alacsonyabb s olyan édes mosolygással tekint a szemébe, hogy Kis Ferencz néha azt gondolja, mindjárt kinyilik a mennyország. (Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

Gajnula lóháton jött; leugrott a lováról, otthagyta őt szabadjára az egyik sátor mellett és odalépett Kaszatkinhoz.

— Adjon isten! Köszönöm, hogy eljöttél hozzánk. Magam is épen mostanában készültem be hozzád.

— Tudom, már elmondottak itt mindent.

— Mit, elmondottak, — szólt bele a beszélgetésbe egy öreg kirgiz. — Hiszen a magad szemeivel láttad.

— Amott az asszonyok már nekem is elmondották a történteket, — szólt Gajnula, hátrafelé intve a fejével.

— Épen most a kellő fölszerelés nélkül jöttem el, — szólalt meg Kaszatkin, nem igen volt időm a készülődésre, de meg nem is gondoltam, hogy azok a bestiák itt, ti felétek járnak, azt hittem, hogy Csircsik körül tartózkodnak.

— Ezek onnan alulról jöttek, láttam a nyomaikat a nádasokban, ott a mérges kutak körül; még künn a pusztán is jártak, nem nagy darabot, de jártak. Mikor megláttuk a nyomaikat a pusztán, alig akartunk hinni a szemeinknek...

— Te pedig intézd el nekem most a következőket, — szakította félbe Kaszatkin.

— De ülj le előbb, evés közben aztán beszélhetsz, — szólalt meg az öreg és odaintette a pásztorokat meg a vendégét, a szőnyegre rakott tálak mellé.

— Az is igaz... no ülj le hát te is, pajtás. Valamennyien leültek.

— Küldj el valakit Csinazba Babadzsákhoz, — folytatta Kaszatkin.

— Ahhoz, a ki ott a piacz táján lakik?

— Igen, ahhoz.

— Tehát küldj el Babadzsákhoz, és üzenj meg neki mindent, a mit csak tudsz a tigrisekről; azután értesítsd róla, hogy én már itt vagyok, és hogy magához vevén a fegyvereket, (már ő tudja, hogy minőket) jöjjön azonnal ide. Trubacsenkónak, annak a magas, hórihorgasnak...

— Trubacsenkót is ösmerem.

— Nos, hát akkor annak is mondj el mindent, lehet, hogy ő is eljön. De hozzanak ám magukkal vagy tíz üveg pálinkát.

— Jaj, jaj, az sok ám!

— Meg rumot is... Nem lehetetlen, hogy két hetet is itt töltünk tinálatok; mi a manót is csinálnánk Csinazban?

— És a tigrist mikor fogod megölni?

— Lássuk csak, tegnap volt újhold. Négy-öt nap mulva az éjszakák már világosabbak lesznek, akkor majd a nyakára hágunk valamenyiüknek.

— Vagy ők a tiétekre!

— Vagy tán úgy... a hogy lesz, úgy lesz.

— Allah kezében van minden, sorsát senki se kerülheti el, — felelt az öreg.

— De addig is fekügyünk le aludni, — ajánlotta Gajnula, és be sem várta a választ, nyerget tett a feje alá, lehevert a szőnyegre és szinte egy pillanat alatt elaludt, elaludt úgy, a hogy csak egy kirgiz tudhat aludni, a ki egész napon át őrizte megszámlálhatatlan nyájait.

A szél a puszta felől a folyó felé fújt. Ezt a kedvező alkalmat nem lehetett elszalasztani, hogy minél nagyobb helyet tisztogassanak meg a falu körül és evvel lehetőleg elejét vegyék annak, hogy a tigrisek támadása megismétlődjék.

Nehány asszony égő nádkötegekkel a kezében odament a sürüség szélére és rögtönzött fáklyáit néhányszor jól megcsóválta a feje körül. Kaszatkin előtt valósággal pokolbeli furiáknak látszottak ezek a félig meztelen és félig vad asszonyok, a mint énekelve és orditozva megrohanták a nádast; mindenfelé szétrepültek a szikrák és szinte elboritották az eszeveszetten futkosó asszonyokat, a kutyák ugatva és nagyokat vakkantva rohantak utánuk, a gyermekek ugrándoztak és rakonczátlankodtak, a tevék bután bámulták ezt a furcsa jelenetet, a lovak pedig félénken közelébb búzódtak egymáshoz, és meg-meghorkanva minden pillanatban készen állottak arra, hogy gyarló békóikat eltépve, széjjel szaladjanak. Egyedül a férfiak heverésztek nyugodtan a helyeiken és egykedvüen nézték a pokoli tüzijátékot.

A tűz vérvörös sávokat szórt a sötétkék égre, a melyről erre az időre teljesen eltüntek a fényesen ragyogó csillagok.

Az egész faluban hosszú ideig olyan világos volt, akár csak nappal. A nádasból meg távoli

ordítás hallatszott, a melyből szinte fenyegető hangok voltak kiérezhetők, mintha csak igy szólt volna az a rettenetes fenevad:

— Várjatok csak, czimborák, ti engem akartok fölperzselni; jól van, de még majd beszélünk erről.

Reggel, alighogy a keleti égen a pitymallat első világos csikja megjelent, Gajnula-babaja falujában lóra pattant egy kirgiz, és elvágtatott Csinaz felé, óvatosan nézegetve maga körül, különösen azokon a helyeken, a hol a nád nagyon is közel férkőzött az úthoz.

Ez a kirgiz vitte Babadzsáknak és Trubacsenkónak a meghivást abban a nagyszerű tigrisvadászatban való részvételre, a melyet Kaszatkin tervezett, és a melynek a gondolatába oly görcsösen belekapaszkodott, mint a fuldokló a szalmaszálba, mert azt remélte, hogy ennek a fenevadakkal folytatott veszedelmes küzdelemnek az izgalmai közepette elnémul majd szivének gyötrő fájdalma, mely éles és fájdalmas szúrásokkal időnkint még mindig életjelt adogatott magáról.

VI.

Az ablakok alatt.

Ez alatt Csinazban a megindított események föltartóztathatatlanul követték egymást, és ámbátor Mihajlovics Péter még semminemü értesítést sem kapott a városkából, látnoki szive szüntelenül azt susogta neki, hogy ezek az események korántsem abban az irányban fejlődnek, a mely néki kedvére lehetne.

Mikor Natasa ott a kerités alján lejátszódott amaz éjjeli jelenet után visszatért a szobájába, erősen föl volt háborodva Kaszatkin ellen. Ezt a fölháborodását nem is igen tudta leplezni, úgy, hogy alighogy az asztalhoz lépett, Rovics, a ki állandóan az ajtóra szegzett szemekkel várta a leány visszatértét, tüstént észrevette.

— Miért olyan izgatott? — kérdezte tőle halkan.

— Már hogy ne volnék! — felelt Natasa. — Van rá okom! — tört ki belőle hirtelen, de még idejében magához tért: — «ugyan mért lettem egyszerre ilyen őszinte!» — gondolta magában, és újra kisietett a szobából, hogy kissé magához térjen.

— Hallod-e Natasa, — szólt rá az apja, — de hát csakugyan, mi lelt?

— Miért?! — kérdezte Natasa.

— Egészen sápadt vagy, — mondotta Ivanovna Malanya.

— Eh, hagyjanak békében!...

Natasa gyorsan kiment és becsapta maga után az ajtót.

— Hm!... Értjük már, mindent értünk! — suttogta az adószedő felesége a papné fülébe.

— Nem nehéz megérteni; hiszen egészen világos a dolog, — felelt amaz, szintén suttogva.

— Martinovna Natália mindúntalan itthagy bennünket, nem akar velünk lenni, öregekkel, — jegyezte meg az érdemdús őrnagy, nem minden güny nélkül.

— A meteorok is ilyenek az égen; minél fényesebbek, annál rövidebb ideig tartanak: fölcsillannak és eltünnek, azután megint fölcsillanak és megint eltünnek, — mondotta a szent atya, nem mulaszthatván el ezt a kedvező alkalmat arra, hogy költői hasonlatát érvényesitse.

— Megbolondult! — jelentette ki jó hangosan Ivanovna Malanya és kiment a leánya után.

— Nos, uraim, folytassuk a játékot, — szólalt meg Fedorovics Márton. — Hány ütése van önnek, Nikolajevics Szergej?

— Köszönöm, én már jóllaktam... — felelt amaz teljesen időszerűtlenül. — Jaj, bocsássanak meg. — sietett jóvátenni a hibáját, mikor a vén tüzér kissé elcsodálkozva a szórakozottságán, kérdését megismételte.

— Hm! Értjük már! — szólt oda megint titokban az adószedő felesége a szomszédnőjének.

— Én csak bámulom, bámulom ezt a dolgot! — felelt halkan a papné.

Mind a ketten észrevették a pétervári vendég szórakozottságát s a fejükben tüstént kialakultak ennek a szórakozottságnak az indító okai is.

Fél óra múlva befejezték a játékot, valamennyien fogták a kalapjukat, a vén tüzér buzditására megitták még a Szent János áldását, s elindultak hazafelé. Nikolajevics Szergej valahogyan addig húzta, halasztotta a távozást, hogy az érdemdús őrnagy minden ravasz fondorkodása ellenére is, utolsónak maradt.

Nikolajevics Szergej, mikor elhaladt a Csizsikovék házának a második pitvara előtt, a pitvar párkányára támaszkodva egy homályos alakot vett észre. A nagy sötétség ellenére sem volt nehéz ebben az alakban Natasát fölismernie, mire tüstént közeledni kezdett felé.

— Nem volt alkalmam elbúcsúzni öntől, — szólalt meg, — oly hamar kiment a szobából.

— Nem jól érzem magamat... rettenetesen fáj a fejem... — mondotta Natasa, a ki az első pillanatban vissza akart vonulni a sötét szobába, de isten tudja miért, még sem valósitotta meg ezt a szándékát.

— Az ön fejecskéje nem is régen fájdult meg; sőt én még tán azt a perczet is pontosan tudom, hogy mikor, — mondotta Rovics tréfásan, s odalépve a pitvarhoz, kivülről rákönyökölt a párkányára.

— Nem értem önt.

— No majd elmondom akkor érthetőbben. Önt az a fiatal, és mellékesen megjegyezve, nagyon rokonszenves fiatal ember izgatta föl, a ki az imént katonaruhában ott ült a szegletben, és úgy kerülgette önt, mint a macska a forró kását. Nem igaz tán?

— De hát ön meg mért tartja úgy szemmel az embert? Nem szégyenli magát? — szólt rá Natasa és csaknem sirva fakadt.

Rovics fölkaczagott.

— Martinovna Natália, ön nagyon rosz diplomata! — szólalt meg újra hirtelen. — De hiszen nincsen abban semmi sem, sőt ez még nagyon szép; csak azt mutatja, hogy ön nem tud alakoskodni.

— Menjen aludni, jó éjszakát! — vágott közbe Natasa, és megfordult.

— Várjon még egy pillanatig, — állította meg Nikolajevics Szergej.

— Minek?

— Hadd mondjak el önnek egy szép kis mesét; hallgassa meg szépen, türelmesen, s akkor fogadok önnel, a mibe akar, hogy sokkal nyugodtabban fog aludni menni, mint most, sőt tán épen úgy mint annak előtte, — vidáman és mosolyogva... Nos, meghallgatja?

— Beszéljen.

Natasa leült a párkányra. A pitvarra nyiló ablakok egyike lassan-lassan kinyilott, s kibukkant belőle a vén tüzér fehérszakállú ábrázata, a ki óvatosan kihajolt, egy pillanatra sem eresztvén el az ablakot, nehogy a legkritikusabb perczben elkezdjen nyikorogni, és elárulja a láthatatlan hallgató jelenlétét.

— Valamikor régen, valahol messze, volt egyszer egy nagyon szép leány, — kezdte el Nikolajevics Szergej a meséjét. — Ez a leány nagyon jó, és a mint látszott, nagyon okos is volt... Nos azután, ugyanott volt egy igen derék fiatal ember is, a kivel ketten... hogy is mondjam csak... a kivel nagyon is összeszoktak, sőt tán szerették is egymást: legalább ők azt hitték, hogy szeretik egymást. Soká tartott-e ez a dolog vagy nem, azt én nem tudom, de annyi bizonyos, hogy eddig jól ment minden.» Nem únja a dolgot? Mert ha igen, akkor abbahagyom.

— Csak folytassa, — felelt Natasa eltünődve.

— «Egyszerre, nem tudni honnan, mintha csak az égből pottyant volna le, megjelent egy másik fiatal ember, a ki sokkal kevesebbet ért az elsőnél, ő maga legalább úgy érezte, lehet azonban, hogy mások többre tartották.» Ön, úgy tetszik, hogy ásitott? Akkor hát bocsánatot kérek; majd elmondom máskor; jó éjszakát.

— Ugyan folytassa hát, jaj, de kiállhatatlan!

— «Akarva-e, nem akarva-e, de a leány néhányszor ránézett a fiatal jövevényre, sőt tán gyöngéd szavakat is mondott neki, s egyszerűségében nem is sejtette, hogy ez tán nem fog tetszeni az ő előbbeni kedvesének. Pedig hát csakugyan nem tetszett neki és mikor a dolog többször ismétlődött, valósággal megharagudott reá. Eleinte csak duzzogott, később csapodársága miatt a szemrehányásokkal is illette, és hűtlenséggel is vádolta őt. Nyilvánvaló, hogy a fiatal ember féltékeny volt, s ilyenkor az ember nem mindig tudja, hogy mit cselekszik. A leányka nem is gondolt arra, hogy a féltékenykedőt előbb beczézgetve le kell csillapitani, és csak aztán megpirongatni esztelen féltékenysége miatt, hanem egyszeriben nekirontott: «hogy merészel ilyet! Hát kinek tartja őt? Hogy is születhetett meg benne ilyen sértő bizalmatlanság!» Erre azután kitört a zivatar! A barát a végsőig elkeseredetten távozott; lehet, hogy még most is a haját tépi és vérig rágja a körmeit. A leányka egészen kétségbe volt esve, (éppen úgy, mint most ön) és ki tudja mivel végződött volna a dolog, de szerencse, volt egy nagy, szürke macskájuk; ez odajött hozzá, fölugrott az ölébe és elkezdett neki dorombolni.— és olyan érthetően dorombolt, hogy dorombolását a leány szóról szóra megértette.

— «Te nem vagy kaczér természetű, és igy egyszerűen csak szivélyes voltál a jövevény iránt, — dorombolta a macska, — ez mind semmi; de jegyezd meg magadnak a következőt: a kedveseddel lehet, hogy az egész életedet együtt kell végigélned, mig az a másik, ma itt van, holnap meg már az isten tudja hol, de meg azután nem is épen tenéked való. Ne izgasd hát czéltalanul a kedvesedet. A féltékenység bár nagyon csunya szenvedély, de azért tőle, ha egyszer belesodródott, nem szabadulhat meg soha senki, azért hát ne gyötörd hiába a kedvesedet, a ki úgy szeret téged, a hogy az a másik talán nem is tudna szeretni.»

— «A macskának igaza van!» — gondolta magában a leány, és jó éjszakát kivánt a jövevénynek. — Nos hát, isten vele, aludjék jól! — tette hozzá Rovics és a mesélő tónust a közönséges hanghordozással cserélte föl.

— Isten vele, — szólt Natasa és kezet nyújtott neki.

Rovics elment.

— Nikolajevics Szergej, — szólt rá teljesen váratlanul a vén tüzér hangja, — jöjjön csak ide.

Nikolajevics Szergej szinte összerezzent ettől a váratlan meglepetéstől. Natasa meg fölsikoltott és beszaladt a szobájába.

— Ön derék ember, istenemre mondom, nagyon derék ember! Köszönöm! — szólt és melegen megszorította a kezét.

— Hát ön hallgatózott? Hát szép ez? — mondotta Rovics félig tréfásan, félig szemrehányóan.

— Nincs abban semmi, nekem szabad, én az apja vagyok... No, de köszönöm, istenemre mondom, nagyon köszönöm! Igazság, úgy-e eljön hozzánk ebédre holnap? Vagy tudja mit, úgy is mindössze csak egy hétig lesz nálunk, mit egyék össze mindenféle kotyvalékot abban a komisz korcsmában, jöjjön el hozzánk ebédre minden nap. Ebéd után egyet kártyázunk; aztán az asszonyokkal együtt elmegyünk halászni. Jó lesz, mi? No persze, hogy jó... semmi szabadkozás...

— De én igazán restellem...

— No most már elég. Ugyan hát mi van abban?! Petyát én rettenetesen szeretem. Pompás egy fiú, csupa szív; csak kissé egyűgyű! Majd meglássa maga is, ha majd kissé közelebbről megösmerkedik vele.

Ebben a pillanatban ép oly nesztelenül és óvatosan, mint az imént, a Rovics elbeszélése alatt, kinyilott egy másik ablak a Natasa szobájában...

— Tudja, én, igazán mondom, nem is kivánhatok jobb férjet Natasának, mint Petya, — érzelgett az öreg, — csak az a baj, hogy az öregemet sehogy se tudom rábeszélni; annak pedig, hogy amúgy katonásan lépjek föl vele szemben, s azt mondjam neki, hogy: «ne bolondozz már öreg!»... (Fedorovics Márton óvatosan körülnézett és halkitotta a hangját, Rovics elmosolyodott) az én nézetem szerint még nem érkezett el az ideje... Azt az örnagyot is... tudja azt, a kivel tegnap kártyázunk, igazán az ördög hozta ide... Ivanovna Malanya meg majd a falnak megy tőle, hogy nem akarom hozzá adni a leányomat, ha—ha—ha! Ahhoz a vén ördöghöz!...

— Fedorics Márton! — hallatszott a felesége hangja a szomszéd szobából.

— Pszt! — a vén tüzér félemelte a kifeszített mutatóujját.

— Kivel beszélgetsz ott? — kérdezte Ivanovna Malanya.

— Én?... Hát egy tüzmester jött az ütegtől, és azt ujságolta, hogy valami apróság adta elő magát... No jó éjszakát... menjen isten hirével, — sugta oda Nikolajevics Szergejnek. — Azt mondja a tüzmester, hogy leitták magukat a *gazemberek*... No, de tüstént bejövök hozzád...

— Isten vele, — suttogta halkan Rovics.

— Aztán eljőjjön ám holnap ebédre, meg ne feledkezzék róla.

— Föltétlenül.

Az ablak becsapódott és Rovics eltávozott.

— Nikolajevics Szergej! — hangzott föl a másik ablakból alig hallhatóan. Rovics csaknem hangosan elkaczagta *magát, de még idejekorán* erőt vett magán, és odalépett az ablakhoz, a hol Natasa alakja fehérlett.

— Hallja csak, Nikolajevics Szergej, valamit szeretnék mondani magának — kezdte el Natasa.

— Hallom...

— Vagy nem... inkább majd máskor. Jöjjön el holnap ebédre... Jó éjszakát!...

*

Natasa másnap a szokottnál jóval később ébredt föl, s miután frissen és vidáman fölkelt, izzó vassal elkezdte vasalni az új ruháját, azt, a melyről a tisztelendő úr úgy nyilatkozott, hogy: «úgy illik az orczájához, mint a gyémántos harmatcsepp a májusi rózsa szirmához.»

— Hát te meg mit piperészkedel? — kérdezte tőle Ivanovna Malanya, a ki a konyhából jövet keresztülment az előszobán, a melyben Natasa vasalt.

— Nikolajevics Szergej ma nálunk lesz ebéden, — szólta el magát Natasa.

— Hát ezt meg honnan tudod? — kérdezte az anyja gyanakvó pillantást vetve reá. — Ki mondta ezt neked?

— Magam hallottam, a mint a papa meghívta, és ő föltétlenül megigérte, hogy eljön.

— Ugyan mikor hivta meg? Én bizony nem emlékszem rá!

— Hát az éjjel, mikor mind elmentek; — Nikolajevics Szergej itt ment el az ablak alatt hazafelé, s a papa megállitotta és meghivta ebédre.

— Fedorovics Márton, itthon vagy!? — kiáltotta el magát Ivanovna Malanya. — Fedorovics Márton!!

— Itt vagyok, lelkem, itt vagyok. Mit akarsz? — kérdezte az öreg és megjelent a küszöbön.

— Kivel beszélgettél az este az ablak alatt, hm?!

— Hát a tűzmesterrel, lelkem, Afroszimov tűzmesterrel; azt ujságolta, hogy néhány gazember leitta magát; én meg azt mondtam neki...

— Hazudsz!

— No tessék!...

— Nikolajevics Szergejjel beszéltél, s meghívtad őt ebédre; és még ravaszul azt mondod, hogy a tűzmesterrel...

— Nos hát, Nikolajevics Szergejjel is beszéltem, s meg is hivtam ebédre, de a tűzmesterrel is beszéltem... Hát mi van abban?

— Semmi... csak rá akartok engem szedni a leányodda! együtt; hazudoztok... no de ne féljetek, majd tisztába hozok én mindent... A tűzmesterrel!...

Evvel Ivanovna Malanya dühösen kiment a konyhába, rettenetes zajt csapott az edényekkel, és elkezdett pörölni a cselédségével.

— Majdnem rajtavesztettünk mindaketten, hm?... — szólalt meg az öreg és megveregette Natasa vállát. — De hát miért is szóltad el magadat, te csintalan, te! Nos, elküldjünk megkérdeztetni, otthon van-e Mihajlovics Péter, hm?... vagy tán nem szükséges?

— Ha akar, majd eljön magától is, — mondotta Natasa és könnyed árnyék suhant át vidám arczocskáján.

— Te meg ne haragudjál ám rá! Jusson eszedbe az a mese, a mit a macska dorombolt a füledbe!

— Ugyan hadd el papa!... — Natasa fülig elpirult, és buzgón folytatta a ruhája vasalását.

(Folytatása következik.)

A **Franklin-Társulat** kiadásában Budapesten (IV., egyetem-utcza 4. sz.) megjelent és kapható:

IMAKÖNYVEK.

A † jellel ellátottak katholikus imakönyvek.

† **Tárkányi Béla Vezércsillag az üdv elnyerésére.** Imakönyv a kath. nőnem használatára. *Zsebkiadás*, két finom képpel.
Bőrbe kötve ... K 4.—
Franczia bőrbe kötve, kapocscsal ... K 6.—
Fehér elefántcsont v. teknősbéka utánzat, csont v. aranykeresztte és kap cscsal ... K 8.—
Finom borjubőrkötésben, kapocscsal ... K 10.—
Kék vagy vörös bársonyba kötve, kapocscsal K 12.—
Finom peluchekötésben, gazdag domborművű díszítéssel és kapocscsal ... K 16.—
Kapható azonkivül különféle finom modern bőrkötésben 8 koronától 20 koronáig.

† — **Uj rózsáskert.** Imádságos és énekeskönyv kath. keresztény hivek használatára.
Zsebkiadás, egy czimképpel. Bőrbe kötve K 3.—
Franczia bőrbe kötve, kapocscsal ... K 6.—
Fehér csontutánzat kötésben ... K 7.—
Dombornyomásu csontutánzat kötésben ... K 8.—
Kék v. vörös bársonyba kötve, kapocscsal K 12.—

† — **A hajadonok óranyala,** kath. imakönyv.
Zsebkiadás velinpapiroson, öt képpel.
Bőrbe kötve aranyvágással ... K 2.40
Franczia bőrbe, díszkötésben, kapocscsal K 6.—
Kék vagy vörös bársonyba, kapocscsal ... K 16.—
Kis 8-rét alakban franczia bőrbe, díszköt. K 10.—

† **Albach J. S. Heilige Anklänge.** Gebete für kath. Christen. Octav-Ausgabe. Mit 6 Stahlstichen. Gebunden in Leder mit Goldschnitt ... K 6.—
Octav. Ausgabe. Gebunden in Chagrinleder, mit Schliessen ... K 10.—

† **Albach J. S. Heilige Anklänge.** Gebunden in Sammt blau oder roth, mit Schliessen ... K 16.—
— **Taschenformat.** Gebunden in Chagrinleder, mit Schliessen 6 Kron. Geb. in Sammt blau oder roth, mit Schliessen ... K 10.—
Zu haben ferner in verschiedenen modernen, feinen Ledereinbänden von ... K 8.— bis K 20.—

Szász Károly. Buzgóság könyve. Elmélkedések és imák protest. nők számára. Hetedik jav. kiadás.
Bőrbe kötve aranyvágással ... K 5.—
Franczia bőrkötésben, kapocscsal ... K 8.—
Fehér elefántcsont v. teknősbéka utánzat kötésben, kapocscsal ... K 8.—
Finom borjubőrkötésben, kapocscsal ... K 10.—
Vörös vagy kék bársonyba kötve, kapocscsal K 12.—
Kapható azonkivül különféle finom, modern bőrkötésben 8 koronától 20 koronáig.

Tompa Mihály. Olajág. Elmélkedések, fohászok és imák. Protestáns hölgyek számára olvasó- és imakönyvül.
Vászonba kötve aranyvágással ... K 6.80
Franczia bőrbe kötve, kapocscsal ... K 10.—
Ugyanaz. **Zsebkiadás** vászonba kötve ... K 4.—
Franczia bőrbe kötve, kapocscsal ... K 7.—
Fehér elefántcsont vagy teknősbéka utánzat kötésben, kapocscsal ... K 7.—
Finom borjubőrkötésben, kapocscsal ... K 9.—
Kék vagy vörös bársonykötésben, kapocscsal K 12.—
Kapható azonkivül különféle finom, modern bőrkötésben 8 koronától 20 koronáig.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

MAGYAR ÁLTALANOS HITELBANK.

KÖZGYÜLÉSI MEGHIVÓ.

A **Magyar Általános Hitelbank** szavazatra jogosult t. cz. részvényesei az **1903. évi márczius 19-én.** csütörtökön d. e. 10 órakor, Budapesten, a bank helyiségében (V., Nádor-utcza 12. szám) tartandó

harminczötödik rendes közgyülésre

meghivatnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság 1902. évi üzleteiről.
2. Az igazgatóság számadása az 1902-ik üzletévről és inditványa az évi nyereség megállapitása és hováforditása iránt.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Határozathozatal e tárgyban és a felmentés megadása az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére.
5. Választás az igazgatósági tanácsba.
6. Igazgatói választás.
7. A felügyelő bizottság választása és tiszteletdijának megállapitása. 9459

A közgyülésen minden részvényes *husz* darab letett részvény után egy szavazattal bir.
A szavazatra jogosult t. cz. részvényesek felhivatnak, hogy részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyülésre kitüzött határnap előtt *14 nappal Budapesten* a Magyar Általános Hitelbanknál, vagy *Becsben* a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe czimü intézetnél, vagy S. M. von Rothschild bankháznál letétbe tegyék.
A részvények számrendben összeállitva a benyujtó által sajátkezüleg aláirt jegyzék kiséretében nyujtandók be.
E jegyzék Budapesten *két*, Becsben *három* példányban állitandó ki.
E jegyzék egy példánya a benyujtónak az átvétel elismeréséül visszaadatik. A részvények csak ezen elismervény visszaadása mellett fognak a közgyülés után visszaszolgáltatni.
A közgyülésre belépti jegyül szolgáló igazolvány *Budapesten* közvetlenül a letétel alkalmával, *Becsben* nyolcz nappal a közgyülés előtt fog kiadatni.
Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényes által óhajtja gyakorolni, a megbizott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány hátán kitölteni s aláirni tartozik.
A mérleg a felügyelő bizottság jelentésével **együtt nyolcz** nappal a közgyülés előtt Budapesten az intézet helyiségeiben, Becsben a »K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe« czimü intézetnél és S. M. von Rothschild bankháznál a részvényesek rendelkezésére bocsáttatik.

Budapesten, 1903 február 16-án.

Az igazgatóság.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

KIVÁLÓ ERÖSITŐ-SZER. 9528
Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE
nusból készült és ennek tápanyagát tartalmazó izetlen, könnyen oldódó Albumose készitmény a legkiválóbb
erősitő-szer
gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, betegápolóknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek üdülőknek, nemkülönben
Vas-Somatose
alakjában a
»sápkórosoknak
lesz ajánlva az orvosok által
Vas-Somatose nem egyéb, 2% szerves összetételü vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose.
Somatose rendkivül gerjeszti az étvágyat.
Raktáron van az összes gyógyszertárakban és nyelvmanyagkereskedésekben.

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer **gyengék, vérszegények és labbadozók** számára. Étvágygerjesztő, ideg-erősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40. 9822

Bittner's Coniferen-Sprit
12 mal prämiirt
Bittner-féle
fenyő-illat
(tizenkétszer kitüntetve)
ne hiánvozzék sem beteg-, sem gyermekszobában, valamint a gyermekágyas szobájában sem. Ez oly **fertőtlenitő szer**, mely a felséges hamisitatlan erdei illatot és ozonizált élenyt beviszi a beteg szobájába. Pótolhatatlan belehelőszer a légzőszervek és az idegrendszer betegségeinél, kitünő őrszer mint szájvíz, nemkülönben mozsdóvíz a kezek szamára fertőző betegségek ellen.
Egy üveg ára K 1.60, 6 üveg K 8.—, Permetező K 3.60.

Ezen kivonat, mely a lúczfenyő illóolajos, balzsamos anyagának koncentrált oldata, langyos, erősitő kádfürdőkre igen alkalmas és több mint 20 év óta gyermekek és felnőtteknek orvosilag a legjobban ajánltatik. Egy fürdőnek 80 f., 12 fürdőnek K 8.—, 24 fürdőnek K 12.— bérmentve.
Bittner's Kiefernadel-Bad-Extract
Főraktára:
BITTNER GYULA
cs. és kir. udvari szállitó,
Reichenauban, Alsó-Ausztria.
Határozottan Bittner-féle készitmény kérendő Reichenauból (A.-Ausztria), mivel számtalan utánzat van. 9806

Ha őszül a haja,
használja a „Stella"-vizet
(Hair Regenerator),
mely nem fest de a haj eredeti szinét adja vissza
Üvegje 2 korona.
Zoltán Béla gyógyszertárában
ő cs. és k. felsége József főherczeg udv. szállitója,
Budapest, V., Sétatér-utcza, Szabadság-tér sarkán. 9484

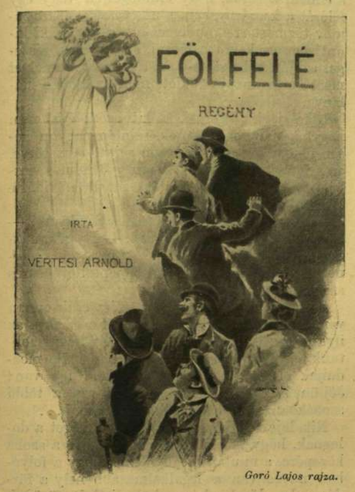
GERMANDRÉE PORHANTOS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal felfrissitő tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József szőrszertárában Budapesten

9714

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

Ama bizonyos késő októberi vasárnapon még százszor kedvesebbnek látszott Juliska mint eddig. Sürgött, forgott, mosolygott, vidáman, pajkosan:

— Hát nem tetszik látni rajtam semmit?

Kis Ferencz látta azt a bájos, nevető arczot, a tündöklő szemeket, a piros, egészséges, csókolni való ajkat, a sürü, dús gesztenyeszín hajat, melyet alig birtak a hajtük összetartani, hogy hamvas nyakára ne hulljon. Hát mit lásson még?

— Nem látja az új ruhámat? — nevetett és tapsolt a leány.

— Csakugyan nem láttam. — dadogta Kis Ferencz; — elvakitott szemének a ragyogása.

A leány komolyan, meglepetve, csodálkozva nézett rá. Aztán visszatért arczára a gyermekded dévaj, nevető kifejezés:

— Vigyázzon, ha magát ilyen könnyen elvakitják a leányok.

Kis Ferencz azt akarta felelni, hogy nem lehet már őt másnak elvakitani, mikor csak egyetlenegy leány van a világon, a kit ő mindig maga előtt lát, akár közel van, akár távol van; de Mihókné előtt mégis restelt ilyen beszédeket folytatni. Az özvegy nagytiszteletü asszony, a ki szintén református papnak az özvegye volt s ura halála után jött föl Pestre, a hol ez a kis háza volt és valami rokonsága, nem szerette az efféle hajbókolást.

A férfi legyen komoly. azt tartotta a nagytiszteletü asszony. Az ő boldogult ura is olyan volt. A leány, ha fiatal, lehet egy kicsit ugrifüles, az nem baj. Nem ér az olyan leány egy fadorombot, a ki lehorgasztja az orrát. Ugráljon, nevessen, danoljon, az való fiatal leánynak. A mellett a munka is gyorsabban megy.

— De most a kávét, Juliska, a kávét, — intett a nagytiszteletü asszony. — Elég sokáig vártunk erre a rosz emberre.

Mint az orsó úgy perdült ki Juliska a konyhába. Egy, kettő, három, csupa boszorkányság, milyen hamar bent volt a kávéval. Pompás tejszin is volt hozzá, jó omlós kalács is.

Kis Ferencznek a nyárádi paplakban való uzsonnák jutottak eszébe. Mikor még ő azt gondolta, hogy Magda . . . de hiszen Magda soha sem volt ilyen kedves, ilyen aranyos. Nincs ehhez a Juliskához fogható leány több a világon.

Csak nézte Kis Ferencz, nézte, nem tudott betelni a nézésével.

— Hiszen nem is eszik, — pirongatta Mihókné. — Nem jó ez a kalács?

— Nem lehet már jobb a világon, — dicsérte a fiatal ember, a kinek ma minden a legjobb volt, a legkitünőbb volt s ez a barátságos kis szoba egész kis paradicsom volt.

— No hát azon iparkodjék, — tanácsolta Mihókné, — hogy magának is legyen nem sokára valakije, a ki ilyen jó omlós kalácsot süt és egyébre is gondol. Mert látom, hogy szüksége volna rá. Ihol ni, ez a gomb is mindjárt leszakad a kabátjáról, már csak úgy fityeg. Ugyan Juliska, varrd föl neki.

Juliska tűt, czérnát hozott hamar s mialatt a gombot varrta és nyájas, mosolygó arcza oly közel ért a Kis Ferencz lángoló arczához, a jó ember azt gondolta magában:

— Igenis bizony, ez kellene, ilyen tüzről pattant, nevető szemü kis feleség. Hej uram Istenem, csak ezt az egyetlen egyet add nekem, de mennél előbb.

Kint leereszkedett az esti homály, ide bent úgy rémlett Kis Ferencznek, mintha tündér világosságot terjesztene a szerény petroleumlámpa. Mihókné néni almákat rakott a kályhára sütni s a szoba megtelt annak az illatával. Szegényes illat, de a családi életet, valami kis vidéki várost, egyszerü, de nyugodalmas otthont s a gyerekeket, kik anyjokat körülállják, juttatta Kis Ferencznek az eszébe.

Hej, ha egyszer ő is elérhetné azt. Milyen megelégedett volna. Egy szép kis feleség . . . igaz, hogy félfejjel nagyobb volna mint ő; de hát baj az? . . . Oh, ez nem neveti ki azért, mint holmi más leány . . . Nem, ez soha sem nevette ki . . . Ha az ember *kicsi, hát kicsi*; azért lehet jóravaló, derék ember. S a jó Isten ad az embernek olyan leányt, a ki nem nézi, mekkorára nőtt.

S a mint ott ült mellette ez a szép leány és oly vidáman s barátságosan beszélgetett vele és olyan hűségesen, olyan jóságosan nézett a szemébe, úgy hitte Kis Ferencz, hogy megtalálta azt a leányt, a kit a jó Isten neki szánt.

Még most csak gyerek, persze, hogy gyerek, hiszen nem több tizenöt évesnél; de majd egy pár esztendő múlva.

— Danoljanak valamit, — buzditotta őket a kályha mellől Mihókné. — Olyan jól tudják együtt.

Kis Ferencz a nagy bajuszát pödörgette:

— No, Juliska, hát mit kezdjünk?

A leány nyájasan mosolygott rá:

— Tudja, a mit még otthon danoltunk.

Kis Ferencz a szemével vágott egyet. Hogyne tudná? Hogyne emlékeznék? Mindenre emlékszik. Juliska még olyan kicsi volt, de már akkor . . . Isten bizony, azt hiszi Kis Ferencz, hogy már akkor . . . no de majd eljön az ideje.

S olyan vigan, olyan igazán szivéből, lelkéből bele fogott a nótába, mintha már itt volna vagy nagyon közel volna az az idő.

Juliska kisérte s hamiskásan bólingatta a fejét.

Mihókné gyönyörködve hallgatta:

— Úgy lelkeim, úgy, csak fújjátok.

X.

Boldog ember, a kinek egész világa egy kis ház a józsefvárosi Nagytemplom-utczában s ha vasárnaponként oda elmehet, hát nem kiván egyebet; de a ki előtt olyan végtelen tágas tér nyilt meg, a hol lépésről-lépésre előbb mehetni, ámde mennél tovább jut az ember, annál lázasabb vágy gyötri, hogy még előbbre haladjon, — annak nincsen nyugodalma.

Szücs Gábor szép helyet foglalt el már a képviselőházban, beszédeit nagy figyelemmel hallgatták, az ujságok is a párt előkelő tagjai közt emlegették; de mi ez ahhoz a határtalan becsvágyhoz képest, mely őt üzi, sarkalja?

Hogy néhány ember körülveszi őt a folyosón vagy a buffetben, a kiknek ő az orakulumok. Hogy a házban megtapsolják a beszédét s egyik vagy másik miniszter is odajön hozzá és kezet fog vele. Hát olyan nagy szerencse, vagy olyan nagy dicsőség az?

Érzi, hogy mennyire fölötte áll tudásban sok olyan embernek, a ki nagy szerepet játszik a politikai világban. Tenni is többet tudna mint azok; mégis oly lassan bir előrehaladni.

Egész sereg ember áll előtte, a kik léptenyomon megakasztják, gátakat állitnak útjába, félre akarják szoritani. Az öregek panaszkodnak, hogy a fiatalság nagyon is mohó, várjon sorára. Lám ők megöszültek, mégis csak itt kullognak hátul. Nem igazság az, hogy mindent a fiatalok foglaljanak el, olyan emberek, a kik alig szagoltak ide.

Balajthy Dezső is sáppadozott az irigységtől. Ő mennyi röpiratot, ujságczikket irt, mennyit dicsérte a miniszterelnököt meg a miniszterelnök elődjét, meg a többieket mind, a kik csak a hatalom polczán ültek és mit ért vele? Minden államtitkár-változásnál becsempészi a nevét az ujságokba s mit használ? Senki sem akarja komolyan venni a jelöltségét. És most ez az új ember is elejébe akar kerülni. Hát a szerzett érdem, az semmi?

Szücs Gábornak tapasztalnia kellett, hogy múlik az idő, immár három éve, hogy a képviselőházban ül és alig haladt valamit előbbre. Most is csak olyan fiatal tehetség, a kinek nagy jövőt jósolnak; de mikor jön el az a jövő? Vajjon mikor?

— Édesem, olyan izgatott vagy, — szólt a felesége, gyöngéden végigsimitva férje homlokát.

— Hogyne volnék? — felelt az boszúsan. — Van egy csapat úgynevezett politikai notabilitás, a ki notabilitás lett, isten tudja, miért. Talán mert jól tud tarokkozni s a kegyelmes úrnak játszótársa. Vagy mert *mindig* ránczba szedi a képét és soha sem nyitja ki a száját. De bennem forr a méreg s nem tudok hallgatni. Csúszni-mászni sem tudok. Nem vagyok idevaló.

Az asszony sóhajtott. De ebben a sóhajtásban több volt a megkönnyebbülés, mint a bánkodás.

— Hát édes uram, ha te megúntad, én is megúntam itt. Én sem vagyok ide ebbe a világba való. Menjünk haza. Én olyan boldog leszek, ha otthon lehetünk falun. Ott van gazdaságunk,

Goró Lajos rajza.

— Hát nem látja az új ruhámat? — kérdezte nevetve a leány.

ott lesznek neked a könyveid. Én igazán nagyon boldog leszek ott veled.

De az ura fölpattant:

— Oda menjek? Ott temessem el magamat? Nem ettem bolondgombát. Hogy agarászni járjak s begyepesedjen az eszem, itt meg kinevessenek, a kik most irigykednek rám?

Az asszony mentegette magát:

— Hiszen te mondtad, Gábor, és én nem akarok egyebet, csak a mit te akarsz.

Nem, ő szegény soha sem akar egyebet, ámbár a szive néha vérzik és nagyon sok életében a szomorú nap, mikor otthon ül egyedül s azon gondolkozik, nem volna-e jobb pihenni már valahol a nyárádi temetőben?

Abból, a miről ő álmodozott, mikor a Gábor feleségévé lett, vajmi kevés teljesült. Úgy látja, mintha ő most már csak fölösleges teher volna a férje nyakán.

Még azt a berlini, párisi, londoni életet is visszaóhajtaná most már, bármily rideg és unalmas volt is az akkor. De legalább együtt voltak. Míg most napok múlnak napok után s nem is látja az urát, vagy egy-két rövid perczre látja. Ma nem ebédel itthon, holnap nem vacsorál itthon és ez így megy folyvást.

A klubban tölti az estéit. Vagy isten tudja, hol. A szegény elhagyott asszonyban néha föltámad a gyanú. Férje nem szereti már őt.

— Öreg vagyok hozzá. Az, az vagyok, öreg.

Szomorúan nézi magát a tükörben. Itt is ráncz, ott is ráncz. És ősz szálak a hajában. Ősz szálak.

Nem tépi ki. Minek? Arczát sem pacsmagolja. Ha az isten így rendelte, hát legyen. Talán még korán jött a vénség, de ha Gábor már úgy sem szereti, hát mit bánja ő.

Engedelmesen követi az urát, ha menni kell valahová; de szívesebben marad otthon. Úgy vette észre, mintha Gábor restellné, hogy ilyen öreg a felesége. Avval sincs megelégedve, hogy olyan csöndes asszony, nem tud szerepelni a társaságban, nem tud imponálni, csak félénken meghúzódik.

Pedig Szűcs Gábornak olyan asszony kellene, a ki az előkelőségével tüntessen s fedezze az urának a szögletességét. Mert ő maga soha sem tanulta meg az igazi finom úri modort. Ugyan hol tanulta volna meg? A kollégiumban? Később külföldön talán lett volna alkalma, de egyebet kellett neki tanulni, nem ért ő rá ilyen haszontalanságra.

A természete sem veszi be. Akaratlan is kitör belőle a régi nyerseség, mint most, mikor szidja a képviselőházat, hol nem méltányolják őt eléggé érdeme szerint.

A felesége csillapítja:

— Eljön a te időd is, Gábor. El kell annak jönni.

— De mikor? Mikor? — csikorgatta a fogát Szűcs Gábor.

Az új választás megint pénzbe kerül. Azt mondják, hogy a Szalánczy nemzetség mind feltámadt s vissza akarják maguknak szerezni a kerületet, mintha családi patrimonium volna. Miklóst, a kit a szolgabirósághól is régen ki kellett volna már csapni, akarják megválasztatni. S a milyen ingatag a nép, még megválasztják.

— Nem engedjük, Gábor, akármibe kerül, — biztatta a felesége.

Erre a szóra kissé megszelidült Gábor:

— Hiszen tudom, hogy te jó asszony vagy és áldozatra is kész vagy.

— Minden áldozatra, Gábor. Az életemet is odaadnám.

Nemcsak szóval mondta, de igazán odaadta volna az életét is. Mihelyt az urának szüksége volt rá, mindjárt elfelejtett minden keserűséget, csak arra gondolt, hogy neki szolgálhasson.

— Egyébként, — szólt Szűcs Gábor nagylelkűen, — azt gondoltam, biztosittatom magamat valamelyik életbiztositó intézetnél olyan összegig, a mennyibe a választás kerül.

— Miért? — kérdezte az asszony, a ki nem értette meg egészen a dolgot.

— Azért, hogy a fiad ne vádolhasson valamikor, hogy elpazaroltuk az ő örökségét.

Az asszony tiltakozott:

— Te nem ismered Eleket. Ha ismernéd, igazán nem tennél föl róla ilyet. Nincs ő benne semmi alacsonyság, semmi kapzsi gondolat, nem áhítozik a pénzre.

— Én sem.

— Tudom, Gábor, te sem, tudom. Ti oly könynyen megérthetnétek egymást, csak akarni kellene. És én olyan boldog volnék, ha titeket össze tudnálak hozni, ha mind a hárman együtt élhetnénk.

Szűcs Gábor könnyedén vállat vont:

— Rajtam nem múlik. Csak viselje magát úgy, a hogy kell. Most már úgy sem maradhat tovább az intézetben, leteszi az érettségi vizsgát s jogász lesz. Hát hozd haza. Nem bánom.

— Oh te édes, te jó, — köszönte a szegény asszony.

S úgy tetszett neki, mintha boldogsága újra kezdődnék. Mintha csak most kezdődnék igazán. Minden szomorúság el lett felejtve s csókokkal borította férjének arczát, kezét.

— No, no, Nelli, nem vagyunk már mai gyerekek, — szabadkozott a férj.

— De én úgy szeretlek téged, mint az első nap, — susogta a nő. — Még jobban. Még annál is jobban.

(Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

Fedorovics Márton magára kapta a zubbonyát, a fejére csapta rongyos, ócska sipkáját, s elment a várba, hogy elüldögéljen vagy egy félórát a kaszárnyában, s megbeszélje Afroszimov tüzmesterrel, érdemes-e a csircsikszki kiöntésben csukákra halászni, s hogy az a részeges szijjártó elvégezte-e azt a munkát, a melyet most harmadnapja küldött neki Ivanovna Malanya.

Nikolajevics Szergej, a kit egész éjjel nem hagytak nyugton a férgek, szintén nagyon későn ébredt föl, s kimerülten, szinte összetörve, erős főfájással és egész testén gyötrelmes viszketéssel kelt föl, és tüstént maga elé idézte Wulfsohnt, az exkürtöst.

— No, ez igazán disznóság, alávaló ság! — förmedt rá Rovics a fogadósra. — Ilyen rondaság!... — kiáltott rá, és kézenfogva őt, végignézte vele a szoba gazdagon benépesitett összes szögleteit és repedéseit.

— Istenemre mondom, az egész csak onnan van, hogy Méltóságod nincsen hozzászokva az ilyesmihez. Bennünket, a kik már hozzászoktunk, egyáltalában nem is bántanak. Ne mozduljak el erről a helyről, ha nem így van! Jöjjön kérem és nézze meg, mi van a többi szobákban, mert ez még igazán semmi...

Nikolajevics Szergej avval vetett véget a dolognak, hogy tábori ágyát odaállittatta a szoba közepére, s miután megkérdezte, hogy a folyóban merre van a legalkalmasabb hely a fürdésre, lepedővel a hóna alatt elindult fürödni, az exkürtös kissé zavaros útmutatásai nyomán.

A fürdő kissé felüdítette Nikolajevics Szergejt, és a főfájást is elmulasztotta. Eszébe jutott az a szándéka, hogy Kaszatkinnal közelebbről megösmerkedjék és a folyótól egyenesen elindult fölkutatni a lakását. A legelső közkatona, a kivel találkozott, odavezette őt annak a háznak a kapujához, a melyben Mihajlovics Péter lakott.

— Itthon van Mihajlovics Péter? — kérdezte Rovics a legénytől, a ki valami szolgálati fegyvert tisztogatott a lakás ajtajában.

— Nincs itthon! — felelt a legény fölugorva és katonásan kihúzva magát.

— Elment valahová?... Visszajön nemsokára... vagy mi?...

— Még az éjjel elment, és átkelt a kompon, alkalmasint a túlsó partra ment valahová.

— Nem szólt semmit, hogy mikor tér vissza?

— Nem szólt semmit; de azt hiszem, hogy nem egyhamar.

— Nagyon sajnálom!

Rovics elkezdett kotorászni a zsebében, előszedett egy névjegyet és odanyomta a legény markába. Ez kérdő pillantással bámult reá.

— Ezt majd átadod a gazdádnak, ha visszatér.

— Igenis, átadom.

Nikolajevics Szergej megint kilépett az utczára, végigment a piaczon és rettenetes unalom fogta el. Mindenki vagy szundikált, vagy mélységesen aludt még. A mészárszékekből nyers hús kellemetlen szaga áradt ki, itt-ott pedig a függönyök mögül, a hol benszülött szakácsok rakták ki eladásra a pástétomot és a sült halat, átható zézámolaj és odaégett faggyú szaga csapta meg az orrát.

Rovics iparkodott mielőbb kiszabadulni ebből a tűrhetetlen légkörből, egy darabig tétovázva állott az utcza közepén, majd neki indult a szállása felé, de a következő pillanatban teljesen váratlanul jobbra fordult, és pár percz múlva egyszeriben a vén tüzér háza előtt találta magát.

VII.

A halászat.

Nikolajevics Szergej ezt az egész napot meglehetősen vidáman töltötte. Natasa alig mozdult el az oldala mellől; egész lelkéből kaczagott, mikor Rovics valami nagy furcsaságot mesélt neki, de nevetett maga a vén tüzér is, bár mindúntalan sajnálkozással hozta elő, hogy vajjon hova bújhatott el az a Kaszatkin Petya?... Ivanovna Malanya is elégedetlen volt az őrnagyával, a ki teljesen a háttérbe szorult, úgyannyira, hogy estére már a preferánsz-párti se verődött össze, a mely pedig kedvencz, és szinte elmaradhatatlan estéli szórakozása volt neki.

Mikor a nap lenyugodott és kellemes hűvös szellő lengett a városka fölött, elindultak sétálni a régi csinazi országuton. Az egész társaság gyalogszerrel indult útnak, Nikolajevics Szergej Natasával karonfogva, a vén tüzér Ivanovna Malanyával, és végül az őrnagy zárta be a menetet, a ki egyedül ballagott utánuk... A séta elég sokáig tartott, úgy, hogy csaknem éjfél lett, mire visszaérkeztek, s így mindenki egyenesen hazament, a nélkül, hogy még egyszer igénybevette volna Fedorovics Márton vendégszeretetét.

— Holnap reggel jöjjön ám el megint, — mondotta Natasa Rovicsnak, még pedig oly halkan, hogy szinte még maga is alig hallhatta meg.

— Helyes, — felelt Rovics, és érezte, a mint a leány finom ujjacskái erősen megszoritották, és pár pillanatig nem bocsátották el a kezét.

— Hm! — gondolta magában Nikolajevics Szergej, s odahajolt a leány füléhez; — emlékszik még rá, hogy mit dorombolt az a macska?... Nos hát, legyen rajta, hogy meg ne feledkezzék róla.

— Szeretnék nem feledkezni meg róla, — mondotta Natasa fülig elpirulva, és fölszaladt a pitvar lépcsőjén.

Úgy volt, hogy másnap az egész társaság kirándul a Szyr-Darja túlsó partján lévő kiöntésekhez. Nagyszerű halászatot terveztek, s már előttevaló este elküldték a halászat színhelyére a sátrakkal, edényekkel és mindenféle enni-, és innivalóval megrakott szekereket.

Ebben a kirándulásban Csinaznak csaknem minden kiváltságosabb lakója résztvett: a parancsnok a családjával, a helybeli zászlóalj tisztjei szintén a családjaikkal, s végül néhány Taskentből véletlenül odaérkezett vendég, úgy, hogy a kettős és hármas tarantászoknak egész hosszú sora vonult föl a komp felé, fölkavarva az út porát, és vigan csilingelve csörgőivel és csengetyűivel. A fogatok közt egyes lovasok toporzékoltatták a lovaikat, s hol jobb-, hol balfelől kerülgették a kocsikat, buzgón udvarolgatva az ünnepiesen kiöltözött asszonyoknak. Valamennyien rendkívül jókedvűek voltak, s a csengő kaczagás, még a kocsik zaját is elnyelte, különösen akkor, mikor a menet kiért a folyó homokos partjára.

A menetet egy hatalmas batár nyitotta meg, a melyben a vén tüzér családja ült, a melyhez még Nikolajevics Szergej is csatlakozott, a ki Natasa mellett foglalt helyet; a batár másik ülésén ült Fedorovics Márton a feleségével, az őrnagy pedig ott poroszkált mellettük délczegen csipőre tett kézzel, de poczakjával furcsán imbolyogva a nyeregben.

Natasa halkan beszélgetett Nikolajevics Szergejjel, és bármennyire iparkodott az őrnagy nyergéből odahajolni hozzájuk, még sem tudta ellesni egyetlen szavukat sem.

— Ma reggel jött meg az a kirgiz? — kérdezte Rovics a szomszédnőjétől.

— Igen, de nagyon korán, — felelt Natasa, — még napkelte előtt. Mihajlovics Péter valahol ott a félreeső falvakban jár, ott a kirgizek elpanaszolták, hogy a tigrisek sok bajt csinálnak nekik, most hát beküldött Babadzsákért meg Trubacsenkóért, mert vadászatot akar rendezni a fenevadakra.

— Fedorovics Márton látta ezt a kirgizt?

— Igen, és megüzente általa Mihajlovics Péternek, hogy mi valamennyien halászni fogunk a kiöntésekben, s miután ő is ugyanazon a parton van, hát jöjjön el és keressen föl bennünket.

— Mindenesetre el fog jönni.

— Nem tudom, — mondotta Natasa elgondolkozva.

— De maga nagyon szeretné, úgy-e, ha eljönne? — kérdezte Rovics és egészen odahajolt a leány arczához.

— Megmondjam önnek az igazat?

— Mindenesetre.

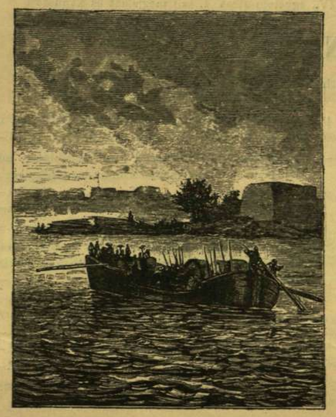
— Nos hát, nem, — mondotta alig hallhatóan, és Nikolajevics Szergej érezte, a mint a leány válla, mely kissé odaért az ő könyökéhez, hirtelen megrezzent.

— Én meg nagyon szeretném, — felelt Rovics. — Először is azért, mert máskülönben nem igen lesz alkalmam vele az elutazásom előtt közelebbről megösmerkedni, másodszor meg azért, mert rendkivül szeretnék résztvenni ebben az érdekes vadászatban.

— Martinovna Natália, az újjasának a szegélye a kereket súrolja, — figyelmeztette őt az őrnagy, — hepiszkítja magát kocsikenőcscsel.

A tarantászok megérkeztek az átkelés helyére. Az előllévők megálltak, és elkezdték kifogni a lovaikat. Az utasok kiszálltak a kocsikból és fölmentek a kompra. Az öreg Nurmed, a révész mélységes hajlongásokkal fogadta a vendégeket, és folyton a homlokához, az ajkaihoz és a szívéhez kapkodott.

Alig egy óra múlva már az egész társaság odaát volt a túlsó parton s a fogatok vigan

Átkelés a vaskompon.

robogtak tova a nádasok közt, mindúntalan elveszítve a nagy sürüségben. Csak olykorolykor villantak föl a lovasok sipkái s hosszú porsáv húzódott végig a nádas sárgás fölszine fölött.

Az óriási kiöntések, melyeknek partjain az egész csinazi társaság tábort ütött, nagy kiterjedésű, kanyargós és sürű náddal körülvett víztömegek voltak, melyek a Szyr-Darja áradása után maradtak fönn, s a nyári forróság idején egészen öszig, tehát az új áradásig nem tudtak elpárologni. Ezeknek a nyugodt és kissé sósizű tavaknak a vize, mely időnkint összeköttetésbe jutott a nagy középázsiai folyó forrásvizeivel, csak úgy hemzsegett a halaktól. Rőfös pontyok, köpczös és kövér csukák seregestől uszkáltak a viz langyos fölszinén, vagy mozdulatlanul pihentek a vizben, föl-fölcsillanva aczélszürke hátaikkal.

A gémek és kócsagok párosával lépkedtek a kiöntések partján, s minden zsombékba, a csillogó iszapnak minden nedves és sötétzöld rakásába beleütötték hosszú csőrüket. Sirályok röpdöstek a viz fölött szárnyaikkal apró barázdákat szántva rajta és figyelmesen nézték, nem-e csillan föl valahol a viz szinén egy-egy szendergő halacska ezüstös háta.

Helyenkint a nádas egész a part széléig ér, sőt mélyen bele is nyúlik a vizbe, vizalatti sürüségeket alkotva, melyek mindenféle vizi lénynek biztos menedékei. Helyenkint minden vizi növénytől ment széles partsávok húzódnak végig, melyek finom homokkal és apró kagylókkal vannak elboritva. S mindezek fölött magasan, szinte mozdulatlanul áll az izzó nyári nap, s mindent egyenletes, egyhangú és bágyasztó forrósággal vesz körül: sugártalan korongja ott remeg és keresztülcsillog a néptelen pusztaság fölött libegő izzó párán.

Kiválasztottak egy tisztás helyet, s a kocsikat rúdjaikkal összetolták. A párosával összekötözött és föltámasztott rudakra szőnyegeket, lótakarókat és más egyéb holmit aggattak, a mi csak oltalmat nyújthatott a nap sugarai elől, s ilyen módon egy nagy sátor képződött, a mely alatt az egész társaság kényelmesen meghúzódott. A lovakat, melyek meg-meghorkantak, és idegesen védekeztek a szemtelen szúnyogok és legyek miriádjai elől, különálló szekerekhez kötötték ki. A part mellett a lovászok, kocsisok és a többi cselédség óriási szamovárok körül szorgalmatoskodott, melyeknek tüze sürű, fekete füstfellegeket eregetett szanaszét. Nem messze, a homokban kiterítették a hálókat, s a vén tüzér szakértő szemmel vizsgálgatta állapotukat és használhatóságukat, minduntalan rákiabálva a halász-katonákra, a kik egy ingben és mezitláb bajlódtak egy ócska, laposfenekü ladikkal, melyet Csinazból hoztak magukkal.

A halászat megkezdését várva az egész társaság kisebb-nagyobb csoportokban széledt el a parton. A sátor alatt két asszonyság, a segédtiszt támogatása mellett ételeket és italokat szolgált föl, egymásután bontogatva ki az ennivalóval megrakott kosarakat; a szomszédságban, végső pusztulással fenyegetve a szomszédos nádast, hatalmas tüz égett, a mely fölé szálas rudakra fölakasztották a halleves főzésére szánt bográcsot.

Alig egy versztnyire onnan mozdulatlanul állt a nádasban Mihajlovics Péter és feszülten figyelt a kiöntés partjai felől jövő különféle hangokra. A kiküldetéséből visszajött kirgiz hüségesen jelentette neki, hogy a mai napra nagy halászat van tervbe véve, s így nem tudta megállani, hogy közelébb ne jöjjön; valami olyan helyre, a honnan lehet, sőt bizonyos, hogy megláthatja hűtlen Natasáját. Valahogyan bántotta kissé a lelkiösmeret, s így nem akart a társaság szemei elé kerülni; úgy érezte, hogy abban a perczben, a mint őt megpillantanák, mindeniküknek ajkán a gúnyos mosoly suhanna végig... Most is, hogy a távoli kaczagást hallotta, úgy tetszett neki, hogy ő rajta kaczagnak, s valamennyiük közt leghangosabban kaczag az a pétervári ficsúr, a ki... De ime ott van ő maga, avagy ez tán csak izgatott képzeletének lázas álma...? Nem, ez ő maga... Ott megy a sürű nádasban karonfogva Natasával... s még valaki van velük... az őrnagy; a világért el nem hagyná őket egy pillanatra sem... Úgy-e, hogy nem tetszik?... Jobb volna egyedül maradni?... Kellemetlen ez a vén bolond!... Még valami piros ruha csillan föl a nád közt, amott meg a pap bársony reverendája zöldellik... Hallga! Egy lövés... valaki mulat... a levegőbe hajigált sipkákra czélbalőnek...

Kaszatkin szintén csüszva még közelébb férkőzött a sétálókhoz. Alfa megszimatolta az ösmerősöket, farkcsóválva vágtatott előre, s örömteljesen vinnyogott, minden pillanatban keszen arra, hogy kitörjön a legvidámabb, a legféktelenebb ugatásban.

*

— Nem talált! — mondotta a pap.

— Dehogy nem, talált! — felelt Pugoviczin, gondosan megvizsgálván a sipkát, mely czélpontul szolgált. — Tessék csak megnézni, itt van a karimájában egy sörét, két sörét... és itt van még egy harmadik is... Már hogyne talált volna!...

— Meg van töltve a bal cső? — kérdezte a pap. — Legyen szives, engedje át nekem.

— Tessék, majd én földobom... — Pugoviczin készült földobni a sapkát.

— Bár nem igen illik az én állásomhoz pusztító és halálthozó fegyverekkel bánni, mégis...

A szentatya fölhúzta a kakast.

— Egy-kettő-három!

Eldördült a lövés, és valamennyien fölkaczagtak.

— Mondja csak batyuska, mire lőtt maga?

— Hát a sipkára. Talán bizony nem találtam el?

— De hiszen föl sem dobtam — itt van ni! — mondotta a kapitány nagy kaczagás

közepette. — Csak úgy mutattam, mintha föl akarnám dobni és ön legott elsütötte a fegyvert!

— De hát urak, hogy eshetett ez?

— Ugyan már no, sapkára lőni, az semmi, épen annyi, mintha az ember falra lőne. De itt van Kaszatkin, a ki a legnagyobb biztossággal beletalál a tyúktojásba. Olyan magasan van, hogy alig látszik, és ő, alig czélozva, szinte csak kapásból elsüti a puskát és a tojás ezer darabra pattant szét! — mesélte Pugoviczin kapitány.

— Hát ön, Nikolajevics Szergej, jól lő? — kérdezte Natasa a gavallérját, kaczéran mosolygva, és szinte belecsimpaszkodott a karjába, sürű fátyola alól pajkosan bámulva az arczába.

— Elég jól. Legalább azelőtt elég jól lőttem, de most már több mint egy hónapja, hogy nem gyakoroltam.

— Ez sok, — avatkozott bele a kapitány, — a lövés épen olyan, mint a billiárdjáték, állandó gyakorlatot kiván, különben könnyen bizonytalanná lesz az ember keze.

— Jó fegyvere van önnek? — kérdezte Natasa, egy pillantást vetve arra az elegáns fegyverre, mely himzett tartón könnyedén függött Rovics vállán.

— Ime itt van, akarja megpróbálni?

Nikolajevics Szergej elmosolyodott, levette a puskáját és odanyújtotta a hölgyének.

— Itt van a czélpont.

A kapitány levette a sipkáját, és ráakasztotta egy nádszálra.

— A fegyver golyóra van töltve, — figyelmeztette őt Nikolajevics Szergej.

— De milyen nehéz, — jegyezte meg a leány, méregetve a puskát.

— No csak lőjjön!

— A czél nagyon messze van, majd közelébb megyek.

— Ugyan, hiszen nincs messzebbre húsz lépésnél.

Natasa czélzott... és fájdalmasan süvítve repült ki a csőből a golyó.

— Nem talált!

— Még egyszer... ez nem számít.

— Nincs még hozzászokva a fegyverhez, — jegyezte meg Nikolajevics Szergej tréfásan.

— Ni-ni! — sikoltott föl éktelenül az adószedő felesége.

— Megálljon, megálljon! — kiáltott föl Pugoviczin egészen sápadtan, — ott ember van, épen most láttam. Erre tart felénk.

Mint a bomba, mely teljesen váratlanul hull be a padmalyon keresztül az ostromlott város valamelyik házába, úgy perdült elő a sürű bozótból a szép Alfa, és elkezdett forogni és vinnyogni Natasa körül, s fölugrándozva rá minden áron meg akarta nyalni az arczát.

— De hiszen ez a mi vadászunk! — kiáltott föl a kapitány. — no ez derék, hogy eljött, igazán derék! Úgy látszik megvigasztalódott!

A kapitány elébe ment a közeledő vadásznak.

— Mihajlovics Péter, micsoda szél hozza magát erre! — kiáltott felé a szentatya.

Natasa elsápadt és némán nézett az ő Petyájára, miközben a száját félig eltakarta, és gépiesen enyelgett a kutyájával.

— Rendkivül örülök, hogy legalább itt találkozhatom önnel, — szólalt meg Rovics, kezét nyújtva Kaszatkin felé. — Odabenn meglátogattam önt, de azt mondták, hogy hosszabb időre vadászni ment.

— Igen, eljöttem, — felelt Kaszatkin akadozva és rá se nézett Natasára.

— Engem, úgy látszik, észre sem vesz? — szólította meg Natasa hidegen, miután a váratlan megjelenése okozta izgatottságból kissé magához tért.

— Mi meg kicsi hija, hogy agyon nem puffantottunk téged, — jegyezte meg a kapitány nevetve, — de ki az ördög is gondolhatta, hogy ott bujkálsz a bozótban? Még szerencse, hogy idejekorán észrevettünk, mert különben a kisasszony még egy második golyót is röpített volna feléd... (Folytatása következik.)

A **Franklin-Társulat** kiadásában Budapesten (IV., egyetem-utcza 4. sz.) megjelent és kapható:

IMAKÖNYVEK.

A † jellel ellátottak katholikus imakönyvek.

† **Tárkányi Béla Vezércsillag az üdv elnyerésére.** Imakönyv a kath. nőnem használatára. *Zsebkiadás*, két finom képpel.
Bőrbe kötve ... K 4.—
Franczia bőrbe kötve, kapocscsal ... K 6.—
Fehér elefántcsont v. teknősbéka utánzat, csont v. aranykereszttel és kapocscsal ... K 8.—
Finom borjubőrkötésben, kapocscsal ... K 10.—
Kék vagy vörös bársonyba kötve, kapocscsal K 12.—
Finom peluchekötésben, gazdag dombormüvü díszítéssel és kapocscsal ... K 16.—
Kapható azonkivül különféle finom modern bőrkötésben 8 koronától 20 koronáig.

† — **Uj rózsáskert.** Imádságos és énekeskönyv kath. keresztény hivek használatára.
Zsebkiadás, egy czimképpel. Bőrbe kötve K 3.—
Franczia bőrbe kötve, kapocscsal ... K 6.—
Fehér csontutánzat kötésben ... K 7.—
Dombornyomásu csontutánzat kötésben ... K 8.—
Kék v. vörös bársonyba kötve, kapocscsal K 12.—

† — **A hajadonok őrangyala,** kath. imakönyv.
Zsebkiadás velinpapiroson, öt képpel.
Bőrbe kötve aranyvágással ... K 2.40
Franczia bőrbe, díszkötésben, kapocscsal K 6.—
Kék vagy vörös bársonyba, kapocscsal ... K 16.—
Kis 8-rét alakban franczia bőrbe, díszkötve K 10.—

† **Albach J. S. Heilige Anklänge.** Gebete für kath. Christen. Octav-Ausgabe. Mit 6 Stahlstichen. Gebunden in Leder mit Goldschnitt ... K 6.—
Octav. Ausgabe. Gebunden in Chagrinleder, mit Schliessen ... K 10.—

† **Albach J. S. Heilige Anklänge.** Gebunden in Sammt blau oder roth, mit Schliessen ... K 16.—
— **Taschenformat.** Gebunden in Chagrinleder, mit Schliessen 6 Kron. Geb. in Sammt blau oder roth, mit Schliessen ... K 10.—
Zu haben ferner in verschiedenen modernen, feinen Ledereinbänden von ... K 8.— bis K 20.—

Szász Károly. Buzgóság könyve. Elmélkedések és imák protest. nők számára. Hetedik jav. kiadás.
Bőrbe kötve aranyvágással ... K 5.—
Franczia bőrkötésben, kapocscsal ... K 8.—
Fehér elefáncsont v. teknősbéka utánzat kötésben, kapocscsal ... K 8.—
Finom borjubőrkötésben, kapocscsal ... K 10.—
Vörös vagy kék bársonyba kötve, kapocscsal K 12.—
Kapható azonkivül különféle finom, modern bőrkötésben 8 koronától 20 koronáig.

Tompa Mihály. Olajág. Elmélkedések, fohászok és imák. Protestáns hölgyek számára olvasó- és imakönyvül.
Vászonba kötve aranyvágással ... K 6.80
Franczia bőrbe kötve, kapocscsal ... K 10.—
Ugyanaz. **Zsebkiadás** vászonba kötve ... K 4.—
Franczia bőrbe kötve, kapocscsal ... K 7.—
Fehér elefántcsont vagy teknősbéka utánzat kötésben, kapocscsal ... K 7.—
Finom borjubőrkötésben, kapocscsal ... K 9.—
Kék vagy vörös bársonykötésben, kapocscsal K 12.—
Kapható azonkivül különféle finom, modern bőrkötésben 8 koronától 20 koronáig.

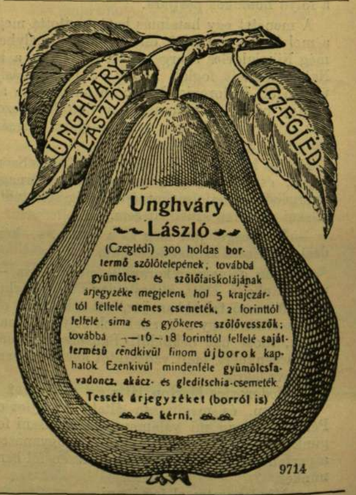
MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE BUDAPESTEN (BUDA)
Meglepő gyógyhatással bir különösen
női bajokban,
továbbá **alhasi és általános vérbőségben, verőczéri pangások esetén máj- és lépbajokban, aranyérben stb.**
Idény április 15-étől szept. végéig.
65 fürdőszoba;
számos kellően berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt áru ételek és italokkal.
Rendelő főorvos: 9826
Dr. POLGÁR EMIL.
Villamos vasuti állomás.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYU-VIZ

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40. 9822

Bittner's Coniferen-Sprit 12mal prämiirt
Bittner-féle fenyő-illat
(tizenkétszer kitüntetve)
ne hiányozzék sem beteg-, sem gyermekszobában, valamint a gyermekágyas szobájában sem. Ez oly **fertőtlenitő szer**, mely a felséges hamisitatlan erdei illatot és ozonizált élenyt beviszi a beteg szobájába. Pótolhatatlan belehelőszer a légzőszervek és az idegrendszer betegségeinél, kiülnő övszer mint szájvíz, nemkülönben mozsdóviz a kezek számára fertőző betegségek ellen.
Egy üveg ára K 1.60, 6 üveg K 8.—, Permetező K 3.60.
Ezen kivonat, mely a lúczfenyő illóolajos, balzsamos anyagának koncentrált oldata, langyos, erősitő kádfürdőkre igen alkalmas és több mint 20 év óta gyermekek és felnőtteknek orvosilag a legjobban ajánltatik. Egy fürdőnek 80 f., 12 fürdőnek K 8.—, 21 fürdőnek K 12.— bérmentve
Bittner's Kiefernadel-Bad-Extract
Főraktára:
BITTNER GYULA
cs. és kir. udvari szállító,
Reichenauban, Alsó-Ausztria.
Határozottan Bittner-féle készitmény kérendő Reichenauból (A.-Ausztria), mivel számtalan utánzat van. 9806

Császárfürdő BUDAPESTEN 9843
tél és nyári gyógyhely.
Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

XI.

A dombszögi választás rengeteg pénzt nyelt el, mégis balul ütött ki Szűcs Gáborra. Szalánczy Miklós elhódította a kerületet.

Hiába volt aztán minden dühöngés. Hiába fenyegette a dombszögi jegyzőt, a ki főoka volt bukásának, hogy elcsapatja a hivatalától.

— Hat gyerekem van, kérem alásan, — könyörgött a megijedt ember.

— Bánom is én, ha tizenhat van is, menjenek koldulni, — dörgött rá a bukott képviselő.

— De édes Gáborom, azt csak nem teszed, — esdekelt Szűcsné.

— De megteszem. Mindenkit eltiprok, a ki utamba áll. A főispán elégtétellel tartozik nekem, el kell kergetnie ezt a sehonnait, a ki a kiadott felsőbb utasitás ellen cselekedett.

Az asszony azonban nem hitte, hogy ily kegyetlen lehet az ő ura s csak próbálgatta tovább engesztelni:

— Nem, nem, Gábor, ez nem illenék a te nemes szivedhez. Csak haragodban beszélsz igy, nem vagy te ilyen. Koldúsbotra juttatni azt a szegény embert, a ki máskép becsületesen végzi a hivatalát. Hiszen az nem lehet, Gábor.

— Nem lehet. Majd megmutatom én, hogy lehet. Semmi sem könnyebb, mint valami mulasztást vagy szabálytalanságot kisütni rá s fegyelmit akasztani a nyakába. Eltaposom az ilyen embert. Jó leczke lesz másoknak is.

— Legalább az én kedvemért, Gábor, — kérte az urát az asszony.

— A te kedvedért? Hát mi ördög hasznod van neked abból, hogy azt az embert pokolba kergetik, vagy nem kergetik? Eh, ne prézsmitálj nekem. Nem vagyok én vajból, hogy minden rimánkodásra elolvadjak.

A nemes, jólelkű úri asszony könnyeit törülgetve vonult félre. Még ilyennek soha sem látta az urát. Hát ez az ő imádott Gábora, ez a könyörtelen erőszakos ember, a ki átgázol minden útjában állón?

Néha ugyan már előbb is gondolkozóba ejtette Szűcs Gábornét egy-egy addig nem tapasztalt jellemvonás, a mely árnyékot vetett férjére. Az idő sokat lemosott abból az ideális zománczból, melybe egykor *rajongó* képzelete burkolta az ő bálványát. Nem volt már az kiváltságos lény, csak ember, a kinek megvannak a maga gyarlóságai. Ámde a nyers, önző zsarnok képében, a hogy most megjelent, iszonyodást keltett a szerető nő szivében s olyan végtelen szomorúságot, hogy inkább élni sem akart tovább szegény asszony, mint igy látni az ő urát.

De hát lehetséges az, hogy Gábor ilyen volna? Hogy ez az ő igazi lelki képe? S hogy az alatt a hét év alatt, a mit együtt töltöttek házas életükben, mindig hibás szemüvegen át nézte férjét s csak most ismerte meg igazán?

Egész szerető lelke ellene mondott ennek. Csak a harag pillanatnyi eltévelyedése lehet, a mi Gábort olyan nyilatkozatra ragadta. A keserűség, a mit éreznie kellett, mikor olyan érdemetlen semmi embert toltak elejébe. Hát nem fölháboritó-e az? Nem érzi-e ő maga is asszony létére, hogy milyen szörnyű igazságtalanság esett Gáboron? Nem lázad-e föl ő maga is?

— Ezt nem lehet abba hagyni, Pali, — mondta ő is az öccsének; — Gábor nem maradhat ki a képviselőházból.

— Igaz, igaz, — mondta Zsolty Pali; — de mit csináljunk? Senki sem adja oda a kerületét.

Zsolty Pali maga sem. De jó tanácscsal szolgál:

— A miniszterelnököt kellene nyaggatni, hogy vigye be Gábort valamelyik kerületbe, a hol később lesz a választás.

Szűcs Gábor fölzúdult. Köszöni, neki nem kell. Ő nem akar a miniszterelnök kegyelméből bejutni a házba. Ő nem fog beállni a csúszómászók közé, a kik csak addig élnek, mig a kegyelmes úr akarja s úgy forognak, a hogy parancsolják. Ő megtartja önállóságát a párt keretében is. Ő nem rendeli alá senkinek a meggyőződését.

— Makacs ember vagy, — mondta Zsolty Pali.

— Az vagyok, — felelt büszkén Szűcs Gábor; — nem vagyok eladó birka.

— Jó, jó, de az a kérdés, hol szerezzünk neked kerületet?

Sok bukott honatya töprenkedett azon az ősz elején: hol szerezzünk kerületet? Mert a választás elsöprött egész sereget. Új emberek jöttek föl a tisztelt házba s mikor a klubban szétnézett a hatalmas miniszterelnök, sokat nem látott ott a régiek közül. Ide-oda tologatta pápaszemét, mintha az a szegény pápaszem volna az oka, hogy ő kegyelmessége annyit nem lát a megszokott arczokból.

Amodább egy csoport a régiekből számlálgatta, hogy ki hiányzik.

— Sajnálom, Szűcs Gábort, — mondta a miniszterelnök, a ki egy perczig megállt köztük.

Természetes, hogy arra kötelességének ismerte mindenki, hogy sajnálkozzék. Egyéb nyilatkozat nem történt. Mindenki azt várta, hogy a kegyelmes úr még szól valamit, de nem mondott többet.

Öt-hat elajándékozni való kerület még lett volna. Kettős választás vagy kinevezendő főispánok helyei. De senki sem tudta, hogy a kegyelmes úrnak mi a szándéka s óvatos ember addig nem szól, míg azt nem tudja. Mindenki hallgatott.

— Ságor, azt hiszem, beszélned kellene a kegyelmes úrral, — mondta Zsolty Pali, Szűcs Gábornak másnap.

— Kunyorálni menjek? — dühöngött emez. — Inkább akármit.

— De hát mit csinálhatsz?

— Nem tudom. Nagy kedvem volna belekötni Szalánczy Miklósba. Hej, ha úgy kapóra jönne. Szeretném lelőni, mint a kutyát.

Zsolty Pali megdöbbent. A mint rá nézett a ságorára, úgy vélte, hogy ez az ember igazán képes volna most lelőni valakit, olyan düh szikrázott a szemében.

— No, no, nem hihatod ki azért, mert őt választották meg, nem téged. A miatt még nem lehet párbajozni.

— Hát törődöm én avval, hogy micsoda okot keressek rá? — dühöngött tovább az elkeseredett ember. — Engem megakaszt ez a nyomorult a pályám közepén s én még keresgessem, hogy micsoda tetszetős czim alatt lőhetek bele egy golyót?

— Gábor!

— Hát igaz. Úgy van. Minek neki a képviselőség? De nekem az egész életem az. Föláldoztam mindent, éjjel-nappal tanultam, csak azért fáradtam, azért küzdöttem, mindent csak ezért tettem és most kizökkentenek onnan.

Úgy rémlett neki, mintha egész élete idáig, házassága és minden törekvése hiába lett volna s mintha a távolban valahol a ködből fölemelkednék egy fiatal leány alakja iszonyatos szemrehányó halott arczával és azt kérdezi:

— Hát miért hagytál engem elveszni? Mit nyertél vele? Boldog vagy most?

Ifju korának ijesztő kisértete, a kit már csaknem elfelejtett, újra megjelenik, az eltaszított, a kútba ugrott leány.

S a megalázott nagyravágyó ember, a kit kiszoritottak onnan, hol a hatalomért folyik a küzködés, hörögve kulcsolja össze két kezét. Hát mit nyert? Miért áldozta föl magát és azt a leányt, a kit szeretett?

XII.

A csüggedésnek ezek a napjai nem tartottak sokáig. Szűcs Gábor nem a töprengés, hanem a cselekvés embere volt s erős természete hamar fölülkerekedett. Választókerület is volt még, csak pénz kellett hozzá. A miniszterelnök, a ki *gondoskodott* híveiről, az ő számára is kijelölt egyet a megmaradt kerületekből. A végrehajtó bizottság elnöke tudatta vele:

— Jöjj hozzám, majd beszélünk róla.

— Reverzálist kell adni? — kérdezte Szűcs Gábor tréfásan.

De már akkor el volt szánva, hogy más kerületben próbál szerencsét. A saját erejéből akar bejutni. A pénz nem képezett akadályt. Felesége mindenre kész volt. Újabb adósággal terhelték meg a birtokot.

Egynehány váltó is forgott már a takarékpénztárakban, a miken Zsolty Pali volt a giráns; viszont ők is aláirtak egy csomót Zsolty Palinak. Szűcs Gáborné vagyoni viszonyai kezdtek kissé zilált állapotba jutni s már arról beszéltek a vármegyében, hogy nem lesz ennek jó vége.

— Te bele szólhatnál, — biztatta az öreg Abády Samu Eleket.

De a fiú nem akarta:

— Nem fogom megbántani az édes anyámat, az övé a birtok, csinálhat vele, a mit akar.

— Nem oda Buda, — boszankodott az öreg. — Bolond vagy, ha így hagyod elpocsékolni az örökségedet.

Abády Samu szólna maga is, de az ő szavára úgy sem adnak semmit. Ő haragban van Nellivel, mióta az azt a bolondságot csinálta, hogy másodszor férjhez ment, meg sem látogatta azóta, hát hogy menjen most Nyárádra azzal, hogy: hó, csinyján a pénzzel!

— De te már nem vagy gyerek, maholnap betöltöd a tizenkilencz esztendőt, te már magad is utána nézhetnél a dolgaidnak. Jövő évre elintézzük az árvaszékkel, hogy mondjanak ki teljeskorúnak. Jó lesz, Elek?

— Jó, — mondta a fiatal ember.

Ám neki egyéb forgott a fejében, nem az, hogy az édes anyja vagyoni dolgaiba beleavatkozzék. A veszedelem nem is látszott olyan közel levőnek. Tulajdonkép nem folytattak pazarló életet s Elek nem hihette, hogy már az anyagi romlás szélére jutottak volna.

Neki másra kellett a függetlenség. Sejtette, hogy nagy, nehéz küzdelme lesz a jövőben, a mikor majd szembe kell szállni avval az emberrel, kinek most még járma alatt nyög. Talán saját édes anyjával is. Mert anyja bizonyára férjének fog igazat adni.

Félénk természete visszariadt ennek a szembeszállásnak a gondolatától, de látta, hogy az csaknem kikerülhetlenül be fog következni. És akkor már szabad embernek kell neki lenni, a gyámság alól kikerült embernek, a ki úgy cselekedhetik, a mint neki tetszik.

Igaz ugyan, hogy szeretné kitolni ezt az időt mennél későbbre, de egyszer mégis bekövetkezik.

Samu bácsinak nem szólt arról, a mi lelkét *elfoglalja*. Azt az öreg gőgös ember úgysem értené meg. Arra csak azt mondaná:

— Hát már te is megbolondultál, mint az anyád?

És az úgyis még messze volt. Ki tudja, mi lesz addig? Hiszen azt sem tudja, vajjon igazán... Soha sem mert róla szólni... Nem, semmit sem tud, csak gondolja... És, oh addig sok megváltozhatik.

Csak ő nem fog változni. Ő olyan marad, a milyen most. Kevéssel beéri. Ha minden elvész is, az atyjáról való kis jószága megmarad. Ahhoz nem lehet hozzányúlni.

Az ócska házat Abád-Kengyelesen kitataroztatja. Jó lesz az neki és annak, a kit oda akar hozni. Nem kiván az többet, szebbet; nincs pompához szokva.

Még az édes anyjok is elfér benne, ha úgy fordul a dolog, hogy a nyárádi kastély dobra jutna, vagy az az ember, a ki bizonyosan csak a vagyonáért vette el az Elek anyját, egyszer majd elhagyná.

Ne adja Isten, hogy a szegény mamát ilyen csapás érje; de Elek erre is készen áll. Meglehet, hogy egyszer majd ő lesz az édes anyjának utolsó menedéke.

Most még fényben úsznak. Szűcs Gábort újra megválasztották képviselőnek. Budapesten nagyobb lakást fogadtak, mert ebédeket akarnak adni és társaságot látni maguknál.

— Az ember hasznát veheti az összeköttetéseinek, — jelentette ki Szűcs Gábor. — Néha egy jó ebéd többet ér, mint egy szép beszéd.

Eddig nem tartottak fogatot oda fent Budapesten, most fölhozták a lovaikat s új hintót rendeltek. Úgy látszott, Szűcs Gábor szükségesnek tartja, hogy mutassák, milyen urak. Az embernek mindjárt nagyobb a tekintélye.

A képviselőházban is érezhető az. Mintha az a fogat nagyobb sulyt adna beszédének. Láthatják, hogy olyan ember, a ki nem szorul semmire.

A hatalmas kegyelmes úr hidegen, tartózkodva fogadta, mikor most először találkoztak; de nem tett neki szemrehányást azért, hogy terveit keresztülhúzta. Csak a pártelnök mondta neki bizalmasan:

— Kár volt el nem fogadni azt a kerületet, melyet a kegyelmes úr neked szánt. Ott is megválasztottak volna.

— Elhiszem, — felelt Szűcs Gábor; — de jobb így. Nem szeretek se pénzzel, se hálával adós maradni.

A pártelnök megütközve nézett rá. Mit akar ez az ember mondani? Nem akar adós maradni. Se pénzzel, se hálával. Azok szoktak így beszélni, a kiknek féllábuk már kint van.

De az öreg úr diplomata volt. Nem árulta el gyanakodását s csak annyit mondott:

— Hát a hogy gondolod. Csakhogy a te mostani kerületedben nem kellett egyéb, csak pénz és az Tátraházy Bélának is lett volna, több mint neked, a másik kerületben pedig szegény Béla elbukott. Ott baj volt, hogy gróf; oda más kellett volna. Igy esett aztán, hogy egygyel kevesebben vagyunk.

— Egy nullával, — szólt Szűcs Gábor vállat vonva.

A pártelnök megcsóválta ősz fejét:

— A nulla is szám, ha elejébe ragasztunk valamit.

Egy darabig gyanakodással nézték a pártban Szűcs Gábort. Balajthy Dezső, a kinek viselkedéséből mindig meg lehetett tudni, milyen szél fúj, dölyfös és gúnyos szavakat ejtett el a háta mögött az üstökös csillagokról, melyek fényesen föltünnek, de nincs semmi szilárd magjuk, csak köd, pára az egész.

Mikor a költségvetés tárgyalásánál szólásra fölemelkedett Szűcs Gábor, csak az a kis csapat, mely minden csütörtökön nála szokott ebédelgetni s melyet Balajthy Dezső gúnyosan a Szűcs Gábor testőrségének nevezett, fogadta rokonszenves tüntetéssel. A többi néma feszültséggel várta, hogy mit fog mondani.

A miniszterelnök csöndesen, nyugodtan hallgatta. Kifürkészhetlen, mindig egyforma vonásaiból hiába iparkodtak olvasni a hivek.

Az új választások óta megfogyott a párt s bekövetkezendő újabb elpártolásokról suttogott a kósza hír. Szűcs Gáborban sem biztak. Nagyon önálló és nagyon elbizakodott, mondták róla. Azt hiszi, hogy kanállal ette a tudományt, s nem szereti nézetét alárendelni a más nézetének. Az ilyen ember egyszer kitör a korlátok közül.

Ez a beszéd talán az első lépés lesz kifelé. Baljóslatú hírek előzték meg. Már egy hét óta nem volt a klubban s tegnap egy ellenzéki vezérférfival látták sétálni az utczán.

Zsolty Palit faggatták:

— Mit akar a sógorod?

Nem tudta. Hát mit akarna? Kissé azonban megrökönyödött maga is. Csak nem fog az a Gábor valami bolondságot elkövetni? És épen most, mikor azt mondják, ismét megüresedik egy államtitkári állás. No, az nagy csapás volna Zsolty Palira is. Mindjárt csökkenne a kilátás a főispánságra. Pedig azt hiszi, már ő is megérdemelne valamit.

Nem volt az egész házban senki, a ki oly aggódó figyelemmel leste volna a Szűcs Gábor beszédét. Talán csak ott fent a karzaton az a jóságos arczú, már őszülő előkelő hölgy, ki az első sorban ül s csaknem lélekzetét is visszafojtva hallgat a szónokra. (Folytatása köv.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

Kaszatkin valamennyiüket üdvözölte, sőt Nikolajevics Szergejjel még kezet is szorított, és Natasa előtt ügyetlenül meghajtotta magát. Egészen ki volt kelve magából, és meglehetősen zavartnak látszott.

— Uraim! Minthogy most legjobb lövőink itt együtt vannak, — csak azt sajnálom, hogy Babadzsák és Trubacsenkó nincsenek itt, — majd később, úgy estefelé versenylövést rendezünk... Azok már elmentek utánad Gajnula babaja falujába tigriseket lőni, — fordult oda Pugoviczin Kaszatkinhoz, — nem láttad még őket?

— Még nem láttam őket, alkalmasint azután érkeztek, hogy én eljöttem onnan; most már bizonyára várnak reám.

— Remélem, megengedi, hogy a vadászatban én is résztvegyek? — kérdezte tőle Rovics.

— Ha nem fél, ám jőjjön el.

— Ilyen tapasztalt vadász oldalán, vajmi csekély lehet a veszedelem.

— Hm!

— De ideje lesz tán visszamennünk a kocsikhoz.

Az egész társaság megindult a part felé.

Natasa sietett karonfogni Nikolajevics Szergejt, önkéntelenül is félt Kaszatkintól; attól tartott, hogy majd ő ajánlja föl neki a karját, mint annakelőtte szokta volt; s most, ha ez csakugyan megtörtént volna, kész lett volna kosarat adni neki.

— Mi van magával, hiszen csak úgy remeg az egész teste?... — kérdezte Rovics.

— Magam se tudom, — felelt Natasa, — és a hangja szinte reszketett már-már kicsorduló könyeitől.

— Nem... én eljátszottam kis játékaimat, — gondolta magában Kaszatkin, a mint a fiatal párra nézett.

Ott botorkált valamennyiük háta mögött, és rettenetesen nagy kedve lett volna fölkapni a puskáját, jól czélba venni, és beledurrantani vetélytársának abba a szinte léniával meghúzott ángolos választékába.

Natasa megérezte ezt a pillantást, s nőttönnött a rémülete, úgy hogy önkéntelenül is szorongatni kezdte a gavallérja karját, és ösztönszerűleg gyorsította a lépteit.

— Csillapodjék gyermekem! — bátorította őt halkan, alig hallhatóan Rovics.

— «Gyermekem!» — ismételték még halkabban Natasa vértelen ajkai.

Javában folyt a halászat, és már hatalmas pontyok vergődtek a porban a bográcsok mellett, melyek véres kopoltyúikon át vékony pálczikákra voltak felfűzve. A halászok kihúzták a partra a hálót és gyorsan összefogták a száját, nehogy a halak a húzás alatt a vízbe visszaszökdössenek. Gyürűalakban vergődtek és ficzánkoltak a szinte rőfös csukák; valósággal mint ovális formájú, aranyos tálak csillogtak a napsugárban a tizfontos tokok; s rettenetesen erőlködve kapálóztak lábaikkal a zöldesszinű és pettyes békák, melyek a hallal együtt a hálóba kerültek. A kiöntés fenekéről fölhozott iszapban mindenféle apró lények nyüzsögtek, sőt helyenkint még egy-egy vizikígyó is fürgén forgatta mozgékony fejecskéjét, és mindenképen megpróbálkozott vele, hogy a hálóból valahogyan kibontakozzék.

Addig, míg a halleves elkészül, az egész társaság leült a sátor alá teázni. Kaszatkin megjelenését általános, nagy örömmel üdvözölték. Kikérdezték a küszöbön álló vadászat felől és tréfásan abbeli aggodalmaiknak adtak kifejezést, vajjon a tigrisek nem fognak-e ellátogatni ide is, hogy résztvegyenek az ő piknikjükön. A gavallérok ijesztgették a hölgyeket, váltig erősítgetvén, hogy gyanus neszt hallanak a nádas felől, sőt, hogy látják is a rettenetes fenevadakat, a mint kikandikálnak a sürüből. A hölgyek ijedtséget szinleltek és sikoltoztak, a mi viszont alkalmul szolgált nekik arra, hogy védelmezőikhöz még közelébb simuljanak. Egyáltalában valamennyien a legjobb kedvben voltak az egy Kaszatkin kivételével, a ki egész idő alatt mogorván ült a sátor egyik szögletében, kurta feleleteket adogatott, s ezeket is csak akkor, a mikor már semmiképen el nem kerülhette.

Azt sem lehetett volna mondani, hogy Natasa valami nagyon jókedvű volt; szemmel láthatólag zavarta őt Mihajlovics Péter jelenléte, és mikor tea után Fedorovics Márton így szólt hozzá: «Nos hát Natasa, te amúgy is nagyon szeretsz ladikázni, nincs kedved kissé odaülni a kormányhoz?» — Natasa kétszer sem mondatta magának a dolgot, hanem gyorsan kiugrott a sátor alól, mintha csak fojtogatta volna az a nyomasztó légkör és mintha minden áron és minél előbb ki akart volna jutni a szabad levegőre. Nikolajevics Szergej, annak az ékesen szóló pillantásnak ellenére, a melyet Natasa úgy futólag reá vetett, nem ment vele, hanem odasétálva a partra, elkezdte nézegetni a zsákmányt.

— Hát te hova sietsz? — fordult oda Pugoviczin Kaszatkinhoz, látva, hogy ez indulni készül.

— Megyek vissza Gajnulához, hiszen ideje! — felelt amaz.

— Dehogy is ideje, csak maradj ülve; megvacsorálsz velünk, azután majd elkisérünk egy darabon.

— Napszállatig alig van már két óra, úgy, hogy a nád közül is alig lesz már időm kivergődni. Nos hát Isten veled! Isten velük urak!

Mindenki jól ösmerte Mihajlovics Péter nyakasságát és állhatatosságát, és így senki még csak meg sem kisérelte rábeszélni őt, hogy maradjon velük. Csak a parancsnok emlékeztette őt arra, hogy négy nap múlva valami följebbvalót várnak Csinazba, a mikorra jó lesz, ha a tisztek mind otthon lesznek.

— Ott leszek, — felelt Kaszatkin kurtán, meghajtotta magát, előszólította a kutyáját, s még csak egy pillantást sem vetett arra, a hol Rovics a parton ült, és nézte, a mint a mozdulatlan vizben visszatükröződött a ringó ladik, a vén tüzér éltes alakja, és a szép és gondolatokba elmerült Natasa világos ruhája.

— Hallod-e, — szólt Kaszatkin megállva, és magához hívta Pugoviczint.

— Nos, mit akarsz?

— Mondd meg annak... a ki ott ül, — s evvel Rovics felé mutatott, — hogy ha csakugyan akar tigrist lőni, úgy jöjjön el holnap napnyugtakor a faluba. Holnap éjjel megyünk először lesre; a leshelyeket még ma elkészítik. Igy mondd meg neki.

— Megmondom... De hát eredj, és mondd meg neki te magad, hiszen ott ül, ni.

— Eh, persze...

Kaszatkin intett a kezével és gyorsan eltünt a sürüségben. Alfa fürgén követte, valami jóizű csontot szorongatva a szájában.

A ladik kikötött. Natasa Nikolajevics Szergej segitségével, a ki kezét nyújtotta felé, kiugrott a partra.

— Kaszatkin Mihajlovics Péter távozása előtt megkért, hogy megmondjam önnek... — fordult Pugoviczin Rovicshoz.

— Hát talán már elment? — kérdezte Natasa hirtelen és egészen kikelt magából.

— Elment bizony, épen az imént, — felelt a kapitány, és odafordulva Rovicshoz, átadta néki Kaszatkin üzenetét.

— De mért halasztanám a dolgot holnapra? Mindjárt innen egyenesen odamegyek, — mondotta Nikolajevics Szergej nyugodtan. — A fegyverem velem van, az utat meg majd csak megtalálom valahogy. Hiszen a mennyire emlékezem, Gajnula falujához csak egyetlen út vezet.

— Kissé késő lesz, — jegyezte meg Pugoviczin.

— Egy kérésem van önhöz, kapitány.

— Nos, mivel szolgálhatok?

— Engedje át nekem a lovát. Elég jó lovas vagyok és biztosithatom önt, hogy teljesen sértetlenül fogom a lovát visszahozni.

— Ugyan kérem, szót sem érdemel... Archip! — kiáltott rá a kapitány a lovászára. — Eredj és kantározd föl a pejkómat.

— Hm! — dünnyögött a pap magában.

— Nikolajevics Szergej, — fordult hozzá Natasa, és kissé félrehúzódott. — Ne menjen el, nincsen arra semmi szükség — mondotta neki, mikor odalépett hozzá.

— Ugyan miért? — csodálkozott Nikolajevics Szergej.

— Magam se tudom; nem tudnám az okát megmondani, de olyan nyomasztó előérzetem van.

Natasa alig tudta magát tartóztatni, hogy sirva ne fakadjon.

— Ugyan már no, ne nyugtalankodjék! Vigyázzon, hiszen mindenki magát figyeli, — mondotta Nikolajevics Szergej.

— Addig is, míg a vacsora elkészül, játszunk fogócskát, ez étvágyat csinál, — ajánlotta a hölgyek közül valaki.

Egyszerre száraz és átható durranás szakította félbe a dallamot.

Futkostak, kiabáltak; rettenetesen kifáradtak, aztán leültek a szőnyegekre, és elkezdtek khórusban énekelni. Az ének azonban sehogyan sem ment össze, sőt az egész piknik kissé akadozott. Kaszatkin váratlan megjelenése, komor tekintete, hirtelen eltávozása, azután a vendég vadászatra indulásának sebtében való előkészületei, mindez, olyan különösen, olyan nyomasztóan hatott valamennyiükre, mintha mindenikük érezte volna, hogy a dolog jól nem végződhetik.

Mikor pár percz múlva Rovics felült a lovára, hogy útnak indúljon, a szent atya jelentőségteljesen igy szólott:

— Nem kellene elmennie: nagyon sok oknál fogva nem kellene, és ha én felettes hatósága volnék, (e szavaknál futó pillantást vetett a parancsnokra) én bizony útját állanám ennek a kirándulásnak.

— Én miattam meg akár mindaketten a föld alá süllyedhetnének, — fordult oda Ivanovna Malanya az őrnagyhoz. — Igazán mondom, nem sajnálnám őket egy csöppet sem.

— Ugy látszik, már egészen elment az eszed, — mormogta Fedorovics Márton a fogai közt.

— Isten kezében van minden! — fokászkodott föl az érdemdús őrnagy.

— Holnapután majd hozok maguknak egy pompás, csikos bőrt, — csináltathatnak belőle szőnyeget, — mondotta Nikolajevics Szergej, mikor felült a lóra és elkezdte rendbeszedni a kantárszárat.

Natasa odaállt vagy három lépésnyire s nagy és kisirt szemeivel bánatosan nézett a távozó után.

Sürü sötétség borult a földre; a köröskörül égő tüzrakások lángja nem volt elég erős ahhoz, hogy a körüllévők előtt föltárja a leány bánatos arczát. Igy történt, hogy senki sem vette észre, hogy Natasa kereszteket hányt a gyors ügetésben távozó Rovics után.

Ideje volt készülődni hazafelé; előhúzták a tarantászokat, fölrakták reájuk a holmit, befogták a lovakat, és a kocsik hosszú sora megindult a Szyr-Darja partján hazafelé.

*

Ezalatt Mihajlovics Péter gyorsan lépkedett a félreeső falu felé. Semmi fáradtságot sem érzett, ellenére annak, hogy már több mint nyolcz versztnyi utat tett meg olyan gyors léptekkel, hogy más, talán csak lóháton tudott volna lepést tartani vele.

Kaszatkin a gyors menet ellenére is sápadt volt, egészen kiszáradt a torka, és merően maga elé meresztett szemeinek olyan furcsa, szinte tébolyodott volt a tekintete.

Nehány faczán repült föl csaknem közvetlenül a lábai alól, de ügyet se vetett reájuk. Még Alfa is gyanakvó pillantásokkal nézte őt, annyira különösnek tetszett előtte a különben szenvedélyes vadásznak ez a közönbössége.

*

— Nyilvánvaló, hogy szeret engem, — tünődött Nikolajevics Szergej, hanyagul elnyújtózva a kényelmes kozáknyeregben.

A pejkó lassan poroszkálva ügetett előre, időnkint föl-fölhorkant a nagy portól, s néha éleset csattant a patkója, mikor a hátulsó lába beleakadt az első lábain lévő patkó sarkába.

— Nos, mi lesz most, Nikolajevics Szergej? vajjon tovább fogod-e játszani a jóságos géniusz hálátlan szerepét, vagy pedig meggondolod, hogy mégis csak a legidőszerűbb és a legelőnyösebb, ha az ember egoista?... Hm!... és az a leány olyan...

Nikolajevics Szergej megpödörte a bajuszát, egyet vágott a pejkóra és gyorsitott ütemben vágtatott tova.

Alkalmasint igen kellemes ábrándokba merült, mert időnkint vidáman elmosolyodott, sőt néha hangosan fölkaczagott, és valami franczia chansonettet kezdett dudorászni.

A vágtató ló dobogása egészen tisztán hallható volt az éjszaka csöndjében. Ennek a dobogásnak a hangja Kaszatkin füléhez is eljutott, a ki erre még jobban gyorsította a lépteit és szinte futni kezdett... Egyszerre szinte kővé váltan állott meg egy helyen.

A sürüségen keresztül fölcsillant a vágtató alak fehér zubbonya; ez a hang, ezek a franczia szavak, semmi kétséget sem hagytak fönn azirányt, hogy ki volt az az éjjeli lovas.

Kaszatkin, mint a prédájára leső tigris, a földhöz lapulva, nagy ugrásokkal rohant az út szélére, a hol két nádcsoport között egy tisztáson állapodott meg.

— Egyedül... szemtől szembe... és köröskörül a végtelen pusztaság... villant meg a fejében.

Vállához emelte a puskáját.

Egyenes vonalban a fegyver irányzója előtt látszott a lovas fehér alakja, mely közeledtével mind nagyobb és nagyobb lett.

— A sors... csak a sors akarta igy... suttogták Kaszatkin remegő ajkai.

— Et beaucoup d'autres choses...

A kuplé szavai tisztán kivihetők voltak.

Egyszerre száraz és átható durranás szakította félbe a dallamot, a pusztai viszhang szárnyaira kapta ezt a hangot, és vitte messzire, messzire, szinte Gajnula babaja csöndes falujáig...

(Folytatása következik.)

Hirdetmény. 9877

Ezennel közhirré tétetik, hogy a **Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték (XI. sorsjáték)** 6. osztályának huzásai **f. évi márczius hó 26-tól április 22-ig** tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

Márczius 26, 27, 28, 30, 31.
Április 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 17, 18, 22.

A huzások mindig d. e. 9 órakor kezdődnek, és **a magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző** jelenlétében nyilvánosan történnek a M. kir. szab. Osztálysorsjáték huzási termében (IV., Eskütér, bejárat a Duna-utczáról). A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megujitása a játéktery szerint minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt 1903 márczius 19-ig eszközlendő.

Budapest, 1903 márczius hó 8-án.

Magyar Királyi Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. ***Hazay.***

GERMANDRÉE PORHANYTÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arczbőrnek egészséges és üde színt ad.
1900 évi Párisi Világkiállítás: ARANYÉREM
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

FÖLDES-féle MARGIT-CRÈME 9353
gyorsan és biztosan ható szer szeplő, máj- és borfoltok, kiütések, pattanások és mindennemü bőrbaj ellen. **Rögtön hat.**
Zsirtalan. Artalmatlan. Kapható mindenütt.
Ára 1 korona.
Készíti: Gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Aradon.
Főraktár: **Török József** gyógytárában **Budapesten.**
A közönség megtévesztését czélzó utanzatoktól óvakodjunk.

Szőlőlugast ültessünk
minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetü), mert nagyobbrésze, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig.
Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szőlőkkel.
A szőlő használatában mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkivül más épületeknek, kerteknek, keritéseknek stb. a legremekebb disze, a nélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem
A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki czimét egy levelezőlapon tudatja. 9727
Ermelléki első szőlőoltványtelep Nágy-Kágva, u. p. Székelyhid.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSITÓ-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. Tűz-, szállitmány-, jég- és betörés-biztositási üzlet.

Negyvenötödik évi zárszámla 1902 január 1-től decz. 31-ig.

KIADÁSOK.	K.	f.	BEVÉTELEK	K.	f.
I. Tűzbiztositás.			**I. Tűzbiztositás.**		
Kifizetett károk és költségek 7.570,368·43 levonva viszontbiztositott károk és költségek... 3.181,777·87	4388590	56	Az 1901. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül ...	4400000	—
Függőben maradt károk tartaléka ...	506490	19	Tűzbiztositások után bevételt készpénzdijak és a f. évben lej. dijkötelezvények és dijváltók ... 13.942,867·34		
Szerzési költségek a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával ...	939854	38	lev. törl. dijak 1.617,810·29 viszontb. dijak és dijrészletek 4,040,334·95 5.658,165·24	8284702	10
Jövedelmi adó és bélyegilletékek ...	2165207	78	Az 1901. évben függőben maradt károk tartaléka ...	417324	38
Postabérek ...	10527	367	**II. Szállitmány-biztositás.**		
Adakozások közhasznu czélokra ...	9250	—	Az 1901. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül ...	4400000	—
A tűzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek ...	1076312	33	**II. Szállitmány-biztositás.**		
Behajthatlan követelések leirása ...	336694	42	Az 1901. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül ...	80000	—
II. Szállitmány-biztositás.			Szállitmánybiztositások után bevett készpénzdijak ... 943,672·02 levonva: törlesztett dijak ... 765,161·35	178510	67
Kifizetett károk és költségek 279,648·62 levonva viszontbiztositott károk és költségek ... 181,458·33	98190	29	viszontbiz. dijak 721,838·62		
Függőben maradt károk tartaléka ...	88633	56	Az 1901. évben függőben maradt károk tartaléka ...	87545	84
Szerzési és igazgatási költs. a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával	11956	54	**III. Jégbiztositás.**		
A következő évek készpénz-dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül ...	100000	—	Jégbiztositások után bevett készpénzdijak ... 3.446,950·33 levonva: törlesztett dijak ... 349,067·12	1109819	33
III. Jégbiztositás.			viszontbiz. dij. 3.088,063·88 2.337,131·—		
Kifizetett károk és költségek 1.752,247·68 levonva viszontbiztositott károk és költségek ... 1.153,982·32	598265	36	Az 1901. évben függőben maradt károk tartaléka ...	17150	46
Függőben maradt károk tartaléka ...	16062	48	**IV. Betörésbiztositás.**		
Szerzési és igazgatási költs. a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával	219774	07	Az 1901. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	40000	—
Bélyegilletékek ...	49885	59	Betörésbiztositások után bevett készpénzdijak és dijrészletek 135,768·94 levonva: törlesztett dijak ... 23,031·69		
Behajthatlan követelések leirása ...	21906	43	viszontbiz. dijak 59,377·54 82,409·23	53359	71
IV. Betörésbiztositás.			Az 1901. évben függőben maradt károk tartaléka ...	840	48
Kifizetett károk és költségek ... 6,888·26 levonva viszontbiztositott károk és költségek ... 3,352·55	3535	71	**V. Egyéb bevételek.**		
Függőben maradt károk tartaléka ...	2519	53	Szelvénytakarékpénztári, váltó és egyéb kamatok, valamint árfolyam-nyereség eladott értékpapirok és idegen pénznemek után ...	847189	58
Szerzési és igazgatási költs. a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával	22386	38	Társasági házak tiszta jövedelme ...	74398	06
A következő évek készpénzdijtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül ...	65000	—		1558984	49
V. 1902. évi nyereség-számla.					
A f. é. tüzelhől fennmaradt nyereségért	2615763	22			
	15589840	49			

II. Életbiztositási üzlet.

Negyvenedik évi zárszámla 1902 január 1-től decz. 31-ig.

KIADÁSOK.	K	f.	BEVÉTELEK	K	f.
Törlesztett kötvények dija ...	754905	26	A m. évből áthozott dijtartalék ...	76699099	64
Visszaváltott kötvényekért ...	1730095	78	Befolyt dijak: ez évben kiállitott kötvények után ...	1501537	90
Halálesetek után kifizetett kárösszeg ...	2746724	63	az előbbi években kiállitott kötvények után ...	1128616	56
Lejárt kiházasitási tőkékért ...	3392253	42	a biztositott tőke emelésére forditott nyeremények	6409638	
Kiházasitási biztositásoknál haláleset következtében dijvisszatérítés ...	94824	26	Illetékek ...	259799	79
Függőben levő károk és dijvisszatérítések tartaléka ...	466734	01	Mult évi függőben volt károk és dijvisszatérítések tartaléka ...	673659	09
Függőben levő kiházasitási tőkék tartaléka ...	365380	67	Mult évi függőben volt kiházasitási tőkék tartaléka ...	61492	54
Évjáradékokért ...	337379	88	Kamatjövedelem	3554179	60
Viszontbiztositási dijak ...	349412	07			
Bélyegekért ...	244225	71			
Irodai bér, postadijak, nyomtatv., uti s egyéb költség ...	744190	54			
Tiszti fizetések ...	262318	27			
Jövedelmi adóért ...	25765	77			
Orvosi dijakért ...	158430	61			
Szerzési és dijbehajtási költségek	956292	76			
Kisorsolt biztositások tartaléka	16000	—			
Behajthatlan tartozások leirása	60207	22			
Dijtartalék ez év végén ...	80615611	09			
1902. évi nyeremény ...	1424611	15			
	94643364	10		94643364	10

VAGYON. Mérleg-számla 1902. évi decz. 31-én.

TEHER.	K	f.		K	f.
Elhelyezett tőkepénzek takarékpénztárak- és bankoknál ...	3797830	51	Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 frt és teljesen befizetett 2000 fél részvény á 500 frt ...	6000000	—
7.700,000 Kor. n. é. Magyar földhit. int. 4%-os zálogl. 97·98 — ... = K 7.546,000·—			Társasági tartaléktőke ...	6000000	—
1.774,000 Kor. n. é. Magy. földhit. int. 4%-os talajjav. és szab. zálogl. à 97·40 = K 1.727,876·—			Külön tartalék ...	*5685888	14
1.500,000 Kor. n. é. Pesti hazai első takpénzt. egyesületi 4%-os zálogl. à 97·— = K 1.455,000·—			Árfolyamkülönbözeti tartalék ...	3913140	47
1.500,000 Kor. n. é. Pesti hazai első takpénzt. egyesületi 4%-os községi kötvény à 97·— = K 1.455,000·—			Tűzbiztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül ... 100,000 K	**4.400,000 K	
1.814,000 Kor. n. é. Egyesült bpesti fővárosi takarékp. 4%-os zálogilev. à 97·50 = K 1.183,650·—			Szállitmány-biztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül ... 100,000 K		
200,000 Kor. n. é. Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5%-os zálogl. à 100·— = K 200,000·—			Betörésbiz. készpénzdij tartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhel. nélk. 65,000 K	4565000	—
4000 K. n. é. «Othon» iróktól a hirlapirók köre 4½%-os váltóvények à 100 Kor. — = K 4,000·—			Tűzbiztositási függő károk tartaléka	5064909	19
7955 drb Magyar-franczia bizt. társ. részv. à 200·— = K 1.591,000·—			Szállitmány-bizt. függő károk tartaléka ...	8863356	
1213 drb Bécsi biztositó társasági részv. à 425·— = K 515,525·—			Jégbiz. függő károk tartaléka ...	16062	48
997 drb Hazai ált. bizt. társ. elsőbb.rész.a 200·— = K 199,400·—			Betörésbizt. függő károk tartaléka	2519	53
A fenti értékpapirok s többi után az év végéig esedékes kamatok ... = K 136,264·83	1601371	83	Különféle hitelezők ...	736294	10
Leszámitolt, visszaszámitolt s egyéb váltók	9351939	20	Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok ...	3893	
A társaság háza ...	2050000	—	Tiszteviselők és szolgák nyugdijalapja	1058061	40
Erzsébetteri házak kölcsöntürlesztési számla	670000	—	Első m. ált. bizt.-társ. «Lévay-alap»	187143	21
Különféle adósok:			Első magyar ált. biztositó-társaság «Eredéves alaptiványa» ...	64617	77
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél ...	1902354	40	Ormody Vilmos-alap ...	203237	78
b) Maradványok idegen bizt. intézeteknél	114722	79	Életbiztositási osztály folyó számlán	12309393	
Jégbiztositási osztály folyó számlán ...	35076	81	1902. évi nyereség ...	2615763	22
Központi pénzkészlet ...	94714	03			
	4757680	06		4757680	06

* Az idei hozzájárulásokkal 1731799 kor. 93 fillérre emelkedett.
** Az idei hozzájárulással 5.000.000 koronára emelkedett.

VAGYON. Mérleg-számla 1902. évi decz. 31-én. TEHER.

	K	f.		K	f.
Értékpapirok ... = 70.757,176·05 K			Dijtartalék: 82.286,432·89 K levonva a viszontbizt. dijtartalékot 1.670,821·80 K	8061561	09
67.400 Kor. n. é. m. kir. 4%-os kor. járadék 120 K-val ...	1029274	40	Biztositási alap ...	833086	62
12.515,000 Kor. n. é. m. földhit. 4%-os zálogl. 98·50 K-val ...	12327375		Kiházasitási tőkék nyereménye ...	751681	57
14.228,000 Kor. n. é. m. földhit. 4%-os talajjavitási és szabály. zálogl. 97·40 K-val	13858072		Függőben levő károk és dijvisszatérítések tartaléka ...	46673	01
6.615,200 Kor. n. é. m. földhit. 4%-os kor. zigl. 98 K-val ...	6482896		Függőben lévő kiházasitási tőkék tartaléka ...	365380	67
6.772,600 Kor. n. é. pesti m. ker. bank 4%-os zigl. 97·75 K-val ...	6620216	50	Túlélési csoportok számlája ...	22543	91
612,000 Kor. n. é. pesti m. keresk. bank 4½%-os zigl. 100 K-val ...	602800	—	Előre fizetett dijak az 1903—904. évekre	10981	97
602,000 Kor. n. é. kisbirt. orsz. földh. 4½%-os z.-lev. 100 K-val ...	612000	—	Fel nem vett nyeremények 1901. évről	397	73
96,000 Kor. n. é. kisbirt. orsz. földhit. 5%-os zigl. 100 K-val ...	96000	—	Kisorsolt biztositások tartaléka ...	16000	—
884,000 Kor. n. é. m. orsz. közp. tkp. 4½%-os zálogl. 100 K-val ...	884000	—	Viszontbiztositó intézetek és mások követelései ...	77799	48
500,000 Kor. n. é. m. orsz. közp. tkp. 4½%-os zálogl. 96·75 K-val ...	483750	—	1902. évi nyeremény	1424611	15
1.953,000 Kor. n. é. egyes. bpesti főv. tkp. 4%-os zálogl. 97·50 K-val ...	1904175	—			
350,000 Kor. n. é. egyes. bpesti fővárosi tkp. 4½%-os záloglevelei 100 K-val ...	350000	—			
600,000 Kor. n. é. belvárosi tkpénztár 4½%-os záloglevél 100 K-val ...	600000	—			
28,000 K. n. é. pesti hazai első tkpl. egy. 4½%-os zigl. 97 K-val ...	27160	—			
58,200 Kor. n. é. m. jelz.-hitelb. 4%-os nyereménykölcs. kötvényei 124·50 K-val	72459	—			
M. jelz.-hitelb. 4% kölcs. 9 db nyereménytárgyra 29— K val ...	261	—			
5.000,000 Kor. n. é. m. jelzálog-hitelbank 4%-os záloglevelei 97·50 K-val ...	4875000	—			
542,000 Kor. n. é. m. jelz.-hitelbank 4½%-os zigl. 100— K-val ...	542000	—			
Besztercebánya - hrezovai s piski-vajdahunyadi vasuti els. kötv. ...	1647446	32			
8,000,000 Kor. n. é. triest-parenzoi h. é. v. 4%-os elsőbbs. kötv. 98 K-val ...	7840000	—			
347,700 Lire olasz 5%-os járadék és kamatai ...	334406	28			
Tulélési csoportok értékpapirjai: 228,200 Kor. n. é. m.k. 4%-os koronajáradék 98 K-val ...	223636	—			
1902-ben esedékes kamatok ...	388411	44			
Jelzalog-kölcsönök ...	8382151	17			
Kötvény-kölcsönök ...	8957774	—			
Viszontbizt. kötvény-kölcsönök ...	9331	56			
A közp. tartozás folyó számlán ...	1230269	85			
Vezér- és főgynökségek és mások tartozásai ...	2306537	18			
	34687715	20		34687715	20

Gergely Tódor,
a központi könyvezés főnöke.

Az igazgatóság: **Báró Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, László Zsigmond, Ormody Vilmos, gróf Zichy Nándor.** Aligazgató: **Szende Károly.**

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készülteknek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőknek találtuk.

A felügyelő-bizottság: **Berzeviczy Albert, Burchard-Bélaváry Konrád, Hajós József, Németh Titus, báró Radvánszky Géza.**

Budapest, 1902 decz. hó 31-én.
Steiner Jenő,
életbiztositási könyvvivő.

Budapest, 1902 márczius hó 4-én.

Uj! Elektra-tűzszerszám.

Kiváló használati czikk urak részére. Praktikus és érdekes mig-denkinek, évekig tartó használatra, sohasem akad el, egy gomb egyszerü megnyomására világosan világító láng keletkezik, mely szükség szerint rövidebb-hosszabb ideig használható. Elegáns, nikkelből való, csak 5½ cm. magas, tehát kényelmesen zsebben hordható, darabja **csak 2 kor.** K 2.40 beküldése ellenében bérmentes szállitás. Utánvéttel 60 f-rel több. Szétküldése SCHÜLLER J. által Wien, II., Kurzbauergasse 4.

5 koronáért
küldök 4½ kgr. (kb. 50 drb.) a sajtolásnál megsérült finom, enyhe
pipereszappant
szépen összeállitva, rózsa, méz, ibolya, vezeda, jázmin stb. A pénz előzetes megküldése után, vagy utánvét mellett szállitja:
IGNATZ KANN
Wien, II., Lilienbrung. 17.

Díszkert- 9857
kedvelőknek kérjenek ingyen árjegyzéket az első magyar díszfenyő-faiskolától.
Copony Ede, Körmend.

KERT-
alakitásokat, gyümölcsösök és fasorok ültetését,
vagy már meglevő kertek átalakitását, a modern izlésnek megfelelően, jutányos árak mellett elvállal 9853
WÉBER M.
faiskolatulajdonos
Békásmegyeren
Budapest mellett.
Gyümölcsfa, diszfa és rózsa árjegyzékkel ingyen szolgálok.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

Mellette halkan csevegtek s megjegyzéseket tettek a lent ülő fiatalabb gavallérokra. Egyiknek föltünt a szóló is:

— Érdekes fej.

— Milyen bikanyaka van, — jegyezte meg egy másik. — Olyan, mint valami jól megtermett mészároslegény.

— Azt mondják, nagyon érdekes a története is.

S még halkabban kezdtek susogni. Az ősziil hölgy elpirult és zsebkendőjébe rejtette arczát, hogy pirulását palástolja. De azalatt is folyvást figyelt oda lent a szóló s egy szavát sem szalajtotta el.

Oh, milyen hatalmasan beszélt, milyen fensőségesen, milyen okosan. Mennyi igazság van abban, a mit mond. Mennyi eszme. Bizonyára nagy léleknek kell lenni, máskép nem beszélhetne igy.

— És én voltam, a ki ezt legelőször fölfedeztem, én, én, — gondolta magában a hü asszony s szive hangosan dobogott a diadaltól.

Ime most a miniszterelnök is bólint. Igazat ad a szónoknak. Pedig az kemény igazságokat mond. Elmaradottságunkról beszél. Nem hizeleg a kormánynak sem. S a miniszterelnök mégis ismételve bólint, hogy helyes.

És egész hosszú padsorokon fölharsant:

— Helyes. Úgy van.

Egyszerre átlátta mindenki, hogy közgazdasági téren kell mozogni, arra kell fektetni a nemzetnek a főerejét.

A mint jobban belemelegedett beszédébe a szóló, a mint először roppant tudásának tárházából a döntő adatokat, a mint rá mutatott a teendőkre s az azokhoz való eszközökre, és olyan ragyogó ékességokkal tudta öltöztetni ezeket a praktikus dolgokat, mindegyre hangosabban nyilvánult a tetszés zaja.

S a mint végül lendületes fordulattal teljes bizalmát fejezte ki a kormány iránt, melyről meg van győződve, hogy mindazt megvalósítja, a mit ő kifejtett, az egész jobboldal viharos lelkesedéssel üdvözölte a szónokot. A miniszterelnök maga is oda ment hozzá s kezet fogott vele.

Fent a karzaton örömtől ragyogó arczczal ült a boldog asszony, kit férjének fényes beszéde egészen elragadott. A diadal mámorában minden egyebet elfelejtett, az elmult évek szenvedéseit, a csalódásokat, a kétségeket, melyek érzékeny lelkét gyötörték, csak az ő Gáborának dicsőségét látta.

Oh, hogy is kételkedhetett ő valaha férjében? Hogy találhatott benne árnyékot és foltokat? Mikor csupa fény és csupa nagyság.

Mindenütt lelkesedtek érte, lent a teremben a képviselők, fent a karzaton az úri hölgyek, amodább az egyszerű földmívesek, a kik valami vidéki kerületből jöttek föl s lassan komolyan lógatják a fejüket:

— Szépen beszélt... Helyesen beszélt.

Balajthy Dezső irigységtől sápadtan rágcsálta körmeit. Már megint egy ember, a ki államtitkárságra aspirál. Ez az egész programmszerű beszéd, ez a nagy hühó, a mit csinálnak vele... Világos. És neki holnap még a lapban meg is kell dicsérni. Elvárják tőle.

Hát érdemes, hogy ő ezt a pártot tovább szolgálja? Hogy ő maga készítgesse az útat versenytársainak a hatalomhoz?

Valaki a vállára ütött.

— Mi gondolkozol, Dezső?

A Réthy Edgár vidám arcza tekintett szemébe.

— Hát min gondolkoznám, ha nem ezen a nagyszerű beszéden? — felelt fanyarul Balajthy Dezső.

A képviselőház tréfamestere oda hajolt a füléhez s úgy súgta bele:

— Tudod, mi az ujság? Szűcs Gábor kereskedelmi miniszter lesz.

Balajthy Dezső boszúsan intett:

— Hagyj nekem békét a bolondságaiddal.

De egy dolog megmaradt az eszében. Lehet, hogy az az ember igazán miniszter lesz. Hogy meg sem állapodik az államtitkárságnál, hanem egyenesen beül a piros bársony székbe.

Gúnyosan, megvetőn fintorgatta az orrát.

— Lehet. Ebben az országban minden lehet.

XIII.

Néhány héttel később nagybajuszú, kis, alacsony ember várakozott már vagy félórája Szűcs Gábor képviselő úr ő nagysága előszobájában.

Urak voltak bent ő nagyságánál, várni kellett. A kis ember csöndesen ült a széken, a hol a borotvált képű, büszke magatartású liberiás inas, ki maga is olyan volt, mint valami előkelő nagy úr, leereszkedő kézmozdulattal helyet mutatott neki.

— Hej, hogy fölvitte az Isten a dolgát ennek a Gábornak! — gondolta magában a kis ember.

Cseppet sem érezte magát kényelmesen s jobban szeretett volna itt nem lenni. Nem is tudta, hogy fog ő most evvel a nagy úrral beszélni.

Restelte is, hogy nem akkor jött, mikor Gábor hitta. Annak bizony már négy esztendeje is elmult. No, azalatt csak ráért volna. *És csak most* jön, mikor kérni valója van.

De hát most sem igen szivesen jött bizony. Már hetek óta, hónapok óta forgatta az eszében, hogy el kellene jönni; de mindig halogatta.

Most azonban itt volt végre, most már beszélni fog vele.

Az urak elmentek s az ajtó nyilásánál egy pillanatig láthatta a Szűcs Gábor büszke alakját. De mindjárt bemenni hozzá nem lehetett; előbb be kellett jelenteni az inasnak, csak azután eresztették be a fényesen bútorozott szobába, a hol a képviselő úr állva fogadta. Úgy látszott, nem szándékozik hosszasabb audiencziát adni.

— Isten hozott, — szólt röviden s jobb kezét begombolt Ferencz József-kabátja nyilásába dugva, várta, hogy a kérelmező adja elő mondandóját.

Nem volt az könnyű. A kis ember, a ki nem volt ilyen audiencziákhoz szokva s a ki már odakint is *félig* elvesztette a bátorságát, most egészen megzavarodott.

— No, no, Ferkó, — bátoritotta kegyesen a hatalmas képviselő, — gondolom, valami kérni való lesz. Hát ha szolgálhatok, szívesen.

Erre a bátorításra kissé összeszedte magát Kis Ferencz. Igenis, kérni valója van. Azt gondolta, hogy talán a régi ismeretség révén...

— Igen, igen, csak mondd el.

Hát Kis Ferencz elmondta. Nincs szerencséje sehol. A tanári pályán sem boldogul. Már annyi sok helyre folyamodott s mindig mást neveznek ki. Persze, mert mindenkinek van valami pártfogója...

— Hát szóljak az érdekedben egy pár jó szót a miniszteriumnál, úgy-e? Azt akarnád? Szólhatok.

— Nagyon, de nagyon hálás volnék érte, — nyögte a kis ember. — Isten tudja, hogy miért nem tudok én sehol boldogulni. Már arra is gondoltam, hogy visszamegyek káplánkodni, egyszer majd csak kapok valami eklézsiát. De nincs már nekem arra *időm*, hogy olyan sokáig várjak. Harminczöt esztendős ember vagyok.

— Én is, Ferkó, egyidősek vagyunk, — jegyezte meg mosolyogva Szűcs Gábor. — Bizony múlik az *idő*.

— Múlik, múlik, de az nem volna baj, hanem házasodni szeretnék. Az ám. Azért szeretne az ember valami biztos állást. Akárhol, csak valami olyan állást, a miből egy szegény család megélhet.

— Szűcs Gábor jókedvűen megveregette a vállát hajdani pajtásának:

— Úgy? Hát házasodol? Szép a menyasszonyod? Hová való?

— No még nem menyasszonyom, — mentegetőzött Kis Ferencz; — de azt hiszem, jó indulattal viseltetik irántam s ha megkérem a kezét, *nem fog* nemet mondani.

— Van egy kis pénze?

— Az nincs; szegény árva leány, de kincs az azért *igy* is, olyan vidám, olyan dolgos, olyan szép. A családját te is ismered. A volt nyárádi papnak a leánya, Varjas Juliska.

Szűcs Gábor elsápadt és hátrahőkölt. Mintha kisérteteket szólitottak volna föl a sírból, hideg borzadás futott át hátán. De mégis tudott uralkodni magán s látszólag nyugodtan szólt:

— Ismertem a leányt kis korában.

Néma, nyomasztó csönd állt be egy perczig. Kis Ferkó már megbánta, hogy a Varjasék nevét említette. Még azt is megbánta, hogy ide jött.

Goró Lajos rajza.

Beszélj Varjasékról. Meghalt az asszony?

Nem kellett volna eljönnie. De hát nagy szorultságában nem tudta, hogy hová forduljon.

A Hajdu úr intézetében nem maradhatott tovább. Oda csak nem vihette a feleségét. Kellett valami állás, a mire megházasodhassék, mert isten bizony egyszer csak jön valami kérő s elviszi Juliskát. Csoda, hogy eddig nem jött. Olyan szép lányt nem lehet úgy eldugni, hogy senki se lássa. Innen tova már húsz esztendős; nem lehet Kis Ferencznek tovább várni.

Szabadulni is nagyon szeretett volna már a Hajdu Bertalan úr intézetéből. Roszabb az a tömlöcznél, mert a tömlöczben csak gonosztevőket sanyargatnak, itt meg szegény ártatlan gyerekeket. Hát hiszen csak segitse ki innen az Isten, soha sem kivánkozik ide többé vissza.

A gyerekek ugyan sajnálni fogják, mert azoknak a kinos rabságán könnyitett, a hol tudott; még kenyeret is dugdosott a zsebökbe, ha koplalásra voltak ítélve. A fiatal Abády Elek megmondhatja.

No az alatt a három év alatt, mig Elek bent volt az intézetben, mindent elkövetett, hogy segitsen rajta a tanulásban is. Ő nem tehetett róla, hogy az ilyen úrfi-féle nem igen szeret tanulni, meg hogy már el is vették minden kedvét a tanulástól.

Gábor talán neheztel is rá. Talán azért fogadta olyan hidegen. Pedig ő nem tehet arról, hogy Elek nem tanult többet. Szeretné azt meg is magyarázni Gábornak, ha meghallgatná.

— Ülj le, — intett neki Gábor.

Ő maga is leült szemközt á másik székre.

— Hát eljöttem volna én már régebben, Gábor, — kezdte a kis ember, — mert tudom, hogy számot kellett volna adnom Elek úrfiról, a kit rám biztál...

— Hagyd azt, — szakitotta félbe Szűcs Gábor; — beszélj Varjasékról. Meghalt az asszony?

— Meg az is. A nagytiszteletű urat tudod.

— Tudom.

— Hát úgy került a leány ide Budapestre egy nénjéhez.

— Testvérnénjéhez?

— Nem, hiszen tudod, hogy azok falun laknak. Valami távolabbi rokona. Nagyon derék asszony, a ki úgy tartja, mint a saját leányát.

— És te most el akarod venni?

— Az volna a szándékom, ha Isten is úgy akarja.

Néhány perczig fejét tenyerébe lehajtva hallgatott Szűcs Gábor. Aztán a nélkül, hogy fölemelte volna fejét, tompán szólt:

— Szeretném látni a leányt.

Kis Ferencz zavartan fészkelődött a székén. Sejtette, hogy ez a találkozás nagyon kellemetlen lehet mindkét részre. Nagyon szomorú emlékeket fog felkölteni. De nem merte azt mondani ennek a hatalmas úrnak, kitől most sorsa függ, hogy jobb lenne nem találkozni, nem háborgatni azt, a mi régen elmúlt.

Szűcs Gábor szükségét érezte a megnyilatkozásnak, a kiengesztelődésnek. Nem akarja, hogy annyi év után még mindig igazságtalanul vádolják. A Magda halála nem terheli az ő lelkét. Akár mit mondtak, ő nem vétkes.

— Emlékezzél csak vissza, nem tanácsoltad-e te magad, hogy használjam föl a szerencsémet, vegyem el a mostani feleségemet? Nem mondtad te is azt?

Kis Ferkó csakugyan úgy emlékezett, hogy valami affélét mondott. De ha tudta volna akkor... ha azt tudta volna...

Azonban csak gondolatban fűzte odább ezeket a visszaemlékezéseket; a valóságban egy szót sem szólt.

Annál hevesebben beszélt Szűcs Gábor. Kétszer, háromszor ismételve visszatért arra, a mit már elmondott. Nem érzi magát bűnösnek. Semmi olyat nem tett, a mivel megérdemelte volna, hogy átkozzák.

Oly hevesen beszélt, hogy arcza egészen kigyúlt. Talán nem is annyira régi jó barátját akarta meggyőzni, mint inkább önmaga előtt tisztázni magát.

Hangja mindegyre fokozódott, az okok, a mentségek mind jobban egymásra halmozódtak. A parlamenti szónok vette át szerepét, a ki minden áron be akarta bizonyítni, hogy igaza volt.

Végül azonban nagylelkű nyilatkozatot tett. A régi jó barátság kedvéért és hogy bebizonyítsa, mennyire becsülte, tisztelte, szerette azt a családot, kész megtenni mindent, a mit tehet. Szeretné, ha mindazt eltörülhetné, a mi a régi idők szomorú emlékeiből fenmaradt.

— Gondoskodni fogok, hogy te állást kapj. Menyasszonyodat tiszteltetem. Meg fogom látogatni, ha neki nem alkalmatlan s a lakodalmatokra is elmegyek, ha meghíttok.

— Hogyne? Örömmel, — sietett kijelenteni Kis Ferkó, a kit meghatott a barátságnak ez a nyilatkozata ilyen nagy úr részéről, a ki maholnap talán excellentiás úr is lesz. — Nagy szerencse lesz és Juliska is nagyon fog örülni.

Szűcs Gábor elmélázva nézett a falra, mintha azon túl valahol távol a levegőben volna valaki, egy árny, egy följáró lélek, a ki most onnan ide néz.

S a kemény ember, ki oly könyörtelenül szokott átgázolni mindenkin, a ki útjában áll, most sohajtva szólt ifjukori barátjához:

— Ki tudja, Ferkó, nem lett volna-e jobb amúgy. A dicsőségért keservesen meg kell szolgálni. Görgetjük a követ fölfelé a hegyen s mindig legurúl. Csak a szerelem ad igazi gyönyörűséget. Csak az. (Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső. (Folytatás.)

VIII.

A nyomozás.

Egyszerű, egylovas orosz talyiga döczögött a falutól Csinaz felé vezető uton. Ebben a talyigában két katona ült: az egyik hajtotta a jó húsban lévő katonalovat, a másik meg halkan dúdolt valamit, nagyokat bólintva, mikor ellenállhatatlanul elfogta az álom, melyet részben a langyos éjjeli levegő, részben a körülfekvő nádas halk és lágy zizegése, részben pedig a vasalatlan kerekek tompa és nyugodt zaja meg a szerszám halk zörgése varázsolt a pilláira.

Ezek a katonák vitték volt ki a helyszinére a leshelyek építéséhez szükséges anyagokat, rudakat, deszkákat és más egyebet, s a nap hátralévő felét a gödrök megásásával és a leshely elkészitésével töltvén, most mentek hazafelé, miután Kaszatkin azt az utasitást adta nékik, hogy majd csak egy hét múlva jöjjenek el az anyagokat visszaszállitani.

— Nem régen szinte a kormányzó házáig elmerészkedett egy,... a szekerészek mesélték,— szólalt meg a kocsin ülők egyike.

— Kicsoda merészkedett?—kérdezte a másik.

— Egy tigris... Épen a harmadik szakaszból Koroskin volt az őrségen, azt mondja, hogy majd kővé vált rémületében.

— Gonosz egy állat, annyi bizonyos.

— És lám, minálunk Kosztromában, a hol pedig sürű erdők vannak, hirüket sem hallották eddig soha.

— Nem szeretik a hideget.

— Hát itt tán soha sincsen hideg? Egyre megy az tökéletesen.

— Aztán meg tán nem szereti az erdőt sem.

A katonák elhallgattak, a ló meg kissé lassitotta a lépteit, időnként visszahökkent és megmeghorkant.

— Legyünk ám résen, Naum bátya, mert ott elől valami baj van...

— Lehet tán, hogy tigris.

— Valami ropog és mintha dobogna. Hallod?

— Hallom pszt! Most megállt...

— Rendben van a puskád?

A katona megvizsgálta a fegyverét és igy szólt:

— Rendben.

— Hát az mi, a mi ott áll?

— Hol?

— Ott, egyenesen előttünk, majdnem az úton. Hajolj ki, úgy jobban látod.

A katona kissé kihajolt a bakról. Igy azután tisztán látta, a mint a szemhatár világos szalagjára tisztán lerajzolódtak valami nagy állat körvonalai.

Egyszerre a ló egyet nyerített, mire távoli nyerités volt a válasz.

— Ló lesz az, Naum bátya. Amott van, ni.

— Csakugyan, magam is úgy nézem, hogy ló.

És csakugyan lovas nélkül egy ló vágtatott velük szemben az úton. Mikor a talyiga zörgését meghallotta, hirtelen megállott, visszanézett és nyilván nem tudta, hogy mire határozza magát. Végre a katonaló nyerítése minden kétségét eloszlatta, óvatosan közeledett a talyigához és elkezdte szagolgatni a czimboráját. Az egyik katona hirtelen leugrott és megfogta elszakadt kantárszárát, melyet hosszan vonszolt maga után a porban.

— De hiszen ez a kapitány lova! — mondotta Naum bátya.

— A biz' a ni! Alkalmasint nem tartották jól szemmel s elszabadult.

A katonák a kapitány lovát odakötötték a saroglyához s tovább mentek. Gyorsabban hajtottak mint addig, de alig mentek egy félórát, mikor a lovuk megint visszahökkent, fölhorkant és hirtelen úgy félreugrott, hogy csaknem fölfordította a talyigát.

— Mi a manó van ott már megint?

— Valaki fekszik keresztben az úton.

— Szállj le csak, bátya. Nálad van a lámpa?

— Talán csak nem a kapitány?

A nagy sötétség ellenére is tisztán ki lehetett venni az úton fekvő ember fehér zubbonyát, keresztalakban kinyújtott kezeit és magas vadászcsizmás lábait. Az egyik katona zubbonyának kihajtóján elkezdett egy kénes gyújtót dörzsölni; föllobbant a kékes láng, serczegett és majd hogy el nem aludt; de a katona hirtelen félrehajolt, eltakarta a lángot a sipkájával és meggyújtotta a lámpást.

— Világits csak!

— Ez az, a ki a gőzösön érkezett meg a minapában. Rettenetes, csupa vér! Nézzed csak, az egyik oldala egészen teli van vérrel.

— De még lélekzik.

— Igazitsd meg a szénát a talyigában, aztán fogd a hónod alá, de szépen, könnyedén.

Rovics halkan, alig hallhatóan fölsohajtott.

— Mit szóltál Naum bátya?

— Csöndesebben! — szólt Naum bátya és a sebesült felé intett.

— Emeld hát, no. A térdét fogjad meg, úgy könnyebb. Vedd le a nyeregről a párnát, dugd a feje alá, igy ni; most tolj alá szénát. Jól van.

— Micsoda váratlan eset!

— Csak nehogy aztán mireánk gyanakodjanak. Mert abból baj lenne ám. Most harmadéve Mescserjáknak is valami ilyen eset szegte a nyakát.

— Ugyan már, kutyabajunk se lesz; csak nem hagyhatjuk itt az út közepén!

— Hát ki mondja, hogy itt hagyjuk!

A sebesültet óvatosan elhelyezték a talyigán. Időnként fölsohajtott és összefüggéstelen szavakat mormogott. Az egyik katona fölült a saroglyára és tartotta Nikolajevics Szergej fejét, a másik meg hajtotta a lovat. Lépésben mentek s óvatosan válogatták az útat, nehogy nagyon is összerázzák a sebesültet.

Még alig pitymallott, mikor egész Csinazban elterjedt a szörnyű hír: «Rovicsot meggyilkolva hozták haza; — Rovicsot széttépte egy tigris; — Rovicsot rablók támadták meg, levágták a fejét, a testét meg hazaküldték; most pedig ott táboroznak a folyó túlsó partján és készülnek megostromolni Csinazt.» Ime, ilyen és ezekhez hasonló hírek jártak szájról szájra és hamarosan óriási ostobasággá nőttek. Azt is beszélték már, hogy: «Kaszatkint is megölték, Trubacsenkót is. Megöltek mindenkit, a ki csak odaát volt a túlsó parton.» Valami távoli dobpergés csak fokozta az ijedelmet és a zűrzavart. Sokan már «tüz»-et kiabáltak és fölszaladtak a háztetőkre megnézni, vajjon honnan törnek elő a lángok.

Reggelre végre tisztán kiderült az egész dolog, a kedélyek lassan lecsillapultak, csak a vén tüzér háza körül ólálkodott a kiváncsiaknak hosszú sora, bepislantva az ablakokon, s bebelopózva a konyhába, hol se vége, se hosszza nem volt a kérdezősködésnek mindarról, a mi a ház falai közt történt.

Fedorovics Márton állhatatosan ragaszkodott ahhoz, hogy a sebesültet föltétlenül az ő házában helyezzék el. Hasztalan volt Ivanovna Malanya ellenkezése, hasztalan ingerült orditozása, a diadalt mégis az apa és a leány egyesült erői vitták ki. S ebben a pillanatban a vén tüzér házának a fogadó-szobájában a következő jelenet játszódott le:

Nikolajevics Szergej teljesen magánkivül ott feküdt a pamlagon; mellette kabát nélkül, fölgyürt ingújjakkal a helybeli orvos szorgalmatoskodott. Fedorovics Márton a beteg fejénél ült egy széken és figyelmesen, mintha csak szakértő lett volna, nézte, a mint Natasa szivacscsal mosogatta a kis seb körül megaludt vért. Nyugodtan, biztos kézzel nyomta oda a szivacsot a véres testhez, ügyesen letisztogatta róla az odaszáradt vért s csak olykor-olykor a párnára hulló könnyei árulták el mély lelki föl indulását. A parancsnok és még két tiszt ott ültek a szomszéd szobában; előttük teli teáspoharak és irószerek állottak. Jegyzőkönyvet készültek fölvenni a történtekről, hogy aztán megkezdhessék az ügyben a nyomozást.

A pap, a kit minden eshetőségre szintén oda hivtak, stólában és kezében az utolsó kenettel, ott állt az ablakban és áhitatosan sohajtozott, csak olykor-olykor pillantván ki az utczára a lebocsátott redőnyök egy-egy nyilásán keresztül.

— Én megmondottam, nem kellett volna nekik elmenni, nagyon sok okból nem kellett volna, — ismételte feddő hangon már vagy hatodszor a szent atya.

— Eh, batyuska, hiszen még magunk se tudunk semmit az egészről és ön máris czélzásokat tesz! — mondotta Csizsikov boszúsan.

— Kezdje el igy, — mondta tollba a parancsnok a tisztek egyikének. — Ekkor és ekkor, ügyan hanyadika is van ma?

— Huszonharmadika.

— Tehát: «Ma, huszonharmadikán hajnalban négy órakor, a vezetésem alatt álló zászlóalj ilyen és ilyen nevü két közlegénye.» Itt vannak mind a ketten?

— Künn ülnek a konyhában.

— Hallgassa ki őket külön-külön.

— Jaj! — sohajtott föl a beteg.

Az orvos ebben a pillanatban kezdett hozzá a jól kimosott seb megvizsgálásához. Ez a művelet váltotta ki a betegből azt a fájdalmas sohajt, mely a jegyzőkönyv tollbamondását félbeszakitotta.

— Mélyen fekszik a golyó, — mondotta az orvos. — Add ide a csipeszt, — szólt oda a körülötte szorgoskodó felcserhez.

— Egy kis daganat egészen eltakarja a sebet; egy kis bemetszést kell csinálni, s ezt legott, ezt tüstént meg is cselekedjük! — henczegett az orvos. — Fedorovics Márton, tartsa csak kissé a beteg karját, bár nincsen magánál, de igy mégis nyugodtabb.

— Csak ne kinozza meg nagyon! — tört ki Natasából.

— Hehe, sohse féljen, életben marad, ne féljen! — szólt az orvos mosolyogva.

— Batyuska, egy pohár teát! — szólalt meg Ivanovna Malanya a szomszéd szobából.

— Nos hát, itt van, ni, a golyó. Egészen kerek, — szólott az orvos, miközben valami kerek jószágot vett elő, jól megmosta, aztán letette az asztalra.

— Eh! — szisszent föl Fedorovics Márton, elfordult és maga elé meredt a tekintetével.

— Petya, Petya, el vagy te veszve egészen! — suttogták az öreg száraz ajkai alig hallhatóan.

Natasa sápadt lett mint a fal és elkezdte a beteg párnáit igazgatni. Azután hirtelen fölugrott, mintha nem birná ki tovább a szivére nehezedő fájdalmat, és kiment a szobából.

Az orvos kimosta a sebet, tépést tett rá, leragasztotta valami szalagokra vágott flastrommal és elkezdte bekötözni.

— A legfőbb a teljes nyugalom, nem sokára magához fog térni. Sokat beszélni ne engedjék; sőt legjobb, ha egy árva szót se beszél. Egy pohárka vörös bort és vagy két kanál erős húslevest lehet neki adni; egy hónap alatt egészséges lesz, mint a makk, — jelentette ki az orvos, és miután jól kinyújtózott, fölvette a kabátját.

— Akkor hát hála legyen az Istennek az ő jóságáért! — sohajtott föl a szent atya.

— A golyót pedig be kell csavarni papirosba és a jegyzőkönyvhöz mellékelni.

Az orvos elkezdett kotorászni az asztalon, megtapogatta a tokokba zártan ott heverő műszereket, a tépéscsomókat és a flastromszalagokat.

— Lepecsételve oda kell mellékelni; de hát hol a manóban van az a golyó?

— Kit keres, doktor úr? — kérdezte Csizsikov.

— A golyót, a golyót, a melyet kivettem a sebből.

— De hát hova tette?

— Ide tettem, ni, az asztalra. Ugyan hova hányódhatott úgy el?

Fedorovics Márton kissé zavarba jött, kezdett sejteni valamit, a mi hamarosan meggyőződésévé is vált.

— Milyen volt az a golyó? — kérdezte.

— Közönséges, kerek golyó. Hiszen mondtam már az imént.

— Nem mondott bizony semmit, doktor úr.

— Hogy-hogy, nem mondtam!?

— Nem mondott semmit. Nem ejtette-e el tán azt a golyót? Nézzük csak meg.

Keresték, hosszú ideig keresték, még ki is söpörték a szobát, de nem találtak egyebet, mint néhány csontot, melyeket a kutyák felejtettek ott a pamlag alatt.

Az egész dolgot nagyon gyanúsnak találták és elhatározták, hogy a jegyzőkönyvet majd csak akkor folytatják, ha Rovics magához tér.

Natasa, mikor kiment a szobából, keresztül sietett a konyhán a hátsó ajtóhoz és ott körülnézett. Köröskörül nem látott senkit se. Csak kivülről hallatszott az összeverődött nép tompa zajongása. Az udvar egyik sarkában a trágyadombok mögött volt egy régóta elhagyott és beomlott kút; mikor megásták, azt hitték, hogy iható, édes vizet kapnak belőle, de tévedtek, mert kisült, hogy a viz sós és semmire se használható. Kávája már rég beomlott, tátongó száját rég benőtte a gaz, s csak éjjelenként szállott föl valami kékes pára ebből a rég elfelejtett gödörből. Natasa még egyszer remegve körül nézett. Nem volt ott senki. Sebesen, alig három ugrással keresztül szökött az udvaron, egy pillanatra a kút fölé hajolt és legott visszafutott a pitvarba. A kút fenekéről valami lehullott tárgynak a rövid csobbanása hallatszott. A leányka föllélekzett, körüljárt egy keveset, majd visszament a szobába.

— Hát ön hol járt? — kérdezte tőle az orvos, gyanakvó pillantásokat vetve Natasa kisirt szemeire.

— Hol jártam? Hát ugyan mi köze van hozzá? — kérdezte Natasa csodálkozva.

— De mégis, mondja hát, hol járt? — ismételte kérdését az orvos.

— Elmentem, hogy jól kisirjam magamat; azt hiszi tán, hogy olyan könnyű volt mindezt végignéznem?

— Ki mondja azt? De jöjjön csak ide!

Az orvos odaintette őt a kezével, s a leány engedelmeskedett.

— Kisasszony, ön szép és okos leány, — mondotta neki az orvos halkan, — ön nagyon is hamarosan föltalálja magát.

Natasa elsápadt.

— Ne féljen, én jó ember vagyok; azon, a mi megtörtént, segíteni már amúgy sem lehet, de én *senkivel* sem akarok roszat cselekedni, megértette?

Natasa elkezdett babrálni a köténykével és szótlanul bement a másik szobába.

— Bocsássák le a redőnyöket, fölösleges világosságra nincs szükség, — mondotta az orvos, — a mint magához tér, tüstént értesitsenek, otthon leszek. Isten önökkel.

Az orvos összeszedte a műszereit és kiment az ajtón.

A beteg szobájában nem maradt más, csak Fedorovics Márton, a ki odaült az ablakhoz, melynek repedésein keresztül gyér világosság szürődött be, óvatosan fölcsapta ócska kalendáriumát és épen úgy, mint azelőtt, elkezdett valami érdekes olvasmány után kutatni benne.

Egy óra múlva bejött Natasa, hogy fölváltsa őt. Az öreg hosszasan és merően nézett a leány arczába.

— Mit nézel úgy, papa? — kérdezte tőle zavartan.

— Hát a golyó hol van?

— Micsoda golyó?

— Az a kis kerek golyó, olyan, a minőket Petya maga szokott önteni a fegyverébe. Tudod te jól, hogy milyen.

— Nem tudok én semmit.

— No jól van, ülj csak ide most te, én meg elmegyek egy keveset szundikálni. Isten veled.

Fedorovics Márton kiment, Natasa pedig oda húzott a pamlaghoz egy széket, ráült és majd fölfalta a szemeivel Nikolajevics Szergej sápadt és mozdulatlan arczát.

Csönd volt a szobában, csak a legyek zúgtak és oda-odacsapódtak az ablakhoz, meg az utczáról hallatszott be a szokott, mindennapos zaj, emberek beszélgetése, lovak dobogása és a tevék távoli bőgése. Épen vásár napja volt, a mikor az egész környékről tömérdek ember jött be Csinazba.

Natasa hosszú ideig mozdulatlanul ült ott; úgy látszott, mintha ő maga nem érezne és nem tudna semmit, mintha még arról se tudna magának számot adni, vajjon régóta tart-e az újraébredő élet legelső jeleinek ez a gyötrelmes várása. Egyszerre egész testében összerezzent. Úgy tetszett neki, mintha Nikolajevics Szergej lehúnyt pillái megrezzentek és ajkai megmozdultak volna. Natasa fogta a kanalat, kimert a pohárból egy kis vörös bort és beleöntötte a beteg szájába. Pár pillanat múlva Rovics fölnyitotta a szemeit és hosszasan, minden kifejezés nélkül rámeredt egy pontra; azután fölcsillant a tekintetében valami, és mintha bámult, mintha csodálkozott volna.

— Nikolajevics Szergej, — szólt Natasa halkan és egészen odahajolt a beteg füléhez. — Itt van nálunk, a házunkban. Megösmer engem? Én vagyok, Natasa.

A beteg szemei ismét lecsukódtak, de Natasa érezte, hogy a beteg fölismerte őt; ő legalább erősen meg volt győződve róla.

A sebesült halk, egyenletes, bár alig hallható lélekzése arra látszott mutatni, hogy az ájulás állapotát az álom váltotta föl. Nikolajevics Szergej egészséges szervezete megtette a magáét.

Natasa ráhajolt, forró ajkait odaszoritotta a homlokához és alig tudta visszatartani ki-kitörő hiszterikus zokogását.

A beteg az éjszakát aránylag elég nyugodtan

töltötte. Reggelre a lázas állapot jelentékenyen alábbhagyott, az önkivület megszünt és Nikolajevics Szergej ezúttal először nyitotta föl öntudatosan a szemeit és inni kért. Most már fölismerte valamennyiüket; Natasa elbeszéléséből megtudta mindazt, a mi vele történt, de rendkivül nagy gyöngesége még azt sem engedte meg neki, hogy megmozduljon az ágyban, és minden egyes szó, a mit kiejtett, rendkivül kifárasztotta és szúrásokat okozott a mellében. Eljött az orvos, megvizsgálta a beteget, megtapogatta a pulzusát, odaült mellé egy székre, elmondott egy az ő nézete szerint rendkivül mulatságos adomát, közölte, hogy az egész rejtélyes ügy nyomozásának a vezetésével az érdemdús őrnagyot bizták meg, azután elment, miután még megigérte, hogy estére megint benéz egy pillanatra.

Mikor az orvos ezt az utóbbi körülményt elmondotta, Rovics fölnyitotta a szemeit és egyszerre a legnagyobb nyugtalanság tükröződött vissza az arczán. Néhányszor ránézett hol az orvosra, hol az ajtóra, mintha csak türelmetlenül várta volna az eltávozását. Alig hogy az orvos szikár alakja eltünt az ajtó mögött, Rovics intett Natasának; ez odajött és lehajolt hozzá. Rovics halkan, ajkait alig mozgatva, igy szólt:

— A fegyverem . . . meg van töltve . . . okvetlenül kell, hogy az egyik csőből ki legyen véve a töltés . . .

Többet nem mondott Nikolajevics Szergej, de ettől a pár szótól is újabb ájulás vett erőt rajta. Egyszerre összeesett és elcsöndesült; úgy tetszett, mintha még a lélekzése is megszünt volna. Natasa hangosan fölsikoltott. Ez a hirtelen változás annyira hasonlitott a halálhoz.

Bejött Fedorovics Márton.

— Nos, mi van veled? Mi történt? — kérdezte az öreg aggódva.

Natasa elmondotta.

— Már késő! Tudtam én ezt előre, — mondotta Fedorovics. — Ma reggel láttam az őrnagyot; lóháton volt és két kozák kisérte. Az eset szinhelyéről tért vissza. Nem is olyan bolond ám ez az őrnagy, jól érti a mesterségét. A katonák, a kik behozták Nikolajevics Szergejt, a sötétben nem találták meg a puskáját, de a kozákok igen. Magam is láttam, ott volt egyiküknek a kezében. Most már le van pecsételve és gondosan le van irva s ott őrzik valahol az őrnagy lakásán. Igy azután bizony roszul áll a Petyenka dolga!

Natasa lehorgasztotta a fejét.

Gajtak, egy rongyos és félig meztelen kirgiz, az öreg Gajnula unokaöcscse, sovány, sötétpej lovon vágtatott Csinazba és a parancsnok házának a pitvara előtt állott meg. Úgy látszik, hogy rendkivül sietett, mert nem is a kompon jött át, a mi nagy kerülő lett volna, hanem időnyerés végett úszva kelt át a Szyr-Darján, a gőzhajóállomás közelében, s lováról még ebben a pillanatban is valósággal patakokban folyt le a sáros viz és jókora tócsát csinált a vaskarikával fölszerelt czölöp körül, melyet azért ástak el a ház ablakai előtt, hogy legyen a lovakat hová kikötni.

— Kár, hogy nem vágtattál be mindjárt a házba. Kit keresel? — rivallt rá durván egy őrtálló katona, mikor a fiú rálépett a pitvar lépcsőjére.

— A parancsnok urat keresem. Magát a parancsnok urat! — lihegte a kirgiz tört orosz nyelven, — még pedig sürgősen, nagyon sürgősen . . .

— Mi baj van? — szólt a katona és csöngetett.

— Sürgős a dolog nagyon. Kaszatkin úr mondta, hogy sürgős. Beszélnem kell vele. Bocsáss be hát.

— Nem lehet, ha mondom.

Az ajtón kinézett a parancsnok egyik naposa.

— Jelentsd meg Jegor, hogy egy kirgiz van itt, — mondotta a katona.

— Ő méltósága a kaszárnya udvarában van, — felelt a napos. — Hej, hallod-e — fordult oda a futárhoz, — tudod-e, hol van a kaszárnya, a hol a katona-szekerek állanak?

— Tudom, jártam már ott.

— Nos hát, szaladj el oda; hallod, ez az ő hangja.

És csakugyan a kaszárnya felől hallatszott a parancsnok kissé rekedtes hangja, a mint dörgedelmesen osztogatta parancsait.

Gajtak megint fölpattant a lovára, és elvágtatott a kaszárnyához, az udvar sövényét keresztülugratta, miközben majd kipottyant a nyeregből s a következő pillanatban már ott állott a parancsnok előtt, a ki már kiváncsian nézte, hogy ki az, a ki olyan sebbel-lobbal ugrat be az udvarba.

— Kitől jösz?

— Ime, Kaszatkin úr küldi ezt az irást, — mondotta a kirgiz lekapva a sipkáját, és buzgón elkezdett kotorászni a zsebében. Végre kivett egy darabka összegyürt papirost és átadta a parancsnoknak.

«Ezennel értesitem Önt, parancsnok úr, hogy én öltem meg Rovicsot. Elfogatásom iránt ne is tessék intézkedni, mert a mint tehetem, magam fogok jelentkezni Csinazban. Azt hiszem, ösmer már annyira, hogy megbizhatik a szavamban. Csak egyedül azért nem jelentkezem azonnal, mert számitok valami jólelkü tigrisnek a szolgálataira, mely megszabadithat engem a törvényszéktől s a mindenféle huzavonától. *Kaszatkin P.*»

— No tessék! — kiáltott föl a parancsnok, miután a levelet elolvasta, egy kis aprópénzt nyomott a kirgiz markába és lehorgasztott fejjel elment haza. Sajnálta Mihajlovics Pétert. — «Úgy látszik, nagyon szorulhatott a kapczája, hogy ilyesmire vetemedett», gondolta magában a parancsnok, a mint a hivatalos épület felé tartott.

(Folytatása következik.)

FÖLDES-féle MARGIT-CRÊME 9353

gyorsan és biztosan ható szer szeplő, máj- és bőrfoltok, kiütések, pattanások és mindennemü bőrbaj ellen. Rögtön hat.

Zsirtalan. Artalmatlan. Kapható mindenütt.

Ára 1 korona.

Készíti: **Gutori FÖLDES KELEMEN** gyógyszerész **Aradon.**

Főraktár: **Török József** gyógytárában **Budapesten.** A közönség megtévesztését czélzó utánzatoktól óvakodjunk.

A nagyérdemü hölgyközönség figyelmébe!

Franczia ruhák és angol kosztümök

izlésesen és jutányosan készülnek

Ullmann Nővérek

divattermében,

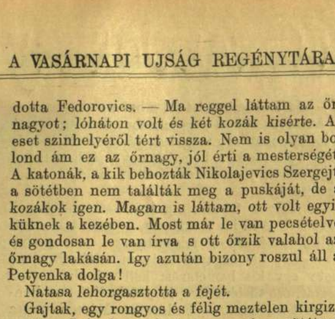
Budapesten, VI., Teréz-körut 26.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek. 9876

Használjon Kerpel-féle

Kézfinomító 9689

folyadékot, mely a kezet 3 nap alatt bársony simává és hófehérré teszi. *Egy üveg 90 fillér. Kerpel gyógytár, Budapest, V., Lipót-körut 28.* 4 üveg rendelésnél franco.

Kapható minden gyógyszertárban. 9693

JBOLYAILLATOS
MANDULA KORPA
ARC ÁPOLÁSRA
LEGJOBBAN BEVÁLT SZER
MOTSCH A. és Tsa, BÉCS
I./3 QUELLENG. 11 6 SZ. ÉS I. LUGECK 3. SZ.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

TERMÉSZETES SAVANYU-KUT

Magyar királyi szabadalmazott és védjegyezett

PURGO

legenyhébb jóizü laxáns még csecsemőknek is adható, Rendelve angol, franczia, magyar és német egyetemi tanárok által. — Kapható minden gyógytárban. 9777

Ha őszül a haja,

használja a „Stella"-vizet

(Hair Regenerator),

mely nem fest de a haj eredeti szinét adja vissza

Uvegje 2 korona.

Zoltán Béla gyógyszertárában

ő cs. és k. fensége József főherczeg udv. szállitója,

Budapest, V., Sétatér-utcza, Szabadság-tér sarkán. 9484

Havasi gyopár-créme,

kitünően elismert és gyorsan ható szer szeplők, máj- és bőrfoltok, kiütések és mindennemü bőrbajok ellen. Ezen créme ónt alan és zsirtalan! Készíti Gréb János gyógyszerész Poprádon és Alsó-Tátrafüreden. Ára **3 tégely 3 korona.**

Havasi gyopár arcz-puder,

1 doboz 1 kor., 4 doboz 3 kor.

Havasi gyopár-tej, világhirü gyártmány kifogástalan arczszin elnyerésére, valamint a bőrszin ápolására. **Üvegje 1 kor. 60 fill.**

Hat koronás rendeléseket bérmentve küld

GRÉB JÁNOS gyógyszerész,

Poprád, Szepesmegye. 9875

Mikor az imádság sem használ. A tulzsufolt lakásokban a közlekedés alkalmatosságain, omnibuszokban vasuti kocsikban, a hol az emberi érintkezés gyakori, ránk ragad nagyon könnyen a **bőrbetegség**, bármily tisztán ápoljuk elfojthatsuk a bajt Ez a kitünő szer meggyógyit minden **bőrbetegséget, sömört, viszketegséget, ótvart, kipállást, kéz- és lábizzadást.** Begyógyit fájdalom nélkül mindenféle **sebeket.** Szagtalan és ártalmatlan; használható az arczon s a test minden részén, mint a legkitünőbb ór- és gyógyszer. Szóval: ez az egyedüli arcanum olyan kritikus esetekben, mikor szokás-mondás szerint: még az imádság sem használ! A kinek szüksége van ilyen valódi **Erényi-féle Ichtiol-Sapelyra,** az forduljon csak a **«Diana»-gyógytárhoz, Budapest, Károly-körut 5.,** hol 3 K-ért nagy tégelyekben kapható vagy postán megrendelhető. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

XIV.

Kis Ferencz aggódott, hogy adja ő elő a Szücs Gábor látogatását a Nagytemplom-utczában. Mit fog mondani Mihókné? Mit mond Juliska?

Nagyon csodálkozott, hogy oly könnyen belenyugodtak. Mihókné nem tett semmi ellenvetést és Juliska talán még örült is.

Persze ez a leány még egészen gyerek volt, mikor ez a szerencsétlenség történt a testvérnénjével. Ha hallott is valamit, nem igen értette s előtte talán nem is igen beszélt az anyja a kútba fúlt Magdáról s arról az átkozott emberről, a ki az oka volt s a kit verjen meg az Isten.

Mihókné pedig, a ki csak úgy távolról hallotta azt a történetet s a ki nem szerette Magdát a miatt a szenvedélyes, büszke természete miatt, úgy okoskodott, hogy talán nem is volt olyan hibás az a férfi, mint a hogy ráfogták. Ha olyan rosz volna, hát bizony nem jönne ide látogatóba.

— Hiszen én sem hiszem, — erősítette Kis Ferencz; — biz Isten, én sem hiszem.

Szerencsétlenség volt az inkább, a miről senki sem tehet. Azóta is sajnálja Szücs Gábor. Kis Ferencz csak annyit mondhat, nincs annak rosz szive, nem felejtette el a régi barátját, megigérte, hogy segit rajta, állást fog neki szerezni.

— Hej, ha ő nem volna, nem tudom, ki fogná pártomat.

Következő vasárnap (mert hétköznap nem jöhetett, akkor minden istenadta nap be volt fogva a Hajdú Bertalan intézettulajdonos úr rabigájába) másodmagával állitott be Mihóknéékhoz Kis Ferencz.

Az özvegy papné nagyon megtisztelve érezte magát, hogy olyan előkelő úri ember jött hozzájuk látogatóba, országos képviselő, a kinek a nevét már sokszor olvasták az ujságban.

A fia urát már van szerencséjök ismerni. Elek úr meglátogatta őket néha.

Szücs Gábor összeránczolta homlokát. Elek? Mit keres itt Elek? De nem szólt, csak gyanakodva nézett Kis Ferenczre.

Az sietett mentegetőzni. Ő hozta el néha.

— Ha nem voltatok Budapesten, vagy te nagyon el voltál foglalva s nem mehetett haza. Az intézetben nagyon rideg és unalmas volt szegénynek a vasárnap délután s azt gondoltam, hogy talán nem fogsz megharagudni . . .

— Nem, nem. Miért haragudnám? Sőt ellenkezőleg köszönettel tartozom neked, hogy oly szives voltál.

— Mi mindig örültünk, ha szerencsénk volt hozzá, — udvariaskodott Mihókné.

Csupa nyájasság, csupa szivesség volt az öreg asszony. Dicsérte Elek úrfit, nagyon derék, nagyon finom fiatal ember.

Szücs Gábor nem felelt rá. Eh, jobban ismerte ő a mostoha fiát. Ha ide járt, hát bizonyosan azért járt ide, hogy itt sok roszat hallhatott a mostoha apjáról.

A nagy szivesség is gyanúsnak látszott.

— Miért kedveskednek nekem úgy? — tünődött Szücs Gábor. — Hiszen inkább gyülölni volna okuk.

De csak kedveskednek. Leültetik a divánra.

— Ide tessék, ide.

S talán még a zsámolyt is oda tolták volna a lábai alá, ha meg nem gondolták volna, hogy azt mégsem kell, az már csak öreg uraknak és asszonyságoknak való.

Szücs Gábor keveset beszélt. Talán már meg is bánta, hogy eljött. Olyan fáradtnak és szomorúnak látszott, a milyennek még soha sem látta Kis Ferencz. Persze, persze a régi emlékek. De hiszen ő maga kivánt ide jönni.

Tekintete, mióta belépett, folyvást a leányra tapadt. A mint először megpillantotta, megdöbbent a Magdához való nagy hasonlatossága miatt. Mintha csak azt a leányt látta volna újra, frissen, elevenen, piros arczával, ragyogó szemével.

Hideg borzongás futott át hátán. Magda állt itt előtte, teljesen a régi Magda, de nem az a sápadt kisértet, a ki álmában oly gyakran megjelent. Ez itt nem tekint rá vádolón, fenyegetve, hanem mosolyogva, nyájasan, vidáman.

S a mint igy nézte Szücs Gábor és látta, hogy ez nem lehet képmutatás, visszanyerte nyugalmát s valami jótékony enyhülés szállt rá. Nem kell mentegetnie magát, itt nem vádolják, itt csak kedvét keresik.

Mindenki. Az öreg asszony, a hajdani iskolatárs, de legjobban ez a fiatal leány, ez a nevető szemü, kedves teremtés.

Tudja Isten, mégsem birt köztük fölvidúlni. Elszokott már ő az ilyen társaságtól. Nem ért a nyelvükön, nem tud velök beszélni, csak hallgatja az öreg asszony végtelen hosszú históriáit, a Kis Ferencz jókedvü közbeszólásait s a szép leány csevegését, mely olyan, mint valami énekes madár csicsergése.

Nem, a hangja nem hasonlit a Magdáéhoz. Nem az a mély hang, melyben benne volt a szenvedélyes lélek szilaj ereje. Ez a leány nem ölte volna magát a kútba.

És mégis mennyi hasonlatosság. Még a mozdulataiban is, a hogy a nyakát meghajlitja, a hogy a karját fölemeli, a hogy megy, az a ringó járás. De még bájosabb. Sokkal bájosabb.

S ezt a gyönyörü teremtést az a figura kis ember kapja meg, az az ugrándozó törpe, a ki itt illegeti-billegeti magát. Hát nem gúnyja a sorsnak, hogy igy osztogatja női ajándékait? Neki azt a vén asszonyt, a kinek mindjárt sirásra áll a szeme s ennek az embernek ezt a bájos, kedves leányt.

Az ő élete igazán oly örömtelen telt el. Ah, az a rövid ismeretség Magdával, az is csak keserüséget és gyászt hozott. Mindig félt, hogy rosz vége lesz, noha azt nem gondolta, hogy oly rettenetesen fog végződni. S az az asszony mindig ott volt már a háttérben, a gazdag, előkelő aszszony, a ki neki utat készitne, föl a magasba, a hatalomra, a dicsőségre.

Igen, az mindig ott volt. Mikor az első csókot váltották az almafa alatt s a leány csaknem az ölébe hullt, akkor is ott volt. Ott volt a Szücs Gábor gondolatában s nem engedte, hogy élvezze azt az édes mámort, a melyet a boldog szerelem nyújt.

Eh, ha újra kezdhetné az életet. Mit ért el idáig minden megfeszitett erejével? S talán egész élete hiábavaló küzdésben fog elmúlni. Meglehet, hogy tiz év múlva nem feljebb, hanem lejebb fog állni, mint ma, mert ebben a kapaszkodásban nem a legtehetségesebbek jutnak legfölülre. Lehet, hogy az a korlátolt eszü, szolga lelkü Balajthy Dezső valamikor felibe kerül, ő pedig szárnyaszegetten, kimerülten ott fog szunyókálni a klub valamelyik sarkában, mint most az öreg Nyitránszky.

Vagy elfogy a pénze, nem választják meg, kivül reked s valami rongyos kis hivatalba kell beülnie, hogy megéljen s eltarthassa a feleségét.

Mihóknénak meg a fiatal leánynak vagy a jó becsületes Kis Ferencznek azonban sejtelmök sem lehetett arról, hogy milyen gondolatok kóválygognak a Szücs Gábor fejében. Ők csak azon iparkodtak mindnyájan, hogy a hatalmas ember jóindulatát megszerezzék. Szivesen fölviditották volna, ha tudták volna, mivel.

Goró Lajos rajza.

A szép leány kezét kissé hosszasabban tartotta keze közt.

Mihókné még uzsonnával is meg akarta kínálni, ha nem méltóztatnék megvetni ő nagysága az ő szerény kis uzsonájokat. De már azt nem várta be ő nagysága, sietnie kell. Persze az ilyen nagy úrnak sok a dolga.

Elbúcsúzott tehát a kis családtól. Kezet fogott mindegyikkel s a szép leány kezét kissé hosszasabban tartotta keze közt, mialatt úgy érezte, hogy a leány is melegebben szorítja meg az ő kezét, mint azt egy idegentől várni lehetett.

— Mi ez? — gondolta magában. — Csak képzeltem? Vagy igazán?

Kis Ferencz kikisérte egészen a kapuig. Hálálkodott neki, hogy eljött. Eleket is előhozta még egyszer:

— Csak nem haragszol azért?

— Ugyan, kérlek, — szakította félbe Szűcs Gábor.

Törődött is ő most Elekkel vagy Kis Ferenczczel. Sietett, hogy lerázza nyakáról ezt az embert. Kint az utczán megállt. Érezte, hogy szíve gyorsabban dobog s a vér föltódul fejébe.

— Mi volt ez? — kérdezte magában még egyszer.

Aztán boszúsan dobbantott a lábával:

— Eh, csak nem gondolom, hogy... Semmi se volt.

Ugyan, ugyan, egy szép fiatal leány megszorítja egy kicsit az embernek a kezét, hát attól mindjárt elmenjen az embernek az esze?

Vagy azért, mert oly nagyon hasonlít ahhoz a másikhoz? S mert Szűcs Gábornak az a másik jutott eszébe és a kis kert, a hol csókolóztak és a virágzó orgonabokrok illata.

Azóta kilenczszer virágzott az orgona, de több tavasz nem volt és nem lesz. Annak vége.

Sajnálja talán? Miért sajnálná? Nem neki való az. Néha ugyan, föltámad az emberben valami ostoba vágy s ha egy szép leány vagy egy szép asszony megszorítja a kezét vagy reá kacsint, hát megbizseregteti az idegeit; de azért van az embernek esze, hogy a szerint éljen.

Eh, hát nagy dolog is az a kézszorítás. Bizonyosan meg akarta köszönni a leány, hogy pártfogása alá vette őket s helyet szerez annak a gyámoltalan embernek.

Holnap mindjárt beszélni fog a közoktatási miniszterrel. Valahová csak bedughatják. Aztán menjenek isten hírével.

Avval lerótta tartozását. Ezt a szegény Ferkót is, a ki nem tud segíteni magán, valami állásba segíti s annak a szerencsétlen családnak is legalább egy tagjával valami jót tesz. Hadd boldoguljanak.

Nem rosz ember ő, csak ne álljon senki az útjában. (Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

Alig múlt el egy óra, és Kaszatkin leveléről már egész Csinaz tudott, megtudták természetesen a dolgot a vén tüzér és a leánya is, és véglegesen meggyőződtek róla, hogy a Mihajlovics Péter megmentésére irányuló minden törekvésük hiábavaló.

— Legyen meg Isten akarata, — szólott az öreg, és keresztet vetett magára.

Az érdemdús őrnagy pedig, miután a levelet újra lepecsélte és odacsatolta a nyomozás irataihoz, a fogai közt mormogta: «No lelkem, most ugyan meg nem szabadulsz tőlem.»

A segédtiszt háza előtt egy lovas-csapat állott, útra készen; a segédtisztet várták, a kinek a lova már szintén ott állt fölnyergelve a ház kapuja előtt. Ez volt a Kaszatkin elfogatására kirendelt különítmény. A segédtiszt, a kit avval a szomorú feladattal biztak meg, hogy hat kozákból álló csapatával menjen és hozza el a bűnöst, ebben a pillanatban könnyű reggelijének épen utolsó falatjait ette, és társaival beszélgetett, a kik őt szintén elkisérendők voltak.

— Bizony, én sajnálom, annyira sajnálom, hogy ki se' tudom mondani! — szólott Pugovicin kapitány, miközben egy falat heringet vett a szájába.

— Hadd el kérlek! — felelt a segédtiszt felkötve a kardját.

— S ugyan mi az ördög vitt rá engem arra, hogy odaadjam neki a lovamat? Lám, ha nem adom oda, az egész dolog nem is történt volna meg.

— Bizony nem.

— Én megmondottam, hogy nem kellett volna elmennie; sok lélektani okból nem kellett volna! — ismételte a szent atya már vagy századszor.

— No de hát mit csináljunk? Most már nem lehet segíteni a dolgon.

— Hanem te, szólt Pugovicin halkan a segédtiszthez, — ne siess ám valami nagyon. Nem fog megszökni. Engedd, hogy legalább utoljára még jól kivadászhassa magát.

— No persze! Hiszen olvastad mit ír: — «A tigrisek, lehet, hogy megelőzik... stb.» Kedves barátom, esetleg még kieszel valami olyat, hogy aztán bennünket vonnak felelősségre. Itt főbenjáró dologról van ám szó...

— Nem tagadom! De azért mégis sajnálom. Értsd meg. Sajnálom!

— No de most ideje, hogy menjünk, isten veletek! — mondotta a segédtiszt, a ki maga is elérzékenyült egy kissé.

— Isten veled lelkem! Isten veled!

— Lám, mit tesz az, mikor az ember nem törődik a józan elővigyázatossággal! — mondotta igazsága tiszta tudatában, korholó hangon a szentatya. — Az írás is azt mondja...

— Lóra!... — vezényelte a segédtiszt a mint megjelent az ajtóban. — Hej! Add ide a lovamat!

A kis csapat ügetve vonult át a téren, végigment a piacztéren, majd teljesen eltűnt az út fölkavart porában.

Natasa pedig, kilesve az alkalmas pillanatot, mindent elmondott Nikolajevics Szergejnek. Ha meg volt is tiltva neki a beszéd, mely kiszámíthatatlanul káros következéseket vonhatott volna maga után, hallgatnia azért egészségének legcsekélyebb veszélyeztetése nélkül szabad volt akármennyit. Ezt a körülményt szépséges ápolónője derekasan ki is aknázta, mindúntalan hosszú csókokkal szakítván félbe elbeszéléseit, olyankor, mikor Ivanovna Malánya kiment a konyhába, Fedorovics Márton pedig vagy nem vett észre semmit, vagy pedig úgy tett, mintha nem vett volna észre semmit.

Az orvos szavai szerint a beteg gyógyulásának ilyen kedvező körülmények között és az ápolók önfeláldozó buzgósága mellett nagyon gyors léptekkel kellett haladnia, s az orvosnak ebben az esetben csakugyan igaza is volt.

IX.

A tigrisvadászat.

A katonák befejezték a leshelyek elkészítését, fölszedték a fölösleges anyagot, hogy ne heverjen ott szem előtt és ne keltsen gyanút a tigrisekben, befogták a lovaikat és visszamentek Csinazba. Nem először voltak megbízva ilyen természetű munkával, úgy, hogy Kaszatkin már nem is ellenőrizte őket, csak a helyet jelölte ki nekik, ő maga pedig azalatt a kiöntések táján barangolt, a hol a föntebb leírt események lezajlottak.

Trubacsenkó és Babadzsak ott ültek Gajnula-babaja falujában és várták Mihajlovics Pétert. A vadászat előkészületeit már régen befejezték. Maga Gajnula vállalta magára, hogy a vadászkéseket kiélesíti, és föladatát előbb kézi köszörűkövön, majd egy darab vizes bárányborőn oly tökéletességgel meg is oldotta, hogy mikor Trubacsenkó a hegyével fölfelé odatartotta a kését, Gajnula rátett a hegyére egy darabka papirt, mely a maga jelentéktelen sulyától csaknem a kés markolatáig végigcsúszott rajta. Maga Gajnula sem számított ilyen fényes eredményre; azután még egy szál lószőrrel tettek próbát, mely szintén kifogástalanul sikerült.

— Hejh, pompás egy kés, nagyon pompás kés, — mondotta Gajnula-babaja, s miközben rácsapott Trubacsenkó vállára, még hozzátette, — most az az átkozott fenevad akár háromszoros bőrbe is bújhatik, még sem menekül meg a késed elől.

— No, ne adja isten, hogy késhegyig menjen a dolog, — jegyezte meg Trubacsenkó, — mert az már nagyon bizonytalan játék, az már az utolsó.

— Akkor már az ember maga is megadja a mulatságnak az árát valamivel, — tette hozzá Babadzsák. — Ott van az én barátom, Montik, a ki a perovszki erődben lakott, az életével fizette meg: elhibázta a szúrását, vagyis jobban mondva későn szúrt a tigris felé, és így kénytelen volt birokra kelni a fenevaddal. Másnap reggel akadtak rá valahol mindkettőjükre, a tigrisnek a hasa végig föl volt hasítva, Montiknak pedig hat helyen meg volt lékelve a koponyája, a vállai össze voltak zúzva, mintha csak ágyú ment volna keresztül rajtuk, a nyaka meg úgy ki volt csavarva, hogy arczczal hátrafelé nézett... Mikor késhegyre kerül a dolog, az már rettenetes! — fejezte be elbeszélését a vadász, s megigazította a szenet a nargilehjében, valami dróttal kezdte szúrkálni a pipáját.

— Szó sincs róla, Allah kegyelmes, — mondotta a vén Asik, a ki ott ült a közelben és hallgatta az orosz vadászok beszélgetését. — Allah kegyelmes, és nem fogja engedni annyira jutni a dolgot. Csak azt sajnálom, hogy nincs itt a közelben Karatai-Chaira, a varázsló! Ő bizony nagy segítségtekre lehetne.

— Ugyan már miben lehetne segítségünkre? —

— Hogy miben? Ő egyúttal jós is és először is mindent előre tud, a mi történni fog, azután meg ráolvas a fegyverre. Megnézi a golyót, bekeni valamivel, hogy mivel, azt már ő tudja, valamit motyog, azután késsel valami jelet csinál rá, akkor aztán bátran lőhet vele akárki; akár oda se nézzen az ember, a hova lő, a golyó magától is megtalálja az utat oda, a hova kell.

— No ez pompás volna, — szólt a babonás Babadzsák örvendezve, — vajjon hol lehet most ez a te Karatai-Chairád?

— Allah tudja, hogy merre jár? A varázslók olyanok, mint a madarak; ma itt vannak, holnap ott és így barangolják be az egész világot. A hol szívesen fogadják őket, ott hosszabb időt töltenek; a hol nem, oda egyáltalában el se mennek, vagy ha elmennek is, semmi esetre sem törik jóban a fejüket, hanem valami rosz fát tesznek a tűzre. Három esztendővel ezelőtt nálunk is járt, két tevét meggyógyított és egy öreg asszonyból kiűzte az ördögöt. Mi nagyon szívesen fogadtuk őt.

— Ti nálatok bizony, itt a pusztán jó dolguk lehet a varázslóknak, — mondotta Trubacsenkó mosolyogva, — no majd ha elkergetnek a szolgálatból, magam is idejövök hozzátok varázslónak.

— A próféta azt tanítja, hogy a várazsló tehetség a nagyapákról az apákra, az apákról a fiúkra, szóval nemzedékről nemzedékre száll át, azért hát ne is igen mosolyogj rajta! — mondotta méltóságteljesen az öreg Asik és korholó pillantást vetett a hitetlen oroszra.

— De vajjon hol lehet a mi «Kaszatká»-nk? — kérdezte Trubacsenkó, másra akarván terelni a szót, — ime, nemsokára leszáll a nap, és még mindig hire, hamva nincs.

— Elbolyongott valamerre, de éjszakára itt lesz, — mondotta Babadzsák, — lövéseket nem hallani, így hát aligha lesz a közelben, alkalmasint a kiöntések táján, vagy a Darja mentén jár... De csitt!...

— Nos, mi az?

— Semmi, csak úgy tetszett, mintha Alfát hallottam volna ugatni.

— Pedig megígérte, hogy ma éjjelre már lesre megyünk.

— Az a ló, a melyik tegnap megdöglött, — szólalt meg Gajnula, — már ott van: az én embereim még délelőtt elszállították a helyszinére.

— De hiszen a dögre nem megy a vad, — aggályoskodott Babadzsák.

— Ha nem jön, akkor majd eleven kecskével csalogatjuk, elviszszük akár azt a feketét, a melyik olyan vígan ugrándozik ottan és játszik a kutyákkal.

Trubacsenkó odamutatott egy fiatal és szurok fekete gödölyére, mely vidáman ugrándozott vagy négy kirgiz kutyával.

— De csak úgy, ha odaadom, — förmedt rá a piros orczájú leányzó, — másik tán nem is lesz jó?

— Hát bizony ez már nagyon megtetszett nekünk, — ingerkedett a pusztai szépséggel Trubacsenkó.

— Hát ez kell-e — kérdezte a leányzó, miközben az újjai olyasvalamit mutattak, hogy Babadzsák megcsóválta a fejét, Trubacsenkó meg hangosan elkaczagta magát, és egy darab megszenesedett üszköt dobott a leány felé. Ez elfordult.

— Nem sokára férjhez adjuk, — mondotta Gajnula, a tüzesvérű leány felé intve. — Kuramból már itt is voltak leánynézőben.

— Hát hozzám eljönnél-e, — kérdezte Trubacsenkó.

— Mit adsz értem? — kérdezte a leány a sátor alól.

— Nálunk az a szokás, hogy a feleségnek van hozománya, nem még, hogy mi fizessünk érte. Nem adok semmit.

— Nálatok ez a szokás, minálunk meg más, — mondotta Gajnula.

— De ni, amott jön valaki a nád közt, ott feketéllik a sipkája ni... talán bizony a mi Mihajlovics Péterünk?

— Nem látok én senkit! — felelt Babadzsak kimeresztve a szemét.

— Lehet, hogy csak úgy tetszett, — mormogta Trubacsenkó.

Valamennyien elhallgattak.

Lement a nap, elkezdett sötétedni, már csak alighogy pislogott a szemhatáron a sápadó alkonypir, és Kaszatkin még mindig nem jött meg. Trubacsenkó is álmélkodott, a czimborája is; sőt végre még Gajnula is kifakadt: «De most már magam is szeretném tudni, hol lehet?»

Babadzsák összerezzent, Trubacsenkó is nagy szemeket meresztett, a pirosarczú leány meg nagyot sikoltott, olyan hirtelen és váratlanul bukkant föl Mihajlovics Péter alakja, a tűz által megvilágított térségen. Sápadt volt, mint az ingének a vászna, sipka nem volt a fején, s a szemei homályosan bámultak maguk elé; a puskáját csak úgy vonszolta maga után, mintha valami rettenetes fáradság vett volna erőt rajta.

— No, csak hogy végre megjöttél, már alig győztünk várni! — szólalt meg Trubacsenkó. — De hát az ördögbe is, mi van veled? beteg vagy... vagy mi? — kérdezte tőle hangosan, fölkelt a földről és odalépett hozzá.

— Hadd el,... — mondotta tompán, — adjatok innom,... tán egy kis teát főzhetnétek...

Letette a fegyverét, megigazította a homlokán összeborzolt haját, s leült, szinte lerogyott a homokra, mintha teljesen fogytán lett volna az erejének.

— De tán mégis csak beteg vagy, — erősködött Babadzsák.

— Nagyon elfáradtam,... sokat jártam... adjatok innom...

Gajnula odanyújtott neki egy pohár aludt tejet; száraz ajkaival hozzátapadt és nagy kortyokban itta a hűs italt.

— Mit beszél? — kérdezte Kaszatkin egészen váratlanul. Hirtelen letette a poharat, fölállott és elkezdett hallgatózni.

Egy kirgiz valamit súgott az öreg fülébe, miközben véletlenül rápillantott Kaszatkinra, a ki ezt észrevette.

— Ki beszél?

— Az ott ni... — Mihajlovics Péter rámutatott a kezével.

— Azt mondja, hogy a nádasban járt és egy dögre akadt,... azt kérdi, hogy...

— Az uton?... az uton?...

Valami aggodalmas vadság volt kiérezhető ebből a kérdésből.

— Dehogy is, az a teve, a melyik most harmadnapja elhullott, ott hever valahol, ő meg azt kérdi, vajjon ezt is odavigye-e a leshelyre?

— Ma éjjelre tán úgy se megyünk még ki, — jegyezte meg Trubacsenkó.

— Már miért várnánk? Azonnal indulunk. Kaszatkin fölkelt és elkezdett tántorogni.

— Késő lesz, mire odaérünk. Aztán meg, hisz alig állasz a lábaidon.

— Majd ad Gajnula egy pár lovat, aztán lóháton megyünk. Csak készüljetek.

— A lovak már régen készen várnak, — mondotta Gajnula.

— Ha megyünk, hát menjünk! — hagyta jóvá Babadzsák, s fölcsatolta azt a szíjat, a melyen a Gajnula által kiélesített kés függött.

— Egyébiránt az is igaz, hogy nem baj, ha kissé fáradt vagy, ott a leshelyen amúgy is feketünk eleget. Ott majd kipihensz. Gyerünk.

— Alfát kössétek meg, hadd maradjon itt, — intézkedett Kaszatkin, — most nem lesz rá szükségünk. Nos hát, előre!

Mindhárman lóra ültek.

A vadászok libasorban mentek egymásután, s csak nagynehezen tudtak utat törni maguknak a sűrű nádon keresztül. A nagy sötétségben alig látszottak a lovas alakok körvonalai, s csak égő szivarjaik pirosas tüze csillant föl olykor. Né-

Babadzsák és Trubacsenko a magas lesre másztak fel.

mán, szótlanul mentek egymásmellett. Az apró kirgiz lovacskák meg-meghorkantak, bólogattak a fejükkel, miközben alig halhatóan megcsörrent zabláiknak érez ékessége.

Legutolsónak ment az a kirgiz, a ki a vadászat színhelyéről visszaviendő volt a lovakat a faluba. Legelől pedig Kaszatkin lépdelt; ő már a legnagyobb sötétségben is csalhatatlanúl rá talált az útra, a miben veleszületett vadász-ösztöne is nagy segítségére lehetett. Az avatatlan ember előtt az egész vidék a sötét köd sürű és egyhangú tömegének tetszhetett, a melyben alig-alig voltak kivehetők egyes imbolygó nádszálak; akár jobbra, akár balra, akár előre, akár pedig hátra nézett az ember, az tökéletesen egyre ment; még csillagok sem ragyogtak az égen; nem mintha egyáltaljában nem lettek volna láthatók, de csak mint homályos pontocskák pislogtak keresztül a ködön, s csak a leggyakorlottabb szem lehetett képes arra, hogy ott egyes csillagokat vagy csillagképeket megkülönböztessen. A hold lapos, biborszínű korongja lassan bújt elő a szemhatár mögül, s fölötte halvány pirosság támadt, mely megritkitotta a homályt és eloszlatta a ködöt.

Kissé világosabb lett, úgy hogy gyorsabban haladhattak és félórára rá a helyszinén voltak.

Egy nádtól mentes, kissé emelkedettebben fekvő térség tárult a vadászok szemei elé: nem messze, kissé oldalvást, négy vastag czölöp volt beásva a földbe, s reájuk, vagy öt röfnyi magasságban, nádból készült padló volt erősitve. Az egyik czölöpön keresztben, egymástól egy-egy röfnyi távolságra, kis deszkácskák voltak elhelyezve, melyek létrául szolgáltak a vadászoknak arra, hogy leshelyükre följuthassanak. A másik leshely, mely az előbbitől teljesen elütően készült, a szabad térségnek ellenkező oldalán volt megcsinálva.

Ástak egy körülbelül három röf átmérőjű gödröt, ezt felülről betakarták szorosan összekötözött nádkötegekkel s telehintették náddal, rőzsével, sással és giz-gazzal, úgy, hogy az egész inkább a véletlenség művének, mint valami emberkéz csinálta alkotmánynak látszott. Az ilyesféle leshelyek sokkal előnyösebbek, mint azok a másik fajták, még pedig azért, mert a vad nem ijed meg otromba külsejüktől s így sokkal nagyobb bizalommal közeledik a kitett csalétek felé, viszont azonban az első fajták még hibázás esetére is teljesen megvédik a vadászt, míg a gödörben az az eset sincsen kizárva, hogy a vadász birokra kénytelen kelni a felbőszült fenevaddal.

A térség kellő közepén, a legszembetűnőbb helyen, hosszú, izmos lábait kinyújtva, üveges szemeit kimeresztve és nyelvét kilógatva ott hevert a döglött ló, melynek fehér tömege élesen rajzolódott le a holdfénnyel elárasztott homok sötétes hátterén.

— Ütött az óra! — mondotta Kaszatkin, — már alig van hátra három óra hajnalig, s ez a legalkalmasabb idő; te meg, Batujka, vezessed vissza a lovakat.

A lovasok leszálltak és kissé kinyújtóztak. A kirgiz összefogta a lovak zabláit és indulni készült.

— Aztán vigyázz ám, hogy útközben meg ne tépázzon a csikos fenevad! — kiáltott utána Trubacsenkó.

— Csöndesebben! — szólt rá Mihajlovics Péter.

— Allah kegyelmes! — felelt a kirgiz és sebes vágtatással indult el a falu felé.

A vadászok elfoglalták helyeiket.

Babadzsák és Trubacsenkó a magas-lesre másztak föl, Kaszatkin pedig a gödörben foglalt helyet. Mindössze pár pillanatig tartott a zaj és a recsegés, mialatt a vadászok elhelyezkedtek és kikeresték maguknak a legkényelmesebb állást. Csakhamar azonban fönn is lenn is elcsöndesült minden, egyetlen gyanus hang sem volt hallható, kivéve a nád egyhangú zizegését, a mikor a könnyű éjjeli szellőnek kedve kerekedett végig suhanni a nádas fölszinén, s megimbolygatni azokat a kis boglyas söprűcskéket, vagy egymáshoz dörzsölni a vékony és belől üres nádszálakat.

A vadászok szinte kövé váltak néma várakozásukban, s úgy tetszett, mintha még a lélekzetüket is visszafojtották volna. A szellő halk zúgásához egyszerre valami hosszú, elnyújtott és szomorú hang járult. Babadzsák a könyökével megbökte a szomszédját. «Még messze van!» — suttogta amaz.

Kaszatkint ezalatt hol kirázta a hideg, hol meg elboritotta az izzadság. Kimondhatatlanul kényelmetlen és sötét volt ott lenn a gödörben. «Akár csak a sírban,» villant meg agyában a rettenetes hasonlat; «akár csak a sírban,» ismételték száraz és cserepes ajkai. Azon a kis nyiláson keresztül, mely ottan támadt, a hol a nádtető a földdel összeért, látta a döglött lovat. «Hogy kiállanak, milyen élesen rajzolódnak le a bordái! Milyen mozdulatlanul fekszik ott, mint egy darab agyag, s a szemei, mint a faggyúval bekent üveg, milyen halálos merevséggel bámúlnak maguk elé... És amott az úton, a porban nem épen így fekszik-e hanyatt az a?... A lábai szétterpesztve, a karjai kinyújtva, s angol választékos tarkója fölfelé. A háta meg görcsösen vonaglik az utolsó halálküzdelemben...»

— Vigyázz! — hallatszott halkan a magasles felől.

Kaszatkin összerezzent.

A másik oldalról mind közelebbről hallatszott a tigris orditása. Fájdalmasan üvöltött a fenevad, mintha a talpával a tövisbe lépett volna.

Trubacsenkó még egyszer érezte, a mint a czimborája csontos könyöke az oldalát érintette. A nád szélén egy pillanatra valami árnyék jelent meg, de csakhamar ismét eltűnt, miközben néhány cserje gyanúsan imbolygott.

— Láttad? — suttogta Trubacsenkó, olyan halkan, hogy az ember azt hihette volna, hogy maga sem érti meg a szavát.

— Látom! — felelt Babadzsák ép oly halkan.

Erre újra csönd lett köröskörül, s a szellő halk suttogásán kivül megint nem hallatszott semmi nesz. Csitt! Valami elkezdett dorombolni

a nád közt, épen úgy mint a hogy a macska dorombol, mikor megvakarják a füle tövét. Közvetlenül a föld fölött két zöldes szikra csillant föl, a sötét lombok közül előbújt egy kerek, bajuszos ábrázat, előre csúszott vagy két lépést, félig kibújt a sűrűségből és rátámaszkodott az első lábaira. Az a két foszforeszkáló szikra egyenesen a fehér lóhullára volt szegezve, de a vadászok mindenike azt hitte, hogy ő reá bámúl a ragadozó fenevad s az utolsó, döntő ugrásra készen, le nem veszi róla a szemeit.

Trubacsenkó óvatosan a vállához emelte a puskáját és a két világos pont között lévő keskeny közt vette czélba.

A fenevad visszahökkent és megállott, majd ismét visszahökkent és eltűnt.

— Vigyáz a bőrére, — gondolták magukban a vadászok. — Óvatos a nyomorult.

Kaszatkin összerezzent és hirtelen elfordította a fejét. Alig négy lépésnyire tőle egy hosszú árnyék zárta el a hold keskeny sugarát, mely addig a tető nyilásain át beszüródött volt hozzá. A tigris, a fejét kinyújtott első lábain pihentetve a hasán feküdt és a füleit hegyezve, szemeit összehúzva izgatottan rezgette tüskés bajuszát.

A másik csikos test, villámgyorsan, a földet szinte alig érintve ugrott rá a döglött ló hullájára. Hosszú lábai elkezdtek kalimpálni a levegőben; úgy látszott, mintha a ló föltámadt volna és ellenszegülne a fenevad erőlködésének, pedig csak a hulla engedett a ráugró test hatalmas lökésének, mire a fenevad fogaival a ló csipőjébe kapaszkodva, lihegve vonszolta el zsákmányát a helyszinéről.

Ebben a pillanatban két villanás lobbant föl a magas-les tetején, a két lövés száraz és rövid dörrenését azonban csakhamar átható és vad ordítás nyelte el. A tigris fölállott a hátulsó lábaira, majd visszahanyatlott és legurult a kis dombról, miközben fölkavarta a port görcsösen vonagló lábaival.

A nádtető alól egy harmadik lövés dördült el, ez azonban egészen más irányba volt szánva. Felülről egy rettenetes súly esett rá az ingatag nádtetőre, s minden oldalról széthullott nádkötegek szálltak szét a levegőben. Kaszatkin golyója végig csúszott a másik tigris lapos koponyáján, elvitte az egyik fülét, azután berepült a nádasba leütve egy-két nádszálnak bozontos seprűcskéjét.

— Gyorsan le! — kiáltott Trubacsenkó, — odalenn baj van, csak gyorsan le! — kinyújtotta a lábait és elkezdte tapogatni a létra első fokát.

— Megállj, töltsd meg előbb a fegyveredet, csak úgy van értelme a leszállásnak, — szólt rá Babadzsák. — Az enyém rendben van teljesen.

Szó nélkül leugrott a leshelyről, hanyatt vágódott, fölugrott és rohant oda a gödörhöz.

Kaszatkin a rettenetes suly által lenyomva a jobb oldalán feküdt, és mindenképen erőlködött, hogy a kezét kiszabaditsa, a föld és a por egészen megtöltötték az orrát meg a száját. Érezte, a mint a rettenetes karmokkal fölfegyverzett lábak, a nád közt túrva közeledtek hozzá. A tigris is megérezte maga alatt az élő testet, az ellenséget, és akadályra találván, szinte tajtékzott dühében.

Végre Kaszatkinnak sikerült hanyatt feküdnie, miáltal a keze is fölszabadult; de hol van a kés? Elkezdett kutatni zsibbadt újjaival, kereste a markolatát. No itt van végre! A kés nagyon hosszú volt, és sokáig nem akart kijönni szük tokjából. Egyszerre egyenesen az arczába vágódott a vakító holdsugár — milyen fényesnek látszott a nagy sötétség után! — a nád utolsó maradványai is szanaszét repültek, az a rettenetes pofa, már alig egy fél röfnyire volt csak az arczától, egy hatalmas láb támaszkodott a mellére és éles karmok merültek bele a testébe. De ebben a pillanatban, mintha egy érczkígyó siklott volna végig ezen a lábon. A kés a bal első lapoczka alatt egyenesen az állat szivébe hatolt bele, mire a halálra sebzett fenevad utolsó erejét összeszedve rávetette magát a kimerülten vonagló vadászra. (Folytatása következik.)

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Kristály üvegkészletek és dísztárgyak
kaphatók 9811
ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.
BUDAPEST,
V. ker., Fürdő-utcza és Ferencz József-tér sarkán,
(Diana fürdőház.)

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részv.-társ.
Irodái: VI. ker., Andrássy-ut 5. (saját házában) 9376
Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarék-betéti könyvecskék és pénztári jegyek ellenében **4%-os kamatozással**, valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adót az intézet fizeti. **Leszámitol váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra. VÁLTÓÜZLETE** megbizásából teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltóüzletek keretébe tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délelőtt ½9—½1-ig, délután ½5-ig. **Magyar kir. osztálysorsjegyek főelárusitó helye IV., Ferencziektere 2. szám.** Kézi zálogüzletei: IV., Károly-körut 18., IV., Ferenczieki-tere és Irányi-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-körut 2., Üllői-út 6. sz.

6906

KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskamüves, az olasz király Ő Felségének udvari szállitója,
BUDAPESTEN, raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára: Rózsa-utcza 7
Dúsan ellátott raktár **legujabb szerkezetü kettős vadász-fegyverekből,** golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, **töltények** és **vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.** *(Alapittatott 1808. évben.)*

WACHTL ÉS TÁRSA
fényképészeti czikkek raktára 9663
BUDAPEST, IV., Eskü-út 6 (Klotild főh. palota).
Telefon. — Arjegyzék ingyen és bérmentve.

HIRMANN FERENCZ
RÉZÁRU-GYÁRA, 9774
Külön müöntöde osztály.
Budapest, VII. Csányi-u. 9.
Készit gőz-, viz, és légzeszvezetékhez szükséges rézárukat, bor- és sörszivattyukat, sörkimérő készüléket légnyomással, szénkénegezőket, peronospora fecskendőkhöz való minden egyes rézalkatrészt, hiteles kereskedelmi **rézsulyokat** felirati táblákat horgany v. fémből stb.

Rozsnyay vasas china bora.
Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia esetei ben. Egy üveg ára **2.40** kor. Egy **6** üveget tartalmazó postaládája **12.12** kor. franco küldve.
Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára.
Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában **Aradon,** Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszertárban.
A Rozsnyay-féle vasas chinabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készitve, a külföldi készitményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is mulja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.
Számos elismerő nyilatkozat.
Több kórházban van alkalmazva. 9413

Hirdetések felvételetnek a kiadóhivatalban Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

Császárfürdő
BUDAPESTEN 9843
téli és nyári gyógyhely.
Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

Ismét szép vagyok miután három héten át az Ön Alaiska-crémjét és -puderjét használtam. F.... Róza.
Ugyanigy fog szólni bármely hölgy, a kinek arczbőre fogyatkozást mutat, vagy a ki csak konzerválni óhajtja arczbőrét és ép ezért nem volna szabad, hogy az Alaiska-crém és -puder egyetlen pipereszereiről hiányozzék.
A kosmetikum par excellence.
Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-crémje** az arczbőrnek rövid használat után csillogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és kellemet kölcsönöz, szerencsés összetétele folytán az arczbőr minden fogyatkosságát megszünteti, u. m.: perseneséket, szeplőt, böratkát, napfoltot stb., fehérré, finommá és lágygyá teszi a legrütabb kezeket és hasonló szerek közül a következő főtulajdonságok által válik ki: **Alaiska-créme nem zsirosit, nem tartalmaz fémalkatrészeket,** orvosilag véleményezett, ajánlva és **teljesen ártalmatlan.** Elismerőlevelek minden körökből bekintethetők. Egy tégely ára K 3. Próbatégely K 1.20.

Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-pudere** kiválóan kiegészíti az Alaiska-crém fényes hatását, egyedül alkalmazva az arcznak bájos testszint lágy, ide és friss rózsás tónust kölcsönöz, ugyszintén elragadató kiváló illata, nemkülönben kitünő fedőképessége és tartóssága által és mivel **sem horganyt, sem bismutot nem tartalmaz,** absolut ártalmatlanságzal magában foglalja mindama tulajdonságokat, melyek azt egy nélkülözhetetlen, a mindennapi használatra rendelt pipereczikké teszik, mint számtalan elismerőlevél a legjobb körökből bizonyit. Egy szelence puder ára fehér, rózsaszinü vagy sárga K 3. —
Szétküldője **Lindner Róbert,** gyógyszerész, Wien, XIII/9. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utcza 12. 9883
Kitüntetve Párisban, Londonban, Amsterdamban, Bécsben aranyérmekkel és rendjelekkel.

KIRÁLYNŐ-CRÊME
ÉS POUDER. 9827
LEGJOBB ARCZSZÉPITŐ A VILÁGON.
Ára 1 korona 40 fillér.
Kapható **TEMESVÁRY J.** gyógyszerésznél **Zombor**
és **TÖRÖK J. Budapesten, Király-utcza 12.**

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

XV.

Kemény téli idő volt, nem sétálgatásra való. Szűcs Gábor haza akart menni; de mégis úgy esett, hogy egy óra mulva, két óra mulva is kint járkált az utczákon, gyors lépéssel, neki melegedve, a nélkül, hogy tudta volna, miért üget úgy utczáról-utczára, czél nélkül, összevissza.

Később elhitette magával, hogy csak testgyakorlás végett cselekedte. Szüksége van mozgásra. Hiszen vívni is azért jár. Az ember eltespedne máskép.

Meg járásközben jobban tud gondolkozni. A jövő héten ismét beszédet kellene mondania a képviselőházban s azon gondolkozik. De vajmi keveset gondolkozott ezen a beszéden ama vasárnapi este; mindúntalan más gondolatok tolultak agyába s kiszoritották onnan a beszédet.

Végre betért a klubba. Nem ment haza.

— Ej, be rózsás szinben vagy, — szólították meg ott.

Csakugyan érezte, hogy az arcza egészen kitüzesedett. Természetesen a nagy hidegtől. Beszélgetett egy kicsit, de szórakozott volt. Aztán leült ujságot olvasni,

— A kinevezésedet keresed? Még nincs benne, — szólt Balajthy Dezső, a ki elment mellette.

Szűcs Gábor rá sem hederitett. Hanem úgy tapasztalta, hogy az ujságolvasás ma nagyon nehezen megy, az esze mindjárt másfelé fordul. Visszatért hát a beszélgető társasághoz, a kiket Réthy Edgár mulatatott.

Azután elment velök vacsorálni. Társaság kellet ma neki.

Csak nagyon későn ment haza. Feleségét nem látta, az már bizonyosan régóta alszik. Ő is aludni akart; de nem jött álom a szemére. Egymásután hallotta, hogy ver az óra éjfél után egyet, azután kettőt, hármat. Még akkor sem aludt.

Össze-vissza mindenféle kavargott a fejében. A kis szoba a Nagytemplom-utczában, mely úgy tele volt bútorral, hogy alig lehetett benne mozdulni s mégis oly barátságos volt, a tarka virágos szövetü, régi formáju székek, a sok horgolás és himzett kézi munka, divánon, asztalon, falon, a sorba rakott porczellán csészék a kredenczen, a zöld ernyős lámpa, az öreg asszony, a fiatal leány, aztán Magda, aztán mintha a két leány képe egygyé olvadna, mintha az a mosolygó fiatal arcz felöltené a halál ijesztő sápadt képét, szeme lecsukódik, teste megmerevül.

— Sokat ittam, — gondolta magában Szűcs Gábor; — föl vagyok izgatva.

De másnap is a fejében kószált az a leány; nem ment ki onnan. Úgy vélte Szűcs Gábor, hogy még soha sem látott életében ilyen kedves leányt. Szinte sovárogva vágyott rá, hogy még egyszer láthassa.

Ám a józan ész is megszólalt: mit keresne ott? Minek folytatni ilyen ismeretséget? Csak boszúság, kellemetlenség támad az effélékből. Semmi czélja, csak olyan gyerekes kivánság.

Soha sem szaladozott a nők után fiatalabb korában sem, hát nem fogja most harminczöt éves korában kezdeni. Aztán miért? Hogy kinevessék? Egyéb dolga van neki. Készülni kell a beszédjére. Most minden eszét össze kell szedni; nem szabad, hogy ilyen haszontalanság megzavarja.

Azonban folyton zavarja. Minden nap zavarja. Nem tud szabadulni tőle.

Ha még egyszer elmenne oda, — gondolta, — az volna talán a legjobb. Nem zaklatná tovább úgy ez a sovárgás. Az ember kiábrándul a nőkből, ha gyakrabban látja őket.

És Magdáról is szólnia kellene valamit. Nem hagyhatja egészen úgy. Meg kellene magyarázni, hogy történt. Ne tartsák őt roszabbnak, mint a milyen.

Kis Ferencznek nem szólt, hogy oda megy. Nem szereti, hogy valaki ott lógjon mindig az oldala mellett s minden szavára bólintgasson. Aztán ha látja ezt a kis emberkét ott a szép magas leány mellett, lehetetlen nem boszankodnia. Micsoda pár lesz ebből!

De hát ez az ő dolguk; abba nem avatkozik Szűcs Gábor. A mit megigért Ferkónak, azt megteszi. Beszélni fog a miniszterrel.

Minden reggel föltette magában, hogy ma beszélni fog; de mégsem beszélt. Mindig közbejött valami egyéb dolog. Nem tudja, hogy mi, de valami közbejött. Különben, ha évekig el tudott várni Ferkó, hát elvárhat még pár hétig. Nem olyan rettenetesen sürgős.

És hátha talán inkább volna kedve visszatérni a papi pályára. A nyárádi lelkészt, úgy hallotta Szűcs Gábor, elviszik Szalkára; annak a helyére könnyen meg lehetne most választatni Kis Ferkót.

No beszél erről majd a leánynyal is. Hátha annak is jobban esnék, ha oda visszajöhetnének, a régi házba, hol gyermekéveit átélte. Szűcs Gábor kijavittatná nekik a házat maga, ha az eklézsia nem akarná, új tetőt rakatna rá, egy borjas tehenet is beállitatna az istállójukba. Az ember sokat megtesz a diákkori pajtásáért, főkép ha olyan szép asszony feleséget hoz magával.

Ilyen jó szándékkal lépett be a nagytemplom-utczai kis házba Szűcs Gábor. Mihókné néni nem volt otthon, csak a fiatal leány jött elejébe, mosolyogva, nyájasan, mint a múltkor:

— A néni nagyon fogja sajnálni.

— Én is, én is, — billentette meg a fejét a vendég, aztán egyenesen szeme közé nézett a leánynak: — de mondja, szivesen lát azért valaki?

A leány kissé elpirult, de tekintete nyilt, barátságos és mosolygó maradt:

— Ha valakinek a szives látását kedvesen fogadják.

Szűcs Gábor még mindig keze közt tartotta a leány kezét.

— Hát itt volnék máskép? S nem árulja el az arczom, mennyire örülök, hogy újra láthatom?

— Én is, — szólt a leány, csak halkabban, de ugyanazzal a nyilt, mosolygó arczczal.

Szűcs Gábor egy pillanatig elhallgatott. Érezte, hogy a vér sebesebben lüktet a szive felé. Szeme belemélyedt a leány arczába, de nem tudott olvasni annak vonásaiból. Ha könyv lett volna, megértette volna; de a női arcz vonásaiból olvasni, az olyan tudomány volt, a mit nem tanult.

Mit akar ez a leány? Kaczérkodik vele? Vagy igazán?... De hát lehetséges volna az? Annyi igaz, hogy különb ember, mint az a majom, a kit a zsebébe bedughatna, hire is van és magasan hordja fejét a világban. A nőket elbódítja a dicsőség. Hátha igazán ez is?

De Kis Ferkó, az a szerencsétlen Kis Ferkó. Sajnálta is, meg nevette is szegény flótást.

— Üljön ide mellém Juliska... Úgy hivják úgy-e? Juliska?

— Igenis, Juliska a nevem.

— Kérem, üljön ide mellém.

A leány oda ült melléje.

— Úgy. Most adja ide a kezét. Feleljen nekem őszintén. Hát igazán férjhez akar maga menni Kis Ferenczhez?

A leány hangos kaczagásra fakadt:

— Kis Ferenczhez? Hát azt hitte? Ki mondta azt?

— Ő maga.

A leány még jobban kaczagott:

Goró Lajos rajza.

A leány megzavarodva nézett rá.

— Ő maga?

— Igen. Csak azt várta, hogy valami állása legyen, akkor megkéri magát s azért járt nálam is.

A leány már nem nevetett. Egészen elkomolyodott.

— Szegény jó Ferencz bácsi. De hogy képzelhettem volna? Soha egy szót sem szólt. Nem sejthettem. Hiszen ha sejtettem volna... Gondolhatja, kérem, hogy ha sejtettem volna...

— Vigasztalódjék. Nem fog belehalni. Már megszokhatta az effélét.

Olyan jó kedve kerekedett Szűcs Gábornak, hogy alig fért a bőrébe. Barátjának gyászos esete cseppet sem búsította s nagyon boldog volt, hogy ez a leány még senkié.

— Ki sem mondhatom, úgy örülök, hogy csak mese az egész.

S szeméből, arcából szinte lázasan tükröződött az öröm. Hevesen szorongatta a leány kezét:

— Magduska! Magduska!

A leány ijedten húzódott odább. A férfi eszére tért.

— Bocsánat. A múlt idő emléke... Meg voltam zavarodva. Nem tudom, mi lelt... Az a múlt, az a múlt. Sokat szenvedtem. Oh, ha tudná, mit szenvedtem!

A leány részvéttel hajolt hozzá:

— Én teljes szivemből sajnálom.

— Nyujtsa ide kezét.

A leány oda nyújtotta:

— Emlékszik még a kis Juliskára, a kinek czukros mogyorót hozott mindig a boltostól?

Szűcs Gábor elmélázva szólt:

— Hogy megnőtt azóta. Hogy megszépült azóta.

Gyöngéden simogatta a leánynak kezét:

— Igen, igen, olyan kicsi volt akkor. Csaknem atyja lehetnék.

— S én szivesen fogadnám atyámnak, — mondta a leány, reá emelve nyilt, őszinte tekintetét.

— Hát szeretne egy kicsit?

— Nagyon.

— Megcsókolna akkor?

A leány kitérően felelt:

— Hát a fia? Van ám önnek fia is.

— Ne említse. Nem fiam nekem.

— Én azt hiszem, — próbálta újra a leány, — hogy ha szeretné ön kissé, hát akkor ő is...

— Hagyja azt, — szakította félbe a férfi. — Feleljen arra: megcsókolna?

A leány megzavarodva nézett rá. A férfi arcza csupa láng volt, szeme szikrázott:

— Juliska! Édes Juliska!

A leánynak mind a két kezét szorosan kezébe fogta, úgy vonta magához. De abban a pillanatban elbocsátotta. Léptek hangzottak kint s a Mihókné hangja, ki a cseléddel beszélt.

Aztán nagy bókolással bejött a néni. Jaj, ha tudta volna, hogy a nagyságos képviselő úrhoz lesz szerencséjük.

Szűcs Gábor egy káromkodást fojtott el magában, de barátságos képet kellett mutatni, még meg is kellett hallgatni a Mihókné elbeszéléseit boldogult uráról, a ki nevezetes egyházi szónok volt, két kötet prédikációt is kiadott.

A leány félrehúzódott. Máskor mosolygó, bájos arczáról eltünt minden vidámság. Hallgatva, zavarosan, félénken tekintett föl néha a kézi munkáról, melyet kezébe vett; de állandóan kerülte a férfi tekintetét, ki most egészen a néni társaságára maradt.

Szűcs Gábor boszúsan harapdálta ajkát. Átkozta hevességét, hogy így megriasztotta a kis madarat. Távozni azonban nem akart avval a gondolattal, hogy a leányt elidegenitette magától. Bár semmi szándéka sem volt, hogy még egyszer ide jöjjön (ezt az ismeretséget okosabb lesz nem folytatni), így mégsem akart megválni.

De hogy mit tegyen, mivel engesztelje ki a megbántott fiatal leányt, nem tudta. Csak boszankodott magára: mi a ménkűért is jött ide? Maholnap megvénül s nem tud a nőkkel bánni. Persze Magdával könnyű volt, a mostani feleségével is. De ez nem olyan leány, a kit ha az ember átölel, hát mindjárt a nyakába esik. És szeme előtt lebeghet a nénje példája is.

Szerencse, hogy Mihókné olyan bőbeszédű, csak hallgatni kell Szűcs Gábornak. Egy-két hizelgő szó teljesen megnyerte a derék asszony jóindulatát. Hát még, mikor a kávét is elfogadta, a mivel bátorkodik megkinálni a jószivű asszony, ki falusi szokásait Budapesten is megtartotta. Már szó a mi szó, de a kávéját meri dicsérni. Uzsonnált nála annak idején a főkurátor is, az is azt mondta: no, ilyen kávét még nem ivott. Faluról hozzák neki a tejszínt ahhoz most is minden nap.

— Juliska lányom, teríts.

A konyhába ő maga megy ki. Mikor ilyen vendége van, hogy bizná azt másra? Még Juliskára sem.

A mint az öreg asszony kiment, Szűcs Gábor fölállt s a leányhoz közeledett:

— Haragszik?

Az nem felelt. Szűcs Gábor akkor újra kérdezte:

— Megbántottam? Haragszik? Hát nem bocsát meg?

— Nem haragszom, — rebegte a leány csöndesen.

— Hát süssön ki rám újra a nap. Mosolyogjon egy kissé. Adja ide kezét a béke jeléül.

A leány odaadta kezét, de nem mosolygott, hanem egy könycsepp jelent meg szemében.

— Juliska, — szólt Szűcs Gábor, — nem sokat törődöm az emberekkel s nem vagyok valami irgalmas szívű, de magát meg nem bántanám az egész világért.

Mihókné bejött s megitták a kávét, olyan kedélyesen, mintha csak egy család ülné körül az asztalt.

— Ritka jeles úri ember, — dicsérte Mihókné, mikor elment Szűcs Gábor. — No lám, te mégis úgy féltél tőle, Juliska, mielőtt megismertük.

(Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

Két lövés dördült el Mihajlovics Péter fülei mellett, épen mikor már-már elvesztette az eszméletét.

— Fogd meg, fogd meg a farkát, és húzd! — szorgoskodott Trubacsenkó.

— Tedd a puska agyát a hasa alá és fordítsd meg! — vágott közbe Babadzsák.

Kaszatkin mozdulatlanul hevert ott és fájdalmasan nyögött, de a pillái le voltak zárva. Az inge teljesen rongyokra volt tépve s valósággal be volt áztatva ember- és tigrisvérbe. Mikor végre kihúzták őt a gödörből és lefektették a homokra, Babadzsák elkezdte megvizsgálni az összemarczangolt vadászt.

— Annyi bizonyos, hogy jól ellátta! — mondotta Trubacsenkó szomorúan és fájdalmában rágyújtott a szivarjára.

— Sebaj, majd csak összeszedi magát, — felelt Babadzsák vigasztaló hangon, — csak az a kár, hogy nincs itt víz, pedig jó volna ha megmoshatnók és a fejét kissé megnedvesíthetnők.

— A hajnalt lehetetlen bevárnunk; kell, hogy összetákoljunk valami hordágy félét és bevigyük őt a faluba. Lássunk hát hozzá.

A leshelyet hamarosan szétszedték, a darabjaiból összeütöttek egy hordágyat, teleszórták náddal és sással s ráfektették a sebesültet. Ez, különösen mikor a földről fölemelték, fájdalmasan nyöszörgött, vergődött és halkan érthetetlen szókat mormogott, melyeket bármennyire figyeltek is, se Babadzsák se Trubacsenkó nem birtak megérteni. E közben szótlanul vitték a boldogtalant a nád közt kigyózó keskeny ösvényen végig.

Már pitymallott, mikor a vadászok a nád közt először megpillantották Gajnula-babaja sátrainak feketéllő csúcsait. Sűrű füstoszlopok szálltak föl a faluból, és erős égés-szag terjengett mindenfelé; nem messze birkák bégettek, tevék bőgtek, és harsogó nyerítésre fakadt egy-egy fiatal csikó.

Nagy nyugtalanság támadt a faluban, mikor megpillantották a szomorú menetet; mind előjöttek sátraikból; még a pásztorok is, a kik már ki akarták hajtani a nyájat, félben hagyták készülődéseiket és oda rohantak Gajnula-babaja sátorához.

Óvatosan letették a rögtönzött hordágyat, levették róla Mihajlovics Pétert, levetkőztették, és elkezdték kimosni rettenetes sebeit. Evvel az öreg Asik és Trubacsenkó foglalkoztak, míg egy másik vén kirgiz feszülten leste a betegen az életnek legcsekélyebb nyilvánulását.

— Sebaj no, majd fölgyógyul! Sok vért vesztett, és azért fekszik olyan mozdulatlanul, — mondotta Asik, miután a kötözést befejezte.

Az alapos vizsgálat kiderítette, hogy Kaszatkinnak két bordája eltörött, balcsipője úgy össze volt roncsolva, hogy a csontjai egészen szabadon voltak, végül a baloldalán és a kezén néhány karmokkal vájt, mély seb tátongott.

Azt a szőnyeget, a melyen Kaszatkin feküdt, óvatosan félre húzták a sátor egyik sarkába, hogy majd ha feljön a nap, akkor is árnyékban legyen. Gajnula négy kirgizzel és tevékkel elment a vadászat színhelyére, hogy elhozza onnan az elejtett tigriseket, Asik ott maradt a sebesültnél, Babadzsák és Trubacsenkó pedig odaültek a tűz mellé, a hol már főtt számukra a tea és készült a jó bárántokány. Mindkettőjüknek valósággal farkasétvágya volt és fogaik, lehangolt kedélyállapotuk ellenére is pompásan működtek.

— Szerettem volna Csinazba is küldeni értesítést, hogy eljött volna legalább az orvos, de nem érdemes. — mondotta Trubacsenkó, miközben egy kis zöld csészéből jóizűen szürcsölte a teát.

— Nem is szükséges érte küldeni, — hagyta jóvá Babadzsák. — A sebek és az ilyesmik dolgában a kirgiz boszorkánymesterek sokkal különbek a mi orvosainknál.

— Van itt nem messze egy Ali-Turszuk nevű, — szólt közbe az öreg Asik, a ki, miután a két vadász kirgiz nyelven beszélt, megértette, hogy miről volt szó. — Öreg ugyan már nagyon, és másnak a kedveért bizony el sem jönne, de az én kedvemért minden bizonnyal eljön. A mint Gajnula visszatér, magam megyek el érte.

— No hát csak hozd el ide a te Ali-Turszukodat, — egyezett bele Trubacsenkó.

— Én már találkoztam egyszer vele valahol, tudós egy ember, — jegyezte meg Babadzsák.

Vagy két óra múlva visszajött Gajnula és elhozta a tigriseket. A nőstény, a melyet a magasles vadászai ejtettek el, nem volt a nagyobbak közül való; viszont a hím, mely szegény Kaszatkint úgy ellátta, az egész falut bámulatba ejtette: valóságos óriás volt. és az öreg Asik mikor meglátta, így szólt: «Allah, oh Allah, hát még ilyen fenevadak is vannak a világon! Én most látok először ilyet életemben, pedig elég tigrist láttam már eddig is.»

Egyszerre Mihajlovics Péter halk hangon megszólalt; valamennyien a tigrisekkel voltak elfoglalva, s így a betegnek ismételnie kellett följajdulását.

— No lelkem, mi az? Magadhoz tértél? Nos hát hogy érzed magadat? — kérdezte Trubacsenkó és odaült hozzá.

— Roszul, — felelt a sebesült és megint lehúnyta a szemét.

— Tán egy korty pálinkát kellene adni neki, — suttogta Babadzsák.

— Én meg legott elmegyek Ali-Turszukért, — szólott az öreg Asik és fölkelt. — Gajnula, add ide a paripádat.

Kaszatkin nagy csöndben kiszabadította a jobb karját, fölemelte és olyan mozdulatokat csinált az újjaival, mintha írni akarna. Trubacsenkó nem értette meg.

— No csak, no csak, — sóhajtotta a beteg türelmetlenül, — papirost... czeruzát... de gyorsan...

Trubacsenkó kitépett a jegyzőkönyvéből egy lapot, elővett a zsebéből egy darab czeruzát és oda adta a sebesültnek.

Kaszatkin elkezdett írni, de sápadt és gyönge keze alig-alig mozdult, a mint czeruzájával végig tapogatta a papirt. Trubacsenkó feszült figyelemmel kisérte azoknak a sovány újjaknak minden mozdulatát, a melyekben csak úgy reszkedett a czeruza, mindenféle szarkalábakat vetvén a papirra. De minél hosszabb lett a levél, annál sötétebbé lett a hadnagy piros arcza, szemei tágra nyiltak, s még a szivar is, a melyről egy pillanatra megfeledkezett, visszakerült a szájába, csakhogy nem avval a végével, a melylyel kellett volna.

— Tyűh, tyűh... — szörnyűködött Trubacsenkó, — szép kis história. Oh te boldogtalan. Mit fogsz most csinálni? — hadarta gyors egymásutánban, kezével végigsimitotta a szerencsétlen Mihajlovics Péter homlokát, s hirtelen valami furcsa torzkifejezés jelent meg az arczán, melynek nyomán egy-egy szürkés csepp szivárgott ki a szemeiből, végigpergett az arczán, s egy pillanatig ott libegve tüskés bajuszának a végén, lehullott arra a véres lepelre, a melybe Kaszatkin teste be volt göngyölve.

— Küldd ezt azonnal Csinazba a parancsnoknak, de azonnal, értetted? — mondotta a beteg.

— Elküldöm, no persze, hogy elküldöm, — felelt Trubacsenkó komoran. — Babadzsák nesze, olvasd el, ha akarod, — s evvel odanyújtotta a levelet a czimborájának.

Egy negyed óra múlva már útban volt egy kirgiz Csinaz felé és vitte a parancsoknak Kaszatkin levelét.

X.

Lázadás küszöbén.

Annak az erőlködésnek, melyet Kaszatkin kifejtett csak azért, hogy néhány sort irjon a parancsnoknak, megvoltak a maga következményei; utána kinyújtózott és behúnyta a szemeit; a melle alig mozdult s olyan gyönge volt a lélekzése, hogy Trubacsenkó már-már azt hitte: ez a halál. Gyorsan lehajolt szerencsétlen barátjához s rátette a kezét először a homlokára... a homloka száraz volt és hideg; azután megérintette azt a helyet, a hol a szivnek kellett volna dobognia, de nem érzett semmit.

— Babadzsák, vége van, — mondotta halkan Trubacsenkó.

— Ha vége, hát vége! — felelt sötéten amaz, elfordult, és merően kezdett valamit nézni a csizmája végén. De úgy látszik, ez a rongyos, és vagy tiz helyen megfoltozott csizma nem valami nagyon érdekelte az elszomorodott vadászt.

— Nézd, most jön ki belőle az utolsó vér! — mondotta Gajnula, és rámutatott azokra a friss piros foltokra, melyek a kötelékén átszivárogtak.

— Újra be kellene kötözve, — mondotta Trubacsenkó, — héj, hozzatok ide tiszta vizet! — kiáltott rá a piros orczájú leányzóra, a ki egyébiránt most éppenséggel nem volt pirosképű, s a ki félénken és aggodalmas arczczal sietett eleget tenni a hadnagy parancsának.

— De vajjon nem lesz-e roszabbul, ha megint átkötözzük... ha úgy véletlenül épen akkor... — húzódozott Babadzsák. — Gondolj csak Trifonra, addig a míg nem nyúltak hozzá, élt, és a mint elkezdték kötözni, egyszerre...

— Oh én bolond! Oh én esztelen barom! — kiáltott föl Trubacsenkó és a homlokára csapott.

Babadzsák csodálkozva nézett rá.

— Mi lelt? — kérdezte tőle, sőt kissé vissza is hőkölt.

— Már hogy ne! Mikor egy árva szót sem irt magáról és az állapotáról. Kellett volna, hogy orvost, kocsit vagy legalább egy tábori-hordágyat küldjenek ki érte.

— Hát aztán minek?

— Hogy minek? Hát ugyan hogy fogjuk őt Csinazba szállítani? Talán kézben viszszük? ámbár az is igaz, hogy kézben nyugalmasabb volna. Ráfektetjük Gajnulának egy szőnyegére, azt meg ráteszszük két rúdra.

— De hát miért vinnők őt Csinazba? Jobb lesz, ha itt marad. Ali-Turszuk is eljön, a ki gyógyítani fogja.

— Hiszen én is azt hiszem, hogy jobb lesz; csak ne küldjenek érte őrjáratot?! Végre is főbenjáró dologról van szó és annyi bizonyos, hogy le fogják tartóztatni.

— Ugyan miért tartóztatnák le? Hát tán megszökik?

— Nekik azt kell féltéletelezniök. Majd meglásd, hogy estére itt lesznek érte Csinazból. Nos, hoztál már vizet? Adj ide tiszta rongyokat is, a mennyi csak van, ha nincs más, csavard le fejedről a turbánt! Babadzsák, vedd le róla óvatosan a kötéléket.

A leány oda állított a beteg mellé egy bőrvödör vizet, azután félre állott, miközben kék ingének az újjával megtörölte a szemeit. Trubacsenkó, Gajnula és Babadzsák óvatosan elkezdték bekötözni Mihajlovics Pétert. Ez, az élet minden legcsekélyebb jele nélkül feküdt ott, még csak nem is sóhajtott, mikor elkezdték sebeiről az odatapadt kötéseket lefejteni.

Úgy a hogy bekötözték. A beteg még mindig magánkivül volt. Szomorúan múlt el a nap. Az egész faluban valami aggodalmas szomorúság és unalom uralkodott. Valamennyien lehorgasztott fejjel jártak; még az a piros orczájú szép leány sem adott életjelt magáról; egyszer úgyan elkezdett dúdolni valami dalt, de csakhamar abban hagyta, annyira nem volt kedve hozzá. A gyermekek, még ezek sem ugrándoztak és zajongtak: ott ültek egy rakáson a sátor árnyékában és félénken nézték Mihajlovics Péter hosszú, kinyújtózott testét. Az öreg Asik, a mint reggel elment, még mindig nem jött vissza; úgy látszik, Ali-Turszuk csakugyan messze volt.

Estefelé, mikor a nap már lemenőben volt, s vöröses fény ült a nádasokra, a sátrak meg kelet felé hosszú, kékes árnyékokat vetettek, sűrű porfelhő támadt a csinazi komp felé vezető ösvényen. Ebben a porban minduntalan fehér sipkák, kozák fegyverek végei és lófejek bukkantak föl; és legelől, messze a közeledő csapat előtt mint a nyil, úgy vágtatott az a kirgiz, a ki a parancsnoknak a levelet vitte, és kiméletlenül hajszolta kiéhezett és teljes erejéből vágtató lovát.

— Baj van! — kiáltott föl rekedten a fiú, és mint a búgócsiga perdült le a lováról Gajnula-babaja sátra előtt.

— No mi baj? — kérdezte Gajnula boszúsan, fölkelt és gyanakvólag nézett a porfellegek felé.

— Érte jönnek, — mondotta, és rámutatott Kaszatkinra, — el akarják őt vinni tőlünk. Ott valami roszat cselekedett, a miért megölik, —

Gajnula-babaja kijött a sátrából.

mondotta a fiatal kirgiz lihegve, — én elmegyek és föllármázom az egész falut.

— Bolond! — mosolygott Trubacsenkó.

— Az én sátramból ugyan ki nem viszik, — mondotta Gajnula sötéten és odasanditott abba a szögletbe, a hol zöldes bőrtokban a kardja függött, és a puskája állott.

— Bolondok! — mondotta a hadnagy, mikor mindezt hallotta. — Héj, Babadzsák, nézz csak utána, nehogy csakugyan valami bolondot csináljanak ezek a...

— Hát talán bizony csak úgy, minden szó nélkül kiadjuk őt nekik? — mormogta Babadzsák.

— Még te is? — csodálkozott Trubacsenkó, — végre te is tiszt vagy, s így tudnod kell a rendet.

— Vigye el az ördög a ti rendeteket!

— Szólítsd talpra az egész falut! — szólt oda halkan Gajnula egy kirgiznek.

Ez lóra pattant és körülvágtatott a sátrak között.

— No ebből még baj lesz! — sóhajtott föl Trubacsenkó, és a közeledő lovascsapat felé nézett: — vajjon ki jön az élükön?

— De hiszen ez a mi segédtisztünk! No, evvel majd csak megegyezünk valahogyan!

Trubacsenkó elébük ment a kozákoknak. Elő akarta készíteni őket az összetüzés lehetőségére.

— Hogy zúgnak a faluban! — szólt Babadzsák és hallgatózott.

Gajnula-babaja kijött a sátrából. Fölvette paszomántos piros köntösét, ugyanazt, a melyet a kormányzó adott rá akkor, a mikor mint a kuraminszki nomád népek képviselője megjelent előtte. Még azt a kitüntetést is feltüzte mellére, a melyet kapott, szóval semmiről se feledkezett meg, a mi a tárgyalásnak folyamán csak némileg is tekintélyt kölcsönözhetett neki... Bizton számított a tárgyalások kedvező kimenetelére, és elhatározta, hogy csak a legvégső esetben nyúl komolyabb rendszabályokhoz. Gajnula odaállott a sebesült közelébe és várt. A tetőtől talpig pirosba öltözött és a lemenő nap sugaraitól bearanyozott öreg kirgiz rendkivül festői volt ebben a pillanatban.

— Ördöngős egy fickó! — mormogta Babadzsák, a mint végignézett Gajnula-babaján.

*

— Adjon Isten pajtás. Na ugyan szép dolgot csináltatok! — szólalt meg már messziről a segédtiszt, a mint a gyorsan közeledő Trubacsenkót megpillantotta.

— Bizony nagy eset!... — szólt amaz a kezével intve, — de megállj. Ne menj azonnal a faluba, egy kis beszédem volna előbb veled.

— Ugyan mi az?... Állj!

A segédtisz: leugrott a lováról, vezényszavára a kozákok is megállottak és szintén elkezdtek leszállani. Ez már kozák szokás: a mint «állj»-t vezényelnek, úgy le kell szállani a lóról, hogy kissé kinyújtózzanak.

— Hát miről van szó? De ni, hiszen egészen ki vagy kelve magadból!

— Kaszatkinért jöttetek?

— Igen, érette. Azt a pétervári jövevényt... hogy is hivják csak... majdhogy meg nem ölte. Most ott fekszik Csizsinkovnál élet és halál között.

— Nos hát, ő nem kevésbbé. Tegnap éjjel egy tigris tisztára össze marczangolta; én nem is hiszem, hogy életben marad.

— Hát akkor hogy viszszük magunkkal?

— Én azt hiszem, hogy egyáltalában lehetetlen lesz még csak hozzá nyúlni is. Aztán még egy baj van... Csak kérlek, légy óvatos...

— Badarság! Engem azért küldtek ki, hogy őt letartóztassam.

— Ne nyúlj hozzá, azt mondom néked!

— Eh, ugyan... majd meglássuk... Lóra!

A segédtiszt felült a lovára és lépésben odament ahhoz a sátorhoz, a mely előtt, mintha csak tűzben égett volna, ott állott Gajnula-babaja alakja. Odajött Trubacsenkó is.

— Adjon isten, Gajnula, — mondotta a segédtiszt s lovát a sátor előtt megállitva, leszállott róla.

— Adjon isten te néked is, ha mint vendég jöttél hozzám! — szólt Gajnula komoran, válaszul az üdvözlésre.

— Te szegény, te! — suttogta a segédtiszt, miközben lehajolt Mihajlovics Péterhez.

(Folytatása következik.)

Schicht-szappan

„szarvas" vagy „kulcs" jegyével

legjobb, legkiadósabb s ennélfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

+Soványság+

Szép telt testidomok a mi kaleti erőporunktól, 1900. évi párisi aranyéremmel kitüntetve 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért kezesség. Orvosi rend. szerint. Szigorúan becsületes. Nem mézelgés. Számos köszönőlevél. Ára tarkonként 2 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvéttel. Használati utasítással.

Hygien. Institut 9771

D. Franz Steiner & Co.,
Berlin, 18. Königgrätzerstrasse 78.
Főraktár Magyarország részére: Török József, gyógysz. Király-u. 12.

Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht" névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. 9901

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE BUDAPESTEN (BUDA)

Meglepő gyógyhatással bir különösen
női bajokban,
továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőczéri pangások esetén máj- és lépbajokban, aranyérben stb.
Idény április 15-étől szept. végéig.
65 fürdőszoba;
számos kellően berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt áru ételek és italokkal.
Rendelő főorvos: 9826
Dr. POLGÁR EMIL.
Villamos vasuti állomas.

RÉTHY BÉLA GYÓGYSZERÉSZ PEMETEFŰ-ZSÁLYA-ZSÁLYA-ZUKORKA BÉKÉSCSABÁN
ÁRA 60 fillér.
Kapható minden gyógyszertárban. 9693

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Francia szabadalom. A szepség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkret. A Germandrée az arczbőrnek egészséges és üde színt ad.
1900 évi Párisi Világkiállítás: **ARANYÉREM**
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

Szeplő, himlőhely, sömör, májfolt-fakadék, persenés, orrvörösség és minden egyéb **arcztisztátlanság** ellen legjobbnak bizonyult a már 52 év óta dicséretremélton ismert s a törvény kívánalmainak megfelelő
Vukovári arcztisztító kenőcs és szappan. 9889
Nagy tégely K 1.60, kisebb K 1.—
Szappan 1 korona.
Főraktár: **Török József gyógyszertára**
Budapest, Király-utcza 12. és Andrássy-út 26. szám.

Többszörösen kitüntetve. **A legmegfelelőbb, legszebb** *Alapítási év 1879.*

nász- vagy névnapi, születésnapi, jubileumi, alkalmi és ünnepi ajándék

egy életnagyságu arczkép, mert nemcsak kellemes meglepetésül szolgál, hanem egyszersmind fal-, illetve szobadisznek alkalmas és örökös értékü marad. Ugyis mint emlék (különösen **meghaltakról**) kiválóan alkalmas. Ezek az arczképek minden beküldött fényképről (sőt csoportokról is) elkészítetnek. ☛ Fényképek teljesen épen visszaküldetnek. A legjobb hasonlóságért és tartósságért teljes kezesség vállaltatik. Alak: 40:50 centiméter. Ára: **3 forint.** Szállítási idő 10 nap. Száz meg száz elismerő levél minden, még a legmagasabb körökből is; bárkinek megtekintés végett megmutattatik. 9886

BODASCHER SIGFRIED
kitüntetett arczképfes észeti műterme
BÉCS, II., Praterstrasse 61. sz. BÉCS.

Óvás!! Megtörtént, hogy ügynökök jelentek meg a feleknél s meghatalmazás nélkül képviselőként mutatkoztak be. Ezért **mindenkit óva intek az ilyen emberektől és kijelentem, hogy sem utazóm, sem ügynökőm nincsen.** A ki megakarja óvni magát károktól és jól, szolidan akarja magát kiszolgáltatni, forduljon egész bizalommal **közvetlenül** a mai 1879. óta fennálló műtermemhez. Bécsben, II., Praterstrasse 61.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYÚ-KÚT

A csoda-mikroskop, melyből a chicagói világkiállításon több mint 2½ millió drb adatott el, most nálam **csak K 2.40** csekély áron (K 2.60 előfizetés ellenében bérmentve, utánvéttel 40 f-rel több) kapható. Előnyei ezen csoda-mikroskopnak, hogy minden tárgyat 1000-szeres nagyításnál mutat, tehát poratömök és szemmel nem látható állatok **cserebogárnyi** nagyságban láthatók. Nélkülözhetetlen a növény és állattan tanításánál, valamint **egy rég óhajtott háztartási készülék** az élelmiszerek hamisításának és a hus trichinességének megvizsgálására. A vizben élő **infuzóriák**, melyek szabad szemmel nem láthatók, vigan látni uzkálni vele. Ezenkívül a kés-ülék **rövidlátók számára lupeval** van ellátva a legapróbb irás olvasására. **Jobbfajta mikroskop 2500-szoros négyszetnagyitással, több tárgyüveggel és lencsével, elegáns szekrényben csak K 5.—.** Utasítás mellékeltetik. Szétküldő **Schüller J. Wien, II., Kurzbauergasse 4.** 9867

RIVIERA-JBOLYA
IGAZI JBOLYA ILLAT.
MOTSCH A. ÉST. BÉCS
X/3. QUELLENG. 116. SZ.
ÉS I., LUGECK 3. SZ.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Ismét szép vagyok miután három héten át az Ön Alaiska-crémjét és -puderjét használtam. F.... Róza.

Ugyanigy fog szólni bármely hölgy, a kinek arczbőre fogyatkozást mutat, vagy a ki csak konzerválni óhajtja arczbőrét és ép ezért nem volna szabad, hogy az Alaiska-crém és -puder egyetlen pipereszktárról hiányozzék.

A kosmetikum par excellence.

Lindner Róbert gyógysz.
Alaiska-crémje
az arczbőrnek rövid használat után csillogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és kellemet kölcsönöz, szerencsés összetétele folytán az arczbőr minden fogyatékosságát megszünteti, u. m.: persenéseket, szeplőt, bőratkát, napfoltot stb., fehérré, finommá és lágygyá teszi a legrütubb kezeket és hasonló szerek közül az következő tulajdonságok által válik ki:
Alaiska-créme nem zsiros it, nem tartalmaz fémalkatrészeket, orvosilag véleményezett, ajánlva és **teljesen ártalmatlan.** Elismerőlevelek minden körökből bekinthetők. Egy tégely ára K 3. Próbatégely K 1.20.

Lindner Róbert gyógysz.
Alaiska-pudere
kiválóan kiegészíti az Alaiska-crém fényes hatását, egyedül alkalmazva az arczoak bájos testszint lágy, üde és friss rózsatónust kölcsönöz, ugyszintén elragadató kiváló illata, nemkülönben kitünő fedőképessége és tartóssága által és mivel **sem horganyt, sem bismutot nem tartalmaz,** absolut ártalmatlansággal magában foglalja mindama tulajdonságokat, melyek azt egy nélkülözhetetlen, a mindennapi használatra rendelt pipereczikké teszik, mint számtalan elismerőlevél a legjobb körökből bizonyit. Egy szelencze puder ára fehér, rózsaszinü vagy sárga K 3.—

Szétküldője **Lindner Róbert**, gyógyszerész, Wien, XIII/9. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utcza 12. 9883
Kitüntetve Párisban, Londonban, Amsterdamban, Bécsben aranyérmekkel és rendjelekkel.

Rozsnyai Mátyás chininczukorkája ízletes chininből.
Legjobb szer láz, váltólaz, maláriaellen, különösen gyermekeknek, a kik keserü chinint bevenni nem képesek. **Láz ellen! Nem keserü**
Többszörösen kitüntetve. 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fiumei vándorgyülésén 40 arany pályadijjal jutalmazva.
Törvényesen védve.
Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapiron ☛ Rozsnyai Mátyás névaláirása olvasható.
Utánzatoktól óvakodjunk.
Főraktár: Budapesten **TÖRÖK JÓZSEF** *gyógyszertárában, valamint minden gyógyszertárban.* 9626
Továbbá a készítőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában, Árad, Szabadság-tér.

Sphinx. A rejtélyes thebai sphinx esetét bizonyára ismeri az olvasó s hálás elismeréssel gondol Oedipusra, a ki a halandók átkát a tengerbe ugrasztotta Nagyobb hálaérzettel gondolhat a jelenben mindenki az ujabbkori Oedipusra a ki arra törekszik, hogy korunk szörnyét az **idegességből, gyomorbántalmakból, izgatottságból, meghülésből, stb. származott főfájást megsemmisitse.** A kinzó főfájás hány embert tett már tönkre! Ily esetben, az ugynevezett pillanatnyi elmezavarban hány meg hány ember vált meg önként életétől! Épen ezért tartsuk készletében a **dr. Brok-féle port** házunknál (11 por 3 korona). Ez a kitünő, csupán ártalmatlan növényi alkatrészekből előállitott gyógyszer azonnal segit bármilyen nagyfoku főfájáson. **Kapható a Diana-gyógyszertárban, Budapest, Károly-körut 5.** (Megrendelések forduló-postával eszközöltetnek.) Teljesen ártalmatlan voltánál fogva mint házi czikket vásárolja a nagy közönség a gyógyszertárakban. Az eredeti angol készitmény csak üvegekben kapható. 9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

(Folytatás.)

XVI.

Attól a naptól fogva gyakran eljött Szűcs Gábor. Néha csak egy pár perczre, de néha egész délutánokat ott töltött. Lassanként egész természetévé vált ez a szokás, és ha három-négy napig nem volt ott, már nem birt nyugodni, látnia kellett Juliskát. Ha csak pár perczre is, de látnia kellett.

Szenvedélye azonban nem volt erőszakos, inkább olyan gyöngéd barátságnak látszott. Azóta nem fordult elő köztük több olyan heves jelenet. Ha néha úgy érezte is Szűcs Gábor, hogy szeretné összecsókolni ezt a vidám, nevető szájacskát s az volna a legédesebb boldogság a világon, de le tudta küzdeni fölindulását.

Tulajdonkép nem is akar ő egyebet, gondolta néha magában, csak hogy ez így tartson örökké. Elég volt neki, hogy ez a leány nem a Kis Ferkó menyasszonya, hogy nincs hozzá joga senkinek. Nem is lesz soha senkié, csak az ő édes kis barátnéja. Nem követel tőle semmit, csak azt, hogy mosolyogjon, nevessen, csevegjen. Csak azt, hogy ő vidámságának verőfényében sütkérezhessen.

Ehhez hasonló édes érzést még soha sem érzett életében, nem is hitte, hogy ilyenre képes. Hogy egész délutánokon át el tudjon ülni egy fiatal leány mellett s ebben a semmittevésben boldognak érezze magát.

Az öreg asszonyt ugyan néha pokolba kivánta. Oh, ha csak egy órát maradhatott volna egyedül Juliskával. De nem, soha egy perczet sem. Ha az öreg asszony elment valahová, Juliska is vele ment. Ha az öreg asszonynak dolga volt kint, Juliskának is dolga volt. Olykor duzzogott Szűcs Gábor, de nem merte nagyon elárulni boszankodását. Félt, hogy avval valami tiszteletlenséget követ el e leány ellen, ki iránt napról-napra gyöngédebb tisztelettel viseltetett.

Nem tudta, hogy mi lesz ennek a vége. Néha, ha arra gondolt, kimondhatatlan szorongó érzés fogta el. De hát miért kell végének lenni? Miért ne tarthatna ez így végtelen, míg egyiköket vagy másikukat el nem ragadja a halál?

Addig élvezni akarja ezt a boldogságot. Úgy sem volt része eddig semmiben. Bolond volna, ha lemondana róla. Ez a leány az övé és nem fogja oda engedni senkinek. Ez az ő tündére, a ki vidámságot hoz az ő zord, sivár életébe.

Hogy miről beszéltek, ki tudná azt megmondani? Apró-cseprő dolgokról, talán haszontalanságokról. De mindannak olyan varázsa volt. Néha semmiről, csak hallgattak. A néni beszélt hármuk helyett is.

Juliska néha átterelte a beszédet a Szűcs Gábor családi ügyeire s ilyenkor elkomorult a férfi. Ah, az ő családi ügyei! Miért emlegeti ismét ez a leány? A mostoha fiával akarja kibékíteni?

— Minek az? Én sem kívánom, ő sem kívánja.

— De mégis, hátha én kívánnám? — hizelkedett a leány.

— No, ha épen örömet okoznék vele.

— Nagy örömem telnék benne.

— Olyanforma, mintha a Mikulás egy kosár czukros mogyorót hozna?

— Olyanforma.

— No hát, a czukros mogyorót megkapja.

— És a másik kívánságomat?

— Bizzuk az időre. Azt mondják, az idő mindent meghoz.

A közben kitaszított s Szűcs Gábor úgy érezte, mintha az ő életében is kitaszított volna. Valahányszor ott járt a nagytemplom-utczai kis házban, friss életkedvvel jött el onnan mindig. Ilyenkor minden könnyebbnek látszott s szintúgy rajzottak a gondolatok fejében. A klubban bámúlják, milyen talpraesetten tud hozzászólni mindenhez. Most már minden nehézkesség levált róla; nem kell hosszasan előre készülnie, ha beszélni akar, könnyen, bátran, biztosan beszél.

Tekintélye nőttön-nő a képviselőházban. Barátai azt hiszik, ha valami változás talál előfordulni a kormányban, Szűcs Gábor nem igen lesz mellőzhető.

A miniszterelnök azonban zárkozott. A kegyelmes úr mindenkihez egyformán szives, de nem tüntet ki senkit különösen.

Otthon a családi életében is meglátszott a Szűcs Gábor új lelki állapotának a hatása. Barátságosabb lett neje iránt s a szegény asszony házasságuk első boldog idejének visszatérését remélte. Nem azt az időt, mikor olyan tüzes szerelemmel ölelte át Gábor, mikor majd megfojtotta csókjaival. Az az este a nyárádi kastélyban a villámlás és mennydörgés közt, mikor félig aléltan remegett a Gábor karjai közt, az örökre elmúlt.

Tudta, hogy az nem térhet vissza többé soha. De legalább az a másik korszak, mikor a közélet még nem rabolta el tőle Gábort, mikor együtt járták a külső országokat s együtt töltötték minden napot. Akkor még szerette őt Gábor. Akkor még nem fordult el tőle.

Igaz, hogy azóta megőszült és Gábor még fiatal maradt, de hát a szeretet, az a holtig való szeretet, a mit isten színe előtt esküdtek egymásnak, ahhoz van-e kötve, hogy ki öregszik meg előbb? Hát nem volt köztük az a tíz év különbség akkor is? Oh, ő akkor is ép úgy szeretné az urát, ha az aggastyán lenne, ha béna, beteg, tehetetlen nyomorék lenne.

Ez az övé olyan anyáskodó szeretet, a hű feleség gondviselő szeretete, ezt nem változtatja meg idő, baleset; még férjének rosz bánásmódja sem változtatta meg. Tudta ő, hogy Gábor még vissza fog térni hozzá. Még boldogok lesznek együtt.

Már Elekhez is barátságosabb lett Gábor. Az ellentétek ugyan nem simultak el egészen köztük. Gábor lenézi Eleket és Elek kerüli mostohaatyját, nem is lakik velök, hogy ne igen kelljen találkozniok; de ha mégis találkoztak, Gábor már elnézőbb volt. Nem bánt már oly sértő, kicsinylő módon Elekkel. Hiszen az már húsz éves fiatal ember s a törvényszék teljes korúvá nyilvánította.

Szűcs Gábor maga is közbenjárt, hogy adják meg neki a teljeskorúságot.

— Bárgyú fog ugyan maradni harmincz éves korában is, — mondta gúnyosan.

De nem ellenzi. Hadd menjen haza a vármegyéjébe, megválaszthatják majd szolgabirónak.

— Az abád-kengyelesi birtokot odaadhatod neki, — mondta a feleségének. — Gazdálkodjék rajta, ha tud. Nincs megterhelve semmi betáblázással.

A többi birtokon lévő adósságot is törleszteni kell. Most hogy mindenféle bankokban és vállalatokban igazgatósági tag Szűcs Gábor s úgy meggyarapodott a jövedelme, módjukban van, hogy megtegyék.

Valami konvertáláson gondolkozott már. Összefoglalják az összes adósságokat s ólcsó kamatra törlesztéses kölcsönt vesznek föl. Bármelyik bank készségesen szolgál neki a legolcsóbb kamatra.

Igaz, hogy sok az adósságunk:

— Kissé könnyelmüek voltunk, édes Nelli.

De nem baj. Szűcs Gábor annyit kaphat a banktól, a mennyit akar, a visszafizetést pedig meg sem érzik. Az évi törlesztés annyi sem lesz, mint a mennyit eddig kamatra fizettek.

Goró Lajos rajza.

— No, ha épen örömet okoznék vele, — mondá Szűcs Gábor.

— Aztán Nelli, aztán, ha én elértem célomat...

Pedig közel jár már hozzá. A miniszteri tárczának nem lehet kisiklani a keze közül. Tegnap értekezett vele a miniszterelnök. Kerülgette mint a macska a forró kását. Előbb a nézeteit akarta ismerni bizonyos kérdésekben. Aztán előállt avval, hogy az egyik miniszter betegeskedésére való tekintetből *hihetőleg* be fogja adni lemondását.

— Gyógyíthatatlan betegség, — nevetett Szűcs Gábor, mikor a feleségének elmondta.

— Mi baja van szegénynek? — sajnálkozott rajta a jószívű asszony.

— Egy baklövés ártott meg neki. Attól kapott sebet. Félek, hogy nem heveri ki s az lesz a vége, hogy te kegyelmes asszony fogsz lenni, Nelli. Készülj rá.

Az asszonynak elszorult a szive. Nem tudott úgy örülni a Gábor nagy szerencséjének, a hogy szeretett volna. Úgy rémlett neki, mintha abban a szédítő magasságban ismét távolabb esnék tőle a férje.

Szűcs Gábornak azonban nagyon jó kedve volt. Megölelte a feleségét. Még Elekről is kérdezősködött:

— Régen nem láttam a fiadat. Már hetek óta ott csavarog a vármegyében.

— A kengyelesi házat javíttatta ki, a mit neki szántunk, — felelt az asszony; — de ma már haza jött s itthon fog ebédelni.

— Sajnálom, ma nem jöhetek haza, — mondta Szűcs Gábor. — Egyébként azt hiszem, nélkülem még kellemesebb lesz neki.

— Gábor, — tekintett rá szemrehányón a felesége.

Szűcs Gábor vállat vont:

— No, mindegy. Elhiszem, hogy csupa jó indulattal van tele. Kár, hogy az ész dolgában nem jutott több neki. Most betehetném valamelyik miniszteriumhoz.

Erről jutott eszébe, hogy igaz, neki még valami jó cselekedetet kell végezni. Beszélni kell a közoktatási miniszterrel annak a szegény Kis Ferkónak az ügyében.

Már majd egészen elfelejtette. Persze az az ember nem mutatja magát, mióta Juliskától kosarat kapott. Szörnyen elszégyelte magát, hogy ő már úgy beszélt Juliskáról, mint a menyasszonyáról, holott semmiből semmi sem lesz.

No, legalább valami kis vigasztalása legyen szegénynek. Eh, az ember ne felejtkezzék meg egészen a régi barátairól.

Miután a közoktatási miniszterrel elvégezte a dolgot, maga beszólt a Hajdu-féle intézetbe Kis Ferenczhez:

— No, Ferkó, akarsz-e Pancsovára menni? Beszéltem a miniszterrel. Ott volna hely a számodra.

Kis Ferencz meghatottan, akadozva válaszolt:

— Oh kegyelmes...

— No, no, ne komédiázz. Nem vagyok még egyéb, csak egyszerű képviselő.

— De én már olvastam a mai reggeli lapban...

— Mi a ménkűt olvastál? Melyikben?

Kis Ferencz megnevezte az ujságot, a hol az a hír volt.

— Haszontalan fecsegés, — mondta Szűcs Gábor. — Az ujságok mindent kifürkésznek. Még azt is, a mi majd csak ezután fog megtörténni.

Úgy tett, mintha boszankodnék; de valójában jól esett az a hír. Ballon d'éssai. Puhatolózás, hogy fogadná a jelöltséget a közvélemény.

A közvélemény? Szűcs Gábor gúnyosan mosolygott. A közvélemény az a tiz-tizenöt jó pajtás, a kik ma este a klubban zajos ovációt csinálnak neki. Zsolty Pali bizonyosan gondoskodni fog róla.

S a miniszterelnök is nagyon jól tudta azt, de a kegyelmes úrnak szüksége van erre, hogy azt mondhassa azoknak, kik szintén aspirálnának erre a miniszteri tárczára:

— Látjátok, a közvélemény ezt a Szűcs Gábort akarta.

Ah, most már bizonyos. És Szűcs Gábor büszkében feszítette ki széles mellét.

— De beszéljünk terólad, Ferkó. Hát kell az a pancsovai tanárság?

— Hálásan köszönöm, — motyogta a kis ember.

— Hát akkor add be a folyamodásodat. Biztos a kinevezésed.

A kis ember még egyre hálálkodott:

— Milyen jó vagy te, Gábor.

— No, no, vagyok, a milyen vagyok.

Kezét nyujtotta a hálálkodó kis embernek:

— Ha nem látnálak már, Ferkó, hát isten áldjon meg.

Elment a képviselőházba, a hol körülvették a folyosón:

— Igaz a hír? Gratulálhatunk?

Szabadkozott, hogy hiszen nincs is üresedésben az a tárcza. Az ez időszerinti miniszternek esze ágában sincs leköszönni. Aztán miért jelölnék épen őt? Mikor itt vannak öregebb, értelmesebb férfiak.

De a kik már ismerték a dörgést, azok tudták, mit jelent ez a szerénykedés.

A Zsolty Paliék éljenzése, kik már most próbát rendeztek az esti ovációból, többeket oda csalt a folyosó túlsó részéből. No ha már vannak, a kik elkezdték, hát ők sem akartak kimaradni az éljenzők sorából. Húsz, harmincz kéz is nyúlt egyszerre a Szűcs Gábor keze után, hogy megszoríthassa. Az ilyen kézszoritásnak később hasznát veheti az ember.

Úgy ment át soraik közt diadalmasan Szűcs Gábor. A hatalom előérzete dagasztotta mellét.

Az ülés után Zsolty Paliékkal együtt ebédelt. Pezsgőztek s derült hangulatban váltak el.

Délután még bizottsági ülésbe kellett menni Szűcs Gábornak, az eltart estig, onnan aztán a klubba kell menni; ma este nem maradhat el semmi szín alatt. Pedig a vágy úgy emésztette, hogy kis barátnéját láthassa még ma. Ha csak rövid időre, ha csak pár percre is.

A bizottsági ülésig még majd félórája volt. Bement a virágkereskedésbe, a hol ebédre menet közben azt a gyönyörű gyöngyvirágot látta. A legelső gyöngyvirágot ezen a tavaszon. Hogy fog ennek örülni Juliska.

Aztán bérkocsiba vetette magát:

— Ki a Nagytemplom-utczába. De gyorsan.

Nem akart egy perczet sem elveszteni abból a rövid együttlétből, a mit kis barátnéjával tölthet. (Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

— Nézzétek csak, minden oldalról hogy özönlik erre a nép! — mondotta hátul egy kozák altiszt s gyanakvó pillantásokat vetett maga körül.

— Mit akarnak ezek? — kérdezte a segédtiszt csodálkozva, s hol Gajnulára, hol Babadzsákra, hol pedig Trubacsenkóra nézett. Az első pillanatban kissé zavarba jött.

— Én figyelmeztettelek jó előre, hogy baj van. Nem akarják őt kiadni néked, — súgta a fülébe Trubacsenkó.

— Micsoda?! Hogyan?... Eh! Badarság! — mormogta a segédtiszt, és gondolta magában: — az ördögbe is, mért hoztam csak hat kozákot magammal! Mért nem inkább egy félszázadot?! Hallod-e czimbora, hogy lehetne itt valami hordágy félét összetákolni? — fordult oda Gajnulához.

— Hát aztán minek az a hordágy? — kérdezte amaz, és intett egy pár kirgiznek.

Ezek oda mentek Kaszatkinhoz, leültek mellé, és kitették jól szem elé a szablyáikat.

— El akarom őt vinni Csinazba, hogy nagyobb nyugalma legyen.

— Ő az én vendégem, és nálam fog maradni, arra pedig, hogy őt Csinazba vigyétek, semmi szükség sincsen, — mondotta Gajnula egész határozottsággal.

— No, már azt nem tőled fogjuk ám kérdezni, vajjon van-e rá szükség, vagy nincsen. Ezt mi jobban tudjuk, mint te, — heveskedett a segédtiszt.

— Ne heveskedjél, mert esetleg valami olyan bolondot cselekszel, hogy magad se köszönöd meg, — súgta a fülébe Trubacsenkó.

— Aztán meg hallod-e, — Gajnula egy lépést tett előre, — mit csinált, a miért el akarjátok őt vinni?

— Megölt egy embert, azt csinálta.

— És ezért mi fog történni vele?

— Törvényt ülnek fölötte, és aztán...

— Tán agyonlövitek, mint azt a katonát, a kit a múlt esztendőben agyonlövettetek.

— Lehet, hogy agyon is lövetik, — hazudta a segédtiszt nem épen a legokosabban.

— Ne merjetek hozzá nyúlni. Ha csakugyan roszat cselekedett, úgy Allah már ti előttetek megbüntette őt. Nézzetek oda, hiszen amúgy is a halál küszöbén áll. A meggyilkolt rokonainak pedig, ha kivánják, tevékben, lovakban és birkákban bőséges vérdijat fizetünk; összeállunk valamennyien és fizetünk.

— Hallod, azt mondják, hogy fizetnek érte. Adnak lovakat meg birkákat. Hát mit akartok még többet? — magyarázta Babadzsák Gajnula szavait a segédtisztnek, a ki nem valami sokat értett kirgizül.

— Ez nem tartozik reám, az én kötelességem az, hogy őt beszállítsam s evvel vége! — mondotta a segédtiszt válaszul Gajnula ajánlatára.

— Akkor hát várakozzál legalább addig, mig kigyógyítjuk, lehet, hogy életben marad, s akkor eljöhetsz érte; de most, ilyen állapotban ugyan mit akartok vele? — ravaszkodott Gajnula, s eközben gondolta magában: — akkorra, lesz rá gondunk, hogy úgy eltűntessük, hogy még kutyákkal se akadtok rá.

— Eh, minek beszélünk itt badarságokat! Fiúk, fogjátok azt a két rudat, és dugjátok alája!

A kozákok készültek engedelmeskedni. A kirgizek fölzúdultak.

— No hát, mi lesz!? — tüzelte őket a segédtiszt.

— Ne nyúljatok hozzá! — szólt Gajnula méltóságteljesen, — hagyjátok békében és menjetek szépen haza, mert különben vér fog folyni.

Az elszánt altiszt intett a kozákoknak és odalépett a szőnyeghez, a melyen Mihajlovics Péter még mindig önkivületben, mozdulatlanul hevert, és nem is sejtette, hogy milyen dráma játszódik le a teste fölött.

Egy erőteljes, ragyás kirgiz teljes erejével hatalmasat ütött a szőnyeghez közeledő kozákra, a ki az ütéstől elbukott.

— Ááá! Lázadás! — ordított a segédtiszt, — ki a karddal! Üssétek, vágjátok a gazembereket.

— Pajtás, te vagy teljesen megbolondultál, vagy részeg vagy mint a disznó! — kiáltott rá Trubacsenkó. — Mit akartok? Vagy a fejeteket tán semmire se becsülitek? — szólott és útjukat állta a rohamra kész kozákoknak.

— Előbb engem kell eltennetek láb alól, s csak akkor nyúlhattok őhozzá, — mondotta Gajnula méltóságteljes nyugalommal és odaállott Kaszatkin elé.

Az ősz aggastyán reszkető kezével fölfogta a puskáját és czélzott. A pirosorczájú leányzó a segédtiszt mögé sompolygott és erősen szorongatott valamit a jobb kezében.

— Az isten szerelméért, ne kövess el valami ostobaságot, — próbálgatta Trubacsenkó tartóztatni a segédtisztet, — a dolog vége az lesz, hogy valamennyiteket összeaprítanak.

— De mit csinálok? Hiszen kötelességem.

A segédtiszt csak most vette észre, hogy már nagyon elmérgesedett a dolog. Körülnézett. Körös-körül, minden oldalról csontos és felbőszült arczok látszottak, lándzsák meredtek az ég felé, és görbe kések csillogtak az ökölbe szorított markokban. A kozákoknak fehér vászonzubbonyos maroknyi csapatja szinte elveszett ebben a mozgalmas tömegben.

— Maradj békén, majd elintézek én mindent annak rendje és módja szerint; jobb ha te nem is avatkozol bele az egészbe. Bizzál bennem, mint őszinte czimborád mondom ezt néked.

— Tessék, ám legyen!

— Nem fogja elvinni! — kiáltott föl teljes erővel Trubacsenkó, s a hangja épen csak hogy meghallatszott az összegyűlt tömeg zajló morajában.

— Allahnak hála, hogy nem engedte meg, hogy hiába embervér folyjék! — mondotta Gajnula.

A tömegen keresztül utat tört magának Asik-Mullah, és csikos köntösben egy másik öreget vonszolt maga után, a ki rémülten nézett körül, különösen mikor a kozákokat megpillantotta. Ez volt Ali-Turszuk, a kit nagynehezen felkutatott valahol az öreg Asik, s most elhozta ide, hogy Mihajlovics Pétert meggyógyítsa.

— Nem viszi el őt magával, — ismételte Trubacsenkó, — hanem holnap reggel elmegy Csinazba és bejelenti a parancsnoknak, hogy Kaszatkin betegen fekszik, mert a parancsnoknak erről nincsen tudomása. Lehet, hogy még a bűnét is megbocsátják neki. Isten irgalmas és meg fogja őt óvni minden rosztól.

A megelégedés moraja zúgott végig a tömegen.

— De vajjon igaz-e ez? Nincs-e e mögött valami ravaszság? — mondotta gyanakvólag valaki a tömegből.

— A fejemmel állok érte jót, — mondotta Trubacsenkó s a nyakához emelte a kezét, annak jeléül, hogy leüthetik a fejét, ha nem mondott igazat.

— Akkor hát menjenek a kozákok valamivel messzebbre és telepedjenek meg ottan. Ott majd aztán adunk nekik szénát, zabot, még pilafot is főzünk nekik, csak ne jőjjenek nagyon közel, — szólott az öreg Gajnula.

— Helyes... azonnal, — sietett beleegyezni a segédtiszt. — Héjh, fiúk, menjetek oda hátra a nád szélére; és rakjatok tüzet. De hát én vajjon itt háljak? Tán jobb lesz, ha tüstént elmegyek Csinazba? — fordult oda Trubacsenkóhoz.

Az igazat bevallva, kissé a lábába szállt a bátorsága, s azért azon volt, hogy minél előbb megszabaduljon Gajnula-babaja falujától.

— Dehogy, ugyan már minek mennél, csak hálj meg itt szépen! Hiszen látod, hogy már egészen besötétedett, meg aztán a lovak is ki vannak fáradva, hiszen folytonos ügetésben jöttetek idáig.

— Hát bizony siettünk. Csak aztán ne adja elő magát éjszakára valami meglepetés.

— Ugyan már, hát neked is szükséged van az én kezességemre, mint azoknak ottan? Ha kivánod, én kész vagyok. Még Babadzsák is eljön hozzád velem túsznak, — szólt Trubacsenkó mosolyogva.

— Te is mindenből tréfát csinálsz!

— Te meg az imént kicsi hija, hogy olyan tréfát nem csináltál, hogy még gondolni se jó rá, mi sülhetett volna ki belőle!

— Ha úgy tetszik, kerülj beljebb az én tetőm alá, — szólt Gajnula mélyen meghajtva magát a segédtiszt előtt. — A míg jó vendégem léssz, addig részed lesz minden tiszteletben és becsülésben. Héjh, asszonyok, kumiszt adjatok ide! Rakjatok tüzet a bográcsok alá, szaporán!

Gajnula-babaja kiment, hogy ellássa a házigazda szerepét; szemmel láthatólag örült, hogy békésen végződött a dolog. Trubacsenkó is örült, Babadzsák is mosolygott, széles, fehér fogait mutogatva; örült a segédtiszt is, de elpalástolta az örömét és iparkodott lehetőleg közönyös arczot vágni.

A kozákok lenyergelték és kipányvázták a lovaikat. Két vagy három kirgiz segitett nékik, hozott nádat, hogy tüzet rakhassanak, és oda állított melléjük néhány bőrvödörrel tiszta forrásvizet.

Már rég lement a nap, sőt a hold is fölkelt és bevilágitotta az egész falut; mindenfelé lobogtak a tüzek és csillogtak a fegyverek; kirgiz csoportok tolongtak a tüzek körül, a lovak nyeritettek, a mint meghallották, hogy zabot töltenek az abrakos tarisznyáikba. Kellemesen csengő női hangok valami rögtönzött dalt énekeltek, a melyben megénekelték a nap eseményeit. Mindannyiuk közül kivált a piros képű leányzó erőteljes hangja.

Gajnula úgy intézkedett, hogy a kirgizek ne oszoljanak szét, hanem az ő sátra közelében töltsék az éjszakát: kissé félt a kozákoktól, s azzal gyanúsította őket, hogy ellenségeik álmát fölhasználva, az éj sötét leple alatt hatalmukba kerítik Kaszatkint.

A friss, éjjeli levegő kissé magához téritette Mihajlovics Pétert, s fölnyitotta a szemeit; homályos és egy helyre szegzett tekintetében azonban volt valami rendkivül nyomasztó és szomorú kifejezés.

— Még mindig mozogsz. Micsoda fogaid vannak! — suttogta halkan Kaszatkin.

— Psszt! szólt Trubacsenkó és fölemelte a mutató újját.

— Magához tért? — kérdezte a segédtiszt, és odament Mihajlovics Péterhez.

— Natasa... fáj!... nagyon élesek a körmeid... a vállam fáj... az Aral gőzös... Natasa... csöndesebben!... egy ló vágtat valahol... Alfa! Vissza!...

— Félrebeszél, — suttogta a segédtiszt és visszament a helyére.

*

Másnap reggel, alig hogy pitymallott, a segédtiszt a kozákokkal együtt visszament Csinazba. Estére, az orvossal együtt maga a parancsnok is kijött kocsin Gajnula-babajához. Eljött a nyomozás vezetésével megbizott őrnagy és Fedorovics Márton is, az utóbbi azonban Natasa nélkül; Natasa otthon maradt az ő betegénél és kereken kijelentette, hogy egy tapodtat se megy.

Az orvos megvizsgálta Mihajlovics Pétert és kimondotta rá, hogy legföljebb még két napig élhet. Az őrnagy jegyzőkönyvet vett föl és belevette az orvos kijelentését is. A parancsnok úgy nyilatkozott, hogy ilyen körülmények közt az elfogatást csak in effigie lehet végrehajtani, és beleegyezett abba, hogy a sebesült Gajnula-babajánál maradjon, de csak azzal a föltétellel, hogy Kaszatkin őrizetére két kozák legyen kirendelve. Gajnula szó nélkül belenyugodott ebbe az intézkedésbe.

A vendégek vagy két órát töltöttek a faluban, teleitták magukat kumiszszal, megetették a lovaikat, aztán visszatértek a városkába. Ali-Turszuk pedig a gondjaiba vette a beteget.

Trubacsenkó látva, hogy az orvos végképen lemondott a beteg életéről, beleegyezett abba, hogy a nomád boszorkánymester csináljon Kaszatkinnal, a mit akar.

Életben fog maradni, jegyezd meg, hogy én mondtam! — szólt Asik titokzatosan. — Oh, az én Ali barátom nagy tudós, és kitünően érti a mesterségét.

— Majd meglássuk, — mondotta Trubacsenkó, — ha csakugyan lábraállítja, neki ajándékozom a sötétpej lovamat, tudod azt, a melyet most harmadéve vettem Dzsuzákban.

— He-he, de jó is vagy te! — mondotta Ali-Turszuk (meghallotta Trubacsenkó igéretét) — csakhogy nekem a te lovad nem kell ám. Megértetted?

— Aztán miért? — csodálkozott a hadnagy.

Válaszul Ali-Turszuk intett a kezével és lehajolt a betegéhez.

A buzgó ápolónő.

XI.

A buzgó ápolónő.

Bizzuk rá a sebesült Mihajlovics Pétert a kirgiz-doktor, vagy, mint nevezni szokták, boszorkánymester gondjaira, annyival is inkább, mert az orosz orvos már kimondotta rá az itéletet és legyünk róla meggyőződve, hogy Gajnula-babaja falujában egy cseppel sem lesz roszabb dolga, mint lett volna a csinazi kórházban. Ebben a nézetben teljesen egyetértettek összes barátai, Trubacsenkó, Babadzsák, Pugovicin, sőt maga Fedorovics Márton is, a ki egyébiránt másnap még egyszer megszándékozott látogatni Mihajlovics Pétert, még pedig ezúttal Natasával, sőt lenetőleg Ivanovna Malányával együtt.

A mennyiben Ali-Turszuk kész volt Kaszatkinnak a szolgálatára lenni a tudományával, a maguk részéről viszont Gajnula és a pirosorczájú leányzó sem tágítottak mellőle szeretetteljes gondosságukkal, mely annyira gyöngéd volt, mintha nem is a nádasban s egy félig vad, nomád faluban lettek volna. Különösen az utóbbi, egy pillanatra sem távozott el a beteg mellől: hessegette róla a legyeket és a szúnyogokat, pálinkával kevert vizzel meg-megnedvesitette száraz ajkait, Ali-Turszuk utasításai szerint, megtörte egy faedényben azokat a dohányszinű száritott füveket, melyeket a varázsló hozott magával és sajátkezüleg vágta le azt a fehérfejű fekete bárányt, melyet a ráolvasás czéljaira, mint föltétlenül szükségeset a nyájból kiválasztottak.

Igy tehát meg lévén győződve róla, hogy a beteg ott is épen olyan jól el van látva, mint bárhol másutt volna, hagyjuk őt békében, hadd élje le, — az orvos véleménye szerint, — életének utolsó napjait és menjünk át Csinazba a másik beteget meglátogatni.

Az ablakokon a rollók le vannak eresztve; a szemnek legkellemesebb félhomály uralkodik, mely végigsiklik a lágy, zöldes karosszék magas támláján, a szeplőtlen tisztaságú párnák gömbölyded körvonalain, az asztalon, mely tele van skatulyákkal, orvosságos üvegekkel, félig és egészen telt poharakkal, a beteg sápadt arczán és sötét fürtein, továbbá könnyű takaróval letakart térdein, alig-alig hogy megvilágit egy hófehér kötényt, s ennek alján két pirosas papucsba bujtatott kis lábacskát, s mint alig észrevehető, világos négyszög rajzolódik le a tisztára mosott fapadlón, a melyen mélységes álomba merülve hever Fedorovics Márton vén kutyája.

— Natasa, — suttogja Ivanovna Malánya, kinyitva kissé a szomszéd szoba ajtaját, — Natasa, elaludtál, vagy mi?

— Psszt! Csöndesebben, mamácska! — szólt a karosszékből Natasa. — Nikolajevics Szergej épen csak az imént aludt el. Légy hát csöndesebben, az Istenre kérlek!

A leány hangjából valósággal könyörgés volt kiérezhető; az a kiállhatatlan ajtó olyan hangosan nyikorgott és Ivanovna Malánya foltozott papucsai olyan kellemetlenül csoszogtak.

— Ugyan mi kell hát?

Natasa mint az árnyék, lábujjhegyen, nem is annyira járva, mint inkább szállva odasompolygott az ajtóhoz.

— Nos, mi kell hát? — kérdezte boszúsan.

— Nem akarsz szedres palacsintát? Tettem félre neked. Gyere hát ide, ott vannak a tálon. Ma pompásan sikerültek, tejföllel csináltam s az almát előbb jól megpároltam.

— Jaj mamácska, ugyan mit is akarsz már örökké a te palacsintáiddal! — Natasa egyet fordult és betette maga után az ajtót.

— Ez a leány már egészen elvesztette az eszét, — mormogta Ivanovna Malánya. Pár pillanatig még ott ácsorgott az ajtóban és hallgatózott, aztán elment, miközben szándékosan jó hangosan csoszogott a papucsaival. (Folyt. köv.)

LUCCA a likörök királya, az elökelőség kedvence! 9847

Kapható csakis elsőrangu üzletekben és kávéházakban.

LUCCA-TÁRSASÁG, Hamburgban.

Vezérképviselőség Magyarország részére: **HIRSCH GYULA**

Budapest, Dohány-utcza 88. Telefon 58—92.

Dr. Lengiel Frigyes

nyirfabalzsama

fölülmulhatlan jó hatással bir az arczbőr szépítésére. Ezen balzsam éjjelen át majdnem észrevétlenül választja le a pikkelyeket, miáltal a bőr megszabadul a legtöbb tisztátlanságtól, mint mindennemü **foltoktól, böratkáktól, szeplőtől, orrvörösségtől** stb. A bőr simává, puhává válik és fehér lesz. Csodahatásunak mondható ezen balzsam hatása a bőrfelület gyors helyreállítására nézve, különösen pedig himlők után.

Egy korsó ára 3 korona. 9814

Dr. Lengiel benzoë-szappana

a legenyhébb és leghasznosabb bőrápoló szer. **Egy darab ára 1 korona 20 fillér.**

Raktáron az összes nagyobb gyógyszertárakban.

Főraktár Magyarország részére

Török József gyógyszertára,

Budapest, Király-u. 12 és Andrássy-ut 29.

Havasi gyopár-créme,

kitünően elismert és gyorsan ható szer szeplők, máj- és bőrfoltok, kiütések és mindennemü bőrbajok ellen. Ezen créme óntalan és zsirtalan! Készíti Gréb János gyógyszerész Poprádon és Alsó-Tátrafüreden. Ára **3 tégely 3 korona.**

Havasi gyopár arcz-puder,

1 doboz 1 kor., 4 doboz 3 kor.

Havasi gyopár-tej, világhirü gyártmány kifogástalan arczszin elnyerésére, valamint a bőrszin ápolására. **Üvegje 1 kor. 60 fill.**

Hat koronás rendeléseket bérmentve küld

GRÉB JÁNOS gyógyszerész,

Poprád, Szepesmegye. 9875

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE BUDAPESTEN (BUDA)

Meglepő gyógyhatással bir különösen

női bajokban,

továbbá alhasi és általános vérbőségben, veröczéri pangások esetén máj- és lépbajokban, aranyérben stb.

Idény április 15-étől szept. végéig.

65 fürdőszoba;

számos kellően berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt áru ételek és italokkal.

Rendelő főorvos: 9826

Dr. POLGÁR EMIL.

Villamos vasuti állomas.

LIPIK

(Szlavoniában)

I. rangu fürdőhely. 9500

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a kontinensen.

A lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át). Azonkivül Pakrac-Lipik **déli vasut állomása** (Zónatarifa).

Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüssel. Pényesen berendezett gyógytelepek, kávéház és étermek, nagyszabásu park, fedett sétány, terzene, kitünő gyógyszállodák, katonatiszti gyógyház, gyermeksanatorium, pompásan berendezett fürdőépületek. Villányos világitás

Felülmulhatlan hatásu **gyomor-, bél- és gégehurutnál, köszvény és csuzos bajoknál, ischiasnál, csontbajoknál,** mindennemü **hurutos bántalmaknál,** valamint minden **mirigy- és vérbetegségeknél.**

A fürdő-idény alatt **8 kiváló orvos rendel.**

Lipiki hévviz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá **Édeskuty L.** czégtől Budapesten.

Lipiki forrássó közvetlen a fürdőigazgatóságnál rendelhető.

Bővebb felvilágositással szolgál

a fürdőigazgatóság.

Szeplő, himlőhely, sömör, májfolt-fakadék, persenés, orrvörösség és minden egyéb **arcztisztátalanság** ellen legjobbnak bizonyult a már 52 év óta dicséretreméltón ismert s a törvény kiválmalmainak megfelelő

Vukováry arcztisztitó kenőcs és szappan. 9889

Nagy tégely K 1.60, kisebb K 1.—

Szappan 1 korona.

Főraktár: **Török József gyógyszertára**

Budapest, Király-utcza 13. és Andrássy-ut 26. szám.

PSERHOFER J.

VÉRTISZTITÓ LABDACSAI

évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan házi-gyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, a melyek **nehéz emésztésnek és dugulásnak** következményei, pl. **zavar** az **epekeringésben, májfájdalmak, szélbántalmak, kólika, aranyér** stb.

Vértisztitó hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak **vérszegénység** esetében s az ebből származó bajoknál, mint **ideges fejfájás, sápkór** stb. E vértisztitó labdacsok nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s igy a leggyöngébb szervezettel biró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely **15** labdacsból áll **21** kr.
1 tekercs, mely **6** doboz **1** frt **05** kr.

A pénz előzetes beküldése után bérmentve

1 tekercs **1** frt **25** kr, 2 tekercs **2** frt **30** kr,
3 tekercs **3** frt **35** kr, 10 tekercs **9** frt **20** kr.

Használati utasitás mellékelve.

Egyedüli készitő és szétküldési főraktár:

PSERHOFER J. gyógyszertára

BÉCS, I., Singerstrasse 15.

Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertára

Király-utcza 12. szám. 9880

Elterjedtségüknél fogva a labdacsok a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánoztatnak, tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztitó labdacsokat kérjen s csak azok valódiak, a melyek dobozainak fedelén piros szinben „PSERHOFER" kézirása látható.

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő iz.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40. 9822

Szépség! Az összes szépitőszereket fölülmulja a

Sirène-Crême 9656

Artalmatlan szer szeplő, **májfolt, börhámlás,** pörsenés, **pattanás, böratkák,** az arczbőr vörössége, rovarok csipése és általában a bőr minden fájdalmas bántalma ellen; a ránczokat elsimitja. Tégely 3 korona. Hozzá a

Sirène-Poudre fehér, rózsa és créme szinben 3 korona és a

Sirène-Crême-szappan 1 drb 1 korona 20 fillér, egy doboz à 3 drb 3 korona.

Főraktár Budapesten:

Lueff Sándor illatszerésznél, IV., Váczi-utcza 9.

Egészség!

Használjon Kerpel-féle

Kézfinomító 9689

folyadékot, mely a kezet **3** nap alatt bársony simává és hófehérré teszi. *Egy üveg 90 fillér. Kerpel gyógytár, Budapest, V., Lipót-körut 28.* 4 üveg rendelésnél franco.

A nagyérdemü hölgyközönség figyelmébe!

Franczia ruhák és angol kosztümök

izlésesen és jutányosan készülnek

Ullmann Nővérek

divattermében,

Budapesten, VI., Teréz-körut 26.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek. 9876

A csoda-mikroskop, melyből a chicagói világkiállitáson több mint 2½ millió drb adatott el, most nálam

csak K 2.40 csekély áron (K 2.60 előfizetés ellenében bérmentve, utánvéttel 40 f-rel több) kapható. Előnyei ezen csoda-mikroskopnak, hogy minden tárgyat 1000-szeres nagyitással mutat, tehát poratomok és szemmel nem látható állatok **csorebogárnyi** nagyságban láthatók. Nélkülözhetetlen a növény és állattan tanitásánál, valamint **egy rég óhajtott háztartási készülék** az élelmiszerek hamisitásának és a hus trichinességének megvizsgálására. A vizben élő **infuzóriák,** melyek szabad szemmel nem láthatók, vigan látni uszkálni vele. Ezenkivül a készülék **rövidlátók számára lupeval** van ellátva a legapróbb irás olvasására. **Jobbfajta mikroskop 2500-szoros négyzetnagyitással, több tárgyüveggel és lencsével, elegáns szekrényben csak K 5.—.** Utasitás mellékeltetik. Szétküldő **Schüller J. Wien, II., Kurzbauergasse 4.** 9867

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

5 koronáért

küldök 4½ kgr. (kb. 50 drb.) a sajtólásnál megmaradt finom, enyhe

piperészappant

szépen összeállitva, rózsa, mécz, ibolya, rezeda, jázmin stb. A pénz előzetes megküldése után, vagy utánvét mellett szállitja:

IGNATZ KANN

Wien, II., Lilienbrung. 17.

A legjobb arcz-szépitőszer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,** mely az arczot tisztitja, fehériti és bársonypuhává teszi.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fill.

Egy kis tégely ára 70 fillér.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan | kitünő toilett szappanok
Epe-szappan | a kenőcs használatához.
Serail-crême. Nappali használatra.

Serail-pouder. Kiváló finom arczpor három szinben, fehér, rózsaszin és créme. Egy doboz ára **1** korona.

Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.

Főraktár: Budapesten, **Török József** gyógyszertárában. 9625

Kapható továbbá a készitőnél: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszertárában, **Aradon, Szabadságtér,** valamint minden más gyógyszertárban.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOM. A.-C.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajzo.

(Folytatás.)

XVII

A mint kiugrott a kocsiból Szűcs Gábor, kezében a gyöngyvirág bokrétával, csaknem ugyanazon pillanatban ért a kis ház kapujához Abády Elek.

Mint a ketten meghökkenve álltak meg. Szűcs Gábornak iményt még örömtől sugárzó homloka haragba borult.

— Mit akarsz itt? — riadt rá a mostoha fiára.

— Nem tartozom felelettel, — viszonzá az daczosan.

De tekintete kerülte mostoha atyja tekintetét. A félelemtől, melyet gyermek kora óta megszokott, nem birt egészen szabadulni. Szerette volna, ha nem kellett volna igy szembeszállnia vele, de most már látta, hogy nem kerülheti ki.

— Mit akarsz itt? — ismételte még ingerültebben Szűcs Gábor. — Nincs itt semmi keresni valód.

Erre a hangra szembe fordult az ifjú:

— Keresni valóm? A menyasszonyom van itt. Ahhoz megyek.

— Juliska? — kiáltott bőszülten Szűcs Gábor. — Az nem igaz.

— Hát kérdezze meg tőle magától.

— Meg is fogom kérdezni . . . meg . . . meg, — dühöngött a felbőszült ember. — Az is olyan história lesz, mint Kis Ferencz bolondériája. Neked is menyasszonyod. Persze neked is. Az a leány? Az ilyen tacskónak?

— Szeret engem és én is szeretem.

— Őrültség. Nem tűröm, hogy azt a leányt . . . hogy te . . . nem tűröm, hogy a szemedet rá merjed emelni . . . Értetted?

Az ifjú elsápadt:

— Ah, így vagyunk? Hát ön maga . . . ?

— Én. Én magam. És nem fogom engedni . . .

— Ereszszen, — szólt az ifjú.

Most már az ő szeme is szikrázott.

— Nem fogsz bemenni.

— Botránytot akar? — szólt Abády Elek. — Nézze, az ön kiabálására már is összegyűl az utcza népe.

Az utczán hanczurozó gyerekek abba hagyták a játékukat s csoportba álltak. Kiváncsi emberek, asszonyok dugták ki a fejüket az alacsony kis házak kapuiból.

Ejhaj! két úr, a ki veszekedik.

A bérkocsis is bámészkodva nézte őket. A sarki hordár is közelebb jött.

Szűcs Gábornak vérben forogtak a szemei, de a botránytól visszariadt.

— Gyere be, — szólt mostoha fiához elfojtott haraggal. — Mondja meg a leány maga . . . mondja szemembe . . .

Juliska arczán az öröm villant át, a mint együtt látta őket bejönni. Régóta várta már ezt a perczet. De a mint jobban reájok nézett, elhalványult.

— Igaz? — kezdte hörgő, fúldokló hangon Szűcs Gábor; — igaz . . . ?

Nem birta tovább mondani.

— Igaz, hogy Eleknek a menyasszonya vagyok, — szólt a leány, — és már régóta meg akartam önnek mondani, noha Elek ellenezte. De én meg akartam mondani. Mert beleegyezését akartam kérni és apai áldását.

— Az én beleegyezésemet? Soha, míg élek.

Kiejtette kezéből a gyöngyvirág bokrétát s rá taposott. Aztán egy szó nélkül tántorogva kifelé indult.

A leány könyörögve útját állta:

— Nem távozhatik így. Nem, nem. Ha engem szeret . . .

— Ha szeretem? Hiszen tudja.

Szeme föllángolt. Mondani akart még valamit. De uralkodott magán s csak annyit mondott tompán:

— Kérem ereszszen most.

Beült a kocsiba s haza vitette magát. Hiába várták e délután a bizottsági ülésen s hiába várták este a klubban.

Dolgozó szobájában járt egész estig föl s alá, szilaj gondolatokkal küzködve, melyek lelkét tépték. Nem engedi, hogy azt a leányt elszakítsák tőle. Nem engedi, hogy az mássé legyen. Megfojtja azt a kölyköt. Eltaposa mint a férget. Kerüljön csak még egyszer a szine elé.

Öklébe szorította kezét. Hát vele akar daczolni az a siheder? Övele? Hát erre kellett neki a teljeskorúsítás? Házasodni akar?

— Hát vegye el a poklok fenekéből, a hány leány van, csak ezt az egyet hagyja nekem.

Este, mikor az inas bejött lámpát gyújtani, így szólt hozzá:

— Ha Elek úr megjön, jöjjön be hozzám.

— Már itt van egy órája a nagyságos asszonynál, — jelentette a szolga.

— Hát értem.

Abády Elek bejött.

— Az imént heveskedtem, — szólt Szűcs Gábor nyugodságot erőszakolva magára; — most higgadtan akarok veled beszélni. Abból a házasságból semmi sem lehet.

— Miért?

— Elmondhatom az okaimat, ámbár az okokra te nem sokat adsz. Mikor valaki ilyen házasságra szánja magát, már akkor elhatározta, hogy a házasságnál sem rangra, sem vagyonra, sem összeköttetésekre, a mikre az embernek az életben szüksége van, nem néz.

— Úgy van, elhatároztam, — felelt a fiatal ember.

— Nekem azonban és édes anyádnak meg kell akadályoznunk ezt a házasságot.

— Édes anyámnak is?

— Neki is. Mert ha ő meg nem akadályozná, akkor én megakadályoznám még édes anyád föláldozásával is.

Abády Elek élesen szeme közé nézett mostoha atyjának:

— Milyen módon?

— Olyan módon, hogy elválok anyádtól s nőül veszem azt a leányt én.

— Anyámtól elválni, anyámat szerencsétlenné tenni. Hát van önben egy csepp emberi érzés?

— Nincs, ha úgy veszszük. De hiszen tőled függ.

— Tőlem? S azt hiszi ön, hogy az a leány hozzá menne önhöz?

— Szabad azt hinnem. Talán nem is nagy elbizakodottság tőlem, ha köztem és közted választhat.

— Hát az én gyávaságomra számit ön?

— A te gyermeki szeretetedre számitok, — szólt Szűcs Gábor gúnyos, megvető hangon.

Érezte a maga felsőségét s látta, hogy a féreg, melyre rá akar taposni, mikép vergődik.

— Nem hihetem, hogy ön oly embertelen legyen s eltaszitsa anyámat, ki mindenét föláldozta önért, — szólt Abády Elek csaknem könyörgve.

De amaz könyörtelen felelt:

— Ne siránkozzál. Engem nem lehet jajgatással meginditni. Ha olyan nagyon szereted anyádat s oly nagyon kivánod, hogy ne váljunk el, hát ott van tinta, toll, papiros, ird meg annak a leánynak, hogy bővebb megfontolás után lemondasz róla.

— Hogy ön a szeretőjévé tehesse?

— Én semmit sem igértem.

Abády Elekből kitört a föllázadt indulat. Egész haragja a gyűlölt férfi ellen fordult, ki kis kora óta réme és kinzó szelleme volt:

— Oh, milyen gyalázat, hogy szegény anyám ilyen ember zsákmányául esett! De esküszöm, nem fogom megengedni, hogy az a másik lény is, a kit szeretek, az ön zsákmánya legyen.

— Akkor takarodjatok innen anyáddal együtt, — tört ki a vad indulat Szűcs Gáborból. — Vigyetek mindent, a mi a tietek.

Mikor késő este Zsolty Pali a klubból feljött megnézni, hogy Gábor talán beteg, az előszobában nagy rendetlenséget talált. Az udvari szobák végig nyitva álltak. Asztalokon, székeken mindenféle ruhanemű és egyéb holmi hevert. A szobaleány ládákba, kofferokba rakosgatott egyet-mást.

— Mi az? Ki utazik el? — kérdezte Zsolty Pali nagy meglepetéssel.

Az inas diszkrét komolysággal hallgatott, a mint az jónevelésű inashoz illik, a ki egyik-másik úri háznál sok furcsaságot tapasztalt már s nem csodálkozik már semmin sem; a szobaleány azonban sopánkodva csapkodta össze kezeit:

— Jaj, nagyságos uram, jaj, nem tudom, mi lesz itt? Mindjárt láttam, hogy baj van, a hogy a nagyságos urunk hazajött délután. Olyan sárga volt, mint viasz s csak oda lökte a kalapját. Azt mondja a Józsi nekem: nagyon haragszik a nagyságos úr. — Látom, mondom én a Józsinak.

— Hagyja, kérem, — szakította félbe Zsolty Pali; — azt mondja meg, ki utazik? Hová?

— Jaj, ha azt tudnánk! De se szó, se beszéd. A fiatal úr valamit végzett oda bent a nagyságos úrral, aztán kijött s bement a nagyságos asszonyhoz. Aztán kijöttek mind a ketten s a fiatal úr azt mondja nekem: pakolja be a nagyságának a legszükségesebb holmit s hozzák a Hungáriába.

— A Hungáriába?

— Igenis, úgy mondta a fiatal nagyságos úr és én most pakolom és csak a jó Isten tudja, mi lesz ebből.

Zsolty Pali a nélkül hogy tovább hallgatta volna a jajgató leány sopánkodását, az inashoz fordult:

— A nagyságos úr itthon van?

Itthon volt. Zsolty Pali balsejtelemtől gyötörve, izgatottan nyitott be:

— Mi történt, Gábor?

Szűcs Gábor komoran felelt:

— A feleségemnek és Eleknek kiadtam az utját. Válni fogunk.

— Már megint az a fiú csinált valami galyibát? — boszankodott Zsolty Pali.

Szűcs Gábor megvetőleg legyintett a kezével:

— Eh, előbb-utóbb úgy is csak ez lett volna a vége.

Zsolty Pali azonban nem hitte:

— Ugyan menj, micsoda bolondság! A házasságotok tizedik évében?

De nem bolygatta tovább. Az ilyen ingerült emberrel nincs mit beszélni; várni kell, míg lehűl. Csak annyit mondott Gábornak:

— Bízd rám, eligazítom én a dolgotokat.

— Kérlek hagyd, — mondta Szűcs Gábor. — Ezt nem lehet eligazítani.

— Nem lehet? — gondolta magában Zsolty Pali. — Olyan asszonynyal mindent lehet.

(Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

Megint csönd lett, megint síri némaság következett; csak alig hallhatóan zörögtek valami ócska könyvnek a lapjai, melyeket a leány finom ujjacskái óvatosan forgattak s az úgy felől hallatszott a beteg egyenletes és nyugodt lélekzése.

Egyszerre kocsikerekek robogása és a különféle nagyságú csöngettyűk csilingelése hallatszott be a szobába s hirtelen, durván megtörte ezt a síri csöndet. A fáradt lovak meg-meghorkantak, különösen az egyik, az, mely mikor a tarantasz magállott a Csizsinkov-féle ház előtt, az első lábaival a földet is elkezdte kapargálni, miközben mindúntalan valami eltört üvegnek a cserepei akadtak a lábai alá.

— Ez kiállhatatlan, ez már tűrhetetlen! — sohajtott föl Natasa.

— Drága jó angyalom! — szólalt meg egy másik hang.

A beteg nyitott szemei olyan gyöngéden néztek rá s oly tisztán csillogott bennük valami... valami olyan... Natasa maga se tudta hamarosan, hogy mi volt az, a mi bennük csillogott.

— Fölköltötték úgy-e?... Nikolajevics Szergej... fölzavarták úgy-e?

A beteg lassan fölemelte, kinyújtotta és egy darabig fönn a levegőben tartotta vékony, lesoványodott karját, de még nagyon is gyönge volt az ilyesmihez s így megint hamarosan leeresztette.

— Kedves, jóságos angyalom! — ismételte még egyszer Rovics és gyöngén megszorította azokat a remegő, vékony ujjacskákat.

— Natasa, — szólalt meg újra Ivanovna Malánya suttogva és verejtékes ábrázata megint megjelent az ajtóban, mely ezúttal még gyalázatosabban nyikorgott, mint az imént.

Natasa nem is felelt.

— Natasa, hát nem hallod? Én hívlak. Hallod-e? Jőjj ide tüstént.

— Kell is nekem a maga palacsintája, hagyjon már békét, az Isten is áldja meg.

— Ide gyere, ha mondom, mert különben nagyobbat kiáltok... Natasa... nagyobbat kiáltok, ha mondom...

Ivanovna Malánya kitátotta a száját és komolyan készült beváltani az igéretét.

Még egyszer keresztül suhant a szobán az a könnyed látomány.

— Eljött az őrnagy, ott ül a kertben! Menj és mulattasd addig, a míg a pulykához elkészítem a tölteléket.

— De mamácska, ugyan mit kínoz már engem!?

— Te bolond, te kötözni való bolond. De kire is ütöttél? Úgy látszik, teljesen az apádra.

— Már hogy hagyhatnám ott Nikolajevics Szergejt!? Ezt igazán beláthatná.

— Majd én utána nézek, te csak menj le a kertbe!

— De mamácska...

— Már megint?! Te bolond te. Jól tudod, hogy ő vezeti a nyomozást, jó lesz hát kissé jó lábon állani vele, mert különben olyan bajba kever, hogy... A mit főztetek, most csak egyétek meg.

Natasa a szomszéd szoba be nem akasztott ablakainak az erős világosságától kénytelen volt pár pillanatra összehúzni a szemeit. Sápadt volt s az utóbbi időben nagyon lesoványodott; a szemei alatt ív alakú, kékes karikák húzódtak végig.

— Csak kérem mama, hallgatózzék ott az ajtónál! — szólt Natasa csaknem sírva, mikor kilépett a pitvarra.

Az érdemdús őrnagy már vagy tíz percz óta föl és alá járt a kis kertecske egyetlen útján s le nem vette a szemét az ajtóról. A nagy orgonabokor alatt álló zöldes fapadon ott hevert egy iratos táska, az őrnagy sipkája és egy pár piszkos és rongyos keztyű.

Az őrnagy hátratett kezekkel járt föl és alá. A nádasban reggel tett kirándulás nyomán támadt hatalmas étvágyát csak ingerelte a konyha nyitott ablakából felé áradó kellemes illat; hozzá még hallotta, a mint Ivanovna Malánya odaszólt valakinek: «Aztán nehogy elégesd ám, — a mint az egyik oldalán megpirul, tüstént locsold meg tejföllel.»

— Hm! Locsold meg tejföllel, — ismételte az őrnagy, — én biz' jó régen nem ettem kárászt tejföllel!... Hát te mit akarsz?

A kocsisának a feje kandikált ki a fal mögül.

— Csak azt jöttem el megkérdezni, vajjon várjak-e itten, vagy pedig elmenjek haza?

— Eredj csak szépen haza. De... megállj csak! Mondd meg annak a hunczut Makarkának, hogy hozzon ide egy tiszta zubbonyt, Agafjától meg kérjen egy tiszta zsebkendőt. Értetted?

— Igenis értettem.

A fej eltűnt. A következő pillanatban megint dübörögve robogott el az őrnagy tarantásza; s megint egész Csinazon végig csilingeltek a szerszám apró csengettyűi. Az őrnagyot Ivanovna Malánya meghívta ebédre s azért intézkedett úgy, hogy a kocsija hazamenjen.

Az ajtó nyikorgott. Natasa lesütött szemekkel és a kötényével babrálva belépett a kertbe: most mintha kissé kipirult volna, de az is meglehet, hogy ez a pirosság attól a piros kendőtől volt, melyet hamarosan a fejére kapott. Az őrnagy sietve ment eléje és fürgén meghajtotta magát előtte.

— Isten hozta kisasszony! Isten hozta, maga kis csintalan! Nos, megijedt úgy-e?

— Ugyan mitől ijedtem volna meg? Isten hozta!

— Mitől? Elvégre is én vezetem a nyomozást és nem más. Nos, készüljön hát a kihallgatásra. De üljünk le előbb!

Az őrnagy óvatosan karonfogta a leányt, odavezette őt a padhoz, leültette, elővette a táskáját és nagy fontoskodva elkezdett lapozgatni a teleirt papirok között.

— Nos tehát, — sokáig merően nézte a leány szép arczocskáját, megtörölte a bajuszát, megköszörülte a torkát és így szólott:

— He-he! Hát csakugyan nem ijedt meg egy csöppet sem? No nem tesz semmit, nem tesz semmit; csak engedje, hogy a kezecskéjét megcsókoljam, hiszen jó ember vagyok ám én. No adja hát ide: így ni. Most azután legyen szíves idehallgatni. Itt van az ön vallomása, én ezt már előre magam összeállítottam, ön csak legyen olyan szíves, fogja a tollacskát, és írja alá a nevecskéjét, ide a végére, erre a helyecskére. De tán jó lesz, ha előbb fölolvasom?

— Ugyan már mirevaló ez az egész?

— Már bocsásson meg, jobb lesz az így. Hallgassa csak!

«Ilyen és ilyen esztendő május ennyiedikén reggel hat órakor.»... Hm!... No de ez mellékes, hanem itt következik azután: «mikor elhozták azt a magánkivüli állapotban levő testet és letették a pamlagra, az én apámnak, Csizsinkov Fedorovics Márton vártüzér főhadnagynak a házában, én alólirott...» Hm!... «egyedül és kizárólag... a keresztényi irgalom által indíttatva, mint azt az Isten igéi hirdetik»... Ezt tudja szándékosan irtam kissé érzelgősebben; úgy is kellett, mert a dolgot a főkormányzó is el fogja olvasni! No és aztán tovább... «az isten igéi» ... igen... «személyesen is jelen voltam a fönebb említett testőr-kapitány testi sérüléseinek a megvizsgálásánál és bekötözésénél...»

— Parancsoljon egy kis pálinkát! — sápítozott Ivanovna Malánya az ablakon kihajolva, — már oda is készítettem a tornáczra; ott jó hűvös van és nincsenek legyek. Parancsoljon kérem!

— Bocsásson meg, de tüstént befejezzük a dolgunkat, — kiáltott vissza az őrnagy a kezével intve... «a fönnebb említett testőrkapitány, Rovics Nikolajevics Szergej»... hjah igen... «és a sebéből kivett golyót egyáltalában nem is láttam, nem asszonyi eszemnél és»... ezt, tudja, szándékosan vettem bele pusztán csak azért, hogy...

— Menjen csak be pálinkázni, már megint hívja a mamácska, később aztán majd elolvashatja a többit. Aztán meg ha kell, én így is aláirom, — szakította félbe a vallomás fölolvasását Natasa.

— Hiszen magam is azt hiszem. De azért mégis nem ártott volna. A mamácska azt mondotta, hogy a tornáczon, úgy-e?

— Igen, a kaputól jobbra, mert az első pitvar le van zárva.

— Remélem, még látjuk egymást?

— Lehetséges.

Az őrnagy megint visszarakta az iratait a táskába, szeretetreméltóan meghajtotta magát és a kapu felé indult.

— Méltóságos uram!

— Áá! Te vagy az? Nos, elhoztál mindent? A bokor mellett ott állott Makarka, tiszta zubbonnyal a hóna alatt.

— Parancsoljon átöltözködni. Itt a bokor mögött nem látja meg senki.

— De nézd meg jól, hogy csakugyan nem látni-e oda? — szólt az őrnagy s miután jól körülnézett, csakhamar eltűnt a bokor mögött.

— Gombot még mindig nem varrtál rá, te nyomorult!

— Útközben eshetett le róla. Nadrágot nem méltóztatik váltani. Mert azt is hoztam ám!

— No jó, add ide hát. Fogjad! Vigyázva! Elment a kisasszony?...

— Elment. Csak a mamája néz ki a konyhaablakon.

— Nem lát ide?

— Legfeljebb egy piczikét.

— Állj elém hát, úgy ni.

A következő pillanatban az őrnagy hófehéren lépett ki a bokorból, fehér zubbonyban és fehér nadrágban. Tiszta zsebkendőjével megtörölte az arczát, azután elindult megkeresni azt a tornáczot, a hol nincsenek legyek és más efféle lények, ellenben a tiszta abroszon ott áll a szedres palacsinta és még valami, a mi le van öntve tejföllel, no meg egy palaczk, teli szép smaragdszínű... orvossággal.

*

Rovics fölemelkedett és félig felült a pamlagon. Egy kénes gyujtó maradványaival tisztogatta a körmeit; mikor meghallotta Natasa lépteit, abban hagyta ezt a mulatságot, ledőlt a párnára, kinyújtotta a kezeit és félig lehúnyta a szemeit.

A leány óvatosan, lábújjhegyen jött be, csöndesen betette az ajtót és odalépett a pamlaghoz.

Elkezdte figyelni az alvó lélekzését; hosszú ideig és figyelmesen hallgatózott, míg csak nem érezte, hogy Nikolajevics Szergej nedves ajkai megérintik a halántékát.

— Fölébredt? — suttogta Natasa és fülig elpirult. Valósággal kiverte a forróság. Alig volt annyi ereje, hogy leüljön a karosszékébe. Az egész szoba és az ablakok világos négyszögei valósággal forogni kezdtek a szemei előtt.

Ettől a naptól fogva Nikolajevics Szergej gyógyulása a leggyorsabb léptekkel haladt előre. Egy hét mulva már talpon volt, a következő héten meg már kettesben Natasával elég hosszú sétákat tett a parton, sőt ladikon kisebb kirándulásokra is elment vele, miközben persze ő ült a kormánynál, Natasa pedig evezett, mert minden legcsekélyebb megerőltetés is szigorúan tilos volt neki.

Erre azután a régi és agyoncsépelt dalnak egészen új változatai kezdtek szárnyra kelni egész Csinazban.

XII.

Szomorú előjelek.

Elmúlt egy nap, elmúlt egy másik, elmúlt egy harmadik, végre elmúlt egy egész hét, — és Kaszatkin a tudós orvos minden határozott kijelentései ellenére sem halt meg. Tizennegyed napra a beteg meglehetősen nagy étvágyat kapott; megivott egy nagy pohár kumiszt, és még akart volna, de Ali-Turszuk nem adott neki. A pirosorczájú leányzó egész napon át a legvidámabb dalokat énekelte és nagyon haragudott, valahányszor Csinazból jött valaki; de különösen boszús volt akkor, a mikor — ez persze régen volt, még a betegség kezdetén, — Fedorovics Márton jött el a családjával. A féltékeny kis vadmacska le nem vette a szemét Natasáról és mikor látta, hogy a leány lehajol a szőnyegen fekvő Mihajlovics Péterhez, minden teketória nélkül megfogta a vállát és egyszerűen félrelökte.

— Félre innen! — kiáltott rá vadul. — Ez nem a tiéd! Menj vissza, a honnan jöttél.

Gajnula-babaja rákiáltott a leányára és félre húzta őt, mert különben még nagyobb baj is lett volna a dologból.

Trubacsenkó egy kis időre hivatalos ügyben Csinazba ment, de csakhamar visszatért; szinte állandóan megtelepedett a faluban. Gajnula külön sátort bocsátott a rendelkezésére, a hol szépen elhelyezkedett Babadzsákkal, Diankával, Venerkával és az örökké unatkozó és ásítozó Alfával.

Ali-Turszuk most szánta rá magát először, hogy a beteg sebeit új kötéssel lássa el, és hosszú ideig langyos vizzel áztatta az odaszáradt kötést; azután levette és alaposan megvizsgálta a sebeit.

— A balkeze teljesen odavan, nem való az már többé semmire sem, alkalmasint el is fog száradni nemsokára, — mondotta Ali-Turszuk, de mintegy megnyugtatásul tüstént hozzátette: — Eh, ez még nem olyan nagy baj; száz esztendeig is elélhet a balkeze nélkül. Baszmaknak egy keze se volt és mégis csak száztizenkét esztendős korában halt meg.

Gajnula nagy lakomát csapott annak az örömére, hogy vendégének a betegsége aránylag ilyen jó véget ért; eljöttek az összes szomszédok és piláfot főztek. Estére tüzet raktak és zenét hívtak, mely egy kürtből, két tamburinból, egy balalajkából és három, bárány-hólyaggal behúzott vasedényből állott, melyek a dobot helyettesítették. Csaknem egész éjszakán át énekeltek és táncoltak. Legjobban mulatott valamennyiük közt a pirosorczájú leányzó, a ki majd metéltet, majd kumiszt, majd meg kövér bárányhús falatokat hordott oda a betegnek. Az utóbbiakat az újjaival szedte ki a bográcsból, és a köténye alá rejtve sietett velük hamarosan keresztüljutni a tűz által megvilágított területen, a mig egyszer csak észre nem vették a turpisságot a házigazda sasszemei.

A kis vadócz gyöngédsége és előzékenysége még Alfára is kiderjedt, a ki új pártfogójától nap nap után a legizletesebb csontokat kapva anynyira meghízott, hogy a vadászatra már jóformán alkalmatlanná vált.

Mihajlovics Péter testének a gyógyulása nem is napról-napra, hanem óráról-órára, gyorsan haladt előre; de Trubacsenkó nem valami nagyon örült, ezt a gyors gyógyulást látva, az öreg Gajnula is szomorúan nézett maga elé, sőt még fürge és élénk leánya is elcsöndesedett kissé.

Valami furcsa dolog történt Kaszatkinnal. A lelke sehogyan sem akarta alávetni magát Ali-Turszuk gyógyításának, a minek nyomán szomorú előérzet lopózott be környezetének a szivébe.

Kaszatkin bágyadtan, élettelenül nézett maga elé és teljes egykedvűséggel vett mindent, a mi körülötte történt... Olykor órákhosszat egy és ugyanarra a pontra bámult, s bár nyitva voltak a szemei, mégis félrebeszélt, minden összefüggés nélkül való és teljesen érthetetlen dolgokat hadarva össze-vissza. Egyizben valahogyan kicsúszott a száján ez a szó: Natasa, — egyszerre halotthalvány lett, rémülten nézett maga körül, elkezdett hadonászni a kezeivel és mosolygott, de olyan különösen mosolygott, szenvtelenül, egyhangúan, a nélkül, hogy az arcza csak a legkevésbbé is elváltozott volna.

Olykor ott koválygott a Gajnula sátra körül s folyton czélozgatott a kezeivel, mintha a kezében lett volna a fegyvere és valamit észrevett volna amott a nád szélén. Egyizben meg teljes két napon át lehúnyt szemekkel és mozdulatlanul hanyatt feküdt, miközben halkan dúdolt valamit.

— Petya, nem mennénk el halászni a kiöntésekbe? — kérdezte tőle Trubacsenkó, megérintve a vállát.

Azt remélte, hogy ez majd kissé elszórakoztatja a beteget és előzi tőle tolakodó látomásait. A vadászatot elő se hozta neki, mert hiszen hogyan vadászhatna az, a kinek csak félkarja van.

Mihajlovics Péter a hadnagy ajánlatára nem is felelt, csak abban hagyta a dúdolást és egy gombot kezdett csavargatni a zubbonyán.

Trubacsenkó sírva fakadt és félre állott.

Alfa is elkezdett félni a gazdájától és bizalmatlanul sanditott rá, különösen olyankor, mikor elkezdett a kezeivel hadonászni és valami láthatatlan képzelt alakhoz beszélni. Sőt egyizben meg is ugatta és attól fogva keservesen elkezdett szűkölni, valahányszor Kaszatkinon ez a furcsa állapot erőt vett.

Éjszakának idején eljött hozzá a pirosorczájú leányzó, szenvedélyesen átölelte őt, s odafeküdt mellé a takaró alá, de Kaszatkin bizony rá se hederített.

Csöndes és sötét volt az éj: mindenki aludt az egész faluban és így senki sem láthatta a fiatal kirgiz leány furcsa viselkedését.

Ezek voltak Magoma-Tuzai és Szultán-Berdi varázslók.

— Kedvesem te, édes lelkem te, fehér kis gödölyém te! — suttogta fülébe a leány, szorosan odasimult hozzá és csókokkal halmozta el hideg és szótalan arczát. — Várj csak szépen, jön még a pusztából egy másik boszorkánymester is, a ki többet tud, mint Ali-Turszuk; ez majd egészen kigyógyít téged s akkor én ingyen is elmegyek te hozzád. Az apám is örömest odaad, mert nagyon szeret téged.

— Hallod? Hogy vágtat! — szólalt meg hirtelen Kaszatkin, fölemelkedett és talpra ugrott. — Psszt! Csöndesebben!

Elkezdett hallgatózni. A kirgiz leány is mint a nőstény tigris felugrott és csupa fül volt, szinte eloszlatva a sötétséget ragyogó és kitüzesedett szemeivel.

De minden csöndes volt és a leány semmi gyanus zajt vagy lódobogást sem hallott.

— Hogy csapkod a farkával, — folytatta Kaszatkin nyomatékosan s utána megint érthetetlen szókat mormogott.

— Feküdj le, feküdj le! — szólt rá a kirgiz leány szinte parancsoló hangon és csaknem erőszakkal visszakényszerítette őt előbbeni helyére. — Gonosz lélek fészkel az agyadban. De majd eljön Jaruncsa, a boszorkánymester, majd kiűzi ez belőled.

A pusztai szépség újra lefektette a beteget, megnedvesítette a homlokát, megsimogatta a haját, és elkezdett valami kirgiz bölcsődalt énekelni. A szilaj dal hangjai mámorba ringatták őt, s mint az opium narkotikus párái elhomályosították az agyevelejét, és elmostak a szemei előtt mindent. Mihajlovics Péter ápolónőjének az énekétől lassan-lassan elszenderült.

*

— No pajtás, én úgy látom, hogy roszul áll a dolga! — mondotta másnap Trubacsenkó Babadzsáknak, miközben a puskáját tisztogatta.

— Hát bizony nem valami jól, nagyon is nem jól. Ma megérkeznek a varázslók és megpróbálkoznak a ráolvasással; lehet, hogy tán segítenek rajta, — felelt Babadzsák.

— Ördögöt segítenek!

— De hiszen Ali-Turszuk segített is rajta, pedig az orosz orvos azt mondotta, hogy föltétlenül meghal, huszonnégy óra alatt.

— Azt hiszem jobb is volna tán, ha meghalna! Ugyan mi öröme is lehet így az életben!?

— Bizony keserves állapot az így félkarral. Még csak lőni se tud többé.

— Agyvelő nélkül meg még rettenetesebb az élet. Nézd csak, hogy jár-kél, mint a leselkedő farkas, — még nézni is irtózatos!

Trubacsenkó arra nézett, a hol a Gajnula-babaja sátrai közt kitaposott kis térségen, mint az őrtálló katona járt föl és alá Mihajlovics Péter és megint erősen hadonászott a kezeivel, nem messze tőle meg ott ült Alfa, és magasra emelve hegyes orrát, vonított, s időnként fájdalmas ugatással szakította félbe kínos szűkölését.

Estére két aggastyán érkezett a faluba; hórihorgas, és mint ők maguk, olyan vén lovakon jöttek; mikor leszálltak a lóról, Gajnula a leggyöngédebb figyelemmel és előzékenységgel fogadta őket. A jövevények rókabör sipkát viseltek; piros posztóval szegélyezett teveszőr köntöseik gazdagon ki voltak varrva szines paszománttal és rojtokkal; az övük tele volt aggatva mindenféle útravalóval, füstölővel és a mesterségükhöz szükséges holmikkal. Ezek voltak Magoma-Tuzai és Szultán-Berdi varázslók, a kik azért jöttek, hogy Mihajlovics Péter fejéből a gonosz lelket kiűzzék.

Magát az ördögűzést másnapra halasztották, mert akkor volt újhold s így a varázslatokra a legalkalmatosabb idő, de meg azért is, mert a varázslók maguk is kissé féltek az oroszoktól, a kiket most láttak először és gyanakvó pillantásokkal méregették végig «hitetlen» betegüket. Gajnula megmutatta nekik Mihajlovics Pétert, azután elment intézkedni, hogy a varázslók magas méltóságuknak megfelelő fogadtatásban és jó vacsorában részesüljenek.

XIII.

Az ördögűzés.

Másnap délre már szinte megkétszereződött Gajnula-babaja falujának a lakossága: minden oldalról csakúgy özönlöttek a kirgizek, hogy tanui legyenek annak, mint űzik ki a gonosz lelket Mihajlovics Péter fejéből olyan tudósok,

mint Magoma-Tuzai és Szultan-Berdi. Még a révész is a munkásaira hagyta a kompot s eljött meglátogatni barátját, Gajnulát és tudakozódni a beteg vadász hogyléte felől.

— Vajjon csakugyan megengedjük-e, hogy Petyával kisérletezzenek? — kérdezte halkan Trubacsenkó Babadzsáktól, — nehogy aztán valami baj legyen belőle! Jobb lenne tán, ha előbb jelentést tennék Csinazban.

— Ugyan minek?... hiszen roszabbul már nem lehet, — mondotta Babadzsák, — hadd csináljanak vele, a mit akarnak! Ezek a varázslók jól ösmert emberek és értik is a mesterségüket.

— Értik! De végre is félig vad emberek! Ugyan mi az ördögöt is csinálhatnának vele!?

— Ne nagyon emlegesd az ördögöt, nincsen arra semmi szükség.

— Csak azután ne bennünket vonjanak felelősségre!

— Felelősségre, ugyan miért?

— Azért, hogy nem jelentettük be előre.

— Hidd el, én mondom néked, hát hidd el, hogy kigyógyitják Petyát. Én magam láttam egyszer náluk, a mint kiüzték az ördögöt egy emberből. Valóságos igaz, hogy kiüzték.

— Hiszen magam is azt hiszem, hogy roszabbul már nem igen lehet, — mondotta Trubacsenkó, gondolván magában, hogy most már amúgy is mindegy, nem lehet tenni semmit; akár beleegyeznek akár nem, a varázslók most már ki nem eresztik a kezeik közül Kaszatkint s igy semmiféle beavatkozás sem vezethet már czélhoz.

Miután tömérdek vendég érkezett a faluba és a kirgizek előtt minden vendég szent és sérthetetlen, a falu minden lakója csak azon iparkodott, hogy a vendégek jól el legyenek látva s ne panaszkodhassanak később, hogy üres gyomorral tartották őket. Leöltek vagy tiz bárányt, melyek ott főttek a szabadban fölállított nagy bográcsokban. A vendégek tarka csoportokban ültek a sátrak körül, az asszonyok meg ott sürögtek-forogtak köztük s tejet és mindenféle édességeket hordoztak körül. Gajnula-babaja és a leánya ott ültek a sátrukban, melynek szélei úgy föl voltak hajtva, hogy mindenki láthatta, mit csinálnak. A varázslók a díszhelyen, a tűzhely mellett ültek, és a tűzhely pislogó zsarátnokát nézték, mintha csak ezekben a hol föllobanó, hol kialudni készülő szikrákban kerestek volna tanácsot és útmutatást aziránt, hogy lássanak hozzá fontos feladatuk megoldásához. Odajöttek a sátorba Trubacsenkó és Babadzsák is, üdvözölték a házigazdát meg a vendégeit és leültek.

— Lám, Allah kegyelmes és meg fogja gyógyitani a mi betegünket, — mondotta Gajnula. — Ezek az emberek tudják, mit kell tenniök, és meg fogják őt gyógyitani.

— Ah bárcsak úgy lenne! — felelt Trubacsenkó.

— Meggyógyitják, — szólt Babadzsák meggyőződéssel.

Kaszatkin meg ott hevert a sátorában egy szőnyegen és gondolkozott. Egész éjjel nem aludt és igy most, a körülötte lévő zaj és mozgás ellenére is mindjobban elnyomta az álom. A fiatal kirgiz leány egy pillanatra sem távozott a sátor mellől és a legkülönfélébb ürügyek alatt mindúntalan bepislogott hozzá. A nagy zaj és a társalgás moraja a beteg füléhöz is eljutottak; látta, hogy tömérdek nép gyűlt egybe s hogy valami rendkivüli volt készülőben, de mindez nem rázta őt föl teljes közönyösségéből. Nem értette és nem is próbálta megérteni, hogy mi történik ott körülötte; távol volt tőle minden gondolat, egyet kivéve, mely mint a szög fúródott be izzó és beteg agyvelejébe s mely nem létező képeket rajzolt a szemei elé. Folyton távoli lódobogást hallott, és feszült figyelemmel hallgatózott; úgy képzelte, mintha az út közepén, valami keresztben hanyattfekvő alakot látna.

Olykor, egészen hirtelen megjelent az arczán valami nyugodt és tiszta mosoly s ilyenkor, ha nem lettek volna téveteg s homályosan a távolban révedező szemei, az ember azt hihette volna, hogy elérkezett a szabadulás órája. Ez a mosoly azonban époly gyorsan eltünt, mint a hogy megjelent s a beteg sápadt és sovány arczvonásai megint nehéz és szinte végtelen szenvedést tükröztek vissza. Lehet, hogy ezekben a rövid pillanatokban egy másik, kedves és drága kép jelent meg lelki szemei előtt... lehet...

Gajnula szépséges leánya mindig összerezzent valahányszor ezt a mosolyt látta; véresre harapdálta az ajkát és mint a vadállat nézett arrafelé, a hol a nád mögött a széles Darja kigyózott, és túl rajta Csinaz alacsony házacskái és zászlórudjai látszottak. A féltékeny kirgiz leány ösztönszerűleg kitalálta, hogy miféle mosoly volt ez s hogy mi idézte elő.

Bevárták az estét, a mig majd megjelenik a homályos égen az újhold vékony sarlója, mert csak akkor akartak hozzálátni az ördögűzéshez. A jelenvoltakat mind a legégetőbb kiváncsiság gyötörte, s a babonás, kiváncsi, minden titokzatosságot mohón kedvelő kirgizek Magoma-Tuzai és Szultán-Berdi minden mozdulatát a legfeszültebb figyelemmel kisérték; de a varázslók meg se moczantak helyeikről, s bárki közeledett is feléjük holmi kérdezősködéssel, mindenkit válasz nélkül hagytak.

(Folytatása következik.)

FÖLDES-féle MARGIT-CRÊME 9353

gyorsan és biztosan ható szer szeplő, máj- és bőrfoltok, kiütések, pattanások és mindennemü bőrbaj ellen. **Rögtön hat.**

Zsirtalan. Artalmatlan. Kapható mindenütt.

Ára 1 korona.

Készíti: Gutori FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész **Aradon.**

Főraktár: **Török József** gyógytárában **Budapesten.**

A közönség megtévesztését czélzó utánzatoktól óvakodjunk.

Többszörösen kitüntetve. **A legmegfelelőbb, legszebb** *Alapitási év 1879.*

nász- vagy névnapi, születésnapi, jubileumi, alkalmi és ünnepi ajándék

egy életnagyságu arczkép, mert nemcsak kellemes meglepetésül szolgál, hanem egyszersmind fal-, illetve szobadisznek alkalmas és **örökös értékü marad.** Ugyis mint emlék (különösen **megholtakról**) kiválóan alkalmas. Ezek az arczképek **minden** beküldött fényképről (sőt csoportokról is) elkészittetnek. ☞ **Fényképek teljesen épen visszaküldetnek. A leghübb hasonlóságért és tartósságért teljes kezesség vállaltatik.** Alak: 40:50 centiméter. Ára: **3 forint.** Szállitási idő **10 nap.** Száz meg száz elismerő levél minden, még a legmagasabb körökből is; bárkinek megtekintés végett megmutattatik. 9886

BODASCHER SIGFRIED

kitüntetett arczképfestészeti müterme

BÉCS, II., Praterstrasse 61. sz. BÉCS.

Óvás!! Megtörtént, hogy ügynökök jelentek meg a feleknél s meghatalmazás nélkül képviselőmként mutatkoztak be. Ezért **mindenkit óva intek az ilyen emberektől és kijelentem, hogy sem utazóm, sem ügynökim nincsen.** A ki megakarja **óvni magát károktól és jól, szolidan akarja magát kiszolgáltatni,** forduljon egész bizalommal **közvetlenül** a már 1870. óta fönnálló mütermemhez. Bécsben, II., Praterstrasse 61.

Magyar királyi szabadalmazott és védjegyezett

PURGO

legenyhébb jóizü laxáns még csecsemőknek is adható, Rendelve angol, franczia, magyar és német *egyetemi* tanárok által. — Kapható minden gyógytárban. 9777

Szeplő, himlőhely, sömör, májfolt-fakadék, perselenés, orrvörösség és minden egyéb **arcztisztátlanság** ellen legjobbnak bizonyult a már 52 év óta dicséretreméltón ismert s a törvény kivánalmainak megfelelő

Vukováry arcztisztító *kenőcs és szappan.* 9889

Nagy tégely K 1.60, kisebb K 1.— Szappan 1 korona.

Főraktár: **Török József gyógyszertára** Budapest, Király-utcza 12. és Andrássy-ut 26. szám.

Parád gyógyfürdő

Vastimsós fürdőkkel és hidegvizgyógyintézettel, égvényes-kénes savanyuviz és természetes arzén vastartalmu forrásvizekkel. Lakások ujonnan épült 20 első szobával kibővitettek, a vendégek élelmezéséről Veress Gyuláné jóhirü konyhája gondoskodik. **Az évad junius 1-től szept. végéig tart. Az előévad junius 1-től junius 20-ig, főévad junius 21-től aug. 20-ig, utóévad aug. 21-től szept. végéig tart.** — Az elő- és utóévadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingyen prospektussal és minden felvilágositással készségesen szolgál 9911

A fürdőigazgatóság.

Szölölugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas *(bár mind kuszó természetü)*, mert nagyobbrésze, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A szőlő házinkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkivül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb disze, a nélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki czimét egy levelezőlapon tudatja. 9727

Ermelléki első szőlőoltványtelep Nágy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Dr. Lengiel Frigyes

nyirfabalzsama

föülmulhatlan jó hatással bir az arczbőr szépitésére. Ezen balzsam éjjelen át majdnem észrevétlenül választja le a pikkelyeket, miáltal a bőr megszabadul a legtöbb tisztátlanságtól, mint mindennemü **foltoktól, bőratkáktól, szeplőtől, orrvörösségtől** stb. A bőr simává, puhává válik és fehér lesz. Csodahatásunak mondható ezen balzsam hatása a bőrfelület gyors helyreállitására nézve, különösen pedig himlők után.

Egy korsó ára 3 korona. 9814

Dr. Lengiel benzoë-szappana

a legenyhébb és leghasznosabb bőrápoló szer. **Egy darab ára 1 korona 20 fillér.**

Raktáron az összes nagyobb gyógyszertárakban.

Főraktár Magyarország részére

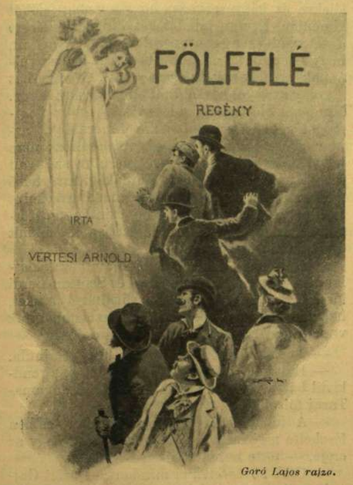
Török József gyógyszertára,

Budapest, Király-u. 12 és Andrássy-ut 29.

Mikor az imádság sem használ. A tulzsufolt lakásokban a közlekedés alkalmatosságain, omnibuszokban vasuti kocsikban, a hol az emberi érintkezés gyakori, ránk ragad nagyon könnyen a **bőrbetegség,** bármily tisztán ápoljuk is testünket. Tanácsos tehát házunknál tartani az **Erényi-féle Ichtiol-Salicylt,** hogy csirájában elfojthassuk a bajt Ez a kitünő szer meggyógyit minden **bőrbetegséget, sömört, viszketegséget, ótvart, kipállást, kéz- és lábizzadást.** Begyógyit fajdüli arcanum olyan kritikus esetekben, mikor szokás-mondás szerint: még az imádság sem használ! A kinek szüksége van ilyen valódi **Erényi-féle Ichtiol-Salicylra,** az forduljon csak a **«Diana»-gyógytárhoz, Budapest, Károly-körut 5.,** hol 3 K-ért nagy tégelyekben kapható vagy postán megrendelhető. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Gorá Lajos rajza.

(Folytatás.)

XVIII.

— Ne komédiázzatok, Nelli, — magyarázta Zsolty Pali a testvérének. — Egy-két goromba szó még nem a világ. Megesik az akárkin. A miatt a leány miatt sem kell mindjárt olyan égbekiáltó zajt ütni. Hát az első urad talán valami mintaképe volt a hűségnek és erénynek?

— Oh, az más, az egészen más, — zokogott a szegény asszony. — De Gábor...

— Hát Gábor? Az sem égből leszállt angyal, az is csak gyarló földi teremtés. Mit akarsz? A lónak négy lába van, mégis megbotlik.

— Eltaszit engem s feleségül akarja venni azt a leányt.

— Persze, ha ingerlitek. Mindennek a fiad az oka. (Zsolty Pali dühös volt arra a kölyökre, a ki miatt most már talán a főispánságából sem lesz semmi.) Az egész bajnak az az oka. De neked okosabbnak kellene lenni. A te korodban...

— Oh tudom, tudom, hogy megöregedtem, — tördelte kezeit az asszony; — tudom, hogy már nem szerethet.

— Nem azt mondom, Nelli, csak azt mondom, hogy nem kell tulságosan érzékenynek lenni és nem szabad botránynt csinálni, épen most, mikor látod, milyen szerencse vár Gáborra.

— Oh, hiszen én mindent, mindent megbocsátnék neki. Nem azért, a mit te mondasz, hogy a fényben osztozzam vele; én követném, ha szegény volna, ha elhagyott volna, akkor is. De ő üzött el magától.

— No, no, nem kell azt olyan nagyon komolyan fölfogni. Meg vagyok győződve, hogy minden rendbe jön, csak Elek kérjelje meg Gábort.

Délelőtt tizenegy óra tájban folyt ez a beszélgetés Szűcs Gáborné és öccse közt. Elek nem volt ott, már korán reggel elment.

— Jobb is, hogy nem találtam itt, — mondta Zsolty Pali; — ugyancsak megmostam volna a fejét kiméletlenül.

Innen a képviselőházba ment Zsolty Pali avval a megnyugvással, a mit egy jól elinlézett ügy szerez az embernek. Nelli vissza fog menni a férjéhez, Gábor miniszter lesz s a főispánság bizonyos.

Mialatt az abád-kengyelesi kerület derék képviselője lassan sétálva haladt a Sándor-utcza felé s azon elmélkedett, mennyivel okosabb, ha az ember nem házasodik meg, nincs baja a nőkkel, a házban azalatt két fiatal katonatiszt jelent meg s kihivatták a teremből Szűcs Gábor képviselő urat.

Bemutatták magukat s elmondták, hogy a lakásán keresték a képviselő urat, de minthogy nem volt szerencséjek ott találni, hát azért teszik itten tiszteletöket. Becsületbeli ügyben jönnek, Abády Elek nevében.

Szűcs Gábor előbb a szemök közé akart nevetni. Két ilyen pelyhes állú hadnagy egy húsz éves tacskó nevében, a ki neki a mostoha fia. De aztán eszébe jutott a leány s elöntötte a harag. Ah, hát jöjjön az a kölyök, jöjjön a kardja elé. Hadd kapja meg a leczkéjét. Meg fogja emlegetni holtig.

Mindjárt megnevezte két képviselőtársát, két olyan úri embert, a kik szerettek az effélékben résztvenni.

— Ne sokat tárgyaljatok, — adta nekik utasitásba.

Azok aztán hamar végeztek. Nem is igen tudták, miről van szó. Valami diszkrét természetü dolog, a mit Szűcs Gábor nem adhat elő nekik bővebben s ők nem is firtatják.

A két katonatiszt sem. Azok is csak sejtik, hogy valami nő van az ügyben, valami összekoczczanás, a miatt. Gavalléroknak az elég. Mindjárt megállapitják a föltételeket.

A katonatisztek pisztolyt ajánlottak; az ő megbizójuknak az volt a kivánsága. Szegény fiú kétségbeesésében a halált kereste. Vagy ő maga hal meg, vagy agyonlövi azt az embert, a ki mindnyájok megrontója, a ki szerencsétlenné tette az ő imádott anyját, őt magát s szerencsétlenné akarja tenni azt a leányt is, a kit szeret.

A képviselő urak azonban úgy vélték, hogy a kard lovagiasabb fegyver s a fiatal hadnagyok, a kik nem akartak lovagiasság tekintetében a czivil urak mögött maradni, beleegyeztek: hát legyen kard, de bandage nélkül.

— Helyes, bandage nélkül, — mondták rá a képviselő urak.

— Teljes harczképtelenségig.

— Természetesen.

Mikor Zsolty Pali a házba érkezett, már minden el volt intézve. A katonatisztek szalutáltak és elmentek.

— No ez bolond dolog, — mondta Zsolty Pali, mikor értesült arról, hogy mi történt.

Szemrehányást is tett a két segédkező képviselőnek:

— A mostoha fiával akarjátok szembeállitani Gábort?

Azok vállukat vonogatták. Hát mit tudták ők, ki az az Abády Elek? Gábornak kellett volna szólnia. Egyébként már nem lehet változtatni a dolgon, a jegyzőkönyvet is megirták. És végre lehet olyan ügy, hogy az ember bizony szembe áll a mostoha fiával is.

— Nem kellett volna elfogadni a kihivást, — korholta Gábort is Zsolty Pali. — Nem vagy köteles ilyen éretlen gyerekkel, a saját mostoha fiaddal megverekedni.

De legjobban felbőszült Elek ellen:

— Megőrült az a kölyök? Bezáratom a bolondok házába!

Háromszor is kereste délután a Hungáriában, de soha sem találta. Az anyja már aggódott; nem tudta, hová lett a fia. Reggel elment, azóta vissza sem jött.

— Ha haza jön, tartsd itt, mig én eljövök, — hagyta meg a testvérének Zsolty Pali.

Este aztán még egyszer eljött. De Elek még akkor sem tért vissza, csak az anyjának küldött pár sort, hogy sürgős ügy miatt el kellett utaznia s csak holnap jön vissza.

— Mi lehet az, Pali? — kérdezte az aggódó anya?

— Hát mit tudom én, — felelt ingerülten Zsolty Pali. — Bujkál előlünk. Egyebet nem tudok.

Nem mondhatta meg ennek a szegény asszonynak mindazt, a mit tud. Csak hiábavaló jajveszékelés lenne belőle. Eleket meg nem találják, az bizonyára jól elrejtőzött.

És most már segitni úgy sem lehetne. Gábortól nem lehet kivánni, hogy lépjen vissza ettől a párbajtól. Nem kompromittálhatja magát, ha már a dolog ennyire ment.

Hát ördög vigye, verekedjenek meg holnap. Bizonyos, hogy azt a fiút lepedőben hozzák haza, úgy összeszabdalja Gábor. Hiszen Zsolty Pali látta Gábort a vivó teremben; olyan erős ez az ember, mint a bika.

No a mit keresett Elek, azt meg fogja kapni; de hogy békül ki majd a meghasonlott házaspár, ha még ez is közbejön? Kétségbeejtő kilátás egy úri embernek, a kinek már csaknem markában volt a főispánság és most a Szűcsék veszekedése miatt Isten tudja, mi lesz.

Dühös volt Nellire is. Minek szalad el az az ostoba asszony mindjárt az urától? Dühös volt Gáborra is. Az ördög bújt belé, hogy olyan leányba bolondúljon bele, a kibe már előbb belebolondult a mostoha fia. Hát nincs több csinos lány a világon?

Boszús gondolatok közt tért haza. Előbb azonban, gondolta, bemegy még a «Kék macská»-ba vagy félórára egy kis jókedvet szedni magába... Nagyon leverte az a szerencsétlen história.

A «Kék macská»-ban jó czimborákat talált, a kik egy asztalnál pezsgőztek. Valami vézna, czérnahangú, vöröses-szőke énekesnő kinlódott a pódiumon, hogy a nagy zajban, a beszélgetés, nevetgélés, tányércsörömpölés közt meghallhassák. De senki sem figyelt rá.

— Ide hozzánk, Pali, — szólitották meg a mulató honatyák Zsolty Pált.

Oda nézett s egy csapat fiatal ember közt ott látta az öreg Nyitránszkyt. Szokatlanul ki volt csipve az öreg, bajusza hegyesre pödörve s piros virág a kabátja gomblyukában.

— Nyitránszkyt búcsúztatjuk a legényélettől, — mondták a vig pajtások. — Ma tudtuk meg, hogy jegyet váltott a kujon egy tizennyolcz éves leánykával s két hét múlva lesz az esküvője.

A hetvenöt éves vőlegény bambán mosolygott és emelgette a poharát.

— Hát még ez is? — gondolta Zsolty Pali. — Hát minden férfi megbolondul, ha egy pár szép női szem rátekint? Rettenetes az, hogy meg nem oltalmaz sem ész, sem kor, sem tapasztalás.

Vagy negyedóráig maradt ott, nem tovább. De jókedvet nem vitt magával, csak még levertebben távozott.

— Hát mindenkinek eljön az órája, kinek előbb, kinek később? — gondolta magában, búsan ballagva haza felé. — És mennél később ben, annál bolondabb lesz az ember.

(Folytatása következik.)

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.
(Folytatás.)

Végre eljött a várva várt este. Elérkezett az ideje, hogy hozzá lássanak az ördőgűzéshez, s a két aggastyán, Magoma-Tuzai és Szultán-Berdi lassan fölkeltek helyükről. Gajnula-babaja és Kaszatkin sátrai közt valóságos keskeny utcza képződött, olyan sűrűn állottak mindkét oldalon a kíváncsiak; mindenki a legelső sorban szeretett volna helyet kapni, a hátrább szorultak lábujjhegyre álltak és rákönyököltek az előttük állók vállaira, ezek duzzogtak és tiltakoztak, tompa moraj zúgott végig az egész falun, a melyet még a dobok pergése és a nagy dob bömbölése sem tudott elfojtani. A varázslók odamentek a betegükhöz. Elől ment Magoma-Tuzai hosszú fehér ingben és fehér turbánnal a fején, csak fahéjszínű, napbarnított arcza és ugyanilyen színű kezei árnyékolták be kissé ezt a jellegzetes, fehér alakot. Mögötte, piros ingecskében egy körülbelül nyolcz éves fiú ment és ijedten nézett körül nagy szemeivel; mindkét kezében lopótökből készült, meggyújtott és a szivásra teljesen előkészített nargileht vitt. Kékes füst szállt föl a nargilehből, megcsiklandozta a fiúcska orrát, a ki szipákolt, prüszkölt és mindúntalan elfordította kerek arczocskáját. Utána, szintén talpig fehérben Szultán-Berdi lépdelt, lószőrből és szines gyapjúból készült bojtokkal díszített hosszú nádszállal a kezében.

Magoma-Tuzai a bevett szokás szerint mindaddig nem léphette át az idegen sátor küszöbét, a míg meg nem kérdezte, vajjon szivesen látott vendég lesz-e. Vagy két lépéssel a sátor előtt tehát megállt, és hangosan fölkiáltott:

— Felelj! Felelj!

Kaszatkin összerezzent ettől a hangtól, felült és hátával neki támaszkodott a sátor falának.

— No, mitől ijedtél meg? — csillapította őt gyöngéden Gajnula leánya, — mitől? Derék jó emberek jöttek vendégül hozzád.

— Felelj! — ismételte fölszólítását Magoma-Tuzai.

— Felelj! — kiáltotta utána Szultán-Berdi.

— Isten hozta, vendégem vagy! — felelt a leány a beteg helyett, miután látta, hogy tőle nem igen lesz lehetséges választ kapni.

Magoma-Tuzai meghajolt és belépett a sátorba, a másik varázsló követte. A kis fiú megállt a küszöbön, letette a nargileht a földre és leguggolt melléje.

Magoma-Tuzai levétette a sátor függönyeit és mindazok, a kik jelen akartak lenni a ráolvasásnál, több sorban egymás mögött leültek a sátor köré. Rendkivül eredeti képet mutatott a jellegzetes, ferdeszemű, csontos és eleven emberi ábrázatoknak ez a gyűrűje, a melyben mindenki visszafojtotta a lélekzetét, sőt még bele is sápadt a türelmetlen izgatottság hirtelen rohamába. Halálos csönd volt köröskörül, csak a nézők lélekzése és a nargileh széndarabkáinak a serczegése hallatszott. Valakin annyira erőt vett az izgatottság, hogy összeverődtek az állkapcsai és fogainak ez az egyhangú vaczogása tiszta kivehető volt a leszálló homályban. Egyszerre Alfa, ki mindeddig nyugodtan feküdt Kaszatkin lábainál, fájdalmasan elkezdett ugatni.

— Allah oltalmazzon meg bennünket! — hangzott a sűrű tömegben.

— Ez jó jel, — mondotta Magoma-Tuzai hangosan. — A kutya már érzi a gonosz lelket, mely már szepeg a mi jelenlétünktől.

— Menj ki lelkem! — súgta oda Gajnula a leányának.

Ez nem szivesen engedelmeskedett és folyton hátra pislogva Mihajlovics Péterre, kelletlenül kiment a sátorból.

— Nos hát, jó egészséget! — szólalt meg a varázsló betegéhez fordulva.

Mihajlovics Péter elmosolyodott, az aggastyán felé nyújtotta a kezét és könnyedén hozzáért hosszú, megsárgult szakállához. Azután a sátor egy sötétebb szöglete felé mutatva, igy szólt: — Hallod? Hogy vágtat...

Szultan-Beri előszedett a zsebéből egy selyemmel és aranyszállal kivarrott bőrzacskót; kivett belőle egy csipet zöldes jószágot és ráhintette a nargilehjére. A kékes füst helyett sűrű és tejfehér pára kezdett emelkedni s nagy gomolyokban fölszállott a sátor tetejéig. Ekkor átadta a nargileht a társának, a ki Kaszatkin mellett ült; ez úgy tett, mintha egyet szippantott volna belőle és tovább adta a betegnek. Kaszatkin gépiesen vette át a nargileht a varázsló kezéből, nádból való szárát oda emelte forró láztól kiszáradt és kicserepesedett ajkához és egy nagyot húzott belőle.

— No elég lesz, — mondotta Magoma-Tuzai, látva, hogy a beteg nagyon is mohón nekifeküdt a füstölgő nádszálnak. Elvette hát tőle a pipát, s a parazsát leöntötte vízzel.

— Valami opiumfélét adtak neki, — suttogta Babadzsák Trubacsenkónak.

— Csak aztán végképen el ne pusztítsák, — sohajtott föl a hadnagy.

Vadul fölhorkant a ló, s odaszökött a beteghez.

A mi tisztjeink Gajnula-babajával és az apjával Asik-Mullahval együtt a legelső sorban ültek.

Egyszerre Kaszatkin különös módon megtántorodott, először hatalmas lendülettel előredőlt, majd hátra bukott, a feje visszahanyatlott, mintha csak a nyakizmai teljesen megbénultak volna, a karjai kinyúltak és szemei becsukódtak.

Magoma-Tuzai megkapta és óvatosan hanyatt fektette őt, miközben egy kis hengeralakú párnát dugott a feje alá.

Ekkor a két varázsló fölkelt, néhányszor körüljárta a beteget és ismét megállt: az egyik a fejénél, a másik a lábánál, arczczal egymás felé fordulva. Alfát a nyakravalójánál fogva kituszkolták a sátorból, mert egész idő alatt haragosan morgott és rendkivül gyanakvó pillantásokkal nézte a varázslók hosszú ingének a szegélyét.

— Gonosz lélek, hallod-e, te hozzád beszélek, — szólalt meg Magoma-Tuzai, lehajolt, újjai hegyével megérintette a beteg homlokát s pár pillanatig mozdulatlanúl maradt.

«Te gonosz lélek! Nem mi tőlünk,
«Hanem magától Allahtól
«Származik a mi erőnk.
«Halljad hát az ő akaratát, — halljad, és
engedelmeskedjél!»

kezdte meg Magoma-Tuzai a ráolvasását.

«Halljad az ő akaratát, és engedelmeskedjél
neki,»

ismételte Szultan-Berdi. A varázslók összenéztek és hangosan, szinte ordítva ismételgették:

«Hagyd el te átkozott ezt a testet!»

Az első sorban ülő nézők közül néhányan visszatántorodtak; alkalmasint azt hitték, hogy a gonosz lélek nyomban ez után a fölkiáltás után kirepül a beteg testéből és hogy ne menjen messzire, még utóbb közülük valamelyikben húzza meg magát.

Ezután a záradék után Magoma-Tuzai fogott egy nádszálat és könnyedén megérintette vele a beteg mellét; nagy lendülettel fogta föl a nádat, mintha ütni akart volna vele, de az utolsó pillanatban, a mikor a nádszál már-már megérintette Mihajlovics Péter mellét, hirtelen visszatartotta a kezét.

Ezt azért tették, hogy ráijeszszenek a gonosz lélekre és kényszeritsék, hogy a beteg fejéből kimenjen. Ezután mind a két varázsló kilépett a sátorból és megparancsolta, hogy a nélkül, hogy az opiumtól-mámoros beteghez hozzányúlnának, szedjék szét az egész sátrat. Öt vagy hat asszony azonnal hozzálátott ehhez a munkához. Mindenek előtt ügyesen leszedték a sátor oldalfüggönyeit, összehajtották és félrerakták, azután hozzáláttak a tető eltávolításához; nem telt bele öt perez s darabról darabra szét volt szedve az egész tető, és a bordákat tartó felső karika: úgy, hogy nem maradt más hátra, mint az alsó váz eltávolitása, a mi szintén megtörténvén, Kaszatkin teljesen a szabadban feküdt egy bozontos, piros szőnyegen.

A kis és nagy dobok egész idő alatt szakadatlanúl peregtek; Magoma-Tuzai és Szultan-Berdi kissé félre állva tanakodtak, csóválták a fejüket, hadonásztak a kezeikkel, mintha azt mondották volna, hogy kissé bajosan megy a dolog.

— Nos, mi van? — kérdezte tőlük Gajnula.

— Erős, nagyon erős a gonosz lélek, s rendkivül bajos vele boldogulni, — felelt Magoma-Tuzai fölsohajtva.

— A főbaj pedig az, hogy hitetlen testben fészkelte meg magát, a hol szokatlanúl nagy az ereje, — tette hozzá Szultan-Berdi.

— Csak kövessetek el mindent, — szólt Gajnula mélyen meghajolva, — nem sajnálok tőletek semmit: válaszszátok ki a két legszebb lovat a ménesemből s ezenkivül fejenkint vagy tíz bárányt.

Igy szólván Gajnula, futó pillantást vetett a leányára, a ki szomorúan állt ott a közelben, tele mohó vágyakozással, hogy közelebb menjen ahhoz, a ki mozdulatlanul, mint a temetésre váró halott, feküdt ott egy szabad, a nézők tömegétől körülvett körben.

Gajnula emberei egész halom nádköteget hordtak össze, és hatalmas nagy tüzet raktak. A tűz piros világánál az egész kép még vadabb, még eredetibb jelleget öltött.

— Álljatok félre, álljatok félre! — hallatszottak izgatott hangok a sötétségben. Horkolás és lódobogás jelezte, hogy valahonnan lovasok közelednek; a tömeg kétfelé vált és nyergeletlen, ménesbeli lovakon két kirgiz vágtatott be a megvilágított területre, s kötélen egy harmadik, koromfekete lovat vonszolt maga után, mely felbőszülten húzta hátra lenyirt füleit és mindúntalan kirúgott. Ez a ló még teljesen vad és zabolátlan volt s tán ezúttal először érezte csiklandós nyakán a kötél érintését.

— Vigyázzatok, ne jertek közel, vigyázzatok! — kiabáltak a lovas kirgizek.

— Nos, nehéz volt megfogni? — kérdezte egyiküktől Gajnula-babaja.

— Napszállat óta vesződtünk vele; a világért nem birtuk kézre keriteni. Végre azután behajtottuk a mocsárba, ott azután nagy nehezen fölkantároztuk.

És csakugyan a ló lábai szint' a hasáig tele voltak sárral és iszappal. Sűrű pára áradt szét a testéből, nagy és vad szemei szikrákat hánytak, vérpiros orrczimpái hangosan horkoltak és szipákoltak.

— Ördöngős egy állat. Ho-ho-ho! — kiáltott rá Gajnula. — Jó lesz ez? — fordult oda a varázslókhoz.

— Egyetlen folt sincs rajta? — kérdezte Magoma-Tuzai.

— Nincs azon még csak egy fehér szál se, fekete, mint a holló.

— Nos, akkor hát vezessétek ide.

Szélesen szétvált a tömeg. Már mindenki tudta, mi van készülőben s azért már jó előre gondoskodtak a szükséges helyről.

A ménesből kifogott lónak nagyobb biztonság kedvéért még két kötelet dobtak a nyakába. A lovasok úgy helyezkedtek el, hogy a fekete ló kettőjük között épen a középre jutott és mikor arra került a sor, hogy Kaszatkin mellett

jobbról és balról elvágtassanak, a feketének föltétlenül át kellett ugrania a testen, a mit a leghatásosabb eszköznek tartottak arra, hogy a gonosz lelket végképen elriaszszák.

A lovasok elkezdtek kiabálni, ráhajoltak a lovaik nyakára, és vágtatva megindultak; néhány gyalogos ember botokkal és orditozással serkentette a csökönyös lovat, hogy arra vágtasson, a merre kell.

Vadul fölhorkant a ló, odaszökött a beteghez, szint' a földig lehajtotta a fejét, alaposan körülszaglászta a testet, hegyezte a füleit és csökönyösen megállt. A végletekig megfeszített kötelek recsegtek s a lovasok kevés híja, hogy le nem pottyantak.

— Előre! Előre! — kiáltoztak nekivadulva. — Előre! Előre! — orditott a tömeg és fütyölve, sikoltozva meghajigálta a makranczoskodó lovat göröngyökkel, sipkákkal és mindennel, a mi csak a kezük ügyébe esett.

Egyszerre a ló egészen váratlanul fölágaskodott, keresztül ugrott Kaszatkinon, a lovasok egyikét lerántotta a földre és őrült iramodással vágtatott kifelé a faluból.

— Fogjátok meg! Fogjátok meg! — kiabált Gajnula.

— Fogjátok meg! Hiszen még kétszer kell ezt ismételni! — kiabáltak a varázslók is.

A gyalogosok elibe iramodtak a vágtató lónak, megfogták a kötelet, melyet hosszan vonszolt maga után, s igy végre megállították.

Ez a vad jelenet még kétszer ismétlődött. Mind a három lóról habosan fehéren hullott a tajték.

— No most elég! — mondotta Magoma-Tuzai és hozzátette: — ha a gonosz lélek még most sem hagy békét neki, akkor már igazán nem lehet vele mit kezdeni.

Szultan-Berdi egy pohár hideg vizet és egy piros kendőt kért. Mikor mind a kettőt megkapta, a kendőt bemártotta a vízbe, kicsavarta és rátette Mihajlovics Péter homlokára.

Azután mind a két varázsló vett egy darab bárány-faggyút és beledobta az egő tűzrakás kellő közepébe. Az öregek leültek a tűz mellé és feszült figyelemmel nézték az égő faggyút: a láng alakjából és színéből akarták kitalálni, vajjon milyen sikere lesz a gyógyításuknak.

Trubacsenkó és Babadzsák odamentek szerencsétlen barátjukhoz. Dzsanim, a piros-orczájú leányzó akkor már ott ült mellette és gondja volt rá, hogy a homlokára tett kendő állandóan nedves legyen. Erre azért volt szükség, hogy a beteg mielőbb fölszabaduljon az opium kellemetlen hatása alól.

— És te még most is azt állítod, hogy meg fog gyógyulni? — mondotta Gajnula, merően a szeme közé nézve Magoma-Tuzainak.

— De csak a jövő újholdkor, előbb nem! — felelt Magoma-Tuzai.

— Bizony előbb nem! — ismételte Szultan-Berdi.

— Hát várunk addig, — nyugodott bele Gajnula.

— Ördögöt várunk! — szólt Trubacsenkó a kezével intve és teli tüdővel egy nagyot húzott a pipájából.

Éjszakára mind a két varázsló elment a faluból.

XIV.

Az eltünés.

Nagy kimerültség vett erőt Dzsanimon, a piros orczájú leányzón. Hosszú ideig ott ült az alvó Mihajlovics Péter mellett, feszülten figyelte természetellenes álmát és hallgatta, a mint lázas mámorában mindenfélét összehadart, összefüggéstelenül félrebeszélt és nem mulasztotta el mindúntalan megnedvesíteni azt a gyorsan száradó kendőt, mely a beteg arczát takarta. Végre vagy kétszer furcsan előrehajolt, majd kiegyenesedett, megint előrehajolt és megint kiegyenesedett, majd ráhajtotta a fejét Mihajlovics Péter térdére és nem egyenesedett föl többé. Elaludt, elaludt pedig olyan mélyen, a milyen mélyen csak alhatik egy egészséges, pusztai teremtés, a kit a végletekig kimerített a négynapi álmatlan virrasztás egy nyughatatlan és elméjében megháborodott beteg mellett.

S az egész falu épen olyan mélyen aludt, mint Dzsanin; úgy tetszett, mintha még a szellő is elszunnyadt volna a nádasban, mozdulatlanul, titokzatosan, nesztelenül szenderegtek a nádas sűrű berkei.

— Elment! — kiáltott föl a leány még egyszer.

Alfa ott hevert a gazdája lábainál. A hűséges kutya fölemelte a fejét, talpra ugrott és ránézett Kaszatkinra. Ez megmozdult, mélyen fölsóhajtott és felült. Fölébredt, elkezdett tapogatózni maga körül, miközben megérintette Dzsanim fejét, sőt a mint fölkelt, még a vállaira is rátámaszkodott; a leány azonban nem hallott semmit és nem érzett semmit. Elgyengült lábain hirtelen megtántorodott a vadász s csaknem megint visszahanyatlott a szőnyegre, azután megindult a sötétben, egyenesen, nem válogatva az utat, nem nézve se jobbra, se balra, mintha csak valami természetfölötti erő hajtotta volna... Egy lépést sem tágitva nyomon követte őt Alfa, a kinek fehér alakja még hosszú ideig föl-fölcsillant a homályban, mig csak mind a ketten el nem tüntek a sűrű nádban. Ezalatt Dzsanim mélységesen aludt, keresztül fogta karjaival az összegyürt szőnyeget, mintha csak álmában szenvedélyesen szorongatott volna valakit s nem hallotta, nem érezte, hogy mi történik körülötte.

A hajnal, mint valami világos szalag, ketté választotta a sötét szemhatárt; s ez a szalag mind szélesebb és szélesebb lett. A köd leszállott s elkezdtek zizegni és susogni az ébredő nádasok. A lovak nyeritettek; valahol a sátrak mögött elorditotta magát egy öszvér; itt-ott a nádkupaczok mögül előbukkant egy-egy teve bozontos feje, megmozdultak az alvó pásztorok is, nagyokat nyújtózva és ásitozva, melegen bélelt, teveszőrköntöseik alatt.

Dzsanin talpra ugrott, elsikoltotta magát és nem hitt a szemeinek. Lehajolt a szőnyegre és megtapogatta az újjaival. Senki! Itt az a piros kendő, ki se száradt még, egészen nedves, amott meg a beteg sipkája hever. Valami sáros láb tiport keresztül rajta, a láb nyoma tisztán kivehető, a mint összegyürte a sipka ellenzőjét és

Natasa idegesen rácsapott a lovára és előrevágtatott.

laposra nyomta a karimáját; ugyanezek a nyomok keresztül vezetnek a kialudt tűz hamuján, azután megszünnek azon a kemény, kitaposott helyen, a hol eddig a sátor állott, majd újra előbukkannak a homokon s elvezetnek a nádig, mindenütt hűségesen kisérve a kutya csillagalakú, apró lábnyomától.

— Elment! — sikoltozott végig az egész falun a piros orczájú leányzó. — Apám! Gajnula! Elment!

Be sem várta a választ. Mint a vadászkutya, egészen a földre hajolva s szinte minden egyes nyomot a kezeivel megtapogatva, a nyomokat követve neki indult a nádnak.

— Hová mégy Dzsanim? — szólt rá s meg akarta állitani egy asszony, a ki valamelyik szomszéd sátorból lépett ki.

Dzsanim azonban rá sem hederitett.

— Elment! — kiáltott föl a leány még egyszer a falu felé fordulva, már csaknem a nád szélén. — Apám, hallod-e hát, elment! Siessetek, hogy megkeressétek!

— Mi az idekünn? — szólt Trubacsenkó és kilépett a sátorból.

— Ki ment el, ki? — kérdezte Babadzsák s a sátor függönyén át kidugta a fejét.

— Hajh, Karim, — szólt nyugodtan Gajnula egyik emberéhez, — menj és szedj össze vagy öt, hat embert, hadd kutassák át a nádast, nehogy csakugyan valami rosz helyre tévedjen! A gonosz lélek erős és nem igen vezet jóra.

— Régen elment? — kérdezte odalépve hozzá Trubacsenkó.

— Én bizony nem tudom. Mindenek előtt a fokoknál keressék, ott balra, a sóstavak közelében. Az a legveszedelmesebb hely.

— Elmegyek én is. Babadzsák, kelj föl, gyerünk el Kaszatkint keresni. Lázas állapotában fölkerekedett és elment valahová.

— Ha hamarosan ráakadtok, hozzátok vissza a leányomat, — mondotta Gajnula. — Itt lesz valahol a közelben. Hova is ment volna messzire, hiszen azt tartom, alig áll a lábán.

— Jó kis varázslók, az már igaz! — szólt egy vénasszony a kezeivel hadonászva. — Nem birták kihajtani belőle a gonosz lelket, de megijesztették, megijesztették, most azután elvitte magával az oroszt; alkalmasint attól tartott, hogy megint ráijesztenek.

— Úgy is lesz! — sietett jóváhagyni valaki a körülállók közül.

— Héjh, héjh! — hallatszott a nádas felől.

— Héjh, héjh! — ismételte a viszhang.

Csaknem az egész falu elment a szökevényt keresni.

Magasra fölkapaszkodott már a nap, sőt már a delelőn is túljárt, mikor lassan kezdtek szállingózni vissza a kiküldöttek. Nem találtak semmit. Kaszatkin és a kutyája úgy eltüntek, mintha csak a föld nyelte volna el őket.

Visszahozták Dzsanimot is, kimerülve, összevissza karmolva, piros ingének a rongyaiban, a melyet szinte darabokra szagatott a sürű és szúrós cserjés. Ordítva ment végig az egész falun s az izgatottságtól sírva és jajveszékelve mesélte mindenkinek, hogy a saját szemeivel látta, a mint két zsombék között az egyik fok szélén zöldes láng csapott föl, ott pusztult el az orosz vadász fehér kutyájával együtt. Voltak, a kik elhitték, de voltak, a kik nem igen akartak hitelt adni a szavainak. Trubacsenkó félrehivta czimboráját és igy szólt hozzá:

— No, pajtás, készüljünk és menjünk vissza Csinazba. Nekünk itt már semmi dolgunk sincs többé. Mindenről jelentést kell, hogy tegyünk a parancsnoknak, mert különben bennünket vonnak felelősségre.

— Gyerünk, — egyezett bele Babadzsák.

Mind a ketten elkezdték összeszedni a holmijukat.

XV.

Nikolajevics Szergej új lakásán.

Pompás nyári este volt. Elült a por s kellemes hűvösség áradt szét a tiszta és átlátszó levegőben. A karcsú nyárfák és hamvaszöld cserjék közt kigyózó úton, libasorban két lovas poroszkált egymás után. Ezen a helyen az út annyira szük volt, hogy a két ló nem fért el egymás mellett.

— Lám, a te lovad fél ettől a fatörzstől, — fordult oda Nikolajevics Szergej bájos utitársnőjéhez.

— Eh, badarság! Kell, hogy menjen. Nos hát, «Galamb», előre.

Natasa erélyesen csettintett a nyelvével és megérintette a lovát a vesszejével.

— Nos hát, utánam!

Nikolajevics Szergej megsarkantyúzta a lovát, előre ugratott s egyszeriben kijutott a keskeny utról: a Galamb sem csökönyösködött tovább, hanem követte az előtte ügető lovat.

Egymás mellé kerültek.

— Nagyon is elmaradtunk! — jegyezte meg Natasa. — A tarantászok már annyira előttünk vannak, hogy nem is hallani a kerekek zörgését.

— Hát csak hadd siessenek! Az utat meg mi is jól ösmerjük. Talán csak nem félsz, mikor velem vagy?

— Nem, nem félek, — sóhajtott föl Natasa és odahajolt gavallérjához.

Ez könnyedén átkarolta a derekát és gyöngéden megcsókolta azt a ruganyos és fiatal vállat, mely a csóktól félénken összerezzent.

— Pszt! Ugy tetszik, ott hátul jön valaki!

— Dehogy, amott zörög valami ni... hallod? — Rovics megfogta a leány kezét és a szivéhez szorította.

— Drágám te!

Natasa megint odahajolt hozzá. A nyereg megmozdult és elkezdett csúszni. Nikolajevics Szergej megkapta a leányt és leugrott a lováról.

— No most megint meg kell állnunk! Majd én átnyergelem a Galambot, — mondotta Rovics s lovának a kantárját a kezére csavarva, lesegitette Natasát a nyeregből.

— Milyen erős vagy!

— Édes angyalom te!

Nikolajevics Szergej pár pillanatig a kezében tartotta Natasát, a ki úgy tett, mintha ellenkezett volna és mindent elkövetett, hogy lelépjen a földre. A kis kék czipő leesett a leány lábáról és mint csillogó, fényes pont rajzolódott le a harmattól nedves út sötét hátterén.

Egy egész napos kirándulásról tértek volt vissza, melyet Csinaz környékén tettek. A többiek már mind előrementek kocsijaikkal, Nikolajevics Szergej és Natasa pedig teljesen véletlenül (nekik legalább úgy tetszett) hátra maradtak és most sem igen siettek, hogy a kocsikat utolérjék.

Enyelegtek, vagy tizszer összecsókolóztak, meghúzták a női nyereg hevederét, majd megint lóra ültek és rövid vágtában mentek előre.

— Mi van veled Natasa, egyszerre úgy elkomolyodtál és elsápadtál? — kérdezte a leánytól Nikolajevics Szergej, mikor kijutottak a kertek közül, és szemeik előtt kitárultak a végtelen nádasok a nagy középázsiai folyó ezüstösen kigyózó szalagja.

Natasa nem felelt, hanem lesütött szemekkel bámulta a lova nyakán föl-fölcsillanó ősz szőrszálakat.

— Natasa! — szólt Rovics gyöngéden, és megint át akarta ölelni karcsú derekát. A leány összerezzent és még jobban elsápadt.

— Drágám te, hát mi bajod?

— Hagyjon el, hagyjon el! Nem tudom ezt nézni.

Natasa idegesen rácsapott a lovára és előre vágtatott. Rovics utána. Sebesen iramodtak tova az imbolygó nádas sűrű falai közt. A lovak által fölkavart por fölszállt és mozdulatlanul állt ott a nyugodt levegőben; előttük is porfelhő emelkedett, a melyből időnkint fejek, ostorok bukkantak elő és föl-fölcsillantak a kocsikban ülők fehér sipkái.

A két lovas csakhamar utólérte a társaságot. Rovics nem értette Natasa viselkedését és boszúsan harapdálta az ajkát. Natasa szemmel láthatólag megnyugodott és arczára lassankint visszatért az előbbi pirosság.

— No már igazán nyugtalankodni kezdtünk, — szólalt meg szeretetreméltóan a parancsnok, mikor Natasa a kocsikat utólérve megállitotta a lovát.

— Ugyan már miért nyugtalankodtunk volna! Hisz a ló úgy ösmeri az utat, — mondotta Fedorovics Márton mosolyogva és megveregette a Galamb nyakát. — Ni ni, hogy tajtékzik a zsivány! Jól elfáradhatott!

(Folytatása következik.)

Ismét szép vagyok miután három héten át az Ön Alaiska-crémjét és -puderjét használtam. F... Róza.

Ugyanigy fog szólni bármely hölgy, a kinek arczbőre fogyatkozást mutat, vagy a ki csak konzerválni óhajtja arczbőrét és ép ezért nem volna szabad, hogy az Alaiska-crém és -puder egyetlen pipereasztalról hiányozzék.

Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-crémje** az arczbőrnek rövid használat után csillogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és kellemet kölcsönöz, szerencsés összetétele folytán az arczbőr minden fogyatékosságát megszünteti, u. m.: persenéseket, szeplőt, böralkat, napfoltot stb., fehérré, finommá és lágygyá teszi a legrútabb kezeket és hasonló szerek közül a következő főtulajdonságok által válik ki: Alaiska-créme nem zsirosit, nem tartalmaz fémalkatrészeket, orvosilag véleményezett, ajánlva és teljesen ártalmatlan. Elismerőlevelek minden körökből betekinthetők. Egy tégely ára K 3. Próbatégely K 1.20.

A kosmetikum par excellence.

Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-pudere** kiválóan kiegészíti az Alaiska-crém fényes hatását, egyedül alkalmazva az arczcsont bájos testszint ágy, üde és friss rózsás tónust kölcsönöz, ugyszintén elragadtató kiváló illata, nemkülönben kitünő fedőképessége és tartóssága által és mivel sem borganyt, sem bismutot nem tartalmaz, absolut ártalmatlansággal magában foglalja mindama tulajdonságokat, melyek azt egy nélkülözhetetlen, a mindennapi használatra rendelt piperecikké teszik, mint számtalan elismerővel a legjobb körökből bizonyit. Egy szelence puder ára fehér, rózsaszinü vagy sárga K 3. —

Szétküldője **Lindner Róbert**, gyógyszerész, Wien, XIII/9. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utcza 12. 9883

i tüntetve Párisban, Londonban, Amsterdamban, Bécsben aranyérmekkel és rendjelekkel.

Rozsnyai Mátyás chininczukorkája iztelen chininből.

Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, a kik keserü chinint bevenni nem képesek.

Láz ellen! Nem keserü

Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fiumei vándorgyülésén 40 arany pályadijjal jutalmazva.

Törvényesen védve. Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapiron Rozsnyai Mátyás névaláirása olvasható. Utánzatoktól óvakodjunk.

Főraktár: Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, valamint minden gyógyszertárban. 9626

Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában, Arad, Szabadság-tér.

Kétségtelen, hogy a 9863

No. 4711.

Eau de Cologne

az előkelő világ kedvence illatszere. Folyton növekvő kelendősége bizonyitja ezen megszázolhatatlan tényt. Elérhetetlen aromája és kiválóan üditő hatása folytán ma nélkülözhetetlenné lett a müvelt emberiség minden körében. — Egyedüli gyártója:

Mülhens Nándor, Köln a/R., Glockenstrasse 4711.

Az osztrák császár ő felsége és az orosz czár ő felsége udv. szállitója.

CALDERONI és TÁRSA

Budapest, IV., Kishid-utcza 8.

Fényképészeti készülékek és felszerelések mükedvelők számára.

KODAK

eredeti gyári áron.

Ujszerkezetü stereoskop - készülékek.

«Stereospido.»

Nagy képes árjegyzék. — **Látszer-raktár: IV., Váczi-utcza 1. szám.**

A Franklin-Társulat kiadásában megjelent:

ÉSZ ÉS SZÍV.

ÉRTEKEZÉSEK A LÉLEKTAN, NEVELÉSTAN ÉS ÉLETBÖLCSELET KÖRÉBŐL.

Irta SZITNYAI ELEK.

Ára füzve 5 kor.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium által középiskolai tanári könyvtáraknak 1147/903. számu rendelettel ajánlott munka.

A hivatalos biráló többek között igy nyilatkozik:

«... nagyra becsülöm, mint kiváló tudományos müvet, kiváló psichologiai és pedagogiai ezikkei miatt, a melyekből az idősebb tanférfiak is, de különösen a fiatal tanárok és tanárjelöltek, igen sok helyes megfigyelést, jó módszert tanulhatnak meg, hogy tárgyuk felől gondolkozzanak, gondolkozva tanitsanak s tanitásuk, vezetésük alkalmával kritikát gyakoroljanak legelőször saját magukon; hogy igyekezzenek kiismerni tanitványaik lelkét, lelki dispositiót s ne itélkezzenek «hebehurgyán» a lelki dispositiók megfigyelése nélkül.»

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Garó Lajos rajza.

(Folytatás.)

XIX.

Gyönyörű májusi reggel volt, tiszta, verőfényes. Semmi köd, por nem látszott a levegőben, semmi abból a nehézkes párázatból, mely reggelenként a nagy várost betakarja.

Hajnal előtt egy kis eső esett és most minden fölfrissült, mintha az egész természetet megfürdették volna ebben a kis tavaszi esőben.

Álmatlanul töltött éj után nagyon korán fölkelt Szűcs Gábor. Czudar éjszakája volt; nem bírta behúnyni a szemét. Hiába boszankodott e miatt s hiába biztatta magát, hogy okos ember létére ne hagyja magát igy fölizgatni.

Olyan gondolatok tódúltak agyára, melyektől nem tudott megszabadulni. A Magda kisértő alakja jelent meg képzeletében, sápadtan, fenyegetőn, mintha megszólalna:

— Hát nem volt elég, hogy szerencsétlenné tettél engem, szerencsétlenné akarod tenni a testvéremet is?

Aztán a feleségét látta, talpig gyászban:

— Hová tetted a fiamat? Megölted a fiamat!

Eh, hát megöli. Mindenkit megöl, a ki útjába áll.

Hát vádolják, hát átkozzák; mit bánja ő. Mindegyik maga kereste magának a halálát.

Ebben a bősz, gyilkos hangulatban töltötte az éjt. Őrült, hogy végre megvirradt.

Egy kis alvás jó lett volna, megedzette volna idegeit; de mit csináljon, ha nem tud elaludni?

Felöltözött s kinyitotta az ablakot. Az Erzsébet-tér, a hova ablaka nyilt, egész tavaszi pompájában ragyogott. A fák levelei fényes zöldek voltak az eső után.

Üde levegő szállt be az ablakon s virágok illata. Érezte az orgonavirág erős illatát s régen elmult idők jutottak eszébe. A nyárádi pap kis kertje, a szép leány, a kivel ott csókolóztak. Valami ellágyulás vett rajta erőt.

Ime hová jutott. Elhagyta azt a leányt, hogy gátúl ne szolgáljon nagyravágyó pályáján és most talán egész pályáját koczkára veti ezért a másikért.

Ebből a párbajból nagy botrány lehet és ha szerencsétlenül végződik... Nem, nem szabad úgy végződnie. A nappali világosság meghozta a józanabb gondolkozást is. Leczkét ad annak a fiúnak, de vigyázni fog, hogy nagyobb veszedelem ne történjék.

Megbélyegzi, elcsúfítja az orrát vagy levágja a fülét, hogy megalázza az előtt a leány előtt. Többet nem akar.

Sőt azt sem bánná, ha ez a párbaj valamikép elmaradhatna. Ha az ember miniszternek készül, nem válik javára, hogy holmi gyerekekkel viaskodik.

Ez a válási história is kellemetlen. Az emberek pletykázni fognak. S a feleségét is sajnálja Szűcs Gábor. Első föllobbanásában nem törődött vele, de most már úgy érzi, mintha sajnálná. És mintha hiányzanék neki, mióta elment.

Persze a megszokás. Tíz évig együtt éltek. És hű, gondos, jó asszony volt. Hát az igaz. Szűcs Gábor nem tagadja el. Ez alatt a tíz év alatt mindig gyöngéd, türelmes és alázatos feleség volt, a ki leste férjének még a gondolatát is, hogy teljesíthesse. Nem, Szűcs Gábor nem mondhat rá semmi roszat.

De mire valók most ezek a haszontalan gondolatok? Micsoda oktalan gyöngeség ez? Igazán kinevetni való. Szinte szégyeli magát, hogy ilyenek jutnak most eszébe. Talán bizony még búcsúzó levelet is fog irni? Valami gyöngéd, érzelmes búcsúzó levelet, a hogy párbaj előtt szokták.

Eh, kimegy egy kissé a szabad levegőre, hadd szálljon ki fejéből ez a sok ostobaság. Még két egész órája van, abból legalább egyet elsétál. Öröm az embernek ilyen üde reggeli levegőben járkálni.

A járás megedzi. Érzi, hogy válik a friss levegőn erősebbé. Már nincs semmi gyöngeség, sem a fejében, sem a karjában.

Leült és jól megreggelizett a kioszkban. Úgy látszott, ő volt a legelső vendég ma. Egy álmos pinczér lassan, kedvetlenül mászott elő, hogy megkérdezze: mit tetszik parancsolni?

A hogy ott reggelizett, verebek nagy csoportja szállt le a terrászra. Várták, hogy valami morzsát kapnak.

Szűcs Gábor széttört néhány darab süteményt s oda szórta nekik:

— Nesztek, lakjatok jól. Ki tudja, holnap ki etet benneteket?

Egy pillanatig megborzongott. Eszébe jutott, hogy holnap ilyenkor már ő nagyon csöndes ember lehet, a ki kiteritve fekszik a ravatalon és nem látja többé soha ezt a ragyogó szép tavaszi világot.

— Ostobaság, — nevetett gúnyosan.

Fizetett, fölkelt és hazament. Mindjárt jönnek érte a segédei.

Mikor haza ért, már ott találta a lakásán Zsolty Palit.

— Derék, hogy eljöttél, — mondta neki s melegebben szorította meg a kezét, mint idáig egész életében.

Aztán eljöttek a segédek, magukkal hozták az orvost, megittak egy pár pohárka cognacot, szivarra gyujtottak, tréfálóztak s végre valamennyien elmentek együtt a vivó terembe, a hol a párbaj végbe fog menni.

Két bérkocsi állt ott a ház előtt; abból megtudták, hogy a másik fél már megérkezett.

Zsolty Pali lent maradt az utczán; addig ott fog sétálni, míg fent elvégzik a dolgukat.

Egy órával később sápadt arczczal nyitott be a Hungáriában a testvéréhez:

— Nelli, ne ijedj meg, rosz ujságot hozok.

A szegény asszony rémülten sikoltott föl:

— Gábor meghalt?

— Ej dehogy. Már miért halt volna meg? Az ember nem hal meg olyan könnyen.

Zsolty Pali igyekezett hangjának megnyugtató színt adni, de nem igen sikerült neki. Meglátszott rajta, hogy ő maga is meg van riadva. Hangja remegett, szeme tétován kerülte testvére tekintetét.

— No hát megmondom neked, Nelli, hogy mi történt. Ne légy úgy elrémülve. Párbaj. Annyi az egész.

— Meg van sebesülve?

— Meg. De hiszen tudod, hogy valakinek meg kell sebesülni.

— Menjünk, menjünk, — lihegett a szegény asszony.

Még a kalapját sem tette föl, úgy rohant ki, Zsolty Pali alig bírta utólérni.

— Kocsit, kocsit, hamar!

— Itt van a kocsim, ülj be, — szólt az öccse.

Útközben próbálta előkészíteni a szerencsétlenségre:

— A seb nem veszélyes. Szó sincs róla, hogy az élete veszedelemben forogna. Csak egy kis vágás, nem mély. Csupán az a baj, hogy olyan komplikációval van egybekötve... hogy is mondjam neked?... olyan komplikáczió...

A szegény asszony nem értette. A komplikáczió az olyan fogalom volt, a miről nem tudta, hogy mit jelentsen. Az azonban, hogy a seb nem veszélyes, lecsillapította némileg nagy rémületét. Kérdezte, hogy kivel vívott a férje.

— Nem tudom, — hazudott jóindulatuan Zsolty Pali. — Én is csak most értesültem és mindjárt hozzád jöttem.

— Ápolni fogom, kötelességem addig, míg a felesége vagyok, — mondta az asszony.

— Igen, igen, persze, — hagyta rá Zsolty Pali, mialatt azon töprengett, hogy is mondja hát meg az igazat kiméletesen.

Elkezdte újra:

— Veszély ugyan nincs, de attól félünk, hogy mégis valami nagy baj... baj érte...

Aközben megérkeztek. Szűcs Gáborné lélekszakadva futott föl a lépcsőn, be a lakásba, keresztül a szobákon s meglátta az urát az ágyban fekve, bekötött fejjel.

A fehér kötelék, melyen átszivárgott egy kis vér, betakarta mind a két szemét.

— Gábor! — szólt az asszony reszketve.

— Te vagy? — felelt rá tompa kétségbeességgel Szűcs Gábor. — Vak lettem, Nelli. Világtalan nyomorék lettem. Mind a két szememet átvágta az első összecsapásnál. Mind a két szememet.

— Szent isten! — sikoltott az asszony s oda roskadt férje ágyához.

— Már megtörtént, Nelli. Ügyetlen voltam. Bele szaladtam a kardjába. Isten büntetése rajtam.

— Gábor, Gábor, — zokogott szivszaggatón az asszony.

— Hagyd abba, — szólt tompán a szerencsétlen ember; — a szemem világát azzal vissza nem adhatod. Őrülj inkább, hogy a fiad ép bőrrel menekült.

A szegény asszony kínos vonaglással kulcsolta össze két kezét:

— Istenem, istenem! Hát a fiam volt?

A sebesült komor némaságba süllyedt. Csak egy darab idő múlva szólalt meg:

— Add ide a kezedet, Nelli. Te jó asszony voltál és én hitvány voltam. De most már ki van egyenlítve minden. Isten áldjon meg.

— Nem búcsúzni jöttem, Gábor, — szólt az asszony zokogva. — Én soha, soha el nem hagylak. (Vége következik).

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

— Én azt hiszem, hogy ilyen reményteljes gavallér társaságában, minden aggodalom fölösleges, — szólalt meg az érdemdús őrnagy, a ki az egyik tarantász bakján ült, és a «reményteljes» szót különösen hangsulyozta.

— Martinovna Natália! — sikoltott föl az adószedő felesége a másik tarantászból.

— Nikolajevics Szergej! — kiáltotta el magát a papné ugyanabból a kocsiból.

— Egy kis kellemetlenségünk volt útközben, meglazult a heveder, úgy, hogy át kellett nyergelnünk, a mi nem csekély időt vett igénybe, — szólt Rovics szinte mentegetőzve, s mikor észrevette, hogy Natasa az egyik oldalon odalovagolt ahhoz a kocsihoz, a melyben az adószedő felesége ült, maga is sietett a másik oldalon odaférközni, a hol a pirosarczú és köpczös papné terpeszkedett egész virágoskerttel diszitett kalapban és napernyővel a kezében, mely mindannak ellenére ki volt nyitva, hogy a nap már lenyugodott, s izzó vashoz hasonló korongjának épen csak a széle kandikált ki a ködös szemhatár fölött.

— Akar egy baraczkot? — folytatta a papné, valami nedves és annyira leves jószágot nyújtva felé, a mely csak úgy csepegett, a mint a kosárból kivette.

— Nem, köszönöm nem kérek. Mért néz engem olyan merően?

— Épenséggel nem magát nézem, hanem a lovát, — felelt mosolyogva a termetes asszonyság.

— Ugyan mi furcsát talál rajta? mert igazán, tetőtől talpig olyan nagy figyelemmel vizsgálgatja, hogy...

— Kissé meglep engem ez a változás. Azelőtt Mihajlovics Péter szokott volt rajta lovagolni.

Nikolajevics Szergej beleharapott az ajkába és kissé összehúzta a szemöldökét. Natasa meg elsápadt és elfordult.

— Nos és?

— Azelőtt, Kaszatkin alatt, ez a ló mindig olyan csunyán, olyan kelletlenül ment. Akár csak egy szamár! Lelógatta a füleit és mindúntalan megbotlott, most meg, valósággal alig ösmerek rá. Örömmel nézni, hogy milyen pompás lovacska lett belőle! A nyaka olyan, mint a gyűrű, s nem is megy, hanem valósággal táncol. Egyszerűen csoda!

— Ez roppant egyszerű, — szólt közbe az adószedő felesége. — Mostani lovasa sokkal jobban tud vele bánni, mint az előbbi. Igazán, én is gratulálok!

Erre elkezdett vigyorogni és mindúntalan meg-megbökte a szomszédnőjét.

Nikolajevics Szergej is elmosolyodott, de meglehetős keserűen. Erősen szorongatta a lovaglóostora nyelét. Ebben a pillanatban a legnagyobb gyönyörűséggel tudott volna végigvágni azon a piros, izléstelen és vigyorgó ábrázaton, és egyúttal szétverni azt a rikító virágos kertet is, a melyben csak úgy piroslott a pipacs, büszkén meredeztek ég felé a kalászok, s vakitóan fehérlettek a mezei pipitér fehér csillagocskái.

Vacsora után Nikolajevics Szergej rágyujtott egy szivarra és kiment a pitvarba. Az érdemdús őrnagy benmaradt Fedorovics Mártonnal kártyázni. Natasa, épen csak a látszat kedveért kissé még lézengett a szobában, azután a kedvező pillanatot kilesve odaosont az ajtóhoz és kiszökött a pitvarra, a hol ott ült már Rovics, és úgy tett, mintha észre se venné, hogy a leány is ott van.

— Szerjozsa! — suttogta Natasa.

— Oh, te vagy az? Azt hittem, hogy már aludni mentél.

— A nélkül, hogy tőled elbúcsúztam volna? Hát lehetséges volna-e ez?

— Miért ne?!

Magához húzta Natasát, a ki pihegett és mindúntalan az ajtó felé sandított.

— Meglátják az ablakból, hogy mit csinálsz?! Jaj istenem!

— Nem lát meg senki, édes gyönyörűségem te! Édes angyalom te!

Megfogta a kezét és kivezette őt a pitvarból. Natasa ment, nem ellenkezett, s el sem vette a fejét Rovics válláról. Kimentek az utczára.

Köröskörül sötét és csöndes volt minden. Egész Csinaz aludt, csak Csizsikov házának az ablakaiban volt világosság s valami keskeny és sötét közben valaki buzgón és nagy türelemmel csiholta a kovát, egy kis szikrát akarván kicsalni belőle kialudt pipája számára.

— Jól érzed magadat, Natasa?

— Jól, nagyon jól, — felelt a leány szinte sohajtva s közelebb simulva a gavallérjához, de minden legcsekélyebb neszre összerezzenve.

— Mondjad csak Natasa, mi történt veled akkor azon a kiránduláson?

— Mikor?

— Hát akkor, mikor kijutottunk a kertek közül, — egyszerre egészen megváltoztál; elsápadtál, mintha nagyon megijedtél volna valamitől.

— Semmi. De minek is hozod ezt megint elő?

— De hát édes Istenem, beszélj már, beszélj!

— Ugyan hadd el már.

— Natasa!

— Hát tudod, hogy nem birom nézni; nem birom. Mindig úgy tetszik, mintha...

— Mintha... micsoda?

— Nem birom nézni azokat a nádasokat. Olyan rettenetesek! Mindig ő áll előttem. Ott bolyong vadul és tébolyodottan; olyan szemrehányólag és olyan szomorúan néz reám. Uram Istenem! De hát mit tehetek én róla? Mit vétettem én neki? Mikor nem tudlak téged nem szeretni! Tehetek-e én róla, hogy abban a pillanatban, a mint megláttalak, valami olyan csodálatos dolog történt velem! Téged kivéve, a világon mindenről megfeledkeztem. Mindenütt csak téged láttalak. Mi mindent éltem én át ettől a pillanattól fogva! Uram Istenem, én uram Istenem! Te láttad, hogy mily soká küzdöttem magammal. Nem akartam őt megcsalni. Imádkoztam Istenhez, hogy vajha te mielőbb elutaznál. A többit már magad is tudod.

— Édes kis mindenségem, te!

Rovics megállt, erősen átkarolta Natasát és megcsókolta a homlokát.

— Áldom azt a pillanatot, mely reám küldte azt a golyót; mert ennek köszönhetem, hogy te közeledtél hozzám, ennek a betegségnek köszönhetlek téged, te angyal, te!

— Édesem! Drágám!

Két kóczos kutya, rekedt ugatással rohanta meg a csókolózó szerelmeseket. Rovics elkezdett hadonászni a vesszőjével, Natasa meg felfogta a szoknyáját. Mind a ketten hátra húzódtak a főutcza felé.

— Nem ijedtél meg? — kérdezte Rovics gyöngéden, mikor a kutyák elmaradtak és utolsó vakkantásuk is elhangzott.

— Nem, egy csöppet sem.

Szótlanul mentek pár lépést.

— Mondok neked valamit. Nekem mindig úgy tetszik, hogy még él. Olyan élénken látom magam előtt az arczát, hogy szinte meg vagyok róla győződve, hogy csakugyan él.

— Badarság, hiszen jól tudod, hogy azután, miután Trubacsenkó és Babadzsák mindenről jelentést tettek, mi történt Kaszatkinnal.

Natasa ennek a névnek már puszta hallatára is megint összerezzent.

— Akkoriban egy teljes héten át keresték, a folyó mindkét partján fölkutattak mindent; ilyen kutatás mellett még tán egy gombostűt is meg lehetett volna találni.

— De hát hová tűnhetett el? Hová?

— Alkalmasint a vizbe fúlt. A föltevések közül még ez a legvalószinűbb.

— Szegény! Szegény! És mindennek én vagyok az oka.

— Natasa!

— Igen én, én vagyok az oka! Édes Istenem, mért is küldöttél reám ilyen megpróbáltatást?

Görcsösen elkezdett zokogni és szinte ráakaszkodott Nikolajevics Szergej karjára.

— De hát nyugodj már meg, gyermekem, nyugodj meg hát! Csak hiába gyötörsz engemet is, meg magadat is.

— No jó. Nem teszem, nem teszem többé.

Megint megálltak; újra megeredt egyrészről a csillapító szavak, másrészről az igéretek és fogadkozások özöne s mindkét részről elkezdődött a legszenvedélyesebb szeretkezés.

— No, de most ideje, hogy hazamenjünk! Amúgy is kikapok majd a mamától, — sóhajtott föl Natasa.

— De mikor olyan fölséges ez az éjjel! — szólott Nikolajevics Szergej.

— Itt vagyunk a te lakásodnál, — suttogta Natasa, mikor odaérkeztek egy kis házhoz, melynek négy sürűn lefüggönyözött ablaka nézett az utczára.

— Nem jönnél be hozzám? Jöjj be, nézd meg, hogy rendezkedtem el. Hisz tudod, hogy csak tegnap költöztem át ide a fogadóból. Gyerünk!

— Ugyan hova gondolsz?! A világ minden kincseért se megyek be!

— Mitől félsz? Talán nem bizol bennem? Drága angyalom, te!

— A világért se!

Megállott és mindenképpen próbálta a karját kiszabadítani az övéből.

— Meglátja valaki, ereszsz el már!

De azért mégis bement az ajtón. Nikolajevics Szergej gyujtót vett elő. A tükör előtt lévő asztalon meggyújtott két gyertya, rendkivül tiszta, izléssel és minden kényelemmel berendezett szobát világított meg.

Natasa reszketett, mintha lázban lett volna, s úgy állt ott a szoba közepén, mintha nem mert volna még csak meg se moczczanni.

— No lásd, most itt vagy nálam... meglátogattál engem, — tréfálkozott Nikolajevics Szergej.

— Te ott szoktál aludni, úgy-e? — kérdezte Natasa, maga se tudván mit beszél és fejével odamutatott a drága khivai szőnyeggel letakart ágyra.

Egyszerre mind a két gyertya kialudt s átláthatatlan sötétség borult a szobára.

XVI.

Megint a nádasban.

Az elhagyott ösvényen egy hatalmas, vén vaddisznó ballagott, szürkülő hátán fölborzolta hosszú sörtéjét, meg-megröffent és ijedten hökkent vissza. Az agyaros csavargó nagyokat szipákolt, vadul csattogtatta az állkapcsait, és addig-addig hátrált, mig végre két zsombék között keresztül törve magát, bejutott a nádasba és a hasáig bele süppedt az iszapos vizbe. Itt kissé megnyugodott és összehúzta a szemeit; lassankint fülig elmerült a nyúlós iszapba; a szúnyogok sürű felhője szinte elhomályositotta a szemeit, a szemtelen állatkák bemásztak a fülébe, az orrába, úgy, hogy kénytelen volt mind mélyebbre és mélyebbre belefúrni magát a hűvös iszapba, mig végre már csak tajtékzó orrczimpája látszott ki belőle.

Pedig épenséggel nem oda került, a hova iparkodott. A mocsaras partok sörtés lakójának egészen mások voltak a tervei. Mindenek előtt

ki akart menni a Szyr-Darja partjára, hogy jól meghemperegjen a tátonyok forró és száraz homokjában, s hogy föltúrja az iszapot, nem akad-e benne, a csillogó fehér kagylók közt egy-egy, a hullámok által kivetett halacskára, — a vaddisznók nagyon szeretnek a bőkezű folyónak ilyesféle ajándékain lakmározni. — Ezenkivül még sok egyéb terve is volt, ezek azonban mind dugába dőltek, mert váratlanul megzavarták őt. A nádszálakat félretolva, mindúntalan megbotolva s kezével a levegőben hadonászva, mintha valami nem látható akadályt akarna elhárítani, egy furcsa emberi alak bukkant föl előtte. Az inge és a nadrágja rongyokra volt szaggatva. Mindenféle sáros és véres czafatok lógtak le róla; a szemei homályosan, élettelenül és merően bámultak maguk elé. Varral és véres horzsolásokkal elboritott arczát a hűlyék visszataszító mosolya torzitotta el.

Gyönge volt, roskadozó és kiaszott, mint a csontváz s reszkető lábai mindúntalan megcsuklottak, mintha már ezt a beteg és szenvedő testet sem birták volna el.

Az ember után a kutyája ballagott, mely ép oly sovány volt, mint a gazdája, ő is lehorgasztotta a fejét és oldalvást kilógatta száraz és forró nyelvét.

A kutya csak ment, ment és gondolta magában, ugyan hova igyekszik a gazdája s vajjon mikor és hol fog megállapodni? Az ember azonban nem gondolt semmit sem, mert már képtelen volt arra, hogy gondolkozzék.

Mint a hogy az élő anya méhében hordozza halott csecsemőjét, úgy hevert az ő élő koponyájában is az agyvelő.

Az ember Kaszatkin volt, a kutya pedig a hűséges Alfa.

Egyszerre megcsuklottak a lábai, hátra hanyatlott a teste, majd megint előre bukott... a kezei meg idétlenül kalimpáltak a levegőben.

Kaszatkin lerogyott.

Hasra vágódott, a tarkójával fölfelé; csakhogy ezen a tarkón nem volt angol választék.

A kutya szomorúan, panaszosan elkezdett vonitani és odafeküdt Mihajlovics Péter lábaihoz. Egy-egy pillanatra elhallgatott, majd újra kezdte szomorú jajveszékelését, mely annyira megijesztette volt azt a vén vaddisznót, hogy parti sétáját más, alkalmasabb időre halasztotta.

A nap túljárt a délen s mind lejebb szállva, már csaknem érintette a Darja túlsó partján végig huzódó dombokat. Hüs esti szellő váltotta föl a nappali forróságot s áttetsző köd szállott föl a folyóból; vadkacsák és vadlibák zajos csapatai ereszkedtek le a kiöntésekre. Hamarosan leszállt az alkony, melyet nyomon követett a holdvilágtalan déli éjszakák sürű sötétsége.

Kaszatkin még mindig ott hevert s egyetlen izma sem mozdult meg s ruhájának egyetlen foszlányát sem libbentette meg a szellő. Mint valami idomtalan és mozdulatlan tömeg hevert ott ez a szánalmas alak, épen keresztben a vaddisznók hasított körmei által kitaposott ösvényen.

Két smaragdszinű szem csillant föl a sötétben. Zajtalanul lépkedve, hirtelen egy csikos test kúszott elő a sürűségből. Alfa elvakkantotta magát és ijedten meghúzódott a zsombékokban...

A tigris óvatosan odasompolygott a testhez, vagy tiz lépésnyire meglapult, majd kinyujtózott, egyet ugrott, aztán megrázta a fejét, elfintorította az orrát és odább állott.

Nagyon is elkényeztetett inyencz lehetett, mert nem élt holttestekkel.

XVII.

A levél.

Elmult vagy két hónap azóta, hogy Nikolajevics Szergej elutazott Szamarkandba. Elutazása előtt megigérte Natasának először azt, hogy pontosan hetenkint egyszer fog irni s leveleiben hűségesen értesiti őt mindenről, a mi csak vele történt. «De mindent, mindent megirj ám, — mondotta neki Natasa, mikor elutazásának az előestéjén ott ültek a szobájában, — minden csekélységet, mindent. Ha azt gondolod, hogy egy vagy más dolog csekélység, jusson eszedbe, hogy nekem nem az, nekem fontos minden, a mi akárcsak a legcsekélyebb vonatkozással is van reád.»

Nikolajevics Szergej pedig mosolyogva és kedvese derekát átkarolva igy felelt:

— Mindent megirok, még azt is, hogy mit eszem ebédre; megirom neked az egész heti étrendemet.

Másodszor pedig megigérte Rovics azt is, hogy a mint a dolgait elintézte, két, legfeljebb két és fél hónap múlva visszatér, hogy megesküdjék vele és elvigye őt Pétervárra.

Első igéretét elég pontosan be is tartotta: a levelei elég hosszúak, tüzesek, sőt még tán lélekkel teljesek is voltak, de kissé nagyon is tréfás, gúnyoros volt a hangjuk, igy szoktak néha a gyermekekkel beszélni, mikor nem tudnak mit felelni a kérdéseikre, vagy ki akarják valamivel tölteni az időt, hogy ne makranczoskodjanak addig, a mig be nem jön a dada.

Natasára ezek a levelek mindig igy hatottak: hirtelen, lázas örömben tört ki, valahányszor megjelent pitvaruk előtt a parancsnoki iroda napos káplárja, a ki az egész levelezést közvetitette. Fölszakitotta a pecsétet s türelmetlenségében a borítékot darabokra tépte. A levelet ruhájának a fodra alá rejtette, mert valósággal reszketett, hátha valaki el találja venni tőle ezt a drága kincset, azután elolvasta; egész lelkével olvasta: a szemei tűzben égtek és lázasan sik-

Nagyon is elkényeztetett inyencz lehetett, mert nem élt holttestekkel.

lottak tova a sürű sorokon, az ajkai mozogtak és hangosan ismételgették a levél minden mondatát. De im az élénkség kissé alább hagyott, az arcza elsápadt, a szemei el-elrévedeztek, s végére jutott a levélnek. Az eredmény aggodalmas unalom és valami ösmeretlen előli való védekezés lett; igy tartott ez megint egészen a legközelebbi levél megérkezéseig.

— Nos, mi az? — faggatta ilyenkor Ivanovna Malánya.

— Talán csak nem történt valami Szergejjel? — kérdezte tőle Fedorovics Márton gondtelt ábrázattal. Ennyi bizalmasságot már megengedett magának Rovicscsal szemben. — Mutasd azt a levelet. No mutasd hát, hadd lám, mi az, a mivel igy ki tudott hozni a sodrodból?

Ivanovna Malánya is elolvasta a leveleket. Az öregek elkezdtek találgatózni, de bizony nem igen értettek az egészből semmit. Az ő nézetük szerint ezek a levelek teljesen rendben voltak: mindig igy végződtek, «igaz és forrón szerető hived»... Vajjon mit akarhatott volna Natasa még többet!?

— Én igazán nem értem, hogy mi az, a mitől úgy elkeseredett! — jegyezte meg Ivanovna Malánya.

«És mégis, mintha csakugyan nem volna az, a minek lennie kellene!» — gondolta magában Fedorovics Márton, de csak gondolta; a világ minden kincseért sem merte volna hangosan kifejezni ilyesféle kétségeit.

Ezután a levelet gondosan összehajtották, ráirták a sorszámot és odatették a többi mellé egy tekintélyes csomagba.

Igy hát Rovics az első igéretét betartotta, úgy, hogy most már csak a másodiknak a teljesitése volt hátra. S miután ennek a határideje is rohamosan közeledett, könnyen érthető, hogy Nikolajevics Szergej eljegyzett arája, a gőzhajó állomás felől fölhangzó minden legkisebb csöngettyűszóra aggodalmasan összerezzent.

*

Épen vásár napja volt. A környékbeliek zsirt, tejfölt, vajat és mindenféle zöldséget hoztak be a csinazi vásárra. A közeli falvakból lóheretakarmányt, zabot és fát is szállitottak be. A nagy sürgés-forgástól Csinaz egészen megélénkült. Nyüzsgő élet pezsgett az egész piaczon; a szint' a Darja partjáig lenyúló hatalmas tér mindkét oldala tele volt szekerekkel, lovakkal és tevékkel; mindenfelől csak a vászonnal és gyékénynyel letakart sátrak látszottak. A helybéli vargák künn dolgoztak a szabadban és csináltak csizmát boldog-boldogtalannak, a kinek csak szüksége volt rá. Nagyokat döngtek a vándor-kovácsok pörölyei; pattogtak az ostorok és ott, a hol külön hely volt elkerítve a lóvásár számára, lovasok vágtattak ides-tova. Mészárosok és a helybeli zászlóalj katonái jártak-keltek a juhok és a tinók között, s nagy szakértelemmel tapogatták a tarkójukat meg a lapoczkájukat, tudni akarván, vajjon milyen húsban vannak. Egy indiai pénzváltó, a szent lángot ábrázoló piros jellel a homlokán, szétvetett lábakkal ült a pénzes ládáján és figyelmesen vizsgálgatott egy rongyos és mocskos bankót, melyet egy hunczfut iparos sózott a nyakába. A festett bársonyt áruló zsidók egy csomóban gunnyasztottak fölhalmozott árúik mögött. Egy alaposan berugott katona egy kinestári nadrágot és köpenyt kinált megvételre, mely már kiszolgálta a megszabott időt és igy az ő elvitázhatatlan és jogos tulajdonává lett. Szóval mindenki járt-kelt, futott, tolakodott, czivakodott, majd meg kibékült, eladott, vett, cserélt. A vásári zaj elért a tetőpontjára.

Csinaz egész lakossága az ilyen vásári napokat szokta fölhasználni arra, hogy a legközelebbi vásárig bőségesen ellássa magát mindennel, a mire csak szüksége lehet.

A tevéknél is jobban megrakott tiszti legényektől kisérve, Csinaz összes hölgyei ott ügyelegtek a sátrak és a bódék körül s szeretetreméltó mosolylyal üdvözölték egymást; az igaz, hogy egy-egy szokatlanul kövér és olcsó kacsa, vagy fáczán fölött olykor hajba is kaptak, s haragjukban elütötték egymás kezéről a jószágot, sőt olykor valóságos árveréseket is rendeztek, pusztán csak azért, hogy elkaparitsanak valamit az elől a «fukar Marcsiha,» vagy «a kiállhatatlan és megvetésre méltó Pszaiha» elől.

Ivanovna Malánya már mindent összevásárolt, a mire csak szüksége volt, hazaküldte a legényét, hogy lerakódjék, azután másodszor is megrakta és megint hazaküldte, mialatt ő maga tétlenül ügyelgett a piaczon és inkább csak puszta kivánciságból kérdezősködött a vaj és az ugorka ára iránt, s megállt beszélgetni a papnéval, a ki egy kiszolgált katonából lett halásszsal épen egy hatalmas tokra alkudott.

— Még nem volt ilyen szép vásárunk, — mondotta Ivanovna Malánya.

— De úgy ám! — hagyta jóvá a papné. — Nos hát mi lesz? — fordult oda már vagy tizedszer a halászhoz.

— A mint megmondottam, — felelt amaz nyugodtan.

— Hogyan négy és fél?

— Nem, nem négy és fél, hanem hat.

— Hát van neked istened?

— Alkalmasint van. Mert hogy élhetnék Isten nélkül.

— Jaj de nagy is a drágaság, — sóhajtott föl Ivanovna Malánya résztvevőleg.

— Nagyon el vannak kényeztetve, az az egész, — jegyezte meg a papné. — Nos, maga már minden dolgát elvégezte.

— El én. Most már csak úgy lézengek, de lehet, hogy még akad tán valami.

— Legyen szerencsém hát egy pohár kávéra.

— Tudja isten, semmi kedvem sincs ma kávézni.

— Ugyan miért?

— A lapoczkám alatt úgy szurkál valami.

— Be kell kenni vörös ecettel, aztán nem árt még egy kis sót is rakni a bal sarka alá.

— Próbáltam, már mindent megpróbáltam... Hát a batyuska mit csinál?

— Új köntöst varrat magának. A kosorúkat meg már elküldte Taskentbe megaranyoztatni. Hiszen már közeledik az ideje. Mi az, még mindig nincs semmi hir? (Vége következik).

URANOS-KÉK

9801

fehérnemü mosáshoz a legjobb kékitőszer. Törvényileg védve! Mosó-intézetekben és háztartásban a legkedveltebb kékitő. Olcsó és felülmulhatlan. 1 kis üveg **24** fillér, tiszteri mosáshoz elegendő! 1 nagy üveg **1.60** korona. ½ üveg **1** korona.

Mindenütt kapható.

Utánzatoktól óvakodjunk. Kizárólagos gyártói:

Hochsinger Testvérek vegyészeti gyára,

Budapest, VI., Rózsa-utcza 85. sz.

Nodusin Aranyér-balzsam.

Egyedül álló szer mely operatió vagy égetés nélkül **tökéletesen és biztosan gyógyitja úgy a vak, valamint a nyitott aranyeret.** Kórházilag kipróbálva. Teljesen ártalmatlan. Elismerő levelek szerint százakat és százakat teljesen kigyógyitott. Törvényesen védve. Kapható a készitőnél:

Nagy Kálmán, gyógyszertára Nyiregyházán,

továbbá **Török Józsefnél,** Budapest, Király-utcza 12 és a többi gyógyszertárakban is. Ára használati utasitással együtt 4 korona, bérmentes küldéssel postán 5 kor. az összeg előzetes beküldése, vagy utánvétel ellenében. 9885

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYÚ-KÚT

HOGY KARCSÚVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősitsük, használjuk a **Pilules Apollo**-kat, melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) *Vesiculosine*. Ezen orvositekintélyekből jóknak elismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készitmeny. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a zsiranyagcserére hatnak. — A tökéletes testesség gyógyitásán kivül a «**Pilules Apollo**»-k szabályozzák a szervi működést, fiatalitják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A «**Pilules Apollo**»-k a legkényesebb természetü minőségbeliekének használnának és pedig már hatnak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyitást könnyen be lehet tartani és végeredménye teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). Egy üvegcse ára utasitással: K. 6 ás bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Ratié,** gyógyszerész, 5, Passage *Verdeau*, *Paris*, IX.e. — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: *Budapest* **Török József,** gyógyszertára, Király-utcza, 12.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Kristály üvegkészletek és dísztárgyak

kaphatók 9811

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST,

V. ker., Fürdő-utcza és Ferencz József-tér sarkán,

(Diana fürdőház.)

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros. 9692

Cs. és kir. fensége József főherczeg udv. szállitója.

Gyár és iroda:

Budapest, VII. ker., Garay-utcza 10.

Központi viz-, lég- és gőzfütések, légszesz- és vizvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyuk, vizerőmüvi emelőgépek stb.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készittetnek.

6905

KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskaműves, az olasz király Ő Felségének udvari szállitója,

BUDAPESTEN, raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára: Rózsa-utcza 7

Dúsan ellátott raktár **legujabb szerkezetü kettős vadász-fegyverekből,** golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, **töltények** és **vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.** ***(Alapittatott 1808. évben.)***

WACHTL ÉS TÁRSA

fényképészeti czikkek raktára 9663

BUDAPEST, IV., Eskü-út 6 (Klotild főh. palota).

Telefon. — Arjegyzék ingyen és bérmentve.

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA

GÖRÖG ISTVÁN

BUDAPEST

V. ker. Kossuth Lajos utcza 15. sz.

Nagy választék mindenféle üvegekben. Asztali készletek stb.

Igen jutányos árakon.

Alapittatott 1802. Állami arany érem 1896. jury tag. Bronce érem Páris 1900.

Cs. és kir. udv. szállitók és szerb kir. udv. szállitók

Kunz József és Társa

királyi kiválts. nagykereskedők.

Vászon, asztalnemüek, kész fehérnemüek,

menyasszonyi kelengyék,

függöny, ágytakaró és szőnyegáru raktára.

Budapest, V. ker., Deák-tér 1. sz.

Motorerőre berendezett fehérnemü gyár. 9920

Árjegyzék ingyen. **KATZER** udvari szállító.

Hazánk első és legnagyobb 9922

Molykár Ellen Biztositó Megóvó Intézete

Iroda: VI., Ó-utcza 42. szám.

Raktárak: VI, Ó-utcza 42., 44. (saját ház), 45., 46, és Uj-utcza 43. **Budapest.**

Ujdonság az ipar terén!

Finom és legdivatosabb gyapjuszövetből készülnek saját műhelyemben mérték után férfi öltönyök **15 frttól 18 frtig** remek szabásban és kidolgozásban.

Azon esetben, ha vidéken bárhol legalább három öltönyre való megrendelésről biztositanak, **utazó szabászomat** a valóságos látványosságot képező mintagyüjteményemmel **saját költségemen mértékvétel czéljából oda küldöm.** A megrendelt ruhák 6—8 nap alatt készülnek és utánvét mellett szállitatnak.

Lichtmann Sándor

férfiszabó-terme. 9924

Budapest, VI., Andrássy-út 56/V.

Sphinx.

A rejtélyes thebai sphinx esetét bizonyára ismeri az olvasó s hálás elismeréssel gondol Oedipusra, a ki a halandók átkát a tengerbe ugrasztotta. Nagyobb hálaérzettel gondolhat a jelenben mindenki az ujabbkori Oedipusra a ki arra törekszik, hogy korunk szörnyét az **idegességből, gyomorbántalmakból, izgatottságból, meghülésből, stb. származott főfájást megsemmisitse.** A kinzó főfájás hány embert tett már tönkre! Ily esetben, az ugynevezett pillanatnyi elmezavarban hány meg hány ember vált meg önként életétől! Épen ezért tartsuk készletben a **dr. Brok-féle port** házunknál (11 *por* 3 korona). Ez a kitünő, csupán ártalmatlan növényi alkatrészekből előállitott gyógyszer azonnal segit bármilyen nagyfoku főfájáson. **Kapható a Diana-gyógyszertárban, Budapest, Károly-körut 5.** (Megrendelések forduló-postával eszközöltetnek.) Teljesen ártalmatlan voltánál fogva mint házi czikket vásárolja a nagy közönség a gyógyszertárakban. Az eredeti angol készitmény csak üvegekben kapható. 9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

(Vége.)

XX.

Két év múlva idegen uraság lakott a nyárádi kastélyban. Abból a háromezer holdas birtokból nem maradt meg egyéb, mint kétszázhatvan hold a nyárádi határban, az ugynevezett Tóczó tanya, meg az abád-kengyelesi kis jószág, a hol most a fiatal Abády Elek lakott a feleségével. A többit elvitte az adósság.

Az anyja sokat búsult a miatt, de Abády Elek azt mondta:

— Mindegy, legalább most már békeségben élhetünk.

Neki nem sok kell. A feleségének sem. Az olyan szegény leány, a ki munkához szokott, nem mulatsághoz meg czifrálkodáshoz.

Nem igen járogatnak szanaszét, hozzájok is kevés vendég jön; de nem nagyon bánják, jól el tudnak lenni magukban is.

A vármegyében nem szeretik Eleket. Azt tartják róla, hogy olyan sunyi, magának való ember. Zsoltyék még most is haragszanak rá. Ő az oka, mondják, minden bajnak; most másképen lehetnének. Azóta már Zsolty Pali volna a főispán; most meg már a képviselőségről is le akar mondani, ha letelik az ideje, mert őt is szorongatja az adósság.

— Bezzeg ha még ott volna Szűcs Gábor annál a nagy banknál vagy ha miniszter volna, lenne akkor olcsó törlesztéses kölcsön a sógorának is.

De az a szegény vak ember most már jó magával is tehetetlen. Csak üldögél naphosszat a tóczói tanya folyosóján, a hová kitéteti a székét. Vagy vezetgeti a felesége.

Vendég oda sem jár. Mert nem mulatság látni olyan vak koldust s hallani a fanyar beszédét vagy az istenkáromlását. Néha azonban vannak csöndes napjai, mikor nem zúgolódik s csaknem bárányszelidséggel hagyja magát vezettetni.

— A hogy neked tetszik, Nelli... A hogy akarod, Nelli.

Jóformán egyetlen rendes látogatójuk a pap, a ki gyakran kijár a faluból hozzájok s a ki egy év óta senki más, mint nagytiszteletü Kis Ferencz úr.

Soha sem hitte volna a jó ember, hogy Pancsováról még visszakerül. Nem is volt könnyü dolog megválasztatni. Eleinte okoskodtak a hívek, hogy no még ilyen papjok sose volt, mindig olyan mutatós, derék papjaik voltak, nem ilyen iczipiczi emberke, a ki alig nagyobb mint egy cserebogár. Káplánnak jó lehet vagy tanitónak; de papnak hogy hoznák már ide?

Végtére azonban, mikor nagyon a lelkökre beszéltek az asszonyok, a Szűcs nagyságos asszony, meg különösen a fiatal Abádyné, hát azt mondták; no, nem bánják, a nagysága kedvéért meg a régi kedves papjok leányának a kedvéért megteszik. Az új uraságnak meg nem tennék, de nekik megteszik.

Most már az egész község, azok is, a kik akarták, meg a kik nem akarták, mind azt mondja: jól tették. Kár lett volna ide nem hozni ezt az áldott jólelkü embert.

Azóta, hogy nyárádi pap lett, sürün ellátogat az ő régi barátjához, Szűcs Gáborhoz, sőt egy idő óta minden istenadta nap délután kimegy a tóczói tanyára, ha csak temetés nincs vagy kocsi nem jött érte Abád-Kengyelesről, a hová szintén gyakran kell mennie. Mert egy kedves, jókedvű kis menyecske azzal fenyegeti, hogy ha nem jön gyakrabban, hát kitéteti a nyárádi eklézsiából s oda hozatja Abád-Kengyelesre papnak.

De még más panasza is van a kis menyecskének. Micsoda pap az ilyen, a ki még idáig sem tudta kibékitni az ellenségeket?

— Hát keresztények vagyunk vagy pogányok? Hát az evangéliumból nem tud rá olvasni a nagytiszteletü úr a nyakasokra?

Ő már a maga urát megpuhitotta volna. Csak amott is puhulnának egy kicsit. De nem semmiképen.

— Mi asszonyfélék mégis jobbak vagyunk.

Az anyósa már itt is volt náluk Kengyelesen. Persze hogy csak titkon. Megnézte a kis babát, a ki már negyedfél hónapos.

Meg is kellett volna már keresztelni szegénykét régen, mert vétek, hogy ilyen sokáig így hagyják. De az asszonyka azt óhajtaná, hogy Gábor névre kereszteljék s a keresztapja az a haragos ember legyen, a ki hirtelen kialudt fényes pályája után most világtalan örök sötétségben tengeti napjait a tóczói kis tanyán.

De ki meri azt neki megmondani? A felesége soha. Az úgy őrzi mindentől, a mi fölizgathatná. Kis Ferencz néha példálózott kereszténységeretről, az ellenünk vétkezők bűneinek bocsánatáról, a mennyei irgalmasságról, melyre mindnyájunknak szüksége van; de egyenesen nem mert előállni azzal:

— Hallod, béküljki a mostoha fiaddal. Az is szánja, bánja már a cselekedetét.

Ki mert volna így beszélni Szűcs Gáborral? A vak ember még most is hatalmaskodott környezetén. Ha egy haragos mennydörgő szó kiszaladt a száján, Kis Ferencz mindjárt alázatosan elhallgatott. Az asszony meg csak sóhajtozott s várt valamit az időtől meg a jó Istentől.

Ha Kis Ferencz kijött a tanyára, rendesen a régi időkről beszélgettek Szűcs Gáborral, a diák életről a kollegiumban, a legációkról, a hajdani iskolatársakról. Szűcs Gábor nem szerette, ha későbbi életére fordult a beszéd. A kollegiummal bezáródott a visszaemlékezések sora, mintha mindaz, a mi később történt, nem is léteznék. Az el volt temetve mind a lelkében s ott forrongott belül.

— Tudod még, milyen könnyen megforgattam a tűzoltó nagy botot? — dicsekedett vele.

Azt hiszi, hogy még most is meg bírná forgatni.

— Tapogasd meg csak a karomat. Látod? Az ember nem tud elfonnyadni ebben a nyomorult tunya életben sem.

Szép tavaszi nap volt s kint ültek a folyosón. Akkor hozták meg a faluból a postáról az ujságot is és fölváltva fenszóval elolvasták Szűcs Gábornak a felesége meg Kis Ferencz.

Nevezetes hirek voltak benne. Miniszterválság. Az egész kormány lemondott. A lap megemlitette, hogy kiknek a neve forog szájon, kik lesznek valószinüleg az uj miniszterek.

Megvető mosolyra húzódott szét a Szűcs Gábor széles arcza. Ah hát ez is? Meg az is? Haragos, sötét pirosság ömlött át arczán. Ah, ha ő most ott volna! Ha nem volna ilyen világtalan koldús!

Az asszony aggódva nézett férje arczára. A pap félbehagyta az olvasást. A vulkán kitörését várták.

Akkor kocsi robogott be a tanya udvarára s egy mosolygó szép fiatal asszony szállt le belőle.

Szűcs Gáborné elsápadt s oda sietett, hogy föltartóztassa az érkezettet.

— Miért jöttél most?—szólt hozzá suttogva.— Épen most.

De már akkor megszólalt a vak ember:

— Ki az?

Valami ruhasubogást hallott.

— Juliska! — kiáltott s lázas remegéssel fölemelkedett a székről.

— Én vagyok. — szólt a fiatal asszony. —

Goró Lajos rajza.

— Gábor! — szólt az asszony reszketve...

Azt mondták, hogy nekünk soha sem szabad ide jönnünk, de én mégis eljöttem. Úgy-e, nem fog elűzni?

Szűcs Gábor nem szólt, csak tapogatózva kinyújtotta kezét. A fiatal asszony megfogta azt a kezet és ajkát rá nyomta.

— Nem úgy, — szólt a vak ember, visszahúzva kezét; — nekem kellene a te lábadat csókolni. De most már menj, gyermekem. Köszönöm, hogy eljöttél; de menj. Nem akarom, hogy így lássa tovább. Nincs szükségem senki szánakozására. Ám ha mégis akarsz valami jót tenni velem, hát imádkozzál, hogy az Isten vessen már véget nyomorult életemnek.

Hangja fokról-fokról indulatosabb lett:

— Menj, menj.

Csak mikor a kocsi zörgéséből megtudta, hogy már elment, akkor lett nyugodtabb.

— Jőjj közelebb, Nelli, — mondta a feleségének, — és add ide te a kezedet.

A NÁDASBAN.

Regény.

Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj.

Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Vége.)

— Most harmadnapja kaptunk levelet, azt irta, hogy két hét mulva okvetetlenül itt lesz.

— No lám, hála istennek! Igy aztán jól el lesz látva a leánya; ott Péterváron legalább kissé emberek közé is kerül.

— Pedig higyje el, nagyon sajnálom ám a leányomat. És még hozzá olyan messzire lesz tőlem...

— Lehet tán, hogy Fedorovics Márton is ki tud majd eszközölni magának ott Péterváron valamiféle állást. Akkor aztán maguk is átköltöznek oda. Hejh, Ivanovna Malánya, akkor aztán búcsút vesz tőlünk, s ránk se hederít többé, szegény vidékiekre.

— Ugyan már matyuska, hiszen nincsen én bennem még csak egy mákszemnyi gög sem. Itt van mindjárt az adószedő felesége; hát mondja meg igaz lelkére, hozzám méltó asszony az? és lássa, mégis mindig szivesen látom a házamban és úgy bánok vele, akárcsak a parancsnok feleségével.

— Az már igaz. De beszéljünk halkabban, mert épen ott jön ni és erre tart.

— No nézze meg már, sokat mondok, ha három rubel árát vásárolt és ugy lépked, mintha az egész piaczot összevásárolta volna.

— Pedig ugyancsak könnyen jut ám pénzhez... Ah galambom, Lyvovna Marina, hogy szolgál az egészsége?

— Tyűh! Egészen oda vagyok! Karp, eredj haza és mond meg az úrnak, hogy a zöldséget tegye a jégre, a kosárhoz meg addig hozzá ne nyúljon ám, míg én haza nem jövök... Adjon Isten kedveseim!

— No lelkem, hát elvégezett mindent? — szólt Ivanovna Malánya összecsókolózva vele.

— Hajaj, el én.

— Legyen szerencsém egy pohár kávéra, — szólt oda ennek is a papné.

— Eh, már torkig vagyok a kávéval!

— Miért?

— Egy idő óta erős nyomást érzek a fejemben; néha meg, mint a fúró, úgy beleszúr valami a szivembe.

— Be kell kenni ecz... — szólt a papné, de miután eszébe jutott, hogy ezt Csizsikovának már valami más nyavalya ellen ajánlotta, elhallgatott, de kevés vártatva igy folytatta: — az én batyuskámnak van egy reczeptje, be van irva a jegyzőkönyvébe; otthon majd megmutatom.

— Hát a doktorné. Hallották? — szólalt meg ismét Lyvovna Marina.

— Nos, mi van vele?

— Mindenét, a mije csak van, elárverezteti; a kedvesével szakit s túlad mindenen, nehogy bármi is — úgymond, — emlékeztesse erre a gyalázatos gazemberre, erre a hitvány hitszegőre. Holnap lesz a napja, hogy dobra ütik a holmiját.

— No ez igazán botrány! Gyalázat!

— Nincs abban az asszonyban lelkiösmeret, ennyi se ni!

Az adószedő felesége az újján mutatta meg, hogy mennyi lelkiösmeret sincs abban az asszonyban.

Mind a három csinazi asszonyság kivált a tömegből és mindenféle közökön át iparkodott kijutni a főutczára, hogy onnan elmenjen a papné kertjébe.

— No de hát lelkem Ivanovna Malánya, a mi kis madárkáink úgy-e most már kéz a kézben ülnek? — kérdezte ravaszúl az adószedő felesége.

— Miféle madárkáink? — szólt Ivanovna Malánya csodálkozva.

— Mifélék? Hát a vőlegény meg a menyasszony. Mintha bizony nem tudná?

— Ugyan már hol ülnének?

— Hol? hát ott, a hol a legalkalmasabb nekik. De igazán, most már csakugyan nem tudom. Én Nikolajevics Szergejről és Martinovna Natáliáról beszélek.

— Szergej még Szamarkandban van. Még mindig nem jött meg onnan.

— Ugyan már no, talán bizony meg akar lepni vele bennünket. Mintha bizony nem tudnám.

— De igazán mondom, hogy még nem jött meg; nem is jön meg két hétnél előbb. Most harmadnapja irt.

— Különös.

— Mi van ebben különös?

— Hiszen én magam láttam. Talán tévedtem volna?

— Ugyan már hol látta volna? — kérdezte a pap felesége, — mondja meg, lelkem, mert akkor azonnal tudtul kell hogy adjam a batyuskának. A koszorúkat már elküldötte aranyozni, hogy aztán semmi késedelem se legyen.

— Most három napja épen, mikor úgy tizenegy óra tájban a fürdőből jöttem visszafelé, akkor láttam. Alig volt annyi időm, hogy félremenjek az útból, még a batyum is majd kiesett a kezemből. Nézem... hát egy tarantász... Jobban odanézek: hát Nikolajevics Szergej ül benne és szivarozik. No ez derék. Futok azonnal haza s elküldöm Paskát Wulfsohnhoz, hogy tudja meg biztosan; vissza is jött Paska hamarosan és azt mondta, hogy épen az imént jött meg s épen most teázik. Ő maga is látta az ablakon keresztül.

— Nem tudom, — mondotta Ivanovna Malánya akadozva s kerek, húsos arczáról egyszeriben eltünt a pirosság. — Most harmadnapja, azt mondja?

— Most harmadnapja este; úgy tizenegy óra tájban lehetett, vagy tán még valamivel később. Épen a fürdőből jöttem s a kezemben volt a fürdőruhám.

— De hiszen ő maga irta, hogy két hét múlva jön meg. Még meg is van az a levél.

— Meglehet, hogy az én Paskám tán tévedett, hiszen megesik az néha. De hát mért van úgy fölindulva. Lehet, mondom, hogy Paska tévedett; tán másvalaki volt, ő meg azt hitte, hogy Nikolajevics Szergej.

Mind a három megálltak a kert keskeny kapuja előtt.

— Parancsoljanak kérem, jőjjenek be no, — hivogatta őket a papné.

— No hát egy pohárkára, nem bánom, — szólt az adószedő felesége.

— Várakozzanak egy kissé matyuska, tüstént visszajövök, — mondotta Ivanovna Malánya. — Csak ide megyek nem messzire, egy pillanat alatt itt leszek... Ide egész közel ni...

Ezzel Ivanovna Malánya szaporán elindult Wulfsohn fogadója felé, a hol egész napon és fél éjszakán át egy pillanatra sem némult el a billiárd-golyók csattogása.

Ivanovna Malánya nem is ment, hanem a szó szoros értelmében szinte repült végig az uteczán. Sőt kész lett volna tán a szoknyáját fölkapva akár futásnak is eredni, a mitől csak a maga méltóságának a tudata tartotta vissza, no meg attól való félelme, hogy mezitelen lábikrákkal mutassa be magát a csinaziaknak, miután a nagy forróságra való tekintetből, harisnya nélkül, egyenesen meztelen lábaira húzta föl a papucsait.

— Elment tudakozódni! — szólt utána mosolyogva az adószedő felesége.

— De hát hogy is áll ez a dolog? Hogyan?

— Hát úgy, hogy a vőlegény egyszerűen odább állott!

— Lehetetlen! Hiszen... csak nemrégen irt nekik...

— De hiszen én magam láttam. Azt csak úgy mondtam, hogy Paskát küldtem el megtudakolni. Magam mentem el a fogadóba. Nézem... egy tarantász áll az udvaron és benne Rovicsevszkij, hiszen csak ösmerem. Ép akkor dugdosták a kocsi födele alá, nehogy meglássa valaki. Odamegyek a zsidóhoz. Ugyan kérem, ki az, a ki most érkezett? «Egy Maklakov nevű hivatalnok, a ki tüstént tovább utazik.» Bementem az előszobába, onnan az ajtóhoz lopóztam, de az a hunczfut Wulfsohn odaállt elém és azt mondta: «Épen most vesz tiszta fehérneműt, meztelenül áll ott a szobában s így nem lehet senkit bebocsátani hozzá.» Erre persze kimentem és úgy tettem, mintha hazafelé indulnék, de odalopóztam az ablakhoz, óvatosan bepillantottam és láttam, a mint Nikolajevics Szergej ott ül egy karos-székben és kotorász az irásai közt; és teljesen felöltözve ült ám, még a táskáját se vette le a nyakáról. Elrohanok az uramhoz és elmondom neki, hogy így és így áll a dolog. Ő megnézi a postaállomáson az útlevelét és csakugyan ez áll benne: «Maklakov államhivatalnok, hivatalos ügyekben Taskentbe utazik s így haladéktalanul három lovat és egy kocsit kell a rendelkezésére bocsátani.» Visszajön az uram az állomásról és azt mondja: «Te bolond!» Én meg vissza: «Magad vagy az, ha nem éred föl ésszel, hogy idegen útlevéllel is utazhatnak emberek, különösen ha fontos okaik vannak rá.»

— Jaj! Jaj! Jaj!

— Egészen világos, hogy elillant. Máskülönben ugyan miért rejtőzködött volna annyira?

— Jaj! Jaj! Jaj! Az én batyuskám meg már a koszorúkat is elküldte aranyozni és egészen új köntöst csináltatott magának.

— No hiszen jó lesz az majd más alkalomra.

— Jaj! Jaj! Jaj! — folytatta a papné az óbégatást. — No, de tessék beljebb kerülni.

Végre valahára azután beléptek a kertajtón.

*

Wulfsohn levetette volt a kabátját és egy ingben kezdte kicsomagolni azokat a boros ládákat, melyeket Filatov küldött neki Taskentből. A felesége is segített neki, két jókora kamasz meg hordta le a palaczkokat a pinczébe.

— Megint egy törött! — kiáltott föl a felesége.

— Ez rettentően kellemetlen! Annyi a törés, hogy megint egy-egy garassal föl kell emelni az árát, a mi persze az uraknak nem igen fog tetszeni.

— Talán bizony még azzal is törődjünk?

— Héjh te! — ezeket a hosszúnyaku palaczkokat iderakd az előszobába az állványra.

— A sonkákat már régen föl kellett volna akasztani, — figyelmeztette őt a felesége.

— Hát a kaviárral mi van?... Jaj bocsásson meg asszonyom... Rachil, add ide a kabátomat!

Wulfsohn megpillantotta Ivanovna Malányát, a ki eszeveszetten rontott be a fogadóba.

— Hallod-e! Beszélj azonnal! De a tiszta igazságot mond ám! Úgy beszélj, mintha az Isten előtt beszélnél... Ki érkezett ide, most harmadnapja este?

Csizsikova egészen magánkivül volt és görcsösen belekapaszkodott a fogadós mellényének a szélébe; mintha csak attól tartott volna, hogy megszökik tőle és válasz nélkül hagyja őt.

— Parancsoljon, kérem asszonyom, helyet foglalni.

— Ki volt az, a ki most harmadnapja, úgy éjféltájban ideérkezett? Hallottad? Most beszélj ám tüstént, mert megfojtalak...

— Ugyan már mirevaló volna az embert fojtogatni? — kérdezte mosolyogva az ex-kürtös. — Elmondom én így is, elmondok én mindent. Hiszen nekem semmi közöm az egész dologhoz.

— Mi ösmerjük a magunk dolgát, de a máséba nem avatkozunk bele, — jelentette ki Rachil egészen a maga jószántából.

— Ki érkezett meg hát?

— De kérem, foglaljon helyet... Nos hát, Karmancsikov hadnagy érkezett meg.

— Hazudsz, nem ezt kérdezem én. Hát még kijött?

— Még... ugyan ki is érkezett meg még?... Rachil, ki is jött még?

— Igazán már nem emlékszem. Egy öregasszony is jött egy tüzértiszttel, a ki Dzsjuzakban van állomáson.

— Hazudsz, ez sem az... Hát még ki?...

— Hjah igaz, Maklakov hivatalnok jött még, aztán Dujgorev kereskedő és Napravonalevszkij ezredes...

— Rovics is megérkezett, Nikolajevics Szergej?...

Ivanovna Malánya majd fölfalta a szemeivel Wulfsohnt.

— Rovics? Nem. Rovics nem érkezett meg.

— Hazudsz!

— A hogy parancsolja, nekem tökéletesen mindegy.

— Esküdj meg, hogy nem jött!

— Ugyan már minek esküdöznem! Esküdni nagy bűn, esküdni nem volna szabad soha.

— Gazemberek vagytok ti valamennyien!... kiáltott föl Ivanovna Malánya, fölugrott a székéről és rohant egyenesen haza.

*

Ugyanaznap este a vén tüzér házában a következő jelenet játszódott le.

A tea-asztalnál ott ült Fedorovics Márton és lapozgatott a kalendáriumában. Natasa töltögette a teát, Ivanovna Malánya pedig meghúzódott egy szögletben és gyanakvó pillantásokkal nézte a leányát.

— Natasa, kissé sápadt vagy; mintha valami bajod volna? Jobb lenne ám, ha őszintén megmondanád, hogy elküldhetnék az orvosért.

— Mi az! — szólalt meg Csizsikov, abbanhagyva az olvasást és merően a leányára bámult.

— Semmi bajom sincsen apuskám, kissé szomorú vagyok, annyi az egész...

— No majd kapsz nemsokára megint levelet, attól majd fölvidulsz; hiszen két hét úgy elmúlik, hogy észre sem veszed.

Natasa elpirult, Ivanovna Malánya elkezdett fészkelődni a székén.

— Roszul vagy? — kérdezte Ivanovna Malánya.

— Nem, — felelt Natasa és még jobban elpirult.

— Ugyan már no, nincsen okosabb dolgod? — szólt rá Fedorovics Márton a feleségére.

— Én csak azért kérdem, nehogy aztán nagyobb baj legyen belőle.

— Ugyan már mi lehetne belőle mamácska, — fordult oda Natasa hidegen az anyjához.

— Hogy mi? Úgyan ne tettesd magadat az anyád előtt, mintha bizony nem tudnám?

— Hát mit tud?...

— Azt, hogy miért feslett ki a ruhád! Úgy látszik, hogy szűk lett, vagy mi.

— Mamácska!... Mamácska!... legyen már egy kis kimélettel irántam!

Natasa elkezdett zokogni és kiment a szobából.

— Eh, igazán botot érdemelnél! — szólt Fedorovics Márton a székéről fölkelve. — Úgy ám, jól el kellene verni téged, de alaposan.

A csibukja szárával megfenyegette az élete párját, de meggondolta a dolgot, letette a pipát a szegletbe és elkezdett föl és alá járni a szobában.

— Ugyan hát, miért teszel neki szemrehányásokat? Miért? Nincs neked Istened, nincs egy garas ára lelkiösmereted, nincs egy hajszálnyi anyai érzésed?

— Hiszen egész Csinaz tudja már, minden sarkon erről beszélnek már! — mondotta Ivanovna Malánya és sirva fakadt.

— No hiszen de nagy is az a te egész Csinazod! Aztán meg ha történt is valami, más nem lehet, mint Nikolajevics Szergej, ő pedig becsületes ember. Nyiltan megkérte a leányt, nemsokára el is veszi s jó vége lesz mindennek, a mi örömünkre és az ő boldogságukra. Te meg itt szemrehányásokkal kinozod. Eredj te bolond, te eszelős.

— Hiszen még szerencse lesz ha elveszi, de...

— Hát ez meg már mi!?

— Semmi... De olyan kétségeim vannak, hogy még bottal se vered ki őket belőlem.

— Inkább hazudj, de Natasát ne izgasd... hiszen amúgy is olyan szomorú...

— A sorsát úgy sem kerülheti el...

— De hiszen két hét mulva itt lesz.

— Ugyan ki?

— Ki? Hát Nikolajevics Szergej.

— És ugyan most hol van?

— Szamarkandban, hiszen magad is tudod... De hát mi lelt tulajdonképen? Úgy látszik, hogy valami nyomja a lelkedet, de hát mi az?

— Oh istenem! Jó volna, ha Szamarkandban volna. Oh beh jó volna.

— Hát akkor hol van? Hol van? Ti asszonyok örökké hazudtok. Az egyik kieszeli, a másik fölkapja, a harmadik szélnek ereszti... De én jártam a postán, a gőzhajónál és mindenfelé, tudakozódtam s igy tudom, hogy mit beszélek.

— Oh, jó volna! Oh, jó volna!

— Ugyan hadd el már azt az óbégatást!

— Pszt!

— No mi az?

— Valaki jár a pitvarban. Héjh, ki az?

Ivanovna Malánya kinézett az ajtón.

— Itt van egy levél, — szólalt meg egy kamasz, a ki Wulfsohnnál szolgált s egy gondosan lepecsételt és apró irással megezimzett borítékot nyújtott felé.

— Micsoda levél?

— Nem tudom én! Meg van ott irva rajta minden. Egy utas adta át, azt mondotta, hogy Szamarkandból való.

— Valami levél van itt, — szólt Ivanovna Malánya, mikor a szobába lépett.

— Mutasd... No lám, ez az... Nikolajevics Szergej irja Natasának. Alkalmasint lekésett a postáról s azért küldte kézben. Ugyan mi jót ir?... Olyanok vagytok igazán mint a varjak, minden ok nélkül károgtok...

— Natasa! Natasa! Gyere már, leveled van, — kiáltott ki Ivanovna Malánya.

Gyorsan bejött Natasa, szinte kitépte az apja kezéből a levelet, fölszakitotta és elkezdte olvasni:

«Martinovna Natália!»

«Csak azért irok, mert nincsen elég erőm és lelki szilárdságom, hogy személyesen beszéljek önnel.

A körülményeim úgy alakultak, hogy le kell mondanom arról a boldogságról, mely reám várt.

Én nem lehetek az ön férje soha.

Ne átkozzon engem és legyen irgalommal az iránt, a ki önt szerette, szereti és mindenkor fogja is szeretni... A sors hatalma legyőzhetetlen... Minden ellene van a mi házasságunknak s bármennyire fájdalmas is ez reám nézve, kénytelen voltam megadni magamat. Tanácsolom, egész lelkemből tanácsolom, hogy ön is ezt cselekedje.

Mikor ön ezeket a sorokat olvassa, én már messze útban leszek Pétervár felé, a honnan többé sohasem fogok visszatérni Ázsiába.

Adja át üdvözletemet a hozzátartozóinak... Isten vele!... *Rovics Szergej*

P. S. Ha megengedi, hogy mint barátja egy jó tanáccsal szolgáljak, ime: ne utasitsa vissza az őrnagy közeledését; ő szereti önt, és *mindent elnéz.*»

Ezek a szavak: «mindent elnéz», alá voltak húzva.

Natasa nyugodtan végig olvasta a levelet s odanyújtotta az apjának. Aztán levett a nyakáról egy kis medaillont, ledobta a kőpadlóra és a sarkaival darabokra tiporta.

— Natasa! Natasa! Mit csinálsz! — szólt odarohanva hozzá Ivanovna Malánya.

— Gazember! Gazember! — suttogta a vén tüzér.

A leány hidegen körülnézett, elmosolyodott és nyugodtan igy szólt:

— Töltsek még teát apuskám?

Az öreg összerezzent ettől a nagyon is közönséges kérdéstől. Ivanovna Malánya elkezdett keresztet hányni magára.

— Natasa, drága mindenem te, — szólt a vén tüzér és görcsösen átölelte a leányát, — ne ess kétségbe! Ne veszitsd el magadat...

Nem birta befejezni a mit mondani akart, mert sirva fakadt és szenvedélyesen magához szoritotta Natasa fejét.

— Eh papa, nem ösmersz te engem! Ha én elpusztitottam Petyát és ezt áteltem, akkor ezen a veszteségen igazán még csak sirni se fogok.

S nyugodtan töltögette tovább a teát.

Epilog.

Dél elmult. A nap türhetetlenül éget. Körös-körül sehol egy bokor, sehol egy fa, sehol semmi, a hova el lehetne bújni a kegyetlen nap szinte függőleges és perzselő sugarai elől.

Hullámos vonalban húzódik végig a szomorú és egyhangú szemhatár; csak kelet felől emelkednek a messze távolban a hegygerincz sötétkékes tömegei.

Ott alant egy szakadék látszik, a melyből tompa dörgés moraja hallatszik.

Nagy gomolyokban füst, por és kékes köd árad ki ebből a szakadékból, mely lassan-lassan leszáll és beleolvad a szürkés, az izzó homályba.

Vagy kétszer fölvillant valami. Piros pontocskák tüntek föl a sziklák között... Megbillent egy dombon valami fehér jel, de csakhamar eltünt az is... Elnémult, elcsöndesedett minden... Majd újra fölhangzott az a titokzatos, az a fenyegető dörgés.

Ott ebben a szakadékban javában folyt a harcz.

A hegylakók kitartóan védik imitt-amott már füstölgő fészküket. Régtől fogva megtelepedtek ott őseik s az utódok most sehogyan sem akarják azt a földet átengedni a gyülölt fehéringeseknek.

Itt pedig a szabad térségen sorjában állnak a szekerek, hevernek és szundikálnak a tevék, tánczolnak és nyeritenek a lovak, hegyezett fülekkel figyelnek a nem is olyan távoli ütközet hangjaira. Mint világoszöld kúpok csillognak a sátrak tetői. Mindenfelé a gyalogos katonák fehér ingei s a tevehajcsárok és szekeresek tarka és csikos köntösei látszanak. Szörnyetegekhez hasonló bográcsok alatt nagy tüzek égnek, égett faggyúszag terjeng mindenfelé, részeg fölkiáltások sértik a fület s zörögnek az edények a markotányosok sátrai alatt... Szivet hasogató sóhajtozás és nyöszörgés hallatszik onnan, a honnan a tábori kocsik oldaláról piros mezőben a fehér kereszt látszik.

Itt helyezkedett el a támadó csapat tartaléka és szekértábora.

A szakadék felől egy hosszú menet közeledett a szekértábor felé. A hordágyak voltak, a melyeken a halottakat és sebesülteket hozták. A menetet vagy húsz rongyos és kimerült katona kisérte, a kik könnyedén a vállukra vetették fegyvereiket és élénken beszélgettek valamiről. Minduntalan hátra fordultak s boszús pillantásokat vetettek hol a füstölgő falura, hol megcsonkitott társaikra.

Nagyon bántotta őket, hogy a rohamban nem vehettek részt.

— Gyerünk czimborák gyorsabban! — szólalt meg az egyik.

Elkezdtek szinte futni.

— Lassabban lelkem, lassabban!... Jaj!... Jaj!... Tüstént meghalok! — sóhajtott föl az egyik sebesült.

— Légy erős, Malaskin, mindjárt ott leszünk az orvosnál.

— Engem ugyan már akár itt is hagyhatnátok... rajtam ugyan már nem segit senki... Csak szenvedek hiába!... sóhajtott föl a sebesült kozák, a kinek összezúzott lába véresen csüngött le a hordágyról a földre. Véres nyomot hagyott maga után ez a láb s minden lépésnél megzördültek a csontok benne.

— Csak türj kozák, még hetman lesz belőled! — szellemeskedett egy vörös altiszt.

A szekértábor főbejárójánál már nagy tömeg várta a sebesülteket.

— No most bizony elvertek bennünket, de el ám! — kiáltott az érkezők felé a pirosarczú és köpczös doktor, a kinek szokatlanul vidám és elégedett volt az ábrázata. Nem volt rajta kabát s az ingújjai könyökön felül föl voltak gyűrve.

A felcser segédje egy pléh-sajtárt tartott előtte, a melyben a jókedvű doktor immár talán századszor, megmosta véres kezeit.

— Bizony elég nagy a veszteségünk, — jegyezte meg Pugoviczin kapitány, a ki a tartalék csapat és a szekértábor parancsnoka volt.

— Amott tán egy tisztet hoznak?
— Hol? Hol?
— Ott az első hordágyon... kilátszik a sarkantyús csizmája.
— Vajjon ki lehet az?... *Héjh, mondjátok* meg Mandelberg felcsernek, hogy hozzon ide friss kötésnek valót meg tépést...
— Ugyan hol fogjuk őt most megtalálni?
— Nézzétek meg a markotányosnál, szentül ott van...

Az orvos futva ment a szomorú menet elé, Pugoviczin kapitány kissé lassabban követte.

*

A legnagyobbik sátor alól, a melyben a betegek feküdtek, egészen fehérbe öltözve egy nő lépett ki és a nap sugarai ellen a szeméhez emelve sovány kezét, nézte, hogy miféle szenvedőket hoznak még abból az átkozott ütközetből, a melynek különféle hangjait egész idő alatt aggódó lélekkel s a szivében égető fájdalommal leste. Egész mostanáig fáradhatatlan buzgalommal ápolta azokat, a kik szomorú sorokban feküdtek ott a nagy sátor alatt.

Milyen szeretettel, dehogy, milyen imádattal kisérték ezek a szerencsétlenek ennek a nőnek minden mozdulatát!

Elhozták az új sebesülteket és lefektették őket. A sátor alatt már nem volt elég a hely, összetoltak hát néhány szekeret s ponyvát és szőnyegeket terítettek rájuk. Csináltak egy hosszú sátrat, a melyen még járni is lehetett, a nélkül, hogy valami nagyon meg kellett volna hajtani a fejet.

— Matyuska, Martinovna Natália, gyönyörűséges szép királynőm! — mondotta mosolyogva a köpczös doktor. — Majd azután megcsókolom a kezecskéjét, de most igazán nem érek rá...

— Nem ér rá; sok a dolga, — szólt Martinovna Natália halkan. — Tudja-e doktor, hogy én már kissé kezdek hozzászokni a dologhoz.

Most már megállom sirás nélkül. Kezdek már elfásulni...

— Hozzá fog szokni teljesen! — bólintott jóváhagyólag az orvos.

— Nemsokára, ép úgy mint ön, táu még mosolyogni is fogok.

— Azaz hogy, akár hiszi, akár nem, ha ön nem volna itt, én se birnám ám így, igazán mondom, hogy nem.

Martinovna Natália nem felelt semmit, mert most már csakugyan nem volt rá idő. Odaült egy hordágyra, a melyen lázas végvonaglásában feküdt egy fiatal katona, megmosta az arczát meg a fejét és fölkutatta az aludt vér sűrű rétege alatt a kardvágások okozta sebhelyeket. A kezei tele voltak, a kötés végét forró ajkaival tartotta és szemei a legnagyobb részvéttel néztek a boldogtalanra.

Nehéz, szinte ólomból való pillái még egyszer kinyiltak, a sebesült fölpillantott, fölemelte a kezét, mintha keresztet akart volna vetni magára; egy pillanat... és ez a kéz erőtlenül hanyatlott le és kihült... Kinyújtózott és meghalt...

Nyugodt mosolylyal az ajkán halt meg. A halál pillanatában nem a részeges felcser vörös és szemölcsös ábrázatát látta maga előtt. Nem, egy bájos angyal tiszta arcza hajolt föléje és megédesítette a haldokló utolsó pillanatát.

— Martinovna Natália!.., Nagyságos asszonyom!...

Kibukkant a sátor alól Dementij szürke és sörtés pofaszakállal övezett feje.

Martinovna Natália elgondolkozott a halott fölött és nem hallotta, hogy hívják.

— Matyuska!... Nagyság...
— Hm? Mi kell Dementij? Talán Petya?
— Nyöszörög kissé, különben nagyon jól aludt. Legyen szives csak bejönni.

Natasa gyorsan fölkelt és kibújt a sebesültek sátora alól. Az anyai érzés felülkerekedett benne az irgalmasság szent érzésén.

A tábor egyik szögletében csikos szőnyeggel letakart szekér állott, melynek ponyvája alatt, a magasra emelt rúd tövében bölcső ringott; s valami panaszosan nyöszörgő apróság vergődött benne.

— Jövök már kis madárkám; jövök édes gyönyörűségem, jövök!...

Ezzel Natasa lehajolt ahhoz a kis élőlényhez, a ki segitséget és ótalmat várt tőle. Előbb azonban magára kapott valami kendőt, mert hát annak, a mi most következett, némileg titokban kellett megtörténni.

— He-he-he! Megérezte a kicsike, hogy odaszólitották az embereket a leveses katlanokhoz. Igy hát ő is enni akar! — mormogta az öreg Dementij mosolyogva és leült.

A harcz zaja elnémult. A leégett fellegvár ormán két vagy három orosz lobogócskát imbolygatott a szél... A piacz felől kiáltások, bezúzott ajtók recsegése, káromlások, sőt olykorolykor még elkésett lövések is hallatszottak...

Minden képzelhető holmival megrakott szamarak, lovak és tevék közeledtek a faluból a szekértábor felé.

A dobok meg gyülekezést peregtek.

FÉLIX gyógy-fürdő.

Nagyvárad közvetlen közelében, vasuti állomás.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsin ¾4 órai távolságban. Május—aug. hónapokban naponta 10, vasárnap- és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváradtal. **Az uj vasuti állomás** közvetlenül a fürdőtelep mellett van.

Az európai hírü 40° C meleg **természetes hévviz** javalva van: **az ízületek és izmok csuszos bántalmainál, idült s különösen savas izületi loboknál, csontrörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál; köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumaticus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, vegyre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek esetében.** Állandó fürdőorvos: **dr. Matolay Károly.**

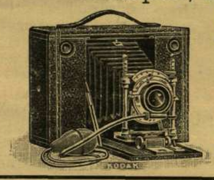
A különböző igények szerint berendezett nagy számu szobák napi ára 80 krtól 3 frt között váltakozik. **Gyógyterem** (Kursalon) hirlapokkal és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, setahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő öserdőben. Az erdőben jó tekepálya. Hat tükörfürdő, család- és kádfürdőkön kivül **mórfürdők** is vannak rendszeresitve. **Állandó kittinő zenekar.** Telefon összeköttetés Nagyváradtal.

Az elegánsul berendezett lakásokból, bád- es tükör fürdők torabbá a Félix-fürdő rámert jó konyhája es pincseje késsen várja a legkülönbözőbb igenyü vendegeket.

Gyors és pontos kizolgálás és mérsékelt ár által igyekezni fogok t. vendégemet teljesen kielégiteni. 9552 Kiváló tisztelettel **KERNATS JÁNOS.** bérlő.

CALDERONI és TÁRSA

Budapest, IV., Kishid-utcza 8.

Fényképészeti készülékek és felszerelések műkedvelők számára.

KODAK

eredeti gyári áron.

Ujszerkezetü stereoskop - készülékek.

«Stereospido.»

Nagy képes árjegyzék. — **Látszer-raktár: IV., Váczi-utcza 1. szám.**

Rozsnyai Mátyás chininczukorkája ízletlen chininből.

Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, a kik keserü chinint bevenni nem képesek.

Láz ellen! Nem keserü

Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fiumei vándorgyülésén 40 arany pályadijjal jutalmazva.

Törvényesen védve.

Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapiron ☞ Rozsnyai Mátyás névaláirása olvasható. ☜

Utánzatoktól óvakodjunk.

Főraktár: Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, valamint minden gyógyszertárban. 9626

Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában, Arad, Szabadság-tér.

Főherczegi Szt. Margitszigeti gyógyfürdő

BUDAPEST.

Nyári és téli gyógyhely.

43·2° C. kénes hévforrás, Thermal-, iszap-, villamos-fény-, mesterséges szénsavas-, forrólég-, mindennemü gyógy- s edző (Kneipp) fürdők. Svéd gyógytorna-terem. Napfürdő. 150 holdas árnyékos sétakert. Csúz, köszvény, ischias, izületi bántalmak, emésztő, szervi bajok, szivbetegség, vesebántalmak, vérszegénység, ideggyengeség ellen.

Szt. Margitszigeti üditőviz

elsőrangu szénsavval telitett ásványviz. 9515

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

AMERIKAI UTAM.

Humoreszk.

Irta Rákosi Viktor.

Életemnek egyik igen boldog napja volt, mikor a szerkesztő megkérdezte tőlem:

— Van-e kedve Amerikába menni!

— Hogyne volna.

— Akkor ön fogja lapunkat képviselni a chicagói kiállításon. Szerezzen magának utlevelet.

Ekkor jutott eszembe, hogy mit fogok csinálni a feleségemmel? Etelka nagyon ideges, sok olyan regényt olvasott, melyekben az emberek hajótörést szenvednek s az amerikai viszonyokról sincsenek tiszta fogalmai. Azt tudja, hogy Kolombus fölfedezte, de a fölfedezés után következő esztendőkből már csak néhány skalpirozásra és iszonyú szerencsétlenségekre emlékezett. Őt gondosan elő kell készitenem.

Első sorban tehát a feleségem nagybátyjához, Guszti bácsihoz mentem. Őt szemeltem ki az előkészitő szerepre. A felesége előtt nem szólhattam, mert tudtam, hogy időnek előtte kikotyogja a dolgot. Intettem tehát az öregnek s félrehittam a dolgozó-szobájába.

— Kedves bácsi, egy kényes ügyben valami szivességre kérném...

— No, mi az?

— Amerikába készülök...

Az öregnek a szájában nagyot roppant a szopóka.

— Mi a gutát?

— Igen, a kiállitásra... Tudja, az útnak megvannak a maga veszedelmei, de hát én szembe szállok... Csak a szegény feleségemet sajnálom... Ő nem is sejti...

Guszti bácsi halálsápadtan ült előttem. Odaugrottam.

— Mi baja, bácsi? Hozzak egy pohár vizet?

— Nem, ne bántsd. Mennyi időre mégy ki?

— Nem tudom. Azt hiszem, két hónap alatt megteszem az utat.

— Úgy?

— No ugy-e, bácsi, lesz szives Etelkát előkészíteni az útra... ő olyan ijedős...

— Hát őt is viszed?

— Dehogy viszem, csak azzal a gondolattal békéltesse meg, hogy én elutazom. Megteszi?

— Meg.

Megszoritottam az öreg úr kezét s elsiettem. Egyenesen föl a belügyminisztériumba, hogy kivegyem az útlevelemet.

Az útlevélosztályban igen udvarias emberek vannak s a mint megmondtam, hogy útlevél kell, egy szőke fiatalember tüstént beleütötte tollát a kalamárisba.

Név, foglalkozás, mind ment szép rendben, mikor megkérdezték, hová tetszik, örömrepesve kiáltottam:

— Amerikába.

A fiatalember úgy fölugrott, mintha megcsipték volna. Szembe állt velem és jól megnézett.

— Akkor nem lehet.

— Miért?

— Tessék illetőségi bizonyitványt és rendőri igazolványt hozni.

— De borzasztó idő, mig én azt megkápom.

— Nincs ösmeretsége itt a belügyminisztériumban? Ha van, tessék azokhoz fordulni.

Három ösmeretségem is volt: egy méltóságos, egy nagyságos és egy tisztelt úr. Az első engem tegezett, a másodikkal kölcsönösen tegeztük egymást, a harmadikat én tegeztem. Legelőször is a méltóságos urat kerestem föl.

— Szervusz! Miben lehetek szolgálatodra? Mindig szivesen.

— Egy kis protekcióért esedezném.

— Hivatal? Hm... hm...

— Óh, nem.

— Szubvencziót a lapnak? Hm...

— Legkevésbbé se. Csak erkölcsi protekció...

— Ah, nagyon jól van. És mi az?

— Igazolni kell a személyazonosságomat.

Ő méltósága arcza kiderült s tüstént fogta a kalapját.

— Gyerünk le az útlevélosztályba. Azonnal eligazitom.

Lementünk a földszintre. A folyosón már az ajtó előtt igy szól méltóságos barátom:

— Hová is akarsz tulajdonkép menni?

— Amerikába.

— Úgy? Hm...

Ezzel megállt, nyakig begombolta a kabátját, zsebre rakta a kezeit s vontatott hangon mondá:

— Nagyon messze van.

— Az igaz.

— Van rendőrségi igazolványod?

— Nincs.

— Hja, barátom, a nélkül én se tehetek semmit. Előbb szerezz egyet.

Azzal otthagyott faképnél. Bámulva néztem utána s bementem az én nagyságos barátomhoz. Igen szivesen fogadott, leültetett, szivarral kinált s végre megkérdezte, hogy mit akarok. Kirukoltam vele s ő azonnal föltette a himzett házisapkáját, hogy majd lejön velem az útlevélosztályba. Tanácsosnak veltem azonnal kirukkolni, hogy Amerikába utazom.

— Amerikába? — kérdé s az iróasztalhoz csapta a házi-sapkáját.

Egy darabig mormogott magában, aztán hangosan igy szólt:

— Magam nem igazolhatom a személyazonosságot. Keressen még valakit. (Tiz év óta *pertu*-k voltunk.)

Hamar leszaladtam a tisztelt úrhoz, a ki távoli rokonom volt. A mint a fiú meghallotta, hogy miről van szó, azonnal izgatottan közbevágott:

— Kérem, én pályám kezdetén vagyok, ne avasson bele engem ilyesmibe. Én semmit se láttam, semmit se hallottam. Menjen a rendőrségre.

Azt hittem, hogy a boldogtalan fiatalember megháborodott. Ott is hagytam rögtön ezt a furcsa miniszteriumot s mentem át egyenesen a főkapitányhoz. Ő meghallgatott, fölvette a generáliákat, behivatott egy fogalmazót, suttogott vele, miközben többször rám mutatott s végre elbocsátott.

A kapuban két czivilemberrel ütköztem össze. Hazafelé menet még kétszer találkoztam velük s többször láttam őket ablakaim alatt elsétálni. Mit akarnak ezek?

A nap hátralévő része nyugodtan telt el. Másnap reggel még édesdeden szunnyadtam, mikor betoppannak hozzánk apósom és anyósom. Öleltek, csókoltak bennünket. Anyósom sirt is egy verset. Apósom pedig, a mint felöltöztem, azonnal bevonszolt dolgozó-szobámba.

— Károly! — szólt, — mennyi összegről van szó? És lehet-e még pótolni?

— Nem értem.

— Két-háromezer forintot hoztam. Még ugyanannyit össze tudok szedni...

— De minek? Az ég szerelmére, magyarázza meg rejtélyes szavait.

Ő zsebébe nyult s a következő táviratot mutatta:

«Károly Amerikába készül. Az istenért, siessetek föl megmenteni őt. Guszti.»

Igy készitette el Guszti bácsi a — feleségemet!

Falrengető hahotára fakadtam. Apósom nyugtalanul vizsgált.

— De kérem, ugyan hogy gondolhatnak ilyet. Becsületszavamra mondom...

— «Becsületszavadra?» — kérdé apósom gúnynyal és bizonyosan idézőjelek közé rakta e szót.

— De hisz nem kezelek én pénzt, közel se jutok hozzá...

Tekintetem az utczára tévedt: ott állt, szemét ablakomra függesztve, az én tegnapi két emberem. Világos, ezek titkos rendőrök. Fele se tréfa. Apósommal először is a szerkesztőhöz siettem s tettem neki a következő nyilatkozatot:

— Uram, nem utazom. Lehetetlen. Egész életemben nem tudnám kiheverni, hogy Amerikában jártam.

Aztán elmentünk a főkapitányhoz és leráztam a két titkos rendőrt a nyakamról. Máshoz nem mentem, de mélységesen hallgattam arról, hogy volt életemnek olyan huszonnégy órája, melyben Amerikába készültem.

Valahányszor méltóságos, nagyságos és tisztelt barátaimmal találkozom, mindig meglepetve néznek rám. Hát ez még mindig Európában van?

VIZEN ÉS SZÁRAZON.

Stockton R. F. elbeszélései.

Angolból fordította Zigány Árpád.

Landover-Hall nagy lépcső-terrasza.

Pár napra megálltam a kis Landover faluban, csupán csak azért, hogy kedvemre gyönyörködhessem a vidék és a természet remek szépségeiben. Mexikóból mentem föl a kis faluba, mert az alföldön már rekkenő volt a hőség s fölötte jól esett, hogy megszakithatom érdekes, de néha fárasztó és izgalmas utazásaim sorát, mert a pihenésre igazán rászorúltam.

Korai nyár volt, mikor a faluba értem s mindjárt ebéd után sétálni indultam, hogy szétnézzek a vidéken. A falu szélén három alakot pillantottam meg egy rácsos ajtó előtt, mely az országútra nyilt. Két asszony meg egy öregebb férfi beszélgettek s úgy látszott, hogy a nők épen búcsúznak a férfitől, mert egyre törülgették a szemüket.

Lassabban mentem az úton, mert nem akartam betolakodni a búcsúzók közé, hogy ne zavarjam utolsó beszélgetésüket; igy aztán, mikorra a kapu elé értem, a két asszony már elment, de

az öreg még mindig ott állt és szomorúan nézett utánuk.

Benéztem az alacsony kerítés fölött a nagyon szép, bár kissé elhanyagolt kertbe, a hol, némi távolságra, nagy, régi házat láttam az árnyékos fák között. Az öreg kíváncsian mért végig, mint a hogy a falusiak szokták az idegeneket, én pedig, örülvén, hogy van kivel beszélgetnem, azonnal szóba álltam vele.

— Ez talán Landover egyik régi családi háza? — kérdeztem tőle.

Az öreg jó képű, derék embernek látszott; szinte fogadni lehetett volna rá, hogy vagy a kertésze, vagy a felügyelője a háznak.

— Nem *egyike*, uram, hanem az egyetlen egy az egész faluban, — felelte az öreg. — Landover-Hall a neve s a többi házak mind később épültek, mint ez.

— Kié a ház? — kérdeztem kíváncsian.

— Azt bizony nehéz lenne megmondani, — szólt a kertész, furcsán mosolyogva, — noha pár hét mulva talán meg tudnám mondani. A család, a mely benne lakott, meghalt s a ház most mindenestől dobra kerül.

Kezdett érdekelni a dolog és sok mindenfélét kérdeztem az öregtől, a ki nagyon szívesen felelgetett. Így aztán megtudtam, hogy legutóbb egy öreg házaspár lakott a házban. A férj még a múlt esztendőben meghalt, özvegyét pedig most tíz napja temették el. Az örökösök — az elhúnyt öccse és huga — Coloradóban laknak s mivel soha se látták ezt a házat és nem is igen törődnek vele, azt írták a közjegyzőnek, hogy adassa el, még pedig minél előbb s az árát küldje el nekik.

— És hát most így vagyunk, — sóhajtott az öreg. — A jövő héten megütik a dobot a házban és mindent eladnak a legtöbbet igérőnek. Először elkótyavetyélik a butorokat s minden egyebet, a mi a házban van, aztán pedig magára a házra meg a telekre kerül a sor... De attól félek, hogy nem igen akad rá vevő: erre mifelénk mindenkinek megvan a maga háza, ez pedig oly nagy kaszárnya, hogy senkinek se lesz rá kedve.

— Most, persze, senki se lakik benne? — kérdeztem.

— Senki, csak én magam, — felelte az öreg. — Az a két asszony, a ki épen most ment el, a szakácsné volt, meg leánya, a szobalány. Amott hátul, abban a kis istállóban, lakik a szerecsen kocsis, a ki a lovakat is, meg a teheneket is gondozza; de ez is elmegy, mihelyt az állatokat eladják: s azt hiszem, magam se igen soká maradhatok már itt.

— Soká szolgált ebben a házban? — kérdeztem részvéttel.

— Tiz esztendős se voltam, mikor ide kerültem.

Mindig nagyon szerettem az ódon, régi házakat s ezért megkértem az öreget, hogy mutassa meg ezt is és vezessen körül benne.

— Nem kaptam rá semmi parancsot, hogy megmutathassam, — felelte az öreg; — de mivel úgyis minden eladó, azt hiszem, hogy annál jobb, minél többen látják, hogy mi van benne. Van itt, kérem, igen sok régi butor, gyertyatartó, meg más egyéb furcsa holmi, a mit az idegenek talán szivesen megvesznek... Oh, igen: csak tessék bejönni, uram.

Meg se kisértem elmondani, mily élvezetes volt az az óra, míg végigjártam a házat és a környező kertet. A ház homloka előtt nagy, gyepes tér zöldelt; tágas lépcsőház volt mindjárt a bejárás mögött, melynek egyik felén nagy kandalló állt, a végéből pedig széles lépcső vitt föl az első emeletre. Fönt, az első emeleten tágas terrasz volt s erről két oldalt vezetett föl egy-egy lépcső a második emeletre.

Ez az elsőemeleti lépcső-terrasz volt a legkedvesebb hely az egész házban. Sohasem láttam oly szép nagy faliórát, mint a minő itt függött, szemben a lépcsővel. A falakon arczképek lógtak s itt-ott néhány vadászjelenet képe, közben pedig róka-fejek és szarvas-agancsok, tetszetős csoportosításban s alattuk a hely és a kelt, a hol és a mikor a vadakat elejtették.

Erről a lépcső-terraszról nyilt a hosszú szalon s a terem tele volt könyvekkel, régi módi, művészies bútorokkal, sok mindenféle aprósággal és értékes csecsebecsével, úgy, hogy ha rajtam áll, az egész délutánt szívesen ott töltöttem volna, hogy gyönyörködjem bennük. Fönt a második emeleten, ugyanazt a rég divatját mult, de kényelmes és úrias berendezést találtam, mint az első emeleten, míg a kert, bár látszott, hogy kissé elhanyagolták, szintén gyönyörű volt, százados faóriásaival.

Nem mentem sétálni, mint a hogy szándékom volt. Mielőtt ott hagytam a régi, kedves házat, megkérdeztem a kertésztől a közjegyző nevét, a kire az örökösök a ház eladását bizták s haza menvén szállásomra a fogadóba, egész délután otthon ültem és gondolkoztam, hogy megvegyem-e az öreg házat, vagy se...

Még alig múltam harmincz éves, elég gazdag voltam s már annyit utaztam, hogy valósággal bele fáradtam a kóborlásba a világ körül. Gyakran ábrándoztam kényelmes, kedves otthonról: de ezek az ábrándok mind határozatlanok és mulékonyak voltak. Életemben most először láttam oly házat, a mely valóban tetszett és kedves, kényelmes volt: olyan otthont, a hová elégedetten térhettem pihenni, ha elfáradtam, vagy megúntam a világot, sok léhaságával és hiábavalóságával...

Másnap délelőtt mindjárt villás-reggeli után megkerestem Mr. Marchmayt a hivatalában: ő volt az a közjegyző, a kire a Landover-Hall eladását bizták. Sokáig voltam nála s aztán együtt ebédeltünk a fogadóban, estére pedig sürgönyöztünk Coloradóba.

Azt ajánltam, hogy megveszem az egész házat mindenestől, úgy a hogy van s mindjárt készpénzben ki is fizetem; az ár pedig, a melyben megalkudtam Mr. Marchmayvel, jóval nagyobb volt, mint a mennyit az örökösök remélhettek, ha csakugyan dobra ütik a házat.

Mondanom se kell, hogy az ajánlatomat azonnal elfogadták s egy hét se telt el azóta, hogy a házat először megnéztem, mikor már egészen és örökre az enyém volt. A szakácsnőt és a szobalányt, a kik sírva váltak meg a régi háztól, visszahivattam és ismét megfogadtam; a szerecsen is megmaradt kocsisnak és tehenesnek, az öreg Flake Róbertet pedig nem csak főkertésznek, hanem a ház gondozójának is kineveztem s egy fiatal kertészlegényt fogadtam melléje.

Még soha se volt oly kellemes nyaram, mint ez, a melyet a régi házban töltöttem, — s még mikor eljött a hűvösebb ősz is, akkor is oly boldog és elégedett voltam az otthonomban, hogy soha, egy perczre se kivánkoztam el a barátságos kandalló mellől, melyben nagy hasábfákkal tüzeltem. Itt szerettem legjobban: a nagy lépcső-terraszon, vagy lent, a lépcsőházban, a kandalló közvetlen szomszédságában.

Volt néhány legény-barátom, a kik el-ellátogattak hozzám, de legtöbbnyire, mégis csak magam laktam a házban. Szerettem ugyan a társaságot és mindig örültem, ha vendégeim jöttek, de azért azt se bántam, ha egyedül voltam: — mert ebben a házban, a régi butorok és könyvek közt, sohasem unatkoztam.

Végre elkövetkezett a karácsony hete s én még mindig egyedül voltam. Meghívtam egy pár régi czimborámat a szent estére, de mindnyájan máshová igérkeztek már és nem jöhettek. Ekkor azt gondoltam, hogy a faluból és a szomszéd vidékről hivom meg néhány ujabb ismerősömet, — de már evvel is elkéstem. Így aztán mégis csak magam ültem a karácsony-esti ebédhez, ebéd után pedig lementem kedves helyemre, a kandalló mellé s bele bámulva a tüzbe, kényelmesen pipára gyújtottam. A cselédség már mind aludt s a ház oly csöndes és néma volt, mintha rajtam kivül egyetlen egy lakója se lett volna.

A mióta itt laktam ebben az öreg házban, most először kezdtem érezni, hogy egyedül vagyok s önkénytelenül is elmosolyodtam arra a gondolatra, hogy voltaképpen csakis magamon múlik, hogy egyedül vagyok. Sok derék anyát ismertem, a ki szivén hordozta a leánya boldogságát, — s ezt a boldogságát abban látta volna, ha feleségül veszem a leányát, — de, ámbár sorra szedtem mindnyájukat, egyetlen egyet se találtam köztük olyat, a kitől én is remélhettem volna a boldogságot...

Addig-addig tünődtem és ábrándoztam, míg egyszerre csak a lépcső-terrasz nagy órája lassan kongatni kezdte az időt... Lassan számláltam a harang ütéseit s mikor a tizenkettediket hallottam, önkénytelenül is az órára akartam nézni, hogy valóban éjfél van-e s nem tévesztettem-e el az ütések számát...

De, mielőtt még meggyőződhettem volna erről, meglepetve láttam, hogy nem vagyok egyedül: — a széles lépcső legfelső fokán egy *lady* állt!

Fölugrottam a székről és elejtettem a pipámat. Szemeim révedezve nézték a váratlan vendéget... Szólni nem birtam, sőt azt hiszem, hogy elállt a lélekzetem is.

A hölgy lassan lefelé jött a lépcsőkön. A kandalló párkányán két magas lámpás állott, úgy hogy világosan láthattam minden mozdulatát. Fiatal, gyönyörű szép nő volt; ó-divatú, elegáns ruhát viselt, a haja pedig oly tornyosan volt megfésülve, mint a hogy déd-anyáink idejében divatos volt.

Lassan jött lefelé, egyik lépcsőről a másikra, én pedig lélektelenül bámultan rá, még pedig nem csak a szemeimmel, hanem, mondhatnám a szivemmel is... Soha életemben nem láttam ehhez fogható szépséget!

A hölgy most leért a lépcsőházba és pár lépést tett felém; aztán megállt. Egy pillanatra reám szögezte nagy, mély szemeit s aztán körültekintett. Végig nézett a kandallón, a falakon, a mennyezeten és a padlón. Majd alig látható mosolygás verőfénye villant át gyönyörű vonásain, mint hogyha tetszett volna neki, hogy itt állhat és körülnézhet.

Én meg azt hittem, hogy álmodom s az ismeretlen hölgy szépsége valósággal megbűvölt. És a mint megint közelebb jött néhány lépéssel, a szivemben sarjadt szenvedély erősebb lett, mint magam és feltolakodott az ajkaimra.

— Ha... — dadogtam zavartan.

— Mit: ha?... — kérdezte a hölgy hirtelen.

Összerezzentem a hangjára. Oly édesen, lágyan csengett, mint mikor üveggyöngyöket hullatnak ezüst-tálczára, — de volt a rezgésében valami, a mi a régmult idők varázsára emlékeztetett... Olyan volt, mint a régi ruhaszekrény illata, a mit száz évvel ezelőtt zárt be a nagyanya s a ki hirtelen fölnyitja, megüti a lavendula- és a rózsaillat.

— Oh, ha ön igazán élne! — kiáltottam föl lázasan.

Elmosolyodott, de nem felelt. Lassan körüljárta a nagy lépcsőházat s egy izben oly közel jött hozzám, hogy szinte majd hozzám ért. Fölnézett az arczképekre, megállt egy-egy értékesebb csecse-becse előtt és szemmelláthatóan

oly nagy örömmel és elégedetten vizsgált mindent, mint én magam, mikor először néztem végig a házat.

Miután az egész lépcsőházat körüljárta, megállt, mintha gondolkoznék. Megijedtem, hogy talán eltünik s közelebb léptem hozzá, hogy megszólítsam... Azt akartam tőle kérdezni, hogy ha ő volt ennek a háznak az úrnője, — miért jött most ide és mi a kivánsága... de oly szép volt s az én szivem úgy csordültig volt vágygyal és szerelemmel, hogy nem birtam egyebet mondani, mint a mi az ajkaimra tolult:

— Oh, ha ön igazán élne!...

— Miért mondja ezt? — kérdezte a hölgy, kissé ingerkedve. — Hisz tudnia kell, hogy nem élek... Talán elmondjam, hogy ki voltam és miért jöttem ide?...

Kértem, hogy mondja el. Erre kissé közelebb jött a tűzhöz és így szólt:

— Nagyon kellemes itt lenni... Sok, sok esztendeje már, hogy nem láttam tüzet ebben a kandallóban. Az öreg házaspár, a ki oly sokáig lakott a házban, sohasem rakott tüzet ide lent... legalább karácsony éjjelén soha.

Széket akartam oda tolni, hogy megkérjem: üljön le... de hát rászorúl-e a szellem, hogy leüljön? Nem mertem megkinálni székkel, nehogy kinevessen: csak álltam tehát és izgatottan lestem minden szavát.

— Ez a ház az én házam volt, — folytatta sóhajtva. — De az már régen, nagyon régen volt... Ott láthatja az arczképemet a falon.

Föltekintettem a falra, de nem mertem volna azt mondani, hogy valóban az ő arczképét látom. Egy órával ezelőtt még nagyon tetszett az a kép, sőt azt mertem volna mondani, hogy aligha láttam nála szebbet; most azonban hitvány mázolásnak tünt föl, annyival szebb volt az eredetije, a ki előttem állt.

— Mikor meghaltam, — folytatta a szellem, — csak huszonötéves voltam és négyéves asszony. Volt egy hároméves kis leányom s előtte való nap, hogy elköltöztem a világból, körülvezettem őt ebben a lépcsőházban s magyarázgattam neki a falon függő képeket... Most itt van az ő képe is: ott lóg a falon, szemben az enyémmel.

Arra fordúltam s ránéztem a képre, a melyet megjelölt: — öreg, galambősz matróna volt, az arcza csupa jóság és szelidség.

— A leánya? — dadogtam elképedve.

— Az, — felelte a szellem. — Ő még sokáig élt az után, mikor én már rég a sírban voltam. Amodább, egész közel az ajtóhoz, láthatja az unokám arczképét is: az a fiatal, kövér leány, a kinek tollas kalapja van.

Erre, nagy meglepetésemre, a szellem megkért, hogy üljek le.

— Bocsássa meg az udvariatlanságomat, — mondta, — hogy állni hagyom önt a házamban... Ámbár voltaképpen a ház most már nem is az enyém, hanem az öné.

Szót fogadtam neki és leültem: ő pedig, nagy örömömre, szintén leült, nem messze tőlem. Most még szebbnek látszott: — kissé hátra dőlt a karosszékben s apró, fehér kezecskéit az ölébe rakta.

— Fáj talán önnek, hogy ez a ház most az enyém? — kérdeztem tőle szorongva.

— Oh nem, nem! — felelte hirtelen. — Sőt inkább nagyon örülök rajta. Azt az öreg házaspárt, a ki ön előtt lakott itt, nem szerettem. Évente csak egyszer, karácsony éjszakáján, szabad csak ide jönnöm s akkor is csak egy rövidke órára. Én soha se mulasztottam el egyetlen alkalmat sem, de mégis sok, sok esztendő telt el, a mint már mondtam is, a mióta tüzet láttam a kandallóban s embereket a tűz körül. Tudtam, hogy ön itt van s nagyon megörültem neki. Boldog vagyok, hogy olyan valaki lakik itt, a ki ép úgy szereti ezt a házat, mint a hogy én szerettem. A férjem építtette s az én izlésem szerint, nekem építtette az egészet. Négy évig laktam benne tökéletes boldogságban: s most minden évben egy órán át megújul ennek a boldogságnak egy kis része...

Rendesen nagyon tudok vigyázni magamra s mindig ura szoktam lenni tetteimnek és érzéseimnek: — most azonban úgy tetszett, hogy cserben hagyott az önuralmam és az akaratom.

Együtt ebédeltünk a közjegyzővel a fogadóban.

Arra sem emlékszem, hogy mit mondtam, de bizonyára valami nagyon bolondságot, mert a szellem elmosolyodott és fejét csóválta.

— Ne haragudjék, — mondta, — de ön nem szerelmes belém, hanem csak a házba. Ön nem ismer engem, nem tudja, hogy ki voltam és mi voltam, hogy milyen emberek voltak a szüleim, hogy milyen volt az életem, hogy milyen a jellemem... Ön nem szerethet engem, mert nem ismer.

— Ismerem a szivét, — mondtam, — és ez elég nekem.

— Ez nem elég, — felelte a szellem. — Ön nem szerethet engem, mert nem ismer. Ön csak azt szereti, a mi nincsen; olyan nőbe, a ki csak volt és már régen nem él... Tudtam, hogy ez őrültség és nevetséges: de nem volt erőm, hogy legyőzzem ezt a képtelen szenvedélyt.

Úgy látszott, hogy éjféli vendégem is észrevette izgatottságomat, de alighanem másra magyarázta, mert így szólt:

— Nagyon óhajtottam, hogy itt találjam önt a lépcsőházban, mikor jövök: de most már szinte bánom ezt a kivánságomat. Mert talán megzavartam, vagy meg is ijesztettem önt.

Tovább már nem birtam fékezni magamat. Fölugrottam és hevesen közbevágtam:

— Megzavart, vagy megijesztett? Oh, asszonyom, ön sokkal többet tett ennél! Meghóditotta a szivemet és most egészen a rabja vagyok. Bocsásson meg, de nem tehetek róla. Ne mondja, hogy ez lehetetlenség, vagy hogy őrült vagyok!... Asszonyom, én szeretem önt!... Lehet, hogy nem önt szeretem, csak azt a valakit, a ki ön — volt, míg el nem költözött a földről... Oh, mily boldogság lenne, ha ön igazán élne s úrnője erőm. Éreztem, hogy szerelmes vagyok: — bele szerettem valakibe, a ki nincsen; olyan nőbe, a ki csak volt és már régen nem él... Tudtam, hogy ez őrültség és nevetséges: de nem volt erőm, hogy legyőzzem ezt a képtelen szenvedélyt.

Úgy látszott, hogy éjféli vendégem is észrevette izgatottságomat, de alighanem másra magyarázta, mert így szólt:

— Nagyon óhajtottam, hogy itt találjam önt a lépcsőházban, mikor jövök: de most már szinte bánom ezt a kivánságomat. Mert talán megzavartam, vagy meg is ijesztettem önt.

Tovább már nem birtam fékezni magamat. Fölugrottam és hevesen közbevágtam:

— Megzavart, vagy megijesztett? Oh, asszonyom, ön sokkal többet tett ennél! Meghóditotta a szivemet és most egészen a rabja vagyok. Bocsásson meg, de nem tehetek róla. Ne mondja, hogy ez lehetetlenség, vagy hogy őrült vagyok!... Asszonyom, én szeretem önt!... Lehet, hogy nem önt szeretem, csak azt a valakit, a ki ön — volt, míg el nem költözött a földről... Oh, mily boldogság lenne, ha ön igazán élne s úrnője lehetne ennek a háznak, a melynek én vagyok az ura!

A szellem fölkelt, megütődve hátrált és szemrehányóan nézett rám. Ha élt volna, akkor se viselhette volna magát természetesebben.

Pár perczig halálos csönd volt s e közben szörnyű gondolat villant át az agyamon.

... Volt-e jogom, hogy ily hangon szóljak hozzá, bár csak szellem volt? Csak éppen az imént beszélt férjéről: azt is mondta, hogy volt egy leánya: — de arról egy szóval se emlékezett meg, hogy a kis leánya már árva volt, mikor körülvezette itt a lépcsőházban és a képeket magyarázta neki... Vajjon nem a másé volt-e, mikor meghalt s nem sértettem-e meg, midőn hirtelen támadt szerelmemet megvallottam neki?... Szinte reszkettem félelmemben erre a gondolatra!

— Bocsásson meg, — könyörögtem neki, — ha meggondolatlan voltam és megsértettem a szenvedélyességemmel. De ne feledje, hogy oly keveset tudok önről... még azt se tudom, hogy ki volt!

— Nem mondott semmi olyat, a mi sérthetne, — felelte szeliden és kissé szomorúan, — de az, a mit mondott, oly zavart és furcsa volt, hogy nem is igen tudom, miért mondta.

— Oh, pedig oly világosan beszéltem! — kiáltottam föl hevesen. — Megtaláltam önben azt az ideált, a kiről annyit ábrándoztam. És most szeretem önt!... Újra meg újra mondom és szivem egész erejével ismétlem és óhajtom: — Bár igazán élne ön, hogy szerethetném!

Elmosolyodott és ragyogó, nyájas szemeiből láttam, hogy nem haragudott meg rám azért, a mit mondtam... Majd hirtelen megváltozott az arcza: élénk érdeklődés tükröződött rajta, a mint közelebb lépett hozzám és gyorsan így felelt:

— Lehet, hogy mégis van valami mód arra, hogy... Mindenek előtt köszönöm a vallomását, a mely nagyon megtisztel engem. Tudom, hogy minden szava őszinte volt és szive mélyéből fakadt... De most figyeljen ide, és ha csakugyan...

E pillanatban megkondúlt az átkozott óra harangja és egyet ütött... Mintha csak rám szakadt volna a ház: — a szép nő eltünt s én ismét egyedül voltam!

E percztől kezdve nem volt nyugodalmam: akár ébren, akár álmomban, egyre láttam a szép éjféli látogatót s másnaptól fogva az ebédlőben mindig két széket állittattam az asztalomhoz: — «A szimmetria kedvéért»: — a hogy a szobalánynak mondtam... de voltaképpen azért, mert a velem szemközt állított székbe mindig beleképzeltem az én szép ismeretlen kisértetemet.

Karácsony másodnapján meglátogatott Mr. Marchmay, az öreg közjegyző. Nagyon sajnálta, hogy egészen egyedül kellett töltenem a karácsonyi ünnepeket, de én csak mosolyogtam magamban. Ha tudta volna, hogy milyen látogatóm akadt!

Sok dolgot szerettem volna megtudni tőle s valósággal elhalmoztam kérdésekkel. Mindenek előtt rámutattam éjféli látogatóm arczképére s megkérdeztem, hogy ki volt az?

— Az Mrs. Evelyn Heatherton volt, — felelte a közjegyző, — ennek a háznak az első úrnője. Én sokat hallottam róla; többek közt azt is, hogy nagyon szerencsétlenül halt meg...

(Folytatása következik.)

MAGYAR ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

9956

HIRDETMÉNY.

A Magyar Általános Takarékpénztár Részvény-Társaság 1903 április 28-án megtartott rendkivüli közgyülése elhatározta, hogy a társaság részvénytőkéjét 4 millió koronával fölemeli olyképp, hogy a társaság jelenleg 3 millió koronát, vagyis 6000 drb 500 kor. névértékü részvényt — a melyek a társaság jövedelmében 1904 január 1-től fogva részesednek — bocsát ki s miután a társaság 2000 drb részvényt már fix számlára eladott, a fönmaradó 4000 drbra a társaság részvényeseinek átvételi előjogot ajánl fel.

A közgyülés ezen határozata folytán közöljük a társaság részvényeseivel, hogy a részükre biztositott átvételi előjogot a következő feltételek mellett gyakorolhatják:

1. **Két-két régi részvény egy uj 500 korona névértékü** — 1904. évre szóló szelvénnyel ellátott — **részvénynek megvételére jogosit,** ha a részvények birtokosai erre vonatkozó szándekukat **1903 május 1-től 15-ig** az alább közzétett helyeken bejelentik, az ott rendelkezésre álló jegyzékeken azon neveket, a melyekre az uj részvényeket kiállittatni óhajtják, kitüntetik és ha egyuttal a régi részvényeket megfelelő lebélyegzés végett bemutatják. Egyes részvények birtokosai számára az átvételi előjog gyakorolhatása végett 250 kor. névértékü fél részvényekre szóló ideiglenes részvényeket bocsájtunk ki.

2. Az átvételi előjog érvényesitése bejelenthető **a társaság pénztáránál (Budapest, V., József-tér 14),** vagy a **cs. kir. szab. Trieszti általános biztositó társulat (Assicurazioni Generali) pénztáránál Trieszten.** Ugyanott fizetendő le a bejelentéskor és pedig készpénzben, az uj részvényekért, illetve ideiglenes részvényekért járó összeg. A kiállitott részvények, illetve ideiglenes részvények a bejelentési helyeken már **1903 junius 2-ától fogva** átvehetők.

3. **Az uj egész részvények átvételi árfolyama 550 korona, a fél ideiglenes részvényekké 275 korona.** Ezen részvények után — és pedig az 500, illetve 250 korona névérték után — a társaság a befizetés napjától 1903 decz. 31-ig 5% kamatot megtérit.

4. A fél részvényekre szóló ideiglenes részvényeket **legkésőbb 1903 deczember 31-ig** egész részvényekre kell becserélni és pedig olyképp, hogy ezen ideiglenes részvények jegyzék mellett — a melyen azon nevek is kilegyenek tüntetve, a mely nevekre az uj részvények szóljanak — a föntközzétett bejelentési helyeken nyugta mellett átadandók. Az átadástól számitott **14 nap** mulva ugyanott vehetők át — a nyugta visszaadása ellenében — az uj egész részvények.

5. A még forgalomban levő 1000 drb alapitói részjegy birtokosainak az átvételi előjogot — az alapszabályok 9. §-a értelmében — az ujonnan kibocsájtott részvények 1/20-ára, vagyis 300 drb 500 koronás részvényre ajánljuk föl és pedig olyképp, hogy **10—10 darab alapitói részjegy 3—3 uj részvénynek** névértékben való átvételre jogosit. Az átvételi előjog gyakorlása végett az alapitói részjegyek **1903 május 1-től 15-ig** a társaság pénztáránál (Budapest, V., József-tér 14) az ugyanott rendelkezésre álló jegyzékek kiséretében lebélyegzés végett bemutatandók. Ugyanakkor és ugyanott **részvényenként 500 koronát** és 1 K 88 f. bélyegköltséget kell ideiglenes nyugta ellenében lefizetni. A kiállitott részvényeket **1903 junius 2-től fogva** az ideiglenes nyugta visszaadása mellett ugyanott át lehet venni.

Budapesten, 1903 ápr. 29. **Az igazgatóság.**

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Elberfeld
Abteil. für pharmaceut. Produkte.

Somatose

oldható húsfehérnye, a hús tápanyagát (fehérnyét és sókat) majdnem ízlelen könnyen oldható por alakjában tartalmazza; kiváló **étvágygerjesztő**

erősitő-szer

gyenge a táplálkozásban elmaradottaknak, mell, ideg- és gyomorbetegeknek, betegágyasoknak, angolkórban szenvedő gyermekeknek, üdülőknek, stb.

Vas-Somatose

alakjában különösen

sápkórosoknak

orvosilag ajánlva.

Vas-Somatose 2% szerves vasvegyületet tartalmazó tiszta Somatose

Raktáron a gyógyszertárakban és gyógyanyagkereskedésekben. Csak eredeti csomagolásban valódi.

CSIZ fürdőtelepek *Margit-nyaralóban elsőrendü szálloda, egyenes és kettős szobák 60 krtól 3 frtig, Margit-penzióban külön szoba, teljes ellátás kiszolgálattal 4 frt 60 krtól 7 frtig megrendelhetők. Margit-nyaraló avagy Margit-penzió házfelügyelősége Csizfürdő czím alatt. — Vas utnál külön kocsik.*

Ismét szép vagyok mintán három héten át az Ön Alaiska-crémjét és -puderjét használtam. F.... Róza.

Ugyanigy fog szólni bármely hölgy, a kinek arczbőre fogyatkozást mutat, vagy a ki csak konzerválni óhajtja arczbőrét és ép ezért nem volna szabad, hogy az Alaiska-crém és -puder egyetlen piperecsasztaláról hiányozzék.

Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-crémje** az arczbőrnek rövid használat után csillogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és kellemet kölcsönöz, szerencsés összetétele folytán az arczbőr minden fogyatékosságát megszünteti, u. m.: persenéseket, szeplőt, böratkát, napfoltot stb., fehérré, finommá és lágygyá teszi a legrütabb kezeket és hasonló szerek közül a következő főtulajdonságok által válik ki: **Alaiska-crémje nem zsirosit, nem tartalmaz fémalkatrészeket,** orvosilag véleményezett, ajánlva és **teljesen ártalmatlan.** Elismerőlevelek minden körökből betekinthetők. Egy tégely ára K 3. Próbatégely K 1.20.

A kosmetikum par excellence.

Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-pudere** kiválóan kiegészíti az Alaiska-crém fényes hatását, egyedül alkalmazva az arczok bájos testszint lágy, üde és friss rózsás tónust kölcsönöz, ugyszintén elragadtató kiváló illata, nemkülönben kitünő fedőképessége és tartóssága által és mivel **sem borganyt, sem bismutot nem tartalmaz,** absolut ártalmatlansággal magában foglalja mindama tulajdonságokat, melyek azt egy nélkülözhetetlen, a mindennapi használatra rendelt piperecsikké teszik, mint számtalan elismerőlevél a legjobb körökből bizonyit. Egy szelencze puder ára fehér, rózsaszinü vagy sárga K 3. —

Szétküldője **Lindner Róbert,** gyógyszerész, Wien, XIII/9. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utcza 12. 9883

i tüntetve Párisban, Londonban, Amsterdamban, Becsben aranyérmekkel és rendjelekkel.

A Franklin Társulat kiadásában megjelent:

ÉSZ ÉS SZÍV.

ÉRTEKEZÉSEK
A LÉLEKTAN, NEVELÉSTAN ÉS ÉLETBÖLCSELET KÖRÉBŐL.

Irta
SZITNYAI ELEK.

Ára füzve 5 kor.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium által középiskolai tanári könyvtáraknak 1147/903. számu rendelettel ajánlott munka.

A hivatalos biráló többek között igy nyilatkozik:

«... nagyra becsülöm, mint kiváló tudományos müvet, kiváló psichologiai és pædagogiai czikkei miatt, a melyekből az idősebb tanférfiak is, de különösen a fiatal tanárok és tanárjelöltek, igen sok helyes megfigyelést, jó módszert tanulhatnak meg, hogy tárgyuk felől gondolkozzanak, gondolkozva tanitsanak a tanitásuk, vezetésük alkalmával kritikát gyakoroljanak legelőször saját magukon; hogy igyekezzenek kiismerni tanitványaik lelkét, lelki dispositiót s ne itélkezzenek a «behurgyon» a lelki dispositiók megfigyelése nélkül.»

A legjobb arcz-szépitőszer a SERAIL-ARCZKENŐCS, mely az arczot tisztitja, fehériti és bársonypuhává teszi.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fill.
Egy kis tégely ára 70 fillér.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan | kitünő toilett szappanok
Epe-szappan | a kenőcs használatához.
Serail-créme. Nappali használatra.

Serail-pouder. Kiváló finom arczpor három szinben, fehér, rózsaszin és créme. Egy doboz ára 1 korona.
Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.

Főraktár: Budapesten, **Török József** gyógyszertárában. 9625

Kapható továbbá a készitőnél: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszertárában, **Aradon, Szabadságtér,** valamint minden más gyógyszertárban.

Mikor az imádság sem használ. A tulzsufolt lakásokban a közlekedés alkalmatosságain, omnibuszokban vasuti kocsikban, a hol az emberi érintkezés gyakori, ránk ragad nagyon könnyen a **bőrbetegség,** bármily tisztán ápoljuk is testünket. Tanácsos tehát házunknál tartani az **Erényi-féle Ichtiol-Salicylt,** hogy csirájában elfojthassuk a bajt. Ez a kitünő szer meggyógyit minden **bőrbetegséget, sömört, viszketegséget, ótvart, kipállást, kéz- és lábizzadást.** Begyógyit fájdalom nélkül mindenféle **sebeket.** Szagtalan és ártalmatlan; használható az arczon s a test minden részén, mint a legkitünőbb ón- és gyógyszer. Szóval: ez az egyedüli arcanum olyan kritikus esetekben, mikor szokás-mondás szerint: még az imádság sem használ! A kinek szüksége van ilyen valódi **Erényi-féle Ichtiol-Salicylra,** az forduljon csak a **«Diana»-gyógytárhoz, Budapest, Károly-körut 5.,** hol 3 K-ért nagy tégelyekben kapható vagy postán megrendelhető. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

ELITÉLVE.

Elbeszélés.

Irta PETELEI ISTVÁN.

Mikor Klemi háromhónapos üdülése után az édesanyjától visszatért a tüzhelyéhez, kedvesen átölelte az urát s megcsókolgatta. — Roszkedvüen váltak meg egymástól, mikor elment. Az ura szófukar, a feleségénél jóval idősebb, a gazdaságban keményen elfoglalt ember volt; s a házat a gyerekes testü s lelkü asszony tömlöcznek találta. Egynéhány hónapos kis leányát elvesztve, a házuk felett teljesen elsötétedett az ég s sok kedvetlenkedés után hazament az anyjához, azt mondva, hogy megtámadott egészsége helyreállításáért megy.

A viszontlátáskor Balási a felesége ölelése elől kissé visszahuzódott. — Miért ölel ily melegen? — kérdezte magától. — Mit jelent ez a mohó öröm? — S eltartotta magától a szép kicsi asszonyt, apróra végigvizsgálva. A szemét bágyadtnak találta, leányos testét kissé meghuzódottnak. Puha, piros ajkát, ragyogó fehér fogainak mennyei sövényét kivánatosabbnak találta, mint valaha, de valami ösztönszerü, névtelen gyanu okán nem csókolta vissza. «Miért ily kedves?» Zajos kedveskedése idegenkedést keltett benne.

A felesége anyját nem szerette. Heje-hujavérü lármás, mulatós asszonynak ismerte s távol tartotta magát tőle. «A leánya vajjon tisztán jött-e vissza tőle?»

Kézen vezette be. Klemi gyönyörünek talált mindent a szobában, a bársonyon játszó napsugarat, a butorok álmos fényét, a virágos kaktuszokat. Balási erőltetettnek képzelte a dicséreteket s csodálkozva ügyelte. Az asszony, mintha az ura szemének a kérdését megértette volna, elpalástolhatatlan zavarában még zajosabb lett.

— Jobban érzi magát idehaza? — kérdezte Balási, de mintha valami gúny volna a hangjában.

Az asszony kissé fellengősen felelt, bárha az ajaka remegett. Egészen gyerekes módon hintázta magát zavartan a szük diványon s az urát maga mellé csalta. Balási bizalmatlanul kiegyenesedett az ölelés elől s kissé mereven mondta:

— Ha unatkozott az anyjánál, miért váratott magára oly sokáig?

— Hosszunak találta az időt? Kedves érte. Busult utánam?

— Tán a régi barátai tartóztatták ott?

Igen elevenen tiltakozott:

— Nem találkoztam ott senkivel.

— Senkivel? ... Az unokatestvérével se? a régi széptevőjével? Bakóval? ...

— Ne—e—m találkoztam vele ... Magára vágyakoztam.

Balási lesütötte a fejét. «Hazudik» gondolta. A gyanuja mind erősödött. «Miért hazudik?...»

Merőn megnézte (mint a vadászkutya, mely a szomszédbokorban tudja a fürjet), s az asszony érezte, hogy figyeli őt. Feszes hallgatás után az ura ölébe csötörködött s átölelte a kedvetlen férfi nyakát. Balási felállott.

— Mit gondol? Az én koromban nevetséges ez az édelgés ...

Felragyogó szeme, melylyel átölelte a szépséges kicsi asszony testét, meghazudtolta a szavát, de mégis kisietett a szobából, mintha valami sürgős gazdasági dolog hivta volna ki. Az asszony végigkisérte a szemével, a mint az ura nagy lépéssel ment át az udvaron, az istálló felé tartva, aztán hosszasan felsohajtott s gondolkozva bontogatta ki utiruháját. Az arczáról letünt a derü.

Goró Lajos rajza.

Félve megállott, tétován nézve körül.

Csak alkonyatkor tért vissza. A ló, melyen járt, egészen habos volt.

— Messze járt?

— Érdeklődni kezd a dolgaim után?

Este ki nem fogyott az asszony a kedveskedésből. A rövid válaszok szárazságát nem látszott észrevenni. Régi érzékenykedését, sértékenységét mintha elvesztette volna. *Akart* kedves lenni s ez a szándékossága szembeötlő. Egy kis kartonköntöst vett fel s fehér nyakánál kitürte a szövetet. A mint a falu alant elsötétedett, fel-felnyujtózkodott s félig összehuzott szempillái alól kéjes bágyadsággal, mosolyogva nézegette Balásit. Egy-egy szem epret kettéharapva, a másik felét az ura ajaka közé erőltette s az ebédlőben készitgette magát a lepihenésre. A mellén kikapcsolta a gombokat s babrált a résen kitünő finom himzés szélével.

Balási hátradőlt a medvebőrrel betakart diványon, a szemeit behunyta s egy-egy morgásszerü hang tolúlt a szájára, röviden, akadozva felelve az asszony fecsegésére: «Mért kötöd be a szememet ügyetlen? — gondolta. — Mit nem szabad látnom?»

Szép nyáreleji éjszaka volt s valami madár nyughatatlankodott az ablak alatt való bokron, halkan pityegve. A hold sovány sarlója s a rebegő csillagok elenyészni készültek a vak sötétbe.

— Már késő az éjszaka, én uram... és mezitelen karjával átölelte.

A nagy ember összerázkódott, mintha megütötték volna. Erős fogással felkapta a feleségét, mint a pelyhet, aztán lassan lecsusztatta, hogy testének minden ízét érezze; felzaklatva, heves lépéssel vitte el a hálószoba ajtajáig — s ott megrántotta a csengetyü zsinórját.

A belépő szobaleányhoz töredezetten igy szólt:

— Asszonya fáradt ... Legyen segitségére.

A leány meghajolt és előre lépett be. Klemi bágyadtan rebegte:

— Elhagy?

*

Mert mindinkább megizmosodott a Balási gyanuja. Valami bünét takarja el Klemi a kedvességével. Házasságának a mézesheteiben se volt ily odaadó, csábító. «Mily oktalan»... Zajosan becsukta az ajtaját és vetkezetlenül heveredett le. «Mily oktalan. Oly ügyetlenül leplez el valamit, hogy többet kell képzelnem, mint a mennyi tán van. Mert valami van. Mi az?» Leánykori kalandjai elevenednek meg az eszében. Az udvarlója az unokatestvére volt. Mily bizalmasak voltak... mindenki tudta... Fiatal léha ficzkó volt, négy, csengős lóval járt s czigánynyal muzsikáltatta magát az utczákon végig s mikor eltünt a csengős ló, a mulatós fiu a szemhatárról, akkor tette a bús leány kis kezét az anyja a Balási kezébe. Oh! a kis Klemi kedve most virágzott csak ki. Akkor fátyolt vont szép szemére a soha fel nem száradó köny... Most megtanult mosolyogni... Titka van... Mi az? A széptevő gavallér ismét előkerült s valami kis hivatalt nyomorit a városban... s Balási mind a két kezével rácsapott a diványra, hánykolódva.

A Klemi kedvessége jelent valamit, engedékenysége jelent valamit. Hogy hazatért hivás nélkül, megalázkodva, hizelegve: jelent valamit...

Mintha látná, mint sürgölődött a léha gazficzkó a felesége mellett; a régi parázs mint lobogott lángra ismét s mint omlottak egymás karjába, s ajkuk mint forrt össze. Ah! kiköpött Balási, minthogy azt a szájat ő is megcsókolta.

Egészen átizzadva, minden izében reszketve hevert. Már sugarak ragyogták be a bolthajtásos nagy szobát s alant a gazdasági udvarban neszeltek a cselédek, mikor a hálószoba ajtaját kinyitni hallotta. Mindjárt rá a Balási legénykori szobájának kilincsét nyomta meg valami bátortalan kéz.

Az asszony nézett be vonakodva. Éjjeli köntösét csak egy kis szoknya fogta át, lábának rózsaszinje mosolygott ki alóla, gömbölyü kar-

ját magasra fentartva, kezével ernyőt képezve a napsugár ellen. Félve megállott, csak féltestével nyulva be a szobába, tétován nézve körül.

— Már késő az idő? — rebegte. Hány az óra, Elek?

Balási rekedten, durván kiáltott rá:

— Szerencsétlen . . .

Tehát épen Balásira van szüksége Kleminek, hogy elrejthesse szégyenét. Egyszerre eltöltötte az eszét az a meggyőződése. Az asszony mégis sietve besurrant, féltestével az ajtóhoz dőlve:

— Roszul aludt, uram? Istenem, le se feküdt. Beteg?

— Menjen . . . menjen . . . s tenyerét szembe fordította vele. Aztán lassan fölemelkedett, keményen megsurolta a homlokát és mint a ki egyszerre elhatározta magát valamire, csendesen folytatta: «Nem vagyok jól. Így megfázik» s könnyen átölelte a remegő asszonykát, (a kezét égette az asszony meleg teste) lassan átvezette a nagy ebédlőn a hálószobáig. Az aszszonyt beereszteté, aztán kalapot vett s kiment. Az udvaron mindjárt rendelkező hangja hallatszott.

A mint a csüröskerten tul a mezőre ért, lassan, halkan, meggondolva mondta:

— Megcsaltál . . . Elitéllek, mert szégyent hoztál reám. *Az idő felelni fog* a kérdésemre . . . Várjunk . . . (Vége következik.)

VIZEN ÉS SZÁRAZON.

Stockton R. F. elbeszélései.

Angolból fordította Zigány Árpád.

I.

Landover-Hall nagy lépcső-terrasza.

(Folytatás.)

— Itt ebben a lépcső-házban halt meg, — folytatta kis szünet után a közjegyző, — éppen karácsony estéjén. Azt mondják, hogy gyönyörű szép volt és a festő nem hizelgett neki ezen a képen.

Elfeledkeztem magamról és hevesen szóltam közbe:

— Ez a kép határozottan rosz s alig hiszem, hogy híven ábrázolja az eredetijét.

— Ön bizonyára jobban ért a művészetekhez, mint én, — felelte az öreg közjegyző szerényen. — Én mindig azt hallottam, hogy a festő nagyon jól eltalálta, de mivel az eredetijét nem ismertem, lehet, hogy önnek van igaza. A mint mondtam, itt halt meg, szegény, ebben a lépcsőházban. Karácsony estéjén történt: — fölülről jött lefelé a lépcsőkön . . . aztán megcsúszott, — talán kis leányának valamelyik játékszerében, — s mikor lezuhant az emeletről, legott meghalt . . . ifjúságának és szépségének virágában.

— Hát a férje? — kérdeztem szorongva, — a férje?

— Oh, a férje már nem élt akkor! — vágott közbe Mr. Marchmay. — Még akkor halt meg, a mikor a kis lányuk pólyában volt . . . Szinte különös, hogy az a galambősz öreg asszony, amott, a leánya ennek a szép, fiatal hölgynek.

Ezt az utóbbi megjegyzést jóformán már nem is hallottam. Egész oda voltam örömömben, hogy semmit se mondtam annak a gyönyörű *ladynek*, a mi sérthette volna . . . Hisz özvegy és szabad volt: az én szerelmi vallomásom tehát csak hizeleghetett neki, de semmiképen sem sérthette.

Az öreg közjegyző még elmondott egyet-mást a családról s ebből megtudtam, hogy a Heathertonok nem voltak szerencsések. Nagy veszteségek érték őket s vagy harminc évvel ezelőtt el kellett adniok ezt a házat is, melyet valami Mr. Kennard vett meg, a ki távolról rokonuk is volt. Azóta ez a Mr. Kennard lakott itt a feleségével s most az öcscse meg a huga örökölték a birtokot, melyhez a Heatherton-családnak semmi köze se volt.

— Eszerint, — kérdeztem, — a család egészen ki is halt?

— Oh nem! — felelte Mr. Marchmay. — Látja azt a kövér, kalapos leányt, amott az ajtó fölött? . . . Az az unokája ennek a Mrs. Evelyna Heathertonnak; ez még most is él és özvegy, de már nagyon öreg. Ő adta el a házat Kennarděknak; igaz, hogy nem sokja maradt, mert sok volt az adósság: de nagyon takarékos asszony volt és szépen meg tud élni a kevésből is . . . Jól tenné, ha meglátogatná: tőle sokat megtudhatna a családról. Egyik távoli rokonához ment férjhez, a kinek szintén Heatherton volt a neve: de már ez is régen meghalt . . . Én épen a minap beszéltem az öreg asszonynyal, a ki kérdezte is tőlem, hogy nem szándéka-e önnek lebontatni a házat? . . . Mert ezt nem igen szeretné megérni, bár, természetesen, nem szólna bele, ha ön megcselekedné is.

— Hol lakik ez az öreg asszony? — kérdeztem. — Nagyon szeretnék találkozni és beszélni vele.

— A harmadik házban a templom mellett, — felelte Mr. Marchmay. — Bizonyos vagyok benne, hogy nagyon meg fog örülni az ön látogatásának. Avval meg, ha végig hallgatja a család történetét: valósággal boldoggá is teszi.

Mindjárt másnap meglátogattam az öreg asszonyt. A ház tiszta és csinos volt, de kicsiny és szegényes: össze se lehetett hasonlítani avval, a melyben én laktam s a mely egykor az övé volt.

A cseléd azt mondta, hogy Mrs. Heatherton itthon van és bevezetett a kis szalonba, a mely csinos, világos és kedves volt. Pár percz múlva kinyilt az ajtó s én fölálltam: de nem az öreg asszony lépett be rajta.

Szinte megtántorodtam ijedt megdöbbenésemben: a ki bejött, maga Evelyn Heatherton volt, az én éjféli látogatóm.

Mi volt ez? . . . A gondolataim vadul kergették egymást, és sehogy sem tudtam érteni a dolgot . . . Karácsony éjszakáján álmodtam-e, vagy pedig most álmodom? . . . Avagy megvalósult volna szenvedélyes óhajtásom? . . . Életre és valóságra kelt az a kisértet? . . .

Arról mindjárt az első pillanatban meggyőződtem, hogy a leány, a ki felém jött és a kezét nyujtotta, nem szellem, hanem valósággal élő lény . . . Megfogtam és megszoritottam a kezét: igazán húsból és vérből való kéz volt. Ráadásul mindjárt meg is szólalt.

Azt mondta, hogy az anyja bocsánatot kér, mert kissé gyöngélkedik és ágyban fekszik, azért nem fogadhat személyesen. Mr. Marchmay már megmondta nekik, hogy eljövök, és szeretnék tudni egyet-mást a családról meg a régi házról; ő talán meg tud mondani mindent, a mire kiváncsi lehetek.

Zavartan dadogtam valamit s aztán mind a ketten leültünk. Most jobban megnéztem a leányt és megdöbbenésem csak még jobban fokozódott, midőn láttam, hogy nemcsak szakasztott mása a nagyanyjának, hanem egészen úgy is ül a széken: két kezét az ölébe rakva. Igaz, hogy a ruhája nem ó-divatú volt, s a haját se fésülte föl tornyosan, de másképen eleven képmása volt Evelyn Heathertonnak, a kihez úgy hasonlított, mint két tojás egymáshoz. Csak valamivel fiatalabb volt, s a nőies, asszonyias méltóságot lányos szendeség pótolta nála.

Kérésemre aztán szegről-végre elmondta a régi ház történetét, a hol az anyja született. Majd, mikor nagyanyjára tereltem a szót, róla is sok mindent tudott s látván, mennyire érdekel a családja, lassanként egészen belemelegedett a beszélgetésbe.

— Azt mondják, — folytatta, — hogy nagyon hasonlítok a nagyanyámhoz s ennek örülök is, mert anyám az ő nevére kereszteltetett . . .

Én pedig álmodozva hallgattam édes hangját, mely minden zenénél szebb volt a füleimnek s úgy tetszett, hogy bájos éjféli látogatómat hallgatom. Ha nem lettem volna tisztában avval, hogy eleven leánynyal beszélgetek, minden perczben reszkettem volna, hogy az óra kongására eltünik előlem a csodás jelenség . . . De nem tünt el: s valóban nagy erőlködésembe került, hogy neki is meg ne ismételjem a szenvedélyes szerelmi vallomást, a mit a nagyanyja szellemének tettem karácsony éjszakáján.

Csak akkor búcsúztam el tőle, mikor már alkonyodott és a szobában sötét lett. De aztán gyakran meglátogattam s nem sokára már nem is múlt el nap, a midőn ott ne lettem volna nála. És mikor megismertem az anyját is, csak még jobban megszerettem a kis házat, mert az anyja is nagyon kedves és szeretetreméltó volt hozzám.

Minek mondanám el Evelyn és a magam történetét? . . . A szivem már tele volt vele, még mielőtt ismertem őt: — s a szerelem úgy lobbant lángra szivemben az első találkozáskor, mint mikor a gyujtót végig rántják a falon . . . És ő is megszeretett engem, — s bár szóval soha se mondta ezt: én mégis megéreztem és tudtam, hogy szeret.

Egy szép tavaszi délután az öreg Mrs. Heatherton meglátogatta a régi családi házat s a leányát is elhozta magával . . . Ekkor, mialatt körülvezettem őket, úgy tetszett, mintha ők lennének a ház úrnői s én a vendég, a ki meglátogatom őket.

Mrs. Heatherton az ebédlőben vizsgálta a régi családi porczellánt és üvegedényeket, mi pedig, Evelyn és én, lent voltunk a lépcsőházban, majdnem az arczkép alatt, mely a kandalló mellett lógott. A leány épen arról beszélt, hogy mennyire szereti ezt az öreg házat s mily boldog, hogy a belsejét is szinről-szinre láthatja, — midőn én hirtelen közbe vágtam és igy szóltam:

— Ha annyira szereti ezt a házat s mindent, a mi benne van, Evelyn, fogadja el tőlem és legyen az öné! . . . És, ha tudna engem szeretni egy kicsit: fogadjon el engem is, — ráadásul! . . .

A választ még előbb megkaptam, mint az öreg Mrs. Heatherton letipegett hozzánk az emeletről, s avval fogadtuk, hogy a régi ház új úrnője ismét Evelyn Heatherton lesz.

Késő őszszel volt az esküvőnk s miután nászutunkon néhány hónapot töltöttünk, deczember derekára ismét visszatértünk a régi házba, mert én minden áron ott akartam megülni a karácsonyi ünnepeket.

. . . Karácsony éjszakája volt s mind a ketten lent üldögéltünk a nagy lépcsőházban, a kandalló mellett, melyben ép oly vigan lobogott a tűz, mint a múlt esztendőben. Még néhány percz hiányzott éjfélig s ekkor, átölelvén a feleségem derekát, készakarva úgy fordítottam az arczát, hogy ne láthassa a nagy lépcsőt . . .

Sohasem beszéltem neki a nagyanyja szelleméről, a kit láttam, mert féltem, hogy megijed: ezért fordítottam el az arczát most is, mert nem akartam koczkáztatni, hogy esetleg halálra rémüljön, de viszont éreztem, hogy kötelességem itt lenni ezen az éjszakán.

Az óra lassan éjfélt ütött . . .

— Nézzen föl a nagyanyjára, Evelyn, — mondtam neki; — most született a kis Jézus: mi pedig ő róla emlékezzünk meg ebben a perczben.

Evelyn szeretettel nézett föl a nagyanyjára, én pedig, átnézvén a feleségem válla fölött, ugyanabban a pillanatban megláttam a nagyanyja alakját, a mint lassan jött lefelé a lépcsőkön. Mosolygó arcza ragyogott az örömtől és boldogságtól: — ilyen lehetett azon a végzetes éjszakán, midőn lefelé jövet a halál elragadta!

A szellem már lejött az utolsó lépcsőn is és lassan közeledett felénk: — én pedig nem birtam levenni róla a szemeimet és kérdőleg néztem rá, hogy nincs-e szava hozzám.

— Úgy tetszik, — szólt most Evelyn, — mintha a nagyanyám valóban lenézne ránk a falról és boldoggá tenné, a mit lát . . .

— Valóban így van? — kérdeztem én, de nem tőle, hanem a szellemtől, a ki most már egészen mellettünk állt.

— Úgy van! — felelte a szellem. — Boldog vagyok, hogy így történt; s megáldom és szeretem önöket . . .

Ezt mondván, kiterjesztette fölénk áldó kezeit és mosolyogva nézett ránk . . . A szavát csak én hallottam, mert hiszen a szellemek hangját csak az hallhatja, a kihez szólnak: s így a feleségem is azt hitte, hogy az előbbi kérdésem neki szólt.

— Valóban úgy van! — felelte rá, — érzem, hogy a nagyanyám boldog, mert szeretjük egymást és itt lakunk ebben a régi házban, a hol ő is oly boldog volt, a mig Isten élni hagyta!

Megcsókoltam a feleségemet s azután ismét körülnéztem a lépcsőházban . . . Nem volt ott senki, — csak Evelyn, meg én . . .

II.

A Buller és Podington egyezsége.

— Mondom, William, — szólt Buller Tamás, barátjához, Mr. Podingtonhoz, — akárhogy sajnálom is, de ebben az esztendőben sehogyse lehet. Hanem az *én* meghivásom, az más, — azt csak elfogadja?

— Persze, hogy más . . . persze! — felelte Mr. Podington, — de fájdalom, a mint már előbb is mondtam, igazán nem fogadhatom el.

Ilyen és ehhez hasonló beszélgetés ismétlődött minden évben, már vagy öt esztendő óta, Buller Tamás és Podington William közt. Régi jó barátok voltak; együtt jártak iskolába s mihelyt önállók lettek, azonnal társas czégbe álltak és együtt dolgoztak. Most mind a ketten javakorbeli férfiak voltak, nős és családos mindenik s egyiknek is, másiknak is volt nyaralója a vidéken. Őszintén szerették is egymást s úgy összeszoktak, hogy a városban már el se tudtak volna lenni egymás nélkül, — de azért nyáron soha se látogatta meg egyik a másikat.

Hogy mért kerülték egymást, ha nem a városban laktak, annak igen furcsa oka volt. Mr. Buller nagyon szerette a tengert s a nyaralója is a tengerparton volt. Szenvedélyesen szeretett csónakázni, és kicsiny, de erős vitorlás csónakját maga kezelte, maga kormányozta, még pedig oly ügyesen, hogy sohase érte baleset; legnagyobb öröme volt, ha barátait és látogatóit bele ültethette csónakjába és keresztül-kasul vitorlázhatott velük az öblön.

De Mr. Podington rettenetesen félt a víztől s valósággal irtózott a működelő hajósoktól. Ha Buller években és tapasztalatokban gazdag matrózt tartott volna a csónakja kormányzására, Podington talán megkoczkáztatott volna egy kirándulást csöndes időben; de mivel Buller hallani se akart arról, hogy másra bizza a csónakját, sőt határozottan zokon vette, ha barátai vagy ismerősei kételkedtek hajós-tudományában: Podington nem merte őt meglátogatni. Először nem akarta sérteni a barátja hiúságát, másodszor pedig semmi kedve se volt a tengerbe fulladni; következésképen *nem is látogathatta meg Buller*.

Neki azonban nagy öröme telt volna abban, ha Buller meglátogatja őt a nyaralójában, a mely gyönyörű hegyes vidéken feküdt; de Bullert meg viszont erre nem lehetett rávenni. Még pedig azért, mert Podington nagyon szerette a lovakat és mindig maga hajtotta a kocsiját. Buller pedig jobban félt a lovaktól, mint az elefántoktól és oroszlánoktól. Ha években és tapasztalatokban gazdag kocsis hajtott volna, talán nem lett volna kifogása a kocsikázás ellen: de abba, hogy Podington hajtson, a ki ugyan ügyes kereskedő, de csak dilettáns kocsis volt, sehogy se tudott beletörődni. Nem akarta megsérteni a barátját avval, hogy nem ül föl a kocsijára: de viszont *sokkal jobban féltette a nyakát* is, semhogy ezt meg merte volna koczkáztatni. Így aztán inkább meg se látogatta Podingtont.

A dolognak ilyetén állása azonban lassanként tűrhetetlen lett. Mrs. Buller és Mrs. Podington, a kik bátrabbak voltak a férjüknél, több izben kölcsönösen meglátogatták egymást nyáron is, de mivel a férjük sohase kisérte el őket, — ezek a furcsa látogatások szemet szúrtak úgy a hegyes vidéken, mint a tengerparton s mindenféle mende-mondának a forrásai lettek.

Egy szép tavaszi napon tehát, midőn mind a ketten együtt ültek és dolgoztak városi irodájukban, Podington újra megismételte a szokásos meghivást, a melyre Buller, rövid habozás után igy felelt:

— Mondja William: ha meglátogatom önt ezen a nyáron, eljön-e hozzám ön is? . . . A dolog kezd nevetséges lenni és mintha a rágalom is fölütné a fejét . . .

Mr. Podington végig simitotta a homlokát s pár pillanatra behúnyta a szemeit . . . Képzeletben látta a fölfordúlt csónakot, az összetépett vitorlát, meg a tengerbe esett két embert, a kik kétségbeesetten iparkodtak fölkapaszkodni a csónakra . . . Az egyiknek sikerült is ez: s ez az egyik Buller volt; a másik azonban már fulladozott, el-elmerült s megint fölbukott: s ebben a másikban Podington önmagára ismert.

Ez a kép nem volt se biztató, se vigasztaló; Podington tehát hirtelen kinyitotta szemeit és bátran kinézett az ablakon . . . Itt volt az ideje, hogy túlessenek ezen a dolgon, a mely már valóban kezdett nevetségessé lenni. Utóvégre is Buller már több esztendő óta járja a tengert és még egyszer se fordult bele . . .

— Jól van, — felelte Podington elszántan. — Ha ön eljön hozzám, én is meglátogatom önt . . . Csak mondja meg, mikor lesz legalkalmasabb.

Mr. Buller örömmel ugrott föl és mindjárt paroláztott barátjával.

— Ez már beszéd! — mondta elégedetten. — E szerint hát megegyeztünk!?

Először Bullernek kellett meglátogatnia barátját a felföldön. Barátja ugyan hallgatott a kocsikázásról, de ő jól tudta a feleségétől, hogy Podington még mindig maga szokott hajtani. Azt is megtudta a feleségétől, hogy Podingtonnak most egy nagy, fekete lova van, a mely igen nyugodt, csöndes természetü állat, úgy hogy egy csöppet se kell félni, hogy megbokrosodhatik.

Feleségének ez a biztatása megnyugtatta némileg Mr. Bullert, úgy hogy midőn a megérkezésére következő reggelen Podington azt kérdezte tőle, hogy nem volna-e kedve kocsikázni; elnyomta ideges aggodalmát és udvariasan felelte, hogy nagyon szivesen.

Mr. Buller mindjárt paroláztott barátjával.

Midőn a csöndes, higgadt természetü ló vagy *fél óráig minden baj nélkül* ügetett, Mr. Buller kezdte átlátni, hogy voltaképen nagy bolondság volt oly sok éven át meg nem látogatni a barátját. Kezdte hinni, hogy vannak lovak, a melyek annyira nem törődnek a világgal, hogy még a legtapasztalatlanabb kocsis is veszedelem nélkül hajthatja őket. A mint elrobogtak egy major mellett, puskalövés dördült el a sövény-keritésen túl: Mr. Buller összerezzent és megijedt, a ló azonban föl se vette és nyugodtan baktatott tovább.

— William, — kezdte Mr. Buller, és gyönyörködve nézett szét, — nem is gondoltam, hogy ily szép vidéken lakik. Igazán gyönyörü ez a táj! Igaz, hogy nem látok se tavat, se tengert, a mit pedig úgy szeretek! de emitt van ez a kis patak, arra keletnek a hullámos dombvidék . . . szóval igazán változatos, festői vidék: s ráadásul a messze távolban kéklenek a hegyek is.

— Csinos a vidék és változatos, — felelte Mr. Podington elégedetten. — Annyi bizonyos, hogy sohasem unom meg, akárhányszor kocsikázom is ki. Persze, a tengerpart szebb lehet, de talán egyhangúbb is, mint ez.

Ugyanezt gondolta Mr. Buller is, és magában boszankodott, *hogy az elmúlt években is nem* töltött pár hetet minden nyáron barátja társaságában, ezen a szép vidéken.

— Mondja csak, William, — kérdezte ismét, — mióta van meg ez a lova?

— Körülbelül két év óta, — felelte Mr. Podington. — Azelőtt kettő volt, de ez egymaga is jobban birja a kocsit, mint amazok ketten.

— Ejha! — gondolta magában Buller, — micsoda szerencse, hogy nem két év előtt jöttem ide!

Mialatt azon örült, hogy csak az idén szánta rá magát barátja meglátogatására, olyan helyre értek, a hol a kis patak, melynek partján az útjuk vitt, meglehetősen széles és mély tóvá duzzadt föl, mert egy malomnak a zúgója alá értek.

— Ez már szép! — kiáltott föl Mr. Buller örömmel. — Ah, William, úgy látszik, hogy önnek mindene van itt, a mit én szeretek! . . . Sőt ez még szinte festőibb, mint a tenger: azok a tó fölé hajló terebélyes fák és a vizben ringó tükörképük, valóban gyönyörűek!

Mr. Podington egészen boldog volt, az arcza szinte ragyogott az örömtől, hogy a barátja így lelkesedik a táj szépségeiért.

— Mondhatom, Tamás, — kezdte mosolyogva, — hogy ez a vidék . . .

— William! — vágott közbe Buller hirtelen és idegesen fészkelődött barátja mellett az ülésen: — micsoda dübörgés ez? . . . Talán csak nem vasút?

— De az, — felelte Mr. Podington. — A féltizenegy órai gyorsvonat.

— És közel jön erre? — kérdezte Mr. Buller izgatottan. — Talán át is megy azon a hidon?

— Mindenesetre, — mondta Podington nyugodtan. — De nincs mit félnünk tőle, mert a mi útunk a hid alatt visz el. Azt pedig csak nem hiszi, hogy ránk szakad a hid?

— De hát a ló! . . . A ló!? . . . — kiabált Buller, miközben a vonat egyre közelebb jött. — Mi lesz a lóval?

— A lóval? — kérdezte Podington megütődve. — Hát mi lenne vele? . . . Megy az útján, mint eddig; ez ugyan nem ijed meg a vonattól.

— De nézze, William, — akadékoskodott Buller, — az a vonat éppen akkorra ér a hidra, mikor mi alatta leszünk . . . És a ló megvadúl, mert hogy is állhatná nyugodtan, hogy az az éktelen dübörgés a feje fölött zúg végig . . .

Podington elnevette magát:

— Ugyan, ugyan! — mondta vállat vonva, — a lovam *már föl se veszi ezt*, annyira megszokta.

— De kérem, William, — szólt Buller szorongva, — álljon meg egy perczre! . . . Csak addig, mig leszállok . . . Nézze, minden tagom reszket, engedje meg, hogy leszálljak a kocsiról . . .

Mr. Podington mosolyogva rázta a fejét és tréfásan felelt:

— Ugyan már miért szállna ki? . . . Hiszen nincs veszedelem; annyi veszedelem sincs, mintha odahaza ülnénk a szobában! . . . De, hogy megnyugtassan, hát nem bánom, megfordulok és megkerüljük a hidat.

— Hol fordulna meg, az Isten szerelmeért!?— rémüldözött Buller, — ez az út nem elég széles arra és a vonat már a nyakunkon van! . . . Álljon meg, kérem: hadd szálljak le!

Az az ellenvetés, hogy az út nem elég széles, és hogy nem fordulhat meg rajta, kihozta Podingtont a sodrából; bántotta a hiuságát, hogy a barátja ily kocza-kocsisnak tartja őt s kissé ingerülten felelt:

— No, majd megmutatom, hogy kell megfordulni a szűk helyen! . . . Nézze: egy kicsit kitérek jobbra, aztán hátra faroltatok, most meg balra rántom a gyeplőt és egyszeriben átcsapunk a másik útra . . .

Mialatt ezt mondta, már meg is kezdte a fordulást.

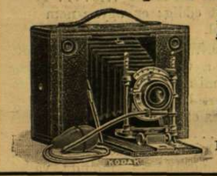
— Oh, Tamás! — kiáltott föl Buller, félig fölkelve az ülésről, a vonat már itt van!

Mi pedig már . . .

Podington azt akarta mondani: «megfordultunk», de nem végezhette be. Mr. Buller fölkiáltása kissé idegessé tette, és szorongásában, hogy hirtelen megfordulhasson, erősebben rántotta meg a gyeplőt, mint szokta, ettől meg a ló lett ideges és oly hevesen lökte hátra a kocsit, hogy a hátulsó kerekei átszaladtak a keskeny gyepes parton, mely az útat a pataktól elválasztotta és belesülyedtek a vizbe. (Folytatása következik.)

Főherczegi Szt. Margitszigeti gyógyfürdő
BUDAPEST.
Nyári és téli gyógyhely.
43·3° C. kénes hévforrás, Thermal-, iszap-, villamos-fény-, mester-séges szénsavas-, forrólég-, mindennemü gyógy- s edző (Kneipp) fürdők. Svéd gyógytorna-terem. Napfürdő. 150 holdas árnyékos sétakert. Csúz, köszvény, ischias, izületi bántalmak, emésztő, szervi bajok, szívbetegség, vesebántalmak, vérszegénység, ideggyengeség ellen.
Szt. Margitszigeti üditőviz
elsőrangu szénsavval telitett ásványviz. 9545

FÉLIX gyógy-fürdő.
Nagyvárad közvetlen közelében, vasuti állomás.
Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsin 3/4 órai távolságban. Május—aug. hónapokban naponta 10, vasárnap- és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváraddal. **Az uj vasuti állomás** közvetlenül a fürdőtelep mellett van.
Az európai hirü 40° C meleg **természetes hévviz** javalva van: **az izületek és izmok csuszos bántalmainál, idült s különösen savas izületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál; köszvénynyél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumaticus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesebélyek esetében.** Állandó fürdőorvos: **dr. Matolay Károly.**
A különböző igények szerint berendezett nagy számu szobák napi ára 80 krtól 3 frt között váltakozik. **Gyógyterem** (Kursalon) hirlapokkal és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben. Az erdőben jó tekepálya. Hat tükörfürdő, család- és kádfürdőkön kivül **mórfürdők** is vannak rendszeresitve. **Állandó kitünő zenekar.** Telefon összeköttetés Nagyváraddal.
Az elegánsul berendezett lakószobák, kád- és tükör fürdők továbbá a Fürdő-fürdő eltmert jó kanyhája és pincéje készen várja a legkülönbözőbb igenyü vendegeket.
Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igyekezni fogok t. vendégeimet teljesen kielégiteni. 9552 Kiváló tisztelettel **KERNÁTS JÁNOS**, bérlő.

CALDERONI és TÁRSA
Budapest, IV., Kishid-utcza 8.

Fényképészeti készülékek és felszerelések mükedvelők számára.
KODAK
eredeti gyári áron.
Ujszerkezetü stereoskop-készülékek.
«Stereospido.»
Nagy képes árjegyzék. — Látszer-raktár: IV., Váczi-utcza 1. szám.

Rozsnyai Mátyás chininczukorkája ízletlen chininből.
Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, a kik keserü chinint bevenni nem képesek. **Láz ellen! Nem keserü** Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fiumei vándorgyülésén 40 arany pályadijjal jutalmazva.
Törvényesen védve. Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapiron Rozsnyai Mátyás névaláirása olvasható. Utánzatoktól óvakodjunk.
Főraktár: Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, valamint minden gyógyszertárban. 9626
Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában, Irad. Szabadság-tér.

Ismét szép vagyok miután három héten át az Ön Alaiska-crémjét és -puderjét használtam. F.... Róza.
Ugyanigy fog szólni bármely hölgy, a kinek arczbőre fogyatkozást mutat, vagy a ki csak *konzerválni* óhajtja arczbőrét, és ép ezért nem volna szabad, hogy az Alaiska-crém és -puder egyetlen pipereasztalról hiányozzék.
Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-crémje** az arczbőrnek rövid használat után csillogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és kellemet kölcsönöz, szeplőket, májfoltokat, napfoltot stb., fehérré, finommá és lágygyá tesz a legrútabb kezeket is hasonló szerek közül a következő főtulajdonságok által válik ki:
Alaiska-créme nem zsirosit, nem tartalmaz fémalkatrészeket, orvosilag véleményezett, ajánlva és **teljesen ártalmatlan.** Elismerőlevelek minden körökből betekinthetők. Egy tégely ára K 3. Próbatégely K 1.20.
A kosmetikum par excellence.

Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-pudere** kiválóan kiegészíti az Alaiska-crém fényes hatását, egyedül alkalmazva az arcznak hájos testszint lágy, üde és friss rózsás tónust kölcsönöz, ugyszintén elragadató kiváló illata, nemkülönben kitünő fedőképessége és tartóssága által és mivel **sem horganyt, sem bismutot nem tartalmaz**, absolut ártalmatlansággal magában foglalja mindama tulajdonságokat, melyek azt egy nélkülözhetetlen, a mindennapi használatra rendelt piperecikké teszik, mint számtalan elismerőlevél a legjobb körökből bizonyit. Egy szelencze puder ára fehér, rózsaszinü vagy sárga K 3. —
Szétküldője **Lindner Róbert**, gyógyszerész, Wien, XIII/9. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utcza 12. 9883
i tüntetve Párisban, Londonban, Amsterdamban, Bécsben aranyérmekkel és rendjelekkel.

CSIZ fürdőtelepek *Margit-nyaralóban első-rendü szállodák, egyágyas és kétágyos szobák 60 krtól 3 frtig, Margit-penzióban külön szoba, teljes ellátás kiszolgálattal 1 frt 60 krtól 2 frtig megrendelhetők. Margit-nyaraló avagy Margit-penzió házfelügyelőjénél Csiz-fürdő czim alatt. — Va-utnál külön kocsi*.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYU-VIZ

Somatose
oldható húsfehérnye, húsból készült és ennek tápanyagát tartalmazó (*fehérnyetestek és savak*), ízetlen, könnyen oldódó por, kiváló
étvágygyerjesztő erősitőszer
gyengeknek és a táplálkozásban elmaradottaknak, *ideg-, mell-, és gyomorbetegeknek*, betegágyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, üdülőknek stb., nemkülönben
VAS-SOMATOSE alakjában sápkórosoknak
lesz az orvosok által ajánlva. — A VAS-SOMATOSE nem egyéb, mint 2% szerves vasvegyületet tartalmazó tiszta SOMATOSE. Kapható a gyógyszertárakban és drogueria-üzletekben.

Seffer Antal BUDAPEST IV: KÁROLY-UTCZA BOLTSZAM 12. (KÖZPONTI VÁROSHÁZ-ÉPÜLET)
ALAPITTATOTT: 1878
TELEFON 15-56.

A LEGUJABB NAGY — LAWN-TENNIS — KÉPES ÁRJEGYZÉK MELY SZÁMTALAN UJ MAGYAR ÉS ANGOL JÁTÉKOKAT TARTALMAZ, KIVÁNATRA BÉRMENTVE.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

ELITÉLVE.

Elbeszélés.

Irta PETELEI ISTVÁN.

(Vége.)

És ettől fogva — erős meggyőződéssel elteltten — ép oly figyelmes és szeretetreméltó lett, mint a felesége hozzá. A heves, kemény úr méltóságos, figyelmes udvarló lett.

A felesége kedvéhez igazodott, kedvességeit alássan vette; megköszönve ma egy szál virággal, új ékszerrel holnap. A mulatságairól figyelmesen gondoskodott. Csábította a vígságra. Maga megfiatalodott ez igyekezésben. El nem fáradt a gavallériában egész nap. Lovat idomított alája, mellette járván, tartva a nyeregben a kezét s kezet csókolt neki, ha egy-egy kis dallal szórakoztatta este a zongora mellett. Ilyenkor karbafogva vitte a hálószoba ajtajáig.

— Ma igen kedves napot szerzett nekem, édesem. Fogadjon az álmába.

Az asszony mosolyogva hajolt meg és a mint belépett, remegve, csüggedten roskadt le az ágya szélére és éjfélig gondban ügyelt az ura szobájából jövő neszre. A kemény ember el nem fáradva, éjfélig egyforma lépéssel mérte a szobáját.

Másnap aztán remegve kezdte ismét a játékot az asszony — az életeért. Leánykorában így, homlokára simítva a haját, szerette az ura; oleander virágát odatüzi, a hova rég, egyszer tüzte volt az ura és hosszasan elügyeli a tükörben: illik-e? A ruháit ujból és ujból ékesíti, mindennap másképen, hogy eltalálja, mint kivánatos igazában . . . Fedetlen nyakára azt az aranykeresztet tüzi, s karpereczeit az urával kapcsoltatja tökéletes formáju karjára, melyeket ő adott egyszer . . . És aggódva, félve, csábító, gyönyöröket igérő tekintettel, félig nyitott ajakkal, tétován lép ki az ura elé.

Balási komolyan, szinte bánatosan lát meg egyszerre mindent.

— Nem találsz már csinosnak?

— Ah! mindig ujból igézel meg.

— Mégis valami van közöttünk. Mondd meg: mi az? Elválva élsz mégis tőlem. Az ajtómig kisérsz s bezárod a tiédet. Miért, ha nem lettem már csúf? ha meg nem untál?

E leplezetlen csalogatásra aztán egyszerre kitisztul a Balási szeme, ragyogó, józan és ügyelő lesz, — s Klemi tudja, hogy aznapra ismét elvesztette a játékot.

Ilyenkor könny gyül a szemébe, elfordul, tehetetlen düh forr a szivében s elbujik valahová sirni a kert mélyébe, remegve vizsgálva testét, nem erősödik-e még? Kétségbeesve, félve a futó időtől, mely büne titkát könyörület nélkül világgá kiáltja. Néha elcsüggedve a gyötrődéstől, a mint messziről az urát jönni látja, a kétségbeesés merészségével elejébe ront, hogy elmondjon neki mindent s meggyónjon mindent. És ha megöli, hát jó . . . legalább egyszerre vége lesz mindennek . . . és futván, a mint már majd eléri az urát, a remény egy gyenge sugara hatol be félelmének éjszakájába — s akkor mosolyt erőszakol az arczára és az ura mellére dől.

. . . «Az enyém vagy (mondta a csábító ficzkó az anyja házában), én értelek meg csak és engemet értesz meg. Vágyakozom utánad — és te vágyakozol utánam. Ne félj szeretni, az Isten oltotta belénk e vágyakozást.»

S mikor a kábulásból felocsudott és sírt, az anyja nevetve mondta:

— Hiszen már nem vagy leányka, asszony vagy. A te vad zsarnokod, urad, nem ért meg tégedet s elzár, mint egy rabot. Fiatal vagy, élvezd az örömet, ne félj . . . már asszony vagy.

És az anyja, ki utálja Balásit, suttogva oktatgatta: mit kell tennie, ha visszatér . . .

Goró Lajos rajza.

A szót Balási vitte és a régi családi képekről mesélt.

— — Es jaj! a tanács gaz és rosz volt . . . és el fogja a játékot veszíteni Klemi. Félelemmel és csodálattal nézi az urát. Ez az egész ember, ez az erős, nagy férfiu az apró kis csel-fogásokon felül van. Érzi az erejét Klemi — s elpirul és sír. A kaczérkodás fegyverei nem fogják őt. Ma még nem veszett el Klemi, holnap elvész bizonyosan. A mint meglátja a Klemi bünét, jaj, tán szétzuzza, vagy megveti. A lábához ha borulna sirva, bünbánattal, — ki tarthatja ki az ő kemény lenéző tekintetét? És bárha remeg tőle, szertelen megnőtt a szemében.

Mindennap kevesebb bátorsággal s reménységgel indult az ura meghódítására. Mind megadóbb lesz, a mint veszti a diadalra való reményt. Szelidebb, alázatosabb lesz s Balási látja, a mint reggelenkint a felesége a kis falusi templomba fut. Megölelgeti az uton ödöngő apró gyermekeket s a vén, rongyos asszonyok között az oltárlépcsőig hajtja meg a homlokát. A falusi recsegő orgona kiált s a gyermekek a padok szélén nyujtják a nótákat. Klemi mit se hall belőle, hanem megragadja a felfeszitett Úr lábát, könyörögve nézve a meghajtott fejre.

— Oh, nagyságos asszony . . . mit tesz? — és a vénasszonyok támogatják Klemit s vezetik ki az ajtón . . . Nem jó megfeledkezni magáról, kedves . . .

A falu első fordulójánál az ura várja a feleségét. Nyájasan szólítja meg és a karját nyujtja:

— Véletlenül találom itt — mondja csendesen. — Régebben nem szokott errefelé járni. (Klemi azt hiszi, hogy átlát a testén erős szeme.) Aztán csendesen, szinte szomoruan folytatja:

— Boldog a hitével . . . Kibékült az Istenével?

— Ő megbocsájt, ha megbánjuk a vétkeinket.

— Ő megteheti, mert Isten, de mit csináljunk mi, szegény emberek? — S hirtelen könnyebb hangba csap át: — Mily nagy szavakkal dobálózunk e derült, szép napon, kedvesem! mintha szavalnánk . . . Simuljon inkább hozzám. Tán nem aludt jól, mert igen bágyadt? Pedig a szine kitünő, kedvesem. Jó néven veszi-e, ha bókolok a szinének? A falusi levegő jót tesz magának, kedvesem. Egészen kitelt . . .

Klemi erősen megkapaszkodik az ura karjába, hogy el ne essék. «Látszik-e már rajtam?» nyilallik át a fején a félelmes kérdés. Mintha az itéletét olvasta volna fel a birája.

Úgy érzi, mintha nemcsak a torkát szoritaná a szó, de mintha a ruháját is szorosabbnak érezné s oly fáradt lesz, hogy majd elesik. A szemét behunyja s lezárt szemhéján át is érzi az ura szigoru nézését. Nyögés szakad fel a melléből és akkor a kert korlátján át valaki átszól: «Leütöttem.»

Klemi rémülten kérdi: «Mit? mit?»

— Semmit kedves. Egy méhfarkast a méhesben. Lesik hajnal óta — a rablót... Egy nagy darázs az, kedvesem, semmi más. Egy karcsu dereku zsivány, ki maga nem tart háztüzet, hanem lesi a csendes, dolgos méheket, kik gyermeket ápolnak és nevelnek — és elfogja őket az utban, a mint hazatérnek. És elveszi a mézüket...

— Egy méhfarkas . . .

— A sorsa érte el . . . nem üthettem én agyon.

Klemi ijedten kérdezte. Azt se tudta, mit mond:

— És megölte volna őt?

— Irgalmatlanul. Az álnokot . . . zsiványt. Mit is kérdez, kedves? . . .

Azon este Klemi szórakozott és nyomott volt. A harczot feladta. A szót Balási vitte és a régi családi képekről mesélt, kik rámáikból az ebédlőasztal mellett ülőkre derülten a falakról néztek le. Szép, zsinóros derékvállas, gyöngyökkel átfont haju barna hölgyek azok: bárány az egyiknek a lábánál, a másiknak karja kávéscsészés asztalkán pihen.

— A nagyanyám tiszta szép szemét nem láthatja, kedvesem, mert a képe homályos szegletben áll; — de én látom. Mind féltünk a szemétől, a mikor kicsik voltunk, ha hibáztunk valamit. Már mankóra szorult, de ő átlátott rajtunk, mint az üvegen s ha szigoruan nézett reánk, úgy sirtunk, mintha megfenyitett volna. Ily tiszta és igaz volt. A homályos szegletből ő reánk néz Klemi. Nincsen-e büne?

Az asztal mellől Klemi csendesen, eszméletlenül lesimult a földre.

Balási mozdulatlanul, komoran nézte, lustán. Az arcza elborult, eltakarva egy kegyetlen vonást, mely a szája körül képződött.

Aztán fölemelte az elalélt asszonyt, az ölében bevitte az ágyára és csengetett a szolgáló után . . .

Reggel lóhátra ült és csak későre tért haza. A cseléd levéllel várta.

. . . . «Ha eszébe jutna, hogy kerestessen, édes Uram, oh hagyja el. Sohase fog látni és jobb, ha hiremet se hallja. Legyen kegyelmes az emlékemhez, mint a hogy az Isten meg fogja bocsájtani a bünömet, mert megbántam, a szivemből . . . Ha tudná, mint szeretem magát . . . A sors ért el . . . jobb, hogy nem a te kezed ért el . . . A sorsom ért el . . . oh jobb, mint hogy a te tiszta és becsületes szemed elé kerüljek. A nagyanyádtól örököltem a szemedet, melytől féltél gyermekkorodban, ha hiháztál . . . Édes uram» . . .

Balási lehajtotta a fejét s nehéz, forró könnyek peregtek alá az arczára.

Aztán az ökle összeszorult; puskát vetett a vállára és kemény lépéssel kiment a kapun a város felé vezető utra térvén.

VIZEN ÉS SZÁRAZON.

Stockton R. F. elbeszélései.

Angolból fordította Zigány Árpád.

II.

A Buller és Podington egyezsége.

(Folytatás.)

A hirtelen zökkenés végkép megrémitette Bullert.

— Fölfordultunk! — ordította rémülten, s meg se gondolta, hogy mit tesz, belekapaszkodott a barátja karjába.

A lónak se kellett több. Ez a hirtelen, erőszakos rántás, meg a fejük fölött dübörgő vonat egészen megzavarta az állat nyugodt természetét. Azt hitte, hogy valami furcsa, szokatlan dolog történt, s megbokrosodva ennyi zaklatástól, oly erővel horkant hátra, hogy nemcsak a kocsinak mind a négy kereke, hanem az ő hátulsó lábai is a vizbe értek. És, mivel a part ezen a helyen meredek volt, a kocsi lassan kezdett lefelé siklani a vizbe, noha a megriadt ló minden erejéből iparkodott kirántani és fújva, kapálva kapaszkodott a parton fölfelé.

— Irgalmas ég! — kiabált Buller elfehéredve.

— Rajta, rajta! — serkentette a lovat Podington s fölállva a kocsiban, ugyancsak nem kimélte az ostort.

De se a kiabálásnak, se a csépelésnek semmiféle foganatja se volt. A patak medre közvetlenül a part alatt volt legmélyebb s maga a part oly meredek, a megázott föld pedig oly csuszamlós volt, hogy a ló sehogyse birt fölkapni rajta. A kocsi tehát egyre lejebb és lejebb siklott, míg végre egészen belekerült a patakba és uszott a vizen.

A kemény fából készült kocsi ládája meglehetősen szorosan és szilárdan volt összeróva, úgy hogy a viz nem tölthette meg mindjárt; fönt libegett tehát a vizen, bár a két ember terhe meglehetősen lenyomta, a patak sodra pedig lassanként lefelé fordította és vinni kezdte. Most már a ló is egészen a vizben állt, mely a marjáig ért, de a mint a viztől elkapott kocsi beljebb rántotta, elvesztette lábai alól a talajt és úszni kezdett.

Podington, kezében a gyeplő meg az ostor, halálsápadtan, megrémülve ült a bakon; az egész dolog oly hirtelen történt, hogy az első perczben szólni sem tudott. Buller ellenben, a mióta «vizen» voltak, ujra éledt, mert elemében volt és nem félt a viztől. Látta, hogy barátja szinte fölholt az ijedtségtől, s érezte, hogy most már neki kell kezébe vennie a «kormányt» és igazgatni a «csónakot».

Fölállt és körülnézett.

— Hajtsa a lovat a tulsó part felé! — kiáltott torka szakadtából. — Ezen a parton nem köthetünk ki, se pedig a viz sodra ellen nem mehetünk . . . Nézze, arra tartson, a hol az a facsoport áll: ott alacsony a part és könnyen kigázolhatunk . . . Balra hát a kormányt! . . . Húzza meg a balkormányfél kötelét!

Podington engedelmeskedett s a ló mindjárt fordulni kezdett.

— Lássa, — magyarázta Buller, — egyenesen nem vághatunk keresztül a vizen, mert a patak sodra úgy is lejebb ragadna bennünket. Jobb hát, ha annak a facsoportnak tartunk, a hol biztosan kiköthetünk.

Mr. Podington nem felelt; minden pillanatban várta, hogy a ló elmerül s magával rántja a kocsit is.

— Nem is olyan veszedelmes a dolog, Podington, mi? — csevegett Buller szinte vidáman. — Ha volna evezőnk, meg egy darabka vitorlánk, egész jól csónakázhatnánk a tavon . . . Ez a kocsi nagyon derék csónak!

A kétségbeesett Podington rémülten kapta föl a lábait.

— Irgalmas Isten! — hörögte rekedten, — hogy tódul be a viz . . . Tamás, nézze, már a lábaimat is elöntötte a viz!

— Az ám, ni! — csodálkozott Buller. — De én már úgy megszoktam a vizet, hogy észre se vettem . . . Valahol léket kaphatott ez a csónak . . . Van-e szurkos csepüje, hogy bedughassam a léket?

— Szurkos csepü! — szörnyűködött Podington. — Oh, Tamás, ne tréfáljon! . . . Hisz látja, hogy süly edünk!

— Ej, ej, — csóválta a fejét Buller, — olyan ez a csónak, mint a rosta . . . Csak úgy dül bele a viz!

Valóban, a két ember sulya annyira lenyomta a kocsi ládáját, hogy a viz minden oldalról tódult bele és csakhamar egészen megtöltötte.

A kocsi lassan kezdett lefelé siklani a vizbe.

— Belefulunk a vizbe! — kiáltott föl Podington, hirtelen fölállva.

— Simogassa meg a lovat! — felelte Buller, — biztassa, hogy uszszék gyorsabban!

— Nem érem el!... Nem érem el! — kesergett Podington kétségbeesve, s nagy igyekezetében elejtette az ostorát.

— Üljön le! — rivallt rá most Buller parancsolóan. — A viz már derékig ér . . . Ha nem ül le, kifordul a csónakból és akkor vége.

Podington ijedten esett vissza a bakra, s most már a gyeplő is kisiklott a kezéből. A szegény ember úgy meg volt ijedve, hogy azt se tudta, hol a feje; a kocsi pedig végkép eltünt a viz színéről, s a kerekek gyönge zökkenéssel feneket értek.

— Egek! — jajdult fel Buller, — megfeneklettünk!

— Megfeneklettünk? — sohajtott fel Podington megkönnyebbülve, — hála az égnek!

Szerencsére ott, a hol a kocsi feneket ért, nem volt nagyon mély a viz. A két ülő férfinak ugyan a derekán felül ért, de egyéb veszedelem nem fenyegette őket. Podington mind a mellett végkép oda volt, az a hullámzó viztömeg, mely szinte elnyelte, úgy megrémitette, hogy a fogai is vaczogtak s alig birt megülni a helyén.

— William, — szólt rá Buller könyörögve, — üljön nyugodtan, az Istenért! Ha egyre izegmozog, előbb-utóbb lebukik a vizbe s mi lesz akkor?

— Nyugodtan üljek? — rémüldözött Podington reszketve, — hogy ülhessek nyugodtan, mikor . . .

E pillanatban a ló megmozdult. Szilárd talajt érezve lábai alatt, el akart indulni a part felé, de Podington úgy megrettent a kocsi megindulására, hogy fölugrott . . .

A lökéstől megtántorodva bizonyosan belefordul a vizbe, ha ösztönszerűen meg nem kapaszkodik Buller karjába.

— Üljön le! — bömbölte Buller, maga is megrettenve, — mert mind a ketten kifordulunk a csónakból!

Mit volt mit tennie, Podington leült s a föllocsanó viz mindkettőjüket nyakig elborította.

— Ah! — kapkodott Podington lélektelenül. — Tamás, kiáltson segitségért.

— Mi haszna kiabálnék? — felelte Buller vállat vonva. — Nincs erre egy lélek se és csónakot se látok sehol . . . De ne féljen, azért majd csak kikötünk . . . Most egyelőre fogja rövidebbre a tatvitorlát.

— Micsodát? — rebegte Podington ijedten.

— A gyeplőt, akartam mondani! Egész jól átvergődhetünk a tulsó partra, ha jól kormányozza a lovat. Rajta, hajtsa hát beljebb!

— De hogyan hajtsam? — jajdult föl Podington kétségbe esetten. — Elejtettem az ostort is, a gyeplőt is . . .

— Irgalmas Isten! — kiáltott fel Mr. Buller, — ez már baj . . . Hát szóval nem hajthatja, úgy hogy: «csáli hó! . . . tüled-hozzád!?» . . .

— Nem, nem! — kesergett Podington. — Hiszen nem ökör, hanem ló! De talán meg birom állítani . . .

És tele torokkal rá rivallt: «Hóha, hó!» a mire a ló rögtön meg is állt.

— Ha másként nem birja kormányozni, — szólt most Buller, — akkor minden áron fel kell szednünk a gyeplőt. Hol az ostor, . . . majd avval kihalászom.

— Amott úszik! — mutatta Podington az öt lépésre libegő ostort, — azt is elejtettem.

— Oh, akkor le kell buknom a gyeplőért, — boszankodott Buller, — különben itt rekedünk.

— Nem, nem, az Istenért! — kiabált Podington. — Ugyan mit akar? . . . Inkább . . .

— Csak üljön nyugodtan, — felelte Buller. — Én otthon vagyok a vizben és tudom, mit csinálok.

Odaadta a kalapját Podigtonnak, hogy tartsa; oda akarta adni az óráját is meg az erszényét is, de aztán azt gondolta, hogy így is, úgy is mindegy, hát nem törődött velük. Ezzel letérdelt a kocsi ülésén, hirtelen a viz alá bukott és keresni kezdte a gyeplőt. Podington a szabadon maradt félkezével görcsösen megkapaszkodott barátja kabátjának a szárnyában.

Pár másodperecz mulva prüszkölve bukott föl a vizből Buller.

— Az egyiket megtaláltam, — szólt hihegve, — de valamiben megakadhatott, mert nem birtam fölhúzni.

— Nem vastag és gömbölyű volt? — kérdezte Podington.

— De olyannak éreztem . . .

— Oh, az a hám volt, — felelte Podington, — az nem kell. A gyeplő lapos és vékony.

— Aha, most már tudom! — mondta Buller. — Mindjárt le is bukom érte.

És megint lebukott a vizbe, de ezúttal tovább maradt oda lent, s mikor ismét feljött, még jobban fujt és prüszkölt, mint az imént, hanem a gyeplőt csakugyan megtalálta és fölhozta.

— Nem ez az? — kérdezte lihegve.

— De az! — örvendett Podington.

— Akkor hát adja ide a kalapomat és hajtson.

Buller föltette a kalapját; ez volt rajta az egyetlen száraz ruhadarab. Podington pedig idegesen kezdte nógatni a lovat.

A derék állat, neki bátorodva a gazdája hangjától s érezvén az ismert kezet, bátran neki vágott a viznek. De a patak feneke gidres-gödrös volt, s a kocsi hol lezökkent a mélybe, úgy hogy Podington rémülten sikoltozott, hol pedig kövekbe ütközött és féloldalt fordult, a mikor is az utasai majd hogy le nem fordultak róla.

Fölötte furcsa volt látni őket, a mint így döczögtek a vizben. Podington eleinte föltartotta kezeit a viz fölé, de csakhamar úgy belefáradtak a karjai, hogy bizony leereszteni őket, s ekkor semmi egyéb nem látszott a viz fölött, mint a ló nyaka és feje, meg a két férfinak a válla és a feje.

A viz alatti fogat most mélyebb helyre ért, és még Mr. Buller is megrázkódott, mikor a viz az álláig ért. Podington iszonyodva sikoltott föl, a ló pedig, föltartván a fejét, ismét úszni kezdett. E pillanatban egy suhancz, puska a vállán, meghallotta Podington jajgatását, s önkéntelenül arra fordult, lekapván válláról a fegyvert . . . De aztán, megpillantván a furcsa fogatot, keresztet vetett magára és rémült ordítással menekült a malom felé.

A mély gödör azonban nem volt széles, és mihelyt a ló átúszott rajta, azonnal sekélyebb lett a viz, s lassankint a ló háta is látható lett. A mily mértékben csökkent a viz mélysége, azon mértékben emelkedett a két férfi kedve és bátorsága is . . . A ló egyre könnyebben húzta a kocsit, már a lábai csobogását is hallani lehetett; majd egyszerre csak egészen fölbukkant a vizből és gyorsan kirántotta a partra bőrig ázott utasait.

— Oh, mily hideg van! — mondta Podington dideregve.

— Az mindig így szokott lenni, — felelte Buller, — a ki vizbe esik, csak akkor szokott fázni, ha kihúzzák.

— Most sietnünk kell, hogy minél előbb haza érjünk! — szólt Podington, a kinek mindjárt megjött a kedve és bátorsága, mihelyt a kerekek zörgését újra hallotta. — Gyi! . . . Rajta!

Mivel tudta az útat, hamar áthajtott a hídon s a gyeplővel nógatta lovát.

— Gyi! — kiabált vigan. — De kár, hogy elvesztettem az ostort!

— Az ostort! — ijedezett Buller, a ki két kézzel is kapaszkodott, hogy ki ne essék a kocsiból. — Talán csak nem akar még gyorsabban hajtani? . . . Oly gyorsan megyünk, hogy át meg átjár bennünket a szél . . . Kérem, Tamás, ne hajtson oly gyorsan, az Istenért!

— Nem is én hajtok, — felelte Podington, — hanem a ló maga siet; vágyik már az abrakra, meg a száraz istállóra . . . Nézze csak, milyen nagyszerűen fut!

— Nagyon fut, inkább! — szorongott Buller. — Nem jobb lenne, ha én kiszállnék, William, és gyalog mennék? . . . A járkálás legalább fölmelegítene.

— Egy óra alatt se érne haza, — felelte Podington, — én meg tiz percz alatt haza viszem, úgy hogy ideje se lesz meghülni.

— Higyje el, William, — mondta Buller, mikor ebéd után pipázgattak, — soha se szabadna kikocsiznia életmentők és evezők nélkül, mint a hogy én szoktam. Akkor nem kellene félnie semmiféle balesettől.

Mr. Buller másnap elutazott, mert a barátja ruhái nem illettek rá, a magáé pedig úgy összement, mikor megszáradt, hogy szintén nem vehette föl. Aztán meg félt attól is, hogy esetleg még egyszer ki kell kocsikáznia s ennek már puszta gondolatától is kilelte a hideg.

De mikor hazaért, mindjárt irt Podingtonnak, hogy most már látogassa meg néhány napra a tengerparton. Mr. Podington szótartó ember volt s megemlékezvén egyezségükről, elfogadta a meghivást és negyednapra már ott volt a barátjánál.

Másnap kora reggel, még mielőtt a házban fölkeltek, ő már kint járt a kis öböl partján; meg akarta nézni a Buller csónakját. Bizonyos volt benne, hogy barátja meg fogja hívni csónakázni, s mivel Buller is kikocsizott vele, ő se utasíthatja vissza a csónakázást. De előbb látni akarta a csónakot. Fél kilenczkor indult egy vonat, a melylyel haza utazhatott, ha a Buller csónakja kicsiny, vagy veszedelmes, akkor fölül a vonatra és megszökik . . .

Semmi egyéb nem látszott a viz fölött, mint a ló nyaka és feje, meg a két férfinak a válla és a feje.

Csak egy csónak volt a kis öbölben, közel a parthoz, s egy halászféle ember meg is mondta, hogy ez a Bulleré. Podington minden oldalról jól megnézte az alkalmatosságot; nem igen volt kicsiny s úgy látszott, jól megáll a vizen.

— Nem gondolja, hogy ez a csónak könnyen fölborul? — kérdezte a halásztól.

— Fölborul?! — méltatlankodott a halász. — Még készakarva se birná fölfordítani az úr? . . . Nézze, milyen széles a fara s milyen mélyen jár a gerincze! Ezen bizony Amerikába is el lehet menni! . . . Talán meg akarja venni?

Erre a kérdésre Mr. Podington hangosan elnevette magát . . . Még hogy ő venne csónakot! . . . De az nagyon tetszett neki, hogy készakarva se lehetne fölfordítani a csónakot, s ezen megint nevetett, örömében.

Nem sokkal a villásreggeli után Mr. Buller csakugyan előállt a meghivással.

— Lássa, William, — így kezdte, — tudom, hogy ön irtózik a viztől meg a csónakoktól, de be akarom bizonyítani, mennyire nincsen igaza. Mivel nem akarom kemény próbára tenni az idegeit, nem viszem ki az öbölbe, mert ma délelőtt kicsit erős a szél, s a leczkét egészen nyugodt vizen szeretném megkezdeni. Körülbelül három mérföldnyire ide van egy igen csöndes vizű, széles tó, melyet csatorna köt össze a tengerrel. A csónakomat előre küldtem a városba, mi majd oda gyalogolunk, ott bele ülünk és fölvontatjuk a tóra . . . Nos, jó lesz?

Ha már nem kerülhette el a csónakázást, ez volt a szükséges rosznak a legkevésbbé veszedelmes oldala, — gondolta magában Podington. — A csatorna, a csöndes tó, a csónak, a mely föl nem fordulhat, s az út csak három mérföld hosszú . . . Örömmel egyezett bele a kirundulásba, s mire a városba értek, már ott volt a csónak is a csatornában.

— Most hát üljünk bele, — mondta Buller, — még pedig oly kényelmesen, a hogy csak lehet.

Podington beleült a csónakba, s kissé habozva mondta:

— Van-e életmentő a csónakban, Tamás? . . . Tudja, én nem szoktam meg a vizen járást és meglehetősen ügyetlen is vagyok. Megtörténhetnék, hogy beleesem a vizbe, s mivel nem tudok úszni . . .

— Helyes, William, — bólintott Buller, — itt van hát ez a parafa életmentő; mindjárt föl is veheti. Szeretném, ha egy csöppet se félne s úgy érezné magát, mintha a szobában ülnénk. Most pedig elmegyek és megnézem a vontató hajókat.

Bullernek az volt a szándéka, hogy csónakját hozzá köti valamelyik vontató hajóhoz, a melyiket lovak húztak fölfelé a csatornán. De ezen a reggelen a hajók megkéstek, mert a teher nem érkezett meg idején s a hajók félig se voltak megrakva. Legalább is két órát kellett még várniok az indulásra. Ez sehogy sem tetszett Bullernek.

— Valamiképen lehetne segíteni a dolgon, uram, — mondta az egyik munkás. — Ha nem akarja megvárni, míg készek leszünk, oda adhatjuk az egyik lovunkat, meg az ostoros fiút; ők aztán majd fölvontatják a csónakot a tóig. Ez nem kerül sokba, s a ló is meg a fiú is visszajöhetnek, mire szükségünk lesz rájuk.

A terv megtetszett Bullernek, a ki rögtön vissza is ment a lóval meg a fiúval a csónakhoz. A vontató kötelet rákötötték a csónak oromárboczára, a kötél másik végét megkötötték a ló hámistrángjához s azzal a fiú elindította a lovat.

— Na, ezt a csónakázást valóban szeretem! — mondta Podington elégedetten, a mint a csónak könnyedén siklott tova a csatornában. — Ha itt laknám, magam is vennék csónakot és betanitanám lovamat a vontatásra . . . Ez az utazás sokkal kényelmesebb, mint a kocsikázás, mert a csónak nem ráz és döczög, mint a kocsi, ha rosz az út.

— Igazán örülök, William, hogy ily élvezetesnek találja a kirándulást, — mondta Buller. — És aztán, lássa, nincsen semmi veszedelem sem; mert, ha például a csónak hirtelen léket kapna, csak egyet fordítanék a kormánylapáton, s mielőtt még a czipőnk is átnedvesednék, már mind a ketten kint lehetnénk a parton . . . Hát még ha majd a tóra érünk! . . . Addigra ön is megszokja ezt a kellemes mozgást és holnap már bizonyosan maga kér, hogy jöjjünk el ismét.

— Mily hosszú ez a csatorna? — kérdezte Podington

— Három mérföld.

— Na, én azt se bánnám, hogyha tizenkét mérföld hosszú lenne, — felelte Mr. Podington, s hátra dőlve a csónak farán, fölnézett a verőfényes kék égre. — Ennél kellemesebb szórakozást csakugyan nem is adhatott volna, Tamás: szinte-szinte többet ér, mint a kocsikázás.

Körülbelül fél mérföldnyire a várostól, a honnan elindultak, egy major állt a parton, a melyben éppen takarítottak, s a kerítésre kiterítve nagy tarka szőnyeget lengetett a szél.

Mikor a ló odaért és megpillantotta a vörös meg sárga foltos, rikító szőnyeget, hirtelen visszahőkölt s a mint a szél feléje libbentette a szőnyeget, egyszerre megbokrosodva rugaszkodott neki a csatorna töltésének s őrülten nyargalni kezdett. A megriadt kocsis-gyerek rákiáltott, de a ló rá se hallgatott s a következő perczben már ötven lépéssel elhagyta a fiút. Mr. Buller csónakja pedig úgy röpült a ló után a vizen, mintha puskából lötték volna ki.

A megbokrosodott ló féktelen szilajsággal vágtatott a keskeny töltésen; a csónak nagy szökkenésekkel táncolt a csatornában, s gyakran úgy nekivágódott a gyöpös partnak, hogy a bent ülők azt hitték, mindjárt száz darabra törik. Podington mind a két kezével belekapaszkodott az árboczba, hogy ki ne pottyanjon a csónakból, Buller pedig egész testével ráfeküdt a kormányra, hogy megakadályozza a csónaknak a parthoz vágódását.

— William! — kiáltott ijedten, — a ló elragadott bennünket s a csónak darabokra törik a parton! Nem mehetne a csónak orrába, hogy elvágja a vontató kötelet?

(Folytatása következik.)

Magyar királyi államvasutak.

Vonatösszeköttetések

Budapest és a nevezetesebb hazai fürdők és gyógyhelyek között.

Magyarázatok:

Az indulási és érkezési idők a középeurópai idő szerint vannak kitüntetve.

Az éjjeli időt esti 600 órától 559 percig a perczek számjegyének aláhuzása jelzi.

A gyorsvonatok **vastagon** nyomtatott óraszámokkal vannak jelölve.

Az expressvonatok **vastagon** nyomtatott óra és perczszámmal vannak jelölve.

[1] Csak junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
[2] Csak minden hétfőn, junius 15-től bezárólag augusztus 31-ig pedig minden pénteken is közlekedik.
[3] Csak julius 4-től bezárólag augusztus 31-ig minden vasár- és ünnepnap előtti köznapon közlekedik.
[4] Csak junius 1-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
[5] Csak május és szeptember hónapokban közlekedik.
[6] Csak junius 1-től augusztus 31-ig közlekedik.
[7] Május 1-től bezárólag junius 14-ig vasár- és ünnepnapokon, junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig pedig naponta közlekedik.
[8] Minden szerdáról csütörtökre és minden szombatról vasárnapra hajló éjjelen közlekedő keleti, illetve ostendei expressvonat.
[9] Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Alap (vasuti állomás Sárbogárd)
Budapest-Kelenföldön át:

Budapest keleti p. u.	ind.	8 00	8 15	3 00	6 50	8 30					
Sárbogárd	érk.	9 34	11 02	4 35	8 32	11 30					

Balf (vasuti állomás Balf-fürdő)
Győr—Csornán át:

Budapest keleti p. u.	ind.	6 50	8 50	2 15	10 30						
Balf-fürdő	érk.	2 36	2 36	7 57	9 21						

Barlangliget (vasuti állomás Szepes-Béla)
a) **Kassa—Poprád-Felkán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	8 10	10 40[1]							
Szepes-Béla	érk.	4 52	10 40	8 25[1]							

b) **Ruttka—Poprád-Felkán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	5 20									
Szepes-Béla	érk.	4 52									

c) **Zsolna—Poprád-Felkán át:**

Budapest nyugoti p. u.	ind.	6 15	10 30								
Szepes-Béla	érk.	10 40	4 52								

Bártfa (vasuti állomás Bártfa)
Kassa—Eperjesen át:

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	7 35	8 10	10 40[1]						
Bártfa	érk.	5 00[2]	7 48	8 52	8 56						

Bázna (vasuti állomás Medgyes)
a) **Kolozsváron át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	9 00	5 45	9 15							
Medgyes	érk.	2 30	3 48	10 00							

b) **Aradon át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	8 10	2 15	10 02							
Medgyes	érk.	2 30	2 30	3 48							

Bikszád (vasuti állomás Técső vagy Szinyér-Váralja)
a) **Miskolcz—Bátyu—Királyházán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	8 35	9 40							
Técső	érk.	5 58	10 00	3 48							

b) **Püspök-Ladányon át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	6 50	9 00	7 05	9 15						
Técső	érk.	3 48	10 00	8 49	8 49						

c) **Püspök-Ladány—Szatmár-Németin át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	9 00	7 05	9 15							
Szinyér-Váralja	érk.	9 12	7 54	7 54							

Borosznó (vasuti állomás Borosznó-Szent-András)
Zólyomon át:

Budapest keleti p. u.	ind.	7 10	9 35	3 30	5 20						
Borosznó-Szent-András	érk.	2 40	8 01	10 57[3]	7 01						

Borszék (vasuti állomás Szász-Régen)
a) **Kolozsvár—Székely-Kocsárdon át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	9 00	2 00	9 15							
Szász-Régen	érk.	6 11	6 11	12 16							

b) **Arad—Székely-Kocsárdon át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	8 10	2 15	10 00							
Szász-Régen	érk.	6 11	6 11	7 14							

Buziás (vasuti állomás Buziás-fürdő)
Temesvár-Józsefvároson át:

Budapest nyugoti p. u.	ind.	8 15	8 30	2 30	6 50	10 10	10 30				
Buziás-fürdő	érk.	4 15[4]	10 21	10 21	10 30	10 30					

Csiz (vasuti állomás Csiz)
a) **Miskolczon át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	8 35	2 35	11 10						
Csiz	érk.	12 48	4 49	8 45	8 16						

b) **Füleken át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 10	9 35	3 30	11 10						
Csiz	érk.	11 29	4 14	8 26	7 43						

Csorbató (vasuti állomás Csorbató)
(A csorba—csorbatói fogaskerekű vasut csak junius 15-étől bezárólag szeptember 15-éig van nyitva.)
a) **Kassa—Csorbán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	8 10	9 40	10 40[1]						
Csorbató	érk.	5 20[1]	10 00[1]	1 00[1]	8 20[1]						

b) **Ruttka—Csorbán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 10	5 20	11 10							
Csorbató	érk.	5 20[1]	1 00[1]	5 20[1]							

c) **Zsolna—Csorbán át:**

Budapest nyugoti p. u.	ind.	7 20	6 15	10 30							
Csorbató	érk.	5 20[1]	8 20[1]	1 00[1]							

Czeméte (vasuti állomás Eperjes)
Kassán át:

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	7 35	2 35	8 10	9 40	10 40[1]				
Eperjes	érk.	1 41	5 20	9 52	6 23	9 25	6 23				

Előpatak (vasuti állomás Földvár)
a) **Kolozsváron át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	9 00	5 45	9 15							
Földvár	érk.	7 04	8 43	1 34							

b) **Arad—Tövisen át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	8 10	2 15	10 00							
Földvár	érk.	7 04	4 34	8 43							

Feketehegy (vasuti állomás Igló)
Kassán át:

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	7 35	2 35	8 10	9 40	10 40[4]				
Iglo	érk.	2 57	6 40	11 38	7 32	10 28	6 17[4]				

Gánócz (vasuti állomás Gánócz)
Kassán át:

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	7 35	2 35	8 10	9 40					
Gánócz	érk.	3 29	7 34	12 34	8 18	11 13					

Gyertyánliget — Kabola-Pojána — (vasuti állomás Máramaros-Sziget vagy Nagy-Becskó)
a) **Miskolcz—Bátyu—Királyházán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	8 35	9 40							
Máramaros-Sziget	érk.	6 46	10 49	4 25							
Nagy-Bocskó	érk.		12 03	5 03							

b) **Püspök-Ladányon át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	6 50	9 00	7 05	9 15						
Máramaros-Sziget	érk.	4 25	10 49	9 48	9 48						
Nagy-Bocskó	érk.	5 03	12 03	10 58	10 58						

Harkány (vasuti állomás Siklós-Vokány)
Új-Dombováron át:

Budapest keleti p. u.	ind.	8 00	8 15	3 00	8 30						
Siklós-Vokány	érk.	1 51	5 06	9 38	6 20						

Herkulesfürdő (vasuti állomás Herkulesfürdő)
Temesvár-Józsefvároson át:

Budapest nyugoti p. u.	ind.	8 15	2 30	6 50	10 10	11 30[8]					
Herkulesfürdő	érk.	7 56	12 28	1 08	1 08	8 27[8]					

Igló-Füred (vasuti állomás Igló)
Kassán át:

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	7 35	2 35	8 10	9 40	10 40[4]				
Igló	érk.	2 57	6 40	11 38	7 32	10 28	6 17[4]				

Kovászna (vasuti állomás Kovászna)
a) **Kolozsvár—Brassón át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	9 00	9 15								
Kovászna	érk.	12 14	5 52								

b) **Arad—Tövis—Brassón át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	8 10	2 15								
Kovászna	érk.	12 14	8 04								

Korytnicza (vasuti állomás Rózsahegy)
a) **Ruttkán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 10	7 10	9 25	3 30	5 20					
Rózsahegy	érk.	2 54[1]	3 15	11 59	11 59	9 54					

b) **Zsolnán át:**

Budapest nyugoti p. u.	ind.	7 20	7 20	9 25	6 15	10 30					
Rózsahegy	érk.	2 54[1]	3 15	11 59	5 46	9 54					

Korond (vasuti állomás Sóvárad)
a) **Kolozsvár—Küküllőszögön át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	9 00	5 45								
Sóvárad	érk.	8 26	8 59								

b) **Arad—Tövis—Küküllőszögön át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	8 10	2 15	10 00							
Sóvárad	érk.	8 26	8 26	8 59							

Lipik (vasuti állomás Lipik)
Új-Dombovár—Dugo selo—Banovajarugán át:

Budapest keleti p. u.	ind.	8 00	8 30								
Lipik	érk.	6 36	2 22								

Lubló (vasuti állomás Lubotin—Lubló-fürdő)
Kassa—Aboson át:

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	7 35	8 10	10 40[1]						
Lubotin—Lubló-fürdő	érk.	3 15	7 10	8 15	8 15						

Lucsivna (vasuti állomás Lucsivna-fürdő)
a) **Kassán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	7 35	8 10	10 40[1]						
Lucsivna-fürdő	érk.	4 06	8 18	9 00	7 24[1]						

b) **Ruttkán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 10	7 10	5 20							
Lucsivna-fürdő	érk.	4 31[1]	4 46	12 32							

c) **Zsolnán át:**

Budapest nyugoti p. u.	ind.	7 20	7 20	6 15	10 30						
Lucsivna-fürdő	érk.	4 31[1]	4 46	7 53	12 32						

Lucski (vasuti állomás Liptó-Tepla)
a) **Ruttkán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 10	7 10	9 35	3 30	5 20					
Liptó-Tepla	érk.	3 05[1]	3 25	12 18	12 18	10 10					

b) **Zsolnán át:**

Budapest nyugoti p. u.	ind.	7 20	7 20	9 25	6 15	10 30					
Liptó-Tepla	érk.	3 05[1]	3 25	12 18	6 03	10 10					

Málnás (vasuti állomás Málnás-fürdő)
a) **Kolozsvár—Brassó—Sepsi-Szent-Györgyön át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	9 00	9 15								
Málnás-fürdő	érk.	12 09	5 53								

b) **Arad—Tövis—Brassó—Sepsi-Szent-Györgyön át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	8 10	2 15								
Málnás-fürdő	érk.	12 09	8 06								

Marillavölgy (vasuti állomás Oravicza)
Temesvár-Józsefváros—Jaszenován át:

Budapest											
nyugoti p. u.	ind.	8 15	8 30	2 30	6 50	6 50	10 10	10 10			
Oravicza	érk.	7 22	12 55	12 55	11 20[9]	10 20[9]	11 20[9]	10 20[9]			

Parád (vasuti állomás Parád)
a) **Kál-Kápolnán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 35	2 35								
Parád	érk.	12 48	6 41								

b) **Kis-Terennén át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	9 35	11 10								
Parád	érk.	2 28	8 28								

Pável-sósfürdő (vasuti állomás Máramaros-Sziget)
a) **Miskolcz—Bátyu—Királyházán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	8 35	9 40							
Máramaros-Sziget	érk.	6 46	10 49	4 25							

b) **Püspök-Ladányon át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	6 50	9 00	7 05	9 15						
Máramaros-Sziget	érk.	4 25	10 49	9 48	9 48						

Pöstyén (vasuti állomás Pöstyén)
Galántán át:

Budapest nyugoti p. u.	ind.	7 20	9 25	6 15	10 30						
Pöstyén	érk.	11 04	4 12	9 46	4 16						

Püspök-fürdő (vasuti állomás Püspök-fürdő)
Nagyváradon át:

Budapest keleti p. u.	ind.	9 00	2 00								
Püspök-fürdő	érk.	5 14[9]	9 34[9]								

Rajecz (vasuti állomás Rajecz-fürdő)
a) **Ruttka—Zsolnán át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 10	9 35	5 20	11 10						
Rajecz-fürdő	érk.	4 37	10 22	9 27	2 26[7]						

b) **Galánta—Zsolnán át:**

Budapest nyugoti p. u.	ind.	7 20	7 20	9 25	10 30						
Rajecz-fürdő	érk.	4 37	2 26[7]	10 22	9 27						

Ránk-Herlány (vasuti állomás Kassa)
Miskolczon át:

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	7 35	2 35	8 10	9 40	10 40[1]				
Kassa	érk.	12 41	3 35	8 28	4 17	7 25	4 18[1]				

Rozsnyó (vasuti állomás Rozsnyó)
a) **Miskolcz—Bánrévén át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	8 35	2 35	9 40	10 40[1]					
Rozsnyó	érk.	3 01	7 41	11 25	7 13	7 13					

b) **Fülek—Bánrévén át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 10	9 35	3 30							
Rozsnyó	érk.	3 01	7 41	11 25							

Stoósz (vasuti állomás Metzenzéf vagy Szomolnokhuta)
a) **Kassa—Szepsin át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	2 35	8 10	9 40	10 40[1]					
Metzenzéf	érk.	4 05	11 23	9 50	9 50	9 50					

b) **Kassa—Margitfalun át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 35	8 10	10 40[1]							
Szomolnokhuta	érk.	9 45	8 55	8 55							

Stubnya-fürdő (vasuti állomás Stubnya-fürdő)
Hatvan—Zólyomon át:

Budapest keleti p. u.	ind.	7 10	9 35	3 30	5 20	11 10					
Stubnyafürdő	érk.	1 11	7 14	9 58	5 00	10 56					

Szklenó (vasuti állomás Geletnek-Szklenó)
a) **Garam-Berzenczén át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 10	9 35	5 20							
Geletnek-Szklenó	érk.	1 24	6 59[8]	6 23							

b) **Párkány-Nánán át:**

Budapest nyugoti p. u.	ind.	6 00	7 20	2 15							
Geletnek-Szklenó	érk.	2 24[8]	2 24[8]	10 18							

Szliács (vasuti állomás Szliács)
Zólyomon át:

Budapest keleti p. u.	ind.	7 10	9 35	3 30	5 20	11 10					
Szliács	érk.	12 17	5 29	8 57	4 40	9 00					

Szobráncz (vasuti állomás Nagy-Mihály vagy Ungvár)
a) **Miskolcz—S.-A.-Ujhelyen át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	2 35	9 40							
Nagy-Mihály	érk.	3 28	10 11	9 17							

b) **Miskolcz—Csapon át:**

Budapest keleti p. u.	ind.	7 25	8 35	2 35	9 40						
Ungvár	érk.	3 52	7 22	10 48	11 36						

Ezen fürdőhelyek vasuti állomásira Budapestről személyenkint a következő **menetdijak** fizetendők és pedig:

Budapest keleti pályaudvarról:

Brassó, Medgyes, Técső, Vízakna-fürdő, Máramaros-Sziget, Nagy-Becskó, Földvár, Maros-Vásárhely, Lucsivna-fürdő, Poprád-Felka, Gánócz, Igló, Lubotin-Lubló-fürdő állomásokra gyorsvonat I. oszt. 30 kor., II. oszt. 20 kor.; személyvonat I. oszt. 24 kor., II. oszt. 16 kor., III. oszt. 10 kor.

Nagy-Mihály, Szatmár-Németi, Szolyva-Hársfalva, Ungvár állomásokra gyorsvonat I. oszt. 27 kor., II. oszt. 18 kor.; személyvonat I. oszt. 21 kor. II. oszt. 14 kor., III. oszt. 9 kor.

Eperjes, Margitfalu, Rózsahegy állomásokra gyorsvonat I. oszt. 27 kor., II. oszt. 18 kor.; személyvonat I. oszt. 20 kor. 40 fill., II. oszt. 13 kor. 60 fill., III. oszt. 9 kor.

Margitfalun Szolnokhutára új menetjegy váltandó.

Bárcza, Boroszno-Szt-András, Kassa, Siklós-Vokány, Stubnya-fürdő, Rozsnyó állomásokra gyorsvonat I. oszt. 24 kor., II. oszt. 16 kor.; személyvonat I. oszt. 18 kor., II. oszt. 12 kor., III. oszt. 8 korona.

Bárczán Metzenzéfre új menetjegy váltandó.

Parádra Kis-Terennén át gyorsvonattal I. oszt. 12 kor., II. oszt. 7 kor. 90 fill.; személyvonattal I. oszt. 9 kor. 90 fill., II. oszt. 6 kor. 50 fill., III. 4 kor. 10 fillér.

Sárbogárdra gyorsvonattal I. oszt. 9 kor., II. oszt. 6 kor.; személyvonattal I. oszt. 7 kor. 20 fill., II. oszt. 4 kor. 80 fill., III. oszt. 3 kor.

Csízre gyorsvonattal Füleken át I. oszt. 18 kor., II. oszt. 12 kor.; személyvonattal I. oszt. 14 kor. 40 fill., II. oszt. 9 kor. 60 fill., III. oszt. 6 kor.

Csorbatóra gyorsvonattal I. oszt. 31 kor. 50 fill., II. oszt. 21 kor. 50 fill.; személyvonat I. oszt. 25 kor. 50 fill., II. oszt. 17 kor. 50 fill., III. oszt. 11. kor. 50 fill.

Bártfára gyorsvonattal I. oszt. 31 kor. 10 fill. II. oszt. 20 kor. 80 fill.; személyvonattal I. oszt. 24 kor. 50 fill., II. oszt. 16 kor. 40 fill., III. oszt. 10 kor. 40 fill.

Liptó-Teplára gyorsvonattal I. oszt. 28 kor. 50 fill., II. oszt. 19 kor.; személyvonattal I. oszt. 21 kor. 60 fill., II. oszt. 14 kor. 40 fill., III. oszt. 9 kor. 50 fill.

Szliácsra gyorsvonattal I. oszt. 21 kor., II. oszt. 14 kor.; személyvonattal I. oszt. 16 kor. 20 fill., II. oszt. 12 kor. 60 fill., III. oszt. 8 kor. 40 fill.

Budapest, 1903 május hó.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem díjaztatik.)

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

ZSOMBÉK-ORSZÁGBAN.

Irta Nógrády László.

Előttem a rét ezer apró hegyecskéjével, egyik magasabb, a másik alacsonyabb; mindenféle változatosságával előttem az egész Bergengóczia.

Micsoda ország ez, micsoda népe van ennek?! Végigjártatom szememet Zsombékországon, mint a pille száll tekintetem egy helyről a másikra, messze elnézek... el, a meddig csak láthatok; megtezem ezt az utat kétszer-háromszor, számtalan-szor és mindig más és más képet látok. Megsuhan a szellő, felkapja a virágillatot s végigtáncoltatva egy-egy pimpó bolyhos szálacskáját, csudás illattal tölti be Zsombékországot, rászáll mindenre, még az apró hegyecskék csúcsán lengő tüskésvirágu kóróra is. A hogy lebben a szellő, a hogy száll a virágillat, vele száll a virágkelyhecskékből kilopott porzó is. Vékonyan, fátyolszerűen ott lebeg az egész ország felett, csak a zsombékok hegye látszik ki. Zsombékország felhője ez. S valóban, ha egy piczike parányi esik le a virágkehelyre, megvan a termékenyitő eső. A felhő alatt él és mozog Zsombékország világa. Elnézem a sürgő világot. Boldog ország ez, mert zömét az az apró munkásnépség teszi, a melyet úgy hívunk, hogy hangyák. Ők a zsombékok lakói is. Milyen csodás igyekezettel végzi mindenik a maga dolgát! Egy része apró rőzsét hord, hogy kis palotáját még magasabbra építse. Bábel népe jut eszembe. De mégis különb ez a népség, mert nem hiúságból dolgoznak, hanem mert náluk a munka az élet.

Mennyi furfangos fogással helyettesíti a gép hiányát, mikor egy-egy óriási darab rőzse, mint egy gyufa-szilánk, megfeneklik a földből kiálló gyökérindák között. Kettő-három belecsimpeszkedik az egyik végébe, a másik alája fekszik, *mignem megmozdul az óriási teher s szépen végigsiklik a sima füszálon.* Egy czentiméternyi út meg van nyerve s ez nagy nyereség ám! Ezt teszi száz meg száz apróság. Mások sziklákat görgetnek. Már itt jobban boldogulnak, mert könnyebb szerrel átgurul a sűrű füerdő törzse között. Ezek az építőmesterek.

Ismét *mások élelmet* hurczolnak: virágmagvat, egy-egy apró makkot, hársfamagot. Ki tudja, milyen messze kellett fáradni érte? Még kenyérmorzsát is szereznek. Hát ezt honnan?... A mit az ember elhullajt, az nekik az Isten áldása.

A zsombék-telep körül már sugarasan elágazó országutak is vannak, melyeken egymás ellen nyüzsög a sok népség, de mi ez ahhoz a forgalomhoz képest, mely a telepen van? Teherszállítók, jövők-menők, őrség, rendcsinálók, szolgák mind együtt vannak. Itt-ott egy elütő ruházatut is látunk, ezek a pedagogusok: a bábnevelők. Tiszteléttel nyitnak nekik utat; megbecsülik nagyon a maguk nevelőit s bizonyára a tisztelet mellett nekik jut a legnagyobb kenyérmorzsa is.

De Zsombékországnak nemcsak munkás népe van, hanem naplopói, élősködői is megvannak: ezek a tücskök. Nagytestű, erős, de dologtalan népség. Kényelmesen oda ülnek egy-egy füszál tövéhez, vagy a repedésbe bújnak. Csak a kedvük nagyobb, mint a lustaságuk: örökösen dalolnak. Túlzújják a szöcske élesen recsegő zaját s belekontárkodnak prüpögésükkel a pacsirta, a csalogány énekébe is. Nekik nincs otthonuk, olyan művészféle népség, melynek hazája széles e világ.

De ugrik ám a kényelmesen heverő művész, ha egy-egy harczos hangya felleli. Nem egyszer elkésik a meneküléssel s ilyenkor bizony nem ér rá elzengeni hattyúdalát, mert a léha művészt nem igen becsülő hangyanépség menthetetlenül szétszedi.

Egy-egy harczi jelenet is játszódik le a füerdő sűrűjében. Kövér, lomha szörnyetegek tüskés mezzel csúsznak ide s tova: ezek az ország óriáskigyói. Félelmes testű állatok, de a kis hangya nem ijed meg tőlük sem. Belecsimpeszkedik egy, bele száz. Rámásznak a hátára, fejére, ellepik az egész testét. A szörnyeteg hánykódik, összezsugorodik, meg kivágja testét, felhömpölyög s ez lesz veszte, mert lábait ellepik, tovább nem mozdulhat, le van fegyverezve.

Itt-ott megcsillan a fű között valami fényesség, ez a futonez, úgy hívják, hogy istenke tehénkéje. Nagy testű, de gyönge bogár, egyetlen védelme a nedv, melyet kifecskendez magából. Ha elébe esik egy kis göröngy, nem nagyobb, mint a gombostű feje, ijedve ugrik félre és búvik el a széles levelű lapufű alá.

A zsombék-telep körül settenkedik a pettyeshátu böde s ügyesen kasmarintja el, ha valami inyére való falatot hoz a *szorgalmas népség.*

Ezek Zsombékország rablói az ollószáju lencsebogárral együtt. Kiülnek a napra s várják a jó falatot, míg helyökbe hozzák mások. Talán a vándor czigányokhoz hasonlíthatók. Rablás után egy pillanat s szellő sem ér a nyomukba.

Megbillentek egy követ vagy rögöt, mennyi lakó van ez alatt is. Sietve csúszik ki alóla a százlábu ollósfarku bogár. Megnyüzsdül, de lomhán ott marad a csillagalaku penészbogár. Mint a nyil pattan fel a tetetőske, vagy összehuzza magát, de nyúlj csak hozzá, egyszerre felpattan s eltünik. — Mivel élnek ezek?

Ők Zsombékország bányászai a gilisztával együtt s egyszersmind táplálói a főbányásznak, a vakondoknak. Összeturják a földet, porhanyóvá teszik a fügyökerek között s szorgalmasan eltakarítják a *penészgombákat.*

Az ó-világ csodás állatjainak kora jut eszembe ezer és ezer csuszó, szálló szörnyetegeivel, mikor egy-egy szárnyas kabócza csörögve röppen fel nagy zöld testével. Ráugrik a nagylapu levelére, fénylő vizes szemét kimereszti, csápjait ide-oda mozgatva kémleli az új tanyát, a hová veti majd magát, hogy a gyenge fühajtásokat letarolhassa.

Ez már félig-meddig szárnyas lakója Zsombékországnak. Hát a többi?

A szitakötő valóságos repülő szörny: gyorsan suhan el a virágillatos levegő fölött, itt-ott csap le zsákmány után.

húrpengés volna; egy-egy bibicz-jajintás a klarinét sippantó hangjára emlékeztet. Valami szelid altató dalba szövődik össze a mezei zenészek hangja s betölti az egész Zsombékországot.

Lassan feltünedeznek a csillagok s míg fönt mélységes csönd van, addig lent szövődik tovább a nóta s a köd, mely mindent betakar fehérségével, mint egy hópihetenger. A fű között is megcsillan olykor-olykor egy-egy fényes golyócska... épen lehullt egy csillag az égről, mintha ez a csillag odaesett volna a köddel takart Zsombékország füerdejébe.

VIZEN ÉS SZÁRAZON.

Stockton R. F. elbeszélései.

Angolból fordította Zigány Árpád.

II.

A Buller és Podington egyezsége.

(Folytatás.)

— Micsoda? — hökkent vissza Podington, de többet nem mondhatott, mert a csónak akkorát zökkent, hogy hanyatt vágódott tőle.

— El kell oldani, vagy el kell vágni a vontató kötelet, különben a parthoz verődünk és kezünklábunk törhetik. Én nem ereszthetem el a kormányt, mert akkor rögtön végünk lesz... Vigyázzon, ne álljon föl!... Csak hason csúszszék előre az árbóczon... Bátran, William!... De jól kapaszkodjék, mert kibukik a vizbe!...

Mr. Podington bukdácsolva küszött előre a csónak orra felé, de haladásában nagyon gátolta a parafa mentő-öv, melyet a hóna alá csatolt; aztán a csónak is úgy ingott és táncolt, hogy egyik kezével kapaszkodnia kellett s csak a másikkal próbálgatta föloldani a kötél csomóját, a mi azonban sehogyse ment.

— Vágja el!... Vágja el! — kiabált Mr. Buller.

— Nincs késem! — kiáltotta vissza Mr. Podington kétségbeesetten.

Buller úgy meg volt ijedve, mint a hogy még életében soha. A csónakja úgy ugrált a csatornában, mint a billiárd-golyó: egy-egy zökkenésétől, a mint a parthoz vágódott, mind a ketten ide-oda henteredtek a csónakban, s a ló egyre nyargalt! Ebben a szilaj rohanásban semmi hasznát se vehette már a kormánynak; azt is elbocsátotta hát kétségbe esésében és oda kiáltott barátjának:

— Ugorjunk ki a csónakból, William, mihelyt megint a parthoz csapódik!

— Ne tegyük!... Az Istenért ne tegyük! — könyörgött Podington. — Kitörhetjük a nyakunkat, ha most kiugrunk... Csak kapaszkodjék jó erősen, Tamás, a ló kifárad... Majd meglátja, hogy nem sokáig birja már!

Mr. Podington nagyon izgatott volt, de korántsem volt úgy megrémülve, mint Buller. Mivel a lovakhoz értett, ezt a kalandot se igen tartotta veszedelmesebbnek, mint azt, mikor a ló elragadta a kocsiját. Csakhogy, persze, itt se gyeplő, se ostor nem volt, a mivel megfékezhette volna a megvadult állatot.

Buller azonban már végkép oda volt. Úgy tetszett neki, hogy a ló egyre gyorsabban nyargal, a csónak pedig egyre veszedelmesebben megy neki a partnak; sőt egyszer úgy vélte, hogy mindjárt föl is fordul... Ekkor azonban hirtelen mentő gondolata támadt.

— William! — kiáltott föl, a hogy csak a száján kiférl, — dobja ki azt a vasmacskát a vizbe!... Dobja ki, akárhogy is, de dobja ki!

Podington körülnézett s mindjárt meglátta a vasmacskát, a mely mellette hevert. Nem értette ugyan, hogy miért akarja Buller kidobatni, de mivel nem igen volt idő a kérdezősködésre, neki fohászkodott a munkának. A vasmacska meglehetős nehéz volt, a parafa mentő-öv gátolta a munkában, a csónak veszedelmesen táncolt, úgy hogy Podington is majd, hogy a vizbe nem esett; de végre mégis sikerült átlódítania a vasmacskát a csónak párkányán... A vasmacska nagy csobbanással hullott a vizbe, a kötele gyorsan leszaladt utána, s a csónak, épen abban a pillanatban, midőn kis híjja volt, hogy a partnak szalad, hirtelen remegni, szökdelni kezdett a vizen, a mint a két ellentétes erő: a vontatókötél meg a vasmacska kötele, küzködött egymással... Aztán hirtelen nagy lökés következett, a csónak megállt, mintha leszögezték volna, a vasmacska-kötele megfeszült, mint az íjj húrja, a ló pedig hátra tántorodott a nagy ránditástól és össze esett.

Podington azonnal kiugrott a csónakból és lélekszakadva rohant a lóhoz. A kimerült állat még jóformán el se kezdte a föltápászkodást, midőn Podington már rárohant, ismét lenyomta fejét a földre és ráült a nyakára.

— Hurrah! — kiabált, a kalapját lengetve. — Jöjjön, Buller, most már sebaj!

Buller is oda ért, de még mindig halálsápadt volt.

— Sebaj?! — mondta dadogva. — Azt majd csak akkor mondhatjuk, ha leoldoztuk a csónakunk kötelét erről a lóról. Föl ne ereszsze, William, az Istenért, míg el nem oldoztuk a kötelet!... Ki tudja, mit tenne velünk, ha fölkelhetne!

— Oh, semmit!... Ha föleresztem, oly nyugodt és csöndes lesz, mint a bárány... Ha van kése, vágja el hát a kötelet. De nem is kell, itt jön már a fiú. Ő majd elvégzi a dolgot.

Mikor a ló ismét talpra állhatott, s a csónak már nem volt hozzá kötve, Podington sajnálkozva nézett barátjára.

— No, Tamás, — mondta vigasztalóan, — önt ugyan megviselte ez a kis kaland. Még a kalapját is elvesztette, a ruhája pedig csupa rongy, mintha csavargókkal dulakodott volna.

— Hát bizony dulakodtam is, — felelte Buller, — csak hogy nem csavargókkal, hanem azzal az átkozott kormánynyal. Még most is csodálom, hogy ki nem hajított a csónakból.

— Befogjam a lovat megint? — kérdezte a kocsis-gyerek oda lépve. — Most már csöndes és nyugodt.

— Szó sincs róla! — tiltakozott Buller. — Soha többé nem ülök vontatott csónakba, s a csónak különben is olyan állapotban van, hogy nem mehetünk föl rajta a tóra... Legjobb lesz, ha gyalog ballagunk haza.

Ez a terv Podingtonnak is tetszett, s a két jó barát, miután megkötötte a csónakot egy fatörzshöz, szép lassan elindult haza felé. Alig mentek azonban vagy negyedórát, mikor egész csomó suhanczczal találkoztak, a kik hangos kaczagásra fakadtak, mihelyt megláttak őket.

— Mister! — kiáltott rájuk az egyik, — csak nem fél talán, hogy a szárazföldön is a vizbe fullad?... Miért nem kéríti le a derekáról azt a mentő-övet, s miért nem teszi a barátja fejére kalap helyett?

A két barát összenézett és szintén elnevette magát.

— Szentuccse meg is feledkeztem róla! — mondta Podington, a mint lekapcsolta magáról a parafa-övet. — Az már mégis túlságos óvatosság, hogy a csatorna partján sétálva is mentőövet viseljek.

Mr. Buller zsebkendőt kötött a fejére, mig a városba értek, a hol kalapot vehetett. Ott aztán rendelkezett, hogy hozzák vissza és tatarozzák ki a csónakját. Ez a munka tíz napig tartott, és Podington tiz napig maradt barátjánál, a hol nagyon jól mulatott. Egész nap sétálgattak a tenger-parton, vagy horgásztak s mind a ketten nagyon elégedettek voltak.

— Tamás, — szólt Mr. Podington az utolsó estén, — nagyon jól töltöttem ezt az időt, s valóban örülök, hogy eljöttem. De, ha a jövő nyáron megint eljövök, úgy-e, nem neheztel meg, ha... ha én nem...

— Egy csöppet se neheztelek meg, — felelte Buller azonnal. — Sőt még csak nem is beszélek róla... Hanem, ha már erről van szó, William: hát ön se nehezteljen meg, ha a jövő nyáron meglátogatom és nem lesz kedvem... nem lesz kedvem...

— Oh, ne mondja tovább! — vágott közbe Podington. — Csak jöjjön bátran, én egy szóval se fogom unszolni. Itt a kezem rá!

— És itt az enyém! — felelte Buller.

Evvel kezet fogtak és megvolt az új egyezség, a mely kölcsönösen fölmentette őket a kocsikázás, illetőleg a csónakázás kötelezettsége alól.

III.

A spanyol meg az amerikai.

Gyönyörű szép nyári hajnal volt, mikor a három árbóczos amerikai schooner, a «Molly Crenshaw», bevitorlázott Yakonsk kikötőjébe, mely ázsiai Oroszországban fekszik, a Csöndestenger éjszak-nyugoti partján.

Ezra Budrack, a hajó kapitánya, vagy a skipper, a hogy angol nyelven hívták, nagyon szerette a családi életet, és a feleségét meg egyetlen leányát mindig magával vitte utazásain. A «Molly Crenshaw» volt a Budrack-család fészke. Évtizedek óta ebben járták be a világot s így kerültek Yakonskba is, a hol az orosz kormányzó igen szivesen fogadta őket.

Úgyanazon az estén, még mielőtt a hold feljött, a «Reina de la Plata» nevű spanyol gőzös is horgonyt vetett a kikötőben, nem messze világító toronytól. Másnap reggel pedig Matias Romino, a gőzös kapitánya, vagy *el capitan*, a hogy spanyolul szólították, beült a csónakba és a part felé igyekezett.

Mikor közel ért a «Molly Crenshaw»-hez, a schooner födélzetéről lekiáltott valaki hozzá:

— Hallo, el capitan! Örülök, hogy látom. Mihelyt kora hajnalban megláttam a gőzöst, mindjárt gondoltam, hogy ön érkezett meg.

A spanyol meglepetve nézett a schoonerre, s mindjárt arra fordította a csónakja orrát.

— Ön az, kapitány? — kiáltott föl örvendve.

Pár percz mulva a két hajós már egymás kezét szorongatta a schooner födélzetén. Régi ismerősök voltak, mert sokszor találkoztak a kikötőkben és szerették is egymást. Az «el capitan», a hogy Ezra hívta őt, elég jól beszélt angolul s mihelyt a kölcsönös üdvözléseken túl estek, azonnal a skipper feleségének és leányának a hogyléte felől tudakozódott.

— Hál' Istennek, nincs semmi bajuk, — felelte Ezra elégedetten, — s ha megtudják, hogy ön itt van, mindjárt föl is jönnek a födélzetre.

Budrack Drusilla csinos és jó leány volt. Fekete szemeit anyjától örökölte, szép arcza pedig kissé barna és lesült volt, a mit a sok tengeri utazásnak köszönhetett. Nagyon örült, hogy viszontláthatta a kapitányt, ámbár nem mondta ezt oly nyiltan, mint a szülei.

De örült a spanyol is. Már két év óta szerette Drusillát, s az volt a legfőbb vágya, hogy feleségül vehesse, s ép úgy járja vele a tengereket, mint a hogy a derék Budrack Ezra a maga feleségével. Matias Romino csinos, barna férfi volt és nagyon tetszett Drusillának, a ki szintén szivesen hajókázgatott volna vele, az anyja példájára; sőt a Budrack-házaspárnak se lett volna kifogása ez ellen a házasság ellen; de mind ez ideig még semmi határozott nyilatkozat, vagy megállapodás nem történt a dologban.

A mint a spanyol, meg az amerikaiak beszélgettek a födélzeten, egyszerre csak megpillantották a kormányzó ágyú-naszádját, mely elindult a partról és egyenesen feléjük tartott.

— Ugy látszik, ez a muszka jobban megbecsüli önt, mint engem, — szólt a skipper a spanyolhoz. — Tőlem megvárta, hogy én látogassam meg először, de önhöz ő jön előbb.

— Lehet, hogy majd belém köt valami formahiba miatt, — felelte a spanyol mosolyogva, — s így áll boszút azért, hogy előbb látogattam meg önt, mint őt.

Pár percz mulva az ágyú-naszád megállt a schooner közelében, az orosz kormányzó beleült a vizre bocsátott kis csónakba s oda vitette magát a hajóhoz. Hatalmas szál ember volt, a haja meg a szakálla oly torzonborz, hogy szinte félni is lehetett volna tőle, ha mosolygó szemei és barátságos arcza el nem oszlattak volna minden aggodalmat.

Fölérvén a födélzetre, kezet fogott a két kapitánynyal, köszöntötte a hölgyeket s aztán így szólt:

— Csodálkozom, uraim, hogy önök ily barátságosan beszélgetnek. Hát nem tudják, hogy az önök nemzete háborút visel egymással?

A három Budrack meg az el capitan meghökkenve nézett a kormányzóra.

— Hogy-hogy?! — kiáltott föl a skipper izgatottan. — Nem értem önt, uram... Hisz tegnap egy szót se szólt erről!

— Azért nem, — felelte a kormányzó, — mert azt hittem, hogy ön is tud a dologról. Hisz az ujságok egyébről se irnak!

— Én sohase hallottam erről a háboruról! — kiáltott föl Ezra. — Abban a kikötőben, a hol legutoljára megfordúltam, senki se tudott róla.

— Én se hallottam a hírét! — tódította a spanyol hevesen. — Sőt el se hiszem, hogy ez a háború...

A kormányzó hirtelen benyúlt a belső zsebébe, elővette és fölolvasta azt a hivatalos sürgönyt, melyet tegnap este kapott. Ebből kétségtelen volt, hogy a spanyol-amerikai háború csakugyan javában dühöng.

A két nő sirni kezdett. A skipper izgatottan járkált a födélzeten és közben egyre álmélkodott:

— Hallatlan eset!... Hogy én semmit se tudtam róla!... Pedig már jó darab ideje tarthat ez a háború!

A spanyol sápadtan, szótlanul állt egy helyben és folyton csak a siró Drusillát nézte.

— Hogy az én hazám háborút visel Amerikával! — nyögte fájdalmasan.

— Úgy van, — bizonykodott a kormányzó, — sőt mi több, eddig még a rövidebbet is húzta!

Ez az utóbbi körülmény egy csöppet se érdekelte a spanyolt. E pillanatban csakis az a szörnyű hír sujtotta le, hogy az ő nemzete hadakozik a Drusilla nemzetével; egyelőre semmi egyébbel nem törődött.

— Önök ellenségek, — mondta most az orosz kormányzó, — s a hajójukat, legénységüket külön kell választanom. Az én kötelességem, hogy ne ereszszem önöket össze.

— Mi nem vagyunk ellenségek! — kiáltott föl az el capitan. — Semmiféle háború nem tehet bennünket ellenségekké.

Mrs. Budrack könnyes, de hálás szemekkel nézett a spanyolra. Annyi roszat hallott ugyan már a spanyolokról általában, hogy ösztönszerüen félt és irtózott minden spanyoltól, de az el capitan kivétel volt. Ez a derék ember igazi *gentleman* volt; hogy lehetne hát, hogy most egyszerre, minden ok nélkül az ellenségük legyen?...

Drusilla sirva sütötte le szemeit: a szegény leány valósággal reszketett izgatott félelmében, s ha egyedül lett volna a spanyollal, bizonyos, hogy menten a nyakába borúl.

A skipper azonban nem volt érzelgős természetű; s mivel nem is volt szerelmes semmiféle spanyol nőbe, hazafias érzelmei csakhamar fölülkerekedtek és minden egyéb tekinteten diadalmaskodtak.

— Igaza van, kormányzó úr,—mondta határozottan.— Ha az Egyesült-Államok kormánya hadat üzent Spanyolországnak, s ez a két nemzet most élet-halál harczot viv: természetes, hogy a el capitan meg én ellenségek vagyunk. Ezen még vitatkozni se lehet, oly világos a dolog. Nekem véghetetlenül fáj, mert jó barátok voltunk és mindig szerettük egymást; tudom, hogy a feleségem is, meg a leányom is nagyon fogják sajnálni, hogy így fordult a koczka, de még sem segithetek rajta. Mai naptól fogva én meg az el capitan ellenségek vagyunk.

— Már hogy lennénk azok? — tört ki a spanyol hevesen. — A nemzet nem azonos minden egyes tagjával, s minden nemzetben vannak, a kik nem éreznek együtt a többséggel. Én is ilyen vagyok, s nem lehetek ellensége a barátaimnak.

— Pedig kell, hogy az legyen, — felelte a skipper. — Ön derék ember, el capitan s én tiszta szivből becsülöm és tisztelem is, de a spanyol kormány ellenségemmé tette önt. Erről nincs mit beszélni, s ön sem segithet a dolgon.

— Ez a helyes! — hagyta helyben a kormányzó is. — Az önök sorsának intézői elhatározták, hogy önök ellenségei legyenek egymásnak. Ebbe tehát bele kell törődniök. Sőt, ha önök közül bármelyik hadihajón volna kapitány: kötelessége lenne, hogy elfogja a másik hajóját. S ha mind a kettőjük hajója hadihajó volna, kötelességük lenne, hogy azonnal megtámadják egymást. Mindezt így határozták és rendelték el a kormányok, az önök sorsának az intézői.

Mikor a «támadás»-ról hallott, mrs. Budrack már nem birta tovább a keserüséget és lement a kabinjába. Drusilla azonban még ott maradt, s letörülvén a könnyeit, sápadtan, szótlanul figyelt.

A skipper összerántotta bozontos szemöldökeit s rövid töprenkedés után így szólt:

— Mondja csak, kormányzó úr, hát az én hajómat akármelyik spanyol elfoghatná, ha találkozik vele?

— Persze; akármelyik hadihajó.

— De, ha nincsenek hadihajók, — folytatta Ezra, — akkor a kereskedő-hajóknak kell harczolniok. Már pedig, ha az én hajómat elfoghatja akármelyik spanyol, viszont én is elfoghatom akármelyik spanyol hajóját... Nos, hogy van ez megirva az orosz alkotmányban?

— Orosz alkotmány nincsen, — felelte a kormányzó. — Ily esetekben mindenki a körülmények s a maga legjobb meggyőződése szerint cselekszik.

— Nos, mit cselekednék hát ön, az én helyzetemben? — kérdezte Ezra komolyan. — Megtámadná-e az ellenséget?

... Jól kapaszkodjék, mert kibukik a vizbe!...

— Ezen goldolkoznom kell, — felelte a kormányzó.

E párbeszéd alatt a spanyol hallgatott, de sötét arczáról lerítt a nagy bánat és fájdalom, mely lelkét gyötörte. Egészen összetörte az a szörnyű gondolat, hogy a Drusilla nemzetével az ő nemzete háborút visel!

— Hát megfontoltam a dolgot, — szólt most a kormányzó. — Egyáltalában nem akarok és nem is fogok beleavatkozni az önök ellenségeskedésébe, s a legszigorubb semlegességet fogom gyakorolni. Ez a kötelességem. Önök ellenségek s bármely pillanatban megtámadhatják egymást. Ehhez nekem semmi közöm; de itt, a kikötőben, nem engedhetem meg, hogy összeverekedjenek. Ez semleges terület, s az én kötelességem az, hogy ezt a semlegességet föltétlenül meg is tartassam önökkel.

A spanyol arcza legott földerült és valósággal ragyogott a boldogságtól erre a beszédre.

— Jól van! — kiáltott föl örömmel, — én tehát harczolni fogok. Harczolni a nemzetem becsületeért. Mivel itt nincsen hadihajó, mely megvédje hazám becsületét, a «Reina de la Plata» száll sikra a spanyol nemzetért. Ki fogok menni a kikötőből a «Molly Crenshaw»-val együtt, s a nyilt tengeren aztán megütközünk.

Az el capitan derék ember volt ugyan, de... spanyol volt. Az ő gőzöse sokkal nagyobb volt, mint a schooner és legénység is több volt rajta. Ha elfoghatja a «Molly Crenshaw»-et, elfogja vele Drusillát is. Akkor aztán mit törődik a háborúval tovább!.. A leány az övé lesz, a többit pedig békességesen elintézhetik később.

— Nem, nem! — szólt most a kormányzó. — Nem engedhetem meg, hogy együtt és egyszerre menjenek el a kikötőből. Önök ellenségek, s a semlegesség törvényei azt követelik, hogy egyikük még huszonnégy óráig itt maradjon, miután a másik már eltávozott a kikötőből.

Drusilla megint sírva fakadt és lement anyjához a kabinba... Ha ebben a háborús időben a «Molly Crenshaw» jobbra, a «Reina de la Plata» pedig balra vitorlázik: ki tudja, találkoznak-e még valaha az el capitannal?...

A spanyol most odament a skipperhez és kezet nyujtott neki.

— Én hát előre megyek, — mondta, — és huszonnégy óráig várakozom önre odakint. Aztán pedig megverekszünk.

— Nagyon derék, — egyezett bele Ezra, és megrázta a spanyol kezét. — Számithat reám, uram.

— Nem hiszem, hogy joguk volna egymással harczolni, — mondta a kormányzó Ezrának, midőn az el capitan elment. — Önök mind a ketten kereskedők és nem katonák.

— De ha mind a kettőnk hajóját elfoghatná az ellenség, — felelte Ezra, — világos, hogy van jogunk a védelemre, tehát a harczra is.

A kormányzó kételkedve csóválta a fejét, és ezt felelte:

— Még ha volna is alkotmánya az én nemzetemnek, akkor se tudnám, hogy döntené el ezt a kérdést. De mindegy; én semmi felelősséget nem vállalok. Egy azonban bizonyos: az, hogy a legszigorúbban megtartatom önökkel a semlegességet.

Másnap reggel a schooner friss szellővel vitorlázott ki Yakonsk kikötőjéből, s alig ért a nyilt tengerre, midőn pár mérföldnyire megpillantotta a spanyol gőzös kanyargó füstjét. A «Reina de la Plata» azonnal megfordult és egyenesen az amerikai schoonernek tartott.

Az el capitan alig tudott hová lenni örömében. Huszonnégy órája volt, a mely alatt jól meghányhatta-vethette az egész dolgot, a csatatervet, s fölötte meg volt elégedve avval, a mit kieszelt. Mivel a hajója sokkal nagyobb volt, mint a schooner, a legénysége pedig majdnem kétszer annyi, azt gondolta, hogy nem nagy fáradságába kerül a schooner elfoglalása, még hogyha a skipper és matrózai ellentállnának is. A gőzös jóval magasabban úszott a vizen, mint a schooner, s ha az utóbbihoz közel férkőzik, a mit könnyen megtehetett, mert gőz hajtotta és nem a szél, mint a schoonert, a matrózai hamar ráugorhatnak a kis vitorlás födélzetére és csirájában elfojthatnak minden ellentállást.

Azután pedig, mihelyt a schooner legénysége megadta magát és a rend ismét helyre állott, átviszi az egész Budrack-családot a gőzösre, a hol tulajdon szobáiba szállásolja el őket. A schoonert viszont megrakja a maga embereivel s aztán elvontatja valamelyik spanyol kikötőbe. Ez alatt az utazás alatt, a mely, természetesen, meglehetős sokáig tartana, majd csak megegyeznék valahogy a Drusilla szüleivel. Ezen nem is aggódott. Tudta, hogy a leány kedveli őt, és számított arra, hogy a Budrack-házaspár nem fogja ellenezni a frigyüket, miután Drusilla már oly sok ideig egy födél alatt lakott és utazott vele...

Mikor végre megérkezik valamelyik spanyol kikötőbe, s a mikor a hatóságok törvényesen is neki ítélik az elfogott hajót: nászajándékul vissza fogja adni a schoonert Drusillának. A kapitánya, természetesen, ő maga lesz a hajónak, de az apósa meg anyósa szintén ott maradhatnak azért és velük együtt utazgathatnak tovább is a schooneren, ha ugyan nem szivesebben telepednek le valahol a szárazföldön, a hol gondtalanul megélhetnek abból az évjáradékból, a mit ő meg Drusilla a schooner jövedelméből juttatnak nekik. (Folytatása következik.)

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősítsük, használjuk a Pilules Apollo-kat, melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) *Vesiculosine*. Ezen orvosi tekintélyekből jóknak elismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs káros hatással az egészségnek, mint sok más készítmény. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a szénanyagcserére hatnak. — A túlságos testes-ség gyógyításán kívül a «Pilules Apollo»-k szabályozzák a szervi működést, fiatalítják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességtetés erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A «Pilules Apollo»-k a legkényesebb természetü mindkét nembeliéknek használnak és nem árthatnak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyítást könnyen be lehet tartani és végeredménye teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). Egy üvegrese ára és vegeredménye teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). Egy üvegrese ára 4 utalási-kal: K. 6.45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Ratié**, gyógyszerész, *5, Passage Verdeau, Paris*, IX.e. — Egyedüli raktár Austria-Magyarország részére: *Budapest*, **Török József**, gyógyszertára, Király-utcza, 12.

Szépség! Az összes szépitőszereket fölülmulja a **Sirène-Crême** 9656

Artalmatlan szer szeplő, májfolt, bőrhámlás, pörsenés, pattanás, böratkák, az arczbőr vörössége, rovarok csipése és általában a bőr minden fájdalmas bántalma ellen; a ránczokat eltünteti. Tégely 3 korona. Hozzá a

Sirène-Poudre fehér, rózsa és crême színben 3 korona és a

Sirène-Crême-szappan 1 drb 1 korona 20 fillér, egy dobozt 3 drb 3 korona.

Főraktár Budapesten: **Lueff Sándor** illatszerészénél, IV., Váczi-utcza 9. **Egészség!**

Eddig nem létezett, páratlan a maga nemében a

„REKORD“ műintézet vállalata,

mely hazai szegénysorsu akadémiai művészekből alakult, a czéljuk a nagyközönségnek alkalmat nyujtani **igazi művészi munkák olcsó beszerzésére.** *Kérjük* a n. é. közönség b. pártfogását, mert ezáltal alkalmat nyujt az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására.

Jó munkáért mindenkor kezességet vállalunk bármely rossz fénykép után is.

Árak minden utánfizetés nélkül:

Életnagyságu krétarajzok vagy nagyitások papirkerettel együtt ... 3 kor.
Életnagyságu Passtel-festmény papirkerettel együtt ... 6 kor.
Életnagyságu olajfestmény ... 10 kor.

Vidéki megrendelések utánvéttel, minden fénykép után 1 kor. csomagolási díj fizetendő.
Műterem: VII., Rottenbiller-utcza 46.

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő íz.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban
½ literes üvegekben K 2.40 és
1 literes üvegekben K 4.40.

Kufeke Gyermeklisztje.

Számtalan orvosi szaktekintély általi ajánlva. A legjobb pótlék a tehénanyatejnek. és bélbeteg gyermekeknek. A legjobb forrás a gyógyszerek.

Kávé és tea
első kézből,
vagyis egyenesen a termelőtől, ennek következtében teljes jótállás valódi, hamisitatlan minőségért a
képzelhető legolcsóbb árak mellett

Több mint 100.000 holdas **jávasziget birtokunk** a legrendszeresebb módon kezeltetik, kávéfajtáink igen zamatosak és kitünő minőségüek. — Saját védjegyünk Jávaflor. **Kávé:**
Jávaflor legfinom. 4¾ kiló frt 6·65
« finom 4¾ « « 5·90
Jávabrasil kever. 4¾ « « 5·45
Vám és bérmentve minden postaállomáshoz szállitva. Próbaküldemény 30 filler. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Turk és társa
jávaszigeti nagybirtokosok.
Saját termésü kávé és tea eladás.
Trieszt via Rapicio 6.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban. IV., Egyetem-utcza 4. Budapest.

Szeplő, himlőhely, sömör májfolt-fakadék, perseués, orrvörösség és minden egyéb **arcztisztátlanság** ellen legjobbnak bizonyult a már 52 év óta dicséretreméltón ismert s a törvény kivánalmainak megfelelő

Vukováry arcztisztitó
kenőcs és szappan.
9889
Nagy tégely K 1.60, kisebb K 1.—
Szappan 1 korona.
Főraktár: Török József gyógyszertára Budapest, Király-utcza 12. és Andrássy-út 26. szám.

50 drb csak 5 kor.
Igen finom, enyhe, virágillatu
PIPERE-SZAPPANT
a kelet **pompás illatával, 4 1|2 kilós postacsomagban** (kb. 50 drb) szállitok
csak 5 koronáért
mert a sajtolásnál egy kissé megsérültek. Az ár különben a háromszoros.
Az 50 drb. között van a valódi előnyösen ismert „Mà-Hilla“ szépségápoló szappan is, (törv. véd.) **Napsütés, bőrátka, pörsenés, májfoltok, szeplők** s minden arctisztátlanság ellen sikeresen bevált. Egyes egyedül megrendelhető a pénz előzetes megküldése vagy utánvét mellett:
KANN IGNÁCZ-nál
WIEN, II., Lilienbrunngasse No. 17.
Csak a mit a készlet tart.

+ Soványság +
Szép telt testidomok a mi keleti erőporunktól, 1900-ból párisi aranyéremmel kitüntetve 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért kezesség. Orvosi rend. szerint. Szigoruan becsületes. Nem szédelgés. Számos köszönőlevél. Ára karboncsomónként 2 kor. 50 filler. Postautalvány vagy utánvéttel. Használati utasitással.
Nyczen. Zsatiust 977!
D. Franz Steiner & Co.,
Berlin, 18, Königgrätzerstrasse 78.
Főraktár Magyarország részére: Török József, gyógyszertár, Király-u. 12

Nodusin Aranyér-balzsam.
Egyedül álló szer, mely operatió vagy égetés nélkül **tökéletesen és biztosan gyógyitja úgy a vak, valamint a nyitott aranyeret.** Kórházilag kipróbálva. Teljesen ártalmatlan. Elismerőlevelek szerint százakat és százakat teljesen kigyógyitott. Törvényesen védve. Kapható a készitőnél:
Nagy Kálmán, gyógyszertára Nyiregyházán,
továbbá **Török Józsefnél,** Budapest, Király-utcza 12 és a többi gyógyszertárakban is. Ára használati utasitással együtt 4 korona, bérmentes küldéssel postán 5 kor. az összeg előzetes beküldése, vagy utánvétel ellenében. 9885

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPITŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
UGORKATEJ,
melv azonnal eltávolit minden szeplőt, májfoltot, pattanást, boratkát (mitesser) stb. és az arcznak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 kor., ehhez **ugorka-szappan 1 kor., pondre 2 kor.**
Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszertára, **Temesvár.**
Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógytárában Király-utcza 12 és Andrássy-út 26.

Sphinx.
A rejtélyes thebai sphinx esetét bizonyára ismeri az olvasó s hálás elismeréssel gondol Oedipusra, a ki a halandók átkát a tengerbe ugrasztotta. Nagyobb hálaérzettel gondolhat a jelenben mindenki az ujabbkori Oedipusra a ki arra törekszik, hogy korunk szörnyét az **idegességből, gyomorbántalmakból, izgatottságból, meghülésből, stb. származott főfájást megsemmisitse.** A kinzó főfájás hány embert tett már tönkre! Ily esetben, az ugynevezett pillanatnyi elmezavarban hány meg hány ember vált meg önként életétől! Épen ezért tartsuk készletben a **dr. Brok-féle port** házunknál (11 por 3 korona). Ez a kitünő, csupán ártalmatlan növényi alkatrészekből előállitott gyógyszer azonnal segit bármilyen nagyfoku főfájáson. **Kapható a Diana-gyógyszertárban, Budapest, Károly-körut 5.** (Megrendelések forduló-postával eszközöltetnek.) Teljesen ártalmatlan voltánál fogva mint házi czikket vásárolja a nagy közönség a gyógyszertárakban. Az eredeti angol készitmény csak üvegekben kapható. 9837.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VULKÁN-TULAJDONOS.

Elbeszélés.

Irta Jakab Ödön.

Mikor az én angyali Katiczámmal házasságra léptem, akkor ő már régen apátlan árva volt. Gesztenyésen lakott az édes anyjával s oda kellett nekem is költöznöm, mivelhogy az özvegy nemcsak férjet akart a lányának, hanem egyszersmind gazdát is, ki a férfi nélkül maradott birtokot kezelje. Igy lettem gesztenyési lakos.

Gesztenyés különben kellemes kis falu. A világtól ugyan kissé félre esik, de a fekvése regényes, a földje termékeny, levegője, vize pedig olyan egészséges, hogy a temetőbe vezető útat évenként háromszor kaszálják.

A mi udvarházunk majdnem lent a faluvégen feküdt, csinos életszerrel s terjedelmes, szép gyümölcsöskerttel. A ház verandájáról ha nem is tágas, de pompás kilátás nyilt a szemben emelkedő Boszorkánytetőre. Ez a Boszorkánytető egy hegynek volt a neve, mely valósággal természeti ritkaság számba ment. Úgy állott a völgy síkjából kinőve, mint egy törött hegyű, óriási czukorsüveg. Kerülete alant nagy terjedelmü volt s föl a közepe tájáig köröskörül bokorerdő fedte. Azon fölül pedig kopáron nyúlt fel a magasba. Fehéres-szürke kúpja messzire ellátszott a szomszédos hegyek vállain keresztül. Azon a kúpon már nem tenyészett semmi, legfölebb egy-egy vézna galagonyabokor tengett szomorúan a sivár kötörmelék között s elvétve egy-egy hosszú, száraz fűszál, a milyennel a parasztok a pipaszárat szokták tisztogatni.

Azokkal a fűszálakkal azonban, a melyek ott nőttek, nem tisztogatta a pipaszárát senki. Még a pásztorgyerekek is csak addig jártak fel, a meddig a bokorerdő terült. Feljebb már a világért sem merészkedtek volna! Sokszázados babona tiltotta az embereket attól a hegyküptól. Úgy beszélték, hogy a tetején tátongó szakadék tölcsérében boszorkányok laknak, kiket emberi léptek zajával nem jó háborgatni, mivelhogy abból sok szerencsétlenség származhatik a falura. És ez a hit olyan erősen élt a nép lelkében, hogy sem templom, sem iskola nem birt ezen erőt venni. Minden esztendőben akadt egy-egy ember, a ki váltig bizonykodott, hogy holdvilágos éjféleken saját szemeivel látta, a mint a szakadékból boszorkányok rajzottak fel a levegőbe. Tüzes seprűkön lovagoltak szanaszét sebesen, hogy a szegény emberek tehenének elvegyék a tejét s nehéz betegségeket lopjanak be a kutak vizébe.

Ezért volt akkora respektusa annak a hegyküpnak. Félt tőle mindenki. Ha a bokrok közül olykor egy-egy értelmetlen kecske felbitangolt véletlenül a kopár oldalra: lábújjhegyen sietett a pásztor, hogy visszaterelje. Olyan halkan járt ott, mint a hogy az alvó beteg ágya körül szoktak.

Egyszer azonban úgy esett, hogy valami vándor geológus megmászta a hegyet s tapasztalatairól czikket irt egy lapban. Azt állitotta, hogy ennek a hegynek a páratlanul szép kilátás mellett még az alakulata is szerfölött érdekes s tölcséres teteje világosan tanuskodik arról, hogy valamikor tűzhányó lehetett. Egyszersmind szigorúan elitélte a lakosok élhetetlenségét, mely az egyébként hasznavehetetlen hegy természeti szépségeit nem zsákmányolja ki. Sürgette, hogy vágatni kell a hegyoldalon kényelmesen felvezető szerpentin-útakat, mivel ezen a vidéken érdekesebb kirándulóhely túristáknak alig kinálkozik. S végül erős hitét fejezte ki, hogy az alvó vulkánt ezután bizonyára sokan felkeresik, kivált ha az érdeklődő közönség tudni fogja, hogy a hozzáférhetés többé nincs elhanyagolva olyan szánalmasan.

Igy történt aztán, hogy egy alkalommal az én angyali Katiczám szokatlanul örvendező arczczal nyitott a szobámba. Egy hirlapot lobogtatott a kezében s boldogan lihegve nyújtotta át nekem:

— Olvasd!

A geológus emlitett czikke volt.

— Nos, mit szólasz hozzá? — kérdé, mikor a lapot nagyjában átneztem.

— Semmit! — mondám közömbösen.

A Katicza arcza hirtelen elborult.

— Persze, mert téged nem érdekel semmi, a mi engemet érdekel!

Hanem aztán gondolt egyet s hamarosan újból felvette az előbbi jó kedvét. Édesen mosolyogva telepedett le mellém a divánra. Karjait a nyakam köré fonta, többször megcsókolt s hízelgő odaadással nézett a szemembe:

— Pedig, látod, Tóni, épen nem szamárság, a mit ez a czikk mond!

— Jó, hát ne legyen szamárság! Bánom is én!

— Lásd, az csakugyan nem járja, hogy ezzel az igazán érdekes hegygyel itt nem törődik senki!

— Eh, hagyj nekem békét! Eddig te sem tartottad olyan érdekesnek!

— Nem igaz! Én mindig gyönyörködtem benne. Most pedig épen belátom, hogy ez a hallatlan hanyagság mi nekünk is szégyen.

— Nekem nem szégyen! Nem az enyém a hegy!

— De potom árért megvehetnők a falutól s aztán tehetnénk valamit. Ez csaknem — kötelesség!

Csodálkozva néztem az asszonyra:

— Hát ez már megint miféle újabb kápriczia?...

Ő pedig még jobban hozzám simult.

— Na, na, édes Tónikám, ez nem kápriczia! Hát mi rosz volna abban, ha ezt a nyomorúlt falut intelligens emberek is felkeresnék olykor? Neked is jót tenne, ha érintkeznél, ismerkednél velök. Úgyis maholnap ide penészedünk! Alig van a megyében egy pár ember, a ki járja a házunkat! Félek még rágondolni is, ha esetleg a télen elmegyünk egy bálba! Ki tánczoltatja azt, a kinek nincsen ismerőse? S pláne, ha már asszony!

— Na, ez a hegy sokat is segitne!

— Hogyne segitne! Mégis a kik egyszer megfordultak a házunknál, azok már csak udvariasságból is lennének egy kis figyelemmel.

És olyan édesen álmadozva tette hozzá:

— S tudod, Tóni, azok a túristák olyan jó tánczosok lehetnek!

— Ugyan eredj a túristáiddal! Majd tánczolnak is azok veled!

— Mért ne tánczolnának?

— Hát egyszerűen azért, ha tudni akarod, mert a túristák mindig el vannak fáradva. Azért túristák, hogy fáradtak legyenek!

— Jó, jó, csak tréfálkozz!

— Ez nem tréfa!

Az én Katiczám arcza ismét szomorú lett. Fájdalmasan veté a szememre:

— Különben mit bánod te, ha egész éjszaka árulom is a petrezselymet!

Ez már boszantott!

— Dehogy árulod! Huzatunk majd dámenvalczert!

Erre, szegényke, egészen kijött a béketűréséből s elkezdett keservesen sirni.

Az én angyali Katiczámnak azonban megvan

Goró Lajos rajza.

— Hát ez már megint miféle újabb kápriczia?

az a rosz szokása, hogy mikor sír — szabálytalanul sír. Nem rendesen, mint a többi asszony. Más asszony rendszerint hangosan kezdi el a sirást s piánóval végzi; ő ellenben mindig halkan fog a munkához s fortisszimóval szokta befejezni. Egyszerűen — felsikolt a végén. Erre a sikoltásra pedig a mamája mindig pontosan a hely szinére siet, mint a rendőr, mikor a társa vészsipjának a füttyentését hallja.

És a mama most is azonnal ott termett.

— No, mi baj gyermekem? — ölelgette, csókolgatta búsan a leányát.

Később meg epésen fordult felém:

— Na, magán se látszik, hallja, hogy hadnagy volt a katonaságnál! Olyan goromba a feleségével szemben, mint a pokrócz!

Annyira indulatos lett, hogy alig birta a leányának oda sohajtani:

— Eredj, szivem, hozd be a nagy kendőmet!

A mama tudniillik, mikor valamiért nagyon boszankodott, mindig a vállára szokta venni a nagy kendőjét. A nélkül tán nem is tudott volna eléggé jól haragudni.

Én iparkodtam lehetőleg lecsendesiteni. Elbeszéltem a dolgot komolyan, higgadtan. És a szavaimat ő is elég higgadtan hallgatta, csak jóságos szemei szikráztak kissé elevenen. Mikor pedig a dolog végére jutottam, először némileg gondolkozni látszott, azután meg igy szólt, oldalfélt a lányára mutatva:

— Szégyelje magát, hogy ennek a gyönge teremtésnek több esze van, mint magának!

— Bocsásson meg, mama, de ne sértegessen!

— Ugyan ne nyelveljen! Jobban tenné, ha egy kicsit inkább gondolkoznék! Hiszen ennek a szerencsétlen gyermeknek tökéletesen igaza van! Mert azt a hegyet ha megveszszük s valamicskét rendbe hozzuk: világos, hogy abból csak nekünk lehet hasznunk!

Erre már elnevettem magam. Látszott, hogy a feleségem ezt is először az anyjával beszélte meg.

De a mama csak folytatta:

— Nincsen, mit nevessen! Ha egyébért nem, a korcsmánkért is meg kellene tennünk! Ott van a szép épület, de mit hajt? Az árendás alig fizet annyit, hogy bár az építési költség kamatját megkapjuk! Nem fizet, mert nincsen jövedelme! Nincs, mert most ki jár itt idegen? Ellenben, ha a vendégek kissé megszaporodnának, a korcsmárosnak is mindjárt jobban menne. Felemelhetnők neki a házbért! Fizetne szivesen, csak jövedelme legyen!

S gúnyosan mért végig a tekintetével:

— Hanem magának, úgy látszik, az effélét a feje nehezen kápiskálja!

Azzal Katiczát gyorsan kézen fogta:

— Különben jöszte, gyermekem! Hadd el, tegyen, a mit akar!

És becsapta az ajtót magok után.

(Folytatása következik.)

VIZEN ÉS SZÁRAZON.

Stockton R. F. elbeszélései.

Angolból fordította Zigány Árpád.

III.

A spanyol meg az amerikai.

(Folytatás.)

A spanyol véghetetlenül boldog volt, a mint a hajója korlátjára támaszkodva nézte a schoonert, a melyhez egyre közeledtek.

Mielőtt a két hajó puskalövésnyire volt egymáshoz, Budrack Ezra fölhuzatott egy óriási fekete zászlót a leghátulsó árboczra.

— Ez nem szükséges! — bömbölt a spanyol a beszélő-kürtön át. — Mielőtt megtámadnám önt, úgy is közösen kell megállapitanunk a csatatervet.

A két hajó most már csöndesen libegett a vizen, oly közel egymáshoz, a mily közel csak lehetett, az összeütközés veszedelme nélkül.

— Mielőtt elkezdjük, — orditott Ezra a spanyolnak, — kérem, nézze meg ezt a pisztolyt, — s magasra tartott egy rozsdás revolvert. — Ez az egyetlen golyós fegyver az egész hajón, s mivel semmiféle fölösleges vérontást nem akarok, ezt is belehajitom a tengerbe... Ide nézzen!... Ehol van, ni!

Evvel a skipper úgy belevágta a revolvert a tengerbe, hogy bizonyosan likat ütött az oczeán fenekén.

— Nos, el capitan, — kiáltott aztán, — mi lesz az ön puskáival?

A spanyol leszaladt kabinjába, s néhány percz mulva fölhozott egy ócska vontcsövű karabélyt.

— Ez az egyetlen puska a hajómon, — kiáltott át a skippernek, és ezt is vizbe dobom...

És placcs! a puska is a revolver után ment.

— Igy már jól van, — mondta a skipper. — Most pedig, mihelyt önnek tetszik, kezdhetjük a tánczot. Mivel a gőzös az öné, természetes, hogy önnek is kell támadnia.

— Meg is teszem, — felelte a spanyol. — De, mielőtt kezdenénk, nekem is van valami mondani valóm. Lehetőleg szeliden és nagyobb erőszakoskodás nélkül fogom elfogni az ön hajóját és legénységét; mind a mellett azt hiszem, a dulakodást még se kerülhetjük el egészen, s egy-két földagadt pofa, betört orr mégis csak lesz a csata után. Ezért hát arra kérem önt, kedves skipper, hogy a feleségét és leányát gondosan zárja be a kabinjába. Én megparancsolom az embereimnek, hogy ne merjenek a hajó farára menni; s mihelyt magam is odaát leszek a schooneren, azonnal őrséget állitok a bejáráshoz, hogy senki ne háborgassa a hölgyeket. Ily módon azt hiszem, minden nagyobb veszedelem és kellemetlenség nélkül túlesheténk ezen a szükséges marakodáson.

— Bizonyos, hogy ez a spanyol nagyon halad az angol nyelvben, — gondolta magában a skipper, — mikor először találkoztunk, makogni is alig tudott, most pedig egész folyékonyan beszél...

Majd elégedett vigyorgással, jókedvűen kiáltott vissza:

— Nagyon köszönöm szives gondoskodását, melylyel a családom biztonságára figyelmeztet; de csak nem gondolja, hogy magammal hoztam a feleségemet meg a leányomat, tudván, hogy csatába indulok? Ott hagytam őket a városban, a kormányzónál, a kinek családja meghívta őket addig, míg mi ketten végeztünk egymással.

Az el capitan dühösen toporzékolt és megeresztett néhány szemenszedett spanyol káromkodást. A skippernek ez az ostobasága úgy elsöpörte minden tervét, mint a forgószél... Ha nem foghatja el Drusillát: mit ér neki a győzelem?

Szinte beleőrült dühébe és csalódásába. Még az iménti is, mig beszélt, egyre a schooner kabinjának az ablakait leste, remélvén, hogy megpillantja a kedves Drusilla arczát — vagy a lobogó zsebkendőt. És ime, a skipper mily gyalázatosan megcsalta, rászedte őt!... Mily nagylelkű akart lenni! Mily szépen kieszelte, hogy elfogja ugyan a schoonert, de aztán ismét vissza adja: s evvel hódítja meg végkép a kedves Drusilla szivét!... Most azonban mind ennek vége! Az átkozott skipper minden szép szándékát meghiusította!

— Elsülyeztem a schoonerjét! — szólt magában fogcsikorgatva. — Neki megyek és derékban ketté szelem a gőzösömmel. De irgalmas leszek. Megmentem a skipper életét, s ha lehet, megmentem a legénységét is. Hanem a schoonert azt elsülyesztem. Aztán fölveszem őt a hajómra és fogva tartom. A feleségének meg a leányának ide kell jönniök érte, s ha egyszer a hajón lesznek, majd nyélbe ütjük a dolgot... Igaz, hogy nem lesz schooner, a mit majd nászajándékul adhassak Drusillának, de azért tőlem telhetőleg gondoskodni fogok a szüleiről...

Evvel leszaladt a hajó orráról, lekiáltott a gépésznek, hogy fűtsön, és lassan visszafelé ment a schoonertől. Embereinek egy részét parafamentő-övekkel a hajó orrába állitotta, két csónakot megrakott matrózokkal, hogy azonnal a tengerre szállhassanak, mihelyt a két hajó összeütközik.

A «Molly Crenshav» födélzetén nagy volt a sürgés-forgás. A skipper tudta, hogy ha csakugyan harczra kerül a sor, a gőzösnek kell támadnia; azt pedig szintén tudta, hogy a támadás legsikerültebb módja az, ha teljes gőzerővel neki ront a schoonernek és elsülyeszti. Ezért a tegnap nagy részét annak szentelte, hogy előkészületeket tett a veszedelmes támadás meghiúsitására. Most, hogy a döntő pillanat közeledett, embereit fölfegyverezte dorongokkal, csáklyákkal és fejszékkel.

Ezalatt a spanyol gőzös nagy vargabetüt csinált s aztán, neki fordulván a schoonernek, teljes gőzerővel szelte a habokat. A matrózok, a kik az orrában álltak, olyas valamit láttak a schooneren, a mit eddig nem vettek észre. Úgy tetszett, mintha négy árbocza lett volna három helyett, ámbár ez a negyedik sokkal alacsonyabb volt, mint a többiek. Találgatták, hogy mi lehet, de csak nem jöttek rá.

Ez a negyedik árbocz volt a legfontosabb azok közt az előkészületek közt, melyekkel a skipper a gőzös támadását hatástalanná tenni iparkodott. Az árbocz körülbelül a hajó közepén állt, vékonyabb felső része hegyes volt és meg volt vasalva, míg a talpa megpántolt gerenda-ágyban nyugodott, úgy hogy csigák és kötelek segitségével mozgatni és forgatni lehetett benne.

A spanyol gőzös tehát sebesen közeledett, egyenesen a kis schoonernek tartott, melyet derékban akart összeroppantani. Rohant a gőzös a tarajos hullámokon; orrában ott állt az el capitan, karjait keresztbe rakva, mint új Napoleon, a ki alig várja az ellenséges hadak egymásra zúdulását s ott álltak mellette matrózai, kezökben a mentő-övek, míg valamivel hátrább a két csónak tele matrózokkal, a kik alig várták, hogy kihalászhassák a vizben eviczkélő amerikaiakat...

Repült a gőzös a fodros habokon, mig vagy pár száz lábnyira ért a schoonerhez. Ekkor az amerikai hajó negyedik árbocza hirtelen alá ereszkedett a korlátra és csaknem vizszintes irányban meredt neki a spanyol gőzösnek, mely egyenesen belerohant — a nyársba!

Az el capitan látta a veszedelmet és rögtön hátra kiáltott a kormányosnak, hogy fordítsa meg a hajót, de már késő volt! A gőzös oly sebesen ment, hogy se megállitani, se más irányba hajtani nem lehetett. S mivel a schooner sokkal alacsonyabb volt, mint a gőzös, a megvasalt végű árbocz körülbelül felében találta a gőzöst a viz szintje és a korlátja pereme közt, s úgy betörte az oldalát, hogy körülbelül a fele hosszáig belefúródott.

Az összeütközés ereje oly nagy volt, hogy mind a két hajó együtt tánczolt és siklott tova a vizen jókora darabon; s ha az árbócz nem állt volna szilárdan a talpánál is, meg a gőzös testében is, bizonyos, hogy a roppant lökés ereje fölboritotta volna a schoonert. Igy azonban nem történt semmi baj; az árbocz erősen megfészkelt a gőzös oldalában, s a két hajó, mintha közös kapocs fogta volna őket össze, együtt siklott, tánczolt a fölkorbácsolt vizen.

E váratlan eseményre a «Reina de la Plata» födélzetén hatalmas ordítás tört ki, s a matrózok ijedt pofával kandikáltak le a korlát fölött a schoonerre.

— Kergessétek el a támadókat! — kiáltott föl a skipper.

De, még mielőtt az emberei munkához láthattak, egész tuczat spanyol termett a födélzeten; lecsúztak a vitorlaköteleken, lemásztak a gőzös oldalán, s úgy ugráltak át a schoonerre, mint a macskák.

Az amerikaik ugyan megcsóvalták a fejük fölött a csáklyákat, dorongokat, de nem sujtottak le a támadókra, mert álmélkodva látták, hogy egynek sincsen fegyvere. Sőt, mihelyt a födélzetre értek, azonnal levették a sipkájukat és alázatosan hajlongva közeledtek a skipperhez. Azok pedig, a kik tudtak angolul, megmagyarázták jövetelök útját és czélját.

Nem azért jöttek, hogy harczoljanak az amerikaiakkal, sőt inkább önként megadják magukat; egyetlen óhajtásuk, hogy kapjanak eleget enni, és megkapják a bérüket is, a mivel az el capitan már hónapok óta hátralékban van. Mind ezt a spanyol gőzösön nem kaphatják meg s azért örömmel ragadták meg az első alkalmat a menekülésre.

Az el capitan, miután emberei ily gyalázatosan cserben hagyták, elkeseredve és megszégyenülten mászott le maga is a schoonerre. Szokatlan gonddal öltözködött föl erre a nagy napra, mert a romantikus hős szerepét óhajtotta játszani Drusilla előtt. Valamikor igen jó lovas volt, s mivel a lovag-ruha sokkal festőibb volt, mint a kereskedelmi kapitány egyszerű, sötétkék egyenruhája, széles karimáju tollas kalapot tett föl, a derekára lángvörös selyem-övet kötött, a lábaira pedig magas szárú, lovagló csizmákat húzott, melyeken sarkantyú pöngött. Talán ő volt az egyetlen hős az egész világtörténelemben, a ki sarkantyús csizmában vivott tengeri csatát.

A spanyol tehát csüggedten odatámolygott a skipperhez és igy szólt:

— Foglya vagyok önnek, uram. A sors ellenem fordult és mindenemet elvesztettem. Nincs hajóm, nincs semmim. Most már meg se kérhetem az ön leányának a kezét.

— Na, ebben igaza van, — felelte a skipper, elégedetten mosolyogva, — sem a hely, sem az idő nem alkalmas arra, hogy ilyesmiről beszéljünk. De mit tegyek az ön embereivel? Semmi szükségem rájuk a schoonerem födélzetén.

— Küldje vissza őket a gőzösre, — mondta a spanyol szomorúan. — Küldjön vissza engemet is velük, ha úgy tartja kedve. Aztán vágja ketté ezt az átkozott árboczot, a melylyel fölnyársalta a hajómat, s hagyjon itt bennüket. A lökés ereje oly nagy volt, hogy az egész hajóteher mind arra az oldalra gurult, a hol a gőzös léket kapott; mihelyt ön elmegy, a hajó oldalra billen, a viz betódul a léken s mi elsülyedünk. Ez lesz a legjobb. Legalább soha többé nem lesz baja velünk.

— Szó sincs róla, uram! — felelte a skipper.— Eszem ágában sincs ez a bolondság. Én elfogtam az ön gőzösét és meg is akarom tartani. Azt a léket befoltoztatom s akkor lesz egy jó gőzösöm. Most hozzá kötöztetem a hajómat s aztán a gőzös bevontat mindkettőnket a kikötőbe; ott majd kitatarozzák.

— A hogy tetszik, — mondta a spanyol elkeseredve. — Vigye a gőzöst a kikötőbe, kötözzön engem gúzsba, s úgy czipeljen a diadal-szekere után. Nekünk már úgyis mindegy. Az lenne a legokosabb, ha egyenesen a tengerbe ugranám.

— Még csak az kellene! — tiltakozott a skipper. — Ön az én foglyom, az én tulajdonom; következésképen nincs joga a tengerbe ugrani. Ha ezt cselekedné, nem lenne becsületes ember. Ha már megadta magát, akkor gyávaság megszökni, vagy öngyilkosságot követni el.

Az el capitan szivére tette a kezét és ünnepélyesen kijelentette:

— Nincs egyebem, csak a becsületem; de nyugodt lehet, hogy vigyázni fogok erre az utolsó kincsemre.

— Nagyon derék, el capitan, — felelte a skipper elégedetten, s melegen megrázta foglya kezét. — Most pedig, ámbár ön a fogoly: mégis én kérem, hogy parancsolja meg a gépészének, hogy fűtsön és induljunk. Ön bevontat engem a kikötőbe, a többit aztán majd ott elvégezzük.

A vasalt végű árbocz körülbelül a fele hosszáig belefúródott a gőzösbe.

A spanyolok úgy ugráltak át a schoonerre, mint a macskák.

A schooner meg a gőzös, mint két tengeri sziámi iker, egymásba kapaszkodva, lassan közeledett Yakonsk felé; de, még mielőtt a világító-toronyhoz értek, elébük jött a kormányzó ágyu-naszádja, s az orosz fölment a schooner födélzetére. Mikor megmagyarázták neki, hogy mi történt, habozva csóválta a fejét, s ezt mondta a skippernek:

— Igazán nem hittem volna, hogy ön ily jeles hadvezér. De most mi a szándéka?

— Beviszem a zsákmányt a kikötőbe,— felelte Ezra, — és kitataroztatom. — Aztán megrakom a magam embereivel és elviszem haza.

— Nem, nem, — tiltakozott a kormányzó, — ezt nem teheti meg, uram. A semlegesség törvényei tiltják!

— De hát mit tegyek? — kiáltott föl a skipper. — Ha ellenesztem a gőzöst, oldalt bukik, megtelik vizzel és elmerül; ha pedig szél támad, míg igy össze vagyunk kötözve, a hullámok mind a két hajót összetörik.

—Nagyon sajnálom,— felelte a kormányzó,— de nekem kötelességem a semlegesség törvényeit megtartatni önökkel. Látom és tudom a veszedelmet, mely a gőzöst fenyegeti, de nem segithetek rajta. Egyszerre csak az egyik hajót eresztenem be Yakonsk kikötőjébe; a másiknak kint kell maradnia, az nem jöhet be.

Az el capitan rákönyökölt a gőzöse korlátjára és búsan nézett le a tengerbe. A szive úgy csordultig volt keserűséggel, hogy egy csöppet se törődött a legközelebbi jövővel.

A skipper ellenben dühös volt és hevesen káromkodott. Mindig gyűlölte a háborút, s csak is azért nem tért ki a csata elől, mert ráerőszakolták; de most még a háborúnál is jobban gyűlölte a semlegességet és szinte kész lett volna hadat izenni a semleges félnek is.

A kormányzó gondolatokba mélyedve simogatta a homlokát, s végre, megtalálván a mentő gondolatot, igy szólt:

— Már tudom a megoldás módját. A két hajó együtt mehet egész a kikötő bejáratáig, a meddig a semlegesség törvényei megengedik. Ott a gőzös legénysége átrakhatja a terhet a másik oldalra, úgy hogy a hajó egyensulya helyre álljon. Ekkor kettévágják a nyársot, mely most összeköti a két hajót s a gőzös bemehet a kikötőbe. Én kirendelem Yakonsk összes hajó-ácsait, hogy azonnal fogjanak hozzá a tatarozáshoz. Hajó-ács elég van a városban, mert a halászbárkák épitése egyik fontos iparága a kikötőnek. Ön pedig, mr. Skipper, a kikötő előtt czirkálhat, míg a gőzöst kijavitják; ha aztán a gőzös elment a kikötőből, huszonnégy óra mulva ön is eljöhet a feleségeért meg a leányáért.

— S meddig tarthat ez a tatarozás? — kérdezte a skipper türelmetlenül.

— Majd annyi hajó-ácsot rendelek ki, a menynyit csak lehet, — felelte a kormányzó, — s azt hiszem, hogy egy hét alatt meg is lesz az egész.

A skipper éktelen káromkodásra fakadt, s titkon az óhajtotta, hogy bár sohse fogta volna el a spanyol gőzöst: de aztán, átlátván, hogy legjobb ha beletörődik sorsába, a melyen úgy se változtathat, elhatározta, hogy ha már egy hétig a nyilt tengeren kell czirkálnia, hát inkább elmegy Petrimetkov kikötőbe, s megkisérti, hátha csinálhat ott valami üzletet. Ez épen egy hétig tartana.

A két hajó tehát lassan ment a kikötő felé, s a világító-torony előtt megállt. Ott helyre állitották a gőzös egyensulyát, a skipper ketté fürészeltette a nyársat, s a «Reina de la Plata» bement a kikötőbe a «Molly Crenshav» pedig indult Petrimetkovba.

Tizedfél napra rá Budrack Ezra schoonerje ismét megjelent Yakonsk kikötőjében. A skipper megkésett, mert nem volt kedvező szele s az üzlet megkötése is több időbe került, mint számitotta. De, bár éjszaka volt, mégis bevitorlázott a kikötőbe, horgonyt vetett és várta a hajnalt. Kora reggel partra szállt, bezörgetett a kormányzó házába, a hol még mindenki aludt. Mikor a kormányzó, háló-sapkában és hálóköntösben ajtót nyitott, a skipper bocsánatot kért.

— Tudom, hogy nagyon korán van,— mondta mentegetőzve, — de már tizenkét nap óta nem láttam a feleségemet, meg a leányomat, s az ily háborús időben minden becsületes ember aggódik a családjáért.

— A családjáért?! — kiáltott föl a kormányzó. — Hisz az ön leánya és felesége már nincs itt! Tegnap délután mentek el a gőzösön. Annyira aggódtak önért, midőn nem jött meg a kitüzött időre, hogy Petrimetkovba indultak, önhöz. Azt mondták, hogy az úton bizonyosan találkoznak önnel.

— Ezt az átkozott el capitan eszelte ki! — üvöltötte a skipper dühösen. — Oh, a nyomorult spanyol! Hajójára csalta a feleségemet meg a leányomat, hogy legyenek túszai, a kikkel sakkban tarthassom engem!... De jaj neki, ha utolérem!... ki kell feszitenem minden vitorlámat, hogy idejében érjek Petrimetkovba, mert ha odaérve nem találnak ott engem, nem tudom, hogy az a gazember hová hurczolja őket.

— Csak lassan, uram, — szólt most a kormányzó. — A gőzös tegnap délután ment el a kikötőből, s önnek csak ma délután szabad innen elindúlnia. Huszonnégy órával később. Ezt szabják elő a semlegesség törvényei, a melyeket meg kell tartania. Mivel pedig délután öt óráig elég ideje van, talán itt maradhatna nálam reggelire?

A skipper a haját tépte dühében, de mivel nem segithetett a dolgon, hát ott maradt reggelire a kormányzónál.

(Folytatása következik.)

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyúttal erőnkösszegyűjtsük, használjuk a **Pilules Apollo**-kat, melyeknek gyógyereje a növényekből nyert *Vesiculosine Exonorosine* kivételes hatásán alapul. Ezen organikus készítmények a legjobb karcsúvá tevő szerek, hatásuk azonban nincs hasonlóságban az egészségnek, mint sok más készítmény. Nem hasznosak, hanem egyenesen ártalmasak a szervanyagcserére és a szervanyagcsere hiánya. — A tökéletes testes-gyógyítás kívül a **«Pilules Apollos»**-ok szabályozzák a szervi működést, általában az arcvonásokat is megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsú és finom alakját. A **«Pilules Apollo»**-k a legkényesebb természetű mindkét nembeliekre használhatók és nem árthatnak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyítást könnyen be lehet tartani és végeredményre teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy.) Egy üveg ára utasítás-szal: K. 5.45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Ratic**, gyógyszerész, 5, Passage Verdeau, Paris, IX.e. — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: **Budapest, Török József**, gyógyszertára, Király-utcza, 12.

Országos gyógyintézet
HALL FÜRDŐHELY
Felső-Ausztriában.
Elsőrangu Jodbrom-fürdő
az Alpesekre való kilátással. 9547
Indicatio: minden skrofulózus megbetegedéseknél gyulladásos betegségeknél. Korszerü gyógysegédeszközök. Felvilágositással szolgál **a fürdőigazgatóság.**

„Borszéki borviz"
a savanyu vizek királya.
BORSZÉK
(Csikmegyében).
Fürdőidény jun. 15-től szept. 15-ig.
900 m. magas ősfenyvesek között fekvő klimatikus gyógyhely, világhirü hideg **lobogó-fürtökkel**, erős **vasas forrásokkal** kitünő **vaslappal**, jól berendezett **hidegviz-gyógyintézettel.**
Szállodákban és magánvilláktan 600 szoba. 2 ágyas szoba-árak idényre 60—160 kor., szobákhoz konyha 30—80 kor. Olcsó fürdőárak, jó élelmezés, piacz, két mészárszék helyben, 30 klmt. meghaladó pompás sétautak a fenyvekben, remek kirándulóhelyek.
Fürdőorvos: **Dr. Vámossy Zoltán**, egy. m. tanár (jun. 14-ig Budadest-n. VIII., Szentkirályi-utcza 6.)
Közlekedés: **Sz. Régenig** vasuton. Naponta gyorskocsijárat váltott lovakkal, gyönyörü szép és jó uton. Gyorskocsikra előjegyezetni **Kapusi Dánielnél**, Szász-Régen. Prospektussal és árjegyzékkel szolgál
Az igazgatóság.
Borvizet lehet rendelni az igazgatóságnál; Budapesten: Edeskuty L., Pécseli és Lencz uraknál; vidéken a jobb füszer- és ásványviz-üzletekben.

LUSER L.-féle turista tapasz.
Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem, szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményedései, továbbá minden nemü börelszarusodás ellen. A hatásért jótállás vállalatik.

Központi széktüdési raktár: **SCHWENK L.,** gyógyszerész MEIDLING—BÉCS.
Csak akkor valódi, ha minden használati utasitás és minden tapasz a mellettes védjegygyel és aláirásával el van látva, azért is erre ügyelni kell.— 1 doboz ára 1·20 kor.
E tapasz csak egy nagyságban lételik és pedig óronkint kor. 1·20
Minden hamisitvány LUSER-féle tapasz kérendő.
Vidékre 1·60 kor., előfizetés esetében mellett bérmentve.
Magyarországi főraktár:
Török József gyógysz., Budapest, Király-u. 12. Andrássy-út 26. 9578

SERRAVALLO

China-bora vassal.
Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
½ literes üvegekben K 2.40 és
1 literes üvegekben K 4.40.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
TERMÉSZETES
SAVANYU-KUT

Szépség! Az összes szépitőszereket tölülmulja a
Sirène-Crême 9656
Artalmatlan szer szeplő, májfolt, börhámlás, pörsenés, pattanás, böratkák, az arczbör vörössége, rovarok csipése és általában a bőr minden fájdalmas bántalma ellen; a ránczokat elsimitja. Tégely 3 korona. Hozzá a
Sirène-Poudre fehér, rózsa és crême szinben 3 korona és a
Sirène-Crême-szappan 1 drb 1 korona 20 fillér, egy doboz á 3 drb 3 korona.
Főraktár Budapesten:
Lueff Sándor illatszerésznél, IV., Váczi-utcza 9.
Egészség!

Kávé és tea
első kézből,
vagyis **egyenesen a termelőtől**, ennek következtében teljes jótállás valódi, hamisitatlan minőségért a
képzelhető legolcsóbb árak mellett
Több mint 100.000 holdas **jávaszigeti birtokunk** a legrendszeresebb módon kezeltetik, kávéfajtáink igen zamatosak és kitünő minőségüek. — Saját védjegyünk Jávaflor. **Kávé:**
Jávaflor legfinom. 4¾ a kiló frt 6·65
» finom 4¾ » » 5·90
Jávabrasil kever. 4¾ » » 5·45
Vám és bérmentve minden postaállomáshoz szállitva. Próbaküldemény 50 fillér. Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Turk és társa
jávaszigeti nagybirtokosok.
Saját termésü kávé és tea eladás.
Trieszt via Rapicio 6.

Ismét szép vagyok miután három héten át az Ön Alaiska-crémjét és -puderjét használtam. **F.... Róza.**
Ugyanigy fog szólni bármely hölgy, a kinek arczbőre fogyatkozást mutat, vagy a ki csak konzerválni óhajtja arczbőrét és ép ezért nem volna szabad, hogy az Alaiska-crém és -puder egyetlen pipereasztaláról hiányozzék.
Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-crémje** az arczbőrnek rövid használat után csillogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és kellemet kölcsönöz, szerencsés összetétele folytán az arczbőr minden fogyatékosságát megszünteti, u. m.: perseneséket, szeplőt, böratkát, napfoltot stb., fehérré, finommá és lágygyá teszi a legrútabb kezeket és hasonló szerek közül a következő főtünjadonságok által válik ki: **Alaiska-crême nem zsiros, nem tartalmaz fémalkatrészeket**, orvosilag véleményezett, ajánlva és **teljesen ártalmatlan.** Elsmerőlevelek minden körökből betekinthetők. Egy tégely ára K 3. Próbatégely K 1.20.
A kosmetikum par excellence.

Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-pudere** kivülóan kiegészíti az Alaiska-crem fényes hatását, egyedül alkalmazva az arczunk bájos testszint lagy, üde és friss rózsás tónust kölcsönöz, ugyszinten elragadató kiváló illata, nemkülönben kitünő fedőképessége és tartóssága által és mivel **sem horganyt, sem bismutot nem tartalmaz**, absolut ártalmatlansággal magában foglalja miudama tulajdonságokat, melyek azt egy nélkülözhetetlen, a mindennapi használatra rendelt piperecziké teszik, mint számtalan elismerőlevél a legjobb körökből bizonyit. Egy szelencze puder ára fehér, rózsaszinü vagy sárga K 3. —
Székhelye **Lindner Róbert**, gyógyszerész, Wien, XIII/9. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utcza 12. 9883
Kitüntetve Párisban, Londonban, Amsterdamban, Bécsben aranyérmekkel és rendjelekkel.

Majálisra és ünnepélyekre.
Szabadbani tüzijátékok. Kerti tüzijátékok. Szalon-tüzijátékok. Terem-diszek. Papir-guirlandok. Nemzeti zászlók.
Papir-léggömbök. Amerikai sárkányok. Kivilágitási czikkek. Velenczei üveggolyók. Konfetti. Serpentin. Konfetti-bombák stb.
Kapható
EMMERLING ADOLF
tüzijáték-, kotillon- és fáklya-gyárosnál,
Budapest, IV., Gróf Károlyi utcza 26. szám.
Majálisra és ünnepélyekre.

A legjobb arcz-szépitőszer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,** mely az arczot tisztitja, fehériti és bársonypuhává teszi.
Egy tégely ára 1 kor. 40 fill.
Egy kis tégely ára 70 fillér.
Minden ártalmas alkatrész nélkül!
Serail-szappan } kitünő toilett szappanok
Epe-szappan } a kenőcs használatához.
Serail-crême. Nappali használatra.
Serail-ponder. Kiváló finom arczpor három szinben, fehér, rózsaszin és crême. Egy doboz ára **1** korona.
Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.
Főraktár: Budapesten, **Török József** gyógyszertárában. 9625
Kapható továbbá a készitőnél: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszertárában, **Aradon, Szabadságtér,** valamint minden más gyógyszertárban.

KIRÁLYNŐ-CRÊME
ÉS POUDER. 9827
LEGJOBB ARCZSZÉPITŐ A VILÁGON.
Ára 1 korona 40 fillér.
Kapható **TEMESVÁRY J.** gyógyszerésznél **Zombor**
és **TÖRÖK J. Budapesten, Király-utcza 12.**

Mikor az imádság sem használ, elfojthassuk a bajt Ez a kitünő szer meggyógyit minden **bőrbetegséget, sömört, viszketegséget, ótvart, kipállást, kéz- és lábizzadást.** Begyógyit fájdalom nélkül mindenféle **sebeket.** Szagtalan és ártalmatlan; használható az arczon s a test minden részén, mint a legkitünőbb óv- és gyógyszer. Szóval: ez az egyedüli arcanum olyan kritikus esetekben, mikor szokás-mondás szerint: még az imádság sem használ! A kinek szüksége van ilyen valódi **Erényi-féle Ichtiol-Salicylra,** az forduljon csak a **«Diana»-gyógytárhoz, Budapest, Károly-körut 5.,** hol 3 K-ért nagy tégelyekben kapható vagy postán megrendelhető. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

A VULKÁN-TULAJDONOS.

Elbeszélés.

Irta Jakab Ödön.

(Folytatás.)

Egyedül maradtam s gondolkozni kezdtem a dologról. Megvallom, hogy kivált a mama gazdasági fejtegetése szeget ütött a fejembe. Mert valóban tény volt, hogy az a korcsmahelyiség nem valami sokat jövedelmez. Beláttam, hogy a mama számitása mindenesetre jóval reálisabb, mint a leányáé. Ebben a számitásban lehet valami!...

Addig s addig töprengettem, tünödtem, hogy lassanként egészen belé éltem magam a vásárba. Azt a hegyet a falu ügyis olcsón ide adja, csak pénzt lásson érte. De meg azzal is számoltam, hogy az asszonyoktól ezentul már úgy se lenne nyugtom. Mikor a feleségem az első könyceppet kiejtette a szeméből: azzal az a hegy már reánk volt táblázva!

Egy szóval: megvettem a hegyet, a falusiak nagy ámulatára s a mamáék még nagyobb gyönyörüségére.

Azt is megtettem aztán, hogy néhányszor a béreseket kivittem magammal s a hegyoldalba némi ösvény-forma mélyedést vágattam, a mi ugyan inkább hasonlított keskeny vizmosáshoz, mint szerpentin-úthoz.

A falubeliek fejcsóválva álltak a kapukba, valahányszor visszajöttünk a munkából. Váltig figyelmeztettek:

— Vigyázzon tekintetes uram, nehogy valami bajt hozzon a falura!

De a parasztok fecsegésével nem sokat törődtem: most már minden gondolatomat csak az «üzlet» foglalta le. A korcsmaépület után ilyen körülmények között magam is tisztességes jövedelemre kezdék számitani. De meg tervbe vettem azt is, hogy egy pár cselédet «vezető»-nek fogok alkalmazni, a mi után szintén csurog-csepeg majd némi kis bevétel.

Miután pedig már mindent lehető legjobban elvégeztem, tudósitást küldtem a lapoknak, melyben felhittam a turisták figyelmét a gesztenyési vulkán csodájára. Hivatkoztam benne a vándor geológus nagybecsü czikkére s egy kis túlzással kényelmes szerpentin-útakról s még kényelmesebb vendégfogadóról tettem említést a végén.

A családomban ekkora boldogságot még soha se láttam! Mintha mind a két asszonyt kicsorélték volna! Heteken keresztül vigan sürögtek-forogtak a háznál s csinálták a befőtteket és a szebbnél szebb terveket. Engem pedig úgy beczéztek mind a ketten, mint valami ölbeli báránykát.

Hát a turisták kezdettek is szállingózni a faluba apránként. De biz' azok korántsem úgy viselték magokat, a mint számitottam! A legtöbb fel se ment a hegyre, csak alulról nézte meg. A kényelmetlen, paraszt korcsmára pedig egyáltalán egyik sem reflektált, hanem mindenik a mi házunknál «tette tiszteletét» s hol ebédre, hol vacsorára, sőt még éjjeli szállásra is ott ragadott. A korcsma helyett az én házamból lett vendégfogadó. Nap, nap után lakzi, dinomdánom járta, a mint már ezt, az asszonyok szerint, a házunk becsülete megkövetelte. A feleségemnek aratás felé már nem volt egy fia csirkéje sem. A csirkékből is mind turisták lettek! Veszedelmes gyorsasággal szaporodott az ismerősök száma, de kézzel fogható hasznát nem látta senki sem. Nem maradt abban a faluban senkitől egy fillér! Sőt némelyik turistát még a saját fogatomon kellett csupa barátságból tovább szállitanom, ha jövet a czipő feltörte a lábát. A gyarapodásunk mindössze csak annyiból állott, hogy a feleségem egy csomó matráczot, párnát és paplant vásárolt, mivel megesett, hogy sokkal több vendégünk maradt éjszakára, mint a mennyit tisztességesen el tudtunk ágyneművel látni. Egy izben még úgy is a téli kabátommal kellett éjjel takaródznom, hogy paplan jusson másnak.

Az asszonyok mindamellett így is csak megvoltak. Nekik örömük telt a zajos életben s büszkék voltak, hogy a határunkon egy hirnévre kapott, valóságos tüzhányóhegy alszik. Mert azt az istenverte hegyet most már mindenfelé csak úgy emlegették: «a gesztenyési vulkán».

Én azonban sokat búsultam magamban, hogy miért tudtam belé menni ebbe az «üzlet»-be?! Sokszor kiálltam a verandára s önkénytelenül felfenyegettem az öklömmel az én vulkánomra, mely annyi kellemetlenséget és csalódást hozott a fejemre!

Pedig a java még csak ezután jött!

Abban az időben ugyanis egyszer olyasmi történt, a mi Gesztenyésen még nem történt emberemlékezet óta. Egy vasárnap délután erős földindulás rázta meg a falut. A harangok a toronyban állitólag megkondultak, a templom falai pedig, azok valóban megrepedtek. Nagy riadalom támadt a községben s a nép csoportokba verődve tárgyalta a szerencsétlenséget. A régimódi, öregebb emberek úgy magyarázták a dolgot, a mint hajdan az apjuktól tanulták: valahol t. i. egy nagy czethal megütötte a farkával a tengerpartot s attól reszketett meg a föld. De a népiskola által megrontott ifjuság már egyebeket kezdett emlegetni. A föld méhében égő tüzről, vizről s effélékről beszélt. Mivel pedig a vélemények sehogy sem egyeztek: hát megkérdezték magát a tanitót. Ez aztán elrontotta egészen a dolgot! Azt mondta a szamár, hogy a bajt valószinüleg épen a gesztenyési tüzhányó okozta.

Nosza, az embereknek sem kellett több! A mint meghallották, hogy a mi hegyünk forog a kérdésben, zúgolódni, káromkodni kezdtek s egyenesen leindultak hozzám. Éktelen lármával gyültek a kapuba s mikor megláttak, fenyegető hangon kezdtek kiabálni:

— Ugy-e megmondtuk az úrnak, hogy ne bántsa a hegyet! Az a hegy eddig nem ártott senkinek! Mért nem hagyta békén? Minek háborgatta? Minek kellett oda útakat vágatni? Most már, ha bajt csinált, épittesse újra a templomot!

Mikor nagy nehezen megértettem, hogy miről foly a lárma, megpróbáltam őket észretéríteni. De csak fötelen borsót dobáltam a falra: nem ragadott a beszédem senkire.

Látva, hogy nem használ a szép szó, haragosan dobtam oda nekik:

— Különben is én annak a hegynek nem parancsolhatok!

— Ha nem parancsolhat, hát álljon jót érte!— zúgta vissza egész sereg ember.

Sőt némelyek még efféléket is emlegettek:

— Ha a kutyája kárt teszen, ki felelős érte?... Azt a kárt megfizeti, úgy-e? Na, hát fizesse meg ezt is!

Utóljára is azzal oszlottak szét, hogy ha még egyszer földrengés lesz: agyonvernek a saját házamban.

— Na mama! na Katicza! — mondám epés hangon, mikor bekerültem. — Ne vegyünk meg még egy más hegyet is? Mert ez, mondhatom, szépen jövedelmez!

A két asszony kissé meg volt szeppenve a nagy csete-paté miatt s csodálatosképpen nem feleltek semmit. A feleségem kedvetlenül csüg-

geszté le fejét, a mama pedig csak ennyit szólt a leányához:

— Add ide, szivem, a nagykendőmet!

Ettől a naptól fogva Gesztenyésen erősen megromlott az élet! A babonás parasztok a fejökbe vették, hogy bajt hoztam reájok, mióta a régi szokástól eltértem s megbolygattam a veszedelmes hegy eddigi nyugalmát. Annyira haragudtak ezért, hogy revolver nélkül nem mertem este az udvarra kimenni.

Többé a túristákat sem nézték jó szemmel s meg is dobáltak egy párt a falusi suhanczok. Ezt ugyan nem bántam, mert ezzel csak az én malmomra hajtották a vizet. A kiket megdobáltak, azok legalább nem ismételték meg a látogatást. Én pedig már torkig voltam a sok túristával!

Különösen egy szőke fiatalember bosszantott szerfelett! A főispán titkára. Ez eddig nem is volt túrista, de az utóbbi időben a sportnak annyira neki adta magát, hogy minden szombaton kilátogatott hozzánk a városból. S nem is gyalog jött, hanem fiákeren. Az ördög látott ilyen túristát! Aztán meg a hegygyel sem törődött semmit, hanem ott ült a nyakunkon s feltünően foglalkozott — Katiczával! Sokszor órákig elsétáltak a kertben, a mi Katiczának látható örömet okozott.

Ez a história nekem sehogy se tetszett! Egy alkalommal szót is tettem a mamának a gavallér miatt, de ő azzal nyugtatott meg: hagyjam el, mert a fiú nagyon jó családból való!

Később aztán azt is észrevettem, hogy Katicza minden szombatra czifrábban öltözik, mint más napokon szokott. Sőt rájöttem még egyébre is.

Egy szombat délelőtt keresem Katiczát valamiért. Kérdem a szolgálótól:

— Hol a feleségem?

— A hálószobában, instálom!

— Mit csinál?

— Valami üvegből páczolja az arczát.

Megdöbbentem! Jézus Máriám! Hiszen ez az aszony eddig még púdert sem használt!... Hát ennyire vagyunk?...

Egyenesen a hálószobába siettem.

— Hát te mit pamacsolsz?

— Felfútta egy kicsit az arczom bőrét a szél, azt kentem be, — hebegte az asszony, fülig elpirulva.

— Úgy?... dörmögtem keserün s leültem egy székbe és búsan eltünődtem.

Egy darab idő mulva azonban felálltam s határozott hangon szóltam:

— Tudod mit? Ezt a birtokot el fogjuk adni s átköltözünk a másik vármegyébe, az én birtokomra. Itt az élet úgyis kellemetlen lett az utóbbi időben! Megúntam!

Katicza ámulva nézett rám:

— Ugyan mi jut eszedbe?!... En a mamát itt nem hagyom!

— Jöjjön a mama is!

— De Tóni!...

És elkezdett sírni — a rendes receptszerint.

A sikoltó fináléra persze a mama is megjelent és pedig most egészen felkészülve: vállán a nagy kendővel.

A mint meghallotta a tervemet, úgy kivörösödött, hogy magam is megijedtem.

— Mit?... Hogy én elmenjek innen!... — riadozott, szinte fuldokolva. — Itt nyugszik mind a három első férjem s a Katiczám apja is!... S hogy megváljak ezektől a szent siroktól!...

Többet nem tudott szólani, csak kihurczolta a leányát magával.

— Eredj! eredj! — háborgék magamban. — De azért itt mégsem fogsz jubilálni! Arra eskü-szöm!...

Többé nem volt nyugodalmam, sem éjjel, sem nappal. Folytonosan az járt a fejemben: miként szabaduljak ettől a falutól? A legnagyobb baj az volt, hogy a birtok a mama nevén állott s így az ő akarata nélkül semmit sem lehetett tenni. Kétségbeejtő kérdés volt ez nekem!

Hanem azért nem hagytam annyiban a dolgot. Szombat kivételével majdnem minden nap behajtattam a közeli városba s puhatolództam, hogy szert tegyek valami vevőre. A vendéglősnek, kihez szállni szoktunk, Gesztenyésen szintén volt birtoka. És a birtoka épen az enyém mellett feküdt. Különösen tehát ezt az embert kezdém kerülgetni. De nehezen ment!

Egyszer azonban jó kedvében kaptam s megegyeztünk. Elkészítettük még a szerződést is s csupán az volt hátra, hogy a mamát valahogy rábirjam az elfogadására. De hogyan?...

Csaknem beleőrültem, annyit törtem ezen a fejemet! Mit csináljak?... Mihez fogjak?... Hogy tudjam az öreg asszonyt valami módon kelepczébe csalni?...

Önkénytelenül a hegyre fordult a gondolatom mindig, valahányszor ezzel a kérdéssel emésztettem magam. Éreztem, hogy rajtam egyedül csak az a hegy tudna segíteni... Minek is aludt úgy el?... Mért nem ébred? Mért nem tör ki legalább egyszer, ha már csakugyan tűzhányó?... Hiszen már csak a hirneve érdekében is megtehetne ennyit!

Egy éjszaka aztán, a mint egyik terv után a másikat kovácsoltam, egyszerre csak különös világosság hajnallott meg a fejemben. Egy új terv vetődött fel! Bolond, bizarr gondolatnak látszott, de hasznavehetőnek. Az asszonyi hiszékenységre és idegességre volt épitve az egész. Az pedig fundamentumnak elég elfogadható volt.

(Vége következik.)

VIZEN ÉS SZÁRAZON.

Stockton R. F. elbeszélései.

Angolból fordította Zigány Árpád.

III.

A spanyol meg az amerikai.

(Folytatás.)

Déltájban a skipper és kormányzó beszélgetve ácsorogtak a kikötő molóján, midőn egy közeledő gőzös kanyargó füstjét pillantották meg a nyilt tengeren. Rövid negyed óra mulva ráismertek: a «Reina de la Plata» volt, mely teljes gőzerővel közeledett.

— Oh, ez az élhetetlen spanyol! — kiáltott föl a kormányzó mérgesen. — Tudja, hogy nem szabad bejönnie a kikötőbe, a míg meg nem bizonyosodik arról, hogy az ön hajója nincs itten. Elébe kell mennem, hogy megállitsam. Vissza kell mennie s odakint czirkálnia mind addig, míg a semlegesség törvényei megengedik önnek, hogy kimenjen hozzá.

A skipper véleményét, a mit ekkor mondott a semlegesség törvényeiről, fölöslegesnek tartjuk ide iktatni, csak megemlitjük, hogy a levegő is reszketett irtózatos káromkodásaitól.

— Visszaküldi? — kiabált fogcsikorgatva. — Hát azt hiszi, engedem, hogy az a spanyol megint elvigye a feleségemet, meg a leányomat?... Kievezek a gőzöshöz, ön pedig tegye azt, a mit akar, az ágyú-naszádjával!

Evvel odakiáltott a csónakjához, de csak egy matróz ült benne, mivel a többiek, nem lévén dolguk, elszéledtek a városban.

A kormányzó odaszaladt az ágyú-naszádhoz, de a katlan alatt nem égett a tűz; a naszád olyan volt, mint a szélütött óriás, nem mozdulhatott. A kormányzó rögtön parancsot adott, hogy fütsenek s magához vevén három katonát, visszasietett a mólóra, hogy megakadályozza a skippert szándékában.

— Mit akar evvel a három zsoldossal?! — förmedt rá Ezra elkeseredve. — Az a gőzös az enyém, az én tulajdonom. Most már nem spanyol hajó, hanem amerikai. És a feleségem is, a leányom is a födélzetén vannak.

— Én csak a kötelességemet teljesitem, — felelte a kormányzó. — Sajnálom, uram, de a semlegesség törvényei...

— A kötelesség?! — csattant föl a skipper. — Ha oly nagyon ügyel a kötelességére, miért engedte meg a gőzösnek, hogy itt rostokoljon a kikötőben egy hétig, a míg kitatarozták?... Hát ez a semlegesség?

— Ennek semmi köze sincs a semlegességhez, — felelte a kormányzó ingerülten. — Én csak munkát adtam a város hajó-ácsainak s ezt nem tiltja meg az orosz kormány. Mihelyt az ágyúnaszádom indulhat, azonnal elébe megyek annak a spanyolnak és visszakergetem... Átkozott spanyol! — kiáltott föl dühösen, — oly gyorsan jön, hogy már nem állithatom meg... Oh, most mintha horgonyt vetne...

— Ugy van! — tapsolt a skipper örvendezve, — s a legénység csónakot ereszt a vizre. Talán a feleségem, meg a leányom szállnak partra.

— Ezt nem szabad tenniök! — dörgött a kormányzó. — Minden érintkezésnek elejét kell vennem az ellenséges felek közt... Oh, hogy az ágyú-naszádomban nincs gőz!... Elsülyeszteném azt a kis csónakot! Egyenesen a molónak tart.

— No, ezt ugyan meg ne próbálja! — fenyegetőzött a skipper. — Mert akkor ön szegné meg a semlegesség törvényeit, még pedig tettleg, mert megtámadna egy olyan csónakot, a mely mit sem vétett ön és a kormánya ellen!

A kormányzó mit sem felelt, csak tanácstalanul szaladgált föl s alá a molón. A «Reina de la Plata» csónakja sebesen közeledett; az el capitan kormányozta s a mint közel ért a parthoz, látni lehetett, hogy az arcza sugárzik.

— Vissza! — rivallt rá a kormányzó. — Ki ne merjen kötni, vagy...

A spanyol azonban alighanem süket volt, mert két percz se telt bele, mikor már kiugrott a partra.

— Ezt nem tűrhetem! — kiáltott föl a kormányzó és egyenesen a spanyolnak ment. — A semlegesség törvényei tiltják...

— Le a semlegesség törvényeivel! — kiabált a spanyol szilajon. — Le velük! Én a lábaimmal taposom őket! Semmi közöm hozzájuk.

A kormányzó magánkivül volt. Úgy ordított dühében, hogy a város tulsó végén is meghallhattak:

— Semmi köze a semlegesség törvényeihez?... Nos, hát majd megmutatom, hogy...

— Megálljon! — vágott közbe az el capitan. — Ön nem mutathat meg semmit. A semlegesség törvényei csak akkor lehetnek érvényesek, ha háború van. Már pedig háború nincs s következésképen semlegesség sincsen. A spanyolok és az amerikaik békét kötöttek... Itt az ujság!... Egy orosz gőzöstől kaptam, mikor Petrimetkov felé mentünk. Azonnal visszafordultam, hogy meghozzam a hirt s legfőképpen azért siettem, mr. Budrack, mert reméltem, hogy önt is itt találom.

A skippernek leesett az álla az álmélkodástól... Hát nincs háború!... Békét kötöttek!... Micsoda új bonyodalmak forrása lehet ez a nem várt, hirtelen jött béke!

A kormányzó gondosan elolvasta az ujságot, a mit a spanyol a kezébe adott: a békét csakugyan megkötötték; a lap még a feltételeket is közölte.

— Nos? — szólt a kormányzó a spanyolhoz, — mi lesz most?

— Mi lesz?— felelte a spanyol vállat vonva, — hát semmi se lesz. — Ha nincs háború, én se vagyok hadi fogoly és a gőzösöm se hadi zsákmány, hanem megint az én tulajdonom.

— Hohó, csak lassan! — kiáltott közbe a skipper. — Ebbe nem egyezhetem bele.

— Pedig bele kell egyeznie, — felelte az el capitan. — A hadi zsákmányt semmiféle törvényes hatóság nem itélte oda önnek, s bizonyos, hogy most már a béke után, még kevésbbé itélik oda.

— Igaza van, — bólogatott a kormányzó is, — félek, hogy igaza van a spanyolnak.

Majd, a skipperhez fordulva, ezt kérdezte:

— Ha ez a gőzös nem az öné, ki fogja megfizetni a hajó-ácsoknak a tatarozás munkáját?

— Én bizony nem tudom, — felelte az el capitan hirtelen. — De annyi bizonyos, hogy a tatarozást nem én rendeltem meg.

— És az is bizonyos, — tette hozzá a kormányzó, — hogy én meg se csináltattam volna, ha ön rendeli meg. Azt hiszem, hogy önnek nincs is pénze. Én a hajó-ácsokat azért dolgoztattam, mert a tatarozást ön rendelte meg, mr. Budrack.

— De, ha nem az enyém a gőzös, — válaszolta a skipper, — mi közöm a tatarozáshoz?... És miért fizessek én más helyett?

— Uraim, — szólt most a spanyol, — ne vitatkozzunk most azon, hogy ki fizeti meg azokat a nyomorult ácsokat. Sokkal fontosabb és örvendetesebb dolgaink is vannak, a melyekről érdemes beszélni... önnek kell tudnia első sorban, — fordult a skipperhez, — mivel ön az apa... De tudnia kell önnek is, — folytatta a kormányzóhoz beszélve, — mert bizonyára gyakorolni fogja az alkotmányból folyó törvényes jogait...

— Alkotmányunk nincs, azt már mondtam, — vágott közbe a kormányzó nyersen. — Ellenben vannak törvényeink, a melyek megvédik a hajó-ácsok jogait.

— Miféle bolondokat beszél az úr? — kiáltott rá Ezra a spanyolra.

— Ez nem bolond beszéd, — felelte az el capitan. — Hallgasson ide. Mikor a feleségét és leányát meghivtam a «Reina de la Plata» födélzetére, hogy Petrimetkovba vigyem őket, hadifogolyhoz illően, alázatosan viseltem magamat és minden óhajtásukat parancsként teljesitettem. Tudtam, hogy a hajó az öné s nekem csak engedelmeskednem szabad. De mikor meghallottam, hogy a háborúnak vége van, hogy ismét szabad vagyok s hogy a gőzös is megint az enyém, a helyzet nagyon változott. Most már nem fogoly voltam, hanem parancsnok a tulajdon hajómon s azt tehettem, a mi nekem tetszett. Nekem pedig az tetszett, hogy szerelmet vallottam az ön leányának. A részleteket mellőzöm, csak a végeredményt mondom el: s ez a végeredmény az, hogy Drusilla szivesen fogadta a vallomásomat.

— Hát az anyja? — kérdezte a skipper. — Mit csinált az anyja?

— Könnyeket hullajtott, — felelte a spanyol, — de legyen nyugodt, ezek öröm-könnyek voltak. Aztán még azt mondta, hogy mivel most már nem vagyunk ellenségek, ön is bele fog nyugodni ebbe a frigybe.

A skipper szótlanul sarkon fordult, csónakba ült és ment egyenesen a gőzösre. A spanyol, mivel diszkrét férfi volt, nem követte a skippert s csak féléra mulva ment föl a gőzösre. Az amerikai már várta és igy szólította meg:

— Már mindent rendbe hoztam. Hozzá adom önhöz a leányomat, mivel a feleségem már régóta álmodozott erről. Mikor elfogtam az ön gőzösét, az volt a szándékom, hogy a magam hajóját eladom s mind a négyen az ön gőzösén fogunk kereskedni, mert manapság a gőzös sokkal többet ér, mint a vitorlás, ámbár az én schoonerem igen derék hajó. Most ugyan más a helyzet, de azért nem mondok le a tervemről. Eladom a schooneremet és megveszem az ön gőzösét, ha ugyan a tulajdonosai tisztességes árért odaadják. Akkor, természetesen, kifizetem a hajó-ácsokat is, meg az ön legénységének a hátralékos bérét is, hogy megtarthassam őket a gőzösön.

Aznap este a Budrack-család meg a spanyol a kormányzónál vacsorált. Mindannyiuknak fölséges kedvük volt s mikor kiki haza ment, a skipper meg a felesége még beszélgettek egy kicsit lefekvés előtt.

— Örülhetünk, hogy mindennek ily jó vége lett a kapitányra meg Drusillára nézve, — mondta mrs. Budrack. — Ámbár a schoonert sajnálom, mert elveszitjük benne kedves otthonunkat.

— Annyi bizonyos, — sóhajtott Ezra, — hogy azon a spanyol gőzösön aligha lesz akkora kényelmünk.

— S a vége körülbelül az lesz, — tódította mrs. Budrack, — hogy házat veszünk valahol s ott morzsoljuk le hátralévő életünket. Azt hiszem, hogy az el capitan se igen szeretné, ha örökké a nyakán ülnénk.

— És nekünk se igen lenne kellemes ez a folytonos együttlét.

— A kormányzónak nagyon jó kedve volt ma este, — folytatta mrs Budrack, — örült, hogy a hajó-ácsok megkapják a pénzüket.

— Ha tudtam volna, — boszankodott Ezra, — hogy nekem kell megfizetnem a tatarozást, nem is törtem volna be a gőzös bordáit!

— Hallgasd csak, hogy dalolnak a matrózok a gőzösön. — szólt mrs. Budrack. — Bizonyosan annak örülnek, szegények, hogy megkapják a hátralékos bérüket.

— Persze, hogy annak! — kesergett Ezra. — S a hogy az el capitan ma este mondta, ugyancsak régóta nem kaptak egy fillért sem. Nagy érvágás lesz ez rajtunk, de mivel a gőzös a miénk lesz, azt hiszem, kötelességünk mindent megtenni, hogy a lányunk, meg a vőnk boldogúlhassanak.

Mrs. Budrack gondolkozott pár pillanatig s aztán igy szólt:

— Ne vedd zokon, Ezra, ha tanácsot adok a jövőre. Ha legközelebb megint háború lesz s te is részt veszel benne, tarts a legyőzött ellenséggel, vagy a semleges féllel; mert a háborúból csak ezeknek van hasznuk, a mint tapasztalhattad. És győzni nem érdemes, a mint a magad kárán megtanulhattad.

A falu szélén találkoztunk egy öreg hajóskapitánynyal.

IV.

Matrózkötés.

Florence Brower meg én, egymás mellett álltunk a tenger homokos partján. Sokáig sétálgattunk a parton s most végre megálltunk és merengve nézegettük az oczeánt. Körülbelül egy év óta ismertem már ezt a gyönyörü leányt s lassanként oly mélyen megszerettem, hogy tegnap egyenesen azért jöttem ebbe a kis tengerparti faluba, hogy megvalljam neki a szerelmemet. Végét akartam vetni a bizonytalanságnak, melynek hullámain úgy hányódott-vetődött a szivem, mint az a halászbárka, mely a szemhatár szélén hol eltünt, hol ismét fölbukott a habok taraján.

Ha Florence mindeddig nem tudta is, hogy szeret, mire elvégeztem a vallomásomat, már semmi kétsége se volt e felől. Nem titkolhatta a valót se önmaga előtt, se én előttem, de nem is igyekezett titkolózni. Elfordította tekintetét a tengerről és rászögezte szemeit a homok-buczkára, a melyen álltunk. Aztán pár szóval, de ép oly világosan felelt, mint a hogy én beszéltem az imént, — tizszer annyi szóval. Megmondta, hogy nekem adja a szivét, melynek titkára én magam vezettem rá a vallomásommal.

A gyönyörüséges világban, melyben a következő órában hol sétálgattunk, hol meg-megálltunk, tömérdek csodás és kedves dolog volt, — a derült ég, a fodrosan ringó tenger, a sós levegő, a sötétzöld fenyőfák illata, — de egy se volt oly csodás és kedves, mint az a nagy gondolat, hogy Florence az enyém. Szinte alig birtam fölfogni a boldogságomat; avval meg, hogy meg is értsem, már nem is vesződtem.

Végre ideje volt, hogy haza menjünk a kis faluba, a hol Florence a nagynénjével lakott. Lassan mentünk az úton, a mely itt-ott néptelen volt s ilyenkor mindig megfogtuk egymás kezét.

A falu szélén találkoztunk egy kedves, öreg hajós-kapitánynyal, a ki már nyugalomba vonult; mind a ketten ismertük: Asa Lopper volt a neve. Mikor meglátott bennünket, ránczos arcza furcsa vigyorgásra torzult. Csak röviden köszönt, de én oly hangosan és jókedvüen köszöntem vissza neki, hogy az öreg ficzkó alighanem kitalálta, hogy valami nevezetes dolog történt velem. Meg is álltunk pár szót váltani s ekkor nagy meglepetéssel vettem észre, hogy Florence alig szól a kapitányhoz. Sőt, mikor meglátta, kissé összerezzent s még aztán se beszélt pár perczig, mikor már elváltunk a kapitánytól. Nem sokára azonban ismét összeszedte magát és vidáman csevegett egész addig, mig oda nem értünk a házhoz, a hol a nagynénjével lakott.

Én is be akartam menni a házba, hogy együtt mondjuk meg az örvendetes ujságot Miss Moultonnak, de Florence szeliden tiltakozott.

— Jobb lesz, — mondta, — ha csak én magam mondom el a dolgot. Igy is elég nagy meglepetés lesz.

Az nap este, mihelyt az illendőség szabályai megengedték a látogatást, azonnal elmentem a kis házba, de Miss Moultont nem láthattam. Florence azt mondta, hogy nagynénjének nagyon fáj a feje s kéret engem, bocsássak meg neki, hogy már lefeküdt.

— Megmondta neki, hogy szeretjük egymást? — kérdeztem Florencetől. — S hogy tetszett a hir a nagynénjének?

Florence mosolyogva felelt:

— Mivel igazat kell mondanom, hát nem titkolom, hogy... sehogyse tetszett neki. Ez azonban ne aggasszza önt. Akárkivel váltottam volna is jegyet: bizonyos, hogy a nagynéninek nem tetszett volna. Szegény anyám halála óta, a ki öt éves koromban hagyott árván, a nagynéni meg én mindig együtt éltünk; természetes hát, hogy fáj neki a gondolat, hogy meg kell válnunk egymástól. De még se tehet semmit; én már nagykorú vagyok és szabad akaratom van: a mi persze csak még jobban növeli a fájdalmát.

Ez után Florence másról kezdett beszélgetni, én pedig úgy megfeledkeztem a nagynénjéről boldogságomban, mintha soha nem is ismertem volna.

Másnap reggel reméltem, hogy majd csak találkozom Miss Moultonnal s aztán kibékülünk. Személyes kifogásai nem lehettek ellenem s mivel tudtam, hogy jó szive van, nem is kételkedtem, hogy még az nap szent lesz a béke köztünk. Két kézre fogtam hát a bátorságomat és szép lassan indultam a kis ház felé. De mikor közel értem hozzá, mindjárt láttam, hogy azon a délelőtt nem igen eshetik szó a békekötésről. A verandán egész csomó női szalmakalap és felöltő volt; nyaraló hölgyek voltak látogatóban Miss Moultonnál.

Kedvetlenül mentem haza a fogadóba és korán megebédeltem. Ebéd után lementem a

kertbe és szivarozva üldögéltem a filagóriában, mikor a kis pinczér gyerek odajött és jelentette, hogy egy úr óhajtana beszélni velem. Meglepett ez a látogatás; csak tegnap jöttem a faluba, a hol úgyszólván senkit se ismertem az öreg hajós-kapitányon kivül: — ki lehetett hát ez a látogató?

Fölballagtam az olvasó-szobába s ott találtam a látogatómat. Középkorú, komoly külsejű férfi volt, a kit sohase láttam. Odaadta a névjegyét, a melyről láttam, hogy Romney C. Lloyd a neve s aztán személyesen is bemutatkozott, megmondván, hogy ügyvéd New-Yorkban.

Megkináltam üléssel s aztán megkérdeztem, hogy mit kiván tőlem. Nagyon udvariasan felelt, de a felelete ugyancsak meglepett.

— Azért vagyok itt, Mr. Radnor, — így kezdte, — mert Miss Hester Moulton sürgönyzött értem az éjjel. Kora reggel ültem a vonatra s örülök, hogy itthon találtam önt, mert még ma este vissza akarok menni a városba.

— Jól hallottam, uram, — kiáltottam föl meglepetve, — hogy Miss Moulton sürgönyzött önért?

— Úgy van, uram, — felelte az ügyvéd udvariasan.

— S azért sürgönyzött, hogy engem meglátogasson?

— Úgy van, uram, — ismételte az ügyvéd, — még pedig igen fontos dologban kell beszélnem önnel.

— És mi ez a fontos dolog? — kérdeztem kissé izgatottan. — Van talán valami köze ahhoz, hogy jegyet váltottam Miss Bowerrel?

— Minden esetre van, — felelte Mr. Lloyd. — De, mielőtt rátérnék erre a dologra, engedjen meg egy kérdést: tud-e ön valamit Miss Brower apjáról, Brower Gedeonról?

— Semmit se tudok róla, — feleltem, — csak azt, hogy már jó régen meghalt.

— Szeptemberben múlt kilencz éve, hogy meghalt. S mivel ön mit se tud róla, hát én majd elmondok egyet-mást. A boldogult Brower Gedeon nagyon furcsa, különcz ember volt, de a különczsége épen nem volt olyan természetü, hogy az eszé épségében kételkedni lehessen miatta. Megvoltak a maga különös eszméi, melyeket meg is valósitott, mit se törődve az úgynevezett közvéleménynyel. Élete java részében hajós-kapitány volt s mivel nemcsak a hajózáshoz értett, hanem a kereskedéshez is, nagy vagyont szerzett. De azért mégis mind végig megmaradt hajósnak: valósággal imádta a tengert s nem is barátkozott senki mással, csak olyanokkal, a kik a «tengerből» éltek, a hogy mondani szokta. Kitünő családból való feleséget kapott: egy Moulton-leányt vett el New-Havenből, a ki utas volt a hajóján, mikor Bostonból Marseillebe ment. A házassága után s felesége is együtt utazgatott vele majdnem mindig s mikor a szegény asszony meghalt, Brower kapitány kijelentette, hogy mihelyt Florence elég idős lesz rá, neki is vele kell mennie mindenfelé, s ha valaha férjhez megy, csakis hajóskapitányhoz szabad férjhez mennie.

— Hogy mondta? — kiáltottam föl megütközve.

— Csak lassan, uram, — folytatta Mr. Lloyd nyugodtan, — hisz úgyis mindent meg fog tudni . . . Tehát Brower kapitány, kevéssel halála előtt végrendeletet csinált, a melyben bizonyos föltételekhez kötötte leányának az örökösödési jogát s ezeket a föltételeket önnek is tudnia kell, mielőtt cselekszik. A végrendelet legfontosabb záradéka az, melyben az örökhagyó határozottan kiköti, hogy Florence, a leánya, kitagadás terhe mellett hajós-kapitányhoz tartozik nőül menni.

(Folytatása következik.)

Dr. Lengiel Frigyes
nyirfabalzsama
fölülmulhatlan jó hatással bir az arcz- bőr szépitésére. Ezen balzsam éjjelen át majdnem észrevétlenül választja le a pikkelyeket- miáltal a bőr megszabadul a legtöbb tisztátalanságtól, mint mindennemü **foltoktól, bőratkáktól, szeplőtől, orrvörösségtől** stb. A bőr simává, puhává válik és fehér lesz. Csodahatásunak mondható ezen balzsam hatása a bőrfelület gyors helyreállitására nézve, különösen pedig himlők után.
Egy korsó ára 3 korona. 9814
Dr. Lengiel benzoë-szappana
a legenyhébb és leghasznosabb bőrápoló szer. **Egy darab ára 1 korona 20 fillér.**
Raktáron az összes nagyobb gyógyszertárakban.
Főraktár Magyarország részére
Török József gyógyszertára,
Budapest, Király-u. 12 és Andrássy-ut 29.

CSIZ fürdőtelepek *Margit-nyaralóban első-rendü szálloda, egyes és kettős szobák 60 krtól 3 frtig, Margit-penzióban külön szoba, teljes ellátás kiszolgálattal 1 frt 60 krtól 2 frtig megrendelhetők. Margit-nyaraló avagy Margit-penzió házfelügyelősége Csizfürdő czim alatt. — Vas utnál külön kocsik.*

A Franklin-Társulat kiadásában megjelent
TENNYSON ALFRÉD
KIRÁLY IDYLLJEI.
Angolból ford. és bevezette
Szász Károly.
Ára vászonkötésben K 6.—

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Kristály üvegkészletek és dísztárgyak
kaphatók 9811
ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Fürdő-u. és Ferencz József-tér sarkán.
Diana fürdőház.)

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részv.-társ.
Irodái: VI. ker., Andrássy-ut 5. (saját házában) 9376
Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarék-betéti könyveczkék és pénztári jegyek ellenében **4%-os kamatozással,** valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adót az intézet fizeti. **Leszámitol váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra. VÁLTÓÜZLETE** megbizásból teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltóüzletek keretébe tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délelőtt ½9—½1-ig, délusán ½5-ig.
Magyar kir. osztálysorsjegyek főelárusitó helye IV., Ferencziektere 2. szám. Kézi zálogüzletei: IV., Károly-körut 18., IV., Ferencziek-tere és Irányi-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-körut 2., Üllői-út 6. sz.

WACHTL ÉS TÁRSA
fényképészeti czikkek raktára 9663
BUDAPEST, IV., Eskü-út 6 (Klotild főh. palota).
Telefon. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

HIRMANN FERENCZ
RÉZÁRU-GYÁRA, 9774
Külön műöntöde osztály.
Budapest, VII. Csányi-u. 9.
Készit gőz-, viz- és légszeszvezetékhez szükséges rézárukat, bor- és sörszivattyukat, sörkimérő készüléket légnyomással, szénkénegezőket, peronospora fecskendezőkhöz való minden egyes rézalkatrészt, hiteles kereskedelmi részsulyokat, felirati táblákat horgany v. fémből stb

6980
KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskaműves, az olasz király Ő Felségének udvari szállitója,
BUDAPESTEN, raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára: Rózsa-utcza 7.
Dúsan ellátott raktár **legujabb szerkezetü kettős vadász-fegyverekből,** golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, **töltények** és **vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.** *(Alapittatott 1808. évben.)*

GANZ ÉS TÁRSA
vasöntő- és gépgyár-részvénytársulat
Leobersdorf, BUDAPEST, Ratibor.
Városi üzlet: IV., Ferencziek-tere 2. szám.

Elektromos világitás és erőátviteli berendezések, egyenáramu, váltakozó és forgó áramra. Elektromos távolsági, városi, bánya- és iparvasutak. Dinamógépek, elektromótorok, transformátorok és áramátalakitók, daruk és szivattyuk; felvonók, szellőztetők, továbbá elektromos gépek és teljes berendezések a karbidgyártáshoz.
Áramszámszálálók, ivlámpák, mérőkészülékek.
Lakások és épületek elektromos világitási berendezése.
Vas-, aczél- és érczöntvények épitési és gépészeti czélokra.
Kéregöntésü vasuti kerekek és keresztezések különleges vasból, elsőrangu, helyiérdekü elektromos és keskenyvágányu vasutak számára.
Hengerszékek és malomberendezésekhez szükséges tárgyak.
Apritó gépek kőzúzók és Sattler-féle léczes golyómalmok.
Turbinák, zsilipek és csővezetékek. Papir és czelluloze gyártásra szolgáló gépek.
Vasuti kocsik elsőrangu, helyiérdekü elektromos és keskenyvágányu vasutak számára.
Vasuti kocsialkatrészek, csapágyak (Korbuly és Katona-Varga szabadalma).
Forgó korongok, tolópadok és kitérők. **Daruk** kézi-, gőz, petroleum- vagy elektromos erővel való hajtásra.
Transzmissziók. Gázmótorok, kotró-, generátor- és világitó gázra 1000 lóerőig és azon tul. **Petroleum-, Benzin- és Spiritus-mótorok** és **Lokomobilok Bánki-féle** vizbefecskendezéssel. Füstemésztő készülékek. Vizszürők.

KIRÁLYNŐ-CRÊME
ÉS POUDER. 9827
LEGJOBB ARCZSZÉPITŐ A VILÁGON.
Ára 1 korona 40 fillér.
Kapható TEMESVÁRY J. gyógyszerésznél Zombor
és TÖRÖK J. Budapesten, Király-utcza 12.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A VULKÁN-TULAJDONOS.

Elbeszélés.

Irta Jakab Ödön. (Vége.)

Egész éjjel a szemem se hunytam le, úgy örültem az egyetlen mentő gondolatnak.

Reggel pedig hozzá láttam mindjárt a munkához, lehető nyugodtan és óvatos körültekintéssel.

Először is az asszonyokkal szépen kibékültem. Biztositottam őket, hogy eszem ágában sincs többé Gesztenyést elhagyni. Meggondoltam a dolgot: mégis csak jobb lesz itt. A mi kellemetlenség van a falusi néppel, az úgyis majd elmulik lassanként.

Hanem ebéd után aztán kimentem a hegyre és szemlét tartottam. Megvizsgáltam a hegytető tölcsérét s megtettem a kellő intézkedést.

Egy bizalmas erdőkerülőnek, a ki kivételesen nem *igen* sokat hitt a falusiak vak babonájában, parancsot adtam, hogy a következő éjjel erdei hulladékkal, száraz ággal-boggal hordja teli ott fenn a hegy-katlant. Persze titokban, hogy senki se tudja. Másnap estére pedig berendeltem az udvarba.

A nap hátra levő részét vígan töltöttük el otthon. Hihetetlen egyetértés uralkodott köztünk s lobogtunk a kölcsönös szeretettől, mint három élő fáklya.

Csupán vacsora alatt fordult elő egy kis kellemetlenség. Egyszer ugyanis az asztal fölött függő lámpa csak lóbálódzni kezdett. Igaz, hogy lopva én lendítettem meg egy olyan pillanatban, mikor az asszonyok nem látták.

— Né, né, mama! . . . Hát ez a lámpa mitől lóg? — kérdém, csudálkozást szinlelve.

Az asszonyok meglepetve néztek hol a lámpára, hol rám, hol pedig egymásra.

— Nem értem! — mondták mindketten egyszerre.

— Lehet, hogy egy kis földrengés volt, — vetém fel a gyanut. — Én az elébb éreztem valamit.

Természetes, a mamáék is rögtön úgy vélték, hogy ők is éreztek valamit. Sőt a mama később váltig állitotta, hogy ő mintha valami földalatti, lágy morajt is hallott volna, csak nem törődött vele.

Rendre aztán megállapitottuk, hogy bizonyosan ez a mi vulkánunk kezd nyugtalankodni. Annyi bizonyos, hogy régebben effélék itt soha sem történtek.

De lassanként mégis megnyugodtunk.

A következő nap azonban megint csak mindjárt-mindjárt szóba került a tegnapi földrengés. Jóformán egész nap ez volt a szőnyegen. Az asszonyok egyre hálálkodtak, hogy késő este történt s így nem vették észre a parasztok. Mert a minapi félelmetes lárma még most is a fülükbe csengett.

Naphaladat után szép, csillagos est borult a falura. Csak a Boszorkánytető irányában látszott távol az ég alján egy-két mozdulatlan, setét felhődarab. A nyári viharok arról szoktak jönni.

Lefekvés előtt mind hárman kiültünk a nyitott verandára a füszeres, üde levegőt élvezni. Valami szokatlanul meleg, bizalmas hangulat uralkodott a családban. Persze a társalgás nem sokára ismét csak a tegnapi földrengésre fordult, a mit czélzatosan magam irányitottam úgy.

A mama felsóhajtott:

— Hát bizony mi csakugyan vulkán mellett lakunk! Ebben semmi kétség!

— Biz' ott! — kaptam fel mohón a beszéd fonalát. — Csak az Isten megőrizzen valami szerencsétlenségtől! Mert a vulkánok szeszélye kiszámithatatlan! Némelyik századokig elméláz békességben; hanem egyszer aztán egész váratlanul megint felingerül s őrjöngve rombol össze mindent, a mit maga körül talál! A vulkánok

Gorá Lajos rajza.

— Jaj, végünk van! Kitört a tűzhányó!

is szakasztott olyanok, mint azok az őrültek, kiket csak hébe-korba szokott meglepni a dühöngés rohama.

És elkezdtem mesélni nagy katasztrófákról, melyeket földrengések, lávaömlések okoztak. A mit valaha olvastam, felhasználtam mindent! Leirtam Lisszabon gyászos pusztulását, virágzó szigetek elsülyedését s ezeken kivül még egy pár olyan esetet is, mely tudtommal egyáltalán sehol sem esett meg.

Legtöbbet és kiváló szeretettel meséltem Pompeji sorsáról, melyet a Vezuv temetett egykor lávasirba. A mit erről a jó, öreg Plinius, mint szemtanú feljegyzett: az nekem semmi se volt! Alakitottam, toldottam, szineztem a dolgot, a mennyire tudtam. Szivfacsaró jelenetek képét rajzoltam meg abból a rettenetes itéletidőből! Hogy ostromolta az a megvadult hegy izzó kőszirt-bombáival az ég boltozatát! Hogy lett a borzalmasan kavargó füst- és lávafelhők miatt a fényes napvilágból egyszerre pokoli, fekete éjszaka! Hogy ütötték le a hulló kövek az édes anya kebeléről az ártatlan csecsemőt s a menekülő jegyes karjairól a viruló mátkát? Hogy szakadt el örökre a férj a feleségtől, szüle a gyermektől, rokon a rokontól! Hogy sültek, főttek elevenen ott a forró tűzfolyamban, egymástól alig néhány lépésnyire, vérfagyasztó sikoltozásokkal töltve be a kinhalál mezőit!

A mamáék könnyekig megindulva hallgatták ezeket a borzalmasságokat s olyan idegesek lettek, hogy valósággal a hideg rázta őket. Fantáziájuk fel volt csigázva a legmagasabb fokig s a mit elmondtam, azt mind átélték, látták is, hallották is, mintha csak most menne a katasztrófa végbe s maguk is ott vesződnének a menekülők között!

Mikor aztán láttam, hogy kellőképen el vannak készülve, magam tettem indítványt:

— No, de aludjunk már! Hagyjuk ezeket a szomorú képeket! Jó, hogy nekünk még eddig nem volt ilyesmiben részünk!

— Na, még csak az kéne! — rémüldözött a mama s Katiczával bementek feküdni.

Én pedig az erdőkerülőt nyomban útnak indittam, hogy menjen fel a hegyre s gyújtsa meg, a mit a múlt éjjel a tető szakadéka tölcsérébe hordott.

Az erdőkerülő távozott, én pedig szintén a hálószobába vonultam. Lefeküdtem nyugodtan, mint a kinek a szénája rendbe' van. A feleségem az izgalomtól nem tudott aludni s szeretett volna még többet is hallani Pompeji elpusztulásáról. De én tettem magam, hogy nagyon álmos vagyok. Pedig úgy került az álom, mint a beteg embert. Dobogott a szivem s türelmetlenül vártam a következendőket. Ebben az éjszakában volt minden reménységem.

Már éjfél felé járhatott az idő, mikor a mama egyszerre csak kétségbeesetten rohant be hozzánk a szomszéd szobából. Gyertyával jött s a legszükségesebben kivül csak a nagy kendő volt rajta.

— Jaj, végünk van! Kitört a tűzhányó!

— Mit beszél?! — ugrottam fel gyorsan.

— Menekülünk! — sikoltá, eszét vesztve.

Pár pillanat múlva talpon voltunk mind a hárman s átrohantunk a mama szobájába, melynek ablakai a hegy felé nyiltak. A szobába hatalmas tüzvilág sütött be: fenn a hegy krátere csak úgy okádta a füstöt és a lángot s időnként tompa dörgés morajlása hallszott. A dörgést ugyan a hegy mögötti felhők szolgáltatták, de azért úgy tetszett, mintha az is a hegy méhéből jönne. Rendeletre sem döröghetett volna jobb időben és alkalmasabban!

— Fogjatok be hamar! — kiálték le az udvarra szaladt cselédeknek.

Majd az asszonyokra szóltam:

— Öltözzenek izibe s menjünk, a míg lehet! Nem telt belé tíz percz s a kocsi már vágtatva robogott be a város felé.

A feleségem útközben a kezeit tördelte s hangosan jajgatott. A mama pedig nekem egyre azt hajtotta:

— Jaj, én többet Gesztenyésre a lábam be nem teszem! Adja el a birtokot, a kinek akarja!

— Igen, csak most már vevőt kapjunk! — szóltam vállat vonva. — Ha híre fut holnap a katasztrófának: nem lesz bolond senki, hogy

megvegye! Működő vulkán tövében ki veszen birtokot?

— Már én nem bánom! Én nem megyek vissza!

A vége pedig az lett, hogy mama a szerződést a vendéglőben reggelre már aláírta.

Hogy aztán később mit csinált, mikor megtudta a valót, — arról ne beszéljünk!...

VIZEN ÉS SZÁRAZON.

Stockton R. F. elbeszélései.

Angolból fordította Zigány Árpád.

IV.

Matrózkötés.

(Folytatás.)

Meghökkenve ugrottam föl és hebegve kérdeztem:

— Hajós-kapitányhoz?... Azt mondta?

— Kérem, uram, ne szakítson félbe, — felelte Mr. Lloyd. — Előbb hallgasson végig nyugodtan s csak akkor nyilatkozzék, ha majd már tisztán látja a dolgot. Mellőzöm a végrendelet részleteit s csak a velejét foglalom össze röviden. Tehát: A meddig Florence Brower hajadon, a vagyont az örökhagyó bizalmi férfiai kezelik s a kamatokat Miss Florence élvezi. Ha, apjának kívánsága szerint, hajós-kapitányhoz megy nőül: azonnal megkapja az egész örökséget. Ha ellenben férjhez megy és nem hajós-kapitányhoz megy férjhez, akkor az esküvő napjától kezdve egyetlen egy fillért se kap többé a kamatokból, az egész örökség pedig oly célokra fordíttatik, a melyeket az örökhagyó részletesen előrosol végrendeletében; ezek a célok: hajósok nyugdíj-alapja, rokkant tengerészek menedékháza, hajósok árváinak és özvegyeinek segélyezése stb. Ugyanezek a rendelkezések érvényesek akkor is, ha miss Florence hajadonkorban hal meg.

Meglepetésemben és haragomban dühösen kikeltem a különcz Brower Gedeon ostobasága ellen. De az ügyvéd nyugodtan közbevágott és így folytatta:

— Kérem, uram, várjon még egy kicsit a föltháborodásával. Még ugyanis van néhány szavam. Miután elmondtam önnek a Brower Gedeon végrendeletének a tartalmát, szólnom kell az ön helyzetéről is. Ön jegyet váltott Miss Florence Browerrel és nőül is akarja venni a kisasszonyt. Ön azonban nem hajós-kapitány. Lehetetlen, hogy bármily ürügygyel, vagy akár becsületesen is, — értem azt, ha esetleg kapitányi diplomát szerez, — megfeleljen azoknak a föltételeknek, a melyekhez az örökhagyó a hajós-kapitánysági jelleget köti. Az öreg Brower igen furfangos ember volt és hosszú záradékban fejtegeti és magyarázza, hogy ki hajóskapitány, ki nem: s mivel ön nem szántja a tengereket kora gyermeksége óta, az örökhagyó értelmezése szerint nem lehet olyan hajóskapitány, a minőnek ő a leányát és a vagyonát szánta. Szóval, a mint ön is látja, Brower kapitány föloldozhatatlan matrózkötéssel kötötte meg a leányát és a vagyonát különcz végrendeletében.

Mivel nem feleltem, Mr. Lloyd tovább magyarázta az «eset»-et:

— Ha azonban ön mind ennek ellenére mégis nőül venné Miss Brower, ennek a lépésnek a következményei azonnal sujtanák. Miss Florence elvesztené apai örökségét, sőt mi több: még a kamatok élvezésétől is azonnal elesnék, tehát annyija se lenne, a miből megélhetne... Szabad-e azt kérdeznem öntől, Mr. Radnor, hogy van-e önnek olyan magánvagyona, a mely kárpótolhatja Miss Browert apai örökségének teljes elvesztéséért? A mint látja, nem kérdezem öntől, hogy van-e oly foglalkozása, állása, a melynek a jövedelme pótolhatná a Miss Brower veszteségeit: mert e felől egészen tisztában vagyok.

Az imént úgy tetszett, hogy szólni se birok, annyira lesujtott ez a csapás: de az ügyvédnek ez a sértő czélzása egyszeriben megoldta a nyelvemet.

— Micsoda beszéd ez? — pattantam föl hevesen. — Hát nincs foglalkozásom? Nincs állásom? Nincs jövedelmem?

— Az eset fontossága kötelességemmé tette, — felelte Mr. Lloyd, — hogy mint Miss Brower jogi képviselője, érdeklődjem az ön anyagi viszonyai iránt is. Tudom, hogy ön társfőnöke a Woodruff és Radnor lenbehozatali czégnek. Ma reggel, mielőtt vasutra ültem, fölmentem a kereskedelmi kamarába és tudakozódtam a czég üzleti helyzete felől. Azt találtam, hogy a czégnek nincs valami jó hírneve és a hitele se nagy... Ne jöjjön méregbe, uram... Ez tisztán üzleti kérdés, a mely az ön egyéni reputációját egyáltalában nem érinti. Csak azt akartam mondani, hogy a mennyiben önnek magánvagyona nincs és örökséget se várhat: arra akarja rávenni Miss Browert, hogy dobjon el magától egy nagy vagyont, a melyért ön mit se adhat neki cserébe. Nos, uram: ime, ez a helyzet. Most már dönthet ön maga, hogy megtartja-e, avagy fölbontja ezt a veszedelmes frigyet, a melyet oly meggondolatlanúl kötött.

Nem tudtam mit felelni erre a kérdésre: s még ha tudtam volna is, éreztem, hogy ezzel a felelettel nem neki, hanem másnak tartozom. Ezért hát csak azt kérdeztem tőle elcsukló hangon:

— Mondja meg, hogy mi köze mind ehhez a Miss Brower nagynénjének? Mi köze neki ehhez? S miért *ő* hivatta önt ide?

— Ezt is megmondhatom, — felelte az ügyvéd. — Miss Moultonnak semmi vagyona sincs. Brower kapitány halála óta együtt él az unokahugával s ily módon ő is élvezte a nagy örökség tetemes kamatait. Mint hugának természetes gyámja, ő kezelte a jövedelmet s úgy megszokta a jó módot, hogy most már csak nehezen tudna lemondani róla. Ha most a huga nem hajós-kapitányhoz megy férjhez, Miss Moultonnak nem lesz betevő falatja se, ha csak az, a ki a hugát nőül veszi, róla is nem gondoskodik. Természetes tehát, hogy nagyon is érdekli, kihez megy nőül Miss Brower.

A fejem zúgott, a vérem forrott. Fölugrottam és kirúgtam a széket magam alól.

— Nem akarok most erről beszélni, — kiáltottam fölháborodva, — s azt se mondom, hogy egy szót se hiszek belőle. De, ha csakugyan igaz, a mit ön elmondott nekem: akkor ez a leggyalázatosabb eset, a mit csak világéletemben hallottam. Gyalázatos, hitvány, hihetetlen alávalóság, hogy egy apa...

Többet nem birtam mondani, mert fulladoztam. Hátat fordítottam a lelketlen, sivár kedélyű ügyvédnek, a ki csak a jogi oldalát látta az «érdekes» esetnek és egyenesen Florencehez akartam sietni. De még idejében meggondoltam magamat. Ily izgatott, földúlt kedélyilyel nem mehettem el hozzá; kimentem hát a tengerpartra, de egész más felé, mint a merre Florence meg én rendesen sétálni szoktunk.

Most már tudtam, miért rázkódott meg szegény, midőn tegnap Lopper kapitánynyal találkoztunk. Oly nagyon szeretett engem, mikor odaigérte nekem a szivét meg a kezét, hogy eszébe se jutottak apja végrendeletének a záradékai: de akkor, midőn a kapitánynyal találkoztunk, egyszerre emlékezni kezdett mindenre. Ezért lett oly hirtelen szótalan és levert.

Most már tisztában voltam a nagynénjével is. Szegény Florence! Mennyit kellett tűrnie e mellett a kapzsi és önző vén kisasszony mellett!

Estefelé mégis elmentem Florencehez. Még nem gondolkoztam ugyan, hogy mit fogok mondani, de úgy látszott, hogy csak egy mondani való lehet. A szerelem mindennél több, nagyobb és hatalmasabb, nekem azonban még Florencetől is hallanom kellett ugyanezt, mielőtt határozhattam.

Odakint találtam a verandán.

— Ön már mindent tud! — kiáltottam föl, a mint megláttam. — Mondja meg, mit gondol és mit határozott.

— Ne izgassa magát, — felelte Florence. — Üljünk le és beszélgessünk. Azt hiszem, itt nem sok tanakodni való van. Mi kölcsönösen szerelmet fogadtunk egymásnak: ez a fődolog. Én csak annyit mondhatok, hogy semmi esetre se kosaraznám ki azt a férfit, a kit szeretek, csupán azért, mert különben elveszteném a vagyonomat. Evvel már régóta tisztában vagyok. Most csak az a kérdés, — folytatta mosolyogva, — hogy *ön* is így gondolkodik-e?

Nem birtam felelni. Szerettem volna a hajamat tépni kétségbeesésemben: a döntés szörnyű felelőssége gyilkos sulylyal nehezedett lelkemre.

A míg haboztam, láttam, hogy árnyék borúl Florence szép arczára. Ez döntött. Halkan, mély szenvedélylyel feleltem:

— Ha másként gondolkodnám, én volnék a férfiak legutólsója.

— Tudom és köszönöm, — felelte Florence hirtelen. — Az imént az ördög megkísértett, hogy kételkedjem, de rögtön kiűztem szivemből ezt a méltatlan gondolatot. Tudom, hogy az vagyok önnek pénz nélkül is, a mi a világ minden kincsével együtt lennék.

Erre fölálltam s karjaimat ölelésre tárva közeledtem feléje. Szerettem volna visszautasítani ezt a nagy áldozatot, de a szerelem nagyobb hatalom mindennél s e pillanatban nem volt más gondolatom, mint az, hogy boldogok leszünk... De hirtelen megálltam. Közelgő lépések zaját hallottam s nem akartam, hogy valaki meglásson bennünket.

Florence azonban gyorsabb volt, mint én. Odajött hozzám s ráhajtva aranyos fejét a vállamra, halkan, esengve, mosolyogva kért:

— Ugy-e, megegyeztünk, hogy egymáséi leszünk?...

*

Azon az egész éjszakán, ébren is, álmomban is, úgy rémlett, mintha folyton az angyalok karának az énekét hallanám. S ez az égi-dal csak két szó volt csupán; az a két szó, melyet aznap este csókkal pecsételtünk meg a verandán:

— Egymáséi leszünk!... Egymáséi leszünk!

S ugyanazon az éjszakán, ébren is, álmomban is, úgy rémlett, mintha folyton hallanám az ördögök karának az énekét is:

— Megrablod a vagyonától!... Megrablod a vagyonától!

Mikor fölébredtem, én voltam a legboldogabb s a — legnyomorultabb ember a föld háton.

Most hát megtudtam, a mivel eddig nem törődtem: — hogy Florence gazdag volt. New-Yorkban szép, nagy házban laktak; volt lovuk, kocsijuk, páholyuk az operában, — szóval mindenük, a mivel a gazdagok hivalkodni szoktak. Azelőtt mindig azt gondoltam, hogy Miss Moulton a gazdag, most azonban megtudtam, hogy neki semmije sincs és minden a Florenceé.

A mint a Florence gazdagságával nem törődtem azelőtt, ép úgy nem törődtem a magam szegénységével sem. Voltaképen talán csak azért nem, mert szegénynek vélvén őt is, semmi különbséget se láttam a kettőnk vagyoni helyzete és viszonyai közt.

Aztán meg fiatal is voltam s mint oly kereskedő, a ki pályája kezdetén mindent remél szorgalmától és ügyességétől, én is a legjobbat vártam és hittem is, hogy meggazdagszom. De most, hogy Mr. Lloyd kíméletlen nyerseséggel rámutatott a sivár valóra, átláttam, hogy sok időbe kerül, — ha ugyan egyáltalában meglesz valaha, — míg csak igen kis részét is fölajánlhatom annak, a mitől megfosztom, ha csakugyan feleségül jön hozzám.

Az üzlet nem jól ment az utóbbi időben, és Woodruff, az üzlettársam, a kié a tőke volt, kissé elcsüggedt, sőt a pénzét is ki akarta venni az üzletből. Én tehát valóban szegény voltam s nem volt jogom arra gondolni, hogy oly leányt vehessek feleségül, a minő Florence. De a szerelem mindennél hatalmasabb s mivel Florence is szeretett engem, hamar belenyugodtam, hogy egymáséi legyünk.

— Legyünk egymáséi!... Ezeket a szavakat Florence mondta és én bele is egyeztem, hogy úgy legyen, ámbár a jövő aggodalmai és a jelen lelkifurdalásai, meg-megrendítették hitemet álmodott boldogságomban.

Másnap egész délelőtt együtt voltam Florencével, nagy bőszuságára Miss Moultonnak, a ki azt hitte, hogy Florence meg én már mindent elintéztünk tegnap este, s hogy én az éjszakai vonattal már vissza is térek New-Yorkba.

Florence véghetetlenül kedves volt hozzám. Látta, mily boldog és mily szerencsétlen vagyok egyszersmind, s mindenképen azon volt, hogy megvigasztaljon és fölvidítson. Nem voltam bizonyos benne, vajjon megérti-e, milyen jövőt és társadalmi állást biztosíthatok neki, de ezt a kérdést még se feszegethettem, mert attól féltem, hogy esetleg vonakodásnak veszi s még utóbb gyanakodni kezd, hogy pénz nélkül nem akarom őt nőül venni.

Mielőtt elbúcsúztam, Florence meghivott, hogy délután menjünk csónakázni. Asa kapitányt megkérjük, hogy vigyen ki bennünket a tengerre vitorlás csónakjában: a friss levegőben megtisztul az agyunk. Én persze örömmel egyeztem bele a kirándulásba, noha magamban éreztem, hogy minél tovább maradok itt, annál nehezebb lesz a válás...

Igen a válás; mert nem akarván szegénységbe dönteni Florencet, egyre jobban megerősödött bennem az a meggyőződés, hogy kötelességem lemondani a kezéről és — boldogságomról. De elhatározni ezt sokkal könnyebb volt, mint meg is mondani; ezért azt gondoltam, hogy legjobb lesz, ha minél előbb visszamegyek New-Yorkba s aztán onnan mindent megirok Florencenak.

Asa kapitány csónakja úgy röpült a jó szélben a vizen, mint a sirály. Nemsokára messze a hátunk mögött volt a falu s köröskörül alig láttunk egy-két fehérlő vitorlát a tengeren. Florence meg én egymás mellett ültünk a vitorla-kötélnél, az öreg kapitány pedig a kormányt fogta. Egy darabig jóindulatúan pislogott ránk s aztán megszólalt:

— Önök most rosz vizeken járnak, úgy-e? Az ég beborúlt, a hullámok tornyosúlnak, egyszóval vihar fenyeget. Nos, eltaláltam?

Meghökkenve bámultunk rá mind a ketten s én ingerülten kérdeztem:

— Micsoda beszéd ez?

— No, no, — csitított az öreg, — nem kell mindjárt fölfortyanni. Én úgy is tudok mindent. Még tegnap tudtam, mikor találkoztam önökkel, a mint egymás kezét fogva mentek hazafelé. Azt mondtam magamban. — «Lám, lám! hát végre még is bekövetkezett. A leány szeretne férjhez menni s a kit választott, — nem hajós-kapitány». . . Ej, uram, ne ugráljon úgy azon a padon, mert szentucscse' belefordúl a vízbe. Tudom, hogy az ön apja micsoda bolond végrendeletet csinált, Miss Florence. Nagyon jól ismertem az öreg kapitányt is. Sohase hajóztam ugyan vele, de a kikötőkben sokszor találkoztunk; ott hallottam a hirét annak a furcsa végrendeletnek is.

— Tudnak mások is a faluban apám végrendeletéről? — kérdezte Miss Florence méltatlankodva.

— Bizony vagyunk néhányan, a kik tudunk, — felelte Asa kapitány. — De a kik tudjuk, kevesen vagyunk és nem szokásunk a fecsegés. Én magam már régóta tudok róla, de tegnapig igazán eszembe se jutott. De mikor együtt láttam önöket, azonnal tudtam, hogy mi történt s egy csöppet se lepett meg, mikor idejött az a pörvesztő ügyvéd s azt is természetesnek találtam, uram, hogy ön, miután kibeszélte magát azzal az akta-darálóval, úgy sétált a parton, mintha napszámba segédött volna, hogy óránként legalább hat mértföldet szalad... No de mindegy, én mindjárt akkor elhatároztam, hogy segíteni fogok önökön s azt hiszem, meg is találtam a módját. Meg akarják hallgatni?...

Florence meg én összenéztünk. Az öreg kapitány beszédjében sok volt ugyan az arczátlan tolakodás, de ez az arczátlan tolakodás olyan jóindulatúnak látszott, hogy nem tudtam megharagudni érte. Florencet meg éppen mulattatta és kíváncsivá tette az öreg csevegése.

— Ugyan mit találhatott ki, Asa kapitány, — kérdezte Florence, — a mivel segíthetne rajtunk? Mondja csak el, szívesen meghallgatjuk!

— Na jó, — felelte az öreg elégedetten, — hát majd iparkodom röviden elmondani a tervemet. Hát először is itt van ön, miss, a ki nagy vagyont kap abban a pillanatban, mihelyt férjhez megy, föltéve, hogy a férje hajós-kapitány. Ön azonban a fejébe vette, hogy — nem hajós-kapitányhoz megy férjhez; és, bár megbántani senkit se akarok, azt hiszem, hogy völegényének se módja, se rangja nincs hozzá, hogy kárpótolja önt a nagy vagyon elvesztéséért. Mert ha lenne, akkor nem szaladozott volna úgy a tengerparton, mint az Orbán lelke. Szóval, önnek most vagy le kell mondania a völegényéről, a kit szeret, vagy pedig el kell dobnia a vagyonát; e két út közt pedig nagyon nehéz választani.

Florence arcza lángba borúlt.

— Ön nagyon csalódik, Asa kapitány, — mondta. — Ez a választás épen nem nehéz és én már választottam is.

— Oh, ez nagyon szép, Miss Florence és becsületére válik önnek, — felelte az öreg bólogatva. — Ön mindenéről lemond a férje kedveért, de a férje helyzete ezzel nagyon is sulyos lesz. Mert ha férfi, a minthogy látni való, hogy az is: örökké terhelni fogja a lelkét, hogy koldussá tette önt és nem kárpótolhatja ezért semmivel... Csak lassan, kérem, nincs rá okuk, hogy fölpattanjanak és rám förmedjenek. Majd én mindjárt elmondom, hogy lehet megoldani hajós észszel ezt a matrózkötést, úgy hogy a vagyon is megmaradjon s önök is egymáséi lehessenek... Tehát ez a módja: ön, Miss Brower, hozzám jön feleségül.

Erre már fölugrottam, de a kapitány hevesen rám kiáltott:

— Vigyázzon, fiatal ember!... Mindjárt kifordúl a csónakból s akkor aztán nem kell többé a matrózkötést oldozgatni!

— Üljön le, Arthur, — szólt most Florence is, — és ne szakítsa félbe. Ennél kedvesebb tréfát soha életemben se hallottam!

— Nos, hát én így csinálnám, — folytatta Asa. — Egy szép reggel, a mikor önöknek tetszik, átviszem önöket ezen a csónakon Clamboroughba. Ott lakik Millick tiszteletes úr, a ki kenyeres pajtásom nekem. Már kétszer megesketett s bizonyára harmadszor is szívesen megteszi. A cerimónia után vissza jövünk ide s önnek, Miss Florence, a zsebében lesz az esketési bizonyítvány. Ezzel aztán ön és a nagynénje New-Yorkba mennek s ott megkapják az örökséget az utolsó fillérig. Ily módon a pénz mindenesetre meglesz, — és még csak én leszek hátra. Már most én öreg legény vagyok s aligha húzom sokáig. Most vagyok hetvennyolcz éves, bár talán nem látszom annyinak s a családomban nem volt senkise, a ki megérte volna a nyolczvanat; természetes hát, hogy én se élek tovább. Mindezért pedig beérem napi két dollár járadékkal, a mit önök éltem fogytáig tartoznak fizetni. Eleinte azt gondoltam, hogy harmadfelet kérek, de hát kettő is elég lesz. Aztán, ha majd kidöltem az igából, — a végrendeletembe majd beletétetem, Miss Florence, hogy nem engedem meg a gyászolást, — legfőlebb csak félesztendeig kell várakoznia, uram s az oltárhoz vezetheti a bánatos özvegyet.

(Folytatása következik.)

Dr. Lengiel Frigyes

nyirfabalzsama

fölülmulhatlan jó hatással bir az arcz bőr szépítésére. Ezen balzsam éjjelen át majdnem észrevétlenül választja le a pikkelyeket miáltal a bőr megszabadul a legtöbb tisztátalanságtól, mint mindennemü **foltoktól, bőratkáktól, szeplőtől, orrvörösségtől** stb. A bőr simává, puhává válik és fehér lesz. Csodahatásunak mondható ezen balzsam hatása a bőrfelüli gyors helyreállitására nézve, különösen pedig himlők után.

Egy korsó ára 3 korona. 9814

Dr. Lengiel benzoë-szappana

a legenyhébb és leghasznosabb bőrápoló szer. **Egy darab ára 1 korona 20 fillér.**

Raktáron az összes nagyobb gyógyszertárakban.

Főraktár Magyarország részére

Török József gyógyszertára,

Budapest, Király-u. 12 és Andrássy-ut 29.

LUSER L.-féle turista tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem, szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményedései, továbbá mindennemü bőrelszarusodás ellen. A hatásért jótállás vállalatik.

Központi szétküldési raktár: **SCHWENK L.,** gyógyszerész **MEIDLING — BÉCS.**

Egy tapasz csak egy hangyaban lévén és pedig drbonkint kor. 1·20 Mindig határozottan LUSER-féle turista-tapasz kérendő.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasitás és minden tapasz a mellettes védjegygyel és aláirással el van látva, **azért is erre ügyelni kell.** — 1 doboz ára 1·20 kor. Vidékre 1·60 kor, előzetes beküldése mellett bérment.

Magyarországi főraktár: 9578

Török József gyógysz., Budapest, Király-u. 12. Andrássy-út 26.

Császárfürdő

BUDAPESTEN 9843

télí és nyári gyógyhely.

Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványvizi uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

Ha őszül a haja

ne használjon mást, mint a

„STELLA"-HAJVIZET,

mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Üvegje 2 K.**

ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,

Budapest, V., Szabadság-tér, a Sétatér-utcza sarkán. 9938

Legjobbak a maguk nemükben
MAGGI
élelmiszerei. 9861

Minden család számára legnagyobb értékkel birnak.

Maggi ízesítésre
minden leves-, bouillon-, mártás- s főzeléknek stb.
meglepően jó ízt kölcsönöz.
Nénány csöpp elegendő.
Uvegecskében **50** fillértől kezdve.

CONSOMMÉ-TOKOK
tápláló leves készítésére.
1 tok egy adaggal **12** fill.
1 « két « **20** «
csupán forró vízzel leöntve, minden további hozzátétel nélkül, azonnal előállítható.

FRANCZIA LEVESEK
kétadagos táblákban drbja **15** fill.
Erődús, könnyen emészthető, egészséges leveshez, mely **csupán víz hozzátételével** néhány perez alatt előállítható.
19 különféle fajtában.

Egy kisérlet meggyőzőbb, mint bármely reklám.
Minden fűszer-, csemegekereskedésben és drogueriában kapható.

Legjobban bebizonyult táplálék egészséges és gyomor-bélbeteg gyermekeknek.
Kufeke féle
gyermeklisztje.
Gyermekek kitünően fejlödnek töle és nem szenvednek emésztési zavarokban.

„Borszéki borviz"
a savanyu vizek királya.
BORSZÉK
(Csikmegyében).
Fürdőidény jun. 15-től szept. 15-ig.
900 m. magas ősfenyvesek között fekvő klimatikus gyógyhely, világhirű hideg **lobogó-fürdőkkel,** erős **vasas forrásokkal** kitünő **vaslappal,** jól berendezett **hidegviz-gyógyintézettel.**
Szállodákban és magánvillákban 600 szoba. 2 ágyas szoba-árak idényre 60—160 kor., szobákhoz konyha 30—80 kor. Olcsó fürdőárak, jó élelmezés, piacz, két mészárszék helyben, 30 klmt. meghaladó pompás sétautak a fenyvekben, remek kirándulő-helyek.
Fürdőorvos: **Dr. Vámossy Zoltán,** egy. m. tanár (jun. 14-ig Budadesten, VIII., Szentkirályi-utcza 6.)
Közlekedés: **Sz. Régenig** vasuton. Naponta gyorskocsijárat váltott lovakkal, gyönyörü szép és jó uton. Gyorskocsikra előjegyeztetni **Kapusi Dánielnél,** Szász-Régen. Prospektussal és árjegyzékkel szolgál
Az igazgatóság.

Borvizet lehet rendelni az igazgatóságnál;
Budapesten: Édeskuty L., Pézeli és Lenez uraknál; vidéken a jobb fűszer- és ásványviz-üzletekben.

Kávé és tea
első kézből,
vagyis egyenesen a termelőtől, ennek következtében teljes jótállás valódi, hamisitatlan minőségért a
képzelhető legolcsóbb árak mellett
Több mint 100.000 holdas **jávaszigeti birtokunk** a legrendszeresebb módon kezeltetik, kávéfajtáink igen zamatosak és kitünő minőségüek. — Saját védjegyünk Jávaflor. **Kávé:**
Jávaflor legfinom. 4⅓ kiló frt 6·65
« finom 4⅓ « « 5·90
Jávabrasil kever. 4⅓ « « 5·45
Vám és bérmentve minden postaállomáshoz szállitva. Próbaküldemény 50 fillér. Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Turk és társa
jávaszigeti nagybirtokosok.
Saját termésü kávé és tea eladás.
Trieszt via Rapicio 6.

CSIZ fürdőtelepek *Margit-nyaralóban első-rendü szálloda, egyágyas és kétágyas szobák 60 krtól 3 frtig, Margit-penzióban külön szoba, teljes ellátás kiszolgálattal 1 frt 60 krtól 2 frtig megrendelhetők. Margit-nyaraló avagy Margit-penzió házfelügyelősége Csizfürdő czim alatt. — Vasutnál külön kocsi.*

Farbenfabriken vorm.
Friedr. Bayer & Co., Elberfeld
Abteil. für pharmaceut. Produkte.

Somatose
oldható húsfehérnye, a hús tápanyagát (fehérnyét és sókat) majdnem ízetlen könnyen oldható por alakjában tartalmazza; kiváló **étvágygerjesztő**
erősítő-szer
gyenge a táplálkozásban elmaradottaknak, mell. ideg- és gyomorbetegeknek, | betegágyasoknak, angolkórban szenvedő gyermekeknek, üdülőknek, stb.
Vas-Somatose
alakjában különösen
sápkórosoknak
orvosilag ajánlva.
Vas-Somatose 2% szerves vasvegyületet tartalmazó tiszta Somatose Raktáron a gyógyszertárakban és gyógyanyagkereskedésekben. Csak eredeti csomagolásban valódi.

Alapittatott 1865. A legjobb bel- és külföldi Alapittatott 1865.
zongorák, pianinók és harmoniumok
legolcsóbban kaphatók

Heckenast Gusztáv
zongoratermében
Budapest, IV., Gizella-tér 2
(Váczi-utcza sarkán).
Ehrbar udvari zongoragyár
Schiedmayer és fiai stuttgarti udvari zongoragyár
magyarországi egyedüli képviselete. Valódi amerikai harmoniumok. 9720
Nagy kölcsönző-intézet. **Árjegyzék ingyen.**

FOGÁPOLÓ-SZER
(Elixir, Por és Paszta)
Készitik a
BENCÉSEK
SOULAC-ban.
A. Seguin, Bordeaux
JURY-TAG
VERSENYEN KIVÜL
az 1900-iki párisi világkiállításon.

Nodusin Aranyér-balzsam.
Egyedül álló szer, mely operatió vagy égetés nélkül **tökéletesen és biztosan gyógyítja úgy a vak, valamint a nyitott aranyeret.** Kórházilag kipróbálva. Teljesen ártalmatlan. Elismerőevelek szerint százakat és százakat teljesen kigyógyitott. Törvényesen védve. Kapható a készitőnél:
Nagy Kálmán, gyógyszertára Nyiregyházán,
továbbá **Török Józsefnél,** Budapest, Király-utcza 12 és a többi gyógyszertárakban is. Ára használati utasitással együtt 4 korona, bérmentes küldéssel postán 5 kor. az összeg előzetes beküldése, vagy utánvétel ellenében. 9885

Ismét szép vagyok miután három héten át az Ön Alaiska-crémjét és -puderjét használtam. F.... Róza.
Ugyanigy fog szólni bármely hölgy, a kinek arczbőre fogyatkozást mutat, vagy a ki csak konzerválni óhajtja arczbőrét és ép ezért nem volna szabad, hogy az Alaiska-crém és -puder egyetlen pipereasztalról hiányozzék.
Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-crémje** az arczbőrnek rövid használat után csillogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és kellemet kölcsönöz, szerencsés összetétele folytán az arczbőr minden fogyatékosságát megszüntéti, u. m.: persenéseket, szeplőt, bőrataket, napfoltot stb., fehérré, finommá és lágygyá teszi a legrútabb kezeket és hasonló szerek közül a következő fölülajdonságok által válik ki:
Alaiska-créme nem zsirosit, nem tartalmaz fémalkatrészeket, orvosilag véleményezett, ajánlva és **teljesen ártalmatlan.** Elismerőlevelek minden körökből beérkeztek. Egy tégely ára K 3. Próbatégely K 1.20.
A kosmetikum par excellence.

Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-pudere** kiválóan kiegészíti az Alaiska-crém fényes hatását, egyedül alkalmazva az arczcsak bájos testszint lágy, üde és friss rózsás tónust kölcsönöz, ugyszintén elragadható kiváló illatu, nemkülönben kitünő fedőképessége és tartósága által is mivel **sem bismutot nem tartalmaz,** absolut ártalmatlansággal magában foglalja mindama tulajdonságokat, melyek azt egy nélkülözhetetlen, a mindennapi használatra rendelt piperecziklé teszik, mint számtalan elismerőlevél a legjobb körökből bizonyit. Egy szelencze puder ára fehér, rózsaszinü vagy sárga K 3. —
Székhelye: **Lindner Róbert,** gyógyszerész, Wien, XIII/9. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utcza 12. 9883
Kitüntetve Párisban, Londonban, Amsterdamban, Bécsben aranyérmekkel és rendjelekkel.

„Borszéki borviz"
a savanyu vizek királya.
BORSZÉK
(Csikmegyében).
Fürdőidény jun. 15-től szept. 15-ig.
900 m. magas ősfenyvesek között fekvő klimatikus gyógyhely, világhirű hideg **lobogó-fürdőkkel,** erős **vasas forrásokkal** kitünő **vaslappal,** jól berendezett **hidegviz-gyógyintézettel.**
Szállodákban és magánvillákban 600 szoba. 2 ágyas szoba-árak idényre 60—160 kor., szobákhoz konyha 30—80 kor. Olcsó fürdőárak, jó élelmezés, piacz, két mészárszék helyben, 30 klmt. meghaladó pompás sétautak a fenyvekben, remek kirándulő-helyek.
Fürdőorvos: **Dr. Vámossy Zoltán,** egy. m. tanár (jun. 14-ig Budadesten, VIII., Szentkirályi-utcza 6.)
Közlekedés: **Sz. Régenig** vasuton. Naponta gyorskocsijárat váltott lovakkal, gyönyörü szép és jó uton. Gyorskocsikra előjegyeztetni **Kapusi Dánielnél,** Szász-Régen. Prospektussal és árjegyzékkel szolgál
Az igazgatóság.

Borvizet lehet rendelni az igazgatóságnál;
Budapesten: Édeskuty L., Pézeli és Lenez uraknál; vidéken a jobb fűszer- és ásványviz-üzletekben.

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
½ literes üvegekben K 2.40 és
1 literes üvegekben K 4.40.

50 drb csak 5 kor.
Igen finom, enyhe, virágillatu
PIPERE-SZAPPANT
a kelet pompás illatával, 4 1/2 kilós postacsomagban (kb. 50 drb) szállitok
csak 5 koronáért
mert a sajtolásnál egy kissé megérültek.
Az ár különben a háromszoros.
Az 50 drb. között van a valódi előnyösen ismert „Mà-Hilla" szépségápoló szappan is, (törv. védve.) **Napsütés, bőrataka, pörsenés, májfoltok, szeplők** s minden arctisztátlanság ellen sikeresen bevált. Egyes egyedül megrendelhető a pénz előzetes megküldése vagy utánvét mellett:
KANN IGNÁCZ-nál
WIEN, II., Lilienbrunngasse No. 17.
Csak a mig a készlet tart.

Gyógyhely és tengerfürdő Zala vármegyében. **BALATONFÜRED** Posta, távirda és telefon helyben.
Elsőrangu fürdőintézet. Fürdőidény május 31-től szeptember végéig.
Tiszta, ózondús, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások; juhsavó-, tej- és szőlőkúra. — **Masszázs.**
Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz rendszer szerint. — Szénsavas hidegfürdők. Gőzfürdő, zuhanyok, balaton-tavi hidegfürdők és uszodák. **Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: vérszegénység, görvély, gümőkór, csúz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmai, rekedtség, vérköpés, gyomor- és béthurut, máj- és lépbaj, női bajok és idegbántalmakban.**
Hegyek által védett gyönyörü fekvés, diszes és ezélszerü berendezésü gyógyterem, sétacsarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyves liget, térzene, naponta szinielőadások, hetenkint táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsolnakázás. Elegáns lakások, csinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Junius 16-ig és augusztus 21-től a saison végéig a lakások 30%-al olcsóbbak. Napi ellátás személyenkint 4 koronától. Vasuti állomások: Siófok és Veszprém. Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1½ óra. Vasuti saisonjegyek 33⅓%-os kedvezménynyel, menetértí jegyek 3 napi érvényességgel fél áron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: **Dr. Huray István,** kir. tanácsos. Lakásmegrendelések, előleg bekűldése mellett, **Lingl Valerián** fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfüredi ásványvizek, melyminta étrendi viz is igen kedvelt, főraktárosa: **Édeskuty L.,** udvari ásványvizszállító **Budapesten.** Ézenkivül kapható a balatonfüredi kútkezelőségnél **Szemerey Jánosnál Veszprémben és Simon Györgynél Székesfehérvárott.** Prospektussal ingyen szolgál a **A fürdőigazgatóság.**

Sphinx.
A rejtélyes thebai sphinx esetét bizonyára ismeri az olvasó s hálás elismeréssel gondol Oedipusra, a ki a halandók átkát a tengerbe ugrasztotta. Nagyobb háláérzettel gondolhat a jelenben mindenki az ujabbkori Oedipusra a ki arra törekszik, hogy korunk szörnyét az **idegességből, gyomorbántalmakból, izgatottságból, meghülésből, stb. származott főfájást megsemmisitse.** A kinző főfájás hány embert tett már tönkre! Ily esetben, az ugynevezett pillanatnyi elmezavarban hány meg hány ember vált meg önként életétől! Épen ezért tartsuk készletben a **dr. Brok-féle port** házunknál (11 por 3 korona). Ez a kitünő, csupán ártalmatlan növényi alkatrészekből előállitott gyógyszer azonnal segit bármilyen nagyfoku főfájáson. **Kapható a Diana-gyógyszertárban, Budapest, Károly-körut 5.** (Megrendelések forduló-postával eszközöltetnek.) Teljesen ártalmatlan voltánál fogva mint házi czikket vásárolja a nagy közönség a gyógyszertárakban. Az eredeti angol készitmény csak üvegekben kapható. 9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta

Armando Palacio Valdés.

I.

Mario arcza az arczcsontja felett erősen ki volt pirulva, egyebütt pedig sápadt volt. A kezében remegett a kanál, a kávé a torkán akadt. A szeme minduntalan egy szomszédos asztal felé fordult, a hol egy apából, anyából és két húsz-huszonnégy éves leányból álló család itta kávéját. A szülők ujságot olvastak, a leányok pedig szórakozottan hallgatták a hegedű hosszúra nyujtott panaszos bangjait. A hegedű e napon nagyon keservesen szólt, — hogy miért, az is ki fog majd tudódni.

A kávéház nagy terme tele volt a szokásos látogatókkal, szerény hivatalnokokkal, a kik családjukkal együtt egy-egy csésze kávé mellett hallgatták éjszaka-számra a hegedűn és zongorán előadott symphoniákat és notturnókat, beszélgettek egymással, olvasták az ujságokat, úgy téve, mintha gazdagok volnának. Voltak ott még diákok, alantas katonatisztek, kereskedő segédek, jobbmódu iparosok is.

Mario tekintetének czélpontja a két leány egyike, a kövérebbik volt. Ha szemeik találkoztak, a leány csendesen mosolygott, a fiatal ember is furcsa arczfintorgatásokat mivelt, a melyek mosolygásnak szerettek volna feltünni, de nem is hasonlitottak hozzá. Időnkint nyugtalanul tekintgetett a nagy ívegajtó felé, melyen szüntelenül jártak ki s be a vendégek.

— Milyen későn jön Don Laureano ma este! — kiáltotta végre, vele szemben ülő társához intézve szavait.

Ez, egy sápadt képü, pápaszemes, nagyon hosszú hajú fiatal ember, nem felelt, meg se moczczant barátja felkiáltására, nyugodtan olvasta tovább ujságját. Mario kissé megzavarodva e közönytől, az órájára nézett:

— Már fél tiz, pedig kilenczkor rendszerint itt szokott lenni.

A hosszú hajú és szakállú erre sem mutatott több érdeklődést, úgy hogy Mario elhatározta, hogy nem szól hozzá többet. Öt perez mulva azonban újra elővette az óráját és megszólalt:

— Adolfo, nem tudod, nem beteg-e Don Laureano?

Adolfo közömbös mozdulattal vont vállat, de szólni nem szólt.

— Már majdnem tiz óra — háromnegyed tiz.

Adolfo felsőbb rendü ember volt, mint később látni fogjuk; keveset beszélt, még kevesebbet nevetett, az emberi szenvedélyek látványa egyáltalán nem zavarta gondolatai magas szárnyalását. Látva, mily nyugtalanul izeg-mozog székében ifjú barátja, részvétteljes mosolylyal nézett rá. Mario, a ki mély tisztelője volt Adolfónak, elpirult és óriási erőfeszitéseket tett, hogy nyugodtnak látszassék.

— Végre valahára! — kiáltott néhány pillanattal később, a mint egy előkelő külsejü, magas termetü s választékos elegancziával öltözött férfi lépett be a kávéházba. A helyett azonban, hogy örömet mutatott volna, Mario olyan arczczal nézett rá, mintha kisértetet pillantott volna meg.

Don Laureano szivarral a szájában, lassan közeledett hozzájuk, szemével végig mérve mindazokat a nőket, a kik a kávéházban ültek. Vidáman üdvözölte a fiatal embereket, zörgetett a pinczérnek s néhány barátságos mosolylyal üdvözölte a szomszéd asztaloknál ülőket.

— Mario már odavan a türelmetlenségtől. Az elébb azt kérdezte, nem beteg-e ön, — mondta Adolfo.

— Igazán? Igaz, hisz azt igértem, hogy be fogom mutatni a Juliájának. Oh, fiatalság! Szerelem! Micsoda szomorú dolog, hogy nekem ezt már csak messziről kell néznem!

Merész tekintete azonban, melyet épen egy a pénztár közelében ülő fiatal leányra vetett, arra vallott, hogy öregkora ellenére is, még sincs oly nagyon messze az éfféléktől.

A mig Don Laureano a kávéját itta, Adolfo pedig ismét elmerült ujságjába, a szerelmes ifjú sokat jelentő mosolyokat váltott szomszédnőjével. Régóta járt már a kávéházba, a nélkül, hogy ügyet vetett volna a leányra, de egyszer Don Laureano ezt mondta neki: «észrevette-e, hogy az a kövér kis lány a szomszéd asztalnál szemet vetett magára?» Tréfából mondta, de ez elég volt, hogy a fiatal ember figyelmessé legyen a leányra, úgy hogy minden nap szebbnek találta, holott mások véleménye szerint épen csak türhetően csinosnak volt mondható. Az érdeklődésnek kétségbeesett szerelem lett a vége.

Mario nem ismerte az anyját. Atyja előkelő politikus volt, államtitkár és állami tanácsos, de bármennyi alkalma lett volna is vagyont szerezni, három évvel ezelőtt úgy halt meg, hogy fiára nem hagyott semmiféle vagyont. Mario tehát abból az ezerkétszáz real fizetésből élt, melyet mint a külügyminiszterium hivatalnoka kapott. Atyja halála után a külügyminiszter kegyelete jeléül fölemelte a fizetését ezernégyszáz realra s ez volt minden jövedelme. Butorozott lakásban lakott, rendesen atyja valamelyik barátjának házánál ebédelt. Pénze többi része elegendő volt szükségletei fedezésére, melyek nem voltak nagyok.

Volt azonban valami, a mire több pénze fogyott el, mint minden másra: egy titkolt szenvedélye. Titokban szobrászkodott. Gyermekkorában ügyesen rajzolt, atyja előbb taníttatta, később azonban, látva, hogy ehhez sokkal több kedve van, mint a komoly tanulmányokhoz, rosz szemmel nézett próbálkozásaira. Ő azonban atyja tudta nélkül folytatta tanulmányait; előbb festeni próbált, de a szinekkel nem birt megtanulni bánni. Annál jobban megtanulta a mintázást, úgy hogy egy nap kijelentette atyjának, hogy felhagy a jogi tanulmányokkal. Az öreg Don Joaquin de la Costa méltatlankodása azonban e nyilatkozatra oly elemi erővel tört ki, hogy Mario megrettenve menekült szobájába, megsiratni művészi álmai romba dőlését.

Kelletlenül bár, de befejeztejogi tanulmányait, ám azért a mintázást sem hagyta abba. Mikor atyja meghalt, az egyedülvalóság és szomorúság mély érzése fogta el. Addig az élet anyagi szükségleteit nem ismerve töltötte életét, mint egy beczézett gyermek; atyja ellátta mindennel, a mire szüksége volt. A nagy csapásból nagyon megváltozva jutott ki. Gondolatai komolyabbak, szomorúbbak, prózaiabbak lettek. Belátta, hogy szokásait teljesen meg kell változtatni, hogy szükségleteit a lehető legalacsonyabb mértékig kell leszoritani, hogy megélhessen abból a szerény fizetésből, melyet atyja gondoskodása juttatott neki. Mikor azonban egyedüli örökségét, atyja házát eladta, egyszerre eloszoltak takarékossági tervei. Régi legfőbb vágya volt egy külföldi utazás, ezt most megvalósitotta. Bejárta Olaszországot, Franciaország, Németország és Angolország főbb városait. Az épitészet remekei, a pogány szobrászat eredeti márványai mély, átalakító hatással voltak lelkére, művészi törekvéseire, — a pénze azonban az utolsó pezetáig elfogyott.

Hazatérve megint elfogta a szomorúság. A szobrászatra is elveszette kedvét; miután látta a remekműveket, pajtásainak munkái oly modorosaknak, nevetségeseknek tüntek fel előtte, hogy inkább egészen félretette a mintázó pálczikákat és a vésőt, mintsem hogy ő hozzájuk hasonlóvá legyen. Órák számra üldögélt a kávéházban s szenvedélyesen megszerette a zenét. Szerette hallgatni azokat a természettudományi és filozófiai vitákat is, melyeket barátja, Moreno folytatott azokkal, a kik az övével ellenkező nézeteket hangoztattak.

Morenón és Don Laureanón kivül többen is jártak asztalukhoz, köztük Miguel Rivera, özvegyember, volt ujságiró, most egy miniszter magántitkára, vidám lelkü és élczes beszédü ember, olyankor, ha szenvedéseinek emléke nem háborgatta. Odajárt még egy középkorú, szürke

szakállas, erős hangú uri ember, Don Dionisio is, külügyminiszteriumi hivatalnok, a ki negyven éves korában arra a meggyőződésre jutott, hogy óriási költői hivatottság szunnyad benne s ezóta rakásra írta a drámákat, regényeket, époszokat, lirai költeményeket. Mívelte a poétika összes műfajait, a nélkül, hogy valami munkája valaha napvilágot látott volna. A társaságot kiegészítette egy szelid képű fiatal ember, Godofredo Llot, a jezsuiták növendéke, roppant jámbor és istenfélő ifjú, a ki a világért el nem mulasztott volna egy misét s kedvencze volt a papoknak; egy izben még a pápai nunczius is megszólításával tüntette ki. Egyébiránt czikkeket írt a klerikális folyóiratokba, melyek különösen a nőkre nagy hatást tettek s ezért az illetékes körök sok szép reményt fűztek jövőjéhez. A kávéházba pedig, — úgy mondta — azért járt, hogy megtéritse régi barátját, az istentelen Morenót. Ezért állandók voltak köztük a vallási viták, melyek azonban a helyett, hogy Morenót megtérítették volna, nem egyszer azzal végződtek, hogy Godofredo sirva fakadt . . .

Ép most jött be Don Dionisio, roppant kifáradva s egyéb résztvevő szív hián Mariónak panaszolta, hogy roppant sokat írt ma: tizenhét lapot; befejezte az új regénye tizenegyedik fejezetét.

— Csodálom, — mondta oda neki nevetve Miguel Rivera, — hogy a szomszédai nem tettek még panaszt ön ellen.

— Már miért? — kérdezte Don Dionisio meglepetve.

— Azért, hogy olyan lármát csinál, mikor a verseit kalapálja.

— Maga mindig tréfál, — szólt a költő lehütve, mig a többiek alig birták a kaczagásukat visszatartani.

A kávéház tele s tömve volt. A lámpák, a dohányfüst, a százával ott ülő emberek lehellete olyan sürűvé tette a levegőt, hogy csak az tudott benne akadálytalanul lélekzeni, a ki hozzá volt szokva. Don Laureano, mialatt lassan szürcsölte kávéját, egyre azt a csinos munkásleányt nézte, a ki a pénztár közelében ült. Aztán fölkelt és lassan, testét kecsesen illegetve a pénztár felé ment.

— Kezdődik a vadászat. Mathuzsálem szimatot kapott, — mondta Rivera, érdeklődéssel nézve utána.

A többiek is mosolyogva fordultak felé.

— Micsoda különös ember! — mormogta Adolfo Moreno. — Hogy a szenvedélyei még ébren vannak, ebben a korban! Kétségkivül, ez organikus anomalia, a túltáplálkozás következménye.

Rivera gúnyosan nézett rá ezekre a szavakra.

— Jól van, jól, kis doktor, — mondta neki, a vállát megveregetve. — Látom, hogy naprólnapra jobban belemerül a morphológia titkaiba.

Adolfo kelletlen mozdulatot tett, mig a többiek mosolyogtak. Mélyen bántotta a «kis doktor» gúnynév s Rivera örökös gúnyolódása tudományos kedvteléseiről. Háta mögött tudatlan, frivol, felületes gondolkozású ujságirónak nevezgette Riverát, de nyiltan nem mert neki visszavágni, részint mert ő volt a fiatalabbik, részint pedig mert félt a Rivera éles nyelvétől.

Don Laureano ez alatt beszélgetésbe kezdett a kávéssal. Miért nevezte őt Rivera Mathuzsálemnek? Azért, mert csodálatosképen Don Laureano már csaknem hetven éves volt. Senki se tartotta volna többnek negyvennégy vagy negyvenhat évesnél. Magas, nyulánk, göndör fekete hajú ember volt, a hajában itt-ott volt csak néhány ezüstös szál, az arcza friss, rózsás, bajusza kicsi, kipödört hegyü, fogai tökéletesen épek. Rendkivüli elegancziával öltözködött. Negyven év óta élte a vidám és elegáns fiatal ember életét. Egyéb munkát nem végzett soha.

Volt két derék kereskedő bátyja, ezek fedezték szükségleteit. Maguk soha ki sem mozdultak a posztós bolt sötét irodájából, egyedüli örömük és büszkeségük az volt, hogy elkényeztetett öcsükük a legelőkelőbb társaságban játszik szerepet, pompás lovakon lovagol, elegáns kocsiban hajtat, az arisztokrata ifjakkal barátkozik. Keblük dagadt a büszkeségtől, mikor társadalmi sikereiről, szerelmi kalandjairól hallottak. Csak egy feltételt tüztek ki önfeláldozásukért: hogy ne házasodjék meg, mert ha családot alapit, megszakadt volna a benső viszonyuk, nem telhetett volna benne akkora büszkeségük, társadalmi szereplésének fénye nem világitotta volna be boltjuk sötétségét. Ezt a föltételt Don Laureano nagyon jól értékesitette, mikor pénzt kellett bátyjaitól kiszoritani; valósággal azonban soha esze ágába sem jutott, hogy megházasodjék. A családi életet úgy gyűlölte, mint a halált; ha valamelyik barátja megnősült, úgy nézett rá, mint valami öngyilkosra. Ki akarván élvezni az élet minden gyönyörét, nem szoritkozott egy társaságra. Egyformán járt a legelőkelőbb arisztokrata klubokba és az egyszerü kávéházakba, barátai és kivált barátnői voltak minden körben. Ha az egyikben megunta magát, fölkereste a másikat. Mikor bátyjai meghaltak, ráhagyták tekintélyes vagyonukat s igy folytathatta gondtalan életét.

Egyébként szelid, udvarias modorú ember volt. Sohase vitatkozott, de szerette mások vitatkozását hallgatni. Elég világos esze s bár felületes, de arra épen elegendő műveltsége volt, hogy sohasem váljék nevetségessé. Könnyen eltürte mások gyöngeségeit, a magáéinak pedig bocsánatot szerzett azzal, hogy kedves nyiltsággal megvallotta őket. Bűneiről szelid czinizmussal beszélt, mely némelyeknek tetszett, másokat meg visszariasztott. Mindenképen kellemes mulatótárs volt, a ki soha sem sértett meg senkit s a kinek jelenléte jókedvet keltett mindenütt.

A kávéstól, majd mikor ez nem tudott neki felvilágositást adni, a pinczértől arról a lányról kérdezősködött. Megtudta, hogy az apja özvegy ember, szijjártó, a leány pedig a fodrásznő mesterségét tanulja. Derék emberek, az apa kissé heves vérű, a leány nagyon szorgalmas, nagyon vad és kissé rosznyelvű, a szomszédasszonyokkal zajos csatákat szokott rendezni.

— Épen nekem való! — dünnyögte Don Laureano, csaknem elnyelve a csinos leányt a szemével. — Szeretem az olyanokat, a kik harapnak és karmolnak, mint a macska. Pompás kis lány! Micsoda szeme van! Micsoda gyöngyház bőre! A fogai bámulatosak! Hány éves lehet?

A pinczér teketória nélkül odafordult a lányhoz:

— Hé, Concha, hány éves maga?

— Mi köze hozzá? — felelt a lány, a ki nagyon jól látta már régóta, hogy róla foly a szó.

— Ez az úr akarná tudni, — szólt a pinczér.

— Neki még kevesebb köze van hozzá.

— Azt maga nem tudja, — szólt erre hangosan Don Laureano.

— Csak nem anyakönyves az úr? — szólt Concha, igyekezve megvető hangon beszélni, kihivó szemmel nézve, az alsóbb néposztályokból való madridi lányok módja szerint.

— Nem, hanem csak azt mondom, hogy nincs még húsz éves, — felelt Don Laureano Romadonga és nyugodt, biztos lépésekkel az asztalukhoz ment.

— A kedves atyját hivom tanubizonyságul arra, a mit mondtam, bizva szeretetreméltóságában.

A szijjártó komoly képpel megemelintette kalapját és barátságosan mondta:

— Deczember tizennyolczadikán ünnepelte tizenhatodik születése napját.

Don Laureano ekkor már az asztaluknál ült s tiz percz mulva már úgy beszélgetett velük, mint bizalmas barátjuk. Mario pedig kétségbeesve pislogott feléje, tudva, hogy Don Laureano képes lesz akár egész este ott ülni a lánynyal, nem törődve neki tett igéretével.

(Folytatása következik.)

VIZEN ÉS SZÁRAZON.

Stockton R. F. elbeszélései.

Angolból fordította Zigány Árpád.

IV.

Matrózkötés.

(Folytatás.)

E nevezetes beszéd végeztével Florence hol rám, hol a kapitányra nézett s aztán hangos kaczagásra fakadt. Én megütközve néztem rá. Egyáltalában nem értettem, hogy mi van ezen nevetni való. Iszonyodva gondoltam arra, hogy Florence — özvegy; annyira elborzadtam ettől a gondolattól, hogy szerettem volna torkon fogni az öreget és kilökni a csónakból.

Pedig az ajánlata nem volt bolondság s lassanként, a mint a kapitány tovább beszélt, valami bizonytalan remény éledezett a lelkem fenekén, hogy hátha mégis? . . .

— Önök még mind a ketten fiatalok, — folytatta a kapitány, — s mikor először támadt ez a gondolatom, mindjárt elkészültem arra is, hogy önök kinevetnek, vagy összeszidnak, ha előállok vele. Nos, mind a kettő megtörtént, de ez nem változtat a dolgon. Csak nevessen, Miss, a mennyire jól esik; ön pedig uram, kiabáljon, ha könnyit vele a keserűségén, — én tudom, hogy mind a ketten le fognak csillapodni. S akkor majd átlátják, hogy csakugyan én vagyok az, a ki megmenthetem önöknek a veszendő vagyont s ezért csak napi két dollárt kérek, a mit, ki tudja, mily rövid ideig kell majd fizetniök!

Florence most ismét nagyot nevetett és igy szólt:

— Kapitány, én százat mernék tenni egy ellen, hogy ön még tizenkét évig is elél!

Erre az inszinuáczióra az öreg csaknem kijött a sodrából.

— Én nem akarom megsérteni önt, Miss, de ez már igazán sületlen beszéd. A természettel senki se szállhat pörbe, már pedig én hetvennyolcz éves elmúltam s talán már a sirom is meg van ásva. De hát ne beszéljünk erről; hanem szóljon ön, fiatal ember, nem vár-e inkább egy kicsit, hogy megkaphassa a feleségével azt a vagyont is, a mely joggal az övé, — semhogy most mindjárt elvegye s talán minden garast kétszer is a fogához verjen, mielőtt kiadja? . . . Különben én megmondtam, a mit akartam és nem sürgetem az önök válaszát. A vihar elérte önöket s én megmutattam az útat a biztos révbe; most már az önök dolga, hogy követik-e vagy elkerülik ezt az útat.

Felelet helyett Florence azt mondta a kapitánynak, hogy fordúljon vissza. Én magam hallgattam és ezer ellentétes gondolat hullámzott az agyamban. Úgy éreztem, hogy mindjárt fölrobbanok, mint a bomba, — de azt is éreztem, hogy nekem nincs beleszólásom ebbe a dologba és Florenceé a jog, hogy határozzon, vajjon elfogadja-e Asa kapitány ajánlatát.

Florence is hallgatott egy darabig, de aztán kaczagva kiáltott föl:

— No, kapitány, ne várjon feleletet az ajánlatára. Ha felelnék rá, azonnal vége lenne, pedig megérdemli, hogy örökké éljen!

— Ez nem komoly beszéd, — csóválta fejét a kapitány, — és én se veszem komolyan. Csak arra kérem, hogy gondolkozzék rajta és fontolja meg komolyan. Még ha elélnék is nyolczvan évig, önöknek csak két esztendeig kellene várakozniuk s ez még fele se annak az időnek, a meddig én vártam, mikor először megnősültem. Az a két dollár napidij pedig, ha két esztendeig kellene is fizetniük, oly csekély, hogy számításba se jöhet.

Florence meg én alig váltottunk pár szót, mig a partról haza kisértem őt. Florence nagyon sápadt volt s ideges járásáról láttam, hogy nagyon izgatott. Mi előtt haza értünk, megállt és igy szólt:

— Kezdem gyűlölni az apám pénzét. Azt hiszem, ez az örökség átok rajtam . . .

Aztán merően rám nézve, halkan tette hozzá:

— Azt szeretném, hogy ön is ép úgy gyülölje, mint én!

Ez a kemény beszéd fájt nekem. Szivem mélyén éreztem, hogy nem haragudtam valami nagyon a kapitányra az ajánlata miatt. Mivel óhajtottam megmenteni Florence vagyonát, — nem a magam, hanem az ő kedveért, — szivesen ragadtam volna meg bármily módot, a melyen meggátolhattam volna, hogy elveszitse apja örökségét. Ezért a Florence szemrehányása szíven talált s ez annyira fájt, hogy az első pillanatban felelni se tudtam rá, csak félre fordultam.

— Ne forduljon el, Arthúr, — kérlelt Florence szeliden. — Tudom, hogy csak az én javamra gondol, de most ne törődjék a vagyonommal. Felejtsük el azt az öreg kapitányt: felejtsünk el mindent és csak magunkra, meg a szerelmünkre gondoljunk. Ha ezt meg birjuk tenni, azt hiszem, nagyon boldogok lehetünk.

Másnap vissza kellett térnem New-Yorkba s nagyon örültem, hogy nem maradhattam ott tovább. Szinte lehetetlennek éreztem a döntést életem legfontosabb kérdésében. Tudtam, hogy ha csak egy szót szólok is, Florence azonnal lemond a vagyonáról és hozzám jön, — de viszont engem megrémített a gondolat, hogy elfogadjam ezt a roppant áldozatot.

A sors aztán elvégezte helyettem a döntést. Egy héttel rá, hogy visszamentem New-Yorkba, a Woodruff & Radnor czég csődbe jutott. A czég első tagja hirtelenkedő, sokat akaró fiatal ember volt; a második tag, már mint én, szerelmes volt és azt se igen tudta, mit cselekszik. A bukás tökéletes volt: elúszott mindenünk és csak fizetni való adósságaink maradtak.

Nekem csak néhány száz dollár jövedelmem volt s ezt is a családomtól kaptam, — épen annyi, hogy kenyéren és vizen valahogy megélhettem. Most már teljességgel lehetetlen volt azt kivánnom Florencetől, hogy mondjon le vagyonáról és oszsza meg velem a nyomort. Irtam hát neki s a levelemben mindent elmondtam. Nem kértem őt, hogy oldjon föl az igéretem alól; egyszerűen magam vonultam vissza, mert tudtam és éreztem, hogy igy könnyebb lesz neki a viszony fölbontása.

Florence nem is felelt. Mert ugyan mit is irhatott volna? . . . Az én levelem rideg és korrekt volt, mint valami üzleti levél. Megirtam neki, hogy miután csődbe jutottam és mindenemet elvesztettem, közös megállapodásunkat nem tarthatom többé kötelezőnek rá nézve. Szerelemről, bánatról szó se volt a levelemben.

Igy váltunk el, minden nagyobb felindultság nélkül. Aztán én a vidékre utaztam, családomhoz s mig ott voltam, levelet kaptam Miss Moultontól. Ez a levél fölötte meglepett. Ugyan mi mondani valója lehet annak a fanyar és kapzsi aggszűznek, a ki szemmel láthatólag soha se szeretett, mig a házukba jártam? . . . Közel két hónapja volt már, hogy Miss Florence-szal szakitottam s azóta hirt se hallottam felőle.

Miss Moulton levele hosszú volt; egyes részei oly világosak, mondhatnám, szabatosak voltak, hogy bizonyosra vettem, hogy ezeket nem ő irta, illetőleg nem ő maga fogalmazta, hanem valaki más diktálta, vagy előirta neki s ő csak lemásolta.

A levél tartalmát igy foglalhatom össze röviden:

Mielőtt Miss Moulton és az unokahuga visszatértek New-Yorkba, hireket kaptak onnan, hogy a Brower-örökséget veszedelem fenyegeti. Egynéhány barátjuk figyelmeztette őket, hogy Mr. Lloyd, a ki a vagyont kezelő bizalmi férfiak egyike volt s úgy szólván az egész kezelést magához ragadta, nagyon is könnyelmüen bánt a vagyonnal, koczkázatos vállalatokba fektette a pénz nagy részét s bár nem lehetett rásütni, hogy a bizalommal visszaélt, vagy hogy hütlenül kezelte a vagyont, mégis világos volt, hogy ha ki nem ragadják kezéből az örökséget, előbb-utóbb nagy anyagi veszteségek érik Miss Florencet . . .

E bevezetésre több, gondosan irott lap következett, melyeken Miss Moulton lehetőleg kiméletesen iparkodott tudtomra adni, hogy mi módon igyekeztek gátat vetni a Brower-örökség szétforgácsolásának. E több lap foglalatja röviden ez volt:

Miss Florence elhatározta, hogy elfogadja azt a segitő kezet, a melyet Asa kapitány nyujtott feléje. Szükséges volt, hogy tegyenek valamit és pedig minél előbb, ha meg akarták akadályozni az örökség elveszését, a mely örökség, a mint Miss Moulton irta, komoly veszedelemben forgott. Az egyetlen dolog, a mit tehettek, az volt, hogy Florence elfogadta Asa kapitány ajánlatát és feleségül ment hozzá.

Ezt a házasságot nem Millick tiszteletes, Asa kapitány régi barátja kötötte meg, hanem annak a falunak a rektora, a hol Miss Moulton és az unokahuga nyaraltak. Florence nem akart sutytyomban cselekedni semmit. Azt óhajtotta, hogy mindenki, a kit ő és a sorsa érdekel, megtudja ezt a lépését s tudja meg egyuttal azt is, hogy miért cselekszi, a mit tesz. Az esküvő után Miss Moulton és az unokahuga azonnal New-Yorkba utaztak, a kapitány pedig szépen haza ment a házába és otthon maradt a faluban.

Florence azonnal kikövetelte az örökségét, a melyet azonnal meg is kapott. Igaz, hogy egy része már elkallódott, de a mi megmaradt, még mindig elég szép vagyon volt . . .

«Van egy körülmény, — igy irt tovább Miss Moulton, — a mit Florence többször emlegetett előttem s a mit, úgy hiszem, önnek is elmondhatok, a köteles titoktartás pecsétjének a megsértése nélkül. Florence azt mondja, hogy ez a házasság becsületes és egyenes házasságkötés, a melyre minden hátsó gondolat nélkül szánta rá magát. Egy-két barátnője azt mondta neki, hogy rövid idő mulva elválhatna a férjétől, a mi nagyon könnyen menne, ha a válást mind a ketten óhajtanák. De Florence kijelentette, hogy ebbe sohasem egyezik bele; sokkal jobban becsüli és tiszteli önmagát, semhogy ily megszégyenitő lépést elkövethetne.»

A levél igy végződött:

«Mind ezt Mrs. Lopper kivánságára irom önnek, a ki azt óhajtja, hogy ön mindent megtudjon, a mi történt: de inkább tőlem tudja meg, mint mástól, a ki esetleg elferditve mondhatná el a dolgot önnek.»

Mrs. Lopper! . . . Na, ez már igazán sok volt. Leborultam az asztalra és behunytam a szemeimet. De a világ és az élet egy csöppel se volt feketébb, ha csukott szemmel néztem, azért hát ismét csak kinyitottam a szemeimet.

A tél legnagyobb részét czéltalanul éltem át s még sem egészen czéltalanul, mert legfőbb vágyam az volt, hogy kerüljem a találkozást Florence-szal. Nagyon jól tudtam, hogy ha találkoznám vele, ez a szelid, egyenes lelkü, becsületes nő mindent elkövetne, hogy megkönnyitse a helyzetemet vele szemben s olyan viszonyt teremtsen köztünk, a mely ne hágja át a tiszteletteljes barátság korlátait.

De nagyon jól tudtam azt is, hogy az én érzelmeim nem férnek meg e «tiszteletteljes barátság» korlátai közt; nagyon jól tudtam, hogy én még mindig szeretem őt, noha most már másnak a felesége, s inkább levágnám a kezemet, mint hogy megfogjam vele az övét s a «tiszteletteljes barátság» korlátain belül udvariasan megkérdezzem tőle:

— Hogy van, Mrs. Lopper?

Midőn a tavasz már vége felé járt, leküzdhetetlen vágy támadt bennem, hogy meglátogassam Asa kapitányt. Valahányszor a tengermelléki faluckára gondoltam, mindig eszembejutott a kapitány házikója s ilyenkor úgy rémlett, hogy ez az egyetlen menedék a föld kerekségén, a hol megpihenhetek. Mert akárhová, akármerre megyek, mindenütt találkozhatom Flo . . . azaz Mrs. Lopperrel, de bizonyos, hogy abban a kis faluban, a hol Asa kapitány lakik, nem fenyeget ez a veszedelem.

Elmentem hát abba a kis faluba — nyaralni; s mikor bekopogtattam Asa kapitány házikójába, az öreg alig tudott hová lenni örömében. Nem tudom ugyan, hogy minek örült meg rajtam, de annyi bizonyos, hogy nagyon megörült. Nem engedte meg, hogy a fogadóban lakjam, a hol már megszálltam, hanem kényszerített, hogy hurczolkodjam be a házába. Ha fizetni akarok a szállásért, hát azt se bánja, de mivel miattam nem változtat az életmódján és a szokásain, sok fizetséget nem fogad el.

Ugy találtam, hogy Asa kapitánynak az egészsége soha se volt oly viruló, mint most. Testileg is, szellemileg is mintha megifjodott volna. Azt mondta, hogy megnövekedett jövedelme — a két dollár napidij — okozta ezt az örvendetes változást. Sokkal kevesebbet dolgozott, azaz hogy épen semmit se dolgozott, csak tett-vett, a mint a kedve tartotta; ez pedig nem munka, hanem szórakozás.

Ha valaki megkérdezett volna, hogy mit gondolok: — hány évig élhet még a kapitány? . . . habozás nélkül azt feleltem volna, hogy legalább tiz-tizenöt évig. S valóban hittem is, hogy elél addig, mert sokkal izmosabb, fürgébb és elevenebb észjárásu volt, mint mikor először találkoztam vele.

Legfőképen mindig jókedvü volt s az én társaságom mintha csak még jobban fokozta volna a jókedvét.

— Roppant mód unatkoztam itt, a mig ön nem jött, — mondta az öreg; — mert bizonyos, hogy az, a kinek csak annyi dolga van, a menynyit maga akar, sokkal könnyebben és hamarabb megunja magát, mint az, a kire ráparancsolnak, hogy ezt vagy azt a megszabott munkát végezze el. Aztán meg ön a jó kedvemet is meghozta, mert nem is tudok mulatságosabb valamit képzelni annál, hogy ön meg én egy födél alatt lakunk. Nem akarom a részleteket feszegetni, de annyi szent, hogy ez kitünő tréfa!

Ezt az utóbbi dolgot számtalanszor elmondta s mindannyiszor jóizüt nevetett rajta. Én ugyan nem láttam benne semmi mulatságosat, a mint hogy abban az időben egyáltalában semmit sem találtam mulatságosnak, de azért lehet, hogy a kapitánynak volt igaza. Mert nem tagadhattam, hogy az én szemeimben az öreg kapocs volt köztem és valaki között, a ki egész világom, mindenem volt s valószinü, hogy a kapitány szemében meg én voltam a kapocs közte és valaki között, a kinek sorsa jobbra fordulását, végső éveinek a kényelmét köszönhette. Ebből a szempontból tehát csakugyan mulatságos lehetett, hogy együtt lakunk; bár viszont, ugyancsak ezért, természetes is volt, hogy kerestük egymás társaságát.

E közben a tétlenség kezdett nagyon a terhemre válni, ámbár egyáltalában semmi ambiczióm se volt. Volt egy rögeszmém, a mely megtáltatta velem az életet és elvette minden munkakedvemet. Ez a rögeszme az volt, hogy ha Mrs. Lopper a jövőben valaha ismét szabad lesz és férjhez mehet, becsületességénél és lelkiismeretességénél fogva bizonyára szigoruan ragaszkodni fog apja kivánságához és ha csakugyan férjhez megy másodszor is, megint csak — hajóskapitányhoz megy férjhez. Már pedig, ha ezt teszi, akkor az én életemnek igazán nincsen semmi czélja.

Mind a mellett, valahányszor Asa kapitány meghivott, hogy menjek vele csónakázni a tengerre, sohasem utasitottam vissza a meghivást, sőt, mivel tudtam, hogy örömet szerzek vele neki, szórgalmasan kérdezősködtem a vitorlák, árbóczok, hajók, evezők s több efféle hajósholmik felől.

— Ej, ej, — szólt egyszer a kapitány, — úgy látom, már önt is megfogta a tenger láza. De nem csodálom. Nincs ember, a kit meg ne lepne ez a nyavalya, ha sokáig lakik a tenger mellett.

Én azt feleltem, hogy sokkal jobban érdekel a tenger s a hajózás általában, mint hittem volna. Erre a kapitány merően a szemem közé nézett pár pillanatig s aztán hunyorgatva mondta:

— Hát igaza van, fiatalember. Nem is tehetne okosabb dolgot, mint hogy megtanulja a hajósmesterséget. Mivel úgy tudom, hogy minden, a mit eddig tanult, arra se volt elég, hogy megélhessen belőle, ideje, hogy más foglalkozás után nézzen, a melyből talán idővel meg tud élni. És miért nem lehetne ez a más foglalkozás a hajózás? . . . Önnek pedig még különös oka is van rá, hogy éppen ezt a mesterséget válaszsza. Azt persze nem jósolhatom meg, hogy mennyi időbe kerül, míg esetleg hadnagy lesz, vagy kapitányi diplomát szerezhet, de minden esetre nagyon örülök, hogy érdeklődik a tenger és a hajózás iránt. (Folytatása következik.)

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Kristály üvegkészletek és dísztárgyak
kaphatók 9811
ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Fürdő-u. és Ferencz József-tér sarkán.
Diana fürdőház.)

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részv.-társ.
Irodái: VI. ker., Andrássy-ut 5. (saját házában) 9376
Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarék-betéti könyvecskék és pénztári jegyek ellenében **4%-os kamatozással**, valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adót az intézet fizeti. **Lecsámitol váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra. VÁLTÓÜZLETE** megbizásból teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltóüzletek keretébe tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délelőtt 1/29—1/21-ig, délusán 1/25-ig.
Magyar kir. osztálysorsjegyek főelárusitó helye IV., Ferenczieklere 2. szám. Kézi zálogüzletei: IV., Károly-körut 18., IV., Ferenczieklere tere és Irányi-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-körut 2., Üllői-út 6. sz.

WACHTL ÉS TÁRSA
fényképészeti czikkek raktára 9663
BUDAPEST, IV., Eskü-út 6 (Klotild főh. palota).
Telefon. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

6845
KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskaműves, király Ő Felségének udvari szállitója,
BUDAPESTEN, raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára: Rózsa-utcza 7.
Dúsan ellátott raktár **legujabb szerkezetü kettős vadász-fegyverekből**, golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, **töltények** és **vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.** *(Alapittatott 1808. évben.)*

HIRMANN FERENCZ
RÉZÁRU-GYÁRA, 9774
Külön műintődе osztály.
Budapest, VII. Csányi-u. 9.
Készit gőz-, viz- és légzeszvezetékhez szükséges rézárukat, bor- és sörszivattyukat, sörkimérő készüléket légnyomással, szénkénegezőket, peronospora fecskendezőkhöz való minden egyes rézalkatrészt, hiteles kereskedelmi rézsulyokat, felirati táblákat horgany v. fémből stb

A legjobb arcz-szépitőszer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**
mely az arczot tisztitja, fehériti és bársonypuhává teszi.
Egy tégely ára 1 kor. 40 fill.
Egy kis tégely ára 70 fillér.
Minden ártalmas alkatrész nélkül!
Serail-szappan | kitünő toilett szappanok a kenőcs használatához.
Epe-szappan
Serail-crême. Nappali használatra.
Serail-ponder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsaszin és crême. Egy doboz ára 1 korona.
Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.
Főraktár: Budapesten, **Török József** gyógyszertárában. 9625
Kapható továbbá a készitőnél: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszertárában, **Aradon, Szabadságtér,** valamint minden más gyógyszertárban.

CSIZ fürdőtelepek *Margit-nyaralóban első-rendü szállodа, egyes és kettős szobák 60 kr-tól 3 frtig, Margit-pensionban külön szoba, teljes ellátás kiszolgálattal 4 frt 60 kr-tól 7 frtig megrendelhetők. Margit-nyaraló avagy Margitpenzió házfelügyelősége Csizfürdő czim alatt. — Vasutnál külön kocsi.*

Kávé és tea
első kézből,
vagyis **egyenesen a termelőtől,** ennek következtében teljes jótállás valódi, hamisitatlan minőségért a
képzelhető legolcsóbb árak mellett
Több mint 100.000 holdas **jávaszigeti birtokunk** a legrendszeresebb módon kezeltetik, kávéfajtáink igen zamatosak és kiünő minőségnek. — Saját védjegyünk Jávafior.
Kávé:
Jávafior legfinom. 4¾ kiló frt 6·65
« finom 4¾ « « 5·90
Jávabrasil kever. 4¾ « « 5·45
Vám és bérmentve minden postaállomáshoz szállitva. Próbakiildemény 50 fillér. Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Turk és társa
jávaszigeti nagybirtokosok.
Saját termésü kávé és tea eladás.
Trieszt via Rapicio 6.

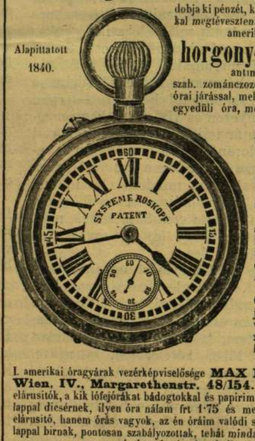
50 drb csak 5 kor.
Igen finom, enyhe, virágillatu
PIPERE-SZAPPANT
a kelet pompás illatával, 4 1/2 kilós postacsomagban (kb. 50 drb) szállitok
csak 5 koronáért
mert a sajtolásnál egy kissé megsérültek.
Az ár különben a háromszoros.
Az 50 drb. között van a valódi előnyösen ismert „Mà-Hilla" szépségápoló szappan is, (törv. védve.) **Napsütés, börszinek, pörsenés, májfoltok, szeplők** s minden arctisztátlanság ellen sikercsen bevált. *Egyes egyedül megrendelhető a pénz előzetes megküldése vagy utánvét mellett:*
KANN IGNÁCZ-nál WIEN, II., Lilienbrunngasse No. 17.
Csak a mik a készlet tart.

+ Soványság +
Szép telt testidomok a mi keleti erőporunktól, 1900. évi párisi aranyérmünnel kitüntetve 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért kezesség. Orvosi rend. szerint. Szigorúan becsületes. Nem szédelgés. Számos köszönőlevél. Ára karczonkánként 2 kor. 50 filler. Postautalvány vagy utánvéttel. Használati utasitással.
Hygien. Institut 9771
D. Franz Steiner & Co.,
Berlin, 18. Königgrätzerstrasse 78.
Főraktár Magyarország részére: Török József, gyógyszertár, Király-u. 13.

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősitsük, használjuk a **Pilules Apollo**-kat, melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) *Vesiculosine*. Ezen orvosi tekintélyektől tőknak ellismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készitmény. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a zsirnyerségi ekre hatnak. — A tökéletes testesség gyógyitásán kivül a **„Pilules Apollo"**-k szabályozzák a szervi működést, általában az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és finom alakját. A **„Pilules Apollo"**-k a legkényesebb természetü mindkét nembeliéknek használnak és nemártalmatlanok sohasem szegényeknek. A körülbelüli két hónapig tartó gyógyitási könyvben lehet tartani és végeredménye teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). Egy üvegcse ára utasitással: K. 6·45 bérmentve; utánvéttel K. 6·75. — **J. Ratié**, gyógyszerész, *5, Passage Verdeau, Paris*, IX.e. — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: *Budapest*, **Török József**, gyógyszertára, *Király-utcza, 12.*

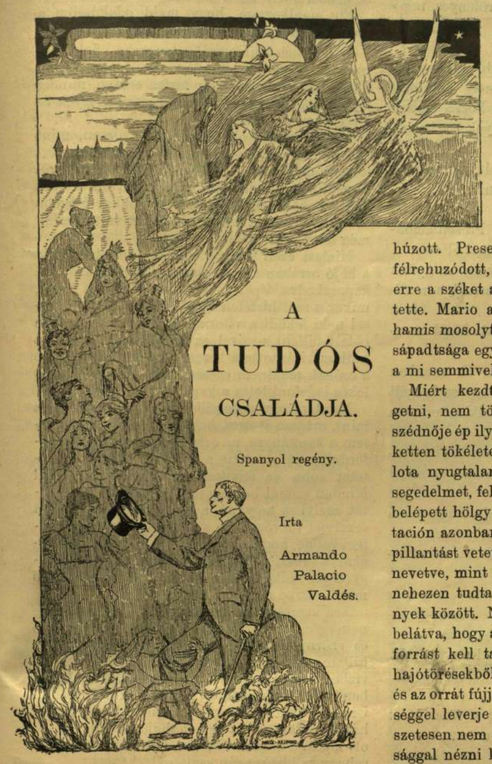
Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Üvegje 2 K.**
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V., Szabadság-tér, a Sétatér-utcza sarkán. 9938

Eddig nem létezett, páratlan a maga nemében a
„REKORD" műintézet vállalata,
mely hazai szegénysorsu akadémiai művészekből alakult, a czéljuk a nagyközönségnek alkalmat nyujtani **igazi művészi munkák olcsó beszerzésére.** Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ezáltal alkalmat nyujt az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására.
Jó munkáért mindenkor kezességet vállalunk bármely rossz fénykép után is.
Árak minden utánfizetés nélkül:
Életnagyságu krétarajzok vagy nagyitások papirkerettel együtt ..... 3 kor.
Életnagyságu Pastel-festmény papirkerettel együtt ..... 6 kor.
Életnagyságu olajfestmény ..... 10 kor.
Vidéki megrendelések utánvéttel, minden fénykép után 1 kor. csomagolási dij fizetendő.
Müterem: VII., Rottenbiller-utcza 46.

Teljesen hiába!
dobja ki pénzét, ki értéktelen utánzatokkal *megtévesztni engedi magát.* Valódi amerikai nikkel
horgony-lófej-órám
antimagnetique
szab. zománczozott mutatólappal, 36 órai járással, melletti ábra szerint, az egyedüli óra, mely nagy ellenállóképességénél és pontos járásánál fogva a legkedveltebb és legjobb használati óra, különösen cs. és kir. tiszteknek, vasuti hivatalnokoknak, csendőröknek, pénzügyőröknek, kalauzoknak, gépészeknek és *mindazoknak*, kiknek erős és megbizható használati órára van szükségük. Ára nikkelezett óralánczczal együtt **6 korona**, 3 évi jótállás mellett. 3 drb vételénél csak **5 korona.** Meg nem felelőt kicserél vagy a pénzt visszaküldi az pénzt visszaküldi az

Alapittatott 1840.
SZISTEME ROSKOPF PATENT
I. amerikai óragyárak vezérképviselősége **MAX BÖHNEL, órás, Wien, IV., Margarethenstr. 48/154. — Intés!** Vannak elárusitók, a kik lófejórákat bádogtokkal és papirimitált zománcz mutatólappal diesérnek, ilyen óra nálam frt 1·75 és megjegyzem, hogy nem elárusitó, hanem órás vagyok, az én óráim valódi szab. zománczmutatólappal birnak, pontosan szabályozottak, tehát *mindaz* visszautasitandó, a mi nincs fenti czéggel ellátva.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

II. (Folytatás.)

Szerencsére nem igy történt. Romadonga visszatért az asztalhoz és kezét barátságosan Mario vállára téve, mondta:

— Rendelkezésére állok, Costa barátom.

Mario erre sajátságos félelmet érzett, kétségbeesett vágyat, hogy elszaladjon. Mindazáltal fölkelt és sápadtan és reszketve, mintha kivégzésre vezetnék, követte Don Laureanót.

— Jó estét, hölgyek, — mondta ez a vesztőhelyhez közeledve. — Hogy van, Doña Karolina? Hogy van, Don Pantaleón? És maguk, kis lányok?

Mind jól voltak, mind mosolyogtak, örömmel fogadták Don Laureanót, mintha ő lett volna az emberiség jóltevője. A kövérebbik lány mosolygás közben elpirult egész a füléig, mikor Romadonga, hátrább lépve egy lépéssel, ezeket az ünnepélyes szavakat mondta:

— Van szerencsém bemutatni barátomat, Mario de la Costa urat.

Don Mario de la Costa, arcza halványságáról itélve, a hiszekegyet mondogatta, jó keresztény módjára készülődve a halálra. Odanyujtotta hideg és remegő kezét a családfőnek s halálhörgéshez hasonló hangon kérdezte:

— Hogy van?

A családfő nyájas volt és örült a szerencsének, hogy megismerkedhetik Señor de la Costával. Az utóbbi aztán odanyujtotta kezét a családfő nejének, de torkából nem jött hang. A mi a leányokat illeti, rázták fejüket, mosolyogtak, pirultak, — megtettek mindent, a mit illendőnek találtak. Csakhogy az iméntbemutatott fiatalembertől nem birták a legcsekélyebb figyelmességet sem elnyerni. Mario mozdulatlanul állt, várta a végzetes csapást, a mikor Don Laureano oltalmazó karja belenyomja a székbe, melyet előre húzott. Presentación, a soványabbik leány, félrehuzódott, jelt adott Romadongának, a ki erre a széket a kövérebbik leány, Carlota mellé tette. Mario azonban észrevette ezt a jelt és a hamis mosolyt, a mely kisérte. Arcza viaszkos sápadtsága egyszerre lángoló pirosra változott, a mi semmivel sem volt kevésbbé érdekes.

Miért kezdtek a többiek egyszerre beszélgetni, nem törődve ő vele? Kövérkés szomszédnője ép ily elhanyagolás tárgya volt. Mind a ketten tökéletesen meg voltak zavarodva. Carlota nyugtalanul, remegve, nővérénél keresett segedelmet, felhiva ennek figyelmét egy ép most belépett hölgy köpenyére. A kegyetlen Presentación azonban ügyet sem vetett rá, gúnyolódó pillantást vetett feléjük és hátat forditott nekik, nevetve, mint az eszeveszett. Mario csak nagy nehezen tudta megóvni méltóságát e körülmények között. Nem kért segedelmet senkitől és belátva, hogy a férfinak önmagában elég segédforrást kell találnia, hogy kiúszszon az ilyen hajótöréseköl, szükségét látta, hogy köhögjön és az orrát fújja, hogy különös gonddal és ügyességgel leverje ruhájáról a szivarhamut, természetesen nem mulasztva el bizonyos állhatatossággal nézni kézelőjét, hátha ott talál valami mentőszert. Sőt mi több, hála ezeknek a hősies cselfogásoknak, annyira-mennyire nyugodt lett s elegendő erőt talált magában, hogy szép szomszédnőjének, nem is tulságosan remegő hangon, e szavakat mondja:

— Hihetetlen, milyen meleg van itt ilyenkor.

— Igaz, különösen vasárnapokon, mikor olyan sokan vannak, — felelt a szomszédnő lágy, rendkivül édes hangon.

— Valóban! — sietett Mario felkiáltani e mélyelmejü megjegyzés erős hatása alatt.

A szomszédnő erre még egy másik, sokkal ragyogóbb megjegyzést is tett, oly értelemben, hogy a kávéház sokkal csendesebb és kellemesebb hétköznapokon. Mario ennek hallatára természetesen egészen oda volt a bámulattól és esze nélkül helyeselt nemcsak szájával, hanem nyakával, kezével s teste minden más alkatrészével is. És annyira elragadta őt is az ihlet, hogy lelke mélyén egy rendkivül szerencsés ötletet fedezett fel, a mely még őt magát is meglepte.

— Kevés ember is elég, ha kellemesek.

Szomszédnője helyeslése jeléül szerényen lesütötte szemét. Mario annyira el volt ragadtatva mondása sikerétől, hogy föllelkesülve néhány percznyi idő alatt még két vagy három hasonlóan sikerültet mondott.

Szóval mind a ketten messzire eltávolodtak a világi zajtól, mely őket körülvette, mintha egy őserdő közepén lettek volna. A magánosságot, mely eleinte oly ijesztő volt nekik, most nagyon kellemesnek találták s pompásan mulattak, bámulatosan elmés megjegyzéseket váltva, akár csak az első emberpár a paradicsomban.

Nem angyal rebbentette széjjel őket, hanem a pár egyik felének nemzője, más szóval Don Pantaleón Sánchez, a két leány atyja.

— Costa úr, a boldogult édesatyjával volt szerencsém megismerkedni néhány év előtt, mikor pénzügyi államtitkár volt. Mint egy kereskedői küldöttség tagja látogattam meg a vámmérséklés ügyében.

Mario adott volna e pillanatban érte valamit, ha Don Pantaleónnak soha sem lett volna ez a szerencséje. Mindazáltal úgy mutatta, mintha roppant örülne neki. Igy hát néhány perczig erről beszélgettek.

Don Pantaleón hatvan-hatvanöt éves uri ember volt. A haja egészen fehér volt, nemkülönben széles, sürü szakálla is. Arczszine megmaradt frissnek, fogai egészségeseknek s mozdulataiban volt bizonyos erő és határozottság, a mely testi épségre vallott. Nagy szemének mély tekintete mutatta, hogy szellemi épsége sem szenvedett még csorbát. Nyugodtan és bizonyos ünnepélyes komolysággal beszélt, mely tiszteletet és rokonszenvet szerzett neki.

Abbahagyta a társalgást Marióval, mikor úgy találta, hogy itt az ideje s Romadonga felé fordult. Mario megint magára maradt. Mindazáltal késedelem nélkül, egy az előbbihez hasonló szellemi erőfeszités segitségével, újra megtalálta az utat az őserdőbe, a hol szép szomszédnője várta.

— Vasárnap roszabb kávét is adnak, mint az, melyet hétköznapokon adnak.

Erősen elpirult e finom megfigyelésre való nyilatkozatra, mintha térdre hullva ezt mondta volna: «imádlak, angyalom».

— Nem is lehet jó, mikor olyan roppant sokat főznek, — felelte Carlota s most ő rá jutott az elpirulás sora.

Erre mindketten elvesztek az őserdő legsürűbb és legbonyolultabb mélyében. Ezuttal azonban nem Don Pantaleón, hanem legifjabb sarjadéka riasztotta ki őket belőle.

Presentación oly élénk módon fordult feléjük s annyi dühöt fejezett ki izgékony arczával, hogy Mario és édes társnője egyaránt meg voltak lepve s fölnéztek, hogy megkeressék az okát. Egy előálló pofacsontú, tompa orrú és világos, de nem derült szemü sápadt ifjú közeledett e pillanatban az asztalhoz, födetlen fővel. Mario rögtön fölismerte benne a kávéház hegedüsét.

— Jó estét, Don Pantaleón. Jó estét Doña Carolina. Jó estét, Presentacioncita. Jó estét, uraim. Hogy vannak? Jól vannak?

A fiatal művész szája kitágult, a mint e szavakat kimondta s úgy mosolygott, hogy arczának egyetlen izma sem maradt mozdulatlan. Hangja lassan szuszogva húzódott rettentő száján át, úgy hogy mikor a megszólitottnak füléhez ért, mintha tele lett volna nyálkával. S úgy is volt.

— Jó estét, Timoteo, jó estét.

Mind barátságosan viszonozták a köszöntést, kivéve Presentaciónt. És mégis mindaz, a mit a művész félénk szája kibocsátott magából és még sok más, a mi benne maradt, egyedül csak ő neki szólt. Mig az asztalra támaszkodva állt és beszélgetett a szülőkkel és Romadongával, világos, hideg halszemét nem vette le a csinos leányról.

Csinos? Igen. Presentación rendkivül csinos leány volt; ép most haladta túl huszadik évét. Nyulánk, sötétbőrű, finom, kifejező arczú, pompás hamis szemű, homlokára lenőtt fekete hajú, se nem kicsiny, se nem nagy szájú leány, szemében, arczában, kezében, egész külsejében valami előkelőség volt. Röviden szólva, nagyon eleven kis nőszemély volt. Ellentéte nővérének, Carlotának, a ki olyan nehézkes, olyan nyugodt, olyan nagyon szelid volt, hogy lehetetlen volt felingerelni. Carlota nem volt csinos; így mondták legalább, a kik értettek hozzá, az orra nem volt szépen mintázva, az ajka nagyon vastag volt. Mindazáltal voltak, a kik többre tartották őt Presentációnnál, nagy, lágy, szép szeméért, bőre gyöngyszerű frisseségéért, erős, jól formált alakjáért. De az ilyenek kevesen voltak.

Presentación tökéletesen hátat fordított. Arcza és egész teste heves izgalmat árult el, a mely fintorgatásban nyilvánult, de összefüggéstelen mondásokban is kifejezést talált, melyeket oly halkan ejtett ki, hogy sem Carlota, sem Mario nem tudták megérteni. Ennek a lelkiállapotának nem lehetett más az oka, mint a hegedűs reánehezedő tekintetének magnetikus hatása.

Carlota nyájas mosolylyal nézett rá s halkan szólongatta:

— Légy nyugodt, édesem, légy nyugodt.

— Igen, legyek nyugodt. Bárcsak veled is az történnék, a mi én velem, — kiáltott fel Presentación mérgesen, hasztalan igyekezve elfojtani a hangját.

— Jó estét, Carlotita, — mondta Timoteo ebben a pillanatban, tréfát igyekezve vegyiteni vastag hangjába. — Azért nem szóltam önhöz az előbb, mert láttam, hogy nagyon el van merülve.

— Nyisd ki az esernyődet, Carlota! — mondta halkan Presentación.

Oly halkan azonban mégse mondta, hogy a fiatal ember meg ne értett volna valamit belőle. A nélkül, hogy hallotta volna a szavakat, megsejtette gyászos értelmüket s le volt sujtva, meg volt zavarodva.

— Jó estét, Presentacioncita, — mondta aztán mosolyra nyitva terjedelmes száját.

— Jó estét, — felelt a leány, a nélkül, hogy megfordította volna fejét.

— Láttam ma a Montera-utczában, egy boltban, — jegyezte meg a művész, valamivel még nagyobbra tátva száját. — Szoknyát vásárolt.

— Szoknyát! — felelt a leány a tőle telhető legmegvetőbb hangon. — Ugy látszik a háta közepén van a szeme, hogy szoknyának nézi az öltöző-köpenykét.

Doña Carolina nagylelkűen segitségére sietett a művésznek.

— A férfiak nem ismerik a mi ruháinkat, lányom, s különben is a boltablakon keresztül nem oly könnyű megismerni, hogy mit vásárolnak odabenn.

Timoteo egy haldokló bárány tekintetével nézett rá, a mely hálával tekint arra, a ki a mentő kötelet nyujtja feléje. De belátva, hogy ilyen mérges hangulat ellen hiábavaló a küzdelem, lemondott arról, hogy a kötelet megragadja.

Doña Carolina ugyanolyan fából volt faragva, mint leánya, Presentación; vagyis sovány, ideges volt, élénk, szúrós szemekkel, melyeket az évek beesettekké tettek és sötét, ránczos körökkel vettek körül.

— Légy illedelmes, leányom, — tette hozzá élesen, halk hangon s lopva kinyujtotta kezét, hogy egy kis czibálással adjon nyomatékot szavainak.

Presentación előre nyujtotta lábát és elnevette magát. Nevetése még mérgesebbé tette anyját. Ők ketten állandó háborúságban éltek egymással. Egyforma indulatosak voltak, ám azért elválhatatlanok egymástól s ők voltak a családban az egyik párt. Presentación az anyja kedvencze volt ép úgy, a hogy Carlota az apjáé.

— Mondja, Timoteo, — szólt a fiatal leány a hegedűs felé fordulva, nevető szemmel, — mi volt az, a mit az imént játszott?

— Az utolsó darab? A «Verőfényes nap» czimű stornello.

— Milyen szép volt!

— Tetszik önnek? — kérdezte a hegedűs, olyan mosolyra tátva száját, mely ámulatot keltett a körülállókban, pedig hozzá voltak szokva azokhoz a csodákhoz, melyeket a természet az ő arczán mivelt.

— Nagyon tetszett. Pompás volt, pompás!

— Szeretné még egyszer hallani?

— Hogyne!

— Akkor eljátszom, el bizony, Presentacioncita, — felelt a művész büszkeséggel eltelve.

— Csakhogy mi már nemsokára megyünk ám, — jelentette ki szomorú arczczal a malicziózus ifjú hölgy.

— Nem baj. Eljátszom azonnal. Majd meglátja.

És elment keresni a zongorást. Ez azonban sehol se volt található. Timoteo úgy szaladgált a kávéház egyik sarkából a másikba, mint a bolond.

— Hála Istennek! — mondta ezalatt Presentación a nővérének. — A «Verőfényes nap» megszabadit minket az esőtől.

— Szegény fiú! Hát tehet ő róla, hogy olyan nyálkás? — mondta Carlota mosolyogva.

— Ugyan no! Hát talán én tehetek róla? — kiáltott a huga dühösen.

Mario nevetett a dolgon, mert ingerült volt a hegedűs ellen, a ki megakadályozta, hogy elveszítse útját a gyönyörteljes sűrűségben. Romadonga megfenyegette az újjával a leányt.

— Haszontalan leány!

— Mi lelte, Don Laureano?

— Semmi. De Timoteónak ég a füle. Mért nem volt a Castellanában ma délután?

— Kérdezze meg a mamától.

— Én tőlem, gyermekem? — kiáltott gyorsan Doña Carolina. — Mit nem beszélsz! Mintha apád nem is volna.

És Romadongához fordulva folytatta:

— Pantaleón nem akarta, hogy ma sétálni menjünk, nyilván mert nedves volt a levegő az utóbbi napok sok esőjétől.

— Azaz hogy — nem tartottam czélirányosnak, — jegyezte meg Don Pantaleón, félénk tekintetet vetve nejére. **(Folytatása következik.)**

VIZEN ÉS SZÁRAZON.

Stockton R. F. elbeszélései.

Angolból fordította Zigány Árpád.

IV.

Matrózkötés.

(Folytatás.)

Ettől fogva a kapitány egyetlen alkalmat se mulasztott el, hogy oktasson a tengerjárás nehéz tudományára s még ócska, rozsdás sextansát is előszedte, hogy megtanitson a magasság-mérésekre. De azt hiszem, nagyon ostobának talált, mert bár a hajlandóság megvolt bennem, a rátermettségem hiányzott. Nyilvánvaló volt, hogy Neptunnak semmi köze se volt azokhoz a csillagokhoz, melyek a sorsomat intézték.

A rendes és állandó jövedelem lassanként szibarita pazarlóvá tette a kapitányt. Az öreg zsugori fráter volt teljes életében. Meglehetős szép összeg pénzt kuporgatott össze, de ehhez soha se nyult, sőt még a kamatait se költötte el, hanem élére állított minden garast. Most azonban a napi két dollár egészen elkényeztette. Mindenek előtt vett egy szebb, nagyobb csónakot a réginél, a melyet jó áron eladott.

Egy napon, mikor kint vitorláztunk az öbölben, vagy két mérföldnyire lehettünk a parttól, midőn hirtelen erős szél támadt. Mivel az új csónakon latin-vitorla is volt s a csónak nagyon bukdácsolt a heves szélrohamoktól, a kapitány be akarta húzni ezt a vitorlát.

Én ajánlkoztam, hogy majd odakúszom a csónak orrába, de az öreg nem engedte.

— Önt belefújja a szél a tengerbe, fiatal barátom, — mondta lenézően. — Hanem jöjjön ide és fogja a kormányt; tartsa erősen, mindig úgy, a hogy most áll, én majd előre megyek és leeresztem a vitorlát.

Előre is ment, oly fürgén és gyorsan, mint akármelyik matróz-suhancz s a mint utána néztem, szomoru csüggedés fogott el. Önkénytelenül támadt ez a gondolatom és nem birtam kiűzni az eszemből, hogy a kapitány sokkal fürgébb és fiatalabb, mint két évvel ezelőtt volt s talán még húsz évig is elél!

Mialatt ezen kesereg tem, Asa kapitány már a hajó orrában állt s félkezével a vitorlakötélbe kapaszkodva, épen oldozgatni kezdte a bogot, mikor a szél hirtelen megfordult s nagy lökéssel neki feküdt a vitorlának. A csónak rögtön oldalt billent s mivel ez váratlanul történt, a hullám kirántotta a kezemből a kormányt, mire a csónak majdnem egészen fölborult s az erős lökés belefordította a kapitányt a vízbe.

Mind ez egy szempillantás alatt történt s a mint, magam is orra bukva, eliszonyodva néztem a kapitányra, az öreg estében hirtelen megfordulva, rám vetette a szemeit, s ezt a tekintetet soha se felejtem el, a míg csak élek! Minden szónál beszédesebben szólt ez a tekintet, melyben a gyanú, a megvetés és a gyülölet érzelmei tükröződtek, s én világosan megértettem belőle, hogy a kapitány azt hiszi, hogy készakarva eresztettem el a kormányt! Ugyanis nagyon jól tudta, hogy mit jelent az nekem, ha ő most a vízbe esik és a tengerbe fullad.

Asa kapitány tehát beleesett a tengerbe, de nem egészen. A szerencsétlenség sokkal nagyobb és szörnyűbb volt, mint az első pillanatban hittem. Az öreg nagy locscsanással bukott a vízbe, de az egyik lába megakadt valami kötélben s igy a helyett, hogy a viz alá merült s aztán ismét fölbukott volna, — a mikor könnyen kihalászhattam volna egy odahajitott kötéllel, — ott lógott a csónak oldalán, fejjel a viz alatt és sehogy se birt magán segiteni!

Rögtön odaugrottam hozzá; egyik kezemmel megkapaszkodtam a kötélben, hogy bele ne rántson engem is, a másikkal pedig megfogtam a kabátja szárnyát és iparkodtam fölhúzni. De ez csaknem lehetetlen volt. Az öreg legalább is kétszáz régi fontot nyomhatott.

Pedig mindenáron ki kellett őt húznom a vízből. Ha még egy félperczig igy marad, okvetlenül meg kell fulladnia... Megfulnia pedig nem szabad!... Összeszedtem minden erőmet, húztam, emeltem, — megfeszítettem minden izmomat, hogy az inaim szinte szakadoztak, két térdemet neki feszítettem a csónak oldalának s aztán óriási erőlködéssel egyenesedtem föl, hogy a derekam csak úgy ropogott... A szemeim kidülledtek, nyakamon és homlokomon ujjnyi vastagságra dagadtak az erek, a fejem zúgott és szédült, a lélekzetem elállt, de a kapitány feje fölbukott a vizből... Egyik kezével megragadta az árbóczkötelet s a mint igy kissé fölhúzta magát, a csónak erősen oldalt billent kettőnk sulya alatt s ekkor, maradék erőm végső megfeszítésével, beránt tottam öt a csónakba.

Ugy zuhant be, mint a lisztes zsák s a hátát neki támasztva az egyik evezőpadnak, czikákolt, prüszkölt, ontotta magából a sós vizet. A szemei ki voltak dülledve, az arcza szinte kékes-vörös volt, de egyéb baja nem volt; még az eszméletét se vesztette el: mikor viz alá került, becsukta a száját és visszatartotta a lélekzetét s mivel idejében kihúztam, csak annyi vizett ivott, a mennyi az orrán át a torkába szaladt.

A csónakot e közben egészen megforditotta a szél és hevesen tépte, csapdosta a vitorláját. Félni lehetett, hogy eltépi a kötelét s aztán elviszi, akkor pedig nem tudom, hogy jutunk haza; de én oly halálosan fáradt voltam s különben is oly keveset értettem a vitorlakezeléshez, hogy meg se mozdultam a helyemről. Szerencsére a kapitány pár percz mulva már annyira magához tért, hogy oda birt támolyogni a kormányhoz. Hamarosan megfordította a csónakot s egyenesen a falunak tartott.

Mind a ketten bőrig átáztunk s dideregve húztuk össze magunkat a csípős szélben. Mind eddig egyikünk se szólt, — jóformán lélekzeni is alig tudtunk, — de ekkor Asa kapitány odafordult hozzám s egész más tekintettel, mint az imént, azt mondta:

— Szentucese azt hittem, hogy kétfelé szakad a dereka a nagy erőlködésben, míg bevonszolt a csónakba! Tudja-e, hogy sokkal derekabb ficzkó, mint hittem? Annyi bizonyos, hogy ezen a környéken kevesen birnák megtenni azt, a mit ön tett.

Nagyon szerettem volna megkérdezni tőle, vajjon igazán gyanakodott-e rám, hogy készakarva fordittottam bele a vízbe, de aztán úgy véltem, hogy jobb lesz, ha hallgatok. Most már nem gyanusított evvel a gazsággal s ez elég volt.

Mielőtt partra értünk, engem már kirázott a hideg, a kapitány pedig aggódott, hogy lázas lesz, s az arczán valóban ki is ütöttek a piros foltok. Hamarosan megkötöttük a csónakot a parton s aztán nyargaltunk haza. Most már a kapitány is oda volt: az ajkai kékülni kezdtek, ő maga pedig egész testében didergett.

Mit se törődve magammal, lerántottam a ruhát a kapitányról s a durva törülközővel neki estem és jól megtörülgettem. Aztán rögtön lefektettem az ágyba s kértére orvosságot is csináltam neki chininből és whiskeyből. Volt egy kis házi gyógyszertára, abban volt a chinin.

— Csak vegyen egy egész kávéskanállal, — biztatott az öreg, a kinek csak az orra hegye látszott ki a párnák közül. — Igaz, hogy az egész napra való, de most egyszerre beveszem... Ugy, most öntsön whiskeyt a pohárba és keverje össze jól a chininnel.

Mikor whiskeyt öntöttem a pohárba, méltatlankodva szólt rám:

— Ugyan mit csinál? Talán gyereknek néz, hogy úgy takarékoskodik avval az itallal? Töltse meg a poharat félig... Úgy. Most keverje össze jól és aztán hivja be az öreg Janet, hogy öntse tele a poharat színig forró vizzel. A mily forró vizet csak elbir a pohár...

Mikor odavittem neki ezt a szörnyű italt, Asa kapitány fölült az ágyban, ajkaihoz vitte a poharat s aztán egy hajtásra felhörpintette.

— Ezt az orvosságot csakis igy lehet bevenni, — magyarázta, mikor a poharat visszaadta. — Ha megáll ivás közben, akkor vége, másodszor már nem bir hozzáfogni.

Evvel visszafeküdt és fülig betakarózott.

Valamivel később magamnak is csináltam ugyanilyen orvosságot, de persze jóval kisebb adagban s mikor megittam, undorodva rázkódtam össze, s igy vigaszta ltam magamat:

— No, ha megmérgeztem az öreget, hát csak az ő kivánságára tettem.

Az öreg Jane, a kit a szomszédból hivtam át, hogy segitsen ápolni a kapitányt, nagyon nyugtalan volt. Elmondta, hogy körülbelül három évvel ezelőtt szintén beleesett a kapitány a vízbe s akkor tovább egy hétnél beteg volt, sőt alighanem el is patkolt volna, ha orvost nem hivat.

Az orvosság úgy elrontotta a gyomromat és a szájam izét, hogy azon az éjszakán úgy szólván egy csöppet sem aludtam. S a mint álmatlanul hánykolódtam az ágyban, önkénytelenül is mindig eszembe jutott, hogy a kapitány most három évvel idősebb, mint mikor legutóbb a vízbe esett s ha akkor is nagyon beteg volt utána, félő, hogy most még jobban összetöri a láz. És ha véletlenül tüdőgyuladást kapna, akkor... akkor... Nem is mertem a következményekre gondolni s egyedül csak az vigasztalt, még azt is, hogy mindent megtettem, a mit érte és a baj elhárítására tehettem.

Másnap reggel kissé későn keltem föl s meglepetve láttam, hogy a kapitány oly vidám és fürge, mintha tegnap semmi se történt volna. Az étvágya meg valósággal bámulatba ejtett.

Természetes, hogy nekem is mindjárt jó kedvem lett, ámbár kissé bágyadt voltam s oly vigan ettük meg a villásreggelit, hogy hasonló vidámságra nem is igen emlékeztem együttlétünk óta. Evés után pipára gyújtottunk s a kapitány szeretettel megveregette a vállamat, igy szólt:

— Az igaz, hogy a hajós-mesterséghez annyit se ért ön, mint a tyúk az ábécéhez, de az is igaz, hogy derék legény és helyén van a szive.

Ettől kezdve majdnem minden nap kijártunk az öbölbe csónakázni vagy halászni, de az én hajós-tudományom csak nem gyarapodott. Ugy kellett lenni, hogy épen semmi rátermettségem se volt erre a mesterségre.

— Azt hiszem, hogy hiába oktatom önt, — szólt végre a kapitány. — Annyira se megyek önnel, mint ön menne én velem, ha New-Yorkba vinne, hogy kendert vagy szalagot áruljak. Ön nem hajós, én pedig nem vagyok rőfös; legjobb hát, ha mind a ketten megmaradunk a mesterségünknél.

Ha az öreg tudta volna, hogy mily komolyan és gyakran óhajtottam, hogy bár a hajós-mesterségre születtem volna, aligha mondta volna ezt nekem.

Nagyon is igaza volt abban, hogy jó lett volna ha a «mesterségem»-nél maradok, de ez idő szerint nekem nem volt mesterségem és kedvem se volt semmihez. A kapitány szerette, hogy vele vagyok és én is szerettem vele lenni. Éreztem, hogy ha visszamegyek New-Yorkba, sokkal könnyebben találkozhatom Florence-szal, mint ha itt maradok. És, mivel féltem ettől a találkozástól s mivel azt is éreztem, hogy nem volna erőm kerülni Florencet, hát inkább ott maradtam a kapitánynál és mit se törődtem a jövővel.

. . Megfeszítettem minden izmomat, hogy az inaim szinte szakadoztak . . .

Soha életemben nem láttam embert, a ki nagyobb örömmel és gondtalanabbul «élvezte» volna az életet, mint a kapitány. Azelőtt, mint ő maga többször mondta, soha se merte elkölteni minden jövedelmét, — értem, összekuporgatott tőkéjének a kamatait, — s inkább nélkülözött. Most azonban a két dollár napidij kirántotta a csávából: ezt a pénzt mind elkölt ötte s a mi kitelt belőle, egyetlen örömet, vagy élvezetet se tagadott meg magától.

A sok fényűzési czikk között, a mit szerzett, volt egy fejős tehén is. Mivel nagyon szerette a friss tejet, elhatározta, hogy tehenet vesz. Ettől kezdve reggel, délben és este mindig tejet ivott viz helyett a reggelinél, ebédnél és vacsoránál; s ha napközben meg-megszomjazott, csak kiment az istállóba és tele fejte a poharát. Ha látogatója jött, mindjárt szaladt az istállóba és fejt neki egy pohár friss tejet; ha aztán a látogatónak nem kellett, megitta ő maga. Hiába mondták neki, hogy ez a rendetlen fejés árt a tehénnek, a kapitány vállat vonva felelt:

— Hát lehet, hogy a tehénnek árt, de nekem használ. Én pedig a magam hasznára vettem a tehenet s nem az övére.

Másik szenvedélye az uborka volt. Maga ültette, ápolta ezt a zöldséget s nyár elejétől kezdve ősz végéig reggel, délben és este mindig volt uborka az asztalán. Sokszor mondtam neki, hogy nem okos dolog annyi tejet inni s ugyanakkor oly tömérdek uborkát enni, de a kapitány csak kinevetett.

— A kenyerem javát úgy ettem meg, — mondta. — hogy nem volt meg, a mit óhajtottam; most, hogy a szerencse kedvezéséből megvan, a mit óhajtok, bolond lennék, ha nem élvezném. Az én véleményem az, hogy a tej meg az uborka nagyon is jól összeférnek.

Ez a beszéd nagyon nyugtalanitott, de nyugtalanitotta az öreg Janet is.

— Még utóbb kolerát kap, — aggódott az öreg asszony, — s ha egyszer ágyba esik, aligha kel föl többet.

Ezen segiteni kellett. Másnap reggel nagyon korán keltem föl és kimentem a kertbe. Leszedtem minden uborkát s odaöntöttem a tehén elé, a jászolba. A barom nagyon gyorsan és látható örömmel falta a ritka takarmányt, én pedig ujjongtam, mikor az utolsó falat is eltünt.

Érezni kezdtem ugyanis, hogy én vagyok az Asa kapitány villámháritója s kötelességem őrködni a testi épsége fölött. Ha bármi baj, avagy szerencsétlenség érné, mialatt itt lakom nála, — ugyan mit mondana a világ?... S mit gondolnék én magam is, ha olyan baj érné az öreget, a mit elháríthattam volna? Nem vádolhatnám-e magamat joggal, hogy készakarva hagytam elpusztulni a kapitányt, a ki köztem és földi boldogságom közt állt?

A kapitány nem panaszkodott az uborkái miatt, a mi meglepett egy kissé. De másnap alig fogyott ki a friss tej magasztalásából.

— Soha életemben nem ittam ehhez fogható jó italt! — dicsekedett boldogan. — Bolond beszéd, hogy árt a tehénnek, ha napjában több-

Ma éjjel nem tudtam aludni. Egyre azon gondolkodtam, hogy mi lesz, ha a kapitány megint beteg lesz. Ha ez megtörténik, nem tudom, hogy mit tegyek. Ha orvost hivatok, a kapitány megharagszik, ha pedig nem hivatok, lehet, hogy meghal. Ugy éreztem, hogy ez a kétségbeesés megőrjit. Végre elhatároztam, hogy ha a kapitány megint beteg lesz, orvost hivatok, akármit szól is hozzá.

Másnap reggel a kapitány nagyon rosszul volt. Nem tudott megmozdulni, nem tudott beszélni, csak nyögött. Mikor megkérdeztem, hogy mi baja, csak a fejét rázta. Mikor megkérdeztem, hogy fáj-e valamije, csak a fejét rázta. Mikor megkérdeztem, hogy kell-e valamit, csak a fejét rázta.

Ez rettenetes volt. Azonnal tennem kellett valamit a kapitányért, de annak semmi értelme se lett volna, ha orvos nélkül megyek vissza hozzá! Nem tudtam, mihez fogjak, még azt se tudtam, hol keressek segitséget. Minden ablak sötét volt, a házakat mind bezárták, s különben is a kapitánynak nem a szomszédok segitségére, hanem orvos-doktorra volt szüksége.

Két mérföldnyire a falu déli végétől lakott Story doktor. Gyakran eljártam a villája mellett s most hirtelen eszembe jutott, hogy az lesz a legjobb és legokosabb, ha elfutok érte és ide hozom.

Nekivágtam tehát a viharnak, még pedig gyalog. Kocsikereséssel nem tölthettem az időt s ki tudja, kaphattam volna-e kocsit ily későn? Gyalog indultam el tehát.

Eleinte futottam. De aztán úgy elfogyott a lélekzetem, hogy csak menni birtam, bár azért tőlem telhetőleg siettem. Az eső egyre vágott a fenyéren s néha úgy tele verte az arczomat és a szememet, hogy még az utat se láttam. Kétszer-háromszor bele is estem az útszéli árokba, mely félig volt vízzel.

Körülbelül egy mérföldnyire juthattam már, mikor éreztem, hogy halálra fáradtam és csüggedni kezdek. A vihar oly vad erővel tombolt, hogy szinte lehetetlen volt előre menni... Aztán meg ki tudja, nem hiába járok-e? Hátha ez a doktor sincs otthon?

A szél szembe fujt velem s gátolta minden lépésemet. Ha megfordulok, akkor a hátamba fuj és tiz percz alatt otthon lehetek. De nem fordultam meg, sőt még jobban iparkodtam sietni.

Körülbelül tiz perczig úgy tetszett, hogy az ördög incselkedik velem s valami titkos csábító ilyesmiket suttog a fülembe:

— Miért teszed ezt? Hát elment az eszed? Mondjuk, hogy elesel: úgy ki vagy fáradva, hogy föl se birsz kelni s akkor itt pusztulsz el az országuton. Minek erőlködöl? A kötelességedet már megtetted, mikor elszaladtál az első doktorért: nem a te hibád, hogy nem volt otthon. S ha most ezt a második doktort se találod meg, a te hibád lesz-e, ha meghal?... És ha meghal, ha meghal, gondolj csak arra, hogy mi lesz azután!

Mikor a titkos csábító ezt suttogta, oly édes volt a hangja, hogy azt hiszem, meg is álltam és haboztam. De ez csak egy pillanatig tarthatott s utána csak annál jobban siettem. De a csábító nem hagyott nyugodni.

— Nézz csak oda, jobbra, — folytatta. — Látod azt a világosságot? Az a ház nem messze van az országúttól. Ott még fönt vannak. Bizonyosan jó meleg tűz is ég a kandallóban. És örülni fognak, hogy szállást adhatnak neked ebben a viharban. Puha ágyba fektetnek. Kapsz jó meleg teát is. Tiz percz mulva kényelmesen pihenhetsz a meleg ágyban és nem lesz semmi bajod. Csak jobbra kell fordulnod és száz lépést szaladnod...

Én azonban nem fordultam jobbra. Volt ezen a világon egy nő, a ki soha se bocsátotta volna meg nekem, ha bármily módon is elmulasztottam volna azt a kötelességemet, hogy Asa Lopper kapitány életét megmentsem.

Már a lábamon is alig álltam, mikor Story orvos villájába megérkeztem. Ha még félmérföldnyi messzebb lett volna, bizonyos, hogy soha sem értem volna oda. A doktor szerencsére otthon volt s miután elmondtam neki, hogy miért jöttem, tiz percz mulva már az ő zárt kocsijában hajttattunk haza.

A kapitány nagyon odáig volt. Szinte már az eszméletét is elvesztette.

— Ha egy órával később jövök, — mondta a doktor, — már nem is segíthettem volna rajta.

Majdnem egy hétig tartott, míg a kapitány ismét talpra állhatott s ez idő alatt a tejet mind eladta a szomszédoknak. Míg az orvos nem engedte meg, hogy a szobából kijárjon, én is mindig vele voltam s ez a gondosságom szemmel láthatólag nagyon jól esett neki. Egy este, — ez volt az első nap, hogy szabad volt rágyujtania, — igy szólt:

— Az utóbbi időkben sokat gondolkoztam önről és magamról is. Mi már úgy összeszoktunk s annyi mindenen mentünk keresztül együtt, hogy szinte talán meg se tudnánk már válni egymástól. Ön azonban még fiatal és gondolni kell a jövőjére is. Arról, hogy hajós lesz, jobb ha lemond, ön nem született erre a mesterségre, nincs hát semmi czélja, hogy itt lebzseljen nálam s olyasmit tanuljon, a minek semmi hasznát se veheti. Hanem azt gondoltam, hogy nekem van egy kis pénzem. Talán több is, mint ön, vagy bárki más sejti. Mert én mindig zsugorgató ember voltam s ha megtakaríthattam egy pennyt, mindig tudtam, hogy mire fordítsam. Most pedig azt gondolom, hogy szeretném ezt a pénzt valami üzletbe ölni, s miért ne lehetne ön az, a kire a pénzemet és az üzletet rábízom?

Meglepetve néztem az öregre. Annyira új és szokatlan volt ez a beszéd, hogy hamarjában felelni se tudtam rá.

— Arra gondoltam, — folytatta Asa kapitány pöfékelve, — hogy ön vászonkereskedő. S mivel oly átkozottul rosz hajós, szinte bizonyos, hogy a kereskedéshez nagyon jól kell értenie. Öntől tudom, hogy a régi üzlettársa könnyelmű, kapkodó, hanyag ficzkó volt; no, én bizonyára különb leszek nála. Nos, szóljon, tetszik a gondolat, hogy új üzletet alapít s én leszek a társa? Eleinte, persze, csak kicsiben kezdhetjük, de ha oly lelkiismeretesen végzi a dolgait, mint a mily lelkiismeretesen törődött velem, mióta itt lakik nálam, azt hiszem, hogy sikerül, a mibe belefog. Én adom a pénzt, ön meg dolgozik: a mit pedig nyerünk, azon megosztozunk. Ön lesz a czégvezető, én pedig a csöndes társ, és ez a név nagyon illik rám, már csak a korom miatt is... Nos, hogy tetszik?

Nem tartom szükségesnek ide irni, hogy mit feleltem erre az ajánlatra, valamint azt sem mondom el, hogy mi mindent beszéltünk még később a dologról. De a vége az lett, hogy mikor vissza mentem New-Yorkba, csakugyan új üzletet kezdtem s a czég «*Radnor & Co*» jegyzéssel lett beiktatva a kereskedelmi törvényszék lajstromába.

Két hét mulva leutaztam Asa kapitányhoz, hogy beszámoljak arról, a mit eddig végeztem, és szegről végre elmondtam neki új üzletünk minden csinját-binját, a mi fölötte érdekelte. Nekem nagyon jó kedvem volt, — sokkal jobb, mint valaha hittem volna, — s a kapitány is nagyon örült.

Ámbár igen sok nehézséggel kellett küzdenem, mert a kapitány tőkéje aránylag csekély volt, az én hitelemen pedig erős csorbát ejtett az első csőd, azért mégsem aggódtam a jövő miatt. Tudtam, hogy szorgalommal, kitartással és erős akarattal ismét meghódithatom a piaczot s ez bátorságot adott; jó kedvemet pedig meghozta az a gyöngéd bizalom, a melylyel Asa kapitány megtisztelt.

Midőn beléptem a kapitány házába, az öreg nem volt egyedül. Mellette, a verandán, szintén pipázgatva ült egy széles vállú, csinos fiatalember, a kit a kapitány, miután nagyon szivesen köszöntött, bemutatott, mint az unokaöcscsét, legifjabb testvérének a fiát.

(Folytatása következik.)

A **Franklin-Társulat** kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A KISFALUDY-TÁRSASÁG ÉVLAPJAI.
UJ FOLYAM.
HARMINCZÖTÖDIK KÖTET.
1900—1901.
Ára vászonkötésben 5 K.

PÉTERFY JENŐ
ÖSSZEGYÜJTÖTT MUNKÁI.
HARMADIK KÖTET.
A Kasszelik-alapitványból kiadja a Kisfaludy-Társaság.
Ára füzve 5 K 50 f., vászonkötésben 7 K.
Az előbb megjelent
I. kötet ára füzve 4 K, vászonkötésben 5 K 50 f. — II. kötet ára füzve 4 K 50 f., vászonkötésben 6 K.

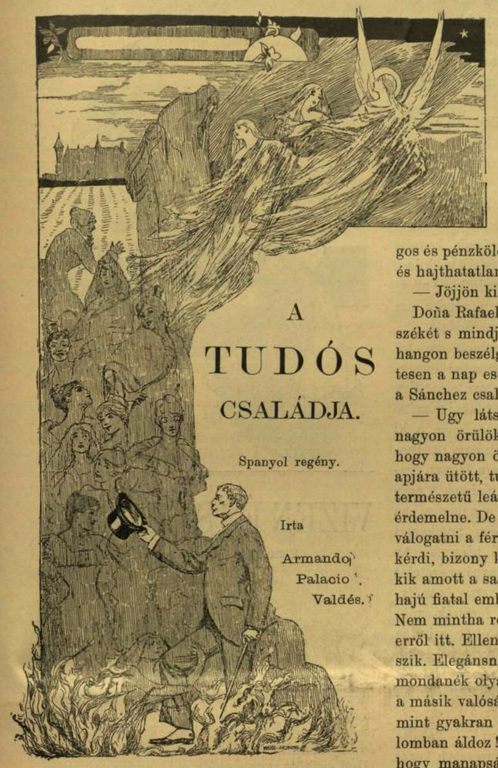
ANTHOLOGIA
A XIX. SZÁZAD FRANCZIA LYRÁJÁBÓL.
MÁSODIK KÖTET.
Kiadja a Kisfaludy-Társaság.
Ára füzve 3 K, vászonkötésben 4 K 50 f.
Az előbb megjelent
I. kötet ára füzve 3 korona 50 fillér, vászonkötésben 5 korona.

GARLAND LELKÉSZ LEÁNYA.
Irta
Mrs. CRAIK (Miss Dinah M. Mulock).
Angolból forditotta
VÉGH ARTHUR.
Kiadja a Kisfaludy-Társaság.
Ára füzve 2 kor. 80 fillér, vászonkötésben 4 kor.

Törvényesen védett **Bob-csemege** név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresített»**, kelle mes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Széczi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta

Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

Presentación tiszteletlen torzképett vágott s Marióhoz és Carlotához fordult. De idején valónak gondolva, hogy egyedül hagyja őket, társalgásba bocsátkozott egy hölgygyel, a ki a szomszéd asztalnál üldögélt egy pohár szörp mellett.

— Mért nem olvassa máma a La Correspondenciát, Doña Rafaela?

— Már elolvastam, édesem. Nincs benne más, mint halotti jelentések.

— Hát a királyi herczegnő esküvőjéről szóló hirek?

— Erről én nem tudok semmit. Tudja, hogy nem olvasok egyebet, mint csak a hirdetéseket.

Nem volt uri hölgy a szó megszokott értelmében, de nem volt a köznépből való sem. Megvoltak benne mind a két osztály jellemző vonásai. Nem viselt kalapot, hanem a kabátja nagyon drága volt, a ruhája finom selyemből készült; értékes gyűrűk és karpereczek ékesitették újjait és keze csuklóját s a fülbevalója szafir és gyémánt volt. Mindez annak a tanubizonysága, hogy Doña Rafaela nem azért nem öltözik úgy mint egy uri hölgy, mert nincs pénze.

Ebben nem is kételkedett senki. Doña Rafaela a Hortaleza-utczában régiség-kereskedést tartott, a mely egykor zálogház volt s alkalmilag most is ilyenül szolgált. Olykor az antik dolgok voltak benne túlnyomók, olykor az ócska dolgok. A mi az efféle üzletnek elmaradhatatlan tartozéka, Doña Rafaela uzsorával is foglalkozott. Ötven-hatvan éves asszony volt, kövér, barna, erőteljes vonásokkal, jobb orczáján egy nagy szemölcs, telenőve szürkülő szőrökkel, a szája közelében. Egyedül élt az unokahugával, a kit mindig elzárt otthon, mikor este eljött a kávéházba egy pohár bor mellett a La Correspondencia negyedik lapját olvasni. Alázatos és egyszerű volt a végső fokig, de üzleti ügyeiben, mint zálogos és pénzkölcsönző, hasonló mértékben ravasz és hajthatatlan.

— Jöjjön kissé közelebb, ha megitta borát.

Doña Rafaela egészen a fiatal leányhoz tolta székét s mindjárt elkezdett barátságosan, halk hangon beszélgetni. A beszéd tárgya természetesen a nap eseménye volt: Mario bemutatása a Sánchez családnak.

— Ugy látszik, jól megy a dolog. Örülök, nagyon örülök. Mondja meg a mamának is, hogy nagyon örülök. Nagyon kedves fiú és az apjára ütött, tudja. Persze, olyan előkelő és jó természetű leány, mint Carlota, angol princzet érdemelne. De hát manapság nem lehet nagyon válogatni a férfiakban. De ha a véleményemet kérdi, bizony kimondom, hogy négyük közül, a kik amott a sarokban ülnek, nekem az a szőke hajú fiatal ember, Godofredo tetszik legjobban. Nem mintha roszat gondolnék vagy mondanék erről itt. Ellenkezőleg nagyon derék fiúnak látszik. Elegánsnak persze nem elegáns, — mért mondanék olyat, a mi nem igaz? De a másik — a másik valóságos kincs, igazi szent. Ha látná, mint gyakran én, mikor a Szent Antal-templomban áldoz! Az embernek olvadozik a szive, hogy manapság is találni még olyan jámbor fiatal embert, a mikor mindenki becsmérli a szent dolgokat és megbotránkoztatja a becsületes embereket. Sokszor félórát vagy többet is eltérdel a szent Szűz oltára előtt. Milyen boldog lehet az anyja, édesem. És az az asszony, a ki ezt megkapja, bizvást elmondhatja, hogy nem cserélne egy herczegnővel sem.

Presentación kissé elpirult ezekre a szavakra s egy hirtelen pillantást vetett a sarok-asztal felé. Élénk szemei találkoztak Llot szelid, rejtelmes szemeivel, melyek egy idő óta ő reá voltak függesztve. Doña Rafaela észrevette ezt és hamis tekintettel jegyezte meg, még halkabban:

— Tudom, tudom, édesem, hogy maga meg ő... Nohát, csak rajta! Cselekedjék gyorsan, ne szalaszsza el. Megérdemli a fáradságot... Azt a másikat azonban ki nem állhatom, azt a szakállast és pápaszemest, a ki az ujságot falja.

— Ah, igen, Moreno.

— Ostoba állat. És milyen lompos és piszkos. Azt hiszem, semmiben sem telik nagyobb öröme, mint ha megbotránkoztatja azt a szegény Godofredót. Hitetlen gonosz! Koldus! Semmirekellő!

Mérges szemekkel nézett, a mig ezeket mondta, a felé az asztal felé, a hol Adolfo Moreno még mindig bele volt merülve az olvasásba, nem is álmodva, hogy most ő a tárgya a zálogosné dühének.

Mario és Carlota eltüntek, ha nem is valóságban, de legalább lélekben. Timoteo keservesen nyöszörgött és jajveszékelt hegedűje közvetitésével, mert a fiatalabbik Sánchez-leány hátat fordított neki és olyan élénken beszélgetett Rafaela asszonysággal, ügyet se vetve a «Verőfényes nap»-ra és tolmácsolójára. Doña Carolina, míg férje melankólikus, békés bajuszát pödörgette, igy szólt Romadongához:

— Nem is kell mondanom, Señor Romadonga, hogy teljesen értem azt a szándékot, a melylyel ifjú barátja ma bemutattatta magát. Észrevettem, hogy egy idő óta ő és Carlota jó szemmel néznek egymásra és ezt megmondtam a férjemnek is, mert nem szokásom akármit is eltitkolni a férjem elől. Megkérdeztem, nincs-e ellenére az a fiatal ember? Ő azt mondta, nincs, én pedig ezt gondoltam: jól van, a dolog úgy megy, a hogy kell. Másnap Carlota ezt mondta nekem: «Mama, az a fiatal ember be akarja magát mutattatni». «Mért mondod ezt nekem?» — feleltem én. — «Mondd az apádnak». «Nem merem. Ha te megtennéd»... «Jól van hát, leányom, magamra vállalom a nehéz feladatot.» És összeszedve bátorságomat, meg mertem neki mondani. Akár hiszi, akár nem, de úgy remegtem, mint a nyárfalevél, mert nem tudtam, hogy kezdjem a dolgot. Attól féltem, baj lesz belőle. Szerencsére az uram jó kedvben volt eznap, — úgy-e, öregem?

Don Pantaleón lebocsátotta szemhéjait, ebben az ünnepélyes és fenséges modorban jelezve, hogy felesége nem túlozott ez alkalommal való kedélyhangulata dolgában.

— Azt mondta, nincs kifogása ellene, hogy a bemutatás megtörténjék, feltéve, hogy valamely tiszteletreméltó uri ember útján történik. «Don Laureano megfelel neked?» «Tökéletesen.» «Akkor akár csak el volna intézve a dolog.» Most már nem maradhat más hátra, mint köszönetet mondani önnek a fáradságáért.

Romadonga egy kézmozdulatot tett, hogy elhárítsa a köszönetet, a melyet nem érdemelt meg és hátrafordult a csinos munkáslány felé, a ki ekkor fölkelt, hogy elmegy. A mint közel jött hozzájuk, Don Laureano barátságosan mondta:

— Viszontlátásra, holnapig, Concha.

— Jó éjszakát, — felelt a leány félénk mosolylyal, az apja pedig megbillentette kalapját.

Romadonga követte őt a szemével, a mig el nem tünt az ajtón. Mielőtt kilépett volna, Concha félig hátrafordult és egy gyors pillantást vetett Don Laureanóra. Az utóbbit ez olyan jó kedvre hangolta, hogy attól fogva be se csukta a száját, úgy hogy Don Pantaleón és családja tagjai el voltak ámulva és csak úgy lelkendeztek érdekes társalgása csodálatától.

Közben azonban késő lett. Az óra elütötte a fél tizenkettőt, azt az időt, a mikor a tiszteletre méltó család haza szokott indulni. Doña Carolina odahajolt Carlota füléhez és halkan mondta neki, de nem elég halkan, hogy Mario is meg ne hallja:

— Ha rajtam állna, édesem, még itt maradnánk egy kicsit, de látod, a papa ilyenkor le szokott feküdni. Pedig most a kedvében kell járnunk, inkább mint valaha, ugy-e bár? — tette hozzá hamis tekintettel.

Aztán férjéhez fordulva mondta:

— Pantaleón, mehetünk, a mikor kivánod.

— Jól van hát, menjünk most, — felelt a család tiszteletreméltó feje, felállva székéről.

A többiek követték példáját. Rafaela asszonyság és Romadonga kijelentették, hogy ők is mennek. Mario nem merte elkisérni őket, ámbár semmit sem szeretett volna jobban. A búcsuzás félénk és sokatmondó volt Carlota részéről, nyilt és szives nővére részéről (udvariasság illik a jövendő sógornőhöz). Doña Carola jóindulata anyai módon nyilvánult, de mérsékelve a férjét megillető tekintélytől, az utóbbi pedig oly udvariasan búcsuzott, oly szeliden és leereszkedőn, hogy Mario mélyen meg volt hatva s alig birt remegő hangon néhány köszönő szót kinyögni.

Végre egyedül hagyták. A szíve csak úgy táncolt keblében. Egy pillanatig mozdulatlanul nézett az ajtóra, melyen át a csinos Carlota, utolsónak a társaságból, eltünt. Aztán leszállva aranyos és rózsaszin felhőiből a prózai földre, a sarokasztalhoz ment, a hol már csak Adolfo Moreno maradt egyedül. Nagyobbat már nem is sülyedhetett volna. Moreno volt Mario szemében épen az az ember, a ki legtávolabb állott attól a költői eszménytől, a mely most az ő lelkét elárasztotta. Mindazáltal benyomásai még oly élénkek voltak, annyira fogva tartották, hogy ha nem bocsátja őket nyilvánosságra, baja történhetett volna. Leült barátjával szembe, rendelt egy pohár tejet, azt remélve, hogy Adolfo, tekintettel az imént történt életbevágó eseményre, kérdezni fog tőle egyet-mást. Szó se volt róla. Moreno elvégezte a politikai lapokat s egy képes lap olvasásába fogott, a mely asztalról-asztalra járt egy piszkos, szakadozott táblában. Mario nem birta ki tovább. Érezte, hogy lealázza magát, de nem volt elég ereje, hogy ellenálljon a vágynak, elmondani vallomásait.

— Adolfo!

— Nos, mi baj? — kérdezte ez, le se véve a szemét az ujságról.

— Gratulálj nekem.

Elpirult, a mint e szavakat mondta.

— Ah, igen! — kiáltott a másik, felemelve szemét és félig gúnyos, félig jóindulatú mosolylyal nézve barátjára. — Hiszen abban a boldogságban részesültél, hogy egy asztalnál ülhettél Don Pantaleón Sánchez-zal.

— Ha úgy veszszük, Adolfo, a legkevésbbé épen Don Pantaleónnal törődöm. Engem csak az érdekelt, hogy beszélhettem a lányával. Nem is tudod elképzelni, micsoda érzéseken mentem keresztül. Már előbb is tudtad, hogy szerelmes voltam, igazán szerelmes. Nos, most százszorosan az vagyok. Micsoda kedves teremtés! Mennyi nyugalmat, mennyi édességet áraszt minden szava, minden mozdulata! Micsoda gyönyörüséges hangja van! Mintha az is el volna telve a lelki tisztaságával és harmóniájával. Olyan hang ez, mely inkább a szívben hangzik vissza, mint a fülben, a mely nem az érzékekhez szól, a melyben benne van az otthon benső és derült örömeinek lehellete; olyan hang, a mely balzsamul adatott, hogy meggyógyítsa azokat a sebeket, melyeket a világ ütött rajtunk. Nem szóltunk semmit szerelmünkről, de szemének ragyogásában, abban az óvakodásban, melylyel elkerülte, hogy a szemembe nézzen, több boldogságom telt, mintha azt igérte volna, hogy örökké fog szeretni. Felindultságának egyedüli jelét, melyet észrevettem, akkor adta, mikor kezet nyujtottam neki. Hogy elpirult, szegény leány!

Moreno csak mosolygott, ugyanazzal a leereszkedéssel, míg a barátja ennyi hévvel könnyitett a lelkén. Végre félbeszakitotta:

— Ne kovácsolj magadnak tulságos illüziókat arra a pirulásra vonatkozólag. A pirulás nagyon prózai jelenség, barátom. Nem jelent egyebet, mint változást a vérkeringésben. Az artériák kitágulnak vagy összehúzódnak s ettől piros lesz az arcz vagy sápadt. Ne hidd, hogy csak a szüzek pirulnak, azt se, hogy ez a jelenség csak az embernél van meg. Az állatok is pirúlnak. A házinyúl oly érzékeny, hogy a füle kipirosodik a legcsekélyebb benyomásra és azt az észleletet is tették, hogy a fiatal házinyúl hamarabb elpirul, mint a vén.

Mario le volt forrázva. Ködös szemekkel bámult barátjára, aztán pedig elszomorodva, félig haragosan mormogta:

— De Adolfo, az istenért, mi köze van a házinyúlnak az én dolgomhoz?

— Nincs... nem is akartam azt mondani. Egyszerüen élettani tény.

Mario magához tért és visszajutott benyomásai ösvényére. Tovább mesélt, lelkesedve, összefüggéstelenül, mintha csak önmagának beszélt volna. Talán sejtette, hogy így is áll a dolog, mert Moreno, szórakozott és elgondolkozó arckifejezéséből itélve, e pillanatban alighanem valami morphologiai kérdésen elmélkedett.

— Nekem nincsenek nagy ambicióim, jól tudod, Adolfo. Nem kivánok mást a boldogsághoz, mint szeretetet és szerény kényelmet. Egy kis, délnek fekvő szoba, melynek ablakai mezőre néznek, egészséges, mosolygó kis feleség, a ki elémbe jön, ajtót nyitni s eljátszik egy Beethoven-szonátát ebéd után... és hogy legyen néhány óra szabad időm, hogy mintázhassak egy-egy alakot. Egymagam vagyok a világon, az anyámat alig ismertem, az apám igyekezett egész életében elfeledtetni az ő hiányát. Az Isten nyugasztalja érte! De az anyai szeretetet nem lehet pótolni, nem az elevensége és mélysége, hanem a női volta miatt. A férfinak szüksége van egy asszony szeretetére élete minden pillanatában, először az anya szeretetére, aztán a feleségeére, később a leányáéra. Ezenfelül a férfi család nélkül nem számit, tökéletlen, természetellenes lény.

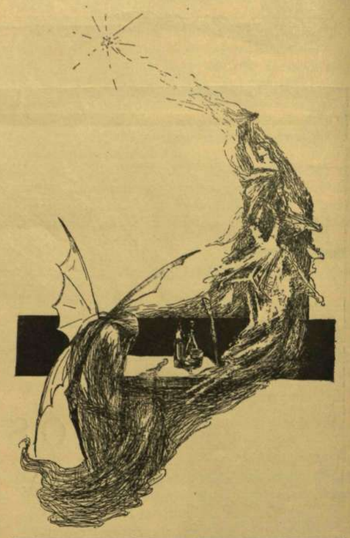
— Engedj meg, kedves barátom, — vetette közbe Moreno ünnepélyesen, kimeresztve kezét s e mozdulatával még több nyomatékot adva fensőséges mosolyának. — Jobb lesz, ha nem magyarázod a természet törvényeit. Ezeket a dolgokat figyelmesen tanulmányozni kell és én nem hiszem, hogy te eddigelé bajlódtál volna velük. Hogy a család természeti törvény s hogy nélküle el nem lehetünk, ez egyike azoknak az önkényes állításoknak, melyek a metafizikusoknak valók. Nincs bizonyítva semmiféle kisérleti adattal. A család ismeretlen a bushmanok közt, nemkülönben némely polinéziai törzseknél. Másrészt megtaláljuk egyes közönséges majmoknál, különösen az emberszabásúaknál. A csimpánz és a gorilla például családot szokott alapitani.

E sajátszerű tény megállapítása annyira tetszett neki, hogy szerfölötti örömében köhintett egyet-kettőt, nagy szerénnyen jelezve, hogy visszautasit minden gratulációt. Töltött magának egy pohár vizet és méltóságos nyugalommal megitta, hogy lehűtse magát.

Mario figyelmesen bámult rá.

— Nézd csak, Adolfo, — mondta végre, miután sikerült leküzdenie felháborodását. — Sohasem vontam kétségbe a tudományodat. Megengedem, hogy sokkal többet tudsz, mint én és bár a bushmanok nem nagyon érdekelnek, én meghagyom nekik azt a fontosságot, a melyet megérdemelnek, különösen miután magad mondod, hogy vademberek. De nyiltan szólva — tette hozzá mélyen elpirulva és haragos tekintetet vetve az asztalra — nem illő dolog, hogy te a csimpánz és a gorilla érdemeit fejtegeted, mikor én neked Carlota iránti szerelmemről beszélek, a ki egy égre szállt angyal... ez nem járja... nohát, látod, ez nem járja...

(Folytatása következik.)

VIZEN ÉS SZÁRAZON.

Stockton R. F. elbeszélései.

Angolból fordította Zigány Árpád.

IV.

Matrózkötés.

(Folytatás.)

— Akármi mondani valója van, — jegyezte meg Asa kapitány, — épp oly nyiltan és tartózkodás nélkül beszélhet Tom előtt is, mintha csak magunk volnánk. Tom a családból való és hajóskapitány. De igazi matróz. Még az iskolából szökött meg s azóta csak addig volt szárazon, a míg hajója a kikötőben állt. Hanem az bizonyos, hogy érti is a mesterségét és az Isten jól fölvitte a dolgát. A fiú még csak harmincz éves, de Uj-Foundlandtól Floridáig se talál olyan gyönyörű négy-árbóczos schoonert, mint a melyiknek ő a kapitánya.

E szavakra végig futott tagjaimon a hideg. Nem tudtam ugyan az okát adni, hogy miért, de bizonyos, hogy halálra rémültem. Lopper Tom kapitány senkim és semmim se volt nekem, de maga az a gondolat, hogy hajóskapitány és hogy az öreg Asának az unokaöccse, úgy kihozott a sodromból, hogy sokáig csak zavartan, szórakozottan felelgettem.

Mialatt az öregnek a Radnor & Co. czég üzleti ügyeiről referáltam, folyton Lopper Tom kapitányon járt az eszem. A fiú határozottan csinos volt és a modorában is volt valami előkelőség, a mi nagyon ritka a hajóskapitányoknál. A ruhája is divatos volt és sem a beszédjén, sem a magaviseletén nem látszott meg, hogy hajós, ámbár tetőtől-talpig az volt. Nem sokat beszélt, de élénken érdeklődött a nagybátyja ügyei iránt s boszusan tapasztaltam, hogy a mit mond, csupa józan és okos beszéd.

Egész vasárnap ott maradtam Asa kapitánynál s az unokaöccse ez idő alatt nagyon bizalmas lett hozzám. Ha csak általános dolgokról beszélgetett volna, nem sokat törődtem volna vele; de csak egy dolog érdekelte, — legalább olyankor, ha magunk voltunk, — és ez: nagybátyjának a házassága volt. Természetes, hogy semmi se volt a világon, a miről kedvetlenebbül beszéltem volna, mint erről. De ha Tom észrevette is ezt, nem sokat törődött vele.

Asa kapitány is gyakran előhozta Mrs. Loppert, de egész más szempontból beszélt erről a házasságról, mint Tom. Szerinte csak olyan üzlet volt ez a házasság, mely mind a két szerződő felet teljesen és kölcsönösen kielégítette; arra pedig mindig nagyon vigyázott, hogy az én személyes érzelmeimet semmiféle czélzással vagy tréfával meg ne sértse.

Tom ellenben egész másként fogta föl a dolgot és nevetve mondta nekem, a mint kint sétáltunk a parton:

— Nem birom kiverni a fejemből Asa bácsinak ezt a házasságát. Pokoli tréfa, ha rágondolok, hogy az öreg salabakter szétrobbantott egy jegyespárt, feleségül vette a menyasszonyt, a vőlegényt pedig adoptálta. Szent ucscse, így van! Akármily nevetséges is a dolog: ön az Asa bácsi veje!

Ezen aztán hangosan kaczagott s bár engem boszantott a vidámsága, mégse vehettem zokon. Mert rosz szándék, ingerkedés nélkül beszélt, csupán csak azért, mivel «mulatságos»-nak találta az esetet és esze ágában se volt, hogy megsértsen. Általában ritkán találkoztam nyiltabb szivű, őszintébb és becsületesebb fiúval, mint ez a Tom. De hiába! az ilyen beszédet még se birtam hallgatni. És ha lett volna esti vonat, még azon az estén vissza is mentem volna New-Yorkba.

Másnap reggel, a villásreggelinél, Tom kapitánynak fölséges jó kedve volt. Mivel a hajója a száraz dockban volt s a tatarozása sokáig eltartott, ő is szabadságot kapott. Az volt a szándéka, hogy pár napig még itt marad a nagybátyjánál s aztán New-Yorkba megy 10—15 napra.

— Meg akarom nézni a várost, — mondta, — de leginkább óhajtom meglátogatni Florence nénit. Annyi szépet és jót hallottam már róla, hogy alig várom, hogy megismerhessem.

Beszélt még egyebet is, — többek közt azt is, hogy engem meglátogat, de én mindezt már nem is hallottam.

Mihelyt túlestünk a villásreggelin, azonnal fogtam a podgyászomat és mentem a vasúthoz. Egész úton egyre csak ez a két szó zúgott a fülemben: «Florence néni!» Ezt dörögték a vonat kerekei, ezt láttam az ég kékjében s ha behúnytam a szemeimet, mintha lángbetűkkel izzottak volna az agyamban.

Tom meglátogatja «Florence nénit!»...

Szinte az eszemet is elvette ez a gondolat!

Hogy végződött ez a látogatás New-Yorkban, ma se tudom. Csak annyit tudok, hogy Tom valóban járt New-Yorkban s kétszer-háromszor engem is keresett, de szerencsétlenségre mindig olyankor, a mikor nem voltam otthon.

Sehogy se birtam kiverni a fejemből, hogy Tom meglátogatta Florencet. Nagyon jól tudtam, hogy Mrs. Loppernek nem kötelessége szivesen látnia házánál férje valamennyi rokonát, de azt is tudtam, hogy Florence nagyon udvarias és előzékeny mindenkihez. S mi kifogása is lehetne a férje unokaöccsének a látogatása ellen, mikor az öreg kapitányt úgyszólván gyermekkora óta ismerte és tisztelte?...

Ebből a föltevésből kiindúlva egészen bizonyosra vettem, hogy Florence nem csak elfogadta, hanem szivesen is látta Tom kapitányt. Ha pedig ez történt, akkor... nos, akkor el lehettem készülve, hogy még sokkal kellemetlenebb dolgok is fognak történni.

Mrs. Lopper ugyanis a szavamnál fogott engem. Én magam kivántam, hogy bontsuk föl azt a kölcsönös igéretet, mely egyáshoz kötött bennünket, sőt én voltam az, a ki először visszavonultam. Ha úgy cselekedtem volna, a hogy ő kivánta, akkor, mit sem törődve a Bower-örökséggel, nem lett volna szabad haboznom egy pillanatig se, hanem nőül kellett volna vennem őt, akár szegényen is. Én azonban nem tettem ezt: s következésképen semmi jogom se volt többé Florencehez.

Most pedig megjelent ez a Tom, a ki csinos és kedves fiatalember s ráadásul még hajóskapitány is. Florence, természetesen, nem gondol semmire se, de szivesen látja házánál a fiatalembert, a ki unokaöccsse a férjének. Később majd megszereti, — a mi, tekintve Tom személyét és jellemét, nem is nehéz dolog: — s idők jártával, ha az öreg Asa itt hagyja az árnyékvilágot, Tom lesz az a hajóskapitány, a ki mindenben megfelel azoknak a követelményeknek, a melyeket Florence apja a leánya férjétől megkivánt.

Egyelőre azonban még nem kellett közvetlen veszedelemtől félnem. Asa kapitány, legalább legutolsó látogatásom alkalmával úgy tapasztaltam, napról-napra fiatalodott. Az arcza teltebb lett, a ránczai elsimúltak, a haja mintha kevésbbé lett volna szürke: s ő maga oly fürgén sürgött-forgott egész nap, hogy öröm volt nézni.

Úgy látszik, semmi sincs, a mi úgy megnyújtaná az életet, mintha valaki nyugalomba vonúl. Ott van például Bismarck herczeg. Midőn visszavonúlt az államügyektől, mintha csak újra született volna. Asa kapitány is visszavonúlt a mesterségétől. Gondtalan és tétlen volt az élete. Csak azt csinálta, a mihez kedve volt. Annyit pihent, a mennyi jól esett neki; csak azt ette-itta, a mit szeretett s ráadásul azt tehette az idejével, a mit akart: egyszóval boldog és elégedett volt.

De viszont, minél tovább él az öreg Asa, annál szorosabb lesz a barátságos viszony Mrs. Lopper és Tom kapitány között. A rokonságból lassankénti kölcsönös rokonszenv lesz: legalább Tom kapitány rajta lesz, hogy az legyen. S ha bekövetkezik Florence életében a nagy változás, a legközelebbi változás olyan csapás lesz rám nézve, a melyet sohase fogok kiheverhetni.

Egyik beszélgetésünk alkalmával Tom kapitány kijelentette, hogy ő egy csöppet se féltékeny rám az Asa bácsi bizalmáért, sőt örül, hogy a nagybátyja oly derék emberre akadt, mint én.

— Ön bizonyára tudja, — így folytatta, — hogy én vagyok az öreg egyetlen örököse s hogy halála után enyém lesz az a pénz, a mit szegény egész életében összekuporgatott. Beszélgettünk is már erről s megegyeztünk, hogy ha ő meghal, én öröklöm az üzlet-részét, a melyet most ön kezel. S abból, a mit önről mondott, azt következtettem, hogy sokkal jobb lesz, ha ezt az örökséget azután is önre bizom, mert én úgy se igen tudok a pénzzel bánni. Abban maradunk tehát, kedves Mr. Radnor, hogy Asa bácsi pénzét addig forgathatja, a meddig önnek tetszik.

A bizalomnak ez a nyilvánítása mindenesetre jól esett nekem, de azért a helyzetemmel még se békített ki. Nyár elején egyszer-kétszer ismét lent jártam a kapitánynál. S ekkor azt tapasztaltam, hogy az öreg sokkal tartózkodóbb s nem oly közlékeny, mint régen; de, hogy miért, azt még csak nem is sejtettem.

Tom kapitány még mindig nem ment vissza a hajójára, a mely, úgy látszik, nagyon is alapos tatarozásra szorúlt. Én azonban nem igen kérdezősködtem felőle s az öreg se nagyon szeretett beszélni róla. Annyit mégis megtudtam, hogy már többször meglátogatta Mrs. Loppert; de arról, hogy mit mondott Mrs. Lopperről, vagy Mrs. Lopper mit mondott ő róla, — bárhogy érdekelt is a dolog, — semmit se tudhattam meg.

A kapitány csak egyetlen egyszer mondott olyasvalamit az unokaöccséről, a mi jobban érdekelt.

— Tom nagyon furcsa ficzkó, — mondta egyszer, — s a feje tele van mindenféle ostobasággal. A minap azt kérdezte, hogy mit gondolok: meghívhatná-e Mrs. Loppert és Miss Moultont a hajójára, ha majd készen lesz, hogy próbautazást tegyünk mindnyáján a partok mentén.

— S ön mit gondol? — kérdeztem komolyan és szívdobogva lestem a feleletet.

— Semmit se gondolok, — felelte a kapitány szárazon.

Majd csipkelőzve, tréfásan tette hozzá:

— Tom ugyan sokkal jobban ért a hajó-kormányhoz, mint ön, de azért neki se tanácsolnám, hogy a vizbe ugorjék valaki után.

— De mit felelt Tomnak? — kérdeztem izgatottan. — Tanácsolta neki, hogy hívja meg Mrs. Loppert?

— Csak annyit mondtam neki, — felelte a kapitány komolyan, — hogy ha meghívja Mrs. Loppert erre a kirándulásra, mindjárt mondja meg azt is, hogy én ellene vagyok, határozottan ellene vagyok.

Majd vállamra tevén a kezét, így folytatta.

— És azt is megmondtam neki, hogy ha akár Mrs. Lopper, akár ön vitorlás-hajóra szállnak, a meddig élek, *én* tartom a kormányt.

Ez a megjegyzés lelkem mélyéig megzavart. Hogy rejtett értelme van, azt éreztem, de sehogy sem birtam kihámozni ezt a rejtett értelmet. Úgy tetszett, hogy az öreg érdeklődik irántam, de kapcsolatban más valamivel, a miről nem tudtam, hogy mi lehet.

E látogatásom alatt az öreg nem igen beszélt többé az unokaöccséről; de ha mégis előhozta, oly furcsán beszélt róla, hogy gyanakodni kezdtem... Talán csak nem féltékeny az unokaöccsére?

Mikor elbucsúztunk, az öreg még a szokottnál is barátságosabb és szivesebb volt.

— Igazán nagyon örülök, — mondta, — hogy üzlet-társak lettünk. Ez használa van önnek is, mert dolgozhatik és megalapíthatja a jövőjét, de hasznomra van nékem is, mert a pénzem szépen gyarapodik.

S valóban, a kapitány pénze gyarapodott is. Ha babonás lennék, azt mondanám, hogy áldás volt rajta, mert az üzlet rövid idő alatt nagyon szépen fejlődött. Igaz, hogy kevéssel kezdtük és kicsiben dolgoztunk, de épen azért, kétszeresen óvatos és szorgalmas voltam s nemsokára sikerült is annyira vinnem, hogy a «Radnor & Co.» czéget tisztelettel emlegették a piaczon s egyik jó üzletet a másik után kötöttem.

Bármily nagyon elfoglalt is azonban az üzlet, még mindig elég időm maradt arra, hogy sokat gondolhassak Mrs. Lopperre. Mindenek előtt az a meggyőződés kezdett gyökeret verni bennem, hogy kötelességem közeledni Florencehez s keresnem kell vele az érintkezést. A múltban nagyon jó ismerősök voltunk, miért kellene hát kerülnünk egymást? Utóvégre, a mi történt, megtörtént: s miután nem haraggal váltunk el, hanem úgyszólván a sors kérlelhetetlen hatalma választott el bennünket, — miért legyünk idegenek, a kik azelőtt barátok voltunk?

Úgy okoskodtam, hogy ha fátyolt borítunk a múltra, semmi sem akadályozhatja, hogy ismét barátok legyünk. S ugyan miért ne lehetnék barátja Mrs. Loppernek, ha a férje üzlettársam? Sőt lehetek-e tovább is üzlettársa, ha a feleségével nem is törődöm?... De a közeledést mindenesetre nekem kell kezdenem. Én vonultam vissza: az én kötességem tehát a közeledés, még ha a büszkeségem és a szivem megtörik is ebben a megalázkodásban.

Órák hosszáig üztem-füztem ezt az okoskodást, de hiába biztattam magamat. Nem birtam rászánni magamat, azaz, jobban mondva, nem volt rá erőm, hogy odalépjek az elé az asszony elé, a kit szivem-lelkem minden szenvedélyével szerettem s aztán úgy viseljem magamat s úgy beszéljek vele, mintha sohasem szerettem volna! Meg akartam tenni a kötelességemet, a mennyire tőlem tellett, de ha ez volt a kötelességem, ez már nem tellett tőlem.

Egész nyáron egyébbel se törődtem, mint az üzlettel és még nyaralni se mentem. De nyár vége felé már nagyon vágyakoztam a kapitány után s elhatároztam, hogy meglátogatom. Még mindig éreztem, hogy kötelességem vigyázni rá s bár a leveleiből azt vettem ki, hogy ez idő szerint semmi szüksége az őrködésemre, mégis szerettem volna látni. Egész nyáron azt irta, hogy nagyon egészséges és tudtam, hogy abba hagyta az uborka-tenyésztést, a tehenének pedig elapadt a teje.

Csak egy dolog aggasztott s ez Tom kapitány volt. Attól féltem, hogy a fiatalember ráveszi nagybátyját, menjen el a hajójára s tegyenek hosszabb kirándulást a tengeren: a mikor is a hajó elsülyedhet s mindnyájan a tengerbe fulladhatnak.

Ez a gondolat néha megfagyasztotta bennem a vért s lassanként annyira izgatott, hogy már nem birtam tovább és leutaztam Asa kapitányhoz. Nagy ijedségemre az öreg nem volt otthon. Már egy hete elment s a vén Jane nem tudta, hová.

— Nekem csak annyit mondott, — magyarázta az öreg asszony, — hogy elmegy szétnézni a vidéken. De meghagyta, hogy ha ön vagy Tom kapitány jönnének, ép úgy gondjukat viseljem az uraknak, mintha ő is itthon lenne.

— S mit mondott, mikor jön haza? — kérdeztem nyugtalanúl.

— Azt se mondta meg. Tetszik tudni, furcsa ember ám a kapitány. Ha valami dolga van, nem köti senkinek az orrára, hanem megy és elvégzi. Mikor még fiatalabb volt, néha nyolcztiz napig is odajárt a csónakján és se azt nem tudtuk, mikor ment el, se azt, hogy mikor jött meg; azt pedig, hogy hol járt, csak akkor tudtuk meg, ha ő maga elmesélte.

(Folytatása következik.)

A régóta jól bevált

MAGGI- ÍZESITŐ ELŐNYEI

1. **Finom ízt** kölcsönöz leveseknek, mártásoknak, főzelékeknek stb.; e tekintetben páratlan a maga nemében és utolérhetetlen.
2. **Nagy kiadóssága** folytán használatánál takarékoskodn kell, nehogy az étel ízét elnyomja.
3. **Kényelmes használat** ellentétben a tömött huskivonatokkal.
4. **Olcsó ár** mivel már üvegecskékben 50 fillértől kezdve kapható és ez üres üvegecskék legolcsóbban utántöltetnek.

MAGGI-kitüntetések: 4 nagydij, 26 aranyérem, 6 diszoklevél, 5 tiszteletdij. Hatszor versenyen kivül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világkiállításokon. (Maggi Gyula birálótag.)

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősitsük, használjuk a **Pilules Apollo**-kat, melyeknek gyógyerejét (növényekből nyert *Vesiculosine*, Exnervositékletőlyekből) jóknak elismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készitmény. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a zsiranyagcsejtekre hatnak. — A túlságos testesség gyógyitásán kivül a **«Pilules Apollo»**-k szabályozzák a szervi működést, fiatalitják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. És a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A «Pilules Apollo»-k a legkényesebb természetü mindkét nembelieknek használnak és nem árthatnak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyitást könnyen be lehet tartani és végeredménye teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). **Egy üvegcse ára utasitással: K. 3.45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — J. Ratié, gyógyszerész, 5, Passage Verdeau, Paris, IX.e.** — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: **Budapest, Török József**, gyógyszertára, Király-utcza, 12.

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Üvegje 2 K.**
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V., Szabadság-tér, a Sétatér-utcza sarkán. 9938

KOLLARITS
FEHÉRNEMŰ

MENYASSZONYI KELENGYÉK
BUDAPEST, VÁCZI-UTCZA 32SZ.

„Borszéki borviz"
a savanyu vizek királya.
BORSZÉK
(Csikmegyében).
Fürdőidény jun. 15-től szept. 15-ig.
900 m. magas ősfenyvesek között fekvő klimatikus gyógyhely, világhirü hideg **lobogó-fürdőkkel,** erős **vasas forrásokkal** kitünő **vaslappal,** jól berendezett **hidegviz-gyógyintézettel.**
Szállodákban és magánvillákban 600 szoba. 2 ágyas szoba-árak idényre 60—160 kor., szobákhoz konyha 30—80 kor. Olcsó fürdőárak, jó élelmezés, piacz, két mészárszék helyben, 30 klmt. meghaladó pompás sétautak a fenyvekben, remek kiránduló-helyek.
Fürdőorvos: **Dr. Vámossy Zoltán,** egy. m. tanár (jun. 14-ig Budadesten, VIII., Szentkirályi-utcza 6.)
Közlekedés: **Sz. Régenig** vasuton. Naponta gyorskocsijárat váltott lovakkal, gyönyörü szép és jó uton. Gyorskocsikra előjegyeztetni **Kapusi Dánielnél,** Szász-Régen. Prospektussal és árjegyzékkel szolgál
Az igazgatóság.
Borvizet lehet rendelni az igazgatóságnál, Budapesten: Edeskuty L., Péczeli és Lencz uraknál; vidéken a jobb fűszer- és ásványviz-üzletekben.

Szépség! Az összes szépitőszereket fölülmulja a
9656
Sirène-Crême.
Artalmatlan szer szeplő, májfolt, börhámlás, pörsenés, pattanás, böratkák, az arczbör vörössége, rovarok csipése és általában a bőr minden fájdalmas bántalma ellen; a **ránczokat** elsimitja. Tégely 3 korona. Hozzá a
Sirène-Poudre fehér, rózsa és crême szinben 3 korona és a
Sirène-Crême-szappan 1 drb 1 korona 20 fillér, egy doboz à 3 drb 3 korona.
Főraktár Budapesten:
Lueff Sándor illatszerésznél, IV., Váczi-utcza 9. ***Egészség!***

Magyar királyi államvasutak.

Vonatösszeköttetések
Budapest és a nevezetesebb hazai fürdők és gyógyhelyek között.

Magyarázatok:

Az indulási és érkezési idők a középeurópai idő szerint vannak kitüntetve.

Az éjjeli időt esti 600 órától 559 perczig a perczek számjegyének aláhuzása jelzi.

A gyorsvonatok **vastagon** nyomtatott óraszámokkal vannak jelölve.

Az expressvonatok **vastagon** nyomtatott óra és perczszámmal vannak jelölve.

[1] Csak junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

[2] Csak minden héthőn, junius 15-től bezárólag augusztus 31-ig pedig minden pénteken is közlekedik.

[3] Csak julius 4-től bezárólag augusztus 31-ig minden vasár- és ünnepnap előtti köznapon közlekedik.

[4] Csak junius 1-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

[5] Csak május és szeptember hónapokban közlekedik.

[6] Csak junius 1-től augusztus 31-ig közlekedik.

[7] Május 1-től bezárólag junius 14-ig vasár- és ünnepnapokon, junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig pedig naponta közlekedik.

[8] Minden szerdáról csütörtökre és minden szombatról vasárnapra hajló éjjelen közlekedő keleti, illetve ostendei expressvonat.

[9] Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Tarcsa-fürdő (vasuti állomás Tarcsa-fürdő)
Győr-Szombathely—Felső-Előr ön át:

Budapest keleti p. u.	...	...	...	ind.	6 50	**8** 50	**2** 15	9	**40**
Tarcsa-fürdő	...	...	...	érk.	6	**18** 6	**18** 10	**18**	9 34

Tátraháza (vasuti állomás Késmárk)
Kassán át:

Budapest keleti p. u.	...	...	...	ind.	**7** 25	7 35	**8** 10	**10**	**10**	**40**[3]
Késmárk	...	...	...	érk.	4 26	9	**14** 9 50		8	00[3]

Tátrai fürdők és pedig **Tátrafüred, Alsó-Tátrafüred** és **Új-Tátrafüred** (vasuti állomás Poprád-Felka)
a) **Kassán át:**

Budapest keleti p. u.	...	...	...	ind.	**7** 25	7 35	**2** 35	**8** 10	9	**40**	**10** **40**[3]
Poprád-Felka	...	...	...	érk.	**3** 34	7 **43**	12 **43**	8 25	11	22	**6** 53[3]

b) **Ruttkán át:**

Budapest keleti p. u.	...	...	ind.	**7** 10	**7** 10	9 35	**3** 30	5	20
Poprád-Felka	...	...	érk.	**4** 45[1]	**5** 00	2 **50**	2 **50**	7	10

c) **Zsolnán át:**

Budapest nyugoti p. u.	...	...	ind.	**7** 20	**7** 20	9 25	**6** 15	10	**30**
Poprád-Felka	...	...	érk.	**4** 45[1]	**5** 00	2 **50**	8 10	12	49

Tátra-Lomnicz (vasuti állomás Tátra-Lomnicz)
(A poprád-felka—tátra-lomniczi vonal csak junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig van nyitva.)
a) **Kassa—Poprád-Felkán át:**

Budapest keleti p. u.	...	...	ind.	**7** 25	8	**10**	9	**40**	**10** **40**
Tátra-Lomnicz	...	...	érk.	5 46[1]	10	35[1]	2	00[4]	7 53

b) **Ruttka—Poprád-Felkán át:**

Budapest keleti p. u.	...	...	...	ind.	**7** 10	5	20		
Tátra-Lomnicz	...	...	...	érk.	5 46[1]	2	00[4]		

c) **Zsolna—Poprád-Felkán át:**

Budapest nyugoti p. u.	...	...	ind.	**7** 20	**6** 15	10	**30**		
Tátra-Lomnicz	...	...	érk.	5 46[1]	10	35[1]	2	00[4]	

Teplicz (vasuti állomás Tapla-Trencsén-Teplicz)
Galántán át:

Budapest nyugoti p. u.	...	...	ind.	**7** 20	9	25	**6** 15	10	**30**
Tepla-Trencsén-Teplicz	...	...	érk.	**12** 04	5	50	**10** **46**	5	**40**

Thurzó-Füred (vasuti állomás Gölniczbánya)
Kassa—Margitfalun át:

Budapest keleti p. u.	...	...	ind.	**7** 25	7	35	**8** 10	9	**40** **10** **40**[3]
Gölniczbánya	...	...	érk.	3 20	**7** 55		7 05	11	10 7 05

Tusnád (vasuti állomás Tusnád-fürdő)
a) **Kolozsvár—Brassó—Szepsi-Szent-Györgyön át:**

Budapest kelet p. u.	...	...	...	...	ind.	9	00	**9**	**15**
Tusnád-fürdő	...	...	...	...	érk.	1	04	6	**39**

b) **Arad—Tövis—Brassó—Sepsi-Szent-Györgyön át:**

Budapest keleti p. u.	...	...	...	...	ind.	8	10	**2**	15
Tusnád-fürdő	...	...	...	...	érk.	1	04	8	52

Vihnye (vasuti állomás Szénásfalu—Vihnye)
a) **Garam-Berzenczén át:**

Budapest keleti p. u.	...	...	...	ind.	**7** 10	9	35	5	29
Szénásfalu—Vihnye	...	...	...	érk.	1 32	7	**10**[9]		30

b) **Párkány-Nánán át:**

Budapest nyugoti p. u.	...	...	...	ind.	6 00	**7** 20		2	15
Szénásfalu—Vihnye	...	...	...	érk.	2 17[6]	2 17[6]		10	**07**

Vizakna-sósfürdő (vasuti állomás Vizakna-fürdő)
a) **Kolozsvár—Kis-Kapuson át:**

Budapest keleti p. u.	...	...	...	...	...	ind.	9	00	**5** **15**
Vizakna-fürdő	...	...	...	...	...	érk.	3	**33**	12 32

b) **Arad—Tövis—Kis-Kapuson át:**

Budapest keleti p. u.	...	...	...	...	ind.	8	10	**2**	15	10 **00**
Vizakna-fürdő	...	...	...	...	érk.	3	**33**	3	**33**	8 **41**

Ezen fürdőhelyek vasuti állomásaira Budapestről személyenkint a következő **menetdijak** fizetendők és pedig:

Budapest keleti pályaudvarról:

Brassó, Medgyes, Técső, Vizakna-fürdő, Máramaros-Sziget, Nagy-Bocskó, Földvár, Maros-Vásárhely, Lucsivna-fürdő. Poprád-Felka, Gánócz, Igló, Lubotin-Lublo-fürdő állomásokra gyorsvonat I. oszt. 30 kor., II. oszt. 20 kor.; személyvonat I. oszt. 24 kor., II. oszt. 16 kor., III. oszt. 10 kor.

Nagy-Mihály, Szatmár-Németi, Szolyva-Hársfalva, Ungvár állomásokra gyorsvonat I. oszt. 27 kor., II. oszt. 18 kor.; személyvonat I. oszt. 21 kor. II. oszt. 14 kor., III. oszt. 9 kor.

Eperjes, Margitfalu, Rózsahegy állomásokra gyorsvonat I. oszt. 27 kor., II. oszt. 18 kor.; személyvonat I. oszt. 20 kor. 40 fill., II. oszt. 13 kor. 60 fill., III. oszt. 9 kor.

Margitfalun Szolnokhutára új menetjegy váltandó.

Bárcza, Boroszló-Szt-András, Kassa, Siklós-Vokány, Stubnya-fürdő, Rozsnyó állomásokra gyorsvonat I. oszt. 24 kor., II. oszt. 16 kor.; személyvonat I. oszt. 18 kor., II. oszt. 12 kor., III. oszt. 8 korona.

Bárczán Metzenzéfre új menetjegy váltandó.

Parádra Kis-Terennén át gyorsvonattal I. oszt. 12 kor., II. oszt. 7 kor. 90 fill.; személyvonattal I. oszt. 9 kor. 90 fill., II. oszt. 6 kor. 50 fill., III. 4 kor. 10 fillér.

Sárbogárdra gyorsvonattal I. oszt. 9 kor., II. oszt. 6 kor.; személyvonattal I. oszt. 7 kor. 20 fill., II. oszt. 4 kor. 80 fill., III. oszt. 3 kor.

Csizre gyorsvonattal Füleken át I. oszt. 18 kor., II. oszt 12 kor.; személyvonattal I. oszt. 14 kor. 40 fill., II. oszt. 9 kor. 60 fill., III. oszt. 6 kor.

Csorbatóra gyorsvonattal I. oszt. 31 kor. 50 fill., II. oszt. 21 kor. 50 fill.; személyvonat I. oszt. 25 kor. 50 fill., II. oszt. 17 kor. 50 fill., III. oszt. 11 kor. 50 fill.

Bártfára gyorsvonattal I. oszt. 31 kor. 10 fill. II. oszt. 20 kor. 80 fill.; személyvonattal I. oszt. 24 kor. 50 fill., II. oszt. 16 kor. 40 fill., III. oszt. 10 kor. 40 fill.

Liptó-Teplára gyorsvonattal I. oszt. 28 kor. 50 fill., II. oszt. 19 kor.; személyvonattal I. oszt. 21 kor. 60 fill., II. oszt. 14 kor. 40 fill., III. oszt. 9 kor. 50 fill.

Szliácsra gyorsvonattal I. oszt. 21 kor., II. oszt. 14 kor.; személyvonattal I. oszt. 16 kor. 20 fill., II. oszt. 10 kor. 80 fill., III. oszt. 7 kor.

Tarcsa-fürdőre személyvonattal I. oszt. 22 kor. 40 fill. II. oszt. 15 kor. 60 fill. III. oszt. 10 kor. 20 fill.

Bad-fürdőre gyorsvonattal I. oszt. 18 kor., II. oszt. 12 kor.; személyvonattal I. oszt. 15 kor. 60 fill. II. oszt. 10 kor. 40 fill., III. oszt 6 kor. 20 fill.

Szepes-Béla—Barlangligetre gyorsvonattal I. oszt. 32 kor., II. oszt. 21 kor. 20 fill.; személyvonattal I. oszt. 26 kor., II. oszt. 17 kor. 20 fill., III. oszt. 10 kor. 80 fill.

Sóváradra Kolozsváron vagy Aradon át gyorsvonattal I, oszt. 38 kor. 40 fill., II. oszt. 25 kor. 60 fill.; személyvonattal I. oszt. 32 kor. 40 fill., II. oszt, 21 kor. 60 fill., III. oszt. 13 kor. 50 fill.

Szász-Régenre gyorsvonattal I. oszt. 32 kor. 40 fill., II. oszt 51 kor. 60 fill.; személyvonattal I. oszt. 26 kor. 40 fill., II. oszt. 17 kor. 60 fill., III. oszt. 11 kor.

Kovácsnára gyorsvonattal I. oszt. 36 kor., II. oszt. 23 kor. 60 fill.; személyvonattal I. oszt. 30 kor., II. oszt. 19 kor. 60 fill., III. oszt. 12 kor. 20 fill.

Szinyér-Váraljára személyvonattal I. oszt. 24 kor., II. oszt. 16 kor., III. oszt. 10 kor. 20 fill.

Málnás-fürdőre és **Tusnád-fürdőre** gyorsvonattal I. oszt. 33 kor., II. oszt. 21 kor. 80 fill.; személyvonattal I. oszt. 27 kor., II. oszt. 17 kor 80 fill., III. oszt. 11 kor. 10 fill.

Lipikre gyorsvonattal I. oszt. 34 kor. 20 fill., II. oszt. 22 kor. 80 fill.; személyvonattal I. oszt. 28 kor. 20 fill., II. oszt. 18 kor. 80 fill., III. oszt. 12 kor.

Gölniczbányára gyorsvonattal I. oszt. 27 kor. 40 fill., II. oszt. 18 kor. 40 fill.; személyvonattal I. oszt. 20 kor. 80 fill., II. oszt. 14 kor., III. oszt. 9 kor. 30 fill.

Tátra-Lomniczra gyorsvonattal I. oszt. 32 kor., II. oszt. 21 kor. 20 fill.; személyvonattal I. oszt. 26 kor., II. oszt. 17 kor. 20 fill., III. oszt. 10 kor. 80 fill.

Püspök-fürdőre gyorsvonattal I. oszt. 24 kor. 80 fill., II. oszt. 16 kor. 44 fill.; személyvonattal I. oszt. 18 kor. 80 fill., II. oszt. 12 kor. 44 fill., III. oszt. 8 kor. 30 fill.

Budapest nyugoti pályaudvarról:

Herkulesfürdő és Oravicza állomásokra gyorsvonattal I. oszt. 30 kor., II. oszt. 20 kor.; személyvonattal I. oszt. 24 kor., II. oszt. 16 kor., III. oszt. 10 kor.

Pöstyénre gyorsvonattal I. oszt. 21 kor., II. oszt. 14 kor.; személyvonattal I. oszt. 16 kor. 20 fill., II. oszt. 10 kor. 80 fill. III. oszt. 7 kor.

Tepla-Trencsén-Tepliczre gyorsvonattal I. oszt. 24 kor., II. oszt. 16 kor.; személyvonattal I. oszt. 18 kor., II. oszt. 12 kor., III. oszt. 8 kor.

Geletnek-Szklenó és **Szénásfalu-Vihnye** állomásokra gyorsvonattal I. oszt. 14 kor. 40 fill., II. oszt. 9 kor. 60 fill.; személyvonattal I. oszt. 13 kor. 20 fill., II. oszt. 8 kor. 80 fill.; III. oszt. 5 kor. 50 fill.

Buziás-fürdőre gyorsvonattal I. oszt. 27 kor., II. oszt. 17 kor. 80 fill.; személyvonattal I. oszt. 21 kor., II. oszt. 13 kor. 80 fill., III. oszt. 9 kor. 10 fill.

Rajecz-fürdőre gyorsvonattal I. oszt. 25 kor., II. oszt. 16 kor. 60.; személyvonattal I. oszt. 19 kor., II. oszt. 12 kor. 60 fill., III. oszt. 8 kor. 40 fill.

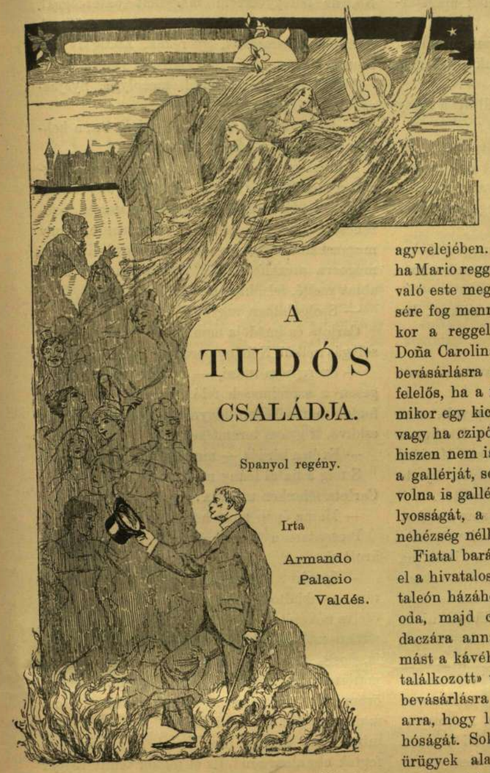
Budapest, 1903 május hó.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta

Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

III.

Ezután az emlékezetes este után Mario magából annyira kikelve élt, mint egy őrült. Otthon háziasszonya csodálkozására, nem volt többé az a csöndes, türelmes lakó, a kit egykor a többieknek mintául szokott emlegetni. Türelmetlen, megférhetetlen, követelőző lett; olyan csatákba bocsátkozott a cselédekkel, hogy csak úgy rengett bele a ház, ha a reggelijét tiz perczczel később hozták be, mint a hogy rendelte, vagy ha a kalapját nem vitték el idejében vasalni. Hasonlókép állandó harczban állt az ingei és gallérjai miatt a mosónővel, a szobalánynyal a czipői miatt. Doña Romana, a tiszteletreméltó háziasszony sem kerülhette ki keserű szemrehányásait, sőt olykor heves szidását sem, bármily méltóságos magatartást és rábeszélő tehetséget tanusitott.

— De Don Mario, — mondogatta a diplomatikus asszonyság, mialatt a szónoklat hevében vendéghaja fürtjei csak úgy remegtek, — hogy kivánhatja, hogy az étel jóizű legyen, mikor hidegen szolgálják fel? Hogy kivánhatja, hogy a szobája idejére ki legyen takarítva, mikor egy idő óta semmire sincs rendes órája? Néha fejébe veszi, hogy tizenegy órakor reggelizik, néha kettőkor, néha reggel hét órakor kél fel, néha délután háromig alszik. Hozzá még a cselédek egyebet sem tesznek, mint lótnak-futnak, a szabóhoz, a fehérnemű-varróhoz, névjegyeket és izeneteket visznek a Ramales-utczába.

A derék hölgy igazat mondott. Mario bűnös volt mind e rendetlenségekben, sőt még egyebekben is. Az oka ennek, mint Doña Romana jól tudta, a Ramales-utczában volt, de kimondani nem merte, bár sejtette hangjának lejtésével.

Azaz jobban mondva nem a Ramales-utczában volt, hanem a valóságban a fiatal szobrász agyvelejében. Mert mit tehetett arról Carlota, ha Mario reggel hat órakor kelt föl, mikor ő előtte való este megmondta neki, hogy tiz órakor misére fog menni? És miért kiabált tizenegy órakor a reggelijéért, holott biztositották, hogy Doña Carolina csak két órakor fog leányaival bevásárlásra menni? Azért sem Carlota volt felelős, ha a fiatal ember elvesztette az eszét, mikor egy kicsike ránczot vett észre a gallérján, vagy ha czipője nem volt kellően kifényesitve, hiszen nem is igen nézegette imádójának sem a gallérját, sem a czipőjét. Sőt ha észrevette volna is gallérján a ránczot és czipőjének homályosságát, a milyen jó természete volt, nagy nehézség nélkül megbocsátott volna neki.

Fiatal barátunk eleinte hetenkint kétszer járt el a hivatalos órák után rövid időre Don Pantaleón házához. Később minden másnap ment oda, majd csakhamar minden nap tette ezt, daczára annak, hogy mindennap látták egymást a kávéházban, gyakran pedig «véletlenül találkozott» velük, mikor a misére vagy pedig bevásárlásra mentek. Ez azonban nem volt elég arra, hogy lecsitítsa a szerelmes szobrász mohóságát. Sokszor reggel is elment, különböző ürügyek alatt, választottja házához; később aztán ezt is megtette minden nap. Ugy hogy Doña Carolina ezt mondta Señora Rafaelának:

— Édesem, ezek a fiatalok nem hagynak időt, hogy rendbeszedjem a házamat, sem hogy a konyha után nézzek. Nem tudom kikefélni Pantaleón ruháit, nem irhatok egy levelet, nem tehetek egy látogatást. Örökösen oda vagyok szögezve a székre a nappali szobában. Csak Presentación segítene czipelni a terhet! De hát mit várhat az ember?

S valóban, ha Doña Carolina valami mulaszthatatlan dologban távozni volt kénytelen s Presentációnt hivta, hogy maradjon a szerelmesekkel, mig ő távol van, ez az égnek emelte a kezeit, igy kiáltozva:

— Uram Isten, mit vétettem, hogy ilyen szerepet kell játszanom ily fiatal koromban?

És ha az anyja sokáig maradt el, kiszökött, ezt mondva:

— Nem birom ki tovább! Boldoguljatok nélkülem. Vigyázzatok magatokra, viseljétek magatokat jól.

Hiába kiáltozott utána a szegény Carlota nagy pirulás közben:

— Édesem, édesem, ne menj el!

— Nem birom ki tovább, — ismételte ő elfutva, — nem birom ki. Ez a feladat felülmúlja erőmet.

Ezért és más dolgokért, melyek nem folytak kedve szerint, Doña Carolina sokszor volt roszkedvű. Szidta a lányait, elhalmozta őket szemrehányásokkal, a túláradó patak egy-egy habja néha Mariót is érte. Ő azonban ezt nem vette rosz néven; ellenkezőleg örömet szerzett neki, ha a választottja anyja leszidta és tulságos bizalmaskodással bánt vele. Úgy érezte, ezáltal rövidebb lesz a távolság, mely elválasztotta attól, hogy igazán a fia legyen.

Az utóbbi ügyben azonban nagy akadály volt Don Pantaleón. Ez nem is látszott meg rajta. Mario úgy tekintett rá, mint komoly, de szelid és nagyon udvarias emberre, a kinek jelenlétét a házban alig vették észre. Mindazáltal Doña Carolina, a kivel rendeleteit közölte, mindig ragaszkodott ezekhez és soha nem tett egy lépést sem a nélkül, hogy az ő engedélyét ki ne kérte volna. Úgy hogy hősünk, miután érezte tekintélye sulyát, minden pillanatban, a nélkül, hogy a szavát hallotta vagy a keze parancsoló mozdulatát látta volna, nagyon mély tiszteletet kezdett érezni iránta, úgy tanulmányozva rejtelmes arczát, mint valami át nem hatható szentséget. Ha — a mi gyakran megtörtént — a házban találkozott vele, a mint papucsaiban a folyosón sétálgatott, a szive megdobbant s ő oly zavarral köszönt, mely nem hogy csökkent volna, sőt napról-napra nőtt.

— Ez az az ember, — gondolta magában — a kinek kezében boldogságom nyugszik.

Mario fullasztónak találta Don Pantaleón minden apróságra kiterjeszkedő hatalmát, de alávetette magát neki. Ennek a zsarnoknak az élete a lehető legegyszerübb volt. Pontosan kilencz órakor kelt fel, megreggelizett, végig olvasta az ujságot, melybe előtte való este fogott bele. Elolvasta véges-végig, a hirdetéseket is s ezalatt a szobája ajtaja be volt zárva. Doña Carolina a világért sem engedte volna, hogy ilyenkor zavarják, bármi ürügy alatt is. Vajjon ez az ujságolvasásra forditott lelkiismeretes gondosság nem az elmélkedő és kutató természet, erős és táplálék után kivánkozó elme jele-e? Ez az olvasás, a mely a legtöbb emberre nézve hétköznapi dolog szokott lenni, Sánchez agyában a gondolatok gazdag sorozatát keltette.

Hogy ezeken elmélkedhessék, hogy osztályozza őket, kiment a korridorra, beleburkolózva virágos hálóköntösébe, puha talpú papucsban s komolyan, kimért lépésekkel járkált villásreggeliig. Miután megreggelizett, néhány perczet pihent utána, majd hosszú, mélázó sétát tett a Retiróban. Akárki látta is, a mint lassan ment, kezét a hátán összefonva, a fejét bal oldalára hajtva, a park homokos útjain, afféle ráérő embernek nézhette, nyugalmazott katonatisztnek, vagy földbirtokosnak, szóval valami közönséges és a társadalomban hasznavehetetlen alaknak. Mennyire csalnak a külsőségek! Ilyesformán gondolkozhattak a nagy Kant Immanuelről is Königsberg lakói, mikor esernyővel a hóna alatt az utczán járt. És ha ott látták ülni egy padon, a nagy szökőkuttal szemben, mozdulatlanul, meredt szemmel, azt képzelhették, ez az ember nem gondol semmire. És valóban igy is volt. Ilyen pillanatokban Don Pantaleón az elméjét ép oly mozdulatlanságban tartotta, mint a testét, átengedte magát az állati jól-érzés tudatának, a mely elárasztotta teste minden izét és megbénitotta őt. Az elme gyakran szendereg igy, ha valami erős tevékenységre készül elő, mint a mikép a birkozó pihen, hogy aztán tel-

jesen ura lehessen izmainak. A lángelme szendergett Don Pantaleón lelke mélyében, a nélkül, hogy bárki, még ő maga is, sejtette volna jelenlétét.

Don Pantaleón Sánchez nem volt gazdag. Nem volt egyebe egy járadéknál, melyet takarékoskodással és nélkülözéssel szerzett mint vászonkereskedő. Miután átadta üzletét legfőbb és egyedüli segédjének, nyolcz-tízezer pezeta évi jövedelme maradt állampapirjai kamataiból. Hála bámulatra méltó neje rendszeretetének és takarékosságának, ebből az összegből kényelmesen és tisztességesen megélhettek..

Két héttel azután, hogy a családdal megismerkedett, Mariónak már legfőbb vágya volt, hogy valóságos tagjává is lehessen. Kifejezni azonban nem merte ezt, csak közvetett és óvatos formában, piruló arczczal Carlotának, a ki a maga részéről szintén pirulva mondta, hogy «ilyen dologra nem szabad még gondolni». De mindketten csak tovább is gondoltak rá, — mindegyik külön — úgy hogy ha ajkaik némák voltak is, megmondták ezt egymásnak a szemükkel. Ha együtt voltak és csöndesen maradtak néhány pillanatig, felmagasztosult tekintettel, fogadni lehetett volna, hogy erre gondolnak.

Egy nap, hosszú szünet után, Mario hirtelen így szólt:

— Mért nem mondja meg a mamájának?

— Nem merem. Mondja meg maga, — felelt a leány, tovább fűzve a néma társalgást, melyet gondolataik folytattak egy idő óta.

— Oh, ha merném!

Néhány napig gyüjtögette a bátorságát, végre rászánta magát a kisérletre. Hogy habozott, hogy ingadozott, mielőtt az égető szavak elhagyták volna ajkát!

Doña Carolina egy széken állva függönyt erősitgetett az ablak fölé. Carlota elment ollót keresni. Mario maga se tudta, hogy, hogy nem, talán azért, mert a derék mama háttal állt neki és így nem vethetett rá megsemmisitő pillantást, tűrhetően nyugodt hangon így szólt:

— Doña Carolina, ha a munkáját befejezte, meg fogom ijeszteni.

— Megijeszt? — felelt a hölgy, meglepetten fordulva felé.

— Igen, — felelt a fiatal ember jókedvű mosolyval, mindinkább tűzbe jöve. — De azért ne féljen.

— Jól van, — felelt a hölgy ingadozó helyzetéből, viszonozva a mosolyt. — Nem tudom, mivel. Mindjárt készen leszek.

Az a néhány percz, a míg a dolga eltartott, Mariónak épen elég volt, hogy elveszitse azt az akaraterőt, melyet az elébb tanusitott. Ugy hogy mikor Doña Carolina egy gyermek könnyedségével leszállt székéről és megfordult, remegő, megzavarodott embert látott maga előtt, a ki alig mert az arczába nézni.

— Nos hát, mivel akar megijeszteni?

— Azzal, a mi rabul ejtett, — kellett volna Mariónak felelnie, de nem ezt tette. E helyett a szájához emelte a kezét, köhögött, természetesen egész véletlenül és nagy nehezen kinyögött ennyit:

— Ha úgy tetszik, üljünk le.

— Helyes. Azzal nem nyerünk semmit, ha állva maradunk.

Doña Carolina olyan határozatlanságot és meglepetést szinlelt, melyet nem érzett. Nem kellett tulságos éleslátásúnak lennie, hogy kitalálja, miről van szó.

— Mindenekelőtt ... Mikor szerencsém volt önnek bemutattatni... Rendkivül sajnálnám...

Nem tudott befejogni. Minden kisérlettel nehezebb lett a dolog. E pillanatban Carlota megjelent az ajtóban. Igéző arczának, gömbölyű alakjának, lelkes szemeinek, egy pár kis gödröcskével ékesitett arczának s csercsnye-ajkainak láttára Mario összeszedte önuralmát és szilárd hangon mondta:

— Örülök, hogy Carlota is itt van és hallhatja, a mit mondani akarok.

Carlota közelebb jött. Imádójának magatartásából látta, miről van szó.

— Tehát, señora, azt akarom megmondani, hogy Carlota és én egy pár akarunk lenni, még pedig mennél előbb.

— Nem, nem! Én nem! — kiáltott a leány iszonyúan elpirulva és elszaladva.

Doña Carolina roppant meglepetést mutatott.

— De hisz ez oly váratlan, mint egy puskalövés, Costa! Igaza volt, mikor azt mondta, hogy meg fog ijeszteni. Oh boldogságos szent Szűz! Ki hitte volna!

Néhány perczig csak vetette magára a keresztet és kiáltozott. Egy idő mulva, mikor magához tért, odahivta Carlotát.

— Ne nevettesd ki magadat, gyermekem. Jer ide!

És halkan hozzátette:

— Szegény kicsikém! Micsoda zavarba hozott ez a rosz ember!

Carlota bejött, olyan piros és szép volt, mint egy rózsa. Mind a hárman leültek a divánra, a mama közéjük, megfogta leánya kezét, Marióra oldalpillantást vetve, a következőképen fejezte ki magát:

— Bár megrémített, nem haragszom magára. Reméltem, hogy ez meg fog történni valamely nap, de nem ily hamar. Hazudnám, Costa, ha azt mondanám, hogy nem találom magát rokonszenvesnek s hogy nem szeretem máris úgy, mintha az enyéim egyike volna. Ebben nincs semmi különös. Ha valaki szereti a lányaimat, ez elég arra, hogy én szeressem őt. A mit a lányaim óhajtanak, az az én kivánságom is. Gyönge a természetem, nincs saját akaratom; ezt mindenki tudja. No, de hogy megmondják nekem, hogy meg akarnak esküdni!... De hát miért? Hisz én már előre is beleegyezem mindenbe, a mit kivánnak. Ilyen a természetem. Ámbár ez a házasság korainak tünik fel nekem és azt hiszem, jó volna még várni egy kicsit, tekintve, hogy ön, sajnos, nincs abban a helyzetben, hogy eltartson egy családot. Megakadályozni azonban nem akadályozom meg... A mi engem illet, a pap akár holnap is rájuk adhatja az áldást. Higyje meg, Señor Costa, baj az, ha az embernek ilyen a természete. A barátnőim joggal mondják: Carolina, te nem vagy asszony, te báb vagy. De hát mit tehet az ember? Mindenki olyan, a milyenné az Isten teremtette. Minden esetre köszönöm, hogy számított reám. Nagyon jól tudom, hogy ez csupán udvariasság, mégis, köszönöm... Most pedig térjünk a főszemélyre, vagy jobban mondva, az egyedülire, a kinek itt szava van. Ki fog szólni Sáncheznek?

— Szólj neki te, édes mama! — kérte Carlota, kinek arczát nem hagyta el a pirulás.

— No lám! — kiáltott a derék hölgy, szíves leereszkedéssel fordítva Mario felé arczát. — Hát nem megmondtam? Jól van lányom, jól van, megmondom neki. Én fogom szenvedni a visszautasitást, ha az lesz. Inkább elszenvedek én mindent. És hogy lássátok, mennyire terjed a jóságom, most mindjárt mondom meg neki, most, hogy egyedül van a szobájában. Tehát, bátorság!

Doña Carolina felkelt a divánról s két-három lépést tett.

— Ha tudnátok, hogy félek tőle! — mondotta megállva. — Ez már úgy van; valahányszor valami fontos dolgot akarok megmondani Pantaleónnak, remegni kezdek, zavarba jutok... Nézze, Costa, hogy reszket a kezem.

Mario megszoritotta jövendő anyósa kezét, de reszketést nem vett észre rajta. Semmi egyebet nem észlelt rajta, mint azt, hogy hideg.

— Igen, — mondta udvariasan, — és hideg is.

— Nagyon hideg. Mindig úgy vagyok vele. No, de felfegyverzem magamat bátorsággal. Előbb iszom egy pohár sherryt, az erőt ad. Mindjárt visszajövök, gyerekek. Addig is sok szerencsét!

Visszafordult az ajtóból, mosolygó, nyájasságtól sugárzó arczczal.

— Hogy dobog a szívem! — kiáltotta, a keblére téve kezét. — Sok szerencsét!

A kinek szive úgy dobogott, hogy majd kiugrott a melléből, az Mario volt. Rá se mert nézni Carlotára. Ez sem fordította feléje arczát. Szerencsére bejött a csinos Presentación, hogy megszabaditsa őket zavarodottságuktól. Komoly, mogorva arczkifejezéssel jött be és leülve az ablak mellé, felsóhajtott:

— Szolgálatban vagyok!

Carlota és imádója nem birták megállani mosolygás nélkül. Néhány percz szó nélkül múlt el.

— Szeretném tudni, — mondta aztán, mérgesen a szerelmesek felé fordulva, — mikor fogtok már békében hagyni? Mikor lesz már az esküvő, ti gyáva teremtések?

— Ez ép a kérdés, — mondta Mario komolyan.

S míg a fiatal leány meglepetve pillantott rá, Carlota félénken mondta:

— Mama épen most beszél erről a papával.

Presentación arcza őszinte gyönyörűséget árult el.

— Igazán? Mennyire örülök, édes Carlotám, — kiáltotta felugorva és hevesen megölelve nővérét. — Adj egy csókot, adj két csókot, adj huszat! Gratulálok! Gratuláljon nekem maga is, Costa, és kérjen bocsánatot azért a sok alkalmatlanságért, a mit nekem okozott. Micsoda öröm! Most már vége lesz az örködésnek. Most majd ti fogtok vigyázni én rám! El fogtok vinni mindennap sétálni, halljátok! Egy napot se fogtok elmulasztani! És el fogtok vinni reggel a misére... és aztán... néhányszor végig az utczákon, hogy az emberek lássák, micsoda csinos kis lány vagyok...

Örömében elkezdett táncolni és tapsolni a kezével, részint a jövendő élvezetek reményében, részint nővére örömének láttára, mert alapjában véve nem volt roszlelkű, bár Timoteo, a hegedűs, majd minden este hálátlannak és gőgösnek mondta a hegedűjével.

De épen örömének leghevesebb nyilvánulásakor megjelent Doña Carolina. Láttára Carlota és Mario mindjárt megértették, hogy áll a dolog. Az arcza olyan hosszú volt, mintha temetésről jött volna. Igen, Mario reményeinek temetéséről. A mint lassan közeledett hozzájuk, megszámlálhatatlan fintorgásokat vágott, váltakozva bánatot, tiltakozást, önmegadást fejezve ki. Hallgatva leült a két szerelmes közé s ugyancsak hallgatva erősen megszoritotta Mario kezét, végtelen fájdalmas tekinteteket vetve rá.

— Ne bánkódjék, señora, — kiáltott ez, ellepleze elszomorodását s mosolyogni próbálva. — Nem lehet? Nagyon sajnálom, de Carlota és én nyugton maradunk és türelemmel várni fogunk.

Doña Carolina szeméhez emelte zsebkendőjét, mintha sírni akarna.

— Mi dolog ez? Nem lesz lakodalom? — kérdezte Presentación és elégületlen arczczal tette hozzá: — Ugyan, ugyan, én tudom, kinek a hibája ez.

Nem maradt egyéb hátra, mint megadni magukat. Don Pantaleón a házasságot lehetetlennek minősitette.

— A férfiak prózai szemmel nézik a dolgokat, — mondta a hitvese. — A jövőre néznek, a szükségletekre és kötelezettségekre, melyeket magával hoz; mindent feketének látnak. Mi asszonyok máskép nézzük, lelkesedésünkön, szeretetünkön keresztül. Ha a szivünk érdekelve van, nem akarunk semmi nehézséget látni. A magam részéről, ha nem volna is foglalkozása, ha utczai koldus volna is, az a szeretetem, melyet ön iránt érzek, elég volna arra, hogy rábizzam a lányomat, tekintet nélkül akármire.

(Folytatása következik.)

VIZEN ÉS SZÁRAZON.

Stockton R. F. elbeszélései.

Angolból fordította Zigány Árpád.

IV.

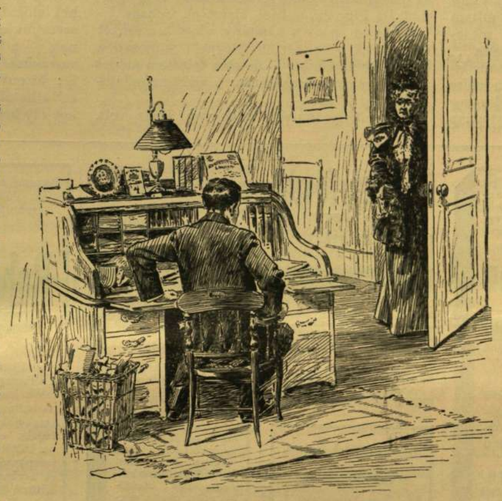
Matrózkötés. (Folytatás.)

Megszálltam a házban és egész éjszaka nem aludtam. Nem tudtam elgondolni, hogy mi történhetett. Megfoghatatlan volt, hogy a kapitány senkinek, még nekem, az üzlettársának se mondta meg, hogy hová ment!... Hogy Tom kapitány nem volt vele, az világos volt abból a parancsból, a mit a vén Janenak adott. S az is világos volt, hogy várt engemet, de nem akarta, hogy tudjam, hová megy.

Szörnyű gondolat kezdett gyökeret verni az agyamban. Vajjon nem arra vetemedett-e az öreg, hogy valami titkolt okból nemcsak a házát és a faluját, hanem az egész világot itt hagyja?...

Hamar kivertem ezt a gondolatot a fejemből s elhatároztam, hogy egyelőre visszamegyek New-Yorkba. Nem tudtam, hogy a kapitány mikor jön haza; lehet, hogy megjön holnap, de az is lehet, hogy még egy hét múlva se lesz itthon. Minek várjak hát rá bizonytalanúl? Az öreg Jane-nal megigértettem, hogy azonnal irni fog, mihelyt a kapitány haza jött, én magam pedig visszautaztam New-Yorkba.

Körülbelül egy hét óta voltam már a városban. Roppant hőség volt és a tikkasztó meleg valósággal elernyesztette az idegeimet. Testben, lélekben össze voltam törve és szorongásomat, csüggedségemet még csak növelte, hogy az öreg Jane egy betűt se irt: a kapitány tehát még nem volt otthon!

Miss Moulton volt!

Egy reggel épen magam üldögéltem az irodában, mert a könyvelőmnek szabad napja volt, midőn a szolga jelentette, hogy egy hölgy óhajt velem beszélni. Még jó formán el se végezte, mikor a látogató már bejött: Miss Moulton volt!... Az aggszűz nagyon izgatott volt, de én se birtam szólni, oly hevesen dobogott a szivem. Talán valami rosz hirt hallott a kapitányról?...

— Mr. Radnor, — kezdte Miss Moulton s kezet fogni is elfelejtett velem, — szörnyű ujságot hoztam. Kérem, csukja be az ajtót, nehogy valaki meghallja.

— Micsoda?! — kiáltottam föl, — talán szerencsétlenség érte...

Miss Moulton közbevágott. Nyilvánvalóan félreértette az aggodalmamat, mert igy szólt:

— Oh, Florence egészen jól van! Nem érte semmi szerencsétlenség.

De azért Miss Moultonnak nagy oka volt az izgatottságra. Oly zavarosan és töredezve beszélt, hogy eleinte mit sem értettem a szavaiból, de később aztán kihámoztam az egész esetet.

Hát az történt, hogy tegnap este a posta rettenetes hirt hozott Florencenek. Hiteles birósági végzést kapott, a mely azt jelentette, hogy Asa Lopper kapitány átment egyik nyugati államba s ott kieszközölte, hogy elválaszszák a feleségétől, — hűtlen elhagyás czimén! Titokban utazott el, hogy elkövesse ezt a szörnyű bünt, és magával vitte több falubeli lakosnak az irásos nyilatkozatát, hogy a felesége mindjárt a házasság után azonnal elhagyta őt s azóta se tért vissza hozzá. A hivatalos végzés ennek alapján kimondta a föltétlen válást. Florencet annyira megrendítette ez a dolog, hogy azonnal orvosért kellett küldeni...

Én majd hogy leestem a székemről. Meghült bennem a vér és kis hijja, hogy meg nem ütött a guta.

— S most mi a szándéka? — kérdeztem végre rekedten.

— Magam se tudom, — felelte Miss Moulton rekedten. — Elküldtünk az ügyvédünkért, de nincs otthon. Azt gondoltam, legjobb lesz, ha eljövök önhöz és mindent megmondok. Nincsen senkim, a kivel bizalmasabban beszélhettem volna erről, mint önnel.

Fölugrottam és dühösen kezdtem föl s alá járni a szobában.

— Hát önnek mi a szándéka? — kérdezte most Miss Moulton, kissé megijedve.

— Hogy mi a szándékom? — kiáltottam föl hevesen. — Elmegyek ahhoz az emberhez és kérdőre vonom. Elmegyek hozzá és megvárom, míg hazajön!

Miss Moulton nagyon megijedt. Könyörgött, hogy legyek higgadt és józan, a mire biztositottam, hogy mit se féljen, nem leszek durva és erőszakos.

Sokkal izgatottabbak voltunk mind a ketten, semhogy tovább is beszélgethettünk volna erről a dologról. Megigértem Miss Moultonnak, hogy azonnal irni fogok, mihelyt megtudok valamit s ezzel elváltunk.

A legelső vonattal leutaztam Asa kapitányhoz. Azt hittem, hogy megpukkadok dühömben, valahányszor eszembe jutott, hogy micsoda szörnyű méltatlanságot követett el ez az ember a legnemesebb lelkü és legbecsületesebb asszonyon, a kit csak ismertem. Elfeledtem mindent, a mit a kapitány értem és velem tett s csak arra emlékeztem, hogy hogyan bánt Florencecsal. Nem tudtam, hogy otthon van-e, de el voltam rá szánva, hogy ott várok a házában mindaddig, míg csak haza nem jön.

Borús, esős idő volt, mikor megérkeztem. Kopogtatás nélkül nyitottam be a házba s ott találtam az öreget a konyhában, a tűz előtt. Mindjárt fölkelt és nyujtotta a kezét, de én nem fogadtam el. Reszketve álltam előtte szörnyű haragomban. Bevezetés nélkül törtem ki és rázúditottam megvetésem, méltatlankodásom egész özönét, a mi a Miss Moulton látogatása óta gyült meg bennem. Nem czéloztam arra, hogy mit tett, csak elmondtam a cselekedetét gazságnak, hitványságnak, aláváló árulásnak és becstelenségnek.

Mihelyt kiabálni kezdtem, az öreg azonnal leült, kivette a pipáját a szájából és figyelmesen hallgatott. Mikor kifogyott belőlem a szó és a harag, nagyon nyugodtan igy szólt:

— Mindenek előtt nagyon örülök, hogy igy összeszidott. Ha nem szidott volna le ily kegyetlenül, sokkal kevesebbre becsülném önt, mint igy. Lehet, hogy igaza van önnek, lehet, hogy nincs. De, miután látom, hogy némiképen már lecsillapodott, szeretnék önnel pár higgadt szót váltani. Kérem hát, üljön le és beszélgessünk.

Én azonban nem ültem le, csak intettem a kapitánynak, hogy folytassa.

— Ön nagyon dühös, — folytatta az öreg, — s én örülök ennek. S azt hiszem, hogy Mrs. Lopper is ép oly dühös volt, mikor a hirt meghallotta. Ezt igazán sajnálom, mert magamnak is nagyon fáj, hogy kellemetlenséget kellett okoznom neki, de nem cselekedhettem másként. Éreztem, hogy abban az üzletben, a melyet Mrs. Lopper kötött velem, megcsaltam őt. Minden nap egészségesebb és fiatalabb lettem és Tom öcsém, a míg nálam volt, minden reggel azzal köszöntött, hogy: — «Asa bácsi, ön megint fiatalabb, mint tegnap volt». — S nem is csodálkoztam, hogy ezt mondta, mert éreztem, hogy igaza van...

«Hát igaz, hogy egy részről örültem ennek, mert szeretek élni. De más részről meg boszantott, hogy megcsalom Mrs. Loppert. Mert tudtam, hogy minél tovább élek, annál tovább rabja marad annak a bolond házasságnak, a melyet voltaképen csak azért kötött, hogy a jogos örökségét megkaphassa. És megcsaltam önt is, pedig ez is nagyon fájt, mivel azóta a nap óta, a mikor kihalászott engem a tengerből, igaz szivből szerettem önt...

«Aztán volt még valami, a mi aggasztott. Az én Tom öcsém igen derék ficzkó, de hogy mi lakik benne, azt bizony nem igen tudom, mert a fiú már kis korában elkerült hazulról s azóta folyton a tengereket rótta. Mrs. Lopper is igen derék asszony, de őt se igen ismerem, hogy mi lakik benne. És midőn az a bolondos Tom kétszer-háromszor meglátogatta s haza jövén, egyre csak a «Florence néniről» beszélt: csak még jobban aggódtam s azt mondogattam magamban, hogy kellene valamit tennem az ön érdekében...

«Igy határoztam el lassanként, hogy egy csapásra végét vetem minden bajnak és aggodalomnak. Nem kértem tanácsot senkitől, mert tudtam, hogy lebeszélnének a szándékomról; én pedig minden áron végre akartam hajtani a szándékomat. Összeszedtem hát mindent, a mi szükséges volt hozzá és elmentem nyugatra, a hol értik az ilyesmit...

«Most aztán minden megvan: s a mi történt, azon már változtatni se lehet. Az a nő, a kit ön imádott, most már szabad: nincsen férje. Szabad vagyok én is, mint a madár, s remélem, hogy nem vesztem el azt a két dollárt, a melyet ezzel a cselekedetemmel koczkára tettem... Szabad ön is, azaz hogy ön nem szabad; és hármunk közül, a kik azt a házasságkötési üzletet kieszeltük és megcsináltuk, épen csak ön nem szabad. Ön az egyetlen, uram, a kinek ebből az üzletből kifolyólag kötelességei vannak, de azt hiszem, hogy ennek a kötelességnek a teljesítése nem fog terhére esni önnek»...

Nem birtam haragudni az öregre. A szörnyű bünt, a melyért számadásra akartam vonni, — ha ugyan bűn volt, — én értem követte el. Odanyujtottam hát a kezemet és kértem, hogy bocsássa meg előbbi durvaságomat, a mire ő hümmögött valamit és pipával kinált meg.

Egy napig maradtam nála s aztán abban állapodtunk meg, hogy nekem kötelességem New-Yorkba mennem s mindenről jelentést tennem Florencenek.

Míg a város felé vitt a vonat, egyre az a gondolat foglalkoztatott, hogy találkozni fogok Florence-szal. Sejtelmem se volt róla, hogyan fog fogadni s hogyan fogadja azt, a mit mondandó leszek. Mert elhatároztam, hogy védeni fogom Asa kapitányt, még akkor is, ha Florence esetleg meggyanusít azzal, hogy bűnrészese voltam a kapitánynak.

Mind ezzel azonban nem törődtem. Tisztában voltam azzal, hogy akármi történik is, úgy fogok beszélni vele, mint barátja. Nem czélzok a múltra, nem emlegetek semmiféle jogot: egyszerűen csak barátja akarok lenni és elülről

kezdem a meghódítását. Ha elfogadja az udvarlásomat, iparkodni fogok, hogy ismét az lehessek a szivében, a ki régen voltam; ha pedig még mindig neheztel rám, a miért az első alkalommal visszavonúltam, addig fogok könyörögni, mig megbocsát...

Ilyen elhatározással csöngettem be nála New-Yorkban. De nem őt kerestem, hanem Miss Moultont. Nekem ugyanis először Miss Moultonnal kellett beszélnem, mert az ő megbizásából jártam a kapitánynál s neki kellett beszámolnom arról, hogy mit végeztem. Aztán meg tudakozódni is akartam tőle Florence felől... hogy milyenek az érzései iránt ám és hogy mily hatással volt rá ez a szörnyű eset.

Miss Moulton otthon volt. Bevezettek a szalónba. Pár perez múlva nyilt az ajtó és belépett Florence.

Fölálltam, de szólni nem birtam. Mint a vizbefuló egyetlen szempillantásban végig látja egész életének eseményeit, azonképen rohant át agyamon ama gondolatok hosszú sora, a melyeket Miss Moultonnak akartam elmondani s most Florence-szal kellett volna tudatnom. Ez szörnyű meglepetés volt, a melyre nem számitottam.

Csodálatos, hogy mily tisztán emlékeztem mindenre, a mit Miss Moultonnak mondani szándékoztam, s még csodálatosabb, hogy ez az emlékezet csak két másodperczig tartott, s aztán már nem emlékeztem semmire. Csak ott álltam és néztem ezt a gyönyörű leányt, a ki mosolyogva közeledett felém és a kezét nyújtotta...

Megfogtam a kezét s aztán önkénytelenül kinyújtottam a másik kezemet is. Aztán előre léptem egyet: s a következő pillanatban Florence már ott pihent a keblemen. Mintha csak tegnap lett volna, hogy kint sétálgattunk a homokos tengerparton, egymás kezét fogva!... És pár pillanat múlva Florence mosolyogva, de könnyes szemekkel mondta, hogy semmi se lephette volna meg jobban, mint az, a mi történt, de most, miután már megtörtént, örüljünk neki, mivel változtatni már úgy se változtathatunk rajta.

Körülbelül félóra múlva már eléggé összeszedtem az eszemet, hogy mindent elmondhassak Florencenek, a mit a kapitánytól megtudtam. De alig kezdtem el beszélni, Florence azonnal közbe vágott. Kijelentette, hogy hallani se akar a kapitányról; akármiért tette, a mit tett: ő, Florence, sohase fog neki megbocsátani.

Mert ilyenek a nők! Elfogadta a nagy boldogságot, a mit a szegény kapitány adott neki, mert nem tehetett egyebet, mint hogy elfogadja. De nem tudta megbocsátani a kapitánynak a módot, a hogy ezt a boldogságot adta. Én azonban megbocsátottam az öregnek mindkettőnk helyett és mindkettőnk helyett szerettem is őt.

*

Asa Lopper kapitány még jó néhány esztendeig élt viruló egészségben a házasságunk után is. A napi két dollárját pontosan megkapta s tökéletesen meg volt elégedve azzal, a mit az élet nyujtott neki. Én gyakran irogattam neki az üzletünkről és elég gyakran meg is látogattam. De Florence sohase kisért el. Sohase feledte ugyan, hogy a kapitány adott bennünket egymásnak, — s ezért fizette neki pontosan a két dollár napidíjat, — de nem feledte a módot se, a hogy ezt végrehajtotta: s ezért nem látogatta meg soha.

A kapitány pénzén csakugyan áldás volt. A «Radnor & Co.» czég üzlete rohamosan fejlődött. Most már harmadik üzlettársunk is volt: Florence, a ki hozományának egy részét szintén az üzletünkbe fektette.

Most már könnyű lett volna kiadnom a kapitány részét az üzletből, de nem akartam. Tudtam, hogy az öreg czimbora mily nagyon örül annak, hogy a pénze egyre szaporodik, bár ő nem is fárad ezért: s nem akartam megfosztani őt ettől a boldogságtól, a mit nagyon is megérdemelt tőlem. Hisz úgyszólván mindenemet neki köszönhettem!

Ha meglátogattam és Florence nem jött velem, Asa kapitány sohase panaszkodott ezért.

— Nem roszalom, hogy nem látogat meg, — mondta egyszer, — sőt veszítene előttem, ha meglátogatna. Mert szépen esküdtem meg vele és csúnyán váltam el tőle. Természetes, hogy ez zokon esett neki, s úgy is illett, hogy zokon essék. Hanem azért mindnyájan meg vagyunk elégedve, mi?

Mindez már jó régen történt s a kedves öreg kapitány ma már halott. Ekkor kifizettem az üzletrészét Tom kapitánynak, a ki nagyon megörült a pénznek, mert szép, új hajót vehetett rajta, a melynek nemcsak a kapitánya, hanem a tulajdonosa is.

Florence meg én csinos kis villát építtettünk a tengerparton, ugyanazon a homokbuczkán, a hol először vallottuk meg kölcsönösen, hogy szeretjük egymást: s ha a derék Asa kapitánynak, — a ki annyit tett értünk, a míg élt, — van némi befolyása a mi boldogságunkra most is: bizonyos vagyok benne, hogy gyakorolja ezt a hatalmát, mert nem tudom, van-e még egy oly boldog házaspár, mint mi ketten?

Míg eddig a régi bőrbetegségek, a legkülönbözőbb sulyos idegbajok (neurasthenia, vitustánczok), a sáp-kór, a női arczot eléktelenitő pattanások s a női nemi szervek folyásokkal kombinált hurutos megbetegedéseinek kezelésénél csekély értékü idegen vizekre voltunk utalva, addig ujabban

a PARÁDI ARSEN vizben

(vastartalommal)

olyan kincsünk van, mely minden eddigi arsen-vasas viznél (Roncegno Levico) hatásosabb, könnyebben emészthető a manapság már minthogy legelőbbkelő orvosi tekintélyeink felkarolják s a fogyasztók egész serege dicséri hatásait, hazánkban csaknem kizárólagos keresletnek örvend.

Gróf Károlyi Mihály uradalmi felügyelősége Pardd.

Egy postaláda 7 palaczk parádi arsen-vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postaállomásaira 5 korona 80 fillérért bérmentesen szállit a

Főraktár: **ÉDESKUTY L.** BUDAPESTEN. cs. és kir. udvari szállító. 9949

Ásványviz-nagykereskedő.

Kapható minden gyógytárban és megbizható füszerkereskedésben.

Császárfürdő

BUDAPESTEN 9843

téli és nyári gyógyhely.

Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványvizi uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

CSIZ fürdőtelepek *Margit-nyaralóban elsőrendu szálloda, egyes és kettős szobák 60 kr.tól 3 frtig, Margit-penzióban külön szoba, teljes ellátás kiszolgálattal 1 frt 60 kr.tól 2 frtig megrendelhetők. Margit-nyaraló avagy Margit-penzió használatának czim alatt. — Vasutnál külön kocsi.*

Csak **5 koronába** kerül a mig a készlet tart **4½ kiló** kevéssé megsérült finom, enyhe, virágillatu

pipereszappan

rózsa, orgona, mósusz, ibolya, rezeda stb, illatu darabokból szépen összeválogatva. **A rendes ára különben a háromszoros!** Szétküldés a pénz előzetes megküldése ellenében v. utánvét mellett.

Kann Ignác Bécs, II., Liliengasse 17.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban. IV., Egyetem-utcza 4. Budapest.

Pompás és előkelő nyaralóhely. Déli vaspálya-állomás: Pöltschach. — Utazás 7 óra Budapestről Pragerhofon át. — Évad májustól szeptemberig.

Gyógyhely

Rohitsch-Sauerbrunn

«A gyógyhelyek gyöngye!»

1902. évben a gyógyvendégek forgalma 3100 személy (fennállása óta ez a legmagasabb látogatási szám). A **«Tempel-forrás»** és **«Stiria-forrás»** nevü források a karlsbadi és marienbadi forrásokhoz legjobban hasonlitanak. **Gyógyhely** gyomor-, bél-, máj- és vesebajok, valamint légzőszervi hurutok, czukorbetegség, epekő és hólyagbántalmak ellen. Kiterjedt parkültetvények, nagy lomb- és tülevelü erdőségek terepkurákra. **3 nagy fürdőintézet** meleg-, hideg- és ásványfürdőkkel. Tej-, savó- és kefyr-gyógyitás. Kitünő fürdőzene, versenyjátékok, változatos társasélet. Füzeteket és prospektust küld

A fürdőigazgatóság.

A rohitschi savanyuvizek nagybani lerakata Hoffmann Józsefnél, Budapest, Báthory-utcza 8. sz.

Kétségtelen, hogy a 9863

№ 4711.

Eau de Cologne

az előkelő világ **kedvenez** illatszere. Folyton növekvő kelendősége bizonyitja ezen megczáfolhatatlan tényt. Elérhetetlen aromája és kiválóan üditő hatása folytán ma nélkülözhetetlenné lett a müvelt emberiség minden körében. — Egyedüli gyártója:

Mülhens Nándor, Köln a/R., Glockenstrasse 4711.

Az osztrák császár ő felsége és az orosz czár ő felsége udv. szállitója.

A legjobb arcszépitőszer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,** mely az arczot tisztitja, fehériti és bársonypuhává teszi.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fill.

Egy kis tégely ára 70 fillér.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan | kitünő toilett szappanok
Epe-szappan | a kenőcs használatához.
Serail-crême. Nappali használatra.

Serail-pouder. Kiváló finom arczpor három szinben, fehér, rózsaszin és créme. Egy doboz ára 1 korona.
Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: Budapesten, **Török József** gyógyszertárában. 9625

Kapható továbbá a készitőnél: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszertárában, **Aradon, Szabadságtér,** valamint minden más gyógyszertárban.

Törvényesen védett **Bob-csemege**

szerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12.

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»,** kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készit: **Erényi Béla** gyógy-

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta

Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

IV.

Vártak tehát türelmesen, a mig Sánchez enged. Az életük ugyanúgy siklott tova, mint eddig, a bizalom napról-napra bensőbb lett Mario és szerelmének családja közt. A fiatal ember mindig ott volt a házukban. Ha sétálni mentek, Mario elől ment Carlotával, Doña Carolina és Presentación pedig mögöttük. Rövid idő mulva ismerte már őket egész Madrid.

— Itt jönnek a jegyesek, — mondogatták a járókelők, ha meglátták őket.

És a mint az meg szokott esni, néhány hónap múlva únni is kezdték már őket. De hát, uram Isten, mikor is fognak ezek már megesküdni?

Nagy sokára, Mario kérésére, Doña Carolina beleegyezett, hogy tegezni fogja őt, sőt annyira ment leereszkedésében, hogy elfogadta a maga számára a «mama» megszólitást, természetesen csak maguk közt, ha Sánchez nincs jelen. Egy nap véletlenül ez utóbbinak jelenlétében ejtette ki a «te» szócskát. Hogy elpirult a derék hölgy! Mario el volt ragadtatva, imádandónak találta őt.

Néhány hónap múlva politikai változás állott be. Az egyik kormány megbukott és új jött a helyébe. A lemondó külügyminiszter megemlékezett Mario atyja iránti barátságáról s a mint mondani szokás, a végrendeletében fölemelte a fiú fizetését ezerhatszáz realra. Mikor Doña Carolina ezt meghallotta, igazi anyai örömet mutatott, sőt pár nap mulva titokban félrevonta Mariót egy sarokba és nagy titkolózva megmondta, hogy ha nincs kifogása ellene, még egy «támadást» intéz Sánchez ellen. Kétkedik ugyan a sikerben, de meg fog tenni minden lehetőt. «Majd meglátjuk».

A remény hirtelen megint feltámadt az ifjú szobrász kebleben. Oly izgatott lett, hogy a lágyszivü hölgy, hogy beteljesitse nagylelkü vállalkozását, késznek nyilatkozott azonnal bemenni szigorú hitestársa szobájába. Mario nem birt magával, szinte tuszkolta őt kifelé a szobából. Az asszony nyájasan mosolygott és örültnek nevezte őt.

Mennyi remegést állottak ki a szerelmesek, a mig távol volt! Odáig jutottak, hogy Mario elmondott egy sereg Miatyánkot Carlotával, a kedvező eredmény érdekében.

Az ég meghallgatta könyörgésüket. Doña Carolina úgy egy óra multával örömtől sugározva előkerült s mielőtt szóra nyitotta volna ajkait, leányához futott, melegen megölelte, könnyek tengerében úszva. Aztán hasonlókép tett Marióval. Az utóbbi annyira meg volt indulva, hogy úgy viselkedett, mint egy elmeháborodott. Nevetett, sirt, táncolt, csókolgatta jövendőbeli napa kezeit, anyjának nevezte, igérgette, hogy mindig szeretni fogja s engedelmeskedni fog neki, mintha igazi fia volna, szóval ezer olyan nevetséges dolgot csinált, a melyeken mosolyogna mindenki, a ki sohase volt igazán szerelmes.

Ettől a naptól fogva nem beszéltek egyébről, mint a lakodalomról. Elkezdték a kelengyét vásárolni, azaz hogy elkezdődött számukra az az időszak, a mely egyedül nyújt némi fogalmat arról, hogy milyen élet lehet a mennyországban. A fehérnemü vásárlás oly nagy hatással volt Marióra, hogy még évek mulva is, ha vászonkereskedés előtt ment el és női alsószoknyákat és ingeket látott a kirakatban, a szive hevesebben dobogott a megindulástól. Doña Carolina volt ebben a mennyországban a szentlélek. Mikor a fiatal vőlegény meglátta, hogy fölveszi pápaszemét és kezébe vesz egy alsó köpenykét, gondosan kisimitgatja, közel veszi szeméhez, hogy nem lát-e valahol hibát a szövésében, kimondhatatlan boldogság remegett keresztül Mario tagjain, a felindultság fojtogatta, kénytelen volt félre fordulni, mert különben a jó hölgy lábai elé borult volna, hogy kifejezze neki, a boltbeli elárusitónők előtt, mindazt a hódolatot, mindazt a lelkesedést, melyet nagylelkü viselkedése keltett benne.

Hamarosan megállapitották az esküvő napját is s vitatkoztak arról, hogy mikép ünnepeljék a lakodalmat. Előzetesen megállapitották, hogy az ifjú pár «egyelőre» ne tartson külön háztartást. Mario csekély fizetése nem engedte ezt. Don Pantaleón kijelentette, neje szája által, hogy mindaddig, a mig a fiatal házasok abba a helyzetbe nem jutnak, hogy maguk rendezkedjenek be, lakjanak vele együtt. Ugyancsak Don Pantaleón határozta meg azt is, hogy a lakodalmat kiránduléssal ünneplik meg a Viverosban, a mint az szokásban van a madridi jobbmódú kereskedő osztálynál.

Augusztus első vasárnapja volt. Mario meghivta barátjait, a kávéházi sarokasztal vendégeit, Miguel Riverát, Adolfo Morenót, Llot-ot, Oliverost, Romadongát és két-három hivatalbeli pajtását, Sánchezék meghivtak néhány jobbmódú kereskedő családot, köztük magát a kereskedők társulatának elnökét is, egy Madrid környékén levő nagy téglaégető tulajdonosát. Sánchezék nem voltak valami nagyon benső barátságban ezzel a családdal, de számitva arra a fényre, melyet megjelenésük a lakodalomnak kölcsönözne, alázatos levelet irtak nekik. A Corneta-család — mert ezt a nevet viselték — nagyon szeretetre méltóan válaszolt, elfogadva a meghivást s egyuttal értékes pálinkás-készletet küldve, mely jelentékenyen gazdagitotta azoknak a nászajándékoknak a számát, melyeket az ifjú pár kapott. Doña Carolina ezeket mind sorba állitotta a nappali szobában, csinosan feldiszitve, hogy annál nagyobb legyen a hatásuk. A számuk nagy volt s igen csinosak is voltak, de főrészük egy gazdag hőmérő-gyüjtemény volt, mindenféle nagyságban és formában. A barátaik bámulatos ösztönnel megérezték, hogy semmi sem érdekel jobban egy fiatal házaspárt, mint az időjárás jelenségei.

Augusztus első vasárnapja oly csillogón, oly tisztán és melegen kezdődött, mint majd minden augusztusi nap ebben az évben Madridban. A kik jelen voltak a hajnali misén a Santiago templomban, az egyik oldalkápolnában egy kifogástalan feketébe öltözött fiatal embert láthattak egy gyóntatószék előtt térdelni. Ebben nem volt semmi különös; de az ellenkező oldalon levő gyóntató szék előtt meg egy hasonlóképen feketébe öltözött nő térdelt, arczát a kis ablakhoz szoritva. Ez már komoly dolog volt. Ezt észrevették a hivők és bár bünt követtek el vele, le nem vették szemüket a párról, míg a gyónás tartott.

A fiatal embert a pap annyira magához vonta, hogy a nézők csak a lábát láthatták, a mi nem jelentett semmit. A leány arczának egy darabját azonban láthatták s ez a darabka oly lágy, oly csillogó, oly rózsás volt, hogy a nézőkben mély érdeklődést keltett, különösen pedig a ministráns ifjúban.

— Vőlegény és menyasszony, — mondogatták egymásnak a hivők, kiváncsiságtól eltelve. S valóban a fiatal pár nem volt más, mint a kedves Carlota és a boldog Mario.

A szertartás végeztével s miután megitták csokoládéjukat Don Pantaleón házánál, a fiatal házaspárt és kiséretüket két nagy omnibusz kivitte a Viverosba. A Viveros jelenti, törpe fasorai közt és terebélyes fáinak árnyában, a madridi kispolgárság számára a költészetet. A czéhek itt adnak tanuságot ünnepnapokon arról, hogy nem érzéketlenek a természet varázslata iránt s nincsenek inyük ellenére a mezei élet édes hangulatai. Mint a költői érzéseknek néma, de ékesen szóló tanui hevernek a szárdinia-fejek és a kemény tojás maradványai a friss bokrok tövében, a hol a napfény halkan és álmatagon surran be, vagy a fü finom kárpitján.

Señor Sánchez, a ki nem felejtett el semmi érdekes részletet, elmélkedő és álmodozó véralkata ellenére sem, előtte való nap bérbe vett egy mechanikai zongorát. A meleg nem volt akadály a fiatalok e válogatott társaságának, a

mely elkezdett eszeveszetten tánczolni. Az egyik úr jónak látta levetni a kabátját, példáját követték a többiek. Ingújjban tánczoltak, azzal a bizalmaskodással, a mely az üzletembereket a jókedv pillanataiban jellemzi. Úgy izzadtak, mint a teremtés első napjaiban. A hölgyek arcza lángolt. Ah, ha felhasználhatták volna azt a jeget, a mely e pillanatban körülvette a kávéház hegedűsének szivét! Hogy felfrissítette volna őket!

Ügyességgel és diplomata furfanggal Timoteo elérte, hogy Doña Carolina meghivja a lakodalomra. A valóságban ez a nagylelkűségi roham kellemetlenségeket hozott a jó asszony fejére. Ifjabbik leánya oly czivakodó lett és oly gorombán beszélt vele, mikor ezt megtudta, hogy a derék hölgy kénytelen volt a vitát szokott módszere szerint, azaz több rendbeli czibálással befejezni. A leány a tőle telhető legmagasabb hangon visitott. S iránti ily hangulatban ment nővére lakodalmára. Minek kellett történnie? Katasztrófának. Visszaadta a kölcsönt a legelső adódó alkalommal.

— Presentacioncita, lesz oly kegyes ezt a polkát velem tánczolni?

— Köszönöm, nem tánczolok.

Néhány pillanat mulva egy másik fiatal ember jött hozzá s ugyancsak tánczra hivta. Presentación egy pillanatig habozott, oldalvást a hegedűsre pillantott, maliciózusan mosolygott és tánczra vezettette magát ama gyűlöletes egyén által, a ki ellen forditotta ettől fogva Timoteo mindazt az epét, melyet szervezete fejlesztett.

Ez az ellenszenves és megvetendő lény, a neve Grass, azokat az órákat, a mikor nem forralt vagy csinált valami gyalázatos tetteket, arra szentelte, hogy két férfidivat-üzletben vezette a könyveket. Ezért elhalványitott mindenkit tengerész-gallérja ragyogásával és szabatosságával, nem különben fehér babos kék selyem nyakkendője pompájával.

Presentación a legcsinosabb leány volt mindazok közt, a kiket az ipar és kereskedelem Mario lakodalmára szolgáltatott. Következésképen az összes fiatal emberek ő vele tánczoltak, neki hódoltak és udvaroltak, mint a rabszolgák. Az egyik alázatosan esengett a dicsőségért, hogy tarthassa a legyezőjét, a másik aláteritette a fűre a kabátját, hogy ráülhessen; egész sereg futott, ha egy pohár vizet akart inni s czukrot, narancslevet vagy ánizst kevertek bele, hogy válogasson belőle, ismét mások boldogak voltak, ha messziről egy mosolyt küldött feléjük. Ez a leányt, a kinek mindig határozott hajlandósága volt a világi hivságokra, egyenesen kiállhatatlanná tette. Olyan volt, mint egy kegyetlen és zsarnoki szultánnő. Látva, hogy minden kivánsága haladéktalanul megvalósul, már maga se tudta, mit kivánjon. Alig hogy megengedte egy fiatal ficzkónak, hogy lábainál üljön: egy ideig hallgatta és barátságosan nézett rá, — csakhamar elutasitotta mérges tekintettel és lobbanékony hevességgel. Egyszer arra kérte őket, hogy meséljenek neki valamit, aztán elhallgattatta őket, hogy maradjanak veszteg. Szerencsére nem jutott eszébe elrendelni, hogy Timoteót akaszszák fel egy fára, mert Isten tudja mi történhetett volna, tekintve azt a lelki állapotot, a melyben voltak.

De a ki hamarosan legyőzte versenytársait és lefoglalta magának a szépség figyelmét, az Grass volt. És pedig nem nyakkendőjének szépsége által, hanem azért, mert merész és szellemdús férfiú volt, kinek minden szólása valóságos becses költemény. «Ismertem egy hölgyet Sevillában,—mondotta például — a ki a szájával evett». Ezenkivül termékeny és merész képzelete volt mindenféle tréfák kitalálására s különös tehetsége bárki hangjának, mozdulatainak és járásának utánzására. Meglepő mozgékonysággal futkosott, ugrált, pedig ugyancsak kövér volt. Háromféle hangon tudott énekelni és csodálatra méltó árnyék-figurákat tudott a falra vetíteni a kezével. Végül tökéletes szemfényvesztő is volt; több fiatal leány kivánságára néhány olyan bűvész-mutatványt végzett, hogy a vendégek nem győztek eléggé csodálkozni. Világos, hogy elvégzésükre segédek is kellettek. Ezeket Grass a legcsinosabb lányok közül választotta. Valamennyien szivesen és buzgón segédkeztek neki, de Presentación különösen kitünt buzgalma által. Micsoda ördöngösségeket vitt végbe ez az ember az ő segitségével! Pénzdarabokat húzgált ki a hajából, az orrából, a nyakából!

Timoteo szomjazott ez ember vérére.

Tizenegy óra tájban a kereskedők társulatának elnöke megtartotta bevonulását a Viverosba. A vendégek nagyobb része, a mint megtudta, hogy kocsi állt meg a kapunál, ott hagyta mulatságát és odaszaladt, hogy kimutassák az előkelő személyiségekkel való barátságukat, a kik Madrid legelőkelőbb társaságához tartoznak és saját kocsijuk van. Az elnök neje és két lánya kiséretében jött. Señor Corneta ép oly előkelő külsejű volt, mint egy mészáros vasárnapon. Kurta, kövér, veres arczú emberke, bő kabátban s terjedelmes keze vérszinű keztyűbe volt bújtatva. A fejét hátraszegve viselte és lármázva beszélt. Milliói, az elnökség, a téglagyár mind meglátszottak az arczán, hogy lesujtsák azokat a szerencsétleneket, a kik közeledtek hozzá. Mily méltósággal tudta a kezét nyujtani s közben másfelé nézni! Micsoda durva és szemtelen hangon tudta a messzebb levőket üdvözölni! Lehetetlen pártfogóibb fensőbbséget képzelni. Pedig még inkább azok voltak neje és leányai üdvözletei, tekintetei, mosolyai. Ez volt a legfelsőbb fok. A két rózsabimbó festői előkelőséggel volt öltözve, anyjuk, élemedett kora ellenére, nem különben. Nem voltak csinosak, sem otthoniasak, csak méltóságosak, azzal a nyugalommal, melyet dicsőségük tudata szerez a felsőbb lényeknek. Gőgös lorgnettekkel felfegyverkezve jöttek, a melyekkel azonnal elkezdtek figyelmes és lelkiismeretes megfigyeléseket tenni a vendégeken, a hogy a természettudós tanulmányozza nagyitóján át a véglényeket. A kereskedők lányai e kutató tekintetek alatt természetesen elkezdtek pirúlni, a fiatal boltoslegények pedig nem tudták, hova tegyék kezüket-lábukat, kiváltképen pedig a lábukat.

A Corneta-családot diadalmenetben vezették a fák egyike felé, a hol Mariót és nejét néhány nagyon szeretetre méltó frázissal tüntették ki, a melyeknek emlékét Doña Carolina és érdemes hitestársa, Don Pantaleón élénken őrizték sok ideig.

Senki se merte volna kérdés tárgyává tenni a Corneta-család végtelen felsőbbségét a többi vendégek fölött, a mi az arisztokratikus ragyogást és leereszkedő méltóságot illeti. Ezek a tulajdonságok különösen akkor voltak bámulatosan feltünők, mikor nem beszéltek. Ha megszólaltak, némely finnyás kritikus ellenvetéseket tehetett volna a fiatalabbik leány rekedt hangja s az idősebbik szabad megjegyzései és határozottan merész és illetlen modora ellen. Elemező szellem talán valamiféle hasonlatokat állitott volna fel e két előkelő ifjú hölgy és azok közt a nők közt, a kik a külvárosokban zöldséget árulnak. És ki tudja, ha a lába már a nyomozás ösvényén volt, nem magyarázta volna-e ezeket a jelenségeket a fejlődés törvényéből, észrevéve rajtuk az örökölt pathológiai terheltséget öreganyjuk révén, a ki Segoviában zöldséges kofa volt. De mivel az elemző birálat a kereskedelmi ifjúság e virágának nem volt kenyere, a mondott ifjú hölgyek előjogai és uralma ellenmondás nélkül elfogadtattak. Elhelyezték őket a fa alatt, szüleik társaságában, mint főisteneket, a kikhez Doña Carolina, Don Pantaleón és néhány más idősebb személyiségek úgy viszonyultak, mint mellékistenségek.

Ez oknál fogva s mivel senki sem versenyezhetett Presentaciónnal a szépség koszorújáért, ez utóbbi tovább is uralkodott az ifjú vendégeken. Lovagja még mindig a gyűlöletes Grass volt, a mint Timoteo folyton növekvő gyűlölettel látta. Időnkint azonban figyelmes tekinteteket vetett Godofredo Llotra. Ezt azonban Timoteo nem vette észre. A jámbor ifjú alig mert azzal is válaszolni, hogy rejtelmes szemeit néha a lányra emelte. Többnyire észre sem látszott venni a megtisztelő figyelmet, melynek tárgya volt. Nyilván azok a komoly, aszkétai gondolatok ijesztették el, melyek lelkét állandóan foglalkoztatták.

Reggeli után — jóval a reggeli után, délután négy óra tájban megjelent Juanitónak, Señor Corneta elsőszülöttjének nagyon elegáns alakja. Mosolyogva, kegyesen közeledett és mindenki csodálhatta zergebőr kamásliját, divatos gyöngyház-gombos szűk nadrágját és drága flanell tennisz-ruháját. Ez az öltözék és a kis ostor, melylyel az útja melletti bokrokat csapkodta, mutatta, hogy lóháton jött. A kereskedősegédek kövé váltak a tisztelettől és csodálattól az ő láttára. Juanito a legelőkelőbb klubok tagja volt s mint ilyen minden este fölvette a frakkját; voltak szeretői, lovai, párbajai, adósságai és nem tudta az r betűt kimondani. Mindamellett, meg kell vallani, ez alkalommal nem igen használta ki tulságosan annak a hirnévnek és dicsőségnek előnyeit, melyeket az ég oly bőven ontott reá. Gondatlan könnyedséggel üdvözölte a társaságot, kétszer-háromszor az orrához emelte lovagló vesszejét és türhetően érthető hangon mondotta, hogy nagyon örül, hogy annyi csinos lány közé került. Ezt mondta csakugyan, saját szavaival. Az ifjú hölgyek ily kedvező itélet hallatára természetesen remegtek a gyönyörtől s fülig elpirultak, megőrizve e szavakat lelkük mélyében, mint e boldog délután legszebb emlékét. Juanito ezer értékes tulajdonsággal volt megáldva, de a mi leginkább jellemezte, a bágyadtság volt. Lehetetlen valami bágyadtabbat képzelni ennél a kitünő ifjúnál. Mikor beszélt, mikor mosolygott, mikor a bajuszát pödörte, mikor szétvetette a lábát, mind e köznapi ténykedéseiből ellenállhatatlan bágyadtság áradt.

Presentación nem tudott neki ellenállni. Meghódolt az első pillanattól fogva. A mint a fiatal Corneta, jelét adva jóizlésének, közeledett hozzá s megtisztelte néhány hozzáintézett udvarias szóval, — Grass és Godofredo mehettek Isten hirével. Csinos, hamis szemei csak Corneta számára léteztek, friss, mozgékony szája csak számára tartogatta mosolyát.

Timoteo ezt a fájdalom és megelégedettség vegyes érzésével nézte. Bántotta bálványa lelkesedése e nyegle ficzkó iránt, de Grass felsülése örömmel töltötte el. És keserű öröme teljességében nem tudta megállni, hogy ne közeledjék ahhoz a csoporthoz, a hol ez utóbbi megtévésre méltó egyén még mindig erőlködött, hogy magára vonja a figyelmet nevetséges mutatványaival. Nem telt bele két percz és egy durva, izetlen megjegyzést röpitett feléje. Grass nem vetett rá ügyet. Timoteo egy másikkal újra támadott, a katalán ezen sem sértődött meg. Jó kedélyű ficzkó volt, a ki értette a tréfát. De végre a hegedűs olyan goromba lett, hogy nem tehetett egyebet, mint hogy mutatványát félbeszakitva, igy szólt:

— Vigyázz, pajtás; légy kissé udvariasabb a tréfáiddal, különben attól félek, pórul jársz.

Timoteo dühösen mosolygott. Nem törődve a komoly intelemmel, megint elkezdte gúnyolódását, míg végre Grass türelme megszakadt. Dühében elvakulva, fölemelte kezét és a berek édes csöndje egy csattanástól visszhangzott.

Húsz kéz fogta meg egyszerre Grasst. Ugyanannyi tartotta vissza Timoteót. Két csoport keletkezett tekintélyes távolságban egymástól. S a hol azelőtt jókedv és gondtalanság uralkodott, hirtelen gyászos és fenyegető csend következett be. Az egyik csoport Grasst igyekezett meggyőzni, hogy nem kell megsértődnie olyan ostoba ficzkó szavai miatt, mint Timoteo. A másik csoport meg ez utóbbival igyekezett elhitetni, hogy abban nincs semmi, ha olyan jelentéktelen egyén, mint Grass fültövön vágja. Valamennyien, hallgatólagos beleegyezéssel halkan beszéltek. Nem hallatszott egyéb, mint halk morgás, mint a gyónáskor. De Timoteo erős, süvöltő hangja időnkint áttört a csöndön:

— Szeretném tudni, mért támadt rám az az ostoba kölyök?

Általános pisszegés hallgattatta el ezt a kérdést. Megint csend lett. De mikor már úgy látszott, minden el van simitva, Timoteo ismét kiáltozni kezdett éles hangján:

— Szeretném tudni, mért támadt rám az az ostoba kölyök?

A veszedelmes kérdés fokozatosan elgyöngült s ritkább lett. Kissé később a hangos társaság visszatért ártatlan mulatozásához.

Nem volt hiány felköszöntőkben, sem költői rögtönzésekben, nem hiányzott az a fiatal ember sem, a ki gitár mellett pikáns kuplékat énekel kevés ügyességgel és sok kecscsel, sem a hatnyolcz esztendős kis leány, a ki ilyen alkalmatosságokon mindig elszaval egy monológot, elnyelve a magánhangzók felét. Don Dionisio felolvasta egy terzettákban irott hosszú nászdalát, a melyet, mint megvallotta, csak lopva irhatott a drámája negyedik és ötödik felvonása közben. Romadonga mulatott mindenen, derült tekintetét végigjártatta a vendégeken, különösen a női nemen levőkön, odamenve egyikhez is, másikhoz is, mindegyiknél ott hagyva nyájasága és szeretetreméltósága jeleit. Ellentétben a kereskedő ifjúsággal, a kik kiabálva beszéltek, Don Laureano mindent halkan mondott. Hallani se lehetett, kivéve ha szeliden valami megjegyzést tett, a melyre a fiatal hölgyek elpirultak vagy az idősebbek kaczagtak. Legjobban szerette a bizalmas megjegyzéseket. Öregkora ellenére is merész és egyuttal tiszteletteljes, szelid és csillogó szeme megigézte a hölgyeket. Néhány kisérlet után sikerült bizalmas beszélgetésbe bocsátkoznia a menyasszonynyal. Messze egy fa tövénél élénken beszélgettek, a férfi lehajolva a nőhöz, gyanut keltő magatartással, ez meg mosolyogva és pirulva, mint egy baba.

Miguel Rivera, a ki Marióval járkált, kétszer vagy háromszor nyugtalanul nézett oda. Végre nem birva tovább türtöztetni magát, felkiáltott:

— Nézze, kedves barátom, hivja el a feleségét, mert az a bandita Romadonga valami pimaszságot beszél neki.

Mario sietett eleget tenni a felszólításnak, a szegény Carlota nagy örömére, a ki már izzó parázson állt. Don Laureano nem sértődött meg, lassan odább ment egy másik csoporthoz.

A rusztikus ünnepély e válságos pillanatában a Viverosban olyan eset történt, a mely látszólag jelentéktelen volt bár, a valóságban azonban oly nagy fontosságú, hogy csak a jövendő idők és nemzedékek itélhetik meg teljesen. Az emberi nem történetében, olyankor, a mikor legkevésbbé várná valaki, gyakran nyilatkozik meg egy-egy csekélynek látszó jelenség, a mely később a benne rejlő titkos, hatalmas erőnél fogva gyökeres változásokat, megmérhetetlen változásokat szül a tudomány s később az egész emberi élet terén. Newton egy napon almafa alatt ülve lát egy almát leesni a fájáról. Az alma e leesése egy eszmét sugall neki. A nehézkedés törvénye fel van fedezve. Egy más napon Watt meglát egy párolgó theáskannát. Észreveszi, hogy a födele felemelkedik. Elmélkedik e köznapi tényen. A gőzgép fel van találva. Az efféle események sorába tartozik az is, a melyet most el fogunk mondani.

Don Laureano egy fa tövénél élénken beszélgetett a menyasszonynyal.

Az történt, hogy Señor Sánchez, menekülve a zsivaj elől, a mely nem illett az ő elmélkedő és melankholikus véralkatához, elvált barátaitól és szórakoztan elkezdett kószálni a fasorokon át. Ugyanabban az időben történt, hogy Moreno barátunk, vonzatva természettudományi hajlamaitól, ugyanerre az útra tért s azzal foglalkozott, hogy különböző virágokat és növényeket vizsgált nagyító üvegével, a mely ily alkalmakkor mindig nála volt. Találkoztak ott, a hol az út kereszteződött. Szerencsés találkozás, a melynek eredménye az emberi szellem legnagyobb hódításainak egyike lett!

Moreno és Sánchez udvariasan üdvözölték egymást. Egyikük sem gyaníthatta még, mit jelent ez az üdvözlés az emberi haladásra nézve.

Néhány közömbös szót váltottak; Sánchez megkérdezte Morenótól, mit csinál? Az utóbbi, kinek tudománya mindig rendelkezésére állt barátainak, sőt olyanoknak is, a kik nem voltak barátai, megmutatta azt a lombot, melyet kezében tartott, megmutatta a nagyító üvegen át a levelek és a kéreg szövését, rostjainak rendkivüli finomságát, szervezetének csodálatos bonyodalmasságát. S ha már rátért az oktatás megyéjére, nem tért le róla, a míg egy kis növénytani leczkét nem adott Don Pantaleónnak. Kezét a hátán összefonva, minden pillanatban megállva, hogy gyakorlati bizonyságot mutasson elméleteire, Moreno bevezette séta közben a növények országának titkaiba Don Pantaleónt.

Don Pantaleón szüz elméje mohón nyelte a tanitást, mint a szikkadt föld az eső vizét. Néhány percz elég volt arra, hogy tudatára ébredjen annak a ténynek, hogy két különálló ország van a világon: a növények és az állatok országa, hogy azok a fák és növények, melyeket maga körül lát, az előbbiekhez tartoznak, ő pedig és Moreno az állatok országába, hogy a növények gyökereik és leveleik útján táplálkoznak stb. stb.

A növények szaporodásáról szólva, mikor erre szolgáló szerveiket magyarázta apróra, Morenónak szerencsés ötlete támadt, a mely mély hatást tett az öreg kereskedőre:

— Ez a por, a növény emésztésének maradványa, ez az, a mi ha az orrunk nyákhártyáját érinti, azt a kellemes érzést kelti bennünk, melyet illatnak nevezünk. Következőleg — tette hozzá — a virágok illata, melyet a költők megénekeltek s mely a regényes véralkatuakat magukon kivül hozza a gyönyörtől, nem egyéb a valóságban, mint egy váladék szaga.

V.

Mint a földbe elvetett mag kicsirázik a meleg és a nedvesség közös hatása alatt, úgy csiráztak egész éjszaka azok a becses eszmék, melyeket Moreno vetett el az elmés Sánchez agyában, a dunyha meleg hőmérsékletében. A mig az álom el nem fogta elméjét, folyton ezt ismételgette, fokozódó lelkesedéssel: «váladék!» És ez a csodálatosan termékeny eszme mindinkább áthatotta lényét, úr lett fölötte s hirtelen óriási láthatárokat nyitott meg előtte, melyekről álomba merült szelleme eddig nem is álmodott.

Mikor reggel felkelt, az arcza piros volt, szeme ragyogott, egész teste oly lázas állapotba jutott, hogy tiszteletreméltó hitvese nem csekély mértékben bámult el, mikor az ebédlőbe belépett. Meglepetése fokozódott, mikor Sánchez, a helyett, hogy visszavonult volna szobájába, elolvasni az ujságját, reggeli után bement a konyhába s azt kérdezte, van-e itt friss zöldség. Mivel a cseléd ez nap nem hozott semmit, felkapott egy vereshagymát és bevitte a szobájába. Lefejtette a szinházi messzelátó egyik lencséjét s ennek segitségével azzal töltötte az időt, hogy kereszt-metszéseket eszközölt a hagymán, figyelmesen vizsgálva szerkezetét. Délután kiment s megtette szokásos sétáját a Retiróban. Ah, ennek a sétának most egész más volt a jelentősége, mint máskor. Eddigelé Sánchez pusztán csak egészségi szempontból sétált s a megszokás mozgatta lábait. Gondolatai tétlenek maradtak, mikor a nagy szökőkút elé került s órák hosszat ott ült, vonalakat rajzolva botjával a homokban. Most azonban ezek az utak, ezek a fasorok meg voltak világitva attól a szikrától, mely agyában égett. Nem ment el többé a tudatlan ember kárhoztatandó közömbösségével. Most a természet beszélt hozzá komoly, hangzatos nyelvén, azt igérve neki, hogy fel fogja tárni előtte titkait, melyeket keblében rejteget.

Don Pantaleón, sejtelemszerűen megérezve fenséges hivatását és a nagy szerepet, melyet csakhamar az emberi tudás terén játszani fog, méltóképen felelt a növényország felhivására. Nem tett négy lépést, hogy utána meg nem állt volna beszélgetni egy-egy fával. Óvatosan letört egy kis lombot s szeméhez emelve a lencsét, figyelemmel vizsgálta morphologiai sajátságait. Az út melletti nagy fák nem voltak egyedüli tárgyai kutatásának. Bámulatos éleslátással megértette, hogy a legkisebb növények is ugyanazt a beható megfigyelést érdemlik, mint a százados fák, mert a természet minden részében határtalan gazdagságot mutat. E szemponttól vezettetve gyakran átugrott a kerítések s belépett a virágágyakba, az alsóbbrendű szervezeteket tanulmányozni.

— Hahó, jó uram, mit keres itt a virágágyak közepén? Nem tudja, hogy tilos ott járni?

Váratlanul az őr durva hangja riasztotta fel elmerültségéből s kényszeritette, hogy térjen vissza az útra. A tudomány, a haladás, az em-

beriség megszámlálhatatlan kincseket vesztettek, valahányszor ez történt. Csakhogy az őrök ezt nem tudták. Don Pantaleón maga is, nem lévén lángelméje tudatában, szintén kevéssé gyanította. Néhány napig a Retiróban és saját szobája csöndjében mély és pontos vizsgálatokat végzett mindazon a zöldségen, a melyhez hozzá tudott férni. Végre hatalmas élméellel rájött, hogy a növényország bámulatosan bonyolult szövevényből áll, hogy a gyümölcsben és zöldségben ez a szövevény laza s ezért azokat meg lehet enni, ellenben a fában kemény s ezért nem lehet megenni. Miután ezeket a becses megfigyeléseket megtette, sietve bejegyezte őket a jegyzőkönyvébe.

Mialatt Don Pantaleón gyorsan repült az eszme fenséges magaslatain, barátsága Adolfo Morenóval, az emlékezetes haladás kezdeményezőjével, mind bensőbb lett. Moreno meglátogatta a házában, órákat töltött vele, bezárkózva a szobájában. Végre talált egy embert, a milyen után sóhajtozott: csöndes, figyelmes embert, a ki érdeklődik a morphologia iránt s elhiszi róla, hogy tudós. S csakugyan, Sánchez hamar meggyőződött arról, hogy Moreno kiváló ember. Mikor hosszadalmas fejtegetéseit hallotta a nap centrifugális erejéről vagy a radiométerről, avagy a növények emésztő szerveiről, elfogta a bámulat. Adolfo Moreno univerzális lángész volt. Közgazdaság, orvostudomány, állattan, vegytan, csillagászat, statisztika, hajóépítés, hadi művészet és a többi, mint helyet talált az ő kivételes elméjében. S a legmegdöbbentőbb az volt, hogy valahányszor e tudományszakok egyikét érintette, mindig egy határozott és különleges ponton tette, a mi tanultságának alaposságáról tett bizonyságot. Számos irigyeinek egyike azt erősítgette, hogy ez a részletes ismeret nem annyira tanulmányai mélységén alapszik, mint inkább azon a formán, a melyben némely ismeretterjesztő folyóiratok közlik a hasznos ismereteket. Ezt az aljas gyanusitást azonban nem is érdemes cáfolni. Főereje a biológiában és az emberi nem lélektani fejlődésében állt.

— Nagyon csodálom, Señor de Moreno, — mondta neki egy nap Don Pantaleón, miután vagy egy óra hosszat hallgatta fejtegetését a patkány vérbetegségeiről. — Nagyon csodálom, hogy nagy tudománya mellett nem lesz orvos vagy mérnök, vagy legalább a természettudományok doktora.

Adolfo szája szomorú és gúnyos mosolyra görbült. Hallgatva megrázta a fejét, szipákolt az orrával egyet-kettőt s végre komoran mondta:

— Évek előtt bányamérnöknek készültem, de nagyon hamar észrevettem, hogy nem ez az igazi hivatásom. Abbahagytam tehát, miután néhány vizsgálatot sikeresen letettem. Orvostudományt akartam tanulni, mert, mint észrevehette, ez felel meg legjobban hajlamaimnak. Hát, a második évben ezzel is fel kellett hagynom, önérzetem okából. Mit gondol, mely tárgyból buktattak meg háromszor?

Sánchez kérdő szemmel bámult rá.

— Nos, találja ki.

Don Pantaleón elfintorította arcát, jelezve, hogy nem birja kitalálni.

— A fiziologiából!

Mind a ketten egyszerre hatalmasan elnevették magukat.

— De hisz ez őrültség! — kiáltott Don Pantaleón, miután magához tért.

— No lássa, — felelt Moreno, levéve szemüvegét, hogy letörölje róla a nevettében rácseppent könnyeket.

— És ön megadta magát az ily határozatnak? Azt a vizsgáló bizottságot szigorúan meg kellene büntetni, — jelentette ki az idősebb férfiú.

— Szívesen megbüntettem volna őket saját kezemmel . . . de . . . Don Pantaleón, én nagyon gyönge vagyok. A koplalás nagyon elgyöngít.

— A koplalás! — kiáltott Sánchez elámulva.

— Igen, a koplalás, kedves Sánchez, a koplalás. Az erő szükséges a létért való küzdelemben, hogy ereje legyen az embernek, veres testecsekének kell lenni a vérében, hogy veres testecsek képződjenek, táplálékra van szükség . . . Én nem vagyok jól táplált, mert nem eszem húst.

(Folytatása következik.)

Magyar királyi szabadalmazott és védjegyezett

PURGO

legenyhébb jóizű laxáns még csecsemőknek is adható, Rendelve angol. francziа, magyar és német egyetemi tanárok által. — Kapható minden gyógytárban. 9777

Császárfürdő

BUDAPESTEN 9843

téli és nyári gyógyhely.

Elsőrangu. E kénesvizü gyógy fürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványvíz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

KWIZDA FERENCZ JÁN.

cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállító,

Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.

Kwizda Fluidja

Kígyó védjegy (**Turista-fluid**).

(Kwizda-féle köszvény-fluid.)

Régi jóhirü dütet.-kosm. szer (bedörzsölésre az emberi test izmainak és mainak erősítésére és edzésére. Eredményesen használva turisták, kerékpárosok s lovaglók által nagyobb túrák utáni erősítésre és erőgyüjtésre.

Arak: 1/1 palacsk K 2.—
1/2 palaczk K 1.20

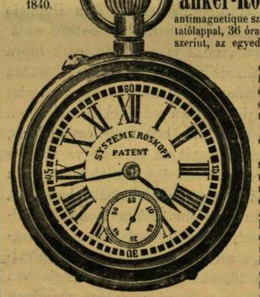
Kapható minden gyógyszertárban. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-ut 26. sz.

Felvilágositásul!

Ezennel nyilvánosan kijelentem, hogy az **amerikai anker-Roskopf-órákra** vonatkozó **hirdetések** és **felmagasztalások** csak **utánzatok** és ily bádog óra nálam 1 frt 75 krba kerül. Figyelmeztetem vevőimet, hogy nem vagyok **elárusitó**, hanem **órás** Óráim, melyeket én hirdettem **legelőször**, szab. **zománczmutató-lappal** és **massiv müvel** birnak, **üvegfedelü tokban** vannak és **pontosan szabályozva**, tehát visszautasitandó **mindaz**, a mi nem az én **czégemet** és az **órás** nevet viseli. Az én valódi amerik. nikkel

Alapittatott 1840.

anker-Roskopf-órám

antimagnetique szab. zománczozott mutatólappal, 36 órai járással, az itt ábra szerint, az egyedüli óra, mely lakóló ellenálló képességénél és pontos járásnál fogva a legkedveltebb és legjobb használati óra, különösen katonatiszteknek, vasutihivatalnokoknak, csendőröknek, pénzügyőrök kalauzoknak, gépészeknek és mindazoknak, kiknek erős és megbizható használati órára van szükségük. Ára nikkelezett órálánczczal és tokkal együtt **6 kor.**, 3 évi irásbeli jótállás mellett. 3 drb vételénél csak **5 kor.** Meg nem felelőt kicserél vagy a pénzt visszaküldi az

I. amerikai óragyárak vezérképviselősége **MAX BÖHNEL, órás, Wien, IV., Margarethenstr. 48/154.** A cs. kir. állami hivatalnokok szállitója.

Rozsnyay vasas china bora.

Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia esetei ben. Egy üveg ára **2.40** kor. Egy **6** üveget tartalmazó postaláda **12.12** kor. franco küldve.

Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára.

Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában **Aradon**, Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszertárban.

A Rozsnyay-féle vasas chinabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készitve, a külföldi kézitményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is mulja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.

Számos elismerő nyilatkozat.

Több kórházban van alkalmazva. 9413

Hirdetések felvetetnek a kiadóhivatalban. IV., Egyetem-utcza 4. Budapest.

Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia

benlakással 100 tanuló részére.

Az intézet **felső kereskedelmi iskolai** és **kereskedelmi akadémiai** tagozatból áll.

A **felső kereskedelmi iskolai** tagozat alsó osztályába a tanulók a középiskola IV. osztályából vétetnek fel s a végzett növendékek a kereskedelmi pályán kivül az 1883: I. t.-cz. alapján több hivatali pályára is illetékesek s az egyévi önkéntes szolgálatra jogosultak. Évi tandij 120 korona.

Az **akadémiai tagozat** rendes hallgatói közép- vagy kereskedelmi iskolában érettségit tett ifjak. E főiskolai tagozat a ker. szakismeretek mélyebb müvelése mellett szélesköru közgazdasági és jogi ismereteket nyujt, nagy sulyt fektet a modern nyelvekre s arra törekszik, hogy hallgatói ugy a nemzetközi kereskedelemben, mint a közgazdaság magasabb állásaiban helyüket megálljak. A hazai viszonyokra tekintettel **fakereskedelmi** szaktanfolyamokat tart fenn. Évi tandij 240 korona.

A **benlakás** — internatus — a kényesebb igényeket is kielégitő modern berendezésü s a teljes ellátásért évi 800 korona fizetendő.

Részletes programmal szivesen szolgál az igazgatóság.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapittatott 1847.

Brauswetter János

Szegeden.

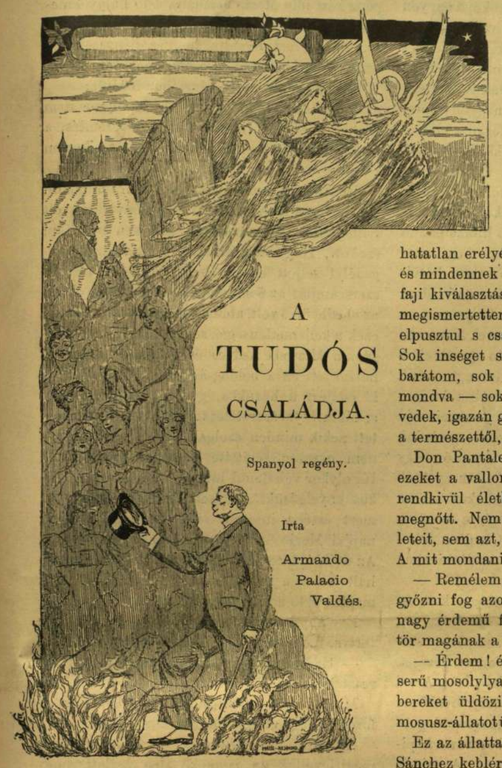
Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és müóra, föltalálója a remontoir mgnóraknak stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javitások pontosan eszközöltetnek.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta

Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

Don Pantaleón nőttön növekvő bámulással nézett rá. Egy s más nyilvánosságra jutott arról, hogy Moreno mily szorult anyagi helyzetben van, de látva őt, a mint nyugodtan itta kávéját minden este, nem lehetett gyanitani, hogy ilyen végső inségben él. A kávéházi társaság nem igen tudta róla, miből él. A keserű mondásokból, melyeket néha kiszalasztott a száján, tudni lehetett, hogy nem él bőségben, és az az óvatosság, a melylyel eltitkolta lakását és elkerülte családja említését, szintén erre vallott.

— Señor Moreno, nem gondoltam . . .

— Gondoljon mindent, Sánchez barátom, gondoljon mindent! — kiáltott a fiatal ember a kétségbeesés elszántságával.

S miután egy darabig az ablakra meresztette szemét, végre tompa hangon igy szólt:

— A természet nem volt oly bőkezű iránt am, mint mások iránt. Egy napon beleesik egy mag a sárba az utczán a szelek szárnyán. A járókelők rátaposnak, az utczaseprők ráhalmozzák a szemetet, minden mintha összeesküdnék, hogy megakadályozza a mag kicsirázását. De több benne az életerő, mint a többiben és kemény héja van, a mely védi az ártalmas hatások ellen. A csira nem vész ki. A külső hatások egy ideig fel tudják függeszteni biológiai functióit, de a végén a mag kicsirázik és belemélyeszti gyökereit a földbe s fölemeli törzsét a levegőbe. Miért? Mert el van látva fegyverekkel a lét küzdelmére. Ilyen az én életem története. Egy napon bedobtak a társadalom közepébe, a mely visszavetett engem, üldözött engem, a mely megtett mindent, hogy elfojtson engem. Ugyanaz történt velem, a mi a földben a csirázás időszakában s az új fák fejlődése idejében. A nagy fák elfogták előlem a napfényt és a jóltevő esőt, és megfosztottak engem a föld táplálékától. Hála a jellemem hajthatatlan erélyének, meg tudtam állni a harczot és mindennek daczára győztem. Ez megfelel a faji kiválasztás törvényének, melylyel önt már megismertettem. A lét e harczában a gyönge elpusztul s csak a legerősebb marad meg . . . Sok inséget szenvedtem e világban, Sánchez barátom, sok éhséget és — köztünk legyen mondva — sok hideget. Még most is sokat szenvedek, igazán gazdagon kell megáldva lennem a természettől, hogy mégsem pusztultam el.

Don Pantaleón mély figyelemmel hallgatta ezeket a vallomásokat s bámulata Moreno, e rendkivül életképes csira iránt határtalanul megnőtt. Nem kérdezte létküzdelmének részleteit, sem azt, hogy most mily területen folyik. A mit mondani merészkedett, ez volt:

— Remélem, Señor Moreno, hogy hamarosan győzni fog azokon a külső hatásokon. Olyan nagy érdemü férfiú, mint ön, okvetlenül útat tör magának a világban.

— Érdem! érdem! — mormogta Adolfo, keserü mosolylyal. — Ez ép az én bünöm. Az embereket üldözik érdemükért, mint a hogy a mosusz-állatot üldözik a testében levő mosuszért.

Ez az állattani hasonlat oly mély hatást tett Sánchez keblére, hogy az naptól fogva az őt jellemző élénk képzelettel, valahányszor valami érdemes ember előtt ment el, nem tudva ezt másképp elképzelni, mint hogy a hasában egy illatos mosusz-anyaggal telt tömlő van.

Adolfo nála töltötte minden szabad óráját; már pedig oly sok szabad órája volt, hogy nehéz lett volna megmondani, ideje mely részét fordítja a létért való küzdelemre.

Don Pantaleón gyorsan szerzett jártasságot azokban a tudományos tételekben, melyek napról-napra felmerültek. Nagyszabásu kutatásokra hivatott, hatalmas elméje nem úgy fejlődött, mint más embereké, hanem óriás ugrásokkal jutott nagyon rövid idő alatt a tudomány legfelségesebb magaslatára. Beszélgetései Morenóval nagy és mély eszméket sugalltak szellemének s oly vágyakat és terveket ébresztettek benne, melyeket csakhamar meg is valósitott.

Mivel több napig beszéltek állattani dolgokról és Moreno nagyon érdekes tényeket sorolt fel az állatok érzékeiről és ösztöneiről, Don Pantaleón maga is néhány gyakorlati kisérletet kivánt tenni a saját szakállára. Egy darabig tünődött, hogy mely állatfaj felé forditsa kutatásait. A gerinczteleneket azonnal visszautasitotta. Nagyon keveset tudott róluk. A gerinczesek közül is az emlősöket választotta és az emlősök közt, némi habozás után a kutya és a macska közt, az előbbire forditotta figyelmét. E választás oka nem volt csupán tudományos. Leányának, Presentaciónnak volt egy kedves kis ölebe, Clavel volt a neve s gyakori jeleit adta okosságának. Másrészt, macska meg nem volt a házban, Doña Carolina ki nem állhatta. A körülmények vitték tehát rá, a czivilizáczió szerencséjére, hogy monographiát ir a kutyáról.

Clavel kicsi kis kutya volt, akkora, mint az öklöm, úgy hogy hús és csont alig volt hosszú szőrei alatt, melyekkel a természet megáldotta. Ezenfelül rendkivüli észszel is meg volt áldva, nemkülönben ingerlékeny véralkattal. Ez utóbbit nyilván az okozta, hogy kicsike teste és hatalmas szelleme közt nem volt egyensúly. Érzékeny, mérges, czivakodó és makacs volt, szerette a pákosztosságot s ezernyi ellentétes érzés tükröződött benne, mind egyforma élénkséggel. Keresve se lehetett volna alkalmasabb tárgyat találni a tanulmányozásra.

Don Pantaleón azon kezdte, hogy órákon át figyelmesen nézte. Ez a szokatlan figyelem ingerelte Clavelt. Sánchez tekintete idegessé tette. Néhány percz mulva fölkelt a helyéről, a hol feküdt és más valahol keresett magának helyet, messzebbre. Innen úgy téve, mintha aludnék, félszemével szemmel tartotta úrnőjének atyját. Mikor ez odajött hozzá, hogy folytassa bámulását, azonnal fölkelt s a lehető legroszabb kedélyhangulatban elhagyta a szobát.

Mindaddig, a mig Sánchez kisérletei csak a nézésre szoritkoztak, a dolog ennél tovább nem jutott. A mint azonban alkalmazásba vett némely eszközöket, hogy megállapitsa a kutya ösztöneit és érzékeit, az utóbbi nyiltan kifejezte e miatti haragját.

— Clavel, gyere ide. Nézd (és megmutatta neki a fél keztyüjét). Menj a szobámba és hozd ki a másikat.

Az ám! Clavel gyanakvó pillantást vetett rá s fölényes megvetéssel ott hagyta a faképnél.

— Fogd ezt a szebkendőt, Clavel és vidd oda úrnődnek.

Néha a szájába vette és fele úton elejtette. Máskor ugatott egyet, ezzel fejezve ki, hogy az ilyen buta kisérletek nincsenek kedvére.

Clavel nagyon komolyan vette Don Pantaleón kisérleteit, mikor ez nagyon elmés módszert talált ki arra, hogy megállapitsa, meg tudja-e a kutya különböztetni a színeket. Négy egyforma nagyságú kártyát vágott ki, kettőt kékre, kettőt pirosra festett. Mindegyik színből egyet a padlón hagyott; aztán a másik kék színüt megmutatta a kutyának, azt paranesolva, hogy hozza ide ennek a párját. Sajátságoskép ez a nagyon egyszerü és ártatlan dolog mély felháborodást keltett Clavel lelkében. Vonitott, ugatott s úgy ugrált a szobában, mintha meg volna veszve. Végre ugatva és vonitva kimenekült az ajtón.

Mikor Sánchez másodszor mutatta neki a színes papirlapokat, nem elégedett meg ennyivel. Dühösen a szájába kapta és egy másodpercz alatt apró darabkákra tépte. Sánchez belátta, hogy várni kell, míg ez az esztelen düh eloszlik. El hagyott mulni néhány napot, mielőtt a kisérletet megismételte volna. S egy reggel, a reggeli előtt, mikor már azt hitte, hogy ingerültsége lelohadt, Clavelt úrnője ölében fekve találván, megjelent a szobában a színes lapokkal kezében. A kutyának se kellett több, mint hogy ezeket meglássa, nekiugrott a tudós férfiúnak s egy pillanat alatt belemélyesztette fogait a kezébe. Sikoltozás, zavar, élénk szóváltás. Megijedve,

sápadtan és zsebkendőjébe törölgetve vérző kezét, Don Pantaleón visszavonult hálószobájába. A tudomány, az emberiség elvesztett egy érdekes monographiát a kutyáról.

VI.

A Sánchez-család kissé összébb húzódott, hogy helyet csináljon Mariónak. Az ifjú házaspárt abban a szobában helyezték el, melyben azelőtt a két nővér lakott. Presentación egy kis udvari szobában aludt, a hol azelőtt a fehérneműt tartották.

Házasélete első napjaiban Mario ragyogó mennyországban élt, a mely tele volt csillaggal, körül volt véve szárnyas angyalokkal, mint a milyeneket a festők a szentek képeire szoktak festeni. Sohasem fáradt el Carlota nézésében. Reggel igazán kívánatos volt, kicsi piros keszkenővel a nyakán, gondatlanul összekötött hajjal, lilaszin pamutruhába öltözve, a mint a szobát söpörte és takarította. Kissé később, mikor a kávét töltögette, kenyeret szelt és czukrot és vajat osztott ki, Mariónak úgy tetszett, mintha ő volna Pomona istennő, déli gyümölcscsel megrakodva. Semmi sem lehetett tökéletesebb és egyuttal érdekesebb, mint ő délután, mikor megmosakodva, feltűzött hajjal, beillatosítva, csinos krém-szinű ruhába öltözve az ablak mellett ült s valami papucsot himzett az ő számára. Mikor sétálni mentek s fölvette vörös harangvirággal diszített kis szalmakalapját és fekete selyem ruháját, szülői ajándékát, egyenesen elragadó volt. Egész Madridban nem volt, a ki fölvehette volna vele a versenyt méltóságos magatartás és finom arczkifejezés dolgában.

Ez azonban semmi se volt ahhoz képest, a milyen szombat napokon volt. Carlota ez nap szokta mosni a fehérneműjét. Fejét bekötve egy kendővel, a mely alól csak néhány fürtje látszott ki, nyakának és keblének jó része előtünt, karja egész födetlen, egyenesen fejedelmi volt. Micsoda hullámzó termet! Micsoda finom vonalak! Micsoda harmónia! Micsoda méltóság!

Egy nap, mikor a keble nagyon el volt telve azzal a szobrászi szépséggel, melyet senki sem tudott annyira méltányolni, mint ő, azt ajánlotta neki, nem épen pirulás nélkül, hogy lemintázza az egyik karját. Carlota meglepetve mosolygott rá s odanyujtotta neki. Erre aztán már mintázni akarta a fejét, a keblét, a vállát is. A fiatal asszony egy ideig ellenállott, végre látva, hogy a férjét bántja a dolog, beleegyezett, hogy modelljéül fog szolgálni. Férjének szobrászi kedvtelését szeszélynek tartotta, de mint okos asszony azt gondolta, hogy legalább távol tartja más, sokkal veszedelmesebb szórakozásoktól s így nem szólt nyiltan ellene. Megelégedett azzal, hogy szeliden mosolygott s anyai módon megpaskolta az arczát, mikor megtudta, hogy egész nap valami Junót (Homer szerint fehérkarút) vagy Dianát (széplábút) mintázott; hisz mind a kettő ő maga volt, bár nem vallotta be.

— Micsoda gyerek vagy te, Mario.

S valóban senki, vagy legalább kevés ember volt olyan gyerekes, korához képest, mint Mario. Hangos, oknélküli öröme olyan volt, mint a gyermeké, ártatlansága az élet dolgaiban határos volt az együgyüséggel. Csak ha a művészettel foglalkozott, volt a szemében komoly, erőteljes kifejezés és beszéde, mely rendszerint összefüggéstelen volt, mélységet nyert, erélyessé és szabatossá vált.

Ugyanabban a házban kibérelt egy padlásszobát, a hol nyugodtan mintázhatott kényekedve szerint. Ezekre a kiadásokra és a házasélet mulatságaira a fizetése, mióta nem kellett a ruházatára költenie, elegendő volt. Este olykor a családdal elmentek a kávéházba, sokkal gyakrabban megszöktek a szinházba, vagy karöltve kószáltak az üres, kihalt utczákon, nézegetve a boltablakokat, vagy bemenve egy-egy boltba, aszalt almát és mogyorót venni. Carlota kezdett egyetmást megkivánni. Micsoda kimondhatatlan boldog esték! Órák számra eltereferéltek így. Mario meghallgatta, hogy mit akar csinálni a felesége eperszin ruhájával, ha a szoknya nagyon piszkos lesz már, vagy az ingeivel, melyeket már félre kell tenni, avagy azokkal a rejtelmes változtatásokkal, melyeket hálóköntösein tervez. Olykor-olykor ő is megkoczkáztatott egy-egy véleményt s Carlota nem egyszer nagyon talpraesettnek is találta. Vagy ha nem fogadta el, legalább nevetett rajta, a mi még sokkal jobb volt. Mindezek a dolgok, halk hangon elmondva az est árnyában, költői, édes turbékolássá váltak, a mely elbűvölte a fiatal férj érzékeit. Lába alig érte a földet. A hálóköntösök és a himző pamut ügye néha oly mélyen meghatotta, hogy nem birva türtőztetni magát, miután óvatosan körülnézett, nem jár-e senki az utczán, önfeledten megölelte a feleségét és egy csókot nyomott az arczára. Egy este baklövést követett el. Az utczán nem járt ugyan senki, de nyilván egy ablakon át nézték, mert a csókja hangját egy másik követte, jóval czuppanósabb és utána hangos kaczagás. Carlota úgy elpirult, hogy az erei majd kipattantak s eszeveszetten elkezdett szaladni, szégyenletében sirva és megeskette Mariót, hogy a jövőben tartózkodni fog ilyen oktalanságoktól.

Azután, mig Mario ezen a csillagoktól bevilágitott gyönyörteljes úton járt, végre is tüske ment a lábába. Egy nap Doña Carolina félrehivta, mikor Carlota és nővére nem voltak otthon s igy szólt hozzá:

— Nagyon fáj nekem, de beszélnem kell veled egy bizonyos tárgyról. Nemcsak hogy fáj, de utálom is, hidd el... Tudod már, hogy szerencsétlen asszony vagyok, hogy nagyon keveset, vagy semmit sem számitok a házban... A mi engem illet, élhetnénk úgy mint eddig, tovább... Az én boldogságom az, ha benneteket boldogoknak látlak... De, édes fiam, a hol ott van a kapitány, ott a matróz nem parancsol. A minap Pantaleón figyelmeztetett arra a tényre, hogy az óta a három hónap óta, hogy nálunk lakol, nem járultál semmivel a háztartás költségeihez...

Mario arczát elöntötte a bibor pirosság. Az első pillanatban nem tudott egy szót sem kiejteni a szégyenkezéstől. Leirhatatlanul lealázva, végre ezt dadogta:

— Igaza van... nem gondoltam... bocsánatot kérek... A mint megkapom e havi fizetésemet, adok annyit belőle, a mennyit szükségesnek lát.

Doña Carolina egész nyugodtan, édesen mosolyogva felelt, gyengéden a vállára téve kezét:

— Legjobb lesz, ha ideadod az egész fizetésedet. Ti fiatalok nem ismeritek a pénz értékét. Ha a te tárczádban marad, elköltöd oktalanul. Ebben a tekintetben egyformák vagytok a feleségeddel. Add ide nekem és én majd időről-időre kiadom belőle, a mire szükséged van.

Mario megigérte, hogy úgy lesz, a nélkül, hogy meggondolta volna, mit csinál. Mikor Carlota hazatért, sietett neki elmondani, hogy mi történt közte és az anyja közt. A fiatal asszony elpirult. Egy darabig mind a ketten hallgattak, nem tudva, mit szóljanak.

— Azt mondod, hogy a mama a papára tolta ennek az eljárásnak a felelősségét?

— Igen, igen, kétségkivül. Szegény mama olyan lágyszivü! Ha tudnád, micsoda kinjába került velem beszélnie. Elvégre nincs panaszra ok, a papának igaza van.

Carlota megvetően elfintorította arczát s bement a szobájába.

Ettől a naptól fogva az ifjú házaspár világi gyönyörei lényegesen megcsökkentek s csaknem teljesen az esti sétákra szoritkoztak. Szinház, nyalánkság és a többi — mind oda volt. Doña Carolina birtokába vette Mario egész fizetését s csak a legnagyobb bajjal lehetett belőle bármi csekély részét kicsikarni. Mikor a leánya némi pénz kért tőle Mario számára, a jó hölgy kinevette, csúfolta a kérését, vagy ügyet sem vetett rá. Máskor azt mondta, hogy a pénzszekrény kulcsa a férjénél van és ő nem meri tőle kérni. Máskor meg egyenesen Marióhoz fordult:

— Mondd meg az igazat, Mario, ugy-e nem kérted a pénzt? Micsoda fura egy teremtés, a ki a te nevedet használja fel, hogy kicsikarjon tőlem egy cuartost!

Szegény fiú nem mert neki ellentmondani, inkább üres zsebbel ment el. Kénytelen volt felhagyni a padlásszobával, melyben mintázni szokott. Hogy folytathassa a mintázást, engedélyt kellett kérnie Presentacióntól, hogy a szerszámjait az ő szobájában helyezhesse el. Ha az ebédlő üres volt, abban dolgozott. Mindazáltal ezek a kellemetlenségek sem zavarták boldogságában. Micsoda kedves és e mellett szomorú hatást tett ez a boldogság Miguel Riverára, a ki odajárt a házukba, gyakran elkisérte őket sétáikra, atyai szeretetet tanusitott iránttuk, megtett nekik minden szolgálatot, a mit tehetett s nem egyszer segitette őket tapasztalataival! Ha olykor véletlenül megpillantotta valami titkos enyelgésüket, a szeme megtelt könnyel, mert eszébe jutottak saját boldogsága rövid napjai. Mario észrevette ezt és intett Carlotának. Az utóbbi, kire nagy hatást tett Riverának meghalt felesége iránti hűsége, elkomolyodott és megkettőzte a jóbarát iránti gyöngéd figyelmét.

Egy nap halk hangon, ajkát egészen a füléhez tartva, mondta:

— Ha leány lesz, Maximinának fogjuk keresztelteteni.

Miguel melegen megszoritotta a kezét és elfordult, hogy elleplezze megindultságát.

Igy mult el két hónap. Mario boldogságát megirigyelték az istenek. Meg kellett, hogy fizesse halandó voltának illő adóját.

Az utóbbi időben meglehetősen elhanyagolta a hivatalát. Barátja és előbbi főnöke, Oliveros, figyelmeztette, hogy az igazgató nincs vele megelégedve. A hiba nem Carlota részén volt, a mint az könnyen elképzelhető. Ellenkezőleg, fiatal felesége gondosan figyelmeztette a hivatalos órára, idején odaadta neki a reggelijét és a ruháit, hogy el ne késsék. De a mintázás átkos szenvedélye egészen elfoglalta a lelkét. Ha olyas valamin dolgozott, a mihez kedve volt, vagy egyáltalán be se ment a miniszteriumba, vagy későn ment be. A ház már tele volt szobrászi diszitményekkel, fejekkel, karokkal, testtörzsekkel, melyek az asztalokon és szekrényeken hevertek vagy a falakon függtek. Carlota mélyen megvetette ezeket a haszontalanságokat, bár nyiltan nem mutatta ezt, mert félt, hogy megbántja a férjét. De mikor egyedül volt és le kellett őket porolnia, könnyen látni lehetett, a mily kelletlenül fogta a porolóeprőt és a mily roszkedvűen dúdolt hozzá, hogy Phidias művészete nem birta hatalmába ejteni a lelkét.

Egy hétfői nap Mario szokás szerint későn érkezett a hivatalába. A szobájában rajta kivül még három társának az iróasztala volt. Ezek fel sem emelték fejüket, mikor belépett, nem is üdvözölték jókedvű tréfákkal, mint máskor szokták, mert a fiatal ember nagy kedveltségnek örvendett az alatta állók előtt türelmessége miatt. Ez a mostani gyászos csend kissé megleptе. Odament asztalához s meglátott rajta egy borítékot, melyre rá volt irva a neve. Remegő kézzel bontotta fel, előre sejtve tartalmát. Egy pillanatig sápadt és néma maradt; de hirtelen magához térve, gondtalan arczczal mondta:

— Urak, nem vagyok többé a főnökük.

— Hallottuk, — felelt az egyik szomorúan.

És valamennyien egy érzés hatása alatt felálltak és hozzámentek, kifejezve neki szeretetteljes szavakkal a sajnálkozásukat. Mario ellepleze elszomorodottságát. Nyugodtnak és mosolygónak látszott, sőt még tréfálkozott is. De mikor kilépett az utczára, miután barátságosan elbucsuzott tőlük, úgy érezte, a szivébe éles fájdalom hatol bele s a lába csaknem megtagadta a szolgálatot. Nem tudta megérteni az ijedsége okát. Hisz ez baleset, nem gyalázat. Mégis sirt egy kicsit lelke mélyén, boldogsága romba dőltén.

Nem volt kedve egyenesen haza menni. Fel kellett frissíteni az eszét, hogy a gondolatait rendbe hozza, hogy kigondoljon valamit, a mi ezt a csapást ellensúlyozhatná. Egy darabig az utczán járkált, végre testileg és lelkileg kimerülve bement egy kávéházba és kért egy pohár sört. Itt egy sarokban néhány férfi társaságában meglátta Romadongát, a ki barátságosan üdvözölte a kezével, kissé később pedig, talán beleunva a beszélgetésbe, vagy talán az őt jellemző szükségérzetből, hogy váltogassa a társaságát, felé jött:

— Hogy van, boldog ember? — mondotta, leülve vele szemben. — Senkit sem irigylek jobban egész Madridban, mint önt. Jó dolga van úgy-e?

Mario, a kit nagyon boszantottak Don Laureano czinikus tréfái, keserves kisérletet tett, hogy mosolyogjon és nem felelt:

— Az igazság az, Costa barátom, hogy csak egy fényes pont, csak egy oázis van rövid és hitvány életünkben és ez a nő.

Kedvtelve szivta szivarját, lehúnyta szemét, mintha a multjába tekintene és folytatta a beszédet:

— Nevethet a vadászaton, zenén, utazáson, minden mulatságon. Megpróbáltam valamennyit. Nem érik meg a fáradságot. Az egyetlen, a melynek pompás, finom íze van, az asszony, azaz hogy pontosabban mondva, az asszonyok. De ezzel nem akarom önt sérteni. Asszonyok! Sok asszony! Majd mindegyik megérdemli, hogy szeressék, vagy ezért, vagy azért. A melyiknek nincs csinos arcza, van szoborszerű termete, ha csúnya a keze, a lába remekmű... Maga nem választott roszul, kis hamis!

Mario izzó parázson ült. Ennél a pontnál nem tudott leküzdeni egy boszús mozdulatot. Don Laureano észrevette s hangos kaczagásban tört ki. Kezét a fiatal ember vállára téve, felkiáltott:

— Mért, hogy a férjek nem szeretik, ha az ember csodálja a feleségüket? Én azt képzelem, épen ellenkezőleg tennék. Az a meggyőződés, hogy maga az egyedüli birtoklója bájainak és a többi embert megeszi az irigység, örökös gyönyör forrása kellene hogy legyen. Ha tetszik a feleségem, nézd meg és pukkadj meg. Ennél nincs kellemesebb. Persze belőlem nem válnék jó férj. Egy nőt hamar megúnok. Azt hiszem, hogy még Carlota is, bármily szoborszerű, hamar terhemre volna. Ilyen a természetem, változatosságot kiván.

Szegény Mario nem tudott többé szinlelni mély fájdalmában, szemben ezekkel a szemérmetlen szavakkal. Az arcza minden pillanatban sötétebb lett, annyira, hogy Romadonga, a ki pedig nem igen szokta barátai arczkifejezését vizsgálni, végre megkérdezte:

— Mi lelte magát? Ugy látom, nagyon roszkedvű.

Mario tagadta.

— Nono, talán valami házastársi czivódás? Hja, ez nem megy másképp, barátom. Ha a házasság fenékig méz volna, ki ne házasodnék? De a mennyire én tudom, több önfeláldozás kell hozzá, mint bármi máshoz s ezért csak erényes embernek való. Ép ezért, mert magamat nem is tartom annak, lemondtam gyönyöreiről és szenvedéseiről. Nem tagadom, hogy ez a nemesebb és tisztesebb állapot, de önző és érzéki természetnek, a milyen Godofredo Llot szerint az enyém is, jobb ha nőtlen marad. Ennek az állapotnak is megvannak a kellemetlenségei, hisz az ember sohasem lehet teljesen boldog. De másrészt vannak előnyei is, és ha mérlegelem mind a két állapotot, úgy találom, nem az enyém a roszabbik.

Ismét elkezdte szini a szivarját, kissé felnyitva a szemét. Jókedvű mosoly áradt el szabályos és kifejező arczán. Ha kitárta a házas életről való nézeteit, mérséklettel szokta tenni, mert nem akart megbántani senkit. De a lelke

Fejét bekötve egy kendővel, a mely alól csak néhány fürtje látszott ki.

mélyén a nős embereket együgyüeknek tartotta, a kik csak arra valók, hogy révükön az ember hozzájusson az élet gyönyöreihez.

— Romadonga barátom, ez egyszer téved. Nem házastársi czivódásról van szó, — felelt Mario határozottan.

— Örülök, nagyon örülök. Adja Isten, hogy erre ne is legyen soha oka, — felelt a Mathuzsálem.

Barátságos mosolyában azonban a kétség némi árnya volt vegyülve, a mely ezt mondta: ha eddig még nem volt czivódás, majd lesz elég, ne félj attól.

— Megvallom, hogy esett velem valami baj, de kisebb fajta. Az imént tudtam meg, hogy elvesztettem az állásomat.

Romadonga kifejezte meglepetését. Aztán igyekezett a helyzetnek megfelelő szomorú arczot vágni s tudakozódott a részletek után.

— Eh, majd csak rendbe jön a dolog! Ne féljen. Az édesatyjának nagyonjó összeköttetései voltak. A mint a barátai megtudják a dolgot, majd csak visszaszerzik az állását. És ugyan miért bocsátották el? Összeveszett valami fölebbvalójával?

Mario szégyenkezve vallotta meg, hogy egy idő óta nem dolgozott régebbi buzgalmával a hivatalban.

— A mintázó szenvedélyem elfogott megint és mi mást várhat? Ha valami olyan alak van a kezem alatt, a mely érdekel, megfeledkezem minden egyébről. Tudom, hogy nem jól teszem, de mikor olyan jól esik!

Romadonga mosolyogva nézett rá, csodálkozva, a bolondságok iránti szokásos jóindulatú érzéssel.

— Bravó! Maga eredeti ember. Van abban eredetiség, hogy valaki agyagfigurákért veszti el a hivatalát. Érteném, ha húsból és vérből való asszonyokért tenné tönkre magát... de agyag- és márvány hölgyekért — nyiltan szólva, ez túlhaladja az én megértési képességemet.

Néhány pillanat mulva az a szörnyű gyanú kezdett derengeni agyában, hogy ez a társalgás úntatja. Sietve felállt s miután barátjának néhányszor megveregette a vállát s kifejezte reményét, hogy a dolog hamarosan rendbe jön, tovább ment, illegetve elegáns alakját, mint a kutya szokott, mikor már nincsen számára több czukordarab.

VII.

Hat hónap elég volt annak a lángelménck, mely Don Pantaleón Sánchez lelkében szunyadott, hogy felkeljen és elkezdjen a világban kóválygyni. Ez alatt a rövid idő alatt átható tekintete egy pillantásra átölelte az egész létet és megmérte kimondhatatlan rejtelmeit. Nem volt semmi más a világon, mint tények, merő tények, egy franczióból forditott könyv állitása szerint, melyet Morenótól kapott.

Kiváltságos elméjéből gyorsan számüzetett minden babona: nem csak a vallás babonái, a lélekre és az erkölcsiségre vonatkozó babonák, melyeket az emberi gyöngeség talált ki, hanem némely nevetséges vélemények, melyekhez az emberiség mostanáig gyermekesen ragaszkodott, az igazra, a jóra és szépre ragaszkodó babonák. Azok, a kik azt állitották, hogy ezen eszmék eredete ismeretlen, visszatarthatatlan nevetésre ingerelték. Moreno és ő tökéletesen jól tudták, mit higyjenek. Azok az eszmék nem egyebek, mint képzetek, kellemes vagy kellemetlen képzetek, mint a milyeneket a nedvesség, a hő vagy a csatornák szaga kelt.

Azok a mély megfigyelések, melyeket újabban hagymán, burgonyán és egyéb zöldségeken tett, valamint több rendbeli háziállatok alapos tanulmányozása oly erősen hozzáfüzte gondolkodását az analytikai módszerhez, hogy semmi egyebet megérteni nem tudott. A mit ezen az úton-módon nem lehetett fölfedezni, azt fölösleges más úton keresni. És mivel sem a nagyító, sem a bonczkés még soha lelket fel nem fedezett, sem valami felsőbb lényt, következőleg — stb. stb.

Ez az analyzishez való hajlandóság oly szabatosan okoskodó irányt adott hatalmas elméjének, hogy a legkisebb érv sem tudott áthatolni szoros hálóin. Úgy csapott le az egyénekre, mint a sas, megragadta őket karmaival, megvizsgálta őket minden izükben s csak akkor ejtette el, mikor megmutogatta őket hallgatóinak minden oldalukról.

— Papa, mit gondolsz, elmenjünk ma a Retiróba?

— Nem, nagyon nedves az idő. A nedvesség árt a szervezetnek. És miért árt a szervezetnek? Mivel megtámadja a test szöveteit. És miért támadja meg a szöveteket? Mert hőt von el belőlük. És honnan ered ez a hő? Az oxigénnek a vérbe vegyüléséből.

— Tudod mit, Carlota, — mondta egy más alkalommal Presentación a nővérének. — Margarita szerelmes a fiatal Rodába. Tegnap megvallotta nekem.

(Folytatása következik.)

MAGGI-ÍZESITŐ

páratlan a maga nemében és a régóta jól bevált eszköz, hogy gyenge leveseknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt meglepő jó és erőteljes ízt adhassunk. — Néhány csepp elegendő.

Kapható minden fűszerkereskedésben, csemege-üzletben és drogueriában.

Üvegecskékben 50 fillértől kezdve. Eredeti üvegecskék legolcsóbban utántöltetnek.

MAGGI-kitüntetések: 4 nagydij, 26 aranyérem, 6 diszoklevél, 5 tiszteletdij. Hatszor versenyen kivül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világkiállításokon. (Maggi Gyula birálótag).

A NYÁRI DIVAT LEGUJABB TERMÉKEI

dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók

SZEKULESZ R.

művirág és disztollgyárában

ALAPITTATOTT 1860-ban.

BUDAPESTEN, IV., Károly-utcza 4—5.

Kalapvirágok, tolldiszek, kécsagtollak, virágkalapok, valódi strucz-, marabu- és utánzott toll-boák. Exotikus növények, mű- és impregnált pálmák s fák — Alkalmi ajándékok finom d szárgyakban. — Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint. Szinházi, alkalmi és sirkoszoruk szalag és nyomattal bármily kivitelben.

Sürgönyczim: Szekulesz IV. ker., Károly-utcza.

Eladás nagyban és kicsinyben.

8 napi próbára

Csak 2.75 frt.

küldök valódi amerikai **nikkel pracisiós**

Anker-Roskopf-órát

utánvéttel vagy **2 frt 75 kr.** előleges beküldése után. A szabadalmi, antimagnet. óra finom csiszolt fokban, aranyozott mutatókkal, szabályozva, 36 órában egyszer felhuzandó Nem tetszés esetén **8 nap alatt a pénzt vissza adom.** 2 drb rendelésnél csak 2 frt 50 kr. darabja. A nikkel Anker-Roskopf-óra teljesen kielégit mindenkit, tartósság és pontos járása fölülmul sok **más drága** órát. Különös használt veszik a nikkel Anker-Roskopf-órának **gazdák, hivatalnokok, csendőrök, vasuti alkalmazottak** stb., szóval **mindazok** a kik egy erős, tartós megbizható órát akarnak. Sok ezer ilyen óra van használatban közmegelégedéssel. Minden rendelő az órához egy csinos láncot ujezüstből **ingyen kap. 3 évi jótállás pontos járásért.** Az I. amerikai Roskopf-óra gyár főraktára

LEO LATEINER, Wien, I., Fleischmarkt 37.

Intés! Kérem nevemre és czimemre pontosan figyelni, mivel elárusitók és órások valódi amerikai Roskopf órák gyanánt értéktelen bádogórákat papirmutatólappal kinálgatnak, melyek 1 frt 75 krba kerulnek és esetlen, használhatatlan utánzatok. **Az én** óráim eredeti gyárimányok, melyek foltt számos elismerő levelem van.

Csak hölgyeknek.

Használat előtt — és után.

Má-Hilla

(tőrv. védve).

Biztos, világhirü autoritások által megvizsgált és különösen az **arezráncok eltávolitására, nemkülönben a kevésbbé szép arczformák és vonások szépitésére** legmelegebben ajánlott, csodás hatásu kozmetikum. Minden **Ma-Hilla**-val kezelt arcz már a 3—4 napon jóval megifjodik. Az arczbór üdévé, bársonypuhává, finommá és vakitóan fehérré válik. **Szeplőt, vimmerlit, böratkát, pörseneseket, májfoltokat, vörös orrt** s minden egyéb **arcztisztátlanságot** meglepő gyorsan **tüntet el** a nélkül, hogy a legkisebb nyomot is visszahagyná.

Ma-Hilla ára K 3·85

Sikertelen esetben a pénzt visszaadom. Igen egyszerü, alig 3 percig tartó szavatosság mellett ártalmatlan önkezelés. Pontos használati utasitás (európa összes nyelvein) hozzá adatik. Diszkrét küldés a pénz előzetes megküldése, avagy utánvét mellett az európai raktárból:

Kann Ignácz,

Wien, II., Lilienbrunngasse 17.

Kitüntetve: Chikago, Berlin, London, Hamburg.

+ Soványság. +

Egyedüli biztos hatásu szer a dr. William Hartley tanár **amerikai erő-táplálszere.** Soványak telt idomokat, hölgyek pompás keblet kapnak. 6 hét alatt 20 kiló gyarapodás biztositva. Hatóságilag megvizsgálva. Köszönőlevelek minden országból. Egy doboz ára 1 frt 10 kr. Főraktár Magyarország részére:

Zeisler Mor, Budapest, VI/7, Podmaniczky-utcza 61. II. 20.

Szteka-féle

Tannin-csokoládé

kitünő hatásu kis gyermekek és felnőttek használszerével. 1 drb ára 40 fillér Kapható minden gyógytárban.

CSIZ fürdőtelepek *Margit-nyaralóban első-rendu szállodai, egyágyas és kettős szobák 60 kr.tól 3 frtig, Margit-penzióban külön szoba, teljes ellátás kiszolgálattal 4 frt 50 kr.tól 5 frtig megrendelhetők. Margit-nyaraló avagy Margit-penzió házfelügyelősége Csizfürdő czim alatt. — Vasutnál külön kocsi.*

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban. IV., Egyetem-utcza 4. Budapest.

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő iz.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban 1/1 literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Szépség!

Az összes szépitőszereket fölülmulja a

Sirène-Crême. 9656

Artalmatlan szer szeplő, májfolt, börhámlás, pörsenés, pattanás, böratkák, az arczbör vörössége, rovarok csipése és általában a bőr minden fájdalmas bántalma ellen; a **ránczokat** elsimitja. Tégely 3 korona. Hozzá a

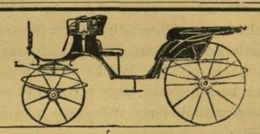
Sirène-Pondre fehér. rózsa és créme szinben 3 korona és a

Sirène-Crême-szappan 1 drb 1 korona 20 fillér, egy doboz á 3 drb 3 korona.

Főraktár Budapesten:

Lueff Sándor illatszerésznél. IV., Váczi-utcza 9.

Egészség!

ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,

Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. **Muzeum-körúti raktárát beszüntette.** Használt kocsikat becserél, javitásokat elfogad.

Eddig nem létezett, páratlan a maga nemében a

„REKORD“ műintézet vállalata,

mely hazai szegénysorsu akadémiai művészekből alakult, a czéljuk a nagyközönségnek alkalmat nyujtani **igazi művészi munkák olcsó beszerzésére.** Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ezáltal alkalmat nyujt az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására. 9967

Jó munkáért mindenkor kezességet vállalunk bármely rossz fénykép után is.

Árak minden utánfizetés nélkül:

Életnagyságu krétarajzok vagy nagyitások papirkerettel együtt ... 3 kor.
Életnagyságu Pastel-festmény papirkerettel együtt ... 6 kor.
Életnagyságu olajfestmény ... 10 kor.

Vidéki megrendelések utánvéttel, minden fénykép után 1 kor. csomagolási dij fizetendő.

Műterem: VII., Rottenbiller-utcza 46.

Magyar királyi szabadalmazott és védjegyezett

PURGO

legenyhébb jóizü laxáns még csecsemőknek is adható, Rendelve angol. francziá, magyar és német egyetemi tanárok által. — Kapható minden gyógytárban. 9777

Ha őszül a haja

ne használjon mást, mint a

„STELLA“-HAJVIZET,

mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Ára 2 K.**

ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,

Budapest, V., Szabadság-tér, a Sétatér-utcza sarkán. 9938

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himéhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczviz** 1 korona.

Hamisitványok biróilag üldözletnek.

Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes bekildése után küldi a készitő: **Földes Kelemen gyógysz. Arad.**

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára 2 kor. **80** fillér. 9057

Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. — Kapható minden gyógyszertárban.

Törvényesen védett

Bob-csemege

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»**, kellemes székletetelt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánljuk olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak őt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedüli készitő: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

Don Pantaleón jóakaratúan mosolygott.

— És tudod-e, miért szerelmes? Úgy-e, nem?

— Hát mi másért, mint hogy a fiatal ember tetszik neki. Csinos fiú is.

— Nem, édes lányom, nem ez az oka. Azért szerelmes, mert fiatal, és fiatal lévén, nincs kellő egyensúly az asszimiláló és nem-asszimiláló képessége között. Ez az egyetlen pozitiv oka szerelmének és minden más szerelemnek. Az asszonyok gyöngédsége, az az érzés, mely bolondságok elkövetésére visz bennünket, arra, hogy sírjunk, hogy megöljük magunkat, nem jelent egyebet, mint a táplálkozás, a fehérnye, zsir, czukor és keményitő eredményét, melyekből túlságos sok jut a vérbe s nincs elég szénsav, hogy ezt a fölösleges mennyiséget kivesse belőle.

— De papa, mit beszélsz?

— A szerelem nem egyéb, mint túltápláltság.

— Ez nem a te gondolatod, papa, — kiáltott fel fiatalabbik leánya méltatlankodva. — Te nem tudnál ilyen hóbortos dolgokat kieszelni. Attól a buta Morenótól származnak, a ki örökké ostobaságokat beszél a nőkről, mivel ő nem kell egy lánynak sem.

— A nők, édesem, — felelt Sánchez az igazi bölcseség nyugalmával és méltóságával, — sohasem lesznek képesek megérteni ezeket a mély igazságokat. Nem is kellett volna őket előtted lelepleznem, hiszen tudhattam, hogy fizikai lehetetlenség, hogy megértsed. Ha nem veszed rosz néven, felvilágositlak, hogy az agyvelőd átlag néhány grammal könnyebb, mint a férfié.

— Ezt is Moreno mondja? Akkor igaza van. Hogyne volna az én fejem könnyebb, mint azé a csodaszörnyé?

Don Pantaleón részvéttel mosolygott s a nagy emberek szokott hajlékonyságával sietett másra fordítani a beszédet, valami a női nem agybeli képességeinek megfelelőbb dologra.

Egész életében rendkivül lágyszivü férfiú volt. A felesége kinevette érte, hogy oly könnyen sirva fakad. A zene volt legerősebb szenvedélye. Számára nem volt nagyobb gyönyör, mint valami édeskés, megható operát hallgatni leányával, Carlotával, a ki szintén szerette a zenét. Sirt és fújta az orrát bőségesen a lirai részeknél; a leánya eleget szégyenkezett miatta.

— De papa, az emberek mind idenéznek.

— Hát mit tehetek én róla? A szikla is megolvadna ettől.

A zene mellett legjobban szerette a drámát és a szentimentális regényeket. Némelyiket számtalanszor látta, sőt könyv nélkül tudta s nem birt egy-egy érzékeny részt idézni belőlük a nélkül, hogy sirásba ne csuklott volna a hangja. S hasonló nagyokat sirt a kölcsön-könyvtári regények érzelgős varróleányain és szerencsétlen királynőin.

Moreno azonban eltöltötte őt mély megvetéssel ezek iránt a lirai ellágyulások iránt, melyek feltartóztatják az emberiség haladásának utját. Szégyelte magát, hogy oly sok időt töltött ilyen esztelen képzelgések olvasásával, a tényeket, bizonyított tényeket, fehérnyét, keményitőt, méltatlanul elhanyagolva. S egy nap a kávéházban heves vitája volt Don Oliverosszal, a bureaucrata költővel. Ekkor mondta azt a szerencsés kijelentést, a mely később a hirnév szárnyain járta be a világot.

— A költők uralmának vége már s megkezdődött a fiziológusok uralma. Eljött az óra, a mikor le kell tenni a tógát és fel kell venni a munkás-zubbonyt. A lélek szürke anyag, a szív egy izom, mely arra szolgál, hogy mozgásban tartsa a vért.

Mindazáltal, hogy hallotta ezeket a nagy eszméket, Don Dionisio csak irta tovább szonettjeit.

A házban mindenki érezte jótékony hatását azoknak a tudományos szellőknek, melyek a családfő agyában fujdogáltak. De legtöbbet Carlotának volt bennük része rendkivüli szelidsége révén. Mario a mennyire lehetett, kitért előlük,

Don Pantaleón szepegő hangon egy kérdést koczkáztatott.

találtvalami ürügyet, hogy elmenekülhessen, úgy tett, mintha dolga lenne. Ha ez hasztalannak bizonyult, szórakozottan hallgatta apósa fiziológiai fejtegetéseit s a végén rendszerint édes álomba merült székében. Presentación már sokkal készebb volt a cselekvésre.

— Ugyan papa, ne fájditsd meg már megint a fejemet az utálatos tudományoddal. A gyóntatóm megtiltotta, hogy hallgassam.

— Meghiszem azt, — felelt a tudós férfiú mély hangon. — De ha a gyóntatódnak az érdeke az, hogy tudatlanságban tartson, nekem mint apádnak meg kötelességem eloszlatni a sötétséget, melyben élsz.

— Mit bánom én! Nem vagyok rá kiváncsi.

S mikor atyja még erre sem hagyta abba, otthagyta a faképnél és más helyet keresett magának a varrásra.

Ez a lázadás a tudomány ellen mélyen bántotta Sánchezet. Mennyi idő kell még hozzá, hogy az emberiség előitélet nélkül járjon a kisérletek útjain? — mondogatta magában.

A feleségével nem merte közölni a magasztos eszméket, melyek állandóan foglalkoztatták. Olyan különös természete volt! Egy este mégis, mikor már ágyban voltak, Doña Carolina bámulattal beszélt egy barátnőjéről, a ki leczkeadással tartja fenn öreg szülőit és egy sereg testvérét. Nem lévén szegény nőnek ideje reggelizni, pagondolatunk és érzésünk csupán a tápláléktól függ, a melyet gyomrunkba viszünk. A fehérje —

— Ugyan Pantaleón, hagyj nekem békét. Aludni akarok. Mi dolgod neked azzal? Mindenki tudja, hogy lusta ficzkó vagy. Nem kellett volna az üzlettel felhagynunk semmi szin alatt.

— Csak azt akartam neked mondani, hogy fehérje és fibrin —

— Én pedig azt mondom neked, hogy nem akarom az ostobaságaidat hallgatni. Jó éjszakát.

És dühösen másik oldalára fordult. Don Pantaleón mélyen felsóhajtott és szintén megfordult, hogy aludni fog. De néhány nap mulva, el lévén telve tudományos buzgalommal és jóhiszeműséggel, egy másik kisérletet tett feleségénél:

— Carolina, tévedtem a minap este, valótlanságot mondtam.

— Miféle valótlanságot? — kérdezte a jó asszony meglepetve.

— Barátnőd, Felipa ügyessége nem szénsavas kálium, hanem foszforsav.

— Már megint visszatérsz erre! — kiáltott az asszony mérgesen.

— A tudomány emberének nemes lélekkel helyre kell igazitania tévedéseit.

— Te nem a tudomány embere vagy, hanem mindenféle dolgoknak a keveréke. Hozzám ne gyere a hóbortjaiddal, mert nincs kedvem hall-

gatni őket és azt is megtiltom, hogy ilyeneket beszélj a lányoknak. Még megzavarod velük az eszüket. Szégyeld magad, hogy nekem kell téged a kötelességeidre figyelmeztetnem.

Ezóta Don Pantaleón tartózkodott attól, hogy kitárja termékeny eszméit Doña Carolina jelenlétében. A jó hölgy szigorú volt családja kebelén belül!

Mégis, ha a szükség úgy kívánta, fenn tudta tartani emberi jogait nejével, sőt az egész családdal szemben. Moreno tanácsára megtiltotta, hogy főzeléket adjanak ebédkor az asztalra, mert az nem szolgáltat foszforsavat az agynak, holott neki erre a természet kutatásában nagy szüksége van. E tilalom ellenére a szakácsnő tovább is csak küldött az asztalra burgonyát, káposztát, lencsét, a melyek nem tudnak egyebet fejleszteni, mint szénsavat, cellulozét és egyéb megvetendő alkatrészeket. Egy darabig békésen tűrte ez állapotot.

Eljött azonban az ideje, hogy a létért való küzdelem erélyes cselekvést kívánt tőle agyveleje fenyegetett tekervényei érdekében. És ő végre is hajtotta.

— Mondtam már nem egyszer, és most utoljára ismétlem, hogy el vagyok szánva, nem nyúlni növényi ételhez. A mai naptól fogva, értsétek meg, nem akarok a véremben carbonátokat, hanem foszfátokat követelek. Ha tovább is zöldségeket tesztek elém, visszamegyek a szobámba és nem eszem semmit.

Ez a fenyegetés nem ijesztette ugyan meg a családot annyira, mint várni lehetett volna, mégis beleegyeztek, hogy csak olyan ételt adnak neki, a melyben foszfátok vannak.

VIII.

Carlota nagyon bánkódott, mikor a férje értesítette őt elbocsáttatásáról. Mind a ketten sokáig hallgatagon és szomorúan ültek. Gyászos előérzet remegett rajtuk keresztül, megjósolva boldogságuk halálát.

Doña Carolina nyugodtan fogadta a hírt. Mindössze komolyabbnak tünt fel ebéd idején. Aztán, megfelelő irányba vezetve a társalgást, több rendbeli véleményt mondott a *lustaságról, elbizakodottságról és léhaságról*, melyek czélzásoknak tetszettek Marióra. De talán nem is voltak azok; nem volt rá biztos ok, hogy magára vegye őket, tekintve, hogy anyósa ismételt jeleit adta iránta való tiszteletének és szeretetének. Annyi azonban bizonyos, hogy Mariónak mindegyiknél összefacsarodott a szíve. Mikor feleségével visszavonult a szobájába, nem szólt gyanujáról semmit Carlotának. Hallgatva és nagyon elszomorodva feküdtek le.

A családi élet szokott rendes és békés medrében folyt tovább. Mario a hivatali órák alatt eljárt sétálni, egyedül, vagy a feleségével. Eljártak tovább is esténként a kávéházba. Az étkezéseknél a társalgás rendszerint élénk volt. Presentación kötekedett sógorával, Mario meg kötekedett ő vele. Carlota mosolyogva hallgatta ezt a szóharczot, néha pártját fogva férjének. Don Pantaleón agyon untatta őket tudományos magyarázataival; a kenyér, a bor, a czukor, minden ürügyül szolgált neki, hogy kiterjeszkedjék a titkok nagy sokaságára, melyeket a természettől ellesett. Doña Carolina szokott kegyességével kormányozta tovább a házat saját akarata szerint, bár paizsul mindig az urát tolta maga elé.

Mindazáltal a családot kelletlen és szomorú elhidegülés fogta el, melynek lelkük mélyén tudatában voltak. Az egyes családtagok egymás iránti viszonya a régi maradt, látszólag egyforma szíves, de mindegyikük érzett valami nyugtalanságot, bizonyos zavart, melyet azzal akartak elleplezni, hogy még mosolygóbbá tették mosolyukat és még tréfásabbá a tréfáikat. Mario érezte helyzetének ferdeségét és észrevette, hogy a többiek is érzik. Anyósa fokozott szeretetreméltósága is ennek volt egyik kifejezési módja. Mind türhetetlenebbé váló szégyenérzet fogta el.

Carlota is érezte ezt. Doña Carolina és Presentación lassanként megszüntek őt belevonni a *haziügyekről* szóló tanácskozásokba. Elintéztek mindent egymás közt és elhallgattak, ha ő odajött. Félénkebb és alázatosabb lett, mint valaha, nem mert a cselédek ellen panaszkodni, naprólnapra keményebben dolgozott a ház körül, magára vette, ha lehetett, a nővére dolgát is. Megtett mindent, hogy szeretetreméltónak és kellemesnek tünjék fel, mintha idegen házban volna.

Doña Carolina a szokottnál czeremóniásabban bánt a vejével. Mariót zavarba hozta ez a magaviselete, melyet nem tudott mire magyarázni. Nem kérték többet, hogy tegye be az ajtót, hogy irjon czimet levelekre, vagy hogy elkisérje őket valahova, sem megbizásokat nem

A családi élet szokott rendes és békés medrében folyt tovább.

adtak neki. Mikor Doña Carolina visszautasította valami ajánlkozását, az ártatlan fiú felkiáltott:

— De hát mama, mért nem bizza rám?

— Jól van, fiam, jól van, de nem szükséges, hogy fáraszd magad. Pantaleón majd elvégzi, úgy sincs semmi dolga.

«Úgy sincs semmi dolga». Ezek az egész természetes hangon mondott szavak, melyeket még mosoly is kisért, úgy hangzottak, mint a gúnyolódás. Mariónak se volt semmi dolga s ezt az anyós is nagyon jól tudta. Néha, ha a fiatal házasok hazajöttek sétájukról és bementek abba a szobába, a hol a jó asszony és Presentación ültek, bizonyos irónikus leereszkedéssel kérdezte őket:

— Nos, gyermekeim, messze voltatok? Jól esett a séta? Az idő nagyon szép. Jól teszitek, hogy nem szalasztjátok el ezeket a szép estéket.

Carlota nem egyszer vette észre anyja és nővére gúnyos pillantásait ezek közben a beszélgetések közben, de elnyelte szégyenkezését s nem szólt Mariónak. A fiú olyan ártatlan volt, olyan szelid, hogy fájt volna neki magának, ha érezteti vele az élet töviseit. Mint hű és önfeláldozó feleség, ezeket megtartotta magának.

De az a kevés pénz, a mit Mario a saját szükségleteire megtartott magának, hamar végére jutott. Eljött az a nap, mikor már nem volt egyetlen fillér sem a zsebében. Nem szólt semmit. Ez nap nem dohányzott s nem dohányzott másnap sem. Végre felesége észrevette ezt és megkérdezte az okát. Azt mondta, elrontotta a gyomrát, nem kivánja a szivart. De Carlota nem hitte el neki; kikutatta a zsebeit, mikor aludt. Üresek voltak. Szegény Mario! Carlota titokban sokáig sírt. Másnap reggel korán elment misére, összeszedte a bátorságát, bement egy zálogházba és elzálogosította egyik gyűrűjét. Mikor a férje felkelt, kivett az asztalfiókjából egy bankjegyet és így szólt:

— Mario, ha a Mahonesa-utczában jársz, vegyél nekem egy kis csokoládé-bonbont, de úgy, hogy meg ne tudja senki a házban. Tudod, szégyellem magam... A többi pénzt pedig jobb lesz, ha megtartod magadnak, neked szükséged lehet rá, nekem nincs.

Mario meg volt lepetve. Valami félig öntudatlan elkedvetlenedés fogta el egy pillanatra, de jellemző nembánomságával nem gondolt rá többet. Mégis, mikor ez másodszor történt, nem birta megállni, hogy meg ne kérdezze:

— Hol szeded te ezt a pénzt?

Carlota elpirult.

— Félretettem egy kis pénzt a keresztelőre, tudod. De ezt majd csak ellátja a mama...

Erőszakoltan nevetett. A szive azonban zokogott, mert tudta, hogy ha az anyjára bizza, szegényesen üt ki a keresztelő. A gyűrűért kapott pénz hamar elfogyott. Mariónak czipő és keztyű kellett, a kalapja is be volt már horpadva, jött a nyár és fehérneműre is szüksége volt. Carlota ékszerei mind a zálogházba vándoroltak.

— De hát ez a te kincstárad sohase fog kimerülni? — kérdezte Mario elkomorodva.

Carlota erre is készen volt a felelettel.

— Igen, édesem, már el is fogyott, de a papa minap behitt a szobájába és adott egy kis pénzt.

Mario arcza elborult. Nagyon elgondolkodó lett. Nem, ezt nem lehet soká tűrni. Kell, hogy valami állást találjon, akármifélét. Eddigelé a kisérletei sikertelenek voltak. Fölkereste atyja barátait, nagyon sok nyájas szót kapott és fényes igéreteket. Egyebet azonban semmit. Miguel Rivera beszélt a miniszterrel, a kinek titkára volt s ez megigérte, hogy elhelyezi Mariót egy bizottságban, melyet a vasutak feletti felügyeletre szándékozott alakítani.

Carlota megvált minden többé-kevésbbé értékes értéktárgyától. Aztán a hazugság, melyet férjének mondott, valósággá vált. Inkább, mintsem hogy fillér nélkül lássa őt, hősies elhatározással az anyjától kért pénzt. Aljas, piszkos, utálatos jelenet következett. Carlota bátran kiállta anyja gúnyolódását és nagy nehezen kicsikart belőle, ismételt visszautasítások után, tiz durost. Aztán visszavonult a szobájába és szabad folyást engedett könnyeinek, melyeket addig visszatartott. A férje kisírt szemeit látva megkérdezte:

— Mért sírtál?

— Semmiért, édesem. Ne aggódjál. Ezek asszonyi dolgok. Hiszen ismered az állapotomat.

Mario meg volt győzve. Hallott az orvosoktól egyet-mást az efféléről. De e naptól fogva Carlota volt az áldozat, a ház hamupipőkéje. Anyja hihetetlen lenézéssel bánt vele, nem mulasztott el egy alkalmat sem, hogy gyötrő kegyetlenségeket ne vágjon a fejéhez. Presentación is segített neki ebben a kedves feladatban.

— Szeretnék én is oly fényesen férjhez menni, mint a nővérem. Szegény ember felesége! Puff! Mondd csak, Carlota, mikor vesz már fogatot

az urad? Az idén csak béreltek páholyt a királyi színházban?

Az anyja rászólt, hogy fogja be a száját, de oly roszakaratú nevetéssel, a mely beillett volna felszólításnak is, hogy csak folytassa. Alig volt rá eset, hogy ha Carlota leült velük délután varrni, ne könnyek között kelt volna fel. Egy nap szembe nézett Presentacióval, a szeme tele volt könnyel s így szólt:

— Nem szép dolog, hogy csúfolsz. Hát ne szeressem az uramat, csak azért, mert szegény? Vigyázz, hogy meg ne büntessen érte az Isten.

A férjének nem szólt semmit ezekről a szenvedéseiről. Ellenkezőleg, előtte most is oly elégedett, mosolygó arczot mutatott, mint azelőtt. De mikor megint pénzre volt szüksége, anyja még sokkal kegyetlenebb jelenetet rendezett neki. Doña Carolina dühbe borult, Mariót éhenkórásznak és naplopónak nevezte s határozottan kijelentette, hogy nem ad egy fityinget sem.

— Ha azt hiszed, — tette még hozzá, — hogy életetek fogytáig fogunk titeket kitartani, akkor nagyon csalódol.

Ez a fenyegetés rémülettel töltötte el Carlotát. Megalázkodott, megigérte, hogy soha sem fog többé pénzt kérni és szokás szerint beszaladt a szobájába s kétségbeesetten zokogott. Mario megint nem dohányzott két napig. Az arczán ugyan nem látszott meg a nélkülözés; a felesége a szoba sarkából nézte, igyekezve visszafojtani könnyeit. De a mint elment atyja szobája előtt, látta, hogy a fiókos szekrényében benne van a kulcs. Nem birt ellenállni a kisértésnek, hirtelen körülnézett, nem látva semmit, vigyázva odasietett, nesztelenül kihúzva a fiókot. Egyik sarkában két csomag finomra vágott dohányt talált. Egyet kivett, hamar becsukta a fiókot s hanyatthomlok befutott a szobába, ruhája alá rejtve a dohányt. Este odaadta Mariónak.

— Nesze, ne mondd, hogy nem gondolok rád.

— Hol vetted ezt a dohányt?

Azt felelte, hogy egy ismerős asszonytól, a kinek zálogháza van és dohánycsempészettel is foglalkozik. Találkozott vele az utczán s egy kapu alatt kötötték meg a vásárt. Két-három nap mulva azonban az apának elfogyott a dohánya s a kikerülhetetlen vihar kitört. Nagy volt a lárma, a méltatlankodás. Don Pantaleón a cselédet gyanusította, a kinek katona szeretője volt. Carlota, látva a veszekedést és remegve, hogy Doña Carolina kitalálja az igazságot, titokban szobájába hivta atyját, átkarolta a nyakát és sirva mondta neki:

— Én voltam, papa, én vettem a dohányodból. De ne mondd meg a mamának, sem Mariónak, mikor hazajön. Tudtam, hogy azért nem dohányzik, mert nincs pénze s nekem sem volt, hogy adhattam volna neki.

A tudós férfiú megkövült az ámulattól.

— De édes lányom, mért nem szóltál nekem? Pénzt nem adhatok, hiszen tudod, hogy —

— Igen, papa, ne mondj nekem semmit.

Az okos Sánchez felhasználta az alkalmat, hogy oktassa a leányát. A dohány meleg éghajlat alatt tenyésző tropikus növény s erős és jellemző szaga van, csőszerű kelyhe, szálas gyökere, fehérbélű puha szára stb. stb.

Carlota könnyezve és szórakozottan hallgatta ezt a tudományos magyarázatot, a mely, tekintettel kedélyhangulatára, nem idézte elő nála a várt hatást. Don Pantaleón előkotort a zsebéből néhány pezetát és a kezébe csúsztatta.

A szegény fiatal asszony helyzete napról napra szomorúbb lett. Doña Carolina és kisebbik lánya a szemére lobbantották mindazt a haragot és megvetést, mely meggyült bennük Mario iránt, a kinek annyi esze sincs, hogy megtarthassa az állását. Az igazi bünössel szemben tartózkodók voltak, de nyájasak. Nem sértették meg egyenesen, de a légkör tele volt villamossággal és a szikrának előbb-utóbb ki kellett pattanni. Doña Carolina dühösen rázta a fejét, valahányszor Mario hátat fordított neki.

Végre egy reggel, mikor Carlota nem volt odahaza, az okos asszonyság sokatmondó tekintetet vetett ifjabbik leányára, s az utóbbi kisietett a szobából. Az anyós és veje egyedül maradtak. A nélkül, hogy felemelte volna a szemét a varrásáról, Doña Carolina beszélni kezdett:

— Nézd csak, Mario, már néhány nap óta akarok beszélni veled olyan dologról, mely rád nézve ép oly kellemetlen, mint én rám nézve. Hallgattam napról napra, mivel az igazat megvallva, *nagyon nehezemre esik szóba hozni az ügyet*. Pantaleón meghagyta nekem, mondjam meg, hogy a vagyoni viszonyai nem engedik, hogy eltartson téged is, a feleségedet is. Ha gazdag volnék, — mondta nekem, — nem volna kifogásom ellene, hogy Mario mulasson és tétlenül töltse életét, de, édesem, nekünk sincs többünk, mint hogy tisztességesen megéljünk belőle. Mondd meg neki, hogy a nős ember első kötelessége, eltartani a családját a saját munkájával. Ezt tettem én is s remélem, ő is így fog tenni. Fiatal ember, előtte a világ, dolgozzon és legyen férfi. Ezt mondta Pantaleón és én csak az ő parancsának engedelmeskedem. Remélem, nem fogod rosz néven venni.

Mario annyira meg volt döbbenve, hogy egy szót sem birt szólni. Az anyósa szavai úgy hangzottak fülébe, mint a kalapácsütés szava. Végtelen szégyenérzés járta át minden izét s tökéletesen megbénította. Doña Carolina egy gyors pillantással felismerte szánandó állapotát.

— Ne hidd, hogy ez tőlünk roszakaratú dőfés ellened. Pantaleón azért mondja ezt neked én általam, mert bizik becsületérzésedben, tisztességtudásodban, hogy teljesiteni akarod kötelezettségeidet. Azt hiszem, idővel köszönetet fogsz neki mondani érte. Ha nem veszed rosz néven, — tette hozzá jóindulatú mosolylyal — megmondom, hogy szükséged is van ilyen ösztökélésre, hogy megkeresd a magad útját.

Mario nyelve megoldódott, de nem szerencsés módon. Bocsánatkérést hebegett, a miért nem ő kezdeményezte a dolgot. Az anyósának teljesen igaza van abban, a mit mond. Azonnal munkát fog keresni, akármiféle legyen is. Kész elhagyni a házat akár ebben a pillanatban is.

— Mondtam, hogy a dolog nem sürgős.

— De igen, én rám nézve az, — felelt a fiatal ember méltósággal.

(Folytatása következik.)

Kufeke
Ezer orvos ajánlja mint legjobb táplálékot
egészséges és gyomorbeteg
Gyermeknek
Kitünően bevált
hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben.
Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.
Gyár R. Kufeke
BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.
Gyermek-liszt

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvegje 2 K.
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V., Szabadság-tér, a Sétatér-utcza sarkán. 9938

Szépség! Az összes szépítőszereket fölülmulja a
Sirène-Crême. 9656
Artalmatlan szer szeplő, májfolt, börhámlás, pörsenés, pattanás, böratkák, az arczbór vörössége, rovarok csipése és általában a bőr minden fájdalmas bántalma ellen; a ránczokat elsimitja. Tégely 3 korona. Hozzá a
Sirène-Poudre fehér, rózsa és crême szinben 3 korona és a
Sirène-Crême-szappan 1 drb 1 korona 20 fillér, egy doboz á 3 drb 3 korona.
Főraktár Budapesten:
Lueff Sándor illatszerésznél, IV., Váczi-utcza 9.
Egészség!

Kitüntetve: Chikago, Berlin, London, Hamburg.
+ Soványság. +
Egyedüli biztos hatásu szer a dr. William Hartley tanár amerikai erő-táplisztje. Soványak telt idomokat, hölgyek pompás keblet kapnak. 6 hét alatt 20 kiló gyarapodás biztositva. Hatóságilag megvizsgálva. Köszönőlevelek minden országból. Egy doboz ára 1 frt 10 kr. Főraktár Magyarország részére:
Zeisler Mor, Budapest, VI/7, Podmaniczky-utcza 61, II. 20.

CSIZ fürdőtelepek Margit-nyaralóban elsőrendu szálloda, egyes és kettős szobák 60 krtól 3 frtig, Margit-pensióban külön szoba, teljes ellátás kiszolgálattal 1 frt 60 krtól 2 frtig megrendelhetők. Margit-nyaraló avagy Margit-pensió házfelügyelősége Csizfürdő czim alatt. — Vasutnál külön kocsi.

Nodusin Aranyér-balzsam.
Egyedül álló szer, mely operatió vagy égetés nélkül tökéletesen és biztosan gyógyítja úgy a vak, valamint a nyitott aranyeret. Kórbizlag kipróbálva. Teljesen ártalmatlan. Elismerő levelek szerint szükzakat és szükzakat teljesen kigyógyitott. Törvényesen védve. Kapható a készitőnél:
Nagy Kálmán, gyógyszertára Nyiregyházán, továbbá Török Józsefnél, Budapest, Király-utcza 12 és a többi gyógyszertárakban is. Ara használati utasitással együtt 4 korona, bérmentes küldéssel postán 5 kor. az összeg előzetes beküldése, vagy utánvétel ellenében. 9885

Magyar királyi szabadalmazott és védjegyezett
PURGO
legenyhébb jóizü laxáns még csecsemőknek is adható, Rendelve angol. francia, magyar és német egyetemi tanárok által. — Kapható minden gyógytárban. 9777

Haris, Zeillinger és Tsa
a „Kék csillag"-hoz,
ajánlják
fiu- és leány-intézeti fehérneműiket
a legolcsóbb árakban.
Vászon- és fehérneműüzletünk kizárólag:
Budapest, IV., Váczi-utcza 16.

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyúttal egészségünket is megerősítsük, használjuk a **Pilules Apollo**-kat, melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) *Vesiculosine*. Ezen vesiculosinelixírtől jóknak elismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs káros hatással az egészségnek, mint sok más készítmény. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a zsiranyagcserére hatnak. — A tőlünk és ezen gyógytárán kívül a **«Pilules Apollos»**-k szabályozzák a szervi működést, tisztulják az arczvonásokat és megajándékozzák a testnek szebb és ügyesebb testi erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsú és finom alakját. A **«Pilules Apollo»**-k a legkényesebb természetű mindkét nembeliekre használhatnak és nem is használhatnak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyítást kúrának kell tekinteni és végeredményre teljesen állandó. (Törvényesen védett szójegy). Egy üvegcse ára utasítással: K. 6 45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Ratié**, gyógyszerész, 5, Passage Vardeau, Paris, IX.e. — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: *Budapest*. **Török József**, gyógyszerész, *Király-utcza*, 12.

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPITŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
UGORKATEJ,
mely azonnal eltávolit minden szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (mitesser) stb. és az arczának friss üdeségei, fiatalságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 kor., ehhez ugorka-szappan 1 kor., poudre 2 kor. 9980
Főszétküldési hely: Balassa Kornél gyógyszertára, Temesvár.
Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógytárában Király-utcza 12 és Andrássy-út 26.

8 napi próbára
Csak 2.75 frt.

küldök valódi amerikai **nikkel präcisiós**
Anker-Roskopf-órát
utánvéttel vagy **2 frt 75 kr.** előleges beküldése után. A szabadalm. antimagnet. óra finom csiszolt tokban, aranyozott mutatókkal, szabályozva, 36 órában egyszer felhuzandó. Nem tetszés esetén **8 nap alatt a pénzt vissza adom.** 2 drb rendelésnél csak 2 frt 50 kr. darabja. A nikkel Anker-Roskopf-óra teljesen kielégít mindenkit, tartósság és pontos járása fölülmul sok **más drága** órát. Különös használt veszik a nikkel Anker-Roskopf-órának **gazdák, hivatalnokok, csendőrök, vasuti alkalmazottak** stb., szóval **mindazok** a kik egy erős, tartós megbizható órát akarnak. Sok ezer ilyen óra van használatban közmegelégedéssel. Minden rendelő az órához egy csinos láncot ujeszüstből **ingyen kap. 3 évi jótállás pontos járásért.** Az I. amerikai Roskopf-óra gyár főraktára
LEO LATEINER, Wien, I., Fleischmarkt 37.

Intés! Kérem nevemre és czimemre pontosan figyelni, mivel árursitók és órások valódi amerikai Roskopf órák gyanánt értéktelen bádogórákat papirmutatólappal kinálgatnak, melyek 1 frt 75 krba kerülnek és esetlen, használhatatlan utánzatok. **Az én** óráim eredeti gyártmányok, melyek fölött számos elismerő levelem van.

SERRAVALLO
China-bora vassal.

Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygyerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Császárfürdő
BUDAPESTEN 9843
tél és nyári gyógyhely.
Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel) pompás ásványviz uszodák kal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

A NYÁRI DIVAT LEGUJABB TERMÉKEI
dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók

SZEKULESZ R.
müvirág és disztollgyárában
ALAPITTATOTT 1860-ban.
BUDAPESTEN,
IV., Károly-utcza 4–5.
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, virágkalapok, valódi strucz-, marabu- és utánzott tollboák. Exotikus növények, mü- és impregnált pálmák s fák — Alkalmi ajándékok finom d sztárgyakban. — Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb d.vat szerint. Szinházi, alkalmi és sirkoszoruk szalag és nyomattal bármily kivitelben.
Sürgönyczim: Szekulesz IV. ker., Károly-utcza.
Eladás nagyban és kicsinyben.

Sztraka-féle
Tannin-csokoládé
kitünő hatásu kis gyermekek és felnőttek hasmenése ellen. 1 darb ára 40 fillér. Kapható minden gyógytárban.

+ Soványság +
Szép telt testidomok a mi keleti erőporunktól, 1900. évi párisi aranyéremmel kitüntetve 6–8 héti alatt már 30 fontnyi gyarapodásért kezesség. Orvosi rend. szerint. Szigoruan becsületes. Nem szédelgés. Számos köszönőlevél. Ára karboncsomót 2 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvéttel. Használati utasitással.
Hygien. Institut 9771
D. Franz Steiner & Co.,
Berlin, 18. Königgrätzerstrasse 78.
Főraktár Magyarország részére: Török József, gyógysz. Király-u. 12.

Csak
5 koronába
kerül a mig a készlet tart
4½ kiló
kevéssé megsérült finom, enyhe, virágillatu
pipereszappan
rózsa, orgona, mósusz, ibolya, rezeda stb, illatu darabokból szépen összeválogatva. **A rendes ára kétszeresben a háromszoros!** Szétküldés a pénz előzetes megküldése ellenében v. utánvét mellett.
Kann Ignác Bécs,
II., Lilienbrunngasse 17.

A legjobb arcz-szépitőszer a SERAIL-ARCZKENŐCS,
mely az arczot tisztitja, fehériti és bársonypuhává teszi.
Egy tégely ára 1 kor. 40 fill.
Egy kis tégely ára 70 fillér.
Minden ártalmas alkatrész nélkül!
Serail-szappan | kitünő toilett szappanok a kenőcs használatához.
Epe-szappan
Serail-crême. Nappali használatra.
Serail-pouder. Kiváló finom arczpor három szinben, fehér, rózsaszin és créme. Egy doboz ára 1 korona.
Serail-szájviz. A legjobb szájviz.
Főraktár: Budapesten, **Török József** gyógyszertárában. 9625
Kapható továbbá a készitőnél: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszertárában, **Aradon, Szabadságtér,** valamint minden más gyógyszertárban.

Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia
benlakással 100 tanuló részére.
Az intézet **felső kereskedelmi iskolai** és **kereskedelmi akadémiai** tagozatból áll.
A **felső kereskedelmi iskolai** tagozat alsó osztályába a tanulók a középiskola IV. osztályából vétetnek fel s a végzett növendékek a kereskedelmi pályán kivül az 1883: I. t.-cz. alapján több hivatali pályára is illetékesek s az egyévi önkéntes szolgálatra jogosultak. Évi tandij 120 korona.
Az **akadémiai tagozat** rendes hallgatói közép- vagy kereskedelmi iskolában érettségit tett ifjak. E főiskolai tagozat a ker. szakismeretek mélyebb müvelése mellett szélesköru közgazdasági és jogi ismereteket nyujt, nagy sulyt fektet a modern nyelvekre s arra törekszik, hogy hallgatói ugy a nemzetközi kereskedelemben, mint a közgazdaság magasabb állásaiban helyőket megálljak. A hazai viszonyokra tekintettel **fakereskedelmi** szaktanfolyamokat tart fenn. Évi tandij 240 korona.
A **benlakás** — internatus — a kényesebb igényeket is kielégitő modern berendezésü s a teljes ellátásért évi 800 korona fizetendő.
Részletes programmal szivesen szolgál az igazgatóság.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Kristály üvegkészletek és disztárgyak
kaphatók 9811
ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Fürdő-u. és Ferencz József-tér sarkán.
(Diana fürdőház.)

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részv.-társ.
Irodái: VI. ker., Andrássy-ut 5. (saját házában) 9376
Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarék-betéti könyvecskék és pénztári jegyek ellenében **4%-os kamatozással,** valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adót az intézet fizeti. **Leszámitol váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra. VÁLTÓÜZLETE** megbizásból teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltóüzletek keretébe tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délelőtt ½9—½1-ig, délusán ½5-ig.
Magyar kir. osztálysorsjegyek főelárusitó helye IV., Ferenczek-tere 2. szám. Kézi zálogüzletei: IV., Károly-körut 18., IV., Ferenczek-tere és Irányi-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-körut 2., Üllői-út 6. sz.

6985
KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskaműves, az olasz király Ő Felségének udvari szállitója,
BUDAPESTEN, raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára: Rózsa-utcza 7.
Dúsan ellátott raktár **legujabb szerkezetü kettős vadász-fegyverekből,** golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, **töltények és vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.** *(Alapittatott 1808. évben.)*

Sürgönyczim: Cartonage. **DAVID KÁROLY ÉS FIA** Telefon szám 41–48.
doboz-papiráru és szab. fémkapocsgyára
Budapest, I., Mészáros-utcza 38.
Gyárt: Papirtányért, bonboniert és jardinet-dobozokat. Sajtolt kerek dobozokat, légmentesen elzárható, összehajtható dobozokat pólyák, kötőgyapot, stb. csomagolására. **Hintődobozok,** valamint **húzott lemez-csövek** tetszés szerinti nagyságban. **Teásdobozok** ¼/kgr.-tól 10 kgr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. **Szekrényesipke és köpőládapapir** legujabb szin és kivágásban.

Állandó kiállitás a fenti czikkekből a városligeti iparcsarnokban megtekinthető.

HIRMANN FERENCZ
RÉZÁRU-GYÁRA, 9774
Külön müöntöde osztály.
Budapest, VII. Csányi-u. 9.
Készit gőz-, viz- és légzeszvezetékhez szükséges rézárukat. bor- és sörszivattyukat, sörkimérő készüléket légnyomással, szénkénegezőket, peronospora fecskendezőkhöz való minden egyes rézalkatrészt, hiteles kereskedelmi résulyokat, felirati táblákat horgany v. fémből stb

Ujdonság borotvákban!
melyek nagy feltünést keltenek kitünő minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyitja sok számos köszönőlevél is. Minden meg nem felelő ki lesz cserélve és igy minden kockáztatás ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni. A borotvák árai: «Angol» borotva darabja **1 frt 20** kr., Transzvali borotva darabja **1 frt 50** kr., «Páratlan» borotva darabja **2 frt 50** kr. — **Csinos borotvatartó ingyen.**

Megrendelési czim: **WINKLER és GRAUER**
Első magyar «Bur» aczélkasza szétküldési telep Kőbánya 43.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

I.

Valahol egy alföldi faluban ódon urilak állt nagy kert közepén. Szerencsétlen család élt benne. Emberemlékezet óta nem mosolygott senki az ősi fedél alatt s az elvadult sürű lombok homályában. Mintha átok fogta volna azt a helyet, csak sóhajtás meg könny járta ott. De egyszer csak elhordták a régi lakot, kivágták a nagy fákat, melyeknek csudájára jártak az emberek messze földről. Új házat épitettek, új kertet ültettek a régi helyére. Mert gazdát cserélt a birtok, s az új úr babonás ember lévén, azt gondolta, hogy tulságosan odaszokott már a bú meg a halál, jó lesz hát fölforgatni mindent azon a helyen, hogy a hivatlan vendégek rá ne ismerjenek a háztájra arrajártukban. Csak a telek egy sarkát kimélte meg, hol a hatalmas lombok, mintha feledtetni akarnák, borultak egy szomorú szürke épületre: a kriptára. Azt a zugot búvóhelyül hagyta meg a hazajáró lelkeknek. Nehogy ott kószáljanak az új hajlék körül.

Mintha valahogy ilyeténképen gondolkozott volna Budapest új nemzedéke is, a réginél boldogabb nemzedék. Egy-kettőre úgy fölforgatta a régi Pestet, hogy a hazajáró lelkek ugyan alig találhattak haza a vadonatúj fényes városban.

El is költöztek onnan a múlt világ árnyai. Mi sem emlékeztet rájuk többé. Egy ideig Budán tengődtek, de a budai hegy-völgyekben sem nyugodhattak sokáig. Új-Magyarország bontó csákánya, alkotó varázsvesszeje fölzavarta őket onnan a várba, annak is legvégső zugába. Az még nem az új nemzedéké. Egy talpalattnyi a régi Budavárból, még meg nem hódolt föld.

Odamenekültek utolsó ments-várukba, egyre összebb szoritva az éjszaki magas bástyafalakra.

Egymáshoz szorúlva állanak még ott, a girbegurba utczákban a régi, kis ablakos házak, ormótlan tetejükkel, mintha szertelen magas fövegü százéves lények volnának, kik apró szemükkel hunyorgatnak az újkor hajnal-fényében. Vasvirágos rácskosár védi ablakaikat, tágas bejáratukat szöggel kivert nehéz kapuszárnyak zárják el. Olyan zárkozottak, öregek, hallgatagon szigorúak! Alig mer kipiroslani egy-egy ablakukból valami vidám kis virág az öreges, fehér csipkefüggönyök közül. Misztikusan hallgatnak a házak. És mintha nagy álmukat aludnák elaggott kisértetek a néma falak mögött, a ki arra vetődik, önkénytelenül is óvatosan lép, hogy ne kopogjon olyan nagyon a sarka.

Évről-évre fogynak a holt város régi lakói, különös alakok, a milyeneket nem igen látni másutt. Pontosan délben meghajlott száraz agg méri végig az utczát, meggondolt, pedáns lépésekkel, elefántcsont-gombos botra támaszkodva. Rövidre nyirt Pálffy-bajusza, egyenes karimás, magas tetejű kalapja — tudja Isten miért — egy félig elfelejtett becsmérlő szót idéz az ember emlékezetébe: Pecsovics! Majd meg görnyedt prémes «Wickler» tipeg ki egy kapu alól s fölötte ősi «Helgoländer»-kalap bólongat, melynek árnyékában fakó, csupa ráncz arczocska húzza meg magát. Takaróba bujtatott kis kutya után siet, — de nem halad. A kutyácska meg szaporán szedegeti lábát, mintha sorra szeretné behúzni a jó meleg takaró alá. Néha megáll, szimatol vagy talán emlékein mereng — s türelmesen megáll s vár a «Wickler» is a fölötte remegő «Helgoländer»-rel. Olyan szinevesztettek, ósdiak! Talán az ökölnyi eb is százesztendős. És olyan boszantóan, gúnyosan hangzik föl hozzájok valahonnan igen messziről egy villamos kocsi vidám csilingelése.

Ha enyhe az idő, föltárúl egyik-másik ablak s hosszú csibukszár végén vörös orr jelenik meg, rajta lovagló nagy kerek pápaszemmel, vagy összeaszott, haragoképű kis aggastyán tekint ki, aranybojtos házisapkában, — groteszk mesekönyv-alakok. A legöregebbek csak hónap elején mutatkoznak, mikor elcsoszognak nyugdijukért. Olyanok, kikről mindannyiszor bizonyitaniok kell a papnak s házmesternek, hogy még élnek, különben el sem hinné senki.

Még alig alkonyúl lenn az élő városban, már éj nyugalma száll le az ódon házsorokra. Csöndesedik a csendjök. Egy nyitott ablakból valami alabastrom oszlopos óra lomha ingakoppanása hallatszik ki s kávészag jelzi, hogy él még a ház lakója: öreg úr, ki még régi kék méhkassal jelzett findsából iszsza meg csak a kávét.

De ha éjjelente neki szabadul roszkedvében a szél a Hármashatár-hegyről, egyszerre boszorkányos élet ébred a szük utczákban. Az egyedül unatkozó gázlámpa lángja agyongyötörve libeglobog s a falakon hosszúra nyúlt árnyékok kalimpálnak az ereszbe csimpeszkedve, mintha az elaggott rémek küzdenének a szélviharral. A szél derékon kapja, fülönfogja őket, hogy kitépje utolsó tanyájukból s odaszórja a gőzzel, villámmal élő új nemzedék közé, a fénybe, zajba — világ nevetségére. S a szegény árnyak kézzellábbal kapaszkodnak a vén falakhoz... «még ne! még ne!»...

Nyakra-főre kerekedik el onnan valami rongyos papirdarab. Egy megriadt macskával bukfenczezve át egymáson tünnek el a sarkon...

*

Ott nőtt fel Iris, a holt városban, mint eltévedt üvegházi virágocska kietlen sziklák száraz mohája között. Az atyja, Csertei Mihály, a görög nyelv tanára volt egy gimnáziumban. Kissé hóbortos, de áldott jó ember. Áldott jó asszony volt az anyja is. És mégis hiányzott valami Iris gyermekkori boldogságából. Szülei elmélyedettsége megfagyasztotta ajkán gyermekkacaját, játékos kedvére ránehezedett az öreges környezet ünneprontó sivársága. Nem is volt olyan, mint más gyermek. Nagyon is áttetsző volt bőrének fehérsége, szokatlanúl nagy volt kék szeme sziverványa, túlságosan könnyed tündérleánykajárása.

Atyja kevés befolyással volt rá. Naiv lelkét

csak a görög époszok mesevilága töltötte el. Csak a görög istenek és hősök dolgaival volt tele a feje s e mérhetetlen fontosságú gondok lebilincselték minden érdeklődését. Csak úgy járt-kelt a köznapi életben, mint az alvajáró. Cserteiné egyedül nevelte Irist, sok gonddal, nagy szeretettel. De az ő kedélye nyomasztólag hatott a gyermekére. Tulzó puritán volt s örökösen aggodalmaskodó. Régi hivatalnok-nemzetségből származott. S mintha örökölt volna valamit atyja-nagyatyja bürokratai fegyelmezettségéből, melynek ellenszenves minden, a mi fölösleges: érzelmi túlcsapongásnak látta az indokolatlan gyermeki jókedvet s veszedelmesnek hitte Iris veleszületett ártatlan kaczérságát, melyet már jókorán elárult ösztönszerű kelleme, behizelgő modora vagy egy szegényes, de jól alkalmazott csokrocska. Féltette Irist atyja befolyásától is. A ragyogó, de hiú klasszikus szellemtől, mely ott forrongott a nagy gyermek fejében s mely a szép imádásába merülve, száz mérföldnyire jár a praktikus élettől és az elnéző pantheizmus derült magaslatáról tekint le az igaz keresztény aszkéta-erkölcsre. Pedig — úgy hitte — ez az egyedüli védőpajzs a mai világ tetszetős romlottsága ellenében.

De a legnagyobb veszedelemnek a főváros élvezetkinálóló életét tartotta, melynek csillogó hullámai már átcsapdosnak a vár ódon bástyafalain is. Hiszen az új szokások, új életmód egy kapással nyelhetnék el kinnal megőrzött kis vagyonukat, megingathatnák Irisben a szigorú családi hagyományt, a merev erkölcsi hitvallást. A fővárosi modern élet az ő szemében maga a gonosz volt, ki léhaságra, pazarlásra ingerel, elveszi az emberek józan eszét s tőrbe csalja őket.

Féltette Irist s szinte kegyetlen buzgalommal igyekezett beléje oltani szigorú nézeteit: hogy csupa hiúság a földi élet, csupa sulyos kötelesség, csupa lemondás... Varázskört szeretett volna vonni körülte, melyen át nem léphet gonosz szellem, de melyből kilépni nem szabad. Még csak túltekinteni rajta is aggodalmas...

Sok volt a jóból ez a gondosság. A védő árnyék elzárta a gyönge virágtól a napsugarat.

De a csöndben csak jobban finomúl a hallás, a magányban szivesebben bukkanak elő a csalogató sejtelmek. A holt város csöndjébe halk zümmögésként hangzott át Irishez a Dunán túlról a ködös égaljáig terjedő város-óriás életpezsgése. Míg füléhez ért a zaj-zsivaj, átfinomúlt szirének énekévé. Ezer virágos paradicsomról szólt a dal, melynek minden virága ezer élvezet mézét rejti. S a mint hajadonná kezdett fesleni a gyermek-leányka, mosolyogva bukkantak föl lelkében a zavaró sejtelmek. Azontúl, ha mesélt az atyja szép görög meséket az Olympus, szentelt berkek s fodros hullámú kék tenger lakóiról, Endymion s Adonis alakját öltötték képzeletében e sejtelmek. Olyankor derült sugarat loptak lelkébe a szép mesék, mely ellentmondott anyja elkedvetlenítő igéinek és csalogató reményeket ragyogtatott előtte, bár ezek való képét még nem fejthette meg.

Türelmetlenül várta az életet. Eseményre vágyott. Maga sem tudta milyenre. De bizton várta, hogy egyszer majd történik valami s minden megváltozik életében. S annak a valaminek onnan kell jönnie, a nagy világból, hol olyan pompás tarka az élet, olyan szabadok az emberek.

Egy napon — alig volt még tizennégy éves — kocsi állt meg a ház előtt. Szokatlan eset volt. Fölizgatta az egész utczát. Mire az ablakhoz ugrott Iris, már csak az üres fogatot láthatta. Nagy hatást tett rá az is. A konyhába lopózott s egy ajtórésen át nézte, mint hajlong az előszobában atyja egy herczegi külsejű idősebb úr előtt, a ki fiát ilyen szavakkal mutatta be a görög tanárnak:

— Hát ez volna a nebuló... Csak tessék a fejébe verni annyi görögöt, a mennyi bele fér... úgy se sok fér... csakhogy valahogy meg ne bukjék többé, mert már megúntam, hogy részletekben teszi le minden vizsgáját...

Csertei bevezette vendégeit dolgozó szobájába.

Iris kidugta orrocskáját az üres előszobába. Finom parfum illatot érzett.

Pethes József volt, meg Jenő fia. Pethes szép ember volt, s olyan ember, a ki nem örökölt sok vagyont, nem is dolgozott életében soha semmit, de mindig urasan élt. Soha sem gondolt vele, miből éljen, s mégis csudálatosképen mindig rendelkezésére állt valami elverhető vagyon. Vannak ilyen emberek, kikkel szemben, mintha becsületbeli kötelességének tartaná a

Goró Lajos rajza.

Iris az ajtón át fülelt az «új fiú» hangjára.

sors, hogy mindig szerezzen nekik elherdálni való pénzt. Pethes két izben nyert kártyán tekintélyes kis vagyont. Mikor mindent elvert s több volt az adóssága, mint a mennyi pénze valaha is volt, egy gazdag szász polgárleányt vett nőül. Azt az egy áldozatot követelte tőle a sors, hogy ne tétethessen dupla-czimert az ezüstjére. Ez fájt neki. Nagyon tartott a nemességére, ámbár az ő családja kutyabőrét sem látta soha senki. De ha csak azt látta is valaki, hogyan veti magát kocsiba Pethes József, annak már el kellett hinnie pecsétes levél nélkül is, hogy a tizedik őse is hintón járt.

Megkezdődtek a Jenő úrfi görög leczkéi. Iris az ajtón át fülelt az «új fiú» hangjára. Majd egyszer nekibátorodott, s — úgy véletlenségből — benyitott. Karikára nyilt a csinos fiú szeme, úgy elbámúlt rajta, s keze önkénytelenül szép selyem nyakkendőjéhez kapott, hogy megigazítsa, ha félrecsúszott volna.

Azontúl gyakran ment be Iris az atyjához a leczkék alatt. Mindig talált valami ürügyet. Jenő olyankor barátságosan mosolygott rá s udvariasan meghajtotta magát. Találkoztak egyszer-máskor a lépcsőn is vagy a kapualjában, köszöntek, mosolyogtak s nem egyszer ugyanegy gondolat fordította vissza fejüket, a mint elhaladtak egymás mellett. Tetszettek egymásnak.

A szép fiú abból a pompás világból, paloták, táncztermek, színházak világából való volt, melyre olyan misztikus áhitattal néz le olykor Iris a halászbástyáról. S úgy érezte Iris, mintha az ő révén valami összekötő fonal vonódott volna közte s ama világ között. Bár félt még attól, mint tiltott, őt meg nem illető dologtól, de most már ellenállhatlanul kiváncsi lett rá. Találgatta folyton a képzelete.

Csertei rögtön észrevette, ha tanítványai görög feladatában hiányzott egy kicsike «hehezet» vagy «al-ióta», de két gyermekszív között szövődő láthatatlan szálakat észrevenni nem volt képes. Ahhoz csak anyának lett volna elég éleslátása, de Cserteiné délutánonkint nem igen lehetett otthon. Abban járt, hogy morzsánként kis hozományt keressen Iris számára franczia leczkékkel, olcsó leczkékkel, a milyeneket kis hivatalnokemberek képesek megfizetni.

Nem vett észre hát senki semmit akkor sem, mikor néhányszor a sötét előszobában találkoztak leczke után. Csak kezet fogtak, egymás szemébe néztek és egyik sem tudott egy szót se szólni, úgy dobogott a szivök. Később czukorral kedveskedett Jenő. Iris szépen megköszönte s közönyös mondatokat váltottak remegő hangon. De a következő évben már bátrabban társalogtak; mint régi ismerősök. Jenő bókokat eresztett meg, czukor helyett virágot hozott, gazdag gyermek-életéből beszélt el sok mindent, egy kevés hivalkodással, egy kissé nagyítva. Leányokról is beszélt, kik mindig csak vele akarnak táncolni s korcsolyázni, de kik neki nem tetszenek, mert hiszen... «csak egy szép lány van a világon!» Iris pirult, lesütötte a szemét és keblére rejtette a kapott virágot.

Jenő úrfi addig az időig csintalan gyermek volt modern és nagyvárosi értelemben. Nem imponált neki se atyja, se anyja, se tanár, se nevelő és az anyja folyton sopánkodott, hogy «nem birnak vele». Rosz tanuló volt, de annál előbbre volt a léhaság iskolájában. Az atyja szobájából elcsent «Journal Amusant»-ok s dekadens franczia novellák alakjaival népesítette be a képzeletét, gonddal tanulmányozta rövid nadrágos korától kezdve a lóversenytipeket s ünnepelt balett hölgyek arczképeit rejtegette fiókjában. Modern gyermek volt, a szó legmodernebb értelmében.

De mióta tudatára ébredt annak, hogy ő most szerelmes, megváltozott. Romantikus arczokat vágott, sejtelmesen hallgatag volt — s még kevesebbet tanult.

Pethesné folyton aggódó szemmel kisérte a fiát s megijedt buskomorságán. Megvizsgáltatta házi orvosával, a jó öreg szókimondó doktor Rátfayval.

— Kutya baja! — találta Rátfay — csak szigoruan kell fogni. Az ilyen ifjurak búskomorsága ellen legjobb orvosság a tanulás.

De egyszer csak meggyógyult Jenő, — tanulás nélkül is. Visszatért leányos arczára a mosoly, sőt most már szüntelenül mosolygott, misztikusan és szélesen, mint a holdvilág. Az atyja azt találta, hogy türhetlen folytonos vigyorgása. Anyja sem tudta okát találni, pedig nagy oka volt.

Egy leczke után történt. Hiába való leczke volt. Csertei vért izzadva magyarázta el századszor az «aoristos»-t, mialatt Jenő elmerengve hallgatta a Strauss-féle régi keringőt, mit a szomszéd szobában pergettek a zongorán Iris finom ujjacskái. Szemben gipsz-szobrok fehérlettek egy pohos sárga almáriom tetején. Barátságosan mosolygott le Jenőre Aphrodite, míg Odysseus mintha boszankodva fülelt volna a

vidám zenére. Sokrates meg üres szemekkel nézett a semmibe. Jenő úrfi rágta a czeruzáját, fülelt a zongora hangokra, sorra jártatta szemét a szobrokon — különösen Aphroditére szállt vissza gyakran a tekintete — és nem fogta föl, mit akar tőle Csertei, mikor az megkérdezte:

— No, most mondja el szépen, mikor alkalmazzuk az aoristost?

Hallgatott. Csertei sohajtott, megtörölgette a homlokát s ezzel véget ért a leczke.

— De fiatal barátom, az Isten szerelmére, tanulja meg már egyszer becsületesen az aoristost! — kérte Csertei. — Nem értem, hogy ön semmi, de absolute semmi hajlandóságot sem mutat a szép görög nyelv iránt!

A «fiatal ember» valamit hebegett, hogy tegnap nem tanulhatta meg a leczkéjét, mert kikocsikázott «a mamával»... azután sietve ajánlotta magát.

Az előszobában véletlenül találkozott Irissel, mint rendesen. Egy fényes bálról beszélt neki, melylyel egy grófi házban fejezték be a tánczórákat. Czigányzene is volt! és a nagy teremben tánczoltak, a hol az «igazi» bálokat is adják, a már bemutatott kontesszek számára. Sok virág volt a vacsoránál és sok szép kis mágnásleány...

— Milyen volt a ruhájuk? — érdeklődött Iris.

És Jenő töviről hegyire el tudta mondani milyen volt.

— De már megyek, a mama a szinházban vár rám, — szakitotta meg végre az elbeszélését.

— Páholyban? — kérdezte Iris ártatlanúl.

Jenő csodálkozva nézett rá.

— Persze. Máshová nem járhatnak uri dámák.

Kijutottak az ives folyosóra, melynek könyöklőin virágcserepek voltak sorba rakva. Az eresz alól nehéz zöld függönyként alámló vadszőllő alig bocsátott át egy keveset az alkonyat fényéből. Pompás tavaszi esthajnal volt, sejtelmesen enyhe, illattal terhes, gyorsan enyésző. Mialatt hosszadalmasan búcsúzkodtak, mindinkább közeledniök kellett egymáshoz, hogy egymás szemét lássák, míg végre arczukon érezték egymás leheletének czirógatását. Nem beszéltek többé, csak lassan-lassan közelébb simúltak. Egyszerre csak dalolni kezdett Iris kanárija. A madárdal meghatotta őket, egymásra borúltak. Jenő karja körülfonta Iris gyönge derekát s vágyódó ajkuk csókban forrt egybe, hosszú remegő csókban.

— Szeretlek, Iris! — sohajtott Jenő.

Iris bizalmas szeme gyönyörrel záródott le...

A kapu alatt léptek kopogtak. Szétrebbentek s Iris egy szökéssel befordúlt az előszobába, miközben sziporkázó arany-fátyolként lebbent föl kibontott haja, félig elfödve egy búcsúra szánt mosolyt. (Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

A dolog komolyabb fele azonban az volt, hogy Carlota nem mehetett vele. Közel volt ahhoz, hogy anyává legyen, veszedelmes volna őt magával vinnie, a míg otthona nincs. Doña Carolina nagylelkű volt. Carlota maradjon a szüleivel, a míg Mario valami keresetet talál. Az utóbbi őszinte köszönetet mondott ezért. Ettől a ponttól fogva Doña Carolina csupa méz volt, oly szépen bánt vejével, mint a hímes tojással, szép jövőt jósolt neki, láthatólag erőlködött, hogy előzze szavainak rosz hatását. Mario komolyan és nyugodtan vonult vissza szobájába.

Hosszú ideig összeölelkezve álltak és csendesen sírtak.

Mikor Carlota hazajött, mindjárt észrevette bánatát.

— Mi történt?

— Semmi... Kissé komoly értekezésem volt az anyáddal. Azt mondta nekem, — tette hozzá szomorú mosolylyal, megfogva neje kezét, — hogy az apád nem tarthat engem többé a házában.

Carlota elsápadt, mint a fal.

— Igazán ezt mondta?

— Ezt. Nem csodálom; azt hiszem, igaza is van. Tudod, nem szép dolog, ha egy férfi munka nélkül, kegyelemkenyéren él... Tehát kénytelen vagyok azonnal... De ne félj, találok én állást nem sokára és minden rendbe jön.

— Gyerünk be ide ebédelni.

Beszéd közben mosolyogni próbált és szorongatta Carlota kezét. Ez utóbbi sápadt és néma maradt s mereven nézett maga elé. Nagy, derült szeme végre könnyektől homályosodott el és arczának legcsekélyebb változása nélkül mondta:

— Jól van, veled megyek én is.

— Nem! — kiáltott Mario, kikelve magából. — Hova akarsz jönni?

— Koldulni, ha kell, — felelt nyugodtan.

— De ez őrültség. Ne hamarkodjuk el a dolgot.

És tüzes szavakkal mutatta ki neki e lépés rettentő következményeit. Egy férfi járhat akármerre, alhatik a padláson, ha kell, a szabad ég alatt is, de egy nő és hozzá még ebben az állapotban!

A különválás ebben a pillanatban föltétlenül szükséges.

Ha a gyermeküket megszületett, ő pedig kerestre talál, a mi okvetlenül meglesz nem sokára, akkor eljön és elviszi magával örökre ebből a házból és együtt fognak maradni mindhalálig.

Carlota rá engedte magát beszélni. Az a gondolat, hogy a legcsekélyebb baja is eshetik annak a lénynek, melynek világra jövetelét türelmetlenül várta, lesujtotta. Azért beleegyezett, hogy Mario menjen egyedül.

— De hova mégy? — kérdezte, rávetve szomorú tekintetét.

— Ne gondolj te azzal. Van nekem elég helyem, a hova menjek. A fődolog az, hogy te maradj nyugodt. Gondold meg, hogy ügyis rövid időről van szó.

Carlota mozdulatlan maradt néhány perczig, lehajtva fejét.

— Jól van, elkészitem a ruhádat, — felelt végül elnyelve könnyeit. Sohajtását elfojtotta, zokogását, mely minduntalan elő akart törni, elnyomta; nyugodt, okos, bátor lénye diadalmaskodott. Összeszedte Mario fehérneműjét a szekrényből és gondosan becsomagolta a kofferbe. Mario érdeklődéssel nézte, próbált neki segiteni, de oly ügyetlenül csinálta, hogy mindjárt abbahagyta. Ebben a mechanikus munkában végre el is felejtették bánatukat. Vitatkoztak arról, hogy mit tegyenek a kofferbe, mintha csak utazásról lenne szó. Minden fölöslegesnek látszott Carlota előtt, mintha ezzel megrövidítette volna a válás napjait. Mario ellenkezőleg azt kivánta, hogy több inget s egyebet csomagoljanak be. Előre látta, hogy utazása hosszú lesz, bár ezt a véleményét óvakodott kimondani.

Végre minden rendben volt. Akkor szembe álltak egymással megzavarodva, nem tudva, mit mondjanak egymásnak, nyugalmat tettetve, közömbös hangot erőltetve s olyan részleteket beszélve meg újra meg újra, melyek már el voltak intézve. A megindultság, mely elfogta őket, érezhető volt a hangjuk tompaságán, a kezük remegésén.

— Jól van, — mondta végül Mario, feltéve kalapját. — A koffer tehát készen van. El fogok érte küldeni s ugyanakkor elküldöd a kalapskatulyámat is. A mintázó szerszámaimért majd elküldök később.

Ezekre a szavakra Carlotából kitört az elfojtott érzés. Hosszú ideig összeölelkezve álltak és csendesen sírtak. Mario nagy nehezen kibontakozott és össze-visszacsókolta felesége kezét, bár szeme könnyekben úszott, mosolyogva mondta:

— Micsoda gyerekek vagyunk? Ugy érzem, mintha a világ végezetéig összuznánk el!

Sietve elhagyta a szobát. Carlota utána ment és a lépcsőn még egyszer összeölelkeztek.

IX.

Mikor Mario kiment az utczára és befordult a sarkon, hátrafordult. Hazudott Carlotának, mikor azt mondta, hogy van akárhány helye, a hova mehet. Mozdulatlanul, üres lélekkel, összefacsarodott szívvel állt. Torkát fojtogatta a kebléből előtörő zokogás. Visszatartotta sirását, csak néhány könny gördült ki szeméből; a járókelők kiváncsian néztek utána. Erre arczához emelte zsebkendőjét, mintha az orrát fújná és folytatta útját.

Hova menjen? Hosszú ideig csak járkált, igyekezve rendbeszedni gondolatait. Végre is nem jutott semmi más az eszébe, mint hogy visszamenjen előbbi lakására. Ez azonban nagyon megalázó lett volna. Hogy feleljen a régi háziasszonya kérdezősködésére? Micsoda magyarázatot adjon ottani ismerőseinek? Mikor odaért az ajtóhoz, megváltoztatta szándékát és nem ment be. Bement az első útjába botló fogadóba, bérelt egy szobát és megint kiment. Bánata és nyugtalansága nem enyhült sehol. Ellenkezőleg, az a gondolat, hogy nincs pénze kifizetni a lakását, türhetetlenül kinozta. Azután arra gondolt, hogy elpanaszolja keserveit valamelyik barátjának. Ez a gondolat vezette Miguel Riverához. Rivera ugyan jóval idősebb volt és gáncsoskodó, támadó modora sokakat megbántott, Mario mégis ellenállhatatlanul vonzódott hozzá, a keserű kéreg mögött megérezte a jó és nemes szivet. Ezenfelül Rivera mindenkin kösörülte egy kissé éles nyelvét, Marión azonban soha. Ez utóbbi iránti előszeretete könnyen észrevehető volt, ha együtt voltak a kávéházban.

A hirlapiró egyedül lakott fiával, nem fényüző, de tiszta és kedves lakásban.

— Mi hozza ide ebben az órában, kis Praxiteles? — kiáltott most vidáman, mikor a fiatal embert szobájába belépni látta.

— Csak bajt hozok önnek, Don Miguel. El van foglalva?

Rivera mosolya eltünt a barátja ajkát összeszorító keserű mosoly láttára. Mario arczán a végső kétségbeesettség volt látható.

— Elfoglalva? Csak az van elfoglalva a ki még vár valamire. Én már mindennel felhagytam egy idő óta. Mondja meg, mit kiván és mondja el oly hosszasan, a hogy akarja.

Félénken, folyton pirulva, Mario elmesélte neki, mi történt, komolyan megkérve őt, hogy tartsa titokban. Mikor elvégezte, Miguel komoly és elgondolkozó lett. Aztán megvetően nevetett:

— Barátom, micsoda anyós jutott önnek osztályrészül? Legdicsőbb példánya fajának, melyet valaha láttam.

— De hisz az anyósom ebbe egyáltalán bele sem elegyedett! Nem tett egyebet, mint hogy alávetette magát a férje rendeleteinek. Ha ő tőle függött volna, sohasem kell elhagynom a házat, sem most, sem máskor. Ön nem tudja, milyen szeretettel van a jó asszony irántam. Ugy szeret, mintha az anyám volna, az édes anyám, Don Miguel.

Ez utóbbi néhány perczig némán nézett rá, elámulva ezen az ártatlanságon. Szeretett volna utat engedni éles gúnyolódásának, de fékezte magát. A fiatal ember jósága és tisztasága meghatotta. Elvégre is, gondolta magában, mire való volna megfosztani az embereket illuzióiktól, melyek boldoggá teszik őket?

— No igen, Doña Carolina nagyon jó asszony, — mondta végül némi melegséggel. — Lehet, hogy csakugyan az a félbolond férje a hibás.

— Én nem hiszem, hogy az apósom a legkevésbbé is bolond volna, — sietett Mario megjegyezni. — Igaz, hogy kissé szószaporító a magyarázataiban, de én mindig teljesen észszerűnek találtam. És e mellett, higyje el, nagyon tudós ember s kitünő szive van.

Rivera megint meglepetve nézett rá s nem birt visszafojtani egy sajnálkozó mosolyt, mikor igy felelt:

— Meglehet. Hisz tudja, hogy nagyon kevés dolgom volt vele. Mióta az a hülye Moreno vette gondjába, attól féltem, meghibbant az esze.

Mario kissé bánkódottan mosolygott:

— Milyen ridegen itélt Adolfóról, Don Miguel.

— No, de itt vége legyen, barátom. A míg az anyósáról és apósáról van szó, nem szólok semmit, de ha erre a ficzkóra kerül a sor, hagyja őt a karmaim között. Soha, mióta élek, nem láttam még ilyen pedáns és groteszk figurát. Gyalázatos!

— Hogyan, gyalázatos? — kiáltott Mario elámulva.

— Igen, ha a bolondság elér egy bizonyos pontot, gyalázattá aljasúl. Azt hiszem, Szent Tamásban olvastam ezt.

— De Adolfo sokat tanul, az egész életét könyvek közt tölti.

— Ez egyre megy, azért mégis hitvány ficzkó. Tanult ön logikát? Akkor hát tudnia kell, hogy az ismereteknek, hogy gyümölcsözők legyenek, két dologra van szükségük: alanyra és tárgyra. Ebben az esetben hiányzik az alany. De hagyjuk ezt most. Beszéljünk az ön ügyéről. Mit szándékszik csinálni? Mi a terve?

Mario vállat vont és nem szólt. Ez a mozdulat Riverát megint gondolkodóvá és komolylyá tette.

— A legelső dolog, hogy foglalkozást találjunk önnek, a mint csak lehet. Az a vasuti bizottság, melynél önnek állást igértek, csak idő mulva fog megalakulni. Nem volna kedve segiteni nekem a titkári teendőkben? Intelligens emberre van szükségünk, de a fizetés kevés.

— Az mindegy, Don Miguel, — kiáltott Mario, a ki előtt mintha megnyilt volna az ég.

A titkári hivatalban nem volt ugyan ilyen üres állás, Rivera találta ki azzal a szándékkal, hogy majd a saját fizetéséből fizeti. Sőt mi több, rábeszélte, hogy lakjék nála. Legkevésbbé sem lesz neki alkalmatlan, ellenkezőleg, abban a magányban, a melyben él, jól esik, ha lesz egy barátja, a kivel gondolatait közölheti. Mariót elfogta a megindulás, szorongatta a kezét és sirva fakadt háladatosságában.

Nem sokkal ezután gyöngédségtől áradozó levelet irt feleségének. A végén azt irta, hogy másnap meg fogja látogatni. Mikor reggel felébredt, már ott volt Carlota válasza:

— Ne gyere hozzám. Nem akarom, hogy betedd a lábadat ebbe a házba. Várj, a mig megjelölöm a helyet és időt, a hol találkozhatunk. Nagyon is jó vagy, Mario.

Más hasonló nyilatkozatok is tanuskodtak arról, hogy a hű feleség több gonddal óvta férje méltóságát, mint ő maga. Másrészt meg szegény asszony megalázta magát és türte panasz nélkül anyja és nővére szidalmait.

Mario nem tudott ellenállni vágyának, hogy el ne menjen a ház előtt ezen a reggelen. Az ablakok csukva voltak, nem látott senkit. De mikor visszatért Rivera házába, izenet várta Carlotától.

— Várj meg öt órakor az Independencia-téren, a XII. Alfonzó-utcza sarkán.

Egy egész órával a mondott idő előtt Mario ottvártmár, egy első szerelmi kalandjára készülő gavallér türelmetlenségével. Mikor végre megpillantotta Carlotát szerény szürke ruhájában, a szive erősen kezdett dobogni. Hozzáfutott és megfogta kezeit; elragadtatva néztek egymás szemébe. Azután kart-karba öltve bementek a Retiróba és csevegve bolyongtak a fák alatt. Carlota fáradhatatlanul kérdezgette a részleteket, hogy mi mindent csinált az alatt a huszonnégy óra alatt. Mario nem győzött neki felelgetni. Hol egymásnak a szavába vágtak, hol lényegtelen kitérésekbe tévelyedtek, élvezték az együttlét gyönyörét, mintha már nagyon régóta nem látták volna egymást. Carlota megtudta, hogy férjének már fizetése is van, ha kevés is, s hogy remélhetőleg rövid idő mulva elnyeri azt az állást a vasutaknál, mely meg volt neki igérve.

— Azt hiszem, nem sok hónap mulva visszatérhetek haza és ismét együtt élhetünk valamennyien, — mondta szeretettel ütögetve felesége hátát.

Carlota hirtelen elkomolyodott.

— Erre ne is gondolj, Mario. Nem élhetünk többet a szülőimmel együtt. Egyedül fogunk élni, akár ha padlásszobában is. Otthon soha!

— Micsoda büszke kis teremtés vagy te, — kiáltott Mario, megcsipkedve őt. — És ugyan miért nem?

— Mert én nem akarom és ez elegendő, — felelt az asszony szilárdan.

Mario megszokta, hogy engedelmeskedjék neki s ezt jól is tette.

Lassankint rájuk borult az éj s lementek az Alcala utczán. A mint egy vendéglő előtt mentek el, Mariónak eszébe jutott valami:

— Gyerünk be ide ebédelni.

Carlota tiltakozott. Nincsenek abban a helyzetben, hogy esztelenül költekezzenek. Továbbmentek hazafelé. De Mario hallgatag és búslakodó maradt. Közvetlenül a ház előtt Carlota mosolyogva fordult hozzá:

— Mi lelt? Azért vagy szomorú, mert nem ebédelünk együtt?

Mario szégyenkezve mosolygott.

— Nohát menjünk vissza. De csak ma!

Az öröm áradata töltötte el a fiatal férj lelkét. Visszafordultak és bementek a vendéglő külön szobájába.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.
Kufeke Gyermekliszt
Kitünően bevált erös hányás, berhurut, székrekedés sat. ellen.
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. R. Kufeke, WIEN I.

A NYÁRI DIVAT LEGUJABB TERMÉKEI
dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók

SZEKULESZ R.
müvirág és dísztollgyárában
ALAPITTATOTT 1860-ban.
BUDAPESTEN, IV., Károly-utcza 4–5.
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, virágkalapok, valódi strucz-, marabu- és utánzott toboák. Exotikus növények, mü- és impregnált pálmák s fák — Alkalmi ajándékok finom dísztárgyakban, — Menyasszonyi koszorúk és diszek a legujabb divat szerint. Szinházi, alkalmi és sirkoszorúk szalag és nyomattal bármily kivitelben.
Sürgönyczim: Szekulesz IV. ker., Károly-utcza.
Eladás nagyban és kicsinyben.

Alapittatott 1865. A legjobb bel- és külföldi Alapittatott 1865.
zongorák, pianinók és harmoniumok
legolcsóbban kaphatók

Heckenast Gusztáv
zongoratermében
Budapest, IV., Gizella-tér 2
(Váczi-utcza sarkán).
Ehrbar udvari zongoragyár
Schiedmayer és fiai
stuttgarti udvari zongoragyár
magyarországi egyedüli képviselete. Valódi amerikai harmoniumok. 9720
Nagy kölcsönző-intézet. Árjegyzék ingyen.

KWIZDA FERENCZ JÁN.
cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállító,
Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.
Kwizda Fluidja
Kigyó védjegy (Turista-fluid).
(Kwizda-féle köszvény-fluid.)
Régi jóhirü diätet.-kosm. szer (bedörzsölésre az emberi test izmainak és inainak erősítésére és edzésére. Eredményesen használva turisták, kerékpárosok s lovazlók által nagyobb túrák utáni erősitésre és erőgyüjtésre.
Arak: 1/1 palaczk K 2.—
1/2 palaczk K 1.20

Kapható minden gyógyszertárban. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-ut 26. sz.

Törvényesen védett Bob-csemege
szerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12.
névalatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes szélletétet idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógy-

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA. 34.

Goró Lajos rajza.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

II. (Folytatás).

Jenő úrfi nem tudott hová lenni a nagy büszkeségtől, hogy neki most már igazi «szerelmi kalandja» akadt. Azelőtt is többet foglalkozott a külsejével, mint kellene, mikor tizennyolcz éves az ember, de ettől kezdve kétannyi illatszert fogyasztott, naponként váltogatta a nyakkendőit és szidta az inast, ha nadrágja nem volt elég gonddal vasalva.

Mióta megizlelte a szerelmi csók gyönyörét, türelmetlenül vágyott rá, hogy zavartalanúl vallhassa meg Irisnek szerelmét, elmondva azt a sok-sok szép érzést, reményt, mely lelkében burjánzott, forrongott, melynek szavakba öntésén órákon át törte a fejét. De hiába. Csak egy szó körül forgott az esze, mint tengelye körül a pergettyű s ez a szó volt: szerelem.

Alkalomra várt.

Nem várt soká. Megtudta, hogy valamelyik délután egy philologiai társulat ülésére megy Csertei, a cseléd pedig valami lakzira kérezkedett el. Cserteinét rendesen estig tartották távol a háztól a leczkéi.

A jól kilesett órában megjelent a várban. Elegáns kétfogatú bérkocsin jött. Atyjától ellesett, előkelően hanyag tartással ült a kocsiban. Monokli volt a szemébe csiptetve s vadonatúj szürke keztyű feszült a kezén. Sárga felöltője kis kosarat fedett, melyben mindenféle nyalánkságot hozott.

Félreeső szűk utczába állította a kocsit és fölsietett Irishez.

Hívta, menjen ki vele kocsin a budai hegyekbe uzsonnázni.

Iris megrémült még a gondolattól is. Úgy érezte, mintha valami bűnös, végzetes tettre csalogatná Jenő. Ellenkezett. De Jenő mindenképen igyekezett rábeszélni, hogy hiszen senki sem tudja meg, senki sem láthatja őket, mert kora tavaszszal egy lélek sem jár arra. Hogy milyen nagy boldogság volna kettesben járni az erdőben s szabadon beszélni sok mindenről, a jövőről!...

Iris fülét megütötte ez a szó: «Miért a jövőről?»

— Hiszen a menyasszonyom lesz, — magyarázta Jenő. Erre hatalmasan lobbant föl Iris lelkében a derült sugár, késztette, ösztönözte, forralta a vérét, odafonta gyönge karjait Jenő nyakára, odaszorította ajkát ajkára.

— Tegye meg, a kedvemért, — kérte Jenő, — olyan boldogok leszünk!...

Félig erőszakkal adta fel Irisre a felöltőt s fejére tette kis új szalmakalapját.

— Én előre megyek... várom a kocsiban...

S győzelme biztos tudatában elrohant, magára hagyva Irist kétségeivel.

Csakugyan. Pár perez múlva besiklott melléje Iris. A kocsi sarkába húzódott. Keze fejével hűtve forró homlokát, mereven nézett, résen álló szemmel.

— Istenem, csak meg ne lásson valaki, — sóhajtott, mialatt Jenő hálálkodva olvadozott.

Mikor kiértek a városból, megnyugodott kissé. Mosolyogva nézett Jenőre, az áldozatot hozó nő mosolyával, kinek áldozatot hozni gyönyörűség.

Az erdők között azután kiszálltak. Neki vágtak a sürűségnek. Jenő óvatosan vitte az eleséges kosarat, egy született bonvivant szeretetével. Iris csak az erdőre figyelt.

Könnyű szellő kerekedett. Zsongott az erdő. A fiatal tölgyek susogva ringatták koronájukat. Új lombjaikon átmosolygott a türkizkék ég. Árnyékuk lassú simogatásként ingott ide s tova a cserjék aranysárga virágcsokrain. A befurakodó napsugár aranyhamva fönnakadt a görcsös fatörzseken, mint pajzán lepke himpora virágok szárain. Nagyot reccsent egy ág és suhogva röpült föl egy nagy madár...

Iris ittas szemekkel nézte az erdőt. Faunok s hamadryadok erdejét érezte maga körül, melynek nagy hallgatása mögött rejtélyes élet lappang, melynek félhomályában Endymionok álmodnak Artemis kéjes csókjáról. A holt városban sinylődő életkedve, gyermekes pajkossága, természetes kaczérsága egyszerre fékezhetlenül tört ki. Diadalmasan kiáltott föl s szilaj futásnak eredt az őszről maradt zizegő száraz levélszőnyegen. Ittassá tette saját ifjú testének mozgása, könnyedsége, hangjának csengése. Árkokon szökött át, bokrok között surrant el s a fatörzsek között elő-előtünedezett fehér szoknyájának lebbenése, hajának aranylobogása. Végre váratlanúl egy vén fa mögül ugrott Jenő nyakába s körül táncolta, míg el nem szédültek.

Egy tisztás szélén álltak meg, honnan fényözön áradt az erdő hüvös, templomias félhomályába.

— Nézze, Jenő, milyen szép! Jaj, be nagyon szép! — kiáltott Iris.

Előttük völgy úszott a mélyen járó nap fényében. Rikitó zöld ölén néhány viritó baraczkfa olyan volt, mintha rózsaszín pillangók sürű raja lepte volna el leveletlen ágait. Odébb békés hajlék, magányos, fehérre meszelt házikó állt. Aranyként csillogtak az ablakai. Hosszú árnyékot vetettek a fák s a ház.

Iris földre dobta kalapját s megrázta hullámos haját.

— Tegyen így még egyszer, — kérte Jenő, — olyan szépen csillog a haja, ha mozog.

Iris nevetett. Kiugrott a fák közül a tisztásra s gyorsan forgott lábújhegyen. A napfényben röpülő haja aranyglórianként övezte fejét.

Akkor azután leültek s Jenő előszedte kosarából a sok mindenféle csemegét. A kosár fenekéről büszkén húzott elő egy üveg pezsgőt. Hozzálátott, hogy kifeszítse a dugóját. Nehezen ment. Egészen belévörösödött az erőlködésbe. Letörte a dugó végét s akkor késével kezdte fúrni-faragni.

— Miből iszunk? — kérdezte Iris.

Jenő megfeledkezett a poharakról. Míg tanács-

Goró Lajos rajza.

A napfényben röpülő haja aranyglóriaként övezte fejét.

talanúl nézett Irisre, sisteregve buggyant elő a bor, a megkínzott dugón át. Iris fölugrott s két fehér kezével fogta fel. Vékony újjai között patakzott a pezsgő.

— Igyék hamar! — kiáltott Jenő felé nyújtva kezét.

Jenő ivott. Nevettek s megismételték a tréfát. Iris maga is a kezéből ivott. Azután egy jéghideg vizerecskében mosta meg a kezét.

A mint a viz fölé hajolva térdelt, átkarolta Jenő. De Iris fölpattant. Homlokához szorította vizes kezét s másik kezével szeliden eltaszitotta Jenőt.

— Hagyjon, Jenő!...

— Miért?... Csak egyetlen egy csókot!

— Nem tudom miért... de... hagyjon... — kérte.

Jenő pezsgővel kinálta. Erre kikapta kezéből az üveget s a gyöngyöző italt a vizbe öntötte.

— Miért van rosz kedve? — csudálkozott Jenő.

— Nincs rosz kedvem... sőt... nagyon boldog vagyok... de menjünk haza, haza kell mennem...

Jenő bámulva nézte.

— Milyen szép most a szeme, — súgta remegve, — még sohasem láttam ilyen szemet. Olyan nagy a szivárványa.

Iris nem felelt.

Az utolsó napsugárban zümmögő apró rovarok ezreit csapkodta ide-oda a mohaillattal terhes langyos szellő.

Megindúltak visszafelé, a merről jöttek. Sokáig mentek szótlanúl. Rájuk nehezedett az erdő csendje, sürüsödő homálya. Iris hirtelen megállt. Összerezzent egy madárhangra.

— Mi ez? nem kuvik?

Jenő nem ismerte a madár hangját. De rámondta, hogy nem az.

Eltévesztették az útat s egy rét mellett bukkantak ki a kocsiútra. A réten fehér párák nyújtózkodtak s a kocsiút szélén feszület feketéllett. Iris félni kezdett. Fáradt volt, alig birta már a járást. Jó darabon kellett visszamenniök, míg a kocsihoz értek.

Végtelen hosszúnak tünt fel ez a kocsikázás. Iris minduntalan kinézett a kocsi fedele alól.

— Még csak itt járunk?... Istenem, ha elkésünk!...

Jenő biztatta, vigasztalta.

Végre föltünt a vár. A hamvasodó esti égen fenyegetően feketéllett apró fényekkel telehintett csipkés árnyéka.

Esti harangszó zúgott eléjük.

— Már otthon vannak... Istenem! Én nem merek haza menni! — siránkozott Iris.

Jenő összeráncolta a homlokát s regényes terveket forgatott a fejében. Nem ereszthetí egyedül Irist felbőszült szülei elé. Dehogy ereszti! Megszöktesse? Igen, de hogyan?

Vagy saját szülei házába vezesse, férfiasan kijelentvén, hogy a menyasszonya?

A várban megállt a kocsi. A mint megszünt dübörgése, megállt a Jenő esze is. Kiszálltak.

— Mit tegyünk? — kérdezte Jenő.

— Hazamegyek... — zokogta Iris.

— Elkisérem... legalább a sarokig, — ajánlotta Jenő bizonytalanúl.

A mint a sarokhoz értek, örömmel kiáltott föl Iris. Sötét volt szülei házának minden ablaka.

Még nincsenek otthon! Nagy sóhajjal szállt el lelkükből az aggodalom.

— De többé nem megyek ám magával, Jenő, úgy megijedtem!

— Pedig olyan boldog voltam.

Iris behúnyta a szemét s kissé hátravetette a fejét.

— Én is!... soha sem leszek többé ilyen boldog!

— Miért? Hiszen mindig szeretjük majd egymást.

Iris szomorúan rázta meg a fejét.

— Félek, Jenő, hogy mi nem lehetünk egymáséi...

Jenő fölegyenesedett.

— Bármi történjék is, te leszel a feleségem, Iris! Mikor nagykorú leszek, nőül veszlek, esküszöm!

Iris szeme boldogan villant fel.

— Jenő!... de igazán?

— Hiszen a menyasszonyom vagy, — súgta Jenő egészen közel a füléhez, — az én drága...

— Iris!... — dörgött egy ingerült hang.

Kővé dermedtek Csertei előtt. Vigyázatlanúl kiléptek a szük mellékutczából s épen a hazatérő Csertei útjába vetődtek.

Csertei csak hümmögött egy ideig. Azután megfogta Iris kezét.

— Jer haza!

Egy pillantásra sem méltatva Jenőt, elvezette Irist, komoran leszegett fejjel, szemére húzott kalappal.

A kapuból visszanézett Iris. Csak egy pillanatig látta Jenő az arczát. De látta még, mikor már bezáródott is mögötte a kis kapu. Látta könnyes szemét, fájdalmas vágyódásának kifejezését, félig nyilt remegő ajkait, melyek az elszakadás e tragikus pillanatában is mintha hangtalanúl súgták volna: «szeretlek».

(Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

Micsoda tiszta és gyönyörteljes érzéseken ment keresztül ez alatt az ebéd alatt! Mario olyan volt, mint az iskolakerülő diák. Minden rendkivül izlett neki. Jókedvűen beszélgetett, elhalmozta feleségét figyelmességével és szeretete jeleivel. Olyan volt, mint a bolond, nagyszerű terveket főzött, megbocsátott mindenkinek és áradozva dicsérte anyósát.

— Mondom neked, Carlota, úgy szeretem az anyádat, mintha az anyám volna és boldog volnék, ha egy nap ő is eljönne és velünk ebédelne.

Carlota derülten és nyugodtan mosolyogva nézte férje hangos jókedvét, pártfogói érzéssel, mint a hogy az ember a gyermekek játékát nézi. Mikor a főpincér kiment a szobából, Mario hirtelen felállt, nejéhez szaladt, szenvedélyesen megcsókolta és visszaült székébe.

— Van valami ma az arczodban, édes szivem, a mi engem elragad. Az az édes méltóság van a tekintetedben, a mely a vadászó Dianára emlékeztet a Louvreben.

— Csakhogy elkezded a mythológiát!

— Igen és mindig élni is fogok vele, mert a te arczodban ugyanazt az édes, komoly pártfogói érzést látom, mint az istennők szobrain, mert az egész világon nincs asszony hozzád fogható és mindenek felett azért hasonlítlak az istenőkhöz, mert nincs semmi szebb, a mihez hasonlíthatnálak.

Carlota mosolygott és az asztalon át odanyújtotta neki a kezét. Mario gyöngéd tisztelettel megcsókolta, mint a hogy Peleus csókolta volna Thetisnek, halhatatlan kedvesének kezét.

De a mint azt tette, majdnem ugyanabban a pillanatban megjelent a pinczér tállal a kezében s Carlota elárulta halandó voltát azzal, hogy elpirult a füléig. A mig az ajtó nyitva volt, Mario egy férfit látott a folyosón végig menni, a kinek előkelő és szabályos alakja, a földi gondok iránti fensőséges lenézése, férfias erőteljessége és az a tökéletes nyugalom, melylyel az életet élvezte, sokkal inkább emlékeztethette volna az Olympus lakóira, mint a felesége. Ez az istenekhez hasonló kiváltságos férfiú nem volt más, mint Don Laureano Romadonga. Egy bő köpönyeges, kendőbe kötött fejű nő volt vele.

— Láttad?

— Igen.

— Az a fiatal leány a kávéházból?

— Azt hiszem, az. Különben ennek az embernek annyi kalandja van!

Don Laureano bejött a szobába és eloszlatta kétségeiket.

— Ejnye, hát házastársi lumpolás, mi? Jó dolguk van a házasoknak! Én is azért jöttem, hogy békés polgár módjára mulassak. Ma van a Conchitám tizennyolczadik születése napja és ő igy szólt hozzám: «hivjon meg ebédre a hotelbe» (Conchának, ha házon kivül vacsorál, az hotelt jelent). Én ezt feleltem: «Jól van, lelkem, elviszlek a hotelbe és pezsgőt fogunk inni». A pezsgő Concha szemében valami természetfölötti dolog, hozzáférhetetlen mindenki másnak, kivéve az indiai patriárkát, a miniszterek és a főgenerálist.

E pillanatban Concha arrogáns alakja megjelent az ajtóban.

— Hé, vén kakas, mi lelt? Azt hiszed, holnap reggelig fogok itt strázsálni a folyosón? — kiáltotta, a társaságot üdvözlésre sem méltatva, mérges tekintetét Romadongára függesztve.

— Nem, édesem, már épen menni akartam, — felelt ez utóbbi nem csekély zavarba jöve és gyorsan fölkelve.

— Már indultál? Jól tudod, hova fogsz te jutni, ha ezek itt megengedik, hogy megmondjam. De ember, még ha —

A madridi munkásnőket jellemző szemtelenséggel beszélt, minden szótagot oly sértően hangsulyozva, hogy Don Laureano elszégyelte magát és kénytelen volt visszafeleselni neki a méltósága érdekében.

— Gyermek, gyermek, vigyázz a nyelvedre. Ha nem vigyázol. valami kellemetlenség érhet.

— Engem? Haha! Oh, te szerencsétlen flótás!

— Igen, téged, te szemtelen lompos! — kiáltott dühbe jöve Laureano, fenyegető arczczal lépve feléje.

Concha tökéletesen mozdulatlan maradt, olyan kihivó nyugalommal, a mely egy szentet is felingerelt volna. Az ajka azonban elvesztette szokott szép skárlát színét és nagy, fekete szeme sötéten csillogott.

— Ne szaladj annyira, mert megbotlasz, — mondta szemtelen nyugalommal, mig ajkát gúnyolódó mosolyra vonta össze.

— Majd meglátod, — felelt Romadonga, dühében harapdálva ajkát, a mint felé rohant.

— Hozzám ne nyúlj, mert baj lesz, — jegyezte meg a leány ugyanoly nyugodtan, újját se mozditva.

— Ne nyúljak hozzád? Nagyon is hozzád nyúlok, te szemtelen teremtés! — kiáltott Don Laureano erősen megrázva a karját. Concha hirtelen elváltozott. Minden nyugalma és közömbössége heves ingerültségre vált. Vitézül küzdött, hogy kiszabaditsa magát s közbe sikoltozott:

— Megversz, vén disznó! Engem? Engem?

Nem birva magát kiszabaditani a szorító kezekből, Don Laureano arczára emelte kezeit és belemélyesztette körmeit. Harcz közben néhány pohár a földre esett. Carlota meg volt rémülve, egy sarokba menekült, mig Mario, egy a zajra odasietett pinczér segitségével szét próbálta őket választani. Nagy nehezen ez sikerült is.

Don Laureanónak hosszú karczolás volt az arczán, melyből csepegett a vér.

— Micsoda őrült asszonyszemély! — kiáltozta, zsebkendőjével törölgetve arczát. — Bocsássanak meg, kérem, ezért a kellemetlen jelenetért.

Concha a folyosón állt, remegő kézzel rendezgetve ruháját és haját.

— Gyere ide, — mondta parancsoló hangon az imádójának.

Ez azonban kelletlen mozdulatot tett a kezével és bocsánatkérőleg a fiatal házaspár felé fordult.

— Szép kis csemegét szereztem önöknek! Ki hitte volna? Carlota, maga nagyon kedves és meg fogja bocsátani ezt az illetlen dolgot.

— Gyere ide! — rikácsolt a leány fokozódó dühvel. Don Laureano ránézett és méltatlankodva rázta fejét.

— Megyek már, te szemtelen, megyek már! — felelt félig megadva magát, félig dühösen és az ifjú házaspár felé fordulva, halkabban szólt:

— Megyek, hogy megkiméljem önöket további kellemetlen jelenetektől. Nem az a legnagyobb baj, ha állatokkal van az embernek dolga, hanem ha bolond emberekkel. Bocsássanak meg. Jó éjszakát!

Kiment a szobából a szeretője után. Behallatszott a leány hangja a folyosóról, a mint a pinczérnek szólt:

— Ficzkó, hozz eczetet és vizet.

A férj és feleség egyedül maradtak. Elámulva néztek egymásra és egyszerre elnevették magukat:

— Úgy látszik, — mondta Mario, — hogy Don Laureano kelleténél több életet öntött ebbe a leányba.

X.

Ezt a házastársi mulatozást rendszeresen ismételték minden héten. Sajátságos helyzetük bántotta, de mulattatta is őket. Szomorkodtak, ha eszükbe jutott, hogy külön élnek, mintha nem is volnának felbonthatatlan kötelékkel egybekötve. De ép azért találkozásaiknak nagyon édes ize volt, valami különös varázsa, a mely kárpótolta őket minden bánatukért.

Egy este Mario izenetet kapott és sietve rohant az apósa házába, melybe pedig felesége kivánsága szerint nem lett volna szabad betennie a lábát. Erőteljes és csinos fia született. Néhány jelenlevő szomszédasszony egybehangzó állitása szerint hatalmas és kiváló elmének, nemkülönben hősies szivnek adta máris tanujeleit.

Ez alatt az ürügy alatt Mario tovább is járt a házba, bár sohasem étkezett, se nem aludt ott. Anyósa, a függetlenség útján látva őt, kegyesebb szivvel fogadta, de mindig némi tartózkodással, mely arra volt számitva, hogy azonnal megszakít vele minden összeköttetést, a mint nem lesz ennivalója. Don Pantaleón oly szeretetet kezdett érezni iránta, hogy a fiatal ember egészen meg volt lepetve. A nagy szeretetnek az lett a vége, hogy felolvasott Mariónak két kézirati füzetet, melyeket nem sokára kinyomatni szándékozott. Az egyiknek «Tanulmány az adminisztratív pathologia köréből» volt a czime, a másiké: «Kereskedelmi therapeutika». A közigazgatást és a kereskedelmet vizsgálta bennük physiologiai szempontból, a modern kutatások természettudományi módszerével, váltakozásukat s a forgalmat csodálatraméltóan magyarázva meg természeti erők együtthatásából, mint az organikus élet egyszerű jelenségeit, melyek függetlenek a közigazgatás vezetőinek s az üzletek főnökeinek akaratától.

Sőt mi több, további bizonyságát is adta Mario iránti bizalmának és ragaszkodásának. Egy nap, miután megizleltette vele az organikus élet érdekes pathologiai jelenségeit, melyeket az ő beható szelleme kicsikart a közigazgatási és hivatali életből, rejtélyesen félrevonta és igy szólt hozzá:

— Mutatok valamit, Mario, a mi meg fogja lepni és ámulatba ejteni.

Kinyitotta szekrénye egyik fiókját s kivett belőle egy kis faládikát, abból pedig egy bélyegzőt. Elővett egy iv fehér papirost és lebélyegezte:

— Nézze!

— Mi ez?

— Ezt a bélyegzőt rá fogom nyomni a két műre, melyet most kiadok s azután is minden későbbi művemre.

— De mit jelent ez? Nem látok benne semmit.

— Nincs rajta irás, csak egy ábra. Nézze meg jól.

— Olyan mint egy tintafolt.

Az elmés Sánchez jóindulatulag mosolygott.

— Nézze meg figyelmesen.

— Nem tudom, micsoda, — felelt Mario a szemét dörzsölve s a papirt az ablak előtt forgatva.

— Ez egy zoophyta.

— Micsoda?

— Egy zoophytának az ábrája.

S meglepetést látva tükröződni udvarias veje arczán, diadalmas mosolylyal tette hozzá:

— Ezt választottam czimeremül, mert symbolikus jelentősége van. A zoophyta az első lépcső az állatvilág fokozatában. Ebből indul ki az egész emberi nem. Ezért, valamint a nemesség ősei tették viseli czimerében, én, mint a tudomány embere, büszkén belehelyezem ősnemzőim elsejét. Nos, mit szól hozzá? Nem szerencsés ötlet?

Mario ámulattal nézett rá, de nem mutatta, többé vagy kevésbbé van-e meglepetve, mert az elméje még nem érett meg a nagy tudományos eszmék számára.

Apósa aztán abba a padlásszobába vezette, melyben azelőtt ő szokott volt mintázni s ott valóságos laboratoriumot mutatott neki. Palaczkok, lombikok, üvegek, nagy és kis fazekak voltak elhelyezve a padlón s a szobában álló nagy konyhaasztalon. Ide szoktak Don Pantaleón és barátja, Moreno elzárkózni, hogy siettessék az emberiség haladását.

— Ebből a kis padlásszobából fog kiemelkedni annak idején valami, a mit a világ csodálattal és lelkesedve fog fogadni, — mondta prófétai ihlettel, kezét veje vállára nyugtatva. Az utóbbi elbámulva nézett vissza rá.

— Van valami terve?

A bölcs Sánchez nem felelt. Hosszú ideig elgondolkozó maradt és nagy, bánatos, mélázó szemében valami fenség lobbant meg.

— Igen, van egy tervem, — mondta végül ünnepélyes hangon, homlokára emelve egyik

— Micsoda őrült asszonyszemély!...

kezét. — Nagy és dicső terv. Senki se tud róla, még Moreno sem. Nem fogja egy szó sem elhagyni ajkaimat róla, a mig meg nem valósitottam.

Mario nem kérdezősködött tovább s másra téritette a beszélgetést. Don Pantaleón elmondta neki, mekkora baj, hogy a laboratoriumában nincs tűzhely. Mindent, a mit tűzre kell tenni, le kell hurczolnia a konyhába. Ez boszantja a szakácsnét, veszedelmes is, a felesége is lármázik miatta s azzal fenyegeti, hogy kidobálja lombikjait az ajtón. Egyedül Presentación van néha segitségére.

— De ő is érdekből teszi, — mondta szomorúan, — mert szüksége van rám, hogy sétálni vigyem. Ha majd férjhez megy, ő is el fog engem hagyni.

S valóban, a szerelem végre rabbá tette a természettudós ifjabbik leányát is.

Godofredo Llot rejtelmes szemei, gyöngyházfényű arczbőre, angyali ártatlansága elérte azt, a mit nem birtak elérni, sem elmés élczei, sem merész modora a fiatal kereskedő-segédeknek, a kik egymással vetélkedtek a kávéházban, neki udvarolva. Pedig ezek a fiatal emberek majd mind világiak voltak. Gyakori társalgásuk az arisztokráczia hölgyeivel, a kik reggelenkint odajártak hozzájuk fehérneműt és harisnyát vásárolni, elegáns és finom modort sajátitottak el velük. Valamennyien nagyon szépen tudták mondani: «lehetetlen, señora, magunknak is többe kerül», — oly biztossággal és oly rábeszélő mosolylyal, hogy lehetetlen volt nekik ellenállni.

(Folytatása következik.)

Felvilágositásul!

Ezennel nyilvánosan kijelentem, hogy az **amerikai anker-Roskopf-órára** vonatkozó **hirdetések** és **felmagasztalások** csak **utánzatok** és ily bádogóra nálam 1 frt 75 krba kerül. Figyelmeztetem vevőimet, hogy nem vagyok **elárusitó**, hanem **órás** Óráim, melyeket én hirdettem **legelőször**, szab. **zománczmutato-lappal** és **massiv müvel** birnak, **üvegfedelü tokban** vannak és **pontosan szabályozva**, tehát visszautasitandó **mindaz**, a mi nem az *én* **czégemet** és az «**órás**» nevet viseli. Az én valódi amerik. nikkel

Alapitatott 1840.

anker-Roskopf-órám

antimagnetique szab. zománczozott mutatólappal, 36 órai járással, az itt ábra szerint, az egyedüli óra, mely lakoló ellenállóképességénél és pontos járásánál fogva a legkedveltebb és legjobb használati óra, különösen katonatiszteknek, vasutihivatalnokoknak, csendőröknek, pénzügyőrök kalauzoknak, épitészeknek és mindazoknak, kiknek erős és megbizható használati órára van szükségük. Ára nikkelezett óralánczczal és tokkal együtt **6 kor.**, 3 évi irásbeli jótállás mellett. 3 drb vételénél csak **5 kor.** Meg nem felelőt kicserél vagy a pénzt visszaküldi az

L. amerikai óragyárak vezérképviselősége **MAX BÖHNEL, órás, Wien, IV., Margarethenstr. 48/154.** A cs. kir. állami hivatalnokok szállitója.

Ezer orvos ajánlja mint **Kufeke** **legjobb táplálékot**

egészséges és gyomorbeteg

Gyermeknek

Kitünően bevált

hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben.

Gyermek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek **emésztési zavarokban**

Gyermek-liszt

Kapni gyógyszertárakban és drogueriákban.

Gyár **R. Kufeke** BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

A NYÁRI DIVAT LEGUJABB TERMÉKEI

dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók

SZEKULESZ R.

művirág és disztollgyárában

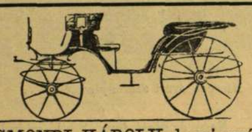
ALAPITTATOTT 1860-ban.

BUDAPESTEN, IV., Károly-utcza 4—5.

Kalapvirágok, tolldíszek, kócsagtollak, virágkalapok, valódi strucz-, marabu- és utánzott tollboák. Exotikus növények, mű- és impregnált pálmák s fák — Alkalmi ajándékok finom d szárgyakban, — Menyasszonyi koszoruk és díszek a legujabb divat szerint. Színházi, alkalmi és sirkoszorúk szalag és nyomattal bármily kivitelben.

Sürgönyczim: Szekulesz IV. ker., Károly-utcza.

Eladás nagyban és kicsinyben.

ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,

Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. **Muzeum-körúti raktárát beszüntette.** Használt kocsikat becserél, javításokat elfogad.

Kwizda-féle 9930

korneuburgi marha-táppor.

Életrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. A legtöbb istallóban 50 év óta használtatik **falánkság hiánynál, rossz emésztésnél, a tej jobbitására** és a **tehenek tejbőségének fokozására.** 1 doboznak ára K 1·40, ½ doboz K —·70. Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-ut 20. szám.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgária fejed. udv. szállító.

Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eddig nem létezett, páratlan a maga nemében a

„REKORD“ műintézet vállalata,

mely hazai szegényorsrou akadémiai művészekből alakult, a **ezéljunk a nagyközönségnek alkalmat nyujtani igazi művészi munkák olcsó beszerzésére.** Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ezáltal alkalmat nyujt az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására. 9967

Jó munkáért mindenkor kezességet vállalunk bármely rossz fényképért is.

Árak minden utánfizetés nélkül:

Életnagyságu krétarajzok vagy nagyitások papirkerettel együtt ... ... 3 kor.
Életnagyságu Pastel-festmény papirkerettel együtt ... ... 6 kor.
Életnagyságu olajfestmény ... ... 10 kor.

Vidéki megrendelések utánvéttel, minden fénykép után 1 kor. csomagolási dij fizetendő.

Műterem: VII., Rottenbiller-utcza 46.

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősitsük, használjuk a Pilules Apollo-kat, melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) *Vesiculosine*. Ezen orvosi tekintélyektől jóknak ellismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készitmeny. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a zsiranyagcserére hatnak. — A tökéletes testesség gyógyitására kivül a **Pilules Apollo-k** szabályozták a szervi működést, fiatalitják az arczvonásokat és megszüntetik a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A **Pilules Apollo-k** a legkényesebb természetü mindkét nembeliekuek használnak és nem árthatnak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyitást könnyen be lehet tartani és végeredménye teljesen állandó. (Törvényesen védett vedjegy.) Egy **üvegre** ára utasitás-sal: K. 6·45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Ratié**, gyógyszerész, *5, Passage Verdeau, Paris*, IX.e. — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: *Budapest*, **Török József**, gyógyszertára, *Király-utcza*, 12.

¼ Bor Tempel-forrással!

Kellemesen csipős izü! Gyorsitja a szivtevékenységet és előmozditja az étvágyat. Kérjen mindenütt rohitschi »Tempel-forrást«.

Sztraka-féle

Tannin-csokoládé

kitünő hatásu kis gyermekek és felnőttek használatára. 1 darab ára 40 fillér Kapható minden gyógytárban.

Kitüntetve: Chikago, Berlin, London, Hamburg.

+ Soványság. +

Egyedüli biztos hatásu szer a dr. William Hartley tanár **amerikai erőtáplisztje.** Soványak telt idomait, hölgyek pompás keblet kapnak. 6 hét alatt 20 kilo gyarapodás biztositva. Hatóságilag megvizsgálva. Köszönőlevelek minden országból. Egy doboz ára 1 frt 10 kr. Főraktár Magyarország részére: **Zeisler Mor,** Budapest, VI/7, Podmanicz-y-utcza 61. II. 20.

Csak

5 koronába

kerül a mig a készlet tart

4½ kiló

kevéssé megsérült finom, enyhe, virágillatu

pipereszappan

rózsa, orgona, mósusz, ibolya, rezeda stb, illatu darabokból szépen összeválogatva. **A rendes ára különben a háromszoros!** Szétküldés a pénz előzetes megküldése ellenében v. utánvét mellett.

Kann Ignác Bécs, II., Lilienbrunngasse 17.

Haris, Zeillinger és Tsa

a „Kék csillag“-hoz,

ajánlják

fiu- és leány-intézeti fehérneműiket

a legolcsóbb árakban.

Vászon- és fehérneműüzletünk kizárólag:

Budapest, IV., Váczi-utcza 16.

+ Soványság +

Szép telt testidomok a mi keleti erőporunktól, 1900. évi párizsi aranyéremmel kitüntetve 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért kezesség. Orvosi rend. szerint. Sziguran becsületes. Nem szédelgés. Számos köszönetlevél. Ára kartononként 2 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvéttel. Használati utasitással.

Hygien. Institut 9771

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin, 18. Königgrätzerstrasse 78. Főraktár Magyarország részére: Török József, gyógyszerész. Király-u. 12.

Rozsnyai Mátyás chininczukorkája **ízletlen chininből.**

Legjobb szer láz, váltóláz, maláriaelleu, különösen gyermekeknek, a kik keserü chinint bevenni nem képesek.

Láz ellen! Nem keserü

Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fiumei vándorgyülésén 40 arany pályadijjal jutalmazva.

Törvényesen védve.

Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapiron Rozsnyai Mátyás névaláirása olvasható.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Főraktár: Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, valamint minden gyógyszertárban. 9626

Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában, Árad, Szabadság-tér.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Kristály üvegkészletek és disztárgyak

kaphatók az 9811

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL

Budapest, V., Fürdő-u. és Ferencz József-tér sarkán.

(Diana fürdőház.)

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részv.-társ.

Irodái: VI. ker., Andrássy-ut 5. (saját házában) 9376

Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarék-betéti könyvecskék és pénztári jegyek ellenében **4%-os kamatozással,** valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adót az intézet fizeti. **Leszámitol váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra. VÁLTÓÜZLETE** megbizásából teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltóüzletek keretébe tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délelőtt ½9—½1-ig, délután ½5-ig. **Magyar kir. osztálysorsjegyek főelárusitó helye IV., Ferenczieketere 2. szám.** Kézi zálogüzleti: IV., Károly-körut 18., IV., Ferenczieк-tere és Irányi-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-körut 2., Üllői-út 6. sz.

6905

KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskaműves, az olasz király Ő Felségének udvari szállitója,

BUDAPESTEN, raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára: Rózsa-utcza 7.

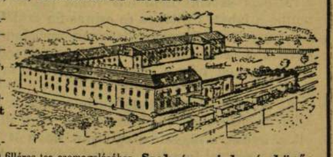
Dúsan ellátott raktár **legujabb szerkezetü kettős vadász-fegyverekből,** golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, **töltények** és **vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.** *(Alapittatott 1808. évben.)*

Sürgönyczim Cartonage. **DAVID KÁROLY ÉS FIA** Telefon szám 41—48.

doboz-papiráru és szab. fémkapocsgyára

Budapest, I., Mészáros-utcza 38.

Gyárt: Papirtányért, bonboniert és jardinet-dobozokat. Sajtolt kerek dobozokat, légmentesen elzárható, összehajtható dobozokat pólyák, kötőgyapot, stb. csomagolássra. **Hintődobozok,** valamint **húzott lemez-csövek** tetszés szerinti nagyságban. **Teásdobozok** ¼ kgr.-tól 10 kgr.-ig, valamint 6, 10 és 20 *filléres tea* csomagolásához. **Szekrényesipke és köpőládapapir** legujabb szin és kivágásban.

Állandó kiállitás a fenti czikkekből a városligeti iparcsarnokban megtekinthető.

Ujdonság borotvákban!

melyek nagy feltünést keltenek kitünő minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyitja sok számos köszönő levél is. Minden meg nem felelő ki lesz cserélve és igy minden kockáztatás ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni. A borotvak árai: »Angol« borotva darabja **1** frt **20** kr., Transzvali borotva darabja **1** frt **50** kr., »Páratlan« borotva darabja **2** frt **50** kr. — **Csinos borotvatartó ingyen.**

Megrendelési czim: WINKLER és GRAUER

Első magyar »Bur« aczélkasza szétküldési telep Kőbánya 43.

HIRMANN FERENCZ

RÉZÁRU-GYÁRA, 9774

Külön müöntöde osztály.

Budapest, VII. Csányi-u. 9.

Készit gőz-, viz- és légszeszvezetékhez szükséges rézárukat, bor- és sörszivattyukat, sörkimérő készüléket légnyomással, szénkénegezőket, peronospora fecskendezőkhöz való minden egyes rézalkatrészt, hiteles kereskedelmi részsulyokat, felirati táblákat horgany v. fémből stb

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

III. (Folytatás).

Nagy zenebona lett a dologból. Csertei elment Jenő atyjához s kijelentette, hogy nem hajlandó többé oktatni Jenőt, sőt hogy egyenesen kitiltja a házából.

Pethes József eleinte humorosan fogta föl az esetet s bizonyos megelégedéssel konstatálta, hogy Jenőben felülkerekedett a Pethes-vér az anyja polgári vérén, a szász Scheinerekén, kiknek semmi érzékük sem volt az úri kedélyesség iránt. Hát csak úgy proforma szamarazta le a fiát s ezzel eleget téve apai kötelességének, vette a kalapját, hogy a kaszinóba menjen. De Jenő hősi elszántsággal állt eléje. Kijelentette, hogy szereti Irist és nőül akarja venni, majd ha eljön az ideje. Erre elfogyott Pethes József türelme. Pattogott, dörgött, még a botjával is fenyegetőzött. Pethesné közbevetette magát. Ő fia minden csinyjében rejtett erények nyomát látta. Azt állitotta, hogy Jenő eszményies hajlamait és nemeslelkűségét használta föl az a «raffinált» leány s úgy kerítette hálójába. Azt találta, hogy ezért nem érdemel durva szavakat, szegény fiú.

Kihozta a sodrából Pethest ez a beszéd.

— Az Isten áldjon meg! . . . legyen már egyszer egy kis belátásod, — kiáltott föl, — hiszen ezzel teszed tönkre ezt a kölyköt, a folytonos mentegetéssel . . . csak sokat hangoztasd előtte, hogy ő egy félreismert bárányka, majd meglátod . . .

— Te pedig szívtelen vagy, mindig az is voltál! — lobbant fel Pethesné.

Csúnyán összezördültek s egy hétig nem szóltak egymáshoz.

Jenő úrfi pedig nagy szerelmi bújában lógatta az orrát, naphosszat feküdt kényelmesen perzsa szőnyeges kerevetén, kölni vízzel dörzsölte a homlokát s komoran szitta százszámra a cigarettákat.

Pethesné aggódva leste, mikor tér vissza egyetlen fia arczára a mosoly. Szerető kényeztetéssel, szórakoztatással igyekezett siettetni kiábrándulását. Elutazott vele pár hétre Abbáziába, sűrűn vitte szinházba, hátaslovat vett neki . . .

Jenő durczásan hagyta magát dédelgetni és persze — megbukott az érettségi vizsgán. Újabb tragédia! Az atyja szidta, fenyegette, az anyja sirt, mentegetve vetette magát közbe. Ezen újra összekocczantak s mialatt tovább folytak kettőjük között a nagy jelenetek, Jenő elosont, ismét végignyújtózott kényelmes kerevetén és borogatta a homlokát kölni vizzel.

Pethesné nem nyugodott addig, mig valami módon nyomára nem akadt egy vidéki iskolának, melyben jókora ellenszolgáltatás fejében akár egy lajhárnak is kiadták volna az érettségi bizonyitványt. Igy lett Jenő «érett». Jutalmúl akkorára emelte anyja a havi pénzét, hogy abból akárhány ember családot tarthatott volna el.

De hiába. Jenő úrfi csak nem akart felvidúlni. Szüleivel szemben tovább játszotta a sértett Achilles szerepét.

Rájött, hogy ezt a szerepet értékesitheti. Mert a mig siratta imádottját, kitől elszakitották, úgy érezte, bizonyos joga van kárpótlásúl a sirvavigadásban keresni egyhülést. Mint első éves jogász mélabús arczczal czigányozott, korhelykedett s bánatára mulatós társaságokban keresett irt, de nem mindig a legjobb erkölcsü társaságokban. Vissza is élt ezzel az irral, minek adósság lett a vége. Az anyja kifizette egyszerkétszer. De pár év alatt úgy fölszaporodtak a tartozásai, hogy nem merte többé bevallani.

Akkor eszébe jutott, hogy van neki Erdélyben, Szász-Hidason, egy gazdag agglegény nagybátyja: a «mosómedve».

Igy szokta hivni Scheiner Emilt szerető

Goró Lajos rajza.

— Parancsolj, édes Emilem! . . .

sógora, Pethes József. Azt találta, hogy erre az állatra emléketet az arczkifejezése. Alig ismerte Jenő a mosómedvét. Ritkán fordult meg náluk s feszült volt a viszony közte s az ő szülei között. De úgy képzelte, hogy minden jóravaló férfi volt fiatal is, a mi alatt azt értette, hogy csinált bolondokat — nem is képzelt más «fiatalságot» — s hogy ha a saját fiatalságára gondol a «mosómedve», hát elnéző lesz s kiszúrja azt a néhány rongyos ezrest. Mi az annak?

Irt hát neki egy szép levelet. Udvariasságból németül irta.

«Hiszen Emil bácsi is volt fiatal» — irta a levélben.

Csakhogy Emil bácsi nem úgy élte ám át a fiatalságát, a mint Jenő hitte. Józan volt s komoly Jenő korában is, emberkerülő, könnyen piruló. Pénzdolgokban pedig épen nem értett tréfát. Még kevésbbé mint vénségére. Pedig, a kik ismerték, mindent rámondhattak volna, csak azt az egyet nem, hogy vénségére pazarlóvá lett.

Minden gazdagsága mellett is igen egyszerűen élt ugyanabban az ódon házban, melyben hajdan, századokon át üzte az ötvösmesterséget a Scheiner-család. E mellett hihetetlenül óvatosan bánt a pénzével. Úgy látszik, hogy a kontinens egyetlen bankjának szilárdságában sem bizott, mert jóformán egész vagyonát Londonban helyezte el. De ott sem egy banknál, hanem kettőnél. Mert, ki tudja, hátha megbuknék az egyik ?...

És ilyen embernek irta Jenő, hogy fizesse ki az adósságait, mert «hiszen ő is volt fiatal!»

Scheiner Emil fogta a levelet s azt a «gavallértalanságot» követte el, hogy elküldte a sógorának. Jenő hiába várt a pénzre. E helyett váratlanul iszonyú atyai derendőczia szakadt rá. Pethes József maga ugyan elég adósságot csinált életében, alig is csinált mást, de hogy ő a fiáért fizessen, ahhoz nem volt semmi kedve.

Pethesné megint mentegette a fiát. Hogy a bánat viszi korhelységbe, hogy mindennek az az átkozott kaczér Csertei-lány az oka! Azontúl, nehogy ismétlődjék a perpatvar, suttyomban fizetgette ki Jenő adósságait. Jenő úrfi ilyen módon zavartalanul élhetett kedve szerint. Hejcziczom volt az élete. Pezsgő, kártya, szoknyák! . . . mással nem törődött. Nem egyszer beszéltetett is magáról. Mikor egy chansonette miatt párbajozott és csinos vágást kapott a karjára, mikor egy ülőhelyében harmincznat órán át kártyázott s harmincezer forintot nyert, mikor azután egy óra alatt elvesztette az egész nyereségét, mikor egy föltünő, nem fiatal, de annál elegánsabb angol nővel mutatkozott mindenfelé . . .

Családi jelenetek fejezték be minden kalandját s Pethes József már tüzet okádott, ha csak említették is előtte a fia nevét.

Egyszer panaszkodott Pethes József a fia haszontalanságai miatt az öreg doktor Rátfay előtt.

— De mikor semmi dolga a világon, — felelt Rátfay, — mit csináljon egész nap, ha nem haszontalanságot. Adja valami mesterségre, ha másra nem jó. Én szuszternek adnám, ha ilyen fiam volna.

Pethes József elgondolkozott. Csakugyan jó volna, ha valami foglalkozást lehetne találni a számára. De mi legyen az? Államszolgálat? Igen, beprotegálná egy miniszteriumba. De Jenőnek nem tetszett ez a pálya. Egy ellenséges indulatú főnök tönkre tehetné az egész jövőjét. Biró? Jenő nem érzett rá hivatottságot. Ügyvéd? Egy Pethes csak nem lehet ügyvéd! Képviselőség? Ez már más. Előkelő állás és független. Tudni pedig nem kell hozzá semmit. Legyen hát képviselő. Majd kibékülnek Scheiner Emillel. Az most polgármester Szász-Hidason. Egy szavába kerül és megválasztják Jenőt a szászok.

Hozzáláttak hát, hogy kibékitsék a «mosómedvét».

A hányszor a fővárosba jött, meghivták ebédre. Ebédnél föladták az asztalra a legjobb borokat s németül beszéltek a kedveért. Ebéd után olyan szivart adtak neki, mely lepecsételt üvegtokba volt zárva, hogy egy parányi se illanhassék el a zamatjából. A legjobb karosszéket tolta mögéje Pethes József.

— Parancsolj, édes Emilem! . . . Jenő! gyufát Emil bácsinak! . . . ejnye, hogy nem gondolsz rá! Micsoda házigazda lesz belőled? . . .

Dédelgette, beczézte. Eljárt miniszter ismerőseinél a szász-hidasiak ügyeiben. Ha panaszkodott Emil bácsi, hogy sokat betegeskedik, erősitgette, hogy bizony beteges ő is.

— Igen, de én nekem alighanem vesebajom van, — mondta Emil bácsi.

— Épen attól félek magam is, — mondta rá a sógora.

Ha szidta Emil bácsi a főváros zaját, ez volt rá a válasz.

— Ugy-e? mindig mondom én is, hogy kiállhatatlan ez a lárma . . .

Egy szóval mindenben egyetértett vele, s ha beszélt, olyan figyelemmel hallgatta, mint az orákulumot.

Csakhogy keveset beszélt a «mosómedve». Csak szászhidasi emberrel tudott kissé fölmelegedni, pesti emberrel nehezen. Legkevésbbé a sógorával. Mert, ha meg tudta volna is bocsátani a sógorának minden hibáját: gőgöt, léhaságot, prédálást, még azt is, hogy az ő kívánságára elhagyta a nővére (egy Scheiner-leány) az ősi lutheránus hitét és pápistává lett, de egyet nem tudott elfelejteni. Egyszer mélyen megsértette őt a sógora. Mikor nőül vette Pethes József a nővérét, nászajándékul üveg-service-t küldött Scheiner Emil, mely a szász-hidasi üveggyárból került ki. Testvérek közt megérhetett vagy ötven forintot az ajándék és valami vidéki vendéglő asztalán díszesnek is tünt volna fel, mert czifrának elég czifra volt. De Pethes Józsefet olyan indulatba hozta a gazdag sógor ajándéka, hogy mikor megérkezett, fölrúgta ládástül. Az üveg szilánkokká tört, s megtört közöttük a barátság is. Ezt a sértést nem tudta megbocsátani Scheiner Emil.

Pethes József tudta, hogy nehezen fog menni a békülés, de rászánt egy egész esztendőt s az alatt kitartóan udvarolt a sógorának. Egyszer, mikor már fogytán volt a szórakoztatásnak, szinházba hívta meg. Mint olyan embert, a ki folyton Schillert idéz, a lehető legklasszikusabb darab előadására vitte. «Elektrát» választotta. Scheiner szörnyen élvezett csakugyan. De Jenő néha-néha az ujjába harapott, hogy el ne aludjék. Két felvonás között azután eljöttnek látta az időt Pethes, hogy fölhasználva a sógor jó hangulatát, szóba hozza a szászhidasi mandátumot.

— Mondd csak, édes Emil, — kezdte, — te okos és praktikus ember vagy. Milyen pályára adjuk ezt a fiút?

— Az mindegy, minden pálya jó pálya, ha dolgozni akar valaki, — felelt Scheiner.

— Jenőnek a politikai pályához volna kedve,... de olyan nehéz kerülethez jutnia fiatal embernek . . . A klubban beszéltem róla egy államférfivel. Az azt állítja, hogy Jenőt szivesen megválasztanák a szászok, mert hiszen félig ő is szász — a ti réveteken. A kormány pedig szivesen venné bizonyára, ha egy tősgyökeres szász város magyar képviselőt küldene . . . mert hiszen Jenő mégis csak magyar, — tudod a kormány szempontjából . . . Egy szóval nem hiszed, hogy Szász-Hidason volna legokosabb föllépnie? . . . Hiszen neked csak egy szavadba kerül . . .

Emil bácsi arczán mélyebbedtek az orra tövétől szétsugárzó ránczok.

Azt állította, hogy neki semmi befolyása sincs a választókra, hogy jobb lenne, ha ügyvédségre adná magát Jenő, hogy félig már kötve is van . . . «különben majd tapogatózom, majd meglátjuk... még ráérünk».

— Na persze. Még ráérünk . . . majd ha megint feljösz Pestre . . . reménylem lesz szerencsénk ebédre . . . mikor jösz fel?

Emil bácsi örült, hogy elodázhatta a dolgot. Igérte, hogy egy hónap mulva fölutazik ismét s akkor már biztosat mondhat. Sietett más tárgyra áttérni.

Nagy érdeklődéssel nézett a földszintre látócsövével.

— Nein, ist das Mädel aber hibsch! — kiáltott föl egyszerre.

Hopp! Egyszerre fölkapta a látócsövét apa és fiú.

Akkorra már elfordította a fejét a leány, kinek szépsége feltünt Emil bácsinak. Csak hátulról láthatták csillogó szőke haját, kecses nyakának s vállának finom vonalát. De, mintha érezte volna a látócsövek tüzét, nemsokára lopva föltekintett ismét Pethesék páholyába.

Jenő lélekzete elakadt.

Iris volt!

Mellette ült az atyja. Megváltoztak mindketten. Iris szépsége érettebb, határozottabb lett. Csertei pedig megőszült egészen. Arcza beesett, szemének kifejezése átszellemült volt, mint hajdan csak Homérosz olvasása közben, a nagy lelkesedések pillanatában.

Iris!

Egyszerre rég elhalványodott képek elevenedtek meg Jenő emlékezetében. A kis aranyhajú Iris! Édes csókra emlékezett az ajka, kis arczocska finom bársonyára. Az elfelejtett hajdani sejtelmes gyönyörűséget végtelen édesnek tartotta most, a mint zajos fiatalsága brutális örömein át emlékezett vissza rá. Hogy ez a szép leány, ki ott lenn ül a földszinten, ugyanaz, mint a kit hajdan a keblére ölelt, az nem fért a fejébe. Mosolyra kényszerítette valami különös önérzetféle.

Napokig rágódott azután az emlékezésén. Micsoda ostobaság is volt, hogy eddig nem gondolt a régi ismeretség felújítására? De vajjon nem késő-e? Utólag jutott csak eszébe, hogy Iris mellett egy pápaszemes, szőkeszakállas ember ült, olyan igénytelen senki-féle, a milyeneket különben ő nem szokott észrevenni. Iris ugyan ritkán szólt hozzá, de annál roszabb! Mert Jenő felfogása szerint, ebből a jelenségből arra kell következtetni, hogy a férje lehet. Ez nyugtalanította. Bár ha férjnél van is . . . Nem folytatta a gondolatát. Valami szemrehányás félét érzett. Mégis . . . jó lenne megtudni, hogy áll a dolog? (Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

Azok a lovagi kalandok, melyekben vasárnapokon szerepeltek, gyakorlatot szereztek nekik abban a merészségben és ügyességben, mely a női szivek meghódításához szükséges. E tekintetben végtelen előnyben voltak a jámbor Godofredóval szemben, a ki csupa szüzies-ség volt s minden asszonyi közeledésre úgy elpirult, mint a felhő, ha napsugár érinti. Csakhogy Godofredo tehetségei a belső ember tehetségei voltak s ez oknál fogva erősebb alapon állók. Nemcsak hogy tiszta és szüzies lelke volt, hanem rejtelmes lelkesedéstől felmagasztalt szelleme gyönyörű műveket termett, frisseket és ragyogókat, mint a májusi rózsa. Czikkei, legendái és költeményei a vallásos folyóiratokban napról-napra nagyobb tetszést keltettek. Irodalmi műveinek fő jellemző vonása az egyház iránti ragaszkodása és a középkor iránti lelkesedése volt. Az egyházat soha ki nem fogyó áradású ódákkal ünnepelte. A középkor állandó tárgya volt dithyrambjainak. A gótikus székesegyházak! Godofredo sohasem fáradt bele a szines üvegablakokon átszürődő napfény, a karcsú oszlopok közt visszhangzó orgonaszó, a tömjénfüst fellegei közül égre szálló imák, a mutató ujjként égnek emelkedő tornyok csipkeszerű díszítményeinek leirásába. Ezért minden hölgy lázba jött, ha róla volt szó. Presentación beleúnva abba, hogy az üzleti világból szedje áldozatait, megérezte Godofredo virágos stilusának varázsát s beleszeretett. Doña Carolina is csaknem ugyanakkor anyai szeretetre lobbant iránta. Godofredo viszonya a családhoz úgy kezdett fejlődni, mint Mariéé. Bemutatták a kávéházban. Micsoda pir öntötte el az arczát! Azután alázatos arczczal engedélyt kért Doña Carolinától, nem arra, hogy velük járhasson sétálni, hanem hogy tiszteletteljes távolból követhesse őket s a pirulékony ifjú napokig volt látható az utczákon, a mint három-négy lépésről a két hölgy nyomában kullogott, a nélkül, hogy közeledni merne hozzájuk. Később bejáratos lett a házba és elkezdett házasságról beszélni.

Ebben az időben fejezte be s rendezte sajtó alá Magyarországi Szent Erzsébet életrajzát. S mivel a könyv elején a szent képmását is be akarta mutatni, elkérte Presentación arczképét, hogy majd arról rajzoltatja le. Ez a nemes és gyöngéd tényе mély hatást tett imádottjára és Doña Carolinára. A jó asszony az kezdett Jenni iránta, a mi annak idején Mario iránt volt: valóságos anya. Beleegyezett, hogy Godofredo mamának szólítsa, de Isten őrizz attól, hogy Don Pantaleón jelenlétében! Tegezni kezdte és megengedte neki, hogy megcsókolja, sőt néha meg is szidta és parancsolgatott neki. Röviden, ismétlődött pontról-pontra a Mario esete. Ha húsz leánya lett volna, ezek a megható jelenetek húszszor ismétlődtek volna, mert Doña Carolinának tágas és nagyon anyai szive van.

Mindenki azt hinné, hogy Timoteo, a kávéház hegedűse felhagyott reménytelen szerelmével a fiatalabbik Sánchez-leány iránt, tekintve az események kedvezőtlen folyását. A kik azonban így gondolkoznak, nem ismerik a szerelmet, mely egy művész szivébe fészkelte be magát. Timoteo folytonos epekedéssel táplálta szerelmét s hegedűje közvetítésével nyilvánította ki panaszait. Presentación tudta ezt. Tudta, hogy a bánatos notturnók s a fájdalmas, szivtépő nóták neki szólnak. És mégse olvadt meg. Ellenkezőleg, ha észrevette, hogy a hegedűje bizonyos rendkivül epedő hangokat ad, ideges boszankodás fogta el, nem tudta, mit mond, harapdálta az ajkát, kétségbeesetten rázta a fejét.

Egyébként, ha Timoteo szenvedélye csupán a zene nyelvére szorítkozik, még csak türhető lett volna, legalább az okos és részrehajlatlan emberekre nézve. A zene nyelve határozatlan, nem bánthat nagyon senkit, rendszerint tremolázásban nyilvánul, melyben több a lemondás, mint a gög. De a mint a fiatal ember abbanhagyta a muzsikát, odajött ahhoz az asztalhoz, a melynél a Sánchez-család itta kávéját és telehintette őket nyálkával, ha nem vigyáztak magukra. S ezt, az igazat megvallva, senki sem állhatta ki, ha még oly engedékeny volt is.

— Jó estét, Doña Carolina. Jó estét, Don Pantaleón. Jó estét, Presentacioncita.

Rettenetes volt. Presentación szivből kivánta neki, hogy vigye el az ördög.

Timoteo magatartása Godofredo, a szerencsés vetélytárs iránt csupa nyugalom és lenézés volt. Többnyire nem is kivánt neki jó estét, vagy rá sem nézett. Máskor azonban tréfás és gúnyolódó kedve kerekedett s élczelni próbált, szánalmasan ismételve Moreno tréfáit.

— Hahó, Llot úr, hány misét hallgatott ma? Hány templomban volt?

Godofredo nem vette rosz néven; édesen mosolygott, hozzá lévén szokva a vértanúsághoz, melyben barátai részesitették jámborsága miatt. Imádottja azonban dühbe borult, elsápadt mérgében s felelt helyette is:

— Teringettét, de szellemes maga, Timoteo. Nem sok olyan okos ember van, mint maga!

Doña Carolina hasonlókép mérgelődött azon az esztelen kitartáson, melylyel a fiatal hegedűs leánya iránti szerelmét ápolta. Meg tudta volna neki bocsátani a száját, a mely valóságos öntöző csatornává vált. ha megszólalt, sőt e száj módfeletti nagyságát is, nemkülönben minden más testi hibáját, de azt, hogy leánya házassági ügyébe beleavatkozik, hogy afféle húrnyaggató létére versenyre akar kelni a minden erények példányképével, azzal az illatos liliommal, melyet a Gondviselés férjül szánt Presentációnak — ezért nem volt bocsánat sem égen, sem földön. Elborította a düh, ha a hegedüst asztalukhoz közeledni látta. Minden képzelhető elutasitásban részesitette, ezerféle módon mutatta ki neki, hogy gyalázatos dolgot mivel. Nem használt semmit, Timoteo nem adta meg magát. «Jó estét, Doña Carolina. Jó estét, Don Pantaleón. Jó estét, Presentacioncita». A felingerelt asszony azt követelte Mariótól, beszéljen Timoteó fejével és téritse el bolondságától, sőt ha kell, fenyegesse is meg. Mario azonban elutasitotta ezt a lehetetlen kérést.

Szerencsére Presentación esküvője rohamosan közeledett s így remélték, hogy hamarosan megszabadulnak a tolakodó udvarlótól. Godofredo már több izben tett is czélzásokat tiszta szándékaira. Doña Carolina feltámasztotta ugyanazokat a nehézségeket, melyeket már ismerünk. Ki kell csikarni Sáncheztől a beleegyezését, majd ő közbenjár, megteszi, a mi tőle telik stb. stb. Erre Godofredo vágya mind tüzesebb és tüzesebb lett s nem is nyugodott, mig a nyilatkozás útjára nem tért. Erényes és félénk fiatal ember lévén azonban, meg akarta adni kérésének az illő ünnepélyességet, egy egyházi férfiú közbenjárását kérve ki.

Godofredónak nagy számban voltak barátai a madridi alsóbb és felsőbb papságban. A sekrestyék dédelgetett kedvencze volt. Legbensőbb barátja azonban egy sápadt, sovány, csontos és rövidlátó pap volt, névszerint Don Jeremias Laguardia. Ez a Don Jeremias az egyházi biróság tagja volt, s az udvari hitszónok és pápai kamarás czimet viselte. Tevékeny, cselszövő, gyors észjárású és érdes modorú ember volt. Godofredóval hamar benső barátságba jutott. Laguardiának sok hajlama volt a zsarnokságra; szeretett a barátai szolgálatára lenni, de egyúttal uralkodni is rajtuk. Godofredo szelid és hajlékony természeténél fogva pompásan alávetette magát ezeknek a hajlamoknak. Don Jeremias kivétel nélkül minden délután felkereste Godofredót, elvitte sétálni és Godofredo kivétel nélkül minden reggel elment a Szent Inéztemplomba, meghallgatni Don Jeremias miséjét. Az utóbbi nemrég Rómába utazott s onnan nem kevesebbet hozott fiatal barátja számára, mint a «Szentegyház kedvelt fia» czimet. Godofredo majd megbolondult örömében. Kijelentette, hogy ezt a kitüntetést nem adná egy miniszteri tárczáért. Doña Carolina sirva fakadt az elragadtatástól s magából kikelve ölelte meg Godofredót, mikor a kitüntetés hírét meghallotta.

Presentación irult-pirult örömében.

Tehát ez a pap, a ki ép oly szolgálatkész volt, mint önfejű, bizatott meg a házasság ügyében való tárgyalással. Vajjon Godofredo háritotta-e rá a megbizást, vagy ő maga követelte magának, azt nehéz lett volna megállapitani. Tény az, hogy egy reggel megjelent a bölcs Sánchez házában s hosszú és titokzatos tárgyalást folytatott ezzel és nejével. Hogy mi történt e beszélgetés folyamán, azt nem tudni, de mindenki, a ki követte Laguardiát, észrevehette, hogy háromszor-négyszer is levette szemüvegét és megtörölgette, mielőtt a házhoz ért volna, a mi pedig biztos jele az elfogódottságnak. Arczának szokott ideges ránganásai még gyakoriabbak lettek, úgy hogy még a járókelők figyelmét is felkeltették.

Az események folyása látszólag legalább egyelőre nem változott. Godofredo tovább is eljárt imádottja házához. A házasság, úgy látszott, végérvényesen el van intézve. És mégis, olyankor, mikor legkevésbbé várta volna, Presentación hosszú levelet kapott szive választottjától, melyben ezer édes, kenetteljes frázissal, melyek csak úgy áradtak a kereszténysi önmegtagadástól, értésére adta, hogy e pillanatban rá nézve lehetetlenség a házasságra gondolni. Keserves csapás

Presentación sirt, toporzékolt . . .

ez neki, a ki azt hitte már, hogy legédesebb álmai, ime, meg fognak valósulni. Kötelesség, a legkinosabb kötelesség kényszeriti, hogy felbontsa azt a köteléket, melyet oly annyira vágyott felbonthatatlanná tenni. Csak a vallásos hit és lelkiismeretének nyugodtsága önthet balzsamot gyógyithatatlan sebére. Miféle kötelesség kényszeritette, hogy megszegje adott szavát, arról a jó Godofredo nem szólt.

Ez a levél úgy esett a Sánchez-családba, mint a bomba. Don Pantaleón, bár részt vett leánya bánatában, észrevette a physiologiai tüneteket Llot magaviseletében, de óvakodott említést tenni róluk. Doña Carolina volt az egyetlen, a ki tudta, hányadán van a dolog. A pap a tárgyalás közben czélzást tett a hozomány szóra. A jó asszony erre kijelentette, hogy ők nem gazdagok s nem adhatnak a leányaiknak hozományt. Erre a pap tiltakozott, hogy esze ágában sem volt a hozomány, lévén a házasságnál a legmellékesebb dolog a pénz.

— Egy erényes, ártatlan, szende leány, mint az önöké, megbecsülhetetlen kincs. Az anyagi érdek hivságos dolog, melyet az olyan erényes ifjú, mint az ő barátja, ha még oly tehetséges is, teljesen megvet.

Mindazáltal Doña Carolina biztosra vette, hogy az értheteltlen levélnek ez a kulcsa.

Presentación sirt, toporzékolt, sértésekkel tele levelet irt az árulónak s néhány napig szüleinek kinja és részvétüknek tárgya volt. Mario is nagyon élénk részt vett bánatában. Előtte a szegény leány kiöntötte szivét, közölve vele a gyanut, mely eltöltötte:

— Hidd el, Mario, Godofredo nagyon fenhéjázó. Annyian hízelegnek neki, hogy oly jól tud irni, a grófnék és hercegnék, a kikkel érintkezik, annyit bókolnak neki, hogy bennünket megvet. Aztán meg, mióta a Szentegyház kedvelt fia lett, ellenállhatatlannak képzeli magát. Olyan fensőséggel, sőt szánakozással kezdett velem beszélni, a mely engem sértett. Szórakozott volt, ellentmondott minden szavamnak és oly hidegen viselkedett, hogy mindig könnyek közt váltunk el. Látod, Mario, — tette hozzá, letörölve könnyeit, — én azt hiszem, hogy ha valaki a Szentegyház kedvelt fia, azért nem kell megvetnie azt a leányt, a ki annyira szereti.

— Bizony nem.

Mario oly gonosznak találta Godofredo magaviseletét, hogy elhatározta, hogy elmegy hozzá és kérdőre vonja. Presentación tiltakozott ez ellen.

— Nemcsak te miattad, — felelt erre Mario — A mit veled tett, az irántam is sértés és én tudni akarom, lehetek-e ezután is barátja.

Kereste a kávéházban, de Godofredo nem mutatkozott itt többet eljegyzése felbontása óta, mert nem akart a Sánchez-családdal találkozni. Erre Mario elhatározta, hogy a lakásán keresi fel. Llot egy szerény és patriarkhális fogadóban lakott; ez a csendes helyiség, a virágcserepek, melyeket az ablakokban látott, a tiszta, fehérre sikált lépcső, az ajtót nyitó nő egyszerű nyájassága nagyon kedvező hatást tett az ifjú szobrászra. A háznak bizonyos zárdai szinezete volt, s a mocsoktalan tisztaság jól összeillett a jámbor Godofredo alázatos modorával. Lehetetlen, mondta magában Mario, a mint a csöngettyűzsinórt meghúzta, hogy ez a fiatal ember ilyen galádságot követett volna el, kényszerítő ok nélkül. (Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.
Kufeke Gyermekliszt
Kitünően bevált erös hányás, berhurut, székrekedés sat. ellen.
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. R. Kufeke, WIEN I.

Grand Prix Párisi világkiállitás 1900.
Kwizda-féle Restitutionsfluid
cs. és kir. mosdóvíz tovak számára. 40 év óta használják az udvari paripa-istállók, valamint a nagyobb katonai és polgári istállók mint erősitő nagy fáradalmak előtt és mint ujraerősitő nagy fáradalmak után, az inak merevségénél stb. Képessé teszi a lóval kitünő teljesitményekre az idomitásnál. Ára egy üvegnek K 2.80. — A kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha fenti védjegyével bir. Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-uteza 12 és Andrássy-út 26. sz.
Kwizda Ferenc Ján.
cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bulgáriai fejedelmi udvari szállító.
Kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett.

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. Üvegje 2 K.
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V., Szabadság-tér, a Sétatér-utcza sarkán. 9938

Gyümölcs-, főzelék- és husconservákat,
aszalt főzeléket ajánl a legjobb minőségben az
Első Kecskeméti Conservgyár
Kecskeméten. 9640
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Magyar királyi szabadalmazott és védjegyezett
PURGO
legenyhébb jóizü laxáns még csecsemőknek is adható, Rendelve angol. francia, magyar és német egyetemi tanárok által. — Kapható minden gyógytárban. 9777

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPITŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
UGORKATEJ,
mely azonnal eltávolit minden szeplőt, májfoltot, patinást, böratkát (mitesser) stb. és az arcznak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 kor., ehhez ugorka-szappan 1 kor., pudre 2 kor. 9980
Főszáküldési hely: Balassa Kornél gyógyszertára, Temesvár.
Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógytárában Király-uteza 12 és Andrássy-út 26.

ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,
Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. Muzeum-körüti raktárát beszüntette. Használt kocsikat becserél, javitásokat elfogad.

URANOS-KÉK

1080

fehérnemű mosáshoz a legjobb kékitőszer. Törvényileg védve! Mosó-intézetekben és háztartásban a legkedveltebb kékitő. Olcsó és felülmulhatlan. 1 kis üveg **24** fillér, tiszteri mosáshoz elegendő! 1 nagy üveg **1.80** korona. ½ üveg **1** korona. **Mindenütt kapható.**

Utánzatoktól óvakodjunk Kizárólagos gyártói:

Hochsinger Testvérek vegyészeti gyára,

Budapest, VI., Rózsa-utcza 85. sz.

A NYÁRI DIVAT LEGUJABB TERMÉKEI

dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kapatók

SZEKULESZ R.

művirág és dísztollgyárában

ALAPITTATOTT 1860-ban.

BUDAPESTEN, IV., Károly-utcza 4–6.

Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, virágkalapok, valódi strucz-, marabu- és utánzott tollboák. Exotikus növények, mű- és impregnált pálmák s fák — Alkalmi ajándékok finom dekorácziákban, — Menyasszonyi koszorúk és diszek a legujabb divat szerint. Színházi, alkalmi és sirkoszorúk szalag és nyomattal bármely kivitelben. 10028

Sürgönyczim: Szekulesz IV. ker., Károly-utcza.

Eladás nagyban és kicsinyben.

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősítsük, használjuk a **Pilules Apollo**-kat, melyeknek gyógyereje a(köröngyekből nyert)*Vesiculosine*. Kizárólagosan kitalálva-kiadva jóknak elismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készitmény. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a zsiranyagcserére hatnak. — A tökéletes testesség gyógyitására tehát a **Pilules Apollo**-k szakértőink a szervi működési, fatalálják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ugyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsuságát és fiatalos alakját. A **Pilules Apollo**-k a legkényesebb természetü mindkét nembeliek nek használnak és nem árthatnak sohasem az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyitási kuranczra be lehet tartani és végeredményre teljesen állandó. (Törvényesen védett vedjegy). Egy üvegcse ára utasitással: K. 6.45 bérmentve; utánvettel K. 6.75. — **J. Ratic**, gyógyszerész, *5, Passage Vardeau, Paris*, IX.e. — Kapható Ausztria-Magyarország részére: *Budapest*, **Török József**, gyógyszertára, *Király-utcza*, 12.

Lóárverés! 10063

Folyó év szeptember hó 30-án esetleg október hó 1-én vagy 2-án alólirt katonai hatóság által Budapesten a vonatlaktanya nagy udvarában, VI. ker., Angyalföld, Aréna-út és Lehel-utcza sarkán, körülbelül 300 darab ló fog azonnali készpénzfizetés mellett árverés utján eladatni.

Az árverés mindenkor reggel ½9 órakor veendi kezdetét.

A III. fokozat és a vételár magassága után lerovandó bélyegilletéket a vásárló tartozik a vásárlási összeg lefizetése mellett fedezni.

A cs. és kir. 4. számu vonatosztály parancsnoksága.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Kitüntetve: Páris, Bécs, Budapest, Szeged. *Telefon 63–36.*

BERKETZ ISTVÁN UTÓDA

Kelme-, selyemfestő és vegytisztitó-gyár

Budapest, IX., Kinizsi-utcza 14. 10044

Gyüjtőtelepek: IV., Váczi-utcza 51, VI., Izabella-utcza 66, VII., Kerepesi ut 78, bejárat az Alsó erdősoron, **VIII., Üllői-ut 30.**

Vegytisztitás és festés végett elvállalok férfi, női és gyermekruhákat, háztartási czikket, csipke és tunisz függönyöket stb. stb.

Vidéki megbizások jutányosan és gyorsan eszközöltetnek. **Postaküldemények czimzendők: IX., Kinizsi-utcza 14.**

KOCH-féle vadász-gallér «Kész!!!»

Törv. védve.

Vadászoknak nélkülözhetetlen gallér vizmentes loden-szövetből 10, 12, 14 és 16 frt. Csak

KOCH Testvéreknél

Budapest legnagyobb férfi- fiu- és gyermekruha áruházában kapható

Károly-körut 26.

Bőrkabátok 16 frttól feljebb. Szabott árak. 10060

A Franklin-Társulatnál megjelent.

BURNS RÓBERT KÖLTEMÉNYEI

Forditotta

Lévay József.

A költő arczképével.

Ára vászonkötésben K 7.20.

FIRDÚSZI SAHNÁMÉJÁBÓL.

ZÁL ÉS RUDABÉ

Perzsából forditotta

Radó Antal.

Ára vászonkötésben K 2.40.

FIRDÚSZI SAHNÁMÉJÁBÓL.

SZIJAVUSZ

Perzsából forditotta

Radó Antal.

Ára vászonkötésben K 3.60.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapittatott 1847.

Brauswetter János

Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műóra, fatalálója a remontoir ingaóráknak stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javitások pontosan eszközöltetnek.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő- és gépgyár-részvénytársulat

Leobersdorf, BUDAPEST, Ratibor.

Városi üzlet: IV., Ferenczi ek-tere 2. szám.

Elektromos világitás és erőátviteli berendezések, egyenáramu, váltakozó és forgó áramra. Elektromos távolsági, városi, bánya- és iparvasutak. Dinamógépek, elektromótorok, transformátorok és áramátalakitók, daruk és szivattyuk; felvonók, szellőztetők, továbbá elektromos gépek és teljes berendezések a karbidgyártáshoz.

Áramszámlálók, ivlámpák, mérőkészülékek. Lakások és épületek elektromos világitási berendezése.

Vas-, aczél- és érczöntvények épitési és gépészeti czélokra.

Kéregöntésü vasuti kerekek és keresztezések különleges vasból, elsőrangu, helyiérdekü elektromos és keskenyvágányu vasutak számára.

Hengerszékek és malomberendezésekhez szükséges tárgyak.

Apritó gépek kőzúzók és Sattler-féle léczes golyómalmok.

Turbinák, zsilipek és csővezetékek. Papir és czellulóze gyártásra szolgáló gépek.

Vasuti kocsik elsőrangu, helyiérdekü elektromos és keskenyvágányu vasutak számára.

Vasuti kocsialkatrészek, csapágyak (Korbuly és Katona-Varga szabalalmai).

Forgó korongok, tolópadok és kitérők. **Daruk** kézi-, gőz, petroleum- vagy elektromos erővel való hajtásra.

Transzmissziók. Gázmótorok, kotró-, generátor- és világitó gázra 1000 lóerőig és azon tul. **Petroleum-, Benzin- és Spiritus-mótorok** és **Lokomobilok Bánki-féle** vizbefecskendezéssel. Füstemésztő készülékek. Vizszűrők. 9835

Törvényesen védett **Bob-csemege** név alatt egy olyan finom gyümöles-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»,** kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla** gyógyszerész, **Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Museum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Both, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-uteza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

IV. (Folytatás).

Néhány napon át órákhosszat csatangolt a budai várban. Azt remélte, hogy találkozik Irisszel. Ha elfáradt, beült egy ósdi empire-butorzatú czukrászboltba, melynek falain régi selyemmel hímzett naiv képek függtek. Annak ablakából leste az utczán járó-kelőket. De hiába. Türelmetlen kezdett lenni. Azért még sem mert Iris lakásához közeledni. Irist lesve, ott a várban, a hajdani titkos találkozások izgatottságából s remegéséből érzett valamicskét. Végre ravaszúl elegyedett szóba az öreg czukrásznéval. Azt állitotta, hogy gyermekkorában sokszor vett ott czukrot. Nem volt igaz. Már akkorában sem evett volna kevésbbé előkelő czukrot, mint a Gerbaud-é. De a czukrászné udvariaskodásból azt mondta rá, hogy emlékszik. Németül beszélt, a budai kihalófélben levő tájszólással.

— Akkor egy görög tanárhoz jártam leczkére, Cserteihez.

— Cserteihez? Igen emlékszem . . . .

— Itt lakik még? És otthon van még a leánya? Nem ment férjhez?

— Nem ment biz' az. Kérője volt elég, de nagyon büszke, nagyralátó . . . Az anyja meghalt. Pedig az derék jó asszony volt, olyan régifajta jó háziasszony. Ma már alig van belőlük. S elparentálta erre a czukrászné mind a hajdani derék várbeli asszonyságokat. Elparentálta azután a hajdani kedélyes életet is, mikor a várban még minden ember ismerte egymást, de még egymás öregapját is és a várbeli ember büszke volt szükebb hazájára; mikor még egészen más szellem uralkodott a várban. Milyen művelt emberek voltak akkor a várbeliek! «Lauter gebildete Leute.» Még mindenki németül beszélt! Olyan «gemütlich» volt az! A férfiak eljártak sörözni a «Kranzli»-ba, meg a «Hackli»-ba. Volt közöttük a ki tudott «jodlirozni», vagy a ki ismerte a legújabb bécsi dalokat . . . A mai várbeli fiatalság már nem tud németül sem. És semmi sem elég jó nekik, a mi nem «pesti». És ez mind csak azért van igy, mert megszünt a vallásosság. Még az olyan tisztes család is csak vasárnap jár már misére, mint Cserteiék. Azaz, hogy csak Iris kisasszony, mert az atyja — az talán nem is keresztény. Különben az nem is igazi várbeli, csak odaházasodott. Boldogult Cserteiné még minden reggel bement imádkozni a Mátyás-templomba piaczról jövet . . .

Egy eszme villant meg Jenő fejében. A vasárnapi mise! Következő vasárnap ott ögyelgett a Mátyás-templom előtt, lesve a hivek kivonulását.

Minden templomnak megvan a maga jellegzetes közönsége. S vasárnap miséről jövet mindegyik közönségének más a fizionomiája.

A belvárosi templomok vasárnapi közönsége között föltünő sok a fiatal leány, kinek vidám szinü ruhája s virágos kalapja mellett feketéllik az anyja komoly öltözéke. Mikor kilépnek a napfényre a templomajtó előtt sorfalat álló bámulók elé, mintha azt mondaná mosolyuk, melyet még fojt kissé a templom komolysága: «a tegnapi földi hiúságot leimádkoztuk, kezdhetjük újra».

A szegény városrészek templomaiból úgy jönnek ki az emberek, többnyire ősz férfiak, nagykendős szegénysorsú asszonyok, mintha a szomszéd házát hagynák el, a ki valami hasznosat igért.

A Mátyás-templomból ünnepélyesebben vonúlnak ki a templomjárók. Sok közöttük a férfi, többnyire tisztviselők, kiknek egész élete mások utasításainak végrehajtásából, kötelességteljesitésből áll. Olyan képpel jönnek elő a miséről

Goró Lajos rajza.

— Bocsásson meg . . . egy perczre, mig átöltözöm!

is, mintha hivatali főnöküknek referáltak volna. A nők tartózkodók s az utczára érve elmerülten sietnek el, mint jó gazdasszonyok, kik ebédről gondoskodni mennek haza.

Se vége, se hossza a köszöngetésnek. Mindenki «jócsaládból» való, mindenki ismeri és figyeli egymást.

A téren álló czopfstilü emlék, hamuszinü vértanuival, kiknek kissé kómikus kifordult állásai a szekptikus Jenőt a gyomorgörcs kinjaira emlékeztették, s az utczasarkok kiugró tornyocskái, mindent megfigyelő ablakaikkal, mintha bizonyos puritán kényszerként hatnának rájok. Csak a mellékutczába érve mernek kedvük szerint mosolyogni a leányok, a várbeli leányok, kiknek arczszine üde, akár a hegyi lakóké.

Kevés vártatva kijött a templomból Iris is. Jenő egyenesen feléje tartott, kiméletlenül törve magának utat az embersoporton át. Mosolyogva köszönt. Iris zavarba jött s elpirult.

Szigorú tekintetek szálltak egyikről a másikra. Ez a találkozás nem tetszett a «vár»-nak. Első pillantásra látta a «vár», hogy Jenő pesti gavallér.

— Megismer még? — kérdezte Jenő. Szellemesebb kezdet nem jutott eszébe.

— Hogyne? Bár régen volt, mikor utóljára láttam, — felelt Iris, hogy valamit feleljen.

— Régóta keresem az alkalmat.

— Azt hittem, el is felejtett minket egészen.

— Hogy képzel ilyet!

Szárazon hangzott minden, a mit mondtak.

— És kedves szülei, hogy vannak?

Iris fölnézett erre a kérdésre.

— Az anyám — nem él többé.

— Ah! — most jutott eszébe Jenőnek, hogy hiszen már hallott a czukrásznétól Cserteiné haláláról.

Azután elbeszélte Iris, hogy bizony szomorú, egyhangú az élete. Az atyja szinte végleg elfordult a valódi világtól, mióta meghalt a felesége s egészen belemerült görög álmodozásába. Ő maga, Iris, leczkéket akart adni, hogy valami hasznos foglalkozása legyen. De nem engedte az atyja. Hogy is engedte volna? Leczkéket adni, az ő leányának! Azokkal a Psyche-szemekkel, finom Thetis-kezeivel, a Niké-torzóra emlékeztető testtartással?!

— Jóformán ki sem mozdulunk a házból. Szegény atyám megtanitott a görög nyelvre s az a szórakozása, hogy görögül beszél velem.

Egy szóval sem említette gyermekkori szerelmük idejét. Egyszer rávezette a társalgást Jenő, de ő sietett más tárgyra terni. Mikor hazaérve elbúcsúzott Jenőtől, egy pillanatra mosolyogva fordult vissza a kapuban. Ugyanott, a honnan hét éve nézett vissza Jenőre, az elszakadás fájdalmával szivében. Jenő azt hitte, számitásból tette, hogy emlékeztesse a múltra s bátoritsa. Örült ennek. Azt következtette belőle, hogy könnyen s szivesen hódol meg majd Iris. Örült, mert szerette a sima, kényelmes útakat.

V.

Iris szépsége erősen foglalkoztatta Jenő képzeletét. Elképzelte minden helyzetben, minden ruhában, melyben nagyvilági hölgynek gyönyörködtetnie kell a társaságot. Iris báli toiletteben, gyöngyfüzérrel, brilliáns diadémmal; Iris elegáns angol öltözékben hajtókocsi bakján; Iris a tennis-pályán, lóháton . . . Valódi amateur volt, ki eladó műkincset látva meggondolja, hogy hatna az kellő világitásban az ő lakásán? Ha az ő társaságabeli szép leányokat, asszonyokat látta, szakértő szemmel birálgatta, hogy Iris megfelelő toiletteben kiállaná-e velök a versenyt: kiállotta volna akármelyikkel is, fényesen kiállotta volna!

Ezzel a meggyőződéssel, lelkesen sietett pár nap múlva Cserteiékhez.

Egy összetöpörödött, fekete főkötős vén cseléd eresztette be, s betessékelte Csertei szobájába. Üléssel kinálta meg a zöld asztal mellett, melynél valamikor olyan keservesen unatkozva várta a leczkék végét. Az Aphrodite-szobor még mindig mosolygott fönn a sárga almáriom tetején, a haragos Odysseus és az elmerült Sokrates között.

Megnyilt a szomszéd szoba ajtaja s meglepő öltözékben tekintett be Iris. Fehér chymathionban volt, az Anadyomene hajviseletével. Fölsikoltott, két kezével szorosabbra húzta keblén a könnyű görög öltözet ránczait és szeme ijedten esett a szandál szijai közül kifehérlő, tökéletes lábára. Aztán becsapta ismét az ajtót.

— Bocsásson meg... egy perczre, míg átöltözöm! — kiáltott be az ajtón át.

Jenő lelkét egyszerre elárasztotta, elvakította a vágy, hogy Iris az övé legyen. Máskor is öltetszerűen, egyetlen lobbanással támadtak vágyai, s megszokta, hogy ha azt gondolta «akarom!» csak a kezét kellett nyújtania. De még sohasem érezte ennyire a vágy tüzét, sohasem csúszott ki a száján, mint most: «ha az életembe kerül is!» Eléje pattant egy elhatározás, szilárd, vak, csökönyös elhatározás: «az enyim lesz, akárhogy is, ha igazán nőül kell is vennem».

Mikor ismét belépett Iris, egyszerű kék perkál ruhában volt. Csak Anadyomene hajviselete emlékeztetett előbbi különös megjelenésére.

Mintha csak ezen a második találkozásukon nyilt volna föl Jenő szeme, csak most vette észre, hogy Iris szemében megváltozott a violás árnyalat. Hét évvel az előtt halvány tükrözés volt, most drágakő tüze. Kézcsuklójának gyermekies gyöngysége finomsággá vált s határozott vonalaival szobor-csuklóra emlékeztetett. Tündérleányka-járásának bája fönmaradt harmonikus mozgása könnyedségében.

Csertei is bejött a szobába. Barátságosan fogadta volt tanítványát s humorizált a nyelvtani leczkék fölött. Idézgetett is görögül, a mit Jenő nem értett meg.

— De Iris érti, — mondta Csertei. — Iris megtanult görögül, s olyan jól beszél, mintha anyanyelve volna a görög.

Jenő tekintete végigsiklott Irisen.

— Kár, hogy levetette a görög ruháját, — mondta, — olyan jól illett rá.

— Ugy-e? csak az orra volna egy csöppel egyenesebb, de igy is illuziót kelthet... de szégyenli idegenek előtt. Pedig mi szégyenleni való van abban? A görög öltözék a legszebb a világon.

Iris szerette volna elhallgattatni az atyját.

— Nem szégyenlem, édes apám, de mit gondolhatott Pethes úr?...

— Miért? Mi van abban? Tetszik tudni a Horvát kedveért varrta magának Iris ezt a ruhát. Vagy nem tetszik ismerni Horvátot? Meg kell ismerkednie vele! Igen kedves barátunk. Tehetséges fiatal festő, a ki egészen át van hatva a görög klasszikus kor eszméitől. Ebből az emberből még második Alma Tadema lesz! Büszke vagyok rá, hogy némileg én is hozzájárultam a tehetsége kifejlesztéséhez. Képtárgyakat is ajánlottam neki. Az Ilias egyik legfenségesebb jelenetét: a Diomedes harczát. Hiszen bizonyosan emlékszik rá... (Dehogy emlékezett Jenő!) Trója falai alatt dühöng a harcz. Roppan a dárda, csattog a pajzs, megrendül a föld a harczi szekerek szilaj vágtatása alatt. És a sötét tömkeleg között ezüst palástjának vakító fényglóriájában száll a női báj s kecsesség istennője, liliomkarjaiban megsebesült fiával, Aeneassal. De a bősz Diomedes dárdáját veti rá, s a kegyetlen ércz fölhasítja az ambróziás bőrt az isteni kézen. Följajdul Aphrodite s földre ejti fiát, s akkor megjelenik az aranyszárnyú, szélsebes Iris, s átkarolva viszi ki a harczból Aphroditét.

— Iris? — kérdé Jenő mosolyogva.

— Igen... a szivárványistennő... És Horvát meg is festette e képet. Minthogy az én leányom is Iris, eszébe jutott, hogy őt fesse meg a szivárványistennő alakjában. És olyan szép volt görög ruhában! Azóta gyakran ölti fel azt a ruhát és beszélünk görögül. És ha eljön Horvát, ő is beszél görögül, és az nagyon élvezetes.

Bevonta ilykép a leányát ábrándvilága varázskörébe, igy volt igazán az övé, igy gyönyörködhetett benne igazán. De Jenő mindebből csak azt értette meg, hogy a görögösködés leple alatt Iris közelébe férkőzhetett az a festő, hogy ez az excentrikus maskarázás közelébb hozza őket, intim köteléket teremt közöttük. S bántotta, hogy az az ember a hányszor csak kedve telik benne, gyönyörködik abban a tüneményben, miből az ő szemének jóformán csak egy villanás jutott.

— És hol van most az a kép? — kérdezte.

— Megvette egy Mæcenás, valami nagy úr, a ki Horvát tehetségét nagyra becsüli. No, hogy is hivják? Te tudod, Iris.

Iris úgy tett, mintha nem jutna eszébe a neve. Kedvetlenséget vett észre Jenő arczán. Aggódott, hogy Jenő izléstelennek tartja atyja naiv hóbortját, s hogy ezért őt is elitéli.

Egy szót sem szólhattak egymáshoz. Az öreg Csertei csacsogott egész idő alatt. Ezt még csak türte valahogyan Jenő. De mikor Csertei elővette az elnyűtt Iliast, hogy fölolvasson belőle, ideges lett. Ha csak belenézett is a rajongó abba a könyvbe, azokra a tüskés görög betűkre, mik úgy sorakoztak a sárgult papiron, mint a libanyomok a homokon, megfeledkezett minden másról. Tudta ezt Jenő, még a hajdani leczkék idejéből. Sietve búcsúzott hát, ürügyül hozva fel, hogy a kaszinóban vár rá valaki. Iris félénken, kérdőn nézett rá. Restelkedés, bocsánatkérés volt a tekintetében. Azt hitte, soha sem tér vissza.

Dehogy nem. Másnap megint bekopogtatott. Fölragyogott Iris arcza. Csertei épen munkába volt merülve. Kissé mogorván üdvözölte roszkor jött vendégét. De Iris kérte az atyját, hogy ne zavartassa magát.

— Pethes úr nem veszi rosz néven. Úgy-e? Csak folytassa nyugodtan édes apám!

Csertei sok bocsánatkérés, magyarázgatás után visszaült munkájához. Szelleme ismét odaröpült az ős mesék ragyogó világába s ajka hangtalanul pörögtette a hexametereket.

(Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

Egy öreg asszony nyitott ajtót, azután egy másik jött elő, majd egy harmadik, valamennyinyien nagyon tiszták voltak s valamennyien nagyon szerettek beszélni és mindig mosolyogtak. Az első megkérdezte, mi járatban van. Mikor meghallotta, akkora örömet mutatott, hogy Mario nem tudta mosoly nélkül megállni.

— Don Godofredót jött meglátogatni, — adta tovább az örvendetes hírt a másiknak. Az utóbbi hasonló örömmel fogadta és sietett felvilágosítani a harmadikat, a ki szintén nem csekély megelégedést mutatott. Mind a hárman szótlanul bámultak Marióra, szeliden és vidáman, mintha olyasvalaki állt volna előttük, a ki nagyon kedves nekik és a kit régóta nem láttak.

— De otthon van-e? — kérdezte végre Mario, megúnva ezt az oknélküli mosolygást.

— Hogyne, uram, hogyne. Ilyenkor! — kiáltott az első asszony elcsodálkozva.

— Don Godofredo sohasem megy el hazulról reggeli után, — mondta a második.

— Az iméntjött hozzá Don Jeremias, — szólt a harmadik.

— Ah, látogatója van? Akkor majd máskor jövök, — felelt Mario visszafordulva.

De az egyik asszony már bezárta az ajtót.

— Ugyan, csak nem megy el? Jöjjön be, uram, jöjjön be. Don Jeremias nem idegen. Csak menjen uram, erre egyenest.

Előre tessékelték a folyosón, mintha elámultak volna azon, hogy valaki ily csekély okért el akarja szalasztani a szerencséjét.

A folyosó kápráztató fehér volt. Itt-ott szentképek függtek a falán. Mario mintha tömjénfüstszagot is érzett volna. Mikor egy kis ajtóhoz értek, melyen olyanforma bőrfüggöny volt, a milyen a templomajtókon szokott lenni, az egyik öreg asszony kopogtatott.

— Be szabad menni?

— Tessék! — felelt belülről egy hang, a mely nem a Godofredo hangja volt.

Az öreg asszony fölemelte a függönyt és kinyitotta az ajtót. A szoba, mely Mario elé tárult, olyan volt, mint egy valóságos kápolna. Annyi aranyozott keretü szentkép volt benne, annyi kis lámpa, annyi pálma és csinált virág, hogy nem lett volna csoda, ha egyszerre megszólalt volna az orgona hangja. A butorzat ócska és a sok használattól fényes volt. Egy fiókos szekrényen Szent Antal szobra volt fából, egy-egy gyertyatartó mindegyik oldalán, — egészen olyan volt, mint egy oltár. Hogy a hasonlóság még nagyobb legyen, szenteltviz-tartó is volt ott.

Ebben a kápolna-szobában senki más nem tudott volna megélni, mint csak egy tiszta és szűzi lélek, egy Isten-báránya. A mint Mario átlépett a küszöbön, megérezte a szelidség és tisztaság illatát, mely a szobából áradt és eltelt áhitattal. Csakhogy a szoba másik végében nem valami angyal imádkozott, hanem két férfi itta a kávéját és apró pohárkákból rumot szopogattak hozzá. Don Jeremias Laguardia, kényelmesen elterülve a karosszékben, jókora Havannaszivarból fújta a füstöt. A reverendája le volt vetve s csak alsó kabátban volt, oly kényelembe téve magát, mintha otthon lett volna. Godofredo sietve felállt, a mint meglátta Mariót és sápadt arcza egyszerre skárlátpiros lett.

— Te vagy az? Mennyire örülök!

Szeretettel ölelte meg és erőszakkal leültette, egy csésze kávét téve elébe.

Don Jeremias nem állt fel. Az udvariasságnak eleget tett azzal, hogy kissé felegyenesedett és mosolyszerű fintort vágott a bejövő felé. Mario elfogódottnak érezte magát. Ez a pap nem tetszett neki.

Mikor Godofredo magához tért meglepetéséből, elhalmozta Mariót udvariassággal, figyelmességgel és nem szünt meg beszélni. Úgy látszott, mintha folyton új meg új és érdekes beszélgetést kezdve, lehetetlenné akarná tenni Mariónak, hogy megmondja, a miért jött. Az utóbbi azonban perczről-perczre hallgatagabb lett. Végre ezt mondta:

— Godofredo, négy szem közt akarok veled beszélni néhány perczig. Mondd meg, mikor jöhetek?

— Négy szem közt? — kérdezte a szép ifjú, megint elpirulva. — Miért négy szem közt?

— Megteheti most, mert én megyek, — szólt a pap felállva. De Godofredo megfogta a kabátjánál fogva és visszaerőltette székébe.

— Semmi esetre sem, szent atyám. Akármit mond is nekem Mario, önnek meg szabad hallania. Vagy nem, kedves barátom? — kérdezte szeretetreméltó mosolylyal Marióhoz fordulva.

Mario roppant zavarba jött.

— Inkább halaszszuk el. Tanuk nélkül akarok veled beszélni.

— De hisz Laguardia atya a gyóntatóm! — kiáltott a jámbor ifjú, ez utóbbi felé fordulva, fiúi szeretettől és alázattól ragyogó arczczal. — Egyre megy, ha hallja is, a mit mondani akarsz. Ha nem fontos, akkor hallhatja. Ha pedig lelkiismeretemet illeti, úgyis meg kell neki vallanom a gyónáskor.

A pap ideges arczán néhány erős rángatózás futott végig. Hogy kimutassa tökéletes semlegességét, nagyot szippantott a szivarjából, hatalmas füstfelleget bocsátott a levegőbe és a mennyezetre bámult.

Marióban fokozódott az ingerültség barátja ellen. Észrevette, hogy ez nem akar vele egyedül maradni, mert fél a szemrehányásoktól. Hamar összeszedte magát, meglehetős élesen mondta:

— Nohát, azt hiszem, eltaláltad látogatásom okát.

Godofredo elámult arczczal bámult rá, olyan szeliden és ártatlanul, hogy Mario ingerültsége kissé csillapult.

— Nem akarom, hogy azt hidd, — szólalt meg, — hogy valaki küldött engem. A ségornőmben és süleiben van annyi méltóság, hogy már nem is emlékeznek a nevedre. De nekem barátom voltál, nekem elmondtad házassági tervedet a ségornőmmel s mikor ily hirtelen szakítasz vele, azt hiszem, jogom van megkérdezni az okát. Tudni akarom, van-e valami okod panaszra Presentación vagy a szülei ellen azóta, hogy ez az úr az utóbbiak házában járt megkérni a leányt?

Godofredo előbb elpirult, aztán elsápadt. Végre nagynehezen kinyögte:

— Azt hiszem, a levelem...

— A leveled valóságos útvesztő. Elolvastam figyelmesen kétszer is, de nem tudtam kiokosodni belőle. Van benne valami határozatlanság, a mely szándékosnak és sértőnek látszik. Megengedem, hogy jogod van felbontani egy oly köteléket, melyet a törvény még nem szentesített, de tudnod kellene, hogy a tisztesség a törvény felett áll és a férfiszó is valami, becsületes emberek között. A ki megszegi ok nélkül, a büntetést kikerülheti, de a becsületes emberek lelkiismerete elitéli.

— Mario, az Istenért, nagyon keményen beszélsz velem, — felelt Godofredo lesújtva s könnyeivel küzködve.

— Bocsásson meg, hogy ebbe a dologba beleszólok, — mondta ekkor a pap olyan hangon, mint mikor az ajtó nyikorog, kiegyenesedve ültében és idegesen a szemüvegéhez nyúlva. — A Llot barátom és az ön ségornője közötti viszony egy lelkiismereti aggály miatt bontatott fel s nem azért, mintha megsértették volna.

— Ah, nem is tudtam, hogy Godofredo megalkuszik becsület dolgában. Mindenesetre, az aggályát ki kellett volna fejeznie, mielőtt eljutott volna addig a lépésig, melyet ön tett meg helyette.

— Nem így van, kedves uram, nem így van, — felelt a pap szánakozó mosolylyal, ismét hátravetve magát és nagyot szippantva szivarjából. — Itt nincs szó megalkuvásról, a mint ön roszakaratúan nevezi. Llot barátom kivételes természetű ember. Adja Isten, hogy több is legyen a fajtájából. Tény az, hogy azokkal a talentumokkal, melyeket Isten rábizott, fényes jövő áll előtte s ezt a fényes jövőt elvágná egy könnyelműen kötött házasság, az az egy oly házasság, a mely nem felel meg bizonyos feltételeknek, melyeket én mellőzhetetleneknek tartok.

Mariót boszantották ezek a szavak s erélyesen felelt:

— De mi köze ennek azokhoz a lelkiismereti aggályokhoz, melyekre ön czélzott?

— Majd meglátja, — válaszolt a pap ugyanazzal a szánakozó mosolylyal. Aztán szünet mulva, a mely oly soká tartott, hogy már határos volt a nyilvánvaló sértő szándékkal, hozzátette:

— Az olyan emberek, Costa uram, a kiket a Gondviselés bizonyos czélokra kijelölt, nem urai önmaguknak.

Mario elálmélkodott.

— Ah, tehát mivel Godofredónak fényes jövője van, nem tartozik az adott szavát megtartani?

— Igenis nem,— felelt Laguardia atya ugyanolyan sértő mosolylyal, mint az előbb. Kissé felemelte lábait, hogy kinyújtózzék s nagyokat szitt szivarjából. Mario nem volt ugyan ingerlékeny természetű, sőt ellenkezőleg, elég jelét adta türelmességének, de a pap goromba, megvető modora arra volt számítva, hogy kihozza őt a sodrából.

— Llot jövője, — kegyeskedett végre megjegyezni, — egészen rendkivüli. E pillanatban, a mint önnek is tudnia kell, nem könnyű olyan embereket találni, a kik életük kezdetétől fogva jámbor érzéseket tanusítanak, szívvel-lélekkel azonosítják magukat az egyház tanításaival. A fiatal nemzedék meg van rontva a csontja velejéig. Nincs az a hitvány ember, a ki ne gyönyörködnék manapság abban, hogy lábbal tapossa a vallás parancsait. Ha tehát feltünik egy oly fiatal ember, a ki tiszta szívvel és lángoló hitbuzgalommal párosítja a tehetségét, jó nevelést, ékesszólást...

— De szent atyám, az Istenért, — kiáltott Godofredo zavarba jöve.

— Igen, ha tehetséggel, jóneveléssel és ékesszólással párosítja, — folytatta Laguardia rá se nézve s mindig Marióhoz intézve szavait, — a szerénységet, akkor mindenkinek azt kell mondani: ezt a fiatal embert Isten valami nagyra hivatta, a hit védőoszlopául, harczosul a veszedelmes tévelygések ellen, melyek el vannak hintve mindenfelé, a világban. Mi, a kik szerencsések vagyunk szilárdan állhatni a viharban, a kik Isten kegyelméből a felszinen vagyunk s nem merülünk el a hitetlenség tengerében, kötelesek

Mario, Godofredo és Laguardia atya.

vagyunk segítségére lenni. Tehát bizonyos oly feltételek mellett kötött házasság, melyeket nem szükséges részleteznem, megölné bimbójukban azokat a reményeket, melyeket mi hozzá füzünk.

— Engedje meg, de én azt tartom, hogy a férfi viselje magát becsületesen élete minden pillanatában, tekintet nélkül azokra a reményekre, melyeket barátai ő bele vetnek.

— Különbséget kell tenni, barátom, különbséget kell tenni, — folytatta a pap, újra fölvéve lenéző magatartását.— Nem minden ember egyforma. Vannak általános kötelességek, melyek mindenkit terhelnek és vannak különleges kötelességek mindenki számára, körülményeinek megfelelően. Ha Llot valami senki volna, valami számba se jövő kis hivatalnok, teljesen ráillenék, a mit ön mondott. De kivételes egyéniség lévén, nem áldozhatja fel magasztos kötelességeit jelentéktelenebb kötelességekért, tekintetbe véve, hogy szerelmi viszonyában semmi sem történt, a mi az ön ségornőjének becsületét érintette volna.

Mario sebzettnek és megzavarodottnak érezte magát. Arra gondolt és talán nem is ok nélkül, hogy a czélzás a jelentéktelen kis hivatalnokra ő neki szól. A pap komor mosolyától úgy elpirult, mintha fültövön ütötték volna.

— Mondja meg neki, szent atyám, — szólt közbe Godofredo, — hogy ez ügyben én mindenben csak a gyóntatóm tanácsait követtem.

— Nem tanácsait, hanem rendeleteit, — szigorította Laguardia. — Én, mint az ő lelki vezére, megparancsoltam neki, hogy hagyjon fel ezzel a házassággal. Tudom, hogy erőszakot tett saját hajlamain, mikor így tett. Annál nagyobb az ő érdeme.

Szegény Mario, a ki nem volt sem valami nagy mester, sem kedvelője a vitának, nem tudott semmi érvet kitalálni, a mivel a pap okoskodását leüzdje. Hallgatagon beismerte ennek erejét. Leirhatatlan ügyetlennek érezte magát és megbánta, hogy idejött.

Godofredo sietett más tárgyra téríteni a beszélgetést. Beszélt a kávéházi barátaikról, ezer kérdést tett Marióra magára és kis fiára vonatkozólag. Lekötelező és szeretetreméltó volt, a milyen csak ő tudott lenni. Maga volt a nyájasság. Másrészről Laguardia, a ki nyilván tisztába jött Marióval az élet üzleti ügyei tekintetében, nem törődött többé vele. Beszélgetett, kiáltozott, tapsolt a kezével, barátjához fordulva, mintha nem lett volna senki a szobában. Lehetetlen lett volna sértődni közönyt mutatni.

Mario, a ki mind szomorúbb és zavartabb lett, végre felállt és hidegen elbucsuzott. Godofredo kikisérte a lépcsőig.

— Hidd el, Mario, nem egy könynyembe került, hogy engedelmeskednem kellett neki. Ha nem követelte volna a kötelesség, sohase tudtam volna lemondani arról a boldogságról, hogy a ségornődet elvegyem. Kérlek, gondold meg ezt és azt is, hogy imáimban soha sem fogok megfeledkezni ő róla, — mondta, a mikor kezet fogott Marióval és két nagy könnycsepp gördült végig arczán.

Micsoda könnyüséggel oldotta meg ez az ifjú az élet ügyeit-bajait!

Mario lesütött szemmel s undorral eltelt lélekkel ment apósa háza felé. Útközben ezer érv jutott az eszébe, melyekkel tönkre tehette volna Laguardia álokoskodásait. Mindig így volt ez nála: látni és érezni gyors volt, de az érveket csak lassan gyüjtötte össze az elméje. Azt akarta ajánlani ségornőjének, hogy felejtse el tökéletesen Godofredót. Az utóbbi, Mario véleménye szerint, nagyon jószivű fiú volt, gyöngédebb és érzékenyebb lelkü, mint a legtöbb ember, de oly gyenge jellemü, hogy mindenki uralkodhatott rajta. Ezért és tulzott ájtatossága miatt került Laguardia hatalma alá.

Mikor az apósa háza ajtaján kopogtatott, valami olyant vett észre, a mi megijesztette. Késlekedve nyitottak ajtót, mintha fájdalmas jajgatást is hallott volna. Aggódva kopogtatott másodszor. A cseléd dult arczczal bámult rá.

— Mi baj? — kiáltott Mario megdöbbenve.

Ekkor azonban az egyik szobából kijött az anyósa és zokogva vetette magát karjaiba.

— Oh jaj, édes Mario, te nem is tudod, mi történt?

Mario rettentően elsápadt és rekedten mondta:

— Carlota!

Ekkor megjelent a folyosó végén a neje, sápadtan és komoran s lassan jött feléje.

— Carlota! A gyermek! — kiáltott megint Mario fájdalmasan.

Carlota a fejét rázta. Ugyanekkor éles sikoltás hallatszott, a Presentación hangja.

Doña Carolina megpróbálta elbeszélni, mi történt, de a zokogástól nem tudott beszélni. Csak fájdalmas és keserű mondatok hagyták el összefüggéstelenül az ajkát. Erre Carlota megfogta Mario kezét, bevonszolta a pitvarba és elmondta neki, mi történt. Don Pantaleón egy lombikot adott Presentaciónnak, hogy tegye a tűzre, a mint azt máskor is tette. A leány így is tett, de mikor visszavitte atyjának a forró folyadékot, ez felrobbant és rettentően összeégette az arczát. Doktorért szaladtak, ép most foglalatoskodik vele.

Mario mélyen meg volt illetődve. A baleset ugyan nem azt a két teremtést érte, a kiket leginkább szeretett a világon, mégis olyannyira szerette ségornőjét, hogy bánata csaknem ugyanoly erős volt. Remegve, lesujtva szaladt a beteg leány szobájába. A szerencsétlen Presentación szivtépően jajgatott, mialatt az orvos apróra megvizsgálta sérüléseit. Oly borzasztóak voltak, hogy láttukra Mario rémülten forditotta el fejét. Mégis uralkodott magán és tőle telhető természetes hangon szólt:

— Ne félj, édesem, nincs semmi baj. Az anyád és nővéred megrémitettek engem. Sebaj, ugy-e doktor úr.

— Mario, te vagy az, Mario! — siholtott a leány. — Nem látlak, Mario, nem látlak, nem látlak!

— Látni fogsz nem sokára, csak ne félj, — mondta Mario könnyes szemmel.

Ugyanekkor kérdőleg nézett az orvosra, a ki kétkedve rázta fejét.

Az orvos segédje kötést készitett. A cseléd szaladgált ide-oda, lelkendezve a rémülettől. Doña Carolina egy sarokban zokogott.

(Folytatása következik.)

Az orvos segédje kötést készitett.

A NYÁRI DIVAT LEGUJABB TERMÉKEI

dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók

SZEKULESZ R.

művirág és disztollgyárában

ALAPITTATOTT 1860-ban.

BUDAPESTEN, IV., Károly-utcza 4–5.

Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, virágkalapok, valódi strucz-, marabu- és utánzott tollboák. Exotikus növények, mű- és impregnáltpálmák s fák — Alkalmi ajándékok finom disztárgyakban, — Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint. Szinházi, alkalmi és sirkoszoruk szalag és nyomattal bármily kivitelben. 10028

Sürgönyczim: Szekulesz IV. ker., Károly-utcza.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Magyar királyi szabadalmazott és védjegyezett

PURGO

legenyhébb jóizü laxáns még csecsemőknek is adható, Rendelve angol. francziа, magyar és német egyetemi tanárok által. — Kapható minden gyógytárban. 9777

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

TERMÉSZETES SAVANYU-VIZ

Kufeke

Ezer orvos ajánlja mint legjobb táplálékot

egészséges és gyomorbeteg

Gyermeknek

Kitünően bevált

hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás s.at. eseteiben.

Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban

Kapni gyógyszertárakban és drogueriakban.

Gyár **R. Kufeke** BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Gyermek-liszt

Hirdetések felvételetnek a kiadóhivatalban Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

Hosszas kisérletezés után sikerült P. BOYER párisi (Boulevard Strassbourg 12.) gyógyszerésznek egy oly gyakorlatias és elismerésre méltó szert föltalálni, melytől a haj egyszerü bedörzsölés után természetes hullámos lesz és hullámosságát 10—12 napig megtartja. Bebizonyitott dolog, hogy a sütés a hajat rövid idő alatt tönkre teszi, de meg oly sok fáradtsággal is jár, hogy igen sok hölgy inkább lemond a sütött hajról, minthogy haját tönkre tegye, vagy pedig naponkint órák hosszáig sütögesse. De legfőbb sikere ezen szernek, mely «Ondulatrice» néven jön forgalomba, hogy az nem oly kikolmizott, mesterkélt hullámossá teszi a hajat, mint a sütővas, hanem mint az itt föltüntetett ábrán is látható, szép lapos, természetes hullámossá. Orvosilag felülvizsgálva, teljesen ártalmatlan. Festett hajaknál is használható. Számtalan elismerő-levél.

Egy üveg «Ondulatrice» ára 2 korona. Megrendeléseket utánvét mellett eszközöl a magyarországi főraktár:

Vanicsek Gyula, női fodrász, Budapest, IX. ker., Soroksári-utcza 16. szám.

Ismét szép vagyok miután három héten át az Ön Alaiska-crémjét és -puderjét használtam. F.... Róza.

Ugyanigy fog szólni bármely hölgy, a kinek arczbőre fogyatkozást mutat, vagy a ki csak konzerválni óhajtja arczbőrét és ép ezért nem volna szabad, hogy az Alaiska-crém és -puder egyetlen pipereasztalról hiányozzék.

Lindner Róbert gyógysz.

Alaiska-crémje

az arczbőrnek rövid használat után csillogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és kellemet kölcsönöz, szerencsés összetétele folytán az arczbőr minden fogyatekosságát megszünteti, u. m.: perseneséket, szeplőt, bőratkát, napfoltot stb., fehérré, finommá és lágygyá teszi a legrútabb kezeket és hasonló szerek közül a következő főtulajdonságok által válik ki:

Alaiska-créme nem zsirosit, nem tartalmaz fémalkatrészeket, orvosilag véleményezett, ajánlva és **teljesen ártalmatlan.** Elismerőlevelek minden körökből betekinthetők. Egy tégely ára K 3. Próbatégely K 1.20.

A kosmetikum par excellence.

Lindner Róbert gyógysz.

Alaiska-pudere

kiválóan kiegészíti az Alaiska-crém fényes hatását, egyedül alkalmazva az arczuak bájos testszint ügy, üde és friss rózás tónust kölcsönöz, ugyszintén elragadtató kiváló illata, nemkülönben kitünő fedőképessége és tartóssága által és mivel **sem horganyt, sem bismutot nem tartalmaz,** absolut ártalmatlansággal magában foglalja mindama tulajdonságokat, melyek azt egy nélkülözhetetlen, a mindennapi használatra rendelt pipereczikké teszik, mint számtalan elismerőlevél a legjobb körökből bizonyit. Egy szelenczе puder ára fehér, rózaszinü vagy sárga K 3. —

Székhely dője **Lindner Róbert,** gyógyszerész, Wien, XIII/9. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utcza 12. 9883

Kitüntetve Párisban. Londonban, Amsterdamban, Bécsben aranyérmekkel és rendjelekkel.

Amerikai szab.

„VICTORIA" gyümölcs- és főzelékgyalu-gyár

Budapest, V., Nagykorona-utcza 11.

«Ne csak a gyomor, de a szem is megkivánja a magáét», mondja egy régi közmondás, s hogy ez mennyire igaz, láthatjuk abból, hogy az ügyes, körültekintő házi-asszony mint iparkodik az asztalára kerülő ételnek nemcsak jó izt, de megfelelő szép formát is adni, és szinte örömmel fogadja az oly eszközt, mely neki ebben segitségére van.

Ezért a mai konyhában az edény-, eszköz- és gépfélék egész seregét találjuk, melyek még mindig ujabb és ujabbakkal szaporodnak. A

„Victoria" főzelék- és gyümölcsgyalu

ezen a téren a legujabb ujdonság, mely sokoldalu használhatóságával, de meg azért is, mert **még eddig nem látott csinos, szép formákba lehet vele az összes gyalulható zöldség-** (főzelék) **és gyümölcsféléket apritani:** mindenkit bamulatba ejtett. A fönti ábrából látható, hogy ez tény!

Másrészt alig találunk eszközt, melyet daczára, hogy ára alig több a közönséges répa- vagy tökgyalunénál, oly sokféle czélra lehessen használni. Különben a

„Victoria" főzelék- és gyümölcsgyaluval

a következő főzelék- és gyümölcsféléket lehet apritani:

Salátának: czéklát (vörösrépa), zellert és burgonyát.

Főzeléknek: sárgarépát, vörösrépát, kalarábét, tököt, káposztát.

Köritésnek: (garnirungnak) sárgarépát, vörösrépát, kalarábét, retket s burgonyát; ez utóbbit szirban kisütve (Rohscheiben).

Rétesnek és beföttnek: almát, körtét, birset, tököt, dinnyét.

Mindebből látható, hogy a

„Victoria" főzelék- és gyümölcsgyalu

oly hasznos eszköz, mely ugy a kisebb, mint a nagyobb háztartásban egyaránt czélszerüen alkalmazható s meg vagyunk róla győződve, a ki csak látja, vagy a kinek mutatják, rögtön megveszi és ezáltal rövid időn belül köszönségleti czikké fog válni.

A **«Victoria» gyalu ára kicsiny 30, nagy 50 krajczár,** ha ezen összeg (bélyegben is) előre beküldetik, a gyalut a gyár bérmentve szállitja.

Szállitási hirdetmény.

A polai cs. és kir. tengerészeti hadiszertár 1904. évi anyagszükségletének biztositására, és pedig az V. osztályt (faolaj) illetőleg 1904. évi január hó 30-án, a többi alant felsorolt osztályokat illetőleg 1903. évi október hó 7-én, mindenkor délutáni 4 órakor a lepecsételve beérkezett ajánlatok fölött a cs. és kir. tengerészeti hadiszertár parancsnokságánál pályázati versenytárgyalás fog tartatni.

A szállitandó anyagok a következő osztályokba vannak beosztva, ezeknek egynéhánya pedig csoportokba:

I. oszt.	Deszkák és ragasztófa fenyő- és vörösfenyőfából,	XV. oszt.	Rudacsok, surlóbádog, borítóbádog, foglalatszögek pénzötvönyből,
III. «	Tisztitógyapot,	XVI. «	Kautsuktárgyak,
IV. «	Bőráruk,	XVII. «	Sárgaréz rudacsok, rudak, bádog, sárgaréz-sodrony,
V. «	Faolaj,	XVIII. «	Különféle vászon, kanavász,
VI. «	Lenolaj,	XIX. «	Csinvat munkaöltönyökre,
VII. «	Marhafaggyu,	XX. «	Vékonykötélnemüek, kötélgyártmányok kenderből,
VIII. «	Szürke mosószappan, faggyugyertyák és stearingyertyák,	XXI. «	Kábelszerüen készitett kötélnemüek,
IX. «	Seprők,	XXII. «	Sárga kátrányozatlan kenderből,
X. «	Ecsetek és kefék,	XXIII. «	Pokróczok (takarók)
XI. «	Faszén,	XXIV. «	Hajlitható és szab. aczélsodronykötél,
XII. «	Kátrány, szurok, hajóasphalt és gyanta,	XXV. «	Asbest- és asbest-kautsukczikkek,
XIII. «	Tárcsaréz, rudacsok, sodrony, bádog és szögek vörösrézből,	XXVI. «	Len-, kendervitorlavászon,
XIVa. «	Vörösrézcsövek,	XXVII. «	Tömlők nyers kenderből,
XIVb. «	Csövek pénzötvényből,		

Minden ajánlattevőnek szabadságában áll ajánlatot csak egy osztályra vagy különválasztott ajánlatot több osztályra vagy egyes csoportokra beadni.

A közelebbi részletes és általános szerződési feltételek, ugymint a szállitandó tárgyakról szóló jegyzékek és ajánlati minták a következő helyeken betekinthetők, illetve megszerezhetők:

A cs. és kir. közös hadügyminiszterium tengerészeti osztályának irodaigazgatóságánál Bécsben; a cs. és kir. tengerészeti hadiszertár parancsnokságánál Polában és a haditengerészeti parancsnokságnál Trieszben; a kereskedelmi és iparkamaránál Bécsben, Budapesten, Prágában, Pilsenben, Reichenbergben, Egerben, Budweisben, Brünnben, Grácban, Laibachban, Klagenfurtban, Trieszt ben, Zárában, Lembergben, Krakóban, Brodyban, Zágrábban, Fiumében, Debreczenben, Kolozsvárott, Brassóban, Pécsett, Szegeden és Pozsonyban; továbbá Villachban a városi tanácsnál; a faolajszállitást illetőleg Pola, Capo d'Istria, Pirano, Parenzo, Rovigno, Spalato, Ragusa, Cattaro és Castelnuovo városok tanácsánál, illetve községhivatalánál is.

Szóbeli fölvilágositást a fentebb emlitett cs. és kir. tengerészeti hatóságok nyujtanak.

Pola, 1903 szeptember hóban. 10066

A cs. és kir. tengerészeti hadiszertár parancsnoksága.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Goró Lajos rajza.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

(Folytatás).

Iris és Jenő a nyitott ablakba könyököltek. Iris két égszinü jáczint közé dugta égő arczát.

Jól esett neki a virágok hideg érintése.

Szép táj nyilt előttük. A messze terjedő budai hegy-völgy fölött verőfényes nagy ég dagadt.

Mélyen alattuk a viziváros terült el. Rendszertelen háztömegei ellepték az egész tágas völgyet. Jobbkéz felől a Duna szürke tükre csillogott, hatalmas karjaival átölelve a Margitsziget üde zöldjét. Szemben a Rózsahegy szelid menedékén kis babakertekben, kis babaházak álltak.

— Ez a legnagyobb örömöm, — mondta Iris, — hogy láthatom innen, mint változtatják ruháikat a hegyek. Minden évszakban más a ruhájuk. Ha előkerül ismét a fehér, egy év mult el. Azután még egy év... még egy... még egy... míg én várom, hiába várom, mit hoz nekem az élet? Nem hoz semmit, egyik nap olyan, mint a másik, csak a hegyek szine változik, az ég derül-borul. S egyszer majd észreveszem a tükörben, hogy történt valami velem is, hogy ősz lett a hajam. És akkor megkérdezem a tükörtől, hogy ezért kellett nekem élnem?

— Talán már egy ruhát sem váltanak a hegyek, — mondta Jenő, — és történni fog valami magával is.

Iris ránézett. Nagyobb, sötétebb volt a szeme, mint máskor.

Azontúl mindennapos vendég volt Jenő Csertei-éknél. Végre ott találta egyszer Horvátot. Boszantotta ez az ember. Lenézően viselkedett vele szemben. Iris ideges volt, zavarát alig volt képes palástolni. Pirulva nézett néha Horvátra. S milyen gyermekes, kérő tekintettel felelt az, pápaszemén keresztül! Iris szenvedett. De Jenő nem értette meg szenvedése okát. Csak azt értette meg, hogy neki, az előkelő, elkényeztetett fiatal embernek nevetséges szeliden, türelmesen versengenie egy kecskeszakállas, pápaszemes, fésületlen festővel, s nevetséges szinlelnie, mintha jól érezné magát a szerény polgárias környezetben, a hóbortos gimnáziumi tanár házában. Iris sem oda való. De nem tudott zavartalanúl gyönyörködni benne sem, ott, abban a környezetben, hol szemet szürt minden. «Törikszakad, — gondolta, — végeznünk kell mielőbb, még ma!»

Csertei görögországi romok fényképeit mutatta Horvátnak s végtelen magyarázatokba keveredett. Jenő felhasználta ezt az alkalmat s az ablakba hivta Irist. Iris behuzódott az ablakmélyedés sarkába. Idegesen fogta meg a fehér csipkefüggöny szélét s Jenő szavai alatt mind közelébb húzta, fátyolként takarva el az arczát Csertei s Horvát elől.

— Iris! — súgta Jenő, — eljöttem magáért, a mint megigértem gyermekkoromban. Eljöttem, hogy elvigyem innen, hogy nőül vegyem.

Mialatt ezt kimondta, roppant önérzet szállta meg. Csak akkor értette meg, hogy a mit most tesz, az páratlanul jellemes cselekedet. A mit a gyermek igért, beváltja a férfi! Ez szép volt tőle. Elérzékenyedett saját maga fölött.

De Iris elkomolyodott. Elforditotta fejét s kibámult az ablakon. Ólomszin felhőket söpört a szél az égen, sötéten, szürkén gömbölyödtek a hegyhátak, szürke ködbe veszett a Duna. De nem a közelgő zivatart nézte, nem is a komor hegyeket. Mintha messzebb járt volna a tekintete, a szemhatáron sürüsödő ködben. A múltra gondolt. Úgy érzett, mint élte fogytáig börtönre itélt, kinek valamikor régen szabadulás reménye csillant a börtönébe, s kinek a félig megnyilt ajtó résén át szabadság paradicsomát mutogatták. «Ott fogsz élni!» Azután becsapódott az ajtó, sötét lett ismét. És most emlékeztetik rá! Többet alig fogott föl hamarjában.

— Iris! — suttogta ismét Jenő. — Nem tudok én örülni az életnek nélküled. Pedig örülni akarok, veled együtt örülni. Olyan vigan élnénk, olyan boldogan!

Iris hallgatott.

Az asztal mellett fölemelte a hangját Csertei. Horvát karjára téve a kezét, lelkesen beszélt:

«És mit érezhet az ember, mikor az Atridák sírja fölött áll! Ősrégi emlékeztető az a nagy Mindenség urára, a Végzetre, mely ellen tehetetlenek még az Olympusiak is!

Nagy esőcseppek koppantak az ablaknak s elhomályosodott a táj képe, mintha a könnyeken át látszott volna.

— Iris! Miért nem felel?

Irisnek az anyja jutott eszébe.

— Nem lehetünk egymáséi, — súgta vissza s egészen az arczára húzta a csipkefüggöny szélét, — hiszen mi szegények vagyunk, ön meg gazdag; köre kinevetné, a családja...

— Mit nekem a köröm! S ha magáról van szó, nem törődöm senkivel sem. Én akarom, bármi történjék is. Veled akarok élni. A menyasszonyom vagy sok év óta és a feleségem leszel. És ha a szüleim ellenzése miatt te elutasitasz, hát akkor én főbe lövöm magam. Ha azt jobban szeretik a szüleim, ám lássák...

Iris megrémülve nézett rá.

— A tied vagyok, tégy velem, a mit akarsz,— súgta.

Két holló röpült el az ablak előtt.

VI.

Pethes József a gyomra fölött összekulcsolt kezekkel ült egy karosszékben. Kissé elbóbiskolt, arczán azzal a megelégedett kifejezéssel, mely a korosodó emberek sajátja, ha jó ebéd után illatos szivarra gyújtva szürcsölik a fekete kávét.

— Valami mondani valóm volna, — kezdte Jenő.

— No csak ki vele, fiam, — biztatta az atyja.

— Hát azt akarom mondani, hogy én szeretnék megházasodni.

— Helyes. Csak okosan, — bólintott rá Pethes József álmosan.

Pethesné egyszerre letette a divatlapot, mely addig lekötötte minden figyelmét.

— Igen... de már meg is kértem... már hogy Csertei Irist... tudja apám... a Csertei leányát...

Pethes fölébredt egészen. Mérges mozdulattal vetette magát előre. Dühtől remegett a hangja, de azért még csendesen beszélt.

— No hát az meglehet, hogy Csertei Iris, Csertei leánya, — kezdte gúnyosan, — de az nekem mindegy akár Csertei leánya, akár Kuli Peti leánya, csak azt az egyet mondom, hogy az én menyem nem lesz az a leány!

Hallgattak. Pethesné lesújva bámult maga elé. Jenő türelmetlenül sóhajtott. Erre kitört Pethes József haragja.

— Ha nem tetszik igy: le is út, fel is út!

Jenő nem felelt, csak makacsül szorította össze az ajkát.

— Mi?... mit motyogsz, — rivallt rá az atyja.

— Semmit, — vetette oda hetykén.

Pethes József lecsapta a szivarját s izgatottan járkált a szobában. Egyszerre megint csak elragadta az indulat.

— De hát micsoda ember vagy te? Hiszen Isten verése vagy rajtunk! Mióta csak élsz, folyton boszantasz, egy pillanatnyi nyugalmunk sem volt miattad! És most már egészen el akarsz zülleni? Eddig legalább megelégedtél ostoba kalandokkal, melyekből pénzzel kivonszolhattunk, de most már belé akarsz fúlni a sárba? Belé akarod fojtani tisztességes úri nevünket?

Elhagyta a hidegvére, orditott, hogy csak úgy rengett belé a ház.

— Képzelem, micsoda nő az! Hiszen nem is tetszenék neked, ha jóraváló lenne! Te semmirevaló!... Hát vedd el, ha tetszik, de azt megmondom, hogy ide be nem teszi a lábát az a... no, majd mit mondok!...

Pethesné szívéhez kezdett szólni:

— Gondold meg, egyetlen fiunk vagy, mi lesz belőlünk, ha elszakadsz tőlünk?

— És mi lesz belőlem, ha el nem vehetem Irist? — kérdezte viszont Jenő.

— Hiszen száz más leány között választhatsz, előkelő úri leányok között. Hiszen nem szereted azt a nőt, nem szeretheted a te izléseddel, szokásaiddal; csak elbolondított, elvakított...

Pethes József közbe vágott:

— Ugyan ne inst ld! A patvarba is! nem kegyet kérünk tőle, hanem parancsolunk neki. De ha ő jobban érzi magát olyan hálósapkás burger népség között...

Jenő czinikusan szólt közbe:

— Anyám is polgárleány volt, mégis elvette édes apám. Arról pedig nem tehet Iris, hogy szegény . . .

Pethesné sírógörcsöket kapott, Pethes József pedig féktelen indulatba jött.

Jenő jobbnak látta elvonúlni a vihar elől. Kiment a szobából s becsapta maga mögött az ajtót.

Mikor magához tért kissé Pethesné, Iris ellen fordult a haragja, az ellen a pokolra való kaczér nő ellen, ki gyermekségétől fogva karmaiban tartja Jenőt.

— Mégsem járja, hogy ezt szabadon üzhessék az ilyen nők! Törvényt kellene hozni . . . De tudod mit, eredj a rendőrségre, beszélj a főkapitánynyal, hogy utasítsa ki azt a leányt.

Pethes ingerülten támadt rá:

— Ugyan ne beszélj össze tücsköt-bogarat! Ezért nem utasítanak ki senkit!

— Hát akkor . . . hivasd el Rátfayt, hadd vizsgálja meg Jenőt. Bizonyosan idegbaja van. Akkor kiküldhetnénk külföldre valami szanatoriumba . . .

— Idegbaja? Az ördögbe! Egészséges, mint a makk, csak haszontalan, az a baja.

Pethesné gondolkozott.

— Adja Isten, hogy ne legyen baja . . . De végre akkor is szanatoriumba küldhetnénk.

Épen akkor lépett be Scheiner Emil.

— Hát jól megfontoltama dolgot,—mondta,—sajnálom, de teljességgel lehetetlen.

— Micsoda?

Már el is felejtették, mit akartak tőle.

— Hát a Jenő képviselősége. Otthon tapogatóztam.

Hol voltak már attól! Elmondták neki Jenő új bűnét. «Egy burger-leány! egy tanító leánya!»

Pethesné a fivérétől kért tanácsot. Az csak vállat vont.

— Majd tudom én mit teszek! — kiáltott fel végre Pethes. Csengetett s kocsit rendelt.

— Hová mégy? — kérdezte a felesége ijedten.

— Ahhoz a vén hunczuthoz! Megmondom neki a véleményemet! És ha még egyszer hiröket hallom, megbotozom a vén gazembert!

— Az Istenért, ne tedd! Micsoda botrány lesz ebből! Örökre tönkre tenned Jenő hirét. Melyik leány menne hozzá nőül ilyen skandalum után?

— Óh akadna elég, — vélte Pethes önérzetesen, — az ő nevével.

De Pethesné nem engedte semmi áron.

Scheiner Emil nem szólt közbe, csak állhatatosan nézte a sógora dühöngését. Kissé élvezni látszott.

— Te túl heves vagy, — érvelt Pethesné, — Isten tudja, mit tennél. Nem tudsz az ilyen emberekkel beszélni. Inkább menjen hozzá Emil. Ő higadtabb.

Scheiner Emil fölszökött a székéről.

— Mit? én? «wie komm' ich dazu?» — Semmi közöm hozzá, én nem elegyedem ilyen «pancs»-ba!

De nagy sírással borult a nyakába a testvére.

— Emil! hiszen testvérem vagy! Soha sem kértem tőled semmit. De ez a családunk érdeke. A tied is! Ne hagyj el a bajban, ha igazságtalan volt is irántad valaki, felejtsed el!

Scheiner Emilben erős volt a családi érzék. Hogy ezt a húrt pengette a testvére, kissé megtántorodott.

— Igen, de mit mondhatnék nekik?

— Hát, hogy Jenő nem veheti el azt a nőt, . . . hogy inkább kitagadjuk . . . ne számítsanak egy garasra sem . . . hogy ilyen teremtést nem türhetünk a családunkban!

Ilyen teremtést! Scheiner Emil valami festett hajú, kendőzött képű, czifra vén leányra gondolt, a milyeneknek Szász-Hidason szoktak házasságot igérni a bakahadnagyok. Hogy ő ilyen személylyel kellemetlenkedjék?!

De végre leverték a lábáról a testvéri könnyek. Egy eszméje is támadt. Talált valamit, a mivel megszelidíthetnék azt a nőt s az kibocsátaná akkor a karmai közül Jenőt. A pénzt!

— Lesz, a mennyi kell! — jelentette ki Pethes.

(Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

Csak Carlotának volt annyi bátorsága, hogy a nővére fejét tartsa és szempillájának rezdülése nélkül nézte iszonyatos sebeit. Mély megindulását csak arczának viaszkos sápadtsága árulta el.

A szerencsétlen Presentación folyton jajgatott és kétségbeesetten kiáltozott, hogy megkönnyebbítse lelkét.

— Istenem, ilyen hamar véget ér rám nézve minden! Ki hitte volna egy percz előtt, hogy nem foglak többé látni benneteket! Mondjátok meg, mama, Carlota, Mario, olyan gonosz voltam én, hogy megérdemlek ilyen büntetést?

A nagy physiologus lassan fel s alá járt . . .

— Csak csöndesen, Presentación, — mondta gyöngéden a nővére. — Nagyobb az ijedséged, mint a sérülésed. Egy hét mulva semmi bajod se lesz.

Mikor az orvos elvégezte dolgát, Mario halkan mondta feleségének:

— Hol az apád?

De mégse mondta oly halkan, hogy Doña Carolina meg ne hallotta volna.

— A pokolban! — kiáltotta dühösen. — Ott volna a helye az ilyen barbárnak.

Mind az a tisztelet, melyet egy életen át gyűjtögetett a férje feje köré, most hirtelen szétrebbent, elűzte a vihar, mely most lelkében dúlt. Szidta, gyalázta, becsmérelte, Mario és Carlota nem birták lecsititani.

Mario végre megemlékezve apósa elkeseredéséről, kereste őt mindenfelé a házban, de hasztalanul. Fölment a padlásszobába, mely laboratoriumul szolgált neki s mielőtt oda fölért volna, kemény, szilárd, kimért lépéseket hallott, mint rendesen. Mario benézett a kulcslyukon. S valóban, a nagy physiologus lassan fel s alá járt, kezét zsebébe dugva, a szoba egyik végétől a másikig, a palaczkok és lombikok, boncztani térképek és fizikai műszerek között. Bajusza a rendesnél is jobban lekonyult, a szeme még zavarosabb volt. Egyéb változás nem volt rajta észrevehető. Másrészt gondolkodó arczán ugyanaz a szelid derültség ömlött el, mint máskor, mozdulataiból ugyanaz a tudományos méltóság áradt. Mario kinyitotta az ajtót; Don Pantaleón megállt és feléje fordította homályos tekintetét. Néhány lépést tett előre és hosszú ideig némán szorította keblére vejét. Aztán elfordulva így szólt:

— Anyagváltozás. Egygyel több vértanuja a tudománynak.

Mario ámulva nézett rá, mint egy idő óta mindig, valahányszor ehhez a rendkivüli emberhez közeledett.

XI.

Presentación nem vakult ugyan meg, de el volt éktelenítve. Szánalom volt ránézni egykor oly igéző arczára, melyet most visszataszító sebhelyek csúfítottak el. A szegény leány csak sírt, pedig ez ártott szemének, mely még mindig nem volt egészen meggyógyulva. Mély szomorúság uralkodott az egész családban.

Az érdemes családfő, Don Pantaleón azonban, fáradhatatlan tevékenységétől sarkalva, figyelve minden, még a legcsekélyebbnek látszó tényre is a természet birodalmában, oltalmazva a nagy fizikai és vegytani igazságoktól, melyeket felfedezendő lesz, fölötte állott minden fájdalmas benyomásnak. A «Kereskedelmi Therapeutica» és a «Közigazgatási Pathologia» czímü munkáit már kinyomatta. Elméje azonban akkorát fejlődött a foszfátot tartalmazó eledelekből álló étrendtől, melynek alávetette magát, hogy ezek az érdekes könyvek elenyésztek azok mellett a hatalmas vállalatok mellett, melyeket tervezett. Ez idő szerint Moreno barátjával együtt két új folyóiratot szerkesztett, az egyiknek czíme: «A szerves világ», a másiké «A szervetlen világ» volt. Czéljuk volt a közönséggel közvetíteni azokat a megfigyeléseket, melyeket csodás szellemük mindkét világban teendő volt.

Ezek a megfigyelések nem szorítkoztak csupán a laboratoriumra. A természet és a társadalmi élet közvetlen tanulmányozása sok és nagyon változatos adathoz juttatta őket. E czélból számos kirándulást tettek a Madrid környéki falvakban. Rendszerint gyalogszerrel rándultak ki, mind a ketten hosszú, bő kabátba öltözve, a mint tudós emberekhez illik, széles karimájú kalappal és szeges sarkú czipőben; szemükön az elmaradhatatlan szürke pápaszem, kezükben pamut-napernyő. A viseletükről láthatta mindenki, hogy olyan emberek, a kik titkokat tudnak kicsikarni a természettől. Don Pantaleónnak e tekintetben előnye is volt barátja fölött. A modern idők egyetlen tudósa se volt komolyabb, méltóságosabb és tudományosabb külsővel megáldva, mint ő.

Ezek a kirándulások sohase tartottak tovább egy napnál. Ezt Moreno mellőzhetetlen feltételül kötötte ki. Még arra is vigyázott kirándulásaik intézésénél, hogy sohase érjenek haza később, mint hét órakor este. A bőlcs Sánchez ezen elbámult, sőt zavarba is jutott, mert semmiképp sem tudta összeegyeztetni ezeket a pontos és otthonülő szokásokat azzal a fáradhatatlan életmóddal, melyet barátja eddig folytatott. Hogyne lepődött volna meg, hogy egy a társadalom előítéleteivel folytonos harczban élő férfiú annyira vigyáz arra, hogy a tyukokkal együtt mehessen aludni? Nem tudva mire vélni a dolgot, már-már azt kezdte gyanítani, hogy Moreno titokban az anarkhista-párt tagja és talán hét órakor szokott pártfeléivel összejönni, hogy megbeszéljék romboló terveiket. Gyanakodva figyelt rá ezóta, mert Sánchez csakis a gondolkodás terén volt forradalmár s épen nem kivánt bármiféle robbanó szerekkel összeköttetésbe jutni.

Néhány hónappal Presentación szerencsétlen balesete után, e szerencsétlenség közvetett vagy közvetlen okozója elhatározta, hogy kirándulást tesz a közeli G— faluba, mert azt hallotta, hogy van ott egy elitélt gonosztevő, a kit néhány nap mulva ki fognak végezni. Mind a ketten beszélni szerettek volna a gonosztevővel, hogy megvizsgálják szervezete rendellenességeit és ellenőrizzék azokat az anthropologiai adatokat, melyeket elméletben ismertek már. Reggel nagyon korán indultak el és szótlanul haladtak a poros országúton, elmerülve mély elmélkedéseikbe, melyeket a természet nagy könyve, melyet végig szándékoztak olvasni, lapról-lapra sugallt nekik. A nap ragyogott az azurkék, fénylő égen, Madrid egén. Mindkét oldalról hullámos dombok vették őket körül, zöldelő buza és zabvetéseikkel. Don Pantaleón végre megszakítva a csendet hangos szóval megjegyezte, hogy a vetés nagyon szép, mire társa azt felelte, hogy most van a monocotyledon növények fejlődési ideje.

Hallgatagon folytatták útjukat s kevéssel azelőtt, hogy G . . .-be jutottak, betértek egy vedlett kis korcsmába inni valamit. Egy alacsony, tagbaszakadt embert találtak itt, a ki egy meszely bort iszogatott, mielőtt folytatta volna útját. Ez az ember azonnal társalgásba bocsátkozott velük, a mi Spanyolországban nem ritkaság. A bőlcs Sánchez felhasználta az alkalmat s kérdezősködött tőle arról a gonosztevőről, a kit fel akart keresni.

A hogy G . . . be jutottak, betértek egy vedlett kis korcsmába inni valamit.

— A «csibe?» Az ugyan most messze járhat,— mondta az ember nagyot nevetve.

— Hogy-hogy?

— Hát mert az este megszökött a tömlöczből. Lyukat ásott a falán egy kis ásóval, a melyhez senki se tudja, hogy jutott hozzá, vagy hogy tudta elrejteni s kiugrott az udvarra. Aztán felmászott a falon, a fogház födelére, innen pedig lejutott a kertekbe. Némelyek azt hiszik, a városban rejtőzködik; a rendőrség felkutatta a külvárosokat.

Don Pantaleón és Moreno nagyon el voltak kedvetlenedve. A kirándulásuk, ime, hasztalan volt. Kifizették a borukat és távoztak a korcsmából. Az az ember, a ki felvilágositotta őket, velük együtt ment ki, de mikor látta, hogy visszafordulnak Madrid felé, csodálkozva kérdezte őket:

— Hát nem G . . .-be mennek?

— Oda igyekeztünk, de csak a «csibét» akartuk látni.

Az ember tisztelettel nézett rájuk.

— Az urak talán a birósághoz tartoznak?

A két tudós férfiú kissé megzavarodott. Végre Moreno felelt:

— Nem, uram, mi anthropologusok vagyunk.

Az ember meglepetve és még nagyobb tisztelettel nézett rájuk. Nem tudta, Moreno micsoda lehet, de azt hitte, hogy valami a kormányhoz nagyon közel álló férfiú.

— Ha erre velem tartanak, társaságban lesznek és kevesebb lesz a por.

Elfogadták az ajánlatát. A gyalogösvényre tértek, mely a városhoz vezet s Moreno és Sánchez, a kik nem szalaszthatták el ezt az alkalmat jegyzeteik gazdagitására, mindjárt elhalmozták az utitársukat kérdéseikkel. Az utas készségesen felelt nekik. Fakó arczú, szabados modorú s kissé akadozó hangú ember volt. Úgy látszott, hogy nyilt és barátságos a természete. Moreno, a ki a növénytani, földtani és állattani jegyzetekkel volt megbizva, számos kérdést intézett hozzá a környékbeli földeket és terményeiket illetőleg. A bőlcs Sánchez, kinek a biológiai és szocziológiai megfigyelések jutottak osztályrészül, a lakosság jelleméről és szokásairól szerzett alapos értesüléseket. Később a társalgás a «csibé»-re fordult.

— Van-e családja? — kérdezte Don Pantaleón.

— Igen, uram, öt gyermeke van.

— Hisz akkor hiába akasztották volna fel, ha nem akasztják melléje a gyermekeit is.

— Hogyan! — kiáltott az utitárs, egy lépéssel visszahökkenve. — Felakasztani azokat az apró teremtéseket, a kik közül a legidősebb is csak kilencz éves . . .

— Egyszerre, — felelt Don Pantaleón komolyan és szilárdan. — Hogy elpusztitsuk a bűnt, ahhoz feltétlenül szükséges, elpusztitani a csiráit.

— De hát mi bűnt követtek el azok a szegény gyermekek? — kiáltott az ember még nagyobb megdöbbenéssel. — Hogy tehetnének ők arról, hogy az apjuk rabló?

Sánchez ajkát részvétteljes mosoly görbitette el s lagymatag szeme egy pillanatra felvillant.

— Bűn! Ez a szó tudományosan véve abszurdum. A bűn csak egy jelenség. Maga ezt nem tudja? Természeti jelenség. Senki sem tehet róla. A bűnöst meg kell ölni, nem azért, mintha büntetésre méltó volna, hanem mivel megzavarja a társadalmi rendet. És mivel ez a zavarás folytatódik az öröklődés utján, föltéve, hogy gyermekei vannak, ezeket a gyermekeket is ki kell küszöbölni.

— Én azt hiszem, uram, — felelt az utas, a ki csak homályosan értette Don Pantaleón szavait, — hogy ha ezeket a gyermekeket szelidségre nevelik, becsületes emberek válnak belőlük. A legidősebbiket ismerem, nagyon szelid gyereknek látszik.

— Hasztalan volna, higyje meg. Ebben a tekintetben nagy haladást tett manapság a tudomány. Most már tökéletesen ismeretes, minden egyes ember koponyájának és öröklődési előzményeinek vizsgálata alapján, hogy kiből lesz gonosztevő és a gonosztevők mely osztályába fog tartozni, vagyis hogy gyilkos lesz-e, gyujtogató, vagy csaló s a többi. Az én nézetem az és szándékozom is egy füzetet kiadni elméletem védelmére, hogy minden embert szakértő anthropologussal kell megvizsgáltatni egy bizonyos életkor elérésekor és ha megvannak rajta a gonosztevőség jellemzetes ismertető jelei, azonnal ki kell küszöbölni a társadalomból, ha nem halálbüntetéssel, hát legalább deportációval.

Az utas ember nem felelt. Kissé gyanakodva méregette a két urat s másra téritette a beszédet. Kis idő mulva megállt és azt ajánlotta, hogy hagyják el a gyalogutat s vágjanak keresztül a földeken. Az anthropologusok habozás nélkül elfogadták az ajánlatot, mert nagyon el voltak fáradva.

Don Pantaleón elővett egy mérőszalagot.

Az idegen előttük ment, ők meg hátul. Néhány percz mulva, mialatt Don Pantaleón figyelmesen nézegette az idegent, úgy látszott neki, bizonyos oly dolgokat vett rajta észre, melyek fölkelték figyelmét. Azonnal közölte megfigyeléseit halk hangon Morenóval. Az utóbbi nagyobb gonddal vizsgálta meg az embert és megerősítette, a mit barátja mondott. Időnkint élénken suttogtak egymással. Végre Don Pantaleón, nem birva ellenállni nagy kiváncsiságának, melybe szorongás is vegyült, megérintette esernyőjével az idegen vállát és ezt mondta neki:

— Bocsásson meg, ha valami szivességre kérem. A társam meg én az anthropologia tudományának szenteltük magunkat, mint már volt szerencsém mondani. Az ön fején valami olyat észleltem, a mi fölkeltette érdeklődésemet s ha nem volna terhére, nagyon lekötelezne, ha megengedné, hogy néhány mérést végezzek.

Az ember megállt, néhány perczig megdöbbenve bámult rájuk, aztán gyanakodva körülnézett, nyilván, hogy megállapitsa, egészen egyedül vannak-e. Ez az élénk tekintet nagy hatást tett anthropologusainkra.

— Jól van, — szólt az idegen. — Csináljon, a milyen mérést akar, de arra figyelmeztetem, hogy én hosszú ideig be voltam csukva.

Ez a felelet még jobban növelte a két tudós szorongását.

Don Pantaleón elővett egy mérőszalagot terjedelmes zsebéből és megmérte az ember fejét. Aztán hangosan mondta a milliméterek számát Morenónak, a ki elfintorította arczát. Aztán a szélességét mérte meg s az eredmény még kevésbbé tetszett nekik. Mindkettőnek még nagyobb lett a hüledezése. Mindazáltal ravaszul viselkedtek és tréfálni kezdtek, hogy az utitársukat fel ne boszantsák.

— Vigyázzon, hogy össze ne gyürje a kalapomat, — szólt ez elmosolyodva.

Aztán megmérték a magasságát, a kiterjesztett karjai hosszát. Látva a mérőszalagon megjegyzett számokat, aggódó pillantásokat váltottak; arczukon a legmélyebb megrettenés látszott.

— Bő a ruhám, mi? — kérdezte tréfásan az utitárs.

De sem Morenónak, sem a bőlcs Sánchezneknek nem volt kedve tréfálkozni. Nevetni nevettek ugyan, de csak nagy keservesen.

— Legyen oly szives most és adja ide a kezét, — mondta Don Pantaleón reszkető hangon.

— Maga nagyon okos, jó uram, — no, de itt van . . .

— Nem, ne a jobbját, a balkezét.

— Hát itt a bal, — kiáltott az ember, kiterjesztve bal kezét.

Don Pantaleón egy másik mértéket vett elő, olyasformát, mint a csizmadia-mérték és reszkető kézzel mérte meg az utitárs középső ujját. Moreno pedig odahajtotta sápadt arczát, hogy ellenőrizze a milliméterek számát. Mikor Sánchez hangosan elolvasta, Moreno elkezdett eszeveszetten szaladni a mezőkön át, torony irányban. Don Pantaleón elejtette a mérőeszközt és követte barátját, hasztalan igyekezve őt utólérni.

Addig futottak, a mig a fáradtság meg nem állitotta őket. Hátranéztek és látva, hogy az idegen nem jön utánuk, kissé visszanyerték a nyugalmukat. Néhány rakéta-durrogás értésükre adta, hogy a város egész közel van már s lassú lépésben a hangok forrása felé indultak.

— Ő volt a «csibe», — kiáltott végre Don Pantaleón lelkendezve.

— Kétségtelen! — felelt Moreno még egy rettegő tekintetet vetve visszafelé. Több szót nem is váltottak, a mig a város szélső házaihoz nem értek.

A kis város várakozásuk ellenére szokatlanul élénk volt. A környék népe ünnepi öltözetben járt fel-alá az utczákon. A fiatal leányok csinos tarka főkötőkkel diszitve csoportokban álltak a házak ajtai előtt. Gyümölcs- és czukorsüteményárusok lármáztak mindenfelől. A kocsmák teli s tömve voltak emberekkel, nemkülönben a bormérők nagy ponyvasátrai, melyek az utczák közepén álltak. A csengetyük vidáman csilingeltek és szakadatlanul puffogtak a raketák.

Anthropologusaink mindjárt megtudták, hogy a város védszentjének ünnepnapja van. Nem volt kedvük ellenére, hogy ilyenkor jöttek ide, mert egy idő óta sokat foglalkoztatta elméjüket, különösen Morenóét, az emberi állat vallásos ösztöneinek kérdése. Következőleg, miután kissé megpihentek egy korcsma padjain, a templom felé indultak, a hol, mint megtudták, nemsokára kezdődik az ünnepi zenés mise. Furcsa, de tudósra való külsejük nem csekély feltünést keltett a kis városban, a mely nagyon közel van ugyan Madridhoz, de tudós emberek ritkán fordulnak meg benne. Egyébiránt lehet, hogy Madridban is feltünést keltett volna, mert a spanyol fővárosban sem valami gyakori eset, hogy tudós emberek tudósi öltözetben járjanak az utczán.

A templom belseje ragyogott a gyertyafénytől és a diszitményektől. Hogy köznapi nyelven szóljunk, olyan fényes volt, mint egy újon vert aranypénz. A hivők sorban érkeztek s a templom kezdett megtelni. Mire megtelt, türhetetlen lett benne a hőség. A főoltár közelében, egy hordozható oltáron a védőszent szobra állt viaszgyertyákkal és virágokkal körülvéve. Hosszú várakozás után megszólalt az orgona méltóságos hangja és ragyogó aranyos misemondó ruhában három pap jelent meg a keskeny sekrestyeajtóban s az oltár felé lépkedtek. Mögöttük egy sereg más papi és világi egyén jött és a kórusban helyezkedtek el, hogy meghallgassák a misét. Tudós barátaink meglepetve vették észre az utóbbiak sorában Godofredo Llot-ot. Moreno nagyon örült ennek, abban a reményben, hogy ezt a véletlen találkozást szóvá teszi majd a kávéházban. Don Pantaleón kevésbbé örvendetesen volt meglepetve, tekintettel arra a viszonyra, mely közte és Godofredo közt fennállott. Ez utóbbi közelében látták Laguardia atyát is, a mi Don Pantaleónt még roszabb kedvre inge-

relte, mert ezt a papot nagyon gyülölte a miatt a szerepe miatt, melyet leánya házasságának megakadályozásában játszott.

De a sajátságos vallási szokások megfigyelése, melyeket mind a ketten úgy vizsgáltak, mintha most látnának életükben először misét, elszórakoztatta minden kellemetlen gondolatukat. Időről-időre halk hangon közölték egymással azokat a mély értelmü megjegyzéseket, melyeket az istentisztelet sugallt nekik.

Bár halkan beszéltek, a beszélgetésük épen akkor, mikor a misében fölemelték a szent feszületet, megbotránkoztatott egy vénasszonyt, a ki végül élesen rájuk szólt, hogy maradjanak veszteg. Engedelmeskedtek, oktalanságnak itélve fölkelteni «a kezdetleges fokon álló ingerlékeny ember vad ösztöneit».

A mise álló egy óráig tartott. A vége felé a két tudós már nem kivánt oly nagyon anthropologiai megfigyeléseket tenni. Nagyon érezték, hogy szükséges volna gyomrukat megerősíteni, lévén már déli tizenegy óra. Mikor a papság visszavonult, a tömeg, mely a kivezető ajtók felé tódult, jó darabig nem engedte őket kijutni. A mint a kapu elé értek, egy papokból álló csoport állt előttük, közte Godofredo Llot, a ki kétségkivül egy másik ajtón jött ki. A két tudós ugyan ki akarta kerülni, hogy köszönjenek neki, de ez lehetetlen volt. Godofredo maga ment eléjük, mosolyogva és szeretetteljesen, a mint hogy az e kitünő ifjú szokása volt és lelkesen megölelgette őket.

— Önök itt! Mennyire örülök!

Moreno barátságosan viszonozta az üdvözletet, de tréfás hangot akarván megütni, igy szólt:

— Biztos voltam benne, hogy ha belépek egy templomba, téged ott talállak.

Godofredo ügyet se vetett erre a megjegyzésre s bemutatta ismerőseit annak a két papnak, a kik mellette voltak. Don Pantaleón méltóságteljes és udvarias volt. Együtt mentek tovább s útközben Moreno megkérdezte Godofredótól, nem tud-e olyan helyet, a hol tisztességes reggelit kaphatnának. A helybéli plebános meghallotta ezt a kérdést, mert mellettük ment és hangos, parancsoló hangon szólt:

— Az urak nem mennek reggelizni sehová, csak én hozzám. Az én barátaim barátai az én barátaim.

Az anthropologusok vissza akarták utasitani a meghivást, mert nem igen volt a kedvükre, hogy ennyi pappal étkezzenek, de lehetetlen volt.

— Arra ne is gondoljanak. Önöknek ma penitenciát kell tartani. Itt én gyakorlom a lelki atya jogait: én vetek ki mindenkire böjtöt és vigiliát. Máskor vigyázzanak, hogy hatalmamba ne jussanak.

A plébános mintegy ötven éves, magas, szikár, napsütötte arczú ember volt, a haja még mindig fekete, göndör és borzas, a szeme szigorún csillogó, az arczkifejezése nyilt, határozott volt. Kiszolgált katonának nézte volna az ember, a ki megborotválkozott és papi ruhát vett magára.

A plébánia a templom mellett volt. Valamennyien bementek, fölhágtak a szük, régi lépcsőn s egy nem nagyon tágas szobában az asztalt már teritve találták. Sorban leültek és megkezdődött a lakoma. Nagyon összezsufolva ültek, mert a vendégek száma több mint húsz volt, majdnem csupa pap, az asztal pedig csak tizenkét vagy legfeljebb tizennégy személyre való volt. Derekasan ettek és ittak. Moreno mogorva és szótlan volt, elszomorította az, hogy az emberi nem ilyen kizsákmányolóinak társaságában kénytelen ülni. Don Pantaleón ellenben, mint mindig, fenségesen és mélyelméjüen ült s úgy látszott, mintha el volna ragadtatva. Nem fáradt el anthropologiai megfigyeléseket tenni mindazon, a mit látott és hallott, minden pillanatban előhúzva jegyzőkönyvét és beleirva valamit, a nélkül, hogy törődnék a kiváncsisággal, melyet keltett.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke
Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, berhurut, székrekedés sat. ellen.
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke**, WIENI.

Gyémánt-aczél borotvákat szállit 5 évi jótállás mellett
1 forint 50 krajczárért. 10058
SOHR JÓZSEF, Szill, Somogy m. 25.
A ki jó borotva hiányában van, ne mulassza el ezen hirneves borotvákat beszerezni. Minden borotvához értékes borotvatartó ingyen.

A NYÁRI DIVAT LEGUJABB TERMÉKEI
dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók
SZEKULESZ R.
művirág és dísztollgyárában
ALAPITTATOTT 1860-ban.
BUDAPESTEN,
IV., Károly - utcza 4—5.
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, virágkalapok, valódi strucz-, marabu- és utánzott tollboák. Exotikus növények, mü- és impregnált pálmák s fák — Alkalmi ajándékok finom disztárgyakban. — Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint. Szinházi, alkalmi és sirkoszoruk szalag és nyomattal bármily kivitelben. 10028
Sürgönyczim: Szekulesz IV. ker., Károly-utcza.
Eladás nagyban és kicsinyben.

Alapittatott 1865. A legjobb bel- és külföldi Alapittatott 1865.
zongorák, pianinók és harmoniumok
legolcsóbban kaphatók
Heckenast Gusztáv
zongoratermében
Budapest, IV., Gizella-tér 2
(Váczi-utcza sarkán).
Ehrbar udvari zongoragyár
Schiedmayer és fiai
stuttgarti udvari zongoragyár
magyarországi egyedüli képviselete. Valódi amerikai harmoniumok. 9720
Nagy kölcsönző-intézet. **Árjegyzék ingyen.**

Császárfürdő
BUDAPESTEN 9843
téli és nyári gyógyhely.
Elsőrangu. E kénesvizü gyógy fürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel. pompás ásványviz uszodák kal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

KOCH-féle
vadász-gallér
«Kész!!!»
Törv. védve.

Vadászoknak nélkülözhetetlen gallér vizmentes loden-szövetből 10, 12, 14 és 16 frt. Csak
KOCH
Testvéreknél
Budapest legnagyobb férfi- finés gyermekruha áruházában kapható
Károly-körut 26.
Bőrkabátok 16 frtól feljebb. Szabott árak. 10060

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban, Budapest, Egyetem-u. 4.

Ismét szép vagyok miután három héten át az Ön Alaiska-crémjét és -puderjét használtam. F.... Róza.
Ugyanigy fog szólni bármely hölgy, a kinek arczbőre fogyatkozást mutat, vagy a ki csak konzerválni óhajtja arczbőrét és ép ezért nem volna szabad, hogy az Alaiska-crém és -puder egyetlen pipereasztalról hiányozzék.
A kosmetikum par excellence.
Lindner Róbert gyógysz.
Alaiska-crémje
az arczbőrnek rövid használat után csillogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és kellemet kölcsönöz, szerencsés összetétele folytán az arczbőr minden fogyatékosságát megszünteti, u. m.: perseneséket, szeplőt, bőrakat, napfoltot stb., fehérré, finommá és lágygyá teszi a legritkább kezeket és hasonló szerek közül a következő főtulajdonságok által válik ki:
Alaiska-créme nem zsirosit, nem tartalmaz fémalkatrészeket, orvosilag véleményezett, ajánlva és **teljesen ártalmatlan.** Elismerőlevelek minden körökből betekinthetők. Egy tégely ára K 3. Próbatégely K 1.20.

Lindner Róbert gyógysz.
Alaiska-pudere
kiválóan kiegészíti az Alaiska-crém fényes hatását, egyedül alkalmazva az arcznak bájos testszint lágy, üde és friss rózás tónust kölcsönöz, ugyszintén elragadtató kiváló illata, nemkülönben kitünő fedőképessége és tartóssága által és mivel **sem horganyt, sem bismutot nem tartalmaz,** absolut ártalmatlansággal magában foglalja mindama tulajdonságokat, melyek azt egy nélkülözhetetlen, a mindennapi használatra rendelt pipereczikké teszik, mintszámtalan elismerőlevél a legjobb körökből bizonyit. Egy szelencze puder ára fehér, rózsaszinü vagy sárga K 3. —
Szétkü dője **Lindner Róbert,** gyógyszerész, Wien, XIII/9. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utcza 12.
Kitüntetve Párisban, Londonban, Amsterdamban, Bécsben aranyérmekkel és rendjelekkel.

Törvényesen védett **Bob-csemege**
név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»,** kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszorította az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak őt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla** gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. **Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

1903. évi 77,225/II. 1. 9676

Lóárverési és lóvásári hirdetmény.

A magy. kir. állami lótenyészintézetekből kisorolt számfeletti kanczák és heréltek árverése folyó évi október hó 2-án és esetleg folytatólag 3-án Budapesten a «Tattersall» kerepesi uti helyiségeiben délelőtt 9½ órától kezdődőleg fog megtartatni.

A budapesti «Tattersall» részvénytársaság a fenti árverést megelőzőleg folyó évi szeptember hó 27., 28. és 29-én luxuslóvásárt, október hó 11. 12. és 13-án pedig ménlókiállitást és vásárt rendez.

A lovak leirását és a részletes feltételeket tartalmazó árverési jegyzékek, a postabélyeg beküldése mellett, a «Tattersall» igazgatóságától kaphatók.

Budapest, 1903. évi szeptember hóban.

M. kir. földmivelésügyi minister.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

(Folytatás).

Mázsás, határozott szavakat latolgatott Scheiner Emil, mialatt fölhajtatott a várba. Undorral lépte át a kapu küszöbét, mintha bűntanyába lépne, ő, Szász-Hidas polgármestere, Catója, a Ferencz József-rend lovagja! Szemügyre vette előbb az udvart, mint jó hadvezér szemléli a terepet.

A börtönudvarnyi szük helyen kis darab természet húzta meg magát, üde, életteljes természet, mely ott lüktetett a falakon magasra kúszó vadszőlő buja hajtásaiban, ott mosolygott az emeleti folyosó karfáin tarkálló virágos cserepekben, ott küzdött az udvar gömbölyüre kopott kőkoczkái között a győztesen kizöldülő füben s örvendett a napsugárnak fönn a fecskefészek pelyhes lakóiban.

Ez az udvar élt, beszélt, barátságosan üdvözölte őt.

Valami csudálatosan emléketette Szász-Hidasra. Talán a kapualjában álló régi mángorló.

Fölment a falépcsőn s megrántotta a csengő fogantyúját. A vón cseléd ajtót nyitott s bevezette Csertei szobájába. Mikor belépett a szobába, a szemben lévő két ablakon beözönlő erős fényben elmosódva látott egy rózsaszinü ifjú alakot, egy fekete kabátos ősz embert, fehér szoborfejeket, sok könyvet. Az ifjú leány különös fényü kék szemekkel bámult rá.

Váratlan volt a benyomás. Nem illett ahhoz a hangulathoz, melyben odajött. Pár pillanatig tartott, míg tisztán látott. Az öreg férfi pápaszemén át hunyorgatva közeledett s hajlongott. Scheiner Emil visszahajlongott s hirtelenében nem tudott mit mondani. Végre megmondta, hogy ő kicsoda.

Csertei a zöld dolgozó asztal mellett kinálta meg üléssel.

— Én Pethes Jenő nagybátyja vagyok s óhajtottam önökkel megismerkedni, — kezdte Scheiner Emil.

Iris arcza gyorsan szint váltott.

— Nagyon örülök, nagyon örülök. Ez a leányom, Iris, — mondta Csertei.

Iris fejet hajtott. Még ilyen fejhajtást nem látott Scheiner Emil. Akárcsak virágzó rózsaág hajlott volna meg.

— Nagyon örülök, . . . szerencsésnek érzem magam . . . — dadogott Csertei.

Scheiner Emil csak álmélkodva nézte Irist.

— Nem tudom . . . de mintha ismerném, . . . azt hiszem valahol láttam a kisasszonyt . . .

Iris mosolygott.

— Igen. Elektra előadásán, — mondta, — ön páholyban volt, mi a földszinten.

— No persze! Hogy eszembe nem jutott azonnal!

Iris arcza fölragyogott. Érezte, hogy tetszik Jenő bátyjának.

Hogy Elektráról volt szó, egyszerre eltünt Csertei zavara.

— Ott méltóztatott lenne? Mit tetszik tartani az előadásról? Nemde, oktalanság! Görög tragédiát modernizálni! A karok énekét egyetlen hang szavalásával pótolni! Hiszen a karéneknek más jelentősége van, az nem egy «quidam» véleménye. Csak amphitheatrum előtt szabad görög tragédiát játszani, zenével, énekkel, a mint azok a nagy, ihletett költők akarták . . .

— Hát ez volna az a vén gazember? — gondolta Scheiner Emil. — Amaz pedig az a kaczér, számító nő?

Félbeszakította Cserteit.

— Van önnek más leánya is?

— Nekem? Nincs. Iris az egyetlen.

— Iris? — akaratlanul is rámosolygott, már a hogy az ő savanyú arcza mosolyogni tudott. S mintha a jóindulatának ez az önkénytelen kifejezése tükröződött volna Iris arczán, megnyiltak kissé az ő ajkai is és mosolyában megcsillantak a fogai, mint gyöngyvirág a napfényben.

— Gyakran jár szinházba a kisasszony? — kérdezte kutató nézéssel.

— Csak háromszor voltam szinházban, — felelt Iris.

— Az idén?

— Nem, összesen . . . mióta élek.

— De bálokba, «kränzchen»-be, majálisokra csak jár?

Irist kezdte aggasztani a sok kérdés.

— Nem . . . azaz a fiúk majálisára, . . . mikor az apa iskolája rendez kirándulást . . .

— A kis gimnaziták?

— Aquincum romjaihoz viszem ki őket május elsején, — magyarázta Csertei. — Bizony kevés szórakozása van szegény Irisnek. Én nem igen szeretem a társaságot, másokra pedig nem bizom rá, de nem is telnék ilyesmire . . .

— Donnerwetter! — gondolta Scheiner Emil, — hiszen ez valóságos kincs! Ein Liebes Mädel! Ein famoses Mädel!

Köszörülte a torkát.

— Tanár úr, szeretnék önnel négyszemközt beszélni.

Csertei nagy zavarba jött. Iris elpirult s gyorsan kisurrant a szobából.

— Tanár úr, ismeri ön az én Jenő öcsémet? Úgy értem, jól ismeri-e? «durch und durch?»

— Igenis, . . . már hogy tanitottam . . . az igaz, hogy semmi képessége sem volt a görög nyelvre . . . talán kissé könnyelmü is volt, de jó fiú . . . Sessék elhinni, alapjában véve mind jók a fiúk az iskolában is. Ha akad egy-egy vásott, azt is csak a hibás nevelés rontotta el. A természet jó és jónak alkot mindent.

— Én bevallom, nem tartom jó fiúnak Jenőt. Léha fiú, soha sem jár komoly dolgon az esze . . . a szive pedig . . . nem tudom, a szivét nem ismerem.

Csertei mentegette.

— Ne tessék rosz néven venni, de, ha nem elég komoly, annak nem ő maga az oka. Szigorúbban kellett volna nevelni, úgy hiszem; és az a világ, a melyben ő él, úgy hiszem, veszedelmes világ.

— Úgy van! Ez igaz! — vágott közbe Scheiner. — Roszul nevelték.

— Na, azt nem mondom.

— De igen elkényeztették és haszontalan, léha körben él.

— Kérem, én nem úgy értettem.

— De úgy van. Én tudom. Azok az emberek nem dolgoznak, nem is tudják, mi a munka. Pedig az nem ember, a ki nem tudja, mi a munka.

— Ez igaz! Nem is élet nélküle az élet. Tessék elhinni. Istenem, ha úgy itt üldögélek az én Theognis-fordításom előtt, nem egyszer megsajnálom azokat, a kiknek nincsen fogalmuk a szellemi munka gyönyöréről.

Szeretettel tapogatta az előtte fekvő kéziratot.

— Hát még az a munka, melynél a szellem szolgálatában áll a kéz ügyessége! — vette át szót Scheiner Emil. — Az én családom évszázadokon át üzte az ötvösművészetet. A legszebb erdélyi zománczok a Scheiner-házból kerültek ki. A Scheinerek mindig dolgoztak! Később a városnak éltek, én vagyok a harmadik Scheiner polgármester. Ez is munka, igazi munka, de mégis csak akkor vagyok igazán boldog, ha lefuthatok az ősi műhelybe és dolgozhatom valami finom filigránon, vagy szép ezüsttálon.

— Irigylem, polgármester úr! — szólt Csertei, — a hányszor olvasom, Hephaistos miként kovácsolta Akhilles pajzsát, úgy gondolok erre a művészetre, mint valami szent misztériumra.

Emil bácsi elragadtatással húzta közelebb a székét.

— Tanár úr érdeklődik iránta? Nagyon, nagyon örülök! Hiszen manapság olyan kevés az olyan ember, kinek műérzéke van! Ma a gyári munka tetszik, a miben nincsen semmi egyéni, «fuj Teufel!»; a miben nincsen lélek, nincsen benne az a darabka az alkotó lelkéből, a mi műremekké teszi az alkotást. Tessék egyszer megnézni sógorom ezüstjét. Csupa eszme nélkül csinált «pfuscher»-munka. Egyetlen művészi darabja sincs. És ezt tűri a testvérem, egy Scheiner-leány! Vakok! Vakok és siketek! Nem értik a műremekek szózatát. Mert a műremek beszél, beszél az alkotójáról, egy szép világról, mely az alkotó lelkében van, beszél nemes törekvéséről. De hagyjuk ezt . . . majd máskor, még beszélünk erről.

Megfogta Csertei kezét, melegen megszorongatta, s a két rokonlelkü ember szeme őszintén, naivul nézett egymásba.

— Igazán örülök, hogy szerencsém lehetett. Végre egy ember, a kivel szép dolgokról lehet

beszélni. De... bocsásson meg, tanár úr... más miatt jöttem. Tud ön Jenő szándékáról? És mit tart róla?

— Én?... Ha az én kis Irisem azt hiszi, hogy ott vár rá a boldogság... Én olyan oktalan vén ember vagyok, nem tudok ítélni ilyen dologban... Csak élne szegény jó feleségem,... bár, úgy hiszem, ő ellenezné, hogy Irisünk egy gazdag pesti családba kerüljön. Más világ az, nem nekünk való. De ha Iris szereti, én törjem össze azt a kis szivet?... Nem volnék elég erős hozzá. Hiszen olyan gyöngéd a lelke. De milyen nyugodtan ereszteném abba a világba, ha azok az emberek is olyanok lennének, mint ön!

— Hát bizony, egy kis baj lesz, — mondta Scheiner szemlesütve s megdörzsölgetve borotvált hegyes állát. S elmondta, hogy Jenő szülei ellenzik ezt a házasságot.

— Jenő ugyan erősködik, hogy elveszi a kisasszonyt a szülei ellenére is.

— Nem, azt ne tegye! — kiáltott föl Csertei.

— Miért? Nem olyan viszony van közöttük, mint más gyermek és szülő között. És az ő szülei csak a gőgre hallgatnak. Ha férfi, tisztelettel meghallgatja az ellenvetéseiket, de tovább halad a megkezdett úton. Csakhogy, itt a baj! Miből élnek meg? Jenő nem ért semmihez.

Csertei lehorgasztotta a fejét és sokáig hümmögött.

Végre beszólította Irist s elmondott neki mindent.

Iris szemlesütve hallgatta meg. Azután bátran nézett Scheiner Emil szemébe.

— Én szeretem Jenőt, ő mellette nem félek semmitől, — mondta, — a mint ő akarja, úgy lesz.

Scheiner Emil jó ideig Irisen felejtette a szemét, azután a foga közé szíva az ajkát, csóválgatta a fejét.

Végre felállt és barátságosan fogta meg Iris kezét.

— Ön derék, nagyon derék... Akármi történik is, én jó barátja leszek, arra számíthat.

(Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

— Mondja csak, barátom, — szólt ingerkedve egy pap, a ki majd kicsattant a kövérségtől s a ki levetette a gallérját, hogy kényelmesebben ehessék. — Ön talán személyleirásokat gyüjt?

Sánchez meglepetve bámult rá.

— Személyleirásokat? Nem, uram, ez egy jegyzőkönyv.

— Nem személyek, hanem sejtek leirásával foglalkozik, — jegyezte meg Moreno élczes iróniával és maliciózus mosolylyal.

Don Pantaleón helyeslő tekintetet vetett rá s meg volt lepetve barátja elmésségén.

A papok csodálkozva és bizalmatlanul néztek rájuk. Godofredo kellemetlenül érezte magát és sietett a vendégek figyelmét elvonni, más tárgyra terítve a beszédet.

A kor mindig fölélénkíti a gyöngéd érzelmeket és a metafizikai eszméket. A csemegénél néhány pap elkezdte szorongatni egymás kezét és örök barátságot esküdtek egymásnak. Néhányan tettleges segítséget igértek egymásnak az esetre, ha községük szentelt mezőin sérelem találna esni a hitetlenek nyája részéről. Homályos czélzásokat tettek a püspökre és nagyokat nevettek rajtuk, barátságos tréfákat mondtak az egyházi jövedelmekre, gyöngédséggel szólták az aratásról. Vallási dolgokról szóló beszélgetésük boszantotta Morenót, a ki mint tudjuk, ellensége volt a vallásnak, de Isten szolgái között lévén, udvariasságból tartózkodva szólt csak.

— Engedjék meg, de én azt hiszem, nem oly könnyü dolog bebizonyitani ama lény létezését, a ki a világot teremtette.

— Oly könnyü ezt bebizonyitani, mint azt, hogy kétszer kettő négy, — felelt az egyik pap, egy pohár brandyt töltve magának. — Majd meglátja, hogy bebizonyitom.

A mint az ivást elvégezte, nagy nyugalommal elmondott egy sor syllogismust olyan latin nyelven, melytől Titus Livius megfordult volna sirjában. Társai mérsékelt figyelemmel hallgatták, de helyeslőleg bólogattak.

Évek óta nem volt a környéken parókiai lakoma a n...-i plébános syllogismusai nélkül. Mindenki tudta, hogy ha megitta a harmadik pohár anizettet, szükségesnek látja bebizonyitani a hit igazságait.

— Ez mind nagyon helyes, — felelt Moreno a szavába vágva, — de mondja el spanyolul, hogy én is felelhessek rá.

A plébános föléneyes lenézéssel tekintett rá.

— Maga nem tud latinul? Akkor menjen vissza az iskolába.

A többiek jót nevettek ezen. Moreno érzékeny oldaláról találva, azt válaszolta, hogy a latin nyelv csak arra való, hogy pedánssá tegye az embereket, hogy a mit latinul irtak, az nem volt semmi hasznára a tudománynak s hogy maga a Szentirás is nem latinul van irva, hanem héberül. Heves és éles vita keletkezett e tárgyról, melynek folyamán Moreno, bár igyekezett tőle telhetőleg vigyázni a nyelvére, tekintve, hogy idegen házban volt és fanatikus emberek közt, — néhány tiszteletlen nyilatkozatot tett Mózesről. A kövér pap, a ki nyilván a leghevesebb véralkatú volt a társaságban, látható türelmetlenséggel hallgatta a vitát s most egyszerre dühbe jött.

— Hohó, barátocskám, a mit maga mond, az eretnekség.

— Azt mondom, a mit akarok!

— Maga ostoba ficzkó!

— Maga meg —

— Csöndesen urak, csöndesen! Csöndesedjenek! Ne veszitsék el a fejüket!

Néhány percznyi zavar következett. A pap rá akarta magát vetni Morenóra, ez meg a papra. Nagy nehezen tudták csak őket visszatartani.

Mikor a nyugalom annyira-mennyire helyreállott, a bölcs Sánchez filozofiai méltóságtól sugározva fölkelt székéből s komoly tekintettel, barátságos mosolylyal, szemét lehünyva a jólérzéstől, a következőleg szólalt meg:

— Uraim, e pillanatban egy természeti jelenség nyilvánult itt előttünk és természeti lévén, szükségszerűnek kell lennie. És miért szükségszerű? Mivel, mint egy nagy gondolkodó nagyon helyesen jelentette ki, a természet törvényei örökké valók és változhatatlanok. Az a jelenség, mely itt nyilvánult, abban áll, hogy két test, mely ellenkező irányban haladt a térben, találkozott egymással. Mi történik ilyenkor? Ha mindkettőnek az ereje egyenlő, az egyik semlegesíti a másikat s mind a kettő nyugalmi helyzetbe jut; ha pedig az egyiknek ereje nagyobb a másikénál, akkor az előbbi magával ragadja az utóbbit. Remélem, uraim, hogy a mostani esetben ez fog történni.

Sánchez mosolya még barátságosabb lett. Homályos, jóindulatú szeme körülnézett a jelenlevőkön, a kik tátott szájjal hallgatták.

— Uraim, a kő, mely nincs megtámasztva semmivel, okvetetlenül leesik, ez oly tény, melyet a tapasztalat bizonyit. Ezek a tények tartoznak Moreno barátom szellemi körébe. De vannak másféle tények is, mint az Isten, a halhatatlanság, a szép és igaz eszméi, melyek kisérletileg nem bizonyithatók. Ezek tartoznak az önök szellemére. Önök képviselik az emberiség gyermekkorát, ezért önökben megvan az a gyöngédség és ártatlanság, mely a gyermekeket oly kedvesen jellemzi s bizonyos fokig méltó a tiszteletre is; ezt szivesen elismerem önök előtt. Mi képviseljük a férfikort, ezért bennünk megvan az az erő s ha kell érdesség is, melyek az élete virágában levő férfi jellemvonásai. Önök a gyermeki álmok kedves apostolai, a kik oly szenvedélyesen ragaszkodnak eszméikhez, mint a gyermekek játékszerükhöz. Önök megremegnek és fölsohajtanak, valahányszor egy hajthatatlan férfiú, mint az én Moreno barátom, kiméletlenül kinyujtja kezét, hogy a játékszert elvegye önöktől. Sajnos, erre a kiméletlenségre föltétlen szükség van és a mint a szülők elszedik a játékszereket a gyermekektől, hogy iskolába küldjék őket, így érezte magát indíttatva az én Moreno barátom, hogy megmutassa önöknek az ő erejét és hatalmát, abból a czélból, hogy önök megértsék: megjött már az ideje annak, hogy önök alávessék az itéletüket a tények hajlithatatlan igájának. A tudomány, fáradhatatlanul vizsgálván az igazságot, megfosztotta az Isteneket koronáiktól és jogaraiktól. És miért fosztotta meg őket koronáiktól és jogaraiktól? Hogy ezeket odaadja a hőjelenségeknek, a mágnességnek, az elektromosságnak... De önök hivek maradnak a régi illuziókhoz, önök sirva fakadnak hitük romjain. Nem én vagyok, a ki ezt rosz néven veszi önöktől. Mindazáltal azt hiszem, eljött már az ideje, hogy felszárítsuk ezeket a könnyeket, hogy hagyjuk el a költői ábrándképeket, hogy önök vessék le magukról ezeket a ruhákat és öltözzenek a munkás-zubbonyba. És miért kell a munkás-zubbonyt felölteniök? Hogy segitsenek nekünk kiüzni az emberiségből minden lyrismust, minden költői képzelgést, minden babonaságot. Ki kell hogy nyissák szemeiket és megértsék, hogy a lét rejtelme egyáltalán nem is annyira rejtelem. A tudomány már teljesen megfejtette. Meg kell érteniük, hogy négy igazi Istenünk van: az oxygén, hydrogén, a szén és a nitrogén...

Mikor idáig jutott, a plébános házigazda nagyot kiáltott és fölállt helyéből, a többiek fölé emelve erőteljes barna fejét, villámokat lövelve szeméből.

Sánchez filozofiai méltóságtól sugározva fölkelt székéből.

— Elég volt, uram! Nem engedhetem meg, hogy ilyen istenkáromlást beszéljen az én házamban, egy pap házában, papok jelenlétében. Idáig csak elhallgattuk, hogy meg ne sértsük a vendégszeretet kivánalmait, de türelmem véget ért és nem tűröm, hogy egy szót is szóljon többet...

A többi egyházi férfiú is fölállt és sápadtan, remegve, megbotránkozott arczczal rázták ökleiket, ezt kiáltozva:

— Ugy van! Nem szabad meghallgatni! Ki velük! Ki kell őket dobni!

Nem könnyü dolog, elképzelni azt az ámulatot, mely a bölcs Sánchezt elfogta ezeknek a kiáltozó, haragosan hadonázó embereknek a láttára. Szónoklata tele volt jóakarattal, békülékeny szellemmel; azt hitte, kedvében jár a papoknak, sőt azt remélte, hogy meg fogja őket indítani, a mint hogy maga szeretetteljesen meg volt indulva. És ime, mind valamennyien felugráltak, dühösen fenyegetőzve. Annyira el volt csodálkozva, hogy egy szót se birt szólni. Mozdulatlanul, rémülettel eltelt szemmel, a poharat kezében tartva bámult reájuk. Moreno barátjának ellenkezőleg megoldódott a nyelve a történtektől. Szembeszállva velük, kemény szavakkal vetette szemükre türelmetlenségüket, hogy mikor érveket nem találnak, fenyegetéshez folyamodnak és hogy Sánchez barátja roszul tette, mikor olyanokra pazarolta tudományát, a kik nem birják megérteni.

— Ohó, még mindig kotyogsz, éhenkórász? — kiáltott a kövér pap, a ki mint tudjuk, heves természetü volt. S fölemelve kezét, hatalmasan fültövön ütötte Morenót.

Erre a jeladásra több mint húsz kéz nehezült, egyszerre és váltakozva, a fiatal természettudós arczára. Don Pantaleón segítségére sietett barátjának s maga is kapott néhány jókora ütést. A düh elfogta valamennyiüket. Székek fordultak fel, poharak és üvegek törtek szét a padlón, a kis szoba visszhangzott a kiáltozástól. Godofredo sírva igyekezett fékezni őket, lendületes szavakkal könyörögve nekik és békítve őket. Laguardia atya is segitett neki ebben, megtéve minden tőle telhetőt, hogy lecsitítsa különösen a kövér papot, valamennyi közt a legtüzesebbet.

— Hagyjatok! Ereszszetek el! — kiáltozott ez stentori hangon. — Ki akarom verni a fogait ennek a hitetlen ficzkónak!

És ez a kivánság, mely jobban illett volna fogorvoshoz, mint a theologia doktorához, eltöltötte Moreno lelkét rémülettel. Valahányszor a fülébe jutott, összeverődtek a térdei. Mert eddig még sohasem jutott eszébe, hogy ilyen fiatal korában hamis fogakat kell szereznie.

A plébános gazdasszonya és a cselédek, a kik segitettek neki a konyhában, beszaladtak a lármára, de a helyett, hogy olajat öntöttek volna a háborgó hullámokra, dühtől lihegve rontottak beléjük. A gazdasszony azt hitte, hogy gazdáját életveszélylyel fenyegeti az f...-i plébános, a kivel feszült viszonyban volt valami öszvérvásár miatt. Nem sokat teketóriázva fejbe vágta egy szénkaparóval. Similia similibus curantur. Hála ennek a hathatós közbelépésnek, a papok haragja elcsitult. Valamennyien a szegény f...-i plébános segítségére siettek, a ki ájultan hevert a padlón. A pofon-eső, mely Moreno arczára hullott, egyszerre megszünt. Csönd szállott a társaságra és megbánás. A gazdasszony sírt és bocsánatért esedezett. A kövér pap is kemény szemrehányásokat tett magának, mint a szerencsétlenség akaratlan oka. A házigazda enyhiteni igyekezett kartársa sebein. Első dolga volt orvosért küldeni. A míg erre vártak, hideg borogatást raktak a sebesültre s ágyba fektették. Elszomorodás uralkodott a szobában, a hol néhány pillanattal előbb csupa élénkség volt.

A papok bocsánatkéréseket fordultak Don Pantaleónhoz és Morenóhoz, belátva, hogy elragadta őket a hevesség. Még a kövér pap is odajött hozzájuk és visszavonta szidalmait és ökölcsapásait. Don Pantaleón erre kijelentette, hogy meg van elégedve az elégtétellel s nem tudta megérteni, miért maradt Moreno mérges és komor.

Az orvos nem volt odahaza. Helyette a borbély jött el. A tudós anthropologusok visszahökkentek egy lépéssel, látva, hogy belép a szobába — a «csibe».

— Ki ez az ember? — kérdezte Don Pantaleón az egyik paptól.

— Ki lenne más, mint a borbély!

A két tudós férfiú hosszú ideig bámult egymásra, Sánchez meglepetve, Moreno meglepetve és szemrehányólag.

— Pontosan végezte a méréseket? — kérdezte végül az utóbbi halkan.

— Tökéletes pontossággal, — felelt Don Pantaleón, szintén nagyon halkan.

— Nem volt hibás a mérték?

— Egy milliméternyire sem. Biztos vagyok benne.

Moreno kétkedve rázta a fejét, mialatt barátja tovább erősítgette azoknak az anthropologiai adatoknak a pontosságát, melyeket ő vett fel.

A borbély megnézte a sebesült sérüléseit és kenőcsöt rendelt neki. Egy izben fölemelte a fejét és megismerte utitársait. Nevetve kérdezte tőlük:

— Nini, bajtársak, itt vannak? Nem mondanák meg, hogy miért szaladtak el előlem az imént, mintha én volnék az eleven ördög?

A fiziológusok mélyen elpirultak.

— Nem szaladtunk mi el, — hebegte Sánchez. — Csak siettünk a város felé.

A borbély egy pillanatig csodálkozva nézett rájuk s aztán megint a beteg fölé hajtotta fejét.

Moreno és Sánchez jelt adtak egymásnak és fölhasználva az általános zür-zavart, kisompolyogtak a szobából, lementek a lépcsőn, ki az utczára. Innen egyenest a vasuti állomásra siettek, belevetették magukat az első érkező vonatba s néhány perez mulva Madridban voltak, nem valami nagyon megelégedetten hires anthropologiai kirándulásuk eredményével.

XII.

Mario másfél évig hűségesen végezte azokat a munkákat, melyeket barátja és pártfogója, Rivera rábizott. Azért a szobrászat iránti szeretetéről sem mondott le. Szabad óráiban ép oly lelkesen hódolt neki kis kamrájában, mint azelőtt. Miguel eleinte nem sokat tartott e gyakorlatairól. Egy nap azonban, a mint a barátja szobája előtt ment el, a félig nyitott ajtón keresztül meglátott egy lepedőbe takart alakot. Elhatározta, hogy bemegy és megnézi. Fölemelte a lepedőt és nagyon kellemesen volt meglepetve. Mintegy négy láb magas kis alak volt s a virágkoszorús Ophelián ábrázolta. Annyi báj volt a mozdulatában, annyi finomság, annyi ártatlanság a kifejezésében, hogy Rivera sohase látta még Shakspere halhatatlan hősnőjének elevenebb ábrázolatát. Gondolkodóba esett. Mikor Mario hazajött ebédre, tettetett közömbösséggel kérdezte:

— Mikor fejezte be azt a kis alakot, a mi a szobájában van?

Mario elpirult.

— Még nincs befejezve, egy sereg részlet még hiányzik róla.

— Nincs roszul csinálva. Van benne közvetlen érzés, látni, hogy Hamlet nagy hatást tett önre.

Miguel nagyon fukaron bánt a dicsérettel s szelleme, legalább látszólag, hajlandóbb volt a gúnyolódásra, mint a lelkesülésre s ezért Mariónak nagy örömet szerzett, mikor e szavakat hallotta.

Néhány nappal később Rivera ismét a szobrászatra fordította a beszédet. Művészeti kiállítást hirdettek a jövő tavaszra. Ezzel kapcsolatban vitatkoztak az akkor divatos festők és szobrászok képességeiről. Hosszú szünet után, mely alatt Mario el volt merülve gondolataiba, hirtelen ezt mondta:

— Ne féljen. A férjére rájött a művészek fekete órája.

— Mért nem csinál valamit a kiállitásra?

Mario zavarba jött. Lehorgasztotta fejét s valamit mormogott, a mi szerénységét bizonyitotta.

— Azt hiszem, kissé tévedésben van a tehetségét illetőleg, — felelt Rivera. — Ez nem baj, mert az önmagával eltelt művész modorossá válik. Mindig elégedetlennek kell lenni azzal, a mit csinált az ember, csak úgy haladhat előre. De az nem elég, ha maga itéli meg magát, mások itéletét is hallania kell és pedig nemcsak a barátaiét, hanem a közönségét is, vagy szabatosabban szólva, az izléses emberekét a közönség között. Ha ismer egy sereg véleményt s összehasonlitja a magáéval, hozzávetőleges fogalmat nyerhet a tehetségéről. Az én véleményem, hogy van tehetsége a művészetre, melylyel foglalkozik. Ha nem igy vélekedném, óvakodnám attól, hogy biztassam, lépjen müveivel a versenytérre, mert sokkal is inkább szeretem önt, semhogy ki akarnám tenni a kudarcnak vagy épen a kinevettetésnek. Ezért, gondolkozzék a dologról és ha talál valami tárgyat, a melyet fel bir dolgozni, mondja meg nekem, majd beszélgetünk róla.

Mario nagyon komolyan gondolkozott ezekről a szavakról. Néhány napig lehangoltan, szórakozottan, hallgatagul járt fel s alá. Végül hirtelen és különös mosolylyal szólította meg Miguelt, kinek figyelmét nem kerülte el e mosoly keserűsége.

— Gondolkoztam a dologról, Don Miguel. Nem jut az eszembe semmi téma. Legjobb lesz. ha elfelejtjük az egészet és továbbra is, mint eddig, titokban és szabad óráinkban tiszteljük Phidiast.

Miguel hallgatva és figyelmesen nézett rá egy darabig.

— Ez nem igaz. Maga ámit engem s én kérem, hogy ne tegyen ilyet. Azt hiszem, hogy jogom van hozzá, hogy őszinteséget követeljek.

Mario mindazáltal makacsul hallgatott egy ideig, de észrevéve, hogy a barátja rosz néven veszi tőle és elszomorodik, mosolyt erőltetetve nagy nehezen, igy szólt:

— Van egy eszmém egy idő óta, de nem bizom az erőmben, hogy meg tudjam csinálni. Különben, pénz is kellene hozzá.

— Mondja el az eszméjét.

Egy szoborcsoportról volt szó, mely a Tagus folyó jóslatát ábrázolta volna Don Rodrigo királynak, a hogy egy hires spanyol költeményben meg van irva. Két természetes nagyságú és egy óriási méretű alak lenne rajta. A talapzaton domborművek jelképeznék az arabok betörésének és a gót birodalom bukásának jeleneteit.

— A mint látja, szükség volna az egész időmre, — mondta Mario, — ha idejében akarnám a kiállitásra elkészíteni. Meg aztán arravaló műterem is kellene.

Miguel nem felelt. Szótlanul váltak el. Másnap Rivera elvitte barátját sétálni a külvárosba. A mint az ott levő raktárak egyike előtt elmentek, elővett a zsebéből egy kulcsot, kinyitotta az ajtót és beletuszkolva Mariót, igy szólt:

— No, most itt faraghat. Az idejével is tehet, a mit akar. Munkára!

Mario elragadtatva ölelte meg. A helyiség tágas volt, magas tetejű, tele világossággal. Mindjárt átvittek bele minden szükséges eszközt, megvásárolták, a mire szükség volt még. Mario másnap mindjárt munkába fogott s alig hagyta el a helyet, csak aludni járt haza. Néhány hónapig lázas állapotban élt, alig evett, alig aludt, annyira el volt merülve munkájába, hogy megfeledkezett a mindennapi élet legközönségesebb kivánalmairól. Ha Carlota nem ügyelt volna rá, rongyos czipőben, vagy nyakravaló nélkül járt volna az utczán. Keveset beszélt s nem is mindig gondolt arra, a mit szólt.

Miguel és Carlota néha meglátogatták műtermében. Ezek a látogatások azonban zavarták, bár szólni nem szólt róla. Csak ha odahozták a fiát, felejtette el a munkát, mely keze alatt volt, a mint hogy elfelejtette az egész világot: keblére szoritotta a gyermeket, szenvedélyesen csókolgatta s mintha új erőt és ihletet meritett volna ebből a varázslatos érintkezésből.

Egy délután Rivera és Carlota odajöttek a műteremhez. Mikor az ajtót kinyitották, a fiatalembert ott látták a földön vergődve, a haját tépve, átkozódva, összefüggéstelen szavakat kiáltozva. Carlota a segitségére akart sietni, de Miguel visszatartotta.

— Csitt! — suttogta a fülébe. — Ne féljen. A férjére rájött a művészek fekete órája. A Múzsák alusznak vagy másfelé vannak elfoglalva s nem lehetnek szolgálatára. De ne féljen, hamar fel fog kelni.

Sétáltak egyet a környéken s mikor visszatértek, Mario csakugyan olyan tűzzel-vévvel dolgozott tovább, hogy észre sem vette jelenlétüket, a mig meg nem érintették a vállát.

Carlota azonban nem tulajdonitotta férje művészi munkásságának azt a fontosságot, a melyet férje. A művészet az ő szemében üdülés, szórakozás volt, a minek semmi köze sincs ahhoz a komoly problémához, hogy megkeresse a kenyerét, a mely nem volt még megoldva. Ezért nem is tudta elleplezni közönbösségét, mikor szobrászatról volt szó. Másrészről nagy érdeklődéssel tudakozódott minden megüresedett hivatalról, a melyről hallott valamit. Mario észrevette ezt a közönbösségét és elszomorodott és elbátortalanodott miatta. Egy nap — nagyon félénken bár, mert imádta a feleségét — panaszkodott Don Miguelnek. Ez gondolkodott egy perczig s aztán igy szólt:

— Sohse busuljon a felesége magaviselete miatt. Carlotának tiszta, érző, ép egyensulyú lelke van. Nincs álmodozásra hajló képzelete, nem is tud belehatolni a költészet és művészet világába. De tesz is ez valamit! Ő maga a költészet. Csak rá kell nézni szép, szobrászi alakjára, édes, ragyogó szép szemére; csak hallani kell nemes beszédét és látni még nemesebb cselekedeteit és az ember közelében érzi magát minden költészetnek. A mi engem illet, nem

hiszem, hogy művészetnek való az exaltált képzelődésű, ideges, nyugtalan, érzékeny véralkatú feleség, a ki olyan, mint ő maga. A véralkatok e hasonlósága mindig siralmas eredményekre vezet. Maga nagyon jól tudja — és meg fogja bocsátani a hasonlat illetlenségét a szabatossága miatt, — hogyha az egyik ló tulságosan élénk és izgékony, társul hozzá a fogatba másik olyan lovat fognak be, a mely kitartó s a mely visszatartja, ha mindjárt kevésbbé nemesvérű is. Ugyanez az eset áll a házasságra is. Ha az élénk képzeletű férfinak a magáéhoz hasonló fantasztikus szellemű felesége van, mind a ketten abban a veszedelemben forognak, hogy fejjel nekimenenek a bajnak. Ezért maga nyugodtan alhatik Carlota keblén. Fogadja hálásan a szeretetét és adjon hálát a Gondviselésnek, hogy hűséges kezet adott, a mely keresztül vezeti ezen a szomorú és borus életen. Fájdalom, ilyen kéz jutott nekem is! Nekem is jutott szív, melyen a lelkem bizton nyugodhatott!

Az öreg ujságíró szeme könnybe lábadt, a mint e szavakat mondta. Mario szótlanul szoritotta meg a kezét.

Eljött végre a február hónap, a művészeti kiállítás megnyitására kitüzött idő. Mario végső erőfeszítéssel dolgozott, a szoborcsoport idejére elkészült és gipszbe is volt öntve. Mikor Rivera, a ki az utolsó időben szándékosan nem látogatott el a műterembe, ebben a formájában meglátta, nagyon meg volt lepetve. A mű felülmulta minden reményét, a mit fűzött hozzá. Mégis, attól tartva, hogy hátha a művész iránti szeretete elvakította, odahozta néhány barátját, a kik értettek a művészi dolgokhoz. A szakértők megerősítették véleményét. A mű jelentékenyen eltért a szobrászatban uralkodó irányoktól. Az alakok nem voltak annyira mozgalmasak, de másrészről ragyogtak a bájtól és közvetlenségtől. Messziről meglátszott rajtuk, hogy mesterükre mély hatást tett a görög szobrászat s hogy imádja ebben a mérséklet érzését, a nyugalomban rejlő életet, a komoly derültséget, a hatásvadászat megvetését. De ez a megvetés, mely nagyon is nyilvánvaló volt a fiatal művész csoportozatán, Rivera véleménye szerint nagy hátrányára lesz a pályaverseny sikerében.

Szerencsére nem igy fordult a dolog. A közönség kedvtelve állt meg a nemes alakok előtt, melyek mintha minden fáradság nélkül lettek volna elkészítve. A finomság és a merészség, mely a domborművek kivitelén látszott, szintén figyelmet keltett. Voltak ugyan a csarnokban nagyobb igényü művek, felkapott szobrászok munkái, néhány nap mulva senki sem kételkedett, hogy a «Tagus jóslata» szerzője meglepően jeles művész, a ki sok eredetiséget és függetlenséget árul el. Ezek a korai dicséretek azonban ártottak neki. Az olyan művész, a kinek tehetsege határai könnyen felismerhetők, könnyen és egyenesen megtalálja a maga utját, minden ajtó nyitva van számára, minden ajk mosolyog rá. De hajh, az, a kit nem lehet egy csapásra megmérni, mindig megbotlik a versenytársai bizalmatlanságában és ellenszenvében. Mikor a «mesterek» valamelyike kénytelen volt véleményét nyilvánitani róla, azzal az ügyességgel tette, melyet mindenki ismer:

— Ah, Costa! . . . No igen, ügyes fiú. Kétségtelen, van benne tehetség. Ha majd megszabadul attól az alázatosságtól, a mely egy kezdőnél egészen természetes, igazi művész is lehet belőle. Van a munkájában néhány nagyon figyelemre méltó részlet. De látták-e a «Bábjátékos»-t? Az aztán a szobor! Nem igaz? Micsoda kifejezés? Ez a mestermü!

(Folytatása következik.)

Művirág- és dísztollgyár

SZEKULESZ R.

Budapest, IV., Károly-u. 4 és 5.

Alapittatott 1860.

A legmegbizhatóbb beszerzési forrás minden e szakmába vágó czikkeknek. Dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók mindennemü **kalapdiszek**, ugymint virágok, strucz- és kócsagtollak, tüzékek, madarak, tollrózsák stb. — Strucz- és marabu-tollboák és gallérok. **Alkalmi ajándékok:** fali-, asztali- és függő-diszek, exotikus növények, preparált (természetes) pálmák és fák. **Menyasszonyi** koszoruk és diszek a legujabb divat szerint. — Alkalmi és sirkoszoruk szalag- és nyomattal. **Mágnás-tollak és választási jelvények.** Szakmabeli czikkek **javitás**, illetve **festés** végett elfogadtatnak.

☛ **Különlegességek toll- és virágkalapokban.**

Eladás: nagyban és kicsinyben.

Sürgönyczim: **Szekulesz, Károly-utcza.**

Használat előtt — és után.

Má-Hilla

(törv. védve).

Biztos, világhirü autoritások által megvizsgált és különösen az **arcz-ránczok eltávolitására, nemkülönben a kevésbbé szép arczformák és vonások szépitésére** legmelegebben ajánlott, csodás hatásu kozmetikum. Minden **Ma-Hilla**-val kezelt arcz már a 3—4 napon jóval megifjodik. Az arczbőr üdévé, bárs-nyuhává, finommá és vakitóan fehérré válik. **Szeplőt, vimmerlit, böratkát, pörsenéseket, májfoltokat, vörös orrt** s minden egyéb **arcztisztatlanságot** meglepő gyorsan **tünteti el** a nélkül, hogy a legkisebb nyomot is visszahagyná.

Ma-Hilla ára K 3·85.

Eredménytelen esetben a pénzt visszaadom. Minden **Ma-Hilla** küldeményhez teljesen ingyen mellékelek egy próbadoboz **Ma-Hilla**-arcport és egy darab **Ma-Hilla** szépitő szappant. Pontos használati utasitás (európa összes nyelvein) hozzá adatik. Diszkrét küldés a pénz előzetes megküldése, avagy utánvét mellett az európai raktárból:

Kann Ignácz,

Bécs, II., Lilienbrunngasse 17.

Budapesten kapható **Török József** gyógytárában Király-u. 12.

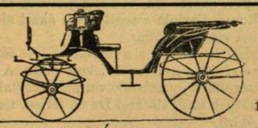

Autom. patkányfogók frt 2, egérfogók frt 1.20, felügyelet nélkül fognak egy éjen át 40 dbot, nem hagynak szagot maguk után és önmagaktól állíthatók. Svábkelepcze «Eclipse» ezernyi svábot és muszkát fog egy éjen át, frt 1.20. Mindenütt a legjobb eredmény. Szállitja utánvéttel: J. Schüller, Wien, II., Kurzbauergasse 4. Számtalan köszönő- és elismerőlevél.

Gyönyörü szép ékszerkülönlegességeket gránát és türkiszárukban ajánl az **Első Budapesti Gránát-áru üzlet,** most csakis: **IV., Fe-rencziek-tere 3.** Képes árjegyzék ingyen.

10038

ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,

Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. **Museum-körüti raktárát beszüntette.** Használt kocsikat beczerél, javitásokat elfogad.

Császárfürdő

BUDAPESTEN 9848

téli és nyári gyógyhely.

Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványvizu uszodák kal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

Gyümölcs-, főzelék- és husconservákat,

aszalt főzeléket ajánl a legjobb minőségben az

Első Kecskeméti Conservgyár Kecskeméten. 10029

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Csak 5 koronába kerül a mig a készlet tart **4½ kiló** kevéssé megsérült finom, enyhe, virágillatu **pipereszappan** rózsa, orgona, mósusz, ibolya, rezeda stb, illatu darabokból szépen összeválogatva. **A rendes ára különben a háromszoros!** Szétküldés a pénz előzetes megküldése ellenében v. utánvét mellett.

Kann Ignácz Bécs, II., Lilienbrunngasse 17.

+ Soványság +

Szép telt testidomok a mi keleti erőporunktól, 1900. évi párisi aranyéremmel kitüntetve 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért kezesség. Orvosi rend. szerint. Szigoruan becsületes. Nem szédelgés. Számos köszönőlevél. Ára karlsbadi 2 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvéttel. Használati utasitással.

Hygien. Institut 9771

D. Franz Steiner & Co., Berlin, 18. Königgrätzerstrasse 78. Főraktár Magyarország részére: Török József, gyógysz. Király-u. 12.

KOCH-féle vadász-gallér «Kész!!!»

Törv. védve.

Vadászoknak nélkülözhetetlen gallér vizmentes loden-szövetből 10, 12, 14 és 16 frt. Csak

KOCH

Testvéreknél

Budapest legnagyobb férfi- fiu- és gyermekruha áruházában kapható

Károly-körut 26.

Börkabátok 16 frtól feljebb. Szabott árak. 10060

JÓLYAILLATOS MANDULA KORPA ARC ÁPOLÁSRA LEGJOBBAN BEVÁLT SZER MOTSCH ÁSTÉ, BÉCS I., QUELLENG. 11 & 13. & I., LUGECK 3. 12.

Kufeke

Ezer orvos ajánlja mint **legjobb táplálékot** egészséges és gyomorbeteg

Gyermeknek

Kitünően bevált **hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás s.a.t. eseteiben.**

Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek **emésztési zavarokban**

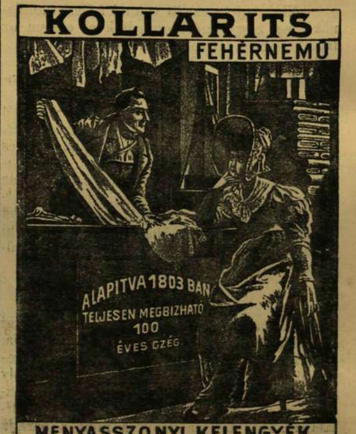
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Gyár **R. Kufeke** BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Gyermek-liszt

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősitsük, használjuk a **Pilules Apollo**-kat, melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) *Vesiculosine*. Ezen orvosi tekintélyektől jóknak elismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készitmény. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a szivanyagcsjtekre hatnak. — A tulságos testesség gyógyitásán kivül a **«Pilules Apollo»-k** szabályozzák a szervi működést, tisztitják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A **«Pilules Apollo»-k** a legkényesebb természetü mindkét nembeliekneknek használnak és nem ártalmatlanok sohasem az egészségnek. A körülbelüli két hónapig tartó gyógyitást könyven be lehet tartani és végeredmeny teljesen állandó. (Törvényesen véduett védjegy). **Egy üvegcse ára utasitással: K. 6.45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — J. Batiè,** gyógyszerész, 5, *Passage Verdeau, Paris*, IXe. — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: *Budapest*. **Török József,** gyógyszerész, Király-utcza, 12.

KOLLARITS FEHÉRNEMŰ

MENYASSZONYI KELENGYÉK

BUDAPEST, VÁCZI-UTCZA 32 SZ.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

(Folytatás).

VII.

— De hiszen örülnötök kellene, hogy ilyen leány nem átall Jenő feleségévé lenni! Kedves, gyönyörü szép, szerény . . . «ein Prachtmädel!»... és az atyja! jóravaló derék, müvelt polgáremberr, nem afféle urizáló pesti «Springinsfeld» . . .

Pethesné elképedt. Pethesnek még a szája is tátva maradt ámulatában. Nem ezt várták és nem is ezt akarták ők hallani. Azt hitték, megőrült Scheiner Emil. De hát micsoda istentelen szirén lehet az a leány, a ki ilyen tisztességben megöregedett, nőkerülésben megsavanyodott agglegénynek is egy-kettőre el tudta csavarni a fejét? Pethesnek kidüledt a szeme a haragtól. A feleségére támadt.

— No, még csak épen ez hiányzott! De micsoda szerencsétlen gondolatod is volt, hogy Emilt küldted hozzájuk? Emilnek soha sem volt itélőképessége nőkkel szemben.

— Az igaz, hogy én nem töltöttem az egész életemet nők tanulmányozásával, — viszonozta Scheiner élesen, miközben hegyes orra mutatóujjként fordult Pethes felé. — Hanem ha ti jobban szeretitek ugy, hát csak házasitsátok össze a fiatokat valami kopott bárónéval, a ki nagyon előkelő lesz, lenéz majd mindnyájatokat, kegyesen elveri a pénzeteket és «zum Schluss» megcsalja Jenőt.

Pethes méregbe jött.

— A polgárerényeket jól ismerem; azokból nem kérek.

— No, én meg ismerem a firtli-mágnásokét; azokból meg én nem kérek.

— Te? . . . De hát mi közöd neked az én fiam házasságához?

— «Na, da legst dich nieder!» . . . Én avatkoztam belé? Hát nem ti kevertetek belé erővel? És végre is, Jenő az én örökösöm, ha ugyan! ha ugyan! — tette hozzá jelentőségteljesen fölemelve a mutatóujját. — És azt megmondom, hogy egy fityinget sem örököl tőlem, ha olyan leányt vesz el, a ki nekem nem tetszik. Punktum!

— Na hát, ha a te örökösöd, tégy vele, a mit akarsz, mert én kitagadom. Punktum! . . . Ki én! — jelentette ki Pethes.

— Miből? — kérdezte Scheiner kellemetlen arczczal.

— Nem úri dolog szememre vetni a szegénységemet.

— Úgy? hát a feleséged vagyonát két kézzel szórni uri dolog?

Pethesné közbevetette magát:

— Emil! Józsi! . . . Emil!

Pethes majd kibújt a bőréből. Minden szót az öklével hangsulyozott az asztalon, miközben szilánkokká röppent szét nyugtalanul himbálózó monoklija.

— Én nem tartozom neked számadással és tőled nem fogadok el leczkét az uraságból, a miről akármennyi pénzed lesz is, soha sem lesz fogalmad, mert úrnak születni kell! De azt az egyet kijelentem, hogy ha Jenő nőül veszi azt a nőt, nem engedem, hogy a feleségem egy rosz hatost is adjon nekik, ha mindjárt éhen halnak is. Végre is én parancsolok az én családomban.

Scheiner az asztal tulsó szélét döngette.

— Én pedig kijelentem, hogy a Scheinerek pénzével a zsebedben, nem fogsz többé ilyen modorban beszélni velem, Scheiner Emillel! Te parancsolhatsz, a mit tetszik. De most már csak azért is az fog történni, a mit én akarok. Jenő el fogja venni azt a leányt, mert az a leány én nekem tetszik. És nem fognak éhen halni, mert majd én gondoskodom róluk. Nem Jenő miatt, hanem a leány kedveért.

Pethes a szeme közé nevetett.

— Te? Te adnál pénzt? Abból ugyan korpacziberére sem telik majd . . . ismerem a bőkezüségedet, a legszebb polgári erényt! . . . majd szász-hidasi üveg lesz abból a pénzből . . .

— Józsi! Emil! . . . Józsi! — csittitgatta őket Pethesné.

Scheiner Emil arcza lángolt.

— Korpacziberére talán elég lesz nekik vagy harminczezer forint apanage, — szólt nagy fölénnyel.

— Az igéret szép szó! . . .

— Józsi! . . . — hangzott Pethesné rémüldözése.

Scheiner egy lesujtó pillantással mérte végig a sógorát s halálra sértetten, szó nélkül hagyta el a szobát. Keményen becsapta maga után az ajtót. Az előszobában álló inas nem is hunyorított a nagy csattanásra. Megszokta. Pethesék lakásán mintha csak arra valók lettek volna az ajtók, hogy valaki boszúságában becsapja.

Pethes kimerülten dőlt egy karosszékbe s egy megnyugtató czigarettára gyujtott. Akkor egyszerre rájött, hogy ő tulajdonképen fényes üzletet csinált. Ha kedve szerint házasodnék a fia, legalább tizezer forint évi apanage-t kellene adnia neki. Mig igy megmarad a pénz és Jenő is sokkal jobban jár. Még el sem mult arczáról a düh pirja s máris elkaczagta magát: «Ezt ugyan beugrattam! a vén szamár mosómedvét!»

*

Scheiner Emil egész délután otthon ült vendéglői szobájában. Mordan nézett maga elé a padlóra, felindultan lélegzett s egyszer-egyszer fölkiáltott: «So ein gemeiner Mensch!»

Estére lecsillapult kissé a haragja. Akkor fölment a várba, Cserteiékhez s elmondta, mit határozott. De indulatosan mondta el a jó hirt, mintha még veszekednék a sógorával.

— Rendben van minden. Az öcsém felesége lesz Iris kisasszony! Ha Iris kisasszony akarja, hát én is akarom . . . és ne féljenek semmitől . . . én gondoskodom majd róla, hogy gondtalanul élhessenek . . . igen, fényesen fognak élni! fényesebben, mint Pethes József élt valaha . . . És lesz miből: nemcsak úgy pesti gavallérmódra, adósságra, pumpolásból, szemfényvesztéssel . . . mint . . . mint sokan. És ha Iris kisasszonynak panaszra lesz oka, hát ott leszek én . . . én is csak vagyok valaki! . . .

Olyan mérgesen beszélt, hogy Iris megszeppent eleinte. De mikor megértette, miről van szó, boldogan ugrott a nyakába.

Végre mégis megnyilt hát előtte az álmodott tündérvilág. Megnyitotta előtte nemeslelkü, szép ifjú vőlegénye! Hiszen Jenő nemes volt, mint egy mesebeli herczeg! Híven, férfiasan küzdött szerelmükért gyermekkora óta, a nagyvilág pompájában, mámorító zajában, szüntelenül a szivében hordta az ő, Iris képét. Hiába udvaroltak neki gazdag grófnők, milliomos-leányok, hiába környezte ezer csábitás! Eljött a világtól elzárt holt városba, eljött érte az egyszerü, szegény leányért, hogy fölajánlja neki szerelmét, dölyfös családja nevét, hogy kiragadja onnan a néma csendből, esemény nélküli lassú hervadásból! Az életbe viszi! Büszkén vezeti majd a nagy világ elé!

A derült sugár, melyet valaha görög mythosok gyujtottak benne, lángra lobbant most s beviágitotta lelke minden zugát, előzte belőle a legkisebb árnyékot is. Lehullottak a lemondás terhes békói. Úgy érezte, a szabadságba viszik szerelmének szárnyai, a szabadságba, melyben oly szép az élet! Olyan gyönyörü szép!

*

Az esküvő után, melyen Jenő szülei természetesen nem jelentek meg, legott hozzálátott Jenő, hogy ragyogó szép feleségét beavassa az előkelő élet szövevényes titkaiba. Uri dámává akarta formálni, a mint ő értette ezt. Modern nagyvilági hölgygyé, kiért irigylik az emberek a boldog férjet, ki után még az utcza is szájtátva fordul meg. Azt akarta, hogy diadalút legyen a szép asszony élete s diadala fényében csillogjon Pethes Jenő, a boldog tulajdonos neve.

Nászútra vitte, a legelőkelőbb külföldi telelőhelyekre, hol eleganczia dolgában sokat tanulhatott Iris. A Rivierán kezdték útjukat s Egyptomban végezték. Rettenetes sok öltözékkel, hatalmas ezüst toilettes-táskákkal s egy kényes, de rendkivül szakavatott komornával utaztak, kit főkép azért fogadott föl Jenő, mert valamikor egy herczegnével élt Párisban. Toilette-ügyekben ez a komorna volt Iris kitünő mestere. Lelkének, modorának átalakitását azonban maga Jenő vezette, nagy önbizalommal s fölénnyel.

Iris nemcsak készséges, de rendkivül fogékony tanitvány is volt. Mint szigorú égalj alatt növelt tropusi növény, mely első virágzása idején kerül igazi honába s a déli nap hevében a rendesnél sokkal szebb, tüzesebb szinü virágokat hajt,

Goró Lajos rajza.

Jenő és Iris Nizzában.

úgy fejlődtek rohamosan Iris tulajdonságai új helyzetében, olyan tulajdonságok, melyek egyszerű otthonának nyomása alatt csak ábrándokban sinylődhettek. Szinte egy csapásra változott át. Kedélye fölvidult, szelleme élénkült. És szebb is lett. A boldogság okozta folytonos elragadtatás, a gondosan választott öltözékek, remek ékszerek, a számtalan apró-cseprő mesterkedés, mely az alig csinos nőt is széppé teszi, annyira emelték a szépséget, hogy maga Jenő is meg volt lepve általa.

Átváltozott mozgása s modora is. Utazásuk közben, a világ gazdag embereinek gyülőhelyein figyelmes szemmel nézte, elemezte az elegáns nők mozdulatait, viselkedését s egy kérdő pillantást vetve Jenőre, leolvasta az arcáról, mi tetszik neki, mi nem? Csak Jenő ítéletét akarta tudni, ő maga nem bírált. S Jenő véleményét vakon fogadta el, mint hajdan az anyjáét kellett elfogadnia.

Jenő gondja a lelkiekre is kiterjedt.

Valóságos tanfolyamot tartott neki az ő életfilozófiájáról, jóllakottas világnézetéről, mely a gondatlan gazdagság Csimborasszójáról néz le a gonddal küzködő világra. Ennek a világnak zajos örvénylését ő úgy sem vette észre, nem értette s nem is akarta érteni, mint a hogy a nagyvárosi ember nem vesz tudomást az ablaka alatt dübörgő, morajló utczai életről. A «legkellemesebbnek» elve körül forgott az ő életbölcsesége. A mi az embernek önmagának legkellemesebb, arra kell törekedni! Nizzában fejtette ki ezt a tanát, osztriga és «Chablis» mellett. Illatos ibolya állt közöttük az asztalon. Mindenki gondtalan, szép volt körülöttük, minden divatos, elegáns az elsőrangú, méregdrága «restaurant»-ban.

— Az ember végre is csak egyszer él, — magyarázta Jenő, — azután ha meghal, tudja az ördög, mi lesz vele. Hát föl kell használni az időt, jól kell élni és örülni az életnek. A legfőbb erény az életkedv, a legfőbb tudomány az élvezni tudás, a legfőbb művészet inyenczként élvezni.

Ezek az elvek rendkivül megtetszettek Irisnek s kiverték a fejéből a szürke igéket, melyeket gyermekkorában igyekezett beléje oltani az anyja: házias kötelességekről, az élet komolyságáról, kisértések veszedelméről — szóval minden teherről s veszélyről, mely a földet ellepte, mióta elborult a paradicsomi dicsfény egy rosz alma miatt! Hiszen az a sok szomorú okosság, az mind csak abban a világban igaz és szükséges, melyből kimentette őt a férje, abban a világban, hol senki sem él önmaga örömére, hol nem az a kérdés, hogyan töltse életét az ember, hanem hogyan éljen meg?

És elmagyarázta Jenő, mi az élet művészete? Hogy nem az él sokáig, ki száz esztendőt él, hanem, a ki sokat élvez, ki intenzivül él, utolsó cseppig szivja ki minden percz mézét. De ehhez teljes szabadság kell. «És mi szabadok leszünk, még egymással szemben is.»

Iris meghökkent egy perczre.

— De...

Jenő nevetett.

— Tudom, mit gondol. Ne féljen, azért minden szabadságunk mellett is hivek maradunk. De még csak hivek se azért leszünk, mert az szabály, hanem mert szabadon akarjuk úgy. Miért legyen a mi házasságunk boldogság kötött marsrútával?

Iris megnyugodott ebben. Hiszen végtelennek, örökösnek látszott az első hetek szerelmi mámora. Nem féltette azt semmitől. Azt gondolta, nem olyan szerelem az övék, mint más emberek szerelme, nem múló ittasság. Az ő szerelmük fenséges volt, egyetlen gondolatuk, hitük, vallásuk. Lenézte, megvetette azt a megrendszabályozott, megfontolással mérsékelt szerelmet, melyre elnéző mosolylyal helyeslően bólintanak a pedánsok. Ezek szerelme a «józanoké», csak olyan, mint az a velenczei utazás, melyet mindenkinek meg kell tennie egyszer, egy kis holdvilággal, egy kis pajkos csókolózással... a mi után hazatérve ismét a mindennapi ránczokba szedik homlokukat a pedánsok s a mindennapi igába hajtják nyakukat. Csak vasárnapi esték unalmában hivalkodnak vele: «igen, igen! milyen szép volt Velenczében! ó, milyen regényes gondtalan bohémek voltunk!...» Vagy, mint az a két pohárka pezsgő, melyet rendkivüli családi ünnepen legénykedve hörpint le a tisztes családfő, miközben élete párja mosolyogva fenyegeti meg: «na, na, te korhely! Kereszténben áll már a szemed!...» Hálósapkás szerelem! Babra játszó szerelem! Nem ilyen volt Iris szerelme.

Tüzes, pajkos, kaczagó, féktelen volt. Boszantották még azok a komoly szavak is, a melyeket esküvőjükön mondott a pap:

«Nagy, hatalmas a Nap, éltetője, jóltevője az Isten minden teremtményének, — de sugarát egy tenyérnyi felhő is elhomályosithatja. Fiatal szivetek Napnak látja a szerelmet. De ne feledkezzetek meg a felhőkről! Mert az élet ege telve van felhőkkel. Csak egy biztos vezetőt követhettek, csak egy fáklya világithatja meg útatokat, ha beborul is fölöttetek az ég, ha megfogyatkozik is a Nap — s ez a *kötelesség!*»...

Szürke, ünneprontó szavak!

Mit neki «kötelesség»? Szeret s szeretni fog, mert szeretni akkora gyönyör, olyan végtelen boldogság!

Egyetértett Jenővel. Egy elv, egy törvény legyen közöttük: a szerelem! S ha a szerelem az útmutató — igy gondolta — nem nyilhat eltérő ösvény előttük, egy úton járnak, de a szabadság örömével szivökben, megvetve a kötelesség láncait, mert lánczok.

Egyetértettek mindenben. Maguk is csodálkoztak, mennyire egyetértenek!

(Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

Társainak ezek az itéletei nem jutottak el Mario fülébe. A közönséggtől és barátaitól csak dicséret és bók jutott hozzá. A pályabiróság tagjai leereszkedően, kedveskedve bántak vele, megveregették a vállát és hizelgő szókat mondtak neki, csodálattal nézve rá:

— Milyen fiatalon érte el ön a dicsőség csúcspontját! Én csak harminczhat éves koromban nyertem el a nagy érmet, ön pedig elnyeri már huszonöt évvel!

— Még nem nyertem el, uram, — sietett a fiatal ember felelni elszégyenülve.

— No no, — kiáltott a nagy művész, — ön nagyon jól tudja, hogy megnyerte.

Carlota csöndesen gyönyörködött férje diadalában, a nélkül, hogy valami nagyon megértette volna, miért tulajdonitanak az emberek oly nagy értékét az ilyen gipszfiguráknak. Doña Carolina is elcsodálkozott, hogy az emberek pénzről beszélnek szobrokkal kapcsolatban. Azon a napon pedig, mikor megtudta, hogy a kiállitáson levő egyik szobor háromezer durosért kelt el, nem tudta megállni, hogy meg ne ölelje és csókolja vejét. Még Don Pantaleón is, bár az ilyen haszontalanságoknak ellensége volt, kiment a kiállitásba megnézni veje munkáját. A tudós fiziológus barátai és Mario jelenlétében kifejtette nézeteit a képzőművészetről, természetesen a természettudomány legújabb vivmányai alapján. Nem ismerte el semmiféle művészetnek az értékét, a mely nem kisérletekre van alapitva. A kisérleti módszert kellene az irodalomra is alkalmazni, hogy a költemények és regények pathológiai esetek tanulmányain alapuljanak s a költészet az emberi állat szociális klinikája legyen. Két pathologiai, egy boncztani tanfolyam és a szerves vegytan alapismeretei nélkül, Don Pantaleón nézete szerint, nevetséges dolog volt versek csinálására vállalkozni.

Valahára megjött a díjak megitélésének napja. Mario oly megdöbbenéssel vette tudomásul a pályabiróság döntését, a mely leszögezte lábait a földre. Nem tartozott azok közé, a kik első díjat nyertek, sem azok közé, a kik második díjat nyertek, sőt a harmadik díj nyertesei közé sem. Semmi: a neve nem szerepelt sehol sem. Alig birta elhinni. Elolvasta újra meg újra az ujságot, abban a hitben, hogy csak káprázik a szeme. De néhány kollégájának részvéte, melylyel hozzá közeledtek, hamar meggyőzte. Uram Isten, mennyi részvétet tékozoltak rá néhány percz alatt! Micsoda panaszkodások! Micsoda szidalmak a pályabiróság ellen!

Mario külsőleg megőrizte nyugalmát. Kedves mosolylyal megköszönte a részvétet és eltávozott. Gépiesen ment az utczán, mély szomorúság fogta el, mely összeszorongatta szivét. Nem volt öntelt, nem is fűzött pénzbeli reményeket művéhez. De a dicsőség illatát már megérezte s a közönség tetszése azt a reményt élesztette benne, hogy művészetével olyan helyzetet teremthet magának, a melyben tisztességgel megélhet nejével és fiával. Mindez egy csapásra romba dőlt. Újra magányosnak, szegénynek, tehetetlennek érezte magát, újra a nyomorgó irnok lett belőle, ugyanolyan köznapi lény, mint azelőtt, melyet senki nem érdemesit egy tekintetre sem. De — a miről kevesen tudtak — egy másik fájdalom is rágódott szivén és pedig még keservesebben: a művész fájdalma, a ki kételkedik önmagában. Míg a homályban dolgozott, bizonyos határozatlan sejtelme volt saját tehetségéről, egy belső hang azt mondta neki, hogy azok a művek, melyek keze alól kikerülnek, többet érnek sok oly szobornál, melyeket a kritika fennen dicsőit. Érezte magában az erőt, hogy valami nagyot, hatalmasat alkothasson. Mikor a szoborcsoportjára mondott dicséreteket hallotta, nem volt meglepetve: ugyanaz az édes zene volt ez, melyet a szive is suttogott neki. Most egyszerre hozzáértő emberek birósága bezárja előtte a dicsőség templomának kapuját. Lehet, hogy a biróság tévedt, vagy előitélettel van iránta. De nem valószinübb-e, hogy ő és barátai csalódtak? Nem afféle dilettáns-e ő, a ki a művészet iránti lelkesedést összetéveszti az ihlettel, vagy éppen a lángészszel?

Eljutott a Retiróba és czéltalanul barangolt homokos útjain. Végre, mikor az agya is, a lába is kifáradt, rávetette magát egy padra és két kezébe temette a fejét. Eszébe jutott Carlota. Micsoda szomorú kiábrándulás lesz ez a hűséges feleségnek! Nem élhetnek most sem együtt, mint a hogy tervezték: vissza kell térnie a küzdelembe valami nyomoruságos miniszteriumi vagy más efféle állásért... Könnyek tolultak a szemébe s keservesen zokogott hosszú ideig.

Rohanó léptek dobogása kényszeritette, hogy fejét fölemelje. Nem messze egy kék zubbonyos, kopott sapkájú és kenderből font sarujú munkást látott futni; egy fiatal ember üldözte, a ki könyökére húzott posztó felső-újjaíról és jól fésült hajáról itélve valami élelmiszer-üzlet segédje lehetett. Az öreg ember elfutott Mario előtt, a nélkül, hogy látta volna s a nagy tó szélére érve, beleugrott. A boltosegéd megállott. Mario odaszaladt és látva, hogy az öreg ember a halállal küzködik, hirtelen levetette kabátját s utána ugrott, hogy kifogja.

Fel tudta ugyan magát a viz felszinén tartani, de nem volt valami jeles úszó, ezenfelül a czipője és a nadrágja is nagyon lehúzta. Nem fázott, bár márcziusban járt az idő, de nagyon fel volt indulva. Oly közel ment az öreg emberhez, a mennyire csak tudott és igyekezett elkapni őt, de ez érezve a mentő kezet, hirtelen megfordult és halálos vergődésben kapaszkodott a karjába. Mario érezte, hogy ő is el van veszve s hiába küzdött, hogy kiszabadítsa magát; szabadon maradt karjával a part felé igyekezett jutni, de az öngyilkos vasmarokkal szorította. Kétszer alámerült. Mikor másodszor felbukott, teljes erejéből elkiáltotta magát.

Már-már elvesztette az eszméletét és lemerült a vizfenékre. Szerencsére két vasuti hivatalnok, a kik látták az öreg embert beugrani a vizbe, egy csónakba ugrottak és teljes erejükből eveztek arrafelé. Néhány perczel később és Mario odaveszett volna. Mind a kettőjüket a csónakba vonszolták; az öreg ember nagyon rosz állapotban volt, tömérdek viz került a gyomrába. Fejjel lefelé fektették s kiszorították belőle a vizet, a hogy tudták. A mint magához tért, elmondta az okát, hogy miért ugrott bele a tóba. Annak a fiatal embernek, a ki üldözte, adósa volt három durosszal s mivel nem tudott fizetni, a hitelező dühösen nekiszaladt a boltból és meg akarta verni. Meg akarta ölni magát részint félelmében, részint kétségbeesésében. A boltoslegény, a kit a Retiro rendőrei fogva tartottak, nem tagadta, a mit az adósa mondott. Teljesen nyugodt volt, sőt szinte igazságosnak találta, hogy az olyan ember, a ki nem tud megfizetni három durost, ölje meg magát. Mario megbotránkozásában elővette a pénzt saját zsebéből s néhány kemény szót mondott a boltosnak. A rendőrök és az odagyülekezett nép is belevegyült a kórusba.

Ebben a szóváltásban jó hosszú idő telt el. Mario nagyon fázni kezdett. Kisietett a Retiróból s kocsiba ült, hogy hazahajtat. Az úton mind erősebben elfogta hol a hideg, hol a forróság, a szeme káprázott, attól kezdett félni, elájul, mielőtt hazajutna. Nagy nehezen feljutott a lépcsőn és rávetette magát az ágyára. Csakhamar heves láza lett.

XIII.

— Kijelentem, hogy a mit ma reggel a vőm tett, erkölcstelen cselekedet.

A kávéház látogatói álmélkodva hallgatták ezt a különös kijelentést. Valamennyien tiltakoztak ellene, többé-kevésbbé szeliden. Mario életmentése fölkelteté a kávéházi társaság csodálatát. Lelkes dicséretekkel árasztották el nemes szivét és bátorságát.

A bölcs Sánchez végig jártatta rajtuk világos, gondolkodó szemét, melyben mindig látni lehetett egy positiv agyvelő mély konczentráltságát s a nélkül, hogy figyelmére méltatta volna ezeknek a gyerekes embereknek a méltatlankodását, igy szólt:

— És miért erkölcstelen cselekedet? Mivel megtámadja az erkölcsiség alapjait. És mik az erkölcsiség tényleges alapjai? A legutóbbi időkig azt hitték, valami azon erőkön kivül eső dolgok, mely erők fizikai természetünkben működnek. Tökéletes tévedés. Egyike annak a sok álomnak, melyek megzavarták őseink gyermeteg kedélyét. Az erkölcsiség azon sok kombinácziő egyikének eredménye, melyekben az emberi állat organikus fejlődése megpihen munkájából. Az erkölcsiség nem egyéb, mint a minden egymásra következő nemzedékben mélyebb gyökeret verő társadalmi ösztön. Ez a tisztán állati ösztön azonban, melyben az ember osztozik minden élő lénynyel és különösen a fókával s a bizam-bikával, melyeknek csodás erkölcsi érzésük van, — csak egy okból létezik: a közjólét érdekében. Igy tehát az erkölcsiség a közjóléten alapszik. Mit kivánt a közjólét, mikor az az öreg ember beleugrott a vizbe? Azt kivánta-e, hogy a vőm koczkáztassa életét, hogy őt megmentse? Nem, bizonyára nem, mert annak a boldogtalan embernek az élete, nem lévén sem ereje a munkára, sem egyéb hasznos képessége, az emberiségre teljesen haszontalan volt, míg a vőmé, a ki fiatal, eszes és tevékeny, igenis fontos. Következőleg Mario, mikor egy értékes életet koczkáztatott egy értéktelenért, merénylet intézett a közjólét ellen. Következőleg erkölcstelen cselekedetet követett el.

Senki sem tudott ezzel a hajthatatlan logikával szembeszállni. Rivera, a ki kötekedni szokott Sánchez fejtegetéseivel (mindig abban a frivol szellemben, a mely őt jellemezte), nem volt jelen a kávéházban. E pillanatban azzal volt elfoglalva, hogy ápolta Mariót, a ki tüdőgyuladásban feküdt. Az egyedüli, a ki tiltakozni merészelt, — bár csak esztethikai szempontból, — Don Dionisio Oliveros volt, a külügyminiszteriumi bárd. Oliveros mély basszus hangon megvallotta, hogy ő nem filozófus és gyülöli az analizist.

Donna Rafaela, szokása szerint, egyedül szopogatta málnaszörpjét.

— Ön, Sánchez barátom, mikor megfigyel valami eseményt, kikutatni igyekszik az okát. Ez azért van, mert ön filozófus. Én nem látok egyebet, csak a helyzetet, mert én költő vagyok, kiváltképen drámai költő. Ezért én nem azt nézem, jó vagy rosz volt-e az ön vejének a cselekedete. Én csak azt állitom, hogy szép cselekedet volt. Ez énnekem elég. Mondja meg neki nevemben, hogy a mint befejeztem a vigjáték második felvonását, melyről ő tud (ez pedig Isten segedelmével a jövő héten meglesz), szándékom néhány terzetett irni az ő hősi cselekedetéről s beküldöm valamelyik szépirodalmi lapnak. Ez talán vigasztalni fogja betegségében, mert Mario is mindenek fölött művész.

Az irodatiszt hangja, mikor a vigasztaló szavakat mondta, oly gyászosan és mélyen hangzott, mintha a helyett, hogy a boldogság és öröm fényes képeit mutogatná a képzeletnek, valami éjféli temető pokoli kisérteteit támasztaná fel.

E hang hatása alatt a kávéház vendégei némák és komorak maradtak. Még az analitikai szellemü Don Pantaleón sem tudott szabadulni az elkomorodás amaz érzésétől, melyet Don Dionisio hangja keltett. El nem titkolható méltósággal simogatta deres bajuszát, köhintett és halk hangon mondta Moreno barátjának, hogy a költészet nem egyéb, mint az agyvelőnek vérből, sokszor beteges állapota. Moreno ezt a fontos tényt már régóta tudta, de most is azzal a tisztelettel fogadta, a mely megilleti a természettudomány birodalmának nagy igazságait.

Néhány perczig szótlan maradt s aztán azt felelte, hogy nézete szerint a költők mind őrültek. Ezt meg Don Pantaleón tudta már régóta, de mégis nagy megelégedéssel hallotta újra. Moreno halkan folytatta megjegyzéseit, hogy főleg az anyagkiválasztás pontjában világlik ki, hogy a költő és az őrült ugyanaz. Mind a kettőnél bizonyos időben jelentékenyen fokozódik az anyagkiválasztás.

— Majd meglátja, — tette hozzá, megbökve Sánchez czombját, — hogy mennyire bebizonyul ez mindjárt. Mondja csak Don Dionisio, — folytatta a bárdhoz fordulva, — nem szokott valami viszketést érezni, ha valami költői művet irt?

— Megvallom, hogy igen.

Moreno diadalmas mosolyt vetett barátjára.

— És mondja, — folytatta aztán hangosan, — nem szokott rendszerint fázni a lába?

— Megfagy! Télen két pár harisnyát viselek, nem különben lefagyna a lábam.

— És nem ég a feje?

— A fejem? Olyan, mint a vulkán.

Don Dionisio észrevette, hogy a költők bizonyos sajátságairól van szó s nagyon örült, hogy neki is alkalma van dicsekedni velük.

— Az őrülteknek mindig fázik a lábuk és forró a fejük, — suttogta Moreno barátja fülébe.

Erre a bölcs Sánchez indittatva érezte magát azt felelni, hogy nagyon sok olyan ember, a kiket az emberiség mint lángelmét csodál, közönséges bolond volt. Moreno oly tökéletesen egyezett ezzel a véleménynyel, hogy nemcsak a költőkre alkalmazta, hanem a nagy reformátorokra, mathematikusokra, történetirókra is. Socrates, Newton, Rousseau, Corneille, Seneca, Cato, Beethoven, Dante és sokan mások olyan bolondok voltak, mint annak a rendje. Ha az ember figyelemmel olvassa a nagy emberek életrajzait, okvetlen találkozik náluk lépten-nyomon az őrültség valamely jelével.

— A mit az emberek lángelmének tartanak, az én véleményem szerint nem egyéb, mint az agyvelő nyulványainak a betegsége, — foglalta össze nézeteit Moreno. — A szentek is merő őrültek. Mit szól ahhoz, hogy Assisi Szent Ferencz megcsókolta a bélpoklosokat? Hát nem bolondság ez? Az őrültek házában is gyakori eset, hogy a betegek mindenféle piszkot esznek. Nekem hihetetlennek látszik, hogy vannak, a kik az effélét komolyan veszik.

Mialatt a tudós anthropologusok abban a kimondhatatlan gyönyörben kéjelegtek, melyet az érez, a ki tudatával van annak, hogy ő birja az igazságot annyi mást közt, a kik tévelygésben leledzenek, — régi ismerősünk, Doña Rafaela, szokása szerint, egyedül szopogatta elmaradhatatlan málnaszörpjét. Ujjai annyira tele voltak mindenféle nagyságú és különböző korszakokból való gyürükkel, hogy alig tudta őket annyira meghajtani, hogy a poharat megfoghassa. Ruhája a bő virágos köpeny alatt régi aranyhimzéstől csillogott, mint valami középkori misemondó ruha. Talán egyike volt azoknak az udvari öltönyöknek, melyeket ama hölgyek valamelyike viselt, a kik annak idején Savoyai Mária Lujzát kisérték, mikor ez Spanyolországba jött, hogy nőül menjen V. Fülöp királyhoz. Rafaela asszonyságnak az volt a szokása, hogy a boltjában heverő régiségeket maga viselte. Ez reklám is volt, meg egyuttal örömet is szerzett neki.

A mint az ujság negyedik lapját olvasta, a figyelmét egyszerre csak félrevonta egy fiatal ember, a ki közeledett hozzá és mézédes hangon jó estét kivánt neki.

— Ejnye, Godofredito, maga az?

— Hogy van, Doña Rafaela? Timoteo azt mondta, hogy ön nem volt itt két nap óta s hogy attól tart, talán beteg. De én láttam az este a Las Góngoras-templomban az esti ájtatosságon és meg voltam nyugodva.

— Ah, maga is ott volt a Las Góngorasban? És mért nem jött hozzám, kis hunczut?

— Iturralde atyával épen kimenőben voltam, mikor ön bejött és nem állhattam meg, mert nagyon siettünk a San Vincente-templomba prédikáczióra.

— Hát meg voltam hülve két napig, de már elmult. Üljön le, édes fiam, nem jól esik nekem, ha áll.

Godofredo Llot, elegánsan öltözve s mint mindig, sima és fehér arczczal, engedelmeskedett a meghivásnak és leült a zálogosnéval szemben.

— És mikor lesz az esküvő? — kérdezte az utóbbi.

Az egyház kedvencz fia zavarodottan elmosolyodott.

— Oh, még nincs meghatározva a napja, Doña Rafaela, de ha Isten is úgy akarja, azt hiszem, nem messze vagyunk tőle.

— Nagyon örülök, nagyon örülök, édes fiam.

A leány csinos, maga is az. Azt hiszem nagyon gazdag is.

— Édes asszonyom, ezek a dolgok rám nézve oly mellékesek, hogy nem is tudakozódtam róluk, — felelt Llot szerényen. — Én csak azt tudom, hogy nagyon istenfélő és hogy jó keresztény családból származik.

— Ez a fődolog, édesem, — felelt Rafaela asszonyság rejtelmes tartással. — Mit érnek a földi javak a mennyeiekkel szemben? Itt a földön vetnünk kell, hogy ott arathassunk. A vallásos érzés mindenek felett való. Csakhogy én mondok valamit: a gazdag lányok ép oly jók, mint a szegény lányok, de ezenfelül még gazdagok is.

— Ugyanezt mondta nekem Laguardia atya is, — jegyezte meg Godofredo oly ártatlan hangon, mely a zálogosnőt meghatotta.

— Don Jeremias nagyon tudós férfiú. Gyanítom is, hogy ebben a házasságban benne volt a keze, mert nagyon szereti magát.

— Ő rendezte el az egész dolgot, — felelt a fiatal ember ugyanolyan ártatlanul, mint az előbb. — Ő mutatott be a családnak és ő tett meg minden lépést. Akarja látni a menyasszonyomat? Adok egy példányt a «Szent Erzsébet történeté»-ből, ebben benn van az arczképe.

Az egyház kedvencz fia mosolyogva és pirulva húzott ki a kabátja zsebéből egy kis elegáns, két szinbe kötött könyvet, kinyitotta az első lapjánál, a hol látható volt a szent herczegnő fametszetű képe s nyitva átadta Doña Rafaelának.

— Helyes kis lány és nagyon fiatal és a korona nagyon jól áll neki, — jegyezte meg a zálogosné, fölvéve szemüvegét. — De Godofredito, én úgy emlékszem, hogy az előbbi menyasszonyától, Presentaciótól is kért arczképet ennek a könyvnek a számára.

— Igen, asszonyom, — felelt a fiatal ember nagy zavarban. — Már a metszet is megvolt róla, de a körülmények, a mint tudja...

— Igen, igen, tudom. A szegény leány csunyául el van éktelenítve. Láttam a minap a Carmen-utczában.

— Nem épen ez akadályozott meg, hanem...

— Igaza van, a szépség mulandó dolog. De magának a helyzete miatt sem felelt meg. Maga gazdag lányt érdemel...

— Nem is ez az oka, — sietett Llot mondani. — Az egyedüli ok, a mely lehűtötte érzelmeimet és a szakítást előidézte, atyjának az eszméi. Egy idő óta olyan istentelen materialista lett. Mindenütt csak megbotránkoztatja az embereket.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen.
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke**, WIEN I.

Deák Ferencz

születésének 100-ik évfordulóját ünnepli a nemzet október 17-én. Ez alkalomból természetszerüen hazánk e nagy fiának alakja felé fordul a közvélemény, s bizonyára sokan lesznek, a kik tüzetesebben óhajtják megismerni a **Haza Bölcsének** élete folyását és áldásos működését. E czélra legalkalmasabbak az alant följsorolt könyvek, a legkiválóbbak a magyar irodalomban mind ama munkák közt, melyek Deák Ferenczeczel foglalkoznak. Csengery Antal, Pulszky Ferencz és az angol Forster-Arnold Florence iratai ezek, melyekben e maguk is kiváló politikusok és publicisták aprólékos gonddal, lelkiismeretes őszinteséggel irták meg Deák Ferenczről mind azt, a mit a hálás utókornak tudnia kell és érdemes róla.

Ezek a kiváló munkák:

eák Ferencz emlékezete. *Csengery* Antaltól (Akad. emlékbeszéd). Ára füzve K 2.—
Deák Ferencz Jellemrajz. Irta *Pulszky* Ferencz. Ára K 1.20
Deák Ferencz Életrajza. Irta *Forster-Arnold Florence.* Forditotta *Pulszky* Ágost. Ára füzve K 3.20
Deák Ferencz élete. Emlékkönyv. Szerkesztette *Áldor* Imre. Második kiadás, képekkel. Ára füzve K 1.20
Deák Ferencznek az 1861-ik évi országgyüléstől elfogadott két fölirata. Irta *Könyi* Manó. Ára füzve K —.40
Deák Ferencz mért nem ment el az 1843-iki országgyülésre. Közli *Könyi* Manó. Ára füzve K —.40
Deák-Album. Irták többen. *Zichy* Mihály rajzaival. Ára füzve K 6.—. Diszkötésben K 10.—

Ajánljuk e jeles könyvek alkalomszerü figyelembe vételét azzal a megjegyzéssel, hogy megrendelhetők bármely hazai könyvkereskedőnél, vagy a kiadó

FRANKLIN-TÁRSULAT-nál, Budapesten, IV., Egyetem-utcza 4.

Művirág- és dísztollgyár

SZEKULESZ R.
BUDAPESTEN, IV., Károly-utcza 4–5.
ALAPITTATOTT 1860-ban.
A legmegbizhatóbb beszerzési forrás minden e szakmába vágó czikkeknek. Dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók mindennemü **kalapdiszek**, ugymint virágok, struc és kócsagtollak. tüzökek, madarak, tollrózsák stb. Strucz- és marabu-tollboák és -gallérok. **Alkalmi ajándékok:** fali-, asztali- és függő-diszek, exotikus növények, preparált (természetes) pálmák és fák. **Menyasszonyi** koszorúk és diszek a legujabb divat szerint. Alkalmi és sirkoszorúk szalag- és nyomattal. **Mátrás-tollak, választási jelvények.** Szakmabeli czikkek **javitás**, illetve **festés** végett elfogadtatnak.
Különlegességek toll- és virágkalapokban. — **Eladás: nagyban és kicsinyben.** Sürgönyczim: **Szekulesz Károly-u.**

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYU-KUT

Ismét szép vagyok miután három héten át az Ön Alaiska-crémjét és -puderjét használtam. **F.... Rózsa.**

Ugyanigy fog szólni bármely hölgy, a kinek arczbőre fogyatkozást mutat, vagy a ki csak konzerválni óhajtja arczbőrét és ép ezért nem volna szabad, hogy az Alaiska-crém és -puder egyetlen pipereasztalról hiányozzék.

Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-crémje**
az arczbőrnek rövid használat után csillogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és kellemet kölcsönöz, szeplőket, májfoltokat, napfoltot stb., fehérré, finommá és lágygyá teszi a legrütabb kezeket és hasonló szerek közül a következő főtulajdonságok által válik ki:
Alaiska-créme nem zsirosit, nem tartalmaz semmiféle alkalmatlan részeket, orvosilag véleményezett, ajánlva és **teljesen ártalmatlan.** Elismerőlevelek minden körökből betekinthetők. Egy tégely ára K 3. Próbatégely K 1.20.

A kosmetikum par excellence.

Lindner Róbert gyógysz. **Alaiska-pudere**
kiválóan kiegészíti az Alaiska-crém fényes hatását, egyedül alkalmazva az arczoak bájos testszint ágy, üde és friss rózsás tónust kölcsönöz, ugyszinten elragadtató kiváló illata, nemkülönben kitünő fedőképessége és tartóssága által és mivel **sem horganyt, sem bismutot nem tartalmaz,** absolut ártalmatlansággal magában foglalja mindama tulajdonságokat, melyek azt egy nélkülözhetetlen, a mindennapi használatra rendelt pipereczikké teszik, mintszámtalan elismerőlevél a legjobb körökből bizonyit. Egy szelencze puder ára fehér, rózsaszinü vagy sárga K 3. —

Székhelye **Lindner Róbert,** gyógyszerész, Wien, XIII/9. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utcza 12. 9883
Kitüntetve Párisban, Londonban, Amsterdamban, Bécsben aranyérmekkel és rendjelekkel.

Törvényesen védett **Bob-csemege**

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»,** kellemes széklétetést idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánljuk olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak 6t doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Múzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Mosor, Koronaherczeg-uteza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

A **Franklin-Társulat** kiadásában **Budapesten** (IV., Egyetem-utcza 4.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A VADÁSZAT MESTERE.

Önképző gyakorlati utmutatás a vadászat kedvelői számára vagyis rövid foglalata mindazon elméleti szabályoknak, melyek megtanulása s megtartása mellett a vadászatot bárki a siker gyönyörével gyakorolhatja.

Saját és egy ötven éves vadász tapasztalataiból s jeles kütfők nyomán

irta

CSERSZILVÁSY ÁKOS
(Vajda János).

Negyedik, átdolgozott és bővitett kiadás. — Mellékletül a *vad-nyomok* ábrázolása.

Ára kötve 2 K.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

VIII. (Folytatás).

Jenő ismerőseit meglepte ez a házasság. Sajnálták Jenőt. Azt mondták róla, hogy nagy ostobaságot követett el. Iris iránt pedig ellenszenvet éreztek. Hogyne, mikor Jenő anyja végigsirta az összes szalonokat, átkozva azt a nőt, a ki közéjük tolakodott s szétrobbantotta boldog családi életüket! Noha nem hitt abban senki sem, hogy Pethesék családi életében idylli boldogság honolt volna, mégis elitélték az emberek az ismeretlen nőt, mint egy család megzavaróját. Mert elitélni kellemes. Fölény érzését kelti.

De Jenő úgy ismerte körét, akár jó tengerész a tengert. Tudta, hol kell szirtet kerülnie, merre áramlik a viz, honnan fújnak kedvező szelek. Tudta, hogy abba a társaságba, melyben eddig élt, gróf Ferneckné szalonján át vezetheti be Irist legbiztosabban.

Gróf Ferneck Józsefék nem voltak hozzá elég gazdagok, hogy életmódjukban a magas arisztokráczia kiadásaival tarthassanak lépést. Okos számitással inkább a nemesi középosztályban éltek hát, hol vezető szerepet játszhattak. Ezért azután fölvilágosodott mágnásoknak mondták őket s ők tetszetős szerepet látva maguk előtt, hangoztatták is minden alkalommal, hogy radikális szabadelvüek. Rosz néven vették ugyan nem mágnás ismerőseik, mikor megtudták, hogy van szűkebbkörű külön fogadónapjuk — mágnások számára, de látszólag nem vették tudomásul. Legalább nem beszéltek róla.

Ferneckének valóságos szenvedélye volt a társaságbeli intrikálás. Házasságokat boronált össze, új ismerősöket fogadtatott el körével s ha elejtett valakit, megkövetelte, hogy mások se fogadják többé szivesen.

Mikor egy délután hazatérve, Pethes Jenőék névjegyeit találta otthon, rögtön sejtette, mit vár tőle Jenő. Hizelgett neki Jenő bizalma s kapott az alkalmon, hogy hatalmát gyakorolja s eklatáns módon igazolja fölvilágosodott hirét. Sietett viszonozni a látogatást, de nem találta otthon Petheséket. Pár nap mulva meghivta őket teára.

Jenőék késtek kissé s míg megérkeztek, siettek elmondani a vendégek mindent, a mit Jenő házasságáról hallottak. Mincsi grófné a kandalló mellett ült csipkékkel gazdagon diszitett ruhában, mely soványságát ügyesen leplezte s rövidlátó szemét hunyorgatva hallgatta a mendemondákat. Ő maga hallgatott, hosszas, kissé csontos arczán a jobban értesült elnéző mosolyával. A férje alacsony, kopaszodó férfi, csudálkozását fejezte ki, hogy Jenő, kit gőgösnek hittek addig, polgárleányt vett nőül.

— Én szeretem Jenőt, de sohase hittem volna, hogy szerelme legyőzhesse a gőgjét.

Olyan arczkifejezéssel mondta ezt, mintha szellemes fölfedezést árult volna el. Igy szokta, ha meg volt elégedve azzal, a mit mondott.

Dömsödy főispán, egy sűrűbajszú testes tiszaháti úr, azt hallotta, hogy Jenőre a gazdag nagybátyja tukmálta rá azt a leányt.

Egy sarokban Szentandrásy Lőrincz unatkozott rút, de gazdag menyasszonya, Vadasy Márta mellett. Meghallotta, miről van szó. Fölkelt s Mincsi grófné fülébe súgta, hogy ő mit hallott.

— Azt mondják, hogy a leány atyja pisztolylyal kényszeritette Jenőt erre a házasságra.

— Haszontalan pletyka, — mondta rá gróf Zarándy Béla, Mincsi grófné unokatestvére, kit a «tudós»-nak hivtak a társaságban, mert tudták, hogy irt egy könyvet a krétai ásatásokról és elnöke egy tudományos és egy művészeti társulatnak. Azt hitték, s ő maga is meg volt róla győződve, hogy ha nem volna gróf, régen miniszterré, egyetemi tanárrá, vagy múzeumi igazgatóvá lett volna s csak a szakemberek arisztokrataellenes érzelmei akadályozzák az érvényesülésben. Igaz is, hogy tudott sok mindent, de a dilettánsoknak ahhoz a veszedelmes fajához tartozott, kik tudnak minden kivételt, de nem ismerik az elemi szabályokat, kik a szakkönyvből megtartják emlékükben a jegyzetek kuriozitásait, de magát a szöveget elfelejtik.

— De hát kicsoda tulajdonképen az az asszony? — kérdezte Nádasyné kissé félrebigyesztett szájjal.

— Egy budai iskolamester... — Dömsödy torkán akadt a szó. Pethesék léptek be. Iris felé fordult minden szem.

Csupa hajlékonyság, lágy harmonia volt az egész asszony. Csincsilla-prémjei közül, mint vadrózsa a havon viritott elő hidegtől kipirult arcza s a szeszélyes nagy kalap vetette árnyékban kristályokként ragyogott különös szeme.

Ferneckné barátságosan sietett eléje.

— Igazán nagyon, nagyon örülök, — mondta a bemutatások után, — tudod, a férjedet nagyon szeretjük... «un charmant garçon»... s már igen hiányzott nekünk... de reménylem, most már sokszor látjuk ismét, persze veled együtt: — Jenőhöz fordult: — Csak is a feleségével. A kinek ilyen szép felesége van, az maga megszünik érdekesnek lenni... csak a felesége miatt érdekes...

Bizonyos anyai gondoskodásból tartotta szóval Irist, mintegy időt adva neki, hogy megbarátkozzék a helyzettel. Azután Jenőhöz hajolt. Sokáig suttogtak.

— Kedves barátom, hol fedezte fel ezt a kincset? Mondhatom, elámultam; pedig tudtam, hogy ha megházasodik, nem vesz nőül valami madárijesztőt... de... tudja, van manapság elég szépség, de azok rendesen kissé cocottes-szépségek. Hanem azt nem is hittem, hogy ez a genre van még... ilyen arczszin!... és az a «je ne sais quoi de gracieux»... de főkép a szeme! «Un amour!»

Gróf Ferneck is Jenőhöz hajolt magasra húzott szemöldökkel, mint a ki most valami szellemes fölfedezést fog elárulni.

— Ha nem tudnám, hogy a szem szivárványát nem lehet festeni, azt hinném, a feleségedé festve van.

Irist ezalatt Zarándy mulattatta.

— Úgy rémlik, mintha tulajdonképen ismerném.

— Én is magát, — mondta rá hirtelen Iris. Nem «ön»-özött többé senkit. Jenő azt polgárias szokásnak tartotta.

— Honnan?

— Azt hiszem a várban láttam...

Zarándy meglepetve nézett föl rá. Egyszerre világossá vált előtte, a mit nem tudott eddig, hogy a Horvát képén a «Diomedes harczán», a mit ő vett meg, Pethes Jenőné szolgált modelül az Irishez.

— Igen, gyakran jártam a Várban, — egy festő ismerősömhöz.

Iris nem felelt rá. De attól kezdve úgy érezte, mintha valami közös titkuk volna. S ez nyugtalanitotta. Zarándy még beszélni akart, de odafurakodott a házi gazda s mindon kapcsolat nélkül arra igyekezett rábeszélni Irist, hogy lovagoljon.

— Mintha csak épen arra született volna, olyan jól illenék lóra.

Dömsödy főispán a Jenő képviselőségéről beszélt neki.

— Ugyan minek menne Jenő a szászok közé mandátumért. Jöjjön az én megyémbe és ha a nagyságos asszony is lejön és az agarászaton kissé rámosolyog a főkolomposainkra, olyan biztosan megválasztatom Jenőt, mint a pinty!

Iris szabadkozott, hogy Scheiner Emil megneheztelne, ha lemondana Jenő Szász-Hidasról.

— Már tudniillik a «mosómedve»! — füzte hozzá Jenő magyarázatul.

A «mosómedve»! Nevettek mindnyájan. Hirből ismerték. Irist bántotta ez a nevetés.

— Ó, én nagyon szeretem, végtelen jó ember, — igyekezett védeni.

Mindenki tüntetően szives volt Iris iránt, csak Vadasy Márta, a menyasszony vizsgálta ellenséges tekintettel a szépségét, míg az anyja tettetett figyelemmel nézegette a mellette álló asztal bronzvereteit.

Dömsödy odasúgta gróf Fernecknek, mialatt az szivarral kinálta:

— Nézd csak milyen vasvilla szemeket mereszt Vadasy Márta arra a szép asszonyra. Máris félti tőle Lőrinczet.

— Már megint emberhúst eszel? Te vagy Pest legroszabb nyelve, — mondta rá Ferneck; — de azt megmondom, hogy arról a gyönyörü asszonyról nem szabad többé roszat beszélned.

— Elég roszat beszél róla az anyósa.

— Kiállhatatlan vén asszony... és nevetsé-

ges! Csak azért beszél kicsinylőleg a menyéről, mert polgárleány. Hidd el, hogy csak azért... Ilyen ostobaság!... jaj barátom, az előítéletek, az előítéletek!...

Távolbanéző szemmel mondta ezt Ferneck, mint nagy politikus, ki politikai elveiről szól.

— És hiszen ő is csak polgárleány volt! — jutott eszébe egyszerre.

— Elfelejted, — súgta Dömsödy, — hogy most már vérrokonságban van a Pethesekkel.

— Hogy-hogy?

— A fia útján.

Ferneck nagyot nevetett.

— Kitünő! Kitünő!

Mindjárt Vadasyné mellé ült, hogy megsúgja neki Dömsödy élczét.

Mikor indulni készültek Pethesék, Mincsi grófné jelentőségteljes tekintettel mondta Jenőnek, miközben kissé távolabb léptek a többiektől:

— Jól tette, hogy hozzám jöttek először. Hiszen tudja milyen rosz a világ! Hanem most már legyen nyugodt, én résen leszek. Hiszen igazán elragadó kis angyal a felesége. Jól tette, hogy elvette, csak azért is jól tette, akárhogy is fintorgatják az orrukat egypáran... Adieu!

Alig tette be az ajtót maga mögött Jenő, közelébb húzódtak egymáshoz a vendégek.

— Nos?... hogy tetszik? — kérdezte Mincsi grófné diadalmas mosolylyal, mely lehetetlenné tette, hogy valaki nemtetszését fejezze ki.

Különben Iris igazán meghódította őket, Vadasyék kivételével.

— Hiszen ez egy kedves bájos teremtés!...

— És szép...

— Szép? Szép minden színésznő is manapság, hanem nekem az tetszik benne, hogy olyan helyesen viselkedik, akár egy született úri dáma.

— Hogy hol vette a modorát? — mondták.

Gróf Ferneckné azután végleg Iris javára mondta ki az ítéletet:

— Bevallom, nagyon szimpatikusnak találom ezt a házasságot. Végre egy fiatal ember, a ki szegény leányt vett nőül!

Szentandrásy érzékenyen találva nézett rá. Hiszen őt épen Mincsi grófné kapaczitálta, hogy vegye nőül a gazdag Vadasy-leányt. Mincsi grófné megfeledkezett róla.

Gróf Ferneck fölhuzta a szemöldökét.

— Elég gazdag Jenő, hogy megengedhesse magának ezt a fényűzést, — jegyezte meg.

(Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

— Igen, ezt gondoltam én is, — kiáltott a régiségárusnő. — Az olyan istenfélő uri ember, mint maga, nem keveredhetik rokonságba ilyen botrányos emberrel. Az egész dologban az a pápaszemes gazember a hibás! — tette hozzá, mérges szemeket vetve arrafelé, a hol Moreno ült. — Don Pantaleón azelőtt valóságos szent volt. Emlékszem, egyszer ott voltam náluk, mikor nagy vihar támadt, mennydörgéssel és villámlással, ő szaladt az ablakokat becsukni és ő kezdett Szent Borbálához imádkozni.

Godofredo kezdte magát roszul érezni, mert a társalgás nagyon is vádoló fordulatot vett. Ezért lesütve szemét, édeskés szelid arczczal, halkan mondta:

— Isten itél meg bennünket mindnyájunkat. Mi nem tehetünk egyebet, mint hogy szánjuk őket és megteszünk nekik minden jót, a mit tehetünk.

A zálogosné olvadozó szívvel nézett rá.

— Oh, milyen boldog volna a maga mamája, ha még a világon volna! Bizonyos, hogy áldón néz le fiára a mennyországból.

— Adja Isten! — kiáltott a fiatal ember, fényes szemeit a mennyezetre emelve. — Az anyám szent volt és higyjük, hogy a mennyországban van, de mivel senki sem ismerheti Isten kifürkészhetetlen rendeleteit, megteszem, a mit tehetek a lelke üdvösségéért. Végtelen jótéteményt tenne nekem, Doña Rafaela, melyet sohasem felednék el, ha ön is Istennek ajánlaná őt imáiban

— Teljes szivemből. Ne féljen. Nem fogom elmulasztani egy nap sem, hogy imádkozzam érte és a halála évfordulóján meg fogok gyónni és az ő nevét eszemben tartva veszem magamhoz az Úr testét.

— Oh, asszonyom, ez nagyon is sok, — kiáltott Llot, elkábulva ennyi kegytől.

— Nekem ez nem tesz semmit. Tudja, hogy úgyis meggyónok minden héten.

— Tudom, ismerem a jámbor szokásait. De ezen felül más, bár sokkal kisebbrendű kegyeiért is adósa vagyok...

— Ne beszéljünk erről, Llot úr, — sietett Rafaela asszonyság mondani.

— De igen, asszonyom, beszélni fogunk róla. Egy pillanatig sem feledhetem el azt a sok jót, a mit velem tett. Azért jöttem most ide, hogy kijelentsem abbeli szándékomat, hogy rendezzük a számadásainkat.

— De mért siet annyira, kedvesem? A maga kezében oly biztosnak tudom a pénzemet, mint a magamében.

— Mégis, ép azért, mert ön mindig oly jó volt irántam, nem szeretném a legcsekélyebb mértékben sem sérteni az érdekeit. Lássuk tehát, mivel tartozom.

Beszédközben elővett a zsebéből egy jegyzőkönyvet s halk hangon felolvasott különféle összegeket, melyeket a régiségárusnő különböző alkalmakkor kölcsönözött neki, egyszer harmincz, máskor hetven, ismét máskor ötven durost és igy tovább. Összevéve ezerötszázötven pezetára rugott az adósság.

— Helyes, — szólt a fiatal ember, visszatéve zsebébe a jegyzőkönyvet. — Mondjunk kerek összeget. Kétezer pezetával tartozom önnek.

— Nem, uram, csak ezerötszázötvennel tartozik.

— De igen, asszonyom, kétezerrel tartozom, mert ön még kilenczven durost fog nekem kölcsön adni. — Egy kis ajándékot kell vennem a menyasszonyomnak és nincs pénzem, — mondta elpirulva, mint a pipacs.

Doña Rafaela kissé elcsodálkozott az adósság kiegyenlítésének ily eredeti módján, de látva Godofredo iruló-piruló arczát, szeliden reá függesztett tiszta, ártatlan szemét, melyben bájosan tükröződött a szégyenkezés, nem tudva megállni mosoly nélkül.

— Ajándék kell, mi? No, ne pirúljon.

Godofredo még jobban elpirult, mintha a vér ki akarna csattanni sima arczán.

A zálogosnőnek nagy kedve telt ebben a pirulásban, hogy még tovább gyönyörködhessék benne, még kötekedett vele kissé. Végre elővette a pénztárczáját. De Godofredo közbeszólt, rémült tekintetet vetve az asztalra, melynél barátai ültek.

— Nem, ne itt, asszonyom. Annyi itt a kiváncsi ember. Nem jönne ki egy pillanatra az utczára?

Doña Rafaela fölkelt székéből és kiment. Godofredo beszélgetett még egy barátjával, hogy ne vegyék észre, hogy vele megy, de csakhamar követte őt.

Mikor az utczán voltak, menten a világosság és az emberek jelenléte által okozott szégyenkezéstől, szabad folyvást engedett szeretete és hálája forró érzelmeinek, melyek szűzies szivében dagadoztak. Míg Rafaelával a Puerta de Sol felé ment, remegő ajakkal és elbájoló félénkséggel tett neki néhány vallomást helyzetére és kilátásaira vonatkozólag. Rafaela asszonyság rendkivüli megelégedéssel mosolygott, csodálkozva, hogy a mai gonosz világban ilyen becsületes szivű fiatal ember is akad még. Godofredo tiszteletteljes és figyelmes volt iránta, olyan mértékben, mint kevés fiú az anyja iránt. Mikor egy keskeny kereszt-utczába értek, a régiségárusnő megállt, néhány lépéssel beljebb ment és a sötétség oltalma alatt elővéve pénztárczáját, leolvasta neki papirpénzben a számadás kikerekítését. Godofredo reszkető kézzel vette el a bankjegyeket és szemtől-szembe állva maradt jóltevője előtt, a nélkül, hogy egyetlen köszönő szót tudott volna mondani; annyira el volt fogulva a meghatottságtól. Végre nagy nehezen, elváltozott hangon felkiáltott:

— Oh Señora! Mennyi hálával tartozom önnek! Ha csak ki tudnám mondani, a mi e pillanatban a szivemben végbe megy!

Ez a zavarodottság oly jól állt neki, hogy Rafaela asszonyság gyengéden megveregette a vállát és kimondhatatlanul meg volt hatva.

— Szóra sem érdemes, édesem. Csak örülök, ha valami szivességet tehetek magának.

— Tudom, asszonyom, jól tudom, — kiáltott a fiatal ember dallamos hangon. — De zavarba jutok, mert ilyen kedvességet még nem tapasztaltam, a mióta megdicsőült anyám meghalt. Nem tudok önre másképen gondolni, csak azzal a szeretettel és tisztelettel, melyet anyám iránt érzek. Nem a pénz miatt, hanem a szeretet miatt, melyet irántam tanusít. De még egy kegyet kérek...

— A mit csak akar, Godofredito.

— Engedje meg, hogy megcsókoljam a kezét.

A zálogosné el volt álmélkodva; egy pillanatig habozott, de látva Godofredo pirba borult gyermeteg arczát, cherub-szerű, tiszta kék szemét, mely ragyogott a háladatosságtól, odaadta neki kezét, mosolyogva ennek a gyermeknek az alázatosságán és ártatlanságán.

— Micsoda Isten báránya! — mormogta a jó asszony, érezve, hogy keze megnedvesedik Godofredo könnyeitől.

Godofredo haza akarta kiserni, de a zálogosnő nem akarta engedni. A mint elbúcsúztak egymástól, Don Laureano Romadonga rohant el mellettük, mint a forgószél.

— Hát ezt mi lelte? — kérdezte Rafaela asszonyság.

— Nem tudom; nagyon sápadt.

— Sohasem láttam még ilyen állapotban.

Rafaela asszonyság sietett elbúcsúzni pártfogoltjától s úgy tett, mintha hazafelé menne. De mikor látta, hogy Godofredo már messze jár, visszafordult a kávéház felé, mert nagyon égette a kiváncsiság.

Romadonga csakugyan bement a kávéházba, olyan felhevült állapotban, hogy barátai mind meg voltak lepve. Leült, vagy jobban mondva lerogyott egy székre, egy pohár czukrosvizet kért a pinczértől és lelkendezve, rekedt hangon szólalt meg:

— Ha tudnák, mi történt velem!

Ez volt épen, a mit mindannyian kivántak tudni, mi történt. De élénk kérdezősködésük ellenére csak akkor kezdett beszélni, mikor apró kortyokban megitta pohár vizét s többször is letörölgette a hideg veritéket.

Az eset hallatlan volt, párját ritkító. Hogy érthetőbbé tegye, Romadonga megmagyarázta, hogy egy idő óta nagyon jó barátságban volt az özvegy Zamarra marquisnővel és leányával, Matildával, a ki szintén özvegy, a férje vasuti igazgató volt. Nos, Concha, az ő szeretett Conchája, a szíjgyártó leánya, a kit mindnyájan ismernek, féltékeny lett erre a kis özvegyre, a ki ép oly csinos, mint a milyen elmés. A féltékenysége természetesen alaptalan, mert neki sohasem jutott eszébe máskép nézni az özvegyre, mint egy jó barátnőre...

A hallgatók lelkébe belopózott a kétség ez állításra. Szavakkal azonban senki sem akarta kifejezni. Don Laureano folytatta:

— Ezen alaptalan föltevésen sokat veszekedtek. Concha nem akarta engedni, hogy ő eljárjon a marquisné hétfői estélyeire és rettentő dühös lett, mikor megtudta, hogy elkisérte őket sétálni. Egy nap azzal fenyegetőzött, hogy elmegy ezeknek a hölgyeknek a házába és botránytot csinál. Ki hitte volna, hogy a bolondsága ily nagy mértékű? Pedig úgy volt, sőt sokkal tovább is ment.

— Az imént a szinházban voltam. Az első szinész jutalomjátéka volt. A nézőtér zsufolva. A második felvonás közben odamentem üdvözölni Marquesa de Zamarrát és leányát, Matildot, a kik az első sorban ültek, közel a zártszék-sor széléhez. Leültem melléjük egy ülésbe, a melynek tulajdonosa kiment volt és jókedvüen beszélgettünk, mikor egyszerre azt látom, hogy Concha áll előttem köpönyegében, kendővel a fején. Mielőtt magamhoz tértem volna a meglepetéstől, rávetette magát Matildra, mint a vadállat és alaposan pofon vágta...

A hallgatók álmélkodva kiáltottak fel.

— Micsoda durvaság! Lehetetlen!

— Úgy volt, a hogy mondom: alaposan pofon vágta és elnevezte mindennek, a minek csak egy asszonyt el lehet nevezni, — mondta a vén kéjencz kinosan törölgetve e verejtékét.

— És mit tett ön?

— Én? Hát látják, hogy mit tettem: elmenekültem. Nem láttam egyebet, mint iszonyú sok népet, mind felállt, kiabált és nevetett. Láttam, hogy két szolga megragadja Conchát, a ki úgy sikoltozott, a hogy csak ő tud sikoltozni és láttam, hogy a király, a ki épen a felettünk levő páholyban ül, egész testével kihajol a korláton, nézi, mi történt és mosolyog... Egyebet nem láttam — azaz hogy aztán az utcza közepén láttam magamat, felöltő nélkül, a kalap a kezemben, a hogy a katasztrófa pillanatában voltam.

A körülállók nem győztek ámulni-bámulni. Valamennyinek megesett a szive a vén piperkőczön, nem találtak elég erős szavakat a leány durva fellépésének elitélésére. A szidalmak mögött azonban észre lehetett venni bizonyos vidámságot, a melytől csillogott a szemük és minduntalan ki akart törni a nevetésük. Mulatságos eset volt. Valaki, egy paplankereskedő, a ki időnkint oda szokott jönni az asztalhoz, tiszteletteljesen bátorkodott megjegyezni:

— Az már igaz, hogy szerény véleményem szerint ez a nőszemély nem való önhöz, Señor Romadonga.

— Azt már elhiszem, hogy nem méltó hozzám, — kiáltott a nőhódító dühösen. — Szép kis ujságot mond nekem! De ha látta volna, mekkora kés van mindig nála, nem beszélne ilyen könnyedén.

— De hát föl lehet-e róla tételezni, hogy...

— De föl ám! Fogadni merek, megtenné. Az olyan nő, a kinek van bátorsága megtenni, a mit ma megtett, meg mer tenni mindent a világon. Százszor is megesküdött, hogy ha elhagyom, beleszúr a hátamba és én meg is vagyok győződve, hogy megteszi. Meglátják! — kiáltott izgatottan. — Hát nem hiszi, Don Dionisio?

— Micsoda helyzet! Ha én ezt szinpadra tudnám vinni! — kiáltott a bárd siri hangon, feleszmélve költői szórakozottságából.

— De uram, hát azt akarja, hogy még beljebb legyen a szinházban, mint a hogy volt? — kiáltott Romadonga, kétségbeesetten rázva fejét.

XIV.

Míg Mariót erős tüdőgyulladás az ágyhoz szögezte, neve bejárta a hirlapokat s szenvedélyes viták tárgya volt. A pályabiróság eljárását, a mennyire ő reá vonatkozott, némely kritikusok igazságtalannak bélyegezték. Mások ellenben védelmezték, már akár meggyőződésből, akár a pályabirák iránti barátságból, akár az új művész elleni irigységből. Rivera csaknem ugyanannyira megdöbbent, mint Mario és csaknem ugyanannyira elcsüggedt. Attól félt, hogy a szeretete elkápráztatta. De mikor látta a megkezdődött harczot, rettenthetetlenül belevetette magát a közepébe. És a vén ujságíró tolla, bár sokáig tétlenül vesztegelt, semmit se vesztett ügyességéből és közmondássá vált élességéből. Méltatlankodásától indíttatva, annyi igazság és lendület volt abban, a mit írt, hogy egy csapásra a maga részére nyerte a pártatlan közönséget. A megfelelő időben tudta érinteni az érzések húrjait is, nagy tőkét kovácsolt a művész betegségéből, a ki áldozata lett hősies önfeláldozásának ugyanakkor, mikor egy kiáltó igazságtalanságnak is áldozata lett.

Mikor aztán a fiatal szobrász fölkelt a betegágyból, nagyobb tekintélyben és dicsőségben volt része, mintha megnyerte volna a nagy díjat. Az irigység ez egyszer eltévesztette czélját. Az első este, mikor megjelent a kávéházban, barátai fölálltak és viharosan megtapsolták. A jelenlevők többi része követte a példát, a dologból zajos ovácziő lett, melyről az ujságok számot adtak másnap.

— A művészet a haszontalanság apotheozisa, — mondta Moreno nagy bölcsen, Don Pantaleón fülébe, mikor a lelkesedés lecsillapult. — Ha a hasznos tárgyak megszünnek hasznosak lenni, művészieknek kezdik őket nevezni. Az amphora egykor arra szolgált, hogy vizet vagy bort tartsanak benne, manap disztárgy a kályhán vagy az oszlopokon. Az oszlopok is eredetileg arra szolgáltak, hogy tetőket tartsanak, ma meg a szobák sarkait diszitik.

A bölcs Sánchez mély érdeklődést tanusított ezek iránt a fényes megjegyzések iránt. Behúnyta nagy, téveteg szemét helyeslése jeléül és eltünődött.

— Megfigyelték, — folytatta Moreno, — hogy azok az országok, melyekben a művészeti irányzatok leginkább ki vannak fejlődve, a legnagyobb tömegét szolgáltatják az őrülteknek. S ez az első sorban, a miért a művészet a képzelet meddő játéka. A művészet, mint a mysticismus, végre is megbontja a szerves fejlődést. Véleményem szerint mind a kettőt el kellene nyomni, mint beteges irányzatot.

Don Pantaleón görcsösen mozgatta a kezét, kimeresztette szemét és egy sereg helyeslő kiáltást hallatott. Ez mindig megtörtént vele, valahányszor azt a szót hallotta, hogy «beteges».

— Engedje meg, hogy megcsókoljam a kezét.

Ennek a jelzőnek rendkivüli, bűvös hatása volt szervezetére, kimondhatatlan gyönyört szerzett neki, a mely észrevehető volt szeme szokatlan csillogásában s bajusza ijedt mozgásában. Mikor alkalma nyilt ezt a szót kiejteni (és ezt az alkalmat sokkal szorgalmasabban kereste, mint a mennyire a társalgás összhangja kivánta), megrágta, kifejezhetetlen gyönyörrel forgatta az inyén, ugyanazt a finom izt érezve ajkain, a melyet a hitbuzgó emberek éreznek, mikor valami szentnek a nevét kimondják. Igy a nélkül, hogy e szokásának öntudatával lett volna, a bölcs Sánchez majdnem minden dolgot a világon betegesnek nyilvánított. A szó iránti lelkesedésében betegesnek nyilvánította volna akár az édes anyját is, a ki életet adott neki.

Igy hát a mit Moreno mondott, az nem volt neki új dolog. A kitünő fiziológus már jóval azelőtt tudta, hogy a művészet és a mysticismus beteges elemek a társadalmi szervezetben. Ugyanilyen volt egy sereg más dolog is, a miről Moreno, egyelőre legalább nem tudott. Don Pantaleón — és ezt világosan meg kell állapitani — tovább jutott a kutatás útján és tökéletesebb ismeretével birt a természet indokainak, mint a barátja. Alig volt a természetnek olyan jelensége, melyre ne talált volna magyarázatot. A tanitvány tulszárnyalta mesterét, a mint azt a tudomány történetében nem egy eset mutatja. Lángelméje tetőpontján Sánchez egy ugrással eljutott oly vidékekre, melyeket a szegény Moreno, daczára kitartó törekvésének, sohasem fog elérni.

Ezután is csodálta fiatal barátját, jellemének büszke függetlenségéért, azért a hihetetlen erélyért, melynek jelét adta azáltal, hogy diadalmasan kiemelkedett a létért való küzdelemből, a mely az ő esetében oly komoly volt, beszédének hirtelen őszinteségéért, mely jellemezte benne a harczra született, természetes embert.

De a mi a positiv tudomány problemáinak ismeretét illeti, abban nem volt neki rajta csodálni valója. Don Pantaleónnak legalább is húsz csavarulattal többje volt az agynyúlványaiban, a mint ez ki fog derülni ennek a történetnek folyamán.

Egy idő óta ezen nyúlványok minden erejét egy nagy kérdés megoldására szentelte. Ugyanaz a kérdés volt ez, a melyre homályosan czélzott már veje előtt, mint olyan dologra, melyet a világ csodálattal és tapssal fog fogadni. Ez a kérdés, — eljött az ideje, hogy leleplezzük, — nem volt egyéb, mint a *gondolat eredetének* kérdése. A bölcs Sánchez abban az időpontban, melyről beszélünk, már tökéletesen ismerte az agyvelő térképét. Mikroszkopja segitségével megvizsgálta különböző állatok számtalan idegsejtjeit, figyelmes szemmel kisérve az idegszálaknak azt az óriási hálózatát, mely belőlük kiindul. Azután szerzett néhány emberi agyvelőt és ugyanezt tette velük. Tehát ismerte már a gépezet alkatrészeit. A sejtek hatalmas városában bejárt minden zugot s végig kalandozta útjaik és sövényeik bonyolult hálózatát. De teljesen ismeretlen volt előtte a gépezet titka: járt az utczákon, de nem tudott arról semmit, hogy mi történik a házakon belül. Hatalmas szelleme epedett e titok birásáért. Némelyek azt mondták, hogy ez lehetetlen. A bölcs Sánchez mosolygott és elmélkedett.

Az a tájékozás, melyet előző fiziologusok nyújtottak, nagyon bizonytalan volt. Az egyik azt állitotta, hogy a gondolat ép olyan kiválasztás eredménye, mint a genny vagy nyálka. Don Pantaleón kisérleteiben nem találta semmi nyomát effélé váladéknak az encephalikus anyagban. Mások viszont kijelentették, hogy a gondolat hasonló folyamat eredménye az agyban, mint mikor megkél a tészta. Ez valószinűbb volt. Mindazáltal, Don Pantaleón azt tartotta, inkább a sör erjedéséhez hasonlithat, a desztillációrendszere szerint, mivel kétségtelen, hogy az érzéseknek, hogy eszmékké alakulhassanak, egy nagyon finom szűrőn kell keresztül menniök. De minden erőfeszítése ellenére, hogy ezt a szűrő-réteget nagyitójával felfedezhesse, ennyire nem birt jutni.

E nagy probléma megoldása izgatta őt a nap minden órájában és az éjjelnek is sok órájában. Szünetlenül munkálkodott, úgy hogy másra gondolni is alig ért rá. Mindazáltal a jelenlegi pillanatban egy látszólag jelentéktelen eset nagyon nyugtalanitotta és még hallgatagabbá és gondolkodóbbá tette, mint máskor. A mint az este a kávéházba ment, megbotlott egy emberben, a ki a gyalogjáron hevert. Ez az ember nem tudott megállni a lábán, annyira el volt gyengülve, mert a mint elmondta, nem evett semmit harmincznál óra óta. Don Pantaleón eltelve részvéttel, bevonszolta, a hogy tudta, a legközelebbi vendéglőbe, levest adatott és jó ebédet rendelt neki. Aztán odaadta csaknem minden pénzét, a mi a zsebében volt.

A hirneves anthropologus ezért nyugtalan volt és önmagával elégedetlen. Nagyon jól tudta, hogy az ugynevezett humanizmus és emberszeretet érzése, ép úgy mint a vallásos érzés, a kezdetleges társadalmi állapot jelei. Czivilizált társadalom nem engedheti meg őket, mert egyenes ellenségei a fajkiválasztás és a létért való küzdelem törvényének, a melyek ép oly érvényesek a társadalmi szervezetben, mint az alantasabb szervezetekben. Ebben a küzdelemben a gyöngéknek el kell pusztulniok: ez javára válik a faj haladásának. Oltalmazni őket, segiteni őket a természet változhatatlan törvényeinek kijátszásában, a czivilizált emberhez méltatlan dolog és még méltatlanabb ahhoz, a ki, mint ő, a pozitiv tudomány tanulmányának szenteli magát. Hagyjuk élni, a minek élnie kell s hagyjuk elpusztulni, a minek pusztulnai kell. Ezért voltak Don Pantaleon lelkifurdalásai. S a mit leginkább szégyelt, az volt, hogy mikor azt a szerencsétlen embert mohó étvággyal enni látta, sírva fakadt ellágyulásában. Kezdetleges nevelésének utóize volt ez, tele képtelen balvéleményekkel és gyermekes képzelődéssel. Ez a jelentéktelen tény mutatta, hogy ez a kiváló férfiú mily mértékben rázta le lelkéről az előitéletek porát s mennyire jutott a tökéletesedés útján.

(Folytatása következik.)

Művirág- és dísztollgyár

SZEKULESZ R.
BUDAPESTEN,
IV., Károly-utcza 4—5.
ALAPITTATOTT 1860-ban.
A legmeghíbzhatóbb beszerzési forrás minden e szakmába vágó czikkekre nézve. Dús választékban és a legutányosabb gyári áraknál kaphatók mindennemű **kalapdiszek**, ugymint virágok, strucz- és kócsagtollak tüzések, madarak, tollrózsák stb. Strucz- és maraboutollboák és -gallérok. **Alkalmi ajándékok:** fali-, asztali- és függő-dí-zek, exotikus növények, preparált termé szetes példák és fák. **Menyasszonyi** koszoruk és díszek a legujabb divat szerint. Alkalmi és sirkoszoruk szalag- és nyomattal. **Márabou-tollak, választási jelvények.** Szakmabeli czikkek **javitás**, illetve **festés** végett elfogadtatnak.
Különlegességek toll- és virágkalapokban. — Eladás: nagyban és kicsinyben. Sürgönyczim: **Szekulesz Károly-u.**

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPITŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
UGORKATEJ,
mely azonnal eltávolit minden szeplőt, májfoltot, pattanást, boratkát (mitesser) stb. és az arczoak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 kor., ehhez **ugorka-szappan 1 kor.,** **poudre 2 kor.** 9980
Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszertára, **Temesvár.**
Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertárában Király-utcza 12 és Andrássy-út 26.

Kufeke
Ezer orvos ajánlja mint legjobb táplálékot
egészséges és gyomorbeteg
Gyermeknek
Kitünően bevált
hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben.
Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.
Gyár **R. Kufeke**
BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.
Gyermek-liszt

KOLLARITS
FEHÉRNEMŰ

MENYASSZONYI KELENGYÉK
BUDAPEST, VÁCZI-UTCZA 32 SZ.

KOCH-féle
vadász-gallér
«Kész!!!»
Törv. védve.

Vadászoknak nélkülözhetetlen gallér vizmentes loden-szövetből 10, 12, 14 és 16 frt. Csak
KOCH
Testvéreknél
Budapest legnagyobb férfi- fiu- és gyermekruha áruházában kapható
Károly-körut 26.
Bőrkabátok 16 frtól feljebb. Szabott árak. 10060

Farbenfabriken vorm.
Friedr. Bayer & Co., Elberfeld
Abteil. für pharmaceut. Produkte.

Somatose
oldható húsfehérnye, a hús tápanyagát (fehérnyét és sókat) majdnem ízlelen könnyen oldható por alakjában tartalmazza; kiváló **étvágygerjesztő**
erősitő-szer
gyenge a táplálkozásban elmaradottaknak, mell, ideg- és gyomorbetegeknek.
betegágyasoknak, angolkórban szenvedő gyermekeknek, üdülőknek, stb.
Vas-Somatose
alakjában különösen
sápkórosoknak
orvosilag ajánlva.
Vas-Somatose 2% szerves vasvegyületet tartalmazó tiszta Somatose
Raktáron a gyógyszertárakban és gyógyanyagkereskedésekben. Csak eredeti csomagolásban valódi.

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Üvegje 2 K.**
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V., Szabadság-tér, a Sétatér-utcza sarkán. 9938

Császárfürdő
BUDAPESTEN 9843
téli és nyári gyógyhely.
Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

A női szépség eléresére, tökeletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrhibát, kisimitja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.
Hamisitványok biróilag üldöztetnek.
Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz **Arad.**
Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt par percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 9815
Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. — Kapható minden gyógyszertárban.

Deák Ferencz

születésének 100-ik évfordulóját ünnepli a nemzet október 17-én. Ez alkalomból természetszerüen hazánk e nagy fiának alakja felé fordul a közvélemény, s bizonyára sokan lesznek, a kik tüzetesebben óhajtják megismerni a **Haza Bölcsének** élete folyását és áldásos működését. E czélra legalkalmasabbak az alant fölsorolt könyvek, a legkiválóbbak a magyar irodalomban mind ama munkák közt, melyek Deák Ferenczczel foglalkoznak. Csengery Antal, Pulszky Ferencz és az angol Forster-Arnold Florence iratai ezek, melyekben e maguk is kiváló politikusok és publicisták aprólékos gonddal, lelkiismeretes öszinteséggel irták meg Deák Ferenczről mind azt, a mit a hálás utókornak tudnia kell és érdemes róla.

Ezek a kiváló munkák:

Deák Ferencz emlékezete. *Csengery* Antaltól (Akad. emlékbeszéd). Ára füzve K 2.—
Olcsókönyvtár 569—570 K —.40
Deák Ferencz Jellemrajz. Irta *Pulszky* Ferencz. Ára K 1.20
Deák Ferencz Életrajza. Irta *Forster-Arnold Florence*. Forditotta *Pulszky* Ágost. Ára füzve K 3.20
Olcsókönyvtár 333—337 K 1.—
Deák Ferencz élete. Emlékkönyv. Szerkesztette *Áldor* Imre. Második kiadás, képekkel. Ára füzve K 1.20
Deák Ferencznek az 1861-ik évi országgyülésről elfogadott két föiirata. Irta *Könyi* Manó. Ára füzve K —.40
Deák Ferencz mért nem ment el az 1843-iki országgyülésre. Közli *Könyi* Manó. Ára füzve K —.40
Deák-Album. Irták többen. *Zichy* Mihály rajzaival. Ára füzve K 6.—

Ajánljuk e jeles könyvek alkalomszerü figyelembe vételét azzal a megjegyzéssel, hogy megrendelhetők bármely hazai könyvkereskedőnél, vagy a kiadó

FRANKLIN-TÁRSULAT-nál, Budapesten, IV., Egyetem-utcza 4.

10038
ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,
Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzék ingyen és bérmentve küld. **Muzeum-körúti raktárát beszüntette.** Használt kocsikat becserél, javitásokat elfogad.

LUCCA a likörök királya, az előkelőség kedvence! 9847
Kapható csakis elsőrangu üzletekben és kávéházakban.
LUCCA-TÁRSASÁG, Hamburgban.
Magyarországi vezérképviselői: **HIRSCH és PERL,** gyarmatáru-ügynökség **Bpest, V., Szabadság-tér 6.** Telefon 36—90

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

IX. (Folytatás).

Rövid idő alatt magával ragadta Jenőéket társaságuk mozgalmas élete. Iris nem is ért rá, hogy gondolkozzék az új benyomásokon, melyek özönével zúdultak rá. Keresztül viharzottak lelkén, félig felfogva, félig megértve és sürüsödő fátyolt szőttek szeme elé, melyen át mind elmosódottabban látta csak az élet valóságait. Meg volt elégedve új életmódjával. Változatosnak, mulatságosnak találta, bár meglepte kissé új körének modora. Szellemesebb társalgást várt és több tartózkodást a férfiak és nők közötti érintkezésben. Új ismerősei jóformán csak akkor voltak szellemesek, ha mások rovására lehettek azok. S olyankor kegyetlen volt a szellemességük. Erre gróf Zarándy figyelmeztette. S rájött, hogy igaza van. Egyik-másik fiatal asszony viselkedése is megdöbbentette eleinte. Különösen egy rendkivül feltünő, csupa-ideg asszonyon botránkozott meg, Örösy Gézánén. Nem hitte, hogy ilyen modorú nővel találkozhassék jó társaságban. Testhez tapadó ruhái, suhanczos mozdulatai, az a nyers nyiltság, melylyel a leglehetetlenebb sikamlósságokat is kimondta, férfiak jelenlétében is, valósággal elrémitették Irist. És fölháborította, hogy minduntalan csipkedő hangon ingerelte a férjét, mintha a társaság mulattatására tenné.

— Jenő, én azt hiszem, ez az asszony nem szereti a férjét, — mondta egyszer, a mint kociba ültek egy estélyről jövet.

— Azt hiszi? Nem nehéz kitalálni.

— De...

— De?

— Vajjon jóravaló asszony-e?

— Na, hát a mint veszszük.

— És mégis barátságosan bánik vele mindenki?

— Szerencsétlen asszony az.

— Szerencsétlen? s ezért elnéznek neki mindent?

— Nem kell olyan szigorúan itélni...

Örösyné leánykorában belészeretett Szentandrásyba. De nem mehetett nőül hozzá, bár Szentandrásy eszeveszetten udvarolt neki. Mindkettőjük családja s társaságuk közvéleménye is ellenezte házasságukat, mert nem volt vagyonos egyikük sem. Megmagyarázták a szép Rollának, hogy szerencsétlenek lennének mind a ketten, mert Szendandrásy gavallér-élethez szokott, s ő maga sem arra termett, hogy gonddal, egyszerüségben éljen. Négy-öt ezer forintból nem élhettek volna meg, mikor a férfi egyedül is vagy kétszer annyit költött, Rolla pedig csak a legfinomabb batiszt érintését türte meg testén s valóságos fizikai undort érzett, ha látta, szegényebb asszonyismerőseit mint végeznek dajkateendőket kis gyermekeik körül. Belátta ezt ő is, Szentandrásy is. A társaság megdicsérte őket okosságukért s Rolla férjhez ment Örösy Gézához, kit épen arra valónak tartottak, hogy szegény leány hozzá menjen, mert igen gazdag, negyven éves és — kevéssé rokonszenves volt. Kemény legénynek ismerték Örösyt és eszesnek is tartották, mert a mig csak meg nem házasodott, az ő tanácsával élt az egész vármegye, melyben birtoka feküdt. De nem sokára azt kérdezgették egymástól az emberek: «vajjon mi történt Örösyvel?» Daczos, mogorva lett s nem törődött többé semmi mással, csak a feleségével. De ezt sem úgy tette, mint boldog férjek szokták. Sőt ellenkezőleg, szikrázott a szeme, ha ránézett, parancsolón hangzott a szava, ha beszélt hozzá. Úgy látszott, hogy meg akarja törni az asszonyt. De nem sikerült. Pár év mulva ő maga tört meg. Szenvedélylyé nőtt szerelme, olyan szenvedélylyé, mely gyávává tesz s mely soha sem kelthet viszonzást nőnél, csak megvetést. S attól kezdve kegyetlen diadalt ült rajta Rolla, mintha minden csalódásért rajta akart volna boszút állani. Boszorkány ügyességgel szitotta tovább szerelmét s nyiltan mutatta, hogy nem őt szereti, hanem mást. Különösen attól kezdve bánt kegyetlenül a férjével, mikor Szentandrásy gróf Ferneckné rábeszélésére megkérte Vadasy Mártát. Sokat tárgyalta a társaság ezt az esetet. Iris lelketlennek mondta Örösynét, de Zarándy megingatta az itéletét.

— Talán nem tudja, hogy eleinte sokat szenvedett szegény asszony. Igen durván bánt vele a férje.

— Mit tett vele?

— Bizony verte is.

— Ah!

Iris elborzadt. Attól kezdve rokonszenvet érzett ő is az asszony iránt és sirni szeretett volna a sorsán. Mikor egyszer Jenővel beszélt róla, azt mondta, legokosabban teszi az olyan asszony, kit megüt a férje, ha megöli magát. Jenő kinevette, s azt tartotta, hogy Örösy akkor cselekednék bölcsen, ha most még alaposabban megrakná a feleségét a viselkedéseért. Iris nagyon megneheztelt ezért a férjére.

— Nem szerethet igazán, ha igy itél.

Jenő nem értette az összefüggést s ezért kicsinylőleg mondta rá:

— Asszonylogika!

Akármi ütött is szöget Iris fejében, a mit új körében tapasztalt, magyarázat helyett minduntalan azt hallotta Jenőtől: «Gyermekbeszéd!» «Asszonylogika!» «Elavult felfogás!» «Előitélet!»... Ilyenkor restelkedett kissé s igyekezett meggyőzni önmagát, hogy Jenőnek van igaza.

Egyszer azonban komoly aggodalma támadt, vajjon a helyes úton járnak-e? Arra már rájött, hogy az ő körük több szükebb társaságból áll, s hogy ezek közül a legmulatósabb és legfesztelenebb épen az volt, melyben Jenő legjobban érezte magát. De tovább nem gondolkozott ezen, legfeljebb azt sajnálta, hogy abban a társaságban alig találkozhatott fiatal leányokkal vagy öreg emberekkel, pedig ezekkel szeretett leginkább társalogni. Hanem mikor először voltak annak a társaságnak egy intim mulatságán, akkor igazán megriadt.

Gróf Ferneckékkel és Örösyékkel mentek színházba s színház után tánczolni, egy kaszinó külön termébe. Először életében volt rajta kivágott ruha. Jenő kivánságára vette föl, bár nagyon szégyenkezett, mikor öltöző-szobájának hármas tükrében meglátta a derék csipkéi fölött fehérlő nyakát, gömbölyödő vállait s elgondolta, hogy igy kell mutatkoznia majd annyi sok ember előtt.

Egy új franczia bohózatot néztek meg, melyet helyenkint nem értett meg Iris. Olyankor átpillantott a szomszédpáholyba Örösynére, ki annál jobban mulatott, mennél érthetetlenebbnek talált egy jelenetet Iris.

A páholyban ülve azután minduntalan a sötét háttérbe szeretett volna húzódni, ha valaki feléje emelte a látócsövét.

— Mégis... vajjon nem illetlen-e a ruhám? Minduntalan ide néz valaki, — súgta Jenőnek.

— Ugyan ne legyen olyan gyermekes, — felelt az, — és örüljön, hogy szép válla van.

Vacsoránál gróf Zarándy volt a szomszédja és vele szemben Örösyné mellett Szentandrásy Lőrincz ült, kiről senki sem tudta, hogyan került a társaságba. Irisnek soha sem jutott eszébe addig, hogy szép válla van. De most, hogy Jenőtől hallotta, minduntalan a fülébe csengett, s ha észrevett egy a vállán átsikló férfitekintetet, az is mintha azt mondta volna: «szép válla van!»

Örösyné még ingerlőbb volt, mint máskor, bizonyos keserű gúnynyal a kaczérságában, a mi nyugtalanitón, bántón hatott. A férje erőltetten vett részt a társalgásban s oldalvást pillantott a feleségére vert eb-tekintettel. Közben mérgesen vetette magát hátra néha a székén.

Az asztalon pezsgős poharak, fekete kávés csészék, likőrök, gyümölcsös tálak álltak nagy össze-vissza rendben, s a czigány bizalmasan előrehajolva húzta a szomorú nótákat Örösyné fülébe. A villamos lámpák fényét s az asztalon álló nagy ezüst gyertyatartók lángjait kékesen fátyolozta a szivarfüst — a nők is czigarettáztak — s a zenét tompította a hangos társalgás zsivaja. Ez a bódító hangzavar, a füst, a pezsgő hatása, a csillogó szemek, a társaság fesztelensége szédítette Irist. Először vett részt czigányozásban s megdöbbent ezen a mulatságon.

Örösyné hanyagul támaszkodott széke támlájához, meg-megrezzenő finom orrczimpáin eregette ki a füstöt s czinikus félmosolylyal hallgatta a czigányt, kinek hegedűje alig egy arasznyira járt födetlen válla fölött.

És ezen nem botránkozott meg senki. Még

Gorú Lajos rajza.

A czigány bizalmasan előrehajolva húzta a szomorú nótákat Örösyné fülébe.

Zarándy sem. Pedig annak a szeme néha olyan komolyan tudott nézni.

Egyszer aztán rászólt Örösyné Zarándyra:

— Gróf Zarándy, ne udvaroljon folyton Irisnek!

— Miért ne?

— Mert az veszedelmes, de nem Irisre! Ő kis angyal. Nem fog rajta a pokol lángja. Hanem magára nézve. Vagy talán vak? Nézze, csupa veszedelem a szeme, a szája, válla, keze...

Iris pirult, de nevetett zavarában.

— Tudod, Iris, ha férfi volnék, beléd őrülnék és udvarolnék neked életre-halálra. Már csak azért is, hogy olyan kis nebántsvirág vagy. Hanem a férfiak olyan szelidek! Hiába nevet gróf Zarándy! Maga is csak olyan kontemplativ udvarló!

Erre ismét Szentandrásyhoz fordult. Mindketten lesütött szemmel halkan beszéltek.

— Min van így elszörnyűködve? — kérdezte Iristől Zarándy.

— Én? Dehogy is... miért hiszi?...

— A maga szeme még leányszem. Meglátszik rajta minden érzelmének árnyéka.

— Nem vagyok elszörnyűködve, de olyan szomorúnak érzek itt valamit, de nem tudom mit.

— Hiszen, ha nem volnánk szomorúak, eszünk ágában sem volna mulatni, — szólt Zarándy nevetve.

Iris nem értette meg.

— Lássa, Jenő is csak nevet rajtam, ha valami ilyet mondok.

— Bocsánatot, nagyságos asszonyom, félreértett. Nem magán nevettem, hanem azon a különös tényen, a mit mondtam. Lássa, Szentandrásy őrülten szerelmes Örösynébe s az viszont szereti Szentandrásyt. És az asszony más felesége, a férfi más vőlegénye. Örösy kinosan szereti a feleségét, kiről tudja, hogy az őt soha sem fogja megszeretni, hanem egy szép napon vagy megöli magát, vagy megcsalja — egy harmadikkal!

— Pfuj! Miket gondol!

— Nem hiszi? Pedig bizony hiszteriás asszonytól ez is kitelik. De menjünk tovább. Ferencknek van egy gyermeke, az egyetlen fia — s az nyomorék, hülye. Azzal kihal majd a Ferneck-család. A nagy demokratának épen az fáj a legjobban, hogy azzal a gróf Ferneck név is letűnik a világ színpadjáról. Szegény Mincsi cousineom szomorkodik ugyan a fián is, de én azt hiszem, főleg az keseríti el az életét, hogy nem élhetnek a lehető legszéditőbb magas körökben. Dömsödy barátunkat agyon gyötrik a hitelezői. E miatt a kormány is szeretne már szabadulni tőle. Ezek hát mindannyian szomorúak. Még a czigány is. Az elébb mondta nekem, hogy beteg a felesége. A többiről nem szólok.

— Ha én szomorú volnék, nem tudnék mulatni, — jegyezte meg Iris.

— Biztos ebben? Biztosan tudja, hogy a fájdalom ellen nem vágynék morfint használni?

— Hát azt hiszi?...

— Azt hiszem, hogy csak az mulat ilyen eszeveszetten, mint mi, a ki menekül az otthonától, a nyugodt gondolkozástól. Az ilyen ember egyetlen farsangi éjszakává szeretné átváltoztatni egész hátralevő életét.

Mincsi grófné elhivta Irist s a terem egyik sarkába vezette. Azután odaintette Szentandrásyt.

— Nézze, Szentandrásy, magának most már haza kell mennie, — mondta anyai jóindulattal.

— Miért, grófné?

— Mert vőlegény s nem illik menyasszonya nélkül itt mulatni. Úgy-e, Iris?

Iris csodálkozott, hogy ilyen intim és kényes beszélgetésbe vonták. Csak bólintott egyet.

Szentandrásy izgatottan felelt:

— Nem megyek el... és ha talán majd kifogásolja valaki, hogy itt voltam, hát levonom a konzekvenciát és... adieu!

— Ugyan, csak nem tesz ilyen bolondot! — kiáltott fel Mincsi grófné. — Föláldozná az egész jövőjét! és miért? Hiszen czéltalanul is tenné.

Szentandrásy erre igen bizalmasan kezdett suttogni Mincsi grófnéval. Iris sejtette, hogy Örösyné miatt szakítani akar a menyasszonyával.

Végre Ferneckné apodiktikus hangon mondta:

— Kedves barátom, nem mindenkinek való a szegénység és magának meg csakis a vagyon hiányzik ahhoz, hogy a legkellemesebb positióra tegyen szert a világban. Hát nem szabad eltaszítania a jó szerencsét!

Ekkor Örösyné csengő hangja szakította félbe.

— Szentandrásy! — kiáltott oda az asztal mellől, — ne hallgasson Mincsire. Sohase hallgasson asszonyokra!

— Úgy van! — mondta rá Jenő nevetve.

Irisnek roszúl esett ez.

És Szentandrásy ott maradt.

Táncolni kezdtek s táncoltak hajnalig.

(Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

Egyike azoknak a dolgoknak, melyek még jobban megvilágították agyvelő-csavarulatait, az volt, hogy vásárolt egy majmot. Ez volt életének álma. Sok keresés után végre sikerült egy czigánycsapattól megvennie a beteges majmát. Alaposan megfizettették, tekintettel arra a mohó vágyra, melyet elárult előttük. Mikor a nagy fiziológus egyedül maradt laboratoriumában, ennek a lénynek, az ő közvetlen elődjének társaságában, meghatározhatatlan megindulást érzett. Mélységes tisztelet fogta el a lelkét. Egy ember volt előtte, az elsődleges ember, fenséges egyszerűségével és igazságával, minden képtelen metafizikai eszme nélkül, vallási, erkölcsi fogalmak nélkül, a nélkül a szomorú idealizmus nélkül, mely meghamisítja és megfertőzteti a természet szent rendjét. Oh nem, *ez* az ember nem lép fel azzal a nevetséges igénynyel, hogy szembe szálljon, mint mi teszszük, a természet változhatatlan törvényeivel, a létért való küzdelem és a fajkiválasztás törvényével. A természet közvetlen terméke ő s mint maga a természet, ragyog a fenségtől és ártatlanságtól.

Egy sarokban gubbaszkodva, az elsődleges ember nyugtalan, félénk tekintetét, rámeresztette a másodlagos emberre. Észrevéve azonban, hogy az utóbbi nem akar neki vétení, kiegyenesedett, elkezdte a hasát vakarni s aztán egész sereg elmés mutatványt végzett, melyeket a nagy anthropologus kutató és elmélkedő tekintettel szemlélt. A tudománynak gratulálni lehetett. Termékeny eszmék, csodás kisérletek tervei erjedtek a bölcs Sánchez elméjében. Sajnos azonban kivitelre nem juthattak, egy szerencsétlen eset közetkeztében.

Doña Carolina nem tudott a majom-vásárról. Don Pantaleón, tudva, mily kevés rokonszenvvel viseltetik a felesége a tudomány haladása iránt, gondosan eltitkolta előtte e tényt. Következőleg a derék hölgy nem is sejtette, hogy egy kezdetleges ember van a lakásukban, mikor ez utóbbi a képzelhető legalkalmatlanabb módon hozta e tényt tudomására. Egy este, a mint Doña Carolina gyertyával kezében végig ment a ház folyosóján, egyszerre azt vette észre, hogy két szőrös kéz hátulról átfogja a nyakát s pokoli karmok nyomulnak be az arczába. A szerencsétlen asszony azt hitte, maga az ördög jött el érte, hogy elvigye. Irtózatosan felsikoltott és kiejtette a gyertyatartót a kezéből. Mikor a házbeliek segítségére siettek, ájultan feküdt a földön. A majom a kerítés tetején lóbálta magát s kifejező arczán az a fenséges közöny volt látható, a mely jellemzi a metafizikai eszméktől még meg nem fertőztett lényeket.

Magától értetődik, hogy több szó nem esett róla a fiziologus házában; azaz hogy nagyon is gyakran emlegették, de csak azért, hogy szidalmazzák vele a kitünő anthropologust, a kinek jó darab ideig nem volt nyugta az ebéd-idők alatt.

Szerencsére egy kedvező esemény elfeledtette ezt a végzetes ügyet. Tudjuk már, hogy Sánchez kisebbik leánya, mióta feláldozta szépségét a tudomány oltárán, alig tette ki lábát az utczára. A kávéházban sem jelent meg többé. Godofredo hűtlensége ép akkor, mikor ily szerencsétlenség sujtotta őt, nem csekély mértékben járult hozzá, hogy abban a mély szomoruságban tartsa őt, melyben élt. Ő, a ki azelőtt maga volt a zajos jókedv, hallgatagon és bánatosan járt fel s alá a házban, mint valami árnyék. Időnkint zokogva fakadt. Ilyenkor anyja rettenetesen, fenyegetőleg rázta fejét, mint az Eumenidák, a böles Sánchez pedig lehorgasztotta a magáét, alávetve magát ennek a büntetésnek, de agycsavarulatai mélyében örülve annak, hogy a tudomány és nem a metafizikai rajongás oltárán áldozta fel a leányát.

Nem lehet tudni, vajjon Presentación minden gondolata a kétségbeesés e fekete óráiban a háládatlan Lloté volt-e s Timoteo szenvedélye eszébe sem jutott-e. Bizonyítani csak azt lehetett, hogy e boldogtalan fiatal ember hegedűje továbbra is panaszos hangokat hallatott minden este, ép úgy, mint abban az időben, mikor még szive szerelme ragyogott a szépségtől. Ő rá nézve nem léteztek égési sebek, minden olyan volt, mint azelőtt, bájos, gyöngyház-fényű, alabastromszerű. Mindig hosszúra elnyújtott, bágyatag, epedő szerelmes hangok szóltak a hűrjain.

A fiziologus házában senki sem sejtette, milyen érzelmi kincsre akadtak. Sánchez nem lehetett figyelemmel ilyen hétköznapi dolgokra. Doña Carolina ritkán járt a kávéházba és nem is sejtette, hogy ilyen önzetlen szerelem is létezik a világon. Ezért nagy volt meglepetése, mikor egy szép nap a hegedűművész ünnepi öltözetben meglátogatta. A tudós felesége nem volt egyedül. Leánya, Presentación az oldalán ült az ablak közelében és hímzett. A hegedűs oly nyájas mosolylyal lépett eléjük, hogy a szája tetemesen kitágult.

— Jó napot, Doña Carolina, jó napot Presentacioncita.

A hősies ifjút ugyanekkor valóságos felhő vette körül nagyon finom esőcseppekből, melyek közül szerencsére csak kevés esett a jó hölgy lábára. Aztán arra szánta magát, hogy a helyzethez illő komolyságra erőlteti kiszélesedett arczát, de a mint felemelte fejét, a szája megint kitágult, újra elfoglalva előbbi helyzetét, mint a nyomástól felszabadult rugó. Nagy erőfeszítéssel újra becsukta és megint kinyílt. Ezt a míveletet néhányszor ismételte, mielőtt egy szót birt volna szólni. Ez párosulva azzal a különös szokásával, hogy folyton simogatta a térdét a tenyerével, Doña Carolinában a türelmetlenség érzését keltette fel, a mely még szokott szeretetreméltóságát is próbára tette. Végre megszólalt:

— Asszonyom, Presentación kisasszony nagyon jól tudja, hogy...

E pillanatban azonban a szóban forgó ifjú hölgy hirtelen felugrott helyéről és kiszaladt a szobából. A művész, félbeszakítva beszéde legelején, csodálkozva és szomorkodva nézte távozását. Presentación gyanakvó és érzékenykedő lett, mióta elvesztette a szépségét, azt hitte, mindenki kigunyolja őt. Ez volt az oka hirtelen távozásának. Azt képzelte, hogy Timoteo, a kit boldogabb napjaiban visszautasított, azért jött, hogy gyönyörködjék szerencsétlenségében és hogy hitvány boszuját töltse ki rajta.

Milyen messze volt a valóságtól! A mit Timoteo e perczben érzett, ugyanaz volt, a mi hegedűje hűrjain reszketett: csupa vágy és epekedés.

— Asszonyom, jól tudom, hogy én hitvány féreg vagyok...

Ez a kezdet nem érintette kellemetlenül Doña Carolinát s ezt igyekezett is tudtára adni egy jóindulatú mosolylyal.

— Ugyan Timoteo, nyugodjék meg kissé. Látom, hogy nagyon fel van indulva.

— Hogyne lennék felindulva, asszonyom? Hogyne lennék az, ily körülmények közt? — kiáltott a fiatal ember, görcsösen átkulcsolva térdeit.

— De micsoda körülményekről beszél, édes Timoteo? — kérdezte a hölgy olyan hangsulylyal, mely azt mutatta, hogy nagyon jól tudja.

— Tudom, hogy én hitvány féreg vagyok...

— Ugyan hagyja már el. Nyugodjon meg, Timoteo, nyugodjon meg.

— Azért jöttem, hogy beszéljek önnel, asszonyom, de nem birok. Nem birok beszélni! — kiáltott fokozódó izgatottsággal.

Doña Carolina egy darabig hamis mosolylyal nézett rá s végre ezt mondta:

— Jó, hát elmondom én, hogy mit akart nekem mondani.

Timoteo elámulva nézett rá.

— Ezt akarja mondani: Asszonyom, én úgy szeretem most is a leányát, Presentaciónt, mint az első nap. Szerencsétlensége daczára szeretem őt teljes szivemből, mert az én szerelmem nem a test szépségének szólt, a mely veszendő, hanem a lelke szépségének, a mely örök.

A hegedűs rettentően elsápadt. Fölkelt a székéről és elkezdett a szobában fel s alá járni, görcsösen hadonászva a kalapjával. Minden szerelme, minden szomorusága, minden epekedése, mindazok a gondolatok, melyek hosszú idő óta elfoglaltak a lelkét, egyszerre kitörtek rövid, összefüggéstelen mondatokban, melyek gyászosan hangzottak a szobában, mint egy nagybűnös vallomása a kivégzés előtt. De oly sürű nyálka-felhőbe voltak burkolva, hogy Doña Carolina nem egyszer kénytelen volt visszavonulót fuvatni és a szoba sarkaiba menekülni, ha nem akart teljesen megázni.

Végre Timoteo kimerülten, megsemmisülve lerogyott egy székbe. Doña Carolina is leült és hosszú ideig nézett rá hamisságtól csillogó szemekkel.

— Oh maga csintalan, mennyire ismer engem! — kiáltott fel csipkedő hangon.

Timoteo olyan tekintettel nézett rá, mint egy csodálkozó hal.

— Észrevette azt a szeretetet, melylyel mindig viseltettem maga iránt. Ez nekem gyöngeségem, mániám, soha sem birtam neki ellenállani. A lányaim számtalanszor mondták: «de mama, te örökké csak Timoteóról beszélsz».— «Mit tehetek róla, kedves leányaim? A szeretet nem okoskodik és én bolondja vagyok annak a fiúnak.» És nemcsak Presentacionnak szoktam mondani: ha tiz lányom volna és Timoteo mind a tizet kérné, odaadnám neki habozás nélkül mindannyit.

A rokonszenvnek ez a soknejüségi bizonyitéka annyira meghatotta a hegedűst, hogy megint fölkelt, a kalapját simogatva, de Doña Carolina megfogta a kabátját és úgy

Az elsődleges és a másodlagos ember.

szerzett magának meghallgattatást.

Végre is a hegedűs megkérte Presentación kezét, több alázatossággal, mint szertartásossággal, hozzá téve, hogy ha nem kapja meg feleségül, az intézkedéseit megtette és elhatározása visszavonhatatlan. Bővebb magyarázatba nem bocsátkozott, de ennyi is elég, kelleténél is inkább elég volt, tekintve azt a síri hangot, melyen e szavakat mondta. Timoteo azt tervezte, hogy ez esetben megválik az élettől.

Doña Carolina komoly, pártfogói arczot csinált, úgy hogy a hegedűs megértette, hogy élete e jó hölgy kezébe van letéve. Hosszú ideig gondolkozott. Azután kijelentette, hogy azonnal elintéz mindent. Ah, a mi őt illeti, reszéről nincs semmi nehézség. Sajnos azonban, mások akaratának is része van a dologban; első sorban Presentaciónénak.

A szerencsétlen asszony felsikoltott és kiejtette a gyertyatartót a kezéből.

A tudós felesége felkelt székéről, komolyan megfogta a művész kezét és kivezette őt a szobából. Timoteo engedte magát vonszolni, annyira rabja volt felindultságának, hogy észbeli tehetségeinek nem vehette semmi hasznát, sőt a térdeit is alig tudta kiegyenesíteni. Kimentek a folyosóra és ott messziről megláttak Presentación alakját. Ez azonban, alig hogy megpillantotta őket, elmenekült a szobájába és hevesen bevágta maga mögött az ajtót.

Dona Carolina édesen mosolygott a hegedűsre, a kinek szemében félelem tükröződött.

— Presentación, nyisd ki, — mondta, kopogtatva az ajtón. — Timoteo akar néhány szót szólni neked.

— Timoteónak nincs számomra semmi mondani valója, — jött belülről a válasz.

Doña Carolina megint nyájasan tekintett Timoteóra, újból mosolyogva.

— Igen, édes lányom. Nagyon komoly dolgot akar mondani. Nyisd ki.

— Nem bánom én, akár komoly, akár mulatságos, nem akarok hallani semmit, — felelt Presentación. — Küldd el.

Doña Carolina megint mosolygott és megszoritotta a hegedűs kezét. Az utóbbi meg volt zavarodva.

— Ugyan ne makacskodjál. Nyisd ki, leányom.

— Küldd el! takarodjék! — felelt a leány erélyesebben.

— Beszéljen hozzá a kulcslyukon keresztül. Nincs más mód, — mondta a tudós felesége, előre tolva Timoteót.

Az utóbbi lehajolt és a kulcslyukra szorította nedves száját.

— Presentación, én hitvány féreg vagyok...

— Menjen innen! Nem akarom meghallgatni!

— De én szeretem magát egész lelkemből. Már régóta maga az én szerelmem hűséges csillaga és akárhová visz a sors, biztos lehet benne, hogy maga lesz az a lobogó, mely alatt én küzdök utolsó csepp véremig.

A hegedűs hangja a kulcslyukon keresztül panaszosan, tompán zümmögött, úgy hogy a szavait alig lehetett megérteni. Presentación nem felelt. Mégis a hatásos szókép a lobogóról és az utolsó csepp vérről kissé lecsitithatta szivét. Kis idő mulva gépiesen ismételte, de már kevésbbé hevesen:

— Menjen innen! Menjen innen!

— Presentacioncita, — bömbölte Timoteo, — meg tudnék halni magáért! Szeretnék meghalni, mikor a nap lehanyatlik a messze hegyek mögé, a láthatár szélén, a mikor a fény kihúny az opál és bíborszín felhők között. Meg szeretnék halni és boldog lennék, ha tudnám, hogy maga eljön magányos siromhoz és letesz rá egy-két vadvirágot!

Timoteo azokat a költői képeket ismételte, melyek képzeletére legnagyobb hatást tettek a notturnók és canzonetták szövegében, melyeket játszani szokott. Presentación hallgatott. Aztán Timoteo megint zümmögni kezdett, ellenmondásba jutva önmagával:

— Presentación, az Isten szerelmére, ne engedjen meghalni!

Hosszú szünet után a leány hangja ezeket a nevezetes szókat mondta:

— Mama, csinálj, a mit akarsz.

Timoteo e pillanatban már jövendőbeli anyósa karjaiban volt. Sápadtan, reszketve, meghatottságtól elfogódva vezettette be magát a nappali szobába. Mi történt itt? Alig szükséges részletezni. Doña Carolina megeresztette jóságos szivének fékét. Timoteo könnyektől nedves szeme előtt nem abban a kellemetlen formában mutatta magát, a melyet azelőtt kénytelen volt ölteni, hanem úgy, a milyen a valósága volt: mint a gyöngédség és nagylelkűség kincsesbányája. Félórai bizalmas beszélgetés elég volt arra, hogy Timoteo úgy érezze, hogy olyan bizalommal és szeretettel bánik vele, mint egy elkényeztetett gyermekkel. A gyöngédszivű hölgy nem csak hogy készséges beleegyezését adta a házassága, hanem felajánlotta közbenjárását az egyetlen komoly nehézség elhárításában: a férje beleegyezésének kieszközlésében. Don Pantaleón, a rettenetes Don Pantaleón tovább is úgy nehezedett a család vágyaira, mint egy sziklakő. Mi több, Doña Carolina megengedte azt is, hogy Timoteo mamának szólítsa őt, ha egyedül vannak és megígérte, hogy ugyanoly körülmények között tegezni fogja őt. Majd vigyázni fog, hogy a férje meg ne tudja. Szerető szive még ezzel sem érte be, mikor elbucsuzott jövendőbeli vejétől, a lépcsőháznál egy anyai csókot adott a homlokára. Igy aztán Timoteo a gyönyörtől tántorogva ment le a lépcsőn, miután megcsókolta az imádandó hölgy kezét és kiöntötte rá könnyei patakját.

Az istenek sohasem fáradnak el, ha valakit boldoggá vagy boldogtalanná akarnak tenni. Művészünk számára újabb diadalt tartottak fenn, melyet mindjárt megizlelt, a mint hazaért. Itt találta ugyanis Laguardia atyát, a ki ő reá várt, még csontosabban és nyugtalanabbúl, mint valaha. Timoteo csak látásból ismerte őt. Miután üdvözölték egymást, a pap izgatottan kérdezte:

— Azt jöttem megtudakolni, hogy hol lakik jelenleg az ön barátja, Llot.

— Llot, az én barátom? (Folyt. köv.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke
Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, belhurut, székrekedés sat. ellen.
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke**, WIEN, I.

Művirág- és dísztollgyár

SZEKULESZ R.
BUDAPESTEN,
IV., Károly - utcza 4–5.
ALAPITTATOTT 1860-ban.
A legmegbizhatóbb beszerzési forrás minden e szakmába vágó czikkeknek. Dús választékban és legjutányosabb gyári áraknál kaphatók mindennemü **kalapdiszek**, ugymint virágok, strucz és kócsagtollak, tüzekek, madarak, tollrózsák stb. Strucz- és marabu-tollboák és gallérok.
Alkalmi ajándékok: fali-, asztali- és függő-diszek, exotikus növények, preparált (természetes) pálmák és fák. **Menyasszonyi** koszorúk és diszek a legujabb divat szerint. Alkalmi és sirkoszorúk szalag- és nyomattal. **Mágnás-tollak, választási jelvények.** Szakmabeli czikkek **javitás,** illetve **festés** végett elfogadtatik.
Különlegességek toll- és virágkalapokban. — Eladás: nagyban és kicsinyben. Sürgönyczim: **Szekulesz Károly-u.**

Császárfürdő
BUDAPESTEN 9843
téli és nyári gyógyhely.
Elsőrangu. E kénesvizü gőgyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
1/2 literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Felvilágositásul!
Ezennel nyilvánosan kijelentem, hogy az **amerikai anker-Roskopf-órára** vonatkozó **hirdetések** és **felmagasztalások** csak **utánzatok** és ily bádog óra nálam 1 frt 75 krba kerül. Figyelmeztetem vevőimet, hogy nem vagyok **elárusitó,** hanem **órás.** Órám, melyeket én hirdettem **legelőször,** szab. **zománczmutató-lappal** és **massiv müvel** birnak, **üvegfedelü tokban** vannak és **pontosan szabályozva,** tehát visszautasitandó **mindaz,** a mi nem az én **czégemet** és az «**órás**» nevet viseli. Az én valódi amerik. nikkel

Alapittatott 1840.

anker-Roskopf-órám
antimagnetique szab. zománczozott mutatólappal, 36 órai járással, elegáns fekete imit. ezüst- vagy nikkel-tokban, pontosan az itt látható ábra szerint, az egyedüli óra, mely ellenállóképességénél fogva a legkevésbbé és legjobb használati óra, különösen katonatisztek, vasutihivatalnokoknak, csendőröknek, pénzügyőrök kalauzoknak, gépészeknek és mindazoknak, kiknek erős és megbizható használati órára van szükségük. Ára nikkelezett óralánczczal és tokka együtt **6 kor.,** 3 évi irásbeli jótállás mellett. 3 drb vételénél csak **5 kor.** Meg nem felelőt 10 napi próba után is kicserél vagy a pénzt visszaküldi az egyedül valódi L. amerikai óragyár **MAX BOHNEL, órás, Wien, IV., Margarethenstr. 48.** Cs. kir. állami hivatalnokok szállitója.

Gyémánt-acél borotvákat szállit 5 évi jótállás mellett
1 forint 50 krajczárért. 10058

SOHR JÓZSEF, Szill, Somogy. m 25.
A ki jó borotva hiányában van, ne mulassza el ezen hirneves borotvákat beszerezni. Minden borotvához értékes borotvatartó ingyen.

A női szépség elérésere, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, *sem higanyt, sem ólmot nem* tartalmaz teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczviz** 1 korona.
Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

Legkedveltebb, legjobb hajfestószer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 9815

Postán utánvéttellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen gyógysz Árad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. — Kapható minden gyógyszertárban.

10038

ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,
Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. **Muzeum-körüti raktárát beszüntette.** Használt kocsikat becserél, javitásokat elfogad.

Deák Ferencz

születésének 100-ik évfordulóját ünnepli a nemzet október 17-én. Ez alkalomból természetszerüen hazánk e nagy fiának alakja felé fordul a közvélemény, s bizonyára sokan lesznek, a kik tüzetesebben óhajtják megismerni a **Haza Bölcsének** élete folyását és áldásos működését. E czélra legalkalmasabbak az alant fölsorolt könyvek, a legkiválóbbak a magyar irodalomban mind ama munkák közt, melyek Deák Ferenczczel foglalkoznak. Csengery Antal, Pulszky Ferencz és az angol Forster-Arnold Florence iratai ezek, melyekben e maguk is kiváló politikusok és publicisták aprólékos gonddal, lelkiismeretes őszinteséggel irták meg Deák Ferenczről mind azt, a mit a hálás utókornak tudnia kell és érdemes róla.

Ezek a kiváló munkák:

Deák Ferencz emlékezete. *Csengery* Antaltól (Akad. emlékbeszéd). Ára füzve K 2.—
Olcsókönyvtár 569—570 K —.40
Deák Ferencz Jellemrajza. Irta *Pulszky* Ferencz. Ára K 1.20
Deák Ferencz Életrajza. Irta *Forster-Arnold Florence.* Forditotta *Pulszky* Agost. Ára füzve K 3.20
Olcsókönyvtár 333—337 K 1.—
Deák Ferencz élete. Emlékkönyv. Szerkesztette *Áldor* Imre. Második kiadás, képekkel. Ára füzve K 1.20
Deák Ferencznek az 1861-ik évi országgyülléstől elfogadott két fölirata. Irta *Könyi* Manó. Ára füzve K —.40
Deák Ferencz mért nem ment el az 1843-iki országgyülésre. Közli *Könyi* Manó. Ára füzve K —.40
Deák-Album. Irták többen. *Zichy* Mihály rajzaival. Ára füzve K 6.—

Ajánljuk e jeles könyvek alkalomszerü figyelembe vételét azzal a megjegyzéssel, hogy megrendelhetők bármely hazai könyvkereskedőnél, vagy a kiadó

FRANKLIN-TÁRSULAT-nál, Budapesten, IV., Egyetem-utcza 4.

83921/II. 2. a. sz. 10109

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesintézet 1904. évi szükségletét képező:

I. Mész, homok és kavicsfélék (oltatlan mész, marosi homok, beton-kavics, pálya-kavics).

II. Faanyagok (puha és keményépületfák és műhelyfák).

III. Házi és erdei iparczikkek (töviskoronák, nyirág- és czirok-seprük, kosarak, szakajtók, jármok, favillák, keréktalp külfák, bükkfa és nyirfarudak, szántalpak és faszén).

IV. Kőiparú anyagok és munkák (kender, kócz, kötelek és zsineg ek).

V. Ruházati czikkek (kocsis libériák, lovászfiu-csizmák) biztositása czéljából 1903. évi október hó 30-án Mezőhegyesen a ménesbirtok igazgatóságánál versenytárgyalás tartatik.

A kik bármely czikk szállitására pályázni kivánnak, egy koronás bélyeggel ellátott ajánlataikat a fentebb mondott nap délelőtt 10 órájáig nyujthatják be a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságához, hol a szükségleti czikkek részletezett jegyzékét tartalmazó ajánlati mintákat s a versenytárgyalásra vonatkozó feltételeket is megkaphatják.

Az ajánlatokkal bánatpénzt letenni nem kell, azonban az elfogadott ajánlat benyujtói az általuk szállitandó érték 10%-ának megfelelő készpénzből vagy állami letétre alkalmas értékpapirból álló biztositékot a felszólitás vételétől számitott három nap alatt tartoznak a ménesbirtok pénztáránál letenni.

Budapest, 1903. évi október hó 6-án.

M. kir. földmivelésügyi minister.

Törvényesen védett **Bob-csemege**
szerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836
névalatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»,** kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánljuk olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül késziti: **Erényi Béla gyógy-**

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Goró Lajos rajza.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

X. (Folytatás.)

Szomorú emberek? Szomorúak azok, kik legzajosabban mulatnak? Fennakadt ezen Iris s akkor valami megmozdult a lelke mélyén, valami elrettentő érzés. Úgy tünt fel előtte, hogy az a nagy hajsza élvezetek után, a mitől zsibbasztó mámort várnak azok a szomorú emberek — bűn. De miért élnek úgy ők, Jenő és ő, kiknek nincsen okuk eszeveszett mulatozásban keresni feledést? Így hitte egy ideig. De egyszer erősen meghűlt. Egy hétig kellett a szobát őriznie. Jenő pár napig otthon maradt a kedveért. Hosszú, üres napok voltak. Órákig sem szóltak egymáshoz. Azzal teltek csak a napok, hogy várták a múlásukat. Miről beszéltek volna? Szerelmükről, mint eleinte? Jenő nem beszélt róla s Irist növekedő aggodalom kezdte gyötörni. Mintha már kettőjük között is ott kisértett volna — a szomorúság. Mintha most, hogy meglohadt az első hónapok szerelmi láza, félreértés ütötte volna föl fejét közöttük. Úgy szerette volna nyiltan bevallani Jenő előtt aggodalmát. Érezte, hogy egy biztató szava, egy szivből jövő csókja elhessegette volna a kisértő gondolatokat. De Jenő az unalom ránczával homlokán, rideg tekintettel kisérte szivarja füstkarikáit. Nem mert szólni. Hiszen Jenő megint csak azzal az elnéző, fölényes mosolylyal válaszolt volna. Azelőtt, ha úgy mosolygott, azonnal elhitte, hogy Jenőnek van igaza, csak ő, egy más világ gyermeke, nem értheti meg: miért? De most már bántotta ez a mosoly. Szivesebben tűrt volna bántó szavakat is, mint ezt a mosolyt.

Pár nap múlva ideges lett Jenő. Nem állhatta tovább.

— Nézze csak Iris, benézek kissé a Kaszinóba. Iris megkérdezte, mikor jön haza?

— Úgy egy óra mulva. De ha nem jönnék haza tíz óráig, csak feküdjék le.

Iris nem feküdt le tíz órakor. Megvárta Jenőt. Két órakor éjjel jött haza. Jókedvű tréfálkozással dorgálta meg Irist azért, hogy ébren várta ily sokáig.

S Iris megértette, hogy Jenő kedélyének szüksége van társaságra, idegenek társaságára. Hát már neki nem elég az ő szerelmük, az ő szép, rózsás világuk? ... Hová lett az az ittasság, mely még nem régen minduntalan összefonta kezüket, egymásra vonta csillogó tekintetüket, egymáshoz vonzotta ajkukat?

Egyszer-egyszer visszatért még. Mind ritkábban. Pedig még egy éve sem voltak házasok.

Egy lóversenyen gondolta ezt Iris. Mialatt a tömeg zajongott, kiabált s izgatottan leste a száguldó lovak küzdelmét, a sok ezer ember között, ismerősök csoportjában állva, egyszerre végtelen elhagyatottnak érezte magát.

Jenő fogadást nyert s a mint visszatért a «bookmaker»-től, néhány ezrest mutatott mosolyogva Irisnek. S Irisnek akkor eszébe jutott: «még egy éve sincs és már» ... Sírni szeretett volna.

Idővel azután egy más, új gondolat is megdöbbentette. Férjének köre szivesen fogadta őt, a szerény polgárleányt. Hálás volt érte eleinte s azt hitte, azért látják maguk között jó szemmel, mert jólelkűek és felvilágosodottak. De most már rájött, hogy csakis szépségének köszönhette ezt a fogadtatást. Megértette, hogy azok az emberek a női erényeket hallgatagon tisztelik ugyan, szokásból, közmegegyezésből, akár a keresztény erényeket, de csak lanyhán és lelkesedés nélkül. Hanem a mi igazán hatalmat ad közöttük a nőnek, az csak a szépség. Megtudta, hogy szép nő mosolya többet ér az életben, mint Lucretia minden tisztessége s a szép nő szépsége jogán az első helyet foglalhatja el mindenütt, ha úgy akarja. Mert szép volt s bámulatosan jól öltözött, mindenütt kitüntették az emberek. Még a boltossegédek is cserben hagyták többi vevőiket, ha valami üzletbe lépett s először őt szolgálták ki. Sőt az utczán is udvariasabban tértek ki előle az emberek, mint más nők elől. A leggögösebb mágnások, kik még Ferneczkénvel, a kevésbbé gazdag grófnéval is csak úgy kissé foghegyről beszéltek, tetszeni vágyó igyekezettel forogtak az ő szépsége körül. Míg Vadasy Mártára ügyet sem vetett senki, nem sajnálkozott fölötte senki, mikor Szentandrássy Lőrincz visszaküldte neki a jegygyürűt, — mert Vadasy Márta rút.

Azt látta, hogy mindenütt csak a női szépségnek hódolnak az emberek. Mintha nem is akarna tudni a világ a nőről, ha nem szép, mintha a nőnek nem is volna más létjoga, mint szépségével diszíteni a világot. Képek, szobrok, regények csak a szép nő diadalát hirdetik, még a vallás sem tudja máskép elképzelni női szentjeit, mint szép nő képében.

És Jenő is nemcsak a szépségét szerette-e meg? Mi mást szeretett volna meg benne? Semmi esetre sem a belé nevelt szigorú elveket, miről ő maga azt hitte oda fenn a budai ódon házban, hogy a világrend oszlopai. Hiszen annak az életmódnak fényében, melyet Jenő köre élt, csak vézna nagyképüsködéssé zsugorodnak össze, mint a hogy csak festett fatuskóknak látszanak a világos napon a bálványok, melyek félelmetesek voltak szentélyük homályában.

Jobb volt nem gondolkozni ezeken. Kényelmesebb volt gondolkozás nélkül élni, a mint új barátnői élnek s a mint Jenőnek is kedvére volt.

És a kis Iris, ki valamikor örömittasan táncolt az erdőszélen a napsugárban, lassanként átváltozott olyan szép asszonynyá, kinek egyedüli czélja az ünnepeltetés.

Csak a szépségében hitt még, a minek mindent köszönhetett, a mi kellemeset tapasztalt. Megszerette s örült neki. A jellemét is átalakította a szépsége. Különösen a szeme. Az tette hiúvá. A sötétkékjében játszadozó ibolyás fény szokatlanságával fogva tartotta az emberek tekintetét. S mert mindenkinek az tetszett rajta legjobban, hálás lett Iris szépségének e nagy kincse iránt. Gyakran gyönyörködött benne tükör előtt s szünetelenül gondolt rá. Ha csak egy ismeretlen nézett is rá az utczán, azt gondolta magában: «a szememet nézi.» S mintha nem is nézett volna a szeme, hanem csak mutatta volna magát, vagy mintha egész önérzete a szemébe gyült volna; valami idegenszerű, nem természetes volt a tekintetében.

Megváltozott a szive is. Még atyja iránt sem tudott többé olyan melegen érezni, mint annak előtte.

Gyakran eljárt atyjához a férjhez menetele utáni első években s többször meg is hivta ebédre. De az öreg tudós láthatóan kényelmetlenül érezte magát náluk. Az ünnepélyes nagy ebédlőben, angol libériás, borotvált bajuszú inasok jelenlétében nem tudott fölmelegedni. S ebéd után a pipázó szertelen nagy bőrüléseinek szélén ülve is csak nagyokat hallgatott. Iris nem tudta olyankor fölviditani. Miről is beszélt volna neki? Érzelmeiről, emlékeiről? Jenő fölényes, únott arcza lehetetlenné tette azt. Ritkábban hivta meg azután. Inkább maga ment el hozzá. De hiába, ha a néma dolgozó-szoba sivárságát földeritette is egy félórára hangjának csengése, szoknyájának selyemsuhogása, parfümje, csak olyanformán deritette fel, mint valami idegen nap betévedt fénye.

Egy ilyen látogatás alkalmával kinézett az ablakon, a messze elterülő hegyes-völgyes tájra. Egyszerre sirás lepte meg. Miért? Nem ért rá gondolkozni felette — szinházba kellett sietnie.

Másnap elfelejtette a könnyeit. De azontul, ha atyját látta, azt mondta magának: «jobban szerettem azelőtt.» S ez fájt neki s elrontotta az együttlét örömét. E miatt azután ritkábban is járt el hozzá.

Scheiner Emillel szemben is lanyhult a szeretete. Föltette volt magában, hogy végtelen hálás lesz iránta, hogy úgy viselkedik majd, mintha leánya volna, gyermeki szeretettel melegíti föl Emil bácsi rideg életét. Gyakran töltötték nála pár napot Szász-Hidason, különösen a míg le nem zajlott a képviselő-választás. Emil bácsi igéretét beváltotta s megválasztatta Jenőt. Ezt megtette Iris kedveért. S ha meglátogatták, mindenkép igyekezett Iris kedvében járni. De Jenő iránt mind zárkozottabb lett s nem egyszer éreztette vele ellenszenvét is.

— Csak az az ember, a ki dolgozik, — mondogatta, — akármit is, az mindegy, csak munka legyen ... A ki nem dolgozik, az nem tudja, mit tegyen és akkor roszat tesz. Czél kell az embernek, czél és a czélért dolgozni kell.

Mindig csak czélról, munkáról beszélt! S a

mit mondott annak az éle Jenő ellen fordult. Jenő megelégelte. Most már vég nélkül sohajtozott s panaszkodott, ha Iris igyekezett rávenni, hogy leutazzanak Szász-Hidasra. Végre elhitte Iris, hogy Jenőnek igaza van, mikor szidja Szász-Hidast. Már únta ő is azt a kiállhatatlan szász városkát, melynek házfedelei — tudja Isten miért? — mindig Faustot és Margitot juttatták az eszükbe s melynek gömbölyű kövecsekből összerakott kövezetén félrecsuklott finomczipős lábuk. Megúnta végre ő is a Biedermeyer-izléssel berendezett ósdi házat.

Különösek voltak ők ketten angolos eleganciájukban az otromba ripszes székeken, melyeknek támlájára durva csipkevédők voltak kis csokrokkal odaerősítve. Nagyokat hallgattak, a kandalló «Loreley»-es aranyozott óráján lesve az idő lassú mulását s loppal bele-beleszagolva Peau d'Espagne-os vagy Violette de Parme-os zsebkendőikbe, hogy meneküljenek a boltives szobák százados lavendula és pipafüst szagától.

Ebédnél egy vén szász nő szolgált fel. Jenő ki nem állhatta. Szűk homloka s csúcsos szemöldöke miatt «gótstilű banyának» hívta. Mindannyiszor undorral nézett összeaszott barna kezére, a hányszor odatette a tálat — jó régi polgármódra az asztal közepére. Minden egyes ételnél hosszú párbeszéd keletkezett érthetetlen szász tájszólásban a gazdasszony és a «mosómedve» között, ki a nyaka közé kötötte az asztalkendőt és kezébe fogta a csontokat.

Jenőt sértette, hogy udvarolnia kell egy ilyen kevéssé urias embernek. Hiszen más ilyen fajta emberrel ő csak olyan stilusban szokott beszélni, melyben több a «tudja?», mint az egyéb szó. Végre nem is igen erőltette magát s egészen Irisre bizta, hogy föntartsa vele a jó viszonyt. Irisen nem is mult. Ha sikerült is Jenőnek meggyülöltetnie vele Szász-Hidast, ha alábbhagyott is meleg vonzódása Emil bácsi iránt, nem akarta, hogy ezt észre vegye. Tudta, hogy ez fájna Emil bácsinak. Igyekezett hát a kedvében járni s elhitetni az «allerliebster Onkel»-el, hogy mindent igen kedvesnek talál nála, hogy jól érzi magát ilyen ósdi házban, hol minden az utolsó gyertyatartóig, csengőzsinórig mesél, mint az Andersen-mesékben. Ilyenkor mosoly próbált illeszkedni az öreg úr fanyar arczára. De a mosoly nem találta helyét a hegyes orratövétől szétsugárzó ránczok között. Valamit mégis csak fájlalt Emil bácsi.

Ha arra gondolt Jenő, Iris milyen ügyesen bánik a «mosómedvével», azt mondogatta magában: «nem is hittem volna, hogy Iris ilyen... okos».

Azt hitte, számításból teszi Iris. S meg volt vele elégedve. Mert tudta jól, hogy egész életmódjuknak, összes reményeiknek sarkpontja a «mosómedve». Az ő életmódjuk több pénzbe került, mint a mennyi járadékot kaptak tőle. Hanem, ha elfogyott a pénz, segített a hitel, az az istenáldás, mit a nagybácsi csúf polgári neve árasztott az előkelő Pethes névre. Minden prédaságát azzal igazolta önmaga előtt Jenő, hogy egyszer majd nagy vagyon esik az ölükbe. Hogy mennyi? nem tudta biztosan. Eleinte csak félmillióra számított, de a mint szaporodott az adósságuk s nőttön-nőttek az igényeik, ötvenötvenezer forintot adott reményeihez s az összeg már-már veszedelmesen közeledett a kerek millióhoz. De mint olyan ember, kinek egyetlen törvénye az «illik», sohasem beszélt erről Irissel.

A Jenő szüleivel nem érintkezett Iris, bár Pethes József megkisérlette egyszer a közeledést.

Pár hónappal fia házassága után egy igen elegáns szép asszonyt látott meg kocsin a Stefánia-úton. Ő Dömsödyvel sétált.

— Nézd csak!... teringettét, ki az a szép asszony? — kérdezte tőle.

— Hiszen az a menyed! — felelt Dömsödy hahotázva.

Akkor magához hivta Jenőt. Ünnepélyesen megbocsátott neki és kérte, hogy mutassa be a feleségét.

De Iris hallani sem akart erről.

— Azt mondták, be ne tegyem hozzájuk a lábamat, hát nem is teszem soha.

Pethes Józsefet bántotta kissé a dolog, de Pethesné örvendett rajta s annál inkább gyűlölte Irist.

— Csak akkor leszek boldog, — mondogatta, — ha egyszer megszabadul Jenő ettől a nőtől. Mert hogy nem vénülnek meg együtt, azt tudom.

Törhetlen volt a gyűlölete. Megmételyezte a kedélyét. Jóformán embert sem akart már látni s nehezen türte még a férje jelenlétét is. Egyetlen foglalkozása lett az imádkozás. Minden áldott nap gyónt és hosszan imádkozott a templomokban. (Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

— Vagy ellensége, az nekem mindegy. Oktvetlen meg kell tudnom a lakását.

— Csakhogy én nem tudom, soha nem is tudtam.

— Senki! senki! — kiáltott a pap a reverendáját tépve és úgy szaladgálva a szobában, mint az őrült. — Senki se tudja, hol rejtőzik az a gazember! Mert gazember, tudja? — tette hozzá, dühösen fordulva Timoteo felé, mintha semmit sem kivánna inkább, minthogy ez ellentmondjon neki, hogy akkor aztán rávethesse magát.

— Gazficzkó! Lump! Csaló! Összetaposom az arczát, ha megtalálom.

— Lehetetlen, — kiáltott Timoteo örömtől elárasztva.

— Mi lehetetlen? — sziszegte a pap nekirohanva Timoteónak és megragadva a kabátja szárnyát. — Azt hiszi, nem volnék képes összetaposni az arczát?

— Nem ezt mondtam. Azt akartam mondani, hogy nagyon el vagyok csodálkozva, hogy az az ártatlan ifjú, a ki olyannak látszott, mint a makulátlan fehér galamb...

— Galamb! — mondta Don Jeremias gúnyos mosolylyal. — Galamb!... Róka! — kiáltott, rettentően felordítva. — Róka, a kinek le kell vágni a füleit, a kit elevenen meg kell nyúzni.

Roppant izgatottan kezdett megint fel-alá járni, szörnyű káromkodások közepette. Végre belevetette magát egy székbe és elkezdte mesélni, mi történt.

Godofredo különböző pénzösszegeket csalt ki tőle apránkint mindenféle ürügyek alatt, úgy hogy most már valamivel többjével tartozik hatszáz pesetánál. Tegnap este óta pedig eltünt. De ez még nem a legroszabb. Az igazi gyalázat az, hogy visszaélt az ő nevével s azzal csalt ki pénzt különböző barátaitól: hatvan durost a San Gines plébánosától, negyvenet az Adoratrices káplánjától, tizenhatot a San Milan vikáriusától, és igy tovább. Ezeket az összegeket Don Jeremias nevében kérte, mintha ő neki volna rájuk szüksége. Ha azt hitte, hogy a szava nem elegendő, levelet is mutatott fel, melynek aláirását maga hamisította... Ezenfelül anyja és minden rokona lelki üdvéért a misék végtelen sokaságát rendelte, a nélkül, hogy egy fillért adott volna a papoknak, a kik a miséket mondták. Az eredmény az lett, hogy rászedett mindenkit és kölcsön kért mindenkitől, a kinek Don Jeremias bemutatta.

Don Jeremias nem tudta nyugodtan elbeszélni ezeket a gyalázatosságokat. Hol leült, hol felugrott, járt fel-alá, összecsapkodva a kezeit, fütyült egy darabig, mint a kit megszállt az ördög.

Timoteo rendkivül édes borzongást érzett ereiben. Arcza valóban paradicsomi szelidséget mutatott, szemben a dühvel és ingerültséggel, mely a pap arczán tükröződött. S a boldogság e kifejezése még fokozottabb lett, mikor Don Jeremias elszaladt, mint a forgószél, bucsuvétel nélkül, ezt kiabálva az ajtón kimenet:

— Ha megcsipem, megtaposom az arczát, akárki mit szól is. Megtaposom az arczát!

XV.

Don Laureano Romadonga nem olyan fából volt faragva, hogy egykönnyen rabul lehessen ejteni asszonyi mesterkedéssel, vagy bármiféle asszonynak megengedje, hogy megzavarja élete kényelmét, kedvteléseit, függetlenségét. Mint az életnek mélyreható ismerője, régóta megcsinálta a tervét és soha nem tért el tőle egy hajszálnyira sem. A napjai derülten, mosolyogva sikamlottak tova, teljes mértékben juttatva neki azt a kevés mézet, melyet ez a siralom völgye csakis gazdag és egészséges embereknek nyujt.

Szerencsétlenségére utolsó kedvesének bolond hevessége megzavarta napjai vidám folyását. Az öreg nőhóditó egy idő óta tudatára jutott annak, hogy ezt a kellemetlen viszonyt meg kellene szakitani. Elhatározását nem azért nem változtatta azonnal tette, mint hasonló esetekben szokta, mintha hiányzott volna rá az akarat, hanem mert félt egy kissé attól a nagy késtől, melyet a csinos munkáslány magánál hordott.

Mindazáltal a színházban történt botrányos eset óta elvileg elhatározta a válást. Bár a romlott emberek raffináltságával szerette az élénk véralkatú nőket, s még inkább az erőszakos nőket, de a szijjártó lányának szenvedélyrohamai túlmentek a türhetőség határán. Ez már nem tarthatott tovább. Az a veszély fenyegette, hogy bölcs életterve örökre romba dől e miatt a tüzes és szeszélyes lány miatt.

Sokkal ravaszabb volt azonban, semhogy a terveit elárulta volna. Látszatra továbbra is olyan szerelmes maradt, mint azelőtt. Fentartotta Conchában azt a balhitet, hogy ő az utolsó és örökre szóló szerelme. Még azt se bánta, ha a leány a házasság fényének egy-egy vékony és távoli sugara után nyúlt. Időközben ravasz elméje mélyében egy Macchiavellihez méltó tervet főzött, a mely arra való volt, hogy ezt az édes reményt bimbójában tépje meg. Rendkivül veszedelmes lett volna szakitani a leánynyal és Madridban maradni. Meg volt róla győződve, hogy Concha a hátába szúrná kését, akárhogy figyelteti is a rendőrséggel. Jól ismerte a leányt. Ez a vad és botránykedvelő fehérnép nem törődött azzal egy csipetnyit sem, hogy börtönbe kerül-e, vagy az akasztófára, csak kitölthesse boszúját. Tehát el kell menekülni Madridból. De hová? Miután e kérdésről néhány napig elmélkedett, Páris javára döntött. Ez a roppant város, minden gyönyörnek fővárosa, rendkivül alkalmas volt azon célok elérésére, melyeket Romadonga életében követett. A telet Párisban tölteni, innen Biarritzba vagy San Sabastianba menni, ha eljön a nyár, októberben, mikor már körülbelül elmúlt egy év, visszatérni Madridba. Ez alatt az idő alatt a szijjártó lánya elfelejti őt, talán más valakire akad, talán el is tünik Madridból. Ki tudja, mi minden történhetik ennyi idő alatt?

El lévén tehát határozva, hogy tervét keresztül viszi, titokban elkezdett készülődni. Eladta lovait és kocsijait, pénzt küldött a franczia fővárosba, előre küldte inasát a szükséges dolgokkal és becsomagolt a böröndjébe. Egy délután aztán óvatosan beleült a déli express-vonat egyik kocsijába és elszökött Madridból, senkit sem értesitve utazásáról. Egy órával azelőtt még Conchánál volt. Mefisztói gúnynyal hosszú ideig beszélt neki a jövőre vonatkozó terveiről, megigérve neki, hogy nemsokára magához veszi, együtt fognak élni, néhány hónapig majd utazgatnak, megveszi neki azt a nagyszerű ágyat, melyet együtt láttak az Alcalá-utczában egy kirakatban. Tréfásabb és szeretetreméltóbb volt, mint valaha. Mikor elbúcsúzott Conchától, azt mondta, hogy este megint eljön és elviszi egy dalcsarnokba. A kegyetlen mosoly, mely ajkain játszott, mikor a lépcsőn lement, megijeszthetett volna akárkit.

Szegény leány! Mily kevéssé gyanitotta a gondolatokat, melyek ennek az önző, könyörtelen embernek a lelkében forrtak!

Míg a vonat Spanyolország síkjain futott, a munkáslány alakja időnkint feltünedezett Don Laureano előtt és nyugtalanitotta a lelkét. A mint azonban túl volt a határon, teljesen kitörlődött belőle. Párisba érve butorozott lakást keresett lehetőleg a város belsejében, kocsit bérelt, lovat vásárolt, tagja lett két arisztokratikus klubnak s elkezdte azt az életet élni, mely felé philosohpiai hajlamai vezették, úgy, hogy két hét mulva sokkal jobban érezte magát, mint Madridban s elkezdett arról gondolkozni, hogy nemcsak ezt az egy telet fogja itt tölteni, hanem minden telet, melyet az Isten enged neki, ebben a gyönyörüséges városban.

Romadonga élete derülten, boldogan, önzően suhant tova, mint egy istenét; csupán csak önmagának élt, fenséges közönynyel nézve mások örömét és bánatát. Szükségtelen mondani, hogy az a nap, mely leginkább beragyogta ezt az életet — a nő volt. De nem egy bizonyos nő, ma egy, holnap más. Rövid idő alatt nagyon népszerű lett a párisi hölgyek előtt. Nevetve úgy nevezték, hogy a spanyol hidalgó. Rideg jelleme, jól ismert elmésssége, a cynismus, melylyel beszélt, hatalmat adott neki, hogy uralkodjék az asszonyok fölött. Még nagyon idegenszerű franczia kiejtése is csak kedvesebbé tette megjegyzéseit, melyek bár formában kifogástalanok, de alapjukban véve szemtelenek voltak.

Több szabadságot élvezvén, mint Madridban, bár ott is eleget élvezett, csakhamar holegy nővel karján látták, hol egy másikkal, abban az erős meggyőződésben, hogy a természet csakis gazdag változatosságában szép. A nap bizonyos óráiban elmaradhatatlanul ott sétált egyedül a boulevardokon, szivarral a szájában, illegetve karcsú testét, a mint a tömeg közt járt, merész, kutató tekintetét a mellette elsuhanó szépségekre függesztve, hol jobbra, hol balra hajlongva, hogy jobban lásson, olykor megállva és sokáig utána nézve egy-egy hölgynek.

— Csinos kis czicza, ugy-e?

Romadongán halálos borzongás futott végig. Megrettenve fordult meg és megpillantotta Conchát a maga teljes valóságában. Ösztönszerüleg maga elé emelte kezeit.

— De ne légy már olyan gyáva, ember — kiáltott a leány rekedt hangon, hangsúlyozva minden szótagot és dühös, szemrehányó tekintettel mérve őt végig. — Nem látod, hogy aszszonynyal van dolgod?

A szégyen visszaadta a spanyol hidalgó sápadt arczának a színét.

— Csakhogy te nem vagy ám olyan, mint a többi asszony... Meghiszem azt, caramba... Ezért ijedtem meg, caramba...

— Meghiszem azt, caramba! Azért vagy megijedve caramba! — csúfolódott a leány.

S valóban, Romadonga annyira meg volt szégyenülve és rémülve, hogy szánalom volt ránézni.

— Meg vagy ijedve, ficzkó! — folytatta Concha. — Az nap, a mikor engem becsuknak, beledőfök a szivedbe, akár tetszik, akár nem. Mit gondolsz, vén bolond? Az után, a mit te tettél velem, ki akartál dobni, mint a piszkos papirost? Haha! Erre ne is gondolj, gazember!

A munkásleány ruhája, magatartása és hangja odacsődített egy sereg kiváncsi járókelőt. Don Laureano elszégyelve magát és egyúttal fel is bátorodva, fölegyenesedett és ezt mondta:

— Takarodj innen. Hagyj nekem békét és eredj az utadra. Nincs számodra semmi mondani valom.

— Nincs számomra semmi mondani való, hunczut gazember? És a gyerek, a ki Madridban maradt? Az talán egy szivarvég, melyet ledobsz az utczára, ha már égeti a kezedet? És az én becsületem is semmi? Urak, ez aztán a férfi! (A körülállókhoz fordult, a kik álmélkodva nézték a jelenetet, melyből nem értettek egy szót sem.) Látjátok ezt a vén hülyét? Öregebb mint Mathuzsálem, jobban ki van festve, mint egy kép és jobban ki van szagositva, mint egy kóristanő! Nohát, ez a vén bolond elcsábított engem, magam se tudom, hogyan — a beszédével, az úri modorával, a hazugságaival — de hisz ez nem a ti dolgotok. És mikor látta, hogy megigézett engem, hogy három évig rabja voltam, mint egy majom, estétől reggelig, azt se mondva, hogy befellegzett, elszaladt Párisba. Szép dolog, ugy-e bár? De a mint hogy az apám és anyám lánya vagyok és csak egy elveszteni való életem van és semmiféle gyalázatos gazember úgy csúffá nem tett, mint ez, meg fogom ölni ezt az utálatos vén bolondot! Megértették?

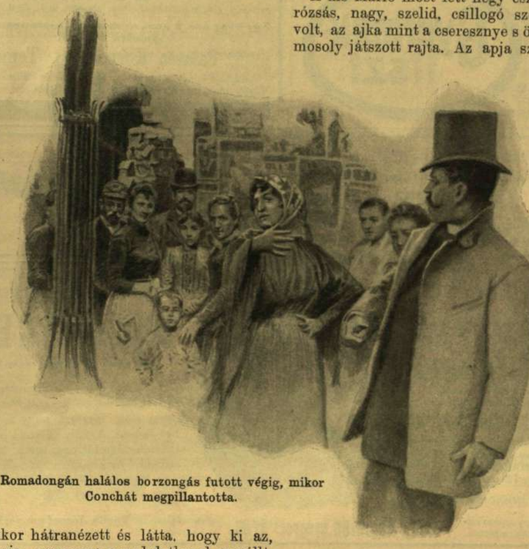
Don Laureano egy rendőrt látott közeledni és összeszedve a bátorságát, megvető hangon mondta:

— Ugyan eredj az utadra. Megfizettelek jó bankókkal.

Concha szeme tüzbe borult, mint egy párduczé.

— Pénzt a becsületemért? — rikoltotta dühének paroxismusában. És kebléhez kapva, gyorsan kiragadott onnan egy nagy, régi divatú kést. De e pillanatban megfogta egy rendőr hátulról. Don Laureano visszahátrált, sápadtabban, mint a viasz.

— Hadd vágom ki a szivét ennek a gyalázatos gazembernek! — sikoltozott a leány, igyekezve kiszabaditani magát.

Romadongán halálos borzongás futott végig, mikor Conchát megpillantotta.

De mikor hátranézett és látta, hogy ki az, a ki lefogja, egyszerre mozdulatlanul megállt.

— Rendőr? Jól van. Fogja, — szólt, nyugodtan átadva a kést. Aztán felhúzva köpenyegét és összébb kötve kendőjét, hozzátette:

— Vigyen a börtönbe.

És Romadongához fordulva hideg, elszánt arczczal, a mely egyszerre rémületet és részvétet keltett, ijesztő nyugalommal mondta:

— Kiszabadulok én nemsokára. De esküszöm neked a fiam egészségére, hogy hamarosan hallani fogod a hiremet. Ha megkaptad a döfést, tudni fogod, kitől kaptad, ha ugyan lesz időd gondolkozni róla.

Ezek a szavak megindították Don Laureano szivét. Az élet édes minden halandónak, de különösen az volt ennek a tiszteletreméltó férfiúnak. Roppant kellemetlen volt neki az a gondolat, hogy egy döfést fog kapni a hátába, kivált minden előleges figyelmeztetés nélkül. Ezért, mielőtt a rendőr elvitte volna Conchát, tört franczia nyelven megszólította, és komolyan kijelentette, hogy ez a hölgy az ő felesége s arra kéri, bocsássa szabadon.

Az odacsődült nézők az egész beszédből csak ezt értették. Az újság meglepetést keltett és nem csekély nevetséget. A rendőr ragaszkodott ahhoz, hogy be kell őket vinnie az őrszobába. Erre Romadonga, azzal a lovagiassággal, a mely jellemzi a spanyol hidalgót, karját nyujtotta a leánynak. A rendőr bekisérte őket. A tömeg nevetett és tapsolt nekik.

XVI.

Marióból hirneves szobrász lett. A megrendelések csak úgy dőltek mütermébe. Mellszobrok, állószobrok, urnák, siremlékek — mindent dicsőséggel és pénzbeli haszonnal csinált. Tekintélyes összegeket kezdett keresni.

Szép lakást béreltek a Mayor-utczában, közel a Ramales-utczához, a hol Carlota szülei laktak. Kényelemben, majdnem fényüzéssel éltek, de pazarlás nélkül. A bölcs Sánchez és Doña Carolina meglehetős szorult helyzetben voltak azok miatt a költekezések miatt, melyeket az előbbi kiadványaira, tudományos müszereire, kirándulásaira és egyéb effélékre költött. Carlota segélyezte őket, de akármennyit adott, Mario kevésnek találta. A fiatal férj oly boldogtalan volt, ha Doña Carolina könnyezve, panaszkodva jött hozzájuk, hogy ha tehette volna, szivesen odaadta volna, a mi pénze csak volt a házban.

— Minek nekünk annyi pénz? — mondta sokszor feleségének.

— A fiunk számára, meg több gyermekünk is lehet még, — felelt Carlota.

Mario lelkesedve csipte meg az arczát.

— Nem kivánok egyebet a fiam számára, — kiáltott fel, — mint hogy szeresse a művészetet és olyan feleséget kapjon, mint te. Akkor aztán érdemes volt neki megszületni.

A kis Mario most lett négy esztendős. Friss, rózsás, nagy, szelid, csillogó szemü gyermek volt, az ajka mint a cseresznye s örökké angyali mosoly játszott rajta. Az apja szenvedélyesen szerette, mert az ő fia volt s mert olyan volt, mint Carlota miniature-képmása. Ugyanaz az édes tekintete volt s ugyanolyan szelíd, nyugodt természete. Ha Carlota azt akarta, hogy a férje pihenjen, csak beküldte a fiút a müterembe. A mig ott volt, biztos lehetett benne, hogy Mario hozzá se nyúl a mintázó pálczikához, vagy a vésőhöz.

Tehát minden mosolygott a dicső anthropologus családjára, a ki egy pillanatra sem hagyott fel kutatásaival, melyek halhatatlan dicsőséget voltak szerzendők nevének.

A gondolat eredetének felfedezése, bár még nem volt megvalósulva, szépen haladt előre. Nemrég Don Pantaleón felvágta egy élő kutya agyvelejét és néhány pillanatig megfigyelhette az agy mechanismusának működését. Sajnos, a kutya egy pillanat mulva megdöglött s igy csak nagyon kevés adatot gyüjthetett nagyszerű fölfedezése számára. Ez a kevés is azonban értékes víz volt a malmára. A jeles physiologus igazoltnak látta feltevéseit, legalább egy bizonyos fokig. A rendelkezésére álló rövid idő alatt is megfigyelte, hogy a vér az agyban több helyütt szint változtatott, hol sötétebb, hol meg világosabb volt. Tény tehát, hogy a gondolat létrejötte tetemesen hasonlit a desztilláláshoz, a mint az ő feltevése szólt.

E kutatások folyamát pillanatnyira megzavarta egy ellenséges körülmény. Leányának, Presentaciónnak az esküvőjét rövid idő alatt meg kellett tartani. Timoteo odajárt a házhoz a nap minden órájában s úgy tekintették, mint fiukat. El kellett késziteni a kelengyét, lakást kellett bebutorozni s a papirokat rendbehozni. Egy nap azonban, a mikor Timoteo lehajolt, hogy fölvegyen a földről egy dugót, Don Pantaleón megpillantott a nyakán egy vörös foltot, a melyről azt hitte, sömörfekély.

(Folytatása következik.)

Kufeke Ezer orvos ajánlja mint legjobb táplálékot egészséges és gyomorbeteg **Gyermeknek** Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben. **Gyermekek** kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban **Gyermek-liszt**
Kapni gyógyszertárakban és drogueriakban. Gyár **R. Kufeke** BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősítsük, használjuk a **Pilules Apollo**-kat, melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) *Vesiculosine*. Kizárólagos orvosi tekintélyek előtt ismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készítmény. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a zsiranyagsejtekre hatnak. — A túlságos testesség gyógyításán kívül lehetővé teszik a **Pilules Apollos**-k szabályozzák a szervi működést, fiatalítják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét azt a rugékonyságot és erőt, ez a titka minden asszonynak, ki megkarcsúsítani és fiatalossá alakítani. A **Pilules Apollos**-k a legkényesebb természetü mindkét nembeliekuek használmák és nem árthatnak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyítást könnyen be lehet tartani és végeredmenye teljesen állandó. (Torvényesen védett védjegy). Egy üvegcse ára 5 korona. Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után 5 K 45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Batie**, gyógyszerész, utasításai: K. 6 45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Batie**, gyógyszerész, *5, Passage Verdeau, Paris*, IX.e. — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: *Budapest*, **Török József**, gyógyszertára, Király-utcza, 12.

Az egyedül létező valódi angol **SZÉPITŐSZER** a Balassa-féle valódi angol **UGORKATEJ**, mely azonnal eltávolit minden szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (mitesser) stb. és az arcznak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. **Egy üveg ára 2 kor.**, ehhez **ugorka-szappan 1 kor.**; **poudre 2 kor.** 9080
Főraktári: Balassa Kornél gyógyszertára, Temesvár.
Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertárában Király-utcza 12 és Andrássy-út 26.

Gyémánt-aczél borotvákat szállit 5 évi jótállás mellett
1 forint 50 krajczárért. 10058
SOHR JÓZSEF, Szill, Somogy. m 25.
A ki jó borotva hiányában van, ne mulassza el ezen hirneves borotvákat beszerezni. Minden borotvához értékes borotvatartó ingyen.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbaj. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczvíz** 1 korona.
Hamisitványok bíróilag üldöztetnek.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitményével hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára 2 kor. **80** fillér. 9815
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29.— Kapható minden gyógyszertárban.

Művirág- és dísztollgyár

SZEKULESZ R.
BUDAPESTEN,
IV., Károly - utcza 4—5.
ALAPITTATOTT 1860-ban.
A legmegbizhatóbb beszerzési forrás minden e szakmába vágó czikkekuek. Dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók mindennemü **kalapdiszek** ugymint virágok, struc és kócsagtollak. tüzékek, madarak, tollrózsák stb. Struez- és marabu-tollboák és gallérok. **Alkalmi ajándékokra:** fali, asztali- és függő-diszek, exotikus növények, preparált (természetesen) pálmák és fák. **Menyasszonyi** koszorúk és diszek a legujabb divat szerint. Alkalmi és sirkoszorúk szalag- és nyomattal. **Márnás-tollak, választási jelvények.** Szakmabeli czikkek **javitás**, illetve **festés** végett elfogadtatik.
Különlegességek toll- és virágkalapokban. — **Eladás:** nagyban és kicsinyben. Sürgönyczim: **Szekulesz Károly-u.**

Császárfürdő
BUDAPESTEN 9843
téli és nyári gyógyhely.
Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

KOLLARITS
FEHÉRNEMŰ

MENYASSZONYI KELENGYÉK
BUDAPEST, VÁCZI-UTCZA 32 SZ.

Ismét szép vagyok miután három héten át az Ön Alaiska-crémjét és -puderjét használtam. **F.... Rózsa.**
Ugyanigy fog szólni bármely hölgy, a kinek arczbőre fogyatkozást mutat, vagy a ki csak konzerválni óhajtja arczbőrét és ép ezért nem volna szabad, hogy az Alaiska-crém és -puder egyetlen pipereasztalról hiányozzék.
A kosmetikum par excellence.

Lindner Róbert gyógysz.
Alaiska-crémje
az arczbőrnek rövid használat után csillogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és kellemet kölcsönöz, szerencsés összetétele folytán az arczbőr minden fogyatékosságát megszünteti, u. m.: persenéseket, szeplőt, böratkát, napfoltot stb., fehérré, finommá és lágygyá teszi a legrútabb kezeket és hasonló szerek közül a következő főtulajdonságok által válik ki: **Alaiska-créme nem zsirosit, nem tartalmaz fémalkatrészeket,** orvosilag véleményezett, ajánlva és **teljesen ártalmatlan.** Elismerőlevelek minden körökből bekinthetők. Egy tégely ára K 3. Próbatégely K 1.20.

Lindner Róbert gyógysz.
Alaiska-pudere
kiválóan kiegészíti az Alaiska-crém fényes hatását, egyedül alkalmazva az arcznak bájos testszint lágy, üde és friss rózsás tónust kölcsönöz, ugy-szintén elragadtató kiváló illata, nemkülönben kitünő fedőképessége és tartóssága által és mivel **sem horganyt, sem bismutot nem tartalmaz,** abszolut ártalmatlanságzal magában foglalja mindama tulajdonságokat, melyek azt egy nélkülözhetetlen, a mindennapi használatra rendelt pipereczikké teszik, mintszámtalan elismerőlevél a a legjobb körökből bizonyit. Egy szépen ze púder ára fehér, rózsaszinü vagy sárga K 3. —
Székhelyője **Lindner Róbert**, gyógyszerész, Wien, XIII/9. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utcza 12. 9883
Kitüntetve Párisban, Londonban, Amsterdamban, Bécsben aranyérmekkel és rendjelekkel.

A **Franklin-Társulat** kiadásában **Budapesten** (IV., Egyetem-utcza 4.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A VADÁSZAT MESTERE.

Önképző gyakorlati utmutatás a vadászat kedvelői számára vagyis rövid foglalata mindazon elméleti szabályoknak, melyek megtanulása s megtartása mellett a vadászatot bárki a siker gyönyörével gyakorolhatja.

Saját és egy ötven éves vadász tapasztalataiból s jeles kútfők nyomán

irta

CSERSZILVÁSY ÁKOS
(Vajda János).

Negyedik, átdolgozott és bővitett kiadás. — Mellékletül a *vad-nyomok* ábrázolása.

Ára kötve 2 K.

Képviselők kerestetnek.

Ár- és lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Mint a monarchia egyetlen különlegességi üzlete, ajánljuk magunkat a német grammophon-részvénytársaságtól való
GRAMMOPHONOK, lemezek, tűk és tartozékrészek beszerzése végett.
Készpénz- és részletfizetésre.
Weiss H. és Társa, Budapest, Károly-körut 2/8.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

XI. (Folytatás.)

Alig mult el két év a házasságukból, néha reggeltől estig sem látták egymást. Jenő eljárt hébe-hóba az országházba, még gyakrabban klubbokba, kaszinókba, vadászatokra, nem csak, mert — a mint ő magyarázta Irisnek — nyilvános pályán élő ember tartozik vele a társadalomnak, hogy mindenütt mutatkozzék (más kötelességről nem szólt), hanem mert a klubbok apró-cseprő eseményei, mende-mondái kitöltötték egész idejét s lelkét, a klub-önérzet föléje emelte a klubbonkivüli világnak s hatalmasan duzzasztotta a mellét.

Iris bánkódott eleinte. De jó barátnői megmagyarázták neki, hogy ez minden asszony sorsa s ilyenkor legokosabban teszi az asszony, ha a helyett, hogy duzzogna és egyedül unatkoznék, maga is kiveszi részét az életből.

Akkor azután Iris is élte világát. Ott volt minden pikniken, a hová fiatal asszonyokat — és főleg fiatal asszonyokat — hívnak meg, minden kaszinói, park-klubbi mulatságon, teákon, ebédeken, főuri működvelő előadáson és franciabohózat-premièren.

Belényugodott. Azt hitte, így él, a mig fiatal.

De egyszerre csak nagy meglepetés érte őket. Erre nem számitottak. Sohasem is gondoltak rá komolyan.

Egy kis jövevény tolakodott közéjük a világra.

Mikor először adott magáról hirt, elcsudálkoztak. Nem voltak vele tisztában, örülnek-e neki, avagy boszankodnak-e? Az igaz, hogy egy időre megzavarta megszokott tarka életmódjukat, de egy időre csak. Mikor még annyi belátbatatlan sok idő van előttük. Rájöttek, hogy ők örülnek. Hát örültek. S nagyon büszkék voltak örömükre.

A kis baba gyönyörű szép csipkék között kezdte meg életét. Morva dajkát hozattak neki, kinek eredeti, pántlikás nemzeti viselete volt. A dajka s a gyermek úgy oda illettek az elegáns lakásba, mintha nem is komolyan gyermek és dajka lettek volna, hanem csak egy szeszélyes asszonyka elegáns «bibelot»-i. S a gyermek környezetéhez méltón viselte magát. Sohasem orditott torkaszakadtából, mint más gyermek szokott, csak vinnyogott kissé legfeljebb s nagy-nagy violásárnyalatú kék szemekkel nézett a világba. A szemei! a violás fényük! Annak örültek legjobban.

Mikor először hallotta meg Iris az apró lény sirását, a szivébe nyilallott. Úgy érezte, hogy végtelen szomorú az élet s hogy az a tehetetlen kis csecsemő a boldog nem-létből, az ő hibájából jött erre a világra, hol prédára les a bánat, a csalódás, betegség, halál... ezer veszély. Az életét lett volna képes érte áldozni. Olyan keserves volt a sirása.

Az első hetekben alig vette le róla a szemét és ha így sokáig elnézte, elcsudálkozott rajta. Hogy ez az új ember az ő gyermeke? és valóban itt van, él, mozog!...

De eljött az ideje, hogy ismét társaságba járjon. Ott eszébe jutott néha, hogy gyermeke van s az hihetetlennek tünt fel akkor. Eleinte mindúntalan hazasietett, hogy megnézze. De ha beleszólott valamibe, akkor bosszús lett a dajka. Mert a dajka nagyon önérzetes és követelő volt. Ha e miatt panaszkodott Iris Jenőnek, az azt tanácsolta, hogy csak bizzék meg benne, jobban ért az a gyermékkel való bánáshoz, mint ő. Szerinte nem is lett volna annak semmi értelme, hogy Iris naphosszat üljön a gyermek-szobában. Iris azután lassankint ebbe is belényugodott. A mint jó feleség volt, bár ritkán volt egyedül a férjével, úgy Jenő kedveért jó anya is akart lenni, úgy a mint kivánta, az örökös bölcsőringatás «pose»-a nélkül.

De mikor a gyermek születése után ismét társaságba járhatott Iris, valami megütötte a fülét, a mi egyszerre eloszlatta minden illuzióját Jenő felől. Nem mintha igazán lettek volna még illuziói. De addig nem akarta észre venni, hogy már elfoszlottak.

Gróf Zarándy tért haza külföldről. Majdnem egy évig volt távol. Azt beszélték, egy kis német fejedelem udvarában élt, kivel együtt tanult az atyja a Thereziánumban. Ő maga sohasem beszélt róla Pethesék társaságában, mit csinál más körökben. Iris gróf Ferneckéknél találta aznap, mikor hazatért titokzatos útjából.

Zarándy elkeseredve kelt ki az ellen, hogy a lapok hasábokat firkáltak naponkint egy ujonnan feltünt szinpadi csillagról.

— Ez hallatlan! Ilyenkor, mikor Nyugatról tér haza az ember, el kell rémülnie, micsoda léhaság dívik ebben a szegény országban. Bécsből jövet két fiatal emberrel utaztam. Egész úton alig beszéltek másról, mint Bánki Flóráról. A kaszinóban villásreggeliztem. Kérdezősködtem, mi ujság a politikában? Elütötték pár szóval, azután mindenki Bánki Flóra fölött vitatkozott. Átnéztem a lapokat. Két sor volt bennök egy magyar technikusról, a ki állitólag valami világraszóló felfedezést tett és két oldal Bánki Flóráról! Az utczán minden kirakatból rám vigyorog Bánki Flóra arczképe!

Gróf Ferneck hunyorgatva rázta a fejét, mialatt Zarándy beszélt.

— Mi bajod? — kérdezte Zarándy.

— Nekem? semmi...

— Miért haragszik érte? — kérdezte Iris, — mikor különben maga is úgy rajong mindenért, a mi művészet.

— Hogyne rajonganék! De az istenért, soha sem irtak-beszéltek ennyit Duse-ról vagy akár Michel Angelóról... de nem beszélhetnének többet valakiről, ki milliók életét menti meg egy felfedezéssel, vagy egy országot hódit meg, mint erről a haszontalan kis operette-diváról, a kit ismertem, mikor még boldog volt, ha jól öltözött ember meghivta egy vacsorára. De hát ki fedezte fel? Ki az imádója?

Ferneck megint hunyorgatott és köszörülte a torkát. Mincsi grófné ingerülten szólt rá az unokatestvérére:

— Ugyan Béla! maga unalmassá lett Németországban. Senkisem beszél annyit Bánki Flóráról, mint most maga.

Iris ránézett, azután Ferneckre.

Eszébe jutott, hogy Jenő, ki azelőtt mindúntalan Bánki Flóráról beszélt, hónapok óta sem említette előtte. Épen mikor mindenki róla beszél!

Megértette. Tehát Jenő megesalja. Nem is nagyon ütközött meg rajta. Félig-meddig el volt rá készülve régóta. Látta, hogy az ő társaságukban más férjek is cselekesznek ilyet és hogy okos asszonyok behúnyják a szemüket olyankor. Inkább az lepte meg, hogy nem is okozott neki olyan fájdalmat ez a felfedezés, mint hitte volna. Visszagondolt a múltra. Csak most vette észre igazán, mekkora útat tettek meg ők ketten szerelmök első idejétől kezdve. Nem ezt az útat álmodta ő a magukénak, fönn budavári ablakában!

Fölment az atyjához. Csertei Aischylos fordításába volt elmerülve.

Iris megcsókolta, megölelte atyját, s beszélni kezdett. Szükségét érezte, hogy végre egyszer megnyissa a szivét atyja előtt. De ez a szavába vágott.

Goró Lajos rajza.

Iris megcsókolta és megölelte atyját.

— Csak egy perczig várj! Csak egy mondatot fejezek be. Ülj le addig és légy szép csöndben, mert ez gyönyörű mondat! Gyönyörű!

Iris kinyitotta az ablakot s kikönyökölt rajta, mint hajdan, mikor gyermekkorában igyekezett elképzelni azt a gyönyörűséges világot, melyből az a csinos finom fiú annyi szépet beszélt.

Csertei elkészült a mondatával.

— Csukd be az ablakot Irisem, — kérte, — fázós vagyok ma. Jer, beszélgessünk inkább, de görögül! Tudsz-e még görögül?

Iris ráemelte nagy szemét s kissé mosolygott. Bezárult a lelke. Most már nem tudott szólni arról, a mi bántotta.

— Alig, — felelt görögül.

— Mi bajod? — kérdezte Csertei, — bánt valami?

— Nem. Miért?

— Nem tudom, — de . . .

— Megvan még a görög chymathionom?

— Meg . . .

— Add ide.

— Minek?

— Csak úgy . . .

Csertei becsoszogott a szomszéd szobába. Iris követte. Rég nem volt ebben a helyiségben, a melyet hóbortos atyja görög butorzattal rendezett be. Meglepte, hogy a falakon festést látott. Halvány szinű freskók voltak. A hosszú falon Hektor búcsúját ábrázolta egy kép, szemben az ablakkal Odysseust Kirkénél. Az ajtó mellett egyik oldalon Priamos halála volt megfestve, a másikon Iris, a mint a tenger fölött száll Trója felé Zeus izenetével. Irisben magára ismert.

— Horvát festette nekem. Szegény fiú, — magyarázta Csertei egy fiókban kotorászva.

— Mondd csak, apám, miért neveztetek el Irisnek?

— Mert épen Irisről olvastam Homérosban, mikor hozták a hírt, hogy megszülettél. És szép név is.

— De olyan szomorúan hangzik . . . És mit csinál Horvát? Évek óta nem hallottam a hirét.

— A hirét? No, azt jobb nem hallani. Iszik a szerencsétlen. Itt a chymathionod.

Iris kezébe vette s széthajtogatta a könnyű fehér szövetet. Egy csapat moly röppent föl belőle.

Egyszerre az arczához nyomta a görög ruhát. Görcsösen sírt. Csertei elhült.

— Iris! az istenért! . . .

Iris felvetette könnyes szemét és mosolygott.

— Semmi az. Hidd el apám, odalenn nem sirok soha. Más, egészen más ott a világ, szinte el sem hihetem ott, hogy ez a csöndes sarok — valóban létezik. De, tudod, ha itt vagyok, szeretnék még az oktalan kis Iris lenni . . . Ostobaság! Hiszen olyan fényes az életem. Arra vágytam. Hála legyen érte a sorsnak: vágyam teljesült.

— Na látod, Iris, most okosan beszélsz. Mindig hálásnak kell lenni a sors iránt. Ez a fő!

Mikor lesietett a kocsijához s a fölhágóra lépett, elgondolkozott.

— Hajtson a Zugligetbe, — szólt a kocsisnak, — nem. Haza! (Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

Ez alkalommal nem szólt semmit. Csakhamar kideritette, hogy Timoteo csakugyan sömörben szenved. A physiologus belátta, hogy ez a házasság teljességgel lehetetlen.

Este, mikor egyedül voltak, tudtára adta ezt nejének, kellő gyöngédséggel, némi túlzással azt lehetne mondani, félénken. Kifejtette az okokat, melyek miatt ezt a házasságot oktalannak tartotta s ez okai szorosan tudományosak s az anthropologia legújabb vivmányaira alapitottak voltak. A sömör a testi elsatnyultság jele, mint a vér minden betegsége. Már pedig kötelesek vagyunk nemcsak nem szállni szembe a természetes fajkiválasztással, hanem azt elő is mozditani minden erőnkből. Ki kell kerülnünk minden veszélyét annak, hogy olyan lények szülessenek, melyek nem tökéletesen egészségesek, ha azt akarjuk, hogy az emberi nem folyton tökéletesedjék — és igy tovább.

Doña Carolina ügyet sem vetett mindezen megjegyzésekre. Sőt alkalmul használta őket arra, hogy leszidja a physiologust, átkozva kedvteléseit és éles szavakkal emlékeztetve őt leánya égési sebeire. Néhány nappal később Don Pantaleón ismételte ellenvetéseit, még pedig hasonló gyöngédséggel. Semmi eredmény. A felesége még élesebben és megvetőbben felelt. Erre, észrevéve, hogy nincs módjában megakadályozni ezt a házasságot, melyet a biologiai fejlődés tilalmaz, sötét mélakórba merült, a mely megfosztotta étvágyától és a kisérletezéstől is elvette kedvét. Ez a nagy melancholia néhány nap mulva elérte tetőpontját egy különös fellobbanással, mely rémületbe ejtette a családot.

Egy reggel, mikor Timeteo a nappali szobából át akart menni az ebédlőbe, Don Pantaleón, a ki nyilvánvalóan lesben állt a folyosóra nyiló szobák egyikében, hirtelen rávetette magát, megragadta a nyakát és meg is fojtotta volna minden valószinűség szerint, ha a házbeliek a zajra oda nem sietnek.

Nagy nehezen kiszabaditották a hegedűst a karmaiból. Ezután is bömbölt, mint a kit megszállott a rosz lélek, mialatt Mario, Carlota és Doña Carolina és a cseléd lefogták. A szeme vérbe volt borulva, az arcza szertedúlva.

— Nem szabad elvennie a lányomat! Meg fogom akadályozni, ha addig élek is! Az én házamban ne szegje meg senki büntetlenül a faji kiválasztás törvényét! Szégyelje magát, hogy olyan szervi tulajdonságokkal házasodni akar! Ez az emberi nem veszedelme. Nem akarom, hogy degenerált utódaim legyenek! Hallja? Nem akarom!

Izgatottsága oly nagy volt, hogy végre ájultan, habzó ajakkal rogyott össze. Később visszanyerte eszméletét, néhány napig betegen feküdt, aztán tökéletesen kigyógyult, a nélkül, hogy a rohama nyomot hagyott volna maga után, mint a hogy ettől féltek. Presentación esküvője minden további kellemetlen eset nélkül ment végbe. Minden békében folyt ismét.

Mario és Carlota, ha szabadok voltak, nem mulasztották el az alkalmat egy kis szórakozásra; hol sétálni mentek, hol színházba, sőt néha vendéglőkben is ebédeltek. Az ilyen házastársi mulatozásokat Mario annyira szerette, hogy Carlota szivesen egyezett beléjük, bár rendszeretete és takarékossága ellen valók voltak.

Egy nap kevés barátnői egyike meghivta őket, hogy vegyen részt egy nyári műkedvelői előadáson. Ez a barátnő maga is meghivott vendég volt, de joga volt arra, hogy azt hozza magával, a kit akar. Carlota megkérdezte a férjét. Mario helyeselte a dolgot, sőt azt is megigérte, hogy elkiséri őket, ha nem lesz sürgős dolga. Vasárnap délutánra szólt a meghivás s igy az idő nem okozott akadályt. Karöltve elindultak tehát a barátnőjükhöz s innen az Amor de Dios-utczába, a hol az a ház volt, a melyben a szinielőadást rendezték. Alacsony, régi, jó karban tartott, egyemeletes épület volt, melyben csak a tulajdonosa lakott, egy özvegyasszony, két hajadon leányával, a fiával és mintegy tizenöt éves leány-unokájával. A mint a küszöbre léptek, észrevették a vallásos szellemet, a takarékosságot és tisztaságot, mely a házban uralkodott. Az előszoba butorzata ócska és csunya volt, de csak úgy fénylett az alapos kefeléstől. Egyik sarkában egy emelvényen Szűz Mária festett gipsz-szobra állott. A folyosók szélesek voltak, fehérre mosva, mint valami kolostorban.

Az előszobából egy kis szobába jutottak, a hol már tekintélyes számú vendég volt összegyülekezve s a hol a háziasszony komoly és leereszkedő nyájassággal fogadta őket. Rendkivül magas, hajlott korú, sovány nő volt, fekete szemeiben valami imponáló csillogás, fehér haja gummival volt a homlokára leragasztva. Fekete ruha volt rajta s egy magas karosszékben ült, mig a többi vendégek alacsonyabb székeken helyezkedtek el. Ilyetén módon Doña Fredesvinda — ez volt a neve — olyan volt, mint az udvarától körülvett királynő. És valóban, a kimért hang, a melyen beszélt és modorának méltóságos volta nem csekély mértékben járult hozzá, hogy a hasonlóságot tökéletesebbé tegye. Két hajadon leánya, a kik a vendégek körében ültek, harmincz évnél idősebb nők voltak; azt a ruhát viselték, melyben a darabban játszaniok kellett. Hasonlóképen a leány-unoka is. Az utóbbinak az apja is ott volt. Szintén özvegyember, a háziasszony fia, a ki nem lakott a házban, mert független szokásai beleütköztek a merev szabályokba, melyek itt uralkodtak.

Doña Fredes nagy barátja volt az irodalomnak, a zenének s általában minden müvészetnek; nagyon eszesnek tartotta magát és állandó vendégei is ezen a véleményen voltak. Számos költő és költőnő, a kiknek egyike zongorázni is tudott, gyülekezett össze vasárnapokon a házban. Járt oda egy tengeri tájkép-festő, a ki néhány munkáját különféle kiállításokon is bemutatta, a nélkül, hogy valami hasznát látta volna. Doña Fredes ezt a tizenkilenczedik század kiáltó igazságtalanságai egyikének tartotta. Neki Martinez — ez volt a festő neve — egyike volt a legkitünőbb festőknek, a kiket a mai Spanyolország fel tud mutatni. Ebből következik, hogy Martinez véleménye szerint Doña Fredes az élő kritikusok legmélyebbike. Egy másik vendég fuvola-tanár volt, a ki egy sereg keringőt szerzett és adott ki, melyek egyikét bátorkodott a háziasszonynak ajánlani. Csak a szobrászat nem volt képviselve. Következőleg Mario rendkivül nyájas fogadtatásban részesült.

Mario és Carlota a jeles háziasszony félig parancsoló, félig szivélyes intésére azonnal leültek a körüle kört formáló vendégek közé. Néhány pillanat mulva Doña Fredes kegyeskedett őket magas ülőhelyéről a következő szavakkal megszólítani:

— Tudomásomra jutott, Señor Costa, hogy ön nagyon kiváló szobrász. Nagyon örülök, hogy e házban láthatom önt, a melyet, mint most is, oly sok kiváló művész látogat.

Ily kegyes szavak, rendkivüli nyugalommal és szilárdsággal mondva, tiszteletteljes mozgalmat idéztek elő a gyülekezetben. Minden arcz Mario felé fordult, gratulálva neki tekintetével, hogy e szavak hozzá intéztettek. A szobrász köszönettel viszonozta, de nem látszott rajta, hogy valami nagyon érzi a kitüntetést, melyben részesült. Néhány pillanatnyi csönd után Doña Fredes ismét ugyanazzal a nyugalommal és méltósággal kezdett beszélni:

— A szobrászat nagyon szép müvészet. Úgy tudom, a görögök nagy sikerrel müvelték. Ámde egyáltalán nem helyeselhetem, hogy alakjaikat meztelenül ábrázolták. Ez az én véleményem s különböző alkalmakkor ki is nyilvánitottam, a mint egyike azoknak, a kik most hallgatóim, nagyon jól tudja.

A helyeslés moraja hangzott a szobában. A flóta-tanár félénken megjegyezte, hogy ő valóban már régóta tudta Doña Fredesvinda e véleményét. Ez utóbbi komoly és szeretetteljes tekintetet vetett rá.

Mario már-már felelni akart, de Doña Fredes, miután teljesitette az udvariasság kötelességét, más tárgyra téritette a társalgást.

— Recareda, — mondotta, egyik leányához fordulva, — mutasd csak meg sasárnapokon a házban. Járt oda egy tengeri tájkép-festő, a ki néhány munkáját különféle kiállításokon is bemutatta, a nélkül, hogy valami hasznát látta volna. Doña Fredes ezt a tizenkilenczedik század kiáltó igazságtalanságai egyikének tartotta. Neki Martinez — ez volt a festő neve — egyike volt a legkitünőbb festőknek, a kiket a mai Spanyolország fel tud mutatni. Ebből következik, hogy Martinez véleménye szerint Doña Fredes az élő kritikusok legmélyebbike. Egy másik vendég fuvola-tanár volt, a ki egy sereg keringőt szerzett és adott ki, melyek egyikét bátorkodott a háziasszonynak ajánlani. Csak a szobrászat nem volt képviselve. Következőleg Mario rendkivül nyájas fogadtatásban részesült.

Mario és Carlota a jeles háziasszony félig parancsoló, félig szivélyes intésére azonnal leültek a körüle kört formáló vendégek közé. Néhány pillanat mulva Doña Fredes kegyeskedett őket magas ülőhelyéről a következő szavakkal megszólítani:

— Tudomásomra jutott, Señor Costa, hogy ön nagyon kiváló szobrász. Nagyon örülök, hogy e házban láthatom önt, a melyet, mint most is, oly sok kiváló művész látogat.

Ily kegyes szavak, rendkivüli nyugalommal és szilárdsággal mondva, tiszteletteljes mozgalmat idéztek elő a gyülekezetben. Minden arcz Mario felé fordult, gratulálva neki tekintetével, hogy e szavak hozzá intéztettek. A szobrász köszönettel viszonozta, de nem látszott rajta, hogy valami nagyon érzi a kitüntetést, melyben részesült. Néhány pillanatnyi csönd után Doña Fredes ismét ugyanazzal a nyugalommal és méltósággal kezdett beszélni:

— A szobrászat nagyon szép müvészet. Úgy tudom, a görögök nagy sikerrel müvelték. Ámde egyáltalán nem helyeselhetem, hogy alakjaikat meztelenül ábrázolták. Ez az én véleményem s különböző alkalmakkor ki is nyilvánitottam, a mint egyike azoknak, a kik most hallgatóim, nagyon jól tudja.

A helyeslés moraja hangzott a szobában. A flóta-tanár félénken megjegyezte, hogy ő valóban már régóta tudta Doña Fredesvinda e véleményét. Ez utóbbi komoly és szeretetteljes tekintetet vetett rá.

Mario már-már felelni akart, de Doña Fredes, miután teljesitette az udvariasság kötelességét, más tárgyra téritette a társalgást.

— Recareda, — mondotta, egyik leányához fordulva, — mutasd csak meg sasárnapokon a házban. Járt oda egy tengeri tájkép-festő, a ki néhány munkáját különféle kiállításokon is bemutatta, a nélkül, hogy valami hasznát látta volna. Doña Fredes ezt a tizenkilenczedik század kiáltó igazságtalanságai egyikének tartotta. Neki Martinez — ez volt a festő neve — egyike volt a legkitünőbb festőknek, a kiket a mai Spanyolország fel tud mutatni. Ebből következik, hogy Martinez véleménye szerint Doña Fredes az élő kritikusok legmélyebbike. Egy másik vendég fuvola-tanár volt, a ki egy sereg keringőt szerzett és adott ki, melyek egyikét bátorkodott a háziasszonynak ajánlani. Csak a szobrászat nem volt képviselve. Következőleg Mario rendkivül nyájas fogadtatásban részesült.

Doña Fredes szavai, mint rendesen, óriási hatást tettek a gyülekezetre.

Mario és Carlota mindezen csak ámultakbámultak. A háziasszony méltósága, a pompa, melylyel körülvette magát, a sajátságos eszmék, melyeket ajka nyilvánitott, arra kényszeritették őket, hogy időről-időre csodálkozó tekintetet váltsanak. De a mi a legnagyobb hatással volt rájuk nézve, az a mély tisztelet, melylyel az összes vendégek adóztak neki. Ha a mozdulatáról észrevették, hogy meg akar szólalni, egyszerre elhallgattak valamennyien. A míg ő hallgatott, beszélgettek egymással, de mindig halk hangon, mintha templomban volnának vagy a király termében. Leányai, Recareda és Valeria, vén kisasszony létükre oly tiszteletteljesek és engedelmesek, oly alázatosak voltak vele szemben, mintha tiz éves gyermekek lettek volna s ugyanigy viselkedett özvegyember fia is, a kinek pedig ugyancsak szürkült már a haja. Anyjuknak egy mozdulata, egy tekintete elég volt arra, hogy megállitsa szavukat a mondat közepén s ha a többiekkel nem egészen igy állott is a dolog, nem volt sokkal másképp. Mindnyájan mintha vakon hittek volna ennek a különös asszonynak a magasztos hatalmában és készségesen elismerték volna tekintélyét.

Fényüzés nem volt a szobában. A butorzat és a diszitmények nem vallottak nagy gazdagságra, csak egy a középosztályhoz tartozó család kényelmére; de valamennyin rajta volt a régiség és rend bélyege, a mely tiszteletre méltóbbá tette, mint akárhány modern palota pompás diszletei. Mintha a falak is visszatükrözték volna Doña Fredesvinda el nem vitatható tekintélyét.

Miután néhány perczig hallgatott, egy szőke hajú és szelid szemű lompos fiatal ember merészkedett felállani és zavart hangon Doña Fredesvinda engedelyét kérte, hogy felolvashassa egy költeményét, melyet az ő tiszteletére irt. A hölgy egy királynő méltóságával megadta az engedélyt és a költő kivett a kabátja belső zsebéből egy iv papirost, melyet reszkető kezekkel nyitott ki. Légy zümmögése sem hallatszott a szobában.

— A kitünő úrnőnek, Doña Fredesvinda Bejaranónak.

A költemény óda volt, melyben egekig magasztalta Doña Fredesvindát, mint a szépmüvészetek pártfogóját s egy új svéd Krisztinát mutatva be őt. Müvészek keresnek oltalmat palástja árnyában, benne találják meg a kezet, a mely fentartja őket és a fényt, mely vezeti őket . . .

Míg a szelidszemű költő a dicsőítés zuhatagát áraszttotta ajkairól, Doña Fredesvinda komolyan és figyelmesen, helyeslőleg bólintgatott a fejével; ez a mozdulat oly jóindulatú volt, oly pártfogói, hogy nincs az a királynő, a ki különbül tudta volna csinálni. Mikor a felolvasásnak vége lett, a költő felé nyujtotta kezét és néhány pillanatnyi hallgatás után elérkezettnek látta az alkalmat, hogy következőleg nyilatkozzék:

— A költemény, melyet most nekünk felolvasott, Juanito, nagyon szép, mint minden, a mi az ön kiváltságos szellemének terméke. Azt hiszem, a mai spanyol költők közül senki se tudta volna jobban megirni.

Ezzel meg volt adva a jel az egész vendégsereg számára, hogy meleg gratulációkkal árasszák el a fiatal embert, a ki pirúlva, megzavarodva és mosolyogva köszöngetett jobbrabalra, szászszor is meghajolva, folyton ismételgetve, hogy «hiszen sikerült a vers», de ez nem az ő érdeme, mert a tárgy oly kitünően alkalmas a költői feldolgozásra.

— Ha nincs alkalmatlanságára, — mondta Doña Fredesvinda a költőnek, arra kérném, adja nekem a költemény kéziratát, hogy eltegyem autogrammjaim és hires emberektől származó emléksoraim gyüjteményébe.

A költő zavarba jutva ekkora megtiszteltetés miatt, Doña Fredesvinda trónja elé csetlett-botlott és letette kezébe az iv papirost. A fejedelmi hölgy átadta leányának, Recaredának, a ki sietett olyan kenetteljességgel, mintha valami szent ereklye volna, elhelyezni abba a szekrénykébe, melyben anyja legértékesebb kéziratait tartogatta.

— Az autogramm-gyüjteményem, — kegyeskedett a háziasszony megjegyezni, imponáló tekintetét végigjártatva a társaságon, talán a leggazdagabb egész Európában. A napjainkban élő spanyol költők aláirásai többre mennek hatszáznál. Csak néhány nap előtt mondta egy barátom, hogyha árúba bocsátanám, az angol kormány mesés összeget adna érte.

A vendégek az ámulat elfojtott kiáltását bátorkodtak hallatni. Aztán halk hangon, ezer hizelgő jelzővel bizonyitgatták az állitást, szavaik úgy hangzottak Doña Fredesvinda fülének, mint valami edes dallam. Egy muzsikális suhancz, a flóta-tanár tanitványa, azt a nézetét kockáztatta, hogy nagy kár volna, ha ilyen kincs valaha is kijutna a spanyol birodalomból. Doña Fredesvinda nyájasan tekintett rá és azt felelte, hogy sohasem idegenitené el ezt a dicső gyűjteményt, ha még oly szegénységre jutna is. Erre a gyülekezet újra szabadon lélekzett fel. Melegen gratuláltak neki önzetlenségéhez és hazafiságához.

Mario tömérdek mindenféle összejövetelen volt már, de ehhez csak némileg is hasonlót még sohasem látott. Ámulata nőttön-nőtt, valahányszor a háziasszony kinyitotta a száját. Minden, a mit látott és hallott, olyan furcsa volt, mintha nem is a való életből, hanem komédiából való lett volna.

Karöltve elindultak a barátnőjükhöz.

A szobában besötétedett. Doña Fredesvinda kiadta a rendeletet, hogy gyujtsák meg a lámpákat és hogy a szalont is, melyben a szinpad volt felállitva, világitsák ki. Azok a hölgyek, a kiknek a szindarabban szerepük volt, köztük a ház két leánya, Recareda és Valeria, kimentek, hogy rendbe szedjék jelmezeiket; hasonlóképp tett az unoka is, a ki valóságos csoda volt, minden spanyol müvésznő jövendőbeli elhomályositója. Folyton újabb vendégek jöttek, a szobába már bele se fértek, úgy hogy a folyosón és az ebédlőben foglaltak helyet. Közeledett az öt óra, az előadás megkezdésére kitüzött idő.

Doña Fredesvinda tiszteletreméltó kezével megcsattogtatta széke karjait és kissé lehajolva megszólalt; csönd uralkodott egyszerre a szobában.

— Tudomásomra jutott, — mondá ünnepélyes hangon, hogy Madridban azt beszélik, hogy az előadások terhét egészen unokámra, Medardára háritom, a mi őt elfárasztha tja, mert még egészen gyermek. Hogy ezeket a kelletlen szóbeszédeket elhallgattassam, elhatároztam, hogy a főszerepeket a mai szindarabban két leányom játszsza. Ugyanigy lesz az ezután következő szindarabokban is.

Ez a bölcs beszéd a hallgatóságra élénk hatást tett. A szelidszemű költő felszólalt s az összes jelenlevők nevében kijelentette minden hímezés-hámozás nélkül, hogy az ilyen üres beszédek csak megvetést érdemelnek és hogy a köznapi csőcselék szereti megszólni a fenkölt személyiségeket. A többiek karban helyeselték a költő szavait, de Doña Fredesvinda hajthatatlan maradt. Ettől fogva a lányai ép oly keményen fognak dolgozni, mint az unokája.

Ekkor Carlota véletlenül az ajtó felé tekintett és úgy tetszett neki, mintha megpillantott volna egy szakállt és pápaszemet, melyek nagyon hasonlitottak Morenóéhoz. Kételyei azonnal eloszlottak, mikor Fredesvinda hangosan kiáltotta:

— Adolfo! Adolfo!

— Nem jöhetek most, — felelt az utóbbi a folyosóról, a nélkül, hogy mutatkozott volna.

— Én hivlak, fiam, — kiáltott a dicső hölgy, méltóságosan fölemelve a szemét.

Moreno még mindig nem jelent meg. Végre valahára előkerült és roppant zavartan ment keresztül a szobán. Nyilvánvalóan látni lehetett, hogy ő már előbb meglátta Mariót, akármennyire igyekezett is úgy tenni, mintha teljesen közömbös volna.

— Mi dolgod volt, fiam? — kérdezte a hölgy magasztos hangsulyozással.

Moreno valami érthetetlen kifogást dadogott. Doña Fredesvinda jó hosszú ideig merően és szigorúan rá nézett. Aztán igy szólt:

— Még nem mutattalak be néhány vendégemnek, a kik ma vannak először nálunk. Señor és Señora de Costa . . . A kisebbik fiam, Adolfo, — tette hozzá, bemutatva fiát Mariónak és Carlotának.

— Ah, te vagy az, Mario és maga, Carlota? — kiáltott a fiatal anthropologus, meglepetést szinlelve s olyan skárlátpiros arczczal, hogy szánalom volt ránézni.

Mario nagy nehezen tudta csak elleplezni nevetését s barátságosan üdvözölte Moriót. Ugyanigy tett neje is.

— Hát önök ismerik egymást? — kérdezte a magasztos háziasszony.

— Hogyne, nagyon jól! — felelt a szobrász. — Nagyon jó barátok vagyunk már régóta.

Doña Fredesvinda meglepett tekintetet vetett a fiára.

— Mért nem szóltál nekem, hogy olyan kitünő müvész-barátod van?

Moreno furcsa dolgokat kezdett hebegni, olyan izgatott és zavart módon, hogy a gyilkosnak is megesett volna rajta a szive. Az arcza csupa piros volt. Mario már attól félt, hogy egyszerre csak összeesik és megüti a guta.

Végre nővére, Valeria szabaditotta meg a kinpadtól az által, hogy elhivta, hogy igazitson meg a szinpadon valami diszletet, a mely leesett.

Doña Fredes ekkor leültette maga mellé Mariót és Carlotát és elkezdett nekik beszélni a kisebbik fiáról, ugyanazzal az ünnepélyes komolysággal, melyet minden tárgyra alkalmazott. Csak némi megelégedettség és öröm a hangjában mutatta, hogy Adolfo a kedvencze. Kinyilvánitotta nagy örömét azon a barátságon, mely összefüzi őket s a melyről azt a reményét fejezte ki, hogy sohasem fog meglazulni.

— A mi az én fiamat illeti, ő rajta nem fog múlni, — tette hozzá. — Szerencsétlen ez a fiú, igazán nem tudna véteni a légynek sem a szegény. A ki őt bántaná, nagy bünt követne el. Összes gyermekeim közül ő volt irántam mindig a legnagyobb szeretettel s ő mutatott legtöbb tiszteletet. A nővérei örökösen csivakodnak vele, lomhának és képmutatónak nevezik és azt mondják, hogy engem bolonddá tesz. Ez nekem sok bánatot okoz. Azt hiszem, előitélettel vannak iránta és keresve keresik benne a hibát. Pedig nem képmutató. Megengedem, hogy kissé lusta. Megpróbálkozott különböző pályákkal, de nem végzett be egyet sem, úgy hogy szegénynek most sincs semmi foglalkozása s a családdal tartatja ki magát. Azzal tölti az életét, hogy az utczákon bolyong, vagy orvosi könyveket olvas a szobájában. Ez bizony igy van. Miért szereti azokat a könyveket, mikor nem orvos? De nem birok szigorú lenni iránta, bár már többen azt ajánlották. Olyan engedelmes, olyan alázatos, hogy lefegyverez engem. Egy hat éves gyermek nem vethetné alá magát jobban az akaratomnak, mint ő. Természetesen én nem élek vissza a hatalmammal. Megengedem neki mindazt a szabadságot, a mi a család szokásaival megfér. Meghagytam neki, hogy minden este hét órakor jöjjön haza és pörgesse velem végig az olvasót. S a mi ezt illeti, nem emlékszem, hogy egyetlen egyszer elmulasztotta volna. Este megengedem, hogy a barátaival legyen éjfélig, kivéve a vasárnapokat, mikor vendégeket fogadunk, vagy a kilencz napos imádságaink idejét. Sohasem panaszkodott, sem ellent nem mondott semmiben.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erős hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen.
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke**, WIEN.

Művirág- és dísztollgyár

SZEKULESZ R.
BUDAPESTEN,
IV., Károly-utcza 4–5.
ALAPITTATOTT 1860-ban.
A legmegbízhatóbb beszerzési forrás minden e szakmába vágó czikkekre. Dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók mindennemü **kalapdiszek**, ugymint virágok, strucz és kócsagtollak, tüzhelyek, madarak, tollrózsák stb. Strucz- és marabu-tollboák és -galléros **Alkalmi ajándékok**: full-, asztali- és földiszek, exotikus növények, preparált (természetes) pálmák és fák. **Menyasszonyi** koszorúk és diszek a legujabb divat szerint. Alkalmi és sirkoszorúk szalag- és nyomattal. **Márvány-tollak, választási jelvények.** Szakmabeli czikkek **javitás**, illetve **festés** végett elfogadtatnak.
Különlegességek toll- és virágkalapokban. — Eladás: nagyban és kicsinyben. Sürgönycim: **Szekulesz Károly-u**

SERRAVALLO
China-bora vassal.

Erősitő szer **gyengék, vérszegények és lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Császárfürdő
BUDAPESTEN 9843
téli és nyári gyógyhely.
Elsőrangu. E kénesvizü gőgyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősitsük, használjuk a **Pilules Apollo**-kat, melyeknek gyógyszere a (növényekből nyert) *Vesiculosine*. Szenorvosi tekintélyektől is elismert piluláknak karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készitmeny. Nem használják, hanem egyenesen a táplálkozásra és a zsiranyagsejtekre hatnak. — A tüsgyes vetések gyógyitása kivül a **Pilules Apollo**-k szabályozzák a szervi működést, fiatalitják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és flatalos alakját. A **Pilules Apollo**-k a legkenyelmesebb természetü minőket nembeleknek használnák és nemárthatnak sehol az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyitást könnyen be lehet tartani és végeredménye teljesen állandó. (Torvenyesen vedett vedjegy). Egy üvegcse ára utasitással: K 6.45 bérmentve; utánvéttel K 6.75. — **J. Katz**, gyógyszerész, *5, Passage Vardeau, Paris*, IX.e. — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: *Budapest*. **Török József, gyógyszertára, Király-utcza, 12.**

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER
TERMÉSZETES
SAVANYU-KUT

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Kristály üvegkészletek és dísztárgyak
kaphatók az 10013
ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL
Budapest, V., Fürdő-u. és Ferencz József-tér sarkán.
(Diana fürdőház.)

Ujdonság borotvákban!

melyek nagy feltünést keltenek kitünő minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyitja sok számos köszönőlevél is. Minden meg nem felelő ki lesz cserélve és igy minden kockázatás ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni. A borotvák árai: «Angol» borotva darabja **1** frt **20** kr., Transzvali borotva darabja **1** frt **50** kr., «Páratlan» borotva darabja **2** frt **50** kr. — **Csinos borotvatartó ingyen.** 10045
Megrendelési czim: WINKLER és GRAUER
Első magyar «Bur» aczélkasza szétküldési telep Kőbánya 43.

KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskaműves, az olasz király Ő Felségének udvari szállitója,
BUDAPESTEN, raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára: Rózsa-utcza 7.
Dúsan ellátott raktár **legujabb szerkezetü kettős vadász-fegyverekből**, golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, **töltények** és **vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.** *(Alapittatott 1808. évben.)*

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA
GÖRÖG ISTVÁN
BUDAPEST
N. ker. Kossuth Lajos utcza 15. sz.
Nagy választék mindenféle üvegekben. Asztali készletek stb.

Igen jutányos árakon.

Sürgönyczim Cartonage. **DAVID KÁROLY ÉS FIA** Telefon szám 41–48.
doboz-papiráru és szab. fémkapocsgyára
Budapest, I., Mészáros-utcza 38. 10030

Gyárt: Papirtányért, bonboniert és jardinet-dobozokat. Sajtolt kerek dobozokat, légmentesen elzárható, összehajtható dobozokat pólyák, kötőgyapot, sth. csomagolására. **Hintődobozok,** valamint **kuzott lemez-csövek** tetszés szerinti nagyságban. **Teásdobozok** ¼ kgr.-tól 10 kgr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. **Szekrényczipke és köpőládapapir** legujabb szin és kivágásban.
Állandó kiállitás a fenti czikkekből a városligeti iparcsarnokban megtekinthető.

BELICZAY BÉLA
Mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő
Budapest, VII., Csányi-utcza 3. szám, saját házában.
TELEFON 29–05.
Raktárában kapható saját készitményü **finom mézeskalács, fehér és diszitett viaszgyertya, méz, fehér és sárga viasz, legjobb minőségü viaszmáz** kicsinyben és nagyban.

Brünner Testvérek
BUDAPEST, 9674
Koronaherczeg-u. 3. sz.
Légszeszluszter, villamosluszter' petroleumlámpák dús választéka.
Saloupetroleum, valódi Császárolaj *csak I. rendü*
bérmentve házhoz küldetik.

Törvényesen védett **Bob-csemege** név alatt egy olyan finom gyümöles-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»**, kellemes szédletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Elvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

XII. (Folytatás.)

Pethes Jenő levetette a felöltőjét — finom felöltőt, melyből diskrét coryllopsis-illat áradt szét az előszobában, — megelégedett pillantást váltott a tükörben saját szeretett ábrázatával s a szája sarkából hátraszólt borotvált bajszú inasának:

— Itthon van már a nagyságos asszony?

Elégedetlenül vette tudomásul, hogy még nincsen és épen olyan eleganczával, kissé fölhúzott vállakkal s lovagláshoz szokott emberét utánzó lépésekkel ment a férfi-szalonba, mintha odabenn is biráló tekintetek várnák. Egy monumentális angol bőrülésbe vetette magát, melynek még háta-karja is lágy és ruganyos volt s emailczimeres arany tárczájából egy vastag czigarettet vett ki, miközben mandula-alakba metszett, rózsás körmeiben gyönyörködött kissé. Rágyujtott. Tekintete követte a füst kacskaringóit s fennakadt a villamos csilláron, melynek száz kristálya ragyogott, mintha csupa nagy ringó harmatcsepp volna. Nagy csend volt a szobában s az utczáról sem hallatszott semmi nesz. Összeránczolta a homlokát. Idegessé tette ez a némaság. Ilyenkor úgy érezte, mintha a zajjal elmult volna gondolkodó képessége. Ijesztő űrt érzett köröskörül s önmagában. Csak az idegei bizseregtek s borzongott kissé a teste. Panaszkodott már e miatt doktor Rátfaynak. Az azt tanácsolta, hogy ne igyék erős szeszes italokat, ne szivjon havannákat, csak nagy mérséklettel éljen a szarvasgombával és az élet egyéb fűszereivel — és tudja Isten még miféle lehetetlenségeket.

— És az az Iris még mindig nem jön! — sóhajtott.

Egy ideig azon gondolkozott, min gondolkozhatnék? s eszébe jutott Emil bácsi. Levelet kapott tőle egy hete. Valami megbizást adott neki s a levél végén úgy mellesleg megirta, hogy régi vesebaja kinozza s ezért kénytelen ágyban feküdni. Egy hét óta minden reggel gondolt rá, hogy feleljen a levélre s mindannyiszor estére halasztotta az irást. De eddig nem jutott hozzá.

Nagy sóhajtozással ült most irószatalához s egy czimeres levélpapir közepe tájára — úgy kevesebb fér — oda vakarintotta: «Kedves Emil bácsi!» Azután gondolkozott. Melegen akart irni és az szörnyű nehéz dolog, ha valaki sem szivéből, sem eszéből nem meritheti melegséget.

Még egy tapodtat sem mozdult az esze, mikor selyemsuhogás támadt a szomszéd szobában. Hátrafordult. Iris lépett be.

— Már itthon van? — kérdezte.

Levetette a felöltőjét s kalapját, két oldalról megnyomkodta a kalap alatt kissé meglapult frizuráját.

— Levelet ir?

— Igen . . . a mosómedvének. De nem jut eszembe semmi.

— Csak irja meg már egyszer azt a levelet.

Jenő mellé könyökölt az irószatalra s összetett erővel hordták össze emlékeikből a szeretetteljes szavakat.

— És a baba? — kérdezte azután Jenő.

— Épen most néztem be hozzá. Alszik.

Kinn szélvihar támadt. Megcsörgette az ablakokat.

— Átkozott roszul épült ház! — szólt Jenő s aggodalmasan jártatta körül a kezét, nem érezni-e légvonatot? De a szőnyegekkel, vattás ablaktáblákkal, nehéz függönyökkel elzárt pompás szobába egy parányi sem lopózhatott be a külső világ őszies hidegéből. A villámos csillár nyugodt fényében egyenesen szállt fölfelé a czigaretta-füst.

Iris is rágyujtott, — tavaszi meleget árasztott a gáz-kandalló s a fal egyik képén, melyet Horváth festett hajdan Irisnek, vigan fürödtek a najádok a tenger kék vizében, déli nap vidám sugarában.

Elegánsul odavetetten süppedeztek Iris és Jenő a feneketlen karosszékekben.

Czigarettáztak és ásitottak.

Egyszerre egy távirat izgalma állitotta őket talpra. A föltépett táviratot pár szava közül hirtelen nyolczszázezer forintnyi vagyon villant Jenő szemébe. A gazdasszony értesitette, hogy «Emil bácsi» meghalt. Úgy érezte Jenő, hogy szárnya nőtt. De az illendőség sulyos keze nyomban vállára nehezedett. «Szegény mosómedve» . . . sóhajtott föl. «Szegény jó Emil bácsi» igazitotta helyre Iris szemrehányólag.

Másnap már korán reggel nyakukba vették a várost. Gyászruhákat varrattak. Iris ruhadereka csupa ráncz volt, Jenő gallérját egészen félre szabták. Óriás koszorukat rendelt Jenő, akkorákat, mintha nemzeti hős sirjára szánta volna az «Ifjuság». Lótottak-futottak. Majd hogy le nem késtek a vonatról.

A hosszú uton sok minden jutott Jenő eszébe. Mindennekelőtt, hogy mennyi lehet 800,000 forint évi jövedelme. Először négy százalékkal számitotta, majd meg öttel és 850 ezer forint után — végre 900 ezer után — csak a kerekszám kedveért. Irisnek eszébe jutott, hogy a czipőgombolója otthon maradt; majd pedig hogy . . . hátha? hátha meggondolta magát Emil bácsi és valami árvaházra hagyta a vagyonát?

Nem igen illő temetésre menet beszélni ilyesmiről, de Iris kivánci volt, milyen arczot vág Jenő, ha megmondja a gondolatát. Megmondta.

Jenő gondolkodásába esett Iris szava s ott állva maradt, mint a kés, mely hegyével esik a padlóra. S mintha zápor csapott volna közéjük, úgy rebbentek szét örvendő gondolatai. Kezdte megbánni, hogy olyan keveset járt Emil bácsi után. De mikor olyan biztosra vette!

Nem tartott sokáig az ijedsége. Optimista volt. S megint csak számolni kezdett.

Hanem a ravatal előtt szégyenkezve bújtak el a számok, melyek egész éjjelen át széles jókedvvel járták fejében a kalamajkát. A ravatal csak két hatalmas számot hirdet s kérdőjelet tesz hozzájuk. Végtelen vagy semmi? Öröklét vagy megsemmisülés?

Jenő lesütötte a szemét s nagy ürt érzett bensőjében. Élvezetektől megviselt idegei bizseregtek s indokolatlan félelmet érzett, mint nagy csendben szokott vele megesni.

Iris gyönyörű violásfényü szeméből gyémántcseppek bújtak elő nagy félénken. Kissé ingadoztak, azután sietve pörögtek alá az arczán, mintha félénken keresnének buvó helyet.

Mikor kivitték a koporsót az ósdi nappali szobából, egy vándorművész festményén akadt fönn tekintetök. A megvörösödött aranykeretből rájuk fanyargott a «mosómedve» ránczos arcza.

— Szegény Emil bácsi, — mondták ki egyszerre és csudálkozva néztek össze. A hangjuk őszinte volt.

Meglepetést hozott számukra a végrendelet. Emil bácsi nem Jenőre hagyta vagyonát, hanem Irisre. S a vagyon értéke nem nyolczszáz, — nem is kilenczszázezer forint, hanem egy milliónál is több volt.

Szégyent éreztek. Szerették volna, bár meg lehetne még legalább köszönni Emil bácsinak, a mi jót tett velök.

Jenőnek csak az arczképét hagyta.

Rábizta a végrendeletet Irisre, a «meine wunderhibsche, gute Nichte»-re, hogy néhány jótékonysági intézetnek és a gazdasszonynak juttason annyit, a mennyit akar.

Az örökség átvétele végett Szász-Hidason kellett maradniok pár napig. Rosz kis vendéglőben laktak. Nedves esős őszi napok voltak. Ha kinyitották a szobájuk ablakát, fáztak, ha becsukták a torkukat fojtogatta a dohos levegő. Unalmában eszébe jutott Irisnek, hogy átkutassa a Scheinerházat, mely immár az ő tulajdona lett. Ismerte ugyan majdnem minden helyiségét, de soha sem jutott eszébe nagyobb figyelemmel körülnézni benne. Talpig gyászban fogadta őket a csúcsos szemöldökü gazdasszony.

— Szegény polgármester úr! — sóhajtozott könnyes szemekkel, — ki gondolta volna! Még egy hete órákhosszat dolgozott lenn az ötvösmühelyben . . . és most olyan üres a ház, olyan üres.

— Hol van az ötvösmühely? — kérdezte Iris. Soha sem járt benne.

— A földszinten. De oda nem engedett menni senkit.

— Most már mehetünk, — szakitotta félbe a gazdasszonyt Jenő.

— Igaz . . . nem tudom megszokni . . . de a kulcs a Wertheim-szekrényben van.

A Wertheim-szekrény kulcsa Jenőnél volt. Mikor az kinyitotta a vasszekrény ajtaját, ijedten nézett rá az öreg asszony, mintha bűnt követne

el. Iris is idegenkedve nézett a szekrénybe. Pedig hiszen az övé volt ott már minden.

Azután lementek a kulcscsal a földszinti folyosóba, melyből vasas ajtó nyilt a műhelybe.

— Itt az ajtó, — mondta a gazdasszony s félénken vonult vissza.

Beléptek a boltives, füstös helyiségbe, melynek rácsos ablakain át a kertbe láttak. Odakinn finom eső ködje fátyolozta az ágas-bogas fákat. Megadással, gyűrötten lógtak le sárgult lombjaik. Bódult legyek zümmögtek az ablaktáblákon s hanyattesve tehetetlenül kapálóztak a párkányokon.

A behatoló szürke fény erőtlenül veszett el a boltívek homályában. Csak egy dolgozó-asztalon heverő ötvösszerszámok s a polczokon álló arany- s ezüst-tárgyak csillogtak benne.

Az olvasztó kemencze, mely fölött kormos volt a fal s a boltozat, a fujtató, vegyészeti eszközök, alkhimista konyhára emlékeztették Irist. A szerszámos asztalon félbenmaradt ezüsttálczácska feküdt. Közepén erős kalapácsütéssel volt behorpasztva. Fájdalmában vagy művével való elégedetlenségből vesztette el türelmét Emil bácsi?

Egy kopott, régi bagolyfüles karosszék ülésén egy kötet Schiller-vers hevert. Nyitott lapján Schiller «Elysium» czimű verse czeruzával volt megjelölve.

«Vorüber die stöhnende Klage!»

S melléje volt irva Emil bácsi finom irásával «Ámen!»

Irisre úgy hatott ez az egy szó, mintha titkos napló lapját olvasta volna. Hát szenvedett ez az ember? Soha sem gondolt Emil bácsira, mint olyan emberre, kinek érzelmei vannak, ki szenvedhetett is.

— Nézze Iris! — szólt Jenő, ki a polczokon kutatott, — ez a hólyagos serleg nem csunya. Ezt hazavihetnénk.

Iris ingerülten tette le a könyvet.

— Hagyja csak ott, majd ráérünk még.

Egy falba mélyesztett szekrényt pillantott meg. Sok kulcspróbálgatás után sikerült kinyitnia. Egész tömeg ötvösművet rejtett. Tálak, kupák, serlegek, ékszerek csillogtak, ragyogtak benne, gondosan csoportokba rakva s minden csoport alá sárgult czédula volt szegezve az illető Scheiner nevével s élete évszámaival, kinek kezeművei voltak. A mint nőttek az évszámok, fehéredtek a czédulák. Egészen új s fehér volt az utolsó fönn a legfelső polczon.

«Emil Scheiner, Bürgermeister 1838—...»

Iris egy székre állt s úgy olvasta el a föliratot. Az utolsó Scheiner művei sokkal tökéletlenebbek voltak, mint az elődeié. Aggodalmaskodó kéz pepecselése látszott rajtuk, fakó képzeletre vallott a zavaros zománcz, merevek voltak a formák vonalai. Csak egy kis drágaköves aranyszelencze ragadta meg Iris figyelmét. Óriási gonddal csinált dombormű ábrázolt rajta egy elaggott faunt, ki tenyerére hajtott kézzel szomorúan néz a hegyeken túl látszó szivárvány felé. A fedél belsejében smaragdkeretben egy Iris-virág volt zománczozva. A szelenczében saját fényképét pillantotta meg Iris és néhány szál hervadt virágot.

— Jenő!...

De elhallgatta, a mit mondani akart. Bő gallérköpenye alá rejtette a szelenczét s ismét bezárta a szekrényt.

— No, mi az? — kérdezte a férje.

Irist boszantotta a hangja.

— Azt gondoltam, hogy mi szivtelenek vagyunk. Én is, maga is, — vágta oda.

Jenő elcsudálkozott ezen.

— Hogy jutott eszébe?

— Roszul eshetett neki, hogy sohasem voltunk

Donna Fredesvinda látogatói.

kiváncsiak az ő kedvencz foglalkozására... ő rá magára... Mert talán ez volt az igazi «én»-je. Most úgy tünik föl, más ember volt, mint a kinek mi ismertük.

— Édesem, azzal nem tartozik az ember senkinek, hogy a lelke mélyén kutasson. Miért nem mutatta meg, mi van benne, ha volt benne valami. Zárkózott vén ember volt.

— Iránt am talán nem lett volna...

Jenő elmosolyodott. Pajkos gondolata támadt.

— Tudja mit, Iris? Én azt hiszem, hogy az öreg szerelmes volt magába egy kicsit.

Iris idegesen kelt fel a székről. Izléstelennek találta, a mit Jenő mondott és hogy mosolyogva mondta. Ott, a hol az az elhagyatott magános lélek szenvedett — miatta!

— Menjünk, — mondta.

Az ajtóból még egy tekintetet vetett a homályos műhelybe, azután maga zárta be a vasas ajtót.

— Én még felmegyek az emeletre. Megvár otthon? — kérdezte Jenőtől.

— Miért menjek haza?

— Egyedül akarok maradni. Adja ide a kulcsokat.

Jenő csudálkozva nézett rá. Még sohasem beszélt vele Iris ilyen hangon. Máskor mindig mosolygott kissé, ha szólt hozzá és ha kivánt valamit, nem egyenesen mondta ki, hanem burkolt alakban.

Mogorván adta át a kulcsokat s szó nélkül ment el. (Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta Armando Palacio Valdés.

(Folytatás.)

Mario és Carlota annyira el voltak csodálkozva, hogy alig tudtak hinni a füleiknek. Doña Fredes tovább dicsérte Adolfo engedelmességét, a míg nem jelentették, hogy már öt óra és hogy a szereplők készen vannak. A művészetek és az irodalom kitünő pártfogónője megadta a jelt és méltóságteljesen leszállt trónjáról, Mario karjába fogózott és méltóságteljesen kivonult a szobából, tisztelői utána.

Moriónak és feleségének jó helyük volt, a honnan láthatták a szindarabot, mely könnyfakasztó volt, de alig tudták az eszüket rákényszeriteni, hogy odafigyeljenek, annyira elfoglalta őket a fölfedezés, melyet tettek. Mivel közel ültek Doña Fredesvindához, nem közölhették egymással a mulatságos ötleteket, melyek agyukon végig czikáztak s csak elfojtott kaczagással adhattak kifolyást érzelmeiknek. Nem egyszer le kellett fogniok a szájukat, hogy ki ne törjön a kaczagásuk, a mely végigrengette egész testüket.

Bármennyire igyekeztek, Adolfót nem tudták többé megpillantani ez este. A merész materialista, a természetnek az örökös létért való küzdelemben megkeményedett gyermeke elbújt valahova, alighanem valami szinpadi diszlet mögé.

De mikor aztán elhagyták a házat és egyedül maradtak az utczán, kedvükre kinevették magukat. Mindegyiknek eszébe jutott Moreno egy-egy forradalmi frázisa, egy-egy kifakadása a dolgok vallási és politikai rendje ellen. Nem győztek eleget nevetni. Mario nekitámaszkodott a kapuk oszlopainak, levette kalapját és a hasát fogta nevettében, hogy meg ne szakadjon. Carlota is igy volt. Minduntalan ezt ismételgették:

— Hogy nevetne ezen Rivera!

Ilyen módon jókedvüen mentek az utczákon végig a házuk felé. De mikor a Puerta de Sol közelébe jutottak, Carlota hirtelen elkomolyodott és mintha jeges szél fújt volna keresztül a lelkén, felkiáltott:

— Nagyon sokat nevettem ma, Mario! Félek, valami bajom fog történni.

— Micsoda babona! Ne bolondozz, feleség, — felelt a szobrász, nem hagyva abba a nevetést.

Szegény Mario! Ő volt a bolond ebben a pillanatban. A női szív kétségtelenül sokkal bensőbb kapcsolatokat tart fenn a természet kebelében titokban működő magnetikus erőkkel, mint a férfié.

Jó darabon mentek be a Mayor-utczában, a hol laktak, mikor Vicenta és Encarnación, a két cselédjük, elment mellettük a nélkül, hogy látták volna őket. Olyan izgatottságban voltak, hogy a férj és feleség meglepetve és aggódva álltak meg.

— Vicenta!

A két cseléd megállott s félelem és bánat tükröződött arczukon. Jajgatva kezdtek kiáltozni.

— Mi történt? — kérdezte Mario az ijedtségtől megkövülve.

— A gyerek? Kocsi? — sikoltott Carlota, megragadva egyiküket a karjánál.

— Nem, señorita, nem gázolta el kocsi. Elveszett!

— Keressétek! Keressétek! — kiáltott Mario kétségbeesve.

— Keressük már három óra óta, señorita, — felelt Encarnación, zokogásra fakadva.

Vicenta elmondta, mi történt, a társnője nem is tudott beszélni. Mind a ketten kimentek a gyerekkel a Retiróba és ott maradtak egész délután. A kis fiú játszott a többi gyermekekkel a szökőkút közelében, míg ők egy padon ültek és a többi dajkákkal beszélgettek. Időnkint a gyermekek eltüntek a szemük elől, ha kissé messzebbre szaladtak, de a mint hivták őket, visszajöttek a kis játszótérre. Mikor sötét kezdett lenni, hivták a gyermekeket, hogy hazaviszik őket s ekkor vették észre, hogy a kis fiú nincs meg. Kiáltoztak utána, tüvé tettek minden bokrot a környéken, szóltak az őröknek. Hasztalan. A többi gyermekek nem tudtak felvilágositást adni egyebet, mint hogy Mario elbújt a fák között és azóta nem látták.

Mario sirni kezdett, mint a kis gyerek és döhösen leszidta a lányokat. Carlota sápadtan, de látszólag nyugodtan rászólt, hogy maradjon veszteg.

— És nem szóltak a gyerekek, hogy valakit láttak arrafelé?

— De igen, señorita, azt mondták, hogy egy sánta ember világos rövid kabátban és keskeny karimájú kalapban utána ment a kis Mariónak.

— Nem mondták ezt az őröknek?

— De igen, señorita.

Carlota egy pillanatig hallgatva tünődött.

— És ez az ember azelőtt nem ment közel a fiúhoz?

— Mi nem láttuk, a többi gyermekek sem.

— Senki sem ment közel a gyerekhez egész délután?

— Senki.

— De igen, egy asszony, — vágott közbe Vicenta. — Az a zálogosné, a kit a nagyságáék ismernek és a kit Doña Rafaelának hivnak, megcsókolta.

— Én azt hittem, señorita csak férfiakról beszélt, — mondta erre a másik leány.

Carlota ismét szótlanul gondolkodott.

— Jól van, — mondta aztán, — ti velem jöttök, végig fogjuk járni a rendőrállomásokat. Te pedig, Mario, eredj azonnal Doña Rafaelához, hátha véletlenül visszamaradt a Retiróban s a gyerek vele van. Ki tudja, talán ott van nála. Mamáéknál tudakozódtatok?

— Igen, señorita és señorita Presentaciónnál szintén.

— Jó, akkor ha elő nem kerül, a sánta ember nyomát kell követnünk. A rendőrség könnyen kikutathatja. Ne rémülj meg annyira, édesem, a gyerek nem halt meg és ha Isten is úgy akarja, meg fog kerülni.

A bátor kis asszonyka rákiáltott egy arramenő kocsira és a két cseléddel együtt beleült, míg a férje a nélkül, hogy abbahagyta volna a zokogást, a Hortalosa-utczába sietett, a hol a vén zálogosné lakott.

XVII.

Doña Rafaela az Espiritu Santo piaczon járt, hogy beszedjen bizonyos pénzeket, a melyekkel tartoztak neki. Visszajövet a Retiróval szemben levő megállóhelyen szállott le a lóvasutról, egy darabig még sétált, azután hazament még napszállta előtt. Otthon egy levelet talált, mely a fogházból volt keltezve s igy szólt:

«Mélyen tisztelt és szeretett jóltevőm, három nap óta ezen a szégyenletes helyen vagyok, a hol úgy bánnak velem, mint egy gonosztevővel. Az Isten végtelen irgalmával rám küldte ezt a megpróbáltatást, de nem tudom, képes leszek-e elviselni, mert gyönge és törékeny lény vagyok. Áldott legyen örökké az ő szent neve. Ha nem félnék attól, hogy visszaélek a kegyességével, arra kérném önt, hogy a mikor ráér, jöjjön és vigasztaljon engem és erősitsen meg engem bölcs tanácsaival. Adná Isten, hogy sohasem tértem légyen el tőlük! Ha nem jöhet el, könyörgök a lelke üdvösségére, menjen a San José-templomba és tegyen le egy gyertyát a Boldogasszony oltárán és mondjon hő imát boldogtalan barátjáért, a ki valóban rászorúl az ön imádságára.

Godofredo Llot.»

A mint e levelet elolvasta, azonnal vállára kapta a köpönyegét, beleült egy kocsiba és a fogházba hajtatott. Egy rokona hivatalnok volt itt, a ki különös szivességképen a társalgásokra rendelt szobába vezethette Godofredót. Rabsipkában volt s mikor ezt levette és csinos szőke feje födetlen maradt, Doña Rafaelának eszébe jutottak a szentképek, melyek a kereszténység első vértanuit ábrázolják Róma tömlöczeiben. A napfény körülövezte ezt az angyali fejet, úgy hogy arczvonásainak finomsága, szemeinek szerafi ragyogása, arczának rózsás pirja úgy tünt fel, mint egy apotheosis. Arcza most élénk borszinbe volt borulva. Alázatosan lesütötte szemét s a nélkül, hogy egy szót szólt volna, csöndes sirásra fakadt.

— Bátorság, Godofredo! Bátorság, édes fiam! — kiáltott a zálogosnő.

De a jó asszony maga is ép úgy zavarban volt, mint a fiatal ember. Alig mondta ki ezeket a szavakat, elő kellett vennie a zsebkendőjét, hogy letörölgesse könnyeit. Mindketten hosszú ideig szótlanul állottak. Végre Doña Rafaela letörölte könnyeit, kifújta az orrát és igy szólt:

— De hogy történhetett ez, édes fiam? Magyarázza meg! Hogy történt?

Az elmés fiatal ember ugyanabban az alázatos tartásban maradt, mintha várná a késszúrást, mely át fogja metszeni a torkát.

— Nagyon gonosz vagyok, Doña Rafaela — mondta szeliden. — Nem érdemlem meg a jóságot, melylyel elhalmoz.

— Én nem úgy nézem magát, édesem, sem senki más. Valami rágalom hozhatta ide.

— Nem, sajnos, nem rágalom.

Ekkor az egyház kedvencz fia a rácshoz lépett és dadogó nyelvvel, piruló arczczal vallomást tett Doña Rafaelának.

Hogy ne kelljen tovább is visszaélnie a jó asszonyság kimerithetetlen kegyességével, kénytelen volt hatszáz pezetát kölcsön kérni Laguardia atyától s most ez üldözi és ez juttatta a börtönbe is.

— De hisz ez gazság! — kiáltott a zálogosnő, nem birva türtőztetni magát. — Az a gonosz pap megbecstelenitette magát hatszáz pezeta miatt?

— Az Istenért, ne beszéljen igy róla! — könyörgött a fiatal ember fájdalmas arczczal. — Don Jeremias nagyon erényes férfiú és teljesen igaza volt, mikor igy bánt velem. Sőt jóval többet is megérdemelnék.

— Mit érdemelne maga, Isten báránya?

— Igen, igen, Doña Rafaela, az Istenért, ne itéljen meg engem olyan elnézően. Nagyon gonosz vagyok, a mint látni fogja.

A zálogosnő jóindulatulag mosolygott annak a hévnek láttára, melylyel ez az ártatlan ifjú beszélt.

— Mondja hát el, édes fiam. Hadd lássuk, mik azok a szörnyű gonosz tettei?

Vicenta és Encarnación.

— Igen, gonoszak? Sajnos, señora! Az a gondolat, hogy ön jobbnak tart, mint a milyen vagyok, agyonkinoz engem.

Doña Rafaela mosolya még jobb indulatú és elnézőbb lett.

Godofredo elbeszélt neki egy hosszú históriát egy kereskedő sógoráról, a ki csődbe került másokért való jótállásai miatt. Kilencz gyermekével nyomoruságra jutott. A nővére, nem tudva kenyeret adni gyermekeinek, gyakran irt neki pénzkérő leveleket. Ő czikkeket irt az egyházi lapokba, több fordítást készitett, dolgozott, a mennyit birt, de csak nagyon kevés pénzt birt szerezni. A lapok, melyeknek munkatársa, nagyon szegények, a gazdaság az istentelenek kezében van. Ekkor, nem birva elviselni azt a gondolatot, hogy nővére gyermekeivel együtt éhezzék, néhányszor csekély összegeket kért Don Jeremias különböző barátaitól, azt remélve, hogy vissza tudja fizetni, ha a lapoktól megkapja a pénzt, a mivel tartoznak neki. De többet is tett; nagyon sulyos hibát, sőt bünt is követett el, a melyet most nagyon nehezére esik megvallani. Doña Rafaela bátorította, hogy csak tegye meg vallomását, kijelentve, hogy a megbánás eltöröl minden hibát.

— Tehát señora, — folytatta a fiatalember, könnyek záporát ontva, — hogy megkapjam a pénzt, visszaéltem Laguardia atya nevével. Nem látja be most már, hogy milyen nagyon bünös ember vagyok én?

— Ez bün volt, édes fiam, de jól tudja, hogy az igaz ember hétszer vétkezik naponta. Ha megbánta bünét, az Isten, végtelen irgalmasságában...

— Oh igen, señora, folyamodtam már Isten irgalmasságához, — kiáltott Llot, mély, szivszaggató sóhajjal. — A mint idejutottam, elhivattam a fogházi káplánt és lába előtt, térden állva, megvallottam neki a bűneimet.

— A penitenczia birósága mindent lemosott, ne féljen semmitől. Elmegyek Don Jeremiashoz és elintézem vele a dolgot.

— Oh, Don Jeremias jól teszi, hogy üldöz engem, hogy szóval és tettel megfenyített engem. Többet is érdemeltem volna!

— De hát igazán megfenyitette magát?

— Igen, señora, néhány nap előtt többek jelenlétében rám támadt a San Ginés sekrestyéjében, legyalázott és megvert.

— Micsoda botrány!

— Nem volt botrány, señora. A botrány az én részemről volt, mert bünt követtem el. A büntetés nagyon csekély volt ily sulyos bünért. Le is vagyok neki kötelezve azokért az ütésekért, melyeket rám mért és azokért a gyalázó szavakért, melyekkel illetett s csak azt sajnálom, hogy nem voltak még fájdalmasabbak, legalább megfizettem volna mennyei Atyánknak azokért a sérelmekért, melyeket rajta elkövettem.

Doña Rafaela összekulcsolta a kezeit és élénk csodálkozást kifejező mozdulattal égnek emelte szemeit. Azután a fogolyhoz fordulva, szeretettel nézett rá hosszú ideig, elnyomva a felindulástól, mintha maga gonzagai Szent Lajos volna előtte.

Valóban, a fiatal ember arcza, túláradva a mennyei nyugalomtól és önmegadástól, megérdemelte volna dicsfényt. Csupa tisztaság volt ez a ragyogó arcz, mely mintha valami áttetsző anyagból való lett volna, úgy hogy látni lehetett, hogy ebben a testben nincs semmi tisztátalan. A mi jellemezte az arczát, a mi a szemében, a homlokán, a haján ragyogott, a roszindulatuság teljes hiánya volt. Ragyogó, nedves szemében azoknak édes és önmegadó mosolya fénylett, a kik arra születtek, hogy mindig áldozatok legyenek. Volt valami a bárányból és a galambból ebben a szeretetreméltó teremtésben, mintha e két állat tulajdonságaiból, az egyiknek önmegadásából, a másiknak ártatlanságából volna gyúrva.

Godofredo Llot nem a mai világra való fiú volt, a mint Doña Rafaela nagyon helyesen kifejezte magát. Megérdemelte volna, hogy kevésbbé kételkedő és jobb indulatú században születsék. Tiszta, eszményi természete távol állott a mai idő szomorú valóságaitól, honvágyat érzett a középkor után. A hit és lelkesedés e korszakában kellett volna élnie. S valóban, Godofredo tanulmányozta is a középkort és képzelete meséket szőtt belőle szüntelenül, mintha érezte volna, hogy ez az ő igazi kora. Több nagyon figyelemre méltó tanulmányt irt a keresztes hadjáratokról, olyan lelkes stilusban, hogy az astorgai püspök elküldte neki áldását és minden czikkébe belekeverte a gót székesegyházakat, melyekbe valóságos szerelmes volt. S valóban, angyali arcza, a melynek fehérségét még jobban kiemelte a sötét sapka, olyan volt, mint azon eszményi barátok egyikéé, a kik rejtelmesen suhannak végig a gót templomok keresztfolyosóin, hogy leborúljanak a Szent Szűz oltára előtt.

Ezért némely tette, bár különösnek tünt fel, nem volt az, ha tekintetbe veszszük, hogy ez a fiatal ember, lélekben legalább, más, nemesebb és szentebb napokban élt. Mikor Doña Rafaela megvigasztalván őt szivből fakadó tanácsokkal és megigérve, hogy megtesz mindent, hogy ügyeit rendezze, búcsút vett Godofredótól, az utóbbi igy szólt hozzá:

— Megengedi, hogy megcsókoljam a kezét, mielőtt elmegy?

Doña Rafaela bedugta jobb kezét a rácson, a balkezével pedig a zsebébe nyúlt, ezt kérdezve:

— Mennyire van szüksége, édesem?

Ez az egyszerre végzett két mozdulat azt jelentette-e, hogy Godofredo mindig pénzt is kért, valahányszor a kezét meg akarta csókolni? Ha van olyan roszindulatú személy, a ki ezzel gyanusitja, hadd intézze el a dolgot a lelkiismeretével. Az egyház kedvencz fia tisztaletteljesen megcsókolta a zálogosnő gyürükkel tele kezét és irúlva-pirúlva hebegte:

— Ha volna oly kegyes húsz durost kölcsönözni nekem... (Folytatása következik.)

Kufeke
Ezer orvos ajánlja mint legjobb táplálékot
egészséges és gyomorbeteg
Gyermeknek
Kitünően bevált
hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben.
Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban
Gyermek-liszt
Kapni gyógyszertárakban és drogueriákban.
Gyár R. Kufeke
BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Nodusin Aranyér-balzsam.
Egyedül álló szer, mely operatió vagy égetés nélkül tökéletesen és biztosan gyógyítja úgy a vak, valamint a nyitott aranyeret. Kórháziag kipróbálva. Teljesen ártalmatlan. Elismerő-levelek szerint százakat és százakat teljesen kigyógyitott. Törvényesen védve. Kapható a készitőnél:
Nagy Kálmán, gyógyszertára Nyiregyházán, továbbá Török Józsefnél, Budapest, Király-utcza 12 és a többi gyógyszertárakban is. Ára használati utasitással együtt 4 korona, bérmentes küldéssel postán 5 kor, az összeg előzetes beküldése, vagy utánvétel ellenében. 9885

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősitsük, használjuk a Pilules Apollo-kat, melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) Vesicatosine. Ezenorvosi tekintélyeknél jóknak elismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk szembeu nincs károrvára az egészségnek, mint sok más készitmeny. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a zsiranyagcsjtekre hatnak. — A tulságos testesség gyógyitásán kivül a «Pilules Apollo»-k szabályozzák a szervi működést, fiatalitják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A «Pilules Apollo»-k a legkényesebb természetü mindkét nembelieknek használnak és nemárthatnak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyitást könnyen be lehet tartani és végeredmeuye teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). Egy üvegcse ára utasitással: K. 8.45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — J. Katie, gyógyszerész, 5, Passage Verdeau, Paris, IX.e. — Egyedüli raktár Austria-Magyarország részére: Budapest Török József, gyógyszertára, Király-utcza, 12.

KOLLARITS
FEHÉRNEMŰ

MENYASSZONYI KELENGYÉK
BUDAPEST, VÁCZI-UTCZA 32 SZ.

Művirág- és dísztollgyár

SZEKULESZ R.
BUDAPESTEN,
IV., Károly-utcza 4—5.
ALAPITTATOTT 1860-ban.
A legmegbizhatóbb beszerzési forrás minden e szakmába vágó czikkeknek. Dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók mindennemü Kalapdiszek, nagymini virágok, struc- és kócsagtollak. tüzékek, madarak, tollrózsák stb. Struez- és marabu-tollbok és gallérok.
Alkalmi ajándékok: fali-, asztali- és függő-diszek, exotikus növények, preparált (természetes) pálmák és fák. Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint. Alkalmi és sirkoszoruk szalag- és nyomattal. Mágnás-tollak, választási jelvények. Szakmabeli czikkek javitás, illetve festés végett elfogadtatik.
Különlegességek toll- és virágkalapokban. — Eladás: nagyban és kicsinyben. Sürgönyczim: Szekulesz Károly-u.

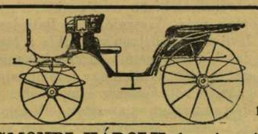
Gyümölcs-, főzelék- és husconservákat,
aszalt főzeléket ajánl a legjobb minőségben az
Első Kecskeméti Conservgyár
Kecskeméten. 10029
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

FELVILÁGOSITÁS.
Közvellen vásárlás 2.50 frt

A sokszorosan ajánlott horgony-remontoir Roskopf-óra niki foglalásban már évek óta vevőkörüm nagy része által, nevezetesen gazdálkodók, hivatalnokok, csendőrségi-, pénzügyőri- és vasuti alkalmazottak által legnagyobb megelégedéssel vásároltatnak. Valódi amerikai szabadalmazott ROSKOPF horgony-remontoir „ at 99. sz. (nagyon ajánlatos szolgálati óra) emailmutatóval, finoman csiszolt, légmentesen elzárt tokban, aranyozott mutatókkal, pontosan igazitva, 36 óráig járó és 3 évi jótállással szállitom közvetlen a privát vevőnek:
darabonkint ... 2 frt 50 krért
3 darabot ... 7 „ — „
6 darabot ... 13 „ 50 „
10 darabot ... 22 „ — „
Nikl-láncok hozzá csinos kompasszfüggőve darabonkint 30 kr. Szétküldés posta utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése ellenében. Ha az óra nem tetszik vagy nem jól jár a pénzt visszaadom. Szolidabb eljárást senki sem kivánhat. 2404
Konrád János
Első óragyár Brüxben 592. sz.
(Csehország.)
Cs. és kir. felesketett birósági becsüs. Czégem ki van tüntetve a cs. kir. osztrák birodalmi sassal, arany és ezüst kiállitási érmekkel és több mint 10 ezer az egész világból származó elismerő nyilatkozattal. Czégem mint kiviteli czég e szakmában a legnagyobb és legrégibb és a világ minden részében va nak vevői. Alapittatott 1887. évben. Képes árjegyzék órák, arany- és ezüstárukról kivánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Díszkert,
gyümölcskert kedvelők kérjenek árjegyzéket az első magyar díszfenyő-faiskolától. — Tulajdonosa Copony Ede, Körmend. Tülevelűt most fültetünk.

Csak 5 koronába
kerül a mig a készlet tart
4½ kiló
kevéssé megsérült finom, enyhe, virágillatu
pipereszappan
rózsa, orgona, mósusz, ibolya, rezeda stb. illatu darabokból szépen összeválogatva. A rendes ára különben a háromszoros! Szétküldés a pénz előzetes megküldése ellenében v. utánvét mellett.
Kann Ignác Bécs, II., Lilienbrunngasse 17.

ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,
Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. Museum-körut raktárát beszüntette. Használt kocsikat becserél, javitásokat elfogad. 10038

30 NAPI PRÓBÁRA
küldöm mindenkinek a valódi Böhnel Anker-Roskopf rendszerü Patent-órát és kötelezem magamat az órát 30 napon belül visszafogadni és a fizetett összeget minden levonás nélkül azonnal visszaküldeni.
A valódi Böhnel Anker-rendszerü
Roskopf Patent-óra
antimagnetique
Csak 2.50 forint
láncczal és tokkal együtt

valódi szab. zománcz mutatólappal (nem papirlap), 36 óráig járó massiv anker müvel, elegáns fekete imit. aczél- vagy nikkel-tokban, pontosan a melleti rajz szerint, az egyedüli óra, mely ellenállóképességénél és pontos járásánál fogva a legkedveltebb és legjobb létező használati óra és különösen ajánlatos cs. és kir. katonatiszteknek, csendőröknek, kalauzoknak, gépészeknek és mindazoknak, kiknek erős s megbizható használati óra kell. Minden órához szép nikkel-lánez rugós gyürüvel karabinerrel és medaillon-függvénnyel tokkal együtt adatik és kerül az óra lánczostul és tokostul 2.50 frt. 5 darab vásárlásánál drbja 2.25 frt. 10 db.-nál 1 db ingyen. Ugyanez óra a király ő felsége, X. Pius pápa arczképével vagy egyéb szép tájképpel stb. 50 krral drágább. Pontos járásért 3 évi irásbeli jótállás nyujtatik. A szétküldést eszközli utánvét mellett az egyedüli valódi és legnagyobb Roskopf-óragyár főraktára
Max Böhnel, órás, Wien, IV., Margarethenstrasse 48.
Cs. és kir. államhivatalnokok szállitója.
INTÉS!
Ezennel nyilvánosan kijelentem, hogy mindama amer. vagy svájczi Roskopf-rendszerünek hirdetett órák plombbal vagy anélkül csak esetlen utánzatok és ilyen pléhórákat én frt 1.70 szállitok. Kérem tehát pontosan a Max Böhnel órás nevre ügyelni és minden egyebet határozottan visszautasitani.

Gyémánt-aczél borotvákat szállit 5 évi jótállás mellett
1 forint 50 krajczárért. 10058

SOHR JÓZSEF, Szill, Somogy. m 25.
A ki jó borotva hiányában van, ne mulassza el ezen hirneves borotvákat beszerezni. Minden borotvához értékes borotvatartó ingyen.

Alapitva: 1864.— Kitüntetve: Páris, Budapest, Bécs, Szeged.— Telefon 63—36.
BERKETZ I. UTÓDA
10044
Kelme-, selyemfestő és vegytisztitó gyára, Budapest, Kinizsi-u. 14.
Gyüjtőtelepek: IV., Váczi-utcza 51, VI., Izabella-utcza 66, VII., Kerepesi-ut 78, VIII., Üllői-ut 30.
Női-, férfi- és gyermekruhák, háztartási czikkek, függönyök, himzések, csipkék, szőnyegek, tollak, bútorok és bútorszövetek stb., stb. részére.
Vidéki megbizások jutányosan és pontosan teljesittetnek. Postaküldemények czimzendők: IX., Kinizsi-utcza 14.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

ARANYFÜST.

Regény.

Irta ifj. KORÁNYI FRIGYES.

(Folytatás.)

Iris elküldte a gazdasszonyt is, ki bizonytalanul álldogált mögöttük.

Fölment a nappali-szobába. A halott üres házának csendje, a butorok ódonsága, a fakóság minden tárgyon s a levegőben, ránehezedett a kedélyére. De pihentek itt örökös csillogáshoz, zajhoz szokott érzékei. Különösen a magány esett jól neki. Rendes életmódja mellett jóformán sohasem lehetett egyedül, kivéve éjszaka. Álmatlan éjjeleken át. De akkor a lezajlott nap emléke járt a fejében, a mitől nem tudott szabadulni, akár átbálozott éj után a hallott keringő dallamától. Most itt a csendben szóhoz jutott belső lénye. S az nagy elhagyatottságról, fájdalmas ürről beszélt. De hogy mit? nem értette. Valami fontos dolog hiányzott az életéből... Soha sem gondolt rá eddig s mégis folyton érezte a hiányát — de minek? Nem tudta. S mintha a megmagyarázhatlan hiány foglalná le minden érzelmét, talán azért nem hatotta meg mélyebben Emil bácsi halála, azért nem tudott örülni az öröklött vagyonnak, azért fordult el ellenszenvvel a gondolata Jenőtől? Nem örült semminek, nem szerette emlékeit, nem vágyott semmire... csak az az érthetlen valami hiányzott neki. Szerelem? Nem. Még csak szeretni sem vágyott. S fölháborodott elfásultságán. Vajjon az okozta-e, hogy nem saját lényének megfelelően él? Csak szerepet játszik. Pethes Jenőné szerepét, egy világfi feleleségeét. Még beszélni is a szerep követelése szerint beszél. Mióta csak férjnél volt, nem mondott egy őszinte szót senkinek, férjének sem, atyjának... talán önmagának sem. Nem volt egy őszinte érzése. A szerepének megfelelően beszélt, érzett. Mint a hogy Bánki Flóra tánczol a szinházi közönség gyönyörködtetésére, tulajdonképen ő is csak mások gyönyörködtetésére fárasztotta magát szerepében. Bánki Flóra pénzért teszi, ő miért? A Pethes név kedveért? A férje kedveért? Az ugyan nem fárasztotta magát, kényelmesen éli tovább garçon-életét, melyben házassága csak egy epizód volt. S mi az ő szerepe? Tetszeni. Tetszeni idegen férfiaknak. Tiszteletteljes távolból gyönyörködtetni a szemöket, kivánatosnak tünni fel, az elérhetlenség tudatának szitóerejével vágyakat korbácsolni fel bennök, felrázni courtisane-ok társaságában eltompult idegeiket... Pfuj! pfuj!...

Sorra kezdte vizsgálni az iró-asztal fiókjait. Szórakozott kézzel turkált régi levelek, feljegyzések között. Semmi sem érdekelte.

Azután a hálószobába nyitott. Tömjén s virágszag állitotta meg a küszöbön. Ott volt kiteritve Emil bácsi. Kissé borzongva lépett be. Kinyitotta az ablakot s körülnézett. Minden üres szobánál csöndesebb, kihaltabb az olyan, mely nem várja vissza többé gazdáját.

Az asztalon ott felejtődött egy orvosságos üveg. Éther volt. A haláltusa emléke.

A rámás ágy virágoszöld takaróval volt leboritva. Fölötte egy feszület függött. Szép régi ezüstfeszület, elefántcsont Krisztussal.

«Ez tetszenék Zarándynak», gondolta.

Leakasztotta a falról, Zarándynak akarta ajándékozni. Zarándy szerette a régiségeket. Hogy gyönyörködött volna odalenn a régi ötvösműhelyben! Szivvel-lélekkel tud gyönyörködni. Egyszer együtt nézték meg az Esterházy-képtárat. Egy női szentkép előtt álltak meg. Zarándy nem akart mozdulni a kép elől. Szinte simogatás volt a tekintete is, a mint nézte a képet. Akkor eszébe jutott Irisnek, hogy a Horváth képén talán naponként nézi így a szivárvány istennő alakját s úgy érezte, mintha őt érné az a simogató tekintet. Akkor nyomban elfelejtette s mostanig nem is gondolt rá. De most eszébe jutott lágy, mély hangja is, mely mintha mást, gyöngédebb gondolatokat fejezne ki, mint szava. Mert a szava többnyire szatirikus volt. Főleg valami gyöngédség volt a lényében. Épen az, a mi teljesen hiányzott Jenőben.

Iris leült a viaszos vászon divánra. Lassan sürüsödött a szobában a homály. Lustán, érczcsengéssel koppantgatott egy ingaóra. Kinn csöndesen esett az eső, egyhangú susogással. Kotyogott-kopogott a ház sarkán a pléhcsatorna. Hosszú időközökben óraütés hangzott az ódon városháza felől.

Egyszerre izgatottan ugrott föl.

Félt a magánytól. Kisértő képeket érzett közelegni. Félt, hogy odamerészkednek abba a szobába. Abba a szobába, hol egy ember halt meg, ki őt szerette.

Nagy fájdalom sajgott a lelkében — és keservesen megsiratott mindent, mit elvesztett: anyját, Emil bácsit, képzelete tisztaságát. És nyomorultnak találta az életet, czéltalannak. És érezte, hogy czél nélkül bizonytalanul jár az életben. Hiányzott a czélja, mint a hogy hiányzik Jenőnek, Ferneckéknek, Örösyéknek, Zarándynak is, mindnyájuknak, kik olyan zajosan élnek. Kik eszeveszetten élnek — mert szomorúak. Hát azért szomorúak, — mert czél nélkül élnek? De mi legyen a czél? mi az, a mi hiányzik neki?...

Egyre nem gondolt: gyermekére.

XIII.

Hallatlan szerencsések ezek a Pethesék! Ez volt a világ nézete. Szépek, gazdagok, fiatalok és olyan kedvesek, hogy mindenki szereti őket! Dicsérték őket, különösen az irigyek. Leginkább azért dicsérték őket, hogy nem szállt a fejükbe gazdaságuk. Nem szállt a fejükbe, mert hiszen Jenő addig is csak úgy élt, mintha már az öve volna Scheiner milliója. Iris pedig, — ha sokat költött is, — de soha sem gondolt rá, mennyi a pénzök. Csak azt tudta, hogy sok. Sok volt az ő szemében addig is, míg jóformán adósságra éltek.

Igy hát rögtön belé találták magukat az új helyzetbe. Csak a Jenő örökrésze, a «mosómedve» arczképe hozta őket némi zavarba. Hová akaszszák? A férfi-szobába sehogy sem illett. Ellenszenvvel látszott körülnézni a kivétel nélkül legislegmodernebb butorok között s mintha kétségbeesetten kérezkedett volna le a falról. Végre a gyermekszobában tettek vele kisérletet. Annak egyszerüségében mintha földerült volna ránczos arcza s megenyhült volna összecsucsorított ajkának fanyarsága. Ott örködött azontul a kis Irma ágyacskája fölött. A kis Irmácska eleinte félt tőle, majd hosszan bámult rá, végre egyszer megpróbált rámosolyogni. Bár másfél éves volt, még papát-mamát sem tudott mondani. Nem is ezek egyike volt első szava, hanem: «bácsi». Iris rábámult. Vajjon tudja-e, mit mond? Tudta, jól tudta. Többször ismételte és a képre mutatott. Nemsokára nyilvánvaló lett, hogy barátságot kötött egymással a gyermek és a kép. A kis leány sokszor perczekig rajta felejtette gyönyörü nagy szemét s kezefejét széles selyem övéhez dörzsölgetve mondta tizszer-huszszor egymás után félhangon «bácsi... bácsi!» A «papát» «mamát» csak nem akarta megtanulni. De hisz olyan ritkán látta őket, akkor is csak egy-két

Goró Lajos rajza.

Többször ismételte és a képre mutatott.

perczre. A mama selyemsuhogással sietett be, megesipte az orczácskáját, rámosolygott, pár kérdést intézett az elegáns morva dajkához, megcsókolta jobbról, megcsókolta balról, azután nagy selyemsuhogással sietett valami mulatságra. A «papa» fényes czilinderrel, ezüstfogantyús bottal kezében lépett be.

«No kis baba?» ... rámosolygott az egyik szemével — a másikkal nem mosolyoghatott, mert monokli volt rajta. «Te... te... te, te kis angyal» ... egy két csókczuppantás, azután a fehérkeretes tükör elé perdült, helyre igazította a bajuszát, melyet a tiszteletlen gyermekujjak összeborzoltak s szivében nagy megelégedéssel, hogy ő jó apa, a gyermeke pedig «szakasztott az anyja», sietett a kaszinóba, vagy valami vacsorára.

De egyszer, mikor odasuhogott Iris a kis ágyhoz, köhögött a baba herczegné. Iris megijedt és lélekzetét visszafojtva leste. Megint köhögött. Akkor megkérdezte a morva dajkát, nincs-e baja a gyermeknek? Az nevetett. Baja? Dehogy is van. Minden gyermek szokott így köhögni hébe-hóba. Iris ránézett, de az olyan önérzettel állotta a tekintetét, hogy egészen megnyugodott. Sietett egy látogatásra.

A kapuban Jenővel találkozott.

— Hova megy? — kérdezte tőle.

— A doktorhoz. Nem jól érzem magam.

— Ugyan kérje meg Rátfayt, nézné meg a kis Irmát. Kissé köhög.

— Beteg? lázas?

— Nem, de köhögött az elébb. Hanem azt hiszem, nem nagy a baja.

— Ugyan ne kezdjen aggodalmaskodni. Csak nem hivatom el Rátfayt, ha kissé köhög és egyébként egészséges.

— No jó. Isten vele.

— Adieu.

Elváltak. Egyik egy kocsiba ült, másik egy másikba. Jenő tudta, hogy Rátfay abban az órában ebédel. Azért ment hozzá ilyenkor, hogy biztosan otthon találja. Sohasem ment a rendelő órákra. Annyi mindenféle ember között várni!

Rátfay még nem volt otthon aznap. A felesége fogadta Jenőt, egy jóságos arczú öreg hölgy.

— Csak nincs valami baj otthon?

— Nincs, de én magam vagyok roszul. Hallom, még nem jött haza Rátfay bácsi.

— Bizony nem. Már négy óra és képzelje, még nem is ebédelt! Jöjjön be hozzám, a míg megjön.

Bevezette az egyszerű fogadószobába s az ablakhoz ült egy dolgozó asztalka mellé. Folytatta kézi munkáját.

Tele volt virággal a szoba. Jácz intok álltak sorban az ablakpárkányokon. Egy régi aranyos jardinière-ben czinerariák, tulipánok, primulák tarkállottak. A dolgozó asztalon gyönyörű ibolya illatozott egy cserépben. Cserepes virág volt mindannyi.

Jenő megjegyzést tett a szép virágokra. Rátfayné meleg tekintete végigszállt a virágain.

— Tudja, ez a mi öreges hóbortunk! Bolondjai vagyunk mind a ketten. Ha már nem adott gyermeket a sors, végre is valami gyönge lényt csak kell szeretnie az embernek. Közösen kell szeretni, az fűz össze legjobban két embert. Már pedig a virág olyan érzékeny, akár a gyermeklélek. És milyen hálás, ha jól bánnak vele. De maga fiatal ember, boldog ember, van gyermeke, maga kinevet ezért, hát inkább azt mondja meg, hogy van az a remek szép felesége? Tudja, az uram egészen szerelmes belé! És a kis leányuk? hasonlít az anyjához?

— Szakasztott olyan a szeme.

— Milyen boldog emberek ... nemcsak azért, hogy nem kell úgy kinlódniuk a mindennapi kenyérért, mint az én szegény uramnak. Ez még hagyján volna. Még azt is eltürné az ember, ha muszáj, hogy jóformán csak étkezésnél látom az uramat. Minden más ember számára él, csak az én számomra élhet keveset. Hanem a gyermek! Csak egy volna, csak ekkorka, mint a kis ujjam! Jaj de roszul tette az Úr Isten, hogy nem adott nekünk! Pedig lássa ... volt idő, mikor naponkint kértem. Az uram kinevetett. Azt mondta, hogy «Ha a jó Istennek azt kellene számon tartania, kinek adjon, kinek nem! Nem elég, hogy a világot teremtette?» Tudja, a férjem idealista. Azt tartja, hogy a világ, a természet, valami olyan isteni fenséges dolog, hogy érdemes élni csak azért is, hogy az ember gyönyörködjék benne. Épen ő, a ki folyton látja, milyen hibákat követ el a természet, milyen tökéletlenné alkotja a testet ... sokszor a lelket is!

Jenő nem igen figyelt. Csak hagyta beszélni Rátfaynét és türelmetlenül leste, mikor jön meg az orvos.

Végre megjött. Már az előszobából bekiáltott a feleségének, mialatt letette kabátját, kalapját:

— Rózsám! Ebédet, hamar! Harminczöt perczem van csak!

— Jer csak, jer! ki van itt? — kiáltott vissza Rátfayné.

— Ki a...!

Elharapta a többit, a mint boszusan belépett.

— Ah, Jenő úrfi! No, jöjjön a szobámba.

(Folytatása következik.)

A TUDÓS CSALÁDJA.

Spanyol regény.

Irta **Armando Palacio Valdés.**

(Folytatás.)

Doña Rafaela elővett a tárczájából két ötven pezetás bankót és átadta neki. Aztán nagyon gyöngéd szavakkal elbúcsúzott tőle. De mielőtt elment, Godofredo még egy kegyét kérte: hogy mondasson érte misét. Kegyessége oly nagy volt, hogy kettőt is igért neki, a mit Godofredo természetesen nem akart elfogadni, de a jó asszonyság ragaszkodott hozzá, úgy hogy végre is kénytelen volt megnyugodni benne. A fiatalember ismét könnyekben tört ki a túláradó hálaérzettől.

A zálogosnő, a mint kijutott a fogházból, egyenesen Don Jeremiashoz ment. A haragos pap meg se akarta hallgatni, még akkor sem, mikor felajánlotta, hogy ő majd jótáll azokért az összegekért, melyekkel Godofredo a barátainak tartozik. Káromkodott és esküdözött, hogy Godofredót a börtönbe juttatja és hogy oda fog menni s megnézi, a mint a rabkocsin viszik, a legnagyobb lelki örömmel. Ekkor Doña Rafaela a San Ginés plebánosához és a Las Adoratrices káplánjához ment. Sem itt, sem ott nem birt semmit kieszközölni védencze érdekében.

Mikor a jó asszonyság teljesen kifáradva hazatért, ott találta Mariót, a ki, miután hiába kereste őt egész Madridban idejött, hogy megvárja hazajövetelét. A szobrász oly siralmas állapotban volt, hogy Rafaela unokahuga kénytelen volt neki hársfavirág-theát főzni és előkeresni a csillapító-szeres üveget.

A haragos pap meg sem akarta hallgatni.

Mikor megtudta, hogy Rafaela semmit se tud a fiáról azóta, hogy három órakor megcsókolta, elájult. Hála a gondozásuknak, magához tért, kapta a kalapját és Doña Rafaela kíséretében kiment. Hozzájuk mentek. Carlota már visszatért s vele az anyja, a nővére, Don Pantaleón és Timoteo. Kevéssel később Rivera is odajött. A ház tele volt kétségbeeséssel, nem lehetett egyebet hallani, mint zokogást és panaszt. Valamennyien mintha elvesztették volna az eszüket, kivéve Carlotát. A szerencsétlen anya fehér volt, mint egy márványszobor, de nem siránkozott, el volt foglalva azzal, hogy módokat keresett fia feltalálására. E pillanatban a kerületi rendőrbiztossal beszélt. Az utóbbi hajlandó volt azt hinni, hogy a gyermeket zsarolás czéljából sikkasztották el.

— Meg fogják látni, hogy néhány óra mulva levelet kapnak, melyben valaki pénzt kér a gyermekükért, — mondta.

— Odaadunk mindent, a mink van és ha ez nem elég, lesz, a ki kölcsön ad nekünk.

— Nem lesz rá szükség. Ha az én utasításaimat követik, kiváltom a gyermeket és kezembe keritem a gyermekrablókat.

— Hogyan? A férjem és én szivesen megválunk mindenünktől és dolgozni fogunk egész életünkön át a fiunkért.

A levél azonban nem jött meg s ezért elhatározták, hogy követni fogják a sánta ember nyomát, a kit a gyermek körül láttak a Retiróban. A rendőrbiztos már kiadta a kellő rendeleteket. Két detektív elmondta neki, hogy a sánta ember Argandába ment az este vasuton s a Retiro mögött levő állomáson szállt fel.

A rendőrbiztos és Mario azonnal kocsiba ültek és az állomásra hajtattak. A biztos megkérdezte az állomásfőnököt és a hordárokat s valamennyien megegyeztek abban, hogy a leirásnak megfelelő sánta ember csakugyan fölszállt a vonatra, de megegyeztek abban is, hogy gyermek nem volt vele. Ezek a hirek elbátortalanították őket. Mario teljesen le volt verve és lerogyott egy padra, mialatt a rendőrbiztos táviratozott a közbeeső állomások főnökének és az argandai rendőrkapitánynak, hogy tartóztassák le a sánta embert.

A mint Mario így ült, fejét kezébe rejtve, hallotta, hogy egy hordár azt mondja a másiknak, hogy nem látott gyermeket, csak egyet, a ki egy asszonynyal volt. A szobrász gyorsan fölemelte a fejét:

— Milyen volt az a gyerek?

— Nem nagyon figyeltem rá. Olyan fehérpiros arcza volt.

— Milyen idős volt?

— Azt nem tudnám megmondani.

— Karon vitték?

— Nem, uram, egész jól tudott járni maga is. Az asszony a kezénél fogva vezette.

— Lehetett úgy négy éves?

— Körülbelül — talán.

Mario izgatottan ugrott fel és aggódva kérdezte:

— Milyen ruha volt rajta?

— Kis kék ruha, kurta nadrággal és a lábaszára meztelen volt.

— A kalapja világos?

— Igen, uram, fehér kalapja volt.

— A fiam! — kiáltott Mario és a távirdahivatalba szaladt, a hol elmondta a dolgot a rendőrbiztosnak. Ez hallván a remegő hangon, szaggatott szavakkal elmondott adatokat, odahivta a hordárt és újra kivallatta:

— Meglehet, — mondta aztán, — hogy a sánta ember egy asszonynyal volt s a gyermeket ennek adta át, hogy bennünket eltéritsen a nyomáról. Meg fogjuk ezt táviratozni a rendőrkapitánynak s holnap az első vonattal odamegyünk mi is.

Mario a biztos elé állt, összekulcsolta kezét és úgy könyörgött neki.

— Mindenre, a mi szent a világon, kérem, Garcia barátom, menjünk azonnal.

— De nem megy már vonat, Señor Costa.

— Mindegy. Menjünk kocsin.

A rendőrbiztos habozott néhány perczig, ellenvetéseket is tett, de végre a szerencsétlen apa könyörgései levették lábáról és beleegyezett, hogy elmegy vele. Azt a kocsit, a mely idehozta őket, nem használhatják, mert csak egyfogatú. Míg Mario másik kocsiért sietett, a rendőrbiztos táviratozott a közbeneső állomások főnökeinek, hogy megállapitsa, nem szállott-e le valamelyikükön a sánta ember vagy az asszony a gyermekkel. Izentek Carlotának is; a rendőrbiztos megfelelő ruhát hozatott magának, megtettek minden szükséges előkészületet az útra. Mikor elhagyták Madridot, az óra már tizenkettőt ütött.

Tiszta és hideg éjszaka volt, a milyenek az éjszakák a spanyol fővárosban lenni szoktak. A hold korongja ragyogott a száraz síkon, a mely az országút mentén mindkétfelől elterül. A csillagokkal behintett ég fenséges derültsége nem enyhítette a szobrász kinjait. Más alkalmakkor a természet nagyszerű látványossága nagyon jó balzsam lett volna szive sebeire. De most, hajh, érezte, hogy nincsen reájuk balzsam a világon.

A kerekek egyhangú zörgése és a lovak csengetyűi a társát hamar álomba ringatták. Mario dühösen nézett rá. Fájdalomtól elkinzott képzelete szünetlenül működött, ezer rettentő képet tárva elé: a fiát ellopták; a fiát kinozzák; a fia éhséget szenved, fázik, valami barlangban; a fia keserves sirással hivja őt, mialatt durva kezek letapasztják a száját ...

Alig birta megállni, hogy maga is föl ne kiáltson. Gyönge, meg nem szünő nyögés, mint a halálos vonaglásban levő állaté, jött ki ajkairól. Időnként megragadta a kocsi előrészét, mintha ezzel meggyorsithatná futását. Olykor az jutott eszébe, hogy kiugrik és eszeveszetten futni kezd, hogy hamarabb érkezzék meg. A pokol nem tudott volna kegyetlenebb kinzást kitalálni.

A csillagok teljes fényükben ragyogtak. A folyó partjait szegélyző fák az ég azurszin háttere felé nyujtogatták fekete targalyaikat. A lovak dobogása, csengetyűik csilingelése megtörte az alvó táj csöndjét, mely fölé a hold elárasztotta szelid fényét. Garcia hortyogott.

Három óra után értek el Argandába. Mario annyira ki volt kelve magából, hogy be akart zörgetni a házak kapuin s úgy kérdezősködni a rabló után. A rendőrbiztos alig birta lecsillapitani. A városkapitány házába mentek s kiriasztották ágyából. Aggódva jött elő és teljes erővel segitett nekik kutatásukban. Fölkeresték az állomásfőnököt és a vasuti őröket s azoktól megtudták a fogadó nevét, melyben a sánta ember megszállt. Odamentek, hogy letartóztatják, a helyi hatóság rendeletével kezükben. A sánta ember úgy el volt csodálkozva, hogy szóhoz sem tudott jutni. Ez megerősitette a gyanut, mely ráhárult. Még inkább megerősitette az, hogy csak afféle jövevény volt a városban s azt mondta, hogy útban van Colmenar felé, csak itt szállt meg útközben, hogy valami ügyét elintézze egy városbeli kereskedővel másnap reggel. Megkeresték a kereskedőt s az el is jött és kijelentette, hogy a sánta ember igazat mond, hogy ő már régóta ismeri és tudja róla, hogy tökéletesen tisztességes ember. Mario mindennek daczára szerette volna átfogni a nyakát és addig fojtogatni, a mig meg nem mondja, hova lett a fia.

Kutatták, hova lett az asszony a gyermekkel. Senki se tudta, senki se látta. Kitartóan dolgoztak. Az egész város mozgalomba jött, egy sereg szomszéd kijött az utczára, kérdezősködtek, mi történt, bár még mindig éjszaka volt. Mikor pirkadni kezdett, az utczák tele voltak néppel s minden ember detektivvé vált, segitve kideríteni, hova lett az ellopott gyermek. A dolog különösen az asszonyokat érdekelte, a kik kimeríthetetlenek voltak a találgatásokban, úgy hogy nem telt bele egy óra és már az esetnek három-négyféle változata járta be a várost. A gyermek egy előkelő mágnásé, a ki milliókat adna érte váltságul; talált gyermek, a kit anyja, máskép nem tudván hozzáférni, ellopatott; árva gyermek, a ki rá van bizva arra az úrra, a ki itt van s a kit valami rokona el akar tenni láb alól — és igy tovább. Ezek a regényes hirek nagy élvezetet szereztek a beszélgető csoportoknak. Az egyik csoportban azonban, a mely Mario és a rendőrbiztos közelében állt, egy, az imént odajött asszony ezt mondta:

— Tegnap jöttem Madridból Don Ricardo fiával és nem láttam azt az asszonyt.

Minden arcz feléje fordult. A rendőrbiztos azonnal megkérdezte:

Mario Donna Rafaelánál.

— Hát maga tegnap jött Madridból egy gyermekkel?

— Igen, uram.

— Akkor maga az a gyermeket vezető asszony.

— Én, uram! — kiáltott a szegény asszony úgy megrémülve, mintha a villám ütött volna belé. — Ne higyjék ezt, az Istenért, ne higyjék, uram!

— Igen, maga az az asszony a gyermekkel, Don Ricardo fiával. Jöjjön, hadd lássuk azt a Don Ricardo fiát.

És Mario felé fordulva a rendőrbiztos, igy szólt:

— Úgy látszik, Señor Costa, hogy nincs itt tenni valónk. Hamis nyomon jártunk. Menjünk és bizonyosodjunk meg róla, hogy aztán azonnal tovább mehessünk.

— A fiam! — kiáltott Mario.

Csakugyan, a rejtelmesnek vélt gyermektolvaj nem volt más, mint Don Ricardo Faujul, egy gazdag özvegy földbirtokos gazdasszonya. A gyermek ez úr fia volt, a ki néhány napot Madridban töltött, nagynénje házánál. Az egész história egy pillanat alatt rombadőlt. Erre való tekintettel Mario és a biztos a reggeli vonattal visszamentek a fővárosba, hogy gyorsabban érjenek oda. A sánta embert szükség esetére fogva tartották és rendeletet adtak, hogy küldjék Madridba.

Mario mélyen elcsüggedve hallgatott, mig a vonat a város felé sietett. Sápadt arczán gyakori könnyek futottak le s a szeme körül sötét gyűrű képződött. Garcia is hallgatott. Homlokára mély ráncz vésődött, az erős gondolkozás jele. Végre mikor útjuk vége felé voltak, tette-tett közönynyel kérdezte:

— Régóta ismerik már azt a zálogosnőt, Doña Rafaelát?

— Igen, már évek óta barátságban vagyunk vele, — felelt a művész erőltetett hangon. De hirtelen, nem birva türtöztetni magát, megragadta a biztos kezе csuklóját és ezt kérdezte:

— Beszéljen nyiltan, Garcia. Gyanakodni kezd erre az asszonyra?

— Nincs okom, hogy bármit is elleplezzek ön előtt, — felelt a biztos, kinézve az ablakon. — Az a tény, hogy ő volt az utolsó, a ki a gyermekkel beszélt, gondolkodóba ejtett. Aztán a látogatása a börtönben ...

— Jól van, — kiáltott Mario, növekvő izgatottsággal. — Megvallom, hogy erre már előbb gondoltam én is. De egyúttal olyan esztelennek, olyan képtelennek is látszik a dolog, hogy igyekszem kiüzni az eszemből, mint valami kisértést. Doña Rafaela nagyon jó barátnőnk és nagyon derék asszony.

A rendőrbiztos nem hagyta abba a gondolkodást, csak megvetőleg vonogatta a vállát.

— Ez nem jelent semmit. Minden gonosztevő derék ember volt mindaddig, a míg a bűnt el nem követte. A bűnügyekben olyan rejtélyes esetek vannak, hogy senki sem tudja őket megmagyarázni. Hagyjuk a magyarázatokat az orvosokra. Én csak azt mondom, hogy a mi mindent én már láttam hivataloskodásom alatt, nem lep meg semmi többé.

Mario visszaült ülésébe, türhetetlen aggodalom fogta el. Azt szerette volna, hogy röpüljön a vonat. A mint megérkeztek, hazasietett, hogy megtudja, van-e valami újság, vagy nem kaptak-e levelet. Nem tudtak semmit. Egy sereg ember fordult meg náluk kérdezősködni, mert az ujságok szétvitték az esetnek a hirét és a szobrásznak sok volt a barátja. De fénysugár nem volt semerre.

Időközben a rendőrbiztos a birósgra ment, jelentést tenni kutatásáról. Doña Rafaelát megidézték és eskü alatt kihallgatták. Mikor vallomása véget ért, a biró igy szólt hozzá:

— Ne ijedjen meg, señora. Kénytelen vagyok önt letartóztatni.

E szavak hallatára a szegény asszony elájult. Aztán könnyzáporban tört ki és olyan szivből fakadó szavakkal bizonygatta ártatlanságát, hogy megindított mindenkit, a ki a jelenetnek tanuja volt. Elvitték a női fogházba.

A hatóságok egész nap nem szüntek meg dolgozni. Vallomásra hivtak mindenkit, a ki a gyermekkel az előző napokon bármiféle összeköttetésben volt, a dajkákat, a kik látták a Retiróban, a gyermekeket és szülőiket és igy tovább. Mario és Carlota aggódva, könnyek között jártak házról-házra ismerőseiknél, hogy hireket kapjanak. Eljött az este és még mindig nem tudtak semmit.

Mikor hazatértek, Don Dionisio Oliverosszal találkoztak, a ki ép a házukból jött ki. Azért jött hozzájuk, hogy rendelkezésükre bocsássa magát. Megindultan ölelte meg Mariót s az utóbbinak megnyugtató alkalma nyilt a következő röpke szavakat hallani a költő ajkairól:

— Micsoda borzasztó szerencsétlenség nehezedik a fejére, Costa barátom! Az életnek vannak nagyon keserves tragédiái. Él bennem a remény, hogy a végén, annyi fájdalmas jelenet után, megoldódik ennek a szörnyű bonyodalomnak a csomója s meg fogja találni a fiát élve és sértetlenül. Ha ez megtörténik, a mint hogy bizom benne, hogy meg fog történni, arra kérem, tartsa fenn emlékezetében számomra ennek a rejtelmes cselekvénynek minden epizódját. Ha véletlenül ilyen izgató érdekességű eset kerül elénk, az Isten adományának kell tekintenünk s ügyelnünk kell, hogy ne más valaki vegye használt. Talán, miután minden rendbe jön, meglesz önnek az elégtétele, hogy azokat az érzéseket, melyek most a lelkét háborgatják, a színpadon fogja visszaadva látni és bőséges könnyeket fog rajtuk hullatni. De ezek a könnyek édesek lesznek, mint azok a könnyek mindig, melyeket a művészet sajtol ki szemünkből.

A külügyminiszteriumi bárd mindezt rekedt hangon mondta. Carlota haragos szemeket vetett rá, Mario azonban, elfogva a bánattól, zokogva ölelte meg.

— Köszönöm, Don Dionisio, köszönöm.

— Ne kételkedjék benne, Costa barátom, előbb vagy utóbb meglesz ez az öröme, — felelt a költő mély meggyőződéssel.

S a nélkül, hogy egyetlen szót szólt volna a Múzsáktól vezetett nagylelkű férfiú komolyan ment el, boldogan annak a magasztos hivatásnak a tudatában, melyre őt a gondviselés kijelölte.

(Folytatása következik.)